B. INST. ISTORIE A. R. S. R.
II
2173
B

DOCUMENTE
PRIVIND
RELAȚIILE AGRARE
ÎN VEACUL AL XVIII-LEA

VOL. I

ȚARA ROMÎNEASCĂ

II 2173 B

https://biblioteca-digitala.ro

DOCUMENTE PRIVIND RELAȚIILE AGRARE ÎN VEACUL AL XVIII-lea

ȚARA ROMÎNEASCĂ

https://biblioteca-digitala.ro

https://biblioteca-digitala.ro

ACADEMIA REPUBLICII POPULARE ROMÎNE
INSTITUTUL DE ISTORIE

DOCUMENTE PRIVIND RELAȚIILE AGRARE ÎN VEACUL AL XVIII-lea

VOL. I

ȚARA ROMÎNEASCĂ

COMITETUL DE REDACȚIE:
V. MIHORDEA, Ș. PAPACOSTEA, FL. CONSTANTINIU

Institutul de Istorie
BIBLIOTECA
Academia R.P.R.

Ist. c. 1934

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

https://biblioteca-digitala.ro

https://biblioteca-digitala.ro

INTRODUCERE

Primind însărcinarea de a proceda la alcătuirea unor lucrări monografice referitoare la problema relațiilor agrare în cursul veacului al XVIII-lea — spre a sluji ca material informativ pentru redactarea tratatului de istorie a Romîniei — cercetătorii sectorului de destrămarea feudalismului au găsit în arhive documente inedite în număr însemnat care, analizate, modifică și — uneori — răstoarnă teze de mult acreditate.[1] Marele număr de acte domnești cu caracter legislativ sau porunci ale domniei întemeiate pe aceste acte în scopul reglementării relațiilor dintre stăpînii de pămînt și țăranii dependenți, acte cu caracter privat — învoieli între stăpîni și țărani — au fost imboldul pentru cercetarea amănunțită a depozitelor de arhivă în vederea întocmirii unei culegeri tematice privitoare la relațiile agrare în această epocă.

Din înțelesul mai larg al noțiunii de relații agrare am cercetat numai raporturile dintre stăpînii moșiilor — de toate categoriile — și țăranii care lucrau aceste moșii în schimbul unor redevențe, fie că erau rumîni, oameni „liberi" sau moșneni[2]. În cuprinsul acestei definiții culegerea urmărește consecvent prezentarea acelor documente în care se menționează diversitatea formelor de legături între oameni pentru organizarea exploatării pămîntului în cadrul modului de producție feudal, al începutului de destrămare a feudalismului și a genezei relațiilor capitaliste, între anii 1700 și 1800. Indicația cronologică de început reprezintă termenul final al corpusului de documente al Academiei R.P.R., în curs de desăvîrșire; includerea în mod excepțional a șase documente din 1700 se justifică prin strînsa lor legătură cu restul materialului. Acestei culegeri îi urmează una similară, pentru documentele din Mol-

[1] Șerban Papacostea, *Contribuție la problema relațiilor agrare în Țara Romînească în prima jumătate a secolului al XVIII-lea*, în *Studii și materiale de istorie medie*, III (1959), p. 234—318. Făcînd, în parte, interpretarea materialului de față, autorul dovedește existența continuă a rumîniei pînă la reforma de la 1746.

[2] În definirea relațiilor agrare se mai cuprind și raporturile stăpînilor de moșii cu arendașii, care nu figurează documentar în prezenta culegere decît în cele cîteva cazuri cînd moșiile au fost arendate de către stăpîni direct țăranilor care le lucrau.

https://biblioteca-digitala.ro

dova, pe bază de colaborare cu Institutul de istorie din Iaşi; sectorul continuă cercetarea materialului de arhivă legat de această temă, pînă la jumătatea secolului al XIX-lea.

Studiile referitoare la istoria relaţiilor agrare în veacul al XVIII-lea nu au lipsit nici în trecut şi unele dintre ele reprezintă o însemnată contribuţie la precizarea faptelor economice şi sociale din acel timp [1]. Aceste studii se resimt, însă, toate, în afară de interpretare, şi de pe urma insuficienţei bazei lor documentare. Cu excepţia ultimului pătrar al veacului, pentru care V. A. Ureche a publicat cunoscuta colecţie de documente, intitulată impropriu *Istoria Rominilor*, în care se găsesc şi numeroase materiale referitoare la tematica noastră, baza documentară pentru istoria relaţiilor agrare o constituiau cele cîteva aşezaminte domneşti editate de Nicolae Bălcescu în *Magazin istoric pentru Dacia* şi prea puţin numeroasele documente date la iveală, întîmplător, de unii istorici; material documentar de seamă stătea neştiut în arhive şi publicarea lui sistematică nu se putea întreprinde decît printr-o cercetare de mai lungă durată a fondurilor.

În acest scop au fost cercetate de către membrii colectivului principalele fonduri de documente medievale din ţară: la Arhivele Statului din Bucureşti (fonduri mănăstireşti, achiziţii noi, condici domneşti), materialul documentar de la secţia de manuscrise a Academiei R.P.R., de la Biblioteca Centrală de Stat (filiala Bălcescu), de la Muzeul oraşului Bucureşti (secţia manuscrise), de la Arhivele Statului şi Muzeul Regional din Craiova, precum şi din arhiva Muzeului Brukenthal din Sibiu. N-am inclus în materialul de faţă extrase din manuscrisul 377 aflător la Arhivele Statului din Bucureşti, privitor la starea economică a mănăstirilor [2], şi nici din unele manuscrise de la Academia R.P.R. privind moşiile mitropoliei, deoarece, conţinutul lor, cu date referitoare la ansamblul domeniului mănăstiresc, va forma obiectul unor lucrări speciale. Din marea masă a documentelor aflătoare în arhive, colectivul a selectat, pe baza unui riguros criteriu, pe acelea care de la prima lectură se încadrau în tematica relaţiilor agrare. Selecţii succesive, asupra materialului extras, au fost aplicate ulterior, cu ocazia rezumării, a dactilografierii materialului, precum şi la încheierea volumului.

Un interes deosebit pentru cunoaşterea relaţiilor agrare în prima jumătate a veacului al XVIII-lea îl prezintă materialul referitor la instituţia *ruminiei*. Considerată, fără temei, de unii cercetători, dispărută sau în curs de dispariţie încă în ultimele decenii ale veaclui al XVII-lea, *ruminia* apare frecvent menţionată în primele decenii ale veacului al

[1] Lucrările scrise de A. V. Gidei, *Contribuţiuni pentru istoria socială a ţărănimii noastre...*, Bucureşti, 1904, Gheorghe Panu, *Cercetări asupra stării ţăranilor în veacurile trecute*, Bucureşti, 1910, vol. I, 1–2 şi I. C. Filitti *Proprietatea solului în Principatele romîne pînă la 1864*, Bucureşti (1935) reprezintă o realizare de seamă a istoriografiei burgheze, păstrîndu-şi, în parte, valoarea documentară şi în zilele noastre. Dar aceste lucrări se resimt, atît prin faptul că materialul folosit este foarte redus, cît şi din cauza limitelor de clasă ale concepţiei autorilor; din materialul analizat aceştia n-au ajuns la concluzii juste, iar tratarea faptelor i-a făcut să privească ţărănimea ca pe un element pasiv faţă de exploatare; aceşti autori au ignorat sau — pur şi simplu — n-au înţeles funcţiunea luptei de clasă în relaţiile sociale.

[2] Similar Sămilor mănăstirilor de ţară din Moldova pe anul 1742, publicate de I. Bogdan în *Buletinul Comisiei istorice a Rominiei*, vol. I, p. 217—279.

https://biblioteca-digitala.ro

XVIII-lea [1]. Pricinile dezbătute în fața divanului între boieri și rumîni (doc. 33 și 41), încercările acestora din urmă de a se elibera (doc. 1, 120), efortul stăpînilor de moșii de a rumîni țăranii liberi (doc. 24, 164), poruncile de aducere la urmă a rumînilor fugari (doc. 12, 50), dovedesc faptul că rumînia a continuat să îndeplinească o însemnată funcție în relațiile agrare pînă la 1746, cînd a fost desființată de drept de către Constantin Mavrocordat. Unele documente, scoțînd în relief stadiul de dezvoltare a rumîniei și condiția juridică a rumînilor (doc. 32, 40), confirmă faptul că relatările hrisovului de dezrobire a vecinilor din Moldova de la 1749, referitoare la degradarea acestora din urmă pînă la condiția robilor, se aplică deopotrivă și realităților corespunzătoare din Țara Romînească.

Alături de rumîni un loc însemnat îl ocupau țăranii lipsiți de pămînt, care își păstrează însă libertatea personală. Provenind din imigranți, fugari, sau moșneni care își pierduseră pămîntul, ei se așezau pe moșiile boierești, mănăstirești și moșnenești, în baza unor învoieli scrise. Zapisele în care au fost consemnate asemenea învoieli (doc. 15, 126) sînt de mare însemnătate, ca material documentar pentru relațiile agrare din acel timp, deoarece evidențiază deosebirea esențială între condiția rumînilor și a țăranilor care-și păstraseră libertatea personală.

O parte din documente privesc situația acestor relații din Oltenia în vremea stăpînirii austriece (1718—1739). Nemaiexistînd monopolul turcesc și avînd posibilitatea de a valorifica în condițiile pieței libere produsele moșiilor, boierii olteni au căutat să sporească în acest interval de timp producția agricolă pentru a obține venituri mai mari, prin intensificarea exploatării mîinii de lucru a țăranilor dependenți. Documentele, reflectînd sporirea masivă a obligațiilor de clacă, arată că numărul zilelor pentru această îndatorire sporește la 52 pe an. Boierii solicită autorităților austriece reglementarea legală a relațiilor dintre stăpîni și țărani (doc. 98), iar poruncile administrației imperiale (doc. 121), reproducînd prevederile cu caracter legislativ, arată nivelul ridicat pe care-l atinsese în această perioadă exploatarea mîinii de lucru a țăranilor dependenți. Comparînd această stare de lucruri cu regimul „obiceiului" din Muntenia, rămasă sub dominația otomană (doc. 162), avem posibilitatea să înțelegem mai bine influența exercitată de conjunctura politică asupra împrejurărilor economice.

În documente se reflectă puternicele frămîntări sociale din anii care au urmat reunificării celor două provincii după pacea de la Belgrad. Principiul reglementării urbariale a relațiilor agrare, introdus de austrieci în Oltenia, se impune acum peste tot în Țara Romînească ; el stă la baza așezămintelor domnești care, începînd din anul 1740, oferă cadrul juridic al raporturilor dintre țărani și stăpînii de moșii. Documentele culegerii ne îngăduie să reconstituim, dacă nu absolut toate, cel puțin principalele așezăminte date de domni, în veacul al XVIII-lea. Pe baza poruncilor domnești s-au putut restabili așezămintele pierdute din anii 1740 (doc. 202, 203) și din 1744 (doc. 263). Importantul așezămînt din 26 octombrie 1745, tipărit pe foaie volantă (doc. 288), complet ignorat de istoriografia noas-

[1] Teza dispariției rumîniei susținută de C. Giurescu, *Studii de istorie socială*, București, 1943, p. 69 și 204—205 ; C. C. Giurescu, *Istoria Romînilor*, III², p. 722 ; I. C. Filitti, *Despre reforma fiscală a lui Constantin Vodă Mavrocordat*, București, 1928, p. 12.

https://biblioteca-digitala.ro

tră, aduce lămuriri noi la cunoașterea împrejurărilor imediat anterioare desființării rumîniei. El se integrează în șirul de acte domnești destinate să pună capăt fugii țărănimii în anii 1745—1746, care reprezintă în realitate tot atîtea concesiuni smulse clasei dominante de presiunea maselor țărănești. Deosebit de importante prin semnificația lor sînt documentele în care se observă tendința lui C. Mavrocordat de a accelera procesul de lichidare a rumîniei. În așteptarea actului de eliberare generală a rumînilor, Mavrocordat s-a străduit să obțină libertatea individuală a celor aflați sub dependența bisericii. În felul acesta trebuie interpretat actul de răscumpărare cu bani din visteria domnească a rumînilor din satele Vai de Ei, Cîndoi și altele, ai mănăstirii Bistrița (doc. 290), precum și actul de eliberare a rumînilor de pe moșiile mitropoliei, din inițiativa și cu banii mitropolitului Neofit (doc. 292).

Așezămîntul din 1756 (doc. 378) încheie șirul urbariilor domnești anterioare condicii lui Alexandru Ipsilanti. Începînd cu acest an se constată apariția unui nou formular[1] al cancelariei domnești pentru poruncile referitoare la obligațiile țăranilor fără pămînt care, fie că fuseseră și înainte oameni liberi sau rumîni eliberați, sînt cunoscuți sub noua denumire de clăcași, mai cu seamă în documentele secolului al XIX-lea. În baza așezămintelor generale ale domniei și ale divanului, care fixau regimul clăcii pe întreg teritoriul țării — 6, 12 zile — se trimiteau poruncile domnești în cazurile cînd această intervenție era necesară pentru a constrînge pe țărani să presteze claca. Numărul deosebit de mare al acestui tip de documente arată că lupta țărănimii a fost în tot cursul veacului al XVIII-lea un fenomen general.

Pentru a scăpa de îndatoririle apăsătoare legate de condiția lor, rumînii încercau să se elibereze fie pe calea legală a judecății în fața divanului (doc. 265, 276), fie pe cea mai sigură a fugii (doc. 29), iar după desființarea rumîniei manifestă o acentuată nesupunere la lucru (doc. 316). Nesupunerea la executarea clăcii este un fenomen caracteristic pentru întreg secolul. Împotriva regimului de grea exploatare, instaurat de boierii olteni în timpul stăpînirii austriece, țăranii dependenți au manifestat o dîrză rezistență; pentru a o înfrînge, stăpînii de moșii erau siliți să facă apel la unitățile militare imperiale staționate în provincie (doc. 150). Un șir de documente arată că rezistența țăranilor lua uneori forme active: bătaia stăpînului sau a reprezentanților săi pe moșie (doc. 413), intrarea în posesiunea pămîntului contestat (doc. 304) etc.

Măsurile luate de domnie spre a se ajunge la stabilirea unui regim uniform al obligațiilor nu au dus la dispariția învoielilor agricole, existente pe diferite moșii. Fiind de obicei contractate în condiții mai ușoare decît cele hotărîte de domnie, aceste învoieli erau mai întotdeauna apărate de modificări amplificatoare a obligațiilor, de către stăpîni, prin lupta stăruitoare a țăranilor clăcași (doc. 439). Fenomenul capătă o atît de mare însemnătate după desființarea rumîniei, încît la 1780 *Pravilniceasca condică* este pusă în situația de a reglementa stabilitatea învoielilor speciale: „Lăcuitoriul are să lucreze clacă stăpînului moșiei cîte

[1] V. și Florin Constantiniu, *Situația clăcașilor din Țara Românească în perioada 1746—1774*, în *Studii*, XII (1959), nr. 3, p. 88.

https://biblioteca-digitala.ro

douăsprezece zile într-un an; iar de să va aşăza stăpînul moşiei cu dînşii mai pe puţine zile şi să va dovedi una ca aceasta, să nu poată în urmă să-i silească pentru douăsprezece zile" [1].

În a doua jumătate a secolului documentele semnalează angajarea mîinii de lucru salariate, folosită mai ales în cultura viilor (doc. 451), precum şi cazuri din ce în ce mai frecvente de arendare a moşiilor (doc. 554, 618, 634, 642), aducătoare a noului stăpîn interpus, cu care ţăranii mai totdeauna intră în conflict (doc. 618, 634). Sînt şi cazuri de luare în arendă a moşiilor de către ţăranii înşişi care le lucrau (doc. 618). Conţinutul documentelor înfăţişează cu multă claritate formele rentei feudale: în *muncă* (claca), în *natură* (dijma) şi în *bani*. În privinţa pescuitului în bălţi, cea mai mare parte a documentelor referitoare la această ocupaţie vorbesc de dijma „din zece peşti un peşte", codificată în *Pravilniceasca condică:* „La bălţi sînt slobozi lăcuitori a vîna peşte, dînd stăpînului zeciuială, adică din zece peşti unul" [2], dar sînt şi unele excepţii care vorbesc de „întreiala peştelui", „din trei peşti, un peşte" (doc. 264, 268, 436, 502).

În privinţa clăcii, despre care Marx spune că „ea absoarbe, firesţe din munca totală a producătorilor direcţi o parte alicotă cu mult mai mică decît în modurile de producţie mai dezvoltate" [3], documentele din vremea lui Alexandru Ispilanti indică un regim deosebit pentru locuitorii oraşelor, necuprins însă în *Pravilniceasca condică* a aceluiaşi domn. În hrisovul de la 30 aprilie 1777 se precizează că locuitorii din Fundeni dădeau pentru clacă „de toată casa pe an bani patruzeci şi cinci", cu motivarea că „hotărîrea cea cu 12 zile de clacă easte pentru lăcuitorii cei după afară, iar mahalagii şi orăşanii sînt cu deosebită orînduială şi fiindcă la aceştia acest obiceiu s-au urmat d'început, la toţi cei după vremi stăpîni ai moşii, poruncim ca asemenea să se urmeze şi mai mult să nu fie supăraţi" [4] (doc. 474). La 11 iunie 1779 acelaşi domn porunceşte ispravnicilor de Ialomiţa pentru „orăşenii de pe moşia domnească": „iar de clacă să nu-i supăraţi pe oamenii ce vor fi şăzînd pe aceşti 2 000 de stînjeni.... că iaste moşia domnească" [5]. Dacă primul caz s-ar putea cuprinde în categoria de „învoieli speciale", cel de-al doilea lasă să se înţeleagă o situaţie privilegiată de care se bucurau orăşenii de pe moşiile domneşti, fără de nici un fel de învoieli speciale. În alte părţi orăşenii erau supuşi la îndatoriri ca şi locuitorii de la sate. La 11 octombrie 1783 Mihail Suţu porunceşte ispravnicilor de Prahova să aducă la judecata divanului pe cîţiva reprezentanţi ai locuitorilor din Ploieşti, care nu voiau să clăcuiască şi să dea dijmă vornicului Moruzi [6].

Unele documente se referă la politica domnilor de repopulare a ţării spre a înmulţi astfel numărul contribuabililor visteriei căutînd să atragă locuitori din alte ţări şi pe cei expatriaţi din cauza asupririlor sau a războaielor. Arătîndu-se avantajele de toate categoriile, locuitorii aceştia

---

[1] *Pravilniceasca condică*, Bucureşti, 1957, p. 80, 82
[2] *Ibidem, p. 86.*
[3] K. Marx, *Capitalul*, III_2, p. 747
[4] Arh. St. Buc., Ms. 5, Condica lui Alex. Ipsilante, f. 363.
[5] Ibidem, Ms. 8, f. 149.
[6] Acad. R.P.R., pach. CXCVII, doc. 5.

https://biblioteca-digitala.ro

sînt îndemnați a veni în Muntenia să întemeieze slobozii domnești, „neamestecîndu-se cu țara în cislă, nici cu dăjdiile visteriei". În privința relațiilor agrare, pe lîngă alte înlesniri, claca o vor face prestînd numai cîte șase zile pe an, în loc de douăsprezece. Sloboziile acestea, de care cu mai mare zel s-a preocupat Mihail Sutu în hrisovul de la 23 noiembrie 1783, nu aveau în vedere grija pentru țărănime care nici nu putea fi o preocupare în acea vreme, ci erau o latură a politicii fiscale, după cum se poate constata din faptul că suma datorată de orice nou venit visteriei rămînea întreagă, pe cînd celelalte contribuții, ca și obligațiile față de stăpînul moșiei, erau reduse la jumătate.

Monopolurile senioriale — mori, vînzarea băuturilor — sînt pe larg menționate, atît în mod special (doc. 532, 579) cît și alături de celelalte obligații ale țăranilor, mai ales în așezăminte (doc. 517, 543). Tot astfel se precizează în multe documente condițiile în care țăranii au dreptul a tăia lemne de foc și de construcție din păduri (doc. 542, 551, 560).

Unele documente, din vremea lui Nicolae Mavrogheni, arată că deși acest domn n-a avut o politică deosebită de a predecesorilor săi față de țărănime și atitudinea lui se poate sintetiza în îndemnul de „a nu se împotrivi la cele drepte și obișnuite ale stăpînului de moșie" [2], în anumite cazuri, dacă nu s-a atins de moșiile stăpînilor în folosul țăranilor, date fiind cunoscutele sale conflicte cu marea boierime, domnul a îngrădit unele privilegii feudale. Locuitorilor din satul Săcueni (Dîmbovița), moșie a mitropoliei, le-a dat o carte pentru reducerea zilelor de clacă de la douăsprezece la șase, reducînd în același timp dijma fînului de la zece parale carul la șase parale (doc. 617). Egumenul mănăstirii Slobozia (Ialomița) a fost obligat să dea țăranilor zapis, întărit cu pecetea domnească, prin care renunța la dijma din fîn, accepta limitarea clăcii la trei zile pe an, cu dreptul de a o converti în bani, și anula toate obligațiile prevăzute în așezămîntul agrar al lui Ipsilanti (doc. 624). Departe de a fi fost un sprijinitor al țărănimii, cum ar pleda aparența, aceasta i-a servit lui Mavrogheni numai ca pretext în disputa lui cu reprezentanții clasei feudale, care-l dușmăneau [3]. Toate aceste avantaje au fost anulate după decapitarea lui Mavrogheni.

Parcurgerea culegerii în ansamblu dă o imagine completa asupra formelor variate ale luptei purtate de țărani împotriva exploatării. Se constată astfel legătura nemijlocită care există între această rezistență și momentele de agravare a crizei, provocată de lupta țăranilor. În vremea războiului de la 1736—1739, la obișnuita exploatare boierească adăugîndu-se obligații noi și față de armatele de ocupație, depopularea țării luase proporții atît de mari încît amenința să reducă în măsură îngrijorătoare izvorul de venituri al turcilor și al vistieriei domnești. Pentru remedierea situației sultanul poruncește lui Constantin Mavrocordat în firmanul de învestitură din iulie 1744 : „Te vei strădui în acest interval să ridici și să repopulezi țara și folosind mijloace blajine, dînd dovezi de bunăvoință și consolidînd ordinea publică, vei readuce pe toți locuitorii,

[1] Arh. St. Buc., Măn. Cimpulung, pach. LX, doc. 151.

[2] V. A. Ureche, *Istoria Rominilor*, III, p. 76. Arh. St. Buc., Măn. Hurez, pach. XIX—73.

[3] V. Mihordea, *Politica lui Mavrogheni față de țărănime* (în ms.).

https://biblioteca-digitala.ro

raiele şi neraiele, şerbi sau săraci, împrăştiaţi în toate părţile din pricina abuzurilor..." [1].

Existenţa în această vreme a unui regim neuniform în privinţa zilelor de clacă, mai apăsător pe moşiile marilor boieri, explică constatarea în reclamaţiile acestora către domn, că „rumînii fug de pe moşiile lor şi se duc pe acelea ale boierilor mici pentru a scăpa de claca obişnuită". Se obţine astfel o hotărîre ca ţăranii ce nu vor presta claca pe moşiile boierilor să fie siliţi a face claca pentru domnie „pentru ca în felul acesta să nu se mi mute" [2]. Dispoziţia aceasta confirmă existenţa unei puternice frămîntări provocate de inegalitatea obligaţiilor de clacă şi de fuga ţăranilor de pe moşiile unde aceste îndatoriri erau mai mari pe cele unde claca era mai uşoară.

După generalizarea numărului zilelor de clacă la 12 pe moşiile boiereşti şi mănăstireşti — iulie 1744 — stăpînii moşiilor înmulţesc plîngerile la domnie contra refuzului rumînilor de a se supune. Aplicarea acestui aşezămînt s-a lovit de împotrivirea ţărănimii, care se va prelungi şi în anii următori. La 6 mai 1746 vel clucerul Constantin Brîncoveanu se plîngea domniei că locuitorii de pe moşia sa Găgeni „nu vor nicidecum să-mi clăcuiască măcar o zi din cele 12 zile ce s-au hotărît" [3].

Luînd în consideraţie aceste elemente, se poate constata că politica de reforme a domnilor fanarioţi, atribuită în trecut ideologiei luministe, a fost generată în fapt de realităţile interne. Atitudinea ţăranilor împotriva exploatării fiscale şi agrare a fost un factor determinant în geneza politicii de reforme.

In privinţa transcrierii documentelor, colectivul a întîmpinat de la început o serie de dificultăţi. Veacul al XVIII-lea reprezintă o perioadă de trecere nu numai sub aspectul dezvoltării economice-sociale a poporului romîn, ci cum era de altfel şi firesc, şi în domeniul limbii. Respectarea riguroasă a formelor limbii în care sînt scrise documentele constituie, evident, unul din principiile de temelie ale editării lor, dar admiţînd acest principiu, ne alăturăm părerii că „tendinţa de a satisface în acelaşi timp pe istorici cît şi pe lingvişti, prin îmbinarea metodelor de editare a documentelor, nu este justificată prin nimic, deoarece metodele de editare a textelor într-o asemenea publicaţie combinată sînt foarte complicate. Ele îngreunează munca istoricilor la cercetarea textului izvoarelor şi nu pot satisface deplin nici pe lingvişti. Pe lingvişti ca şi pe paleografi, îi satisface cel mult ediţia fotomecanică a documentelor, însoţită de transcrierea textului şi de comentarii" [4]. De altfel chiar fonologia ne arată că în fapt „cînd scriem, notăm foneme şi nu sunete" [5], de unde dificultatea de a nota cu exactitate sunete respective.

Ca şi la selecţionarea materialului, pornind de la faptul că: 1. în veacul al XVIII-lea nu existau norme ortografice deplin stabilite, iar variaţiile de transcriere se datoresc gradului de pregătire a diacului; 2. e

---

[1] Acad. R.P.R., Doc. turc., DLXXXI, pach. III, doc. 183 b.
[2] Acad. R.P.R., Ms. gr. 1069, f. 95v.
[3] Acad. R.P.R., pach. CCCLVII, doc. 59.
[4] E. M. Talman, *Editarea textului izvoarelor istorice*, în *Analele romîno-sovietice*, 1957, nr. 1, p. 110.
[5] Al. Rosetti, *Pentru justa interpretare a limbii textelor noastre vechi*, în *Limba romînă*, 1955, nr. 1, p. 60.

https://biblioteca-digitala.ro

vorba de texte relativ recente, care prezintă un interes lingvistic redus în comparație cu veacurile anterioare; 3. colecția nu se adresează numai unui grup restrîns de specialiști, ci și unui larg cerc de cititori și deci parcurgerea ei trebuie înlesnită prin evitarea unui număr mare de paranteze, note etc., colectivul, ținînd seama de părerile specialiștilor și de recomandările arheografice, a stabilit și aplicat consecvent regulile enumerate mai jos, pentru redarea cît mai inteligibilă a formei documentelor.

In legătură cu ultimul punct, cea mai mare greutate ne-a oferit-o problema întregirilor. Deoarece documentele, prin modul cum sînt redactate, reprezintă ele însele un model de inconsecvență, stabilirea unor norme fixe a fost de-a dreptul imposibilă. Intrucît întregirea peste tot cu paranteze ar fi îngreuiat mult urmărirea textului, regulele aplicate au țintit să elimine cît mai mult acest sistem de întregire în favoarea completării tacite, păstrînd — în alte cazuri — parantezele, pentru a feri textul documentelor de modificări arbitrare; subliniem că realizarea acestui principiu a impus cercetătorilor obligația de a nu face transcrierea în chip mecanic, de unde rezultă că întregirile tacite sînt rezultatul cunoașterii și comparării formelor cuvîntului respectiv din documentele epocii.

1. Cuvintele, expresiile și propozițiile slave au rămas netraduse în text, transcriindu-se cu litere latine. Titlul domnului și formulele din dispoziție și sancțiune, subscrierea neautografă, cuvintele slave folosite curent se găsesc traduse în glosar.

2. S-au corectat greșelile în note, lăsîndu-se forma din document necorectată, pentru a respecta cît mai mult posibil principiul neintervenției editorului în cuprinsul textului. S-a trecut în notă mențiunea: a) *corect*, cînd am redat forma exactă a unui nume propriu sau am corectat o formă atît de modificată încît nu putea fi dedusă la prima lectură, fără intervenția noastră (ex. „înpărăteascu", = corect împărătesc) și b) *așa în text*, atunci cînd informația noastră a fost necesară pentru atragerea atenției cetitorului că aceea a fost forma din text și nu o greșală a noastră, sau de tipar (ex. Hargetoianu, pentru Argetoianu).

3. S-au suprimat repetările, fără nici un fel de mențiune, ținînd seama că arheografia cere păstrarea și încadrarea lor în paranteze drepte numai la textele vechi, cu însemnătate pentru studiul limbii.

4. Deoarece nu s-a putut învinge altfel dificultatea de a distinge între un nume propriu și o profesiune (croitor, morar), neavînd siguranța în utilizarea majusculei, s-a transcris peste tot cu literă mică.

5. S-au întregit tacit prescurtările acolo unde nu a existat îndoială asupra formei cuvîntului respectiv; *jalbă* iar nu jalb⟨ă⟩.

6. S-au întregit tacit, după forma actuală, cuvintele care în unele documente apar cu ușoare modificări, iar în altele sînt prescurtate, fără a avea posibilitatea unei reconstituiri exacte a formei, atunci cînd contextul nu a procurat altă indicație.

7. S-au întregit tacit desinențele verbale și cazuale, semnul pluralului nearticulat la substantivele terminate în -t și -ș, și articolul enclitic -i.

8. Transcrierea alfabetului chirilic în alfabet latin s-a făcut după normele stabilite la editarea corpusului de documente medievale al Aca-

https://biblioteca-digitala.ro

demiei R.P.R. (Vezi *Documente privind istoria Romîniei. Introducere,* vol. I, p. 33—36).

9. S-au folosit parantezele în transcrierea tuturor cuvintelor a căror întregire este îndoielnică, indicîndu-se în paranteze forma actuală. Exemplu: să s⟨e⟩ ducă, dacă contextul nu indică forma să să ducă; apr⟨ilie⟩, iun⟨ie⟩ etc. S-au întregit de asemenea, cu paranteze, iscăliturile.

Documentele sînt aşezate în volum în ordinea cronologică a emiterii lor, avînd fiecare menţiunea localităţii unde a fost scris, atunci cînd această menţiune există sau se poate reconstitui, de asemenea şi a datei, exprimată cu ziua, luna şi anul respectiv. In mod excepţional cîteva documente sînt datate numai cu luna şi anul, precum şi cîteva cazuri numai cu indicaţia anului. Documente nedatate nu avem în colecţie. Cînd localitatea şi data nu sînt menţionate pe document şi au fost reconstituite de noi, au fost marcate prin paranteze unghiulare. La unele documente, pentru reconstituirea datei, fie că nu o aveau sau că era menţionată greşit de o altă mînă, ulterior, a fost nevoie de o argumentare mai mare, care s-a trecut în notă. In general petiţiile — jalbele — nu sînt decît în mod excepţional datate. Am adoptat la acestea data rezoluţiei, menţionînd faptul în notă, la fiecare caz.

Fiecare document este precedat, după loc şi dată, de un rezumat, care cuprinde menţionarea emitentului şi a destinatarului, dînd apoi pe scurt cuprinsul esenţial al conţinutului. De asemenea, fiecare document are la sfîrşit menţiunea depozitului de unde a fost transcris, împreună cu indicaţii arheografice sumare, în special dacă este original sau copie.

La toate documentele, rezoluţia, acolo unde exista, a fost pusă la sfîrşit, purtînd una din denumirile date de noi: rezoluţie, întărire domnească sau hotărîre domnească, după cum se potrivea mai bine cu conţinutul.

Unele documente, deşi din punctul de vedere al depozitului arhivistic formează un tot unitar, avînd o singură cotă, fiind compuse din petiţie, anafora (sau mai multe anaforale) şi hotărîre domnească, cu date diferite, au fost despărţite în: documentul principal — acela care exprimă mai bine ideea tematicii — şi anexele acestuia. Uneori rezoluţia cuprinzînd elementele cele mai însemnate din punctul de vedere al tematicii volumului a fost considerată document în sine, iar petiţia care a provocat-o, neaducînd decît informaţii secundare, a fost pusă în anexă ori în notă, şi în acest din urmă caz în întregime sau extras.

In notele unor documente s-au dat regeste, pasaje ale altor documente care, neputînd fi incluse din cauza repetării sau a simplei asemănări, au totuşi unele părţi ce merită a fi semnalate. De asemenea, toate documentele stereotipe în privinţa conţinutului, acelea care, deşi diferite, nu aduceau o menţiune nouă în conţinutul lor, au fost semnalate în note, spre a da o indicaţie asupra frecvenţei fenomenului în timp şi a răspîndirii lui geografice.

Documentele sînt, afară de cîteva cazuri menţionate special, toate inedite şi constituie prin aceasta, pe lîngă valoarea lor intrinsecă, un titlu în plus la interesul pe care-l vor trezi pentru cercetătorii problemei agrare din Principatele romîne în secolul al XVIII-lea.

https://biblioteca-digitala.ro

Socotim că cele cîteva documente reeditate sînt importante pentru înțelegerea relațiilor agrare și contribuie la desăvîrșirea informației.

Din anaforaua boierilor întărită de domn și cunoscută sub numele de „Constituția lui Constantin Mavrocordat", am reprodus articolul XI, privitor la obligațiile țăranilor dependenți față de stăpînii moșiilor (doc. 215). Cum prima editare (în *Mercure de France*, iulie 1742) arată că a fost întocmită la 7 februarie 1740, eroarea persistsă în toate celelalte publicații care, necontrolînd, au reprodus-o. Documentul original este datat 7249 fără indicația lunii și a zilei. Ediția lui Teulescu (*Arhiva Română*, București, 1860, p. 60—77), utilizînd originalul, fără să cunoască traducerea franceză, îi pune data „7249 și 1749". Socotind că putem reține din indicația primei ediții ziua și luna, am datat acest document 7 februarie 1741. În favoarea acestei datări sînt mai multe argumente. Începutul anului 1740 — cînd starea de război nu era încă definitiv lichidată în țară, domnul avînd încă de lucru cu aprovizionarea restului de trupe turcești, iar Oltenia, deși formal alipită, nu era unificată administrativ cu Muntenia — nu poate fi socotit un timp prielnic pentru preocupări de reformă. De asemenea, Mavrocordat, în legătură permanentă cu cercurile literare pariziene, n-avea de ce să aștepte doi ani și jumătate pentru publicarea constituției, care între timp și-ar fi pierdut interesul.

Am republicat hrisovul de la 1 martie 1746 pentru eliberarea rumînilor înstrăinați, dacă ar reveni în țară, pe moșiile de unde au plecat, pentru că el prevede, între alte avantaje, prestarea clăcii pe jumătate, adică 6 zile pe an în loc de 12 (doc. 291). Legat de acesta, cu înțeles complimentar pentru tema noastră, este hrisovul din 5 august același an, pentru „slobozirea și răscumpărarea" tuturor rumînilor (doc. 300). Amîndouă au fost editate în *Magazin istoric pentru Dacia*, vol. II, p. 281—287 și Anal. Acad. Romîne, tom. XXIX, 1947, p. 452—456. Reluarea documentului din 5 august se impune și prin faptul că în prima editare a fost eliminat adaosul în limba greacă — întăritura cu blestem a patriarhilor Partenie al Ierusalimului și Matei al Alexandriei — cu care documentul face corp comun în original, iar în cea de a doua editare, acest adaos este separat și constituit în două documente deosebite, atribuite documentului de la 1 martie (*Anal. Acad. Rom.*, ibid., p. 457—458), confuzie regretabilă.

Porunca lui Grigore Ghica din 26 aprilie 1750 către ispravnicii de Vlașca ca să oblige pe locuitorii de pe moșiile Cobia, Căpșuna și Racoviță, precum și pe birnicii poslușnici pe la unii turci, să presteze șase zile de clacă mănăstirii Cobia și să constrîngă la plata suhatului, după obiceiu, pe cei ce stau pe alte moșii (doc. 337) se află și în studiul lui Gh. Potra, *Mănăstirea Cobia*, București, (f.a.), p. 42.

Din *Pravilniceasca Condică* a lui Alexandru Ipsilanti, publicată la 1780 în limbile greacă și romînă, am reprodus, după ediția din 1957, textul romînesc al capitolului referitor la reglementarea raporturilor țăranilor clăcași cu stăpînii moșiilor (doc. 521).

Un alt document reeditat este hotărîrea domnească de la 2 decembrie 1791 pentru reducerea zilelor de clacă ale țăranilor din Săcueni (Dîmbovița), publicat anterior de V. A. Ureche în *Istoria Romînilor*, IV,

https://biblioteca-digitala.ro

p. 126—129 şi de Sturdza-Scheianu în *Acte şi legiuiri...*, seria I, vol. I, p. 78—81.

Au lucrat la întocmirea acestei culegeri : V. Mihordea, Şerban Papacostea, Florin Constantiniu, Sergiu Columbeanu, Ioana Constantinescu şi Teodora Rădulescu.

Colectivul aduce mulţumiri colegilor din Institut şi din afară care au contribuit cu observaţiile lor la întocmirea regulelor de transcriere, directorului muzeului Brukenthal pentru bunăvoinţa şi promptitudinea cu care a trimis materialul cerut spre a fi transcris (Protocoalele administraţiei austriece a Olteniei) şi tov. Ion Şucu şi Mihail Regleanu de la Arhivele Statului din Bucureşti pentru materialul documentar transcris şi oferit colectivului, din care s-au reţinut cîteva documente, precum şi pentru ajutorul dat la descifrarea textelor în limba greacă.

V. MIHORDEA

https://biblioteca-digitala.ro

https://biblioteca-digitala.ro

LISTA CRONOLOGICĂ A DOCUMENTELOR

1700

1. — Bucureşti, 10 februarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte, în urma cercetărilor făcute, ca Stoian şi fraţii lui din Torsura cea Mică, feciorii lui Dragomir Boldea, care s-au răscumpărat mai înainte, să fie liberi de rumînie şi lăsaţi în pace de către Gheorghe postelnic, fiul lui Hrizea vistierul, care fără drept îi reclamă.

2. — Bucureşti, 4 martie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, în urma cercetărilor făcute, dă carte lui Aldea cu feciorii şi nepoţii săi din Dobrun (Romanaţi) că sînt slobozi de rumînie, poruncind să fie lăsaţi în pace de către Barbul Brătăşanul vistier, care pe nedrept îi reclamă ca rumîni.

3. — Bucureşti, 18 martie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte răscumpărarea rumînilor Radu cu feciorii lui, Badea şi Soare din Pietrariul, pentru suma de 40 de taleri, fără moşie, de la Anasia, femeia lui Negoiţă fiul lui Ionaşco din Săcueni.

4. — ⟨Bucureşti,⟩ 19 aprilie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă egumenului de la Găiseni carte de stăpînire asupra rumînilor de la Floreşti, „la ce vor fi trebile mănăstirii".

5. — 29 mai. — Tudor, feciorul jupînesei Maricăi de la Vlădeni, dă spătarului Diicul Buicescul, pentru datoria de 50 de taleri, partea lui de moşie din Băncești, fără rumîni, care rămîn pe viitor ai lui, dacă se vor găsi unde au fugit şi vor fi readuşi.

6. — ⟨Bucureşti,⟩ 4 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte prin care autorizează pe trimişii egumenului mănăstirii Cozia să ia dijma din produse de la moşiile Pristol, Orlea şi Cuşmir, din zece una, după obicei, şi zeciuiala peştelui „den zece peşti un peşte, au den 10 bani un ban".

7. — ⟨M-rea Cozia,⟩ 9 iulie. — Pătru şi Dumitru, judeci din Jiblea, dau zapis egumenului de la Cozia, prin care se obligă a face cinci zile de clacă pe an în schimbul dreptului de a locui pe moşia trecută de la părinţii lor în stăpînirea mănăstirii.

https://biblioteca-digitala.ro

1701

8. — ⟨Craiova,⟩ 16 februarie. — Stanca Coţofeanu, împreună cu fiica şi ginerele său, dau zapis marelui ban Cornea Brăiloiu, prin care, pentru datoria ce o au de „20 de capete de ţigani" şi alţi bani luaţi pentru nuntă, îi dau jumătate din satul Balcta cu tot hotarul şi cu toţi ruminii, afară de doi care s-au răscumpărat.

9. — ⟨Bucureşti,⟩ 5 aprilie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, încuviinţează egumenului de la Tismana ca, împreună cu un om al domniei, să caute şi să aducă înapoi în satul mănăstirii, oriunde s-ar găsi fugiţi, rumîni, pîrgari şi alţi „oameni moşneni", pentru că unii pîrgari au fost iertaţi de rumînie cu condiţia de a nu părăsi satul şi ei totuşi au plecat.

10. — ⟨Bucureşti,⟩ 27 aprilie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, dă voinicie omului egumenului de la Cotroceni să-i constrîngă pe oamenii de pe moşia Cristăneşti „să dreagă" heleşteul.

11. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 mai. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, porunceşte, în urma reclamaţiei egumenului, locuitorilor de pe moşia mănăstirii Mihai-Vodă să-şi îndeplinească obligaţiile, dînd dijma cuvenită şi „ajutor după obiceiu".

1702

12. — ⟨Bucureşti,⟩ 15 februarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, dă carte deschisă pentru urmărirea şi aducerea ruminilor din satele Flămînzeşti şi Iaşi, de pe moşia mănăstirii Argeş, fugiţi unii la Bucov şi alţii în alte părţi, „să-şi dea ruptoarea lor împreună cu alalţi".

13. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 aprilie. — Teodosie, mitropolitul Ţării Româneşti, scrie orăşenilor din „oraşul Floci" să cerceteze cazul unor rumîni ai mănăstirii Cozia, veniţi acolo din satul Cărăreni, care şi-au scris numele ca lăturaşi pe o carte dată altor locuitori de către Matei Basarab.

14. — ⟨Strehaia,⟩ 10 aprilie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, întăreşte răscumpărarea de rumînie unor ţărani din Coşcodia (Mehedinţi) care cu 80 de galbeni au cumpărat „5 capete de ţigani" şi i-au dat egumenului de Strehaia, obţinînd libertatea, fără de moşie.

15. — ⟨M-rea Cotroceni,⟩ 26 mai. — Locuitorii din satul Făcăeni al mănăstirii Cotroceni dau zapis egumenului, prin care se învoiesc a face patru zile de clacă pe an, respectînd şi alte condiţii, pentru locurile de hrană de pe moşie.

16. — ⟨Bucureşti,⟩ 1 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, împuterniceşte pe egumenul de Tismana să oblige pe locuitorii de pe moşiile mănăstirii să dea dijma din produse din zece una „după obiceiu".

17. — Bucureşti, 4 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, judecă încercarea ruminilor din Timbureşti de a se considera liberi pe baza cărţii de iertare dată de patriarhul din Ierusalim, şi porunceşte, în temeiul unui hrisov de la Matei Basarab, să rămînă toţi în dependenţa jupînesei Rada Filipescu, stăpîna moşiei.

https://biblioteca-digitala.ro

18. — Bucureşti, 20 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, în urma judecăţii la divan, dă carte de apărare lui Stan şi fratelui său, feciorii lui Dămian din Coşoveni (Romanaţi), pe care pe nedrept voiau să-i rumînească boierii Brătăşani.

1703

19. — (Bucureşti,) 13 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor din Potelu, moşia mănăstirii Bistriţa, dintre care unii sînt rumîni, să fie ascultători de poruncile egumenului la ceia ce-i va pune să facă.

20. — (Bucureşti,) 30 octombrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Poprobului să ia dijma din produse de pe moşia Plopul, de la toţi oamenii ce se găsesc acolo, fără deosebire, din tot ce folosesc.

21. — Bucureşti, 1 decembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de apărare locuitorilor din satele Turceşti şi Berbeşti, iertaţi de rumînie cu moşia lor de către jupîneasa Ilinca, împotriva cărora s-au ridicat pe nedrept, ca să-i stăpînească, Matei, vel căpitan de seimeni şi cumnatul său Preda din Mărşă.

1704

22. — (Bucureşti,) 24 martie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, judecă pentru a treia oară pricina jupînesei Rada, soţia lui Constantin căpitanul Filipescu, cu unii ţărani din Tămbureşti, şi dă carte de libertate lui Stanislav şi fraţilor săi, feciorii lui Brătan, care s-au răscumpărat de la patriarhul Ierusalimului fiind rumîni ai mănăstirii Sfîntul Sava.

23. — 3 mai. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte căpitanilor de la Zimnicea şi de la Scăeşti şi „tuturor slujitorilor de acolo" ce stau pe moşia postelnicului Şerban Năsturel, să dea stăpînului dijma din produse ori să-i călcuiască cu plugurile de două ori pe an, plătind şi cîte patru bani de vită pentru suhat.

24. — Ciorogîrla, 7 iulie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte egumenului de la Şegarcea să nu schimbe obiceiurile vechi în relaţiile cu oamenii de pe moşia mănăstirii şi să nu rumînească pe ţăranul Preduţă şi fiul său Antonachi, care au venit să reclame, pînă ce nu se vor înfăţişa pentru aceasta cu toţii înaintea divanului.

25. — Bucureşti, 9 august. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de întărire a răscumpărării de rumînie, făcută de Gligore cu fratesău Paraschiv, feciorii lui Ilie din Buneşti (Vîlcea), care au plătit episcopiei de Rîmnic 60 de taleri spre a se cumpăra ţigani în locul lor.

26. — (Bucureşti,) 20 noiembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte deschisă pentru strîngerea şi aducerea la urmă a oamenilor fugiţi de pe moşia mănăstirii Cernica, oriunde s-ar afla.

https://biblioteca-digitala.ro

27. — ⟨Bucureşti,⟩ — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, întăreşte popii Badea din Plopşor iertarea de ruminie de către jupîneasa Vlădae şi stăpînirea pe părţile de moşie cumpărate de la Udrea, fiul Gherghinii armaşul.

1705

28. — 9 martie. — Doni, vel căpitan de margine, dă egumenului de la mănăstirea Mărgineni încuviinţare să strîngă oameni străini, netrecuţi la bir, pentru satul mănăstirii.

1706

29. — ⟨Bucureşti,⟩ 9 februarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, dă carte deschisă pentru căutarea şi aducerea la urmă a oamenilor fugiţi din satul Robăneşti şi de la mănăstirea Brîncoveni.

30. — ⟨Bucureşti,⟩ 16 septembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, dă carte de împuternicire egumenului de la Tismana de a obliga pe toţi cei ce cultivă moşiile mănăstirii, fără nici o deosebire, a-şi da dijma din produse.

1707

31. — 20 februarie. — Vlad Dragost din Cîmpulung, împreună cu ginerele său Gheorghe, dau zapis de chezăşie lui Barbu Corbeanu din Nămăeşti pentru doi ruminі găsiţi la dînşii, pe care-i vor da în seama pîrcălabului din sat la „Sfîntul Ilie".

32. — 26 mai. — Constandin comis fiul lui Constandin biv vel paharnic face danie mitropoliei Ţării Româneşti pe ruminul Vasile din Geminile „cu toţi copiii lui", spre a i se pomeni numele.

33. — Bucureşti, 22 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, dă carte de apărare lui Albul, slujitorul din Ioneşti, cu feciorii lui, Badea şi Preda, care fiind reclamaţi ca ruminі de către vornicul Grigore Băleanul, au dovedit cu jurători că nu sînt din Cepari şi se trag din neamul Pepteştilor din oraşul Rîmnic, oameni liberi.

34. — Mogoşoaia, 6 iulie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, întăreşte lui Grigore, feciorul lui Vîlcan, iertarea de ruminie, făcută de către Nicula căpitan Glogoveanu dimpreună cu maică-sa, jupîneasa Vişa vistiereasa „de bună voia lor".

35. — Bucureşti, 21 decembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, întăreşte lui Oprea, feciorul Oanei din Albeşti, cu urmaşii lui, iertarea de ruminie făcută de jupîneasa Vişa vistiereasa Glogoveanca, pentru că din copilărie i-a slujit ei „tot cu dreptate".

https://biblioteca-digitala.ro

36. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Cico de la Bistriţa să se înţeleagă cu egumenul de la Tismana pentru păşunatul vitelor sale şi celelalte pagube ce le face moşiei mănăstirii, sau de nu, să-şi mute vitele pe moşia lui.

37. — Bucureşti, 26 martie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, judecă în divan şi dă carte de libertate lui Pătru Bogoi cu feciorii lui, care pe nedrept era reclamat ca rumîn de către paharnicul Vasile Argitoianu, fără să ţină seamă că se răscumpărase de la înaintaşii săi.

38. — Potlogi, 7 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte răscumpărarea de rumînie, fără moşie, obţinută de Ion din Bilta şi de feciorii lui de la mănăstirea Strîmba pentru suma de 90 de taleri.

39. — ⟨Craiova,⟩ 3 septembrie. — Constantin Ştirbei, mare ban, împuterniceşte pe Radu, ispravnic la moşia mănăstirii Fedeleşoiu de la Întorsura (Dolj), să oblige pe toţi oamenii de acolo „să clăcuiască mănăstirii trei zile într-un an şi o zi să are la grîu, o zi la mei şi o zi să secere".

1709

40. — ⟨Bucureşti,⟩ 11 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, scrie locuitorilor de la Celei şi Potelu, aşezaţi pe moşia mănăstirii Bistriţa, că-i va pedepsi exemplar de nu se vor supune la cele ce le cere egumenul să facă.

41. — Bucureşti, 29 martie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de apărare lui Stan şi Loiz, feciorii popii Şerbu din Megiiaşi, reclamaţi ca rumîni de către Bunea comis, pentru că în divan au făcut dovada că s-au răscumpărat mai înainte.

42. — ⟨Bucureşti,⟩ 28 aprilie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte „tuturor slujitorilor şi ţăranilor" care au vii la Cerneţi, pe moşiile mănăstirilor Govora şi Tismana, să dea în afară de vinăriciul domnesc ce-l ia Tismana, dijma pămîntului „pe trei părţi ce ţine mănăstirea Govora".

43. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 mai. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, cere preoţilor şi moşnenilor din satele Izvorani şi Ştefăneşti (Muscel), să mărturisească, cu carte de blestem, dacă rumînul Ioachim din Izvorani este al mănăstirii Cîmpulung sau al boierului Radu Golescu, spre a putea da hotărîrea de judecată.

44. — ⟨Izvorani,⟩ 15 mai. — Preoţii şi moşnenii din satele Izvorani şi Ştefăneşti (Muscel) dau mărturie că Ioachim şi cu feciorii lui sînt rumîni ai mănăstirii Cîmpulung, cumpăraţi de Matei Basarab, trecuţi pe rînd la vornicul Stroe şi la marele clucer Radu Golescu.

45. — ⟨M-rea Tismana,⟩ 4 noiembrie. — Gherghina Bleandea din Peştişani dă zapis de împăcare cu egumenul de la Tismana, pentru că omorînd un rumîn al mănăstirii, i-a dat în loc pe Vîlsan cu copiii ce-i va avea în viitor, iar cei de pînă atunci, Idochin şi Dumitraşco, să fie liberi.

https://biblioteca-digitala.ro

46. — Tîrgoviște, 4 noiembrie.— Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Românești, dă lui Dumitru, feciorul lui Daniel călugărul din Izvorani, carte de apărare, fiind ertat de rumînie de Calotă logofătul la moartea lui, spre a fi ferit de încercările făcute de frații răposatului ca să-l rumînească din nou.

47. — Tîrgoviște, 10 decembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Românești, judecă pricina dintre rumînii din Argitoaia cu stăpînii moșiei, dînd jupînesei Marica Argitoianu și cumnatului ei Vasile, hrisov de stăpînire asupra țăranilor care reclamaseră că ei au fost „slugi" și sînt năpăstuiți de rumînie.

1710

48. — (București,) 11 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Românești, dă carte ispravnicului episcopiei de Buzău să oprească pe locuitori a mai tăia „crivina" de pe moșia Stănceștii și frasinii de pe moșia Negreasca.

49. — Tîrgoviște, 17 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Românești, în urma cercetărilor făcute, dă carte de apărare unor locuitori din Slăviteștii (Olt), priviți pe nedrept că s-au vîndut rumîni mănăstirii Plăviceni.

50. — (Tîrgoviște,) 18 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Românești, împuternicește pe un slujitor domnesc să umble și să stringă pe toți rumînii mănăstirii Cîmpulung, oriunde s-ar afla, și să-i ducă la urma lor, poruncind ca nimeni să nu se împotrivească a-i da.

51. — 23 februarie. — Locuitorii satului Bădești, rumîni ai mănăstirii Cîmpulung, dau zapis egumenului Iosif, de lucrul pe care se obligă să-l facă într-un an

52. — București, 28 aprilie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Românești, judecă pricina lui Manea feciorul Florei, și Ion, feciorul lui Iane, cu boierii Pârcălabii, pentru rumînie și le dă carte de apărare pentru că s-au răscumpărat de la Barbu pitar cu 200 de taleri.

53. — 16 iunie. — Megiașii din satul Șovîrcu dau zapis de învoială mitropolitului Antim cu privire la îndatoririle la care consimt pentru locurile de hrană de pe moșie.

54. — (Tîrgoviște,) 24 august. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Românești, poruncește rumînilor din satul Greaca să asculte de egumenul de la Mislea și să nu se vîndă în sat decît vinul mănăstirii, sub amenințare că li se vor tăia urechile.

55. — Tîrgoviște, 25 august. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Românești, dă carte de apărare lui Vlad și fraților lui, Stan și Apostol, feciorii lui Pătru de la Bărbătești, care, ca rumîni ai lui Tudor logofăt, au fost zălogiți pentru 23 de taleri de stăpînul lor mănăstirii Arghanghelul, și plătind ei datoria, au rămas liberi.

56. — Tîrgoviște, 16 septembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Românești, dă carte de libertate lui Marin și nepotului său Stanciul și lui Nedelco, vărul lui Marin, țărani din Dobroșești, rumîni ai mănăstirii Snagov, care s-au răscum-

https://biblioteca-digitala.ro

părat pentru suma de 90 de taleri; cu aceşti bani mănăstirea a cumpărat două pogoane de vie în dealul Negovanilor.

57. — Tîrgovişte, 18 septembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de libertate lui Odor şi fratelui său Gheorghe şi unchiului său Dumitru cu feciorii lor, rumîni ai mănăstirii Snagov, care s-au răscumpărat pentru suma de 120 de taleri; cu aceşti bani mănăstirea a cumpărat patru pogoane de vie în dealul Negovanilor.

58. — Tîrgovişte, 3 noiembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, cercetează judecata lui Şerban şetrarul cu Ion rumînul şi ceata lui, care au susţinut că sînt oameni liberi, hotărînd ca şi ei împreună cu ceilalţi locuitori din Iablaniţa, să fie rumîni ai jeluitorului.

1711

59. — 20 martie. — Ion martalog Căprioreanu din Cîrstieneşti, fost rumîn al lui Pavel călugărul, care la moarte l-a eliberat de rumînie împreună cu moşia, vinde egumenului de la Argeş, Ghenadie, nepot lui Pavel, pămîntul său, pe suma de 17 taleri vechi.

60. — 8 aprilie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte pîrcălabilor din toate satele indicate să dea pe oamenii mănăstirii Govora, iar cei ce s-ar opune să aibă dreptul, trimisul domniei, să-i bage în butuci.

61. — ⟨Bucureşti,⟩ 3 mai. — Constantin comisul dăruieşte cumnatului său Ianache Văcărescu vel clucer, un rumîn din satul Gemenile, cu trei feciori.

1712

62. — ⟨Tîrgovişte,⟩ 25 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de apărare lui Dumitru diacon şi cetei lui din Brătuleşti, reclamaţi ca rumîni de către mănăstirea Rîncăciovul, deoarece ei au fost oameni străini, „sîrbi", veniţi în ţară.

63. — Tîrgovişte, 25 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de apărare lui Şărbu din Fureşti şi cu ceata lui, ca să fie „slobozi de rumînie" din partea mănăstirii Rîncăciovul, deoarece au dovedit că sînt străini, „sîrbi", veniţi în ţară.

64. — Tîrgovişte, 28 ianuarie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de apărare lui Vasile, fiul lui Nan şi nepotului său Stoian, fiul lui Oprea din Cîrstiani, pîrîţi ca rumîni de către egumenul mănăstirii Rîncăciovul, deoarece la judecată s-a dovedit că ei au fost străini, „sîrbi", veniţi în ţară.

65. — ⟨Bucureşti,⟩ 19 august. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte moşnenilor şi megieşilor din Ceteoara să nu mai împresoare moşia mănăstirii Cernica de acolo, luînd venitul dijmei, iar cei ce vor cultiva pe acea moşie, să dea egumenului dijma cuvenită

https://biblioteca-digitala.ro

66. — Cerneţi, 3 octombrie. — Chircă Rodeanul, căpitan de Cerneţi, judecă reclamaţia făcută la domnie de către Ion Cocoleul şi Necula, rumîni ai mănăstirii Strehaia, împotriva egumenului Sava, că le-a luat vite, stupi şi bani şi hotărăşte ca Necula să-şi primească două vite, iar pentru restul pretenţiilor, rămîn de judecată.

67. — ⟨Craiova,⟩ 21 noiembrie. — Constantin Ştirbei, mare ban al Olteniei, judecă neînţelegerea dintre postelnicul Staicu Bengescu şi Barbu din Stolojani cu fratele său, pentru jumătate din satul Comăneşti, vîndut împreună cu rumînii care au fugit, obligînd pe vînzători să dea rumînii sau să se înţeleagă cum vor crede.

1713

68. — Bucureşti, 11 mai. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, dă carte de slobozenie lui Vlad şi fraţilor lui, feciorii lui Stănimir din Zîmbreşti care, piriţi, fără dovezi, de Matei vătaf Bălăceanu că-i sînt rumîni, au venit la divan să jure c-au fost totdeauna oameni liberi şi s-au împăcat în schimbul sumei de treizeci de taleri

69. — ⟨Bucureşti,⟩ 18 mai. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, dă carte de împuternicire oamenilor trimişi de Şerban vel sluger să ia de la locuitorii de pe moşia lui, Zîmnicea, cîte patru bani de vită pentru suhat.

70. — Bucureşti, 7 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, dă carte de apărare lui Oprea şi Radu, feciorii Albului, pe care jupineasa Marica Albeasca voia să-i rumînească.

71. — ⟨Bucureşti,⟩ 23 iunie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, judecă în divan şi dă carte de apărare lui Ion şi Vlad, rumîni de pe moşia Vulpeni, care s-au răscumpărat de la pitarul Constantin Corbeanu cu „patru suflete de ţigani", împotriva mănăstirii Surpatele ce voia să-i rumînească.

72. — Tîrgovişte, 20 septembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, dă carte de apărare mai multor locuitori moşneni din satul Rîmeşti (Vîlcea) care şi-au vîndut părţile de moşie mănăstirii Hurez, să nu fie apucaţi de „rumînie", fiind oameni liberi.

73. — ⟨Tîrgovişte,⟩ 13 octombrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, judecă pricina boierilor Rudeni, împotriva cărora locuitorii din Vultureşti şi Lineşti (Olt) s-au ridicat cu reclamaţie că au fost rumîniţi cu sila de logofătul Tudosie Rudeanu, şi hotărăşte ca ţăranii din aceste sate să fie rumîni.

74. — ⟨Bucureşti,⟩ 17 noiembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, porunceşte locuitorilor din satul Sălătruc să dea dijma cuvenită mitropoliei, pentru tot ce folosesc de pe moşia ei pe care locuiesc.

75. — Tîrgovişte, 20 noiembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, întăreşte judecata făcută de marele ban al Olteniei, Constantin Ştirbei, între Iarca stegarul cu verii lui, slujitori pîhărnicei în Mehedinţi şi egumenul mănăstirii Strehaia, care voia să-i rumînească, dîndu-le carte de apărare.

76. — ⟨Tîrgovişte,⟩ 7 decembrie. — Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, dă carte lui Radu Piticul, rumîn al mănăstirii Căldăruşani şi ispravnic

https://biblioteca-digitala.ro

al moşiilor mănăstirii, să aibă împuternicirea de a lua tot venitul moşiei Trăisteni (Prahova).

1714

77. — Bucureşti, 20 aprilie. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte mănăstirii Cîmpulung satul Bădeşti cu toţi rumînii, în urma judecăţi la divan, unde aceştia au prezentat „cărţi mincinoase" de libertate, cumpărate de la boierul Stanciu din neamul Dolofanilor, care au stăpînit în trecut satul Bădeşti.

78. — ⟨Bucureşti,⟩ 18 mai. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Constantin, fost căpitan la Blehani şi tuturor celor ce locuiesc pe moşia mănăstirii Măxineni, să împlinească trei zile de clacă pe an şi dijma cuvenită, iar împotrivindu-se, egumenul să-i îndepărteze.

79. — ⟨Bucureşti,⟩ 27 mai. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, dă împuternicire episcopului de Buzău să oblige pe locuitorii ce şi-au făcut case pe locul episcopiei, să se învoiască pentru lucrul ce trebuie să-l presteze, iar de nu, să se mute pe locul domnesc.

80. — ⟨Baia de Aramă,⟩ 20 iunie. — Marele paharnic State Leurdeanu, Barbu Brăiloiu mare serdar şi căpitanul de Cerneţi, Matei Cantacuzino, judecă, din poruncă domnească, reclamaţia lui Pîrvu Scafeş, Pîrvu Uşurelul şi Ion Coculeu, rumîni ai mănăstirii Strehaia, împotriva egumenului că le-a luat vite şi alte bunuri, dîndu-i „rămaşi de lege".

81. — ⟨Bucureşti,⟩ 6 august. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte căpitanului de la Podul Doamnei şi tuturor locuitorilor de pe moşia schitului Babele, să dea „adetul de vite şi de dijmă" egumenului Macarie şi să-şi mute cîrciuma în sat.

1715

82. — Bucureşti, 8 ianuarie. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte mănăstirii Arnota stăpînirea peste rumînii din satul Dobriceni, care pentru „supunerea lucrului" au reclamat divanului că ei sînt oameni liberi, răscumpăraţi din vremea lui Constantin Şerban.

83. — 10 ianuarie. — Sătenii liberi, fără de pămînt, locuitori pe moşia mănăstirii Polovraci, dependentă de Hurez, primesc mărturia egumenului că nu sînt rumîni, dînd în schimb zapis că nu au moşie şi că vor da mănăstirii dijmă după obicei din produse.

84. — ⟨Bucureşti,⟩ 13 ianuarie. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte strîngătorilor de dări din Mehedinţi să lase nesupăraţi opt rumîni ai mănăstirii Tismana, trimişi să lucreze pe moşia Ploştina, deoarece ei sînt impuşi în satul mănăstirii.

85. — ⟨Bucureşti,⟩ 27 aprilie. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, dă egumenului de la Cozia carte de stăpînire asupra rumînilor din Jiblea,

https://biblioteca-digitala.ro

care s-au sculat cu pîră şi cu gîlceavă, că nu sînt rumîni, ci sînt plăiaşi, dar divanul a găsit că ei „umblă cu meşteşuguri".

86. — ⟨M-rea Hurez,⟩ 22 mai. — Locuitorii din Hurez care, zălogiţi lui Dima chiurciubaşa, au fost vînduţi ca rumîni, fără voia lor, lui Constantin Brîncoveanu înainte de a fi domn, făcînd apoi el mănăstire pe moşia lor, dau zapis că recunoscîndu-li-se prin judecată calitatea de oameni liberi fără pămînt, renunţă în favoarea mănăstirii la tot hotarul moşiei lor.

87. — ⟨Baia de Aramă,⟩ 26 mai. — Arca slujitorul cu ceata lui, oameni liberi de la Bucovăţ, care s-au judecat pentru rumînie cu mănăstirea Strehaia, dau zapis egumenului Sava că s-au împăcat, primindu-şi fiecare ceea ce pretindea că î se cuvine şi obligîndu-se reciproc a nu se mai pîrî.

88. — ⟨Bucureşti,⟩ 1 august. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Româneşti, trimite pe Pană, omul de încredere al logofătului Radu Golescu, să meargă pe moşia Stoeneşti (Muşcel) a mănăstirii Sf. Ioan din Bucureşti, să oblige pe locuitorii de acolo să-şi dea dijma cuvenită.

89. — ⟨Bucureşti,⟩ 22 noiembrie. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Româneşti, porunceşte lui Matei, căpitan de la Bistreţ şi tuturor care se folosesc de moşia mănăstirii Tismana de acolo, să dea dijma şi suhatul fără deosebire, sub ameninţare că vor fi pedepsiţi.

90. — ⟨Bucureşti,⟩ 24 noiembrie. — Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Româneşti, dă carte de împuternicire unui slujitor domnesc să meargă la Baia de Aramă şi în alte părţi şi-să adune rumînii fugiţi de la mănăstirea Tismana spre a-i aduce „la urma lor", poruncind ca nimeni să nu se împotrivească a-i da.

1716

91. — 2 aprilie. — Gheorghe de la Rătunda dă zapis paharnicului Mihai Dobrosloveanul pentru suma de 26 taleri, cu care s-a împrumutat ca să-şi scoată un fecior de la turci, că se vinde rumîn lui şi urmaşilor lui, împreună cu fiul său Neagu şi cu toţi feciorii pe care-i va avea în viitor.

92. — ⟨Bucureşti,⟩ 7 aprilie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, porunceşte căpitanului de la Cerneţi şi stringătorilor de biruri din Mehedinţi, să lase nesupăraţi un circiumar, un boaor şi şase plugari, rumîni ai mănăstirii Tismana care-şi dau birul la vistierie cu ceilalţi rumîni din satul lor.

93. — ⟨Bucureşti,⟩ 1 aprilie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, porunceşte pîrcălabilor, scăunaşilor şi moşnenilor care locuiesc pe lîngă bălţile mănăstirii Cozia, să dea egumenului dijma din peştele pe care-l prind, şi din tot ce folosesc.

94. — ⟨Bucureşti,⟩ 27 aprilie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, dă carte de împuternicire unui slujitor domnesc, să meargă împreună cu un om al egumenului de la Strehaia şi să caute rumînii mănăstirii oriunde-i va găsi, spre a-i aduce „la urma lor", poruncind ca nimeni să nu se împotrivească a-i da.

95. — ⟨Bucureşti,⟩ — Ioan Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, porunceşte vameşilor de la Cîmpina şi lui Ion, vătaf de plai, să prindă pe rumînii mănăs-

https://biblioteca-digitala.ro

tirii Mărgineni fugiți în Transilvania, care au pus stăpînire pe o turmă de oi a mănăstirii.

1718

96. — ⟨Bucureşti,⟩ 13 septembrie. — Ioan Mavrocordat, domnul Țării Romînești, porunceşte sătenilor de la Greaca, rumîni ai mănăstirii Mislea, care s-au tocmit cu egumenul, să dea 18 taleri primăvara şi 18 toamna, în loc de dijmă, să-şi îndeplinească obligația restantă de doi ani, sub amenințare de sancțiuni.

1719

97. — ⟨Bucureşti,⟩ 29 mai. — Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, porunceşte tuturor rumînilor de la Bratovăești (Argeş) să dea dijma cuvenită egumenului mănăstirii Cozia, pe a cărei moşie stau.

98. — Craiova, 20 octombrie. — Administrația Olteniei comunică generalului Stainville, comandantul militar al Transilvaniei, obligațiile țăranilor de pe moşiile boiereşti şi mănăstireşti.

99. — ⟨Bucureşti,⟩ 21 octombrie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire egumenului de la Nucet să oblige pe toți oamenii ce stau pe moşiile mănăstirii să facă clacă, după cum se vor putea învoi.

1720

100. — Craiova, 20 iunie. — Administrația Olteniei cere comandantului militar al Transilvaniei, ordin scris pentru încuviințarea restituirii iobagilor fugari, reclamați de comitatul Hunedoarei, cu condiția să se încuviințeze şi trimiterea la urma lor a şerbilor şi țiganilor din Oltenia trecuți peste munți.

101. — Craiova, 25 iunie. — Cercetarea făcută de Nicolae de Porta, secretarul administrației Olteniei, în privința reclamației locuitorilor din satele Bălteni şi Răşina împotriva vornicului Matei Brăiloiul, care a luat cu sila mai multe familii şi le-a strămutat pe moşia fratelui său, Constantin Brăiloiul, la Peşteana.

102. — Craiova, 27 iunie. — Consilierii administrației Olteniei trimit la contele de Stainville, guvernatorul Transilvaniei, pe boierul Constantin Brăiloiul să reclame că niște nobili din ținutul Hunedoarei, însoțiți de 60 de oameni, cutreieră provincia în căutarea iobagilor fugari şi produc multe dezordini, torturînd pe locuitori să-i declare; consilierii cer să se dea ordin în scris pentru restituirea reciprocă a țăranilor trecuți dintr-o provincie în alta şi cei ce-i caută să vină însoțiți de acte pentru a face dovada pretenției lor.

103. — ⟨Craiova, iunie⟩. — Administrația Olteniei face cunoscut nobililor din comitatul Hunedoarei, ca răspuns la cererea lor, că fără ordin de la autoritățile superioare nu poate încuviința restituirea iobagilor reclamați.

104. — ⟨Craiova,⟩ 1 iulie. — Gheorghe Cantacuzino, ban al Olteniei, porunceşte pîrcălabului şi sătenilor de la Dobriceni şi Bogdăneşti să asculte de egumenul mănăstirii Arnota, făcînd clacа după obicei, ca mai înainte, „la coasă şi la secere şi la altele".

https://biblioteca-digitala.ro

105. — Craiova, 6 mai. — Consilierii administrației Olteniei fac cunoscut inspectorului comitatului Hunedoara, Valentin Buda, că au încredințat trimisului Francisc Kis pe toți iobagii fugiți de acolo în timp de doi ani, cu condiția ca și șerbii și țiganii ce trec în Transilvania să fie restituiți.

106. — București, 19 iulie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Românești, dă încuviințare mănăstirii Sfîntul Ioan din București să țină la moșia Vlădeni (Ialomița), cinci rumîni „fugiți de multă vreme în țara turcească", pe care îi iartă de toate dările pe trecut și viitor, în cazul cînd se vor întoarce.

1722

107. — 25 mai. — Megieșii călărași din Lichirești de Vad așezați pe moșia mănăstirii Trei-Sfetitele din București, dau zapis epitropilor în fața biv vel căpitanului Afenduli, trimis domnesc, pentru claca ce urmează să o facă, arînd și grăpînd primăvara și toamna cîte 80 de pași, cu sămînța mănăstirii și dînd „dijma după obicei".

108. — Craiova, 9 iunie. — Administrația Olteniei judecă pricina egumenului de la Arnota cu rumînii din Bogdănești (Vîlcea), care cer să fie eliberați de rumînie și hotărăște ca și în viitor să rămînă rumîni ai mănăstirii.

109. — Craiova, 10 iunie. — Administrația Olteniei judecă pricina egumenului de la Arnota cu locuitorii din Dobriceni, care au reclamat că sînt rumîniți pe nedrept, și hotărăște să fie stăpîniți mai departe ca rumîni ai mănăstirii.

110. — Craiova, 17 iunie. — Administrația Olteniei face cunoscut conducerii comitatului Hunedoara că nu-i poate satisface pentru moment cererea de restituire a iobagilor fugiți, deoarece ei sînt cuprinși în noul recensămînt al provinciei făcut din porunca răposatului comandant militar al Transilvaniei, Virmond, iar dacă succesorul său va decide afirmativ, vor fi revendicați în mod legal și iobagii olteni fugiți peste munți.

111. — Craiova, 8 iulie. — Administrația Olteniei poruncește locuitorilor din satele Călimănești, Înățești și Sevestreni să presteze mănăstirii Cozia, pe a cărei moșie se află, zilele de clacă stabilite, optsprezece zile pe an cu carul sau cu plugul și treizeci zile pălmași.

112. — (Ep. Rîmnicului.) 14 noiembrie. — Damaschin, episcopul Rîmnicului, dă carte de blestem pentru jurămîntul ce urmează să-l depună locuitorii bătrîni din Măceșul cel Mare în neînțelegerea egumenului de la Arnota cu locuitorii de pe moșia mănăstirii, care dau dijma consilierului Staico și vor să mute și hotarul moșiei către moșia lui.

113. — Craiova, 28 noiembrie. — Administrația Olteniei face cunoscut locuitorilor de la Dobriceni și Bogdănești (Vîlcea), de pe moșia mănăstirii Arnota, că s-au dat dispoziții să lucreze o zi pe săptămînă la stăpînul moșiei și dijmă să nu dea, iar egumenul să aibă voie a numi pîrcălabi în toate satele mănăstirii.

114. — Craiova, 28 noiembrie. — Gheorghe Cantacuzino, banul Olteniei, dă egumenului de la mănăstirea Brîncoveni carte de încuviințare să strîngă oameni de prin sate și să-i așeze la moșie spre a face sat de o sută de case, schimbîndu-li-se și locul în catastifele vistieriei.

https://biblioteca-digitala.ro

1723

115. — Craiova, 1 martie. — Administraţia Olteniei dă carte de încuviinţare lui Radu călăraşul să ia pe locuitorii ce-au trecut de peste Olt, pe la Băbici şi să-i aşeze pe moşia consilierului Ştirbei, la Mlecăneşti.

116. — Craiova, 2 martie. — Administraţia Olteniei dă încuviinţare logofătului Tanasie Tîrnoveanu să mute la moşia lui nouă oameni din satul Căciulăteşti „fiindcă trecea mai mulţi decît trebuie".

117.— Craiova, 4 martie. — Administraţia Olteniei porunceşte ispravnicului de Dolj, Gheorma Portărescu, să împiedice spargerea satelor Bohanul, Giurgiţa şi Bîrca, ai căror locuitori vor să se mute la Intorsura.

118. — Craiova, 10 iunie. — Administraţia Olteniei porunceşte vornicilor de la judeţele Dolj, Mehedinţi şi Gorj să întocmească liste de toţi ţăranii iobagi veniţi din ţinutul Hunedoarei după 1718, spre a fi trimişi înapoi.

119. — Craiova, 13 iunie. — Administraţia Olteniei ordonă locuitorilor din Padea (Dolj) să se prezinte la divan împreună cu egumenul de la Şegarcea, spre a se cerceta neînţelegerea lor pentru moşia Ţugureşti, iar pînă atunci dijma să nu fie ridicată de nici una din părţi.

120. — 20 iulie. — Matei Cantacuzino, biv vel şătrar, dă zapis de slobozie lui Pătru Băşin, rumîn al său de la Răchiţele, care s-a răscumpărat cu un fecior al lui anume Ilie pentru suma de 26 de taleri, fără moşie.

121. — Craiova, 12 august. — Administraţia Olteniei porunceşte tuturor locuitorilor de pe moşiile mănăstirii Căluiul să lucreze cîte o zi pe săptămînă „au cu carul, au cu mîinile", fără a mai da dijmă, ascultînd de poruncile ispravnicului mănăstirii.

122. — Craiova, 12 noiembrie. — Administraţia Olteniei dă instrucţiuni logofătului Ioan Podbăniceanul care, împreună cu vameşul împărătesc Ioan Şendrei, este delegat să aşeze „scăunaşii şi plăiaşii" pe la margine, în judeţele Dolj şi Romanaţi să-i aleagă din rîndul ţăranilor „den statul de mijloc"; aceste instrucţiuni au fost executate în urmă de vornicii judeţelor.

123. — Craiova, 10 decembrie. — Administraţia Olteniei dă carte deschisă egumenului de la Strîmba pentru scutirea oamenilor de pe moşia mănăstirii de a fi luaţi la muncile judeţului.

1724

124. — ⟨Bucureşti,⟩ 12 aprilie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte tuturor oamenilor şi pîrcălabilor de pe la odăile turceşti, şezători pe moşia Cuneşti, să dea „adetul" după obicei egumenului mănăstirii Radu-Vodă.

125. — ⟨Bucureşti,⟩ 26 mai. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Rîncăciovul să poată opri pe acei ce au vii în dealul mănăstirii de a-şi vinde vinurile acolo.

https://biblioteca-digitala.ro

126. — ⟨Sărăcineşti,⟩ 29 mai. — Sătenii din Sărăcineşti dau zapis egumenului mănăstirii Sărăcineşti pentru învoiala de a li se da pămînt de hrană în schimbul obligaţiei de a lucra douăzeci de zile pe an fiecare, şi a da un plugar şi un văcar.

127. — Craiova, 15 iunie. — Administraţia Olteniei porunceşte vel portarului Ioan Băleanu să meargă la Dobriceni şi Bogdăneşti, unde rumînii nu permit egumenului de la Arnota să stăpînească moşia cumpărată; să facă măsurătoare şi să o despartă de moşia ruminilor, punînd pietre de hotar.

128. — ⟨Bucureşti,⟩ 15 julie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire omului mănăstirii Radu-Vodă să oblige pe locuitorii de pe moşia Chiselet să presteze claca „după cum iaste obiceiul şi adetul moşiilor".

1725

129. — Craiova, 20 iunie. — Administraţia Olteniei porunceşte locuitorilor din Dobriceni şi Bogdăneşti, rumîni ai mănăstirii Arnota, să asculte de toate poruncile egumenului.

130. — Craiova, 10 august. — Administraţia Olteniei porunceşte vornicului de Romanaţi, Şerban Ştirbei, să cerceteze reclamaţia locuitorilor din satul Grădini că după ce-au prestat 240 zile de clacă colonelului Pivoda şi egumenului mănăstirii Brîncoveni 210 zile, aceştia le-au luat şi dijma din produse; să vegheze asupra acelui sat „ca să nu se spargă".

1726

131. — Craiova, 17 februarie. — Administraţia Olteniei porunceşte pîrcălabilor din satele aflate pe moşiile mănăstirii Bistriţa să asculte de egumen şi ispravnic la ce-i pune să facă, să lucreze o zi pe fiecare săptămînă, dacă nu dau dijmă, iar locuitorii de la Potel şi Celei să lucreze şi să dea dijmă după obicei.

132. — Craiova, 14 martie. — Administraţia Olteniei porunceşte pîrcălabului şi oamenilor din satul Ţugureşti, al mănăstirii Şegarcea, să lucreze o zi pe săptămînă fără să dea dijmă, ori să se înţeleagă cum vor putea cu egumenul.

133. — ⟨Bucureşti,⟩ 30 august. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Argeş să ia tot venitul „din hotar pînă în hotar" de pe moşia Poenari (Teleorman), obligînd pe toţi locuitorii să dea dijma după obicei şi să interzică vînzarea vinului în afară de cel al mănăstirii.

134. — Craiova, 1 septembrie. — Administraţia Olteniei judecă procesul locuitorilor din Dobriţa care afirmau că sînt oameni liberi, cu Gh. Cantacuzino beizadea, hotărînd să rămînă mai departe rumîni ai lui.

135. — 12 septembrie. — Constantin Brîtăşanul dă zapis vărului său, vornicului Ilie Otetelişanu, pentru suma de şaizeci de zloţi, cu care i-a vîndut un rumîn, pe Anghel din Suteşti, cu fiul său.

https://biblioteca-digitala.ro

136. — ⟨M-rea Tismana,⟩ 9 decembrie. — Egumenul de la Tismana dă zapis de încuviinţare unor locuitori din Hăeşti să-şi pună vii pe moşia de la Orlea, avînd a da zeciuiala pămîntului după şapte ani, o vadră din zece, şi îngăduindu-le să-şi vîndă via, cu aprobarea mănăstirii.

1727

137. — ⟨Bucureşti,⟩ 13 ianuarie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de la Brăniceni şi altora de prinprejur, care duc grîu la şăicile de la vadul, de pe moşia mănăstirii Dealului, să dea egumenului, după obiceiul vechi, cîte 9 bani de fiecare car şi să nu se pună împotrivă, sub ameninţarea de pedeapsă.

1728

138. — Craiova, 17 noiembrie. — Administraţia Olteniei porunceşte locuitorilor din Costeşti, care prin judecată au obţinut eliberarea de rumînie, să se învoiască cu egumenul în privinţa dijmei, pentru pămîntul ce-l folosesc de pe moşia mănăstirii Bistriţa.

1729

139. — ⟨Bucureşti,⟩ 22 aprilie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Banului (Buzău), să nu îngăduie vînzarea altui vin pe moşia Udaţi decît vin mănăstiresc şi vin domnesc.

140. — Craiova, 25 aprilie. — Administraţia Olteniei dă lui Gheorghe Cantacuzino beizadea carte de stăpînire asupra rumînilor din satul Dobriţa, care s-au ridicat la judecată în 1726 ca să se elibereze de rumînie.

1730

141. — ⟨Bucureşti,⟩ 6 aprilie. — Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Dealul să-şi ia dijma şi „adetul pămîntului" de la toţi oamenii ce se folosesc de moşia Brănicenii (Ialomiţa), din produse şi suhat, după obicei.

142. — Craiova, 23 iunie. — Administraţia Olteniei face cunoscut comandantului militar al Transilvaniei că episcopul catolic de la Nicopole, care e şi vicar apostolic al provinciei, cere pe nedrept restituirea a 96 de florini, daţi de dînsul pentru şase familii de plugari şi un grădinar acordaţi ca scutelnici, în contul contribuţiei săteşti.

https://biblioteca-digitala.ro

143. — 8 februarie. — Spătăreasa Stanca Cantacuzino, cu fiica ei Safta, dau zapis de liberare lui Nedelco, fiul lui Vasile din satul Filipeşti, pe care l-au iertat de rumînie, pentru că l-au luat de mic copil de la tatăl său, în casa lor, „dîndu-l la învăţătură de au învăţat carte şi cîntări".

144. — (Bucureşti,) 25 aprilie. — Mihail Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor din Dichiseni (Ilfov), scutiţi de a mai plăti cîte 44 bani de om pe an, să execute claca după obicei, cum au convenit cu episcopia Buzăului, stăpîna moşiei.

145. — Craiova, 27 aprilie. — Consilierii Administraţiei Olteniei aduc la cunoştinţa comandantului militar al Transilvaniei că Barbu Otetelişanu, loctiitor de vornic în Mehedinţi, a cerut ajutor pentru a scoate din păduri pe ţăranii fugiţi acolo din cîteva sate boiereşti şi că locuitorii satului Girla sînt asupriţi de stăpînul lor, Nicolaus Pater.

146. — (Bucureşti,) 24 mai. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă egumenului de la Mihai-Vodă, carte de încuviinţare a ţine trei oameni, rumîni, „fără gîlceavă", grădinari la grădinile mănăstirii, scutiţi de toate dările şi obligaţiile în natură.

147. — Craiova, 11 iunie. — Administraţia Olteniei porunceşte locuitorilor din satul mănăstirii Polovraci să dea ajutor la construirea unei circiume de piatră pe moşie, să nu are livezile mănăstirii împotriva dispoziţiei egumenului şi dacă au cu ce dovedi că nu sînt rumîni, să se prezinte la divan pentru judecată.

148. — (Bucureşti,) 28 iunie. — Mihail Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte „căpitanului de oraş" să meargă la moşia mănăstirii sfîntului Ioan, de lîngă Bucureşti, unde Mehmet efendi de la Hîrşova şi cu alţi turci şi-au făcut „hodăi", să-i oblige pe toţi a da dijma după obicei şi plata suhatului către egumen, iar cei ce se vor împotrivi să fie reclamaţi în scris paşei de la Silistra.

149. — Craiova, 1 septembrie. — Locuitorii din Polovraci reclamă administraţiei Olteniei că au venit „nemţii" şi-i obligă a-şi lăsa locuinţele lor spre a se muta la mănăstire şi cer să fie lăsaţi în gospodăriile vechi, unde au cîte o piuă şi moară, care se risipesc prin strămutare.

150. — Craiova, 11 noiembrie. — Administraţia Olteniei face cunoscut lui Gheorghe Cantacuzino că pentru a înfrînge împotrivirea continuă a locuitorilor satului Dobriţa de a se recunoaşte rumîni ai lui şi de a-i da dijma din produse, îi va pune la dispoziţie un număr de ostaşi.

1732

151. — Craiova, 13 noiembrie. — Administraţia Olteniei porunceşte rumînilor din satul Păuşeştii de Otăsău (Vîlcea), dăruiţi o dată cu moşia de către Constantin Poenaru mănăstirii Dintrunlemn, să se supună la toate îndatoririle cerute de stareţă, aşa cum au lucrat la vechiul stăpîn.

https://biblioteca-digitala.ro

152. — Craiova, 16 noiembrie. — Administrația Olteniei face cunoscut egumenului mănăstirii Bistrița că s-a încuviințat să aibă un număr de zece familii din oamenii ce vin dinspre „părțile turcești" scutite de contribuție trei ani și alți trei ani cu impozite reduse, pe urmă la fel cu ceilalți locuitori.

1733

153. — ⟨M-rea Polovraci,⟩ 17 februarie. — Foștii moșneni din Polovraci, care în neînțelegere cu mănăstirea Polovraci „au rămas de judecată", dau zapis egumenului că vor plăti cîte 66 de bani falcia de fîn cosit de pe moșia pe care o socoteau în continuare a lor.

154. — ⟨Craiova,⟩ 18 februarie. — Administrația Olteniei poruncește „vornicilor de județe" să nu mai permită ca locuitorii să fie luați la muncă fără plată de către funcționarii administrativi.

155. — 12 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Cîmpulung să stăpînească pe toți rumînii din satul Izvorani (Muscel) „care se vor fi trăgînd din Ioachim și din Manea, feciorul Neacșului", împreună cu două delnițe, iar dacă ei au ceva împotrivă să se prezinte la judecata divanului.

156. — ⟨București,⟩ 13 august. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește căpitanilor de la Hodivoaia, Albotești și Lichirești să dea ajutor epitropului mănăstirii Colțea ca să-și strîngă dijma de pe moșiile sale „atît de la țărani i mărginéni cît și de la turci, deplin după obicei", sub amenințarea că vor împlini de la ei.

157. — ⟨Craiova,⟩ 4 noiembrie. — Cancelaria administrației Olteniei menționează că s-a trimis ordin locuitorilor de la Gogoși să care fînul și să lucreze la ce-i va pune stăpîna moșiei, Maria spătăreasa, iar pentru locuitorii de la Breasta s-a dat poruncă să facă arătură stăpînului, Constantin Argetoianu.

1734

158. — ⟨București,⟩ 12 ianuarie. — Grigorie Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește județului de la Cîmpulung și tuturor oamenilor care au vii pe dealul Topolovenilor să nu mai vîndă vin în cîrciumi pe moșia mănăstirii Nucet, care nu-l poate desface pe al ei.

159. — ⟨București,⟩ 12 martie. — Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, poruncește locuitorilor de pe moșiile mănăstirii Colțea: Stelnica, Lichirești și Stanomirești, să dea „dijma și zeciuiala deplin după obiceiu" și să presteze clacă cu plugurile, primăvara și toamna.

160. — ⟨M-rea Cozia,⟩ 20 martie. — Egumenul mănăstirii Cozia cere administrației Olteniei să se îngăduie de către organele administrative ca îngrijitorul viei de la Gîrdești și morarul de la moara de pe apa Rîmnicului să fie lăsați la treburile lor, căci altfel ambele se pustiesc spre paguba mănăstirii.

https://biblioteca-digitala.ro

161. — (Craiova,) 12 mai. — Administrația Olteniei poruncește vornicilor din Romanați să oblige pe locuitorii de pe moșia Orlea să plătească suhatul către mănăstirea Cozia.

162. — (București,) 17 mai. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, dă încuviințare ispravnicului mănăstirii Radu-Vodă, de la moșia Paraipani (Vlașca), să silească pe toți oamenii ce cultivă sau se folosesc de moșie să presteze trei zile de clacă și să dea dijmă după obcei, obligînd și pe turci a da dijmă și a plăti suhatul.

163. — Craiova, 21 mai. — Administrația Olteniei dă carte de încuviințare consilierului Ștefan Pîrșcoveanu să stăpînească pe rumînii din Grozăvești (Romanați), împreună cu toate părțile lor de moșie, care la încercarea de a se elibera au fost „rămași de lege".

164. — Craiova, 31 decembrie. — Dumitru din Seaca (Mehedinți) reclamă administrației Olteniei că fiind el răscumpărat de rumînie de la boierul Radu Năsturel, este asuprit de starețul mănăstirii Dintrunlemn, care vrea să-l rumînească și cere să i se judece pricina.

1735

165. — (București,) 5 ianuarie. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, dă împuternicire unui trimis domnesc să meargă cu sluga doctorului Notara la moșia Porumbrenilor și altele din Vlașca, să scoată dijma de grîne pe care i-au luat-o oamenii după ce fusese adunată.

166. — (M-rea Bistrița,) 15 ianuarie. — Egumenul de la Bistrița reclamă administrației imperiale a Olteniei că oamenii de pe diferitele moșii ale mănăstirii nu-i dau nici o ascultare, refuză să presteze zilele de clacă stabilite ori să-și dea dijma cuvenită și amenință cu trecerea Dunării sau a Oltului.

167. — (București,) 1 martie. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, întărește mănăstirii Radu-Vodă dreptul de monopol asupra vinului și a mărfurilor de băcănie pe moșia ei din București.

168. — (București,) 1 martie. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, poruncește locuitorilor de pe moșia mănăstirii Mihai-Vodă să presteze opt zile de clacă, așa cum s-au înțeles cu egumenul la început, nu trei, cîte vor ei să facă.

169. — (București,) 23 aprilie. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, dă mănăstirii Rîmnic încuviințare să oblige pe toți oamenii așezați pe moșiile ei să presteze fiecare trei zile de clacă pe an sau să plătească cîte 45 de bani, să dea dijma și „adetul moșiei" după obicei, să plătească suhatul și să nu vîndă vin decît cu aprobarea egumenului.

170. — Craiova, 9 mai. — Rezolvarea neînțelegerilor mănăstirii Surpatele cu rumînii de pe moșia Vulpeni, stabilindu-se pentru viitor în amănunt obligațiile de clacă ale acestora.

171. — (Craiova,) 15 iunie. — Rumînii din satul Orlea siliți de către administrația Olteniei, dau zapis egumenului mănăstirii Cozia de obligațiile de clacă pe care și le asumă amănunțit, făgăduind că le vor respecta.

https://biblioteca-digitala.ro

172. — ⟨Bucureşti,⟩ 21 iunie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Golgota să oblige pe toţi locuitorii ce stau pe moşia Tîrbăcenii (Dîmboviţa), să dea dijma din produse, să clăcuiască trei zile pe an şi să plătească suhatul dacă îşi hrănesc numai vitele şi ară pe altă moşie.

173. — ⟨Bucureşti,⟩ 7 iulie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă încuviinţare egumenului de la Radu-Vodă să încaseze de la carele cu cereale care merg la vadurile de pe moşia mănăstirii, Dichiseni, cîte 9 bani, să ia dijma din semănături, plata suhatului şi să oblige pe fiecare om de pe moşie să presteze trei zile de clacă.

174. — ⟨Bucureşti,⟩ 7 octombrie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii şezători pe moşiile mitropoliei să de dijma după obicei, să presteze cîte nouă zile clacă pe an şi să dea taxa stabilită pentru vînzarea vinului.

1736

175. — ⟨Bucureşti,⟩ 14 ianuarie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Banului (Buzău) să interzică „hodăiaşilor" de la Udaţi a ţine cîrciumi şi să permită numai vînzarea vinurilor mănăstirii, obligînd totodată pe locuitorii de pe moşie a presta cîte trei zile de clacă.

176. — ⟨Bucureşti,⟩ 21 ianuarie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Aninoasa să ia în stăpînire nişte părţi din moşia Buneşti (Argeş), foste ale unor rumîni ai mănăstirii care au fugit şi le-au lăsat în seama altor oameni.

177. — ⟨28 ianuarie⟩. — Egumenul Varlaam de la Aninoasa cere domnului Ţării Romîneşti să dispună a i se da o scrisoare către egumenul de la Argeş ca să-i descopere nişte rumîni cu moşia lor din Buneşti, cumpăraţi cu 59 de galbeni, care între timp au fugit şi moşia o stăpînesc alţii.

178. — ⟨Craiova,⟩ 14 februarie. — Administraţia Olteniei porunceşte vornicilor de judeţe să oblige pe toţi locuitorii să facă semănături de toamnă şi de primăvară, spre a-i lega de satele lor, iar în caz de fugă, vistieria să fie despăgubită cu recoltele pe care le lasă.

179. — ⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 20 februarie. — Mărturie scrisă dată de ieromonahul Iosif hagiu, fost egumen al mănăstirii Cîmpulung, în privinţa apartenenţei ca rumîn a lui Ioachim din Izvorani, revendicat de mănăstire şi de boierul Radu Golescu.

180. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, reglementează pentru mănăstirea Radu-Vodă, vînzarea vinului pe moşia mănăstirii în Bucureşti, cu precizarea dreptului de monopol şi sancţiuni celor ce nu vor respecta dispoziţia.

181. — ⟨Bucureşti,⟩ 4 mai. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează egumenului de la Glavacioc să ia de la locuitorii şezători pe moşiile mănăstirii dijma după obicei, cîte 45 bani de cap sau trei zile de clacă, taxă pentru suhat, stupi, vin, etc.

https://biblioteca-digitala.ro

182. — Craiova, 12 iunie. — Administrația Olteniei confirmă dreptul de monopol al mănăstirii Hurez pe moșiile ei, asupra vinului, rachiului și miedului, sub amenințare de confiscare pentru cei ce nu se vor supune.

183. — (București,) 20 iunie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Românești, încuviințează egumenului de la Măxineni să ia dijma după obicei de la locuitorii șezători pe moșiile mănăstirii, să presteze fiecare cîte trei zile de clacă și alte taxe.

184. — Craiova, 21 iunie. — Administrația Olteniei dă egumenului mănăstirii Govora carte de împuternicire să oblige pe locuitorii de pe moșiile Cerneți și Malovăț a se înțelege cu dînsul în privința dijmei și lucrului de făcut, iar în privința vinului, să aibă drept a vinde numai mănăstirea, locuitorilor nelăsîndu-li-se decît o singură cîrciumă în Cerneți, unde să-și desfacă vinul lor pe rînd.

185. — (Craiova, 29 iulie). — Administrația Olteniei, sesizată de inspectorul provincial Gebaur de nedreptatea ce se face locuitorilor de pe moșia mănăstirii Tînțăreni, scrie egumenului „să umble cu dînșii mai binișor", obligîndu-i fie la darea dijmei și plata suhatului, fie numai „să lucreze", încuviințîndu-le și ținerea unei cîrciumi în sat.

186. — (București,) 4 noiembrie. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, poruncește locuitorilor care au vii în dealul Vălenilor (Muscel), pe moșia mănăstirii Radu-Vodă, să le lucreze și să dea egumenului „adetul" pămîntului

1737

187. — (București,) 15 ianuarie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Românești, dă carte de încuviințare egumenului de la Dealul să invite pe stăpînii viilor părăsite de pe moșia mănăstirii a și le lucra, pe ale acelora ce vor refuza să le dea altora în stăpînire, avînd ei a da dijma mănăstirii, pogonăritul și vinăriciul domnesc după obicei.

188. — (București,) 22 ianuarie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Românești, dă carte de încuviințare egumenului de la Cîmpulung să ia în stăpînirea mănăstirii pe ruminii de la Izvorani care, șezînd în satul domnesc Ștefănești, sînt luați cu ceilalți săteni la alte treburi; pentru a fi numai poslușnici ai mănăstirii, vor fi despărțiți și la darea birului.

189. — (Craiova, 7 februarie). — Administrația Olteniei cere episcopului de Rîmnic să pedepsească pe popa Stan din Fărcași care a determinat pe soția răposatului Constantin Fărcășanu să dea carte de slobozenie lui Barbu pîrcălab de la Zăvideni și altor trei rumîni revendicați de noul stăpîn Pătru Zătreanu.

190. — (București,) 30 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Românești, deleagă pe marele ban Grigore Greceanu să cerceteze și să înapoieze mănăstirii Cîmpulung ruminii săi din Izvorani, care sînt ținuți să-și plătească dajdea în satul Ștefănești

191. — (Craiova, 15 mai). — Administrația Olteniei poruncește pîrcălabilor și locuitorilor din satele de pe marginea bălților, să lucreze la facerea gardurilor pentru închisul peștelui, spre a nu produce pagubă arendașilor.

https://biblioteca-digitala.ro

192. — ⟨C r a i o v a,⟩ 2 4 m a i. — Administrația Olteniei poruncește vornicilor de Vîlcea și Gorj să oblige pe locuitorii din satele de pe moșiile mănăstirilor Bistrița și Hurez ca, în contul zilelor de clacă, pe care nu vor să le facă, să încarce grîu din magaziile mănăstirilor și să-l transporte la Craiova.

193. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 1 0 i u n i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește lui Scarlat, vel căpitan de margine, să cerceteze reclamația egumenului de la Măxineni împotriva călărașilor și altor locuitori de pe moșie care-i strică zăgazul morii cu vitele și nu vor să plătească suhatul, nici să presteze claca.

194. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 1 4 i u n i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, întărește mănăstirii Colțea din București stăpînirea pe o parte din satul Comarnic, „cu moșia, cu munții de acolo și cu toți rumînii" aflători în sat și cei fugiți, partea vel spătarului Mihai Cantacuzino.

195. — ⟨C r a i o v a, 1 9 i u l i e⟩. — Administrația Olteniei poruncește vornicilor de Romanați să oblige pe locuitorii de la Loloești să presteze claca sau să dea dijma și să plătească suhatul stăpînului, Șerban Fărcășanu, punîndu-i să împlinească și paguba făcută braniștei împreună cu sătenii de la Popînzălești.

1738

196. — 2 3 i u l i e. — Dima pîrcălabul împreună cu 75 de oameni din satul Costești, angajați să cosească fîn de către ispravnicul mănăstirii Bistrița, dau mărturie cum au fost atacați prin surprindere de sătenii din Recea, conduși de popa Apostol, care au maltratat în special pe călugării ce erau cu dînșii, risipindu-le proviziile.

197. — 1 5 s e p t e m b r i e. — Macarie monahul lasă prin testament mitropoliei un vad de moară cu două sute stînjeni de moșie, „două suflete de țigani" și trei rumîni cu fiii lor.

1739

198. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 1 3 a p r i l i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, împuternicește pe omul domniei, „Manul, copil din casă", care, împreună cu pîrcălabul din Fotoaia (Vlașca), moșia mitropoliei, să caute oameni fugiți din acel sat și să-i ducă la urma lor oriunde i-ar găsi.

199. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 2 i u l i e. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește pîrcălabului și locuitorilor de pe moșia mitropoliei, Tîntava, să dea dijma din produse după obicei și să presteze cîte cinci zile de clacă pe an.

200. — ⟨B u c u r e ș t i,⟩ 2 i u l i e. — Neofit, mitropolitul Țării Romînești, face cunoscut pîrcălabului și megieșilor de pe moșia Tîntava că a obținut poruncă scrisă de la domnie să presteze fiecare cîte cinci zile de clacă.

201. — 2 2 a u g u s t. — Popa Constantin din Lăcusteni, care înjurînd pe ispravnicul mănăstirii Sadova, venit să ia dijma de pe moșia Dobrești, a fost pedepsit de episcop, dă zapis egumenului obligîndu-se a nu se mai opune la strîngerea dijmei.

https://biblioteca-digitala.ro

202. — ⟨Bucureşti,⟩ 1 iulie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, încuviinţează egumenului mănăstirii Sfîntul Ioan din Bucureşti, să ia dijma de la toţi oamenii de pe moşia Vlădeni (Ialomiţa), sat domnesc şi să-i oblige la şase zile de clacă pe an fiecare, păstrînd şi monopolul vinului.

203. — ⟨Bucureşti,⟩ 16 iulie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, dă călugărilor de la schitul Plăviceni (Olt), carte de încuviinţare să ia de la toţi oamenii de pe moşie dijma după obicei, să-i oblige la şase zile clacă şi să aibă monopolul vinului în cîrciumi.

204. — Bucureşti, 18 iulie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, dă carte de volnicie epitropului mănăstirii Colţea din Bucureşti să ia de la moşiile Lichireşti şi Stelnica (Ialomiţa), dijma din produse după obicei şi suhatul.

205. — ⟨Bucureşti,⟩ 18 iulie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, încuviinţează mitropolitului să aibă la Bolboşani 32 oameni şi la Oreviţa 95, care, ca şi la celelalte moşii ale mitropoliei, trebuie să dea dijma după obicei şi să facă şase zile de clacă pe an.

206. — Bucureşti, 11 august. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Sfîntul Ioan din Bucureşti să ia dijma după obicei de la oamenii de pe moşiile Creţeşti şi Bercenii (Ilfov), să-i oblige a face fiecare cîte şase zile de clacă şi să aibă monopolul vinului în cîrciumi

207. — ⟨Bucureşti,⟩ 4 septembrie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, întăreşte lui Tanasie biv vel şătrar, stăpînirea asupra oamenilor ce locuiesc pe moşia sa Dărăşti, luîndu-şi dijma după obicei, iar zilele de clacă ale fiecărui locuitor să fie 12 pe an.

208. — 19 septembrie. — Costache biv vel căpitan şi B. Otetelişanu, din porunca domnului, judecă pricina egumenului de la Arnota cu ruminii din Bogdăneşti (Vîlcea), Andrei şi Marin cu cetaşii lor, care au construit două mori pe rîul Hurez, spunînd că ei se ştiu moşneni, şi-i dă „rămaşi" ca să-i stăpînească mănăstirea ca rumîni şi egumenul să-i despăgubească de cheltuiala cu morile.

209. — ⟨Bucureşti,⟩ 29 octombrie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, hotărăşte ca oamenii aflători pe moşia schitului Bălteni, metoh al mănăstirii Radu-Vodă, să lucreze şase zile de clacă pe an şi să dea „dijma din zece una, după obiceiu", iar vinul locuitorilor să se vîndă numai după o prealabilă învoială cu ispravnicul mănăstirii.

210. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 noiembrie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, dă încuviinţare egumenului mănăstirii Butoiul (Dîmboviţa) să oblige pe locuitorii de pe moşia Vlăduţu (Teleorman), să dea dijma după obicei, să presteze cîte şase zile de clacă pe an fiecare, şi să respecte monopolul mănăstirii asupra vinului.

211. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 noiembrie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Butoiul (Dîmboviţa), să oblige pe oamenii aşezaţi pe moşia Rogoaze de la Cilieni să facă fiecare

https://biblioteca-digitala.ro

pe an cîte şase zile de clacă, „clacă iar nu lucru", să dea dijma după obicei şi să respecte dreptul de monopol.

212. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 decembrie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Mislea să oblige pe oamenii ce locuiesc pe moşia Greaca să presteze cîte şase zile clacă pe an, „însă clacă iar nu lucru", să dea dijma după obicei şi să respecte monopolul mănăstirii asupra vinului.

213. — 11 decembrie. — Mărturia mai multor locuitori dată egumenului de la Sărăcineşti pentru livada mănăstirii pe care o revendică moşnenii din Păuşeşti.

1741

214. — ⟨Bucureşti,⟩ 27 ianuarie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă încuviinţare boierului Apostol, fost pîrcălab de curte, să oblige pe oamenii de pe moşiile sale: Poenari, Văleni şi Tărăceni (Dîmboviţa) să dea dijma după obicei, să presteze fiecare cîte şase zile de clacă pe an la diferite munci şi să respecte monopolul stăpînului pentru vînzarea vinului în cîrciumi.

215. — ⟨Bucureşti, 7 februarie⟩. — Paragraful referitor la îndatoririle ţăranilor aşezaţi pe moşiile boiereşti şi mănăstireşti, cuprins în anaforaoa boierilor privind reorganizarea ţării, întărită de C. Mavrocordat.

216. — ⟨Bucureşti,⟩ 23 februarie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte pîrcălabilor şi locuitorilor din satele mănăstirilor din Ilfov să facă claca de arătură de primăvară după indicaţiile din „foaia pecetluită" a epitropilor.

217. — ⟨Bucureşti,⟩ 7 martie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, interzice boierului Radu Otetelişanu să ademenească şi să ridice locuitorii din satul Şuşanii spre a-i muta la Otetelişi, deoarece Şuşanii formează o aşezare veche a lui Ion Dîmboviceanu, vătaf de aprozi, care s-a plîns domniei.

218. — ⟨Bucureşti,⟩ 11 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii din satele Tutana şi Vîlcelele, de pe moşia mănăstirii Tutana, metoh al mănăstirii Radu-Vodă, să nu fie supăraţi de ispravnicul viilor domneşti de la Dealul Piteştilor, ei avînd a face numai zilele de clacă obişnuite, cerute de egumen.

219. — ⟨Bucureşti,⟩ 16 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte pîrcălabilor şi sătenilor de pe moşiile din Dolj ale mănăstirii Zlătari să presteze claca după hotărîrea domnească, dîndu-i dijma după obicei.

220. — ⟨Bucureşti,⟩ 16 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte pîrcălabilor şi locuitorilor din satele aşezate pe moşiile mănăstirii Bistriţa să presteze claca la vremea ei şi să-şi dea dijma „den zece una, după obiceiu".

221. — ⟨Bucureşti,⟩ 18 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Sf. Ioan din Bucureşti să stăpînească 18 oameni de la Berceni ce locuiesc pe moşia mănăstirii şi pe toţi cei ce locuiesc pe moşia Creţeşti, obligîndu-i la şase zile de clacă şi la dijmă, după obicei.

https://biblioteca-digitala.ro

222. — (București,) 20 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Românești, împuternicește pe epitropul mănăstirii Colțea să oblige pe toți oamenii de pe moșiile Slănic, Vărbilău și Prăjani, afară de „ciocănași", să presteze „clacă iar nu lucru" și să dea dijma după obicei, respectînd monopolul mănăstiresc asupra vinului.

223. — (București,) 27 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Românești, dă carte de încuviințare mitropolitului Neofit să stăpînească pe toți oamenii de pe moșia mitropoliei, Glușov (Vlașca), să le pună pîrcălab și să-i oblige a presta fiecare cîte șase zile de clacă pe an, dînd și dijmă după obicei, avînd mitropolia monopolul băuturilor în circiumi.

224. — (București,) 4 august. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Românești, poruncește ispravnicului de Argeș, Constantin postelnic Brusis, să oblige pe locuitorii din Sălătruc să presteze pentru mitropolie clacă, să dea dijma și să nu vîndă vinuri de ale lor.

225. — (București,) 10 august. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Românești, deleagă pe Constantin Brusis, ispravnic de Argeș, să caute și să aducă înapoi la silișteа Sălătrucului pe plăieșii mitropoliei spre a se „cîslui" cu toții, după cum sînt așezați și în catastiful vistieriei.

226. — (București,) 22 septembrie. — Mihai Racoviță, domnul Țării Românești, poruncește marelui ban al Craiovei să oblige pe locuitorii satului mănăstirii Vieroșul de peste Olt, a plăti zilele de clacă cîte 15 bani, cum s-au învoit cu egumenul.

227. — 15 octombrie. — Locuitorii din Stănislăvești, moșia mănăstirii Cîmpulung, dau zapis egumenului pentru plata dreptului de a vinde vin, cîte 4 bani de vadră domnească, pe timp de zece ani, în sumă de 16 taleri și jumătate, pe care au achitat-o.

228. — București, 20 decembrie. — Mihai Racoviță, domnul Țării Românești, poruncește cămărașilor de ocnă, arendași ai ocnelor, să oblige pe ciocănașii de la Slănic ,moșia mănăstirii Colțea, să-și facă anual claca de patru sute de bolovani, pe care mănăstirea este liberă să-i vîndă la orice mușteriu

229. — (București,) 21 decembrie. — Mihai Racoviță, domnul Țării Românești, dă epitropului mănăstirii Colțea carte de volnicie pentru a obliga pe oamenii ce locuiesc pe moșiile Slănic, Vărbilău și Prăjani să presteze clacа la coasă, secerе și arătură, să dea dijma după obicei și să respecte monopolul mănăstiresc asupra vinului.

1742

230. — (București,) 4 ianuarie. — Mihai Racoviță, domnul Țării Românești, poruncește locuitorilor de pe moșiile mănăstirii Mihai-Vodă să presteze cîte șase zile de clacă pe an, la datele stabilite și să dea dijma din zece una, iar pentru vînzarea vinului, sătenii să se înțeleagă mai întîi cu ispravnicii mănăstirii.

231. — (București,) 7 ianuarie. — Mihai Racoviță, domnul Țării Românești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Dealul să stăpînească pe toți oamenii de pe moșiile mănăstirii: Ocnița, Aninoasa, Podul Hrizii, Băjeștii, Răzvadul,

https://biblioteca-digitala.ro

Popşa, Sătenii, Glodenii din Dîmboviţa şi Valea Lungă din Prahova, să le impună claca de şase zile pe an, dijma după obicei şi monopolul mănăstirii asupra vinurilor.

232. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 ianuarie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului de la Vieroşul să nu permită tăierea lemnelor din pădurile mănăstirii, decît pentru foc, iar cei ce au nevoie de lemne pentru case, mai întîi „să se aşeze cu ispravnicii mănăstirii să-şi dea adetul".

233. — ⟨Craiova,⟩ 22 martie. — Antonache Caliarh, mare ban al Craiovei, porunceşte orăşenilor de la Cerneţi să dea otaştina pentru vii mănăstirii Govora, iar pentru clacă, fiind orăşeni, să se înţeleagă cu egumenul.

234. — ⟨Bucureşti,⟩ 24 martie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează maicilor de la schitul Lăculeţe să oblige pe toţi locuitorii de pe moşiile Ţiţa şi Petroşiţa să presteze cîte şase zile de clacă pe an, să dea dijma „din zece, una după obicei" şi „adetul buţii" pentru vînzare de vin „după cum se vor putea învoi".

235. — ⟨Bucureşti,⟩ 26 martie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca oamenii din satul Pietrile, al mănăstirii Cotroceni, să-şi dea dijma deplin din toate produsele, deoarece nu s-au ţinut de învoiala de a lucra în schimbul dijmei, viile mănăstirii.

236. — ⟨Bucureşti,⟩ 21 aprilie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează boierului Neculai vtori comis a strînge la un loc pe toţi oamenii de pe moşia lui, Cernele (Teleorman) şi să facă sat „unde va fi siliştea cea veche", avînd fiecare a presta clacă şase zile pe an şi a da dijma din zece, una.

237. — ⟨Bucureşti,⟩ 25 aprilie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Ialomiţa să cerceteze la moşia Brînceni a mănăstirii Dealul, abuzurile făcute de Ibraim aga la odaia numită Beilic, în paguba mănăstirii, să-i interzică vînzarea de vin şi rachiu în cîrciumi, lăsîndu-i numai atîţia oameni scutiţi cît prevede cartea domnească.

238. — ⟨Bucureşti,⟩ 4 mai — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de stăpînire mănăstirii Cîmpulung asupra unor rumîni din Izvorani (Muşcel), urmaşi ai lui Ioachim şi Manea, cumpăraţi de Matei Basarab, pentru care Nicolae Ştirbei, ginerele lui Radu Golescu, judecîndu-se cu mănăstirea, a rămas de lege.

239. — ⟨Bucureşti,⟩ 22 august. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Sf. Ioan din Bucureşti să ia sub ascultarea lui cele două sate de pe moşia Vlădenii, unde ispravnicul de Ialomiţa nu are a se amesteca, pîrcălabii fiind puşi de egumen cu putere de a face „certare" locuitorilor nesupuşi la îndatoriri.

240. — ⟨Bucureşti,⟩ 1 septembrie. — Mihail Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează mitropolitului Neofit să aibă 32 de oameni pe moşia Bolboşanii şi 95 la Oreviţa, care să dea dijma obişnuită şi să facă şase zile de clacă.

241. — ⟨Craiova,⟩ 9 noiembrie. — Antonache Caliarh, marele ban al Olteniei, porunceşte ispravnicului de Vîlcea, Constantin Fărcăşanu să cheme pe „judeţul" oraşului Ocnele Mari şi să impună orăşenilor ce au vii pe moşia mănăstirii Bistriţa să-şi dea vinăriciul, din zece vedre una, iar nu bani cum vor ei.

https://biblioteca-digitala.ro

242. — 1 ianuarie. — Însemnare în condica mitropoliei referitoare la desfacerea căsătoriei dintre un rumîn şi o femeie liberă, care nu vrea „să fie în robie".

243. — (Bucureşti,) 10 ianuarie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, dă carte de împuternicire unui om al domniei să meargă la satul Pietrele (Vlaşca), al mănăstirii Cotroceni, să oblige pe locuitori a îndeplini îndatoririle ce şi le-au luat cu zapis faţă de egumen în schimbul scutirii de dijme şi otaştina vinului sau să dea din urmă dijma, claca şi otaştina.

244. — (Bucureşti,) 19 ianuarie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, dă carte de împuternicire egumenului de la Tismana să oblige pe toţi locuitorii de pe moşiile mănăstirii să lucreze şase zile de clacă şi să respecte monopolul mănăstirii asupra vinului.

245. — (Bucureşti,) 4 februarie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Cîmpulung să oblige pe toţi oamenii aşezaţi pe moşiile mănăstirii a face şase zile de clacă şi a respecta monopolul vinului, iar cei din preajma moşiilor, pentru păscutul vitelor să-şi dea suhatul sau să clăcuiască dînd „ajutor" la mănăstire.

246. — (Bucureşti,) 20 februarie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, încuviinţează mitropolitului Neofit să ia tot vinăriciul, otaştina cu părpărul şi cu poclonul după obicei, de la moşiile Oreviţa şi Bolboşani, precum şi cîte 60 bani pe an pentru clacă de la toţi locuitorii acestor moşii şi de la cei de la schitul Cetăţuia, şi dijma obişnuită.

247. — 7 aprilie. — Negoiţă fiul lui Albul paharnic din Bucşeneşti (Argeş) dă zapis de libertate lui „Andrei sin Ion martalog", pentru că socotindu-l rumîn şi chemîndu-l la judecată, Andrei a dovedit cu acte răscumpărarea bunicului său Preda Căprioreanu de la înaintaşii lui Negoiţă.

248. — 15 aprilie. — Stanca Glogoveanu şi fiul ei Ioniţă fac danie mănăstirii Tismana un rumîn al lor, Ene feciorul Nicolcii, cu partea lui de moşie din Hăeşti şi din Groşoreni.

249. — (Stroeşti,) 8 mai. — Preoţii, pîrcălabul şi toţi sătenii din Stroeşti dau zapis egumenului mănăstirii Bistriţa pentru suma de o sută de zloţi pe an, reprezentînd zilele de clacă, suhatul şi dijma moşiei pe care locuiesc.

250. — (Bucureşti,) 19 mai. — Locuitorii din Oreviţa şi Bolboşani dau zapis mitropolitului de îndatoririle cu care s-au obligat să răspundă pentru viile şi semănăturile ce le au pe moşia mitropoliei.

251. — (Bucureşti,) 21 iunie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă mitropolitului carte de încuviinţare să interzică vînzarea vinului sau rachiului fără de ştirea lui, atît în Bucureşti pe locul mitropoliei cît şi afară la moşie, sub pedeapsă de confiscare.

252. — 28 iunie. — Megieşii şi preoţii din Brăneşti dau mărturie arhimandritului Onofrei că banul Neagoe Săcuian a lăsat danie mitropoliei o siliştе în satul lor, lîngă Stoica Motoacă, iar pe rumînul Leuştean l-a iertat de rumînie.

https://biblioteca-digitala.ro

253. — ⟨Bucureşti,⟩ 28 iulie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă încuviinţare mitropolitului Neofit ca prin vechilul său să oblige pe „călăraşii şi alte haimanale ale lor" de la moşia Babele să-şi dea dijma după obicei şi plata suhatului, fiind scutiţi numai de clacă.

254. — ⟨Bucureşti,⟩ 14 septembrie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de pe moşia Schei a mănăstirii Tuturor Sfinţilor, să presteze cîte şase zile de clacă, să dea dijma şi suhatul, şi dacă nu sînt mulţumiţi să vină cu judecată la divan.

255. — ⟨Bucureşti,⟩ 27 septembrie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, interzice locuitorilor de pe moşiile mitropoliei, în Bucureşti sau în satele din afară, să vîndă vin sau rachiu fără să se fi înţeles în prealabil cu mitropolitul, plătind „adetul după obiceiu".

256. — ⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 17 octombrie. — Insemnare despre grădinile cu pomi din gura Văii Izvoranilor, ale rumînilor mănăstireşti şi boiereşti.

257. — ⟨Craiova,⟩ 29 octombrie. — Marele ban al Craiovei porunceşte ispravnicului Constantin Brăiloiu să dea un pandur care să constrîngă pe locuitorii din Fîntîna Banului, stăpînirea mănăstirii Motru, a plăti cîte un zlot pentru clacă, aşa cum s-au tocmit cu egumenul.

258. — ⟨Bucureşti,⟩ 29 decembrie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, trimite un împuternicit la ocna de la Slănic să oblige pe „ciocănaşii" de pe moşia mănăstirii Colţea a face clacă de patru sute de bolovani, aducînd „răvaş" de sôcoteală la mănăstire.

1744

259. — ⟨Bucureşti,⟩ 8 ianuarie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Rîmnic, să stăpînească oamenii din satele de pe moşiile mănăstirii, punînd pircălabi şi obligînd pe toţi a face şase zile clacă, a da dijmă după obicei şi a nu vinde vinul lor.

260. — ⟨Bucureşti,⟩ 15 ianuarie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte pîrcălabilor de la Ştefăneşti să nu îngăduie lui Nicolaie Ştirbei a lua la clacă opt case de rumîni ai mănăstirii Cîmpulung de care dispune egumenul, iar pentru dări să se cisluiască aceşti oameni cu satul ca şi mai înainte.

261. — ⟨Bucureşti,⟩ 5 aprilie. — Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Nucet să dispună ca la hramul de la Sf. Gheorghe să se vîndă numai vinul mănăstirii „după vechiul obiceiu".

262. — 15 iunie. — Constantin Brezoianu, biv vel armaş, din poruncă domnească cercetează neînţelegerea dintre egumenii mănăstirilor Cîmpulung şi Vieroşu, pentru locurile neîmpărţite ale rumînilor din Izvorani şi dă carte de îndreptare a hotarului după mărturiile oamenilor bătrîni.

263. — ⟨Bucureşti,⟩ 31 august. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte mitropolitului Neofit stăpînirea peste satele mitropoliei: Mărcuţa, Boteni, Curăţeşti, Tobolea şi Cucueţii (Ilfov), încuviinţîndu-i să oblige pe locuitori a clăcui 12 zile, a da dijma, a respecta monopolul băuturilor, a da întreiala peştelui, iar pe „rumînii de baştină să-i stăpînească ca şi mai înainte".

https://biblioteca-digitala.ro

264. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 decembrie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă epitropului mănăstirii Colţea, împuternicire să ia claca de sare de 400 bolovani de la moşia ei Slănic, poruncind cămăraşilor de ocnă să oblige pe „ciocănaşi" să clăcuiască la vreme, iar vînzarea acestor bolovani să fie liberă la orice negustor.

1745

265. — ⟨Bucureşti,⟩ 16 ianuarie. — Veliţii boieri judecă pricina lui Zaharia care se socoteşte pe nedrept ruminit de mănăstirea Mislea, cu egumenul şi hotărăsc să-l stăpînească mănăstirea „ca pe un rumîn adevărat".

266. — Curtea de Argeş, 28 ianuarie. — Preoţii şi orăşenii din Curtea de Argeş dau mărturie către domnitor pentru locuitorii din Stroeşti obligaţi la dijmă şi clacă de egumenul de la Bistriţa, că în trecut plăteau mănăstirii „ughi 12, adică taleri 20", fără altă îndatorire.

267. — ⟨Bucureşti,⟩ 28 ianuarie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează episcopului de Buzău să stringă la mănăstirea Vintilă-Vodă şi la moşia Beceni oameni străini „cîţi va putea de mulţi", avînd a se tocmi asupra numărului de zile de clacă, şi urmînd să plătească numai dările celor patru sferturi.

268. — ⟨Bucureşti,⟩ 2 februarie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte la reclamaţia egumenului, stăpînirea mănăstirii Golgota asupra satelor ei Tîrbăceni şi Fîntîna Rece, cu obligaţia locuitorilor de a face 12 zile clacă, de a da dijma, a respecta monopolul băuturilor şi a da, din venitul bălţii, „întreiala peştelui".

269. — ⟨Bucureşti,⟩ 19 februarie. — Hotărîrea divanului domnesc pentru otaştina viilor mănăstirii Aninoasa din dealul Urecheştilor: „din 20 dă vedre, o vadră şi să aibă a lua bani iar nu vin, dă vadră po bani 20".

270. — ⟨Bucureşti,⟩ 22 martie. — Cererea egumenului de la Cotroceni către domn de a i se da carte pentru obligarea ţăranilor la clacă pe moşia mănăstirii şi porunca lui Constantin Mavrocordat către ispravnicul de Ilfov ca să-i supună la 12 zile pe an de fiecare locuitor şi la dijma obişnuită.

271. — 24 martie. — Plîngerea egumenului de la Nucet către domn că locuitorii din satele de pe moşia Topoloveni nu vor să execute zilele de clacă, şi rezoluţia lui Constantin Mavrocordat ca ispravnicul de Muşcel să-i constrîngă la executarea dispoziţiei domneşti.

272. — ⟨Craiova,⟩ 6 aprilie. — Caimacamii Olteniei poruncesc locuitorilor care au vii pe moşia mănăstirii Vieroşul să dea otaştina în bani, iar cei ce au semănături pe moşia Urlţii să clăcuiască 12 zile şi să plătească taxa pentru vinul vîndut în cîrciumi pe moşia mănăstirii.

273. — ⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 5 mai. — Vasile ieromonah, proegumen de la mănăstirea Cîmplung, dă zapis că pentru suma de 55 de taleri a vîndut rumînilor Ion cel Mare şi fratelui său Niţu, doi copii de ţigan, ai lui Ion Căldăraru, pe care să-i dea mănăstirii spre a se răscumpăra.

https://biblioteca-digitala.ro

274. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 mai. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor şi judecătorilor de Prahova ca cei 96 oameni din Comarnic, locuitori ai mănăstirii Colţea, să plătească pentru clacă cîte 90 de bani pe an, să dea dijma şi să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

275. — 25 mai. — Cererea boierului Sandu, logofăt de divan, către domn, ca locuitorii de pe moşia sa Hîrleştii să-i presteze clacă şi porunca lui Constantin Mavrocordat dată ispravnicului de Teleorman, ca acei locuitori să facă 12 zile de clacă sau, cu învoirea stăpînului să dea cîte un zlot pe an şi dijma după obicei.

276. — ⟨Bucureşti,⟩ 9 iunie. — Judecata veliţilor boieri pentru rumînii de la Bădeşti ai mănăstirii Cîmpulung care cer să fie „slobozi de rumînie", hotărăşte că ei „sînt cu adevărat rumînii mănăstirii".

277. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 iunie. — Cererea egumenului de la mănăstirea Cotroceni către domn, de a i se da carte pentru constrîngerea locuitorilor de pe moşia Bairactari şi Căşcoiarele la executarea clăcii şi porunca lui Constantin Mavrocordat către ispravnicul de Ilfov ca să-i oblige la 12 zile şi dijma obişnuită, putînd în schimbul clăcii să dea cîte un zlot pe an, cu învoirea stăpînului.

278. — 10 iunie. — Egumenul de la Glavacioc reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşie nu prestează claca, iar Constantin Mavrocordat porunceşte ispravnicului de Vlaşca să-i constrîngă a face 12 zile de clacă sau să plătească pe an cîte un zlot şi să dea dijmă.

279. — ⟨Bucureşti,⟩ 11 iunie. — Egumenul de la Mihai-Vodă reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia Ciocăneşti a mănăstirii cosesc fîn şi cultivă pepeni pentru comerţul cu turcii de la Silistra fără să dea dijmă, iar Constantin Mavrocordat porunceşte lui Constantin Cioran, ispravnic şi judecător de Ilfov, să oblige pe săteni la toate îndatoririle şi la „zeciuială din bani" numai pe acei ce vînd pepeni.

280. — ⟨M-rea Arnota,⟩ 19 iunie. — Egumenul de la Arnota reclamă domnului că rumînii din satele mănăstirii, Dobriceni şi Bogdăneşti, nu prestează claca şi nu dau dijmă, împărţindu-şi moşia, iar Constantin Mavrocordat porunceşte ispravnicului de Vîlcea să-i constrîngă la cele 12 zile de clacă ori plata în bani cîte un zlot, la dijmă şi la respectarea monopolului mănăstirii asupra băuturilor.

281. — ⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 20 iunie. — Egumenul mănăstirii Cîmpulung dă zapis de răscumpărare la „patrusprezece case" de rumîni din satul Bădeşti, cu cîte 25 taleri „omul casnic cu copii" şi 12 taleri şi jumătate un „holtei", fără moşie.

282. — ⟨Bucureşti,⟩ 21 iunie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Vlaşca să oblige pe locuitorii de pe moşiile mitropoliei, Fotoaia şi Obislavii, să presteze 12 zile de clacă pe an, să dea dijma şi să nu vîndă vin fără încuviinţare, iar dacă primeşte mitropolitul, să dea fiecare pe an cîte un zlot în schimbul clăcii.

283. — ⟨Bucureşti,⟩ 21 iunie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Ilfov să oblige pe locuitorii de la Mărcuţa, Boteni, Tobîlea şi Curăteşti, moşii ale mitropoliei, să presteze 12 zile de clacă sau să plătească în bani cîte un zlot şi să dea dijma.

284. — ⟨Bucureşti,⟩ 27 iunie. — Veliţii boieri judecă reclamaţia egumenului de la Cotroceni împotriva unor rumîni de pe moşia Tătărani a mănăstirii, care

https://biblioteca-digitala.ro

stăpinesc niște livezi fără să dea dijmă sau să presteze clacă, pe motiv că strămoșii lor au defrișat pădurea cu toporul, și dau cîștig de cauză egumenului.

285. — (București,) 6 iulie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Românești, poruncește biv vel sărdarului Mihai Fălcoianu, ispravnic și judecător de Olt, să oblige pe locuitorii de pe moșiile Dorobanții și Belgiugul, precum și pe cei de la Suhaia din Teleorman să dea mănăstirii Clocociov dijma obișnuită și să clăcuiască 12 zile pe an sau să plătească în bani, cîte un zlot, echivalentul clăcii.

286. — (București,) 10 iulie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Românești, poruncește ispravnicului de Vlașca să constrîngă pe locuitorii de pe moșia Podul Doamnei a schitului Babele să achite cîte un zlot pe an pentru clacă în două rate, iar pe căpitanul de acolo să nu-l îngăduie a vinde vin fără învoire.

287. — 10 iulie. — Un număr de locuitori din satul Geminile (Dîmbovița) ruminiți fără știrea lor de boierul Pană Negoescu și dăruiți împreună cu moșia, la m-rea Sf. Gheorghe din București, dau jalbă domnitorului că au fost năpăstuiți și sînt asupriți de călugări, iar Constantin Mavrocordat aprobă anaforaua boierilor, care hotărăsc să rămînă moșia a mănăstirii, iar reclamanții — oameni liberi.

288. — (București,) 26 octombrie. — Așezămîntul domnesc privitor la avantajele acordate locuitorilor înstrăinați, care ar voi să vină în țară, specificîndu-se obligațiile către domnie și către stăpînii moșiilor unde se vor așeza.

1746

289. — (București,) 10 ianuarie. — Anaforaua veliților boieri din Țara Românească, întărită de Constantin Mavrocordat, referitoare la dreptul m-rii Arnota de a stăpîni moșia Bogdănești, după eliberarea foștilor rumîni, care s-au răscumpărat numai cu „capetele lor".

290. — (București,) 12 ianuarie. — Divanul Țării Românești judecă neînțelegerea dintre mănăstirea Bistrița și rumînii din satele Valdeci și Cîndoi, hotărînd răscumpărarea lor cu bani din visterie, fapt încuviințat de Constantin Mavrocordat.

291. — (București,) 1 martie. — Domnul și boierii Țării Românești dau hrisov pentru eliberarea rumînilor care s-au înstrăinat din cauza asupririlor, dacă s-ar înapoia în satele lor.

292. — (București,) 15 martie. — Mitropolitul Țării Românești, Neofit, eliberează pe rumînii mitropoliei de la Tîrgoviște și din București, cumpărînd în compensație pentru mitropolie cu bani proprii, moșia Pătroaia, pe care a dat 3500 taleri.

293. — (București,) 10 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Țării Românești, hotărăște ca locuitorii din raiaua Giurgiu, care au vii la Daia și nu vor să dea otaștina mănăstirii Căscioare, să se prezinte în termen de 10 zile la divan, iar în caz de refuz, egumenul să le ia viile pe seama mănăstirii.

294. — 14 aprilie. — Anaforaua boierilor către domn, privitoare la cererea lui Ianc Purcariul și a fratelui său Neagu de a li se arăta cu ce drept sînt stăpîniți de mănăstirea Valea (Muscel), și dovedindu-se că sînt rumîni să li se permită răscumpărarea.

295. — (București,) 6 mai. — Cererea vel clucerului Constantin Brîncoveneau către domn pentru a constrînge locuitorii de pe moșia sa Găgeni să-i presteze

https://biblioteca-digitala.ro

claca şi celelalte obligaţii şi hotărîrea veliţilor boieri ca ispravnicul de Saac să-i oblige la 12 zile pe an, la dijmă şi la plata taxei pentru vinul vîndut, întărită de rezoluţia lui Constantin Mavrocordat.

296. — ⟨M-rea Hurez,⟩ 9 mai. — Popa Ion Ionaşcu pîrcălab şi alţii „moşneni" de la Hurez, reclamă domnitorului că egumenul mănăstirii caută să-i gonească de pe moşie, luîndu-le vitele pentru treburile lui şi-i pune la clacă peste zilele hotărîte.

297. — ⟨Bucureşti,⟩ 9 mai. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte hotărîrea veliţilor boieri de a se porunci ispravnicului de Muşcel să întocmească tabel de rumînii mănăstirii Argeş, care s-au arătat doritori de a se răscumpăra cu preţul de zece taleri.

298. — ⟨Bucureşti,⟩ 16 mai. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte hotărîrea divanului referitoare la locuitorii de pe moşia Ageşti a lui Iordache clucerul, care sînt obligaţi să dea dijma după obicei şi să presteze 12 zile de clacă sau să o răscumpere în bani, dacă stăpînul e de acord, cu cîte un zlot pe an.

299. — ⟨M-rea Cozia,⟩ 19 iunie. — Mănăstirea Cozia îngăduie „judecilor" din Jiblea să cultive o parte din moşia sa, din Coisca la vale prin crucile de piatră spre Olt, danie a strămoşilor lor, în condiţiile arătate pentru clacă şi dijmă.

300. — ⟨Bucureşti,⟩ 5 august. — Domnul şi boierii Ţării Romîneşti dau hrisov pentru eliberarea tuturor rumînilor, prin răscumpărarea cu zece taleri fiecare sau prin bunăvoinţa stăpînilor.

301. — ⟨Bucureşti,⟩ 13 septembrie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare mitropolitului să aducă la moşia Băneştii (Dîmboviţa) oameni „de demult înstrăinaţi", cu precizarea că, dacă între ei vor fi şi rumîni, aceştia „să fie iertaţi de rumînie, şi ei şi tot neamul lor".

302. — 1 noiembrie. — Safta Creţulescu, fiica lui Constantin Brîncoveanu, împreună cu cei patru feciori ai ei, dau zapis de iertare de rumînie pentru Ion Giurcă şi fratele său Marin din satul Gogoşi (Mehedinţi).

303. — 22 noiembrie. — Neculai Argetoianu dă zapis de liberare de rumînie lui Necula fiul lui Stan Burluş cu cinci feciori ai săi, Oprea, Radu, Dumitru, Stan şi Ioan, care s-au răscumpărat pentru suma de şaizeci de taleri, fără moşie.

1747

304. — ⟨M-rea Arnota,⟩ 3 februarie. — Egumenul de la Arnota reclamă domnitorului că după eliberarea rumînilor din Bogdăneşti, răscumpăraţi cu bani din visterie, doi „judeci", Gheorghe şi Mihailă Ciocan, împreună cu foştii rumîni, „au luat moşia jumătate" şi cere să se rînduiască boieri pentru cercetări la faţa locului.

305. — ⟨Bucureşti,⟩ 12 februarie. — Veliţii boieri, judecînd neînţelegerile locuitorilor din Stroeşti cu mănăstirea Bistriţa, hotărăsc ca aceştia să dea egumenului 75 de taleri pe an ori să presteze fiecare cîte 12 zile clacă şi să dea dijma obişnuită.

306. — 20 februarie. — Egumenul mănăstirii Cîmpulung dă zapis de eliberare de rumînie lui Ion şi Stănilă, feciorii lui Vasile Liţ din satul Bădeşti (Muşcel), care s-au răscumpărat, fără moşie, pentru suma de douăzeci de taleri.

https://biblioteca-digitala.ro

307. — ⟨Bucureşti,⟩ 25 februarie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ispravnicului de Buzău şi lui „beşli-agasi" să îngrijească de strîngerea venitului moşiilor Cioranii şi Iasul (Rîmnic), foste ale episcopiei Buzău şi luate acum pe seama vistieriei, trimiţînd la urmă socoteala amănunţită la domnie.

308. — ⟨Bucureşti,⟩ 25 aprilie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, întăreşte zapisul făcut de Pîrvu Cantacuzino Măgureanu pentru eliberarea de rumînie a lui Romcea Lungeanu din satul Cricov, care s-a răscumpărat pentru suma de zece taleri.

309. — ⟨Bucureşti,⟩ 29 mai. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ispravnicului de Muşcel să trimită un slujbaş împreună cu omul domniei la Topoloveni să taie cepurile celor ce vînd vin fără încuviinţarea egumenului de la Nucetul şi să amendeze pe cei vinovaţi.

310. — 6 iunie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, dă carte de încuviinţare mitropoliei să ia „dijma şi adetul pămîntului" de pe moşiile Orzeşti, Ciorăneasca şi Copăceanca (Prahova), iar cei nemulţumiţi să se prezinte la divan.

311. — ⟨Bucureşti,⟩ iunie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Cozia să stăpînească satele Jiblea, Călimăneşti, Bratovoeşti şi Orlea, fiind aşezate pe moşiile mănăstirii, să oblige pe locuitori la 12 zile de clacă, la dijmă şi la respectarea monopolului băuturilor.

312. — 9 decembrie. — Un număr de locuitori din Ocnele Mari, avînd casele şi cîte o grădină pe moşia Suhaşul a mănăstirii Bistriţa, se învoiesc prin zapis cu ispravnicul egumenului să dea fiecare cîte 60 bani pe an chirie.

1748

313. — ⟨Bucureşti,⟩ 1 aprilie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Româneşti, încuviinţează mitropolitului Neofit să dispună ca toţi locuitorii de pe moşia mitropoliei din Bucureşti să dea pentru chiria locului cîte două care de lemne şi să facă şase zile clacă la vremea fînului.

314. — ⟨Bucureşti,⟩ 2 iunie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Româneşti, dă încuviinţare egumenului mănăstirii Brîncoveni să oblige pe locuitorii de pe moşiile ce le are în Romanaţi, să-şi dea dijma după obicei, să clăcuiască 12 zile şi să respecte monopolul băuturilor.

315. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 iunie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Româneşti, dă carte de încuviinţare ispravnicului mitropoliei să oblige pe oamenii de pe moşiile Lucieni, Săcueni, Voineşti şi Aninoasa (Dîmboviţa), să dea dijmă după obicei şi să presteze cîte şase zile de clacă şi să respecte monopolul vinului.

316. — ⟨Craiova,⟩ 22 iulie. — Constantin Dudescu, mare ban al Craiovei, porunceşte pîrcălabilor şi locuitorilor care s-au răscumpărat din satele Dobriceni şi Bogdăneşti să dea dijma din produse şi să presteze claca mănăstirii Arnota, sub ameninţare că vor fi puşi la închisoare.

317. — ⟨Craiova,⟩ 1 septembrie. — Constantin Dudescu, mare ban al Craiovei, dă încuviinţare egumenului de la Strehaia să adune pe toţi locuitorii de pe moşie pe siliştea veche lîngă mănăstire şi să-i oblige să-şi dea dijma şi să presteze claca.

https://biblioteca-digitala.ro

318. — ⟨Bucureşti,⟩ 3 septembrie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului schitului Pîrliţi din Muşcel, închinat mănăstirii Cotroceni, să oblige pe locuitorii de pe moşia schitului să dea dijma, să presteze cîte şase zile clacă, „însă clacă iar nu bani", să respecte monopolul băuturilor şi să dea cîte 2 bani de capră.

319. — ⟨Bucureşti,⟩ 4 septembrie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă egumenului mănăstirii Cotroceni carte de încuviinţare să oblige pe locuitorii de pe moşiile acesteia să dea dijma, să presteze claca după cum „au clăcuit şi pînă acum" sau să dea de casă cîte un zlot şi să nu vîndă vin fără încuviinţare.

320. — ⟨Bucureşti,⟩ 23 decembrie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, face cunoscut egumenului mănăstirii Bistriţa că a dat dispoziţii marelui ban al Craiovei să aducă pe oamenii care îşi pasc vitele pe moşiile din Romanaţi ale mănăstirii, să-i oblige a-şi da suhatul şi dijma, iar pentru moşia din Argeş, ispravnicii judeţului vor împlini cei 60 de taleri datoraţi anual de către săteni.

321. — ⟨Bucureşti,⟩ 23 decembrie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Răducan, ispravnic de Argeş, să cerceteze şi să împlinească de la locuitorii de pe moşia Stroeşti a mănăstirii Bistriţa plata a 60 de taleri pe an către egumen, cu care s-au învoit pentru clacă.

322. — Egumenul de la Arnota reclamă lui Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, că Mihăilă Ciocan şi Gheorghe cu cetaşii lor au ocupat împreună cu foştii rumîni din Bogdăneşti, moşia mănăstirii „cu pricină c-au avut şi ei jumătate de hotar" şi cere să se facă cercetare.

1749

323. — ⟨Bucureşti,⟩ 18 ianuarie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă egumenului de la Cozia încuviinţare să oblige, împreună cu ispravnicul judeţului, pe cei ce pescuiesc în balta de pe moşia Orlea să dea zeciuiala cuvenită, poruncind sătenilor să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

324. — 14 martie. — Locuitorii satului Romani dau zapis egumenului de la Hurez prin care se obligă să facă mănăstirii cîte trei zile clacă la sapă şi coasă, o zi cu plugul la arat, pentru dreptul de a-şi păşuna vitele, sau să răscumpere aceste zile cu cîte 15 bani fiecare.

325. — 18 mai. — Locuitorii din satul Perişor se obligă prin zapis către egumenul de la Bucovăţ să lucreze la arătură de mălai şi de grîu, pe care să-l secere şi să-l care la arie, dînd şi dijma din produse şi havaet pentru vînzarea vinului.

326. — ⟨Bucureşti,⟩ 14 iulie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului de la Cotroceni să ia de pe moşia Făcăiani (Ialomiţa) a mănăstirii, numai dijma din produse, deoarece claca şi cîrciumăritul au fost vîndute locuitorilor pînă la sf. Dumitru.

327. — 21 octombrie. — Ene, Ioan şi Soare, feciorii lui Voicu din siliştea Izvorani, rumîni ai mănăstirii Cîmpulung, dau zapis egumenului că-i oferă părţile lor de locuri în schimbul unei sume de bani cu care şi-au plătit o datorie la turci.

https://biblioteca-digitala.ro

328. — (București,) 23 ianuarie. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, poruncește ca locuitorii ce au vii pe moșia Dîrmoxa să dea mănăstirii Tismana otaștina, dijma pămîntului, din 20 de vedre una, deosebit de vinăriciul care este datorit domniei.

329. — (București,) 25 ianuarie. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, poruncește lui Sandu Bucșănescu, ispravnicul de Vîlcea, să oblige pe locuitorii din Călimănești și Jiblea să dea mănăstirii Cozia dijma din produse și din pietrele de moară ce le lucrează și să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

330. — (București,) 28 ianuarie. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, hotărăște ca pentru dijma de sare ce i se cuvine de pe moșia Telega, mănăstirea Mărgineni să primească de la cămărașii de ocne șase sute de taleri pe an.

331. — (Făcăieni,) 9 februarie. — Locuitorii din satul Făcăieni dau zapis egumenului de la Cotroceni pentru obligația de a plăti claca în bani, iar dijma din produse, după obicei.

332. — (București,) 14 mai. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, face cunoscut, la cererea egumenului mănăstirii Argeș, tuturor străinilor care vin în țară și înstrăinaților, obligațiile față de fisc și către stăpînii moșiilor: șase taleri pe an bir, dijma și șase zile de clacă.

333. — (București,) 15 iunie. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, poruncește lui Răducanu, ispravnic de Vîlcea, să oblige pe locuitorii de pe moșia Gorunișul a mănăstirii Titireciul să presteze claca și să dea dijma din produse, iar otaștina s-o dea în vin, nu în bani.

334. — (București,) 4 august. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, poruncește biv vel paharnicului Vasilache Canela, ispravnic de Prahova, să silească pe locuitorii de pe moșia Comarnic a mănăstirii Colțea a-și da dijma din produse și din tot ce folosesc.

335. — 4 august. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, poruncește căpitanilor de la Lichirești și Stelnica să oblige pe locuitorii de pe acele moșii să dea dijma din semănături și din fînețe epitropului mănăstrii Colțea.

336. — (București,) 20 august. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, poruncește lui Iordache vel medelnicer, ispravnic de Vlașca, să oblige pe locuitorii de pe moșia schitului Babele să-și plătească suhatul pentru oile și caprele care pasc și strică pădurea.

337. — (București,) 26 august. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, poruncește ispravnicului de Vlașca să oblige pe oamenii de pe moșiile Cobia, Căpșuna și Racovița și pe birnicii ce ar fi poslușnici pe la unii turci, să presteze șase zile de clacă mănăstirii Cobia și suhatul după obicei cei ce stau pe alte moșii.

338. — (București,) 8 septembrie. — Grigore Ghica, domnul Țării Românești, dă carte de judecată mănăstirii Mislea pentru a stăpîni moșia Sinești cu rumînii ei, care au încercat să tăgăduiască situația lor și să se considere oameni liberi.

https://biblioteca-digitala.ro

339. — ⟨Bucureşti,⟩ 17 septembrie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte călăraşilor de la Lichireşti şi „saragelelor" de la Stelnica să facă arătura cu care s-au angajat şi la timpul cerut, mănăstirii Colţea, pe a cărei moşie locuiesc.

340. — 5 noiembrie. — Vlad fiul lui Voico, rumîn al mănăstirii Cîmpulung, dă zapis egumenului Nicodim că, în schimbul ajutorului primit, oferă mănăstirii partea lui de pomi din siliştea Izvoranilor.

341. — ⟨M-rea Banu,⟩ 24 noiembrie. — Locuitorii din Maxin dau zapis egumenului de la Banul prin care se obligă a nu mai tăia pădurea mănăstirii, iar în caz de recidivă să fie duşi înaintea ispravnicului ca să-i „globească".

342. — Locuitorii din satele Nucet, Movila Tăiată şi Olari, reclamă domnitorului că sînt asupriţi de egumenul mănăstirii Nucet, arătînd amănunţit împovărările şi obligaţiile neobişnuite ce li se impun.

1751

343. — ⟨Bucureşti,⟩ 14 aprilie. — Veliţii boieri judecă pe Mihalache clucer împotriva căruia locuitorii din Izvorul de Jos au făcut reclamaţie la domnie şi propun ca moşia Izvorul de Jos să se ia de sub stăpînirea lui şi să se dea sătenilor în compensaţie pentru jafurile şi necazurile ce le-a pricinuit.

344. — ⟨Bucureşti,⟩ 11 mai. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Mehedinţi să oblige pe oamenii ce şed pe moşiile mănăstirii Motru să clăcuiască după obiceiu şi să pedepsească pe acei ce fac stricăciuni semănăturilor.

345. — ⟨Bucureşti,⟩ 15 iunie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Dealul să ia dijma de la toţi oamenii aşezaţi pe moşiile mănăstirii, în grăunţe „iar nu clăi".

346. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 iunie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte egumenului de la Vintilă-Vodă să se prezinte înaintea divanului pentru judecată, fiind reclamat de unii foşti rumîni care s-au răscumpărat mai de mult, că mănăstirea stăpîneşte 2 000 de stînjeni din moşia lor.

347. — ⟨Bucureşti,⟩ 7 septembrie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Tismana să oblige locuitorii de pe moşiile mănăstirii a-i face cîte 12 zile de clacă, a-i da dijma din tot ce folosesc, după obiceiu şi a respecta monopolul băuturilor.

348. — 12 noiembrie. — Un număr de locuitori dau zapis lui Radu Fărcăşanu pentru învoiala de a-şi face vii pe moşia lui, Predeşti (Vîlcea), cu condiţia de a-i da otaştina din douăzeci de vedre, una, după obicei, în afară de vinăriciul domnesc, iar la părăsirea viilor, pămîntul să rămînă tot al stăpînului.

1752

349. — ⟨Bucureşti,⟩ 17 martie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte biv vel sătrarului Giorgian, ispravnic de Ialomiţa, să oblige pe locuitorii din satele Brînceni, Jigălia şi Beilic să facă mănăstiriii Dealul „obişnuita clacă",

https://biblioteca-digitala.ro

să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor şi să-şi plătească suhatul acei ce stau pe alte moşii dar pasc vitele acolo. Egumenul să-şi ridice cîrciuma de la Beilic, fiind „hodae turcească", şi s-o mute la Jigălia.

350. — ⟨Bucureşti,⟩ 18 aprilie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte marelui ban al Craiovei, Barbu Văcărescu, să cerceteze reclamaţiile egumenului de la Arnota că Mihăilă Ciocan şi Gheorghe, împreună cu ceata de rumîni care s-au răscumpărat, au luat în stăpînire o parte din moşia mănăstirii de la Bogdăneşti, precum şi vînzarea venitului întreg al moşiei Cuceştii la turci de către Mihai Diiculescu, pe care mănăstirea o are în devălmăşie cu dînsul.

351. — ⟨Bucureşti,⟩ 24 aprilie. — Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Prahova să oblige pe oamenii ce locuiesc pe moşia schitului Turbaţi să presteze cîte şase zile de clacă, să respecte monopolul vinului şi să-şi dea „adetul moşii".

352. — ⟨Craiova,⟩ 7 iulie. — Barbu Văcărescu, mare ban al Craiovei, hotărăşte ca locuitorii din satul Govora, care s-au răscumpărat de rumînie fără pămînt în vremea lui Constantin Brîncoveanu, să nu mai stăpînească livezile de pomi de pe moşia mănăstirii, termenul fiind depăşit.

353. — 15 iulie. — Egumenul de la Arnota reclamă marelui ban al Craiovei că locuitorii din Dobriceni şi Bogdăneşti, care s-au răscumpărat de rumînie, continuă să stăpînească livezile şi pomii mănăstirii şi nu îngăduie pe ispravnicii trimişi de el. Marele ban hotărăşte ca ispravnicul de Vîlcea să-i bată la tălpi.

354. — ⟨M-rea Cotmeana,⟩ 20 noiembrie. — Dionisie, egumenul mănăstirii Cotmeana, dă carte de învoială locuitorilor de pe moşia Ciocăneşti (Muscel) pentru claca în bani şi dijma în produse.

355. — ⟨Bucureşti,⟩ 26 noiembrie. — Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Glavacioc să oblige pe oamenii de pe moşia Cernăteşti (Săcueni) să presteze clacа cîte şase zile pe an, să-şi dea dijma din produse, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să plătească pentru capre şi pentru stupi.

356. — ⟨Bucureşti,⟩ 27 decembrie. — Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă arhimandritului Nichifor, egumenul mănăstirii Argeş, încuviinţare ca să oblige pe locuitorii de pe moşia Soaşul (Vîlcea), a face cîte şase zile de clacă pe an, a da dijma din produse „după obiceiu", şi a respecta monopolul băuturilor.

357. — ⟨Bucureşti,⟩ 29 decembrie. — Negre, Radu şi Ionaşcu, locuitori din satul Ciupelniţa (Saac), care au cumpărat cu 37 ani în urmă cîte un pogon de loc pentru vie de la egumenul schitului „Iordache Vornic", dau zapis mitropoliei consimţind să plătească în bani otaştina pe zece ani în urmă, iar pe viitor, cîte şaizeci de bani de pogon.

1753

358. — ⟨Bucureşti,⟩ 11 ianuarie. — Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Cotroceni să oblige pe toţi oamenii de pe moşia Pietrile (Vlaşca) să presteze cîte şase zile clacă pe an, să dea dijma după obicei şi să nu vîndă vin fără încuviinţare.

https://biblioteca-digitala.ro

359. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 7 f e b r u a r i e. — Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare mitropoliei să oblige oamenii de pe moşiile sale din Argeş să presteze cîte douăsprezece zile de clacă, să dea dijma din produse şi din tot ce folosesc şi să respecte monopolul băuturilor.

360. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 11 f e b r u a r i e. — Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte vel vornicului Constantin Brîncoveanu dreptul de monopol asupra băuturilor pe moşia sa Găgenii, specificînd condiţiile în care ar putea vinde şi ţăranii vinul lor.

361. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 13 m a r t i e. — Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Dealul ca să oblige pe locuitorii de pe moşiile mănăstirii să facă şase zile clacă pe an, să dea dijma şi să nu vîndă vin fără încuviinţare.

362. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 31 m a r t i e. — Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de pe moşia Popeşti (Ilfov), a mănăstirilor Mihai Vodă şi Sfînta Ecaterina, să presteze şase zile de clacă, pe jumătate la fiecare mănăstire; potrivit înţelegerii egumenilor, în anul de faţă să presteze toate zilele de clacă la mănăstirea Mihai Vodă.

363. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 a u g u s t. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de pe moşia Popeşti (Ilfov), care este a mănăstirilor Mihai Vodă şi Sfînta Ecaterina, să presteze claca în întregime pentru acel an la Mihai Vodă, şase zile, iar pe viitor cîte trei zile la fiecare mănăstire.

364. — 2 4 d e c e m b r i e. — Locuitorii din Stroeşti dau zapis ispravnicului pentru suma de 350 de taleri cu care este zălogită moşia Stroeşti, clucerului Mincu Bucşănescu, obligîndu-se ca în termen de 15 zile să depună suma menţionată în mîna egumenului mănăstirii Bistriţa înlăturînd amestecul străin pe moşie.

1754

365. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 f e b r u a r i e. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Muşcel să constrîngă pe locuitorii de pe moşiile Ciocăneşti şi Stăncesti ale mănăstirii Cotmeana, să presteze claca ca şi în alte părţi şi să nu vîndă vin sau rachiu în sate, afară de acela al mănăstirii.

366. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 21 f e b r u a r i e. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Vlaşca să cerceteze reclamaţia egumenului de la Glavacioc împotriva locuitorilor din satele Colţenii, Ungheni, Podeni şi altele, care stau pe alte moşii unde-şi fac claca, iar pe ale mînăstirii pasc vitele, obligîndu-i a plăti suhatul cîte 12 bani de vită.

367. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 22 f e b r u a r i e. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Glavacioc să nu permită locuitorilor din Ciocăneşti, Cătunul şi alte sate să taie lemne fără încuviinţare, nici să prindă peşte în gîrla Drîmbovnicului.

368. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 15 m a r t i e. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Petre biv vel stolnic, vel vornic de Tîrgovişte, să cheme la

https://biblioteca-digitala.ro

judecată pe locuitorii de la Şchei, împotriva cărora Calinic, egumenul mănăstirii Tuturor Sfinţilor, a făcut plîngere că stau pe moşie şi nu fac clacă, nu dau dijmă, zicînd că este stăpînirea lor.

369. — (Bucureşti,) 24 aprilie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Româneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Tismana să oblige oamenii de pe moşiile ei să facă 12 zile clacă pe an, „ca şi boierilor" să dea dijmă şi să nu vîndă vin sau rachiu în sate fără încuviinţare.

370. — 30 mai. — Constantin Creţulescu, biv vel spătar, vinde clucerului Ştefan Balotă, moşia Simbureşti (Argeş), cumpărată de tatăl său, cu „şaisprezece suflete de ţigani şi cu doi rumîni", pentru suma de 650 taleri noi, fără ţiganii şi rumînii menţionaţi.

371. — (Bucureşti,) 9 iunie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Româneşti, dă încuviinţare mitropoliei să oblige pe locuitorii de pe moşia Fotoaia să presteze cîte douăsprezece zile de clacă anual, să dea dijma din produse, să respecte monopolul băuturilor, să plătească cîte doi bani de capră şi trei bani de stup şi să dea din zece peşti un peşte, poruncind şi ispravnicului de Vlaşca să pedepsească pe cei ce ar îndrăzni să taie lemne din pădurea de pe acea moşie.

372. — (Bucureşti,) 4 octombrie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ispravnicului de Vlaşca să oprească pe locuitorii şi pe călăraşii de la Podul Doamnei, şezători pe moşia mitropoliei, să pască vitele şi să taie pădurea moşiei Glavacioc.

1755

373. — (Bucureşti,) 2 ianuarie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Româneşti, împuterniceşte pe omul mănăstirii Cotroceni să păzească pădurea de pe moşia Bărbuleşti (Ialomiţa), pe care o taie locuitorii din partea locului, pădurea servind şi ca adăpost pentru oameni şi vitele lor pe vreme de viscol.

374. — (Bucureşti,) 28 ianuarie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Româneşti, porunceşte locuitorilor din Lotru să se înţeleagă cu egumenul de la Cozia, care, pentru că stau pe moşia mănăstirii, le cere ca în locul cantităţii anuale de păstravi să dea pe viitor dijma obişnuită din produse, ori dacă nu sînt mulţumiţi şi au „niscaiva aşezăminturi vechi", să se prezinte la judecata divanului.

375. — (Bucureşti,) 6 iulie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Româneşti, încuviinţează mănăstirii Gălsenii (Dîmboviţa) să la de la ville ce se vor sădi de către locuitori pe moşia ei Onceşti (Vlaşca), otaştină din zece vedre, una şi 30 de bani de nume.

376. — (Bucureşti,) 3 august. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Româneşti, dă carte de încuviinţare paharnicului Chiriţă Doicescul să oblige pe toţi oamenii de pe moşia sa Ciulniţa (Ialomiţa), a-i face cîte şase zile de clacă, a-i da dijma din semănături, a respecta monopolul băuturilor, a-i da cîte doi bani de capră şi cîte trei bani de fiecare stup de albine.

https://biblioteca-digitala.ro

377. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 noiembrie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Titireciul din Vîlcea, să oblige pe locuitorii de pe moşia Gorunişul a face cîte şase zile de clacă, a da dijma, a respecta monopolul băuturilor, a da cîte doi bani de capră şi cîte 3 bani de stupul de albine.

1756

378. — 11 mai. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, la reclamaţia egumenului, dă carte de încuviinţare mănăstirii Arnota să oblige pe locuitorii din Dobriceni a face 12 zile de clacă sau a da cîte un zlot, a da dijma şi a nu vinde vin fără învoire.

379. — ⟨Bucureşti,⟩ 16 iunie. — Egumenul de la Arnota reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşiile mănăstirii care s-au răscumpărat de rumînie nu se supun la îndatoriri, ameninţînd pe călugări, iar Constantin Mavrocordat porunceşte ispravnicilor de peste Olt să-i oblige a face claca sau să dea un zlot pe an, să dea dijma şi să nu vîndă băuturi fără încuviinţare.

380. — ⟨Bucureşti,⟩ 30 iunie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din satele de pe moşiile din Ilfov ale mitropoliei să presteze, casnicii, cîte douăsprezece zile de clacă sau — la cererea stăpînului — să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma şi să respecte monopolul băuturilor.

381. — 20 iulie. — Însemnare de strîngerea dijmei şi celelalte venituri ale moşiei Mircearca (Ialomiţa), pe care vel vornicul Constantin Dudescu le dă mănăstirii Sfinţii Apostoli.

1757

382. — ⟨Bucureşti,⟩ 6 aprilie. — Anaforaua marelui logofăt, aprobată de Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, în privinţa obligaţiilor sătenilor de pe moşiile mănăstirii Argeş în conformitate cu dispoziţiile hotărîrii domneşti.

383. — ⟨Bucureşti,⟩ 14 mai. — Anaforaua marelui logofăt, întărită de domn, pentru hotărîrea de judecată privitoare la obligaţiile locuitorilor de pe moşiile schitului Şerbăneşti, de a face claca 12 zile sau de a plăti cîte un zlot pe an, de a da dijma după obicei şi de a respecta monopolul schitului asupra băuturilor.

384. — 6 iulie. — Mărturie dată de un număr de ţărani de pe moşia Murgii în pricina de judecată a lui Matei Creţulescu biv vel serdar cu moşnenii Grigore, Dragomir şi ceata lor.

385. — ⟨Craiova,⟩ 23 iulie. — Constantin Brîncoveanu vel ban, face cunoscut egumenului de la Hurez că judecata divanului domnesc a hotărît ca moşia Baia de Fier (Gorj) să rămînă a mănăstirii, iar locuitorii să fie eliberaţi de rumînie, urmînd a face 12 zile de clacă şi a da dijma din produse.

386. — 30 septembrie. — Dijma moşiei Ciolneşti a mitropoliei Ţării Romîneşti între anii 1754—1757.

387. — 6 octombrie. — Moşnenii din Budişteni, avînd moşia în coproprietate cu mănăstirea Cotroceni, dau zapis egumenului că se mulţumesc cu două cincimi din dijma ce se va aduna din produse, iar mănăstirea să mai ia şi claca de la locuitorii obligaţi a o face.

https://biblioteca-digitala.ro

1759

388. — ⟨Bucureşti,⟩ 2 februarie. — Scarlat Ghica, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile Tîntava şi Oreştii (Ilfov) ale biv vtori logofătului Dumitrache, să presteze 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma, să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor, să dea cîte doi bani de capră şi trei bani pentru stupul de albine.

389. — ⟨Bucureşti,⟩ 25 mai. — Filaret, mitropolitul Ţării Româneşti, împuterniceşte pe Serafim, egumenul schitului Dideşti, să ridice şi să aducă la mitropolie pe ţiganii de la schitul Gîlmeele, iar în caz de împotrivire, ispravnicul de Olt să-i dea în ajutor „beşlii sau slujitori".

1760

390. — ⟨Bucureşti,⟩ 18 ianuarie. — Scarlat Ghica, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşia Găgeni (Saac) a marelui logofăt Constantin Brîncoveanu, să presteze 12 zile de clacă pe an sau, la cererea stăpînului, să dea un zlot, să dea dijma şi să respecte monopolul băuturilor.

1761

391. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 ianuarie. — Scarlat Ghica, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ca locuitorii din satele de pe moşia Valea Mare a schitului Nămăeşti, să presteze cîte 12 zile de clacă, sau, la cererea stăpînului, să dea cîte un zlot, să dea dijma, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să dea cîte doi bani de capră şi cîte trei bani de fiecare stup de albine.

392. — ⟨Bucureşti,⟩ 5 martie. — Scarlat Ghica, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile schitului Văleni (Saac) metoh al mănăstirii Cotroceni, să presteze cîte 12 zile clacă, ori să dea în bani cîte un zlot, să dea dijma, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să dea din zece peşti, unul, să plătească doi bani de capră şi trei bani de stup.

393. — ⟨Craiova,⟩ 17 martie. — Caimacamii scaunului Craiovei judecă reclamaţia biv vel medelnicerului Fotie Vlădoianu împotriva locuitorilor de pe moşia lui, Predeştii, care i-au tăiat pădurea şi au fasonat opt sute de stîlpi, pe care i-au vîndut în Craiova, şi i-au ars conacul din silişte, hotărînd să fie despăgubit în bani de sumele pretinse.

394. — ⟨Bucureşti,⟩ 11 mai. — Scarlat Ghica, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ispravnicului de Vîlcea să cerceteze reclamaţia egumenului de la Arnota împotriva locuitorilor de la Dobriceni şi să-i oblige a-şi da dijma fînului.

395. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 noiembrie. — Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, dă carte de împuternicire lui Sima arnăutul să păzească pădurea schitului Banu de pe moşia Maxin, oprind pe oricine a mai tăia lemne fără voia egumenului.

https://biblioteca-digitala.ro

1762

396. — ⟨Craiova,⟩ 16 decembrie. — Caimacamul Craiovei porunceşte locuitorilor din satele Dobriceni şi Bogdăneşti să presteze mănăstirii Arnota 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot şi dijma din toate produsele.

1763

397. — ⟨Craiova,⟩ 16 ianuarie. — Caimacamul Craiovei judecă reclamaţia egumenului de la Polovraci împotriva unor săteni de pe moşia mănăstirii, care se împotrivesc a da dijmă şi a face clacă, arătînd acte că sînt slobozi, şi dă dreptate egumenului.

398. — ⟨Craiova,⟩ 17 ianuarie. — Caimacamul scaunului Craiovei porunceşte judecătorilor de la Gorj să meargă la mănăstirea Polovraci şi să cerceteze amănunţit pagubele aduse de săteni prin tăierea pădurii şi nesupunerea la dijmă şi la lucru spre a se stabili despăgubirile ce se cuvin.

399. — ⟨Bucureşti,⟩ 6 iunie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Argeş să aducă oameni străini din „Ţara Ungurească" pe moşia Suhaşul, care se vor înscrie ca ruptaşi la visterie.

400. — 5 septembrie. — Iordache postelnicul cere domnitorului să hotărască în pricina cu Ianache Mavrodin, care a ridicat oamenii din satul Lăcenii de pe moşia sa, şi i-a dus pe moşia lui iar în urmă locuitorii s-au întors la siliştea veche.

401. — ⟨Bucureşti,⟩ 3 octombrie. — Anaforaua boierilor de divan către domn, privitoare la judecata dintre Iordache postelnicul Ciocăneanul şi Ianache Mavrodin postelnicul, pentru locuitorii de pe moşia Lăceni, mutaţi în silă la Zbrăglezile.

1764

402. — ⟨Bucureşti,⟩ 13 ianuarie. — Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din Călimăneşti şi ciţi se vor afla pe moşia mănăstirii Cozia, să presteze 12 zile de clacă, să dea dijmă, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să dea zeciuiala peştelui, cîte doi bani de capră şi cîte trei de stup.

403. — ⟨Bucureşti,⟩ 14 aprilie. — Ştefan Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Ilfov să meargă la Chiselet, pe moşia mănăstirii Radu-Vodă, să oblige pe locuitori a nu mai vinde vin de al lor fără voia egumenului.

404. — ⟨Bucureşti,⟩ 4 iunie. — Ştefan Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile Oreviţa, Bolboşanii şi Gogoşii (Mehedinţi) să clăcuiască mitropoliei „după vechiul obiceiu" sau să dea nouăzeci de bani fiecare, să dea dijma şi otaştina, să plătească suhatul oilor, caprelor şi rîmătorilor cum au mai plătit, iar celor ce nu se vor supune, ispravnicul judeţului să le facă „certare".

https://biblioteca-digitala.ro

405. — ⟨București,⟩ 10 iunie. — Ștefan Racoviță, domnul Țării Românești, poruncește căpitanului de la Hodivoaia să lase la destinația ei casa mănăstirii Pantelimon, cumpărată pentru depozitarea recoltei și să dea ajutor la strîngerea dijmei din produse.

406. — ⟨Ștefănești,⟩ 4 august. — Moșnenii din Ștefănești dau zapis egumenului mănăstirii Argeș prin care se obligă să execute claca și să dea dijma pînă vor putea merge la divan ca să se judece.

407. — ⟨București,⟩ 12 august. — Ștefan Racoviță, domnul Țării Românești, orînduiește isprăvnicel care să se îngrijească de dijmuirea recoltei de pe moșia Cozleciul, scoasă la mezat din „poruncă împărătească" și-i poruncește să țină o evidență clară de tot ce va aduna.

408. — ⟨București,⟩ 3 septembrie. — Ștefan Racoviță, domnul Țării Românești, poruncește ca „toți călărașii și alte haimanale", locuitori pe moșia Babele, la Podul Doamnei, să dea mitropoliei dijma din produse, să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor, să dea pentru suhat șase bani de vită sau de rîmător și trei bani de stup, oaie sau capră, deoarece sînt scutiți de clacă.

409. — ⟨București,⟩ 28 septembrie. — Ștefan Racoviță, domnul Țării Românești, poruncește ispravnicului de Muscel, la plîngerea egumenului de la Radu-Vodă, să oblige pe locuitorii care au vii și livezi pe moșia mănăstirii și nu lucrează viile, să dea dijma livezilor „după obiceiu".

1765

410. — 4 iunie. — Cosma, episcopul Buzăului, cere domnului să intervină ca turcii de la Brăila, care au arendat suhaturile celor trei moșii ale episcopiei, să fie obligați la plata arenzii după prețul obișnuit, iar Ștefan Racoviță poruncește ispravnicilor de Rîmnicu-Sărat să ia înțelegere cu zabitul pentru împlinirea banilor.

411. — ⟨București,⟩ 6 iunie. — Ștefan Racoviță, domnul Țării Românești, poruncește ispravnicului de Dîmbovița să cerceteze și să oblige pe locuitorii de pe moșia Dridul să dea dijmă și să presteze clacă mănăstirii Dealul, „după obiceiu".

412. — ⟨București,⟩ 12 decembrie. — Scarlat Ghica, domnul Țării Românești, poruncește locuitorilor din satele de pe moșiile mănăstirii Cotroceni: Pietrile, Luica și altele, să presteze cîte 12 zile de clacă și să dea dijma din produse.

1766

413. — ⟨București,⟩ 11 ianuarie. — Scarlat Ghica, domnul Țării Românești, poruncește ispravnicului de Ilfov să cerceteze paguba făcută de oamenii din Drăgoești la pădurea Crătunești a mănăstirii Radu-Vodă și să-i oblige să plătească stricăciunile.

414. — ⟨București,⟩ 5 februarie. — Scarlat Ghica, domnul Țării Românești, poruncește ispravnicului de Dîmbovița să cerceteze la satul Schei pentru ce locuitorii n-au făcut clacă și n-au dat dijma mănăstirii Tuturor sfinților și să-i oblige să-și dea „obiceiul pămîntului".

https://biblioteca-digitala.ro

415. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 3 f e b r u a r i e. — Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din toate satele de pe moşiile mănăstirii Mărgineni să presteze cîte 12 zile clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijmă, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să dea zeciuiala peştelui, să dea doi bani de capră şi trei bani de stup.

416. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 6 i u n i e. — Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, îndeamnă pe locuitorii fugiţi peste hotarele ţării să vină să se aşeze pe moşiile mitropoliei: Tobolea şi Tămăşasca din Ilfov, acordîndu-le uşurări la stabilirea dărilor, care nu vor fi sporite în viitor.

417. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 3 s e p t e m b r i e. — Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, ordonă ca un om al domniei şi ispravnicul de Vlaşca să cerceteze nesupunerea locuitorilor din Podul Doamnei, care au cosit fînul de pe moşia Grădiştea a mănăstirii Radu-Vodă, bătînd pe omul trimis de egumen şi să dea carte de judecată.

418. — 1 3 s e p t e m b r i e. — Anghelache şi Ştefan, feciorii lui popa Pavel din Fundeni, dau zapis marelui paharnic Ianache Văcărescu, prin care se angajează să nu mai facă, „pricini şi gîlcevuri", condiţie de a fi îngăduiţi să locuiască mai departe pe moşia cumpărată de el.

419. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 7 d e c e m b r i e. — Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca pe moşia Fundeni a biv vel vistierului Badea Ştirbei, să nu vîndă nimeni vin şi rachiu pînă ce mai întîi nu se va învoi cu stăpînul moşiei.

1767

420. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 2 2 m a i. — Locuitorii din Călimăneşti dau zapis egumenului de la Cozia, în faţa marelui logofăt Pîrvu Cantacuzino, pentru claca la vie, la cosit şi secerat pe moşia mănăstirii, precum şi dijma din porumb cu „baniţa de 22 ocale".

1768

421. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 i u l i e. — Anaforaua mitropolitului Ţării Romîneşti către domn, cercetînd reclamaţia ţăranilor din Jiblea împotriva egumenului mănăstirii Cozia, cu propunerile făcute pentru aplanarea neînţelegerilor.

422. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 7 i u l i e. — Mitropolitul Ţării Romîneşti face cunoscută egumenului de la Cozia cercetarea reclamaţiilor ţăranilor din Jiblea împotriva lui şi măsurile de luat pentru a împăca neînţelegerile.

423. — ⟨B u c u r e ş t i,⟩ 1 3 s e p t e m b r i e. — Alexandru Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii din satele de pe moşia schitului Brebu să-şi îndeplinească obligaţiile în conformitate cu aşăzămîntul lui Constantin Mavrocordat.

1770

424. — 1 5 m a r t i e. — Un număr de locuitori, care în multe rînduri s-au arătat „cu împotrivire de a nu plăti dijma", dau zapis egumenului sinaitu, chir Nil, obligîndu-se la plata fînului şi porumbului luat de pe moşia mănăstirii, să dea pe viitor „toată dijma după obiceiu", să nu are şi să nu cosească fără învoire, respectînd şi monopolul băuturilor.

https://biblioteca-digitala.ro

425. — ⟨Bucureşti,⟩. 26 aprilie. — Boierii divanului Ţării Romîneşti hotărăsc pentru toţi locuitorii de pe moşiile Pîrliţii din Dîmboviţa, Pîrlita şi Hereşti din Ilfov ale mănăstirii Pîrliţii să presteze cîte 12 zile de clacă sau să dea cîte 90 de bani, să dea dijma, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să dea cîte doi bani de capră şi cîte trei bani de stup.

426. — 18 iunie. — Diaconul Ion din Goleşti dă scrisoare egumenului de la Argeş prin care declară că-i mulţumit să-l lase a trăi pe moşia mănăstirii cu dijmă şi clacă şi nu va mai spune „că iaste moşia noastră"

427. — 23 iunie. — Manole Giani Ruset, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile din Rîmnic ale mănăstirii Radu-Vodă să dea zeciuială din produse, „obişnuita clacă" şi să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

1771

428. — 15 aprilie. — Manea vierul se angajează să lucreze la via mănăstirii Bradu cu 15 taleri pe an, specificînd în zapis muncile pe care urmează să le facă.

429. — Bucureşti, 20 aprilie. — Înştiinţare făcută locuitorilor care au vii pe moşia mănăstirii Mislea şi nu le lucrează, că s-a dat voie egumenului să le dea cui va găsi, ca să-şi ia venitul.

430. — 20 iulie 1771. — Nicolai, îngrijitor, scrie dichiului mitropoliei că banii ce i s-au trimis pentru săpatul viilor nu sînt de-ajuns, despre starea morii şi despre porumbul consumat de către ţiganii mănăstirii Glavacioc.

1772

431. — 31 martie. — Un număr de locuitori veniţi din Ardeal, aşezaţi pe moşia mănăstirii Văleni, se angajează cu zapis să dea dijma din produse afară de varză şi fasole, să presteze clacă în primul an cinci zile, iar în anul următor opt zile.

432. — ⟨Craiova,⟩ 2 mai. — Egumenul de la Arnota reclamă boierilor de la scaunul Craiovei că un număr de locuitori din Bogdăneşti, după ce s-au răscumpărat de rumînie, au luat în stăpînire moşia mănăstirii fără nici un drept.

433. — Bucureşti, 22 mai. — Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ispravnicilor de Dîmboviţa să oblige, împreună cu trimisul mănăstirii Căldăruşani, pe locuitorii de pe moşia Fieni şi Ţiţa, să presteze clacă şi să-şi dea dijma după obicei.

434. — ⟨Bucureşti,⟩ 30 iulie. — Divanul Ţării Romîneşti dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Sf. Ioan să adune pe toţi fugarii din Vlădeni de pe moşia Balta (Ialomiţa), să repopuleze satul şi să-i dea în seama ispravnicului să-i „aşaze şi la zaharea".

435. — ⟨Bucureşti⟩ — Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ispravnicilor de Saac să cerceteze reclamaţia egumenului de la Cotroceni că la metohul Văleni, locuitorii de pe moşie nu prestează clacă, nu-şi dau dijma, au scaun de carne şi vînd vin fără încuviinţare, şi să-i silească a se supune la îndatoriri.

https://biblioteca-digitala.ro

1773

436. — Bucureşti, 16 ianuarie. — Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ispravnicilor de Ialomiţa ca împreună cu omul mănăstirii Căldăruşani să oblige pe toţi pescarii de la balta Ciorani să dea „întreiala din peşte după obiceiu".

437. — ⟨Bucureşti,⟩ 31 ianuarie. — Divanul Ţării Romîneşti, pe baza încuviinţării obţinute de la comandantul armatei ruse, generalul Rumianţov, scuteşte pe seama mitropolitului Grigorie, locuitorii satului Dărăşti (Ilfov) de „ale obştii norodului dajdii şi datorii", ca să servească numai pentru „poslușania sfinţiei sale".

438. — Bucureşti, 29 mai. — Divanul Ţării Romîneşti porunceşte locuitorilor din satul Comarnic să-şi îndeplinească îndatoririle faţă de mănăstirea Colţea după porunca lui Constantin Mavrocordat din 1745, dînd cîte 90 de bani pentru clacă, dijmă după obicei şi vin să vîndă numai cu încuviinţare.

439. — 1 august. — Locuitorii din Tomşani dau zapis boierului Micşinescu pentru opt zile de clacă, pe care se obligă să le presteze la cererea stăpînului şi să fie „ascultători la orice".

1774

440. — ⟨Rîmnicu-Vîlcea,⟩ 14 mai. — Divanul Olteniei judecă reclamaţia făcută de popa Gheorghe şi cetaşii lui din satul Costeşti (Vîlcea) împotriva egumenului de la Bistriţa, că nu sînt lăsaţi să-şi stăpînească partea de moşie şi hotărăşte, după cercetarea actelor de stăpînire, ca locuitorii menţionaţi, neavînd dreptate, să-şi facă zilele de clacă şi să-şi dea dijma după obicei.

441. — Bucureşti, 20 mai. — Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ca locuitorii de pe moşia Perşinarii şi Şuţa din judeţul Dîmboviţa să facă mănăstirii Nucet „obişnuita clacă" şi să-şi dea dijma din semănături, „precum au dat şi în vremea domnilor".

442. — Rîmnic, 13 iunie. — Divanul banatului Craiovei porunceşte locuitorilor de pe moşiile mănăstirii Bistriţa să presteze „obişnuita clacă", să dea dijma „după obiceiul pămîntului" şi să nu vîndă vin, decît cu încuviinţare.

443. — Rîmnic, 29 august. — Divanul Banatului Craiovei porunceşte ispravnicilor de Vîlcea să trimită să împlinească 30 de taleri ceruţi de egumenul mănăstirii Bistriţa de la unii locuitori pentru folosirea păşunatului pe un munte şi să oblige la clacă pe cei ce nu au făcut-o.

1775

444. — ⟨Bucureşti,⟩ 2 februarie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile mănăstirii Bistriţa să presteze 12 zile de clacă sau să plătească fiecare cîte un zlot pe an în două rate, să dea dijma şi să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

https://biblioteca-digitala.ro

445. — ⟨Bucureşti,⟩ 24 februarie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Văleni (Saac), să oblige pe toţi locuitorii a presta cîte 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot, să dea dijma şi să nu vîndă vin fără încuviinţare.

446. — ⟨Bucureşti,⟩ 31 martie. — Epitropul mănăstirii Colţea reclamă domnitorului Alexandru Ipsilanti că locuitorii din Comarnic, iertaţi de rumînie de Constantin Mavrocordat, nu vor să presteze mănăstirii clacă şi să dea dijma şi vînd băuturile lor fără încuviinţarea sa.

447. — ⟨Bucureşti,⟩ aprilie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca nimeni să nu vîndă, fără încuviinţare, vin şi rachiu pe moşiile mitropoliei.

448. — ⟨Bucureşti⟩ 17 mai. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de judeţe să ia măsuri ca de la sfîrşitul lunii mai să nu mai îngăduie ţăranilor a se muta de pe locurile unde se află, conform „ponturilor" pe care le-a dat, cu excepţia celor ce au zapise cu termene deosebite pentru lucrul grădinilor.

449. — ⟨Bucureşti,⟩ 11 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte obligaţiile de clacă şi dijmă ale locuitorilor de pe moşiile mănăstirii Argeş, Şegarcea şi Scurta.

450. — Iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire lui Nicolae Brîncoveanu, biv vel logofăt, să oblige pe locuitorii de pe moşia şi din tîrgul Găgeni (Saac), să clăcuiască, să dea dijmă, să plătească suhat şi să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor.

451. — 20 august. — Zapisul unui număr de locuitori prin care se angajează să lucreze viile vel vornicului Nicolae Dudescu de la Sărata, cu arătarea în amănunt a muncilor pe care le vor presta.

452. — ⟨Bucureşti,⟩ 18 septembrie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare lui Mihalache Conduratul să ia de la locuitorii care au vii pe moşia sa Măgrenii (Saac), „otaştina pămîntului, din douăzeci de vedre de vin, o vadră."

453. — 22 decembrie. — Catastif de încasări de la locuitorii din Bucureşti de pe moşia mitropoliei, care au plătit în bani clacа.

1776

454. — ⟨Rîmnicu-Vîlcea,⟩ 21 martie. — Ispravnicii de Vîlcea poruncesc locuitorilor din satele Bogdăneşti şi Dobriceni să presteze clacа către mănăstirea Arnota şi să nu-şi facă grădini fără voia egumenului.

455. — ⟨Bucureşti,⟩ 23 martie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca „plăeşii din plaiul Slănicului" să facă 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot şi să dea dijmă din semănături.

456. — ⟨Bucureşti,⟩ 27 martie. — Socoteala venitului moşiei Fleşti a mitropoliei Ţării Romîneşti, pentru anii 1774 şi 1775.

https://biblioteca-digitala.ro

457. — 22 aprilie. — Gheorghe şi Dumitru din Ciuperceni dau zapis egumenului de la mănăstirea Polovraci pentru un loc ce l-au primit să-l cultive, aproape de Olteţ, angajîndu-se a da dijma după obicei şi a face claca „după cum scrie cartea domnească".

458. — 30 aprilie. — Invoiala între egumenul mănăstirii Motru, stăpînitor al moşiei Fîntîna Banului şi Iordache Păianu, stăpînul moşiei Cetatea, ca să-şi restituie reciproc pe ţăranii strămutaţi din cauza condiţiilor grele, de pe o moşie pe alta.

459. — 12 mai. — Ioniţă Jianul face însemnare că de pe moşia Grojdibod a mitropoliei pentru anii 1772, 1773 şi 1774, nu s-au luat nici un venit „fiind moşiile fără de oameni din pricina răzmeriţii".

460. — 19 mai. — Locuitorii unui sat de pe moşia Lipovu, dau zapis de învoială egumenului mănăstirii Şegarcea, ca dînd pe an cinci ocale de ceară şi ducînd douăzeci de care de lemne, ei să aibă voie a-şi paşte vitele pe moşie şi a tăia din pădure lemne pentru foc.

461. — ⟨Bucureşti,⟩ 25 mai. — Anaforaua boierilor divanului, întărită de domn, pentru împăcarea neînţelegerilor dintre locuitorii ardeleni cu egumenul mănăstirii Argeş, de la care au luat în arendă patru munţi pentru păşunatul oilor şi vitelor.

462. — ⟨Bucureşti,⟩ 5 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte obligaţiile locuitorilor de pe moşiile mănăstirii Aninoasa, din Muşcel şi Teleorman, reclamaţi de egumen că nu se supun la îndatoriri.

463. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului mănăstirii Sf. Ioan din Bucureşti să dispună ca pe moşia Creţeşti (Ilfov), locuitorii să nu mai taie dumbrava, oprită pentru trebuinţa mănăstirii.

464. — ⟨Bucureşti,⟩ 18 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Vlaşca să cheme pe pîrcălabii satelor din jurul moşiilor Epureşti, Pătroaia şi Prisiceanca ale mitropoliei şi să oblige pe sătenii care au păscut vitele să plătească suhatul cîte 12 bani de vită, despăgubind şi alte stricăciuni arătate în reclamaţia mitropolitului.

465. — ⟨Bucureşti,⟩ 19 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Saac, să cerceteze pagubele făcute pe moşiile episcopiei Buzău: Poenari, Cislău şi Buda, de către locuitorii ce stau în vecinătate, obligîndu-i la plata suhatului cîte 12 bani de vită şi la despăgubirea altor stricăciuni arătate în reclamaţia episcopului.

466. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din Comarnic să-şi păstreze „curăturile de livezi şi de arături" făcute cu munca lor, dînd stăpînilor moşiei „adetul pămîntului" după obicei.

467. — ⟨Bucureşti,⟩ 23 iunie. — Anaforaua veliţilor boieri către Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, în pricina neînţelegerii dintre egumenul mănăstirii Bistriţa şi locuitorii de pe moşia Costeşti, care nu vor să clăcuiască „peste al doilea şi al treilea hotar".

468. — ⟨Bucureşti,⟩ 8 iulie. — Anaforaua a trei mari boieri către domn, referitoare la cercetarea neînţelegerilor egumenului mănăstirii Găiseni cu locuitorii din satele Urlueşti şi Băneşti (Argeş) pentru clacă şi dijmă, cu propunerea ca sătenii să

https://biblioteca-digitala.ro

dea cîte un zlot pe an, zeciuială din produse, cîte patru taleri pentru mori şi să fie protimisiţi la arendarea moşiei.

469. — ⟨Bucureşti,⟩ 22 septembrie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, judecă în apel neînţelegerea locuitorilor din Ciorteşti (Vîlcea) cu boierul Ioniţă Bănescu şi hotărăşte anularea pretenţiilor reciproce pentru trecut, iar pe viitor cei ce se vor folosi de moşia acestuia să dea cîte patru parale de vită mare şi zeciuială din produse.

470. — ⟨Bucureşti,⟩ 12 decembrie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Muşcel să trimită slujbaşi în dealul Glîmbocelul, moşie a mănăstirii Nucetul, să oblige pe oamenii care din cauza războiului s-au mutat în vii cu toată gospodăria lor şi ale căror vite strică viţa, să coboare în siliştea satului.

471. — ⟨Bucureşti,⟩ 13 decembrie. — Anaforaua boierilor, întărită de domn, referitoare la cercetarea reclamaţiei locuitorilor din Frînceşti (Vîlcea) împotriva stareţei mănăstirii Dintrunlemn, care-i „supără peste obiceiu"; boierii propun să fie obligaţi sătenii la îndatoriri „după cum este obiceiul pămîntului".

472. — ⟨Bucureşti,⟩ 14 decembrie. — Anaforaua boierilor către Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti pentru pricina locuitorilor din Costeşti (Vîlcea) cu egumenul mănăstirii Bistriţa, în privinţa tretinei pentru mori, a zilelor de clacă şi a altor neînţelegeri, propunînd să se judece procesul de către caimacamul Craiovei.

473. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 decembrie. — Anaforaua boierilor către Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, privitoare la reclamaţia locuitorilor din Dobriceni (Vîlcea) împotriva egumenului de la Arnota pentru zilele de clacă şi dijma din livezile de pomi.

1777

474. — ⟨Bucureşti,⟩ 16 ianuarie. — Anaforaua divanului Ţării Romîneşti către domn, urmată de hotărîrea lui Alexandru Ipsilanti privind judecata locuitorilor „din trei mahalale, du pe marginea Bucureştilor", cu stăpînul moşiei Fundeni, vornicul Badea Ştirbei, pentru clacă şi dreptul de a vinde băuturi.

475. — ⟨Bucureşti,⟩ 17 ianuarie. — Anaforaua vistierului Ianache Văcărescu către Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, prin care propune ca locuitorii din Comarnic (Prahova) să fie obligaţi de ispravnicii judeţului a-şi îndeplini îndatoririle de clacă şi dijmă.

476. — 19 ianuarie. — Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă domnului Ţării Romîneşti că locuitorii din satul Vaideei alungă şi bat pe toţi oamenii trimişi de el „zicînd că iaste moşia lor" şi cere să poruncească ispravnicilor de Vîlcea să-i cheme la judecată şi să le facă „certare".

477. — ⟨Bucureşti,⟩ 24 ianuarie. — Anaforaua boierilor către domn, urmată de hotărîrea lui Alexandru Ipsilanti, privind reclamaţia locuitorilor din satele Bătăşani, Mărgineni şi Măţuleşti (Vîlcea) împotriva lui Şerban Otetelişanu care le ucide vitele şi-i pune pe nedrept la zile de clacă, stabilind ca o comisie de şase boieri să facă o nouă cercetare la faţa locului.

https://biblioteca-digitala.ro

478. — ⟨Bucureşti,⟩ 1 februarie. — Moşnenii din Vlădeşti, Bătăşani şi Mărgineni (Vîlcea) se judecă la divan cu boierul Şerban Otetelişanu, cerînd a li se plăti 629 zile de clacă prestate de ei şi vitele ucise.

479. — 17 martie. — Orăşenii din Cerneţ, de pe moşia mănăstirii Govora şi a mănăstirii Tismana, reclamă domnului Alexandru Ipsilanti că sînt împovăraţi cu obligaţii peste obicei şi nu mai au voie a tăia lemne pentru foc şi cer să dispună a fi lăsaţi în situaţia de mai înainte.

480. — 29 martie. — Obligaţiile pe care locuitorii din Costeşti declară că le-au avut faţă de mănăstirea Bistriţa.

481. — ⟨Craiova.⟩ 6 mai. — Teodorachi Negri, caimacamul Craiovei, porunceşte lui Bîrsescu, biv logofăt de visterie şi lui Ilie Olănescu să meargă să cerceteze la faţa locului reclamaţia locuitorilor din Costeşti împotriva egumenului de la Bistriţa că nu le respectă vechile învoieli de a lucra numai şase zile de clacă şi le ia dijmă din toate.

482. — 28 iunie. — Locuitorii din Slătioare dau zapis de învoială egumenului mănăstirii Govora că se angajează să presteze cîte şase zile de clacă în schimbul dreptului de a paşte vitele şi a lua lemne de foc.

483. — 1 iulie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Muşcel şi altor boieri să meargă la satul Izvorani ca să cerceteze nesupunerea locuitorilor ce au vii pe moşia mănăstirilor Argeş, Cîmpulung, Aninoasa şi Vieroşul de a da otaştina, pe motiv că „dealul şi pădurea este a lor" şi să facă alegerea hotarului.

484. — 31 octombrie. — Pîrvu Bîrsescu, logofăt de visterie şi Ilie Olănescu, trimişi de caimacamul Craiovei, cercetează reclamaţia locuitorilor din Costeşti contra egumenului mănăstirii Bistriţa, care le ia dijmă şi-i pune la clacă, pe cînd ei declară că făceau şase zile de clacă, fără a da dijmă.

485. — 1 noiembrie. — Locuitorii de pe moşia mănăstirii Nucet, care din cauza războiului s-au mutat cu toată gospodăria în vii, dau zapis egumenului că, după porunca domnească, se angajează a se duce în satele lor în termen de trei săptămîni.

486. — ⟨Craiova,⟩ 16 noiembrie. — Anaforaua caimacamului Craiovei către domn şi rezoluţia lui Alexandru Ipsilanti, referitoare la judecata locuitorilor din Costeşti cu egumenul mănăstirii Bistriţa, prin care se hotărăşte a presta fiecare cîte opt zile de clacă şi a da dijma din toate semănăturile.

487. — 12 decembrie. — Ispravnicii de Dîmboviţa dau carte de judecată pentru moşia Pogoriş a mitropoliei, împotriva căreia s-au ridicat unii locuitorii, care consdierîndu-se moşneni, nu se supuneau la darea dijmei, hotărînd că nu au nici un drept în privinţa aceasta.

1778

488. — ⟨Bucureşti,⟩ 16 februarie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Argeş să cerceteze neînţelegerea locuitorilor moşiei Bratovoieşti cu egumenul mănăstirii Cozia, care a reclamat că nu vor să presteze claca, nici să dea dijmă şi să-i oblige a se supune la îndatoriri.

https://biblioteca-digitala.ro

489. — 24 februarie. — Locuitorii ungureni dau zapis egumenului Grigorie de la mănăstirea lui Vintilă-Vodă (Buzău), pentru învoiala de a locui pe moşie în schimbul clăcii cîte opt zile pe an, şi a dijmei după obicei, fiind solidari „unul pe altul".

490. — 3 martie. — Locuitorii de pe moşia mănăstirii Sadova dau zapis egumenului prin care se obligă a nu mai lăsa vitele să strice livezile mănăstirii şi să nu facă nici o supărare oamenilor aduşi din altă parte.

491. — 13 aprilie. — Locuitorii din Costeşti (Vîlcea) se angajează faţă de egumenul mănăstirii Bistriţa să lucreze pe moşia Vaideei, prestînd clacă şi dînd dijmă, în afara obligaţiilor pentru moşia pe care stau.

492. — 22 mai. — Stoica Dănicel cu fratele său Grigore şi cu neamul lor, dau zapis episcopului de Rîmnic prin care declară că nu vor mai ridica pretenţie asupra moşiei Dobreşti a mănăstirii Flămînda, cu care s-au judecat în mai multe rînduri şi au fost daţi rămaşi, angajîndu-se a da dijma şi a face clacа după porunca domnească.

493. — (Bucureşti,) 9 august. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ispravnicilor de Vîlcea să constrîngă pe locuitorii din Costeşti la darea dijmei şi prestarea clăcii către mănăstirea Bistriţa, aşa cum a hotărît judecata, iar de vor mai avea ceva de zis locuitorii, să vină la divan.

494. — 4 noiembrie. — Ispravnicii de Vîlcea poruncesc locuitorilor din Costeşti, care au amestecat produsele de pe moşia Costeasca cu cele de pe alte hotare, să dea mănăstirii Bistriţa dijma din ce au făcut pe celelalte moşii, rămînînd să hotărască judecata divanului pentru dreptul de stăpînire în Costeasca.

495. — (Bucureşti,) 30 noiembrie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Româneşti, porunceşte egumenului mănăstirii Bistriţa să vină la divan cu locuitorii din Costeşti care au reclamat din nou şi se opun a da dijma şi a face clacа.

496. — (Bucureşti,) 15 decembrie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ispravnicilor de Ialomiţa să aducă înaintea lor pe locuitorii din Timbureşti — care au stat „cu împotrivire a-şi da obicelul pămîntului" şi au bătut în mai multe rînduri pe isprăvnicelul stăpînului Manolache Brîncoveanu — să le facă „certare cu bătae" şi să împlinească toate pagubele.

497. — 18 decembrie. — Egumenul mănăstirii Văleni reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşie nu se supun să presteze clacа şi Alexandru Ipsilanti porunceşte ispravnicilor de Saac să-i constrîngă a o face „fără de voia lor".

1779

498. — 22 ianuarie. — Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă domnitorului că locuitorii din Recea pasc vitele în livezi şi taie pădurea moşiei Vaideei fără să dea nimic; domnul porunceşte episcopului de Rîmnic şi ispravnicilor de Vîlcea să cheme pe locuitori la judecată şi să-i oblige a se supune la îndatoriri.

499. — (Bucureşti,) 23 ianuarie. — Anaforaua veliţilor boieri către domn referitoare la neînţelegerile locuitorilor din satul Bîrzeşti (Vîlcea) cu egumenul mănăstirii Bistriţa; sătenii au reclamat că li se ia venitul livezilor de pomi în loc de dijma din zece, unul, iar boierii găsesc neîntemeiată plîngerea sătenilor.

https://biblioteca-digitala.ro

500. — ⟨București,⟩ 19 februarie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Saac să oblige pe locuitorii de pe moșia Scăeni a se ține de învoiala făcută cu stăpîna Ilinca Băltășoaia de a presta cîte trei zile de clacă și a da dijma sau să plătească suhatul pentru vite.

501. — ⟨București,⟩ 22 februarie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, la reclamația locuitorilor din Strehaia că sînt asupriți de către egumenul mănăstirii, hotărăște ca ei să lucreze 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijmă, să dea cîte trei bani de stup și doi bani de capră pe an.

502. — ⟨București,⟩ 22 februarie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, dă mănăstirii Căldărușani încuviințarea să ia din balta de pe moșia ei Cioranii (Ialomița), vama peștelui, „adecă întreiala după obiceiu".

503. — ⟨București,⟩ 6 martie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, poruncește ca locuitorii din satul Bucov, de pe moșia vel vornicului Pamfili, care s-au mutat cu casele și vitele „pîn livezi de fîn și arături de bucate", să fie obligați să se înapoieze în siliștea satului cea veche.

504. — ⟨București,⟩ 18 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Ialomița să rînduiască dintre mazilii județului pe unul care să strîngă dijma de la orășenii de pe moșia domnească, lăsîndu-i nesupărați de clacă și la vînzarea vinurilor lor.

505. — ⟨Tîrgoviște,⟩ 1 iulie. — Ispravnicii de Dîmbovița cercetează nesupunerea locuitorilor din Săcueni, Lucieni și Bănești de a presta mitropoliei din Tîrgoviște cîte 12 zile clacă, făcînd numai șase, și le dau termen ca peste două săptămîni, amîndouă părțile să iasă la judecata divanului.

506. — 5 iulie. — Egumenul de la Mislea cere domnitorului încuviințarea ca viile de pe moșia mănăstirii, de la Greaca, părăsite de locuitori din cauza și în timpul războiului, să le poată da altora care să le lucreze efectiv, spre a-și putea lua dijma cuvenită.

507. — ⟨Craiova,⟩ 15 iulie. — Divanul Craiovei dă împuternicire postelnicului Ioniță Săulescu, ispravnic de Mehedinți, să cerceteze reclamația locuitorilor din Baia de Fier către domn, împotriva egumenului de la Hurez care, pe lîngă alte asupriri, le-a redus întinderea pășunii pentru vite.

508. — ⟨București,⟩ 31 iulie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, hotărăște ca locuitorii de pe moșia Epureasca (Vlașca), a mitropoliei, fugiți din cauza războiului în străinătate, dacă vor fi convinși să se înapoieze, să se bucure de „ocrotirea" ispravnicilor „pînă să-și facă și ei case și namestii".

509. — 30 octombrie. — Egumenul de la Tismana cere domnitorului ca locuitorii de pe moșiile mănăstirii, din Mehedinți, să fie constrînși „a-i și da zlotul de vadră" și Alexandru Ipsilanti poruncește ispravnicilor să împlinească „dreptul mănăstirii".

510. — ⟨București,⟩ 30 octombrie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Romînești, hotărăște ca „veliții boieri" să întocmească așezămîntul special de claca cerută de egumeni pentru locuitorii din Ciocănești (Muscel), de pe moșia mănăstirii Cotmeana și cei de pe moșia mănăstirii Radu-Vodă, dat fiindcă arături și fînețe își fac pe alte moșii.

https://biblioteca-digitala.ro

511. — (București,) 11 noiembrie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Românești, hotărăște ca locuitorii din satul Ocnița să dea mănăstirii Dealul cîte un zlot pentru clacă și otaștină din douăzeci de vedre, una.

512. — (București,) 12 noiembrie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Românești, hotărăște ca locuitorii de pe moșia mănăstirii Tismana, care au reclamat că sînt asupriți de egumen, să dea pentru clacă cîte un zlot de casă, dijma din semănături, otaștina din 20 de vedre, una, cu vadra de zece ocale.

513. — (Caracal,) 20 decembrie. — Ispravnicii de Romanați poruncesc locuitorilor din Pleșoiu, Dranoveți, Slătioara, Piatra de Sus, Piatra de Jos, Brîncoveni și Criva să se înțeleagă prin zapis cu isprăvnicelul mănăstirii Bistrița pentru pășunatul și tăiatul lemnelor de pe moșia Mușcelul.

1780

514. — (București) 4 ianuarie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Românești, încuviințează mănăstirii sfîntul Spiridon cel Nou din București, să oblige pe locuitorii de pe moșia ei, Rușii de Vede, să dea pentru clacă cîte un tult pe an, dijma după obicei și să nu vîndă vin și rachiu, decît numai preoții și slujitorii isprăvnicești din viile lor, aceștia fiind scutiți de clacă și dijmă.

515. — (Tîrgoviște,) 12 februarie. — Ispravnicii de Dîmbovița judecă reclamația locuitorilor din Săcueni împotriva dichiului mitropoliei din Tîrgoviște care le pretinde obligații prea mari și hotărăsc să presteze clacа „după numita poruncă gospod", să dea dijma din porumb cîte patru bani de pogon de cîte 36 ocale și 18 bani carul de fîn, cum se obișnuește la moșiile învecinate.

516. — 20 februarie. Ispravnicii de Dîmbovița cercetează din porunca domnească, neînțelegerile dintre locuitorii din satul Ocnița și mănăstirea Dealul, în privința dijmei și a clăcii, pe care locuitorii vor să o dea în bani, iar egumenul o pretinde în muncă.

517. — (București,) 28 februarie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Țării Românești, dă carte de încuviințare lui Stoica logofăt, să oblige pe locuitorii de pe moșiile sale din Ialomița : Hărăborul de Baltă, Ciulnița și Cioara, să presteze cîte 12 zile de clacă, să dea dijmă după obicei, să dea din zece pești, unul, de capră cîte doi bani și cîte trei bani de stup, iar vin și rachiu să nu vîndă fără încuviințare.

518. — 29 februarie. — Egumenul de la Dealul cere domnitorului să revină asupra hotărîrii ca locuitorii din satul Ocnița să achite clacа în bani, pe temeiul că sînt aproape de mănăstire și Alexandru Ipsilanti hotărăște ca aceștia să lucreze cîte șase zile de clacă și să nu mai taie pădurea pînă nu vor da „adetul".

519. — 20 martie. — Veliții boieri cercetează reclamația locuitorilor din satul Muerească de Sus împotriva episcopiei Rîmnic pentru asuprire, și stabilesc prin anafora către domn obligațiile sătenilor față de stăpînul moșiei.

520. — (București,) 15 noiembrie. — Formular general pentru poruncile privitoare la suhat.

521. — București. — Capitolul referitor la relațiile agrare din Pravilniceasca condică a lui Alexandru Ipsilanti.

https://biblioteca-digitala.ro

522. — 17 martie. — Locuitorii din Ioneşti se angajează faţă de egumenul mănăstirii Motru, ca în loc de cele 12 zile de clacă să dea cîte un zlot pe an şi să-i lucreze două zile la coasă şi la prăşit, să culeagă porumbul şi să-l pună în pătul, „osăbit de plugurile de clacă".

523. — 25 mai. — Locuitorii din satul Bairactar se angajează faţă de egumenul mănăstirii Brebul să presteze fiecare cîte şase zile de clacă pe an şi să dea ajutor la facerea curţii bisericii din sat.

524. — 27 mai. — Locuitorii de pe moşia mănăstirii Apostolache (Saac), care în vremea războiului s-au mutat cu locuinţele prin munţi şi prin livezile de fîn, dau zapis egumenului că se vor reîntoarce în silişlea satului şi vor face claca „după luminata carte a măriei sale".

525. — ⟨Începutul lui⟩ iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ispravnicilor de Mehedinţi ca locuitorii de pe moşia Iablaniţa a biv vel clucerului Iordache Păianu să fie supuşi după pravilniceasca condică a face claca de 12 zile sau să dea cîte un zlot, să dea dijma şi să se înţeleagă cu stăpînul pentru cazurile speciale.

526. — ⟨Bucureşti,⟩ 15 iunie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ispravnicilor de judeţe să supună pe toţi locuitorii a face stăpînilor de moşii toate zilele de clacă orînduite, la ceea ce va fi trebuinţă, lucrînd ziua în întregimea ei.

527. — ⟨Iablaniţa,⟩ 21 iunie. — Locuitorii din satul Iablaniţa (Mehedinţi) dau zapis de învoială stăpînului moşiei, Iordache Păianu, să-i facă o zi de arătură, două zile de clacă, să dea cîte un zlot, să dea în total şaizeci de ocale de brînză şi să-i cosească o livadă.

528. — ⟨Bucureşti,⟩ 12 iulie. — Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ispravnicilor moşiilor mănăstireşti şi boiereşti să ia de la locuitori dijma la timp, nu cu întîrziere şi fără să aleagă numai „fruntea", ispravnicii de judeţe avînd datoria de a veghea la executarea acestei dispoziţii.

529. — ⟨Arceşti,⟩ 17 iulie. — Isprăvnicelul mănăstirii Bistriţa reclamă ispravnicilor de Romanaţi că locuitorii de la Arceşti ce au vii pe moşia mănăstirii nu vor să presteze claca şi nu dau „adetul" pentru vînzarea de vin, iar cei de la Bobiceşti nu dau suhatul, pentru care fapt se dă poruncă zapciilor din plăşile Oltul şi Olteţul să execute pe săteni.

530. — ⟨Piteşti,⟩ 21 noiembrie. — Ştefan pitar şi Ştefan şătrar, ispravnici de Argeş, scriu sătenilor din Valea Mare de pe moşia mănăstirii Argeş, să presteze claca şi să dea dijmă, conform poruncii domneşti, iar dacă sînt alte motive, să se prezinte la isprăvnicat.

531. — Socotelile moşiei Meteleu (Buzău) a mitropoliei Ţării Româneşti pe anii 1779—1781.

https://biblioteca-digitala.ro

532. — ⟨M-rea Hurez,⟩ 6 februarie. — Locuitorii din satul Runcu, de pe moşia mănăstirii Hurez, dau zapis egumenului, întărit de ispravnicul de Vîlcea, prin care se obligă a nu mai face circiumă şi a vinde vin de-al lor.

533. — ⟨Dărmăneşti,⟩ 7 februarie. — Locuitorii din satul Dărmăneşti roagă pe stăpînul moşiei, marele ban, să intervină pentru a fi scutiţi de obligaţia ce le-a fost impusă de a da două care de „fîn domnesc" şi să le vîndă fînul pe care el îl are în sat, „cu preţul lui", căci le mor vitele de foame.

534. — ⟨Bucureşti,⟩ 13 aprilie. — Nicolae Caragea, domnul Ţării Româneşti, dă carte de încuviinţare omului mitropoliei să oprească pe oricine a tăia lemne din pădurea moşiei Futoaia (Vlaşca) şi a nu permite păşunatul fără a da „adetul după obicei".

535. — ⟨Bucureşti,⟩ 30 aprilie. — Nicolae Caragea, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ispravnicilor de Gorj şi Mehedinţi să oblige pe locuitorii de pe moşiile mănăstirii Tismana a face numărul de zile de clacă „după condică", a da dijma şi celelalte îndatoriri specificate în mod amănunţit.

536. — ⟨Bucureşti,⟩ 10 mai. — Ioan Zota, stăpînul moşiei Porumbreni (Vlaşca), reclamă domnitorului că locuitorii nu-i dau dijma, vînd băuturi fără voia lui, îi strică fînul cu oile şi cere a fi chemaţi la judecata divanului.

537. — 11 mai. — Pitarul Scarlat Hiotu, însărcinat cu cercetarea nesupunerii sătenilor de la Putineiul, face cunoscut stăpînului moşiei, banul Nicolae Dudescu, cauzele nemulţumirilor şi cererea lor de a fi schimbat isprăvnicelul, sub ameninţarea de strămutare în altă parte.

538. — ⟨Bucureşti,⟩ 2 iunie. — Ioan Zota, stăpînul moşiei Porumbreni (Vlaşca), cere domnitorului să dispună aducerea locuitorilor nesupuşi la judecata divanului, iar Nicolae Caragea hotărăşte ca cercetarea şi aplicarea de sancţiuni să o facă ispravnicii judeţului, fiind vremea muncilor agricole.

539. — ⟨Bucureşti,⟩ 9 noiembrie. — Nicolae Caragea, domnul Ţării Româneşti, dă carte de încuviinţare vel vornicului Ianache Moruzi să poată obliga pe locuitorii de pe moşia sa Ploeşti, afară de călăraşi, să facă 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma din semănături şi din peşte, să dea cîte doi bani de capră şi trei bani de stup.

540. — ⟨Tîrgu-Jiu,⟩ 18 noiembrie. — Isprăvnicatul de Gorj porunceşte locuitorilor din satul Polovraci să execute obligaţia stabilită de judecata cămăcămiei Craiovei de a se supune să facă mănăstirii Polovraci clacă ori să dea un zlot pe an şi dijma din fîn, iar dacă au ceva împotrivă, să vină la judecată.

541. — ⟨Bucureşti,⟩ 19 decembrie. — Mitropolitul Ţării Româneşti cere domnitorului să dispună ca locuitorii din Bătieşti să presteze clacă şi să compenseze folosirea ghindei şi a jirului, iar Nicolae Caragea porunceşte ispravnicilor de Muşcel să constrîngă pe săteni a-şi îndeplini îndatoririle „după condică" şi a se înţelege cu isprăvnicelul moşiei pentru ceea ce folosesc din pădure.

https://biblioteca-digitala.ro

1783

542. — 29 ianuarie. — Locuitorii din Slătioara dau zapis egumenului mănăstirii Bistriţa pentru învoiala de a tăia lemne de foc din pădurea Arceşti, timp de un an, cu suma de 20 taleri.

543. — ⟨Bucureşti,⟩ 24 martie. — Nicolae Caragea, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Argeş să oblige pe locuitorii de pe moşia Fleştii a mitropoliei să presteze cîte 12 zile de clacă sau un zlot pe an, să dea dijma din produse specificată amănunţit, să nu vîndă vin şi rachiu fără încuviinţare, iar pentru alte foloase, oamenii să facă înţelegere deosebită cu isprăvnicelul mitropoliei.

544. — 18 aprilie. — Locuitorii din satul Ioneşti dau zapis egumenului mănăstirii Motru prin care consimt ca în schimbul celor 12 zile de clacă să-şi dea fiecare „zlotul de vatră" şi să facă şi două zile de lucru la arat şi la culesul porumbului.

545. — ⟨Bucureşti,⟩ 11 octombrie. — Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Prahova să trimită pentru judecata locuitorilor din Ploeşti, care nu vor să clăcuiască şi să dea dijmă vornicului Moruzi pe cîţiva dintrei ei în faţa divanului şi să nu-i îngăduie „a să porni cu gloata, după năravul lor".

546. — ⟨Bucureşti,⟩ 25 noiembrie. — Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, stabileşte prin hrisov condiţiile în care oamenii străini de peste hotare sînt îndemnaţi să vină în ţară şi să creeze slobozii.

1784

547. — 9 ianuarie. — Stan Tărcă din satul Pribegii (Ialomiţa) reclamă domnitorului că locuitorii îi calcă pădurea cu vitele. care îi strică livezile şi-i mănîncă fînul, cerînd să se poruncească ispravnicilor a-i opri să treacă cu vitele pe pămîntul lor.

548. — ⟨M-rea Bistriţa,⟩ 21 februarie. — Egumenul de la Bistriţa face cunoscut episcopului de Rîmnic numărul diferit al zilelor de clacă pe moşiile mănăstirii la care sînt supuşi şi preoţii, rugîndu-l să dea poruncă arhimandritului Samuel să interzică acestora să „se mai amestece cu sătenii", plecînd la Bucureşti să reclame împreună cu ei divanului nemulţumirile ce le au.

549. — ⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 27 aprilie. — Episcopul de Rîmnic face cunoscut egumenului de la Bistriţa că preoţii de la Costeşti sînt nemulţumiţi de învoiala pentru clacă la care sînt obligaţi după **Pravilniceasca condică** de a da „zlotul de casă" şi a face două zile, sfătuindu-l să renunţe la una „ca să nu se rupă aţa, întinzînd-o prea mult".

550. — 22 iunie. — Locuitorii din satul Peretul (Teleorman) dau zapis stăpînului moşiei, Paraschiva cămăraş, că se învoiesc pentru un an, spre a împlini paguba unor şire de fîn care au ars, să dea dijma din zece căpiţe două, în loc de una din zece, cum o dau în mod obişnuit.

551. — ⟨Bucureşti,⟩ 12 iulie. — Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Ilfov să cerceteze dacă pădurea moşiei Tîncăbeşti a mitropoliei este din cele „oprite", atunci să interzică locuitorilor a o tăia, iar dacă va fi „neoprită", să aibă voe a tăia numai pentru trebuinţa casei lor, dînd dijmă cînd vor tăia „cherestea de vînzare... sau alte lemne de neguţătorie".

https://biblioteca-digitala.ro

552. — ⟨Bucureşti,⟩ 26 august. — Manolache fost clucer cercetează şi află că unii locuitori din satele Tărtăşeşti, Ciocăneşti şi Schit au tăiat „copaci rodnici de ghindă" din pădurea Ciocănească, donată de socrul lui, mitropoliei, propunînd ca să plătească fiecare copac cu cîte şaizeci de bani.

553. — ⟨M-rea Tismana,⟩ 2 noiembrie. — Socoteală pentru dijma de fîn dată de locuitorii din Godineşti mănăstirii Tismana în anul 1784.

554. — 21 decembrie. — Stanciu Răsuceanu, care împreună cu un om din „ţara turcească", a luat în arendă de la paharnicul Herescu, venitul moşiei Cucuruzi, ca să ia dijma după obicei şi să vîndă vin în sat, dă zapis cămăraşului Zota că desfiinţează în termen de 21 de zile cîrciuma făcută pe hotar, pricinuitoare de pagubă satului acestuia Porumbrenii.

555. — Ispravnicii de Argeş raportează domnitorului Mihail Suţu că pe baza cercetării amănunţite pe care au făcut-o la moşia Stroeşti a mănăstirii Bistriţa, pentru intervalul de timp dintre 1775—1784, venitul anual, din claca locuitorilor, plata suhatului şi dijmă, variază între 180 şi 250 de taleri după timp.

1785

556. — ⟨Rîmnicu Vîlcea, 8⟩ ianuarie. — Anaforaua ispravnicilor de Vîlcea către Mihail Suţu, domnul Ţării Româneşti, referitoare la cercetarea neînţelegerii dintre egumenul mănăstirii Bistriţa şi locuitorii din Costeşti, propunînd măsurile de luat împotriva ţăranilor.

557. — 10 ianuarie. — Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă lui Mihail Suţu, domnul Ţării Româneşti, că locuitorii din satul Costeşti, care s-au judecat la divan şi au fost obligaţi să presteze claca şi să dea dijmă, nu se supun la îndatoriri.

558. — 10 ianuarie. — Egumenul de la Bistriţa reclamă lui Mihail Suţu, domnul Ţării Româneşti, că locuitorii „ungureni" de pe moşia Băbeni, „nu se supun a-şi da obicelul pămîntului pe deplin" şi taie pentru trebuinţele lor, din „pădurea oprită" a mănăstirii.

559. — 1 februarie. — Locuitorii din satul Vîrvor dau zapis în faţa ispravnicilor de Dolj, egumenului de la Bucovăţ, prin care se obligă a nu aduce şi vinde vin, în afară de vinul din viile lor pînă la sf. Vasile, iar dacă vor călca învoiala, vinul să se ia de gloabă.

560. — ⟨Bucureşti,⟩ 21 februarie. — Mihail Suţu, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ispravnicilor de Buzău să cerceteze dacă pădurea de pe moşia Şopîrliga a postelnicelului Constantin Vernescu este din cele oprite, să interzică locuitorilor a o tăia, iar dacă este neoprită, au voie a lua lemne de trebuinţa caselor, dînd dijma în cazul cînd taie „cherestea de vînzare... sau alte lemne de neguţătorie".

561. — ⟨Rîmnicul Vîlcea,⟩ 16 martie. — Ispravnicii de Vîlcea hotărăsc împăcarea neînţelegerilor locuitorilor din satul Cerătul cu mănăstirea Hurezul, consimţind egumenul să primească „zlotul de vatră" şi două zile de clacă, precum şi dijma din produse, iar pentru trecut, numai plata zlotului.

https://biblioteca-digitala.ro

562. — 6 aprilie. — Economul mănăstirii Aninoasa reclamă domnitorului Țării Romînești că moșnenii din Urecheşti (Rîmnicul Sărat) fac mare împresurare moșiei mănăstirii, nu dau otaștina și aduc tot felul de pagube prin nerespectarea vechiului așezămînt.

563. — 21 aprilie. — Un număr de locuitori de pe moșia mănăstirii Tismana, Drămocșa, reclamă egumenului că isprăvnicelul Daia Dulubei îi asupreşte cu darea otaștinei și dijma din celelalte produse, cerînd schimbarea lui.

564. — 18 mai. — Anaforaua biv vtori spătarului Dumitru Topliceanu către domn, referitoare la cercetarea pe care a făcut-o pentru reclamația economului mănăstirii Aninoasa împotriva moșnenilor din Urecheşti, stabilind obligațiile celor ce folosesc sub orice formă moșia mănăstirii.

565. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 mai. — Mihail Șuțu, domnul Țării Romînești, comunică ispravnicilor de Vîlcea hotărîrea lui în privința măsurilor de aplicat locuitorilor din Costeşti care au fost reclamați de egumenul de la Bistrița că prin neexecutarea în întregime a zilelor de clacă și alte abateri au cauzat pagube mănăstirii.

566. — 14 iunie. — Egumenul mănăstirii Argeș reclamă domnitorului Mihail Suțu că locuitorii „ungureni" din satele Corbii și Domnești, care prin zapis s-au angajat la așezare să dea numai dijma, iar claca s-o facă pe alte moșii, cer acum să facă și clacă tot acolo, dar el se opune deoarece au vite multe și mănăstirii nu-i rămîne nici un folos.

567. — 14 iunie. — Egumenul mănăstirii Govora reclamă domnitorului că locuitorii moșiei Ocnișoarele nu își îndeplinesc obligațiile, nu fac claca deplin și nici dijma nu o dau întreagă.

568. — 22 iulie. — Moșnenii din satul Roata se învoiesc cu egumenul de la Stavropoleos să-i presteze cîte două zile de clacă, o zi la coasă și una cu carul, să plătească pentru capre și rîmători și să dea dijmă din produse acei ce vor face semănături pe moșia mănăstirii.

569. — 3 august. — Socoteala mănăstirii Tismana pentru plata oamenilor angajați la cositul fînului, în locul țiganilor care nu au vrut să lucreze.

570. — 13 august. — Egumenul mănăstirii Argeș reclamă domnitorului că unii locuitori din satul Costești nu execută claca după obicei și nu dau dijma; iarna vînd fînul și intră cu vitele în pădure, făcînd pagube mănăstirii.

571. — ⟨Bucureşti,⟩ 17 septembrie. — Mihail Suțu, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Dîmbovița să oblige pe locuitorii care-și pasc vitele pe moșiile Valea Caselor, Pătroaia de la Capul Piscului și Băseasca, să se înțeleagă cu omul mitropoliei pentru plata suhatului și a stricăciunilor comise în păduri.

572. — ⟨Cîmpulung,⟩ 26 septembrie. — Ispravnicii de Muscel cercetează neînțelegerea egumenului mănăstirii Argeș cu locuitorii din satele Corbii și Domnești privitor la facerea clăcii pe altă moșie; declarînd locuitorii că vor continua respectarea zapisului ca pînă atunci, ambele părți se arată mulțumite.

573. — 9 octombrie. — Locuitorii din satul Bădești dau zapis egumenului de la Cîmpulung prin care se obligă să facă șase zile de clacă, să deal dijmă din fîn din șapte, una, dijma obișnuită din celelalte produse, să are cîte un pogon, iar femeile să clăcuiască la cînepă.

https://biblioteca-digitala.ro

574. — 20 octombrie. — Sătenii şi năvodarii din satul Nedeia dau zapis egumenului mănăstirii Arnota, prin care se obligă a nu mai pune năvoadele în balta mănăstirii pentru pescuit, fără o prealabilă înţelegere cu vechilul mănăstirii.

575. — ⟨Piteşti,⟩ 12 noiembrie. — Ispravnicii de Argeş cercetează neînţelegerea egumenului de Argeş cu locuitorii din Costeşti, fixînd obligaţiile după **Pravilniceasca condică** pentru amîndouă părţile.

576. — 20 decembrie. — Anaforaua boierilor trimişi de domn să cerceteze reclamaţia ciocănaşilor din Slănic împotriva mănăstirii Colţea că sînt stăpîniţi în silnicie; cercetînd cuprinsul hrisoavelor şi dovezile prezentate de părţi, boierii găsesc că locuitorii din Slănic sînt clăcaşi ai mănăstirii.

1786

577. — 4 februarie. — Egumenul de la Bistriţa reclamă domnitorului Ţării Româneşti că locuitorii de pe moşiile mănăstirii au rămas datori cu zilele de clacă din timpul iernii, pe mai mulţi ani şi nu vor să aducă nici carul de lemne la praznicul sf. Grigore Decapolitul, şi cere să se dea ordin ispravnicilor de Vîlcea să execute.

578. — ⟨Craiova,⟩ 26 martie. — Egumenul de la Hurez reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii din Baia de Fier nu vor să facă zilele de clacă, preferînd să plătească „zlotul de vatră" pe care el nu-l primeşte, deoarece mănăstirea are nevoie de lucru şi cere ca divanul să hotărască „cîte zile de clacă să facă, plătind şi zlotul de vatră".

579. — ⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 6 mai. — Ispravnicii de Vîlcea, Ioan Caramanlîul şi Ioan Otetelişanu poruncesc lui Simo, vătaf al plaiului Cozia, să cerceteze reclamaţia egumenului de la mănăstirea Cozia împotriva locuitorilor din Costeşti şi să-i oblige a nu mai vinde vinul lor fără încuviinţare şi să-şi dea dijma de fîn, cu care au rămas în urmă.

580. — ⟨Craiova,⟩ 9 iunie. — Locuitorii satului Goicea (Dolj) reclamă caimacamului Craiovei că noul egumen al mănăstirii Jitia le-a mărit numărul zilelor de clacă şi dijma, spunînd că dacă nu se mulţumeşte cu „zlotul de casă", ei se mută pe altă moşie.

581. — ⟨Craiova,⟩ 11 iunie. — Ispravnicii de Dolj raportează caimacamului Craiovei că au cercetat neînţelegerea locuitorilor din Goicea cu egumenul mănăstirii Jitia, care refuzînd „zlotul de casă" propus de săteni, s-a ajuns la învoiala să facă opt zile de clacă şi să plătească fînul după mărimea şirelor.

582. — Tîrgovişte, 18 iunie. — Radu Golescu biv vel clucer, ispravnic de Dîmboviţa, raportează domnitorului, în legătură cu păşunatul vitelor lui Vîlcu, Iefegiu spătăresc pe moşia Bîrsani, că locuitorii care-şi pasc vitele pe alte moşii decît pe aceea pe care şed, se învoiesc de „clăcuesc unii cîte două zile, alţii cîte trei zile, nefiind hotărît tot într-un fel a se urma."

583. — ⟨Bucureşti,⟩ 28 iunie. — Anaforaua divanului pentru judecata dintre locuitorii de pe moşia schitului Goleşti şi egumenul mănăstirii Cîmpulung, referitoare la termenul de prestare a zilelor de clacă şi la dijma fînului, stabilind, după cererea sătenilor, a se lua fînul din cinci căpiţe, una şi a se face clacа de patru ori pe an, după „condică".

https://biblioteca-digitala.ro

584. — ⟨Bucureşti,⟩ 5 iulie. — Mitropolitul Ţării Romîneşti, pe baza dispoziţiei domnului Nicolae Mavrogheni, scuteşte treizeci de locuitori, orăşeni, din Gherghiţa, de clacă, dijmă şi monopolul băuturilor, avînd voie a lua şi lemne uscate pentru foc din pădurile de pe alte moşii ale mitropoliei.

585. — 8 iulie. — Egumenul mănăstirii Hurez reclamă domnitorului Ţării Romîneşti că locuitorii din Baia de Fier nu vor să facă zilele de clacă şi a-şi da „cele obişnuite ale pămîntului", socotind moşia ca a lor, dînd numai „parale 30 pentru vatră şi dijma din fîn şi porumb sau grîu", iar Nicolae Mavrogheni porunceşte ispravnicilor de Mehedinţi să cerceteze.

586. — ⟨Craiova,⟩ 14 iulie. — Boierii divanului Craiovei judecă reclamaţia unor locuitori din satul Bîrzeşti (Vîlcea), împotriva egumenului de la Bistriţa că nu-i mai îngăduie să cosească fînul de pe moşia vîndută de neamul lor şi hotărăsc să stăpînească mănăstirea livezile, iar dacă le-ar da la alţii, sătenii din Bîrzeşti să aibă dreptul a întoarce acelora banii prin judecată şi să le cosească ei, dînd dijma.

587. — ⟨Bucureşti,⟩ 7 august. — Egumenul mănăstirii Radu Vodă din Bucureşti reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia Măneşti din satele Flămînzeni, Cocoşi şi Buftea, deşi sînt lăsaţi la şase zile de clacă, nici pe acelea nu le fac şi nici dijma fînului nu o dau, cerînd a se porunci către ispravnicii judeţului să-i supună la îndatoriri.

588. — 21 septembrie. — Egumenul mănăstirii Motru reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii din Ioneşti avînd învoială scrisă ca peste „zlotul de vatră" să facă şi trei zile de clacă pe an, nu le execută şi cere să li se poruncească a-şi îndeplini angajamentul.

589. — 2 octombrie. — Ispravnicii de Argeş cercetează procesul egumenului mănăstirii Argeş cu sătenii din Costeşti. şi hotărăsc ca aceştia să respecte zapisul.

590. — ⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 2 octombrie. — Sătenii „ungureni" de pe moşia Stăneşti a mănăstirii Cîmpulung dau zapis egumenului pentru condiţiile în care consimt să continue a locui: dijma din fîn din şapte una, din celelalte semănături după obirei, claca de şase zile şi cîte un pogon de arătură de fiecare plug.

591. — 6 octombrie. — Locuitorii din satul Ciuturiţa şi „sîrbii i rumînii" din Drosăşti dau zapis egumenului mănăstirii Jitia prin care se învoesc să dea cîte un zlot de vatră şi să presteze trei zile de clacă, să are primăvara o zi şi să dea zeciuială din toate produsele.

592. — 26 octombrie. — Locuitorii din satul Oreavu, care stau pe moşia mănăstirii Aninoasa, dau zapis logofătului pentru învoiala de a plăti claca cu cîte nouăzeci de bani de casă şi a da dijma din semănături şi din fînul ce-l vor cosi.

593. — ⟨M-rea Tismana,⟩ 4 decembrie. — Egumenul mănăstirii Tismana cere ispravnicilor de Mehedinţi să poruncească locuitorilor Matei şi Nicolae al Megăniţii care şi-au făcut vii şi livezi pe hotarul moşiei Erghevita, să-şi dea dijma sau să vină la judecată.

594. — 23 decembrie. — Ispravnicii de Argeş raportează prin anafora continuarea procesului dintre sătenii din Costeşti cu egumenul mănăstirii Argeş, în privinţa dijmei.

https://biblioteca-digitala.ro

595. — ⟨Craiova,⟩ 25 ianuarie. — Gheorghe, treti logofăt, face cunoscut egumenului m-rii Motru că la divanul Craiovei s-a hotărît ca locuitorii din Ioneşti ori să urmeze aşezămîntul ce au făcut cu mănăstirea ori să-i lucreze cîte 12 zile.

596. — 26 februarie. — Locuitorii din Costeşti dau zapis egumenului mănăstirii Argeş că se învoiesc să dea dijma fînului din şapte, iar celelalte „după obicei", angajîndu-se a nu mai da loc la nici o nemulţumire şi a îngriji de fînul mănăstirii ca şi de-al lor.

597. — ⟨Bucureşti,⟩ 3 martie. — Anaforaua divanului Ţării Romîneşti către domn şi întărirea ei de către Nicolae Mavrogheni în privinţa judecăţii stolnicului Constantin Nenciulescu, stăpîn la Boşari (Dîmboviţa) cu Dragomir Catană, care şi-a făcut jumătate din casă pe moşia lui şi nu vrea să-i presteze claca.

598. — ⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 5 martie. — Ispravnicii de Vîlcea cercetează neînţelegerea locuitorilor satului Milostea cu egumenul mănăstirii Bistriţa, împotriva căruia au făcut plîngere la domn, pentru dijma fînului şi numărul zilelor de clacă, obligînd pe ţărani să plătească în bani dijma fînului din anul precedent, iar claca să o facă în 12 zile după **Pravilniceasca condică.**

599. — Rîmnicu Vîlcea, 11 martie. — Ispravnicii de Vîlcea judecă reclamaţia egumenului de la Bistriţa, împotriva sătenilor din Costeşti că nu vor să-şi îndeplinească zilele de clacă şi hotărăsc, după ce ascultă părţile, ca sătenii din Costeasca să facă 8 zile de clacă, iar cei din Pietreni şi Vărateci cîte 12 zile.

600. — 17 martie. — Egumenul de la Bistriţa reclamă domnitorului Ţării Romîneşti că locuitorii de pe moşiile dimprejurul mănăstirii nu vor să dea dijma, să presteze claca şi vînd băuturi fără încuviinţare, şi cere să se dea ordin ispravnicilor să-i oblige la îndatoririle legale.

601. — 17 aprilie. — Locuitorii „sîrbi" şi „ungureni" din Perişoru dau zapis egumenului de la Bucovăţ prin care se obligă să plătească păşunatul vitelor şi celelalte îndatoriri, în condiţii specificate în mod amănunţit.

602. — 9 mai. — Locuitorii din satul Ioneşti dau zapis egumenului mănăstirii Motru că se obligă să-i lucreze două zile de clacă, să-i culeagă porumbul, să-i dea zlotul de vatră, dijma din fîn şi semănături, lăsînd pe unul din văcari la vacile mănăstirii.

603. — 6 august. — Egumenul mănăstirii Văleni reclamă domnitorului Ţării Romîneşti că locuitorii de pe moşie nu vor să presteze claca şi vînd băuturi fără încuviinţarea lui.

604. — 12 octombrie. — Socoteala dijmei din porumb de la moşiile Trestienii, Corlăteştii şi Mărăcinii Lungi (Prahova) ale mitropoliei Ţării Romîneşti.

605. — 24 octombrie. — Căpitanul Vasile Ogaru dă zapis de învoială egumenului mănăstirii Nucet, prin care se obligă ca din livada de pruni îngrădită „peste drumul cel mare" să dea pentru anul în curs dijma zece vedre de rachiu, iar pe viitor din douăzeci de pruni, unul.

https://biblioteca-digitala.ro

1788

606. — 28 noiembrie. — Locuitorii de pe moşia mănăstirii Tirşor dau zapis egumenului prin care se obligă să împlinească toate obligaţiile ce le au pînă la „sfete Nicolae", iar dacă nu se vor ţine de cuvînt să dea gloabă douăzeci de taleri.

607. — Socoteală de încasările în bani a venitului mănăstirii Bistriţa pe anul 1788.

608. — Socoteală de dijmă neîncasată şi alte venituri ale moşiei mănăstirii Tîrşor în anul 1788.

1790

609. — 19 februarie. — Lista locuitorilor clăcaşi din satul Comarnic, de pe moşia mănăstirii Colţea.

610. — ⟨Bucureşti,⟩ 5 martie. — Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ispravnicilor de Dîmboviţa să cerceteze reclamaţia egumenului de la Nucet împotriva locuitorilor de pe moşia mănăstirii şi să-i oblige a-şi face claca, a-şi da dijma şi să-i oprească a vinde băuturi de-ale lor.

611. — 7 martie. — Popa Andrei din gura Văii Ştefăneştilor şi alţi locuitori dau zapis egumenului de la Hurez că primind „nişte ţelină cu mărăcini" în dealul Piteşti se obligă s-o cureţe şi să sădească vie şi pomi, dînd otaştina după obicei, iar pînă va fi via pe rod să dea fiecare cîte o ocă de ceară pe an la mănăstire.

612. — 7 aprilie. — Egumenul de la Bistriţa reclamă divanului Craiovei că locuitorii de pe moşie nu vor să presteze claca, „rudele de volintiri" vînd în silă vin, răzeşii de la Borzasca s-au făcut stăpîni pe pămînturile mănăstirii, iar la facerea podului pe apa Bistriţei s-au luat lemnele mănăstirii.

613. — ⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 11 aprilie. — Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă ispravnicilor de Vîlcea că locuitorii din Costeşti care lucrează moşia Vaideei au asupra lor „rămăşiţe din dijmuiri şi clacă" şi cere să-i scoată cu sila la munca datorită ori să-i cheme la judecată, iar ispravnicii trimt pentru aceasta pe căpitanul Tudorică, vătaful plaiului Cozia.

614. — ⟨Bucureşti,⟩ 25 aprilie. — Mitropolitul Cosma al Ungrovlahiei cere divanului ţării să poruncească ispravnicilor de Dîmboviţa să oblige pe locuitorii moşiei Săcueni a se supune la executarea clăcii şi darea dijmei, luîndu-le cartea de scutire dată lor de Nicolae Mavrogheni.

615. — 25 aprilie. — Egumenul schitului Sărăcineşti reclamă ispravnicilor de Vîlcea că oamenii de pe moşie nu vor să facă „obicinuita clacă după obiceiul pămîntului" şi ispravnicii hotărăsc a trimite un slujitor să-i scoată cu sila la îndatoririle lor.

616. — ⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 26 aprilie. — Ispravnicii de Vîlcea, din porunca divanului Craiovei, judecă reclamaţia egumenului de la Bistriţa împotriva locuitorilor din Bîrzeşti care „cu obrăznicie" au arat şi cosit livezile mănăstirii fără să dea dijmă şi hotărăsc ca pe viitor să nu mai intre în moşie fără voia egumenului.

https://biblioteca-digitala.ro

617. — ⟨Tîrgovişte,⟩ 19 iunie. — Ispravnicii de Dîmboviţa cercetează împotrivirea locuitorilor din Săcueni de a face mitropoliei 12 zile de clacă şi de a plăti dijma fînului cîte 10 parale deoarece domnul ţării, Nicolae Mavrogheni, le redusese claca la 6 zile şi 6 parale dijma de fîn.

618. — ⟨Cîmpulung,⟩ 23 iunie. — Ispravnicii de Muşcel cercetează nesupunerea ţăranilor de pe moşia Coşeşti a mănăstirii Aninoasa, care ţinuseră în arendă timp de 22 de ani această moşie, faţă de noii arendaşi şi hotărăsc să facă şase zile de clacă la cosit şi să dea dijma din semănături şi pomi.

619. — 20 iulie. — Locuitorii de pe moşia Săcueni (Dîmboviţa) se angajează prin zapis faţă de mitropolie să dea, începînd cu toamna viitoare, cîte zece parale de casă pentru dijma fînului, ca şi pe alte moşii.

1791

620. — 7 mai. — Locuitorii din satul Tătărăi dau zapis isprăvnicelului şătrarului Dumitru Polizu că în momentul în care va pleca armata austriacă din sat, ei se mută pe moşia sa, avînd a-i da cîte un leu de casă şi o găină sau patru zile de clacă şi o găină.

621. — ⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 24 iunie. — Sătenii „ungureni" din slobozia Băbenilor dau zapis la isprăvnicatul Vîlcea, prin care arată că s-au angajat faţă de egumenul mănăstirii Bistriţa, stăpîna moşiei, să facă de fiecare om însurat cîte şase zile de clacă pe an şi să dea dijma obişnuită.

622. — 13 august. — Egumenul mănăstirii Căscioarele cere divanului Ţării Româneşti să dispună ca locuitorii de pe moşia mănăstirii să-şi dea dijma, să presteze clacа şi să plătească suhatul vitelor.

623. — ⟨Bucureşti,⟩ 28 noiembrie. — Egumenul mănăstirii Slobozia reclamă domnitorului că în vremea lui Mavrogheni, ţăranii de pe moşie au fost făcuţi „privileghiaţi împotriva obieciului pămîntului" şi că a fost silit să le dea 120 de taleri, şi cere să poruncească a i se înapoia banii şi a fi obligaţi locuitorii să presteze clacа şi să dea dijma din toate „după obicelu".

624. — ⟨Bucureşti,⟩ 2 decembrie. — Anaforaua veliţilor boieri şi hotărîrea domnitorului Mihail Suţu în privinţa reclamaţiei egumenului mănăstirii Slobozia împotriva ţăranilor care au primit „privileghium" de la Mavrogheni; se hotărăşte anularea zapisului vechi şi constrîngerea ţăranilor la restituirea talerilor luaţi şi la îndeplinirea îndatoririlor „după legea şi obiceiul ţării".

625. — ⟨Caracal,⟩ 30 decembrie. — Locuitorii din satul Osica de Jos, moşia boierului Barbu Ştirbei, şi cei din Osica de Sus, stăpînirea lui Manolache Brîncoveanu, dau zapis ispravnicilor de judeţ prin care se angajează să rămînă fiecare pe locul unde se află, spre a nu mai pricinui neajunsuri stăpînilor cu mutarea, pentru semănături, de pe o moşie pe alta.

1792

626. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 ianuarie. — Mitropolitul Cosma al Ţării Româneşti cere domnitorului prin anafora să ordone ispravnicilor de Vlaşca a constrînge pe locuitorii de pe moşia Pătroaia a mitropoliei să presteze clacа în zile de lucru, nu în bani cum vor ei, şi să-şi dea dijma din produse după obicei.

https://biblioteca-digitala.ro

627. — 5 februarie. — Egumenul de la Hurez reclamă domnitorului că locuitorii de la Baia de Fier, care s-au angajat cu zapis să dea cîte un zlot de casă şi să facă două zile de lucru, nu şi-au îndeplinit îndatorirea de a lucra şi cere să fie obligaţi a face claca după „condică", 12 zile pe an, dîndu-se poruncă ispravnicilor de Gorj în acest sens.

628. — 5 februarie. — Egumenul de la Hurez reclamă domnitorului că doi săteni din Baia de Fier, Iacob Raţă şi fratele său Mihăilă, în vremea războiului au făcut două mori pe moşia mănăstirii fără a avea încuviinţare şi cere să dea poruncă ispravnicilor de Gorj să-i oblige a şi le ridica.

629. — 9 mai. — Egumenul mănăstirii Radu-Vodă dă scrisoare locuitorilor din Văleni (Muşcel), pentru stabilirea clăcii în bani, cîte un taler şi 20 parale de casă precum şi dijma obişnuită.

630. — ⟨Văleni,⟩ 9 mai. — Locuitorii din Văleni (Muşcel), de pe moşia mănăstirii Radu-Vodă, dau scrisoare egumenului Ignatie, de învoire pentru fixarea clăcii în bani la un taler şi jumătate de casă pe an şi dijma obişnuită.

631. — 23 mai. — Egumenul de la Hurez reclamă domnitorului Ţării Romîneşti, că locuitorii din Baia de Fier, „ca nişte oameni răi şi nesupuşi" nu-i dau voie să arendeze păşunatul munţilor la alţi locuitori şi nici ei nu dau preţul pretins de mănăstire, şi cere să se dea poruncă ispravnicilor de Gorj să-i oblige a-şi îndeplini îndatoririle.

632. — Bucureşti, 30 mai. — „Departamentul judecăţii" cercetează pricina dintre Dumitru Polizu, care cere efectuarea clăcii în muncă şi locuitorii din Tomşani (Saac), care arată că au aşezămînt să dea cîte 1,60 taleri pe an şi hotărăşte ca sătenii să fie obligaţi a presta 12 zile de clacă fără a avea voie să părăsească moşia.

633. — 30 iunie. — Egumenul de la mănăstirea Sadova reclamă domnitorului că ţiganii nu se supun la lucru pentru reparaţia clădirilor, iar ceilalţi locuitori clăcuiesc numai două zile şi-şi dau zlotul de vatră, stricîndu-i pădurile pentru neguţătorie, vînd vin şi rachiu în paguba mănăstirii şi cere să se dea ordin ispravnicilor, a-i sili la 12 zile de clacă şi celelalte îndatoriri după obicei.

634. — 12 iulie. — Preoţii şi „megieşii împrejureni" din satele Lereni, Urlueni ,Colţul Unghenilor şi altele, reclamă egumenului de la schitul Buliga (Argeş) şi boierilor coproprietari că arendaşul moşiei Colţu Unghenilor, pe care ei sînt şăzători, Iane arnăutu Civu îi asupreşte sub toate formele, lăsîndu-i muritori de foame împreună cu vitele lor.

635. — ⟨Bucureşti,⟩ 20 iulie. — Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Vîlcea să cerceteze dacă măglaşii de pe moşiile mănăstirii Bistriţa au obicei a clăcui numai cîte şase zile ca şi ciocănaşii şi să raporteze.

636. — ⟨Bucureşti,⟩ 29 septembrie. — Anaforaua vel logofătului Mihail Creţulescu către domn, întărită de Mihail Suţu, referitoare la judecata locuitorilor din Cislău (Saac), cu egumenul schitului Cislău pentru îngreuiarea condiţiilor de clacă şi dijmă, hotărîndu-se ca ţăranii, de vreme ce nu au aşezămînt scris, să lucreze după **Pravilnicească condică.**

637. — ⟨Bucureşti,⟩ 11 octombrie. — Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de judeţe să îndemne pe locuitori a ieşi la semănatul de grîu şi orz „cu îndestulare pînă este vremea bună".

https://biblioteca-digitala.ro

638. — ⟨Piteşti,⟩ 27 octombrie. — Locuitorii din satul Cătuşani, vecini cu moşia mănăstirii Cotmeana, dau zapis egumenului prin care se angajează să facă şi pe viitor cîte trei zile de clacă pentru un loc de izlaz din marginea satului, aşa cum a hotărît judecata ispravnicilor.

639. — 1 noiembrie. — Locuitorii din Căscioarele, de pe moşia mănăstirii Cotroceni, dau zapis egumenului prin care se angajează ca pentru obligaţia clăcii să dea, „de toată casa cîte taleri unu şi o găină".

640. — ⟨Foleştii de Jos,⟩ 22 noiembrie. — Locuitorii din Foleştii de Jos (Vîlcea) dau zapis logofătului isprăvniciei că sînt mulţumiţi cu foaia de dijmă a mănăstirii Hurez pentru fîn, porumb şi altele, precum şi cu facerea celor 12 zile de clacă.

641. — ⟨Copăceni,⟩ 1 decembrie. — Locuitorii din Copăceni ai căror părinţi şi-au vîndut moşia lui Iordache sărdar, au avut judecată în vremea lui Mavrogheni cu fiul cumpărătorului, care voia să le ia otaştină din 20, una, în loc de 1 ban de vadră, cum dădeau pînă atunci şi pentru prisosul de moşie neplătit, fiind obligat să le mai dea 308 taleri, reclamă acum domnitorului că sînt daţi ei în judecată ca să restituie banii primiţi.

642. — 14 decembrie. — Anaforaua boierului Vintilă Prij către domn în privinţa reclamaţiei unor locuitori din satul Frăsinetul (Ilfov), care în timpul războiului îşi dăduseră dijma din produse, rechiziţionată apoi de armata austriacă, refuză să plătească ei paguba, prevalîndu-se de dispoziţiile domneşti că rămăşiţele de dijmă din vremea războiului nu se urmăresc.

643. — ⟨Bucureşti,⟩ 15 decembrie. — Locuitorii din satul Fundul Lacului, moşia mănăstirii Radu-Vodă, dau zapis prin care se obligă să presteze cîte şase zile de clacă pe an, fiecare.

644. — ⟨Bucureşti,⟩ 23 decembrie. — Anaforaua vel vistierului Ianache către domn şi hotărîrea lui Mihail Suţu referitoare la locuitorii de pe moşia Zimnicea a lui Alexandru Ipsilanti, care nu vor să presteze clacа de 12 zile, vînd vinul lor cu amănuntul în sat şi primesc în gazdă, pe la casele lor, călători cu mărfuri care nu plătesc taxele vamale.

1793

645. — 16 februarie. — Locuitorii din satul Comoşteni (Dolj) reclamă caimacamului Craiovei că arendaşul moşiei, Nicolae Lalu, le ia tretina cîte doi taleri şi un zlot în loc de un galben turcesc, cît plăteau boierului Manolache Brîncoveanu, precum şi cîte 50 de taleri pe an havaetul morii, pe care înainte nu-l plăteau.

646. — Bucureşti, 22 februarie. — Egumenul mănăstirii Hurez reclamă domnitorului că locuitorii din Baia de Fier nu se supun la nici o îndatorire faţă de proprietate; marele logofăt de Ţara de Sus arată prin anafora îndatoririle legiuite şi Alexandru Moruzi porunceşte ispravnicilor de Gorj să supună pe ţărani după condica divanului.

https://biblioteca-digitala.ro

647. — 26 februarie. — Egumenul mănăstirii Mislea reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia Greaca nu prestează cele şase zile de clacă, nu dau dijma din produse şi nu respectă monopolul asupra băuturilor şi cere să se facă poruncă sătenilor a-şi împlini îndatoririle.

648. — 1 aprilie. — Egumenul mănăstirii Cotroceni reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia Herăstrău şi Dragomireşti nu vor să presteze cîte 12 zile de clacă pe an, preferînd să dea cîte un zlot de casă, dar cum el are nevoie de lucru, cere să fie constrînşi la muncă.

649. — ⟨Cotroceni,⟩ 23 aprilie. — Locuitorii de pe moşia Luica dau zapis egumenului m-rii Cotroceni prin care se obligă să dea pentru clacă de fiecare casă cîte un taler şi o găină, iar vin şi rachiu să nu vîndă fără încuviinţare.

650. — Tîrgu Jiu, 2 mai. — Ispravnicii din Gorj poruncesc lui Ursache, vătaful plaiului Novaci, să cerceteze plîngerea egumenului de la Hurez împotriva locuitorilor de la Baia de Fier şi să arate în scris punctele unde nu s-a căzut de acord spre a se înfăţişa pentru „izbrănire".

651. — ⟨Bucureşti,⟩ 4 mai. — Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte zapisul de învoială făcut de egumenul mănăstirii Segarcea cu sătenii de pe moşie, care se obligă să facă cinci zile de clacă şi o zi cu toate plugurile la arat, să ia lemne numai de foc din pădure, să dea pentru vînzarea vinului pînă la sf. Vasile, cîte o vadră de bute şi un taler, să dea dijmă din produse după **Pravilniceasca condică.**

652. — ⟨Bucureşti,⟩ 27 mai. — Mitropolitul Filaret al Ţării Romîneşti cere prin anafora domnitorului să poruncească ispravnicilor de Ialomiţa a constrînge pe locuitorii de pe moşia Axintea a mitropoliei care vor să plătească numai cîte un zlot pe an, pentru clacă, să o presteze în muncă, făcînd cele 12 zile în patru termeni.

653. — ⟨Bucureşti,⟩ 3 august. — „Departamentul spătării" judecă neînţelegerea dintre stolnicul Constantin Nenciulescu şi Neculai lefegiu, pentru încălcarea de hotar şi păşunat de vite neautorizat, hotărînd ca Neculai lefegiu să-şi mute gardul după semnele de hotar şi să clăcuiască lui Nenciulescu două zile pe an pentru păşunatul a opt vite, iar băuturi să nu aibă voie să vîndă.

654. — 20 august. — Locuitorii Daia Dulubei din satul Purceleni şi Mihai Negrea din Copăcioasa se angajează cu zapis ca poslușnici ai mănăstirii Tismana pentru via de la Bălăneşti: s-o închidă cu gard, să facă haraci şi s-o lucreze cu cheltuiala lor în schimbul scutirii de dări.

655. — ⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 25 august. — Voicu Stroescu, venit „de peste Olt" la moşia mănăstirii Bistriţa, numită Suhaş sau Cărpiniş, dă zapis că pe viitor va face clacă după „luminată porunca mării sale lui vodă" şi va da dijma egumenului „după obiceiu".

656. — 22 noiembrie. — Un număr de locuitori din satul Bărbuleşti (Ialomiţa), de pe moşia mănăstirii Cotroceni, dau zapis egumenului că se angajează să presteze cîte 12 zile de clacă, dînd şi trei oameni poslușnici, drept mulţumire că a intervenit la domnie să-i scape de „slujba mezilului" şi i-a dat „în bir".

https://biblioteca-digitala.ro

657. — ⟨Bucureşti,⟩ 5 decembrie. — Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Teleorman să cerceteze reclamaţia egumenului de la Aninoasa împotriva unor familii, ce şi-au făcut locuinţe în mijlocul moşiei Puţintei a mănăstirii, pricinuind „stricăciune livezilor şi bucatelor".

658. — ⟨Stroeşti,⟩ 31 decembrie. — Locuitorii din Stroeşti fac cunoscut egumenului mănăstirii Bistriţa că din datoriile ce le au pe anii trecuţi trimit deocamdată o sută de taleri, şi-l roagă să-i îngăduie pentru rest pînă la „lăsatul secului".

1794

659. — ⟨Craiova,⟩ 13 ianuarie. — Locuitorii de pe moşia mănăstirii Sadova dau zapis egumenului, în faţa ispravnicilor de Dolj, că dovedindu-se nedreaptă reclamaţia lor pentru încărcare la dijmuitul fînului, au fost iertaţi de pedeapsă şi se obligă ca pe viitor să urmeze întocmai „luminatele ponturi ale mării sale lui vodă".

660. — 4 martie. — Locuitorii din Sohodol (Gorj) reclamă domnitorului că în vremea lui Mihail Suţu, egumenul mănăstirii Hurez i-a scos de pe moşie, iar la judecată, umblînd egumenul cu „meşteşuguri", au fost izgoniţi, închişi, dărîmîndu-li-se şi casele.

661. — 17 aprilie. — Egumenul de la Arnota reclamă domnitorului că locuitorii din satele Dobriceni şi Bogdăneşti nu-şi îndeplinesc zilele de clacă, nu respectă monopolul mănăstirii pentru băuturi, nu dau dijma din pruni, iar ţiganii zălogesc livezile mănăstirii pe la săteni — şi cere ca să fie obligaţi la 12 zile de clacă sau să plătească ziua cîte 15 bani, precum şi la celelalte îndatoriri.

662. — 22 aprilie. — Nectarie, egumenul de la Bistriţa, reclamă domnitorului Alexandru Moruzi, că locuitorii ce se află pe moşiile mănăstirii din Romanaţi nu dau dijma din zece una la fîn, ci plătesc claia de 40 de care cu 66 de bani şi cere să se dea poruncă caimacamului Craiovei să-i oblige a da dijma legiuită ori să plătească doi taleri şi jumătate de fiecare claie.

663. — 3 mai. — Locuitorii de pe moşia Izvarna, unde nu au locuri de hrană, dau zapis egumenului de la Tismana, pentru că le-a dat pămînt de arătură şi fîneţe pe moşia mănăstirii, obligîndu-se a da dijma după obicei din semănături şi a face cîte şase zile de clacă.

664. — 8 mai. — Locuitorii din satul Lilăeşti dau zapis egumenului de la Mislea, prin care se învoiesc ca pentru foloasele ce le au de pe moşia mănăstrii unde locuiesc, să dea în loc de clacă, cîte 50 parale pe an, plătiţi la „sf. Gheorghe".

665. — ⟨Bucureşti,⟩ 6 iulie. — Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Saac să cerceteze reclamaţia egumenului mănăstirii Văleni împotriva a trei locuitori care, nesocotind monopolul mănăstirii pentru vin şi rachiu, au terorizat pe circiumarii ce vindeau rachiu mănăstiresc, şi să le facă „zapt".

666. — 23 august. — Radu fiul lui Enache, avînd meri pe moşia mănăstirii Mislea şi fiind „fugit" cu locuinţa în altă parte, dă zapis egumenului prin care se obligă să „dea" claca pe an, adică s-o plătească în bani, „cum dau şi alţi ce au moşii".

https://biblioteca-digitala.ro

667. — ⟨Craiova,⟩ 1 noiembrie. — Ispravnicii de Dolj cercetează împotrivirea locuitorilor din satul Goicea de a face şase zile de clacă cu mîinile şi două cu plugurile egumenului mănăstirii Jitia sau de a da cîte un zlot de casă pe an şi să clăcuiască trei zile cu mîinile şi două cu plugul, ei nevoind să consimtă decît la zlotul de casă şi o zi de clacă.

668. — ⟨Craiova,⟩ 5 noiembrie. — Divanul Craiovei judecă neînţelegerea locuitorilor din satul Goicea cu egumenul mănăstirii Jitia şi hotărăşte să li se recomande a primi, potrivit unui aşezămînt mai vechi, să presteze claca lucrînd cîte şase zile cu mîinile şi două cu plugurile sau să se conformeze dispoziţiilor din **Pravilceasca condică**, spre a face 12 zile de clacă şi să dea dijma din produse, respectînd monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

669. — 16 noiembrie. — Locuitorii din satul Gîşteşti dau zapis egumenului de la Radu-Vodă recunoscînd că s-au împrumutat cu bani să-şi cumpere lucruri de hrană, pe care să-i răspundă în mod solidar, cu dobîndă, să lucreze mănăstirii pentru dările către vistierie — pe care le va plăti egumenul — şi să presteze fiecare cîte şase zile de clacă.

670. — 25 noiembrie. — Spătarul Dumitraşcu Topliceanu, ispravnic de Teleorman, raportează domnitorului Alexandru Moruzi că, în urma cercetării făcute, rămăşiţa de dijmă reclamată de Paraschiva Ciolac de la locuitorii de pe moşia lui Alexandru vodă, slobozie domnească, este din vremea războiului, cînd nişte turci „au strîns bucatele locuitorilor".

671. — ⟨Rîmnicu-Vîlcea,⟩ 14 decembrie. — Un număr de locuitori din Costeşti dau zapis egumenului de la Bistriţa, prin care se obligă să nu mai vîndă vin nici unul din ei în sat, unde se desface numai vinul mănăstirii, conform pravilei şi obiceiului.

672. — ⟨Rîmnicu-Vîlcea,⟩ 14 decembrie. — Ispravnicii de Vîlcea judecă reclamaţia egumenului de la Bistriţa împotriva locuitorilor de la Costeşti care nu respectă monopolul mănăstirii asupra băuturilor, refuză să dea dijmă de pe moşia Vaideei şi nu îngăduie mănăstirii a face noi piue pentru sumane — obligînd pe săteni a-şi cere iertare şi a declara că se supun la toate îndatoririle.

1795

673. — ⟨Bucureşti,⟩ 8 februarie. — Neculai Iefegiu, locuitor pe moşia Boşari (Dîmboviţa), chemat în judecată de biv vel stolnicul Constantin Nenciulescu pentru că ocupîndu-i cu locuinţa o parte din proprietate, nu-i face două zile de clacă, nu şi-a pus păstor la vite şi-i strică semănăturile, vinde vin şi rachiu fără să aibă voie, — dă zapis înaintea judecăţii că va îndeplini pe viitor toate obligaţiile.

674. — 24 februarie. — Episcopul de Argeş reclamă domnitorului Constantin Moruzi că boierul Bănică Urianul a făcut cîrciumă şi moară pe moşia Domneşti a episcopiei, date în seama clăcaşului Ion Fianu, cerînd să poruncească ispravnicilor a face cuvenita cercetare şi a i se da satisfacţie.

675. — 15 martie. — Economul mănăstirii Bistriţa reclamă domnitorului că locuitorii din satele Slătioara, Bobiceştii, Dranovăţ, Criva, Piatra de Jos şi Pleşoiu, au tăiat în silnicie din pădurea mănăstiri, Dranovăţ şi Ghindeni (Romanaţi), două

https://biblioteca-digitala.ro

mii douăzeci şi cinci stejari şi au luat ghinda, lăsînd porcii mănăstirii să moară de foame; cere să se facă cercetare şi să se împlinească paguba.

676. — 22 martie. — Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă domnitorului că unii locuitori din Costeşti, care au aşezămînt mai vechi să stăpînească moşia Vaideei în schimbul dijmei şi a trei zile de clacă, de la război nu-şi mai îndeplineau îndatoririle — şi cere să se dea ordin ispravnicilor să-i scoată pe cei împotrivitori, spre a da moşia la străinii care caută locuri de hrană.

677. — 24 martie. — Egumenul de la Bistriţa reclamă domnitorului că locuitorii din satele Costeşti, Vaideei, Băleni, Mănăileşti şi Foleşti, avînd multă rămăşiţă de zile de clacă, n-au voit să iasă la lucru cînd li s-a cerut şi roagă să se dea poruncă ispravnicilor de Vîlcea a-i constrînge să-şi îndeplinească obligaţiile.

678. — 19 aprilie. — Locuitorii din Costeşti dau zapis egumenului de la Bistriţa că-şi cer iertare pentru pagubele cauzate de refuzul lor de a face clacă şi a da dijma pentru moşia Vaideei şi se angajează ca pe viitor să urmeze întocmai după aşezămîntul din 1778, îndeplinind toate îndatoririle prescrise.

679. — 23 aprilie. — Locuitorii din satele Urzicenii de Jos, Urzicenii de Sus şi Dudeşti (Ialomiţa) dau zapis egumenului de la Cotroceni că avînd ei nevoie de păşunea de pe moşia mănăstirii, Bărbuleşti, consimt să facă trei zile clacă, răscumpărate cu un zlot, care să le fie scăzute din cele 12 ce prestează boierilor Fălcoeni pe moşia Urziceni, unde-şi au locuinţele.

680. — (Bucureşti,) 9 mai. — Alexandru Moruzi, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ispravnicilor de Vlaşca să oblige pe locuitorii de pe moşia Odivoia a mănăstirii Pantelimon, să presteze 12 zile de clacă, să dea dijma din produse, să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor şi celelalte îndatoriri.

681. — (Tîrgu Jiu,) 11 mai. — Ispravnicul de Gorj dă încuviinţare unui om al său să meargă şi să împlinească pentru dijma anului trecut din semănăturile făcute pe moşia Bărăşteni a mănăstirii Tismana, pe Gheorghe Trandafir şi Pătru Chircă din satul Gureni.

682. — 11 mai. — Căimăcămia Craiovei porunceşte lui Şerban, plăieş de la Topeşti, să meargă cu carte de împuternicire de la ispravnicii de Gorj la satul Gureni şi să împlinească dijma din semănăturile făcute pe moşia mănăstirii Tismana, după cum arată foaia isprăvnicelului.

683. — 3 decembrie. — Egumenul mănăstirii Rîncăciovul reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşie nu vor să presteze cele 12 zile de clacă şi cere ca ispravnicii de Muscel să primească ordin a-i obliga la îndeplinirea îndatoririlor.

684. — Rîmnicu Vîlcea, 18 decembrie. — Ispravnicii de Vîlcea, din poruncă domnească, judecă reclamaţia locuitorilor din Bogdăneşti împotriva egumenului de la Arnota care le-a mărit preţul dijmei în bani la fîn şi le-a luat din livezile „curate" de ei, hotărînd ca ori să plătească pentru carul de fîn cîte 10 parale, ori să dea în natură din zece, una, iar din curăturile lor să nu fie scoşi.

685. — (Rîmnicu Vîlcea,) 22 decembrie. — Nicolae, Drăghici, Stancu, Gheorghe, Radu şi alţi locuitori de pe o moşie a mănăstirii Bistriţa, acuzaţi că au tăiat lemne din pădure pentru comerţ, fac cunoscut ispravnicilor din Vîlcea că nu au tăiat decît pentru trebuinţele lor gospodăreşti.

https://biblioteca-digitala.ro

1796

686. — ⟨M-rea Jitia,⟩ 7 iunie. — Locuitorii de pe moşia mănăstirii Jitia. Cîrpeni şi Bereşti, dau zapis de învoială egumenului să facă şase zile de clacă pe an, numai vara, iar dacă va fi de lucru mai puţin, să facă trei zile de clacă şi să dea cîte un zlot de vatră, să iasă cu plugurile primăvara, să dea dijma după obicei şi să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor.

1797

687. — ⟨Bucureşti,⟩ 9 februarie. — Gheorghe Polizu şi Anghel Apostol, cumpărătorii de la mănăstirea Dealul ai venitului moşiei Jigălia (Ialomiţa), reclamă domnitorului că locuitorii care au vii vînd vinul lor în cîrciumi — producîndu-le pagubă — şi cer să fie trimis un om al domniei să-i oprească de la aceasta.

688. — ⟨Bucureşti,⟩ 27 februarie. — Locuitorii din satul Luica (Ilfov) înştiinţează pe egumenul mănăstirii Cotroceni că ei nu vînd vin cu amănuntul, numai „jupîn Dumitru a adus o bute jumătate în sat, la Lazăr, şi o cară cu buriu la mănăstire".

689. — 3 mai. — Iordache Neculescu, proprietarul moşiei Chiojdeni, comunică egumenului mănăstirii Rîmnic, spre a-i servi la aplanarea pricinii cu satul Buda, aşezămîntul său cu sătenii : să clăcuiască opt zile pe an şi să ducă trei buţi cu vin în sat, să taie haraci, să dea cîte un ied pentru zece capre şi patru bani de fiecare rîmător.

690. — 23 mai. — Locuitorii din satul Buda dau zapis egumenului mănăstirii Rîmnic prin care se învoiesc a face cîte 12 zile de clacă şi a executa toate celelalte îndatoriri „după obiceiul pămîntului, pravila şi poruncile domneşti".

691. — M-rea Jitia, 30 iunie. — Locuitorii satului Somor (Mehedinţi) dau zapis egumenului mănăstirii Jitianu prin care se obligă să dea zlotul de vatră, să are primăvara pentru trebuinţa mănăstirii, să facă trei zile de clacă, să care produsele de pe moşie spre a fi scutiţi de zlot, să nu vîndă vin şi să nu intre în pădure fără încuviinţare.

692. — ⟨Bucureşti,⟩ 15 iulie. — Mitropolitul Dosoftei al Ţării Romîneşti cere domnitorului prin anafora să poruncească ispravnicilor de Argeş ca să oblige pe locuitorii ce pasc vitele pe moşia schitului Goranu şi iau lemne din pădure, să plătească paguba, iar Alexandru Ipsilanti hotărăşte ca plata păşunatului către schit să fie scăzută din claca stăpînilor unde locuiesc, urmînd după condica divanului pentru celelalte „adeturi" ale pămîntului.

693. — 16 decembrie. — Socoteala otaştinei viilor, a ierbăritului şi a zlotului de vatră de pe moşia Dobrota a mănăstirii Tîrşor.

1798

694. — ⟨Bucureşti,⟩ 16 aprilie. — Constantin Hangerli, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte judecata divanului în pricina locuitorilor din satul Bădeşti care cu un document „plastografiat", de eliberare de ruminie, cereau să li se dea moşia ce o stăpîneşte mănăstirea Cîmpulung.

https://biblioteca-digitala.ro

695. — (București,) 24 aprilie. — Egumenul mănăstirii Cotroceni reclamă domnitorului că locuitorii din satele Urziceni și Dudești, care avînd moșie strîmtă s-au învoit să pască vitele pe moșia mănăstirii, Bărbulești, nu se țin de cuprinsul zapisului în ceea ce privește obligațiile, și cere să se dea dispoziție ispravnicilor de Ialomița să-i constrîngă la îndatoriri.

696. — 25 aprilie. — Locuitorii din satul Borănești dau zapis boieruiui Ghinea Borănescu prin care se învoiesc să-i clăcuiască o zi și jumătate pentru îngăduința de a-și trece vitele la adăpat pe moșia lui, Popeasca de Sus.

697. — București, 26 mai. — Anaforaua divanului către domnul Țării Românești în privința judecății locuitorilor de pe moșia Bărbulești cu egumenul mănăstirii Cotroceni, care în loc de zlotul de casă i-a obligat prin zapis a clăcui cîte 8 zile, hotărînd că țăranii nu au dreptate și trebuie să respecte învoiala scrisă.

698. — (Tîrgoviște,) 17 iulie. — Anaforaua ispravnicilor de Dîmbovița către domn, referitoare la cercetarea pricinei locuitorilor de pe moșia schitului Pîrlita, cu egumenul, pentru claca în muncă, suhatul caprelor și „havaetul" pădurii, arătînd că țăranii au acceptat să presteze șase zile de clacă dar nu vor să satisfacă celelalte pretenții și cer să iasă la judecata divanului.

699. — (București) 22 iulie. — Anaforaua dată de trei boieri lui Constantin Hangerli, domnul Țării Românești, în urma cercetării făcute asupra neînțelegerii dintre 26 cosași olteni din Gorj și isprăvnicelul moșiei Mogoșoaia, cărora nu le-a plătit, după efectuarea muncii, suma cu care s-au tocmit, de 23 bani pe zi și o oca de mălai.

700. — (București,) 1 august. — Judecătorii departamentului, cercetînd pricina locuitorilor din Strășoști (Vlașca) cu stăpîna moșiei, clucereasa Ruxandra Catargi, arată prin anafora domnitorului Constantin Hangerli că, ei neavînd învoială deosebită, sînt obligați la douăsprezece zile de clacă pe an, așa cum prescrie **Pravilniceasca condică**.

701. — 3 august. — Doi locuitori de pe moșia Clineasca (Vlașca) a mitropoliei, „gîlcevitori, zurbagii și nesupuși", dau zapis mitropolitului că pe viitor vor fi oameni liniștiți și-și vor face claca, își vor da dijma și-și vor păzi vitele fără a mai da de lucru isprăvnicelului cu purtarea lor.

702. — 7 august. — Un număr de locuitori de pe moșia stolnicului Șerban Andronescu dau zapis că în cazul cînd nu se vor muta în altă parte la 15 martie, să-i clăcuiască trei zile pe an și să-și pună păstor la vite.

703. — (M-rea Rîncăciov,) 5 septembrie. — Preoții mănăstirii Rîncăciovul fac cunoscut ispravnicilor de Muscel că de 35 de ani de cînd se află acolo n-au văzut, pînă atunci, ca locuitorii de pe moșie să fi vîndut vin și rachiu.

704. — 15 septembrie. — Grigore Tărtășescu și Iliaș Brezoianu reclamă domnului Constantin Hangerli, că la moșiile pe care le-au cumpărat în Dîmbovița, Bildana și Codrii, unii din locuitori nu se supun la claca de 12 zile, sub motiv că au mai puține vite decît ceilalți, și cer să dispună a fi constrînși cu „mumbașir".

705. — (București,) 8 octombrie. — Constantin Hangerli, domnul Țării Românești, poruncește ispravnicilor de Prahova să oblige pe locuitorii de pe moșia Comarnic, a soției sale Ruxandra Hangerli, să presteze cîte 12 zile de clacă sau cînd nu va fi de lucru să se înțeleagă cu isprăvnicelul pentru a da bani, să dea dijma din produse și la tîrgul săptămînal să vîndă vin și rachiu numai acei ce vor avea încuviințare.

https://biblioteca-digitala.ro

706. — ⟨M-rea Arnota,⟩ 20 decembrie. — Popa Pătru din Bărbăteşti dă zapis egumenului de la Arnota pentru livada pe care o are de zestre în Dobriceni şi, nefiind clăcaş al mănăstirii spre a face clacă şi a da dijma, dă pe an cîte doi taleri şi un zlot.

1799

707. — ⟨Bucureşti,⟩ 19 ianuarie. — Constantin Hangerli, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Ilfov să cerceteze pentru ce locuitorii de pe moşia marelui ban Dumitrache Ghica, Păşcani, nu se supun la clacă şi dijmă „după condica divanului" şi dacă n-au „vreun aşăzămînt deosebit", să-i îndatorească a se conforma instrucţiunilor ce li se dă să le aplice.

708. — ⟨Bucureşti,⟩ 24 aprilie. — Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Prahova să oblige pe locuitorii din satele Mărgineni, Ţintea, Băneşti şi Brazda să presteze egumenului mănăstirii Mărgineni cîte 12 zile de clacă, dijma din produse specificată amănunţit şi celelalte îndatoriri cuvenite stăpînului moşiei.

709. — ⟨Bucureşti,⟩ 22 mai. — Anaforaua boierilor de divan către Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, referitoare la neînţelegerea dintre Grigore Tărtăşescu şi Ilie Brezoianu cu locuitorii de la Moara Brăiloiului, pentru păşunatul vitelor.

710. — ⟨Bucureşti,⟩ 7 iunie. — Anaforaua vel logofătului Constantin Cîmpineanu referitoare la pricina proegumenului mănăstirii Vieroşul cu locuitorii de la Moara Brăiloiului (Dîmboviţa) pentru islazul de pe moşia mănăstirii; el a propus şi ţăranii au acceptat să dea cîte patru baniţe porumb ştiuleţi într-un an.

711. — ⟨Tîrgovişte,⟩ 6 iulie. — Anaforaua ispravnicilor de Dîmboviţa către domnul Ţării Romîneşti, Alexandru Moruzi, referitoare la pricina mănăstirii Dealul cu satul Glodeni, ai cărui locuitori nu vor să clăcuiască şase zile, aşa cum au propus ei şi cum acceptă egumenul, ci vor să dea zlotul de casă, ori să presteze trei zile de clacă.

712. — ⟨Bucureşti,⟩ 14 iulie. — Dichiul „mitropoliei Tîrgovişte" reclamă domnului Ţării Romîneşti, Alexandru Moruzi, că locuitorii din Săcueni, pe baza unei cărţi domneşti a lui Nicolae Mavrogheni şi a unei adeverinţe silite de la mitropolitul Grigore, se împotrivesc a face claca şi a da dijma după obicei, şi cere a se da poruncă ispravnicilor de Dîmboviţa să-i supună la îndatoriri şi să le ia documentele spre a „nu se păgubi sfînta mitropolie".

713. — ⟨Craiova,⟩ 23 iulie. — Moshu, biv treti armaş, reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii de pe moşia sa Hubavi nu i-au dat dijma porumbului în anul 1794 şi cere să se poruncească ispravnicilor de Gorj să cerceteze şi să-i facă împlinire.

714. — ⟨Bucureşti,⟩ 2 august. — Mitropolitul Ţării Romîneşti cere prin anafora domnului Alexandru Moruzi să poruncească ispravnicului de Ilfov de a interzice locuitorilor din Ciofliceni să mai facă stricăciuni cu vitele lor pe moşia Tîncăbeşti a mitropoliei şi să prindă peşte din lacul Snagov fără a da dijma cuvenită.

https://biblioteca-digitala.ro

715. — 10 august. — Mitropolitul Ţării Romineşti cere prin anafora domnului, Alexandru Moruzi, să poruncească ispravnicilor de Dîmboviţa să oblige pe moşnenii care au cuprins locuri de fineţe, au sădit vii şi livezi de pomi şi au deschis cîrciumi pe moşia Săteni a vistieresei Măriuţa Zădăricească, ce urmează să rămînă a mitropoliei după moartea ei, „să-şi dea dijma lor din toate".

716. — (Tîrgovişte,) 20 august. — Anaforaua ispravnicilor de Dîmboviţa către domnul Ţării Romineşti, Alexandru Moruzi, referitoare la cercetarea făcută în pricina „mitropoliei din Tîrgovişte" cu locuitorii din Săcueni, care, întemeiaţi pe cartea domnească a lui Nicolae Mavrogheni, nu vor să presteze decît şase zile de clacă şi să dea cîte şase bani pentru carul cu fîn, propunînd să fie îndatoraţi după „vechile obiceiuri" la 12 zile de clacă şi la 10 parale.

717. — (Bucureşti,) 18 septembrie. — Mitropolitul Ungrovlahiei cere domnitorului să poruncească ispravnicilor de Mehedinţi să oprească pe ţăranii de pe moşiile mitropoliei: Oreviţa, Bolboşani şi Gogoşi a mai tăia „carnea lor" spre a nu rămîne mitropolia în pagubă.

718. — (Bucureşti,) 23 noiembrie. — Anaforaua mitropolitului Dosoftei către domnul Ţării Romineşti în privinţa încălcării moşiei schitului Goran de către locuitorii satelor Feţeni şi Blidari fără a da dijma din ce folosesc şi porunca lui Alexandru Ipsilanti către ispravnicii de Argeş de a cerceta şi a constrînge pe locuitori să facă învoială cu epistatul schitului pentru locurile de arătură, livezile de fineţe şi păşunatul vitelor.

719. — (Bucureşti,) 28 noiembrie. — Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, pe baza judecăţii divanului şi a învoielii cu mitropolitul, dă carte de încuviinţare locuitorilor din Săcueni, (Dîmboviţa) pentru claca de şapte zile, dijma din fîn şi legume din zece una şi havaetul pădurii pentru lemne de „alişveriş".

720. — (Decembrie) — Locuitorii din satul Săcueni (Dîmboviţa) dau zapis dichiului „mitropoliei Tîrgovişte" prin care se învoiesc să dea dijma fînului, pe anul expirat, în bani, cîte zece parale de car, iar pe viitor în natură, din zece căpiţe, una.

1800

721. — (M-rea Jitia,) 18 ianuarie. — Locuitorii de pe moşia mănăstirii Jitia dau zapis prin care se învoiesc cu egumenul să facă opt zile de clacă, numai vara, o zi de arătură cu toate plugurile primăvara, să ducă la sf. Dumitru un car de lemne la mănăstire, să ia „numai lemne uscate de jos", iar pentru vînzarea vinului numai pînă la sf. Nicolae, să dea cîte un taler şi o vadră de vin de bute.

722. — (Bucureşti,) 12 aprilie. — Mitropolitul Ţării Romîneşti cere ispravnicilor de Vlaşca să dea poruncă locuitorilor „ungureni" de pe moşia Pătroaia a mitropoliei să presteze claca la termenii stabiliţi şi să lucreze tot pămîntul pe care-l cuprind.

723. — 2 iunie. — Egumenul mănăstirii Arnota reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii din Dobriceni, deşi au livezi de tot felul de pomi, nu dau dijmă decît din pruni, la facerea celor şase zile de clacă trimit pe nevîrstnici, iar preoţii nu fac deloc clacă şi nu dau dijmă, — cerînd să se poruncească ispravnicilor de Vîlcea să-i oblige la îndatoriri după cum este obiceiul moşiilor boiereşti.

https://biblioteca-digitala.ro

724. — 17 iulie. — Ispravnicii de Muşcel poruncesc vătafului plăşii Rîuiul Doamnei să interzică lui „Gheorghe unchiaş", fugit de pe moşia Miceşti încă din vremea războiului, în Vlaşca, să vină să culeagă fructele unei livezi de meri şi pruni pe care a lăsat-o, acestea fiind de drept stăpînirea mănăstirii Aninoasa.

725. — ⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 31 decembrie. — Căminarul Petrache Luchi, ispravnic de Vîlcea, porunceşte lui Preda, vătaf al plaiului Cozia, să cerceteze în satele de pe moşia mănăstirii Arnota reclamaţia egumenului că pe pămînturile şi livezile locuitorilor fugiţi au venit rudele lor care nu dau dijmă şi nu prestează claca, obligîndu-i la îndatoriri sau, de se vor împotrivi, averea fugarilor să fie dată „întru zaptul mănăstirii".

https://biblioteca-digitala.ro

https://biblioteca-digitala.ro

ХРОНОЛОГИЧЕСКИЙ СПИСОК ДОКУМЕНТОВ

1700

1. — Бухарест, 10 февраля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, в результате произведенных расследований постановляет, что Стоян и его братья из Торсура чеа Микэ, сыновья Драгомира Болдя, которые выкупились ранее, впредь будут свободными от крепостной зависимости и оставлены в покое постельничьим Георге, сыном казначея Хризи, который жалуется на них без основания.

2. — (Бухарест,) 4 марта. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, в результате произведенных расследований дает грамоту Алде с его сыновьями и внуками из Добрун (Романац), что они свободны от крепостной зависимости и должны быть оставлены в покое Барбу Брэтэшаном, казначеем, который их не по праву объявляет крепостными.

3. — (Бухарест,) 18 марта. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, утверждает выкуп крепостных Раду и его сыновей, Бадя и Соаре из Пиетрариул, за сумму в 40 талеров, без вотчины, от Анасии, жены Негоицы, сына Ионашко из Сэкуень.

4. — (Бухарест,) 19 апреля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает игумену из Гэисень грамоту на владение крепостными из Флорешть «для всех нужд монастыря».

5. — 29 мая. — Тудор, сын боярыни Марики из Блэдень, отдает спафарию Дикулу Буйческулу, за долг в 50 талеров, свою часть поместия из Бынчешть, без крепостных, которые и впредь остаются его, если их найдут, куда они сбежали, и приведут обратно.

6. — (Бухарест.) 4 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает грамоту, в которой разрешает посланцам игумена монастыря Козия собирать натуральный оброк с поместий Пристол, Орля и Кушмир, десятую часть по обычаю, и десятину с рыбы, «из десяти рыб одну рыбу, или из 10 бань один бан».

https://biblioteca-digitala.ro

7. — (Монастырь Козия,) 9 июля. — Пэтру и Думитру, «жудечи» из Жибли, дают запись игумену из Козии, в которой обязуются отрабатывать пять дней на барщине в год взамен права проживать в поместье, перешедшем от их родителей во владение монастыря.

1701

8. — (Крайова,) 16 февраля. — Станка Коцофяну, вместе с дочерью и своим зятем, дают запись великому бану Корне Брэилойу, в которой за долг в «20 голов (душ) — цыган» и другие деньги, взятые для свадьбы, отдают ему половину села Балота со всеми владениями и со всеми крепостными, кроме двух, которые выкупились

9. — (Бухарест,) 5 апреля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, разрешает игумену из Тисманы, чтобы вместе с одним господарским человеком искал и привел обратно в село монастыря, где бы ни были найдены, беглых крепостных, пыргаров (старосты) и других «людей мошненов» (мелкопоместные землевладельцы), ибо некоторым из пыргаров было даровано освобождение от крепостной зависимости на условии не покидать села, но они все же ушли.

10. — (Бухарест,) 27 апреля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает разрешение человеку игумена из Котрочень принудить людей из поместья Кристэнешть для починки одного рыбного садка.

11. — (Бухарест.) 20 мая. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает, в результате жалобы игумена, жителям поместья монастыря Михай-Водэ выполнять свои обязанности, отдавая причитающийся оборок и «помощь по обычаю».

1702

12. — (Бухарест,) 15 февраля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает открытую грамоту на розыск и привод крепостных из сел Флэмынзешть и Яшь, расположенных во владениях монастыря Арджеш, часть которых сбежала в Буков, а часть в другие места, «и чтобы платили «руптоаря» вместе с другими».

13. — (Бухарест,) 10 апреля. — Теодосие, митрополит Валахии, пишет горожанам «города Флочи», чтобы они расследовали дело некоторых крепостных монастыря Козия, пришедших туда из села Кэрэрень, которые вписали себя «лэтурашами» в грамоту, пожалованную другим жителям Матеем Басарабом.

14. — (Стрехайя,) 10 апреля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, утверждает выкуп из крепостной зависимости крестьян из Кошкодии (Мехединц), купивших за 80 золотых «5 голов (душ) цыган» и отдавших их игумену Стрехайи, получив за то освобождение, без вотчины.

https://biblioteca-digitala.ro

15. — (Монастырь Котрочень,) 26 мая. — Жители села Фэкэень монастыря Котрочень дают игумену запись, по которой соглашаются отрабатывать четыре дня барщины в год, соблюдая и другие условия, за право пользования угодьями монастырского поместья.

16. — (Бухарест,) 1 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, поручает игумену Тисманы обязать жителей монастырских владений отдавать оброк натурой в размере десятины «по обычаю».

17. — Бухарест, 4 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, расследует в суде попытку крепостных из Тэмбурешть считать себя свободными на основании вольной грамоты, данной Иерусалимским патриархом, и приказывает, на основании грамоты Матея Басараба, чтобы все они оставались в зависимости от боярыни Рады Филипеску, владелицы поместья.

18. — Бухарест, 20 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, в результате судебного разбора в диване, дает защитную грамоту Стану и его брату, сыновьям Дэмиана из Кошовень (Романац), которых бояре Брэтэшану хотели незаконно закрепостить.

1703

19. — (Бухарест,) 13 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает жителям из Потелу, владения монастыря Бистрица, часть которых является крепостными, оказывать повиновение игумену в том, что он заставит их выполнять.

20. — (Бухарест,) 30 октября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает письменное разрешение игумену монастыря Попробулуй брать оброк натурой с поместья Плопул от всех находящихся там людей, без различия, со всего, чем они пользуются.

21. — Бухарест, 1 декабря. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту жителям сел Турчешть и Бербешть, отпущенных на волю с их вотчинами боярыней Илинкой, против которых несправедливо выступили, чтобы завладеть ими, Матей, великий капитан сейменов (наемных войск), и его шурин Преда из Мэршэ.

1704

22. — Бухарест, 24 марта. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, судит в третий раз тяжбу боярыни Рады, жены капитана Константина Филипеску, с некоторыми крестьянами из Тэмбурешть и дает отпускную грамоту Станиславу и его братьям, сыновьям Брэтана, которые выкупились у Иерусалимского патриарха как бывшие крепостные монастыря Сфынтул Сава.

23. — 3 мая. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает капитанам из Зимничи и Скэешть и «всем тамошним слу-

https://biblioteca-digitala.ro

жилым людям», находящимся во владениях постельничего Шербана Нэстурела, давать владельцу оброк натурой или отрабатывать ему на барщине с плугами два раза в год и платить по четыре бани с головы скота за выгон.

24. — Чорогырла, 7 июля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает игумену из Сегарчи не менять старых обычаев в отношениях с людьми, проживающими во владениях монастыря, и не закрепощать крестьянина Предуцэ и его сына Антонаки, которые пришли жаловаться, пока все не явятся для этого в диван.

25. — Бухарест, 9 августа. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает грамоту, подтверждающую выкуп из крепостных, совершенный Глигоре и братом его Параскивом, сыновьями Илие из Бунешть (Вылча), которые заплатили епископу из Рымника 60 талеров для покупки взамен их цыган.

26. — (Бухарест,) 20 ноября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает открытую грамоту для поимки и возвращения обратно беглых людей из поместья монастыря Черника, где бы они не находились.

27. — (Бухарест). — Константин Брынковяну, господарь Валахии, утверждает попу Бадя из Плопшор освобождение из крепостных, дарованное боярыней Влэдае и владение частями вотчины, купленной у Удри, сына Гергини армаша.

1705

28. — 9 марта. — Дони, великий капитан пограничных войск, дает игумену монастыря Мэрджинень разрешение собрать чужих людей, не занесенных в податные списки, для монастырского села.

1706

29. — (Бухарест,) 9 февраля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает открытую грамоту для поисков и привода беглых людей из села Робэнешть и из монастыря Брынковень.

30. — (Бухарест,) 16 сентября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает полномочную грамоту игумену из Тисманы обязать всех обрабатывающих монастырские поместья, без исключения, давать натуральный оброк и оброк со всего, чем пользуются.

1707

31. — 20 февраля. — Влад Драгост из Кымпулунга вместе со своим зятем Георге дают поручительную запись Барбу Корбяну из Нэмэешть на двух крепостных, у них найденных, которых они передадут пыркалабу села в день св. Ильи.

https://biblioteca-digitala.ro

32. — 26 мая. «Костандин комис (конюший), сын Костандина, бывшего великого пахарника (чашника)», дарует митрополии Валахии крепостного Василия из Жемениле «со всеми его детьми» за помин его души.

33. — Бухарест, 22 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту Албулу, служилому из Ионешть, с его сыновьями Бадей и Предой, которые, будучи объявлены крепостными ворником Григоре Бэлянулом, доказали свидетелями, что они не из Чепарив, а происходят от рода Пептештилор из города Рымник, свободных людей.

34. — Могошоайа, 6 июля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, утверждает Григорию, сыну Вылкана, вольную, дарованную капитаном Никулой Глоговянулом вместе со своей матерью, боярыней казначейшей Вишей, «по их доброй воле».

35. — Бухарест, 21 декабря. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, утверждает Опре, сыну Оани из Албешть, с его потомками, освобождение от крепостного состояния, дарованное боярыней Вишей Глоговянкой, казначейшей, ибо с детства служил ей «верой и правдой».

1708

36. — ⟨Бухарест,⟩ 20 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает Чико из Бистрицы сговориться с игуменном из Тисманы насчет выпаса его скота и других убытков, которые он причиняет поместью монастыря, в противном же случае, перегнать скот на свою вотчину.

37. — ⟨Бухарест,⟩ 26 марта. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, расследует в диване тяжбу и дает защитную грамоту Петру Богойу с его сыновьями, которые несправедливо были объявлены крепостными пахарником (чашником) Василе Арджитояном, несмотря на то, что они выкупились у его предшественников.

38. — Потлоджь, 7 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, утверждает выкуп из крепостных Иона из Былта и его сыновей, от монастыря Стрымба, за сумму в 90 талеров, без земли.

39. — ⟨Крайова,⟩ 3 сентября. — Константин Штирбей, великий бан, уполномачивает Раду, исправника (управляющего) в поместье монастыря Феделишойу из Ынторсуры (Долж), «отрабатывать монастырю 3 дня барщины в год, один день пахать на пшенице, один день с ягнятами и один день на жатве».

1709

40. — ⟨Бухарест,⟩ 11 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, пишет жителям из сел Челей и Потелу, поселенным

https://biblioteca-digitala.ro

во владениях монастыря Бистрица, что будут наказаны, другим для примера, если не будут послушны приказаниям игумена.

41. — Бухарест, 29 марта. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту Стану и Лойзу, сыновьям попа Шербана из Меджиашь, объявленным крепостными комисом (конюшим) Буней, ибо в диване не доказали, что они ранее выкупились.

42. — (Бухарест,) 28 апреля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает «всем служилым и крестьянам», имеющим виноградники в Чернеце, во владениях монастырей Говора и Тисмана, давать кроме господарского винаричия (налог вином), полагаемого монастырю Тисмана, оброк с земли «с трех частей, которыми владеет монастырь Говора».

43. — (Бухарест,) 10 мая. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, просит священников и «мошнен» из сел Изворань и Штефанешть (Мусчел) показать под присягой, является ли крепостной Иоаким из Изворань собственностью монастыря Кымпулунг или боярина Раду Голеску, чтобы вынести судебное решение.

44. — (Изворань,) 15 мая. — Священники и «мошнены» из сел Изворань и Штефанешть (Мусчел) свидетельствуют, что Иоаким и его сыновья являются крепостными монастыря Кымпулунг, купленными Матеем Басарабом и перешедшими по очереди к ворнику Строе и к великому ключарю Раду Голеску.

45. — (Монастырь Тисмана,) 4 ноября. — Гергина Бляндя из Пештишань дает запись о примирении с игуменом из Тисманы, что за убитого крепостного, принадлежавшего монастырю, дает на его место Выслана с детьми, которых он будет иметь, а те, которых уже имеет, Идокин и Думитрашко, будут свободными.

46. — Тырговиште, 4 ноября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает Думитру, сыну Даниеля монаха из Изворань, защитную грамоту, об отпущении его на волю Валотэ логофетом при его смерти, для защиты от попыток братьев усопшего закрепостить его.

47. — Тырговиште, 10 декабря. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, разбирает тяжбу крепостных из Арджитоайи с владельцами поместья и дает боярыне Арджетояну Марике и ее шурину Василе право на номинальное владение крестьянами, которые жаловались, что они были «слугами» и несправедливо объявлены крепостными, так как суд их признал крепостными.

1710

48. — (Бухарест,) 11 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает грамоту исправнику (управляющему) епископа Бузэу, запрещающую жителям вырубать «заросли» в поместье Стэнчешть и ясени в поместье Негряска.

https://biblioteca-digitala.ro

49. — Тырговиште, 17 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, в результате расследования, дает защитную грамоту некоторым жителям из Слэвитешть (Олт), оклеветанным в том, что якобы взяли деньги, чтобы сделаться крепостными монастыря Плэвичень.

50. — ⟨Тырговиште,⟩ 18 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, уполномачивает одного из служилых господаря пойти и собирать всех крестьян монастыря Кымпулунг, где бы они не находились, и отправить их на их места, и приказывает, чтобы никто не противился отдать их обратно.

51. — 23 февраля. — Жители села Бэдешть, крепостные монастыря Кымпулунг, дают запись игумену Иосифу с перечислением работ, которые обязуются выполнить в течение одного года.

52. — Бухарест, 28 апреля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, рассматривает тяжбу Мани, сына Флоре, и Иона, сына Яне, с боярами Фэркэшану о крепостном их состоянии и дает им отпускную грамоту, так как они выкупились у питара Барбу за 200 талеров.

53. — 16 июня. — «Меджиаши» из села Шовырку дают договорную запись митрополиту Антиму относительно обязательств, принимаемых ими на себя за места (угодья), которыми пользуются.

54. — ⟨Тырговиште,⟩ 24 августа. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает крепостным из села Гряка слушаться игумена из Мисли и продавать в селе лишь вино монастыря, под угрозой, что им будут отрезаны уши.

55. — Тырговиште, 25 августа. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту Владу и его братьям, Стану и Апостолу, сыновьям Пэтру из Бэрбэтешть, которые, будучи крепостными логофета Тудора, были заложены их владельцем за 23 талера монастырю Архангелул и, заплатив долг монастырю, стали свободными.

56. — Тырвовиште, 16 сентября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает отпускную грамоту Марину и его племяннику Станчиулу и Неделко, двоюродному брату Марина, крестьянам из Доброшэшть, крепостным монастыря Снагов, которые выкупились за сумму 90 талеров; на эти деньги монастырь приобрел 2 погона виноградников на горе Негованилор.

57. — Тырговиште, 18 сентября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает отпускную грамоту Одору и его брату Георге и его дяде Думитру с его сыновьями, крепостным монастыря Снагов, которые выкупились за сумму 120 талеров; на эти деньги монастырь приобрел 4 погона виноградников на горе Негованилор.

58. — Тырговиште, 3 ноября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, расследует тяжбу шатраря Шербана с крепостным Ионом и его товарищами, которые утверждали, что они явля-

https://biblioteca-digitala.ro

ются свободными людьми, и постановляет, что они вместе с другими жителями из Ябланицы будут крепостными истца.

1711

59. — 20 Марта. — Марталог Ион Кэприоряну из Кристинешть, бывший крепостной монаха Павла, который при смерти освободил его вместе с вотчиной, продает игумену из Арджеша, Генадию, племяннику Павла, свою землю за сумму в 17 старинных талеров.

60. — 8 апреля. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает пыркалабам из всех указываемых сел найти людей монастыря Говора и тех, кто воспротивится, посланец господаря имеет право забить в колодки.

61. — (Бухарест,) 3 мая. — Комис (конюший) Константин дарит своему шурину Янаке Вэкэреску, великому ключарю, крепостного из села Жемениле, с тремя сыновьями.

1712

62. — (Тырговиште,) 25 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту Думитру дьякону и его ватаге из Брэтулешь, объявленным крепостными монастыря Рынкэчовул, так как они были чужеземцами «сербами», пришедшими в страну.

63. — Тырговиште, 25 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту Шербу из Фурешть и его ватаге в том, что они «освобождены от крепостной зависимости» от монастыря Рынкэчовул, так как доказали, что они чужеземцы «сербы», пришедшие в страну.

64. — Тырговиште, 28 января. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту Василе, сыну Нана, и его племяннику Стояну, сыну Опри, из Кырстиян, оклеветанным игуменом монастыря Рынкэчовул как крепостные, так как на суде доказано, что они были чужеземцами «сербами», пришедшими в страну.

65. — (Бухарест,) 19 августа. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает «мошненам» и «меджиашам» из Четеоары не преступать владений монастыря Черника, присваивая оброчный доход, а те, кто будет сеять на этом поместье, должны давать игумену причитающийся оброк.

66. — Чернец, 3 октября. — Киркэ Родяну, капитан Чернеца, рассматривает жалобу, поданную господарю Ионом Коколеулом и Некулой, крепостными монастыря Стрехайя, на игумена Саву, который забрал у них скот, улья и деньги, и постановляет, что Некула должен получить обратно две головы скота, улья и деньги, а остальные претензии будут рассмотрены в суде.

https://biblioteca-digitala.ro

67. — ⟨Крайова,⟩ 21 ноября. — Константин Штирбей, великий бан Олтении, рассматривает в суде спор постельничего Стайку Бенджеску с Барбу из Столожан и его братом, о половине сéла Комэнешть, проданного вместе с беглыми крепостными, обязав продавших купить крепостных или столковаться как найдут нужным.

1713

68. — Бухарест, 11 мая. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает отпускуную грамоту Владу и его братьям, сыновьям Стэнимира из Зэмбрешть, которые, объявленные крепостными без доказательств ватафом Матеем Бэлэчану, пришли в диван и присягули, что они всегда были свободными и помирились за сумму в 30 талеров.

69. — Бухарест, 18 мая. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает полномочную грамоту людям великого служера Шербана, посланным взымать у жителей его поместья, Зимнича, по 4 бани с каждой скотины за выпас, кто бы они не были.

70. — Бухарест, 7 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту, доказанную в двух инстанциях, сыновьям Албула, Опря и Раду, которых боярыня Марика Албяска, хотела сделать крепостными.

71. — ⟨Бухарест,⟩ 23 июня. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, судит в диване и дает охранную грамоту Иону и Владу, крепостным поместья Вулпень, которые выкупились от питара Константина Корбяну за «четыре души цыган», против монастыря Сурпателе, который хотел их закрепостить.

72. — Тырговиште, 20 сентября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает защитную грамоту нескольким жителям «мошненам» из села Рымень (Вылча), которые продали монастырю Хурез свои части вотчины, чтобы их не закрепостили, поскольку они свободные люди.

73. — ⟨Тырговиште,⟩ 13 октября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, рассматривает дело бояр Рудяну, на которых жители из села Вултурешть и Лынешть (Олт) подали жалобу, что они были насильно закрепощены логофетом Тудосие Рудяну, и постановляет, что крестьяне этих сел будут считаться крепостными.

74. — ⟨Бухарест,⟩ 17 ноября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, приказывает жителям из села Сэлэтрук давать митрополии оброк, причитающийся за все, чем они пользуются в поместье, в котором живут.

75. — Тырговиште, 20 ноября. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, утверждает судебное решение, вынесенное великим баном Олтении Константином Штирбеем по делу между стегаром Яркой с его двоюродными братьями, служащими пахарничими

https://biblioteca-digitala.ro

в Мехединце, и игуменом монастыря Стрехайя, который хотел их закрепостить, и дает им отпускную грамоту.

76. — (Тырговиште,) 7 декабря. — Константин Брынковяну, господарь Валахии, дает грамоту Раду Питикулу, крепостному монастыря Кэлдэрушань, исправнику монастырских поместий, получать весь доход с поместья Трэистень (Прахова).

1714

77. — Бухарест, 20 апреля. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, закрепляет за монастырем Кымпулунг село Бэдешть со всеми крепостными, в результате разбора в диване, куда они представили «подложные отпускные грамоты», купленные у боярина Станчу из рода Долофань, который владел ранее селом Бэдешть; крепостные теряют тяжбу.

78. — (Бухарест,) 18 мая. Штефан Кантакузино, господарь Валахии, приказывает Константину, бывшему капитану из Блехань, и всем живущим во владениях монастыря Мэксимень отрабатывать на барщине 3 дня в год и и отдавать причитающийся оброк, в противном случае они будут выселены игуменом.

79. — (Бухарест,) 27 мая. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, уполномачивает епископа из Бузэу обязать жителей, построивших дома на местах, принадлежащих епископии, договориться о помощи, которую они должны ему оказывать, а если нет, переселить их на господарские места.

80. — (Байя де Арамэ,) 20 июня. — Великий чашник Стате Леурдяну, Барбу Брэилойу, великий сердар, и капитан Чернеца Матей Кантакузино судят, по приказу господаря, жалобу Пырву Скафеша, Пырву Ушурелула и Иона Кокулеу, крепостных монастыря Стрехайя, на игумена, отобравшего у них скот и другое имущество, и постановляют, что они теряют тяжбу.

81. — (Бухарест,) 6 августа. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, приказывает капитану из Подул Доамней и всем жителям поместья скита Бабеле платить «дань за скот и оброк» игумену Макарию и перенести корчму в село.

1715

82. — Бухарест, 8 января. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, закрепляет за монастырем Арнота владение крепостными села Добричень, которые, за «принуждение работать» пожаловались дивану, что они свободные люди, выкупившиеся во времена Константина Шербана.

83. — 10 января. — Свободные безземельные крестьяне, жители поместья монастыря Половрач, зависимого от Хуреза, получают

https://biblioteca-digitala.ro

клятвенное подтверждение игумена, что они не крепостные, дав взамен декларацию, что не имеют поместья и будут давать монастырю по обычаю оброк натурой.

84. — (Бухарест,) 13 января. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, приказывает сборщикам податей из Мехединца не беспокоить восемь крепостных монастыря Тисмана, посланных работать в поместье Плоштина, ибо они обложены в монастырском селе.

85. — (Бухарест,) 27 апреля. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, дает игумену Козии грамоту на владение крепостными из Жибли, за исключением «жудичей», которые затеяли доносы и препирательства, что они не крепостные, а «плаеши», но диван нашел, что они «прибегают к хитростям».

86. — (Монастырь Хурез,) 22 мая. — Жители из Хуреза, которые, будучи заложниками кюрчубаша Дима, были проданы как крепостные, без их на то согласия, Константину Брынковяну еще до того, как он стал господарем, а затем воздвигавшие монастырь на их поместье, дают запись, что поскольку судом они признаны свободными людьми без собственности, они отказываются в пользу монастыря от всей своей земли.

87. — (Байя де Арамэ,) 26 мая. — Служилый Арка со своей ватагой, свободными людьми из Буковэц, судившиеся с монастырем Стрехайа по поводу закрепощения, дают мировую запись игумену Саве, получив каждый то, на что претедовал, и взаимно обязавшись не клеветать друг на друга.

88. — (Бухарест,) 1 августа. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, направляет Панэ, доверенного человека логофета Раду Голеску, в поместье Стоенешть (Мусчел), принадлежащее монастырю Св. Иоанна из Бухареста, обязать тамошних жителей давать причитающийся оброк.

89. — (Бухарест,) 22 ноября. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, приказывает Матею, капитану из Бистрец, и всем, пользующимся поместьем монастыря Тисмана, давать оброк и платить за выгон без различия, под угрозой наказания.

90. — (Бухарест,) 24 ноября. — Штефан Кантакузино, господарь Валахии, дает полномочную грамоту служивому господаря направиться в Байя де Арамэ и другие места собрать беглых крепостных из монастыря Тисмана, чтобы возвратить их «на их места», приказав, чтобы никто не противился отдать их обратно.

1716

91. — 2 апреля. — Георге из Рэтунда вместе со своим сыном Нягу дают запись чашнику Михаю Добрословянулу на сумму 26 талеров, которые одолжили, чтобы выкупить у турок другого сына, что ста-

Institutul de Istorie
BIBLIOTECA
Academia R.P.R.
https://biblioteca-digitala.ro

новятся крепостными его и его наследников, со всеми сыновьями, которые у них будут в дальнейшем.

92. — (Бухарест,) 7 апреля. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, приказывает капитану из Чернец и сборщикам податей из Мехединца не беспокоить одного корчмаря, одного погонщика волов и 6 плугарей, крепостных монастыря Тисмана, которые платят подати казне вместе с другими крепостными из своего села.

93. — (Бухарест,) 12 апреля. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, приказывает пыркалабам, «скэунашам» и «мошненам», живущим вблизи прудов монастыря Козия, давать причитающийся оброк игумену с рыбы, которую ловят, и за все, чем пользуются.

94. — (Бухарест,) 27 апреля. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, дает полномочную грамоту господарскому служивому направиться с человеком игумена из Стрехайи искать крепостных монастыря и, где бы они не были, привести обратно на «их места», приказав, чтобы никто не противился их возвратить.

95. — (Бухарест,) — Иоан Маврокордат, господарь Валахии, приказывает таможенникам из Кымпины и Ину, ватафу пограничников, поскольку несколько крепостных монастыря Марджинень убежали в Трансильванию, взяв оттуда отару монастырских овец, постараться снарядить людей и схватить их, для возмещения убытков.

1718

96. — (Бухарест,) 13 сентября. — Иоан Маврокордат, господарь Валахии, приказывает жителям села Гряка, крепостным монастыря Мисля, которые договорились с игуменом давать 18 талеров весной и 18 осенью вместо оброка, погасить недоимку за два года, под страхом наказания.

1719

97. — (Бухарест,) 29 мая. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, приказывает всем крепостным из Братовэешть (Арджеш), давать причитающийся оброк игумену монастыря Козия, на землях которого они живут.

98. — Крайова, 20 октября. — Управление Олтении сообщает генералу Штайнвилю, военному коменданту Трансильвании, обязательства крестьян, живущих в монастырских и боярских поместьях.

99. — (Бухарест,) 21 октября. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, дает полномочную грамоту игумену из Нучета обязать всех людей, живущих в поместьях монастыря, отрабатывать на барщине, по соглашению.

https://biblioteca-digitala.ro

100. — Крайова, 20 июня. — Управление Олтении просит военного коменданта Трансильвании дать письменный приказ вернуть беглых препостных, затребованных графством Хунедоара, с условием, чтобы было разрешено выслать по месту жительства шербов и цыган из Олтении, перешедших через горы.

101. — Крайова, 25 июня. — Расследование, произведенное Николаем де Порта, секретарем управления Олтении, относительно жалобы жителей сел Бэлтень и Рэшина, на ворника Матея Брэилойу, который силой захватил несколько семейств и переселил их на земли своего брата Константина Брэилойу в Пештянку.

102. — Крайова, 27 июня. — Советники управления Олтении направляют князю де Штайнвилль, губернатору Трансильвании, боярина Константина Брэилойу с жалобой, что некоторые дворяне из Хунедоарского края, сопровождаемые 60 людьми, разъезжают по всей провинции в поисках беглых крепостных и вызывают беспорядки, пытая крестьян, чтобы выдали; советники просят дать письменный приказ о взаимном возвращении крестьян, перешедших из одной провинции в другую, а те, которые их ищут, должны придти с документами, для доказательства их претензий.

103. — (Крайова, июнь). — Управление Олтении доводит до сведения дворян из графства Хунедоара, в ответ на их просьбу, что без приказа вышестоящих властей не могут утвердить возвращение затребованных крепостных.

104. — (Крайова,) 1 июля. — Георге Кантакузино, бан Олтении, приказывает пыркалабу и крестьянам из Добричень и Богдэнешть слушаться игумена монастыря Арнота, отрабатывая барщину по обычаю, как и раньше, «на покосе и на жатве и на других» (работах).

1721

105. — Крайова, 6 мая. — Советники управления Олтении доводят до сведения инспектора графства Хунедоара Валентина Буды, что сдали посланцу Франциску Кису всех крепостных, бежавших оттуда в течение двух лет, с условием, что шербы и цыгане, которые переходят в Трансильванию, будут возвращены.

106. — Бухарест, 19 июля. — Никола Маврокордат господарь Валахии, разрешает монастырю св. Иоанна из Бухареста держать на поместье Влэдень (Яломица) пять крепостных, «давно сбежавших в турецкую страну», которым простит все подати в прошлом и будущем, если они возвратятся.

1722

107. — 25 мая. — «Меджиаши кэлэраши» из Ликирешть де Вад, живущие в поместье монастыря Трех Святителей из Бухареста, дают

https://biblioteca-digitala.ro

запись епитропам перед бывшим великим капитаном Афендули, господарским посланцем, о барщине, которую договорились отрабатывать, вспахивая и бороня весной и осенью по 80 шагов, семенами монастыря, и об «оброке по обычаю».

108. — Крайова, 9 июня. — Управление Олтении судит тяжбу крепостных из Богдэнешть (Вылча) с игуменом из Арноты, которые просят избавить их от крепостного состояния, и постановляет, что и в будущем останутся попрежнему крепостными монастыря.

109. — Крайова, 10 июня. — Управление Олтении судит тяжбу жителей из Добричень с игуменом из Арноты, что они закрепощены не по праву, и постановляет, что и в дальнейшем ими будет владеть, как крепостными, монастырь.

110. — Крайова, 17 июня. — Управление Олтении доводит до сведения властей графства Хунедоара, что не может в данный момент удовлетворить просьбу о возвращении беглых крепостных, так как они вошли в новую перепись провинции, произведенную по указанию ныне покойного военного коменданта Трансильвании Вирмонда, однако, если его преемник примет положительное решение, будут востребованы по закону и олтенские крепостные, бежавшие через горы.

111. — Крайова, 8 июля. — Управление Олтении приказывает жителям из сел Кэлиманешть, Инэтешть и Севестрень отрабатывать монастырю Козия, на чьих землях живут, установленные барщинные дни, 18 дней в год с телегой или с плугом, и жители без скота, 30 дней.

112. — (Епископия Рымникулуй,) 14 ноября. — Дамаскин, епископ Рымникула, шлет грамоту, с угрозой проклятия, для присяги, которую должны принести старожилы из Мэчешул чел Маре в споре игумена из Арноты с жителями монастырского поместья, которые дают оброк советнику Стайко и хотят перенести границу владения к его поместью.

113. — Крайова, 28 ноября. — Управление Олтении доводит до сведения жителей из Добричень и Богдэнешть (Вылча), с поместья монастыря Арнота, что были даны указания работать один день в неделю на владельца поместья и оброка не платить, а игумен имеет право назначать пыркалабов во все села монастыря.

114. — Крайова, 28 ноября. — Георге Кантакузино, бан Олтении, дает игумену монастыря Брынковень разрешительную грамоту собрать людей в селах и поселить в поместье, для основания села в сто домов, сменив и их место в реестре казны для сбора податей.

1723

115. — Крайова, 1 марта. — Управление Олтении дает грамоту, разрешающую Раду кэлэрашу собрать жителей, перешедших через Олт в Бэбич, и поселить их в поместье советника Штирбея в Млекэнешть.

https://biblioteca-digitala.ro

116. — Крайова, 2 марта. — Управление Олтении дает разрешение логофету Танасие Тырновяну переселить в его поместье 9 человек из села Кэчулэтешть, «ибо переходят больше, чем нужно».

117. — Крайова, 4 марта. — Управление Олтении поручает исправнику из Должа, Георме Портэреску, помешать распаду сел Боханул, Гюргица и Быркa, жители которых хотят переселиться в Ынторсуру.

118. — Крайова, 10 июня. — Управление Олтении приказывает ворникам из уездов Долж, Мехединц и Горж составить списки всех крепостных крестьян, пришедших из Хунедоарского края после 1718 года, отправить их обратно.

119. — Крайова, 13 июня. — Управление Олтении приказывает жителям из Пади (Долж) явиться в диван вместе с игуменом монастыря Шегарча для расследования их разногласий по поводу поместья Цугурешть, а до того оброк не должен взиматься ни одной из сторон.

120. — 20 июня. — Матей Кантакузино, бывший великий шатрарь, дает отпускную запись «Пэтру Бэшину, брату Стояну», его крепостному из Рэкицеле, который выкупился со своим сыном по имени Илие за сумму 26 талеров, без земли.

121. — Крайова, 12 августа. — Управление Олтении приказывает всем жителям с поместий монастыря Кэлуйулуй отрабатывать один день в неделю «либо с лошадью, либо руками» без отдачи оброка, слушаясь поручений исправника, «отца Николая».

122. — Крайова, 12 ноября. — Управление Олтении дает указания логофэту Иоану Подбэничану, который вместе с императорским таможенником Иоаном Шендрей послан посадить «скаунашей и плаешей» на границу, в уезды Долж и Романац, имея возможность выбрать их из рядов крестьян середняков; указания, выполненные впоследствии ворниками уездов.

123. — Крайова, 10 декабря. — Управление Олтении дает открытую грамоту игумену из Стрымбы ввиду освобождения людей из поместья монастыря для выполнения работ в уезде.

1724

124. — (Бухарест,) 12 апреля. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, приказывает всем людям и пыркалабам с турецких «одэй», живущих в поместье Кунешть, давать «подати» (адет) по обычаю игумену монастыря Раду-Водэ.

125. — (Бухарест,) 26 мая. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, дает разрешительную грамоту игумену монастыря Рынкачовул запретить тем, кто имеет виноградники на холме монастыря, продавать там вино.

https://biblioteca-digitala.ro

126. — (Сэрэчинешть,) 29 мая. — Крестьяне из Сэрэчинешть дают запись игумену монастыря Сэрэчинешть о соглашении, чтобы им дали землю для пользования, и в обмен обязуются отрабатывать двадцать дней в год каждый, и дать одного пахаря и одного пастуха (при коровах).

127. — Крайова, 15 июня. — Управление Олтении приказывает великому портару Иоану Бэляну отправиться в Добричень и Богдэнешть, где крепостные не дают возможности игумену владеть даже купленным поместьем, произвести обмер, отделить от усадьбы крепостных и установить межевые камни.

128. — (Бухарест,) 15 июня. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, дает полномочную грамоту человеку монастыря Раду-Водэ обязать жителей поместья Киселет отрабатывать барщину, «как есть обычай и подати (адет) с поместий».

1725

129. — Крайова, 20 июня. — Управление Олтении приказывает жителям из Добричень и Богдэнешть, крепостным монастыря Арнота, оказывать повиновение игумену в том, что он приказывает им делать

130. — Крайова, 10 августа. — Управление Олтении приказывает ворнику из Романац, Шербану Штирбею, расследовать жалобу жителей из села Грэдинь, по поводу того, что после отработки 240 барщинных дней полковнику Пивода и игумену монастыря Брынковень 210 дней, вышеуказанные взяли и оброк натурой, и позаботиться о том, чтобы это село «не распалось».

1726

131. — Крайова, 17 февраля. — Управление Олтении приказывает пыркалабам из сел, расположенных во владениях монастыря Бистрица, слушаться игумена и исправника в том, что им указывают делать, работать один день в неделю, если не дают оброк, а жителям из Потели и Челей отрабатывать и давать оброк по обычаю.

132. — Крайова, 14 марта. — Управление Олтении приказывает пыркалабу и людям из села Цугурешть монастыря Шегарча работать один день в неделю, без отдачи оброка, или же договориться с игуменом как смогут, чтобы он не жаловался на них.

133. — (Бухарест,) 30 августа. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, дает игумену из Арджеша грамоту, разрешающую брать весь доход «от границы до границы» с поместья Поенарь (Телеорман), обязав всякого давать оброк по обычаю и запретив продажу вина, кроме монастырского.

134. — Крайова, 1 сентября. — Управление Олтении рассматривает тяжбу жителей из Добрицы с бейзадя Г. Кантакузино (сын

https://biblioteca-digitala.ro

господаря), которые пытались считаться свободными людьми, и постановляет, что будут и далее его крепостными.

135. — 12 сентября. — Константин Брэташанул дает расписку своему двоюродному брату, ворнику Илие Отетелишану, на сумму в 60 злотых, за которую продал одного крепостного, Ангела из Сутешть с его сыном.

136. — ⟨Монастырь Тисмана,⟩ 9 декабря. — Игумен из Тисманы дает разрешение некоторым жителям из Хэешть разбить виноградники на землях поместья из Орли, за что будут давать десятину с земли через семь лет, одно ведро из десяти, а также каждый будет свободен продать виноградник с разрешения монастыря.

1727

137. — ⟨Бухарест,⟩ 13 января. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, приказывает жителям из Брэничень и другим, живущим по соседству, которые отвозят пшеницу на парусных лодках, используя перевоз в монастырском поместье Дялул, давать игумену по старому обычаю 9 бань с каждого воза и не противиться сему, под страхом наказания.

1728

138. — Крайова, 17 ноября. — Управление Олтении приказывает жителям из Костешть, получившим по суду освобождение из крепостных, договориться с игуменом насчет оброка за землю, которой пользуются во владениях монастыря Бистрица.

1729

139. — ⟨Бухарест,⟩ 22 апреля. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, дает грамоту, разрешающую игумену монастыря Банулуй (Бузэу) не допускать продажи другого вина с поместья Удац, кроме монастырского и господарского.

140. — Крайова, 25 апреля. — Управление Олтении дает Георге Кантакузино, бейзаде, грамоту на владение крепостными из села Добрица, которые поднялись судиться в 1726 году, чтобы освободиться от крепостной зависимости.

1730

141. — Бухарест, 6 апреля. — Николае Маврокордат, господарь Валахии, дает игумену монастыря Дялул грамоту, разрешающую собирать оброк и «дань с земли» (адет) со всех людей, которые пользуются поместьем Брэничень (Яломица), натурой и плату за выпас (сухат) по обычаю.

https://biblioteca-digitala.ro

142. — Крайова, 23 июня. — Управление Олтении доводит до сведения военного коменданта Трансильвании, что католический епископ из Никополя, который является также апостольским викарием провинции, не по праву требует возвращения 96 флоринов, отданных им за шесть семей земледельцев и одного садовника, отнесенных к освобожденным от налогов, в счет обложения села, взимаемого у самых зажиточных, поскольку он был обязан платить все налоги взамен труда и полученных от них денег.

1731

143. — 8 февраля. — Спэтэряса Станка Кантакузино со своей дочерью Сафтой дают отпускную запись Неделко, сыну Василе из села Филипешть, которому дарują освобождение из крепостных, так как взяли его малым ребенком от отца в свой дом, «отдав в учение, чтобы знал грамоту и пение».

144. — (Бухарест,) 25 апреля. — Михаил Раковицэ, господарь Валахии, приказывает жителям из поместья Дикисень (Илфов), освобожденным от уплаты 44 бань с человека в год, отрабатывать на барщине по обычаю, как договорились с епископством Бузеу, владеющим поместьем.

145. — Крайова, 27 апреля. — Советники управления Олтении доводят до сведения военного коменданта Трансильвании, что Барбу Отетелишану, заместитель ворника в Мехединце, просит помощи, чтобы выловить из лесов крестьян, сбежавших туда из нескольких боярских сел, а также что жители села Гырла угнетаются владельцем Николаусом Патером.

146. — (Бухарест,) 24 мая. — Михай Раковицэ, господарь Валахии, дает игумену из Михай-Водэ грамоту, разрешающую держать «без спору» трех людей, крепостных, садовниками в монастырских садах, свободными от всех податей и натуральных обязательств.

147. — Крайова, 11 июня. — Управление Олтении приказывает жителям из села монастыря Половрач оказать помощь на постройке каменной корчмы в поместье, не запахивать монастырские сады вопреки указаниям игумена, а если имеют доказательства, что они не крепостные, явиться в диван для судебного расследования

148. — (Бухарест,) 28 июня. — Михаил Раковица, господарь Валахии, приказывает «капитану города», отправиться в поместье монастыря святого Иоана, вблизи Бухареста, где эффенди Мехмет с другими турками из Хыршовы устроили себе «одэи», и обязать всех давать оброк по обычаю и плату за выпас («сухат») игумену, а на тех, кто будет противиться, письменно пожаловаться паше из Силистрии.

149. — Крайова, 1 сентября. — Жители из Половрач жалуются управлению Олтении, что пришли «немцы» и принуждают их оставить свои жилища и переселиться в монастырь, и просят оста-

https://biblioteca-digitala.ro

вить их на старых хозяйствах, где имеют по сукновальне и мельнице, которые разрушатся из-за их переселения.

150. — Крайова, 11 ноября. — Управление Олтении доводит до сведéния Георге Кантакузино, что для того чтобы сломить сопротивление жителей села Добрицы, не желающих признать себя его крепостными и платить оброк натурой, предоставит в его распоряжение некоторое число воинов.

1732

151. — Крайова, 13 ноября. — Управление Олтении приказывает крепостным Пэушешть де Отэсэу (Вылка), подаренным одновременно с поместьем Константином Поенару монастырю Динтрунлемн, исполнять все обязательства, которые требует старица, так, как работали на старого владельца

152. — Крайова, 16 ноября. — Управление Олтении доводит до сведения игумена монастыря Бистрица, что разрешило ему иметь одного крепостного из десяти семей, из тех людей, что приходят «с турецкой стороны», освобожденных от уплаты налогов в течении 3 лет, а в последующие три года с налогом со скидкой, а затем, как и другие жители

1733

153. — ⟨Монастырь Половрач,⟩ 17 февраля. — Бывшие «мошнены» из Половрач, которые в тяжбе с монастырем Половрач «проиграли дело», дают игумену запись, что будут платить 66 бань с фалчи (14 322 м^2) скошенного сена с усадьбы, которую продолжали считать своей.

154. — ⟨Крайова,⟩ 18 февраля. — Управление Олтении приказывает «ворникам уездов» не допускать, чтобы служащие администрации брали жителей на работы без оплаты.

155. — 12 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает игумену монастыря Кымпулунг грамоту, разрешающую владеть всеми крепостными из села Изворань (Мусчел), которые «происходят от Иоакима и Мани, сына Някшула», вместе с двумя делянками, если же они имеют что-либо против, пусть явятся на суд в диван.

156. — ⟨Бухарест,⟩ 13 августа. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает капитанам из Ходивойи, Алботешть и Ликирешть помочь епитропу монастыря Колця собрать оброк с тех поместий «как с крестьян и мэрджинень, так и с турок, полностью, по обычаю», под угрозой, что взыщет с них.

157. — ⟨Крайова,⟩ 4 ноября. — Канцелярия управления Олтении отмечает, что жителям из Гогош послан приказ свозить сено и исполнять работы, требуемые владелицей поместья Марией спэтэ-

https://biblioteca-digitala.ro

рясой, а жителям из Брясты дан наказ произвести пахоту для владельца Константина Арджетояну.

1734

158. — (Бухарест,) 12 января. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает судьям и всем людям, имеющим виноградники на холме Тополовень, не продавать вино в корчмах во владениях монастыря Нучет, который не может продать свое собственное.

159. — (Бухарест,) 12 марта. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает жителям из поместий монастыря Колця: Стельника, Ликирешть и Станомирешть, давать «оброк и десятину полностью, по обычаю» и отрабатывать на барщине с плугами весной и осенью.

160. — (Монастырь Козия,) 20 марта. — Игумен монастыря Козия просит управление Олтении, чтобы административные органы разрешили человеку, обрабатывающему виноградники из Гырдешть, и мельнику с мельницы на Рымнике остаться на своей работе, так как иначе оба дела будут запущены, что принесет убытки монастырю.

161. — (Крайова,) 12 мая. — Управление Олтении приказывает ворникам из Романац обязать жителей поместья Орля платить за выгон скота (сухат) монастырю Козия.

162. — (Бухарест,) 17 мая. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает разрешение исправнику монастыря Раду-Водэ, заставить всех людей с поместья Парайпань (Влашка), имеющих посевы или пользующихся поместьем, отрабатывать три дня барщины и давать оброк по обычаю, заставив и турок давать оброк и платить за выпас.

163. — Крайова, 21 мая. — Управление Олтении дает советнику Штефану Пыршковяну грамоту, разрешающую владеть крепостными из Грозэвешть (Романац) вместе со всеми частями их земли, которые, пытаясь считаться «мошненами», «проиграли тяжбу».

164. — Крайова, 31 декабря. — Думитру из Сяка (Мехединц) жалуется управлению Олтении, что, выкупившись от боярина Раду Настурела, притесняется старицей монастыря Динтрунлемн, которая хочет его закрепостить, и просит рассмотреть его тяжбу.

1735

165. — (Бухарест,) 5 января. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает полномочие посланному господаря, имеющему звание второго портара, направиться со слугой доктора Нотара в поместье Порумбренилор и в другие поместья из Влашки собрать оброк зерном, который был расхищен людьми, после того как он был собран.

166. — (Монастырь Бистрица,) 15 января. — Игумен из Бистрицы жалуется императорскому управлению Олтении, что

https://biblioteca-digitala.ro

жители различных поместий монастыря не оказывают ему никакого послушания, отказываются отрабатывать установленные барщинные дни или давать причитающийся оброк и угрожают уйти за Дунай или Олт.

167. — ⟨Бухарест,⟩ 1 марта. — Григоре Гика, господарь Валахии, закрепляет за монастырем Раду-Водэ монопольное право на продажу вин и бакалейных товаров в своем владений в Бухаресте.

168. — ⟨Бухарест,⟩ 1 марта. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает жителям поместья Михай-Водэ отрабатывать восемь дней на барщине, так как было условлено с игуменом вначале, а не три, как они хотят отрабатывать.

169. — ⟨Бухарест,⟩ 23 апреля. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает разрешение монастырю Рымник обязать всех людей, обосновавшихся на его землях, отрабатывать по 3 дня на барщие, каждый, в течении года, или платить по 45 бань, давать оброк и «подать поместья» по обычаю, платить за выгон и продавать вино лишь с разрешения игумена.

170. — Крайова, 9 мая. — Разрешение тяжбы монастыря Сурпателе с крепостными поместья Вулпень и установление на будущее подробных барщинных обязательств, без взимания оброка натурой.

171. — ⟨Крайова,⟩ 15 июня. — Крепостные из села Орля, насильно вынужденные управлением Олтении, дают запись игумену монастыря Козия с подробным перечислением барщинных обязательств, обещая их выполнять.

172. — ⟨Бухарест,⟩ 21 июня. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает игумену монастыря Голгота грамоту с разрешением заставить всех жителей из поместья Тырбэчень (Дымбовица) давать оброк натурой, отрабатывать на барщине три дня в год и платить за выгон (сухат), если держат лишь скот и пашут в другом поместье.

173. — ⟨Бухарест,⟩ 7 июля. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает грамоту игумену из Раду-Водэ, разрешающую взимать с подвод с зерном, которые переходят брод в поместье монастыря Дикисень, по 9 бань, брать оброк с посевов, плату за выгон и обязать каждого человека из поместья отрабатывать по три дня на барщине.

174. — ⟨Бухарест,⟩ 7 октября. — Григоре Гика, господарь Валахии, постановляет, что жители, проживающие в поместье митрополии, должны давать оброк по обычаю и отрабатывать по 9 дней барщины в год, давать установленную таксу за вино, ульи и за выпас скота, если проживают в другом месте.

1736

175. — ⟨Бухарест,⟩ 14 января. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает разрешение игумену монастыря Банулуй

https://biblioteca-digitala.ro

(Бузэу) запретить «одэяшанам» из Удац держать корчмы, разрешив лишь продажу вин монастыря, и одновременно с этим обязать жителей с поместья отрабатывать три дня на барщине.

176. — (Бухарест,) 21 января. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает грамоту игумену из Аниноасы с разрешением взять в свое владение некоторые части поместья Бунешть (Арджеш), ранее принадлежавшие некоторым крепостным монастыря, которые сбежали, оставив их другим крепостным.

177. — (28 января). — Игумен Варлаам из Аниноасы просит господаря Валахии распорядиться выдать ему письмо к игумену из Арджеша, чтобы разыскать некоторых крепостных с усадьбой в Бунешть, купленных за 59 золотых, которые сбежали и усадьбой их владеют другие.

178. — (Крайова,) 14 февраля. — Управление Олтении приказывает ворникам уездов заставить всех жителей посеять озимые и яровые, чтобы привязать их к своим селам, а в случае бегства казначейство возместит свои убытки урожаем, который они оставят.

179. — (Монастырь Кумпулунг,) 20 февраля. — Письменное свидетельское показание, данное иеромонахом паломником Иосифом, бывшим игуменом монастыря Кымпулунг, по поводу принадлежности крепостного Иоакима из Изворань, на которого претендуют монастырь и боярин Раду Голеску.

180. — (Бухарест,) 10 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, устанавливает порядок продажи вина для монастыря Раду-Водэ на поместье монастыря в Бухаресте и уточняет монопольное право монастыря и наказание тех, кто не будет выполнять распоряжения.

181. — (Бухарест,) 4 мая. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, разрешает игумену из Главачока взымать с жителей, проживающих в монастырских поместьях, оброк по обычаю, по 45 бань с души или по три дня барщины, плату, установленную за выгон, ульи, вино и т. д.

182. — Крайова, 12 июня. — Управление Олтении уточняет монопольное право монастыря Хурез в его владениях на продажу вина, водки и меда, под угрозой конфискации у тех, кто не подчинится.

183. — (Бухарест,) 20 июня. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, разрешает игумену из Мэксинень брать оброк по обычаю с жителей, осевших на землях монастыря, и каждый должен отрабатывать три дня на барщине и платить другие таксы.

184. — Крайова, 21 июня. — Управление Олтении дает игумену монастыря Говора полномочную грамоту обязать жителей с поместья Чернец и Маловэц договориться с ним насчет оброка и очередных работ, а относительно вина — имеет право продавать только монастырь, причем жителям остается лишь одна корчма в Чернеце, где могут продавать их вино по очереди.

https://biblioteca-digitala.ro

185. — ⟨Крайова, 29 июля⟩. — Управление Олтении, оповещенное инспектором провинции Гебауром о несправедливостях, чинимых жителям из поместья монастыря Цынцэрень, пишет игумену «относиться к ним получше», обязав их или платить оброк и за выпас, или только «работать», разрешив им держать корчму в селе.

186. — ⟨Бухарест,⟩ 4 ноября. — Григоре Гига, господарь Валахии, приказывает жителям, имеющим виноградники на горе Вэлень (Мусчел) в поместье монастыря Раду-Водэ, обрабатывать их и давать игумену «дань».

1737

187. — ⟨Бухарест,⟩ 15 января. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает грамоту игумену из Дялула с разрешением предложить владельцам заброшенных виноградников в поместье монастыря обрабатывать их, а виноградники тех, кто откажется, отдать во владение другим, которые будут давать монастырю оброк, господарский «погонарит» и «винаричий» по обычаю.

188. ⟨Бухарест,⟩ 22 января. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает разрешительную грамоту игумену из Кымпулунга принять во владение монастыря крепостных из Изворань, которые, находясь в господарском селе Штефэнешть, взяты вместе с прочими крестьянами на другие работы; для того, чтобы они оставались только послушниками монастыря, произвести для них раздел податей.

189. — ⟨Крайова, 7 февраля⟩. — Управление Олтении предлагает епископу из Рымника наказать попа Стана из Чэркаш, который склонил жену покойного Константина Фэркашану дать отпускную грамоту Барбу, пыркалабу из Зэвидень, и другим трем крепостным, оспариваемым новым владельцем Пэтру Зэтряну.

190. — ⟨Бухарест,⟩ 30 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, поручает великому бану Григоре Гречану расследовать и вернуть монастырю Кымпулунг его крепостных из Изворань, которые обязаны платить налог в селе Штефанешть.

191. — ⟨Крайова, 15 мая⟩. — Управление Олтении приказывает пыркалабам и жителям сел, расположенных на берегах озер, работать для установки плетней для задержания рыбы, чтобы не причинить убытка арендаторам.

192. — ⟨Крайова,⟩ 24 мая. — Управление Олтении приказывает ворникам Вылчи и Горжа заставить жителей сел из поместий монастыря Бистрица и Хурез, чтобы в счет барщинных дней, которые они не хотят отрабатывать, нагрузили зерно из монастырских амбаров и перевезли его в Крайову

193. — ⟨Бухарест,⟩ 10 июня. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, поручает Скарлату, великому капитану пограничников, расследовать жалобу и защитить права игумена из Мэксинень против «кэлэрашей» и других жителей поместья, скот которых портит

https://biblioteca-digitala.ro

плотину мельницы, и которые не хотят платить за выгон, ни отрабатывать на барщине.

194. — (Бухарест,) 14 июня. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, закрепляет за монастырем Колця из Бухареста владение частью села Комарник, «с поместьями и горами и со всеми крепостными», находящимися там, и с беглыми, частью, принадлежавшей великому спэтару Михаю Кантакузино, дар за «упомин его души» и за денежный долг.

195. — (Крайова, 19 июля). — Управление Олтении приказывает ворникам из Романац заставить жителей из Лолоешть или отрабатывать на барщине, или давать оброк и платить за выгон владельцу Шербану Фэркэшану, обязав их возместить убытки, причиненные в заповедном лесу вместе с крестьянами из Попынзэлешть.

1738

196. — 23 июля. — Пыркалаб Дима вместе с 75 людьми из села Костешть, нанятыми косить сено исправником монастыря Бистрица, дают показания, как были захвачены враçплох крестьянами из Речи, во главе с попом Апостолом, которые особо жестоко обошлись с монахами, их сопровождающими, и разбросали их запасы.

197. — 15 сентября. — Монах Макарий оставляет митрополии по завещанию место для мельницы с двумястами саженями поместья, «две души цыган» и трех крепостных «с их сыновьями».

1739

198. — (Бухарест,) 13 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, уполномачивает господарского человека Манула, «служителя», который вместе с пыркалабом из Фотойи (Влашка), поместья митрополии, должны искать беглых людей из этого села, где бы они не находились, и привести их обратно.

199. — (Бухарест,) 2 июля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает пыркалабу и жителям из поместья митрополии Тынтава, давать оброк натурой по обычаю и отрабатывать по пять дней барщины в год.

200. — (Бухарест,) 2 июля. — Неофит, митрополит Валахии, сообщает пыркалабам и меджиашам с поместья Тынтава, что получил письменный приказ господаря, чтобы каждый отрабатывал 5 дней барщины в год, и призывает к исполнению, под угрозой проклятья.

201. — 22 августа. — Поп Константин из Лэкустень, обругавший исправника монастыря Садова, приехавшего собирать оброк с поместья Добрешть, был наказан епископом, и дает запись игумену, обязываясь не противиться с бранью сбору оброка.

https://biblioteca-digitala.ro

202. — ⟨Бухарест,⟩ 1 июля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, разрешает игумену монастыря св. Иоанна из Бухареста брать оброк со всех людей в поместье Влэдень (Яломица), являющимся господарским селом, и обязать каждого отрабатывать по 6 дней в год на барщине, сохранив и монополию продажи вина.

203. — ⟨Бухарест,⟩ 16 июля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает монахам из скита Плэвичень (Олт) грамоту, разрешающую брать со всех людей поместья оброк по обычаю, заставить отрабатывать шесть дней барщины, имея монополию на продажу вина в корчмах.

204. — Бухарест, 18 июля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает вольную грамоту епитропу монастыря Колця из Бухареста брать с поместий Ликирешть и Стельника (Яломица) оброк натурой по обычаю и плату за выгон скота, за ульи и за свиней со всех людей без различия.

205. — ⟨Бухарест,⟩ 18 июля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает разрешение митрополиту иметь в Болбошань 32 человека, а в Оревице 95, которые должны давать, как и в других поместьях митрополии, оброк по обычаю и отрабатывать шесть дней на барщине в год.

206. — Бухарест, 11 августа. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает грамоту, разрешающую игумену монастыря св. Иоанна из Бухареста брать оброк по обычаю с людей из поместий Крецешть и Берчень (Илфов) и обязать каждого отрабатывать по шесть дней на барщине, монастырь же имеет абсолютную монополию на продажу вина в корчмах.

207. — ⟨Бухарест,⟩ 4 сентября. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, закрепляет за Танасием, бывшим великим шатрарем, владение людьми, живущими в его поместье Дэрэшть, взимая оброк по обычаю, а барщинных дней на каждого жителя чтобы было 12 в год.

208. — 19 сентября. — Костаке, бывший великий капитан, и Б. Отетелишану по приказу господаря судят тяжбу игумена из Арноты и крепостных из Богдэнешть (Вылча), Андрея и Марина с их ватагой, которые выстроили две мельницы на реке Хурез, утверждая, что они «мошнены», и дает им «отказ», и владеть ими будет монастырь как крепостными, а игумен возместит им расходы с мельницами.

209. — ⟨Бухарест,⟩ 29 октября. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, постановляет, что люди, находящиеся на поместных землях скита Бэлтень, подворье монастыря Раду-Водэ, должны отрабатывать шесть дней барщины в год и давать «оброк из десяти частей одну, по обычаю», а вино жителей можно продавать после предварительного соглашения с исправником монастыря.

https://biblioteca-digitala.ro

210. — (Бухарест,) 20 ноября. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает разрешение игумену монастыря Бутойул (Дымбовица) обязать жителей из поместья Влэдуцу (Телесрман) давать оброк по обычаю, отрабатывать по шесть дней на барщине в год каждому и соблюдать монополию монастыря на продажу вина в корчмах.

211. — (Бухарест,) 20 ноября. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает игумену монастыря Бутойул (Дымбовица) грамоту с разрешением заставить людей, поселившихся в поместье Рогоазе в Чилиень, каждого отрабатывать в год по шесть дней на барщине, «барщину, а не работу», давать оброк по обычаю и соблюдать монопольное право.

212. — (Бухарест,) 10 декабря. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает игумену из монастыря Мисля грамоту с разрешением заставить людей, что живут в поместье Гряка, отрабатывать по шесть дней на барщине в год, «лишь барщину, а не работу», давать оброк по обычаю и соблюдать монополию монастыря на продажу вина в корчмах.

213. — 11 декабря. — Показание нескольких жителей, данное игумену из Сэрэчинешть по поводу фруктового сада монастыря, на который претендуют «мошнены» из Пэушешть.

1741

214. — (Бухарест,) 27 января. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает разрешение боярину Апостолу, бывшему придворному пыркалабу, заставить людей со своих поместий: Поенарь, Вэлень и Тэрэчень (Дымбовица) давать оброк по обычаю, отрабатывать каждому по шесть дней в год на барщине на разных работах и соблюдать монополию владельца на продажу вина в корчмах.

215. — (Бухарест, 7 февраля). — Параграф, относящийся к обязанностям крестьян, сидящих на боярских и монастырских поместьях, находящийся в анафоре бояр относительно реорганизации страны, подтвержденной господарем К. Маврокордатом.

216. — (Бухарест,) 23 февраля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает пыркалабам и жителям сел монастырей из Илфова отработать за счет барщины яровые посевы, согласно указаниям из «листа за печатью» епитропов.

217. — (Бухарест,) 7 марта. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, запрещает боярину Раду Отетелишану переманивать и поднимать жителей села Шушани для переселения их в Отетелиш, ибо Шушани являются старинным поселением Иона Дымбовичану, ватафа апродов, который пожаловался господарю.

218. — (Бухарест,) 11 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, постановляет, чтобы жители сел Тутана и

https://biblioteca-digitala.ro

Вылчелеле из поместья монастыря Тутана, подворья монастыря Раду-Водэ, не были забижаемы исправником господарских виноградников из Деалул Питештилор, имея обязанности отрабатывать лишь дни обычной барщины, требуемые игуменом.

219. — ⟨Бухарест,⟩ 16 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает пыркалабам и крестьянам из поместий монастыря Злэтарь из Долж отрабатывать барщину согласно господарскому постановлению, давая оброк по обычаю.

220. — ⟨Бухарест,⟩ 16 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает пыркалабам и жителям сел, расположенных на землях монастыря Бистрица, отрабатывать на барщине своевременно и давать оброк «из десяти одну, по обычаю».

221. — ⟨Бухарест,⟩ 18 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает разрешающую грамоту игумену монастыря св. Иоана из Бухареста взять во владение 18 людей из Берчень, что живут в поместье монастыря, и всех живущих в поместье Крецешть, обязав их отрабатывать шесть дней на барщине и давать оброк, по обычаю.

222. — ⟨Бухарест,⟩ 20 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, уполномачивает епитропа монастыря Колця заставить всех людей из поместий Слэник, Вэрбилэу и Прэжань, кроме «чоканашей» (забойщиков в соляных копах) отрабатывать «барщину, а не работу» и давать оброк по обычаю, соблюдая монастырскую монополию на продажу вина.

223. — ⟨Бухарест,⟩ 27 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает грамоту митрополиту Неофиту с разрешением взять во владение всех людей из поместья митрополии Глушов (Влашка), поставить им пыркалаба и обязать каждого отрабатывать по шесть дней на барщине в год, давая и оброк по обычаю, монастырь же имеет монополию на продажу вина в корчмах.

224. — ⟨Бухарест,⟩ 4 августа. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает исправнику Арджеша, Константину Брусису постельничему, заставить жителей из Сэлэтрук отрабатывать митрополии барщину, давать оброк и не продавать своего вина.

225. — ⟨Бухарест,⟩ 10 августа. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, посылает Константина Брусиса, исправника Арджеша, искать и привести обратно в селение Сэлэтрука «плаешей» митрополии для «обложения налогом» вместе со всеми, по тому, как распределены в реестре казначейства.

226. — ⟨Бухарест,⟩ 22 сентября. — Михай Раковица, господарь Валахии, поручает великому бану Крайовы заставить жителей села монастыря Виерошул, расположенного за Олтом, заплатить за барщинные дни по 15 бань, как договорились с игуменом.

227. — 15 октября. — Жители из Стэнислэвешть, поместья монастыря Кымпулунг, дают запись игумену об откупе права прода-

https://biblioteca-digitala.ro

вать вино по 4 бани с господарского ведра, в течении десяти лет, на сумму в 16 талеров с половиной, которую погасили.

228. — Бухарест, 20 декабря. — Михай Раковица, господарь Валахии, приказывает «кэмэрашам» соляных копей, откупщикам соляных копей у господаря, обязать «чоканашей» (забойщиков) из Слэника, поместья монастыря Колця, отрабатывать ежегодно как барщину по 400 соляных глыб, которые монастырь волен продать любому купцу.

229. — (Бухарест,) 21 декабря. — Михай Раковица господарь Валахии, дает епитропу монастыря Колця вольную грамоту — заставить людей, живущих в поместьях Слэник, Вэрбилэу и Прэжень, отрабатывать барщину на покосе, жатве и пахоте, давать оброк по обычаю и соблюдать монастырскую монополию на продажу вина.

1742

230. — (Бухарест,) 4 января. — Михай Раковица, господарь Валахии, приказывает жителям из поместий монастыря Михай-Водэ отрабатывать на барщине по шесть дней в год, в установленные дни, и давать оброк-десятину, а насчет продажи вина крестьяне должны сначала договориться с исправником монастыря.

231. — (Бухарест,) 7 января. — Михай Раковица, господарь Валахии, дает игумену монастыря Дялул грамоту с разрешением взять в свое владение всех людей с поместий монастыря: Окница, Аниноаса, Подул Хризий, Бэжешти, Рэзвадул, Попша, Сэтени, Глодени из Дымбовицы и Валя Лунгэ из Праховы, установить им барщину — шесть дней в году, оброк по обычаю и монастырскую монополию на продажу вин в корчмах.

232. — (Бухарест,) 10 января. — Михаил Раковица, господарь Валахии, дает полномочную грамоту игумену из Виерошул запретить рубку деревьев в лесах монастыря, кроме как на дрова, и те, кто имеют необходимость в дереве для постройки домов, пусть сначала «договорятся с исправником монастыря платить подать».

233. — (Бухарест,) 22 марта. — Антонаке Калиарх, великий бан Крайовский, приказывает горожанам из Чернеца давать оброк вином (оташтину) за виноградники монастыря Говора, а насчет барщины, поскольку они горожане, пусть договорятся с игуменом.

234. — (Бухарест,) 24 марта. — Михай Раковица, господарь Валахии, разрешает монахиням из монастыря Лэкулеце заставить всех жителей в поместьях Цыца и Петрошица отрабатывать по шесть дней в год на барщине, давать оброк «десятину, по обычаю», и «подать с бочки» за продажу вина, «как смогут договориться».

235. — (Бухарест,) 26 марта. — Михаил Раковица, господарь Валахии, приказывает, чтобы люди из села Пиетриле, монастыря

https://biblioteca-digitala.ro

Котрочень, давали полностью оброк со всех продуктов, так как не сдержали уговора обработать взамен оброка виноградники монастыря.

236. — ⟨Бухарест,⟩ 21 апреля. — Михай Раковица, господарь Валахии, разрешает боярину Некулае, второму комису, собрать всех людей с его поместья Черчеле (Телеорман) в одно место и основать село «там, где более старое селище», с условием отрабатывать на барщине шесть дней в год и давать десятину.

237. — ⟨Бухарест,⟩ 25 апреля. — Михай Раковица, господарь Валахии, приказывает исправнику из Яломицы расследовать в поместье Брынчень монастыря Дялул злоупотребления, произведенные Ибраимом ага в «одае», называемой Бейлик, в ущерб монастырю, запретить ему продажу вина и водки в корчме, оставив ему лишь столько людей, освобожденных от уплаты налогов, сколько предусмотрено в грамоте господаря.

238. — ⟨Бухарест,⟩ 4 мая. — Михай Раковица, господарь Валахии, дает грамоту на владение некоторыми крепостными из Изворань (Мусчел) монастырю Кымпулунг, наследниками Иоакима и Мани, купленными Матеем Басарабом, за которых Николае Штирбей, зять Раду Голеску, судился с монастырем и проиграл тяжбу.

239. — ⟨Бухарест,⟩ 22 августа. — Михаил Раковица, господарь Валахии, дает разрешительную грамоту игумену монастыря св. Иоана из Бухареста взять во владение те самые два села в поместье Влэдень, куда исправнику Яломицы не следует вмешиваться, так как пыркалабы, назначенные игуменом, наделены властью производить «расправу» над жителями, не выполняющими обязательств.

240. — ⟨Бухарест,⟩ 1 сентября. — Михай Раковица, господарь Валахии, разрешает митрополиту Неофиту держать 22 человека в поместье Болбошань и 95 в Оревице, которые должны давать обычный оброк и отрабатывать на барщине по шесть дней.

241. — ⟨Крайова,⟩ 9 ноября. — Антонаке Калиарх, великий бан Олтении, приказывает исправнику Константину Фэркэшану из Вылчи позвать «судью» города Окнеле Марь, чтобы научить, как убедить горожан, имеющих виноградники в поместье монастыря Бистрица, давать налог за вино (винаричиул) из десяти ведер одно, а не деньги, как они хотят.

1743

242. — 1 января. — Запись в книге митрополии относительно расторжения брака между крепостным и свободной женщиной, которая не хочет «быть в рабстве».

243. — ⟨Бухарест,⟩ 10 января. — Михаил Раковица, господарь Валахии, дает полномочную грамоту господарскому человеку направиться в село Пиетриле (Влашка), собственность монастыря Котрочень, и заставить жителей выполнять обязательства, взятые по записи перед игуменом взамен освобождения от оброка и отштины

https://biblioteca-digitala.ro

(оброка вином) или же отдать за прошлое оброк, отработать на барщине и дать оташтину.

244. — (Бухарест,) 19 января. — Михаил Раковица, господарь Валахии, уполномачивает игумена из Тисманы, обязать всех жителей из поместий монастыря отрабатывать шесть дней на барщине и соблюдать монополию монастыря на продажу вина.

245. — (Бухарест,) 4 февраля. — Михаил Раковица, господарь Валахии, дает игумену из Кымпулунга грамоту с разрешением заставить всех людей, поселившихся в поместьях монастыря, отрабатывать шесть дней на барщине и соблюдать монополию на продажу вина, а других, живущих по соседству с владением, обязать давать за выпас скота «сухат», или же отрабатывать на барщине, «помогая» монастырю.

246. — (Бухарест,) 20 февраля. — Михаил Раковица, господарь Валахии, разрешает митрополиту Неофиту брать весь налог на вино (винаричиул), оброк вином (оташтину) с «перпером» и дары по обычаю с поместий Оревица и Болбошань, а также и 60 бань в год за барщину со всех жителей этих поместий, а с живущих в ските Четэцуя и обычный оброк.

247. — 7 апреля. — Негоица, сын Албула чашника из Букшенешть (Арджеш), дает отпускную запись «Андрею, сыну Иона марталога», так как, считая его крепостным, позвал его на суд, где Андрей доказал документами выкуп своего деда Преды Кэприоряну от предков Негоицы.

248. — 15 апреля. — Станка Глоговяну и ее сын Ионица дарят монастырю Тисмана одного своего крепостного Ене, сына Николчи, с его частью земли из Хэешть и из Грошовень.

249. — (Строешть,) 8 мая. — Священники, пыркалаб и все крестьяне из Строешть дают запись игумену монастыря Бистрица на сумму в 100 злотых в год, что является платой за барщинные дни, за выгон и оброк с поместья, в котором проживают.

250. — (Бухарест,) 19 мая. — Жители из Оревицы и Болбошань дают запись митрополиту о своих обязательствах нести ответственность за виноградники и посевы, которые имеют в поместье митрополии.

251. — (Бухарест,) 21 июня. — Михаил Раковица, господары Валахии, дает митрополиту разрешительную грамоту запретить продажу вина и водки без ведома последнего как в Бухаресте на месте митрополии, так и вне, в поместье, под угрозой конфискации.

252. — 28 июня. — «Меджиаши» и священники из Брэнешть дают свидетельское показание архимандриту Онофрею, что бан Нягое Сэкуян оставил в дар митрополии селище в их селе, рядом со Стойкой Мотоакэ, а крепостному Леуштяну даровал освобождение.

253. — (Бухарест,) 28 июля. — Михаил Раковица, господарь Валахии, дает разрешение митрополиту Неофиту через своего

https://biblioteca-digitala.ro

управляющего заставить «кэлэрашей и других их хайманале» в поместье Бабеле давать оброк по обычаю и платить за выгон, поскольку они освобождены лишь от барщины.

254. — (Бухарест,) 14 сентября. — Михаил Раковица, господарь Валахии, приказывает жителям поместья Скей монастыря Тутурор Сфинцилор, отрабатывать по шесть дней на барщине, давать оброк и плату за выгон, а если не довольны, пусть придут на суд в диван.

255. — (Бухарест,) 27 сентября. — Михаил Раковица, господарь Валахии, запрещает жителям поместий митрополии, в Бухаресте или в селах вне города, продавать вино и водку без предварительного соглашения с митрополитом, а «подати платить по обычаю».

256. — (Монастырь Кымпулунг,) 17 октября. — Запись о садах из Валя Изворанилор, принадлежавших монастырским и боярским крепостным.

257. — (Крайова,) 29 октября. — Великий бан Крайовы поручает исправнику Константину Брэилойу дать одного пандура, который заставит жителей из Фынтына Банулуй, владения монастыря Мотру, платить по одному злоту за барщину, как договорились с игуменом.

258. — (Бухарест,) 29 декабря. — Михаил Раковица, господарь Валахии, посылает специального посланца на соляные разработки в Слэник заставить «чоканашей» (забойщиков копей) в поместье монастыря Колця отрабатывать барщину — 400 соляных глыб, и привезти «рэваш» — счет монастырю.

1744

259. — (Бухарест,) 8 января. — Михаил Раковица, господарь Валахии, дает разрешение игумену монастыря Рымник владеть людьми сел из поместий монастыря, поставив им пыркалабов и обязав всех отрабатывать шесть дней барщины, давать десятину по обычаю и не продавать своего вина, а пограничному капитану не вмешиваться.

260. — (Бухарест,) 15 января. — Михаил Раковица, господарь Валахии, приказывает пыркалабам из Штефанешть запретить Николаю Штирбею брать на барщину восемь домов крепостных монастыря Кымпулунг, которыми распоряжается игумен, а для дани считать этих людей вместе с селом, как и раньше.

261. — (Бухарест,) 5 апреля. — Михаил Раковица, господарь Валахии, дает игумену из Нучета грамоту с разрешением распорядиться чтобы на престольный праздник святого Георгия продавалось лишь монастырское вино «по старому обычаю».

262. — 15 июня. — Константин Брезойану, бывший великий армаш, по поручению господаря расследует недоразумение между игуменами монастырей Кымпулунг и Виерошу о неразделенных местах,

https://biblioteca-digitala.ro

принадлежащих крепостным из Изворань, и дает указ исправить границы, по свидетельству старых людей, в пользу первого.

263. — (Бухарест,) 31 августа. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, закрепляет за митрополитом Неофитом владение селами митрополии: Мэркуца, Ботень, Курэцешть, Тоболя и Кукуець (Илфов), и разрешает ему заставлять жителей отрабатывать на барщине 12 дней, давать оброк, соблюдать монополию продажи напитков, давать треть рыбы, а «вотчинными крестьянами» владеть дальше.

264. — (Бухарест,) 10 декабря. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает полномочие епитропу монастыря Колция взымать барщину солью по 400 глыб с монастырского поместья Слэник, поручив «кэмэрашам» соляных копей заставить «чоканашей» отрабатывать барщину своевременно, а продавать эти глыбы свободно любому купцу.

1745

265. — (Бухарест,) 16 января. — Вельможные бояре судят тяжбу Захарии, который считает себя не по праву крепостным монастыря Мисля, с игуменом и постановляют, чтобы им владел монастырь «как настоящим крепостным».

266. — Куртя де Арджеш, 28 января. — Священники и горожане из Куртя де Арджеш дают свидетельское показание господарю о жителях из Стрэешть, обязанных давать оброк и отрабатывать барщину игумену из Бистрицы, что в прошлом они платили монастырю по «12 уг, то есть 20 талеров», без других обязательств.

267. — (Бухарест,) 28 января. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, разрешает епископу Буззу собрать в монастыре Винтилэ-Водэ и в поместье Бечень «как можно больше» чужих людей, чтобы договориться о числе барщинных дней, сии будучи обязаны платить лишь подать четырех четвертей (т. е. четыре раза в год).

268. — (Бухарест,) 2 февраля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, закрепляет за монастырем Голгота, в результате жалобы игумена, владение селами монастыря Тырбачень и Фынтына Рече, где жители обязаны отрабатывать по 12 дней на барщине, давать оброк, соблюдать монополию на продажу напитков и давать с озер «треть рыбы».

269. — (Бухарест,) 19 февраля. — Постановление княжеского дивана об оташтине (оброке вином) с виноградников монастыря Аниноаса на холме Урукештилор: «из 20 ведер одно ведро, и брать деньги, а не вино, с ведра по 20 бань».

270. — (Бухарест,) 23 марта. — Просьба игумена из Котрочень к господарю, выдать ему грамоту, которою обязать крестьян отрабатывать барщину на землях монастыря, и приказ Константина

https://biblioteca-digitala.ro

Маврокордата исправнику из Илфова заставить отрабатывать по 12 дней в год каждого жителя и давать обычный оброк.

271. — 24 марта. — Жалоба игумена из Нучета, адресованная господарю, о том, что жители сел поместья Тополовень не хотят отрабатывать барщинные дни, и постановление Константина Маврокордата исправнику Мусчела заставить их выполнять указание господаря.

272. — ⟨Крайова,⟩ 6 апреля. — Каймакамы Олтении приказывают жителям, имеющим виноградники во владениях монастыря Виерошул, давать оташтину (оброк вином) деньгами, а имеющим посевы в поместье Урыци, отрабатывать 12 дней барщины и платить налог за проданное вино в корчмах во владениях монастыря.

273. — ⟨Монастырь Кымпулунг,⟩ 5 мая. — Василе иеромонах, проигумен из монастыря Кымпулунг, дает запись, что за сумму в 55 талеров продал крепостным, Иону чел Маре и его брату Нице, двух детей цыган, принадлежавших меднику Иону, которых они дадут монастырю, чтобы выкупиться.

274. — ⟨Бухарест,⟩ 20 мая. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает исправникам и судьям Праховы, чтобы 96 людей из Комарника, жители, принадлежащие монастырю Колця, платили за барщину по 90 бань в год, давали оброк и соблюдали монастырскую монополию на продажу вина.

275. — 25 мая. — Прошение боярина Санду, логофета в диване, направленное господарю, чтобы жители его поместья Хырлешти отрабатывали барщину, и постановление Константина Маврокордата, данное исправнику Телеормана , чтобы эти жители отрабатывали по 12 дней барщины или, с разрешения владельца, давали по одному злоту в год и оброк по обычаю.

276. — ⟨Бухарест,⟩ 9 июня. — Суд вельможных бояр по поводу крепостных из Бэдешть монастыря Кымпулунг, которые просят «освобождения из крепостных», постановляет, что они «настоящие крепостные монастыря».

277. — ⟨Бухарест,⟩ 10 июня. — Прошение игумена из монастыря Котрочень, направленное господарю, с просьбой дать ему грамоту, чтобы заставить жителей поместья Байрактарь и Кэсчиореле отрабатывать барщину, и приказ Константина Маврокордата исправнику Илфова принудить их к 12 дням барщины и обычному оброку, причем могут вместо барщины давать в год по одному злоту, если хочет владелец.

278. — 10 июня. — Игумен из Главачока жалуется господарю, что жители поместья не отрабатывают барщину, а Константин Маврокордат приказывает исправнику Влашки заставить их отрабатывать 12 дней на барщине или платить по одному злоту в год и давать оброк.

279. — Бухарест, 11 июня. — Игумен из Михай-Водэ жалуется господарю, что жители имения Чокэнешть, принадлежащего монастырю, косят сено и выращивают арбузы для торговли с турками из

https://biblioteca-digitala.ro

«Дристора», и оброка не дают, а Константин Маврокордат приказывает Константину Чорану, исправнику и судье Илфова, заставить крестьян выполнять все обязательства и «десятую часть денег» давать лишь тем, кои продают арбузы.

280. — (Монастырь Арнота.) 19 июня. — Игумен из Арноты жалуется господарю, что крепостные монастырских сел Добричень и Богдэнешть не отрабатывают барщину и не дают оброка, поделив между собой поместье, а Константин Маврокордат приказывает исправнику Вылчи принудить их к отработке 12 дней на барщине или же платить деньгами по одному злоту, давать оброк и соблюдать монастырскую монополию на продажу вина и водки.

281. — (Монастырь Кымпулунг.) 20 июня. — Игумен монастыря Кымпулунг дает запись о выкупе «четырнадцати домов» крепостных села Бэдешть, по 25 талеров «семейный человек с детьми» и 12 с половиной «холостой», без земли, чтобы они были свободными людьми.

282. — (Бухарест.) 21 июня. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает исправнику Влашки обязать жителей поместий митрополии: Фотоя и Обисливи, отрабатывать на барщине 12 дней в году, давать оброк и не продавать вина без разрешения, а если митрополит согласен, каждый будет платить по одному злоту в год, вместо барщины.

283. — (Бухарест.) 21 июня. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает исправнику Илфова обязать жителей поместий митрополии: Мэркуца, Ботень, Тобыля, и Курэцэшть, отрабатывать 12 дней на барщине или платить деньгами по одному злоту и давать оброк.

284. — (Бухарест.) 27 июня. — Вельможные бояре рассматривают жалобу игумена из Котрочень против крепостных монастырского поместья Тэртэрань, которые владеют несколькими садами, а оброка не дают и на барщине не отрабатывают, под предлогом, что их предки расчистили лес топорами, и признают правым игумена.

285. — (Бухарест.) 6 июля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает бывшему великому сэрдару Михаю Фэлкояну, исправнику и судье Олта, заставить жителей поместий Доробанц и Белджугул, как и других из Сухаи из Телеормана, давать монастырю Клокочов обычный оброк и отрабатывать 12 дней в год на барщине или платить деньгам и по одному злоту, вместо барщины.

286. — (Бухарест.) 10 июля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает исправнику Влашки принудить жителей поместья Подул Доамней, принадлежащего скиту Бабеле, вносить по одному злоту в год за барщину в два взноса, а (тамошнему) капитану запретить продажу вина без соглашения.

287. — 10 июля. — Несколько жителей из села Джемининле (Дымбовица), закрепощенных без их ведома боярином Панэ Негоеску и принесенных в дар вместе с поместьем монастырю св. Георгия в Бу-

https://biblioteca-digitala.ro

харесте, подают жалобу господарю, что были притеснены и угнетаются монахами, а Константин Маврокордат утверждает анафору бояр, которые постановляют, что поместье остается монастырю, а жаловавшиеся — свободными людьми.

288. — ⟨Бухарест,⟩ 26 октября. — Постановление боярского дивана Валахии, утвержденное господарем, относительно преимуществ, предоставляемых отчужденным жителям, которые хотели бы вернуться в страну, подробно перечисляющее их обязательства перед господарем и владельцами поместий, где они поселятся.

1746

289. — ⟨Бухарест,⟩ 10 января. — Анафора вельможных бояр Валахии, утвержденная Константином Маврокордатом, относительно права монастыря Арнота на владение поместьем Богдэнешть, после освобождения бывших крепостных, которые выкупили лишь «свои головы» (без земли).

290. — ⟨Бухарест,⟩ 12 января. — Диван Валахии рассматривает в суде спор между монастырем Бистрица и крепостными из сел Вайдеей и Кындой, постановив их выкуп за деньги из казны; дело одобрено Константином Маврокордатом.

291. — ⟨Бухарест,⟩ 1 марта. — Господарь и бояре Валахии, дают грамоту об освобождении крепостных, ушедших на чужбину из-за притеснений, если они возвратятся в свои села.

292. — ⟨Бухарест,⟩ 15 марта. — Митрополит Валахии, Неофит, освобождает крепостных митрополии из Тырговиште и из Бухареста, купив в возмещение митрополии за собственные деньги поместье Пэтроайа, за которое дал 3500 талеров.

293. — ⟨Бухарест,⟩ 10 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, постановляет, чтобы жители райи (области, подвластной Османской империи) Джурджу, имеющие виноградники в Дайе и не желающие давать оташтину (оброк вином) монастырю Кэшчиореле, явились в десятидневный срок в диван, а в случае отказа игумен берет их виноградники за счет монастыря.

294. — 14 апреля. — Анафора бояр господарю, относительно просьбы Яне Пуркариула и его брата Нягу указать, по какому праву ими владеет монастырь Валя (Мусчел), и, доказав, что они крепостные, разрешают им выкупиться.

295. — ⟨Бухарест,⟩ 6 мая. — Прошение великого ключника Константина Брынковяну, направленное господарю, чтобы заставить жителей его поместья Гэчень отрабатывать барщину и другие обязательства, и постановление вельможных бояр, чтобы исправник волости Саака заставил их отрабатывать 12 дней барщины, давать оброк, плату за проданное вино, утвержденное постановлением Константина Маврокордата .

https://biblioteca-digitala.ro

296. — (Монастырь Хуреж,) 9 мая. — Поп Ион, пыркалаб Ионашку и другие «мошнены» из Хуреза жалуются господарю, что игумен монастыря пытается их выгнать из поместья, отбирая скот для своих дел и посылая их на барщину сверх условленных дней.

297. — (Бухарест,) 9 мая. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, утверждает постановление вельможных бояр приказать исправнику Мусчела составить список крепостных монастыря Арджеш, которые высказались желающими выкупиться за цену в 10 талеров.

298. — (Бухарест,) 16 мая. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, утверждает постановление дивана относительно жителей поместья Аджешть ключника Иордаке, которые обязаны давать оброк по обычаю, отрабатывать 12 дней барщины или платить деньгами, если владелец согласен, по одному злоту за каждый год.

299. — (Монастырь Козия,) 19 июня. — Монастырь Козия разрешает «жудечам» из Жибли обрабатывать часть монастырского поместья из Койски вниз по долине к Олту, меж каменных крестов, дар их предков, на условиях, установленных для барщины и оброка.

300. — (Бухарест,) 5 августа. — Господарь и бояре Валахии дают указ об освобождении всех крепостных, посредством выкупа за 10 талеров с каждого, либо по доброй воле владельцев.

301. — (Бухарест,) 13 сентября. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает митрополиту грамоту с разрешением привести в поместье Бэнешть (Лымбовица) людей, «издавна ушедших на чужбину», с уточнением, что если среди них есть крепостные, то «будет даровано освобождение из крепостных им и всем их родичам».

302. — 1 ноября. — Сафта Крецулеску, дочь Константина Брынковяну, вместе с четырьмя своими сыновьями, даруют вольную запись Иону Чуркэ и его брату Марину из села Горош (Мехединц).

303. — 23 ноября. — Некулай Арджетояну дает отпускную запись из крепостных Некуле, сыну Стана Бурлуша, с его пятью сыновьями, Опрей, Раду, Думитру, Станом и Ионом, которые выкупились за сумму в шестьдесят талеров без земли.

1747

304. — (Монастырь Арнота,) 3 февраля. — Игумен из Арноты жалуется господарю, что после освобождения крепостных из Богдэнешть, выкупленных на деньги казны, два «жудеча», Георге и Михаила Чокан, с бывшими крепостными «взяли половину поместья», и просит назначить бояр для расследования на месте.

305. — (Бухарест,) 12 февраля. — Вельможные бояре, рассудив тяжбы жителей из Строешть с монастырем Бистрица, оста-

https://biblioteca-digitala.ro

вляют в силе требования игумена — 75 талеров в год или же отработка каждым 12 дней барщины и обычный оброк.

306. — 20 февраля. — Игумен Монастыря Кымпулунг дает отпускную запись Иону и Стэнилэ, сыновьям Василе Лиц из села Бэдешть (Мусчел), которые выкупились, без земли, за сумму в 20 талеров.

307. — ⟨Бухарест,⟩ 25 февраля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает исправнику Бузэу и «бешлиагаси» (капитан турецких конников) позаботиться о сборе доходов с поместий Чорани и Яшул (Рымник), принадлежавших ранее епископии Бузэу и взятых теперь в казну, прислав затем подробный отчет господарю.

308. — ⟨Бухарест,⟩ 25 апреля. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, закрепляет запись, сделанную Пырву Кантакузино Мэгуряну об освобождении из крепостных Ромчи Лунджяну из села Криков, который выкупился за десять талеров.

309. — ⟨Бухарест,⟩ 29 мая. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает исправнику Мусчела направить посланца вместе с одним господарским человеком в Тополовень выбить затычки на бочках продавцов вина, торговавших без разрешения игумена из Нучета, и оштрафовать виновных.

310. — 6 июня. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает митрополии грамоту с разрешением брать «оброк и дань земли» с поместий Орзешть, Чорэняска и Копэчанка (Прахова), приглашая недовольных явиться в диван.

311. — ⟨Бухарест,⟩ июнь. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает игумену из Козии грамоту с разрешением владеть селами Жибля, Кэлимэнешть, Братовоешть и Орля, расположенными во владениях монастыря, и обязать жителей отрабатывать 12 дней барщины, давать оброк и соблюдать монополию на продажу вина.

312. — 9 декабря. — Несколько жителей из Окнеле Марь, имея дома и по огороду в поместье Сухашул монастыря Бистрица, договариваются в записи с исправником игумена, платя каждый по 60 бань в год.

1748

313. — ⟨Бухарест,⟩ 1 апреля. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает разрешение митрополиту Неофиту распорядиться, чтобы все жители поместья митрополии из Бухареста давали за наем места по две телеги дров и отрабатывали шесть дней барщины во время сенокоса.

314. — ⟨Бухарест,⟩ 2 июня. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает разрешение игумену монастыря Брынковень заставить жителей поместий, которые он имеет в Романац, приказав им непосред-

https://biblioteca-digitala.ro

ственно давать оброк по обычаю, отрабатывать 12 дней барщины и соблюдать монополию на продажу вина.

315. — (Бухарест,) 10 июня. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает исправнику митрополии грамоту с разрешением заставить людей поместий Лучиень, Сэкуень, Войнешть и Аниноаса (Дымбовица) давать оброк по обычаю и отрабатывать по шесть дней барщины, соблюдая монополию на продажу вина.

316. — (Крайова,) 22 июля. — Константин Дудеску, великий бан Крайовы, приказывает и жителям, которые выкупились, из сел Добричень и Богдэнешть давать оброк натурой и отрабатывать барщину монастырю Арнота, под угрозой, что будут посажены в тюрьму.

317. — (Крайова,) 1 сентября. — Константин Дудеску великий бан Крайовы, дает разрешение игумену из Стрехайи собрать всех жителей поместий монастыря на старое селище близ монастыря и обязать их давать оброк и отрабатывать барщину.

318. — (Бухарест,) 3 сентября. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает игумену скита Пырлиц из Мусчела грамоту с разрешением заставить жителей поместья скита давать оброк, отрабатывать по шесть дней барщины, «однако барщину, а не деньги», соблюдать монополию на продажу вина и давать по 2 бани с козы.

319. — (Бухарест,) 4 сентября. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает игумену монастыря Котрочень грамоту с разрешением заставить жителей поместий, которые освобождены от оброка, отрабатывать барщину, «как отрабатывали до сих пор» или давать с дома по одному злоту, не продавать вина без разрешения.

320. — (Бухарест,) 23 декабря. — Григоре Гика, господарь Валахии, доводит до сведения игумена монастыря Бистрица, что отдал распоряжение великому бану Крайовы привести непокорных людей из поместий из Романац и заставить их платить за выгон и давать оброк, а относительно поместья из Арджеша исправники уезда должны взимать у крестьян 60 талеров в год.

321. — (Бухарест,) 23 декабря. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает Рэдукану, исправнику Арджеша, расследовать и получить с жителей поместья Строешть, монастыря Бистрица, плату 60 талеров в год для игумена, с которым сговорились насчет барщины.

322. — Игумен из Арноты жалуется Григоре Гика, господарю Валахии, что Михайлэ Чокан и Георге с их ватагой вместе с бывшими крепостным из Богдэнешть захватили часть монастырского поместья «под предлогом, что и они имели половину межи», и просит произвести расследование.

1749

323. — (Бухарест,) 18 января. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает разрешение игумену из Козии, вместе с исправни-

https://biblioteca-digitala.ro

ком уезда, заставить тех, кто ловит рыбу в озере в поместье Орля, давать причитающуюся десятину, приказав крестьянам соблюдать монополию монастыря на продажу вина и водки.

324. — 14 марта. — Жители села Романь дают запись игумену из Хуреза, в которой обязуются отрабатывать монастырю по три дня барщины с человека на прополке и на покосе, один день с плугом на пашне за право свободно пасти скот или откупить эти дни по 15 бань каждый.

325. — 18 мая. — Жители села Петришор обязуются в записи игумену из Буковэц работать на пахоте под кукурузу и пшеницу, которые затем сожнут и обмолотят, давая также оброк натурой и подать (хавает) за продажу вина.

326. — ⟨Бухарест,⟩ 14 июля. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает полномочную грамоту игумену из Котрочень взимать с поместья Фэкэйань (Яломица), принадлежащего монастырю, оброк натурой, кроме барщины и кырчумарита (налог с корчмы), откупленных жителями до праздника св. Димитрия.

327. — 21 октября. — Ене, Иоан и Соаре, сыновья Войку из селища Изворань, крепостные монастыря Кымпулунг, дают запись игумену, что предлагают их части земли в обмен на некоторую сумму денег, которою заплатят свой долг туркам.

1750

328. — ⟨Бухарест,⟩ 23 января. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители, имеющие виноградники в поместье Дырмокса, давали монастырю Тисмана оброк вином, оброк с земли, из 20 ведер одно, в отличии от винарічия — налога на вино, который должны давать господарю.

329. — ⟨Бухарест,⟩ 25 января. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает Санду Букшэнеску, исправнику Вылчи, заставить жителей из Кэлимэнешть и Жибли давать монастырю Козия оброк натурой и с мельничьих жерновов, которые они изготовляют, и соблюдать монополию на продажу вина и водки.

330. — ⟨Бухарест,⟩ 28 января. — Григоре Гика, господарь Валахии, постановляет, что за оброк солью, который причитается ему с поместья Телега, монастырь Мэрджинень должен получать от «кэмэрашей» соляных разработок шесть сотен талеров в год.

331. — ⟨Фэкэйань,⟩ 9 февраля. — Жители из села Фэкэйань дают запись игумену из Котрочень об обязательствах платить за барщину деньгами, а оброк натурой, по обычаю.

332. — ⟨Бухарест,⟩ 14 мая. — Григоре Гика, господарь Валахии, по просьбе игумена монастыря Арджеш, доводит до сведения всех иностранцев, прибывающих в страну и отчужденных, их обязатель-

https://biblioteca-digitala.ro

ства перед казной и владельцами поместий : шесть талеров в год налога, оброк и шесть дней барщины.

333. — (Бухарест,) 15 июня. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает Рэдукану, исправнику Вылчи, заставить жителей поместья Горунишул монастыря Титиречул отрабатывать барщину и давать оброк натурой, а оброк вином давать вином, а не деньгами.

334. — (Бухарест,) 4 августа. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает бывшему великому чашнику Василаке Канела, исправнику Праховы, заставить жителей поместья Комарник давать оброк натурой и со всего чем пользуются посланцу монастыря Колция.

335. — 4 августа. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает капитанам из Ликирешть и Стельника заставить жителей этих поместий давать оброк с посевов и с сена епитропу монастыря Колция.

336. — (Бухарест,) 20 августа. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает Иордаке, великому медельничеру (боярский чин), исправнику Влашки, обязать жителей поместья скита Бабеле платит «сухат» (плату за выгон) за овец и коз, которые пасутся и портят лес.

337. — (Бухарест,) 26 августа. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает исправнику Влашки заставить жителей поместий Кобия, Кэпшуна и Раковица и налогоплательщиков, работающих у турок, отрабатывать монастырю Кобия шесть дней барщины и платить за выгон по обычаю тем, кто живет на других поместьях.

338. — 8 сентября. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает судебное решение монастырю Мисля на владение поместьем Синешть с его крепостными, которые пытались оспаривать свое положение и считаться свободными людьми.

339. — (Бухарест,) 17 сентября. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает «кэлэрашам» из Ликерешть и «сараджелам» (всадники нерегулярных отрядов) из Стельника вспахивать землю, как они обязались и в требуемые сроки, монастырю Колция, во владениях которого проживают.

340. — 5 ноября. — Влад, сын Войко, крепостной монастыря Кымпулунг, дает запись игумену Никодиму, что за полученную помощь, дарит монастырю его часть деревьев из селища Изворань.

341. — (Монастырь Бану,) 24 ноября. — Жители из Максин дают запись игумену из Банул, в которой обязуются не рубить монастырский лес, а в случае рецедива будут отведены к исправнику, чтобы он их «оштрафовал».

342. — Жители сел Нучет, Мовила Тэйатэ и Оларь жалуются господарю, что притесняются игуменом монастыря Нучет, подробно указывая необычные повинности и обязательства, которые им вменяют.

https://biblioteca-digitala.ro

343. — Бухарест, 14 апреля. — Вельможные бояре судят ключника Михалаке, против которого жители из Изворул де Жос направили жалобу господарю, и предлагают изъять поместье Изворул де Жос из его владения и отдать крестьянам, как возмещение за грабеж и обиды, которые он им причинил.

344. — ⟨Бухарест,⟩ 11 мая. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает исправнику Мехединца заставить людей, что живут в поместье монастыря Мотру, отрабатывать барщину по обычаю и наказать тех, кто производить потраву посевов.

345. — ⟨Бухарест,⟩ 15 июня. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает игумену из Дялул грамоту с разрешением взимать оброк со всех людей, живущих в поместьях монастыря, зерном, «а не скирдами».

346. — ⟨Бухарест,⟩ 20 июня. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает игумену из Винтилэ-Водэ явиться в диван на суд, как обжалованному некоторыми бывшими крепостными ,давно выкупившимися, что монастырь владеет 2000 саженями их вотчины.

347. — ⟨Бухарест,⟩ 7 сентября. — Григоре Гика, господарь Валахии, дает игумену из Тисманы грамоту с разрешением заставить жителей поместий монастыря отрабатывать по 12 дней на барщине, давать оброк со всего, чем пользуются, по обычаю, и соблюдать монополию продажи вина в селах.

348. — 12 ноября. — Несколько жителей дают запись Раду Фэркэшану о соглашении насадить виноградники в его поместье Предешть (Вылча) с условием давать ему оброк вином — оташтину, из двадцати ведер одно, по обычаю, кроме господарского винаричия — налога на вино, а если покинут виноградники — земля остается тоже собственностью владельца.

1752

349. — ⟨Бухарест,⟩ 17 марта. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает бывшему великому шатрарю Джорджиану, исправнику Яломицы, заставить жителей из сел Брэнчень, Жигэлия и Бейлик отрабатывать монастырю Дялул «обычную барщину», соблюдать монополию монастыря на продажу вина и платить за выгон тем, кто живет в других поместьях, а скот пасет там. Игумену вменяется снести корчму в Бейлике — турецкой «одайе» — и перенести ее в Жигэлию

350. — ⟨Бухарест,⟩ 18 апреля. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает великому бану Крайовы, Барбу Вэкэреску, расследовать жалобу игумена из Арноты, что Милайлэ Чокан и Георге, вместе со ватагой выкупившихся крепостных захватили в свое вла-

https://biblioteca-digitala.ro

дение часть монастырского поместья из Богдэнешть, а Михай Диикулеску продал туркам весь доход поместья Кучешти, которым владеет совместно с монастырем.

351. — (Бухарест,) 24 апреля. — Григоре Гика, господарь Валахии, приказывает исправникам Праховы заставить людей поместья скита Турбац отрабатывать по шесть дней на барщине и соблюдать монополию на продажу вина и давать «дань поместья».

352. — (Крайова,) 7 июля. — Барбу Вэкэреску, великий бан Крайовы, постановляет, чтобы жители из села Говора, которые выкупились из крепостных без земли во времена Константина Брынковяну, не должны больше владеть фруктовыми садами, поскольку срок истек.

353. — 13 июля. — Игумен из Арноты жалуется великому бану Крайовы, что жители из Добричень и Богдэнешть, выкупившиеся из крепостных, продолжают владеть садами и деревьями монастыря и не признают исправников, посланных им. Великий бан постановляет, чтобы исправник Вылчи наказал их ударами по пяткам.

354. — (Монастырь Котмяна,) 20 ноября. — Дионисие, игумен монастыря Котмяна, дает договорную грамоту жителям поместья Чокэнешть (Мусчел) об уплате деньгами и оброке натурой.

355. — (Бухарест,) 26 ноября. — Матей Гика, господарь Валахии, дает игумену монастыря Главачок грамоту с разрешением заставить людей поместья Черпэтешть (Сэкуень) отрабатывать на барщине по шесть дней в год, давать оброк натурой, не продавать вино без разрешения, платить за коз и за ульи.

356. — (Бухарест,) 27 декабря. — Матей Гика, господарь Валахии, дает архимандриту Никифору, игумену монастыря Арджеш, письменное разрешение заставить жителей поместья Соашул (Вылча) отрабатывать на барщине по шесть дней в год и давать оброк натурой «по обычаю», соблюдать монополию на продажу вина и другие обязательства для крестьян.

357. — (Бухарест,) 29 декабря. — Негре, Раду и Ионашку, жители из села Чупельница (Саак), купившие 37 лет назад по одному погону места для виноградника у игумена скита «Иордаке Ворник», дают запись митрополии на ее новые претензии, соглашаясь уплатить оброк за вино — оташтину, деньгами за десять прошедших лет, а в будущем по 60 бань с погона.

1753

358. — (Бухарест,) 11 января. — Матей Гика, господарь Валахии, дает игумену монастыря Котрочень грамоту с разрешением заставить всех людей с поместья Пиетриле (Влашка) отрабатывать по шесть дней барщины в год, давать оброк по обычаю и не продавать вино без разрешения.

https://biblioteca-digitala.ro

359. — ⟨Бухарест,⟩ 7 февраля. — Матей Гика, господарь Валахии, дает митрополии грамоту с разрешением заставить людей из ее поместий из Арджеша отрабатывать по 12 дней барщины, давать оброк натурой и со всего, чем пользуются, соблюдать монополию на продажу напитков.

360. — ⟨Бухарест,⟩ 11 февраля. — Матей Гика, господарь Валахии, дает великому ворнику Константину Брынковяну право на монопольную продажу напитков в его поместье Гэджень, точно определяя условия, на которых крестьяне могут продавать свое вино.

361. — ⟨Бухарест,⟩ 13 марта. — Матей Гика, господарь Валахии, дает игумену из Деалула грамоту с разрешением заставить жителей монастырских поместий из Яломицы отрабатывать по шесть дней на барщине в год, давать оброк и не продавать вина без разрешения.

362. — ⟨Бухарест,⟩ 31 марта. — Матей Гика, господарь Валахии, приказывает жителям поместья Попешть (Илфов), которое принадлежит монастырям Михай Водэ и св. Екатерины, отрабатывающим по шесть дней на барщине, по половине каждому монастырю, что по соглашению игуменов в настоящем году будут обязаны отрабатывать все дни барщины лишь монастырю Михай Водэ.

363. — ⟨Бухарест,⟩ 1 августа. — Константин Раковица, господарь Валахии, приказывает жителям поместья Попешть (Илфов), которое принадлежит монастырям Михай Водэ и св. Екатерины, отрабатывать барщину в этом году целиком на Михай Водэ, шесть дней, а в будущем, по три дня каждому монастырю.

364. — 24 декабря. — Жители из Строешть дают запись исправнику на сумму в 350 талеров, за которую заложено поместье Строешть ключарю Минку Букшэнеску, обязуясь, что в пятнадцатидневный срок отдадут упомянутую сумму в руки игумена монастыря Бистрица, устранив чужое вмешательство в поместье.

1754

365. — ⟨Бухарест,⟩ 1 февраля. — Константин Раковица, господарь Валахии, приказывает исправнику Мусчела принудить жителей с поместий Чокэнешть и Стэнчешть монастыря Котмяна, отрабатывать барщину, как и в других местах, и не продавать вина или водки в селах, кроме монастырского.

366. — ⟨Бухарест,⟩ 21 февраля. — Константин Раковица, господарь Валахии, приказывает исправнику Влашки расследовать жалобу игумена из Главачока на жителей сел Колцени, Унгень, Подень и на других, живущих в иных поместьях, где отрабатывают барщину, а в монастырских пасущих скот, обязав их платить за выгон по 12 бань со скотины.

https://biblioteca-digitala.ro

367. — (Бухарест,) 22 февраля. — Константин Раковица, господарь Валахии, дает игумену из Главачока грамоту с разрешением запретить жителям из Чоканешть, Кэтунул и других сел рубить лес без разрешения и ловить рыбу в речке Дрымбовнике.

368. — (Бухарест,) 15 марта. — Константин Раковица, господарь Валахии, приказывает Петре, бывшему великому стольнику великому ворнику г. Тырговиште, позвать на суд жителей из Скей, против которых Калиник, игумен монастыря Тутурор Сфинцилор (Всех Святых), подал жалобу, что живут в поместье, а барщину не выполняют, оброка не дают, заявляя, что это их владение.

369. — (Бухарест,) 22 апреля. — Константин Раковица, господарь Валахии, дает игумену монастыря Тисмана грамоту с разрешением заставить людей его поместий отрабатывать по 12 дней барщины в год «как и боярам», давать оброк и не продавать вина или водки в селах без разрешения.

370, — 30 мая. — Константин Крецулеску, бывший великий спэтар, продает ключнику Штефану Балотэ, поместье Сымбурешть (Арджеш), купленное его отцом с «шестьюдесятью душами цыган и двумя крепостными», за сумму в 650 новых талеров, без упомянутых цыган и крепостных.

371. — (Бухарест,) 9 июня. — Константин Раковица, господарь Валахии, дает разрешение митрополии заставить жителей поместья Фотоя отрабатывать по двенадцать дней барщины ежегодно, давать оброк натурой, соблюдать монополию на продажу напитков, платить по две бани с козы и по три с улья и давать из десяти рыб одну рыбу, приказав исправнику Влашки наказать тех, кто осмелится рубить лес в этом поместье.

372. — (Бухарест,) 4 октября. — Константин Раковица, господарь Валахии, приказывает исправнику Влашки запретить жителям и «кэлэрашам» из Подул Доамней, проживающим в поместье митрополии, пасти скот и рубить лес поместья Главачок.

1755

373. — (Бухарест,) 2 января. — Константин Раковица, господарь Валахии, уполномачивает человека монастыря Котрочень сторожить лес поместья Бэрбулешть (Яломица), который рубят жители тех мест, лес же служит защитой для людей и их скота во время метелей.

374. — (Бухарест,) 28 января. — Константин Раковица, господарь Валахии, приказывает жителям из Лотру сговориться с игуменом монастыря Козии, который за то, что они живут в поместье монастыря, требует, чтобы вместо годового количества форели впредь давали обычный оброк натурой, а если они не довольны и имеют «какие-нибудь старые установления» пусть явятся на суд дивана.

https://biblioteca-digitala.ro

375. — ⟨Бухарест,⟩ 6 июля. — Константин Раковица, господарь Валахии, разрешает монастырю Гэисени (Дымбовица) брать с виноградников, которые будут посажены жителями в его поместье Ончешть (Влашка), оташтину, одно ведро из десяти и 30 бань с души.

376. — ⟨Бухарест,⟩ 3 августа. — Константин Раковица, господарь Валахии, дает чашнику Кирице Дойческулу грамоту с разрешением обязать всех людей из его поместья Чулница (Яломица) отрабатывать ему на барщине по шесть дней, давать оброк с посевов, соблюдать монополию на продажу вина и давать по две бани с козы и по три бани с каждого пчелиного улья.

377. — ⟨Бухарест,⟩ 10 ноября. — Константин Раковица, господарь Валахии, дает игумену монастыря Титиречул из Вылчи грамоту с разрешением обязать жителей поместья Горунишул отрабатывать на барщине по шесть дней, давать оброк, соблюдать монополию на продажу вина и давать по две бани с козы и по три бани с пчелиного улья.

1756

378. — 11 мая. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, по жалобе игумена дает монастырю Арнота грамоту с разрешением обязать жителей из Добричень отрабатывать на барщине 12 дней или платить по одному злоту, давать оброк, и не продавать вина без разрешения.

379. — ⟨Бухарест,⟩ 16 июня. — Игумен монастыря Арноты жалуется господарю, что жители монастырских поместий, которые выкупились из крепостного состояния, не выполняют свои обязательства и преследуют монахов, а Константин Маврокордат приказывает исправникам за Олтом обязать их работать на барщине или давать по злоту в год, давать оброк и не продавать вино без разрешения.

380. — ⟨Бухарест,⟩ 30 июня. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, приказывает чтобы жители сел, расположенных в поместьях митрополии в уезде Илфов, отрабатывали семейные, по 12 дней на барщине или — по требованию владельца — платили по злоту в год, давали оброк и соблюдали монополию на продажу напитков.

381. — 20 июля. — Отметка о получении оброка и других доходов с поместья Мирчаска (Яломица), которую великий ворник Константин Дудеску дает монастырю Сфинций Апостоль (Св. Апостолов).

1757

382. — ⟨Бухарест,⟩ 6 апреля. — Анафора великого логофета, утвержденная Константином Маврокордатом, господарем Валахии, относительно обязательств крестьян из поместий монастыря Арджеш выполнять их согласно господарскому решению.

383. — ⟨Бухарест,⟩ 14 мая. — Анафора великого логофета, утвержденная господарем, о судебном решении относительно обяза-

https://biblioteca-digitala.ro

тельств жителей из поместий скита Шербэнешть отрабатывать на барщине 12 дней или же платить по злоту в год, давать оброк по обычаю и соблюдать монополию скита на продажу вина.

384. — 6 июля. — Показания группы крестьян поместья Мурджи по тяжбе бывшего великого сердаря Матея Крецулеску с «мошненами» Григоре, Драгомиром и их ватагой.

385. — (Крайова,) 23 июля. — Константин Брынковяну, великий бан, уведомляет игумена из Хуреза, что, по решению дивана, поместье Байя де Фиер (Горж) остается монастырю, а жители будут освобождены из крепостных, будут отрабатывать на барщине 12 дней и давать оброк натурой.

386. — 30 сентября. — Оброк с имения Чолнешть митрополии Валахии между 1754—1757 годами.

387. — 6 октября. — «Мошнены» из Будиштень, имеющие землю в общей собственности с монастырем Котрочень, дают запись игумену, что они согласны на две пятых оброка, собранного натурой, а монастырю чтобы отрабатывали барщину и жители, обязанные это делать.

1759

388. — (Бухарест,) 2 февраля. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители поместий Тынтава и Орешти (Илфов) бывшего второго логофета Думитраке отрабатывали на барщине 12 дней или платили по злоту в год, давали оброк, соблюдали монополию владельца на продажу вина, давали по две бани с козы и по три бани с пчелиного улья.

389. — (Бухарест,) 25 мая. — Филарет, митрополит Валахии, уполномачивает Серафима, игумена скита Дидешть, поднять и привести в митрополию цыган из скита Гылмееле, а в случае неповиновения, исправник из Олта окажет ему помощь «бешлиями или служивыми».

1760

390. — (Бухарест,) 18 января. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители поместья Гэджень (Саак) великого логофета Константина Брынковяну отрабатывали 12 дней в год на барщине, по требованию владельца, платили один злот, давали оброк и соблюдали монополию на продажу вина.

1761

391. — (Бухарест,) 20 января. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители сел поместья Валя Маре скита Нэмэешть отрабатывали на барщине по 12 дней, или по требованию владельца платили по одному злоту, давали оброк, не прода-

https://biblioteca-digitala.ro

вали вина без разрешения, давали по две бани с козы и по три бани с каждого пчелиного улья.

392. — ⟨Бухарест,⟩ 5 марта. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители поместий скита Вэлень (Саак), подворья монастыря Котрочень, отрабатывали на барщине по 12 дней, или давали деньгами по одному злоту, давали оброк, не продавали вино без разрешения, давали одну рыбу из десяти, платили две бани с козы и три бани с улья.

393. — ⟨Крайова,⟩ 17 марта. — Каймакамы престола Крайовы судят жалобу бывшего великого медельничера Фотия Влэдояну на жителей его имения Предешть, которые вырубили его лес и обтесали 800 столбов, которые продали в Крайове, и сожгли его усадьбу в селище, и решают чтобы ему возместили деньгами требуемые им суммы.

394. — ⟨Бухарест,⟩ 11 мая. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает исправнику Вылчи расследовать жалобу игумена из Арнсты на жителей из Добричень и обязать их платить оброк с сена.

395. — ⟨Бухарест,⟩ 20 ноября. — Константин Маврокордат, господарь Валахии, дает полномочную грамоту арнауту Симе сторожить лес скита Бану в поместье Максин, не допуская, чтобы кто-либо рубил дрова без разрешения игумена.

1762

396. — ⟨Крайова,⟩ 16 декабря. — Каймакам Крайовы приказывает жителям сел Добричень и Богдэнешть отрабатывать монастырю Арнота двенадцать дней на барщине или платить по одному злоту и давать оброк со всех продуктов.

397. — ⟨Крайова,⟩ 16 января. — Каймакам Крайовы судит жалобу игумена из Половрач на крестьян монастырского поместья, которые отказываются давать оброк и работать на барщине, предъявляя документы о том, что они свободные, и признает правоту игумена.

398. — ⟨Крайова,⟩ 17 января. — Каймакам престола Крайовы приказывает судьям Горжа отправиться в монастырь Половрач и подробно расследовать убытки, причиненные крестьянами, которые вырубили лес и отказываются давать оброк и работать, чтобы установить причиненные убытки.

399. — ⟨Бухарест,⟩ 6 июня. — Константин Раковица, господарь Валахии, дает игумену монастыря Арджеш грамоту с разрешением привести (чужих) людей из «Венгерской страны» в поместье Сухашул, которые будут записаны в казне как «рупташи» (платящие лишь «рупту» — налог по доброму согласию), которым судья из Окнеле Марь не должен причинять насилий.

https://biblioteca-digitala.ro

400. — 5 сентября. — Иордаке постельничий просит господаря разрешить его спор с Янаке Мавродином, который увел жителей села Лэчени из его поместья к себе, а потом жители вернулись на старое селище, вызвав недовольство противника.

401. — (Бухарест,) 3 октября. — Анафора бояр дивана господарю относительно тяжбы между постельничим Иордаке Чокэнеанул и Янаке Мавродином, постельничим, из-за жителей поместья Лэчени, насильно переведенных в Збрэглезиле.

1764

402. — (Бухарест,) 13 января. — Константин Раковица, господарь Валахии, приказывает жителям Кэлимэнешть и всем, кто будет находиться на земле монастыря Козия, отрабатывать на барщине 12 дней, давать оброк, не продавать вино без разрешения, давать одну рыбу из десяти, по две бани с козы и по три с улья.

403. — (Бухарест,) 14 апреля. — Штефан Раковица, господарь Валахии, приказывает исправнику Илфова отправиться в Киселет, в поместье монастыря Раду-Водэ, и заставить жителей не продавать свое вино без разрешения игумена.

404. — (Бухарест,) 4 июня. — Штефан Раковица, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители поместий Оравица, Болбошани и Гогоши (Мехединц) работали на барщине для митрополии «по старому обычаю» или платили девяносто бань каждый, давали оброк и оташтину, платили за выпас овец, коз и свиней, как и раньше платили, а для тех, кто не подчинится, исправнику уезда произвести «расследование».

405. — (Бухарест,) 10 июня. — Штефан Раковица, господарь Валахии, приказывает капитану из Хидовоя не менять назначения дома, купленного монастырем Пантелимон для склада урожая, и оказать помощь при взимании оброка натурой.

406. — (Штефэнешть,) 4 августа. — «Мошнены» из Штефэнешть дают игумену монастыря Арджеш запись, по которой обязуются подчиняться и давать оброк, пока не смогут явиться в диван, чтобы судиться.

407. — (Бухарест,) 12 августа. — Штефан Раковица, господарь Валахии, наряжает исправничела (десятника) позаботиться о сборе оброка с урожая поместья Козлечул, назначенного к продаже с торгов «по высочайшему приказу» и поручает ему вести точный учет всего, что будет собрано.

408. — (Бухарест,) 3 сентября. — Штефан Раковица, господарь Валахии, приказывает, чтобы «все кэлэраши и прочие хайманале», живущие в поместье Бабеле, в Подул Доамней, давали митрополии оброк натурой, соблюдали монополию владельца на продажу

https://biblioteca-digitala.ro

напитков, давали за выпас по шесть бань с головы скота или свиньи и по три бани с улья, овцы или козы, поскольку они освобождены от барщины.

409. — (Бухарест,) 28 сентября. — Штефан Раковица господарь Валахии, приказывает исправнику Мусчела, по жалобе игумена из монастыря Раду-Водэ, обязать обрабатывающих виноградники, давать оброк с садов «по обычаю».

1765

410. — 4 июня. — Косма, епископ из Бузэу, просит господаря вмешаться, чтобы обязать турок из Брэилы, взявших в аренду доходы с пастбищ трех поместий епископии, уплатить арендную плату по обычной цене, а Штефан Раковица приказывает исправникам из Рымникул-Сэрат договориться с забитом (комендантом) о получении денег.

411. — (Бухарест,) 6 июня. — Штефан Раковица, господарь Валахии, приказывает исправнику Дымбовицы произвести следствие и обязать жителей поместья Дридул давать оброк и работать на барщине для монастыря Дялул, по обычаю.

412. — (Бухарест,) 12 декабря. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители сел в поместьях монастыря Котрочень: Пиетриле, Луйка и другие, отрабатывали на барщине по 12 дней и давали оброк натурой.

1766

413. — (Бухарест,) 11 января. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает исправнику Илфова расследовать потраву, произведенную людьми из Дрэгоешть в лесу Крэчунешть, монастыря Раду-Водэ, и обязать их уплатить за убытки.

414. — (Бухарест,) 5 февраля. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает исправнику Дымбовицы произвести расследование в селе Скей, почему жители не отработали барщину и не отдали оброка монастырю Тутурор Сфинцилор (Всех Святых), и заставить их давать «обычай земли».

415. (Бухарест,) 23 февраля. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители из всех сел во владениях монастыря Марджинень отрабатывали по 12 дней на барщине или платили по одному злоту в год, давали оброк, не продавали вина без разрешения, давали десятину рыбы, давали по две бани с козы и по три бани с улья.

416. — (Бухарест,) 26 июня. — Скарлат Гика, господарь Валахии, призывает жителей, бежавших за границу, вернуться и поселиться в поместьях митрополии: Тоболя, и Тэмэшаска из Илфова, с

https://biblioteca-digitala.ro

облегчением устанавливаемых податей и с обязательством не увеличивать их дальнейшем.

417. (Бухарест,) 3 сентября. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы господарский человек и исправник Влашки расследовали неподчинение жителей из Подул Доамней, которые скосили сено с поместья Грэдиштя монастыря Раду-Водэ, избив человека, посланного игуменом, и дать им судебное решение.

418. 13 сентября. — Ангелаке и Штефан, сыновья попа Павла из Фундень, дают запись великому чашнику Янаке Вэкэреску, в которой обязуются не искать больше «ссоры и раздоров» — условие, на котором им будет разрешено проживать дальше в поместье, купленном им.

419. (Бухарест,) 27 декабря. — Скарлат Гика, господарь Валахии, приказывает, чтобы в поместье Фундень бывшего великого казначея Бади Штирбея никто не продавал вина и водки, пока не сговорится с владельцем поместья.

1767

420. (Бухарест,) 22 мая. — Жители из Кэлимэнешть дают запись игумену из Козии, перед великим логофетом Пырву Кантакузино, о барщине на виноградниках, на покосе и жатве в поместье монастыря, как и об оброке с кукурузы в «четверик с 22 ока».

1768

421. (Бухарест,) 1 июля. — Анафора митрополита Валахии к господарю, расследующая жалобу крестьян из Жибли на игумена монастыря Козия, с предложениями, внесенными для устранения споров.

422. (Бухарест,) 7 июля. — Митрополит Валахии доводит до сведения игумена из монастыря Козия расследование жалоб крестьян из Жибли, направленных против него, и меры, предлагаемые для устранения раздоров.

423. (Бухарест,) 13 сентября. — Александр Скарлат Гика, господарь Валахии, постановляет, чтобы жители из сел поместья скита Бребу выполняли обязанности в сответствии с уложением Константина Маврокордата.

1770

424. 15 марта. — Несколько жителей, неоднократно «отказывавшихся платить оброк», дают запись игумену синаиту, киру Нилу, обязующую жителей платить за сено и кукурузу, взятые в поместьях

https://biblioteca-digitala.ro

монастыря, платить и «весь оброк по обычаю», не пахать и не косить без соглашения, соблюдая и монополию на продажу напитков.

425. (Бухарест,) 26 апреля. — Бояре дивана Валахии постановляют для всех жителей поместий Пырлици из Дымбовицы, Пырлита и Херешть из Илфова монастыря Пырлици отрабатывать по 12 дней на барщине или давать по 90 бань, давать оброк, не продавать вина без разрешения, давать по две бани с козы и по три бани с улья.

426. 18 июня. — Дьякон Ион из Голешть дает письмо игумену из Арджеша, в котором заявляет, что он доволен, что его оставили жить в поместье монастыря с оброком и барщиной, и не скажет более, «что это поместье наше».

427. 23 июня. — Маноле Джиане Русет, господарь Валахии, приказывает чтобы жители поместий из Рымника монастыря Раду-Водэ давали десятину натурой и «обычную барщину», соблюдая монополию на продажу вина в селах.

1771

428. 15 апреля. — Маня виноградарь соглашается работать на винограднике монастыря Браду за 15 талеров в год, подробно перечисляя в записи работы, которые он должен делать.

429. (Бухарест,) 20 апреля. — Оповещение жителей, имеющих виноградники в поместье монастыря Мисля и не обрабатывающих их, что игумену разрешено дать их кому найдет нужным, чтобы собирать доход.

430. 20 июня. — Николай, администратор, пишет дикиулу митрополии о том, что денег, присланных чтобы вскопать виноградники, не хватает, а также о состоянии мельницы и о кукурузе, съеденной цыганами монастыря Главачок.

1772

431. 31 марта. — Несколько жителей, пришедших из Ардяла, живущих в поместье монастыря Валень, обязуются записью давать оброк натурой, за исключением капусты и фасоли, отрабатывать на барщине первый год пять дней, а в следующем году восемь дней, и не быть злыми людьми.

432. (Крайова,) 2 мая. — Игумен из Арноты жалуется боярам престола Крайовы, что несколько жителей из Богдэнешть после того, как выкупились из крепостных, захватили в свое владение без всякого права поместье монастыря, несмотря на все господарские приказы, пришедшие на их имя.

433. Бухарест, 22 мая. — Диван Валахии приказывает исправникам Дымбовицы заставить вместе с посланным монастыря Кэл-

https://biblioteca-digitala.ro

дэрушань жителей поместья Фиень и Цыца отрабатывать барщину и давать оброк по обычаю, ибо они утверждают, что поместье принадлежит им.

434. (Бухарест,) 30 июня. — Диван Валахии дает игумену монастыря св. Иона грамоту с разрешением собрать всех беглых из Влэдень поместья Балта (Яломица), заселить вновь село и поручить исправниками «вменить им участвовать в поставке провианте».

435. (Бухарест.) — Диван Валахии приказывает исправникам из Саака расследовать жалобу игумена из Котрочень, что в подворье Бэлень жители поместья не отрабатывают барщину, не дают оброка, имеют колоду для разделки мяса и продают вино без разрешения, и заставить их выполнять обязанности.

1773

436. — Бухарест, 16 января. — Диван Валахии приказывает исправникам Яломицы вместе с посланным монастыря Кэлдэрушань обязать всех рыбаков с озера Чорань давать «третью часть рыбы по обычаю».

437. (Бухарест,) 31 января. — Диван Валахии на основании разрешения, полученного от командующего русской армией, генерала Румянцева, освобождает в пользу митрополита Григория жителей села Дарэшть (Илфов) от «мирских налогов и долгов», чтобы они служили лишь для «послушничества для его преподобия».

438. Бухарест, 29 мая. — Диван Валахии приказывает жителям села Комарник исполнять свои обязанности по отношению к м-рю Колця, согласно указу Константина Маврокордата от 1745 года, давая по 90 бань за барщину, оброк по обычаю, а вино чтобы продавали только с разрешения.

439. 1 августа. — Жители Томшань дают запись боярину Микшунеску на десять дней барщины, которые обязуются отработать по требованию владельца и «повиноваться во всем».

1774

440. Бухарест, 20 мая. — Диван Олтении судит жалобы попа Георге и его ватаги из села Костешть (Вылча) на игумена Бистрицы, который не дает им пользоваться частью имения, и постановляет, рассмотрев документы на владение, что, поскольку указанные жители не правы, они должны работать на барщине и давать оброк по обычаю.

441. Бухарест, 20 мая. — Диван Валахии приказывает, чтобы жители поместий Першинари и Шута уезда Дымбовица отра-

https://biblioteca-digitala.ro

батывали монастырю Нучет «обычную барщину» и давали оброк с посевов, «как давали и во времена господарей».

442. Рымник, 13 июня. — Диван баната Крайовы приказывает жителям поместий монастыря Бистрица отрабатывать «обычную барщину» и давать оброк «по обычаю земли», и продавать вино только с разрешения.

443. — Рымник, 29 августа. Диван баната Крайовы приказывает исправникам Вылчи послать взыскать 30 талеров, требуемых игуменом монастыря Бистрица, с некоторых жителей за пользование пастбищем на горе и обязать работать на барщине тех, кто не работал.

1775

444. ⟨Бухарест,⟩ 2 февраля. Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает, чтобы жители из поместий монастыря Бистрица отрабатывали на барщине 12 дней или платили каждый по одному злоту в год в два срока, давали оброк и соблюдали монополию монастыря на продажу напитков.

445. — ⟨Бухарест,⟩ 24 февраля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, дает грамоту игумену монастыря Вэлень (Саак) с разрешением обязать всех жителей отрабатывать на барщине 12 дней, или давать по требованию по одному злоту, давать оброк и не продавать вино без разрешения.

446. — ⟨Бухарест,⟩ 31 марта. — Епитроп монастыря Колця жалуется господарю Александру Ипсиланти, что жители Комарника, отпущенные на волю Константином Маврокордатом, не хотят отрабатывать монастырю барщину, давать оброк и продают напитки без его разрешения.

447. — ⟨Бухарест,⟩ апрель. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает, чтобы никто не продавал без разрешения вино и водку в поместьях митрополии.

448. — ⟨Бухарест,⟩ 17 мая. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает уездным исправникам принять меры, чтобы, начиная с конца месяца мая, крестьянам не позволялось переселяться с мест, где они находятся, согласно «статьям», данным им, за исключением тех, кто имеет запись с особыми сроками для работы в садах.

449. — ⟨Бухарест,⟩ 11 июня. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, устанавливает барщинные и оброчные обязательства жителей из поместий монастыря Арджеш, Сегарча и Скурта, освобождая их от повинностей за время прошедшей войны.

450. — Июнь. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, дает полномочную грамоту Николаю Брынковяну, бывшему великому

https://biblioteca-digitala.ro

логофету, обязать жителей поместья и местечка Гэджень (Саак) работать на барщине, давать оброк, платить за выпас и таксу за еженедельную ярмарку для торговцев, соблюдать монополию владельца на продажу напитков.

451. — 30 августа. — Запись группы жителей, по которой обязуются обработать виноградники великого ворника Николая Дудеску из Сэрата, с подробным указанием работ, которые они выполнят.

452. — (Бухарест,) 18 сентября. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, дает грамоту Михалаке Кондуратулу с разрешением брать с жителей, имеющих виноградники в его поместье Мэгрени (Саак), «оташтину с земли, одно ведро вина из двадцати».

453. — 22 декабря. — Перечень сумм, полученных от жителей Бухареста с владений митрополии, уплативших барщину деньгами.

1776

454. — (Рымникул-Вылча,) 21 марта. — Исправники Вылчи приказывают жителям сел Богдэнешть и Добричень отрабатывать барщину монастырю Арнота и не устраивать огородов без разрешения игумена.

455. — (Бухарест,) 23 марта. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, постановляет, чтобы «плаеши горной волости Слэник» отрабатывали на барщине 12 дней или — по требованию — давали по злоту, и давали оброк с посевов.

456. — (Бухарест,) 27 марта. — Счет дохода с поместья Флешть митрополии Валахии за 1774 и 1775 года.

457. — 22 апреля. — Георге и Думитру из Чуперчень дают запись игумену монастыря Половрач на место вблизи Олтеца, полученное ими для обработки, обязуясь давать оброк по обычаю и работать на барщине, «как пишется в господарской грамоте».

458. — 30 апреля. — Соглашение между игуменом монастыря Мотру, владельцем поместья Фынтына Банулуй, и Иордаке Пэяну, владельцем поместья Четатя, о взаимном возвращении крестьян, перешедших из одного поместья в другое, по причине тяжелых условий.

459. — 12 мая. — Ионица Жианул делает отметку, что с поместья Грождибод, принадлежащего митрополии, за 1772, 1773 и 1774 годы не получено никаких доходов, «поскольку поместья обезлюдели по причине войны и неурядиц».

460. — 19 мая. — Жители одного из сел поместья Липову дают запись игумену монастыря Сегарча, по которой соглашаются давать пять ок воска и 20 возов, взамен права пасти скотину в поместье и рубить дрова в лесу.

https://biblioteca-digitala.ro

461. — ⟨Бухарест,⟩ 1 июня. — Анафора бояр дивана, утвержденная господарем, о примирении жителей-арделян с игуменом монастыря Арджеш, у которого они заарендовали четыре горы под выпас овец и скотины.

462. — ⟨Бухарест,⟩ 5 июня. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, устанавливает обязательства жителей из поместий монастыря Аниноаса, из Мусчела и Телеормана, на которых игумен жалуется, что они не выполняют обязанностей.

463. — ⟨Бухарест,⟩ 10 июня. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, дает полномочную грамоту игумену монастыря св. Иоана в Бухаресте распорядиться, чтобы в поместье Крецешть (Илфов) жители впредь не вырубали дубраву, предназначенную для нужд монастыря.

464. — ⟨Бухарест,⟩ 18 июня. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Влашки созвать пыркалабов из сел, расположенных вокруг поместий Епурешть, Пэтроайа и Присичанка, принадлежащих митрополии, и обязать крестьян, которые пасли скот, уплатить за выпас по 12 бань с головы скота и возместить другие убытки, указаные в жалобе митрополии.

465. — ⟨Бухарест,⟩ 19 июня. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Саака расследовать убытки, причиненные в поместьях епископии Бузэу: Поенарь, Числэу и Буда окрестными жителями, обязав их уплатить за выгон по 12 бань с головы скота и возместить другие убытки, указанные в жалобе епископа.

466. — ⟨Бухарест,⟩ 20 июня. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает жителям Комарника оставить за собой «выкорчеванные сады и пашни», сделанные их трудом, и давать владельцам поместья «земельную подать» по обычаю.

467. — ⟨Бухарест,⟩ 23 июня. — Анафора вельможных бояр Александру Ипсиланти, господарю Валахии, по поводу тяжбы между игуменом монастыря Бистрица с жителями поместья Костешть, которые не хотят отрабатывать барщину «за второй и третьей межой».

468. — ⟨Бухарест,⟩ 8 июля. — Анафора трех великих бояр господарю относительно расследования тяжбы игумена монастыря Гэисень с жителями из сел Урлуешть и Бэнешть (Аржеш), по поводу барщины и оброка, с предложением, чтобы жители давали по одному злоту в год, десятину натурой, по четыре талера за мельницы и имели бы предпочтение при арендовании поместья.

469. — ⟨Бухарест,⟩ 22 сентября. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, судит обжалование по делу жителей из Чортешть (Вылча) с боярином Ионицей Бэнеску и постановляет отказать во взаимных претензиях в прошлом, а в дальнейшем те, кто будет пользоваться поместьем ответчика, будут давать по четыре парали с крупной скотины и десятину натурой.

https://biblioteca-digitala.ro

470. — (Бухарест,) 12 декабря. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Мусчела отправить одного посланца на виноградники Глымбочелул, поместье монастыря Нучетул, заставить жителей, которые по причине войны переселились со всем хозяйством на виноградники, и скот которых портит лозу, сойти вниз, в селище.

431. — Бухарест, 13 декабря. — Анафора бояр, утвержденная господарем, относительно расследования жалобы жителей из Фрынчешть (Вылча) против старицы монастыря Динтрунлемн, которая «обижает их сверх обычая», с предложением заставить крестьян исполнять обязательства «так, как есть обычай земли».

472. — (Бухарест,) 14 декабря. — Анафора бояр Александру Ипсиланти, господарю Валахии, по делу жителей из Костешть (Вылча) с игуменом монастыря Бистрица относительно трети с мельниц, барщинных дней и других недоразумений, с предложением судить их дело камайкаму Крайовы.

473. — (Бухарест,) 20 декабря. — Анафора бояр Александру Ипсиланти, господарю Валахии, относительно жалобы жителей из Добричень (Вылча) против игумена из Арноты о барщинных днях и оброке с фруктовых садов.

474. — (Бухарест,) 16 января. — Анафора дивана Валахии господарю с последующим решением Александра Ипсиланти относительно тяжбы жителей «с трех окраин на краю Бухареста» с владельцем поместья Фундень — ворником Бадей Штирбеем, — о барщине и монополии на продажу напитков.

475. — (Бухарест,) 17 января. — Анафора казначея Янаке Вэкэреску господарю Александру Ипсиланти, в которой предлагает, чтобы жители Комарника (Прахова) были заставлены исправниками уезда выполнять обязательства относительно барщины и оброка.

476. — 19 января. — Игумен монастыря Бистрица жалуется господарю Валахии, что жители из села Вайдеей гонят и бьют всех людей, посланных им, «заявляя, что это их поместье», и просит приказать исправникам Вылчи позвать их на суд и сделать им «внушение»

477. — (Бухарест,) 24 января. Анафора бояр господарю с последующим решением Александра Ипсиланти, относительно жалобы жителей из села Бэтешань, Мэрджинень и Мэцулешть (Вылча) на Шербана Отетелишану, который убивает их скот и не по праву заставляет отрабатывать барщинные дни, постановляющая, чтобы комиссия в составе шести боя произвела новое расследование на месте.

478. — (Бухарест,) 1 февраля. — «Мошнены» из Влэдешть, Бэтэшань и Мэрджинень (Вылча) судятся в диване с бояриным Шербаном Отетелишану, требуя уплатить им 639 барщинных дней, забитый скот и захват 52 саженей их земли.

https://biblioteca-digitala.ro

479. — 17 марта. — Горожане Чернеца из поместья монастыря Говора и монастыря Тисмана жалуются господарю Александру Ипсиланти, что на них налагают обязательства сверх обычая и что они не имеют больше права рубить дрова, и просят дать распоряжение оставить их в прежнем положении.

480. — 29 марта. — Обязательства, о которых жители Костешть заявляют, что имели их раньше перед монастырем Бистрица.

481. — ⟨Крайова,⟩ 6 мая. — Теодораки Негри, каймакам, приказывает Бырсеску, бывшему логофету казны, и Илие Олэнеску отправиться расследовать на месте жалобу жителей из Костешть на игумена Бистрицы, который не соблюдает старых условий — работать на барщине только шесть дней — и берет оброк со всего, и доложить о результате.

482. — 28 июня. — Жители села Слэтиоара дают договорную запись игумену монастыря Говора, что обязуются отрабатывать по шесть дней на барщине взамен права пасти скот и рубить дрова.

483. — 1 июля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Мусчела и другим боярам отправиться в село Изворань и расследовать отказ жителей, имеющих виноградники в поместье монастырей Кымпулунг, Аниноаса и Виерошул, давать оташтину под предлогом, «что виноградники и лес принадлежат им», и произвести размежевание.

484. — 31 октября. — Пырву Бырсеску, логофет казны, и Илие Олэнеску, посланные каймакамом Крайовы, расследуют жалобу жителей села Костешть на игумена монастыря Бистрица, которой берет с них оброк и ставит на барщину, в то время как они, по их утверждению, отрабатывали шесть дней барщины без оброка.

485. — 1 ноября. — Крестьяне поместья монастыря Нучет, которые из-за войны перебрались со всем своим хозяйством на виноградники, дают запись игумену, что по указу господаря обязуются возвратиться в свои села в трехнедельный срок.

486. — ⟨Крайова,⟩ 16 ноября. — Анафора каймакама Крайовы господарю и резолюция Александра Ипсиланти относительно тяжбы жителей из Костешть с игуменом монастыря Бистрица, в которой постановляется, что каждый должен отрабатывать по восемь дней барщины и давать оброк со всех посевов.

487. — 12 декабря. — Исправники Дымбовицы выносят судебное решение о поместье Погорыш, принадлежащем митрополии, на которую жаловались некоторые жители, считавшие себя «мошненами» и отказывавшиеся давать оброк, решая что они не имеют никакого права в этом отношении.

1778

488. — ⟨Бухарест,⟩ 16 февраля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Арджеша рассле-

https://biblioteca-digitala.ro

довать спор жителей поместья Брэтовоешть с игуменом монастыря Козия, который жалуется, что крестьяне отказываются работать на барщине и отдавать оброк, и заставить их выполнить свои обязательства.

489. — 24 февраля. — Жители из Трансильвании дают запись игумену Григоре из монастыря Винтилэ-Водэ (Бузэу) о договоре жить в поместье взамен работы на барщине по восемь дней в год и оброка по обычаю, причем отвечают «один за другого».

490. — 3 марта. — Жители поместья монастыря Садова дают игумену запись, в которой обязуются не допускать, чтобы скот портил сады владельца и не делать зла людям, пришедшим из других мест.

491. — 13 апреля. — Жители из Костешть (Вылча) обязуются перед игуменом монастыря Бистрица отрабатывать в поместье Вайдеей барщину и давать оброк, помимо обязательств поместья, в котором живут.

492. — 22 мая. — Стойка Дэничел со своим братом Григоре и «родичами» дают запись епископу из Рымника, в которой заявляют, что не будут иметь притязаний на поместье Добрешть монастыря Флэмында, с которым судились много раз и проиграли тяжбу, обязуясь давать оброк и отрабатывать барщину по господарскому указу.

493. — ⟨Бухарест,⟩ 9 августа. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Вылчи заставить жителей Костэшть давать оброк и отрабатывать барщину монастырю Бистрица, как постановил суд, а если жители имеют еще что сказать, чтобы явились в диван.

494. — 4 ноября. — Исправники из Вылчи приказывают жителям Костешть, которые смешали доход с поместья Костяска с доходами с других владений, дать монастырю Бистрица оброк с того, что имеют в других поместьях, дожидаясь решения суда дивана о праве владения в Костяске.

495. — ⟨Бухарест,⟩ 30 ноября. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает игумену монастыря Бистрица придти в диван с жителями из Костешть, которые пожаловались вновь и не хотят давать оброк и работать на барщине.

496. — ⟨Бухарест,⟩ 15 декабря. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Яломицы привести жителей из Цымбурешть, которые «противились давать обычай земли» и побили несколько раз исправничела владельца Манолаке Брынковяну; «произвести наказание с битьем» и взыскать все убитки.

497. — 18 декабря. — Игумен монастыря Вэлень жалуется господарю, что жители поместья не повинуются отрабатывать барщину, а Александр Ипсиланти приказывает исправникам Саака заставить их работать «против их желания».

https://biblioteca-digitala.ro

498. — 22 января. — Игумен монастыря Бистрица жалуется господарю, что жители из Реча пасут скот в садах и рубят лес поместья Вайдеей, ничего не давая; господарь поручает епископу Рымника и исправникам Вылчи позвать жителей на суд и заставить их выполнять свои обязательства.

499. — ⟨Бухарест,⟩ 23 января. — Анафора вельможных бояр господарю относительно спора жителей из села Бырзешть (Вылча) с игуменом монастыря Бистрица, которые жаловались, что у них забирают доход, полученный с фруктовых садов, вместо оброка — один из десяти; они считают жалобу крестьян необоснованной.

500. — ⟨Бухарест,⟩ 19 февраля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Саака обязать жителей поместья Скэень выполнять договор, заключенный с владелицей Илинкой Бэлтэшоайа, отрабатывать по три дня барщины, давать оброк или платить за выгон скота.

501. — ⟨Бухарест,⟩ 22 февраля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, в ответ на жалобу жителей из Стрехайи, что они угнетаются игуменом монастыря, постановляет, чтобы они отрабатывали по 12 дней барщины или давали по одному злоту в год, давали оброк, давали по три бани с улья и по две бани с козы в год.

502. — ⟨Бухарест,⟩ 22 февраля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, дает разрешение монастырю Кэлдэрушань брать на озере в его поместье Чиорани (Яломица) пошлину с рыбы, «то есть третью часть по обычаю».

503. — ⟨Бухарест,⟩ 6 марта. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает жителям из села Буков, в поместье великого ворника Памфила, которые переселились со своими домами и скотом «в луга и на пахотную землю», в обязательном порядке вернуться на старое селище.

504. — ⟨Бухарест,⟩ 18 июня. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам Яломицы назначить из числа уездных сборщиков податей одного, который будет собирать оброк с горожан из господарского поместья, не беспокоя их барщиной и по поводу продажи ими вина.

505. — ⟨Тырговиште,⟩ 1 июля. — Исправники Дымбовицы расследуют неподчинение жителей из Сэкуень, Лучень и Бэнешть отрабатывать митрополии из Тыговиште по 12 дней барщины, отрабатывающих всего лишь шесть дней, и дают срок, чтобы через две недели обе стороны предстали перед судом дивана.

506. — 5 июля. — Игумен из Мисли просит господаря дать разрешение, чтобы виноградники монастырского поместья в Гряке, покинутые жителями по причине и во время войны, монастырь мог бы передать другим, которые их будут действительно обрабатывать, и чтобы монастырь смог взимать причитающийся оброк.

https://biblioteca-digitala.ro

507. — Крайова, 15 июля. — Диван Крайовы дает поручение постельничему Ионице Сэулеску, исправнику Мехединца, расследовать жалобу на имя господаря жителей из Байя де Фиер, против игумена из Хуреза, который помимо других притеснений, уменьшил им площадь выгона для скота, и письменно доложить настоящее положение дел.

508. — (Бухарест,) 31 июля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, постановляет, что жители поместья Епуряска (Влашка), принадлежащего митрополии, сбежавшие по причине войны за границу, если убедят их вернуться, будут пользоваться «покровительством» исправников, «пока не сделают себе дома и пристройки».

508. — 30 октября. — Игумен из Тисманы просит господаря заставить жителей поместий монастыря в Мехединце «давать злот с дыма», и Александр Ипсиланти приказывает исправникам взыскать «причитающееся монастырю».

510. — (Бухарест,) 30 октября. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, постановляет, чтобы «вельможные бояре» составили специальный указ насчет барщины, запрошенный игуменами для жителей из Чокэнешти (Мусчел) в поместье монастыря Котмяна и для других в поместье монастыря Раду-Водэ, поскольку пашут и косят в других владениях.

511. — (Бухарест,) 11 ноября. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, постановляет, чтобы жители из села Окница давали монастырю Дялул по одному злоту за барщину и платили оташтину — одно ведро из двадцати.

512. — (Бухарест,) 12 ноября. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, постановляет относительно жителей поместья монастыря Тисмана, которые жаловались, что угнетаются игуменом, давать за барщину по одному злоту с дома, оброк с посевов, оташтину — одно ведро (в 10 ок) из 20.

513. — (Каракал,) 20 декабря. — Исправники Романаца приказывают жителям из Плешойу, Драновец, Слэтиоара, Пятра де Сус, Пятра де Жос, Брыковень и Крива договориться сначала в письменной записи с управляющим монастыря Бистрица насчет пастбища и рубки дров в поместье Мусчелул.

1780

514. — (Бухарест,) 4 января. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, разрешает монастырю св. Спиридон чел Ноу (новый) в Бухаресте обязать жителей своего владения Руши де Веде давать за барщину по одному тулту в год, оброк по обычаю и не продавать вина и водки, за исключением священников и служащих исправников, ибо они освобождены от барщины и оброка.

https://biblioteca-digitala.ro

515. — ⟨Тырговиште,⟩ 12 февраля. — Исправники Дымбовицы судят жалобу жителей из Сэкуень против эконома митрополии из Тырговиште, который требует слишком большие повинности, и постановляют отрабатывать им на барщине «согласно указанному приказу господаря», давать оброк натурой по четыре четверика с погона, по 36 ок и 18 бань с воза сена, по существующему обычаю в соседних поместьях.

516. — 20 февраля. — Исправники Дымбовицы расследуют по приказу господаря спор между жителями села Окница и монастырем Дялул по поводу оброка и барщины, за которую жители хотят платить деньгами, а игумен требует отрабатывать.

517. — ⟨Бухарест,⟩ 28 февраля. — Александру Ипсиланти, господарь Валахии, дает логофету Стойке грамоту с разрешением обязать жителей своих поместий из Яломицы: Хэрэборул де Балтэ, Чульница и Чиоара, отрабатывать по 12 дней барщины, давать оброк по обычаю, давать из десяти рыб одну, с козы по две бани и по три бани с улья, а вино и водку не продавать без разрешения.

518. — 29 февраля. — Игумен из Дялул просит господаря отменить решение, чтобы жители села Окница платили за барщину деньгами, на основании что живут вблизи монастыря, и Александру Ипсиланти постановляет, чтобы они отрабатывали по шесть дней на барщине и не рубили лес, пока не дадут «подати».

519. — 20 марта. — Вельможные бояре расследуют жалобу жителей из села Муеряска де Сус на притеснение со стороны епископии Рымник и устанавливают в анафоре на имя господаря обязанности крестьян перед владелицей поместья.

520. — ⟨Бухарест,⟩ 15 ноября. — Общий формуляр для приказов относительно платы за выгон (сухат).

521. — Бухарест. — Статья, касающаяся аграрных отношений из «Книги уложений» Александра Ипсиланти.

1781

522. — 17 марта, — Жители из Ионешть обязуются перед игуменом монастыря Мотру вместо 12 дней барщины давать по одному злоту в год и работать два дня на покосе и на прополке, собирать кукурузу и ссыпать в амбар, «кроме пахоты на барщине».

523. — 25 мая. — Жители села Байрактар обязуются перед игуменом монастыря Бребул отрабатывать на барщине по шесть дней в году и помочь в устройстве ограды сельской церкви.

524. — 27 мая. — Жители поместья монастыря Апостолаке (Саак), которые во время войны переселились в горы и в луга, дают игумену запись в том, что они вернутся в селище и будут отрабатывать барщину «согласно мудрой книге его величества» и не причинять убытков своим скотом.

https://biblioteca-digitala.ro

525. — (Начало,) июня. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, приказывает исправникам из Мехединц, чтобы жители из поместья Ябланица бывшего великого ключаря Иордаке Пэяну подчинялись согласно «Книге уложений» отрабатывать барщину по 12 дней или давать по 1 злоту, давали оброк с подробным перечнем каждого продукта и чтобы договаривались с владельцем в каждом особом случае.

526. — (Бухарест,) 15 июня. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, поручает исправникам уездов заставить всех жителей отрабатывать владельцам поместий все установленные барщинные дни, в чем будет нужда, работая полный день.

527. — (Ябланица,) 21 июня. — Жители села Ябланица (Мехединц) дают договорную запись владельцу поместья, Иордаке Пэяну, отрабатывать 1 день на пашне, 3 дня барщины, давать 1 злот, давать в общем 60 ок брынзы и скосить один луг.

528. — (Бухарест,) 12 июля. — Александр Ипсиланти, господарь Валахии, поручает исправникам монастырских и боярских имений взимать с жителей во время оброк, без опозданий и не выбирая только «лучшие продукты», исправники уезда будучи обязанными следить за выполнением этих указаний.

529. — (Арчешть,) 17 июля. — Посланец монастыря Бистрица жалуется исправникам из Романаца, что жители из Арчешть, имеющие виноградники в поместье монастыря, не хотят отрабатывать барщину и не дают «подать» за продажу вина, а те, что живут в Бобичешть, не дают «сухат», ввиду чего дается распоряжение сборщикам налогов из волостей Олтул и Олтецул взыскать с крестьян эти повинности.

530. — (Питешть,) 21 ноября. — Штефан питар и Штефан шатрар, исправники из Арджеша, пишут крестьянам из Валя Маре в поместье монастыря Арджеш, отрабатывать барщину и давать оброк, согласно господарским указам, а если имеются другие причины, пусть явятся лично.

531. — Счета поместья Метелеу (Бузэу) митрополии Валахии за годы 1779—1781.

1782

532. — (Монастырь Хурез,) 6 февраля. — Жители из села Рунку, в поместье монастыря Хурез, дают запись игумену, утвержденную исправником из Вылча, в которой обязуются не строить больше корчмы и не продавать свое вино.

533. — (Дэрмэнешть,) 7 февраля. — Жители села Дэрмэнешть просят владельца поместья «великого бана» вступиться за то, чтобы они были освобождены от обязательства давать 2 воза «господского сена», и дал бы им свое сено, которое он имеет в селе, «по его цене», потому что у них подохнет скот с голоду.

https://biblioteca-digitala.ro

534. — ⟨Бухарест,⟩ 13 апреля. — Николае Караджа, господарь Валахии, дает человеку митрополии грамоту с разрешением запретить всякому рубить дрова в лесу поместья Футоайа (Влашка) и не разрешать пасти скот без уплаты «подати по обычаю».

535. — ⟨Бухарест,⟩ 30 апреля. — Николае Караджа, господарь Валахии, приказывает исправникам Горжа и Мехединца обязать жителей поместий монастыря Тисмана отрабатывать число барщинных дней «согласно уложению», давать оброк и выполнять другие обязательства, подробно перечисленные.

536. — ⟨Бухарест,⟩ 10 мая. — Иоан Зота, владелец поместья Порумбрень (Влашка), жалуется господарю, что жители не дают оброка, продают напитки без его согласия, портят сено своими овцами; просит позвать их на суд дивана.

537. — 11 мая. — Питар Скарлат Хиоту, посланный расследовать неподчинение крестьян из Путинейул, сообщает владельцу поместья, бану Николае Дудеску, причины недовольства жителей и их просьбу сменить исправничела, под угрозой, что переселятся в другие места.

538. — ⟨Бухарест,⟩ 2 июня. — Иоан Зота, владелец поместья Порумбрень (Влашка), просит господаря распорядиться привести непокорных жителей на суд дивана, а Николае Караджа постановляет, чтобы расследование и меры воздействия были приняты исправниками уезда, так как сейчас страдная пора.

539. — ⟨Бухарест,⟩ 9 ноября. — Николае Караджа, господарь Валахии, дает великому ворнику Ианаке Морузи грамоту с резрешением обязать жителей своего поместья Плоешть, за исключением «каларашей», отрабатывать по 12 дней на барщине или давать по одному злоту в год, давать оброк с посевов и с рыбы, давать по две бани с козы и по три бани с улья.

540. — ⟨Тыргу-Жиу,⟩ 18 ноября. — Исправникат Горжа приказывает жителям из села Половрач выполнить обязательство, установленное судом каймакамии Крайовы — отрабатывать монастырю Половрач барщину или давать по одному злоту в год и оброк с сена, если же имеют что-либо против, пусть придут в суд.

541. — ⟨Бухарест,⟩ 19 декабря. — Митрополит Валахии просит господаря распорядиться, чтобы жители из Бэтиешть отрабатывали барщину и возместили использование дубовых и буковых желудей, и Николае Караджа приказывает исправникам Мусчела принудить крестьян выполнять обязательства «согласно уложению» и сговориться с исправничелом поместья о том, чем пользуются в лесу.

1783

542. — 29 января. — Жители из Слэтиоара дают запись игумену монастыря Бистрица о соглашении рубить дрова в лесу Арчешть в течение одного года за сумму в 20 талеров.

https://biblioteca-digitala.ro

543. — (Бухарест,) 24 марта. — Николае Караджа, господарь Валахии, приказывает исправникам Арджеша обязать жителей поместья Флешти, принадлежащего митрополии, отрабатывать по 12 дней барщины или давать один злот в год, давать оброк натурой, подробно перечисленный, не продавать вина и водки без разрешения, а за пользование чем-либо другим, чтобы люди договорились отдельно с исправничелом митрополии.

544. — 18 апреля. — Жители села Ионешть дают запись игумену монастыря Мотру, в которой соглашаются вместо 12 барщинных дней давать каждый «злот с дыма» и отрабатывать два дня на пахоте и на сборе кукурузы.

545. — (Бухарест,) 11 октября. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, приказывает исправникам Праховы послать для разбора дела жителей из Плоешть, — которые не хотят отрабатывать барщину и давать оброк, — вместе с ворником Морузи «три-четыре, самое большее пять» посланцев в диван и не допустить, «чтобы они двинулись толпой, по их привычке».

546. — (Бухарест,) 25 ноября. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, устанавливает условия, на которых чужеземцы призываются прибыть и основать слободы.

1784

547. — 9 января. — Стан Тэркэ из села Прибеджи (Яломица) жалуется господарю, что скот жителей топчет его лес, портит сады и поедает сено, и просит приказать исправникам запретить им поить скот, проходя через его землю.

548. — (Монастырь Бистрица,) 21 февраля. — Игумен Бистрицы сообщает Рымникскому епископу различное количество барщинных дней в поместьях монастыря, которые должны отрабатывать и священники, и просит приказать архимандриту Самуелу запретить им «смешиваться с крестьянами», отправляясь в Бухарест жаловаться дивану вместе с ними.

549. — (Рымнику Вылча,) 27 апреля. — Епископ Рымника сообщает Бистрицкому игумену, что священники из Костешть недовольны соглашением о барщине, обязательства которой предусматривает «Книга уложений» — давать «по злоту с дома» и работать 2 дня, — и советует им отказаться от одного, «чтобы не порвалась нить, натянутая слишком сильно».

550. — 22 июня. — Жители села Перетул (Телеорман) дают запись владельцу поместья, Параскиве Кэмэраш, в том, что соглашаются в течение года, для возмещения убытков за сгоревшие стоги сена, давать оброк из десяти копен две, вместо одной из десяти, как они дают обычно.

https://biblioteca-digitala.ro

551. — ⟨Бухарест,⟩ 12 июля. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, приказывает исправникам Илфова расследовать, является ли лес в поместье Тынкэбешть, принадлежащем Митрополии, «заповедным», и в этом случае запретить жителям рубить его, а если он окажется «незаповедным», они могут его рубить только для домашних нужд, давая как оброк при рубке «строительный лес для продажи или другой торговый лес».

552. — ⟨Бухарест,⟩ 26 августа. — Бывший ключер Манолаке устанавливает расследованием, что жители сел Тэртэшешть, Чиокэнешть и Скит рубили «деревья, дающие жолуди» в лесу Чокэняска, подаренном его тестем митрополии, и предлагает, чтобы они уплатили за каждое дерево по шестьдесят бань.

553. — ⟨Монастырь Тисмана,⟩ 2 ноября. — Расчет за оброк сеном по селу Годинешть, данный каждым жителем монастырю Тисмана в 1784 г.

554. — 21 декабря. — Станчу Рэсучану, который вместе с человеком из Кошэрь из «турецкой земли» взял в аренду от чашника Хереску, доход с поместья Кукурузь, чтобы брать оброк по обычаю и продавать в селе вино, дает запись кэмэрашу Зота, что он закроет в течение 21 дня поставленную здесь корчму, приносящую убытки его селу Порумбрени.

555. — Исправники Арджеша докладывают господарю Михаилу Шуцу, что на основании подробного расследования, произведенного ими в поместье Строешть монастыря Бистрица, за период времени с 1775 по 1784 гг. годовой доход с барщины жителей, платы за выпас и оброка колеблется между 180 и 250 талерами, смотря по времени.

1785

556. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 8 января. — Анафора исправников Вылчи господарю Валахии, Михаилу Шуцу, относительно расследования недоразумения между игуменом монастыря Бистрица и жителями Костешть, с предложением мер, которые следует принять против крестьян.

557. — 10 января. — Игумен монастыря Бистрица жалуется Михаилу Шуцу, господарю Валахии, что жители села Костешть, судившиеся в Диване и обязанные отрабатывать барщину и платить оброк, не выполняют обязательств.

558. — 10 января. — Бистрицкий игумен жалуется Михаилу Шуцу, господарю Валахии, что жители «унгурени» поместья Бэбень «не соглашаются давать обычай земли полностью» и производят порубку для своих нужд в «заповедном лесу» монастыря.

https://biblioteca-digitala.ro

559. — 1 февраля. — Жители села Вырвор дают перед исправником Должа игумену из Буковэца запись, по которой обязуются не привозить и не продавать вино, кроме вина из их виноградников, до празника св. Василия, а если они нарушат это обязательство, вино будет у них взято как штраф.

560. — (Бухарест,) 21 февраля. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, приказывает исправникам из Бузэу расследовать, является ли лес, находящийся в поместье Шопырлига, постельничела Константина Вернеску, заповедным, запретить жителям рубить его, а если он не заповедный, тогда они могут брать дрова для хозяйственных нужд, отдавая оброк при рубке «строительным лесом для продажи.. .или другим торговым лесом».

561. — (Рымнику Вылча,) 16 марта. — Исправники из Вылчи выносят решение о примирении жителей села Черэтул с монастырем Хурезул, причем игумен соглашается получать «злот с очага» и два дня барщины, а также оброк натурой, а за прошлое — получить только плату в один злот.

562. — 6 апреля. — Эконом монастыря Аниноаса жалуется господарю Валахии, что «мошнены» из Урекешть (Рымникул Сэрат) вторгаются в пределы монастырского поместья, не дают оштину и причиняют различные убытки, не соблюдая старый порядок.

563. — 21 апреля. — Несколько жителей поместья монастыря Тисмана, Дрэкмошаса, жалуются игумену, что младший управляющий Дая Дулубей притесняет их в связи с оштиной и оброком с других продуктов и просят сменить его.

564. — 18 мая. — Анафора бывшего второго спэтара Думитру Топличану господарю относительно расследования, произведенного им по жалобе эконома монастыря Аниноаса на «мошненов» из Урекэшть, по которой устанавливаются обязательства для тех, кто пользуется поместьем монастыря.

565. — (Бухарест,) 20 мая. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, сообщает исправникам Вылчи свое решение относительно мер, которые нужно принять против жителей Костешть, на которых жалуется Бистрицкий игумен, что не отрабатывая полностью барщинные дни и другими нарушениями причинили убытки монастырю.

566. — 14 июня. — игумен монастыря Арджеш жалуется господарю Михаилу Шуцу, что жители «унгурени» из сел Корби и Домнешть, давшие запись при поселении давать только оброк, а барщину отрабатывать в других поместьях, теперь хотят работать на барщине там же, а он не соглашается, так как у них много скота и монастырю не будет никакой пользы.

567. — 14 июня. — Игумен монастыря Говора жалуется господарю, что жители поместья Окнишоареле не выполняют своих обязательств, не отрабатывают полностью всей барщины, а также не дают сполна оброк.

https://biblioteca-digitala.ro

568. — 22 июля. — «Мошнены» села Роата договариваются с игуменом из Ставрополеоса отрабатывать на барщине по 2 дня, день на косовице и день с возом, платить за коз и свиней, а те, которые будут сеять на монастырской земле, будут давать оброк натурой.

569. — 3 августа. — Счет монастыря Тисмана за уплату стоимости косьбы сена, для цыган, которые не хотели работать и на их место были наняты люди.

570. — 13 августа. — Игумен монастыря Арджеш жалуется господарю, что некоторые жители села Костешть не отрабатывают барщину по обычаю, не платят оброка, зимой продают сено и пускают скот в лес, который портят, причиняя монастырю убытки.

571. — (Бухарест,) 17 сентября. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, приказывает исправникам Дымбовицы обязать жителей, пасущих скот в поместьях Валя Каселор, Петроая из Капул Пискулуй, Бэсяска и Петроая, договориться с посланным митрополии об уплате за сухат (выпас) и за потравы в лесу.

572. — (Кымпулунг,) 26 сентября. — Исправники Мусчела рассматривают спор между игуменом монастыря Арджеш и жителями сел Корбий и Домнешть, относительно работы на барщине в другом поместье, причем жители заявляют, что будут продолжать соблюдать запись, а до тех пор стороны объявляют, что они удовлетворены.

573. — 9 октября. — Жители села Бэдешть дают запись игумену из Кымпулунга по которому обязываются отрабатывать шесть дней на барщине, давать оброк с сена — одну часть из семи, обычный оброк с других продуктов, вспахать по одному погону, а женщинам работать на конопле.

574. — 20 октября. — Крестьяне и рыбаки из села Недея дают запись игумену монастыря Арнота, по которой обязуются не ставить впредь невода на монастырском озере для ловли рыбы без предварительного соглашения с монастырским управляющим.

575. — (Питешть,) 12 ноября. — Исправники Арджеша рассматривают спор Арджешского епископа с жителями Костешть и устанавливают для обеих сторон обязательства согласно «Книге уложений».

576. — 20 декабря. — Анафора бояр, которым господарь поручил расследовать жалобу «чоканашей» (забойщиков) из Слэника на монастырь Колця, который насильно владеет ими; изучив содержание грамот и доказательства, представленные сторонами, бояре находят, что жители Слэника являются барщинными крестьянами монастыря.

1786

577. — 4 февраля. — Бистрицкий игумен жалуется господарю Валахии, что жители монастырских поместий не отработали всех зимних дней на барщине за много лет, а также не хотят привозить и воза дров к храмовому дню Св. Григория Декаполита, и просит дать приказ исправникам Вылчи о взыскании.

https://biblioteca-digitala.ro

578. — (Крайова,) 26 марта. — Игумен из Хуреза жалуется каймакаму Крайовы, что жители из Бая де Фиер не потят отрабатывать барщинные дни, предпочитая платить «злот с дыма», который он не принимает, так как монастырю нужна рабочая сила, и просит диван решить, «сколько дней им работать на барщине, уплатив и злот с дыма».

579. — (Рымнику Вылча,) 6 мая. — Исправники Вылчи, Иоан Караманлиу и Иоан Отетелешану, приказывают Симо, ватафу Козии, расследовать жалобу игумена монастыря Козия на жителей Костешти и обязать их не продавать впредь своего вина без разрешения и отдать задолженный ими оброк с сена.

580. — (Крайова,) 9 июня. — Жители села Гойча (Долж) жалуются каймакаму Крайовы, что новый игумен монастыря Жития увеличил им количество барщинных дней и оброк, и говорят, что если он не удовольствуется «злотом с дома», они переселятся на другое поместье.

581. — (Крайова,) 11 июня. — Исправники Должа докладывают каймакаму Крайовы, что они рассмотрели спор жителей с игуменом монастыря Жития и, поскольку он отказался от «злота с дома», предложенного крестьянами, сошлись на том, что они будут отрабатывать на барщине восемь дней и платить за сено в зависимости от размеров скирд.

582. — (Тырговиште,) 18 июня. — Раду Голеску, бывший великий ключарь, исправник Дымбовицы, докладывает господарю, в связи с выпасом скота, принадлежащего Вылку, служилому спэтара, в поместье Бырсарь, что жители, которые пасут скот не в поместьях, где они живут, а в других, согласны «отрабатывать на барщине, одни по два, а другие по три дня, не будучи решено, чтобы все работали одинаково».

583. — (Бухарест,) 28 июня. — Анафора дивана по тяжбе жителей поместья скита Голешть с игуменом монастыря Кымпулунг относительно сроков отрабатывания барщинных дней и оброка с сена; постановлено, по просьбе крестьян, брать сено — одну копну из пяти и отрабатывать на барщине четыре раза в год, по «уложению».

584. — (Бухарест,) 5 июля. — Митрополит Валахии, на основании распоряжения господаря Николая Маврогень, освобождает тридцать жителей, горожан из Гергицы, от барщины, оброка и монополии на напитки и дает им право брать сухие дрова для топки из лесов с других поместий монастыря.

585. — 8 июля. — Игумен монастыря Хурез жалуется господарю Валахии, что жители из Бая де Фиер не хотят работать на барщине и давать, «что положено», считая поместье своим, и дают только «30 парале с очага и оброк с сена и с кукурузы или пшеницы», а Николай Маврогень приказывает исправникам Мехединца произвести расследования.

https://biblioteca-digitala.ro

586. — (Крайова,) 14 июля. — Бояре дивана Крайовы судят жалобу группы жителей села Бырзешть (Вылча) на Бистрицкого игумена, который больше не позволяет им косить сено на земле, проданной их родом, и решают, что монастырь будет владеть садами, а если отдаст их другим, крестьяне из Бырзешть имеют право вернуть тем деньги через суд и косить самим, отдавая оброк.

587. — (Бухарест,) 7 августа. — Игумен монастыря Раду-Водэ жалуется господарю, что жители поместья Мэнешть из сел Флэмынзень, Кокошь и Буфтя, несмотря на то, что им уменьшили барщину до шести дней, не хотят отрабатывать даже эти дни и не дают и оброка с сена, и просит дать приказание исправникам уезда заставить их выполнять свои обязательства.

588. — 21 сентября. — Игумен монастыря Мотру жалуется каймакаму Крайовы, что жители из Йонешть, имеющие письменное соглашение о том, чтобы, помимо «дымного злота», отрабатывать на барщине три дня в году, не отрабатывают их, и просит приказать им выполнять свои обязательства.

589. — 2 октября. — Исправники Арджеша рассматривают тяжбу игумена монастыря Арджеш с крестьянами из Костешть и обязывают их соблюдать запись.

590. — (Монастырь Кымпулунг,) 2 октября. — Крестьяне «унгурены» из поместья Стэнешть монастыря Кымпулунг дают игумену запись об условиях, на которых они согласны остаться: оброк с сена — одна часть из семи, с других посевов — по обычаю, барщина шесть дней и вспахать каждому плугу по одному погону.

591. — 6 октября. — Жители села Чутурица «и сырбы и румыны из Дросэшть» дают запись игумену монастыря Жития об условиях, на которых они могут жить в поместье: платить по одному «дымному злоту» и отрабатывать на барщине три дня, пахать весной один день и давать десятину со всех продуктов.

592. — 26 октября. — Жители села Оряву, живущие в поместье монастыря Аниноаса, дают логофету запись, соглашаясь платить за барщину по девяносто бань с дома и давать оброк с посевов и со скошенного ими сена.

593. — (Монастырь Тисмана,) 4 декабря. — Игумен монастыря Тисмана просит исправников Мехединца приказать жителям Матею и Никулаю Алмегэницей, разбившим сады и виноградники на землях поместья Ергевиции, давать оброк или судиться.

594. — 23 декабря. — Исправники Арджеша докладывают в анафоре о продолжении тяжбы крестьян из Костешть с игуменом монастыря Арджеш относительно оброчных обязательств.

https://biblioteca-digitala.ro

595. — (Крайова,) 25 января. — Третий логофэт Георге сообщает игумену монастыря Мотру, что диван Крайовы вынес решение, по которому жители из Ионешть обязаны либо соблюдать данное ими монастырю обязательство, либо отработать ему по 12 дней.

596. — 26 февраля. — Жители Костешть дают запись игумену монастыря Арджеш в том, что они согласны на оброк с сена в размере 1/7, а с прочего — «по обычаю», и обязуются вперед не вызывать никаких неудовольствий и заботиться о монастырском сене, как о своем собственном.

597. — (Бухарест,) 3 марта. — Анафора дивана Валахии господарю и утверждение ее Николаем Маврогень относительно тяжбы стольника Константина Ненчулеску, владельца села Бошарь (Дымбовица), с драгомиром Катанэ, который построил половину дома на его земле и не хочет работать на барщине.

598. — (Рымнику Вылча,) 5 марта. — Исправники Вылчи расследуют спор жителей села Милостя с игуменом монастыря Бистрица, на которого они пожаловались господарю за оброк с сена и количество барщинных дней, и обязывают крестьян заплатить деньгами оброк с сена за прошлый год, а на барщине работать 12 дней, согласно «Книге уложений».

599. — Рымнику Вылча, 11 марта. — Исправники Вылчи судят жалобу Бистрицкого игумена на крестьян из Костешть, которые не хотят работать на барщине, и, выслушав обе стороны, постановляют, что крестьяне из Костяски должны отрабатывать на барщине 8 дней, а крестьяне из Пьетрань и Вэратечь — по 12 дней.

600. — 17 марта. — Бистрицкий игумен жалуется господарю Валахии, что жители поместий, расположенных вокруг монастыря, не хотят давать оброк, работать на барщине и продают вино без разрешения, и просит приказать исправникам обязать их выполнять законные обязательства.

601. — 17 апреля. — Жители «сырбы» и «унгурены» из Перишору дают запись игумену из Буковэца, обязуясь платить за выпас скота и за другие обязательства, на подробно перечисленных условиях.

602. — 9 мая. — Жители села Ионешть дают запись игумену монастыря Мотру, обязуясь отрабатывать на барщине два дня, убрать ему кукурузу, платить «дымный злот», оброк с сена и посевов и держать скотника при монастырских коровах.

603. — 6 августа. — Игумен монастыря Вэлень жалуется господарю Валахии, что жители поместья не хотят работать на барщине и продают вино без его разрешения.

604. — 12 октября. — Расчет оброка с кукурузы по поместьям Трестиени, Корлэтешти и Мэрэчинений Лунджь (Прахова) Митрополии Валахии.

https://biblioteca-digitala.ro

605. — 24 октября. — Капитан Василе Огару дает запись игумену монастыря Нучет, по которой обязуется давать в текущем году с огороженного сливового сада «за большой дорогой» оброк в размере десяти ведер водки, а впредь — одно ведро с двадцати сливовых деревьев.

1788

606. — 28 ноября. — Жители поместья монастыря Тыршор дают игумену запись, обязуясь выполнять все свои обязательства до праздника «святого Николая», а если не сдержат слова, заплатить двадцать талеров штрафа.

607. — Счет денежных поступлений по доходам монастыря Бистрица за 1788 год.

608. — Счет недополученного оброка и других доходов с поместья монастыря Тыршор за 1788 год.

1790

609. — 19 февраля. — Список барщинных крестьян села Комарник поместья монастыря Колця.

610. — ⟨Бухарест,⟩ 5 марта. — Диван Валахии приказывает исправникам Дымбовицы рассмотреть жалобу игумена из Нучета на жителей монастырского поместья и обязать их работать на барщине, давать оброк и «прочее», запретив им продавать свое вино.

611. — 7 марта. — Поп Андрей из Гура Вэий Штефанештилор и другие жители дают запись игумену из Хуреза на разрешение дать им «целину с бурьяном» на холме Питешть, которую они очистят и насадят там виноградник и фруктовые деревья и будут давать оташтину по обычаю, а до того как виноградник начнет плодоносить, каждый будет давать в год одну оку воску монастырю.

612. — 6 апреля. — Бистрицкий игумен жалуется Дивану Крайовы, что жители поместья не хотят работать на барщине, «родственники волонтеров» торгуют незаконно вином, «рэзеши» из Борзяки захватили монастырские земли, а для постройки моста через Бистрицу был взят лесной материал монастыря.

613. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 11 апреля. — Игумен монастыря Бистрица жалуется исправникам Вылчи, что жители Костешть, работающие в поместье Вайдеей, имеют «недоимку по оброку и барщине», и просит силой заставить их исполнить должную работу или позвать их в суд, а исправники поручают это капитану Тудорикэ, ватафу волости Козия.

https://biblioteca-digitala.ro

614. — (Бухарест,) 25 апреля. — Косма, митрополит Унгровлахии, просит диван страны приказать исправникам Дымбовицы обязать жителей поместья Сэкуень работать на барщине и давать оброк, отобрав у них данную им Николаем Маврогень грамоту об освобождении от барщины и оброка и свидетельство их предшественников, на основании которых они «противятся».

615. — 25 апреля. — Игумен скита Сэрэчинешть жалуется исправникам Вылчи, что жители поместья не хотят выполнять «обычную барщину по обычаю земли», и исправники решают послать туда служилого, который насильно заставит их исполнять свои обязательства.

616. — (Рымнику Вылча,) 26 апреля. — По приказу Дивана Крайовы, исправники Вылчи разбирают жалобу Бистрицкого игумена на жителей из Бырзешть, которые «с дерзостью» вспахали монастырские сады и скосили там траву, не отдав оброка, и решают, что впредь они не могут входить в поместье без разрешения игумена.

617. — (Тырговиште,) 23 июня. — Исправники Дымбовицы рассматривают отказ жителей из Сэкуень отрабатывать митрополии на барщине 12 дней и платить оброк с сена по 12 грошей (парале), так как господарь Ник. Маврогень уменьшил им барщину до 6 дней и оброк с сена до 6 грошей.

618. — (Кымпулунг,) 23 июня. — Исправники Мусчела рассматривают отказ крестьян поместья Кошэшть монастыря Аниноаса выполнять свои обязательства перед арендаторами Раду Даскэлу и логофэцелом Николае, так как до этого они держали поместье в аренде 22 года, и убеждают их отрабатывать шесть дней на косовице и давать оброк с посевов и фруктовых деревьев.

619. — 20 июля. — Жители поместья Сэкуень (Дымбовица) дают запись, обязуясь перед митрополией давать, начиная с «будущей осени» по десять грошей (парале) с дома за оброк с сена, как и в других поместьях, обещая быть точными и с «другими податями».

1791

620. — 7 мая. — Жители села Тэтэрэй дают запись исправничелу шатраря Думитру Полизу, что, как только австрийское войско уйдет из села, они переселятся в его поместье и будут давать ему по «одному лею с дома и по курице» или «четыре дня на барщине и одну курицу».

621. — (Рымнику Вылча,) 24 июня. — Крестьяне «унгурены» из слободы Бэбень дают в исправникат Вылчи запись, в которой заявляют, что обязались перед игуменом монастыря Бистрица, которому принадлежит поместье, что каждый семейный человек будет отрабатывать на барщине по шесть дней в году и давать обычный оброк.

622. — 3 августа. — Игумен монастыря Кэсчиоареле просит диван Валахии приказать, чтобы жители поместья давали оброк, работали на барщине и платили за выпас скота (сухат).

https://biblioteca-digitala.ro

623. — (Бухарест,) 28 ноября. — Игумен монастыря Слобозия жалуется господарю, что во времена Маврогень крестьяне поместья получили «привиллегию против обычая земли» и он был принужден дать им 120 талеров ; просит приказать вернуть ему деньги и обязать жителей работать на барщине и давать со всего оброка «по обычаю».

624. — (Бухарест,) 2 декабря. — Анафора вельможных бояр и решение господаря Михаила Шуцу по жалобе игумена монастыря Слобозия на крестьян, получивших привиллегию от Маврогень, с отменой данной старой записи и с обязательством вернуть полученные талеры и выполнять обязательства «по закону и обычаю страны».

625. — (Каракал,) 30 декабря. — Жители села Осика де Жос, в поместье боярина Барбу Штирбей, и села Осика де Сус, собственности Манолаке Брынковяну, дают исправникам уезда запись, по которой обязуются, что каждый останется на том месте, где он находится, чтобы не причинять владельцам неудовольствий — в отношении посевов, — связанных с переходом из одного поместья в другое.

1792

626. — (Бухарест,) 20 января. — Митрополит Валахии Косма подает господарю анафору и просит приказать исправникам Влашки принудить жителей поместья Петроая, принадлежащего митрополии, отрабатывать барщину в рабочих днях, а не деньгами, как они хотят, и давать оброк натурой по обычаю.

627. — 5 февраля. — Игумен из Хуреза жалуется господарю, что жители из Байя де Фиер, которые обязались по записи давать по злоту с дома и отрабатывать два дня, не выполнили обязательства работать, и просит обязать их работать на барщине, согласно «Уложению», 12 дней в год и отдать в этом смысле приказ исправникам Горжа.

628. — 5 февраля. — Игумен из Хуреза жалуется господарю, что 2 крестьянина из Байя де Фиер, Якоб Рацэ и его брат Михаилэ, во время войны поставили на земле монастыря две мельницы, не имея на то разрешения, и просит дать приказ исправникам Горжа обязать их убрать мельницы.

629. — 9 мая. — Игумен монастыря Раду-Водэ дает письмо жителям из Вэлень-Мусчел об установлении барщины деньгами, по одному талеру и 20 парале с дома, и для попов, дьяконов и мирян, а также обычный оброк.

630. — (Вэлень,) 9 мая. — Жители из Вэлень-Мусчел, поместья монастыря Раду-Водэ, дают письмо игумену Игнатию и благодарят за установление барщины деньгами, полтора талера с дома в год и обычный оброк.

https://biblioteca-digitala.ro

631. — 23 мая. — Игумен из Хуреза жалуется господарю Валахии, что жители из Байя де Фиер, «злые и непокорные люди», не дают ему сдавать в аренду выпас в горах другим жителям и сами не платят цены, просимой монастырем, и просит приказать исправникам Горжа обязать их выполнять свои обязательства.

632. — Бухарест, 30 мая. — «Судебное ведомство» расследует дело между Думитру Полизу, который требует, чтобы барщина отрабатывалась, а не выплачивалась, и жителями из Томшань (Саак), которые указывают, что у них имеется уложение давать по 1,60 злота в год, и решает, что крестьяне должны отрабатывать на барщине 12 дней и не имеют права покидать поместье.

633. — 30 июня. — Игумен монастыря Садова жалуется господарю, что цыгане не хотят работать на ремонте домов, а другие жители работают на барщине только два дня и дают «дымный злот», портят ему лес для торговли, продают вино и водку в убыток монастырю; просит дать приказ исправникам принудить их к 12 дням барщины и прочим обязанностям по обычаю.

634. — 12 июля. — Священники и «меджияши» из сел Лерень, Урлуень, Колцу Унгенилор и др. жалуются игумену скита Булига (Арджеш) и боярам совладельцам, что арендатор поместья Колцу Унгенилор, в котором они живут, Яне арнаут Чиву, притесняет их всячески и обрек их на голодную смерть вместе с их скотиной.

635. — (Бухарест,) 20 июля. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, приказывает исправникам Вылчи расследовать, правда ли, что «мэглаши» из поместий монастыря Бистрица имеют «привычку» работать на барщине только шесть дней, как и «чокэнаши», и доложить ему.

636. — (Бухарест,) 29 сентября. — Анафора великого логофэта Михаила Крецулеску господарю, утвержденная Михаилом Шуцу, относительно тяжбы жителей из Числэу (Саак) с игуменом скита Числэу из-за отягощения условий барщины и оброка, с постановлением, что, поскольку у крестьян нет письменного условия, они должны работать согласно «Книге уложений».

637. — (Бухарест,) 11 октября. — Михаил Шуцу, господарь Валахии, приказывает исправникам уездов побуждать крестьян выходить на посевные работы, сеять пшеницу и ячмень, «чтобы закончить, пока стоит хорошая погода».

638. — (Питешть,) 27 октября. — Жители села Кэтушань, соседи поместья монастыря Котмяна, дают игумену запись, обязуясь и впредь отрабатывать на барщине по три дня за участок луга на краю села, как постановил суд исправников.

639. — 1 ноября. — Жители из Кэсчиоареле, поместья монастыря Котрочень, дают игумену запись, обязуясь уплатить за барщину «со всех домов по талеру и дать по курице».

https://biblioteca-digitala.ro

640. — (Фолешти де Жос,) 22 ноября. — Жители из Фолешти до Жос (Вылча) дают логофету исправничии запись, что они довольны установленным монастырем Хурез оброком с сена, кукурузы и др., а также согласны с отработкой 12 дней барщины.

641. — (Копэчень,) 1 декабря. — Жители из Копэчень, родители которых продали землю Иордаке Сэрдару, судились во времена Маврогень с сыном покупщика, хотевшим брать с них оштину — одно ведро из двадцати вместо 1 бани с ведра, как давали до тех пор, и за неуплаченный излишек земли, будучи обязан дать им еще 308 талеров, жалуются теперь господарю, что на них подано в суд, чтобы обязать вернуть полученные деньги, и просят оказать им справедливость.

642. — 14 декабря. — Анафора боярина Винтилы Прижа господарю относительно жалобы группы жителей села Фрэсинетул (Илфов), у которых во время войны австрийское войско захватило приготовленный оброк натурой, а арендатор дохода с поместья спэтара Гики, уехавшего в Турцию, албанец Нушу, заставляет их платить убыток, несмотря на распоряжение господаря, что недоимка по оброку за время войны не взыскивается.

643. — (Бухарест,) 15 декабря. — Жители села Фундул Лакулуй, поместья монастыря Раду-Водэ, дают запись, обязуясь отрабатывать каждый на барщине по шести дней в год.

644. — (Бухарест,) 23 декабря. — Анафора великого казначея Янаке господарю и решение Михаила Шуцу относительно жителей поместья Зимнича, приадлежащего Александру Ипсиланти, которые не хотят отрабатывать на барщине 12 дней, продают вино в розницу в селе и принимают в свои дома на постой проезжих с товарами, которые не уплачивают таможенных пошлин.

1793

645. — 16 февраля. — Жители села Комоштень (Долж) жалуются каймакаму Крайовы, что арендатор поместья, Николае Лалу, берет у них третину по два талера и один злот, вместо одного турецкого червонца, как они платили боярину Манолаке Брынковану, и по 50 талеров в год за мельницу, которые они раньше не платили.

646. — Бухарест, 23 февраля. — Игумен монастыря Хурез жалуется господарю, что жители из Бая де Фиер не выполняют ни одного обязательства по отношению к владельцу; великий логофэт Верхней Земли указывает в анафоре, что следует по закону, и Александру Морузи приказывает исправникам Горжа заставить крестьян подчиниться согласно уложению дивана.

647. — 26 февраля. — Игумен монастыря Мисля жалуется господарю, что жители поместья Гряка не отрабатывают шести дней на барщине, не дают оброка натурой и не соблюдают монополию на продажу напитков, и просит дать приказ крестьянам выполнять свои обя-

https://biblioteca-digitala.ro

зательства, так как он имеет большую нужду в деньгах, чтобы послать монастырю «из турецкой страны», которому подчинен.

648. — 1 апреля. — Игумен монастыря Котрочень жалуется господарю, что жители поместья Херэстрэул и Драгомирешть не хотят отрабатывать 12 дней барщины в год, предпочитая давать по злоту с дома, а ему нужна работа ; просит заставить их работать.

649. — (Котрочень,) 23 апреля. — Жители поместья Луйка дают запись игумену монастыря Котрочень, обязуясь давать за барщину по одному талеру и по курице с каждого дома, а вино и водку не подавать без разрешения.

650. — Тыргу Жиу, 2 мая. — Исправники Горжа приказывают Урсаке, ватафу волости Новач, расследовать на месте жалобу игумена из Хуреза на жителей из Байя де Фиер и указать в письменной форме по каким пунктам не было достигнуто соглашение, чтобы явиться «для окончания тяжбы».

651. — (Бухарест,) 4 мая. — Александр Морузи, господарь Валахии, утверждает соглашение между игуменом монастыря Сегарча и крестьянами поместья, которые обязуются отрабатывать на барщине пять дней и один день со всеми слугами на пахоте, брать дрова только для топки в лесу, давать за продажу вина до праздника св. Василия по одному ведру с бочки и один талер, давать оброк натурой согласно «Книге уложений».

652. — (Бухарест,) 27 мая. — Филарет, митрополит Валахии, просит в анафоре, чтобы господарь приказал исправникам Яломицы заставить жителей поместья Аксинтя, принадлежащего митрополии, которые хотят платить за барщину по злоту в год, отрабатывать ее 12 дней в году в четыре срока.

653. — (Бухарест,) 3 августа. — «Департамент спэтаров» судит тяжбу между стольником Константином Ненчулеску и Никулаем лефеджиу за нарушение межи и выпас скота без разрешения и постановляет, что Николай лефеджиу должен перенести свой забор согласно межевым знакам и отрабатывать для Ненчулеску на барщине два дня в год за выпас восьми голов скота, а напитки не имеет права продавать.

654. — 20 августа. — Жители Дая Дулубеи из села Пурчелень и Михаил Негря из Копэчосы обязуются по записи быть послушниками монастыря Тисмана, работая на винограднике в Бэлэнешть: обнести его забором, сделать колья и обработать его за свой счет, взамен освобождения от податей.

655. — (Рымнику Вылча,) 25 августа. — Войку Строеску, пришедший «из-за Олта» и поместье монастыря Бистрица, именуемое Сухаш или Кэрпиниш, дает запись, что впредь будет работать на барщине по «высочайшему повелению его величества господаря» и давать игумену оброк «по обычаю».

https://biblioteca-digitala.ro

656. — 22 ноября. — Несколько жителей села Бэрбулешть (Яломица) из поместья монастыря Котрочень дают игумену запись, обязуясь отрабатывать на барщине 12 дней и дать трех человек в послушники, как благодарность за его ходатайство перед господарем, чтобы «освободил их от почтовой службы» и определил им подать.

657. — (Бухарест,) 5 декабря. — Александр Морузи, господарь Валахии, приказывает исправникам Телеормана расследовать жалобу игумена из Аниноасы на «четыре, пять семейств», построивших жилища посередине монастырского поместья Пуцинтей, причинив «вред садам и посевам».

658. — (Строешть,) 31 декабря, — Жители Строешть сообщают игумену монастыря Бистрица, что, в счет долгов за прошлые годы, они посылают пока сто талеров и просят подождать остальное до «масленицы».

1794

659. — (Крайова,) 13 января. — Жители поместья монастыря Садова дают игумену запись, в присутствии исправников Должа, что, поскольку их жалоба на увеличение оброка с сена оказалась необоснованной, их освобождают от наказания и они обязуются впредь в точности выполнять «мудрые указания его величества господаря».

660. — 4 марта. — Жители Соходола (Горж) жалуются господарю, что в правление Михаила Шуцу игумен монастыря Хурез выгнал их из поместья, а по суду, на котором игумен прибег к «уловкам», они были изгнаны, заперты в тюрму, а дома их разрушили.

661. — 17 апреля. — Игумен из Арноты жалуется господарю, что жители сел Добричень и Богдэнешть не соблюдают барщинных дней, а также монополии монастыря на напитки, не дают оброка со слив, а цыгане закладывают монастырские сады крестьянам, и просит обязать их работать на барщине 12 дней или платить по 15 бань за день, а также выполнять и остальные обязательства.

662. — 23 апреля. — Нектарие, игумен Бистрицы, жалуется господарю Александру Морузи, что жители монастырских поместий в Романаце не дают оброк с сена — одну часть из десяти, а платят за скирду в 40 возов по 66 бань, и просит приказать каймакаму Крайовы обязать их давать законный оброк или платить два с половиной талера за каждую скирду.

663. — 3 мая. — Жители поместья Изворань, где не имели пахотной земли, дают запись игумену из Тисманы на пахотную землю и луг, данные им в поместье монастыря, обязуясь давать оброк с посевов по обычаю и отрабатывать на барщине по шесть дней.

https://biblioteca-digitala.ro

664. — 8 мая. — Жители села Лилэешть дают запись игумену из Мисли, обязуясь за пользу, получаемую от монастырского поместья, где они живут, платить вместо барщины по 50 парале в год, уплачиваемых в день св. Георгия.

665. — (Бухарест,) 6 июля. — Александр Морузи, господарь Валахии, приказывает исправникам Саака расследовать жалобу игумена монастыря Вэлень на трех жителей, которые, не соблюдая монополии монастыря на продажу вина и водки, терроризируют корчмарей, продающих монастырскую водку, и сделать «запт» (конфискацию).

666. — 23 августа. — Житель Раду сын Енаке, имеющий яблони в поместье монастыря Мисля и будучи «беглым» с жилищем в другом месте, дает игумену запись, обязуясь «давать» барщину за год, то есть платить деньгами «как дают и другие, имеющие усадьбы».

667. — (Крайова,) 1 ноября. — Исправники Должа расследуют отказ жителей села Гойча отрабатывать на барщине шесть дней вручную и два дня с плугом на игумена монастыря Жития или уплачивать по злоту в год с каждого дома и отрабатывать три дня вручную и два дня с плугом; они соглашаются платить по злоту с дома и отрабатывать на барщине один день, — и докладывают каймакаму.

668. — (Крайова,) 5 ноября. — Диван Крайовы, рассмотрев тяжбу жителей села Гойча с игуменом монастыря Жития, постановляет предложить им согласиться, согласно более старому обычаю, отрабатывать на барщине по шесть дней вручную и два с плугами, или же подчиниться предписаниям уложения и отрабатывать 12 дней на барщине и отдавать оброк продуктами, соблюдая монополию монастыря на продажу вина и водки.

669. — 16 ноября. — Жители села Гыштешть дают запись игумену из Раду-Водэ, в которой подтверждают, что они заняли деньги на покупку пищевых продуктов и вернут их сообща, с процентами, отработав на монастырь для уплаты налогов в казну — которые внесет игумен, и отработав на барщине по шесть дней каждый.

670. — 25 ноября. — Спэтар Думитрашку Топличану, исправник Телеормана, доносит князю Александру Морузи, что в результате произведенного расследования установлено, что задолженность по оброку, который Параскива Чолак требует с жителей имения Александра Воды, княжеской слободы, относится ко времени войны, когда турки «собрали зерно жителей».

671. — (Рымнику Вылча,) 14 декабря. — Несколько жителей Костешть дают запись Бистрицкому игумену, по которой обязуются не продавать впредь вина на селе, где продается только монастырское вино по закону и обычаю.

672. — (Рымнику Вылча,) 14 декабря. — Исправники Вылчи рассматривают жалобу Бистрицкого игумена на жителей Костешть, которые не соблюдают монополию монастыря на продажу напитков, отказываются платить оброк по поместью Вайдеей и не разрешают

https://biblioteca-digitala.ro

монастырю ставить новые сукновальни для зипунов, и обязуют крестьян попросить прощения и заявить, что они будут выполнять все обязательства.

1795

673. — (Бухарест,) 8 февраля. — Некулай лефеджиу, сын Вылку, житель поместья Бошарь (Дымбовица), на которого бывший великий стольничий Константин Ненчулеску подал в суд за то, что тот, заняв под жилище часть его владения, не отрабатывает ему два дня на барщине, не приставил пастуха к скоту и портит ему посевы, продает вино и водку, не имея на это права, — дает перед судом запись, что впредь будет выполнять все требуемые с него обязательства.

674. — 24 февраля. — Арджеский епископ жалуется князю Константину Морузи на боярина Бэникэ Урианул, который поставил в епископском имении Домнешть корчму и мельницу, поручив их барщинному крестьянину Иону Фиану, и просит приказать исправникам произвести расследование и дать ему удовлетворение.

675. — 15 марта. — Эконом монастыря Бистрица жалуется князю, что жители сел Слэтиоара, Бобичешти, Драновэц, Крива, Пятра де Жос и Плешою самоуправно срубили в монастырском лесу Драновэц и Гиндень (Романац) две тысячи двадцать пять жолудевых деревьев и взяли жолуди, оставив монастырских свиней умирать голодной смертью; просит произвести расследование и возместить ему убытки.

676. — 22 марта. — Игумен монастыря Бистрица жалуется князю, что некоторые жители Костешть, издавна владевшие угодием Вайдеей взамен оброка и трех дней барщины, после войны не выполняют свои обязательства, — и просит дать приказ исправникам выселить противящихся, чтобы отдать угодье пришлым людям, ищущим место для пропитания.

677. — 24 марта. — Бистрицкий игумен жалуется князю, что жители сел Костешть, Вайдеей, Бэлень, Мэнэилешть и Фолешть, имеющие большую задолженность по барщине, не захотели выйти на работу, когда их позвали, и просит дать приказ исправникам Вылчи заставить их выполнить свои обязательства.

678. — 19 апреля. — Жители Костешть дают запись Бистрицкому игумену и просят прощенья за убытки, причиненные их отказом выйте на барщину и отдать оброк за поместье Вайдеей, и обязуются впредь соблюдать в точности установление 1778 года и выполнять все предписанные обязательства.

679. — 23 апреля. — Жители сел Урзичени де Жос, Урзичени де Сус и Дудешть (Яломица) дают запись Котроченскому игумену в том, что имея нужду в пастбище, находящемся в монастырском угодье Бэрбулешти, согласны отрабатывать на барщине три дня, с выкупом по одному злоту, которые будут вычитаться из 12 дней, отрабатываемых боярам Фэлкояну в имении Урзичени, где они живут.

https://biblioteca-digitala.ro

680. — ⟨Бухарест,⟩ 9 мая. — Александр Морузи, господарь Валахии, дает приказ исправникам Влашки обязать жителей поместья Одивоя монастыря Пантелеймон, отрабатывать 12 дней на барщине, отдавать оброк продуктами, соблюдать монополию на продажу напитков и другие обязательства.

681. — ⟨Тыргу Жиу,⟩ 11 мая. — Исправник Горжа поручает одному из своих людей отправиться получить оброк за прошлый год с посевов в угодье Бэрэштени монастыря Тисмана от Георге Трандафира и Пэтру Киркэ из села Гурень.

682. — 11 мая. — Каймакамия Крайовы дает приказ Шербану, «плаешу» из Топешть отправиться с полномочиями от исправников Горжа в село Гурень и получить оброк за посевы в имении монастыря Тисмана, как указано в листе исправничела.

683. — 3 декабря. — Игумен монастыря Рынкэчовул жалуется князю, что жители имения не хотят отрабатывать 12 дней барщины и просит дать приказ исправникам Мусчела заставить их выполнять свои обязательства.

684. — Рымнику Вылча, 18 декабря. — По приказанию князя исправники Вылчи рассматривают жалобу жителей из Богдэнешть на игумена из Арноты, который увеличил им денежный оброк за сено и отнял у них часть садов, «выкорчеванных» ими, и постановляют, что либо они уплачивают по 10 парале за воз, либо дают натурой один воз из десяти, а выкорчеванные сады остаются им.

685. — Рымнику Вылча, 22 декабря. — Николае, Дрэгич, Станку, Георге, Раду и другие жители имения монастыря Бистрица, обвиняемые в порубке леса для продажи, сообщают исправникам Вылчи, что они рубили лес лишь для своих хозяйственных нужд.

1796

686. — Монастырь Жития, 7 июня. — Жители имения монастыря Жития, Крыпень и Берешть дают запись игумену, по которой соглашаются работать на барщине шесть дней в году, только летом, а если работы будет меньше — работать три дня и доплатить по злоту с дома, выходить весной на работу с плугами, платить оброк по обычаю и соблюдать монопольное право владельца на продажу напитков.

1797

687. — ⟨Бухарест,⟩ 9 февраля. — Георге Полизу и Ангел Апостол, купившие у монастыря Дялул доход с поместья Жигэлия (Яломица), жалуются господарю, что жители, имеющие виноградники, продают свое вино в корчмах, причиняя им убыток, и просят послать княжеского человека запретить им это.

https://biblioteca-digitala.ro

688. — (Бухарест,) 27 февраля. — Жители села Луйка (Илфов) сообщают игумену монастыря Котрочень, что они не продают вина в розницу, только «жупын Думитру привез полторы бочки в село, к Лазарю, и перевозит его в боченках в монастырь, к владельцу».

689. — 3 мая. — Иордаке Некулеску, владелец поместья Киождень, сообщает игумену монастыря Рымник, чтобы помочь ему уладить спор с селом Буда, свое соглашение с крестьянами: отрабатывать на барщине восемь дней в год и отвозить три бочки вина в село, рубить колья для виноградников, давать по одному козленку с десяти коз и по четыре бани с каждой свиньи.

690. — 23 мая. — Жители села Буда дают запись игумену монастыря Рымник, обязуясь отрабатывать на барщине по 12 дней и выполнять все другие обязательства «по обычаю земли, правилам и указаниям господарским.»

691. — Монастырь Жития, 30 июня. — Жители села Сомор (Мехединц) дают запись игумену монастыря Житиану, обязуясь давать злот со двора, пахать весной для нужд монастыря, отрабатывать на барщине три дня, перевозить продукты из поместья для освобождения от уплаты злота, не продавать вина и не входить в лес без разрешения.

692. — (Бухарест,) 15 июля. — Дософтей, митрополит Валахии, просит господаря в анафоре приказать исправникам Арджеша обязать жителей которые пасут скот на земле скита Горану и берут дрова из леса, возместить убытки, а Александр Ипсиланти постановляет, что сумма, уплачиваемая скиту за выпас, вычиталась из барщины владельцев, где эти жители проживают, а в отношении прочих земельных «податей» следовать уложению дивана.

693. — 16 декабря. — Счет монастыря Тыршор за неуплату оташтины с виноградников из Доброты, скота и злота с дома.

1798

694. — (Бухарест,) 16 апреля. — Константин Ханджерли, господарь Валахии, утверждает решение дивана по делу жителей села Бэдешть, которые, на основании поддельного документа об освобождении от крепостной зависимости, просили отдать им поместье, которым владеет монастырь Кымпулунг, и рвет в их присутствии документ, чтобы они «успокоились».

695. — (Бухарест,) 24 апреля. — Игумен монастыря Котрочень жалуется господарю, что жители сел Урзичень и Дудешть, имеющие маленькое поместье и договорившиеся пасти скот на земле монастыря Бэрбулешть, не соблюдают содержания записи в отношении обязательств, и просит приказать исправникам Яломицы заставить их выполнять обязательства.

https://biblioteca-digitala.ro

696. — 25 апреля. — Жители села Борэнешть дают запись боярину Гиня Борэнеску, в которой соглашаются отрабатывать на барщине полтора дня, за разрешение укрывать скот под навесом в его поместьи Попяска де Сус.

697. — Бухарест, 26 мая. — Анафора Дивана господарю Валахии относительно тяжбы жителей поместья Бэрбулешть с игуменом монастыря Котрочень, который вместо злота с дома обязал их работать на барщине по восемь дней, по которой решено, что крестьяне неправы и должны соблюдать письменное соглашение.

698. — (Тырговиште,) 17 июля. — Анафора исправников Дымбовицы господарю, о расследовании тяжбы между жителями поместья скита Пырлита и игуменом о барщинных работах, выпасе коз и «хаваете» леса, в которой указывается, что крестьяне согласились отрабатывать на барщине шесть дней, но отказываются удовлетворить остальные претензии и требуют суда в диване.

699. — (Бухарест,) 22 июля. — Анафора, поданная тремя боярами господарю Валахии Константину Ханджерли о расследовании спора между 36 косарями-олтянами из Горжа и исправничелом поместея Могошоая, которым он не уплатил за сделанную работу условленную сумму, по 23 бани в день и оку кукурузной муки.

700. — (Бухарест,) 1 августа. — Судьи Департамента, рассмотрев дело жителей из Стрэшть (Влашка) с владелицей поместья, клучерясой Руксандрой Катарджи, указывают в анафоре господарю Константину Ханджерли, что поскольку у жителей нет особого соглашения, они обязаны отрабатывать на барщине двенадцать дней в году, как предписывает «Книга уложений».

701. — 3 августа. — Два жителя поместья Кыняска (Влашка), принадлежащего митрополии, «сутяги, мятежники и строптивцы», дают запись митрополиту, что впредь они будут спокойными людьми, будут работать на барщине, отдавать оброк и стеречь свой скот, не причиняя забот исправничелу своим поведением.

702. — 7 августа. — Несколько жителей поместья стольника Шербана Андронеску дают запись, что, в случае если они не переселятся 15 марта, они будут отрабатывать на барщине три дня в год и приставят пастуха к своей скотине.

703. — (Монастырь Рынкэчов,) 5 сентября. — Священники монастыря Рынкэчов сообщают исправникам Мусчела, что за 35 лет, с тех пор как они там находятся, они еще не видели, чтобы жители поместья позволили себе продавать вино и водку.

704. — 15 сентября. — Григоре Тэртэшеску и Илиаш Брезояну жалуются господарю Константину Ханджерли, что в поместьях, купленных ими в Дымбовице, Бэлдане и Кодри, часть жителей не соглашается работать на барщине 12 дней, под предлогом, что у них меньше скота, чем у других, и просят приказать принудить их посланцу господаря.

https://biblioteca-digitala.ro

705. — ⟨Бухарест,⟩ 8 октября. — Константин Ханджерли, господарь Валахии, приказывает исправникам Праховы обязать жителей помесья Комарник, принадлежащего его жене Руксандре Ханджерли, отрабатывать на барщине 12 дней, или же, когда не будет работы, договориться с исправничелом давать деньги и оброк натурой, а на еженедельной ярмарке вино и водку могут продавать только те, у которых будет разрешение.

706. — ⟨Монастырь Арнота,⟩ 20 декабря. — Поп Пэтру из Бэрбэтешть дает запись игумену Арноты на сад, полученный им в приданое в селе Добричень, и, посколку он не работает на барщине и не дает оброк монастырю, не будучи обязан, дает 2 талера и один злот в год.

1799

707. — ⟨Бухарест,⟩ 19 января. — Константин Ханджерли, господарь Валахии, приказывает исправникам Илфова расследовать, почему жители поместья Пэшкань великого бана Димитраке Гика не подчиняются отрабатывать барщину и давать оброк по «уложению дивана», и, если у них нет «какого-либо особого соглашения», обязать их соблюдать полученные ими указания.

708. — ⟨Бухарест,⟩ 24 апреля. — Александр Морузи, господарь Валахии, приказывает исправникам Праховы обязать жителей сел Мэрджинень, Цинтя, Бэнешть и Бразда отрабатывать игумену монастыря Мэрджинень 12 дней на барщине, давать оброк подробно перечисленными продуктами и выполнять остальные обязательства перед владельцем поместья.

709. — ⟨Бухарест,⟩ 22 мая. — Анафора бояр дивана господарю Валахии, Александру Морузи, о споре между Григоре Тэртэшеску и Илие Брезояну и жителями из Моара Брэилоюлуй о выпасе скотины.

710. — ⟨Бухарест,⟩ 7 июня. — Анафора великого логофэта Константина Кымпиняну о тяжбе проигумена монастыря Виерошул с жителями из Моара Брэилоюлуй (Дымбовица) за выгон в поместье монастыря; он предложил и крестьяне согласились давать по 4 четверика кукурузных початков в год.

711. — ⟨Тырговиште,⟩ 6 июля. — Анафора исправников Дымбовицы господарю Валахии, Александру Морузи, о тяжбе монастыря Дялул с селом Глодень, жители которого не хотят отрабатывать на барщине шесть дней — как они предложили и как согласился игумен — а хотят давать злот с дома или отрабатывать три дня.

712. — 14 июля. — Дикиул (эконом) «митрополии Тырговиште» жалуется господарю Валахии, Александру Морузи, что жители из Сэкуень, на основании грамоты господаря Николая Маврогень и вынужденного свидетельства митрополита Григоре, отказываются работать на

https://biblioteca-digitala.ro

барщине и давать оброк по обычаю, и просит приказать исправникам Дымбовицы заставить их выполнять обязательства и отобрать у них документы, чтобы «не причинять убытков св. митрополии».

713. — (Крайова,) 23 июля. — Моску, бывший третий армаш, жалуется каймакаму Крайовы, что жители его поместья Хубавь не дали ему оброка с кукурузы за 1784 год и просит приказать исправникам Горжа произвести расследование и взыскать с них следуемое.

714. — (Бухарест,) 2 августа. — Митрополит Валахии просит в анафоре господарю Александру Морузи приказать исправнику Илфова запретить жителям из Чофлинчень производить потравы своим скотом в поместье Тынкэбешть, принадлежащем митрополии, и ловить рыбу в озере Снагов, не давая оброка.

715. — 10 августа. — Митрополит Валахии просит в анафоре господарю Александру Морузи приказать исправникам Дымбовицы обязать «мошненов», которые захватили участки на сенокосе, насадили виноградники и фруктовые сады и открыли корчмы в поместье Сэтень вистиерясы Мэриуцы Зэдэричаски, которое после ее смерти останется за митрополией, «давать их оброк со всего».

716. — (Тырговиште,) 20 августа. — Анафора исправников Дымбовицы господарю Валахии, Александру Морузи, относительно расследования по делу «митрополии из Тыговиште» с жителями из Сэкуень, которые, на основании грамоты господаря Некулая Мавроген, не хотят отрабатывать на барщине больше шести дней и давать больше шести бань за воз сена; предлагают обязать крестьян «по старому обычаю» работать 12 дней и платить 10 грошей (парале).

717. — (Бухарест,) 18 сентября. — Митрополит Унгровлахии просит господаря приказать исправникам Мехединца запретить крестьянам поместий митрополии: Оревица, Болбошань и Гогош, резать «их мясо», чтобы митрополия не оставалась в убытке.

718. — (Бухарест,) 25 ноября. — Анафора митрополита Дософтея господарю Валахии относительно захвата земли скита Горан жителями сел Фецень и Блидарь, которые не дают оброка с того, чем они пользуются, и приказ Александра Ипсиланти исправникам Арджеша произвести расследование и заставить жителей договориться с епистатом скита о пахотных участках и выгоне для скота.

719. — (Бухарест,) 28 ноября. — Александр Морузи, господарь Валахии, на основании решения дивана и соглашения с митрополитом, дает жителям из Сэкуень (Дымбовица) грамоту, по которой устанавливает им барщину в количестве семи дней, оброк с сена и овощей — одна часть из десяти — и подать за дрова из леса (хавает) для продажи.

https://biblioteca-digitala.ro

720. — ⟨Декабрь⟩. Жители села Сэкуень (Дымбовица) дают запись дикиулу (эконому) «митрополии Тырговиште», в которой договариваются отдать оброк с сена за истекший год деньгами, по 10 грошей (парале) с воза, и на будущее время — натурой, одну копну из десяти.

1800

721. — ⟨Монастырь Жития,⟩ 18 января. — Жители поместья монастыря Жития дают запись, по которой договариваются с игуменом отрабатывать на барщине восемь дней только летом, один день весной на пахоте всеми плугами, отвезти в монастырь на св. Димитрия воз дров, а за продажу вина только до праздника св. Николая дать по талеру и по ведру вина с бочки.

722. — ⟨Бухарест,⟩ 12 апреля. — Митрополит Валахии просит исправников Влашки приказать жителям «унгурянам» поместья Пэтроая, принадлежащего митрополии, работать на барщине в установленные сроки и обработать всю землю, которой они пользуются.

723. — 2 июня. — Игумен монастыря Арнота жалуется каймакаму Крайовы, что жители из Добричень, хотя и имеют всевозможные фруктовые сады, дают оброк только со слив, при отрабатывании на барщине шести дней посылают малолетних, а священники совсем не работают на барщине и не дают оброка; просит приказать исправникам Вылчи обязать их выполнять обязательства по обычаю боярских поместий.

724. — 17 июля. — Исправники Мусчела приказывают ватафу волости Рыулуй Доамней запретить «деду Георге», бежавшему из поместья Мичешть еще во время войны в Влашку, приходить собирать яблоки и сливы во фруктовом саду, который он бросил и который по праву является собственность монастыря Аниноаса.

725. — ⟨Рымнику Вылча,⟩ 31 декабря. — Кэминар Петраке Луки, исправник Вылчи, приказывает Преде, ватафу волости Козия, расследовать в селах поместья монастыря Арнота жалобу игумена, что на земли и в сады беглых жителей пришли их родственники, которые не дают оброка и не работают на барщине, и обязать их выполнять положенное, а если они не согласятся, передать имущество беглых «в запт монастыря».

https://biblioteca-digitala.ro

https://biblioteca-digitala.ro

I

Bucureşti, 10 februarie 1700

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte, în urma cercetărilor făcute, ca Stoian şi fraţii lui din Torsura cea Mică, feciorii lui Dragomir Boldea, care s-au răscumpărat mai înainte, să fie liberi de rumînie şi lăsaţi în pace de către Gheorghe postelnic fiul lui Hrizea vistierul, care fără drept îi reclamă.

† O carte a unor rumîni ot sud...[1] de carii să legase feciorul Hrizii vist⟨ier⟩ Gheorghiţă ca să-i rumînească.

†Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi acestor oameni, anume: Stoian cu fraţii lui, Marin i Vlad i Radul, feciorii lui Dragomir Boldea, den sat din Torsura cea Mică ot sud...[1] şi cu feciorii lor ce le va da dumnezeu, ca să fie de acum înainte în pace şi slobozi de rumînie, ei şi cu feciorii lor, de către Gheorghie postelnic sin Hrizii vist⟨ier⟩ şi de către feciorii lui şi de către toate rudeniile lui şi de către nime nici un val şi nici o bîntuială de acum înainte să n-aibă de rumînie.

Pentru că acest om anume Dragomir Bordea[2], tatul acestor oameni ce scriu mai sus, au fost rumîn lui Lociz şi jupînesii lui, Costandinei, încă mai nainte vreme, den sat den Torsura. Deci ei l-au slobozit de s-au răscumpărat de către dînşii de rumînie, ei şi cu toţi feciorii lor, drept bani gata ughi 60 şi cu zapis de răscumpărătoare de la mîna lor întărit cu mare blestem şi cu multe mărturii de la leat 7174, şi de atunci încoace tot au fost nişte oameni în pace şi slobozi de rumînie pîn' acum în zilele domnii mele.

Iar cînd au fost acum, iar Gheorghiţă postelnic sin Hrizii vist⟨ier⟩, el s-au sculat cu pîră şi au venit de s-au întrebat de faţă cu Stoian şi cu fraţii lui, feciorii lui Dragomir Boldea înaintea domnii mele la divan. Şi aşa pîra Gheorghiţă postelnic zicînd cum că după ce au murit Dragomir Boldea, iar Mina, muma lor, s-au fost măritat după un rumîn al lui, pre

[1] Loc alb.
[2] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

nume iar Dragomir din Tatomireşti şi cu acel rumîn al lui au făcut pre Marin şi pre Vladul i Radul şi sînt ai lui rumîni.

Iar Stoian cu fraţii lui, el aşa s-au jăluit înaintea domnii mele, cum că după moartea tătîne-său, Dragomir Boldea, iar muma lor nu s-au mai măritat după alt bărbat, nici sînt ei făcuţi cu rumînul lui Ghiorghiţă postelnic precum zicea el, ci sînt toţi fraţi buni cu Stoian făcuţi de mumă, de tată, de Dragomir Boldea şi au şi mărturii adevărate acolo, la urmă la satul Intorsura.

Deci domniia mea n-am crezut nici pe unii, nici pe alţii, ci am judecat înpreună cu tot divanul cum să meargă Ghiorghiţă postelnic înpreună cu Stoian şi cu fraţii lui la scaunul Craiovei şi să aducă Stoian cu fraţii lui, megiaşi de acolo din Torsura cea Mică, să mărturisească cu sufletele lor înaintea slugii domnii mele lui Stan vornic şi înaintea lui Ghiorghiţă postelnic pentru Marin şi pentru Vladul : sînt fraţi buni şi drepţi cu Stoian şi feciorii lui Dragomir Boldea, au sînt rumîni lui Gheorghiţă postelnic.

Iar Stoian dinpreună cu fraţii lui, după porunca domnii mele, adus-au megiiaşi din Torsura cea Mică anume : Iane cu frate-său Barbul i Oprea cu frate-său Drăgan i Dumitru diiaconul i Vladul diiaconul, feciorii popei Marcii, care scriu în cartea domnii mele cea de poruncă şi înpreună cu alţi megiiaşi de acolo care ştiu lucrul lor, de au strinsu pre toţi acolo la scaunul Craiovei. Iar Ghiorghiţă postelnic el, după porunca domnii mele, nicicum n-au vrut să meargă acolo la scaunul Craiovei, nici ispravnic n-au vrut să-şi trimiţă acolo, la judecată. Şi aşteptîndu-i multă vreme şi nemergînd Ghiorghiţă postelnic, iar aceşti megiiaşi ce scriu mai sus, ei toţi înpreună au mărturisit înaintea slugii domnii mele Stan vornic, ispravnicul Craiovei, întîi pentru că Mina, muma lui Stoian şi a fraţilor lui ce scriu mai sus, cum că după ce au murit bărbatul ei, Dragomir Boldea, nu s-au mai măritat al doilea rînd, precum zicea Ghiorghiţă postelnic. După aceea au mărturisit şi pentru Marin i Vladul i Radul cum că sînt fraţi buni cu Stoian de mumă, de tată şi feciori drepţi lui Dragomir Bordea, iar nu sînt făcuţi cu ruminul lui Ghiorghiţă postelnic, precum zicea el, făr(ă) cît numai ce le făcea Ghiorghiţă postelnic năpaste pentru ca să-i rumînească făr(ă) nici o dreptate.

Deci, sluga domnii mele, Stan vornic, pre aceşti megiiaşi ce scriu mai sus, nici pre această mărturiseală nu s-au lăsat, ci i-au încredinţat cu legea ţărăi şi au mărturisit toţi în sfînta bisérică acolo, la Craiova, de au jurat toţi pe rînd cu sufletele lor, cu mîinile pre sfînta evanghelie într-acestaş chip, cum că Marin şi Vladul şi Radul sînt fraţi buni cu Stoian de mumă, de tată şi feciori buni lui Dragomir Boldea şi după ce au murit Dragomir Boldea, muma lor nu s-au mai măritat al doilea rînd. Şi după jurămînt au dat sluga domnii mele Stan vornic, cartea lui de mărturiseală şi aceşti megiiaşi ce sînt mai sus zişi cartea lor de jurămînt la mîna lui Stoian cu fraţii lui, întărită cu iscăliturile lor, care cărţi s-au citit în divan înaintea domnii mele.

Drept aceia şi domniia mea înpreună cu toţi cinstiţii dregătorii domnii mele am adevărat cum că Stoian cu fraţii lui sînt nişte oameni slobozi, megiiaşi. Domniia mea am judecat cu tot divanul şi am dat această carte a domnii mele lui Stoian şi fraţilor lui Marin i Vladul i Radul ca să fie de acum înainte în pace şi slobozi de rumînie ei şi cu toţi feciorii lor de către Ghiorghiţă postelnic sin Hrizii vist(ier) şi de către feciorii

https://biblioteca-digitala.ro

lui și de către toate rudeniile lui, nici un val și nici o bîntuială de acum înainte să nu aibă de rumînie în veci.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și credincioși boiarii domnii mele : pan Cornea Brăiloiul vel ban i Stroe vel vornic i Diicul vel logofăt i Mihai Cantacuzino vel spătar i Șărban vel vist⟨ier⟩ i Vergo vel clucer i Dumitrașco vel postelnic i Șărban Cantacozino vel păharnic i Radul Izvoranul vel stolnic i Radul Golescul vel postelnic (?) [1], Iorga vel sluger i Costandin Corbeanu vel pitar și ispravnic Ștefan Cantacozino vtori logofăt.

Și s-au scris cartea această întru al doisprăzecilea an den domniia domnii mele de Isar logofețelul în orașul București.

Mesița fev⟨ruarie⟩ 10 dni, leat 7208 ⟨1700⟩

Ștefan Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc. Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 238—239 Copie rom.

2

București, 4 martie 1700

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, în urma cercetărilor făcute, dă carte lui Aldea cu feciorii și nepoții săi din Dobrun (Romanați) că sînt slobozi de rumînie, poruncind să fie lăsați în pace de către Barbul Brătășanul vistier, care pe nedrept îi reclama ca rumîni.

O carte a Aldii, feciorul Vladului Găunosul den sat din Dobrun ot sud Romanați.

Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi acestor oameni, anume Aldea, feciorul Vladului Găunosul, nepotul lui Stoian, cu feciorii lui : Vladul i Stan și cu nepoții lui, Barbul sin Nedelco și Ion sin Stoicăi, nepoții lui Stoian, din sat din Dobrun ot sud Romanați și cu feciorii lor ce le va da dumnezeu ca să fie de acum înainte în pace și slobozi de rumînie ei și cu toți feciorii lor și cu toată partea lor de moșie, cîtă au avut de moștenire acolo la satul Dobrunul, de către Barbul vistier Brătășanul, feciorul Mihului pitar și de către verii lui, Șărban păharnic sin Predii pitar și de către Costandin păharnic sin Papei vist⟨ier⟩ Brătășanul i Drăghici i Fota sin Mihăilă postelnic, nepoții Ghinei biv vel vist⟨ier⟩ Brătășanul și de către feciorii lor și de către toate rudeniile lor, de către niminea nici un val și nici o bîntuială de rumînie să n-aibă pentru că acest om Stoian, tatăl Vladului Găunosul, moșul Aldei și al nepoților lui, cîți scriu mai sus, el au fost om megiiaș judec cu moșiia lui cît au avut de moștenire și de cumpărătoare, acolo la satul Dobrunul și tot și-au stăpînit ale lui părți de ocină, pe seama lui cu bună pace pîn'la zilele lui Alexandru vodă sin Iliaș vodă.

Deci cînd au fost atuncea, iar acest om Stoian, moșul Aldei și al nepoților lui, el au fost vîndut a lui parte de moșie din Dobrun cîtă au avut de cumpărătoare, a treia parte din partea Mușătoae, Radului postelnic, fe-

[1] Postelnic scris peste comis.

https://biblioteca-digitala.ro

ciorul lui Mihăilă postelnic de Văléni, afară din partea lui ce au avut de moştenire, iar capul lui nu s-au vîndut ca să fie rumîn precum adeverează şi în cartea lui Alexandru vodă Iliaş, leat 7137. Şi de atuncea încoace tot au fost Stoian cu fiiu-său Vladul şi cu toţi feciorii lor în pace de rumînie şi cu toată partea lor de moşie ce au avut de moştenire în Dobrun pîn' la zilele răposatului strămoşului domnii mele Io Matei Băsarab voievod. Deci cînd au fost atunci, iar jupîneasa Grăjdana a Radului postelnic de Văleni, ia au fost vîndut a lor parte de moşie cu rumînii din Dobrun, Ghinei vist(ier), moşul Barbului vist(ier) Brătăşanul, şi a verilor lui. După aceia Ghinea vist(ier), el fiind fost atuncea vist(ier) mare au fost făcut cartea lui Matei vodă cu meşteşuguri pre moşiia cu rumînii din Dobrun şi n-au fost scris într-aceia carte numai rumînii ce au fost cumpărat, pă nume, ci au fost scris şi pe acest om, pe Vladul feciorul lui Stoian, tatăl Aldei şi a nepoţilor lui, iar rumîni nu i-au fost stăpînit Ghinea vist(ier), nici după moartea lui, feciorii lui, numai ci i-au fost slujit dinpreună cu alte slugi ce au mai fost, precum şi acum pre la alţi boiari slujăscu unii şi alţii pîn' acum în zilele domnii mele.

Iar cînd au fost acum, Barbul vist(ier) cu verii lui, ei s-au sculat cu pîră cu acea carte a lui Matei vodă ca să-i rumînească pre Aldea, feciorul lui Vlad, şi nepoţii lui cîţi scriiu mai sus şi au venit de s-au întrebat de faţă înaintea domnii mele în divan. Şi aşa pîrăia Barbul vist(ier) cu verii lui cum că moşiia satului Dobrunul cu rumînii iaste a lor de la moşul său Ghinea vist(ier). Iar Aldea cu nepoţii lui, ei aşa s-au jăluit înaintea domnii mele, cum că Ghinea vist(ier) n-au cumpărat moşiia cu rumînii din Dobrun peste tot, ci au cumpărat o seamă de moşie cu rumîni, iar ei sînt megiiaşi cu moşiia lor nevîndută.

Într-aceia domniia mea am judecat şi din divan le-am dat 12 boiari adevărători şi hotarnici pre răvaşele domnii mele, ca să caute să adeveréze cîtă moşie şi rumîni va fi avînd Barbul vist(ier) cu verii lui acolo în Dobrun, să o aleagă de către moşiia megieşască şi să adeveréze şi pentru Stoian cu fiiu său Vladul, tatăl Aldei, cu nepoţii lui, sînt şi ei rumîni boiarilor den Brătăşani şi vîndutu-s-au şi ei cu partea lor de moşie din Dobrun peste tot, Radului postelnic, au jupînesei Grăjdanii, au Ghinei vist(ier), au nu s-au vîndut? Deci acei 12 boiari, ei aşa au adevărat cu sufletele lor cum că Stoian cu fiiu său Vladul n-au luat bani pe capetele lor, nici pe moşiia lor ce au avut de moştenire, de la Radul postelnic de Văléni, nici de la jupîneasa lui, Grăjdana, nici de la Ghinea vist(ier), nici au fost ei rumîni, ce au fost tot oameni slobozi cu moşiia lor, făr' decît s-au adevărat că au fost vîndut acest om Stoian, Radului postelnic, numai o parte de moşie ce au avut de cumpărătoare din partea Muşătoaei acolo în Dobrun, precum adeverează şi zapisul şi după adeverinţă au fost făcut acei 12 boiari şi cartea lor la mîna Aldei cu nepoţii lui ca să aibă pace de rumînie.

Iar Barbul vist(ier), nici pre această adeverinţă nu s-au lăsat, ci iar s-au sculat cu pîră asupra lui şi al doilea rînd, şi au venit de s-au întrebat de faţă cu Aldea şi cu nepoţii lui înaintea domnii mele la divan la Brîncovéni, scoţînd Aldea cartea lui Alexandru vodă de moştenire şi cartea celor 12 boiari de adeverinţă pentru rumînie. Iar Barbul vist(ier) cu verii lui, ei au scos cartea lui Matei vodă, care scriia rumînii pe nume şi aflîndu-să şi Vladul, tatăl Aldei, scris într-acea carte de Ghinea

https://biblioteca-digitala.ro

vist⟨ier⟩ împreună cu alţi rumîni, domniia mea n-au fost luat seama pre amăruntul, nici i-am citit scrisorile Aldei ce au avut la mîna lui, ci după cartea lui Matei vodă s-au fost pripit judecata de s-au fost făcut greşală şi acestor oameni nedreptate, de le-am fost spart domniia mea cartea lui Alexandru vodă şi cartea acelor 12 boiari şi i-am fost dat domniia mea din divan la mîna Barbului vist⟨ier⟩ şi a verilor lui ca să le fie rumîni, dîndu-li-se şi cartea domnii mele, ca să-i stăpînească.

Iar Barbul vist⟨ier⟩ cu verii lui vrînd ca să-şi împarţă rumînii din Dobrun şi să-şi aleagă moşiia de cătră alalţi megiiaşi, venit-au în divan de şi-au luat 24 de boiari hotarnici pe răvaşele domnii mele şi strîngîndu-s⟨e⟩ aceşti boiari toţi deplin acolo la satul Dobrunul, viind şi toţi moşnénii de faţă, scoţîndu-şi scrisorile cine ce au avut, scos-au şi Barbul vist⟨ier⟩ cu verii lui, cărţile şi zapisele. Şi cetindu-să toate pre rînd şi pre cîte zapise şi scrisori au fost adevărate şi-au luat Barbul vist⟨ier⟩ cu verii lui, rumîni pre seama lor şi li s-au ales şi moşiia din Dobrun de cătră moşiia megiiaşilor. Iar pentru Aldea, feciorul Vladului Găunosul cu nepoţii lui, n-au avut boiarii de Brătăşani nici un zapis ca să s⟨e⟩ fi vîndut rumîni, făr' decît numai acel zapis ce şi mai sus s-au scris al lui Stoian, moşul Aldii, care au fost făcut la mîna Radului postelnic de Văléni pre partea lui de moşie ce au avut de cumpărătoare de la Muşătoae, iar de rumînie, nice de moşiia lui ce au avut de moştenire, n-au avut Barbul vist⟨ier⟩ nici o scrisoare, nici i-au dat acei 24 de boiari să fie rumîni, ci au rămas Aldea, cu nepoţii lui, iar să fie în pace de rumînie cu partea lor de moşie, cîtă au avut de moştenire.

Şi apoi Aldea cu nepoţii lui, văzînd că li s-au făcut cu divanul de la Brîncovéni mare nedreptate, venit-au cu cartea celor 24 de boiari al treilea rînd cu mare jalbă, înaintea domnii mele de s-au întrebat de faţă cu Barbul vist⟨ier⟩ şi cu verii lui. De care văzînd domniia mea cartea acelor 24 de boiari de adeverinţă şi vrînd domniia mea ca să li s⟨e⟩ descopere dreptate, judecat-am dinpreună cu toţi boiarii divanului domnii mele şi după obiceiul ţării, am dat Aldei cu nepoţii lui lége 12 boiari jurători pre răvaşele domnii mele anume: Manea căpitan ot Leu ⟨?⟩ i Ivanco Mărgăritescul i Badea logofăt ot Pîrşcovéni i Preda Prejveanul i Şărban ot Blaj i Drăghici, pîrcălabul ot Ipoteşti, i Stanciul vătaf ot Blaj i Stroe ot Roşiiani i Sima Scofercea i Chiriţă ot Brătăşani i Radu Stoenescu i Anca prioteasa din Dobrun, ca să jure Aldea cu nepoţii lui cu aceşti 12 boiari de către Barbul vist⟨ier⟩ Brătăşanul şi de cătră verii lui, cum că nici moşu său Stoian, nici tată-său Vladul Găunosul, nici ei nu s-au vîndut rumîni Radului postelnic de Văléni, nici jupînensii Grăjdanii, nici Ghimei vist⟨ier⟩, nici feciorii lui, nici n-au luat nici un ban de la nimenea pe capetele lor, ca să fie rumîni, nici pre partea lor de moşie ce au de moştenire în Dobrun.

Şi după porunca domnii méle, iar Aldea cu nepoţii lui ştiindu-se oameni drepţi, şi-au strînsu toată légea deplin pre aceşti 12 boiari ce scriu mai sus, la satul domnii méle la Brîncovéni şi au trimis şi Barbul vist⟨ier⟩ pe verii lui: Şărban păharnic i Costandin păharnic, care şi aceştia avea parte şi trăgea pîră pentru rumînie, ca să fie acolo de faţă la jurămînt să vază, putea-vor jura precum scriu răvaşele domnii méle, au nu vor putea jura? Iar aceşti 12 boiari strîngîndu-i acolo au umblat

https://biblioteca-digitala.ro

pre urma lor cu amăruntul, întrebîndu-să unul pre altul şi pre alţi înprejuréni de acolo. Şi cu bună adeverinţă au aflat cum că Stoian şi Vladul, tatăl Aldii, şi al nepoţilor lui, au fost slugi de au slujît boiarilor de Brătăşani, iar nu s-au vîndut rumîni, nici i-au stăpînit rumîni pîn' acum.

Şi după adeverinţă cu toţii înpreună au mersu de au jurat în sfînta bisérică la Brîncovéni, fiind popa Dumitraşco îmbrăcat în odăjdii, toţi pre rînd cu mîinile pre sfînta evanghelie cu sufletele lor, cum scrie mai sus, denaintea lui Şărban păharnic şi a lui Costandin păharnic, verii Barbului vist(ier), fiind ispravnic la jurămînt sluga domnii méle Stamatie vtori portar. Şi după jurămînt au dat aceşti 12 boiari cartea lor la mîna Aldii şi a nepoţilor lui ca să fie în pace de rumînie de cătră Barbul vist(ier) cu verii lui.

Iar Barbul vist⟨ier⟩ nici pre adeverinţa celor 12 boiari dintîi, nici pre acelor 24, nici pre jurămîntul acestor 12 boiari de acum nu s-au lăsat, ci şi al patrulea rînd s-au sculat cu pîră şi au venit de s-au întrebat de faţă cu Aldea şi cu nepoţii lui. Şi aşa pîrîia Barbul vist(ier) înaintea domnii méle, cum că n-au jurat Aldea cu acei 12 boiari, ci au făcut meşteşuguri şi cartea lor nu iaste bună şi adevărată, ci iaste făcută în făţărie. Iar Aldea cu nepoţii lui, ei aşa să jăluiră înaintea domnii méle cum că cu bună adeverinţă au jurat cu aceşti 12 boiari ⟨şi au⟩ mărturisit şi Stamatie vtori portar ce au fost ispravnic la jurămînt că nu sînt alte meşteşuguri. De care domniia mea n-am crezut nici pre unii, nici pre alţii, ci ca să s(e) dovedească ce iaste adevărul am trimis domniia mea la sluga domnii méle Tănasie, ispravnicul de la Brîncovéni, ca de iznoavă să stringă pre acei 12 boiari jurători să-i întrebe cu amăruntul, jurat-au precum scriia cartea lor, au n-au jurat precum zice Barbul vist⟨ier⟩? Şi precum va fi adevărul să facă domnii méle ştire cu scrisoarea lui şi să trimită şi pe Şărban păharnic, vărul Barbului vist(ier) înpreună şi cu popa Dumitraşco carii au fost de faţă la jurămînt, să vie aici să dea seama la domniia mea. Şi după porunca domnii méle, Tănasie ciaşul au strînsu pre aceşti 12 boiari jurători acolo la Brîncovéni şi au adus şi pre Şărban păharnic şi pre popa Dumitraşco de au fost de faţă şi i-au întrebat unul cîte unul şi toţi au mărturisit cum că au jurat în sfînta bisérică cu sufletele lor, iar nu sînt alte meşteşuguri.

Şi după adeverinţă au făcut Tănasie ciaşul scrisoarea lui şi aceşti 12 boiari cartea lor de mărturiseală şi după porunca domnii méle viind popa Dumitraşco înpreună cu Şărban păharnic i Costandin păharnic, verii Barbului vist⟨ier⟩ cu acéle scrisori, ei încă au mărturisit cu sufletele lor înaintea domnii méle cum că au jurat Aldea şi nepoţii lui cu aceşti 12 boiari şi le sînt scrisorile bune şi adevărate, iar nu sînt meşteşuguri precum zicea Barbul vist(ier).

Şi dovedindu-s(e) dreptate Aldei într-atîtea rînduri, iar au rămas Barbul vist(ier) de judecată denaintea domnii méle şi i s-au luat şi cartea ce ş-au făcut la mîna Barbului vist⟨ier⟩ de s-au spart şi toate scrisorile acestor oameni ce au fost la mîna Barbului vist(ier), de le-am dat toate la mîna Aldii cu nepoţii lui, aflîndu-se bune şi drépte. Şi am poruncit domniia mea de s-au scos numele Vladului, tatăl Aldii, şi din cartea lui Matei vodă cu chinovari.

https://biblioteca-digitala.ro

Drept acéia şi domniia mea încă am dat această carte a domnii méle acestor oameni, anume: Aldea cu feciorii lui, Vladul i Stan şi cu nepoţii lui Barbul i Ion, ca de acum înainte să fie în pace şi slobozi de rumînie, ei şi cu toţi feciorii lor şi cu toată partea lor de moşie cîtă au de moştenire acolo în Dobrun, de cătră Barbul vist⟨ier⟩ Brătăşanul şi de cătră verii lui, nepoţii Ghinei vist⟨ier⟩ şi de cătră feciorii lor şi de cătră toate rudeniile lor, de cătră niminea nici un val şi nici o bîntuială de acum înainte să n-aibă.

Şi am întărit cartea această cu tot sfatul şi cu credincioşi boiarii divanului domnii méle; jupan Cornea Brăiloiul vel ban Cralevschi i pan Stroe Leurdeanul vel vornic i pan Diicul Rudeanul vel logofăt i pan Mihai Cantacuzino vel spătar i pan Şărban vel vist⟨ier⟩ i pan Vergo vel cliucer i pan Dumitrachi Caramanlăul vel postelnic i pan Şărban Cantacuzino vel păharnic i pan Radul Izvoranul vel stolnic i pan Radul Golescu vel comis i Iorga vel sluger i Costandin Corbeanul vel pitar. Şi ispravnic Ştefan Cantacuzino vtori logofăt.

Şi s-au scris cartea aceasta în oraşul domnii méle în Bucureşti într-al doisprezécilea an de domniia domnii méle, de Mihai logofeţelul ot Tîrnav⟨a⟩.

Mesiţa mart 4 dni, leat 7208 ⟨1700⟩

Ştefan Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 240—242v. Copie rom.

3

⟨Bucureşti,⟩ 18 martie 1700

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romineşti, întăreşte răscumpărarea rumînilor Radu, cu feciorii lui, Badea şi Soare, din Pietrariul, pentru suma de patruzeci de taleri, fără moşie, de la Anasia, femeia lui Negoiţă fiul lui Ionaşco din Săcueni.

O carte a Radului cu feciorii lui, Badea i Soare, care au fost rumînii Anasiei, ce-au fost fămée lui Negoiţă sin Ionaşco ot Săcueni.

Davat gospodstvo mi acestor oameni, anume Radul cu feciorii lui, Badea i Soare, feciorul Dimei din satul Pietrariul şi cu feciorii lor ce le va da dumnezeu, ca să fie de acum înainte în pace şi slobozi de rumînie; ei şi cu toţi feciorii lor, de cătră Anasiia, care au fost fămée lui Negoiţă sin Ionaşco din sat din Săcuiani ot sud Dîmboviţa cu feciorii Neacşul i Costandin şi de cătră feciorii lor şi de cătră toate rudeniile lor, de cătră niminea nici un val şi nici o bîntuială de acum înainte de rumînie să n-aibă, pentru că aceşti oameni, Radul cu fiiu său Badea i Soare mai denainte vréme au fost rumîni lui Mihai postelnic Lăzureanul, socrul Anasiei, fămeia lui Negoiţă, feciorul lui Ionaşco.

Deci i-au fost vîndut Radului logofăt Cocorăscul împreună şi cu moşiia lor din sat din Pietrariul şi cu alţi rumîni ce au mai fost acolo, iar după moartea Radului logofăt Cocorăscul, iar feciorii lui, Vladul comis cu frate-său Iane logofăt Cocorăscul, ei au fost vîndut moşiia din Pietrariul cu rumînii, împreună şi cu aceşti oameni, lui Ilie medelnicer din Comi-

https://biblioteca-digitala.ro

şani: Iar după acéia Negoiţă, bărbatul Anasiei, prinzînd de véste şi mai căzîndu-i-să lui a-şi răscumpăra moşiia din Pietrariul cu rumîni, fiind de la moşu său, Mihai postelnic din Lazăr, au fost tras pîră la zilele lui Şărban vodă cu Ilie medelnicer. Deci Şărban vodă aşa i-au judecat cum să întoarcă banii Negoiţă, bărbatul Anasiei, lui Ilie medelnicer înapoi şi să-şi ţie moşiia cu rumînii din Pietrariul; iar Ilie medelnicer, el s-au fost plînsu cum că au luat bani cu dobîndă, cînd au cumpărat el moşiia cu rumînii din Pietrariul de la Vladul comis şi de la frate-său Iane logofăt Cocorăscul. Într-aceia Şărban vodă le-au fost dat din divan doi boiari la mijlocul lor, anume Radul comis Ştirbéiu i Ignat şătrar, de le-au luat seama pre amăruntul. Şi le-au făcut socoteala cu Ilie medelnicer şi de peste toată socoteala aşa au ajunsu să dea Negoiţă lui Ilie medelnicer taleri 96 şi să ţie el moşiia din Pietrariul cu rumînii. Şi după socoteală neavînd Negoiţă dintr-ale lui ca să plinească aceşti bani lui Ilie medelnicer, au fost ⟨dat⟩ Anasiia fămeia lui Negoiţă din zestrile ei de au plinit aceşti bani taleri 96, de au dat lui Ilie medelnicer şi au stăpînit ia moşiia din Pietrari cu rumînii pre seama ei, cu bună pace pîn' acum în zilele domnii méle. Deci cînd au fost acum, iar Anasiia dinpreună cu feciorii ei, Neacşul i Costandin, ei şi-au făcut pomeană de au slobozit pre acest om pre Radul cu feciorii lui, Badea i Soare, de s-au răscumpărat de rumînie, însă capetele lor făr' de moşie, drept bani gata taleri 40. Şi luînd Anasiia cu feciorii ei aceşti bani toţi deplin în mîinile lor, le-au dat şi zapisul lor de răscumpărătoare întărit şi cu multe mărturii pre nume Radul i Hamza mărturie i Pătru logofăt mărturie i Radul cel bătrîn i Ion potcovar, împreună şi cu alţii precum am văzut domniia mea zapisul Anasii cu feciorii ei, Neacşul i Costandin, de răscumpărătoare la mîna Radului cu feciorii lui, Badea i Soare, întărit cu mare blestem şi cu peceţile şi cu iscăliturile lor de la leat 7207 la mîna Radului şi feciorilor lui.

Drept acéia şi domniia mea încă am dat această carte a domnii méle Radului şi feciorilor lui, Badea i Soare, ca să fie de acum înainte în pace şi slobozi de rumînie de către Anasiia cu feciorii ei, Neacşul i Costandin şi de către Ilie păharnicul sin Ilie medelnicer şi de către feciorii lor şi de către toate rudeniile lor, de către nimeni nici un val şi nici o bîntuială de rumînie să n-aibă în véci.

Şi am întărit cartea aceasta cu tot sfatul şi credincioşi boiarii divanului domniei méle: Cornea vel ban i Stroe vel vornic i Diicul vel logofăt i Mihai Cantacuzino vel spătar i Şărban vel vist(iar) i Vergo vel cliucer i Dumitrachi vel postelnic i Şărban Cantacuzino vel păharnic i Radul Izvoranul vel stolnic i Radul Golescul vel comis i Iorga vel slujer i Costandin vel pitar şi ispravnic Ştefan Cantacuzino vtori logofăt.

Şi s-au scris cartea aceasta în oraşul scaunului domnii méle în Bucureşti întru al doisprăzécelea an den domniia domnii méle de Mihai logofeţelul ot Tîrnava

Mesiţa mart 18 dni, leat 7208 (1700)

Ştefan Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 246—246v. Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

4

⟨Bucureşti,⟩ 19 aprilie 1700

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă egumenului de la Găiseni carte de stăpînire asupra rumînilor de la Floreşti, „la ce vor fi trebile mănăstirii".

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin zemli Vlahscoe. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, părintelui Chirilă egumenul de la mănăstirea Găisénii, ca să fie volnic cu această carte a domnii méli să stăpînească pre rumînii de la Floreşti carii sînt închinaţi la mănăstire, anume : Costandin cu feciorii lui i Zahariia i Şărban i Roman i Tudor cu feciorii lui, i Ion Cucul i Cîrstea cu feciorii lui, i Marin sin Mohorii cu 2 feciori anume Stancul i Voico. Şi să lucréze la ce vor fi trebile mănăstirii precum lucrează şi alţi rumîni ai altor mănăstiri, iar dăjdile lor să şi le dea la Floreşti, că aşa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Insă de sînt adevăraţi rumîni mănăstirii.

Ap⟨rilie⟩ 19 dni, 7208 ⟨1700⟩.

Io Costandin voevoda, milostiu bojiu gospodar
Io Costandin voevod ⟨m.p.⟩

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVI, doc. 142.
Orig. rom., pecete aplicată.

5

29 mai 1700

Tudor, feciorul jupînesei Marica de la Vlădeni, dă spătarului Diicul Buicescul, pentru datoria de 50 de taleri, partea lui de moşie din Bănceşti, fără rumîni care rămîn pe viitor ai lui, dacă se vor găsi unde au fugit şi vor fi readuşi.

† Adecă eu Tudor, feciorul jupînesii Maricăi de la Vlădeni, scriu şi mărturisesc cu acestu al mieu zapis ca să fie de bună credinţă la mîna dumnealui Diicului spătar sin Papii comisul Buicescul, cum să s⟨e⟩ ştie că am fostu vîndut eu nişte rumîni din sat din Băncești dumnealui comisului Papii şi de atuncea pînă acum am avut bună pace. Iar cînd au fostu acum, iar dumnealui Diicul spătariul, el m-au apucat de acei rumîni, zicînd ca să-i dau rumîni sau bani în cît i-am fostu vîndut, însă taleri 50. Deci eu neavîndu de unde să-i dau, rumînii fiind fugiţi de atîta vreme, i-am dat toată partea mea de moşie din Băncești, de peste tot hotarul, oricîtă să va alege, dreptu acești bani cît scriu mai sus, au fie moşie mai multă au mai puţină. Dumnealui o au primit dreptu acești bani

https://biblioteca-digitala.ro

ce sîntu mai sus scrişi, iar rumînii, cînd să vor găsi, să fie ai miei; dumnealui Diicul spătar să n-aibă treabă cu dînşii, pentru că i-am dat toată moşiia de pres⟨te⟩ tot hotarul în locul rumînilor şi să-mi dea dumnealui zapisul rumînilor la mîna mea.

Dreptu aceia am dat dumnealui zapisul mieu ca să aibă a ţiné şi a stăpîni toată partea mea de moşie de acolo din Băjneşti, să-i fie dumnealui moşie ohabnică şi stătătoare în véci.

Şi mărturii boiarii care vor iscăli. Şi eu pentru 'adevărata credinţă am iscălit cu mîna mea mai jos, ca să s⟨e⟩ crează. Şi am scris eu Radul logofăt Olănescul.

Meseţa mai 29 dni, leat 7208 ⟨1700⟩

Eu Tudor Vlădeanul

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 3.
Copie rom.

6

⟨Bucureşti,⟩ 4 iunie 1700

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte prin care autorizează pe trimişii egumenului mănăstirii Cozia să ia dijma din produse de la moşiile Pristol, Orlea şi Cuşmir, din zece una după obicei şi zeciuiala peştelui „den zece peşti un peşte, au den 10 bani un ban".

† Milostieiu bojieiu Io Costandin voevod i gospodin zemle Vlahiscoe. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, oamenilor părintelui Vasilie, egumenului de la sfînta mănăstire Coziia, ca să fie volnici cu această carte a domnii méle de să aibă a luaré dijma du pre moşiile sfintei mănăstiri, însă de la Préstol şi de la Orlea şi de la Cuşmir, ce s-ar afla pre acéste moşii: griu, orz, mei, au ver ce să ia den toată dijma den 10 una, după obiciaiu.

Aşijderea să aibă a lua dijma şi den péştele ce să va vîna den băltile mănăstirii den Mamina, den Orliţa în sus cu toate gîrlele pîn'în balta Bistriţii dupre cum au luat şi pîn'acum să ia zeciuiala péştelui den 10 peşti un péşte, au den 10 bani un ban, după obiciaiu. Şi să aibă a lua şi den stupi şi den zimători de la cei ce vor ţiné bucate în bălţi pe moşiia sfintii mănăstiri să ia după obiciaiu adetul moşii dupre cum să vă fi luat şi pîn'acum. Şi într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Iun⟨ie⟩ 4 dni, leat 7208 ⟨1700⟩

Io Costandin voevod ⟨m.p.⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 12.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

7

⟨Mănăstirea Cozia,⟩ 9 iulie 1700

Pătru și Dumitru, judecii din Jiblea, dau zapis egumenului de la Cozia, prin care se obligă a face cinci zile de clacă pe an în schimbul dreptului de a locui pe moșia trecută de la părinții lor în stăpînirea mănăstirii.

Adecă eu Pătru și Dumitru, judecii ot Jiblea, dat-am zapisul nostru ca să fie de bună credință, la mîna sfinții sale părintelui Vasilie egumenul ot Coziia, ca să se știe că răpuind părinții noștri și noi toată partea noastră de moșioară din hotarul Jiblei și căzînd pe seama lui Nedelcul și a fiiu-său Antonie din Dăești pentru banii ce ne-au plătit la dumnealui cămărașul cu dobînda lor, iară Antonie neputînd stăpîni în moșia mănăstirei o au fost vîndut sfintei mănăstiri Coziei în lei 22; că această moșioară ce s-au aflat stăpînindu-o dăeștii multă vréme, părinții noștri și noi n-am mai putut-o răscumpăra de sărăcie și de dăjdi.

Și acum mai adunîndu-ne noi din țară, am cugetat iară la Jiblea între cunoscuți, și neavînd loc de hrană unde ne hrăni, că moșiia mănăstirii abia iaste pe seama ei și pe seama satului, am căzut cu mare rugăciune la sfinția sa părintele egumenul Vasile, să ne slobozască să ne hărănim noi pe acia moșioară ce au fost odată de judeci ținîndu-se.

Iar noi pentru acel loc cît s-ar afla, să avem a clăcui mănăstirii cu plugul de primăvară zile 3, iar de toamnă zile doao, și cu topoară și cu sapa să avem a clăcui la ce ni-ar porunci. Iar de nu ne vom ține după zapisul ce-am tocmit, să fie sfinția sa volnic ca un stăpîn să ne lipsască din moșioară, și să ne hrănim unde am putea pe alte moșii și săllști.

Și pentru credința ne-am pus dégetele și numele mai jos ca să se crează.

Iul⟨ie⟩ 9, văleat 7208 ⟨1700⟩

Eu Pătru judecul, eu Dumitru judec, eu Popa Sima martor, eu Stoica Mesa mart⟨or⟩, eu Dumitru Hronia mart⟨or⟩, eu Ilie Belci martor, eu Ion Petculescul mart⟨or⟩, eu Marin meșter martor.

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 150.
Copie rom.

8

⟨Craiova,⟩ 16 februarie 1701

Stanca Coțofeanu, împreună cu fiica și ginerele său, dau zapis marelui ban Cornea Brăiloiu, prin care, pentru datoria ce o au de „20 de capete de țigani" și alți bani luați pentru nuntă, îi dau jumătate din satul Balota cu tot hotarul și cu toți rumînii, afară de doi care s-au răscumpărat.

Adecă eu jupîneasa Stanca Coțofeanca înpreună cu gineri-meu Costandin și cu fii-mea Mariia, scris-am și mărturisim cu acestu al nostru zapis, ca să fie de bună credință la mîna dumnealui Cornea Brăiloiul vel ban, cum să să știe că trebuindu-ne noao bani la nunta fii-mea Mariia și

https://biblioteca-digitala.ro

la alte trebi ale noastre, am fost făcutu tocmeală cu dumnealui de i-am fost vîndut 20 de capete de ţigani dreptu taleri . . .[1] cu zapisul nostru şi afară de vînzarea ţiganilor, i-am fostu dumisale datori încă taleri ....[1] care fac împreună peste totu taleri . . . .[1]. Deci cînd au fostu acum, noi, neîndurîndu-ne de aceşti ţigani şi într-alt chip neavînd cum face, făr' decît avînd dumnealui jumătate de sat din Balotă ot sud . . . .[1] şi noi iar jumătate de sat cu rumîni, ⟨l-am⟩[1] supărat pe dumnealui şi l-am rugat ca să ne lase ţiganii aceştia şi să primească această jumătaţe de satu cu rumînii din Balotă cît au fost partea noastră, pentru aceşti bani ce scriu mai sus, măcar că cumpărătoarea noastră ce am cumpăratu mai înainte această jumătate de sat cu rumîni iaste mai puţinu şi preţul moşii cu rumînii nu face această sumă de bani ce-i sîntem dumisale datori, iar dumnealui pentru supărarea şi rugăciunea noastră a priimitu această jumătate de sat cu rumînii dreptu toţi banii ce-i sîntem dumisale datori . . . .[1]. Care aceşti bani i-am luat noi toţi gata şi deplin în mîinile noastre de la dumnealui. Şi după tocmeala şi aşăzămîntul acesta ce am făcutu cu dumnealui, i-am datu acestu al nostru zapis ca de acum înainte să ţie dumnealui şi să stăpinească această jumătate de satu de Balota, den cîmpu, den pădure, den apă şi den siliştea satului cu totu venitul de peste totu hotarul şi cu tbţi rumînii ciţi să vor afla, afară de doi rumîni anume . . .[1] care i-am răscumpăratu eu mai'nainte. Iar dă se-ar mai afla alţi rumîni dentr-această jumătate de satu răscumpăraţi de noi, să avem a-i darea dumisale alţi rumîni, rumîni pentru rumîni deopotrivă, pentru că aşa ne iaste tocmeala cu dumnealui ca să-i fie de moştenire şi coconilor stătătoriu în véci.

Şi la tocmeala noastră întîmplatu-se-au boiari mărturii care s-au iscălit mai jos. Şi noi încă pentru mai adevărată credinţă am întărît zapisul acesta cu peceţile şi cu iscăliturile noastre ca să crează. Şi am scris eu Isar logofeţelu cu voia şi cu învăţătura Stancăi Coţofeancăi.

Fevr⟨uarie⟩ 16 zile leat 7209 ⟨1701⟩

Eu jupineasa Stanca Coţofeanca, Stroe Leurdeanul vel vornic mărt⟨urie⟩, Diicu vel logofăt mărt⟨urie⟩, Mihai Cantacuzino vel spătar mărt⟨urie⟩, Şerban vel vistiarnic mărt⟨urie⟩, Toma Cantacuzino vel clucer mărturie, Pîrvul Fărcăşanul biv vel . . . . .[1] mărturie, Bunea Grădişteanu vel comis, Şerban C. . . . . .[1].

B.C.S. (Filiala Bălcescu), Fondul Brătianu, pach. XXXVII/6, dosar 14, doc. 7. Copie dactilografiată.

9

⟨Bucureşti,⟩ 5 aprilie 1701

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează egumenului de la Tismana ca, împreună cu un om al domniei, să caute şi să aducă la urmă în satul mănăstirii, oriunde s-ar găsi fugiţi, rumîni, pîrgari şi alţi „oameni moşneni", pentru că unii pîrgari au fost iertaţi de rumînie cu condiţia de a nu părăsi satul şi ei totuşi au plecat.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, părintelui egumenului de la Tis-

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

mana, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle și cu sluga domnii méle anume . . . . .[1] să caute unde s-ar găsi rumîni de ai mănăstirii și pîrgari și alți oameni moșnéni cîți au fost săzători în satul mănăstirii, veriunde-i va afla în țara domnii méle, au în sat domnescu, au boierescu, au călugărescu, au pen slobozii, au la oraș, au supuși pe lîngă niscar slujitori, să-i ia cu toate bucatele lor să-i ducă la sat făr'dă voia lor, pentru că unii den pîrgari avînd pîră cu egumenul la divan, apucîndu-i de rumînie și îndireptîndu-se, le-am făcut cartea domnii méle de rumînie să aibă pace, iar din sat să nu fie volnici să să ducă necăiri.

Iar acum am înțăles domnia m⟨ea⟩ cum că-și gonescu pe feciorii lor și pe nepoții lor pentr-alte sate și rămîne satul mănăstirii pustiiu.

Derept acéia, să fie volnic părintele egumenul unde ar găsi rumîni de ai mănăstirii și feciori și nepoți de ai pîrgarilor, să-i ia să-i ducă făr'de voia lor să-i așeze la sat, și numai de rumînie să aibă pace, iar din sat să nu mai aibă voie a ieși. Iar pre unde să vor afla de acești oameni ai mănăstirii și ar sta cineva împotrivă a nu-i da, să fie volnic sluga domnii méle, pre unii ca aciia să-i bage în butuci și să-i aducă aici la domnia mea să-mi dea seama, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

April 5 dni, leat 7209 ⟨1701⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCIII, doc. 65.
Orig. rom., pecete aplicată.

10

⟨București,⟩ 27 aprilie 1701

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă volnicie omului egumenului de la Cotroceni să-i constrîngă pe oamenii de pe moșia Cristănești „să dreagă" heleșteul.

† Milostieiu bojieiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi omului părintelui egumenului de la sfînta mănăstire Cotrocénii, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să meargă să ridice pre toți oamenii cîți să vor afla pre moșiia sfintei mănăstiri de la Cristănești[2], ca să meargă să dreagă heleșteul de la fierăstrăul undi s-au stricat.

Iar cari nu vor vrea să meargă di voe, să-i ducă făr'di voia lor și di cătră nimini opreală să n-aibă, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

April 27 dni, leat 7209 ⟨1701⟩

Io Costandin voevod, milostieiu bojieiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XCIII, doc. 4.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Loc alb.
[2] Scris de altă mînă cu altă cerneală.

https://biblioteca-digitala.ro

11

(Bucureşti,) 20 mai 1701

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, porunceşte, în urma reclamaţiei egumenului, locuitorilor de pe moşia mănăstirii Mihai-Vodă să-şi îndeplinească obligaţiile, dînd dijma cuvenită şi „ajutor după obiceiu".

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor oamenilor cîţi veţi fi şăzînd pă moşiia mănăstirii lui Mihai-Vodă. Cătră aceasta vă fac domniia mea în ştire că aicea la domniia mea jăluit-au părintele egumenul de acolea de la mănăstire zicînd cum că de cînd şădeţi pă moşiia sfintei mănăstiri nici un folos nu are de la voi, nici dijma ce ar fi după moşie nu vă daţi, nici cu carăle ajutor după obicéiu nu daţi.

De care lucru iată că vă poruncescu domniia mea să căutaţi în vréme ce veţi vedea această carte a domnii méle să vă daţi ce ar fi dijma după moşie şi să-i daţi şi ajutor după obicéi, să nu faceţi într-alt chip că apoi veţi da fără voia voastră.

Într-alt chip nu va fi că aşa iaste porunca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 20 dni, leat 7209 (1701)

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 1.
Orig. rom., pecete aplicată.

12

(Bucureşti,) 15 februarie 1702

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, dă carte deschisă pentru urmărirea şi aducerea ruminilor din satele Flămînzeşti şi Iaşi, de pe moşia mănăstirii Argeş, fugiţi unii la Bucov şi alţii în alte părţi, „să-şi dea ruptoarea lor împreună cu alalţi".

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, slugii domnii méle anume...[1] ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să umble să stringă pre toţi rumînii din satul Flămînzeştii i Iaşii carii sînt ai sfintei mănăstiri Argeşul, însă rumînii anume Radul i Ion carei sînt fugiţi la Bucov şi alţii care pe unde i-ar găsi, au în sat domnescu, au boerescu, au călugărescu, au prin slobozii, au pre la oraşă, au acusaţi pre lîngă niscai slujitori, au măcar veriunde i-ar găsi în ţara domnii méle, să-i ia pre toţi cu toate bucatele lor să-i ducă la urmă să-şi dea ruptoarea lor împreună cu alalţi oameni de acolo, pentru că ruptoarea lor iaste mai denainte vréme decît ruptorile ce s-au făcut acum.

Drept acéia să fie volnic sluga domnii méle ce scrie mai sus, unde ar găsi pre aceşti rumîni ai mănăstirii să-i ia pre toţi cu toate bucatele lor, să-i ducă la urmă şi de cătră nimeni opreală să n-aibă.

---

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

Aşijderea poruncescu domniia mea şi ţie...[1] pîrcălabe de la Bucov care ai oprit pre Radul şi pre Ion rumînii mănăstirii şi voao altor pîrcălabi de prin alte sate pre unde să vor afla de aceşti rumîni, să aveţi a-i daré cu toate bucatele lor, că verunde să vor afla de aceşti rumîni şi ar sta înpotrivă a nu-i daré, unii ca aceia bine să ştie că voi trimite domniia mea de-i vor aduce aicea la domnia mea şi mare pede⟨a⟩psă vor petréce de cătră domnia mea. Intr-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

Fev⟨r⟩uarie 15, leat 7210 ⟨1702⟩.

Io Costandin voevoda, milostiu bojiu gospodin
Procit vtori logofăt

⟨Pe verso:⟩ Saam gospodar veleal ot divan. Radul pis⟨ah⟩.

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. II, doc. 76.
Orig. rom., pecete aplicată.

13

⟨Bucureşti,⟩ 10 aprilie 1702.

Teodosie, mitropolitul Ţării Romîneşti, scrie orăşenilor din „oraşul Flocii" să cerceteze cazul unor rumîni ai mănăstirii Cozia, veniţi acolo din satul Cărăreni, care şi-au scris numele ca lăturaşi pe o carte dată altor locuitori de către Matei Basarab.

Theodosie, milostiiu bojiiu arhiepiscop i mitropolit vsei zemli Ungrovlahsooi.

† Scriem cartea vlădiciei méle, voao oroşanilor de la oraşul Flocii şi altora carii sînteţi scrişi anume în cartea măriei sale domnului nostru Io Costandin voevod. Cătră aceasta vă facem în ştire că aici la vlădiciia mea veni egumenul Vasilie de la mănăstirea Coziia de ne spuse că au avut întrebăciune de faţă înaintea măriei sale lui vodă, cu aceşti oameni anume: Dima feciorul lui Apostol, şi cu Nedelco fratele Petricăi, şi cu Anghel i frate-său Nedelco den sat din Cărăréni, zicînd egumenul cum că aceşti oameni sînt rumînii mănăstirii Coziei de baştină.

Iar ei au scos o carte a răposatului Matei vodă, scriind cum că n-au fost rumîni mănăstirii, ci au fost venetici lăturoi veniţi dentr-altă parte acolo într-acel sat de au dat bir, şi temîndu-să de rumînie, au fost mers la Matei vodă cu jalbă şi li-au fost făcut cartea aceasta.

Deci, cetindu-să cartea în divan, egumenul aşa au zis, cum că ar fi numele rase din carte şi schimbate pre numele lor, care şi vlădiciia mea o am văzut. Şi făcîndu-să adeverinţă, aşa s-au găsit numele rase.

Deci pentru acesta lucru, fiind aceşti oameni dentr-acea parte de loc, măriia sa vodă v-au dat pre voi la mijlocul lor adevărători şi judecători, poruncindu-vă cu cartea măriei sale ca să strîngeţi încă şi alţi oameni bătrîni împrejuréni, să luaţi seama foarte cu amăruntul şi să faceţi adeverinţă dreaptă: aceşti oameni ce scriu mai sus, sînt rumînii mănăstirii Coziei precum zice Vasilie egumenul şi stăpînitu-i-au mănăstirea rumîni,

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

au ba, şi schimbat-au numele din cartea lui Matei vodă, precum să văd stricate, şi cine au stricat, au fost-au oameni venetici veniţi dentr-altă parte, precum scrie cartea lui Matei vodă?

Pentru care lucru, iată că am făcut şi această carte a vlădiciei méle cu mare blestem şi groaznică afurisanie asupra voastră a tuturor. Deci, de veţi lua seama bine şi veţi face adeverinţă dreaptă şi făr' de făţărie, să fiţi ertaţi şi blagosloviţi, iar de veţi umbla cu alte meşteşuguri pentru niscai mite sau voi veghiate şi nu veţi vrea să luaţi seama bine precum veţi şti cu sufletele voastre mai pe dreptate de rîndul acelor oameni şi să faceţi adeverinţă dreaptă, ci veţi făţări, să fiţi procleţi, afurisiţi, anathema de domnul nostru Iisus Hristos şi de 318 sfinţi părinţi de la Nechea şi de alte toate sfinte săboare, aşijderea şi de vlădiciia mea. Hierul, pietrile să putrezească şi să se topească, iar trupurile voastre să stea întregi în veci netopite şi nedezlegate, parte şi lăcaş să aveţi la un loc cu Iuda şi cu afurisitul Ariia. Această scriem.

Ap⟨rilie⟩ 10 dni, leat 7210 ⟨1702⟩

† Chir Theodosie

⟨Pe verso:⟩ Carte de blestem pentru Cărăreni sud Ialomiţa.

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLIX, doc. 19.

Orig. rom.

14

⟨Strehaia⟩ 10 aprilie 1702

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti întăreşte răscumpărarea de rumînie unor ţărani din Coşcodia (Mehedinţi), care cu 80 de galbeni au cumpărat „5 capete de ţigani" şi i-au dat egumenului de Strehaia, obţinînd libertatea fără de moşie.

Cartea lui Pătru Căpăţînă şi cu ceata lui care s-au răscumpărat de rumînie de către mănăstirea Strehaia.

Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi acestor oameni anume: Pătru Căpăţînă i brat ego, vnuc lui Stan Jiianul i Lupul, fratele lui Mareş, vnuc Ion Ungureanul i Radul Căian i brat ego Barbul, vnuc Stan Jiianul i Stan i Drăghici vnuc Stoicăi i Drăghici i Pătru, vnuc Stanciului Laţco i brat ego, vnuc lui Matei i Neagoe i brat ego, vnuc lui Dumbravă i Bălan, vnuc Dragului din Coşcodiia ot sud Mehedinţi, ca să fie în pace şi slobozi de rumînie ei şi feciorii lor cîţi le va da dumnezeu, de către părintele Sava egumenul de la sfînta mănăstire Strihaia, unde să cinsteşte hramul Sfintei Troiţe, şi de către tot săborul sfintii mănăstiri, pentru că aceşti oameni ce scrie mai sus fostu-s-au vîndut rumîni cu toată moşiia lor din Coşcodie răposatului Matei vodă, drept ughi 80, iar după acéia răposatul Matei vodă i-au fost dat sfintii mănăstiri ce scrie mai sus cu toată moşiia lor şi i-au stăpînit sfînta mănăstire cu bună pace pînă în zilele răposatului Costandin Şărban voievod. Iar cînd au fost atunce s-au fost sculat toate satele cîte au fost date la sfînta mănăstire de răposatul Matei vodă şi au mersu de s-au răscumpărat cu bani de la răposatul Costandin Şărban voevod. Iar după aceea în urma lui Costandin vodă în zilele altor domni fost-au avut întrebăciune părinţii

https://biblioteca-digitala.ro

egumeni de la sfînta mănăstire Strihaia cu acești rumîni ce scrie mai sus și de atunci încoace pînă acum nici n-au fost ei slobozi de rumînie, nici mănăstirea n-au avut nici un ajutor de la dînșii pînă acum.

Iar cînd au fost acum în zilele domnii mele întîmplîndu-se domniia mea de am mersu pre acolo, venit-au părintele Silivestru egumenul, împreună cu acești rumîni ce scrie mai sus, de s-au întrebat înaintea domnii méle în divan, la conacul domnii mele de la Strihaia și s-au scos toate cărțile cine ce au avut, de s-au citit înaintea domnii mele în divan. Într-aceia domniia mea am judecat împreună cu toți cinstiții dregătorii domnii mele și le-am dat domniia mea voe să s⟨e⟩ răscumpere de rumînie, acum de izvoavă de la sfînta mănăstire ce s-au zis mai sus, însă capetele lor făr' de moșie. Deci ei au plinit toți banii ughi 80 și cu acești bani au cumpărat cinci suflete de țigani și i-au dat la sfînta mănăstire să fie sfintei mănăstiri de ajutor, și au dat și zapisele de cumpărătoarea țiganilor la sfînta mănăstire, ca să-i stăpînească în locul lor cu pace. Și părintele Silvestru egumenul, împreună cu tot săborul sfintii mănăstiri, au dat zapisul lor la mîna acestor rumîni ce scriu mai sus ca să fie în pace și slobozi de rumînie de cătră sfînta mănăstire.

Într-aceea și domniia mea' văzînd zapisul părintelui Silivestru egumenul, la mîna lor, întărit cu tot săborul sfintei mănăstiri și cu multe mărturii iscăliți în zapis, le-am dat această carte a domnii mele ca să fie în pace și slobozi de rumînie ei și feciorii lor, nepoți, strănepoți, în veac nici un val și nici o bîntuială de cătră sfînta mănăstire de acum înainte să n-aibă.

Și am întărit domniia mea cartea aceasta cu tot sfatul și credincioșii boiarii divanului domnii mele: pan Cornea vel ban i Stroe vel vornic i Diicu vel logofăt i Mihai Cantacozino vel spătar i Șărban vel vistier i Vergo vel clucer i Dumitrașco vel postelnic i Șărban Cantacuzino vel păharnic i Radu vel stolnic i Bunea vel comis i Toma Cantacuzino vel slujer i Costandin vel pitar. Și ispravnic Ștefan Cantacozino vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta întru al patrusprăzăcilea an din domniia domnii mele de Mihai logofețelul ot Tîrnava.

Ap⟨rilie⟩ 10 dni, leat 7210 ⟨1702⟩

Ștefan Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeți — C. Brîncoveanu), f. 330v—331. Copie rom.

15

⟨Mănăstirea Cotroceni,⟩ 26 mai 1702

Locuitorii din satul Făcăeni al mănăstirii Cotroceni dau zapis egumenului, prin care se învoiesc a face patru zile de clacă pe an, respectînd și alte condiții, pentru locurile de hrană de pe moșie.

† Noi megiiașii slujitori di în satul Făcăianii ca⟨re⟩ ședemu pe moșiia sfentii mănăstiri di în județul Ialomița, dat-am acesta al nostru scrisoare la mîna sfenții sale părintelui egumenului de la Cotrocéni precum să s⟨e⟩ știe că am venit noi de a noastră bună voe și de nimeni siliți

https://biblioteca-digitala.ro

ia sfenţiia lui de ne-am tocmit ca să şădem pe moşiia sfenţii sale de la Făcăiani să ne hrănim cu ce voam putea pe acea moşie şi să clăcuim noi aceşti megiiaşi cu toţii 4 zile untr-un anu, 2 zile cu plugu şi alte 2 zile la ce ne-ar pune. Şi cîndu ar hi vrămea de arat şi ar zice omul părintelui ca să facem clacă, orice zi, să fim noi bucuroşi să eşim într-acea zî să clăcuim cu toţii cîţi să voar afla în saat, nu unul azi, altul mîine, ci cu toţii într-o zi cîţi sîntu însuraţi cu case.

Şi să avem a-i darea ziciuiala péştelui din în baltă cine ar prinde, pe ⟨cum⟩ iaste obicéiul ţării.

Şi noi vin di al nostru să nu fim volnici a vinde în moşie sfentăi mănăstiri, numai să se vînză vin di al mănăstirii şi să ne dăm tot omul dijma sa ce va avea de pe uscat de în toate sămănăturile ce ar hi şi scaun de întri noi să ne[1] punem fără omul părintelui ci iaste ispravnicu acolo, el ⟨să⟩ fie scaun şi purtător de grijă pe acea moşie. Iar de s-ar mai adaoge nescari oameni striini la sat, noi să nu ne amestecăm cu dînşii nimic, ci să ne păzim ale noastre trebi, numai să fie omul părintelui purtător di grijă, iar cine s-ar ispiti de între noi a face nescari cuvente, unii ca ⟨a⟩cii să fie di mare pradă naintea egumenului, căci că aşa ne-am tocmit de a noastră bună voie. Şi pentru credinţa o iscălim mai jos ca să crează.

Mai 26 dni, leat 7210 ⟨1702⟩

† Eu Şărban, † Petco, † Stoica, † Bădica i Calot, † Mogoş, unchiaş Tudoru Băjan, † Iancul, † unchiaş Apostol, † Mircea, † Tudor, † Heran, † Radul Bitun, † Touder

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 2.
Orig. rom.

16

⟨Bucureşti,⟩ 1 iunie 1702

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, împuterniceşte pe egumenul de Tismana să oblige pe locuitorii de pe moşiile mănăstirii să dea dijma din produse, din zece una, „după obicelu".

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voievod i gospodin zemli Vlahiscoe Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi părintelui Tanasie egumenul de la mănăstirea Tismana ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să-şi ia dijma după toate moşiile mănăstirii din toate bucatele cîte să vor afla, den zéce una după obiceiu, pentru că aici la domnia mea să jălui părintele egumenul ce scrie mai sus cum că să hrănesc unii şi alţii pe moşiile mănăstirii şi dijma şi venitul moşiilor nu vor să-şi dea.

Drept acéia i-am dat domnia mea voe cu cartea domnii méle ca să apuce pe tot omul, cîţi să vor fi hrănindu pe moşiile mănăstirii, să-şi dea

[1] Corect : nu.

https://biblioteca-digitala.ro

adetul făr' de voia lor după obicéiu și de către nimeni opreală să n-aibă, că așa iaste porunca domnii méle.

I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iuni⟨e⟩ 1 dni, leat 7210 ⟨1702⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin.

Procit treti vistier

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCII., doc. 39.
Orig. rom., pecete aplicată.

17

București, 4 iunie 1702

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, judecă încercarea rumînilor din Tămburești de a se considera liberi pe baza cărții de iertare dată de patriarhul din Ierusalim, și poruncește, în temeiul unui hrisov de la Matei Basarab, să rămînă toți în dependența jupînesei Rada Filipescu, stăpîna moșiei.

O carte a jupînésii Radii Filipeascăi pentru nește rumîni den Tămburești ot sud Ialomița.

Davat gospodstvo mi dumneaei jupînésii Radii Filepeascăi, fata Radului comis Mihălcescul, și coconilor dumneaei cîți dumnezeu îi va dărui, ca să aibă a ținea și a stăpîni pre toți rumînii din sat din Temburești ot sud . . .[1] pentru că unii dintr-acei rumîni au fost umblat cu meșteșuguri tocmai din zilele lui Antonie vodă' de s-au făcut că sînt rumîni Sfetei Savei, adică mănăstirei de aicea din București. Și s-au fost tocmit ⟨cu⟩ care au fost atuncea egumenu la Sfeti Sava de s-au fost răscumpărat și le-au fost făcut egumenul și cărțile sfinții sale părintelui Dosoftéiu patriarful de la Ierusalim, de ertăciune, fiend această mănăstire ce s-au zis, Sfeti Sava, mitof sfîntului mormînt, și acéle cărți de atuncea pîn' acum nicăierea nu le-au mai ivit, neci au răspuns ei către cinevași a lor răscumpărătoare, ce jupîneasa Rada îi știa cum că sînt rumîni drepți.

Iar cînd au fost acum în zilele domnii mele sculatu-s-au acei rumîni cu pîră și au venit de s-au întrebat de față înaintea domnii méle în divan cu boiarenul domnii méle Șărban spătar, fiiul jupînésii Radii, zicînd o seamă dintr-acei rumîni cum că ei au fost rumîni mănăstirii Sfetei Savei și s-au răscumpărat, scoțînd cărți patriersășți. Iar boiarenul domnii méle, Șărban spătar, au scos un hrisov al răposatului Matei vodă de s-au citit înaintea domnii méle și a tot divanul, întru care carte scriia pre toți rumînii din satul Tămburești, găsindu și părinții lor scrișì tot anume și încă arătînd și de la cine sînt cumpărăți.

Într-aceéa domnia mea vrîndu cum ca să dăscopere dreptatea și să dovedească lucrul mai bine, din divan am trimis pre boiarenul domnii mele Gheorghie vtori postelnic, la sfinția sa părintele patriarful, întîmplîndu-s⟨e⟩ a fi aicea în București, cum știe povestea acestor oameni.

De care sfinția sa dreptatea o au mărturisitu cum că cărțile de ertăciune sînt adevărate ale sfinții sale, iar cum să fie fost ei rumîni mă-

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

năstirii Sfetei Savei sau să nu fie fost, nu ştie. Şi cercîndu-se şi la mănăstirea Sfeti Sava de s-au căutat hrisovul mănăstirii şi nu s-au aflat cum să fie fost ei rumîni mănăstirii, făr' decît numai ce să scrie moşiia Tîmbureşti, stearpă făr' de rumîni, numai ce au fost ei umblat cu meşteşuguri.

Drept aceea, domnia mea văzînd că sînt scrişi tot anume în hrisovul răposatului Matei vodă şi cum că ei alte drése n-au la mîinile lor, făr' decît acéle cărţi patrierşăşti care s-au dovedit că sînt făcute în meşteşuguri, domniia mea împreună cu toţi censtiţii boiarii divanului domnii méle pre dreptate am judecat cum să aibă a ţiné şi a stăpîni jupîneasa Rada Filipeasca pre acei rumîni, pre toţi cîţi scriu anume în hrisovul lui Matei vodă, cu bună paace, să-i hie dumneaei ⟨şi⟩ coconilor stăpînitori în veci, precum i-au ţinut şi pîn' acum, pentru că au rămas ei de judecată dinaintea a tot divanul.

Şi am întăritu cartea aceasta cu toţi boiarii domnii méle: Cornea vel ban i Stroe vel vornec i Diicul vel logofăt i Mihai Cantacozino vel spătar i Şărban vel vist⟨ier⟩ i Vergo vel clucer i Dumitrache vel postelnic i Şărban Cantacozino vel păharnic i Radul vel stolnic i Bunea vel comis i Toma Cantacozino vel slujer i Costandin vel pitar. Şi ispravnec Ştefan Cantacuzino vtori logofăt, scriindu-să cartea aceasta în oraşul scaunului domniei méle, în Bucureşti, întru al patrăsprăzecelea an din domniia domniei méle, de Isar logofeţel ot Bucureşti.

Iunie 4 dne, leat 7210 ⟨1702⟩

Ştefan Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc. Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 338—339. Copie rom.

18

Bucureşti, 20 iunie 1702

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, în urma judecăţii la divan, dă carte de apărare lui Stan şi fratelui său, feciorii lui Dămian din Coşoveni (Romanaţi), pe care pe nedrept voiau să-i rumînească boierii Braşoveni.

O carte ce s-au făcut unor oameni ce-i rumînia boiarii den Braşoveni.

Davat gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi lui Stan ipac Stan sin Dămiian ot Coşovénii de Sus ot sud Romanaţi şi feciorii lor cîţi dumnezeu le va da, ca să fie în pace şi slobozi de rumînie ei şi feciorii lor de cătră Şărban păharnic sin Predei şătrar i Costandin păharnic sin Papei vist⟨ier⟩ i Drăghici păharnic i Fota sin Mihail clucer, Braşovenii, şi de cătră tot neamul şi rudeniia lor, mai mult val sau bîntuială de acum înainte de rumînie să n-aibă, pentru că în zilele lui Constandin vodă fost-au mersu o seamă de săteni den Coşovéni de s-au vîndut rumîni la Mihul vist⟨ier⟩ şi la fraţii lui Preda şătrar i Papa vist⟨ier⟩ i Mihail clucer Braşovenii şi au fost mersu şi Dămiian, tatăl lui Stan, împreună cu Chirilă i Pătru i Barbul den Coşovéni, ca să ia şi ei bani dă la dînşii să fie ru-

https://biblioteca-digitala.ro

mîni, făcînd și zapisul lor de rumînie la mîna Mihului vist⟨ier⟩ Brătășanul și bani nu le-au fost dat făr⟨ă⟩ cît atuncea au fost dat Barbului ughi 12 în loc de arvună. Apoi întîmplîndu-să boiarilor den Brătășani de au căzut în urgie de cătră domnie, a fost mersu Dămiian i Chiril i Pătru i Barbul al doilea rînd ca să le dea bani și fiind în urgie nu le-a putut da banii, ci încă și ceilalți 12 ughi ce au fost dat Barbului arvună, i-au dat iar înapoi, cerșîndu-și zapisul de la dînșii. Ce banii și-au luat înapoi, iar zapisul nu le-au fost dat atuncea și de atuncea încoace Stan cu frate-său Stan sin Dămiian au avut pace pîn' acum.

Deci cînd au fost acum în zilele domnii méle, iar Șărban păharnic cu verii lui ce scriu mai sus găsind zapisul acela, au apucat pre Stan și pre frate-său de rumînie. Deci ei știind că nu sînt rumîni și n-au luat tatăl lor Dămiian nici un ban de la Mihul vistier, a venit la divan înaintea domnii méle de s-au întrebat de față toți. Într-acéia am judecat domnia mea ca să s⟨e⟩ jure Stan și frate-său cu 12 megiiași de acolo den Coșovéni cum că nu sînt rumîni Brătășanilor, nici au luat bani dă la Mihul vist⟨ier⟩, și jurînd vor avea pace, iar neputînd jura vor rămînea rumîni. Și fiind jurătorii aceia aproape de scaunul Craiovei, am poruncit domnia mea, acolo la sluga domnii méle, Stan vornic, ispravnicul dă la Craiova, ca să meargă légea acolo să jure.

Și după porunca domnii méle, cînd au fost la zi, au mersu Stan cu toată légea dăplin la scaunul Craiovei, fiind și Șărban păharnic cu verii lui dă față și văzînd ei că légea va să jure, au scos zapisul cel de rumînie dă l-au spart și l-au dat la mîna lui Stan și a frăține-său denaintea lui Stan vornic și i-au ertat ca să nu mai jure. Iar Stan cu frate-său, nici pă aceia nu s-au lăsat, ci ca să fie lucrul cu temei, au mersu cu acei 12 megiiași împreună și cu alți călugări, preoți și megiiași încă pre atîțea de au întrat în bisérecă, de au jurat toți cu sufletele lor, cu mîinile pe sfînta evanghelie cum n-au luat tatăl lor Dămiian nici un ban dă la Brătășani, nici sînt rumîni, întîmplîndu-să dă au fost la jurămîntul lor popa Nectarie de la schitul Robănești i popa Stanciul ot biséreca domnească dă la Craiova i Ion logofăt i Vladul logofăt ot tam, precum am văzut domnia mea și cartea lui Stan vornic ispravnicul dă la Craiova de jurămîntul acelor megiiași la mîna lui Stan și a frăține-său.

Drept acéia și domnia mea încă am dat această carte a domnii méle lui Stan și iar lui Stan sin Dămiian den Coșovéni ca să fie în pace și slobozi de rumînie ei și feciorii lor de cătră Șărban păharnic i Costandin peharnic i Drăghici păharnic i Fota Brătășani și de cătră tot neamul lor, mai mult val sau bînțuială de rumînie de acum 'nainte să n-aibă, pentru că au rămas Șărban păharnic cu verii lui ce sînt numiți mai sus, de légе și de judecată.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și credincioși boiarii domnii méle: Cornea vel ban i Stroe vel vornic i Diicul vel logofăt i Mihai Cantacuzino vel spătar i Șărban vel vist⟨ier⟩ i Vergo vel clucer i Șărban Cantacuzino vel păharnic i Dumitrașco Caramanlăul vel postelnic i Bunea vel comis i Radul Izvoranul vel stolnic i Toma Cantacuzino vel slujer i Costandin Corbean vel pitar i Ștefan Cantacuzino vtori logofăt, scriin-

https://biblioteca-digitala.ro

du-se cartea aceasta întru al patrusprăzecilea an den domnia domnii méle în scaunul oraşului domnii méle în Bucureşti, de Ion logofăt ot Craiova.

Iun⟨ie⟩ 20 dni, leat 7210 ⟨1702⟩

† Ştefan Cantacuzino vtori logofăt procitennòmu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 336—337v. Copie rom.

19

⟨Bucureşti,⟩ 13 ianuarie 1703

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor din Potelu, moşia mănăstirii Bistriţa, dintre care unii sînt rumîni, să fie ascultători de poruncile egumenului la ceea ce-i va pune să facă.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin zemle Vlahiscoe. Pisah gospodstvo mi voao săténilor de la Potel. Cătră aceasta vă fac domniia mea în ştire, că aici la domniia mea spuse părintele Stefan, egumenul de la Bistriţa, cum că voi şădeţi pe moşiia sfintei mănăstiri, şi unii den voi sînteţi şi rumîni mănăstirii, şi de ce sînt trebile şi lucrurile mănăstirii, fiind voi pe seama mănăstirii, nu veţi să ascultaţi şi să lucraţi, ci staţi împotrivă.

De care lucru iată că vă poruncesc domniia ma să căutaţi de acum de ce vă va da poruncă şi învăţătură părintele egumenul pentru ce va fi trebile şi lucrurile mănăstirii, să ascultaţi şi să lucraţi, să nu mai staţi împotrivă. Şi pe cine va vrea părintele egumenul să pue pîrcălab, de ce vă va porunci, pentru ce vor fi lucrurile mănăstirii, să săriţi şi să ascultaţi. Că de voi mai înţălége domniia mea jalbă cum că nu vă supuneţi ascultării, să ştiţi că voi trimite domniia mea de vă va aduce aici, pe care veţi fi acei neascultători, şi rea scîrbă şi mare certare veţi petréce de cătră domniia mea. Într-alt chip nu va fi. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghe⟨nar⟩ 13 dni, leat 7211 ⟨1703⟩

Io Costandin voevoda milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXIII, doc. 242.
Orig. rom., pecete aplicată.

20

⟨Bucureşti,⟩ 30 octombrie 1703

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Poprobului să la dijma din produse de la moşia Plopul de la toţi oamenii ce să găsesc acolo, fără deosebire, din tot ce folosesc.

† Milostieu bojieiu Io Costandin voevod i gospodin zemle Vlahiiscoe. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi părintelui ...[1] egumenul

[1] Cuvînt şters.

https://biblioteca-digitala.ro

de la mănăstirea Poprobului ot sud Doljii, ca să fie volnici călugării cu această carte a domnii méle de să-şi strîngă şi să-şi ia toată dijma şi venitul după moşiia sfintii mănăstiri, ce să chiamă Plopul ot sud ...[1], de la tot omul veri fie turcu, au sîrbu, au grec, au alţi oameni striini sau măcar oameni de ţară slujitori, neguţători, birnici sau măcar verce fel de om ar avea bucate sau suhaturi de boi au de oi, de bivoli sau rîmători, în păduri, pre această moşie Plopul, sau măcar arături, grădini, de la tot omul să fie volnicu părintele egumenul să-şi ia venitul den suhaturi şi dijma din grîu, din meiu, din orzu, den ovăz, din cîinepă, din in, tot din zece una după obicéiu. Aşijderea din fineaţă şi din stupi şi din toate bucatele ce s-ar afla[2] pre moşiia sfintei mănăstiri, de la tot omul să aibă a lua călugării dijma şi vinitul moşii şi de cătră nimenile opreală să n-aibă.

Aşijderea şi voao tuturor carei veţi fi ţiindu suhaturi sau arături pre moşiia sfintii mănăstiri, toţi să aveţi a vă da dijma şi venitul moşii la mănăstire, după obicéi, că vericarei s-ar ispiti a opri dijma şi venitul moşii, nedîndu-l la mănăstire după cum vă poruncescu domnia mea, unii ca aciia bini să ştie că voiu trimite domnia mea, măcar ci fil di om ar hi, la aceia, om domnescu cu treapăd di-i vor scoate du prin moşie şi vor da aditul făr' de voia lor, că aşa iaste porúnca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ saam rici gospodstva mi.

Oct⟨omvrie⟩ 30 dni, 7212 ⟨1703⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Roaba şi Jitia, pach. II, doc. 9.
Orig. rom., pecete aplicată.

21

Bucureşti, 1 decembrie 1703

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de apărare locuitorilor din satele Turceşti şi Berbeşti, iertaţi de rumînie cu moşia lor de către jupîneasa Ilinca, împotriva cărora s-au ridicat pe nedrept, ca să-i stăpînească Matei, vel căpitan de seimeni, şi cumnatul său Preda din Mărşă.

Cartea seténilor den Turceşti i Berbeşti pentru rumînie, să aibă pace de cătră Matei vel căpitan za seimeni i cumnatul său Preda sin Jăpii aga ot Mărşă.

Davat gospodstvo sie povelenie gospodstva mi acestor oameni pre nume: Udrea cu fraţii lui, feciorii lui Iane şi cu ficiorii lor, şi lui Calotă cu fraţii lui şi cu ficiorii lor, şi cu alalţi cu toţi moşnénii din sat din Berbeşti şi lui Ion cu fraţii lui, ficiorii lui Costandin, cu ficiorii lor şi lui Vintilă cu fraţii lui i Pred⟨ei⟩ i Radului cu fraţii lui, ficiorii lui Ion, i Ivan i Dumitru cu fraţii lui, ficiorii lui Ion Codrea, şi Pîrvului sin Lupului cu toată ceata lor, moşnéni din sat din Turceşti, şi cu toţi ficiorii lor ce

[1] Loc alb.
[2] Deasupra rîndului: „adet de peşte".

https://biblioteca-digitala.ro

le va da dumnezeu, ca să fie de acum înainte în pace şi slobozi de rumînie, ei şi cu toată moşiia lor de la satul Turceştii i Berbeştii Dătăraia ot sud Vîlcea, de cătră Matei vel căpitan Comăneanul şi de cătră cumnatul său Preda ot Mărşă, ficiorul jupînésii Ancăi, nepotul Mihalcii logofăt şi al Irimii slujer, ficior Paraschivei biv vel logofăt şi de cătră ficiorii lor şi de cătră toate rudeniile lor, de cătră nimenilea nici un val şi nici o bînturală de acum înainte de rumînie să n-aibă. Şi să fie volnici să ţie şi să stăpînească toată moşiia satului Turceştii i Berbeştii, din cîmpu, din pădure, din apă, din dealul cu viile, cu tot vinitul de preste tot hotarul, cu bună pace, iar de cătră boiarii ce scriu mai sus.

Pentru că acest sat Turceştii i Berbeştii cu toţi rumînii, mai dinainte vréme au fostu ai Paraschivii biv vel logofăt, tată Mihalcii logofăt şi al Irimii slujer, boiarinul jupînésii Ilincăi, fata lui Dumitraşco biv vel vist⟨ier⟩, de cumpărătoare de la jupîneasa Catalina băneasa şi tot i-au stăpînit rumîni cu toată ocina lor din Turceşti şi din Berbeşti. Şi după petricaniia lor, le-au stăpînit ficiorii lor, Mihalcea logofăt cu frate-său Irimiia slujer pîn' în zilele răposatului Matei vodă. Deci cîndu au fostu atunce, înpresurînd birurile, năpăştile, dăjdile şi alte multe nivoi pre acest sat Turceştii i Berbeştii, îngreunîndu-se cu mare sumă de bani şi neputînd ei plăti s-au spă⟨i⟩mîntat de au fugit după pămîntul lor pentru ale lor nevoi. Şi în urma lor au fost apucat Matei vodă pre Mihalcea logofăt şi pe frate-său Irimiia slujer, bărbatul jupînésii Ilincăi, fata lui Dumitrache vist⟨ier⟩, ca să plătească haraciul împărătescu, miarea, găleata, birurile şi toate dăjdile şi năpăştile satului Turceştii i Berbeştii. Iar Mihalcea logofăt i brat ego Irimiia slujer, ei nici un ban n-au vrut să dea d⟨o⟩mni⟨i⟩ pentru acéste doao sate ce scriu mai sus, ci s-au fost lepădat denaintea lui Matei vodă şi cînd, cum, cine să va afla să-i plătească, acila să-i şi stăpinească rumîni cu moşiia lor.

Iar jupîneasa Ilinca a Irimii slujer, ia neîndurîndu-se de satul Turceşti i Berbeştii şi de rumînii de acolo, văzînd că bărbatul ei, Irimiia slujer şi cumnatul său, Mihalcea logofăt, s-au lepădat, ia ş-au vîndut toate zestrile ei, haine şi scule scumpe, ferecături de argint şi de aur cu adiiamanturi, ce au avut de la părinţii ei, care le-au fost scris toate anume la un catastih de au plătit satul Turceştii i Berbeştii de toate dăjdile pîn' la un ban de au dat pentru dinşii ughi 845.

Iar cumnatul său Mihalcea logofăt şi frate său Irimiia slujer, nici un ban n-au vrut să dea, făr' decît pohtia şi vrea să ţie moşii şi rumîni făr' de bani şi făr' de nici o cheltuială. Şi încă Mihalcea logofăt s-au fost sculat prin taină, făr' de ştirea jupînésii Ilincăi de au fost dat fie-sa Ancăi şi gineri-său Jăpii vornic, zéstre din satul Turceştii i Berbeştii cu rumînii pre jumătate. Iar jupîneasa Ilinca, prinzînd de véste şi văzînd că ş-au răpus toate zestrile şi ce au avut, pentru acéste doao sate, n-au îngăduit, ci au fost mersu de s-au fost întrebat de faţă, înaintea lui Matei vodă cu cumnatul său, Mihalcea logofăt şi cu fie-sa, jupîneasa Anca şi cu gineri-său Jipa vornic, jăluindu-s⟨e⟩ jupîneasa Ilinca cum că cumnatul său Mihalcea logofăt n-au vrut să dea nici un ban, să plătească dăjdile şi birurile satului Turceştii i Berbeştii, ce încă au şi fugit, iar ia, de mare nevoie ş-au vîndut zestrile ce au avut de la părinţi de au plătit pre acéste doao sati cu această sumă de bani, ughi 845.

https://biblioteca-digitala.ro

Iar Mihalcea logofăt cu fie-sa Anca și cu gineri-său Jipa vornic, ei așa au fost pîrît înaintea lui Matei vodă, cum că nu știu ei să fie dat cumnată-sa Ilinca pentru acéste sate această sumă de bani. Într-acéia Matei vodă, domniia lui au fost căutat și au judecat pre dereptate împreună cu toți boiarii divanului, cum să jure jupîneasa Ilinca cu sufletul ei în sfînta bisérică cu mîinile pre sfînta evanghelie că ș-au vîndut zestrile ei și au dat acești bani ughi 845, toți, pentru dăjdile satului Turcești i Berbești, n-au dat nimic într-altă parte, jurînd într-acestași chip. Iar Mihalcea logofăt cu fie-sa Anca și cu gineri-său Jipa vornic, ei să întoarcă jupînésii Ilincăi dentr-acești bani ce scriu mai sus pre jumătate ughi 422 pol dînd acești bani, atunci să ție și ei din satul Turcești i Berbești pre jumătate, iar nedînd acești bani, ei să n-aibă nici o trea⟨bă⟩. Și după cum au fost ajunsu judecata lui Matei vodă, iar jupîneasa Ilinca au fost mersu în sfînta mitropolie, fiind și Jipa vornic, ginerile Mihalcii logofăt de față, și s-au jurat jupîneasa Ilinca cu sufletul ei, cum scrie mai sus înaintea pomenitului chir Ștefan, ce au fost mitropolit țărăi, cum acești bani ughi 845 sîntu din zestrile ei și i-au dat toți în dăjdiile satului Turcești i Berbești, iar nu sînt alte meșteșuguri, fiind ispravnic la jurămînt Gheorghie vtori portar. Și au fost rămas Mihalcea logofăt cu fie-sa Anca și cu gineri-său Jipa vornic, de judecată dinaintea lui Matei vodă, cum să dea ei acești bani ughi 422 pol jupînésii Ilincăi, iar ei nicicum n-au vrut să-i dea măcar un ban.

Deci Matei vodă au fost dat cartea domnii lui de judecată și de jurămîntu la mîna jupînésii Ilincăi, ca să stăpînească acéste sate Turcești i Berbești pre seama ei cu bună pace priste tot cu toți rumînii. Și în urma lui Matei vodă și răposatul Costandin vodă Șărban au înnoit cartea și au dat jupînésii Ilincăi ca să-și ție satele acestea cu pace. Și au stăpînit jupîneasa Ilinca cu pace de cătră cumnatul său Mihalcea logofăt și de cătră gineri-său Jipa vornic.

Iar după aceia jupîneasa Ilinca neavînd ficiori, nici féte de trupul ei ca să stăpînească aceste sate cu rumînii și altu, mult puțin ce ar rămînea în urma ei, au fost socotit întru inema ei pentru dumnezeu și pentru sufletul ei și al părinților de și-au făcut pomeană cu aceste doao sate Turcești i Berbești de i-au fost ertat și i-au slobozit ca să s⟨e⟩ răscumpere de către dînsa de rumînie, însă să-i dea banii ce au dat ia la Matei vodă pentru dînșii, ughi 845.

Iar oamenii din Turcești și din Berbești, ei fiind prădați și săraci pentru dăjdile lor, n-au fostu putut ridica această sumă de bani, ce iaste mai sus zisă ca să-i dea jupînésii Ilincăi, ci din putința lor numai ci au fost dat jupînésii Ilincăi ughi 172. Într-acéia și jupîneasa Ilinca știind lipsa și sărăciia lor, s-au fostu milostivit de le-au ertat toți banii cîți au fost rămas de nu i-au fostu putut da ughi 673 și i-au ertat și pre dînșii pre toți de rumînie cu toată moșiia lor din Turcești și din Berbești și le-au fost dat și zapis de ertăciune și de răscumpărătoare cu multe mărturii și întărit cu mare blestem, leat 7164. Și le-au fost dat la mîna lor și cartea lui Matei vodă și cartea lui Costandin vodă Șerban, ca să fie în pace de cătră bărbatul ei, Irimiia slujer și de către cumnatul său Mihalcea logofăt cu fie-sa Anca și cu gineri-său Jipa vornic. După acéia nu s-au întîmplat multă vréme, ci și jupîneasa Ilinca ș-au dat datoriia cea de obște.

Institutul de Istorie
BIBLIOTECA
Academia R.P.R.

https://biblioteca-digitala.ro

Şi după moartea ei, iar aceşti oameni din Turceşti şi din Berbeşti pentru multe dăjdi şi nevoi, iar au lipsit după pămîntul lor şi fiindu-le zapisele lor cele de ertăciune şi cartea lui Matei vodă şi a lui Costandin vodă Şerban, la un om al lor anume Anghel, fiind în ţara turcească fugit, s-au întîmplat de le-au perit zapisul şi cărţile domneşti, care scriu mai sus de la dinsul.

Apoi în urmă aflînd Irimiia slujer cum că au perit cărţile acestor oameni, el s-au fostu sculat de s-au fostu făcut stăpîn acestor doao sate făr' de nici o treabă şi au apucat pre o seamă de oameni de le-au fost luat ughi 250 şi le-au dat el zapisul lui de răscumpărătoare. Şi după aceia au fostu mai vîndut din satul Turceştii trei case de rumîni pre nume: Preda cu frate-său Gheorghiţă şi Costandin cu frate-său Ion Ciuculeştii şi Dan Albîntii, cu toată partea lor de moşie, lui Stroe Grecul de la Vel Ocnă dereptu taleri...[1]. Şi au fost mai vîndut şi din moşiia satului Berbeştii dereptu ughi 22 lui Iacov din Măteşti, care moşie, Nedelea, femeia lui Iacov, o au fost dat de pomană la mănăstirea Bistriţa.

Iar după moartea Irimii slujer s-au sculat Matei vel căpitan Comăneanul împreună cu cumnatul său Preda din Mărşă şi cu soră-să Safta, feciorii jupînesii Ancăi, nepoţii Irimii slujer şi ai Mihalcii logofăt de au întorsu lui Stroe Grecul banii ce au fost dat Irimii slujer pre acei trii rumîni, înapoi, şi i-au stăpînit pre seama lui şi împreună cu cumnatul său Preda den Mărşă s-au făcut stăpîn de au stăpînit satul Turceştii i Berbeştii cu toţi rumînii făr' de nici o treabă, pîn-acum în zilele domnii mele şi i-au apucat Preda din Mărşă de au luat de la dînşii taleri 92.

Deci cînd au fost acum ei ştiind cum că sînt ertaţi şi răscumpăraţi de jupîneasa Ilinca cu zapisul ei şi cu cărţi domneşti, cum scrie mai sus şi fiindu-le cărţile perite, avînd mare supărare şi împresurare de către Matei căpitan şi de către cumnatul său Preda, şi avînd multă pradă şi sărăcie în urma jupînésii Ilincăi, şi într-alt chip neavînd cum face, făr' decît cu toţii au plecat în toate părţile cu colace şi cu multe cheltuiale pînă ce au găsit zapisul lor ce le-au fost făcut jupîneasa Ilinca de ertăciune şi cartea lui Costandin vodă Şerban, întru care mărturisêşte şi de cartea lui Matei vodă.

Deci aflîndu-şi acéli scrisori n-au mai putut îngădui ca să-i mai stăpînească rumîni Matei căpitan şi Preda mărşanul, ci s-au sculat cu pîră şi au venit în multe rînduri înaintea domnii méle în divan de s-au întrebat de faţă cu Matei căpitan şi cu cumnatul său Preda. Şi aşa piriia ei, zicînd cum că după jurămîntul jupînésii Ilincăi, după cum au ajunsu judecata lui Matei vodă au fostu întorsu moşu său Mihalcea logofăt, împreună cu fie-sa, jupîneasa Anca şi cu gineri-său, Jipa vornic, mătuşă-sa jupînésii Ilincăi, ughi 200, scoţînd şi un zapis de zicea că iaste făcut de jupîneasa Ilinca, ca să ţie şi ei den moşiia satului Turceştii i Berbeştii cu rumînii pre jumătate, iar zapisul ce au aceşti oameni de ertăciune zicea că nu iaste bun şi adevărat, ci iaste făcut în meştişuguri. Iar aceşti oameni, ei au scos întîi zapisul ce le-au fostu dat jupîneasa Ilinca de ertăciune şi de răscumpărătoare şi foiţa de zestrile ei ce au vîndut de au dat aceşti bani ughi 845 la Matei vodă pentru satul Turceştii i Berbeştii şi cartea lui Costandin Şerban vodă întru care mărturisêşte şi cartea lui

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

Matei vodă de pîră și de rămas ce au avut jupîneasa Ilinca cu Mihalcea logofăt, moșul lui Matei căpitan și al Predii, de s-au citit toate pre rînd în divan înaintea domnii méle. Într-aceia domniia mea am adevărat din cartea lui Costandin vodă Șerban și den zapisul jupînésii Ilincăi, cum că după bună socoteala lui Matei vodă, au fostu să întoarcă Mihalcea logofăt din banii ce au fostu dat jupîneasa Ilinca ce scriu mai sus pre jumătate, ughi 422 pol, iar nu ughi 200, precum scrie în zapisul cel ce scotea Matei și Preda și cum că toate cărțile și scrisorile ce au avut Mihalcea logofăt pre acéste doao sate, după ce-au fost rămas atunce la giudecată den divan, s-au fost luat toate de la mîna lui de s-au fost dat toate la mîna jupînesii Ilincăi și jupîneasa Ilinca la ertăciunea ce au făcut acestor oameni împreună cu zapisul ei le-au dat la mîna acestor oameni. De care tăgăduind Matei căpitan și cumnatul său Preda pentru zapisul cel de ertăciune al jupînésii Ilincăi și pentru cărțile domnești și pentru ca să s⟨e⟩ dovedească dreptatea, am judecat domniia mea împreună cu toți boiarii divanului domnii méle și am dat lui Matei căpitan și cumnat⟨ului⟩ său Predii, lége 12 boiari jurători pre răvașele domnii méle, ca să jure întîi că au întorsu moșu său Mihalcea din banii ce au fost dat jupînésii Ilinca la Matei vodă pre jumătate. Și pentru zapisul ce scot acești oameni de ertăciune și de răscumpărătoare că nu iaste bun și adevărat, și cărțile domnești sîntu făcute în meșteșuguri jurînd într-acestaș chip, ei să ție satul Turcești și Berbești cu rumînii pre jumătate, iar neputînd jura să întoarcă toți banii și alte ce au mai luat de la acești oameni înapoi și să le dea și pace de rumînie.

Deci Matei căpitan cu cumnatul său Preda, cînd au fost la zi și și după zi, ei nicicum nu s-au putut apuca de lége ca să jure, ce au rămas de lége și de judecată diînaintea domnii mele în divan și scrisorile ce au avut Matei căpitan și cumnatul său Preda, s-au aflat rele și mencinoase.

Dreptu acéia am dat această carte a domnii méle acestor oameni ce scriu mai sus din satul Turcești i Berbești ca să fie de acum înainte în pace și slobozi de rumînie ei și cu toți feciorii lor și cu toată moșiia lor de la satul Turcești i Berbești de cătră Matei căpitan Comăneanul și de cătră cumnatul său Preda mărșanul și de cătră feciorii lor și de cătră toate rudeniile lor, de cătră nimeni, nici un val și nici o bîntuială de acum înainte de rumînie să n-aibă. Iar de ar mai scoate Matei căpitan au cumnatul său Preda, niscai scrisori pentru acești oameni dintr-aceste sate, nici la o judecată să nu să ție în seamă.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și cu credincioși boiarii domnii mele: pan Cornea vel ban i pan Stroe vel vornic i pan Diicul vel logofăt i pan Mihai Cantacuzino vel spătar i pan Șerban vel vistier i pan Constandin Știrbéi vel cliucer i Dumitrache vel postelnic i Ștefan Cantacuzeno vel paharnic i Șerban vel stolnic i Bunea vel comis i Toma Cantacuzeno vel slujer i Costandin vel pitar, și ispravnic Diicul vel logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta în orașul scaunului domnii mele în București întru al șaisprezecelea an den domniia domnii méle de Isar logofețelul din București.

⟨Meseța dic⟨hemvrie⟩ 1 dni, leat 7212 ⟨1703⟩
Ștefan Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 346v—349. Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 24 martie 1704

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, judecă pentru a treia oară pricina jupînesei Rada, soţia lui Constantin căpitanul Filipescu, cu unii ţărani din Tămbureşti, şi dă carte de libertate lui Stanislav şi fraţilor săi, feciorii lui Brătan, care s-au răscumpărat de la patriarhul Ierusalimului fiind rumîni ai mănăstirii Sfîntul Sava.

O carte a unor oameni ce au avut pîră cu jupîneasa Rada Filipeasca pentru rumînie.

Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi acestor oameni anume Stănislav cu fraţii lui, Stanciul i Iancul, feciorii lui Brătan, den satu den Tămbureşti ot sud Ialomiţa şi cu feciorii lor cîţi le va da Dumnezeu, ca să fie în pace de rumînie cu tot neamul lor de cătră jupîneasa Rada, fata Radului biv vel comis, care au fost jupîneasa lui Constantin căpitanul Filipescu şi de cătră feciorii ei, Şerban spătar, şi de cătră tot neamul lor, de cătră nimenilea nici un val şi nici o bîntuială de rumînie să n-aibă, pentru că Brătan, tatăl lui Stănislav, fost-au rumîni mănăstirii S⟨fe⟩ti Savei de aici den Bucureşti, care metoh iaste sfîntului Ierusalim şi tot au stăpînit S⟨fe⟩ti Sava pre Bratul tatăl lui Stanislav, denpreună cu alţi rumîni de acolo den Tămbureşti.

Iar cînd au fost în zilele lui Antonie vodă, leat 7178, întîmplîndu-se aici şi sfinţiia sa părintele chir Dosithei patriarhul de la Ierusalim, fost-au căzut Brătan, tatăl lui Stănislav, cu mare rugăminte cu unchiu său Simbotin la sfinţiia sa părintele patriarh ca să le dea voe să s⟨e⟩ răscumpere de rumînie. De care şi sfinţiia sa au socotit întîi pentru dragostea lui Hristos şi a bisericii ; a doao, cum că nici mănăstirea S⟨fe⟩ti Savva nici un folos de cătră dînşii n-avea fiind tot fugari în ţara turcească ; a treia, şi pentru multe supărări ce avea sfinţiia sa de cătră egumenii ce era la S⟨fe⟩ti Sava, le-au fost dat voe ca să s⟨e⟩ răscumpere de rumînie şi aşa s-au fost tocmit cu sfinţiia sa de nume po taleri 130 şi au dat sfinţii sale toţi banii deplin. Şi cum ca să n-aibă aceşti oameni de cătră cineva vreo bîntuială, datu-le-au şi cartea sfinţii sale la mîna lor ca să fie în pace şi slobozi de rumînie, capetele lor făr' de moşie, pă vréme ce au fost Neofit cel bătrîn egumen la S⟨fe⟩ti Savva.

Şi au avut paace Brătan, tatăl lui Stănislav, cu alalţi feciori pînă acum, făr' decît acum, sculatu-s-au jupîneasa Rada Filipeasca de au apucat pre Stănislav cu fraţii lui, zicînd cum că-i sînt rumîni. Şi întîmplîndu-să părintele patriarhul aici, fost-au mersu Stănislavu dă au jăluit cum că-l apucă pă el şi pă fraţii lui jupîneasa Rada să-i fie rumîni. De care sfinţiia sa ştiind cum că au fost rumîni S⟨fe⟩ti Savei şi le-au fost dat voe de s-au răscumpărat de rumînie de sînt 33 de ani, mai făcutu-le-au sfinţiia sa şi a doa carte la mîna lor, scriind toată povestea lor întărită şi cu mare blestem cum că aceşti oameni cu adevărat au fost rumîni la S⟨fe⟩ti Savva şi cu toată voia sfinţii sale s-au răscumpărat.

Iar Şerban spătar, fiiul jupînésii Radii, nu s-au lăsat, ci au venit de se-au întrebat de faţă la divan cu Stănislavu şi cu fraţii lui, scoţîndu

https://biblioteca-digitala.ro

Șerbăn spătar o carte a lui Matei vodă, scriind cum că au fost făcut schimbu Radul comis, tatăl jupînesii Radii cu....[1] ce au fost egumen la S⟨fe⟩ti Sava, dînd Radul comis la S⟨fe⟩ti Sava 6 răzoare de vie și bani ughi 15 și...[1] ce au fost egumen, au fost dat Radului comis partea mănăstirii de moșie, cît au avut la satul Tămbureștii cu rumînii, întru care carte scriia rumînii Plumbuitii și a S⟨fe⟩ti Savei cu ai lor den-preună, avînd toți moșia acolo.

Iar Stănislav cu frații lui, ei au scos cartea părintelui patriarhului dă răscumpărătoare și cartea lui Antonie vodă, făcută după cartea sfinții sale de s-au cetit în divan. Și bine s-au adevărat cum că Stănislav cu frații lui au fost rumîni la S⟨fe⟩ti Sava încă dă la părinții lor și au rămas acea carte a lui Matei vodă ce scotea Șărban spătar, jos, și Stănislav cu frații lui să fie în pace de rumînie. Iar Șerban spătar nici pre aceasta nu s-au lăsat, ci găsind acel zapis de schimbu ce au fost făcut moșu său Radul comis cu...[1] ce au fost egumen la S⟨fe⟩ti Sava, iar au venit dă s-au întrebat de față la divan cu Stănislav și cu frații lui, scoțîndu Șerban spătar acel zapis de schimbu de s-au cetit în divan.

Într-aceia domnia mea den divan i-am trimis la părintele patriarhul ca să le facă dreptate. Sfinția sa așa au mărturisit cum că Stanislav cu frații lui au fost rumîni la S⟨fe⟩ti Sava încă de la părinții lor și apoi le-au fost dat voe dă s-au răscumpărat precum scriu și cărțile ce sînt la mîna lui Stănislav, și au rămas Stănislav cu frații lui să fie în pace de rumînie.

După acéia trecînd cîtăva vréme, venit-au poruncă de la împărăție ca să mergu domniia mea la Odriiu și acest Stănislav văzînd că tot are val nefiind patriarhul aici, de mare nevoe făcut-au cum au putut și au venit acolo, la Odriiu ; de care și acolo făcînd jalbă la domniia méa și fiind și patriarhul acolo, întrebat-am pe sfinția sa cum iaste povestea acestor oameni. Sfinția sa așa au zis cum că acești oameni adevărat au fost rumîni mănăstirii S⟨fe⟩ti Savei încă de la părinții lor și neavînd mănăstirea nici un folos de cătră dînșii, le-au dat voe de se-au răscumpărat încă den zilile lui Antonie vodă, precum dovedește și cărțile lor împreună și cu cartea lui Antonie vodă. Iar de au fost făcut Radul biv vel comis vreun schimbu cu acel egumen ce va fi fost pre acea vreme și făr' de știrea pomenitului patriarh ce va fi fost atunce, rău au făcut și făr' de cale, că nu iaste sluga mai mare decît stăpînul, ci stăpînul să facă ce-i va fi voia, iar nu sluga. Și încă mai zicea sfinția sa, dă vreme ce s-au fost făcut Radul comis schimbu, jupîneasa Rada scoase vreo carte de la acest patriarh cum că iaste schimbul cu adevărat, care cu aceasta mai multu o rămînea, neavînd nici o carte. Iar încă și ceea după urmă așa au dat sfinția sa răspunsul, măcar de au și făcut cineva schimbu atuncea făr' de știrea stăpînului, sfinția sa acum nu va putea îngădui, ci jupîneasa Rada să-și caute viile ce au dat tată-său, Radul comis, mănăstirii S⟨fe⟩ti Savei să și le stăpînească, iar cu acești oameni nici o treabă să nu aibă, ci să fie în pace precum sînt răscumpărați dă la sfinția sa.

După acéia iar aducîndu-mă domnul dumnezeu iar la acestu cinstit scaun al Țării Rumînești, iar Șerban spătar s-au sculat cu gîlceavă și au venit și al treilea rînd de se-au întrebat de față cu Stănislav și cu frații

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

lui, scoţînd Şerban spătar iar acel hrisov a lui Matei vodă şi zapisul cel de schimbu; iar Stănislav cu fraţii lui, ei au scos 2 cărţi ale părintelui patriarhului şi o carte a lui Antonie vodă de se-au citit şi acestea în divan.

Intru care domniia mea bine am adevărat cum că acestu schimbu ce s-au făcut atunci, au fost făr' de ştirea patriarhului ce au fost atunce şi precum au zis şi părintele patriarhul la Odriiu cum că sluga nu iaste volnic asupra stăpînului şi cum că, cînd s-au răscumpărat aceşti oameni sîntu atîţia ani şi pînă ce au fost Constandin căpitan Filipescul cu viaţă nimeni nu i-au învăluit, numai acum după a lui petrecanie au avut val.

Intr-acéia domniia mea am judecatu ca şi de acum înainte Stănislav cu fraţii lui şi cu feciorii lui şi nepoţii lor să aibă bună pace dă către jupîneasa Rada şi de către feciorii ei, nici un val şi nici o bîntuială de rumînie să n-aibă; numai ci să-şi caute jupîneasa Rada acéle vii ce au fost dat tată-său Radul comis mănăstirii S⟨fe⟩ti Savei schimbu, unde le va găsi să şi le stăpînească, pentru că au rămas jupîneasa Rada cu feciorii ei de judecată. Iar de se-ar mai scula jupîneasa Rada cu acea carte a lui Matei vodă cu vreo gîlceavă, însă pre acéste nume ce s-au zis mai sus, scriind acolo, să nu să ţie în seamă, pentru că aşa au ajunsu judecata şi dreptatea, întărindu-se cartea cu boiarii cei mari şi scriindu-se într-al 16-lea ani den domniia domnii mele, dă Isar logofeţelul.

Mart 24 dni, leat 7212 ⟨1704⟩

Radul Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 362—363. Copie rom.

23

3 mai 1704

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte căpitanilor de la Zimnicea şi de la Scăeşti şi „tuturor slujitorilor de acolo" ce stau pe moşia postelnicului Şerban Năsturel, să dea stăpînului dijma din produse ori să-l clăcuiască cu plugurile de două ori pe an, plătind şi cîte patru bani de vită pentru suhat.

† Milostiiu bojiiu Io Constandin voevod i gospodin zemle Vlahscoe.. Pisah gospodstvo mi ţie căpitane de la Zimnice şi ţie căpitane de la Scăeşti şi voao tuturor slujitorilor de acolo. Către aceasta vă fac domnia mea în ştire că aici la domnia mea spuse boiariul domnii mele, Şerban postélnicul Năsturel, cum că de atîta vréme şădeţi pe moşiia dumnealui de la Zimnice şi de la Scăeşti, şi o mîncaţi şi o cosiţi şi o araţi şi o călcaţi pe cum vă iaste vooa voia, şi n-are nici un folos şi nici un ajutoriu de către voi. Pentru care mai făcînd jalbă şi de altă dată la domnia mea v-am fost poruncit domnia mea ca ce vă va fi adetul moşii să vă daţi, şi voi fiind tari de cap, porunca domnii méle în seamă nu o aţi băgat, de care lucru iată şi acum vă poruncescu domnia mea să căutaţi.

Cît pentr rîndul moşiii, cîţi vă veţi fi hrănind cu plugurile, cu coasa şi cu alte pe moşiia dumnealui, să vă daţi dijma den toate după obicéiu, den grîu, den mălai, den fîn, den ce veţi avea pe acea moşie, din 10 una, au să-i clăcuiţi cu plugurile voastre de 2 ori într-un an, toamna şi primă-

https://biblioteca-digitala.ro

vara cum vă veți putea tocmi cu dumnealui și vă veți așăza dentr-acéste 2 lucruri. Și să faceți și pentru rîndul vitelor voastre, cîte umblă pe acéle moșii, încă să căutați să-i dați de toată vita pe an de cap de bou, de vacă, de rîmător, de oae, de stup, po bani 4, după cum dau și alții pe alte moșii. Și cine ar vîna în bălțile ce sînt pe moșiia dumnealui, încă să-și dea zeciuială de pește după obicéiu afară den ce iaste vama domnească, să nu mai stați înpotrivă, că de va mai veni a doa oară să s⟨e⟩ jăluiască că nu ascultați de ce iaste porunca domnii méle, bine să știți că veți petréce mare scîrbă și certare de către domnia mea, mai vîrtos voi căpitanilor. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 3 dni, leat 7212 ⟨1704⟩

Io Constandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt.

Acad. R.P.R., pach. MCLVII, doc. 99.
Orig. rom. pecete aplicată.

24

Ciorogîrla, 7 iulie 1704

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, poruncește egumenului de la Șegarcea să nu schimbe obiceiurile vechi în relațiile cu oamenii de pe moșia mănăstirii și să nu rumînească pe țăranul Preduță și fiul său Antonachi, pînă ce nu se vor înfățișa pentru aceasta cu toții înaintea divanului.

† Milostieiu bojieiu Io Constandin voevod i gospodar zemli Vlahiscoe. Pisah gospodstvo mi, sfinției tale părinte Ghermane, egumene dă la mănăstirea de la Șăgarcea, sănătate!

Cătră aceasta-ți fac în știre domnia mea că aici înaintea domnii méle la conacul de la Ciorogîrlă, jălui cest sărac de uncheaș de acolo de la Șăgarcea, anume Preduță și cu fiiu său Antonachi, zicînd cum că scoți sfinției ta o foaie domnească pecetluită, întru care sînt scrișì și ei, zicînd sfinția ta cum că sînt și ei rumîni și cum că nu te țîi sfinției ta de obicéiurile céle mai denainte, ci faci alte obicéiuri și-i asuprești cu lucrul.

De care lucru, iată că-ți poruncescu domnia mea să cauți sfinției ta să-i lași pre obicéiurile ce au avut mai dănainte, iar pentru rumînie, ce zic că-i faci sfinției ta rumîni și ei zic că nu sînt, de aceasta să le dai sfinției ta pace, pînă cînd veți veni cu dînșii de față aici la domnia mea. Deci atuncea, de să vor adevăra că sînt rumîni, vor rămînea rumîni, iar de nu vor fi rumîni, vor avea pace. Iar pîn-atuncea să le dai pace să nu-i năcăjești făr' de lucru, că așa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ saam reci gospodstva mi. Măcar să fie și megiiași, nu voi să să răsipească, ci tot acolo să șază.

Iul⟨ie⟩ 7 dni, leat 7212 ⟨1704⟩

Io Constandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt.

Arh. St. Buc., M-rea Zlătari, pach. II, doc. 32.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

București, 9 august 1704

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Românești, dă carte de întărire a răscumpărării de rumînie, obținută de Gligore cu frate-său Paraschiv, feciorii lui Ilie din Bunești (Vîlcea), care au plătit episcopiei Rîmnic 60 de taleri spre a se cumpăra țigani în locul lor.

O carte a lui Gligorie cu frate-său Paraschiva pentru rumînie. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi lui Gligorie cu frate-său Paraschiva, feciorii lui Ilie den sat den Bunești ot sud Vîlcea, ca să fie în pace și slobozi de rumînie ei cu feciorii lor, cu nepoții i strenepoții, cu tot neamul ce să va trage dintru ei, de către părintele Ilarion episcopul Rîmnicului, și de către tot săborul episcupiei, de către nimenilea nici un val și nici o bîntuială de rumînie să n-aibă, nici de către alalți oameni den Bunești să nu fie învăluiți și apucați niciodată, pentru că Gligorie cu frate-său Paraschiva fiind părinții lor rumîni episcupii și întîmplîndu-li-se moartea, aceștia au rămas copii mici și s-au dus care încotro au putut. Deci cînd au fost acum, ei înțelegînd cum că sînt rumîni episcupii, căzut-au cu mare rugăminte la părintele episcupul de le-au dat voe de s-au răscumpărat pe bani gata taleri 60, cu care bani să cumpere țigani episcupii.

Și după ce au dat banii, datu-le-au părintele episcupul și carte la mîna lor iscălită și pecetluită și cu bonuri[1] mărturii la mîna acestor copii. Și dă acea carte s-au făcut și cartea părintelui patriarhu Dositheu de la Ierusalim, scriindu mare blestem acelor ce vor urma a strica această legătură, precum și domniia mea le-am văzut.

Drept acéia și domniia mea încă am dat această carte a dom⟨nii mele⟩ acestor copii ce s-au zis, ca să fie în pace și slobozi de rumînie cu tot neamul ce dintru ei să va trage de către părintele Ilarion episcupul și de către alalți rumîni de la satul Bunești, de către nimenilea nici un val și nici o bîntuială de rumînie să n-aibă. Iar cine s-ar ispiti a strica acest așăzămînt, să fie supt blestemul ce scrie în cartea patriarhului, întărindu-se cartea domnii méle și cu toți boiarii cei mari mărturii: Cornea vel ban i Stroe vel vornic i Șărban vel logofăt, Mihai Cantacuzino vel spătar i Șărban Bojoreanu vel vist⟨ier⟩, Constandin Știrbéi vel clucer i Toma Cantacuzino vel postelnic i Ștefan vel paharnic, Șărban vel stolnic, Gheorghie vel comis, Iorga vel slujer, Costandin vel pitar i ispravnic Radul Cantacuzino vtori logofăt, scriindu-se întru al șaisprăzecelea ani den domniia noastră în București de Isar logofăt.

Avgust 9 dni, leat 7212 ⟨1704⟩

Radul Cantacuzino vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 373v—374. Copie rom.

[1] Corect: bune.

https://biblioteca-digitala.ro

26

⟨București,⟩ 20 noiembrie 1704

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte deschisă pentru strîngerea și aducerea la urmă a oamenilor fugiți de pe moșia mănăstirii Cernica, oriunde s-ar afla.

† Milostiiu bojiiu Io Constandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi, slugii domnii méle anume.....[1], ca să fie volnic cu această carte a domnii méle, să umble să strîngă pre toți oamenii cîți sînt fugiți de la mănăstirea Cernicăi vornicul veriunde-i va afla în țara domnii méle, au în sat domnescu, au boerescu, au călugărescu, au pre la orașă, au pen slobozii, sau măcar veriunde-i va afla, să fi volnic sluga domnii méle ce scrie mai sus, să-i ia pre toți și cu toate bucatele lor, și să-i ducă la urmă la silištea lor, să-și dea dăjdile ce le va veni de la vistiriia domnii méle și de cătră nimeni opreală să n-aibă.

Iar pe unde s-ar afla de acești oameni de la mănăstirea Cernicăi vor⟨nicul⟩ și ar sta împotriva cărții domnii méle a nu-i daré, unii ca aceia rea scîrbă și certare vor petréce de cătră domniia mea că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Noem⟨vrie⟩ 20 dni, leat 7213 ⟨1704⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori vistier

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. DXXXIII, doc. 14.
Orig. rom., pecete aplicată.

27

⟨București,⟩ 1704

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, întărește popii Badea din Plopșor iertarea de rumînie de către jupîneasa Vlădae și stăpînirea pe părțile de moșie cumpărate de la Udrea, fiul Gherghinii armașul.

O carte a popei Badii den sat den Plopșor ot sud Gorjiiu pentru răscumpărare de rumînie și pentru niște moșie.

Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi popei Badii sin popei lui Ion, nepotul popei Stanciului, den sat den Plopșor ot sud Gorj și cu feciorii lui, Radul diiaconul i Dumitrașco și cu feciorii lor cîți dumnezeu le va da, ca să fie în paace și slobozi de rumînie ei și cu toți feciorii și nepoții lor, de cătră Udrea sin Gherghinii armaș, nepotul jupînésii Vlădaei den sat den Stejariul și de cătră feciorii lor și de cătră toate rudeniile lor, de cătră nimenilea nici un val și nici o bîntuială de rumînie să n-aibă, nici ei, nici feciorii lor în véci. Pentru că popa Stanciul moșul popei Badii, el au fost rumîn jupînésii Vlădaei și fii-său Gherghinii armașul, de moșie den satu den Stejariul și l-au fost stăpînit rumîn pre

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

seama lor. Iar după ce s-au preoţitu popa Stanciul, iar jupîneasa Vlădae împreună cu fii-său Gherghina, ei au socotit în viiaţa lor pentru Dumnezeu şi pentru sufletele lor şi ale părinţilor şi pentru ca să-i pomenească popa Stanciul la sfînta liturghie, de şi-au făcut pomeană jupîneasa Vlădae cu fii-său Gherghina de au ertat pre popa Stanciu, moşul popei Badii, de rumînie cu toţi feciorii şi nepoţii lui, însă capul lui făr' de moşie, dîndu jupîneasa Vlădaia cu fii-său Gherghina şi zapisul lor de ertăciune la mîna popii Stanciului, ca să fie în paace de rumînie el şi cu toţi feciorii cît şi cu nepoţii lui şi să aibă a pomeni în viiaţa lor, precum au lăsat cu sufletul ei şi precum scrie şi zapisul jupînésii Vlădaei şi a fii-său Gherghinii dă ertăciune cu peceţile şi cu iscăliturile lor şi cu boiari mărturii şi întărit cu mare blestem, leat 7121.

Şi de atunci încoace popa Stanciul şi fie-său popa Ion şi nepotu-său popa Badea cu feciorii lor, tot au avut paace de rumînie de cătră tot neamul jupînésii Vlădaei şi de cătră a fii-său Gherghinii armaşul şi de cătră Udrea sin Gherghinii armaşul, nepotul jupînésii Vlădaei şi de cătră toţi feciorii lor pîn-acum. Şi şi de acum înainte nici o bîntuială n-are de către nimenilea de rumînie, făr' decît învechindu-se zapisul jupînésii Vlădaei şi a fii-său Gherghinii armaşul cel dă ertăciune, venit-au popa Badea sin popei lui Ion nepotul popei Stanciului, înaintea dom⟨niei mele⟩, cu jalbă şi cu rugăciune ca să s⟨e⟩ înnoiască zapisul cu cartea domnii méle, mărturisindu-se în divan înaintea dom⟨niei méle⟩, cum că n-are nici o gîlceavă şi nici o judecată cu nimenelea pentru rumînie.

De care şi domniia mea văzînd acest zapis al jupînésii Vlădaei şi a fii-său Gherghinii ce au făcut în viiaţa lor, de ertăciune popei Stanciului, moşul popei Badii, vechiu şi spartu, domniia mea l-am înnoit cu această carte a dom⟨niei mele⟩ popei Badii sin popei lui Ion, nepotul popei Stanciului, şi feciorilor lui, Radul diiaconul i Dumitraşco den sat den Plopşor, ca să fie în paace de rumînie, el cu toţi feciorii şi nepoţii lor de cătră Udrea sin Gherghinii armaşul, nepotul jupînésii Vlădaei şi de cătră feciorii şi toate rudeniile lor, de cătră nimenilea nici un val şi nici o bîntuială de rumînie să n-aibă.

Şi să şi fie volnic a ţiné şi a stăpîni popa Badea cu această carte a dom⟨niei mele⟩ a lui moşie dă la satul Plopşorul ot sud Gorj, partea Udrii, feciorul Gherghinii armaş, vnuc jupînésii Vlădaei, den cîmpu, den pădure, den apă cu vad de moară, din dealul cu viile, cu tot venitul dă peste tot hotarul cît se va alége toată partea lui Ivaşco şi a frăţine-său lui Stănislav, feciorii lui Stanciul den funea susănească, al optulea loc care iaste tot dentr-o fune şi alăturea cu moşiia popei Badii, ce are de moştenire dă la părinţii lui acolo în Plopşor, care şi Udrii sin Gherghinii armaş încă i-au fost de cumpărătoare dă la Ivaşcu şi de la frate-său Stănislav, ce scriu şi mai sus. Pentru că au cumpărat popa Badea această moşie dă la Udrea sin Gherghinii armaşul drept ughi 29 cu zapis de la mîna lui dă vînzare, leat 7194 şi cu boiari mărturii iscăliţi.

Şi iar să fie popei Badii, sin popei lui Ion, moşie, iar acolo la satul Plopşorul, iar partea Udrii sin Gherghinii armaş, den funea josănească, jumătate cît au fostu partea Udrii din Plopşor, den cîmpu, den pădure, den apă cu vad de moară, din dealul cu viile, cu siliştea casii, cu tot venitul dă peste tot hotarul, care moşie şi Udrii sin Gherghinii armaş i-au fost de cumpărătoare de la Udrea den Plopşor, pentru că au cumpărat

https://biblioteca-digitala.ro

popa Badea această moșie dă la Udrea sin Gherghinii armaș den Stejariu drept ughi 13 cu zapis dă la mîna lui de vînzare leat 7195 și cu multe mărturii, precum am văzut dom⟨nia mea⟩ toate zapisele de cumpărătoaré aceștii moșii den Plopșor la mîna popei Badii.

Dreptu acéia și dom⟨nia mea⟩ încă am dat această carte a dom⟨niei mele⟩ popei Badii cu feciorii lui, Radul diiaconul i Dumitrașco, ca să aibă a ținé și a stăpîni această moșie den Plopșor precum o au cumpărat cu bună paace să-i fie de moștenire și feciorilor, nepoților, neclătită și stătătoare în véci. Az Isar pis.

Meseța.....[1] dni, leat 7212 ⟨1703—1704⟩

Arh. St. Buc. Ms 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 362—363. Copie rom.

28

9 martie 1705

Doni, vel căpitan de margine, dă egumenului de la mănăstirea Mărgineni încuviințare să strîngă oameni străini, netrecuți la bir, pentru satul mănăstirii.

Doni vel căpitan za margine, dat-am cartea noastră sfinții sale părintelui egumenului de la mănăstirea de la Mărginéni ca să fie volnic cu această carte a noastră, să strîngă oamini cîți va putea de mulți acolo la satul mănăstirii, numai să fie oamini striini făr' de bir și făr' de gîlceavă, moldovéni, unguréni, sîrbi, au măcar verce féli de oamini vor fi. Și acei oamini vor fi în pace de toate dăjdile multă vréme, niminea de nimic nu-i va bîntui. Așijderea și de cătră noi vor avea căutare de toate păsurile și greul lor ce ar avea, nimic nici un val nu le va face. Aceasta scriem.

Doni vel căpitan

Mar⟨tie⟩ 9 dni, leat 7213 ⟨1705⟩

Acad. RP.R., pach. CXXVII, doc. 3.
Orig. rom.

29

⟨București,⟩ 9 februarie 1706

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Rominești, dă carte deschisă pentru căutarea și aducerea la urmă a oamenilor fugiți din satul Robănești și de la mănăstirea Brîncoveni.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin zemle Vlahscoe. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi slugii domnii méle anume...[1] ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să umble să strîngă pre toți oamenii cei fugiți den satul Răbănești și pre cei ce au fugit de la mănăstirea Brîncovénii veriunde i-ar găsi, au în sat domnescu, au boerescu, au călugărescu sau măcar unde i-ar afla, să-i ia pre toți cu toate bucatele lor și să-i ducă iar la urma lor care de unde sînt, iar unde s-ar afla de acești oameni și ar sta cineva înpotriva cărții domnii méle a nu-i daré, pre unii ca aceia să fie volnic sluga domnii méle ce

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

scrie mai sus să-i bage în butuci şi să-i aducă aici la domniia mea şi de către nimeni opreală să n-aibă, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

Fev⟨ruarie⟩ 9 dni, leat 7214 ⟨1706⟩

Io Coştandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Arh. St. Buc., M-rea Brîncoveni, pach. XI, doc. 39.
Orig. rom., pecete aplicată.

30

⟨Bucureşti,⟩ 16 septembrie 1706

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului de la Tismana de a obliga pe toţi cei ce cultivă moşiile mănăstirii, fără nici o deosebire, a-şi da dijma din produse.

† Milostieiu bojieiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi, oamenilor părintelui.....[1] egumenul de la sfinta mănăstire Tismeana, ca să fie volnici cu această carte a domnii méle să apuce pri tot omul carii vor avea bucate pre moşiile sfintei mănăstiri Tismeanii ce va avea la Cerneţ şi pentr-alte judéţe, au fie căpitan, au iuzbaş, au dărăbanţu, au martalog, au alţi slujitori, au măcar oricine ar fi, pre toţi să-i apuce să-şi dea dijma din grîu, din mei, din orzu, din ovăz, din fănéţ, din cînepi, din păduri, din mîncari de rîmători şi din suhaturi, din mori, din stupini şi dintr-alte bucate din toate, oricine ce ar avea pre moşiile mănăstirii Tismeanii, pre toţi să-i apuce să-şi dea dijma şi zeciuiala după obicéiu şi di către nimeni opreală să n-aibă.

Aşijderea vă poruncescu domniia mea şi voao căpitanilor şi iuzbaşilor şi pîrcălabilor şi dărăbanţilor, catanelor, martalogilor[2] şi tuturor oamenilor oricarii aţi avea bucate sau orice pre moşiile sfintei mănăstiri Tismeanii, deaca veţi vedea această carte a domnii méle, voi toţi să aveţi a vă daré dijma şi zeciuiala din toate precum iaste obicéiul moşiilor, nimic împotrivă să nu staţi, că vercarii vor sta împotrivă a nu-şi daré dijma di orice, măcar oricine ar fi, şi va veni jalbă la domnia mea de la părintele egumenul, aceia să ştie că voi trimite domniia mea om domnescu cu treapăd de-i va apuca de le va lua toate bucatele ce vor avea pe acéle moşii de le va da pe seama mănăstirii, şi acelora cu bucatele le va lăsa numai ce le va face zeciuiala bucatelor.

Într-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

Sept⟨emvrie⟩ 16 dni, leat 7215 ⟨1706⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vist⟨ier⟩

⟨Pe verso:⟩ Cartea lui Costandin vodă pentru moşiile Tismeanii la cei ce nu vor să-şi dea adetul şi dijma.

Pentru toate moşiile.

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XC, doc. 20.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Loc alb.

[2] Cuvintele „catanelor, martalogilor" sînt scrise deasupra rîndului.

https://biblioteca-digitala.ro

31

20 februarie 1707

Vlad Dragost din Cîmpulung împreună cu ginerele său Gheorghe dau zapis de chezăşie lui Barbu Corbeanu din Nămăeşti pentru doi rumîni găsiţi la dînşii, pe care-i vor da în seama pîrcălabului din sat la „Sfîntul Ilie".

† Adecă eu Vladul Dragos⟨t⟩ din Cîmpulungu împreună cu ginere-mieu Gheorghie ot tam, dat-am zapisul nostru ca să fie de bună credinţă la mîna dumnealor jupînului Barbului Corbeanul, precum să s⟨e⟩ ştie că găsindu dumnealui 2 rumîni ai dumnealor aicea la Cîmpulung, anume Stan şi cu frate-său Ion sin Ion Şte⟨fan⟩, carii sînt ai dumnealor de baştină, de la părinţi, den satul dumnealor de la Nămăiaşti, deci fiindu ei fugiţi de multă vréme şi acum găsindu-i dumnealui aicea la casa mea şi fiindu-mi mie Stan ginere şi puindu-l dumnealui la opreală, am venit la dumnealui de ne-am înrugat de ni i-au dat pă chiezăşia noastră de acum pîn la sfeti Ilie să aibă a merge[1] iar la satul dumnealor la Nămăiaşti. Şi cîte dăjdii şi slujbe boiareşti ar fi, să aibă a le trage la satul dumnealor la Nămăiaşti.

Deci necrezîndu-ne pă noi, am adus pă pîrcălabul dumnealor den Nămăiaşti de au intrat chezaş pe noi, de nu s-ar afla Stan rumîn i brat ego Ion şi de nu va merge pînă la zi la satu, ci vor fugi, să avem noi a-i căutare, să-i ducem la sat, iar neducîndu-i şi fugîndu rumînii să aibă dumnealui a-i căutare la noi, rumînii. Pentru că aşa ne-am prinsu şi ne-am legat de a noastră bună voe. Şi cîndu am făcut acest zapis, fost-au mulţi oameni buni mărturie, carii vor iscăli mai jos. Şi pentru mai adevărată credinţă ne-am pus şi noi numele şi degetele mai jos să s⟨e⟩ crează.

Pis. fev⟨ruarie⟩ 20 dni, leat 7215 ⟨1707⟩

Eu Vladul Dragost chezaş, eu Gheorghi chezaş,
Chirca logofăt martor, eu Necula pîrcălab chezaş,
az Manul păharnic martor, az Dumitru logofăt martor

Acad. R.P.R., pach. MCLXXVI, doc. 66.
Orig. rom.
Publicat fragmentar de N. Iorga în *Studii şi documente*, VII, p. 30.

32

26 mai 1707

Costandin comis fiul lui Constandin fost mare paharnic face danie mitropoliei Ţării Romîneşti pe rumînul Vasile din Geminile, „cu toţi copiii lui", spre a i se pomeni numele.

† Eu Costandin comis sin Costandin biv vel păharnic, nepot Radului biv vel armaş, dat-am acestu al mieu zapis ca să hie de bună credinţă

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

la cinstita mîna sfinţii sale părintelui chir Theodosie vlădicăi şi a sfintii mitropolii din Bucureşti pricum să s⟨e⟩ ştie că eu din buna voia mea, am socotit de am dat sfintii mitropolii pre Vasilie din Géminile cu toţi copiii lui, care ne iaste şi noao rumîn de baştină de la moşul nostru Radu biv vel armaş; însă făr' de moşie l-am dat sfintii mitropolii, pre el şi feciorii lui şi nepoţii lui să-i fie rumîni de moştenire în veci, pentru ca să fie de ajutoriul sfintei mitropolii şi noao să s⟨e⟩ pomenească numele moşilor şi ale părinţilor şi ale noastre, pentru că împărţindu-mi eu cu frate-mieu Gligoraşco din toate ce am avut, frăţaşte, acestu sat Gémenele au căzut în partea mea cu toţi rumînii ci au fost şi cu toată moşiia, precum scrie şi zapisele noastre ce avem unul la mîna altuia.

Dreptu acéia am dat această scrisoare a mea ca să-l stăpînească cu bună pace de către frate-mieu Gligoraşco şi de către tot neamul mieu. Şi cînd am făcut acestu zapis fost-au mulţi boiari martori, carii să vor iscăli mai jos. Şi eu pentru mai adevărată credinţă mi-am pus iscălitura mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

Mai 26 dni, leat 7215 ⟨1707⟩
Costandin comis sin Costandin biv vel păharnic
Diicul Read⟨u?⟩ vtori slujer

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. LXV, doc. 25.
Orig. rom.

33

Bucureşti, 22 iunie 1707

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de apărare lui Albul, slujitorul din Ioneşti, cu feciorii lui, Badea şi Preda, care fiind reclamaţi ca rumîni de către vornicul Grigore Băleanul, au dovedit cu jurători că nu sînt din Cepari şi se trag din neamul Pepteştilor din oraşul Rîmnic, oameni liberi.

O carté a Albului sluj⟨itoriului⟩ ot Ioneşti pentru rumînie, şi n-au fost rumîni lui Gligori vornicul Băleanul.

Davat gospodstvo mi siiu poveleniie gospodstva mi, Albului slujitoriului ot Ioneşti şi feciorilor lui, Badea şi Preda şi cu feciorii lor cîţi dumnezeu le va dărui, ca să fiie în pace de acum înainte de cătră Gligorie vornicul Băleanul şi de cătră ficiorii lor şi de cătră tot neamul lui, pentru că fiind el om slobod şi de moştenirea lui mai dinainté vreme din oraşul Rîmnicului de Sus din neamul Pepteştilor, el tot au fost în pace şi de nimé nici o bîntuială de rumînie n-au avut nici el, nici părinţii lui. Iar cînd au fost acum în zilelé domnii méle l-a apucat Grigorie vornicul Băleanul de zicea cum că iaste rumîn al lui de baştină den sat din Cepari, iar Albul cu feciorii lui şi cu ne⟨po⟩ţii lui ştiindu-se că nu sînt nici unui boiari, rumîni di neamul lor, au venit înaintea domnii méle la divan, de s-au pîrît de faţă cu boiariul domnii melé Gligorie vornicul Băleanul. Şi aşa pîriia Gligorie vornicul Băleanul cum că Albul cu feciorii lui şi cu nepoţii lui îi sînt rumîni ai lui de moştenire mai înainte vreme din sat din Cepari; iar Albul cu feciorii lui aşa să plînge foarte tari de direptate,

https://biblioteca-digitala.ro

cum că nu iaste rumîn nici unui boiari, nici iaste din sat din Cepari, ci iaste de moştenire din oraşul Rîmnicului de Sus din neamul Peptescul.

Deci domniia mea nu am crezut nici pre unul nici pre altul şi vrîndu domnia mea ca să li se mai descoperi mai bine buna direptate, aşa am judecat domnia mea împreună cu toţi boiarii domnii mele şi am dat Albului cu feciorii lui, 12 megiaşi jurători, pri răvaşul domnii mele, de acolo din oraşul Rîmnicului de Sus, cum că di va putea jura Albul cu feciorii lui şi cu nepoţii lui împreună cu acei 12 megiaşi, cum că ei nu sînt rumîni boiarilui domnii méle, Gligorie vornicul Băleanul, nici nu sînt din sat din Cepari, ci sînt de moştenirea lor din oraşul Rîmnicului, şi jurîndu într-acesta chip să fiie în paace de rumînie de cătră boeriul domniei méle, Gligorie vornicul Băleanul, iar neputînd ei jura cu acei 12 megiaşi ce li s-au dat pre răvaşul domnii mele să fie rumîni boiariului domnii mele, Gligori vornicul Băleanul.

Şi aşa, după porunca domnii mele, cîndu au fost la zi şi la soroc au mers Albul cu feciorii lui şi cu nepoţii lui împreună şi cu sluga domnii melé, Ion vtori portari la oraşul Rîmnicului de Sus, şi au strîns acei 12 megiaşi jurători şi au mers de au jurat cu toţi împreună în sfînta biserică cu mînilé pre sfînta evanghelie cum că ei nu au fost rumîni, nici neam din neamul lor lui Gligorie vornicul Băleanul, nici nu au şezut ei niciodată în sat în Cepari, ci sînt de moştenire de acolo din Rîmnic şi din neamul Pepteştilor, avîndu şi boiariul domnii méle Grigori vornicul Băleanul ispravnic acolo, după dînşii la acel jurămînt pre Radul logofăt Bîrsescul şi Hriza din Cepari şi Costandin din Cărpiniş. Şi după jurămînt au rămas Albul cu feciorii lui şi cu nepoţii lui, să fiie în pace de rumînie di cătră vornicul Gligorie Băleanul dupre cum am văzut domnia mea şi cartea acelor 12 jurători, împreună şi răvaşul domnii mele la mîna Albului şi a feciorilor lui.

Derept aceia am dat domniia mea această carte a domnii mele Albului şi feciorilor lui, Badea şi Preda cu feciorii lor şi nepoţilor lui, ca să fie în pace de acum înainté de cătră vornicul Gligorie Băleanul şi de cătră feciorii lui şi de cătră tot neamul lui, mai mult alt val sau bîntuială pentru rumînie să nu mai aibă, că au rămas boiariul domnii mele, Gligorii vornicul Băleanul de lege şi de judecată.

Şi am întărit domniia mea cartea aceasta cu toţi cinstiţii şi credincioşi boiarîi cei mari ai divanului domnii melé: Costandin Ştirbéi vel ban i Şerban Cantacuzino vel vornic i Şerban vel logofăt i Toma Cantacuzino vel spătar i Şerban Bujoreanul vel vist⟨ier⟩ i Radul Golescu vel cliucer i Ştefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel paharnic i Şerban vel stolnic, Iorga vel slugeri i Costandin Corbeanul vel pitar şi ispravnic Barbul vtori logofăt.

Şi s-au scris cartea aceasta într-al nooleasprăzăcile ani din domniia domnii melé în oraşul scaunului domnii mele în Bucureşti, de Danciul logofeţelul sin Mirii căpitan Opirian.

Iunie 22 dne, leat 7215 ⟨1707⟩

Barbul Brăiloiul vtori logofăt procit⟨ennom⟩u

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţi — C. Brîncoveanu), f. 406—406v. Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

Mogoşoaia, 6 iulie 1707

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte lui Grigore, feciorul lui Vîlcan, iertarea de rumînie, făcută de către Nicula căpitan Glogoveanul dimpreună cu maică-sa, jupîneasa Vişa vistereasa „de bună voia lor".

O carte a lui Gligorie, fecior lui Vîlcan, pentru ca să fie slobod de rumînie.

† Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi acestui om anume Gligorie, feciorul lui Vîlcan, şi feciorilor lui, ciţi dumnezeu îi va da, ca să fie în pace de acum înainte şi slobozi de rumînie de cătră Nicula căpitan Glogoveanul şi de cătră feciorii lui şi de cătră tot neamul lor, pentru că fiind Gligorie cu tată-său Vîlcan rumînii lui Stroe pitariul Leurdeanul, unchiu Niculii căpitan Glogoveanul, au fost luat Stroe pitar Leurdeanul pre nişte ţigani ai Neculei căpitan Glogoveanul, iar apoi ei dintru dînşii, de a lor bună voie au făcut tocmeală de au dat Stroe pitar Leurdeanul pre Vîlcan cu fii-său Gligorie, Niculei căpitan Glogoveanul pentru ţiganii ce-i luase el, şi după ce i-au dat, i-au stăpînit Nicula căpitan Glogoveanul cu pace.

Iar după ce au trecut cîtăva vréme, slujindu-le cu direptate, fiind Gligorie copil mic, iar Nicula căpitan Glogoveanul dimpreună cu maică-sa jupîneasa Vişa vistereasa, din bună voie a lor au socotit pentru dumnezeu şi pentru sufletul lor şi al părinţilor lor, rugîndu-s⟨e⟩ şi părintele Niculae proegumenul de au ertat pre Gligorie de rumînie cu toţi feciorii şi cu nepoţii lui, ciţi dintru dînsul să vor trage, dîndu-i şi zapisul lor de ertăciune la mîna lui Gligorie, de la leat 7200, întărit cu iscăliturile lor şi cu mulţi boiari mărturie iscăliţi în zapis, precum am văzut domnia mea şi zapisul Niculii căpitan Glogoveanul şi al jupînései Vişăi visterései de ertăciune pentru rumînie la mîna lui Gligorie scriind cu mare legături şi blesteme asupra tuturora rudeniilor lor şi a tot neamului lor, ca nimé dintre dînşii să nu mai aibă a-i apuca pe Gligorie peste zapisul lor pentru rumînie, ci să fie slobod pe cum l-au ertat ei cu zapisul lor.

Dirept acéia şi domnia mea încă am dat această carte a domnii méle lui Gligorie, ca să fie de acum în pace şi slobod de rumînie cu toţi feciorii lui de către Nicula căpitanul Glogoveanul şi de cătră tot neamul lui, nici un val şi nici o bîntuială pentru rumînie să nu mai aibă, precum le scrie zapisul lor de ertăciune, ca să le fie lor vécinică pomenire.

Şi am întărit domnia mea cartea aceasta cu toţi cinstiţii şi credincioşii boiarii domnii méle ai divanului domnii mele: Costandin Ştirbéi vel ban i Şărban Cantacuzino vel vornic i Şărban vel clucer i Toma Cantacuzino vel spătar i Şărban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩ i Radul Golescul vel clucer i Ştefan Cantacuzino vel postelnic i Ianache Văcărescul vel paharnic i Şerban vel stolnic i Pană Negoescul vel comis i Iorga vel slugéri i Costandin Corbeanul vel pitar şi ispravnic Barbul Brăiloiul vtori logofăt.

https://biblioteca-digitala.ro

Și s-au scris cartea aceasta într-al noaosprăzécelea an din domniia domnii méle la conacul de la Mogoșoaia de Ionașco logofețelul Amăranul. Iulie 6 dni, leat 7215 ⟨1707⟩

Barbu Brăiloiul vtori logofăt procit⟨ennom⟩u

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 408—408v. Copie rom.

35

București, 21 decembrie 1707

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, întărește lui Oprea, feciorul Oanei din Albești, cu urmașii lui, iertarea de rumînie făcută de jupîneasa Vișa vistiereasa Glogoveanca, pentru că din copilărie i-a slujit ei „tot cu dreptate".

Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi acestui om anume Oprea, feciorul Oanei ot Albești și feciorii lui cîți dumnezeu îi va da, ca să fie de acum înainte în pace și slobod de rumînie de cătră jupîneasa Vișa vistieriasa Glogoveanca și de către fiiu-său Necula și de către feciorii lui și de către tot neamul lor, nici un val și nici o bîntuială pentru rumînie să nu mai aibă, pentru că fiindu Oprea rumîn de baștină al jupînésăi Vișăi vist⟨ieriasa⟩ încă mai denainte vréme, și după copilăriia lui slujindu-i tot cu dreptate la ce i-au fost trebile și porăncile jupînesăi Vișăi vistiereasăi pîn' la bătrînéțăle ei, ia au socotit dintru inima ei pentru dumnezeu și pentru sufletele părinților și ale ei, și pentru căci au slujit cu multă dreptate de l-au ertat de rumînie cu toți feciorii lui cîți dintr-însul să vor trage, dînduși zapisul ei întărit cu pecetea ei și cu iscălitura fiiu-său Neculei și cu multe mărturii, iscălite în zapis de la leat 7181, scriind în zapis cu mare blestem ca nimeni din rudenie și den neamul lor să nu să mai scoale cineva să-l apuce de rumînie, au pre el, au pre feciorii lui, precum am văzut domniia mea și zapisul jupînései Vișăi cu fiiu-său Necula, de ertăciune la mîna Oprei.

Dreptu acéia și domnia mea am dat această carte a domnii méle Oprei, ca să fie de acum înainte în pace și slobod de rumînie, el cu toți feciorii și nepoții lui cîți dentru dînsul să vor trage, de cătră jupîneasa Vișa vistieriasa și de cătră fiiu-său Necula și de cătră feciorii lui și de cătră tot neamul lor, după cum le scrie și zapisul ce iaste la mîna lui. Deci nici un val și nici o bîntuială să n-aibă pentru rumînie, să nu aibă.[1]

Și am întărit domniia mea cartea aceasta cu toți cinstiții și credincioșii boiarii cei mari ai divanului domnii méle: pan Costandin Știrbéi vel ban i pan Șărban Cantacuzino vel vornic i pan Șărban vel logofăt i pan Toma Cantacuzino vel spătar, pan Șărban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩ i pan Radul Golescul vel clucer, Ștefan Cantacuzino vel postelnic, Ianachie Văcărescul vel paharnic, Șărban vel stolnic i Radul Dudescul vel clucer, pan Negoescul vel comis, Costandin Corbeanul vel pitar și ispravnic Barbul Brăiloiul vtori logofăt.

[1] Așa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

Şi s-au scris cartea aceasta într-al doaozecilea de an din domniia domnii méle de Ionaşco logofătul în oraş în Bucureşti.

Meseţa dic⟨hemvrie⟩ 21 dni, leat 7216 ⟨1707⟩

Barbu Brăiloiul vtori logofăt procite⟨nnom⟩u

Arh. St. Buc. Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 427v—428. Orig. rom.

36

⟨Bucureşti,⟩ 20 ianuarie 1708

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romineşti, porunceşte lui Cico de la Bistriţa să se înţeleagă cu egumenul de la Tismana pentru păşunatul vitelor sale şi celelalte pagube ce le face moşiei mănăstirii, sau de nu, să-şi mute vitele pe moşia lui.

† Milostieiu bojieiu Io Costandin voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi ţie Cico dă la Bistriţa. Cătră aceasta-ţi fac domniia mea în ştire că aici la domniia mea jălui sfinţiia sa părintele Athanasie, egumenul de la sfinta mănăstire Tismana, pentru o moşie a mănăstirii de acolo de la Bistriţa, cum că tu şi dobitoacele tale şăd pe moşiia mănăstirii de fac atita pagubă şi stricăciune mănăstirii şi oamenilor de acolo. Şi cînd vei să are, tu nu are pe moşiia mănăstirii, ce te duci pe moşiia ta de are şi nu numai tu mergi pe moşiia ta de are, ci iai şi pe alţi oameni de acolea ce mai sînt de-i duci iar pre moşiia ta de ară.

De care lucru, iată că-ţi poruncescu domniia mea, în vréme ce vei vedea această carte a domnii méle, iar tu să cauţi au să te tocmeşti cu părintele egumenul să-i dai adetul moşii ci va face den toate ce vei agonisi şi suhatul pentru vitele tale ce ţii acolo, iar neaşezîndu-te cu părintele egumenul să cauţi tu să te rădici tu şi cu toate vitele tale ce vei avea, să mergi să şăzi pre moşiia ta. Că nemutîndu-te tu pe moşiia ta, nici nu-ţi vei duce vitele, iată că am dat voe părintelui egumenului ca să te scoată pe tine şi cu toate vitele tale ce vei avea, făr' de voia ta şi să te apuce să plăteşti toate stricăciunile ce vei fi făcut cu vitele tale.

Într-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domniie méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghen⟨arie⟩ 20 dni, leat 7216 ⟨1708⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCIII, doc. 72.
Orig. rom., pecete aplicată.

37

Bucureşti, 26 martie 1708

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, judecă în divan şi dă carte de libertate lui Pătru Bogoi cu feciorii lui, care pe nedrept era reclamat ca rumîn de către paharnicul Vasile Argitoianu, fără să ţină seama că se răscumpărase de la înaintaşii săi.

O carte a lui Pătru Bogoi cu feciorii lui ce au avut pîră cu Vasilie Hargetoianul pentru rumînie, ce-i împresura Vasilie păharnic Hargetoianul.

---

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi acestui om anume Pătru Bogoi și cu feciorii lui, anume Voinea i Ion i Ionașco ot Salcea ot sud . . . . .[1] și cu feciorii lor cîți dumnezău le va da, ca să fie de acum înainte în pace și slobozi ei de rumînie de către Vasilie păharnic sin Dumitrașco Hargetoianul și de către tot neamul lor, mai mult val sau bîntuială păntru rumînie să nu mai aibă pentru că au avut întrebăciune de față înaintea domnii mele în divan Pătru Bogoi și cu fiiu său Voinea cu Vasilii păharnic sin Dumitrașco Hargetoianul, zicînd Vasilie păharnic cum că Pătru Bogoi iaste rumîn al lui de moștenire, încă mai denainte vréme de la moșii și de la părinții lui, iar acum tăgăduiaște de zice că nu iaste rumîn.

Iar Pătru Bogoi el așa au zis înaintea domnii mele cum că adevărat au fost rumîn al lor, iar cînd au fost în copilăreia lui, în zilele răposatului Io Gligorie voevod în domnia lui dintîi, slujind cu dreptate lui Mihai stolnic, moșul lui Vasilie păharnic Hargetoianul, el s-au milostivit de l-au ertat de rumînie fe⟨i⟩nd însă el neînsurat. Și i-au făcut și zapis de ertăciune la mîna lui și de atunci încoace tot au fost în pace, pentru rumîneia, n-au mai avut de nemini nici o bîntuială.

Iar cînd au fost în zilele răposatului unchiului domnii mele Io Șărban voevod, întîmplîndu-să de au fost vréme dă fo⟨a⟩mete, avînd copii mici, el de mare nevoe au mersu la jupîneasa Floreca ce au fost jupîneasa lui Vasilie Păianul, rugîndu-s⟨e⟩ să-i dea bucate să-l scoată din foamete și să fie rumîn. Și după rugăciunea lui l-au primit jupîneasa Florica și i-au dat el zapisul lui Mihai stolnicul Hargetoianul cel de ertăciunea lui pentru rumînie la mîna jupînésii Floricăi și jupîneasa Florica i-au dat bucate de taleri 32 de l-au scos din foamete.

Iar după ce au eșit din foamete, el iar au căzut cu rugăciune la jupîneasa Florica ca să-l iarte de rumînie, îndemnînd-o pe jupîneasa Florica încă și Dumitrașco Hargetoianul, tatăl lui Vasilie păharnic, să-i mai dea de la el taleri 8, iar la alți bani să-i iarte să fie slobozi de rumînie ca să nu să strice pomana moșu-său lui Mihai stolnicul. Deci și jupîneasa Florica, ia încă au socotit dentru inima ei, pentru dumnezeu și pentru sufletul părinților lor și al lor, de au luat acei bani, taleri 8, de la Dumitrașco Argetoianul, iar pentru cei taleri 22 l-au ertat cu toți feciorii lui, să fie slobozi de rumînie, socotind că de mare lipsă și nevoe s-au dat lor să fie rumîn și i-au dat zapisul ei de ertăciune, să fie ertat, la mîna lui.

Iar zapisul lui Mihai stolnicul Hargetoianul cel de ertăciune fiind la jupîneasa Florica, și întîmplîndu-să de au venit curuții aicei în țară și făcînd multe jafuri, au luat curuții și acel zapis împreună și cu alte cărți și scrisori ale jupîneasăi Floricăi și le-au băgat în foc.

Și au scos Pătru Băgoiu zapisul jupîneasăi Floricăi cel de ertăciune, întărit cu pecétea și cu iscălitura numelui ei și cu multe mărturii, iscăliți în zapis, leat 7203 și o scrisoare de mărturisală a lui Ion, feciorul jupîneasăi Floricăi i a Pîrvului și a nepotu-său Cîndii căpitan, de s-au citit înaintea domnii méle în divan, în care scriia și mărturesiia pentru acel zapis al lui Mihai stolnicul Hargetoianul, că s-au dat la mîna mumei lor,

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

jupîneasa Florica şi au perit, şi cum cînd l-au ertat de rumînie le-au dat lor şi Dumitraşco Argetoianul taleri 8 şi l-au ertat şi el.

Intr-acéia domnia mea dovedind cu bună dovedinţă cum că Pătru Bogoi s-au fost ertat încă mai denainte vréme de rumînie de Mihai stolnicul Hargetoianul, moşul lui Vasilie, şi cum că după ce s-au dat iar el rumîn de mare nevoe în foamete la jupîneasa Florica, l-au ajutat şi Dumitraşco, tatăl lui Vasilie păharnic Argetoianul cu taleri 8, de l-au ertat şi jupîneasa Florica de rumînie, domniia mea am judecat împreună cu toţi cinstiţii şi credincioşii boiari ⟨ai⟩ divanului domnii mele şi am dat această carte a domnii mele lui Pătru Bogoi şi feciorilor lui ca să fie de acum înainte în pace şi slobozi de rumînie de către Vasilie păharnic Hargetoianul şi de către feciorii lui şi de către tot neamul lui, nici un val şi nici o bîntuială pentru rumînie de acum înainte să nu mai aibă, nici ei, nici feciorii lor în veac, că au rămas Vasilie păharnic de judecată dinaintea domnii mele, den divan.

Şi am întărit domniia mea cartea aceasta cu toţi credincioşii boiarii domnii mele: pan Costandin Ştirbeiu vel ban i pan Şărban Cantacuzino vel vornic i pan Şărban Grecianul vel logofăt i pan Toma Cantacuzino vel spătar i pan Şărban Bujoreanul vel vist⟨ier⟩ i pan Radul Golescul vel clucer i pan Ştefan Cantacuzino vel postelnic i pan Ianache Văcărescul vel păharnic i pan Şărban Greceanul vel stolnic i pan Negoescul vel comis i ⟨I⟩orga vel sluger i Costandin Corbeanul vel pitar şi ispravnic Barbul Brăiloiul vtori logofăt.

Şi s-au scris cartea aceasta într-a al 20 de ani din domnia domnii mele în scaunul domnii mele în Bucureşti de Ionaşco logofeţelul sin Matei logofăt Amăralul [1].

Mart 26 dni, leat 7216 ⟨1708⟩

Barbul Brăiloiul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 416v—417v. Copie rom.

38

Potlogi, 7 iunie 1708

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, întăreşte răscumpărarea de rumînie, fără moşie, obţinută de Ion din Bîlta şi de feciorii lui, de la mănăstirea Strîmba pentru suma de 90 de taleri.

Milostiiu bojiiu Io Costandin Basarab voevod i gospodin zemb⟨li⟩ Vlahscoe. Davat gospodstvo mi siiu povelenii gospodstva mi, lui Ioan din Bîlta ot sud Gorji i feciorilor lui, anume Frăţilă i Pătru i Nica i Nicola i Stoica şi cu feciorii lor cîţi dumnezău le va da, ca să fie în pace şi slobozi de rumînie, ei şi toţi feciorii lor, de către sfînta mănăstire ce să chiamă Strîmba, unde să prăznueşte hramu Sfintei Troiţi şi de către toţi egumenii cîţi ar fi la această mănăstire şi de către toţi [2] săborul sfintei mănăstiri, nici un val şi nici o bîntuială de acum înainte pentru rumînie

[1] In alt doc., Amăranul.

[2] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

să nu aibă, pentru că acest om Ioan din Bîlta și cu feciorii lui ce scriu mai sus, ei au fost rumîni mai denainte vreme de baștină și cu partea lor de moșie din Bîlta, Stoichiții vistierul și lui Miloș logofăt din Copăceni. Și făcînd Stoichița vistier și nepotu-său Miloș logofăt această mănăstire Strîmba, din temelie, au fost dată și au fost miluită sfînta mănăstire cu acești rumîni pentru pomeni, și tot au fost rumîni mănăstirii de atunci încoaci ei și părinții lor pînă la o vreme.

Iar după aceia, cînd au fost la leat 7217 [1] pe vremea cînd au fost Deonesie egumen la această mănăstire Strîmba, iar Ion din Bîlta și cu feciorii lui, Frățilă i Pătru i Nica i Stoica i Nicola, ei au plecat capul și au căzut cu mare rugăciune la Dionisie egumenul și la tot săborul sfintei mănăstiri și la căpitanul Barbu Răioșanu i la văru-său Nicola Măgălea, ctitori acestii mănăstiri, nepoți Stoichiții vistierul și lui Miloș logofăt, ca să le dea voe să s⟨e⟩ judecească. Deci, Dionesie egumen și cu tot săborul sfintei mănăstiri, ei încă după multă rugăciune și cap plecat al lor au socotit pentru pomană de s-au răscumpărat de rumînie drept bani gata taleri 90, însă numai capitile lor, iar nu și parte de moșie. Și acești bani ce au luat ei de la Ion și de la feciorii lui, i-au dat și i-au cheltuit în trebile mănăstirii, făcîndu-le părintele Dionesie egumenul și cu tot săborul sfintei mănăstiri, împreună și cu ctitorii sfintei mănăstiri ce scriu mai sus, și zapis de judecie la mîna lui Ioan și feciorilor lui, iscălit de mîinile lor și cu multe mărturii iscăliți în zapis și întărit cu mare blestem și cu afurisanie, precum am văzut și domniia mea zapisul lui Dionesie egumenul și a tot săborul și ctitorii sfintei mănăstiri care sînt mai sus zișii.

Drept aceia și domniia mea încă am dat această carte a domnii mele lui Ion din Bîlta, fecioru lui Achim, și feciorilor lui, Frățilă, Pătru i Nica i Stoica i Nicola, ca să fie în bună pace și slobozi de rumînie, ei și feciorii lor și nepoții, strănepoții lor cîți să vor trage dintr-înșii, de către sfînta mănăstire ce să chiamă Strîmba și de către toți părinții ce vor fi egumeni acolo și de către tot săborul și ctitorii sfintii mănăstiri, nici un val și nici o bîntuială pentru rumînie de acum înainte să ⟨nu⟩ aibă în veac.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și cinstiților și credincioșilor boeri cei mari ai divanului domnii mele: pan Costandin Știrbei vel ban i pan Șărban Cantacuzino vel dvornic i pan Șărban Greceanu vel logofăt i pan Toma Cantacuzino vel spătar i pan Șărban Bujoreanu vel vistier i pan Radu Golescul vel clucer i pan Ștefan Cantacuzino vel postelnic i pan Ianache Văcărescu vel paharnic i pan Șărban Greceanu vel stolnic i pan Neagoe vel comis i Radu Dudescu vel sluger i Costandin Corbeanu vel pitar i Barbu Brăiloiu vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta într-al dooăzăcilea de an din domniia domnii mele la conacul de la Podlogi de Dumitrașco sin Vasilie logofăt Hurezanu.

Iunie 7, leat 7216 ⟨1708⟩

Io Costandin voivod

Pecetea gospod.

Șărban vel logofăt procit

Barbu Brăiloiu vtori logofăt procit

Acad. R.P.R., pach. CCLXXVII, doc. 49.

Copie rom.

[1] Așa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Craiova,⟩ 3 septembrie 1708

Constantin Ştirbei, mare ban, împuterniceşte pe Radu, ispravnic la moşia mănăstirii Fedeleşoiu de la Întorsura (Dolj), să oblige pe toţi oamenii de acolo „să clăcuiască mănăstirii trei zile într-un an şi o zi să are la grîu, o zi la mei şi o zi să secere".

† Costandin Ştirbei vel ban, dat-am cartea noastră acestui om anume Radul, care iaste ispravnic la moşia mănăstirii Fedeleşoiu de la Întorsura ot sud Dolji, ca să fie volnic cu această carte a noastră să apuce pre toţi oamenii ciţi şedu acolo la Întorsura pe moşiia mănăstirii, veri să fie slujitori, veri birnic, să clăcuiască mănăstirii 13[1] zile într-un an şi[1] o zi să are la grîu, o zi la mei şi o zi să sécere, pentru că aşa s-au tocmit şi s-au aşezat ei dinaintea noastră cu ispravnicul ce s-au zis mai sus al mănăstirii Fedeleşoiu. Deci după tocmeala şi aşezămîntul lor şi noi am dat această carte a noastră acestui om ce scrie mai sus, care iaste ispravnic pe mo⟨şiia⟩[2] mănăstirii, ca să fie volnic să-i apuce pre to⟨ţi ci⟩[2] ţi şedu pe moşiia mănăstirii să clăcuiască după cum s-au zis mai sus.

Aşijderea vă scriem şi ⟨voao t⟩[2] uturor birnicilor de aco⟨lo⟩ di la Torsura, să căutaţi pentru u⟨n om⟩[2] care va fi mai fără putinţă, să-l lăsaţi în pace de rîndul dăjdiilor ca să fie aici la hodaia mănăstirii, să caute de ce-ar fi trebile mănăstirii. Ci numai precum vă scriem aşa să faceţi, că nelăsîndu-l, apoi să ştiţi că veţi păţi nevoe. Aceasta vă scriem.

Sept⟨emvrie⟩ 3 dni, leat 7217 ⟨1708⟩

Costandin vel ban

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 5.
Orig. rom.

40

⟨Bucureşti,⟩ 11 ianuarie 1709

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, scrie locuitorilor de la Celei şi Potelu, aşezaţi pe moşia mănăstirii Bistriţa, că-i va pedepsi exemplar de nu vor fi ascultători la cele ce le cere egumenul să facă.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor săténilor de la Celéi şi de la Potel. Către aceasta vă fac domniia mea în ştire, că voi sînteţi rumîni mănăstirii Bistriţii, şi nu numai că sînteţi rumîni şi încă şădeţi şi pe moşiia Bistriţii de vă hrăniţi. Iar acum să jălui părintele egumenul bistriceanul; cum că nu veţi să lucraţi mănăstirii nici un lucru ⟨şi⟩ nu-i daţi nici un ajutor nimic, ce încă staţi şi împotrivă cu semeţie şi încă nici vin nu îngăduiţi să-şi vînză pe moşia mănăstirii.

---

[1] Documentul are trecut 13 zile, ceea ce-i neverosimil la această dată; numărul 10 ⟨i⟩ şi cuvîntul „şi" au fost adăugate ulterior cu altă cerneală. Este evident vorba de trei zile cum specifică fraza în continuare.

[2] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

De care lucru, mojici răi ce sînteți, nu vă iaste frică că voi trimite domniia mea un armaș de vă va tăia urechile tot den cap și vă va purta toate satele, tot bătîndu-vă despuiați ?

Ce iată că vă poruncesc domniia mea, să căutați orice lucru va avea egumenul și verice v-ar porunci să faceți, să săriți cu toții, să ascultați și să lucrați ca niște rumîni ai mănăstirii ce sînteți, și vinul ce va avea egumenul de vînzare să pue egumenul să vînză și să nu mai înțăleg domniia mea de acum că mai stați înpotrivă, că voiu să vă fac o pedeapsă care să să mire tot județul. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghen⟨ar⟩ 11 dni, leat 7217 ⟨1709⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vistier

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXII, doc. 185.
Orig. rom., pecete aplicată.

41

București, 29 martie 1709

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Rominești, dă carte de apărare lui Stan și Loiz, feciorii popii Șerbu din Megiiași, reclamați ca rumîni de către Bunea comis, pentru că în divan au făcut dovada că s-au răscumpărat mai înainte.

O carte a lui Stan cu frate-său Loiz, feciorii popei lui Șerbu, nepoții lui Stan den sat den Megiiași, pentru pîra ce au avut de rumînie cu Bunea comis.

Dăvat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi acestui om anume Stan cu frate-său Loiz ot . . . . .[1] sin popei Șerbu, nepoții lui Stan din sat den Megiiași ot sud . . . . .[1] și feciorilor lor cîți Dumnezeu le va da, ca să fie de acum înainte în pace și slobozi pentru rumînie de către Bunea comis cu frații lui, Ianache i Costandin postelnic sin Nicăi armașul, nepoții Bunei vist⟨ier⟩ și de cătră feciorii lor și de cătră tot neamul lor, nici un val și nici o bîntuială pentru rumînie să nu mai aibă, pentru că Stan, moșul lui Stan și al lui Loiz și tatul lor, popa Șerbu, ei fiind fostu oameni slobozi dă moșie din siliștea Megiiașilor, cînd au fost în zilele răposatului Matei vodă, ei fiind fost fugiți pentru bir de taleri cu toți moșnénii den Megiiași, i-au fost plătit atuncea de toate dăjdile lor, Bunea vist⟨ier⟩ moșul Bunei comis, și au căzut toți oamenii de acolo să-i fie rumîni și cu toată moșiia lor, Bunei vist⟨ier⟩, pentru banii ce au dat de le-au plătit dajdea lor. Iar după ce au fost venit den fugă iar la siliștea lor la Megiiași, au fost căzut cu rugăciune la Bunea vist⟨ier⟩ de le-au dat voe și s-au răscumpărat de la dînsul pentru rumînie. Și cîți dintr-acei oameni din siliștea Megiiașilor au dat bani de s-au răscumpărat, le-au fost făcut răposatul Matei vodă cărți iscălite ca să aibă pace pentru rumînie precum s-au răscumpărat, și așa au fost în pace pentru rumînie după acéia, pîn'în zilele răposatului Costandin vodă.

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

Deci cînd au fost atuncea, fostu-le-au lepădat Bunea vis⟨tier⟩ tuturor oamenilor cîți s-au fost răscumpărat, banii ce au fost dat de s-au răscumpărat de rumînie, iar înapoi, și le-au luat cărțile lui Matei vodă și i-au ținut rumîni cu toată moșiia lor pîn'în zilele răposatului Mihnei vodă. Dar cînd au fost atunce, din porunca Mihnei vodă, iar au fost mersu popa Șerbu, tatăl lui Stan și al lui Loiz de au dat toți banii iar înapoi Nicăi armaș, tatăl Bunei comis, de s-au răscumpărat de rumînie și le-au dat cartea și le-au dat și cartea lui Matei vodă cea de răscumpărătoare dintîi ce le-o luase iar la mîna lor și iar au fost în pace de atunce încoace pentru rumînie, pîn'acum în zilele domnii mele.

Deci cînd au fost acum, fostu-ș-au luat Bunea comis 12 boiari hotarnici pre răvașele domnii méle de ș-au ales și ș-au hotărît moșiia de la Megiiași de cătră alalți vecini dinprejurul moșii și căutîndu-și rumînii din silištea moșii Megiiașilor, apucat-au și pre Stan cu frate-său Loiz sin popei Șerbu pentru rumînie și le-au luat și cartea lui Matei vodă de la mîna lor. Iar Stan cu frate-său Loiz, ei știindu-se cum că sîntu răscumpărați de rumînie încă mai denainte vreme, venit-au de s-au întrebat de față cu Bunea comis înaintea domnii mele în divan, zicînd Bunea comis cum că Stan cu frate-său Loiz sînt rumîni ai lui din sat den Megiiași și nu sînt răscumpărați. Iar Stan, el așa zicea cum că și în zilele răposatului Matei vodă au dat bani de s-au răscumpărat și după ce le-au lepădat banii în zilele lui Costandin vodă, cînd au fost în zilele Mihnei vodă, ei iar au dat banii Nicăi armaș, tatăl Bunei comis și s-au răscumpărat de rumînie și nu sînt rumîni.

Deci domniia mea am căutat și am judecat pre dreptate înpreună cu toți boiarii divanului domnii mele și am dat lége să jure Stan cu 12 megiiași cum că au dat banii Nicăi armaș, tatăl Bunei comis, pre urmă în zilele Mihnei vodă, de s-au răscumpărat și nu sînt rumîni. Și după judecata domnii mele au mersu Stan de au jurat în sfînta biserică aici în orașul domnii mele în București la biserica de jurămînt, hramul S⟨fe⟩ti Dimitrie, cu 12 megiiași lingă dînsul, anume Voinea dărăbanțul i Stanciul i Cîrstea Zornea i Radul Tomescul i Efrim i Nechita ot Bolintin i Radomir i Ion i Leca scutélnicul i Manea i Petré ot Popești i Stan Hornea ot Bolintin cu mîinele pre sfînta evanghelie cum că s-au răscumpărat de rumînie și în zilele lui Matei vodă și a doao oară la Mihnea vodă, fiind ispravnic la jurămînt sluga domnii méle, Zaharia vtori portar, precum am văzut și domniia mea răvașul popei lui Calin protopopul de la bisérica de jurămînt, cum s-au jurat Stan cu acești 12 megiiași, la mîna lui Stan.

Drept acéia și domniia mea încă am dat această carte a domnii mele lui Stan și frăține-său lui Loiz și ficiorilor lor, ca să fie de acum'nainte în pace și slobozi de rumînie de cătră Bunea comis și de către frații lui Enache i Costandin postelnic și de cătră feciorii lor și de cătră tot neamul lor, nici un val și nici o bîntuială să nu mai aibă pentru rumînie că au rămas Bunea comis de lége și de judecată. Și am poruncit domniia mea cinstitului și credinciosului boiariului domnii mele Șerban vel logofăt de au scos numele lor din hrisovul lui Matei vodă cu care-i apuca Bunea comis pentru rumînie.

https://biblioteca-digitala.ro

Și am întărit domniia mea cartea aceasta cu toți cinstiții și credincioșii boiarii divanului domnii mele: pan Costandin Știrbéi vel ban i pan Șerban Cantacuzino vel vornic i pan Șerban vel logofăt i pan Toma Cantacuzino vel spătar i pan Șerban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩ i Radul Golescul vel clucer i Ștefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel păharnic i Șerban vel stolnic i Pană Negoescul vel comis i Radul Dudescul vel sluger i Costandin Corbeanul vel pitar și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta după ce au trecut 21 de ani din domniia domnii mele în orașul domnii mele în București de Ionașco logofețelul sin Matei logofăt Am⟨ă⟩ranul.

Mart 29 dni, leat 7217 ⟨1709⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 457—458. Copie rom.

42

⟨București,⟩ 28 aprilie 1709

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, poruncește „tuturor slujitorilor i țăranilor" care au vii la Cerneți pe moșiile mănăstirilor Govora și Tismana să dea, în afară de vinăriciul domnesc ce-l ia Tismana, dijma pămîntului „pe trei părți ce ține mănăstirea Govora".

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin zemli Vlascoe. Pisah gospodstvo mi voao tuturor slujitorilor i țăranilor carii aveți vii la Cerneț pe moșiia sfintei mănăstiri Govorei și a mănăstirii Tisménei. Cătră aceasta vă fac domniia mea în știre că aici la domniia mea să jălui părintele Paisie egumenul de la Govora, zicînd cum că are într-acel hotar al Cernețului trei părți și mănăstirea Tismana o parte. Deci mănăstirea Tismana are de ia de acolo vinăriciul domnescu, iar mănăstirii Govorei nu veți să-i dați vinăriciul ce i-ar face dijma pămîntului, ci ziceți că dați vinăriciul domnescu, ci nu veți da dijma pămîntului. Pentru care lucru dar, de ia mănăstirea Tismana vinărici de acolo, ia vinăriciul domnescu după obicéi, iar nu ia dijma pămîntului. Ci iată că vă poruncescu domniia mea în vréme ce veți vedea această carte a domnii méle, iar voi să căutați cîți veți avea vii pe moșiia Cernețul, să vă dați vinăriciul, dijma pămîntului ce vă va face afară din vinăriciul domnescu ce ia mănăstirea Tismeana; pentru că venitul moșii iaste să și-l ia osebi...[1] are améstec cu vinăriciul domnescu. Ci de vréme ce vă sînt viile pe moșiia mănăstirii, să căutați să vă dați dijma ce vă va face pe trei părți ce ține mănăstirea Govora pîn' la una, după cum iaste obiceiul moșiilor ca să nu mai vie părintele Paisie egumenul cu jalbă la domniia mea, că de să va mai jălui că nu v-ați dat dijma pămîntului.

[1] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

voi trimite domnnia mea om domnesc de veţi da tot făr' de voia voastră, şi veţi da şi treapăd.

Tolico pisah gospodstvo mi.

Ap⟨rilie⟩ 28 dni, leat 7217 ⟨1709⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Govora, pach. XXV, doc. 33.
Orig. rom., pecete aplicată.

43

⟨Bucureşti,⟩ 10 mai 1709

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, cere preoţilor şi moşnenilor din satele Izvorani şi Ştefăneşti (Muşcel), să mărturisească, cu carte de blestem, dacă rumînul Ioachim din Izvorani este al mănăstirii Cîmpulung sau al boierului Radu Golescu, spre a putea da hotărîrea de judecată.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao preoţilor i moşnénilor din sat din Izvorani i Ştefăneşti ot sud Muşcel. Cătră aceasta vă fac domnia mea în ştire că aicea înaintea domnii méle la divan, avut-au multă pîră şi gîlceava stinţia sa părintele Iosif igumenul de la mănăstirea Cîmpulungu cu cinstitul şi credinciosul boiariul domnii méle Radul Golescul vel clucer, pentru un rumîn anume Ioachim din Izvorani, scoţînd părintele egumenul zapise şi o scrisoare de mărturiseală, scriind cum acest om iaste rumîn mănăstirii, iar boiariul domnii méle ce scrie mai sus, el aşa zicea cum că iaste al lui rumîn şi l-au stăpînit moşu-său şi tat-său pe feciorii acelui rumîn, el findu-i şi vănătoriu.

Deci, într-alt chip neputîndu-să dovedi lucrul, iată că am trimis acolo cu această carte a domnii méle împreună şi cu cartea sfinţii sale părintelui vlădicăi de blestem asupra voastră, ca să mărturisiţi pe dreptate. Dece, fiind voi moşténi tot de la un loc, precum veţi şti cu sufletele voastre mai pe dreptate, aşa să daţi scrisoarea voastră de mărturiseală păntru acest rumîn: al mănăstirii iaste, au al boiarului domnii méle ce scrie mai sus, ca să o aducă la domnia mea să le pociu face dreptate. Într-alt chip să nu faceţi.

Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 10 dni, 7217 ⟨1709⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 83.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Izvorani,⟩ 15 mai 1709

Preoții și moșnenii din satele Izvorani și Ștefănești (Mușcel), dau mărturie că Ioachim și cu feciorii lui sînt rumîni ai mănăstirii Cîmpulung, cumpărați de Matei Basarab, trecuți pe rînd la vornicul Stroe și la marele clucer Radu Golescu.

† Noi preoții și moșnénii cei bătrîni den sat den Izvorani și den Ștefănești ot sud Mușcel carii ne vom pune iscăliturile și dégetele în loc de pecéte mai jos, că viindu-ne luminata carte de poruncă a măriei sale lui vodă și cartea sfinției sale părintelui vlădicăi, cu mare blestem și cu groaznică afurisanie asupra noastră, ca să mărturisim pentru Ioachim și cu feciorii lui, al cui rumîn au fost: al mănăstirei Cîmpulungul, au al dumnealui Radul Golescul marele clucér?

Noi după porunca măriei sale lui vodă, ne-am strîns cu toții la sfînta besérică în sat de am cetit întîi luminata carte a măriei sale lui vodă, dupre aceasta am cetit și a sfinției sale părintelui vlădicăi. Și citindu-le amîndoao, noi cu toții am sărutat cartea sfinției sale părintelui, și am priimit asupra noastră și groaznica afurisanie pentru acest rumîn Ioachim și cu feciorii lui, cum că noi așa știm și așa mărturisim cu sufletele noastre și priimind și groaznica afurisanie asupra noastră și înaintea lui dumnezeu și înaintea maicăi précistei și înaintea domniei, că acest rumîn l-am pomenit noi întîi la sfînta mănăstire, apoi l-au luat vornicul Stroe, dupre aceasta iar l-au luat sfînta mănăstire de la vornicul Stroe de l-au stăpînit, apoi de la mănăstire iar l-au luat Radul Golescul marele clucér. Iar noi mărturisim cu sufletele noastre că de baștină iaste al sfintei mănăstiri, cumpărat de răposatul și bunul domn Ioan Mathei voievod, precum scrie și în zapisul acelor vînzători.

Așa știm și mărturisim cu ale noastre suflete.

Mai 15 dni, leat 7217 ⟨1709⟩

† Az popa Isaiia martor Gorgoiu, az popa Leontie martor, az Bogoslov martor, † az popa Oprea martor, † az diac⟨on⟩ Oprea martor, † eu Dumitru martor, † az popa Preda martor, † az monah Daniil martor † eu Ion martor, † eu Ion Pușcaș martor, † az diiacon Stan martor, † az Spilia martor pîrcălab † eu Mihăilă martor, † eu Dragomir martor, † eu Gheorghița Ep⟨u⟩raș martor, † eu Nicodim monah, eu Damaschin martor, eu Oprea martor, eu Ion martor, † Neacșu martor, † eu Stanciu martor, † eu Mihai martor, † eu Soare martor, † az ...[1] martor.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 84.
Orig. rom.

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

45

⟨M-rea Tismana,⟩ 4 noiembrie 1709

Gherghina Bleandea din Peştişani dă zapis de împăcare cu egumenul de la Tismana, pentru că omorînd un rumîn al mănăstirii, i-a dat în loc pe Vîlsan cu copiii ce-i va avea în viitor, iar cei de pînă atunci, Idochin şi Dumitraşco, să fie liberi.

† Adecă eu Gherghina Bleandea ot Pestişani, dat-am zapisul mieu la sfînta mănăstire Tismana şi la mîna sfinţii sale părintelui egumenului Athanasie şi a tot soborul sfintei mănăstiri Tisménii, ca să fie de bună credinţă precum să s⟨e⟩ ştie că întîmplîndu-mi-să mie de am fost făcut o greşală de am omorît un rumîn al sfintei mănăstiri, deci ducîndu-mă pre mine la judecăţi şi avîndu eu multă scîrbă şi val, venit-am la sfînta mănăstire de m-am rugat sfinţii sale părintelui egumenului Athanasie şi la toţi părinţii de am făcut pace pentru acel rumîn ce am fost omorît eu, şi am dat în locul mortului aceluia pe Vîlsan, ca să fie rumîn pentru rumînul sfintei mănăstiri, afară den copiii ce au făcut el pîn' acuma, anume Idochin şi Dumitraşco, aceştea să fie slobozi den rumînie. Iar el cum am zis mai sus, şi şi copiii cîţi va face de acum 'nainte, toţi aceia să fie rumîni sfintei mănăstiri în véci, să aibă a-i stăpîni sfînta mănăstire de acuma 'nainte cu bună pace şi făr' de nice o gîlceavă. Şi eu de acuma 'nainte să am bună pace de cătră sfînta mănăstire şi de cătră părinţii carii vor fi lăcuitori în sfînta mănăstire. Şi cînd am făcut acesta zapis fost-au mulţi părinţi şi boiari martori carii să vor iscăli mai jos. Şi eu pentru mai adevărata credinţă pus-am mai jos dégitile şi iscălitura ca să s⟨e⟩ crează.

Noemv⟨rie⟩ 4 dni, leat 7218 ⟨1709⟩

Eu Gherghina Bleand⟨ea⟩

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. LXXXVII. doc. 28.
Orig. rom.

46

Tîrgovişte, 4 noiembrie 1709

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă lui Dumitru, feciorul lui Daniel călugărul din Izvorani, carte de apărare, fiind iertat de rumînie de Calotă logofătul la moartea lui, spre a fi ferit de încercările făcute de fraţii răposatului ca să-l rumînească din nou.

Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi acestui copil anume Dumitru, feciorul lui Daniil călugărul den satu den Izvorani ot sud Muşcel şi cu feciorii lui cîţi dumnezeu îi va dărui, ca să fie de acum înainte în pace şi slobod de rumînie, el şi cu toţi feciorii lui de cătră Gligorie postelnic şi de cătră frate-său Costandin peharnic şi de cătră nepotu său Drăghici ceauşul şi de cătră feciorii lor şi de cătră toată rudeniia lor, de cătră nimini nici un val şi nici o bîntuială să n-aibă de rudeniile lor. Pentru că acestu copil Dumitru, feciorul lui Daniil călugărul, el şi părinţii lui, au fostu rumîni de moşiia lui Calotă logofăt Belcineanul den satu den

https://biblioteca-digitala.ro

Izvorani, de moștenire de la părinții lui, care la împărțeala ce au avut Calotă logofătul cu feciorii lui ce scriu mai sus, i s-au venit în partea lui și i-au stăpînit Calotă logofătul în viiața lui. Iar după acéia Calotă logofătul neavînd feciori nici fete de trupul său ca să stăpînească moșiile și rumînii în urma lui, cîndu au fost la moartea lui au cugetat întru inima lui pentru dumnezeu și pentru sufletul lui și al părinților, de și-au făcut pomană de au ertat pre toți rumînii cîți au avut den partea lui și au ertat și pe acestu copil ce scrie mai sus de rumînie, cu diiata de la moartea lui și cu mare blestem lăsîndu cu sufletul lui asupra jupînesii lui, Stancăi, de au dat în urma lui tuturor rumînilor zapise de ertăciune pentru rumînie pre la mîinile lor și au dat zapis și acestui copil ce iaste mai sus zis, întărit cu iscălitura boiariului domnii méle, Șărban Prisicenul biv vel ...[1] vărul lui Calotă logofăt și al lui Gligorie postelnic și a fraților lui și cu mare blestem. Și după moartea lui Calotă logofătul au avut acestu copil Dumitru, bună pace de rumînie de cătră tot omul.

Iar cînd au fostu acum, Gligorie postelnic cu frate-său Costandin și cu nepotu său Drăghici Strîmbeanul, ei priste diiata frăține-său lui Calotă logofăt, s-au sculat ca să strice pomana frăține-său și să rumînească pre acestu copil în silă, făr' de dreptate. Deci Dumitru, feciorul lui Daniil călugărul, văzîndu că-l înpresoară Gligorie postelnic cu frații lui în silă făr' de dreptate, el au venit cu mare jalbă înaintea domnii mele în divan jăluindu-să de nedreptatea ce-i face Gligorie postelnic cu frații lui și au scos zapisul cel de ertăciune de s-au citit înaintea domnii mele în divan. Și văzîndu domniia mea acest zapis bun și adevărat făcut după diiata lui Calotă logofăt și întărit cu iscălitura boiariului domnii méle, Șărban biv vel comis, vărul lui Calotă logofătul Belcineanul, domniia mea încă am întărit ertăciunea lui Calotă logofăt și am dat această carte a domnii mele lui Dumitru, feciorul lui Daniil călugărul, ca să fie în pace și slobod de rumînie, el și cu toți feciorii lui, de cătră Gligorie postelnic i Costandin paharnic i Drăghici ciaușul și de cătră feciorii lor și de cătră toată rudeniia lor, de către nimeni nici un val și nici o bîntuială să n-aibă de rumînie. nici el, nici feciorii lor în véci.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și cu credincioșii boiarii domnii mele: pan Costandin Știrbei vel ban i pan ...[1] vel vornicu i pan Șărban vel logofăt i pan Toma Cantacuzino vel spătar i pan Șărban Bojoreanul vel vistier i pan Radul Golescul vel clucer i pan Ștefan Cantacuzino vel postelnic i pan Ianachi Văcărescul vel paharnic i pan Șărban vel stolnic i pan ...[1] vel comis i pan Radul Dudescul vel slugér i pan ...[1] vel pitar. Și ispravnecu pan Costandin Conțescul vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta după ce au trecut 22 di ani din domniia domnii mele în orașul domnii mele în Tîrgoviște de Mihai cel bătrîn, tîrgovișteanul.

Mesița noem⟨vrie⟩ 4 dni, leat 7218 ⟨1709⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 445—445v. Copie rom.

---

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

Tîrgovişte, 10 decembrie 1709

Constantin Brincoveanu, domnul Ţării Romîneşti, judecă pricina dintre ruminii din Argitoaia cu stăpînii moşiei, dînd jupînesei Marica Argitoianu şi cumnatului ei Vasile, hrisov de stăpînire asupra ţăranilor care reclamaseră că ei au fost „slugi" şi sînt năpăstuiţi de ruminie.

Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi jupînésii Maricăi, fata Cornii banul ot...[1] care au fost jupîneasa lui Mihai păharnicul Argitoianul sin Dumitraşco căpitanul şi cumnatu-său, lui Vasilie sin Dumitraşco căpitan Argitoianul şi cu feciorii lor cîţi dumnezeu le va dărui, ca să aibă a ţiné şi a stăpîni pre toţi rumînii lor din sat, dăn Argitoaia, care i să trag jupînésii Maricăi de la socru-său Dumitraşco căpitan Argitoianul, tatăl boiariului ei Mihai păharnicul şi cumnatu-său, lui Vasilie, iar dă la tatăl lui, Dumitraşco căpitan.

Insă să s⟨e⟩ ştie şi rumînii cine pre care va stăpîni după ce s-au împărţit ei: să aibă a stăpîni jupîneasa Marica pă Preda şi pă frate-său, Trandafir şi cu feciorii lor şi pă Tudor brat Predii cu feciorii lui şi pă Marco cu feciorii lui, feciorul lui Dănil şi pă Hamzulea cu feciorii lui şi pă Necula cu feciorii lui sin Răduică şi pă Stanciul sin Hutuc cu feciorii lui şi pă Stan brat Novac şi cu doi fraţi ai lui, iar feciorii lui Hutuc şi pă Stanciul Mirişte ot Breasta sin Drăghici Mirişte cu feciorii lui şi pe Marco ot Breasta cu feciorii lui şi pă Dragomir sin Predii vnuc Vintilă şi pă Stan feciorul lui Vintilă şi pă Tanasie sin Jătco, vnuc Vintilă şi pă Gheorghiţă cu feciorii lui şi pă Ion sin Cîrstian, vnuc Bălaur şi pă Mihai Butăneţ i sin ego Dragomir şi Ion şi pă Vîrjoghie sin Oprii Ciopăc si pă Stanciul sin Radului Ciocoiul vnuc Vintilă.

Aşijderea să să ştie şi rumînii lui Vasilie, cumnatul jupînésii Maricăi anume: Barbul brat Predii şi al lu Trandafir cu feciorii lor şi Hristea brat Predii cu feciorii lui, sin Crăciun, vnuc Florii şi Dumitraşco cu feciorii lui sin Mărcuci, vnuc Cîrstian cel mare şi Preda Uran cu un fecior al lui anume...[1] şi Şărban i brat ego Pîrvul sin Mihai Bolborii cu feciorii lor şi Novac cu feciorii lui brat Stanciul i Mihai sin Costescului cu feciorii lui i Dobrun brat Drăgoi i sin ego şi Ion Mirişte sin Drăghici Mirişte i sin ego i Preda sin Roşcăi cu feciorii lui i Tudor cu feciorii lui i Radul cu fecorii lui sin Ciric i Pîrvul i Stan sin Rusului i Neagoe brat Dragomr, feciorul Predii vnuc Vintilă şi Necula i brat ego Radul i Stanomir vnuc Bălaur cu feciorii lor.

Pentru că fiind aceşti rumîni ai lor dă baştină mai dă 'nainte vréme, iar cînd au fost acum, în zilele domnii méle, leat 7217, ei s-au sculat cu pîră şi cu gîlceavă şi au venit cu toţii dănaintea domnii méle în divan dă s-au jăluit zicînd cum că nu sînt rumîni Argitoianilor, nici ei, nici au fost părinţii, nici moşii lor, ci au fost slugi, şi-i năpăstuesc dă-i fac rumîni fără dreptate.

Intr-acéia domnia méa, dăn divan, i-am rînduit cu cartea domnii méle la cinstitul şi credincios boiariul domnii méle Costandin vel ban la

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

scaunul Craiovei, ca să le ia seama acolo cu amăruntul cu jupîneasa Marica și cu cumnată-său Vasilie să vază, sînt rumînii lor din Argitoaia, au năpăstuescu-i pă'ntreg fără dreptate.

Și mergînd acolo la vel ban, au mersu și jupîneasa Marica de s-au judecat cu dînșii înaintea lui vel ban fiind și ei toți de față. Și ei așa au fost zicînd cum că nici moșii, nici părinții lor nu știu să fie fost rumîni Argitoianilor ci au fost slugi, dupre cum și înaintea domnii méle la divan jăluise. Iar jupîneasa Marica, ia au fost scos un hrisov și alte 2 cărți ale răposatului moșului domnii méle, Matei vodă, de s-au citit și s-au găsit în hrisov că sînt rumîni Argitoianilor de baștină. Și într-o carte au fost scriindu pentru un rumîn al lor den Argitoaia, anume Dănilă, tatăl lui Marco, cum că fiindu răposatul moșul domnii mele, Matei vodă, în țara ungurească și fiindu și acel rumîn fugit acolo pentru rumînie, deci viindu răposatul moșul domnii méle aici în țară de au luat domniia, iar acel rumîn încă au fost venit cu domniia sa aici, în țară și domniia sa s-au fost milostivit de l-au ertat de rumînie să nu mai aibă nici o bîntuială dă cătră Argitoiani, iar birul să și-l tragă cu țara. Și au fost mersu de au șăzut iar în satul Argitoaia și eșindu atunci séama talerului, iar acel rumîn n-au vrut să șază să-și dea birul ce l-au ajunsu acolo cu satul, ci iar au fugit dă au șăzut cîtăva vreme fugariu, pînă cînd au mersu răposatul moșul domnii méle la satul Brîncovénii, iar birul lui l-au plătit tot Mihai păharnicul cît au fost el fugariu. De care acel rumîn Dănilă, el au fost venit dăn fugă și au mersu dă au căzut cu multă rugăminte la răposatul moșul domnii méle, Matei vodă, ca să-l iarte dă birurile cîte i-ar fi făcut partea lui, cît au fost fugariu. Și domnia sa văzînd că l-au plătit Mihai păharnic cu atîta bani, n-au vrut să-l iarte, ci iar l-au dat să fie rumîn cu acea carte iscălită a domniii sale lui Mihai păharnicul Argitoianul.

Iar într-altă carte au fost scriindu cum că în zilele Radului vodă, cîndu au fost țiindu un Dimiian căpitanul satul Salcea, s-au fost sculat acel Dimiian căpitanul cu pîră și gîlceavă, zicînd cum că Cîrstian cu verii lui, feciorii Florii, sînt apucați din legătura lui Mihai vodă în satul Salcea. Iar jupîneasa Neaga, moașa lui Mihai păharnic, i-au fost jurat înaintea lui Dimiian căpitanul cu mîna pe sfînta evanghelie cum că sînt acei rumîni dăn legătură dăn sat dăn Argitoaia și iar i-au ținut cu pace jupîneasa Neaga.

Iar cînd au fost tot în zilele răposatului moșului domnii méle Matei vodă, leat 7153, iar s-au fost sculat acești rumîni Cîrstiian cu verii lui cu pîră și au fost mersu la Istratie ce era atunci vistiariu dă s-au jăluit, zicînd cum că i-au apucat legătura lui Mihai vodă în sat, în Salcea, iar nu în satul Argitoaia. Și el auzindu așa muncea să-i ia. Iar răposatul moșul domnii mele, Matei vodă, avînd știre, n-au crezut ca să fie acei rumîni dăn sat, den Salcea, ci le-au dat la mijlocul lor pă Dragomir ce era vel vornic și pă Socol vel clucer de le-au luat seama cu amăruntul și așa bine au fost adevărat cum că acei rumîni sînt dăn sat dăn Argitoaia, iar n-au fost dăn sat dăn Salcea, precum zicea acel Istratie vistiariul. Și au fost pus Mihai paharnic de au și jurat cu mîna pre sfînta evanghelie în sfînta mitropolie înaintea părintelui Theofil ce era atunci mitropolit țării fiind îmbrăcat în odăjdii, cum că au jurat moașă-sa jupîneasa în zilele Radului vodă, înaintea lui Dimiian căpitanul, cum că sînt rumîni den Argitoaia,

https://biblioteca-digitala.ro

fiindu ispravnic la jurămînt Leca vtori portar. Şi domniia sa au dat carte iscălită la mîna lui Mihai păharnicul de stăpînirea acestor rumîni.

Deci văzîndu cinstitul şi credincios boiariul domnii méle, Costandin Ştirbéi vel ban, acel hrisov şi acele 2 cărţi ale răposatului moşului domnii méle, Matei vodă, şi adeverindu-i şi dumnealui foarte bine pă toţi că sînt rumîni Argitoianilor şi umbla ei cu meşteşuguri ca să scape de rumînie, dumnealui încă au dat carte de judecată şi stăpînire la mîna jupînésii Maricăi şi a cumnată-său, lui Vasilie, ca să-i stăpînească.

Iar ei nici pre acéa adeverinţă şi judecată nu s-au aşăzat ci iar s-au sculat cu pîră şi au venit a doa oara la divan cu jupîneasa Marica, zicînd cum că nici la acea judecată nu li s-ar fi făcut dreptate. Iar jupîneasa Marica, ia au scos cartea dumnealui vel ban cea de judecată înpreună şi cu hrisovul şi cu cele 2 cărţi ale răposatului Matei vodă de s-au citit toate pre rînd dănaintea domnii mele în divan şi văzînd domniia méa cum că sînt adevăraţi rumîni Argitoianilor şi au fost judecat boiariul domnii méle bine şi pă dreptate, domniia mea i-am scos cu ruşine dăn divan şi iar am judecat domniia mea ca să-i stăpînească jupîneasa Marica şi cumnată-său Vasilie cu pace.

Drept acéia şi domniia mea încă am dat acest hrisov al domnii méle jupînésii Marii, fata Cornii banul şi cumnată-său lui Vasilie sin Dumitraşco căpitanul Argitoianul şi cu feciorii lor ciţi dumnezeu le va dărui, ca să aibă a ţiné şi a stăpini pre aceşti rumîni de acum 'nainte cu bună pace să le fie stătători în véci, pentru că au rămas aceşti rumîni toţi de lége şi de judecată denaintea domnii méle, dăn divan.

Şi am întărit hrisovul acesta cu tot sfatul şi credincioşi boiarii cei mari ai divanului domnii méle: pan Costandin Ştirbei vel ban i pan.....[1] vel vornic i Şărban Grecianul vel logofăt i pan Toma Cantacuzino vel spătar i Şărban Bojoreanul vel vistier i pan Radul Golescul vel clucer i pan Ştefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel păharnic i pan Şărban Greceanul vel stolnic i Pană Negoescu vel comis i pan Radul Dudescul vel sluger i Neagoe Topliceanul vel pitar. Şi ispravnic Costandin Conţescul vtori logofăt.

Şi s-au scris hrisovul acesta întru al doazeci şi doi dă ani den domniia domnii méle, aici în oraşul scaunului domnii méle în Tîrgovişte, de Gherghe sin Ianc logofăt.

Mesiţa dichem⟨vrie⟩ 10 dni, leat 7218 ⟨1709⟩
Costandin Conţescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 447—449v. Copie rom.

48

⟨Bucureşti,⟩ 11 ianuarie 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte ispravnicului episcopiei de Buzău să oprească pe locuitori a mai tăia „crivina" de pe moşia Stănceşti şi frasinii de pe moşia Negreasca.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Voievod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi omului sfinţii sale părintelui chir

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

Iosaf, episcopul de la Buzău, care l-au pus ispravnic pe moșiia de la Stănceşti, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să oprească pe tot omul să nu mai tae crivina de pe moșiia Stănceștii și frasinii de pe moșiia Negreasca, ca să fie numai de treaba viilor și a lucrurilor sfintei episcupii, iar alt nimini să nu fie volnic a tăia crivina și frasinii făr' de știre. Iar pe carii i-ar prinde ispravnicul tăind crivina de pe moșiia Stănceștii au frasinii de pe moșiia Negreasca, pe unii ca aceia să fie volnic cu această carte a domnii méle să-i tragă și să le facă certare pe vina lor și de către nimănea opreală să n-aibă. Că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 11 dni, leat 7218 ⟨1710⟩

Io Costandin voievod, milostiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CXXVI, doc. 150.
Orig. rom., pecete aplicată.

49

Tîrgoviște, 17 ianuarie 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, în urma cercetărilor făcute, dă carte de apărare unor locuitori din Slăvițești (Olt), pîriți pe nedrept că s-au vîndut rumîni mănăstirii Plăviceni.

Davat gospodstvo mi siiu povelenniu gospodstva mi, lui Gherghie și frăține-său lui Stan și Ștefului din Slăvetești ot sud Olt și cu feciorii lor cîți dumnezeu le va da, ca să fie în pace de acum înainte de rumînie de către mănăstirea Plăviceni și de către Rafailă egumenul și de către toți părinții călugări cîți să vor afla lăcuitori la această sfîntă mănăstire. Pentru că acești oameni ce scriu mai sus fiind oameni slobozi și cu părțile lor de moșie din Slăvetești, iar cînd au fost acum în zilele domnii mele, avînd moșnenii din Slăvetești multă gîlceavă și judecăți întru dînșii pentru moșia Slăvetești și avînd și mănăstirea Plăveceni moșie în hotarul Slăveteștilor, fost-au luatu 24 de boeri hotarnici ca să aleagă mănăstirii moșiia de către alți moșneni din Slăvetești. Iar Radul iuzbașa ot Cîrligați i Udriște i Aldea ot tam i popa Ivan din Slăvetești, ei au zis înaintea acelor 24 de boeri cum că acești oameni Gherghie cu frate-său Stan i Ștefu1 cu feciorii lor sîntu rumîni mănăstirii Plăviceni, și cum că au luat părinții lor banii de la Dragomir vornicul de s-au vîndut rumîni cu părțile lor de moșie din Slăvetești. Deci acei 24 boeri, căutînd toate cărțile mănăstirii Plăviceni și zapisile, n-au aflatu numele acestor oameni scris în cărțile mănăstirii, nici ale părinților lor ca să fie vîndutu rumîni nici ei, nici părțile lor de moșie, ci au fost oameni slobozi cu moșiia lor, le-au datu carte la mîna lor de judecată ca să fie în pace cu părțile lor de moșie din Slăvetești dă către mănăstirea Plăveceni.

Iar Radul iuzbașa i Udriște i Neagul i Aldea i popa Ivan ca să le împresoare viile și moșiia, ei s-au sculat cu gîlceavă și au mers de s-au întrebat de față cu Gherghie și cu frati-său Stan și cu Ștefu1 înaintea boerului domnii mele, Șărban Cantacuzino biv vel vornic și au fostu rămas Radul iuzbașa cu ceata lui de judecată și să-și ție Ghierghie cu frati-său Stan i Ștefu1, viile și părțile lor de moșie cu bună pace. Iar Radul iuzbașa

https://biblioteca-digitala.ro

i Udriște i Neagul i Aldea i popa Ivan, ei pe judecata boerului domnii méle, Șărban vornicul, nu s-au lăsatu, ci au venitu toți de față de s-au întrebatu înaintea domnii méle în divan. Și domniia mea le-am datu 12 megiași adevăratori și cu sluga domnii méle Zahariia vtori portar ca să adevereze, fost-au luat Ghierghie i Stan i Șteful, au părinții lor, bani de la Dragomir vornicul să să fie vîndutu rumîni cu moșiia lor, au n-au luatu? Și dipă ce s-au strînsu acei 12 megiași, toți la un locu, împreună și cu bătrînii dinprejurul locului, foarte bine au adeverit cum că nu sîntu acești oameni ce s⟨ă⟩ scriu mai ⟨sus⟩ rumîni, ci sîntu oameni slobozi. Și au mersu acei megiași de au și jurat cu mîinile pe sfînta evanghelie în mănăstire la Plăveceni înaintea lui Rafail egumenul, fiind ispravnicu la jurămînt, Zahariia vtori portar, cum că nu sîntu rumîni, ci sîntu oameni slobozi, numai Radul iuzbașa cu ceata lui avînd pizmă pe dînșii căci au fostu mărturisit pentru niște vii ale unor rumîni a mănăstirii Plăvicenii, și ca să le înpresoare viile și moșiia, i-au năpăstuit.

Drept aceea văzînd domniia mea cartea acelor 12 megiași cu multe mărturii iscăliți și iscălitura lui Rafail egumenul de la mănăstirea Plăveceni și cartea lui Șărban vornicul de judecată și de rămas, am datu această carte a domnii méle lui Ghierghie și frăține-său Stan și Ștefului din Slăvetești cu feciorii lor ca să fie în pace de rumînie cu moșiia lor de către mănăstirea Plăveceni și să aibă a-și întoarce tot venitul viilor și al moșii și toată chieltuiala ce voar fi cheltuit în 6 ani umblînd pe la judecăți de la Radul iuzbașa cu ceata lui, pentru că ei s-au îndreptatu cu légéa țărăi. Și am întăritu domniia mea cartea aceasta cu tot sfatul și credincioși boerii domnii méle: pan Costandin Știrbei vel ban i Radul Golescul vel vornic i Șărban vel logofăt i Toma Cantacuzino vel spătar i Șărban vel vist⟨ier⟩.....[1] vel clucer i Ștefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel paharnic i Șărban vel stolnic i Pană Negoescul vel comis i Radul Dudescul vel sluger i Neago⟨e⟩ Topliceanu vel pitar și ispravnecu Costandin Conțescul vtori logofăt.

Și s-au scris cartea aceasta întru al 22 de an din domniia domnii méle în orașul scaunului domnii méle în Tîrgoviște, de Mihail logofețel tîrgovișteanul.

Mesița ghen⟨arie⟩ 17 dni, leat 7218 ⟨1710⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 453—454. Copie rom.

50

⟨Tîrgoviște,⟩ 18 ianuarie 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, împuternicește pe un slujitor domnesc să umble și să stringă pe toți rumînii mănăstirii Cîmpulung, oriunde s-ar afla, și să-i ducă la urma lor, poruncind ca nimeni să nu se împotrivească a-i da.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi, slugii domnii méle anume...[1], ca să fie

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

volnic cu această carte a domnii méle să umble să strîngă pre toți rumînii mănăstirii Cîmpulungu, carii sînt fugiți și răsipiți și scriu anume în foița domnii méle cea pecetluită, veriunde i-ar găsi, au în sat domnescu, au boerescu, au călugărescu, au pre la orașă, au supuși pe lîngă niscare slujitori, au măcar veriunde i-ar găsi în țara domnii méle, să-i ia pre toți cu toate bucatele lor ce vor avea, să-i ducă la urmă să-și tragă dăjdile împreună cu alalți săténi și de cătră niminea opreală să n-aibă.

Așijdirea poruncescu domniia mea și voao pîrcălabilor domnești, boerești, călugărești, pe unde să vor afla de acești rumîni care scriu anume în foița domnii méle cea pecetluită, iar voi numaidecît să căutați să-i dați pă toți cu tot ce vor avea, în mîna slugii domnii méle ce scrie mai sus, să-i ducă la urmă. Că veri în ce sat să vor afla de acești rumîni și ar sta cinevași împotriva a nu-i daré, ci-i vor ascunde au pe ei, au bucatele lor, unii ca aceia bine să știe că rea scîrbă și mare certare vor petréce de cătră domniia mea.

Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

Ghen⟨ar⟩ 18 dni, leat 7218 ⟨1710⟩

Io Costandin voievoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vtori logofăt

⟨Pe verso :⟩ Cartea lui Costandin vodă de volnicie pentru rumînii ot Bădești.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 86.

Orig. rom., pecete aplicată.

51

23 februarie 1710

Locuitorii satului Bădești, rumîni ai mănăstirii Cîmpulung, dau zapis egumenului Iosif, de lucrul pe care se obligă să-l facă într-un an.

Zapisul rumînilor din Bădești de legătura lor, cîte zile să lucréze într-un an la mănăstire. Fev⟨ruarie⟩ 23 dni 7218.

Adecă noi satul Bădeștii, care sîntem rumîni sfintei mănăstiri pre nume: Stoica Pîrvulescul, Radul Pîrvulescul, Voineag Pîrvulescul, Stanciul Pîrvulescul, Oancea Pîrvulescul, Oancea Săvescul, Negoiță brat ego, Tudor Curivan, Marin Burfescul, Ghiorghiță brat ego, Dumitrașco brat ego, Albul lăutariul, Frățilă brat ego, Mușat brat ego, Stanciul sin Albul lăutar, Mușat Macrea, Tudor Bînga, Preda sin Tudor, Frățilă sin Voicăi, Gheorghie al Dragomirii, Vasilie brat ego, Stănimir Dudescul, Stan vnuc ego, Marin vnuc ego, Neag Ghiaor, Pîrvul sîn Bucea, dat-am zapisul nostru ca să fie de bună credință la mîna sfinții sale părintelui Iosif egumen și la tot săborul sfintii mănăstiri, ca să să știe ce vom lucra pe an sfintii mănăstiri. Întîi ne-am tocmit să aducem buți de vin 8 de la deal și să aducem sare de la Ocniță⟨ă⟩ cară 8, și la fîn să avem a cosiré de om cîte zile 4, să-l cosim și să-l adunăm și să-l clădim și să-l îngrădim; la secerea de grîu să avem a daré 10 oameni mari în 4 zile și cînd ne va porunci să sărim la culesul viilor, să avem a daré de casă ⟨un⟩ om; și cînd s-ar întîmpla a fugi apa de la moară, să avem a o daré noi și

https://biblioteca-digitala.ro

cînd să va strica curtea şi grădina metohului să avem a o faceré noi, precum le-am făcut. Şi la vremea arăturii să avem a clăcui într-o zi cu plugurile, pentru că aşa ne-am tocmit de bună voia noastră să lucrăm acéste lucruri mănăstirii, afară din lăturéni.

Şi să ne pue sfinţiia sa ispravnic dentru noi, care ne vom alége noi, şi de vor sta acéste lucruri jos nelucrate, să aibă sfinţia sa să ne facă certare precum îi va fi voia sfinţii sale şi chiezaşi unul pe altul. Şi pentru credinţa ne-am pus dégitile mai jos. Şi pentru răchită şi pentru cercuri să avem precum ne-au fost obicéiul, să tăem răchita şi cercurile şi să le ducem la vie, la deal. Şi mărturie care să vor iscăli.

Fev⟨ruarie⟩ 23 dni, 7218 ⟨1710⟩

Eu Stoica, eu Radu, eu Voineag, eu Stanciul, eu Oancea, Tudor, eu Oancea, Negoiţă, Marin, eu Gheorghiţă, eu Vas⟨i⟩lie, eu Stănimir, eu Stan, eu Marin; Neagu; Pirvul, Stanciul, eu Muşat, Preda.

Arh. St. Buc., Ms. 709 (Condica m-rii Cimpulung), f. 492—492v.
Copie rom.

52

Bucureşti, 28 aprilie 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, judecă pricina lui Manea, feciorul Florei, şi Ion, feciorul lui Iane, cu boierii Făreăşani pentru rumînie şi le dă carte de libertate pentru că s-au răscumpărat de la Barbu pitar cu 200 de taleri.

† O carte a lui Manei, feciorul Florei, şi văru-său lui Ion, feciorul lui Iane, din Tîmbureşti ot sud Dolj, cu fraţii lor şi cu verii lor.

† Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi, Manei feciorul Florei şi văru-său lui Ion, feciorul lui Ion din Tîmbureşti ot sud Dolj cu fraţii lor şi cu feciorii lor ciţi dumnezeu le va da, ca să fie în pace şi slobozi de rumînie de cătră toţi boiarii din Fărcaş, pentru că au avut întrebăciune de faţă Manea şi văru său Ion cu Mihai căpitan şi cu frate-său Costandin, feciorii Barbunului [1] pitar Fărcăşanul, înaintea cinstitului şi credinciosului boiariului domnii méle Costandin Ştirbéi vel ban la scaunul Craiovei, zicînd Mihai căpitan cu frate-său Costandin cum că aceşti oameni, Manea şi cu văru său Ion, le sînt rumîni de baştină de la părinţii lor. Iar Manea şi cu văru-său Ion aşa au fost zis, cum că adevărat rumîni le-au fost, numai părinţii lor Florea şi Iane s-au fost răscumpărat mai denainte vréme de la tatăl lor Barbul pitar cu bani gata taleri 200. Şi au fost scos şi zapisul Barbului pitar Fărcăşanul de răscumpărătoarea lor de s-au ciţit înaintea dumnealui vel ban. Şi văzîndu-l şi Mihai căpitan cu frate-său Costandin acel zapis, n-au putut tăgădui nimic ci singuri au mărturisit că iaste zapisul tătîne-său şi iscălitura lui şi iaste bun şi adevărat. Şi dumnealui vel ban auzind mărturiseala lor, aşa au judecat pe dreptate ca să aibă pace de rumînie de cătră dînşii, dîndu-le şi cartea dumnealui de judecată la mîinile lor.

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

Iar după aceea trecînd cîtăva vréme s-au fost sculat un Hamza fecior al popei lui Vădislav, ginerele lui Ion deiacunul de la Șăgărceanul, de au fost mersu la Matei, feciorul Pîrvului logofăt, fratele Barbului pitar Fărcășanul, de au pîrît pe Manea și pe văru său Ion cum că nu sînt ei feciori Florei din Tîmburești și frățini-său lui Iane care s-au răscumpărat, ci sînt dintr-alți rumîni ai Fărcășanilor care nu sînt judeciți.

Și Matei feciorul Pîrvului Fărcășanul, după pîra lui Hamza, s-au apucat de acești oameni cu mare gîlceavă, vrînd să-i ia rumîni. Și aducîndu-i de față iar înaintea dumnealui vel ban, dumnealui vel ban au fost trimis de au adus pe acest Hamza de față, înaintea dumnealui, și l-au întrebat să spue adevărul cu ce dreptate i-au pîrît că nu sînt ei din Florea si din Iane, ci sînt dintr-alți rumîni, nerăscumpărați. Iar el n-au mai tăgăduit nimic ci au spus adevărul cum că nu sînt dintr-alți rumîni, ci sînt din Florea și din Iane care s-au răscumpărat, numai fiind părinții lor datori socru-său lui Ion diiaconul niște bani și în urma socru-său căutînd el acea datorie véchie de la acești oameni și neputînd scoate, în pizmă au mersu la Matei Fărcășanul de i-au pîrît că nu sînt din Flore și din Iane, ci sînt dintr-alți rumîni nejudeciți. Deci dumnealui vel ban, nici această mărturiseală a lui Hamza necrezînd, au judecat ca să-și găsească Manea și cu frate-său Ion 12 oameni buni dinprejurul lor ca să jure cum că Manea iaste feciorul Floarei și Ion feciorul lui Iane, carii s-au răscumpărat și jurînd să aibă pace de cătră toți boiarii din Fărcășani.

Deci, ei după judecata dumnealui vel ban au adus 12 oameni anume Nedelco ot Apele Vii i Stan ot Rujești i Gheorghe ot Belceni i Neagoe ot tam i Lupul ot tam i Gherghina ot Puțuri i Gostea pîrcălabul ot Belceni i Arghel ot tam i Preda vornicelul ot Șăgarcea i Mirea ot Belceni i Ghioia ot tam i Stanciul ot tam, de au mersu cu toții în bisérica domnească de la Craiova de au jurat cu mîinile pre sfînta evanghelie cum că Manea iaste fecior Floarei și Ion fecior lui Iane, care s-au răscumpărat, iar nu sînt dintr-alți rumîni nerăscumpărați, fiind ispravnicu sluga domnii méle Stoichiță căpitan de scutelnici, precum am văzut domniia mea și cartea cinstitului și credincios boiariului domnii méle Costandin Știrbéi vel ban, de judecată și de rămas la mîna Manei și a văru-său lui Ion.

Drept acéia și domniia mea încă am dat această carte a domnii méle Manei feciorul Floarei și lui Ion feciorul lui Iane den Tîmburești și fraților lor și feciorilor lor ca să fie în pace și slobozi de rumînie de acum înainte de către Mihai căpitan cu frate-său Costandin și de cătră văru-său Matei cu frații lui Fărcășani, mai mult val sau bîntuială să nu mai aibă pentru că au rămas boiarii Fărcășanii de lége și de judecată.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și credincioși boiarii domnii méle: pan Costandin Știrbei vel ban i pan Radul Golescul vel vornic i pan Șerban sin Șerban Grecianul vel logofăt i pan Toma Cantacuzino vel spătar i pan Șărban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩ i pan vel clucer i pan Ștefan Cantacuzino vel postelnic i pan Ianachie Văcărescul vel păharnic i pan Negoescul vel stolnic i pan Radul Cantacuzino vel comis i Radul Dudescul vel sluger i Neagoe Topliceanul vel pitar. Și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt. Și s-au scris cartea aceasta întru al 22 de ani din

https://biblioteca-digitala.ro

domniia domnii méle, aici în oraşul domnii méle în Bucureşti de Radu sin Badei logofăt Vlădescul.

April 28 dni, leat 7218 ⟨1710⟩

Costandin Conţescul vtori logofăt procitennomu

Ah. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 461—462. Copie rom.

53

16 iunie 1710

Megiaşii din satul Şovîrcu dau zapis de învoială mitropolitului Antim cu privire la îndatoririle la care consimt pentru locurile de hrană de pe moşie.

† Adecă noi megiiaşii din sat din Şovîrcu ot sud Vlaşca, carii ne vom pune mai jos numele înpreună cu preotul nostru, anume Petre, dat-am acest al nostru adevărat zapis ca să fie de bună credinţă la cinstită mîna sfinţiei sale părintelui chir Anthim, mitropolitul a toată Ţara Rumîneaseă, cum să s⟨e⟩ ştie că aflîndu-ne noi lăcuitori pe această moşie Şovîrcul care iaste a sfintei mitropolii, am vinit noi dentru a noastră bună voe de ne-am tocmit cu sfinţiia sa ca să arăm den an în an cîte doaozeci de chile de grîu şi să-l secerăm şi să-l treerăm tot noi şi să-l aducem cu carăle noastre la sfînta mitropolie şi să aducem la mitropolie şi lémne de foc cară 40, şi să facem şi fîn care 40, şi finul să se grămădească acolo pe loc. Însă grîul de săminţă de această dată să ni-l dea sfinţiia sa, iar de la anul înainte să se oprească săminţa den grîul ce să va face, iar cît va presosi să-l ducem la mitropolie. Deci plinind acéstia cîte scriu mai sus, noi încă să avem pace de alte lucruri ale sfintei mitropolii şi de dejmă de toate bucatele ce am face pe moşie pentru că aşa ni-am tocmit cu sfinţiia sa noi de a noastră bună voe şi făr⟨ă⟩ nici o silă.

Şi pentru mai adevărată credinţă ne-am pus mai jos dégetele în loc de peceţi şi iscăliturile ca să se crează.

Iunie 16 dni, leat 7218 ⟨1710⟩

Eu Popa Petru am iscălit cu mîna mea

Eu Stan, eu Nedea, eu unchiaş Cîrstea, eu Hristea, eu Stoia, eu Stanciul Stîngă, eu Ion nepot lui Stîngă, eu Nedelco Chesea, eu Ion Moldovean, eu Mihail Ciolacul, eu Iancul Cînceanul, eu Toma, eu Ioan şi alalţi săteni toţi.

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCCVI, doc. 18. Orig. rom.

54

⟨Tîrgovişte,⟩ 24 august 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ruminilor din satul Greaca să asculte de egumenul de la Mislea şi să nu se vîndă în sat decît vinul mănăstirii, sub ameninţarea că li se vor tăia urechile.

† Cartea răposatului Costandin Brîncoveanul voievod pentru rumînii de la satul Greaca ai mănăstirii Mislii, de poruncă să se ⟨su⟩pue sfintei mănăstirii.

https://biblioteca-digitala.ro

Milostiiu bojiiu Io Costandin voievod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor rumînilor de la Greaca care şădeţi pe moşiia mănăstirii Mislii. Către aceasta vă fac domnia mea în ştire că aicea înaintea domnii méle să jălui părintele Hrisanthu, egumenul de la Mislea, zicîndu cum că tăgăduiţi voi de ziceţi că nu sînteţi rumîni mănăstirii şi nu veţi să ascultaţi de céle ce vă dă învăţătură. De care arătă egumenul înaintea domnii méle şi un hrisov al Radului vodă Paisie şi alte hrisoave ale altor domni, întru care în hrisoavele acélea vă dovediţi toţi cîţi sînteţi de Greaca că sînteţi rumîni adevăraţi.

Deci iată că vă poruncescu domnia mea în vréme ce veţi vedea această carte a domnii méle, iar voi să căutaţi să vă supuneţi suptu ascultarea sfintei mănăstiri, să ascultaţi de toate ce vă va da părintele egumenul învăţătură, nimic să nu staţi înpotrivă.

Aşijderea spuse la domnia mea cum că nu îngăduiţi voi ca să să vînză vinurile mănăstirii acolea în Greaca pe moşiia mănăstirii, ci puneţi şi voi vinuri de să vînd acolea făr' de voia şi făr' de întrebăciunea părintelui.

De care lucru iată că vă poruncescu domnia mea de acum înainte, cum vă poruncescu domnia mea de toate să ascultaţi ce va da părintele învăţătură şi alte vinuri afară de vinurile mănăstirii acolea să nu mai vînză, că oricare din voi nu va asculta de porunca domnii méle şi veţi mai sta înpotriva egumenului, să ştiţi că voi trimite domnia mea om domnescu de vă va tăia urechile tuturor şi veţi petréce şi mai mare pedeapsă, într-alt chip să nu vă pară. Tolico pisah gospodstvo mi.

Avgust 24 dni, leat 7218 ⟨1710⟩

Arh. St. Buc. Ms. 465 (Condica m-rii Mislea), f. 49—49v.
Copie rom.

55

Tîrgovişte, 25 august 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de apărare lui Vlad cu fraţii lui, Stan şi Apostol, feciorii lui Pătru de la Bărbăteşti, care, ca rumîni ai lui Tudor logofăt au fost zălogiţi pentru 23 de taleri de stăpînul lor mănăstirii Arhanghelul şi plătind ei datoria, au rămas liberi.

Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi Vladului cu fraţii lui, Stan şi Apostol, feciorii lui Pătru de la Bărbăteşti, ca să fie în pace şi slobozi de rumînie, ei şi feciorii lor cîţi dumnezeu le va da, de către sfînta mănăstire Arhanghielul şi de către Ghenadie egumenul, pentru că avînd ei multă pîră şi gîlceavă înaintea domnii méle în divan, zicînd Ghenadie egumenul cum că sînt rumîni mănăstirii, vînduţi de Tudor logofăt Bărbătescul lui Partenie, ce au fost egumen pe acea vréme la leatul 7170, iar Vladul şi Stan şi Apostol, feciorii lui Pătru de Bărbăteşti, ei aşa să plîngea înaintea domnii méle cum că nu sînt rumîni vînduţi de stăpînul lor, făr' decît pe acea vréme trebuind stăpîne-său lui Tudor logofăt nişte bani, el nu i-au vîndut ci i-au pus zălog cu zapisul lui la Partenie egumenul drept ughi 23 şi cu tocmeală ca acéia, cînd ar putea aceşti rumîni să dea banii egumenului şi să-şi ia zapisul de zălojîre, să fie nişte oameni slobozi. Care Tudor logofăt, temîndu-s⟨e⟩ ca să nu încape aceşti

https://biblioteca-digitala.ro

oameni ,rumîni mănăstirii, el au luat zapisul de la părintele Partenie egumenul de l-au dat la mîna acestui rumîn, ca cînd ar putea să cîştige banii, să-i dea egumenului şi să fie slobozi de rumînie.

Şi ei după tocmeala ce -au avut, au dat taleri 12 de au dres un clopot al mănăstirii şi au mai dat taleri 4 de au zugrăvit raspetiia mănăstirii i o vacă drept taleri 6, care s-au făcut peste tot daţi dentr-înşii taleri 22. Şi avînd tocmeala cu Partenie egumenul să slujască la mănăstire şi să i s⟨ă⟩ ţie în seamă dentr-acei bani, pe an cîte taleri 4, ei au slujit de au plătit toţi banii şi au luat zapisul ce-l făcuse Tudor logofăt la Partenie egumenul de zălojirea lor şi nici cu atîta n-au fost, ci au scos şi cartea lui Vasilie ce au fost egumen în urma lui Partenie, de mărturiseală întărită cu pecétea mănăstirii şi iscăliturile tuturor călugărilor den mănăstire, de s-au citit toate în divan înaintea domnii méle.

Şi văzînd domniia mea cum că n-au fost vînduţi de stăpînul lor, ce au fost zălojiţi, şi cum că au avut tocmeală cu Partenie egumenul, cînd va putea ei să dea banii şi să fie slobozi, şi după tocmeala ce au avut, au dat banii şi au şi slujit mănăstirii de s-au plătit luîndu-şi şi zapisele la mîna lui.

Şi văzînd domniia mea şi din cartea lui Vasilie egumenul de mărturiseală cum că s-au plătit de toţi banii şi rămîn oameni slobozi, şi umblînd călugării în meşteşugul ca să-i rumînească pe'ntreg asuprindu-l cum că au furat scrisorile, derept acéia şi domniia mea am judecat şi am dat această carte a domnii méle Vladului şi cu fraţii lui, Stan şi Apostol, ca de acum înainte să fie în pace şi slobozi de rumînie de către mănăstirea Arhanghielul şi de către Ghenadie egumenul, pentru că au rămas de judecată din divan denaintea domnii méle.

Şi am întărit cartea aceasta cu tot sfatul şi credincioşi boiarii domnii méle: Costandin Ştirbei vel ban i Radul Golescul vel vornic i Şărban vel logofăt i Toma Cantacuzino vel spătar i Şărban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩, i...[1] vel clucer i Ştefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel păharnic i Pană Negoescul vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i Radul Dudescul vel sluger i Neagoe Topliceanul vel pitar şi ispravnic Costandin Conţescul vtori logofăt. Şi s-au scris cartea aceasta întru al 22 de ani den domniia domnii méle în oraş în Tîrgovişte de Negoiţă sin Negoiţă logofăt ot Tîrgovişte.

Avgust 25 dni, leat 7218 ⟨1710⟩

Costandin Conţescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc. Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 474v—475v. Copie rom.

56

Tîrgovişte, 16 septembrie 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de libertate lui Marin şi nepotului său Stanciul şi lui Nedelco, vărul lui Marin, ţărani din Dobroşeşti, rumîni ai mănăstirii Snagov, care s-au răscumpărat pentru suma de 90 de taleri; cu aceşti bani mănăstirea a cumpărat două pogoane de vie în dealul Negovanilor.

O carte de rumînie.

Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi, lui Marin şi ne-

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

potu-său Stanciului și lui Nedelco vărul lui Marin și feciorilor lor cîți dumnezeu le va da, ca să fie în pace și slobozi de rumînie de acum'nainte de cătră sfînta mănăstire Snagovul și de cătră săborul sfintei mănăstiri, pentru că fiind ei rumîni mănăstirii mai dănainte vréme din sat dîn Dobrișăști, iar cînd au fost în zilele domnii méle, leat 7204, fiind egumen la mănăstirea Snagovul sfinția sa părintele nostru chir Anthim, ce iaste acum mitropolit țărăi, și aflîndu-i unde sînt și cum că sînt rumîni mănăstirii, au fost trimis la dînșii ca să vie dăn bună voia lor iar în satul mănăstirii în Dobrișăști, iar ei n-au vrut să vie, zicîndu că nu sînt rumîni mănăstirii. Și sfinția sa văzînd că nu vor să vie, au fost trimis un om domnescu cu cartea domnii méle dă i-au adus și au venit dă s-au întrebat dă față înaintea domnii méle în divan.

Și așa zicea Marin i vnuc ego Stanciul și cu văru său Nedelco, cum că nu sînt rumîni, scoțînd și cartea răposatului Costandin Șerban voevod și altă scrisoare a unui egumen ce au fost pă acea vréme de s-au citit dănaintea domnii méle în divan, și așa scriia cum că nu sînt rumîni.

Iar sfinția sa părintele Anthim au scos altă carte ce au fost găsit la mănăstire iar a acestuiaș răposat ce s-au zis mai sus domnu, făcută mai pă urmă cu un an decît cartea lor, în care scriia cum că s-au mai pîrît în urmă cu acel egumen și au rămas ei de judecată să fie tot rumîni mănăstirii.

Deci văzînd domniia mea că cartea lor iaste mincinoasă și cartea mănăstirii iaste bună, le-am spart cartea dăn divan și i-am dat să fie iar rumîni mănăstirii cum au fost și mai 'nainte vréme. De care lucru, cunoscînd ei că într-acest chip nu să vor putea mîntui să scape de rumînie, au căzut cu mare rugăminte la sfinția sa și la tot săborul sfintii mănăstiri Snagovul, ca să s⟨e⟩ răscumpere de rumînie. Și sfinția sa au făcut după rugăciunea lor și au dat ei taleri 90, cu care bani au cumpărat mănăstirea 2 pogoane dă vie în dealul Negovanilor pre valea Ursoii de la Drăghici sin Voinii ot Albești, ca să fie mănăstirii acéste vii dă moștenire în véci, și ei să fie slobozi de rumînie, dîndu-le și cartea sfinții sale la mîna lor, precum o am văzut domniia mea, iscălită dă sfinția sa și dă tot săborul sfintei mănăstiri, fiind întărită ș cu pecétea mănăstirii.

Drept acéia și domniia mea încă le-am dat această carte a domnii méle ca să fie în pace și slobozi de rumînie de acum'nainte dă cătră sfînta mănăstire Snagovul și dă cătră tot săborul sfintii mănăstiri, nici un val sau bîntuială să n-aibă.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și credincioși boiarii domnii méle: Costandin Știrbéi vel ban i Radul Golescul vel vornic i Șerban sin Șărban Greceanul vel logofăt i Toma Cantacuzino vel spătar i Șărban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩ i...[1] vel cliucer i Ștefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel păharnic i Pană Negoescul vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i Radul Dudescul vel slujer i Neagoe Topliceanul vel pitar, și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt. Și s-au scris car-

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

tea aceasta întru al 22 dă ani dăn domniia domnii méle, aici în oraşul domnii méle în Tîrgovişte de Gherghe sin Ianę logofăt.

Sep⟨temvrie⟩ 16 dni, leat 7219 ⟨1710⟩

Costandin Conţescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., 705 (Condica Marii logofeţii ← C. Brîncoveanu), f. 478—478v. Copie rom.

57

Tîrgovişte, 18 septembrie 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romineşti, dă carte de libertate lui Odor şi fratelui său Gheorghe şi unchiului său Dumitru cu feciorii lor, rumîni ai mănăstirii Snagov, care s-au răscumpărat pentru suma de 120 de taleri; cu aceşti bani mănăstirea a cumpărat patru pogoane de vie în dealul Negovanilor

O carte de ruminie.

Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi lui Odor şi frăţine-său lui Gheorghe şi unchiu său Dumitru şi cu feciorii lor cîţi dumnezeu le va da, ca să fie în pace şi slobozi de rumînie de acum înainte de cătră sfînta mănăstire Snagovul şi de cătră tot săborul sfintii mănăstiri, pentru că fiind ei rumîni mănăstirii mai dănainte vréme, dăn sat dăn Dobrişăşti, iar cînd au fostu în zilele domnii méle leat 7204, fiind la mănăstirea Snagovul egumen sfinţiia sa părintele nostru chir Antim, ce iaste acum mitropolit ţării, şi aflîndu-i unde sînt şi cum că sînt rumîni mănăstirii, au fost trimis la dînşii ca să vie dăn bună voia lor iar în satul mănăstirii, în Dobrişăşti, iar ei n-au fost vrut să vie, zicînd că nu sînt rumîni mănăstirii. Şi sfinţia sa văzînd că nu vor să vie, au fost trimis om domnescu cu cartea domnii méle dă i-au adus.

Şi au venit dă s-au întrebat dă faţă înaintea domnii méle în divan şi aşa zicea Odor şi cu frate-său Gherghe şi cu unchiu lor Dumitru, cum că nu sînt rumîni scoţînd şi carte a răposatului Costandin Şărban voevod şi altă scrisoare a unui egumen ce au fost pă acea vreme dă s-au citit dănaintea domnii méle în divan şi aşa scriia cum că nu sînt rumîni. Iar sfinţia sa părintele Antim au scos altă carte ce au fost găsit la mănăstire iar acestuiaş răposat ce s-au zis mai sus domn, făcută mai pă urmă cu un an decît cartea lor, în care scria cum că s-au fost mai pîrît în urmă cu acel egumen şi au rămas ei dă judecată să fie tot rumîni mănăstirii. Deci văzînd domniia mea cum că cartea lor iaste mincinoasă şi cartea mănăstirii iaste bună, le-am spart cartea dăn divan şi i-am dat să fie iar rumîni mănăstirii cum au fost şi mai 'nainte. De care ei cunoscînd că într-alt chip nu să vor putea mîntui să scape de rumînie au căzut cu mult rugăminte la sfinţia sa şi la tot săborul sfintei mănăstiri Snagovul ca să s⟨e⟩ răscumpere de rumînie. Şi sfinţia sa au făcut după rugăciunea lor şi au dat ei bani gata taleri 120, cu care bani au cumpărat mănăstirea 4 pogoane de vie în dealul Negovanilor pre valea Ursoii, de la Drăghici sin Voinii ot Albeşti, ca să fie sfintii mănăstiri acéste vii dă moştenire în véci şi ei să fie slobozi dă rumînie, dîndu-le şi cartea sfinţii sale la mîinile lor precum o am văzut domniia mea iscălită dă sfinţia sa şi de tot săborul sfintei mănăstiri, fiind întărită şi cu pecetea mănăstirii.

https://biblioteca-digitala.ro

Drept acéea și domniia mea încă am dat această carte a domnii méle lui Odor și frăține-său lui Gheorghe și unchiu-său lui Dumitru și feciorilor lor și a tot neamul lor, ca să fie în pace și slobozi dă rumînie de acum 'nainte de cătră mănăstirea Snagovul și de cătră tot săborul sfintii mănăstiri.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și credincioși boiarii domnii méle pan Costandin Știrbéi vel ban, pan Radu Golescul vel vornic i Șerban sin Șerban Greceanul vel logofăt i Toma Cantacuzino vel spătar i Șărban Bojoreanul vel vistiar i pan...[1] vel cliucer i Ștefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel păharnic i Pană Negoescul vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i pan Radul Dudescul vel slujer i Neagoe Topliceanul vel pitar și ispravnic Costandin Conțescu vtori logofăt. Și s-au scris cartea aceasta întru al 22 dă ani dăn domniia domnii méle, aici în orașul domnii méle, în Tîrgoviște, de Gherghe sin Iane logofătul.

Sept⟨emvrie⟩ 18 dni, leat 7219 ⟨1710⟩

Costandin Conțescu vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 477—477v. Copie rom.

58

Tîrgoviște, 3 noiembrie 1710

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Rominești, cercetează judecata lui Șerban șetrarul cu Ion rumînul și ceata lui, care au susținut că sînt oameni liberi, hotărînd ca și ei împreună cu ceilalți locuitori din Iablanița, să fie rumîni ai jeluitorului.

O carte a lui Șărban șătrariul pentru satul Iablanița.

Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi boiariului domnii méle Șărban șătrariul, feciorul Predei pitar Brătășanul, nepotul lui Dumitru pitar Filișanul și cu feciorii lui cîți dumnezeu îi va da, ca să-i fie lui satul Iablanița ot sud Mehedinți, tot satul cu tot hotarul și cu toți rumînii cîți să vor afla, den cîmpu, den pădure, den apă, den siliștea satului, de pretutindinilea, den hotar păn' în hotar, pre bătrîni hotară și pre sémne, pentru că acest sat Iablanița cu toți rumînii și cu tot hotarul iaste al lui Șărban șătrariul de zéstre despre mumă-sa, jupîneasa Ilinca, fata lui Dumitru Filișanul, încă mai denainte vréme, și tot l-au ținut pre seama lor cu bună pace pînă acum în zilele domnii méle. Deci cînd au fost acum, iar un rumîn anume Ion cu frații lui, Baico și Stan, feciorii Pîrvului Ghidel cu nepoții lor anume Ghiorghie i Neagoe, feciorii lui Ion Busii den sat den Iablaniță, ei s-au sculat cu pîră zicînd cum că nu sînt rumîni și au fost venit înaintea domnii méle plîngîndu-să cum că-i împresoară Șărban șătrar de-i rumînește în silă, făr' de nici o dreptate.

Deci domniia mea am poruncit cu cartea domnii méle la cinstitul și credinciosul boiariul domnii méle Costandin Știrbéi vel ban de au adus pe Șărban șătrariul și pre Ion rumînul cu frații lui și cu nepoții

[1] Loc alb

https://biblioteca-digitala.ro

lor ca să facă adeverință dreaptă pentru Ion rumînul cu ceata lui și cu nepoții lor, sînt rumîni lui Șărban șătrariul, au sînt oameni slobozi?.

Deci boiariul domnii méle Costandin Știrbei vel ban, după porunca domnii méle au trimis de au adus pe Șărban șătrariul acolo la scaonul Craiovii de au stătut de față cu Ion rumînul și așa au tăgăduit Ion rumînul cum că nu iaste rumîn lui Șărban șătrariul, nici are nici o treabă cu dînșii, ce-i rumînéște în silă făr' de nici o dreptate. Iar Șărban șătrariul, el așa au zis înaintea boiariului domnii méle, cum că acest sat Iablanița mai dinainte vréme au fost al lui Stamatie aga și al nepoților lui, Necula i Udrea și Ion din Vardiniță. Deci cînd au fost în zilele răpăosatului Matei vodă, iar Dumitru pitar Filișanul, moșul lui Șărban șătrariul au fost cumpărat acest sat Iablanița cu tot hotarul și cu toți rumînii de la Stamatie aga și de la nepoții lui, drept 40.000 de aspri gata, și după cumpărătoare l-au fostu dat de zéstre fie-sa jupînésii Ilincăi, muma lui Șărban șătrar, și l-au stăpînit părinții lui din zilele lui Matei vodă și el pîn' acum, și au scos și hrisovul lui Matei vodă iscălit că l-au fost făcut moșu-său Dumitru pitar Filișanul după cumpărătoarea acestui sat Iablanița, care scriia rumînii toți anume, și s-au aflat și Preda rumînul, tatăl Pîrvului Ghidel, scris de rînd cu alți rumîni. Deci boiariul domnii méle Costandin Știrbéi vel ban vrînd ca să dovedească dreptatea și să afle lucrul pe amăruntul, au trimis de au adus rumînii den satul Iablanița și 6 megiași denprejur acolo la scaonu de i-au întrebat tot pe rînd și așa au mărturisit rumînii cum că Ion nepotul Predii, feciorul Pîrvului, iaste rumîn împreună cu dînșii și i-au stăpînit Dumitru pitarul și fii-său Barbul vel comis pîn' i-au dat de zéstre surori-sa Ilincăi și tată-său Preda pitarul și el pîn' acum. Iar cei 6 megiași și cu Ion rumînul tăgăduia și zicea că Ion iaste fecior Predii sîrbul iar nu iaste al Pîrvului Ghidel, nici iaste rumîn lui Șărban șătrar.

Deci Șărban șătrariul, el au scos hrisovul lui Matei vodă de s-au citit și al doilea rîndu și s-au aflat și Preda sîrbul și Preda, tatăl lui Ion, scris de rînd cu alți rumîni. Și așa au adevărat boiariul domnii méle Costandin vel ban, cum că Ion cu bună adeverință iaste rumîn și să trage din Preda rumînul și i-au stăpînit Dumitru Filișanul și Șărban șătrariul pîn' acum, pe cum scrie și hrisovul răposatului Matei vodă.

Drept acéia și boiariul domnii méle pe dreptate au judecat și au dat pe Ion rumînul cu frații lui și cu nepoții lor care-i scriu mai sus din divan, de la scaonul Craiovii, în mîna lui Șărban șătrariul Brătășanul ca să-i stăpinească rumîni, pe cum i-au stăpînit moșu-său și tată-său, Preda pitar.

Iar Ion rumînul cu frații lor și cu nepoții lor nici pre această judecată nu s-au lăsat, ci iar s-au rădicat cu pîră și au venit al treilea rînd cu Șărban șătrariul înaintea domnii méle. Deci domniia mea i-am dat pe seama cinstiților și credincioșilor boiarilor domnii méle Radul Golescul vel vornec i Șărban Bojoreanul vel vistiar i Ștefan Cantacuzino vel postelnic i Radul Cantacuzino vel comis i pan Pană Negoescul vel stolnic, de le-au luat seama acum de iznoavă și le-au citit toate cărțile și au văzut și au adevărat cum că Ion cu frații lui sînt rumîni lui Șărban șătrar și umblă ca niște oameni răi și făr' dă ispravă. Deci și boiarii domnii méle iar după adeverință iar i-au dat den divan în mîna lui Șărban șătrariul, precum am văzut domnia mea hrisovul răpăosatului

https://biblioteca-digitala.ro

Matei vodă și cartea boiariului domnii méle Costandin Știrbéi vel ban de judecată și de rămas la mîna lui Șărban șătrar.

Drept acéia și domniia mea, după judecățile ce scriu mai sus, încă i-am dat această carte a domnii méle ca să stăpînească acest sat Iablanița cu toți rumînii, el și copiii lui în véci. Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și cu credinciosi boiarii divanului domnii méle: pan Costandin Știrbéi vel ban i pan Radul Golescul vel vornic i pan Șărban vel logofăt i Toma Cantacuzino vel spătar, Șărban Bojoreanul vel vistiariu i Ștefan Cantacuzino vel postelnic i Ianachie Văcărescul vel paharnic i Pană Negoescul vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i Radu Dudescul vel slujer i Neagoe Topliceanul vel pitar și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt. Și s-au scris cartea aceasta întru al doaozăcilea și doi de ani din domniia domnii méle în orașul scaonului domnii méle în Tîrgoviște de Anghelachie sin Mihai logofăt tîrgovișteanul.

Mesița noemvrie 3 dni, leat 7219 ⟨1710⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 479—480. Copie rom.

59

20 martie 1711

Ion martalog Căprioreanul din Cîrstienești, fost rumîn al lui Pavel călugărul care la moarte l-a eliberat de rumînie împreună cu moșia, vinde egumenului de la Argeș, Ghenadie, nepot lui Pavel, pămîntul său pe suma de 17 taleri vechi.

† Adecă eu Ion martalog Căprioreanul ot Cîrstienești, cum să s⟨e⟩ știe că fiind noi rumîni lui Pavel călugărul din Cîrstienești, noi și cu moșie noastră, la moartea lui ne-au ertat de rumînie și ne-au ertat și moșiia să fie a noastră. Și tot avînd gîlceavă cu călugării di la Văléni zicînd că n-avem moșie în Cîrstienești, mers-am la părintele Ghenadie egumenul ot Argeș și i-am vîndut moșia noastră care ne-a o ertat stăpînul nostru Pavel călugărul, însă o siliște în Cîrsteenești care să chiamă Ionelul cu toate locurile și livezile cîte am avut noi și cu pădure dă la Valea Bocănitei pre den sus și din hotar în sus pînă în Pravăț, în taleri 17 vechi, de a mea bună voe și eu am rămas făr' de moșie, slobod fiind; părintele Ghenadie nepot lui Pavel și știindu-ne că avem moșie, am dat-o sfinții sale, iar sfinția sa cui va vrea să o dea cu zapisul nostru și să-i fie moșie în veac dă către mine și dă către copiii miei.

Și pentru credința mare ne-am iscălit mai jos ca să crează

Mart 20 dni, 7219 ⟨1711⟩

Mărturii încă au fost.

Eu Ion martalogul Căprioreanul.

Eu Nicodim proigumen ⟨ot Argeș⟩[1] martor, eu Clement clisiarh, eu diacon Radu potropop[2] ot Argeș martor.

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CLVII, doc. 113, 114.

Orig. rom. în dublu exemplar.

[1] În documentul 114.

[2] Așa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

60

8 aprilie 1711

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Românești, poruncește pîrcălabilor din toate satele indicate să dea pe oamenii mănăstirii Govora, iar cei ce s-ar opune să aibă dreptul, trimisul domniei, să-i bage în butuci.

Milostiiu bojiiu Io Costantin voevod și domn. Scriem domniia mea voaoă tuturor pîrcălabilor și voaoă tuturor oamenilor di prin satele și di prin toate județele care scriu în foița domnii méle cea pecetluită, să aveți a dare pre toți oamenii mănăstirii Govora, pre toți și cu toate bucatele lor cîți vor fi scrișì în foița domnii méle, iar cine s-ar ispiti a nu-i dare, să fie volnic sluga domnii méle, să-i bage în butuci și să-i aducă aicea la domniia mea, și de către niminea opreală să n-aibă pentru că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Aprilie 8 dni, văleat 7219 ⟨1711⟩

Io Costandin voevod

Loc pecete Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 443 (Condica m-rii Govora), f. 213 v.
Copie rom.

61

⟨București,⟩ 3 mai 1711

Constantin comisul dăruiește cumnatului său Ianache Văcărescu vel clucer, un rumîn din satul Gemenile, cu trei feciori.

† Eu Costandin comis sin Costandin biv vel paharnic, nepotul Radului biv vel armaș, dat-am zapisul mieu la mîna dumnealui cumnatului Ianache Văcărescu vel clucer, ca să fie de bună credință, pentru că pentru multă căutare și milă ce face cu mine la neputința mia și la slăbiciunea mia, i-am dăruit dumnealui un rumîn din sat din Gemenile de pe apa Dîmboviții, anume Ion sin Oprea Crînpot cu 3 feciori ai lui, anume: Mușat, Dragomir, Pîrvul, ca să-i fie dumnealui și coconilor dumnealui rumîni stătători ohabnici. Pentru că acești rumîni îmi sîntu și mie de baștină de la moșu mieu Radul armașul și cînd m-am înpărțit cu frate-mieu, Gligorașco, au căzut acești rumîni cu moșiile lor în partea mia, precum scriu și zapisele noastre, care le-am făcut unul la mîna altuia. Ci să aibă a stăpîni dumnealui acești rumîni cu pace de către nepoții miei și de către tot neamul mieu, însă ruminul i l-am dăruit dumnealui făr' de moșie.

Și mărturii boiarii care vor iscăli mai jos. Și eu pentru credința mie-am iscălit numele cu mîna mia să s⟨e⟩ crează.

Mai 3 dni leat 7219 ⟨1711⟩

Costandin comis sin Costandin biv vel păharnic

Șerban vel logofăt mărturie

Șărban vel vist⟨ier⟩ Boj⟨oreanu⟩ mart⟨or⟩

Iordache Cr⟨ețulescul⟩ vel paharnic, mărturie.

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fondul M. Kogălniceanu, pach. LX, dosar 9, doc. 25.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Tîrgoviște,⟩ 25 ianuarie 1712

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare lui Dumitru diacon și cetei lui din Brătulești, reclamați ca rumîni de către mănăstirea Rîncăciovul, deoarece ei au fost oameni străini, „sîrbi". veniți în țară.

O carte a lui Dumitru diacon ca să aibă pace de rumînie.

Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi lu Dumitru diiacon cu frații lui: Neacșul i Radul sin Stoian diiacon, nepoții lui Pătru din Brătulești și cu verii și cu nepoții lor și cu feciorii lor, ca să fie în pace de acum înainte și slobozi de rumînie ei și cu toți feciorii lor de către sfînta mănăstire Rîncăciovul, unde iaste hramul Văvidenii bogoroditii și de către părintele Daniil egumenul și de către tot săborul sfintii mănăstiri și de către alți egumeni ce vor fi de acum înainte, de către nimini nici un val și nici o bîntuială să n'aibă, pentru că acești oameni ce scriu mai sus, ei au fost niște oameni streini, sîrbi, veniți aici în țară mai de'nainte vréme, și tot au avut pace de rumînie de către tot omul. Iar cînd în zilele lui Matei vodă, sculatu-s-au Sava egumenul care au fost la mănăstirea Rîncăciovul, cu pîră asupra lui Dumitru diiacon cu frații lui, Neacșul i Radul, zicîndu cum că sînt rumîni mănăstirii Rîncăciovului și au avut pîră la divan înaintea lui Matei vodă și au fost rămas egumenul de judecată precum scrie și cartea lui Matei vodă de pîră și de rămas la mîna lui Dumitru diiacon, și de atunci încoace tot au avut pace de rumînie.

Iar după aceia cînd au fost acum în zilele domnii méle, sculatu-sau Daniil egumenul de la mănăstirea Rîncăciovul împreună și cu alți călugări d-au apucat pe Dumitru diiaconul cu frații lui și cu verii lui ca să-i rumînească în silă făr' de dreptate. Deci Dumitru diiacon cu frații lui și cu verii lui nu s-au suferit, ci au venit înaintea domnii méle, la divan, de s-au întrebat de față cu Daniil egumenul de la Rîncăciov înaintea domnii méle în divan. Într-aceia Dumitru diiacon, el au scos cartea lui Matei vodă de pîră și de rămas ce au avut tat-său, moșu său, cu Sava egumenul, iar Daniil egumenul n-au avut nici o scrisoare la mănăstire pentru acești oameni.

Într-aceia domniia mea nici așa n-am lăsat, ci am dat lui Dumitru diiacon cu frații lui și cu nepoții lui, lége cu 12 megiași ca să jure de către mănăstirea Rîncăciovul cum că nici moșii lor, nici părinții lor, nici ei nu sînt rumîni mănăstirii Rîncăciovul, fiind ispravnecu la jurămînt sluga domnii méle Zaharia vtori portar. Deci au rămas Daniil egumenul și cu călugării de la mănăstirea Rîncăciovul de judecată dinaintea domnii méle din divan, precum am văzut domniia mea și cartea lui Matei vodă și cartea acelor 12 megiași jurători la mîna lui Dumitru diiacon și a fraților lui și a nepoților lui.

Drept acéia și domniia mea încă am dat această carte a domnii méle lui Dumitru diiacon și fraților lui și cu verii lor și cu nepoții lor, ca să-i apuce[1] de rumînie și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și cu credincioși boiarii domnii méle: pan Costandin Știrbei vel ban i pan Radu

[1] Corect: apere.

https://biblioteca-digitala.ro

Golescul vel vornec i Şărban vel logofăt i pan Ştefan Cantacuzino vel spătar i Şărban Boj⟨o⟩reanul vel vistiiar i Ianachie Văcărescul vel clucer i Iordachie Creţulescul vel postelnic i pan Neagoe vel stolnic i Radul Dudescul vel păharnic i Radul Cantacuzino vel comis i Gligorie Băleanu vel sluger i Neagoe Topliceanul vel pitar şi ispravnec Costandin Conţescul vtori logofăt. Şi s-au scris cartea aceasta întru al doaozecilea şi trei de ani din domniia domnii méle de Anghelache logofeţelul sin Mihai logofăt tîrgovişteanul.

Ghen⟨arie⟩ 25 dni, 7220 ⟨1712⟩

Costandin Conţescul vtori logofăt procitenomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 499—500. Copie rom.

63

Tîrgovişte, 25 ianuarie 1712

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romineşti, dă carte de apărare lui Şărbu din Fureşti şi cu ceata lui, ca să fie „slobozi de rumînie" din partea mănăstirii Rîncăciovul, deoarece au dovedit că sînt străini, „sîrbi", veniţi în ţară.

O carte a lui Şărbu ca să aibă pace de rumînie.

Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi lui Şărbu, feciorul Neacşului, nepotul Vladului, şi cu văru său Gavrilă, feciorii Oprii, nepoţii lui Cîrstian den Fureşti şi cu feciorii lor, ca să fie în pace şi slobozi de rumînie de cătră sfînta mănăstire Rîncăciovul şi de către părintele Daniil egumenul şi de către tot săborul sfîntii mănăstiri şi de cătră alţi egumeni ce vor fi de acum înainte, de către nimini nici un val şi nici o bîntuială de rumînie să n-aibă, pentru că aceşti oameni ce scriu mai sus, ei au fostu nişte oameni streini, sîrbi, veniţi aici în ţară mai denainte vréme şi tot au avut pace di rumînie di cătră tot omul. Iar cînd au fost în zilele lui Matei vodă sculatu-sau Sava egumenul ce au fost la mănăstirea Rîncăciovul, cu pîră asupra lui Şărb şi a fraţilor lui zicînd cum că sînt rumîni mănăstirii Rîncăciovul şi au avut pîră la divan înaintea lui Matei vodă şi au fost rămas egumenul de judecată, precum scrie şi cartea lui Matei vodă de pîră şi de rămas la mîna lui Şărbu, şi de atunci încoace tot au avut pace de rumînie. Iar după acéia cînd au fost acum în zilele domnii méle, sculatu-s-au Daniil egumenul de la mănăstirea Rîncăciovul, împreună cu alţi călugări de acolo, de au apucat pe Şărbu cu fraţii lui şi cu verii lui ca să-i rumînească în silă, făr' de dreptate.

Deci Şărbu cu fraţii lui şi cu verii lui nu s-au suferit, ci au venit înaintea domnii méle în divan, de s-au întrebat de faţă cu Daniil egumenul de la Răncăciov şi cu alţi călugări de acolo. Într-aceea Şărbu şi cu fraţii lui şi cu nepoţii lor, ei au scos cartea lui Matei vodă de pîră şi de rămas, ce au avut moşul lui Şărbu cu Sava egumenul, iar Daniil egumenul n-a avut nici o scrisoare la mănăstire pentru aceşti oameni.

Într-acéia domniia mea, nici aşa n-am lăsat, ci am dat lui Şărbu şi cu fraţii lui şi cu nepoţii lor, lége cu 12 megiaşi ca să jure de către

https://biblioteca-digitala.ro

mănăstirea Rîncăciovul cum că nici moșii lor, nici părinții lor, nici ei n-au fost rumîni mănăstirii Rîncăciovul, ci au fost slobozi de rumînie și slugi domnești, dărăbanți. Deci cînd au fost la zi și la soroc, Șărbu cu frații lui și-au adus toată légea deplin aici la scaonul domnii méle din Tîrgoviște, de au jurat în sfînta bisérică cu mîinile pre sfînta evanghelie cu sufletele lor că n-are mănăstirea Rîncăciovul nici o treabă cu dînșii pentru rumînie, fiind ispravnic la jurămînt sluga domnii méle, Zaharia vtori portar. Deci au rămas Daniil egumenul și călugării de la mănăstirea Rîncăciovul de légе și de judecată, înaintea domnii méle din divan, precum am văzut domniia mea și cartea lui Matei vodă, la mîna lui Șărbu și a nepoților lui. Drept acéia și domniia mea încă am dat această carte a domnii méle lui Șărbu și fraților lui ca să aibă pace de rumînie.

Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și cu credincioșii boiarii divanului domnii méle: pan Costandin Știrbéi vel ban i pan Radu Golescul vel vornec i Ștefan Cantacuzino vel spătar i Șărban Boi⟨oreanul⟩ vel vistiiar i Ianachie Văcărescul vel clucer i Iordachie Crețulescul vel postelnic i Radu Dudescul vel păharnic i Pană vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i Gligorie Băleanu vel slugér i Neagoe Topliceanul vel pitar și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt. Și s-au scris cartea aceasta întru al 23 de ani din domniia domnii méle, în orașul scaonului domnii méle în Tîrgoviște de Anghelachie sin Mihai logofăt tîrgovișteanul.

Ghen⟨arie⟩ 25 dne, leat 7220 ⟨1712⟩
Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 500—501. Copie rom.

64

Tîrgoviște, 28 ianuarie 1712

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de apărare lui Vasile, fiul lui Nan și nepotului său Stoian, fiul lui Oprea din Cîrstiani, pîriți ca rumîni de către egumenul mănăstirii Rîncăciovul, deoarece la judecată s-a dovedit că ei au fost străini, „sîrbi", veniți în țară.

O carte a lui Vasilie, feciorii [1] lui Nan, ca să aibă pace de rumînie de către mănăstirea Rîncăciovul.

Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi lui Vasilie sin Nan și nepot⟨ului⟩ său, lui Stoian sin Oprii din Cîrstiani, ca să fie în pace și slobozi de rumînie de către sfînta mănăstire Rîncăciovul, el și cu frații lui și cu nepoții lui și de către părintele Daniil egumenul și de către tot săborul sfintii mănăstiri și de către alți egumeni ce vor fi de acum înainte, de către nimini nici un val și nici o bîntuială de rumînie să n-aibă, pentru că acești ce scriu mai sus, ei au fost oameni streini, sîrbi veniți aici în țară, mai dinainte vréme și tot au avut pace de rumînie de către tot omul.

[1] Așa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

Iar cînd au fost în zilele lui Matei vodă, sculatu-s-au Sava egumenul ce au fost la mănăstirea Rîncăciovul, cu pîră asupra lui Vasilie, zicînd cum că sînt rumîni sfintii mănăstiri şi au avut pîră la divan înaintea lui Matei vodă şi au fost rămas Sava egumenul de lége şi de judecată precum scrie şi cartea lui Matei vodă di pîră şi di rămas la mîna lui Vasilie şi di atunci încoace tot au avut pace de rumînie.

Iar cînd au fost acum în zilele domnii méle, sculatu-s-au Daniil igumenul de la mănăstirea Rîncăciovul înpreună şi cu alţi călugări de la mănăstire de au apucat pe Vasilie cu fraţii lui şi cu verii lui ca să-i rumînească în silă făr' de dreptate. Deci Vasilie cu fraţii lui şi cu verii lui nu s-au suferit ci au venit înaintea domnii méle în divan de s-au întrebat de faţă cu Daniil egumenul de la Rîncăciov şi cu alţi călugări de acolo, înaintea domnii méle, în divan.

Într-acéia Vasilie, el, au scos cartea lui Matei vodă de pîră şi de rămas ce au avut moşul lui Vasilie cu Sava egumenul, iar Daniil egumenul n-au avut nici o scrisoare la mănăstire pentru aceşti oameni.

Într-acéia domniia mea nici aşa n-am lăsat, ci am dat lui Vasilie cu fraţii lui şi cu nepoţii lor lége 12 megiaşi ca să jure de cătră mănăstirea Rîncăciovul cum că nici moşii lor, nici părinţii lor n-au fost rumîni mănăstirii Rîncăciovul, ci au fost oameni streini slobozi de rumînie şi slugi domneşti dărăbanţi mai dinainte.

Deci cînd au fost la zi şi la soroc, Vasilie cu fraţii lui şi-au adus toată légea deplin aici la scaonul Tîrgovişti, de au jurat în sfînta biséricâ cu mîinile pe sfînta evanghelie cu sufletele lor, cum scrie mai sus, că n-are mănăstirea Rîncăciovul nici o treabă cu dinşii pentru rumînie, fiind ispravnic la jurămînt sluga domnii méle Zaharia vtori portar.

Deci au rămas Daniil egumenul şi călugării de la mănăstirea Rîncăciovul de lége şi de judecată şi cartea celor 12 megiaşi jurători la mîna lui Vasilie şi a fraţilor şi a nepoţilor lui.

Drept acéia şi domniia mea încă le-am dat această carte a domnii méle lui Vasilie şi fraţilor lui ca să aibă pace de rumînie. Şi am întărit cartea aceasta cu tot sfatul şi cu credincioşi boiarii domnii méle: pan Costandin Ştirbéi vel ban i pan Radu Golescul vel vornic, i pan Şărban vel logofăt i pan Şărban Bojoreanul vel vistiar i Ştefan Cantacuzino vel spătar i Ianachie Văcărescul vel cliucer i pan Iordachie Creţulescu vel postelnic i Radul Dudescul vel paharnic i Pană Negoescul vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i Grigorie Băleanu vel slugér i Neagoe Topliceanul vel pitar şi ispravnic Costandin Conţescul vtori logofăt.

Şi s-au scris cartea aceasta întra al doaozecilea şi patru de ani din domniia domnii méle în oraşul scaonului domnii méle în Tîrgovişte de Anghelachie sin Mihai logofăt tîrgovişteanul.

Ghen⟨arie⟩ 28 dni, leat 7220 ⟨1712⟩

Costandin Conţescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 501—502. Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

65

⟨Bucureşti,⟩ 19 august 1712

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romineşti, porunceşte moşnenilor şi megieşilor din Ceteoara să nu mai împresoare moşia mănăstirii Cernica, luînd venitul dijmei, iar cei ce vor cultiva pe acea moşie, să dea egumenului dijma cuvenită.

† Milostieiu bojieiu Io Costandin voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor moşnénilor i megiaşilor de la Ceteoara. Cătră aceasta vă facu domniia mea în ştire că aici la domnia mea să jălui părintele egumenul de la mănăstirea Cernicăi vornicul, cum că avînd o moşie acolo la Citeoara, să pun unii şi alţii de o împresoară şi ce iaste venitul, dijma, mănîncă tot ei.

Deci, iată că vă poruncescu domnia mea să căutaţi să mérgeţi acolo la acea moşie şi să o alégiţi de cătră alţii precum veţi şti cu sufletele voastre mai cu dreptul. Şi cini ce au arat estimpu pe acea moşie să-şi dea toţi dijma că vor păţi nevoe. Şi di acum 'nainte să să ferească toţi dă acea moşie să nu o mai împresoare au să-i ia dijma, că unii ca aceia vor păţi mare nevoe. Ci cine va ara şi să va hrăni pe acea moşie să-şi dea toţi dijma la mănăstire.

Într-alt chip să nu fie. Tolico pisah gospodstvo mi.

Avgust 19 dni, 7220 ⟨1712⟩

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

⟨Pe verso:⟩ Pentru moşia Citioara la Săraru

Arh. St., Mitropolia Bucureşti, pach. LXIV, doc. 13.

Orig. rom., pecete aplicată.

66

Cerneţi, 3 octombrie 1712

Chircă Rodeanul, căpitan de Cerneţi, judecă reclamaţia făcută la domnie de către Ion Cocoleul şi Necula, rumîni ai mănăstirii Strehaia, împotriva egumenului Sava, că le-a luat vite, stupi şi bani şi hotărăşte ca Necula să-şi primească două vite, iar pentru restul pretenţiilor, rămîn de judecată.

Cartea Chircăi Rodean⟨ul⟩ vel căpitan za Cerneţi de la leat 7221, ce au dat-o părintelui Savei egumenul străhăianu după jud⟨ecata⟩ ce i-au judecat cu nişte rumîni ai mănăstirii pentru 6 capete de vită.

Chirca Rode⟨a⟩nul vel căpitan za Cerneţi, dat-am cartea noastră de judecată sfinţii sale părintelui Savei egumenul ot Străhaia, ca să fie în pace de acum înainte de cătră Ion Cocoleul i Necula, rumînul mănăstirii ot tam, pentru că făcînd aceşti oameni jalbă înaintea mării sale domnului nostru Io Costandin Basarab voevod cum că le-au luat părintele Sava egumenul 2 boi şi le-a tăiat 4 capete de vite dă vaci şi le-au luat şi 2 stupi şi le-au luat şi la văcărit cîte bani 22 afară din chieltuiala boierilor ce au fost cu slujba văcăritului, şi nefiind părintele Sava egu-

https://biblioteca-digitala.ro

menul cu dînşii de faţă, măriia sa după jalba lor, ne-au poruncit noao cu o luminată carte a mării sale legată, ca să le luăm seama de toate ce vor avea cu părintele Sava egumenul. Deci noi după porunca mării sale am trimis de au venit părintele Sava egumenul şi cu alţi săteni din Străhaia anume Vladul i Lupul de au stătut cu toţii de faţă înaintea noastră şi aşa zicea Ion Cocoleul că i-au luat părintele Sava egumenul 2 boi făr' dreptate, iar părintele Sava egumenul aşa zicea că nu i-au luat boii numai fiind Ion Cocoleul strîngătoriu la banii zaharelii şi neplinind bani, zapciii i-au luat boii, iar nu părintele Sava, şi în urmă n-au mai purtat grijă să-şi strîngă bani, să-şi dea să-şi scoaţă boii. Ci pentru aceasta aşa au ajuns judecata: părintele Sava egumenul să aibă pace şi Ion Cocoleul să-şi caute cu satul. Iar Necula rumînul mănăstirii zicea că i-au tăiat ţiganii mănăstirii 4 capete de vite de vaci, nefiind nimic datoriu, nici făcînd altă stricăciune, iar părintele Sava egumenul aşa au zis că făcînd vitele Neculei rumînul multă stricăciune şi pagubă în bucatele mănăstirii, i-au închis în multe rînduri vitele şi i s-au mărturisit ca să-şi păzească vitele să nu mai strice bucatele mănăstirii şi el n-au băgat de seamă, ci prinzîndu-i-le ţiganii în urmă în bucatele mănăstirii le-au fost tăiat şi le-au adus la casa lui şi el le-au vîndut carnea şi peile. Iar Necula aşa zicea că dintr-acele vite numai ci au vîndut carnea unui bou, iar 3 vaci le-au păgubit. Deci noi am judecat de va putea Necula să jure că n-au vîndut carnea acelor 3 vaci ci au păgubit toată, să-i plătească egumenul Sava vacile cu preţul lor şi n-au putut jura Necula într-acest chip nicidecum, ci au poftit de le-au dat părintele Sava egumenul 2 capete de vită, iar pentru o vacă să rabde că s-au socotit peile şi carnea de 3 vite, care n-au putut să jure pentru că aşa au ajunsu judecata şi dreptatea. Şi iar mai zicea Necula rumînul că i-au luat părintele Sava egumenul 2 stupi, care nici sfinţia sa n-au putut să-i tăgăduiască, ci au zis că fiind nişte stupi ai mănăstirii pe seama Neculii, au fost luat acei 2 stupi Necula dintr-ai mănăstirii şi aflîndu-i i-au luat iar pă seama mănăstirii. Iar pentru 22 de bani ce au zis că le-au luat la văcărit, dă vită, părintele Sava egumenul, în urma văcăritului fiind Ion Cocoleul i Necula rumînul mănăstirii i Vlad pîrcălabul i Lupul, de faţă cu părintele Sava egumenul înaintea noastră au scos părintele Sava egumenul o foaie în care scriia că i-au împrumutat la dăjdile lor cu taleri 16 pol. Şi apucîndu-i de bani să-i dea, şi avînd şi ei cheltuiala satului taleri 13, 22 ⟨bani⟩, care fac împreună taleri 29 pol 22 ⟨bani⟩, ei de voia lor cu toţii au pus de au îmbrăcat aceşti bani pă vită cîte bani 12, iar nu cîte bani 22 precum s-au fost jăluit Ion Cocoleul şi cu Necula rumînul mănăstirii la măria sa vodă. Care fiind ei cu toţii cîţi scriu mai sus de faţă, n-au putut tăgădui ci şi pentru aceasta încă au rămas Ion Cocoleul i Necula rumînul de judecată înaintea noastră.

Iar pentru un Şărban sin călugărul ce s-au fost jăluit la măria sa vodă că i-au luat părintele Sava egumenul 12 stupi, el n-au vrut să vie să stea de faţă şi poruncindu-ne măriia sa vodă ca să-i facem dreptate şi lui şi nefiind de faţă, am întrebat pă părintele Sava egumenul, luatu-i-au acei stupi şi au mărturisit înaintea noastră că nu i-au luat, nici ştie. Ci noi ca să dovedim mai bine am întrebat pre sătenii din Străhaia ce sînt mai sus zişi şi ei aşa spuseră înaintea noastră că n-au pomenit niciodată pă Şărban să aibă stupi ci ca un om rău şi pîrîci făcea pă-

https://biblioteca-digitala.ro

rintelui năpaste. Ci și pentru aceasta după mărturiseala acestor săteni din Strâhaia, dovedindu-l că umblă Șărban rău și făr' dreptate, am judecat ca să aibă părintele Sava egumenul pace, pentru că știindu-să el că n-au avut stupi, pentru aceia n-au venit să stea de față. Și de altele de toate ce au mai avut întru dînșii i-am judecat și i-am așăzat cu părintele Sava egumenul.

Drept aceia am dat această carte a noastră părintelui Savii egumenul ot Strâhaia, ca să aibă pace de acum înainte de către Ion Cocoleul i Necula rumînul mănăstirii Strâhăii și de către Șărban sin călugărul, ce s-au îndreptat părintele Sava cu judecată. Aceasta scriem.

Chirca Rudean⟨ul⟩ vel căpitan za Cerneți
Oct⟨omvrie⟩ 3 dni leat 7221 ⟨1712⟩

Arh. St. Buc., Ms. 714 (Condica m-rii Strehaia), f. 965—966.
Copie rom.

67

⟨Craiova,⟩ 21 noiembrie 1712

Constantin Știrbei, mare ban al Olteniei, judecă neînțelegerea dintre postelnicul Staicu Bengescu și Barbul din Stolojani cu fratele său, pentru jumătate din satul Comănești, vîndut împreună cu rumînii care au fugit, obligînd pe vînzători să dea rumînii sau să se înțeleagă cum vor crede.

† Costandin Știrbéi vel ban, dat-am cartea noastră de judecată, dumisale lui Staico postelnic Bengescul, pentru că aici înaintea noastră, avut-au întrebăciune de față, Mihai sluga lui Staico postelnic cu Barbul și cu Nica, feciorii lui Drăghici Paicul den Stolojani, pentru jumătate de sat den Comănești, și cu rumînii anume Stanciul cu feciorii lui și Voit cu feciorii lui și Stan cu feciorii lui și Pătru cu feciorii lui și alt Pătru cu feciorii lui. Care această jumătate de sat și cu acești rumîni, au fost vîndut-o Barbul cu frate-său Hamza și cu Nica, lu Staico postelnic, cu zapisul lor, în bani gata taleri 225, cum am văzut și noi zapisul. Deci, așa zicea Mihai acum înaintea noastră, cum că Barbul cu frații lui, ei au luat de la Staico postelnic, toți banii deplin pe cît scriu în zapis, iar rumînii care semnează mai sus, nu i-au dat Barbul cu frații lui, nici nu sînt acei rumîni nicăiri.

Iar Barbul și cu frații lui, ei așa ziseră înaintea noastră, cum că alalți bani le-au dat Staico postelnic, iar ughi 55, aceștea i-au oprit pentru rumîni, fiind rumînii fugiți, și negăsindu-să....[1] Pentru care lucru văzînd noi că în zapis scrie cum că au luat Barbul cu frații lui, toți banii deplin pe cît le-au fost tocmeala, și văzînd că zice și Mihai sluga lu Staico postelnic iar într-acesta chip, iar Barbul cu frații lui zicînd că n-au luat toți banii pe cît scriu în zapis, ci le-au oprit Staico postelnic acești galbeni 55 pentru rumîni, am judecat de va putea jura Barbul cu frate-său Hamza i Nica și cu 6 oameni lîngă dînșii, 3 să le dea Staico postelnic și 3 să-și ia ei, să jure cu mîinile pe sfînta evanghelie, cum că

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

aceşti bani, ughi 55, nu i-au dat Staico postelnic, ci i-au oprit pentru rumîni ; putînd jura să aibă pace de acei rumîni de către Staico postelnic, iar neputînd jura, au să aibă a cumpăra rumînii să-i dea lu Staico postelnic să s⟨e⟩ plătească au să s⟨e⟩ împéce cu Staico postelnic cum vor putea. Aceasta am scris.

Noem⟨vrie⟩ 21 dni, 7221 ⟨1712⟩

Costandin vel ban

⟨Pe verso :⟩ Cartea lui vel ban Costandin Ştirbei, za Comăneşti sud Gorj.

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCI, doc. 22

Orig. rom.

68

Bucureşti, 11 mai 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de slobozenie lui Vlad şi fraţilor lui, feciorii lui Stănimir din Zîmbreşti, care, pîrîţi, fără dovezi, de Matei vătaf Bălăceanu că-i sînt rumîni au venit la divan să jure c-au fost totdeauna oameni liberi şi s-au împăcat în schimbul sumei de treizeci de taleri.

O carte a Vladului cu fraţii lui, feciorii lui Stănimir den Zîmbreşti de scăparea de rumînie.

Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mu Vladului şi fraţilor lui Dancoş şi Oprea şi Voico, feciorii lui Stănimir den Zîmbreşti şi cu fecioru lor ciţi dumnezeu le va da, ca să aibă bună pace de rumînie de acum înainte de către Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul şi feciorii şi tot neamul lor. Pentru că cumpărînd Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul a treia parte de moşie den Zîmbreşti cu rumînii, de la Negoiţă sin Mihai păharnic şi al jupînései Păunii den Zmirdiştiţă încă den zilele răposatului Şerban vodă, iar cînd au fost acum de cîtăva vréme încoace, s-au apucat Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul de aceşti oameni ce scrie mai ⟨sus⟩ [1], zicînd că-i sînt rumîni şi să trag den rumîni den moşiia Zîmbreştii ce au cumpărat el.

Iar Vladul şi cu fraţii lui ştiindu-se că nu sînt rumîni nici ei, nici părinţii lor, nici i-au stăpînit nimeni şi acum apucînd⟨u-i⟩ de rumînie s-au sculat în cîteva rînduri tot oameni buni bătrîni de ispravă, să vie în divan să jure pe cum că nu i-au pomenit nici pe ei, nici pe părinţii lor să fie rumîni nimănui, ci au fost tot oameni slobozi. Şi nefăcînd domniia mea divan de multe trebi ale ţării s-au întorsu înapoi în 2—3 rînduri. Iar cînd au fost acum pe urmă, ieşind cu toţi de faţă la divan în 2 rînduri şi nefiind zapisul lui Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul de faţă, făr' decît numai un hrisov al boiariului domnii méle Şărban Greceanul treti vistier sin Papei Greceanul, în care carte scriia toate moşiile lor şi scriia şi de această parte de moşie den Zîmbreşti cum că au avut rumîni şi cu acel hrisov apuca pe Vladul şi cu fraţii lui de rumînie, zicînd că să trag şi ei dintr-acei rumîni. Şi nefiind zapisul de faţă, domniia mea am poruncit să-l aducă şi să aducă şi mărturii oameni ca aceia să dovedească cu ade-

[1] Omisiune.

https://biblioteca-digitala.ro

vărat că-i sînt rumîni, iar neaducînd, să jure Vladul cu 12 oameni bătrîni cum că nu sînt rumîni și să fie în pace.

Deci, Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul văzînd că n-are zapis și va să jure Vladul cu acei 12 oameni bătrîni și neștiind nici el cu adevărat să-i fie fost rumîni, ei den bună voia lor s-au voit să facă pace și să dea Vladul cu frații lui, lui Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul taleri 30 pentru pacé și i-au dat și Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul, i-au dat scrisoarea lui și zapisul lui, iscălit de dînsul și de toți boiarii divanului domnii méle, cum de acum înainte să fie Vladul și frații lui în pace și slobozi de rumînie, ei și feciorii lor de cătră dînsul și de cătră tot neamul lor, dupe cum am văzut domniia mea zapisul.

Drept acéia domniia mea încă am dat această carte a domnii méle Vladului și cu frații lui să fie în pace de rumînie de cătră Matei văt⟨af⟩ Bălăceanul. Și am întărit această carte cu toți [1] sfatul și credincioși boiarii domnii méle: Costandin Știrbei vel ban i Gligorie vel vornec Băleanu i Șărban Grecean vel logofăt i Ștefan Cantacuzino vel spătar i Șărban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩ i Ianache Văcărescul vel clucer i Iordache Crețulescul vel postelnic i Radul Dudescul vel paharnic i Pană Negoescul vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i Șărban Năsturel vel sluger i Neagoe Topliceanul vel pitar și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt. Și s-au scris cartea aceasta întru al 25 de ani den domniia domnii méle în orașul scaunului domnii méle în București de Negoiță sin Negoiță logofăt ot Tîrgoviște.

Mai 11 dni, leat 7221 ⟨1713⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții -- C. Brîncoveanu), f. 549—550. Copie rom.

69

⟨București,⟩ 18 mai 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, dă carte de împuternicire oamenilor trimiși de Șerban vel sluger să ia de la locuitorii de pe moșia lui, Zimnicea, cîte patru bani de vită pentru suhat.

† Milostieiu bojiieiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, oamenilor boiariului domni méle Șărban vel slugér, Costandin Hierăscul i Matei pitarul, ca să fie volnici cu această carte a domnii méle de să aibă a luaré sohat după moșiia ce să chiamă Zămnicile [2] a boiariului domnii méle ce scrie mai sus, însă de vită, de bou, de cal, de vacă, di rîmători, di stupi, di oi, po bani 4 după obicéi, și de cătră nimini opreală să n-aibă.

Iar care nu și-ar da sohatul de voe, le-am dat domnia mea voe să-i apuce să-și dea sohatul făr' dă voia lor, au fie turcu, au sîrbu, au armean, au boiariu mare, au boiar de țară, pe toți să-i apuce să-și dea

[1] Așa în text.
[2] Adăugat cu altă cerneală.

https://biblioteca-digitala.ro

sohatul făr' dă voia lor. Aşijderea să apuce şi pe cei ce nu-şi vor fi dat sohatul an, să dea şi aceia sohatul pe cîte vite vor fi avut, făr' dă voia lor.

Că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Mai 18 dni, leat 7221 ⟨1713⟩

Io Costandin voievoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. MCLVII, doc. 101.
Orig. rom., pecete aplicată.

70

Bucureşti, 7 iunie 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Româneşti, dă carte de apărare lui Oprea şi Radu, feciorii Albului, pe care jupîneasa Marica Albeasca voia să-i rumînească.

O carte a Oprii şi a Radului feciorii Albului, de rumîniia ce-i apuca jupîneasa Marica Albeasca.

Davat gospodstvo mi siiu povélenîe gospodstva mi, Oprei şi Radului feciorii Albului ot.....[1] şi feciorilor lor cîţi dumnezeu le va da, ca să fie în pace şi slobozi de rumînie de acum înainte de cătră jupîneasa Marica Albeasca şi de cătră feciorii ei şi de tot neamul ei, pentru că apucîndu-i jupîneasa Marica Albeasca de rumînie zicînd că îi sînt rumîni, şi ei ştiindu-se că sînt oameni slobozi n-au putut îngădui să-i rumînească, ce au venit înaintea domnii ⟨mele⟩ la divan, de s-au jăluit, zicînd că-i apucă de rumînie. Deci domniia mea neputînd să le rumpu judecată den divan, nefiind jupîneasa Marica de faţă, i-am dat pe seama sfinţii sale părintelui egumen ot Argeş şi a boiariului domnii méle Alexandru şuf⟨ar⟩ ca să-i judece pe dreptate.

Şi mergînd acolo cu toţii de faţă înaintea părintelui Ghenadie egumenul şi a lui Alexandru şuf⟨ar⟩, ei într-altfel nu i-au putut judeca şi îndrepta, neavînd jupîneasa Marica nici un dres pe dînşii, ci au dat lége să aducă Oprea şi Radul 12 oameni să jure pe dînşii cum că n-au fost rumîni nici ei nici părinţii lor, nici i-au pomenit să-i fie judecit cineva, şi jurînd într-acestaş fel să fie ei slobozi de rumînie.

Şi au adus 12 oameni bătrîni de au jurat în biserică cu mîinile pe sfînta evanghelie cum că nu sînt rumîni, nici i-au pomenit să-i fie rumînit cineva, ce au fost tot oameni slobozi.

Iar după acéia jupîneasa Marica nu s-au lăsat pe acea judecată, ce au mersu şi înaintea sfinţii sale părintelui Damaschin episcopul ot Rîmnec, fiind şi Oprea şi Radul de faţă înaintea sfinţii sale ca să s⟨e⟩ judece, şi şi părintele episcopul neputînd într-altfel să-i judece, văzînd că părintele Ghenadie egumenul şi cu Alixandru şuf⟨ar⟩ i-au judecat bine şi pe dreptate, făr' decît numai ce au întrebat pe jupîneasa Marica, fost-au şi ia de faţă cînd au jurat acei oameni au n-au fost?; şi au zis că n-au

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

fost de față, nici știe să fie jurat acei oameni. Deci părintele Damaschin episcupul, de iznoavă au poruncit să aducă Oprea și Radul 6 oameni, și să dea și jupîneasa Marica alți 6 oameni, să jure acești 12 oameni, al doilea rînd, cum că nu iaste Oprea și Radul rumîni, ⟨și⟩ să aibă pace. Deci jurătorii care i-au dat jupîneasa Marica n-au cutezat să jure nici că sînt rumîni, nici că nu sînt, iar cei 12 jurători, ce au jurat mai 'nainte, ei zicea cum nu numai 12 oameni vor jura ce și mai mulți au poftit să jure. Și au jurat acești 12 oameni și înaintea sfinții sale, fiind și jupîneasa Marica de față în bisérică cînd au jurat. Și după judecata sfinții sale au dat și carte de judecată Oprei și Radului cu feciorii lor ca să aibă pace de rumînie de cătră jupîneasa Marica Albeasca, pe cum am văzut domnia mea și cartea sfinții sale părintelui episcopului la mîna lor.

Drept acéia și domniia mea încă am întărit și am dat această carte a domnii méle Oprei și Radului cu feciorii lor, ca să aibă bună pace de cătră jupîneasa Marica Albeasca și de cătră feciorii ei și de cătră tot neamul ei, pentru că au rămas de judecată denaintea a doao judecăți. Și am întărit cartea aceasta cu tot sfatul și credincioșii boiarii domnii méle: Costandin Știrbéi vel ban i Grigorie Băleanul vel vornic i Șărban vel logofăt i Ștefan Cantacuzino vel spătar i Șărban Bojoreanul vel vist⟨ier⟩ i Ianachie Văcărescu vel clucer i Iordachie Crețulescu vel postelnic i Radul Dudescul vel paharnic i Pană Negoescul vel stolnic i Radul Cantacuzino vel comis i Șărban Hierăscul vel sluger i Neagoe Topliceanu vel pitar și ispravnic Costandin Conțescul vtori logofăt. Și s-au scris cartea aceasta întru al doaozeci și cinci de ani den domniia domnii méle în orașul domnii méle în București, de Negoiță sin Negoiță logofăt tîrgovișteanul.

Mesița iunie 7 dni, leat 7221 ⟨1713⟩

Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeții — C. Brîncoveanu), f. 572 v—573.

Copie rom.

71

⟨București,⟩ 23 iunie 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Țării Romînești, judecă în divan și dă carte de apărare lui Ion și Vlad, rumîni de pe moșia Vulpeni, care s-au răscumpărat de la pitarul Constantin Corbeanu cu „patru suflete de țigani", împotriva mănăstirii Surpatele ce voia să-i rumînească.

Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi Stoicăi cu frații lui anume Ion și Vlad care au fost rumîni după moșiia Vulpéni ot sud...[1] ce au fost a lui Costandin pitar Corbean⟨ul⟩ dată de zestre de soacră-sa jupîneasa Stana Drăgoiasca chiurciubășoae, ca să fie în pace și slobozi de rumînie, ei și cine să va trage dintr-înșii, de cătră tot neamul lui Costandin pitar, ginerile jupînései Stanei Drăgoiascăi și de cătră tot

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

neamul ei şi de cătră mănăstirea Surpatele, pentru că aceşti oameni ce scriu mai sus fiind rumîni după moşiia Vulpeni, şi acea moşie fiind a jupînésii Stanii Drăgoiascăi, s-au fost dat de zestre gineri-său, lui Constandin pitar cu toţi rumînii.

Deci Costandin pitar dîndu-le voe acestor ce scriu mai sus ca să s⟨e⟩ judecească, răscumpăratu-sau de cătră dînsul cu 4 suflete de ţigani, anume: Stancul, ţiganca lui, Ana, şi feciorul lui, Ilie, şi cu o fată a lui anume Traga, cu zapis de la mîna lui, iscălit de dînsul precum am văzutt şi domniia mea.

Deci întîmplîndu-să moarte jupînesii lui Costandin pitar, fétii jupînésii Stanii Drăgoiascăi chirciubăşoaei şi murind şi Costandin pitar şi nerămîindu-le copii de trupul lor, şi-au luat jupîneasa Stana înapoi moşiia aceasta Vulpéni şi altă zestre cîtă au dat lui Costandin pitar. După acéia jupîneasa Stana au fost vîndut această moşie Vulpéni lui Iordan căpitan Zătreanul şi neingăduind domniia mea, fiind această moşie pă lîngă alte moşii ale domnii méle, i s-au lepădat banii ce au dat şi au luat această moşie Vulpéni doamna domnii méle Mariia, cu toţi rumînii. Însă după ce o au luat, o au dat şi doamna domnii méle de danie la mănăstirea Surpatele şi căutînd mănăstirea Surpatele de au strînsu rumînii ce au fost din Vulpéni, aflîndu-să aceşti rumîni judeciţi, răscumpărîndu-să de cătră Costandin pitar cu 4 suflete de ţigani şi apucîndu-i mănăstirea Surpatele să-i rumînească, ei au venit înaintea domnii méle în divan, de s-au jăluit, arătînd zapisul lui Costandin pitar de răscumpărătoare.

Într-acéia şi domniia mea am socotit împreună cu toţi boiarii domnii méle cum de vréme ce au răscumpărat Costandin pitar, să fie răscumpăraţi şi oameni slobozi, numai ţiganii aceia ce scrie în zapisul de răscumpărătoare, de unde vor fi a sta, să-i dea la mănăstirea Surpatele să fie în loc acestor rumîni.

Drept acéia şi domniia mea încă i-am dat cartea domnii méle Stoicăi cu fraţii lui Ion şi cu Vlad, ca să fie în pace şi slobozi de rumînie, iar mănăstirea Surpatele să stăpinească ţiganii aceştia care scrie mai sus cu pace. Inaco da nest, i is⟨pravnic⟩ rece gospodstva mi.

Mesiţa iunie 23 dni, leat 7221 ⟨1713⟩

Costandin Conţescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 577—577v.

72

Tîrgovişte, 20 septembrie 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de apărare mai multor locuitori moşneni din satul Rîmeşti (Vîlcea) care şi-au vîndut părţile de moşie mănăstirii Hurez, să nu fie apucaţi de rumînie, fiind oameni liberi.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Basarab voevod i gospodar vsoe zemli Ungrovlahiscoe. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi acestor megiaşi din satul Rîmeştilor sud Vîlcea care şi-au vîndut toată funiia furcească ce au avut în hotarul Rîmeştilor, sfintei mănăstiri

https://biblioteca-digitala.ro

Hurezii, anume Dumitru Bălănescul i Nicola i Pătru i Nistor i Vladul i Andronie Păişăscul i Dima i Vladul, i Radul i Filip i Radul Buşac_i Ion i Lazăr, du peste tot hotarul, însă stînjini trei sute i patru şi feciorilor lor şi a tot neamul lor. Şi lui Iane Zgîrcei i Costandin sin Marco i Stoica i lui Ion i lui Simeon i lui Ion a Bucăcioaei i lui Ion sin Nedelco i lui Moisi i Radului Negoi i Iancului Bobocii şi feciorilor lor şi a tot neamul lor, megiiaşi din satul Rîmeştii care şi-au vîndut toată partea lor de moşie ce să chiamă funia Naneşilor, du peste tot hotarul Rîmeştilor, aceştii sfinte mănăstiri Hurezii cu zapisul lor, însă stînjăni 168. Şi lui Pătru Buclea i lui Crăciun i Radului i Hrizei i sin Istratie i Vladului i lui Ion Doanda i lui Efrem Doanda i Radului Doanda i Ghinei i lui Iane sin Manasii i lui Socol i Radului i Radu⟨lu⟩i Borcea i popei Simei şi Radului şi feciorilor lor şi a tot neamul lor, megiiaşii din satul Rîmeştii care şi-au vîndut toată partea lor de moşie du peste tot hotarul Rîmeştilor cu plaiurile, cu munţii, ce să chiiamă funiia ţarogească, mănăstirii Hurezii, stînjini 176 pol cu zapisul lor. Şi lui Costandin feciorul popei Oprei şi lui Pătru şi Brătuleţului şi Nicolei şi lui Ion şi lui Grigore şi lui Filip şi lui Ion şi Radului şi feciorilor lor şi a tot neamul lor, megiiaşii din satul Rîmeştii, care şi-au vîndut toată partea lor de moşie din Rîmeşti, du peste tot hotarul, cu plaiurile, cu munţii, sfintei mănăstiri Hurezii, ce să chiamă funiia gogoţască, însă stînjeni 177 cu zapisul lor. Şi lui Eftemie Şatavei şi popei lui Crăciun şi lui Dragomir şi Radului şi lui Ion Cozmei şi lui Dumitru sin Istratie şi lui Stan feciorul popei lui Marin şi lui Stan şi lui Pătru şi lui Istratie feciorul lui Grigorie şi lui Ion şi Vladului şi lui Dumitru feciorul lui Iane şi feciorilor lor şi a tot neamul lor, megiiaşi din satul Rîmeştii care şi-au vîndut toată partea lor de moşie cîtă au avut în hotarul Rîmeştilor, cu munţii şi cu plaiurile, sfintei mănăstiri Hurezii, ce ⟨să⟩ chiamă funiia grozască, însă stînjeni 198 cu zapisul lor, ca să fie în pace de bănuiala rumîniei, ei şi copiii lor şi tot neamul lor de cătră sfînta mănăstire Hurezii şi de cătră tot soborul sfintei mănăstiri, nimic val sau bănuială să n-aibă, nici în zilele domniei méle, nici în urma vieţii domnii méle.

Pentru că fiind ei moşnéni din sat din Rîmeşti, cînd au fost în zilele domniei méle, leat 7221, au luat părintele Ioan înpreună cu megiiaşii dintr-acest sat din Rîmeştii 6 boiari hotarnici, dinpreună cu sluga domniei méle vel portar, de au hotărît şi au ales întîi partea de moşie a rumînilor, după cum scrie mai sus că i-am dat domnia mea la sfînta mănăstire. Apoi au ales şi părţile acestor megiiaşi din Rîmeşti cine pă cît au avut. Iar după acea hotărnicie s-au sculat toţi megiiaşii cîţi avea moşie în Rîmeşti, de a lor bună voe, nesiliţi de nimenea, şi au mers la părintele Ioan arhimandritul de la sfînta mănăstire Hurezii de şi-au vîndut toate funiile şi părţile lor de moşie, cine cît au avut într-acest hotar al Rîmeştilor şi după munţi şi după plaiuri cu zapise de la mîinile lor, dupre cum mai sus arată. Deci temîndu-să ei ca să nu-i învăluiască mănăstirea de rumînie vreodinioară, au altcineva în urma vieţii domnii méle, după cum mulţi cu vréme năpăstuiesc, au poftit ca să aibă carte la mîinile lor. Întru care domniia mea dinpreună cu părintele Ioan arhimandritul şi cu tot soborul sfintei mănăstiri, ştiindu-i că sînt oameni slobozi moşnéni dintr-acest sat din Rîmeşti, le-am dat această carte a domnii méle la mîinile lor ca să fie în pace de bănuiala rumîniei, ca nişte

https://biblioteca-digitala.ro

oameni slobozi, de nimini nici un val şi nici o bîntuială să n-aibă. Şi după cartea domnii méle le-au făcut şi părintele Ioan arhimandritul cartea sfinţiei sale şi a tot soborul sfintei mănăstiri la mîinile lor. Şi am întărit cartea aceasta cu toţi cinstiţii şi credincioşii boiarii cei mari ai divanului domnii méle: pan Costandin Ştirbéi vel ban i pan Grigorie Băleanul vel vornic i pan Şărban Grecean⟨u⟩ vel logofăt i pan Ştefan Cantacuzino vel spătar i pan Şărban Bojoreanul vel vistiiar, i pan Enache Văcărescu vel cliucer i pan Iordache Creţulescul vel postelnic i pan Radu Dudescu vel păharnic i pan Pană Negoescul vel stolnic i pan Radul Cantacuzino vel comis i pan Şărban Hierescu Năsturel vel sulger i pan Neagoe Toplicean vel pitar şi ispravnic Costandin Conţescul vtori logofăt.

Şi s-au scris cartea aceasta întru al doaozăcilea şi cinci de ani den domniia domnii méle aici în oraşul scaunului domnii méle în Tîrgovişte, de Gherghie logofeţelul sin Ianc logofăt.

Meseţa septemvrie 20 dni, leat 7222 ⟨1713⟩
Io Costandin voevod
Costandin Conţescul vtori logofăt

† Această copie s-au scos den cuvînt în cuvînt dupe hrisovul răposatului Costandin vodă Brîncoveanul, care hrisov iaste la mîna moşnénilor den Rimeşti.

Deci la comisionul ce am fost noi 4 boiari rinduiţi la hotărîrea moşii Rimeştilor, la anul 7245 fev⟨ruarie⟩ 16 dni, l-au scos moşnénii la noi pentru îndreptarea părţilor moşii.

Iordache F⟨ă⟩rc⟨aşanu ?⟩ mart⟨or⟩, Preda Boj⟨o⟩reanu, Mihai Roş⟨u ?⟩, Tanasie Rom⟨a⟩nescul căpitan

⟨Pe verso:⟩ Izvod după hrisovul Rimeştilor.

⟨În altă parte:⟩ S-au scris la condică.

....[1] logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. I, doc. 20.
Copie rom.

73

Tîrgovişte, 13 octombrie 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, judecă pricina boierilor Rudeni, împotriva cărora locuitorii din Vultureşti şi Lineşti (Olt), s-au ridicat cu reclamaţie că au fost rumîniţi cu sila de logofătul Tudosie Rudeanu, şi hotărăşte ca ţăranii din aceste sate să fie rumîni.

O carte a Diicului feciorului Diicului pitar pentru moşiia Vultureştii de Sus şi de Jos i satul Lineştii cu rumîni.

Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi slugii domnii méle Diicului, fecioru Diicului pitar Rudeanu, nepot lui Tudosie biv vel logofăt şi cu verii lui Hrizea i Dumitraşco, nepoţii lui Dumitraşco clucer Murgescul şi cu feciorii lor, ca să le fie lor satul Vultureştii de Sus şi

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

Vultureștii de Jos și satul Lînești ot sud Olt, toate satele cu toate hotarăle și cu toți rumînii și cu tot venitul din Cîmpu, din pădure, din apă și cu siliștea acestor sate du peste toate hotarăle, din hotar pîn' în hotar, pre hotarăle cele bătrîne și prin semne, pentru că aceste trei sate ce scriu mai sus fost-au mai dinainte vréme toți judeci megiiași cu moșiia lor; iar după acéia ei cu toții din bună voia lor s-au vîndut rumîni cu toată moșiia lor lui Tudosie biv vel logofăt Rudeanul, strămoșul Diicului fecior Diicului pitar și a verilor lui ce scriu mai sus, făr' de nici o silă.

Iar după acéia trecînd multă vréme, întîmplatu-s-au lui Tudosie logofăt de au pribegit în țara Moldovei și rămîind acéste sate făr' de stăpînire, ei s-au rădicat cu toți de au mersu înaintea lui Șărban vodă cel bătrîn de s-au plînsu zicînd cum că le-ar fi făcut Tudosie logofăt silă și le-au dat banii și i-au rumînit făr' de voia lor. Deci Șărban vodă după jalba lor le-au dat voe de s-au răscumpărat de rumînie de cătră domnie. Iar după acéia Tudosie logofăt viind din pribegie aici în țară, el au fost mersu la Șărban vodă de s-au fost plînsu cum că acéste sate s-au răscumpărat de cătră domnie făr' de dreptate. După acéia, Șărban vodă au fost judecat pre dreptate și au dat lui Tudosie logofăt de au întorsu toți banii acestor săténi dintr-acéste sate ce scriu mai sus al doilea rînd în divan în mîinile lor și au rămas să fie rumîni precum au fost și mai înainte și au avut Tudosie logofăt și cartea lui Șărban vodă de pîră și de rămas pre acéste sate ce au fost pierdute cînd au venit ungurii de au scos pe Alexandru vodă de aici din țară.

Iar după acéia, acéste sate, ei nu s-au lăsat nici așa, ci iar au rădicat cu pîră și au venit înaintea Radului vodă Șărban de s-au pîrît de față cu Vlad logofăt, feciorul lui Tudosie logofăt și așa pîra cum că i-au rumînit Tudosie logofăt cu sila făr' de dreptate. Într-acéia și Radu vodă Șărban, domnia lui, au judecat și au dat lége cu 12 boiari pre răvașă domnești ca să jure cum că le-ar fi făcut Tudosie logofăt silă. Deci cînd au fost la zi, ei n-au putut să jure, ci și-au mutat zi după zi pîn' în trei rînduri și ei tot nu s-au putut apuca de lége, ci au rămas să fie rumîni și de atunci au fost tot rumîni cu pace pîn' în zilele răposatului Matei vodă.

Deci cînd au fost atunci, iar rumînii din Vulturești, iar s-au rădicat cu pîră și au mersu cu Andrei slugér și cu frații lui înaintea lui Matei vodă la divan de s-au întrebat de față. Și așa pîra rumînii cum că ei nu s-au vîndut lui Tudosie logofăt rumîni, nici moșiia lor, ci le-au făcut silă. Într-acéia Matei vodă i-au judecat și le-au dat lége 12 megiiași pre răvașă domnești. Deci cînd au fost la zi au fost jurat rumînii rău. Iar după acéia Andrei slugér și cu frații lui, Radul i Vlad cu verii lor Preda i Tudosie au luat lége peste lége 24 de boiari pre răvașă domnești de au jurat toți cu sufletele lor cum că s-au vîndut satul Vultureștii de Sus i de Jos i Lineștii, rumîni, încă din zilele lui Simeon vodă la Tudosie logofăt pe bani gata de bună voia lor, făr' de nici o silă cu toată moșiia lor și precum le-au dat Tudosie logofăt banii toți și al doilea rînd în zilele lui Șărban vodă cel bătrîn, fiind ispravnic la jurămînt Calciul vel portar și au fost rămas acéste sate ce scriu mai sus de judecată și de lége dinaintea lui Matei vodă. Și au fost trimis domniia de au prădat pe cei 12 jurători de au luat gloabă de la unul cîte 6 boi pentru că au jurat strîmbu,

https://biblioteca-digitala.ro

precum am văzut şi domniia mea cartea răpăosatului Matei vodă, leat 7142 la mîna lui Andrei slugér şi a fraţilor lui şi a verilor lui, aşa mărturisind precum scrie mai sus. Şi de atunci încoace tot au stăpînit Rudénii acéste sate cu pace pîn' acum în zilele domnii méle.

Iar după ce au trecut 24 de ani din domniia domnii méle, iar Simeon, feciorul Radului, nepot Stanciului den Lineşti şi Ion feciorul lui Dragomir, nepotul lui Dragomir cel bătrîn, ei s-au rădicat cu pîră şi au venit înaintea domnii méle de s-au întrebat de faţă cu Diicul feciorul Diicului, nepotul lui Tudosie logofăt Rudeanul, scoţînd o carte a Radului vodă, leat 7176 de s-au cetit înaintea domnii méle în divan, scriind într-acea carte cum că s-au pîrît părinţii acestor oameni ce scriu mai sus cu Dumitraşco clucer Murgescul apucîndu-i pentru rumînie, zicînd Dumitraşco clucer cum că i-ar fi cumpărat moşu-său, Vladul logofăt de la banul Radul Buzescul. Apoi s-au adevărat că n-au fost aceşti oameni rumîni Radului banul Buzescul, nici au avut el cu aceşti oameni treabă, ci au rămas aceşti oameni să fie în pace de rumînie de către Dumitraşco clucer Murgescul. Şi au scos şi Diicul, feciorul Diicului pitar Rudeanul, cartea răposatului Matei vodă ce scrie mai sus, scriind toate judecăţile acestor răposaţi domni. Într-acéia domniia mea împreună cu toţi boiarii domnii méle foarte bine am adevărat cum că le-ar fi dat Radul vodă acea carte pre numele lor ca să aibă pace de rumînie, iar ei ca nişte oameni răi şi ficléni au făcut meşteşuguri la facerea cărţii, de au fost pus şi moşiia Lineştii şi după adeverinţă am fost pus domniia mea de au scos moşiia Lineştii cu chinovari den cartea Radului vodă şi au rămas să o ţie Diicul cu pace cu toţi rumînii afară din Simion, feciorul Radului, nepotul Stanciului, şi afară din Ion, feciorul lui Dragomir, nepotul lui Dragomir cel bătrîn cu feciorii lor, iar Vultureştii de Sus şi Vultureştii de Jos să le stăpinească Diicul cu verii lui cu pace şi să ţie care pe unde scrie zapisele de împărţeală, însă Diicul feciorul Diicului pitar să ţie den Recea pîn' în hotarul Stoicénilor în frasin şi pîn' în Gărniţa cu Pietrile, iar verii lui, Hrizea şi Dumitraşco, să ţie din Recea în sus pîn' în apa Cungrii şi pîn' în Scorușul cel mare să le fie moşie ohabnică în véci.

Şi iar să fie Diicului moşiia ce să chiamă Călineşti după apa Cungrei ot sud Argeş, toată cu tot hotarul, pentru că această moşie fost-au a jupinésii Vilaei care au fost mătuşa Diicului pitar şi neavînd feciori, cînd au fost la moartea ei, fost-au dăruit-o nepotu-său Diicului pitar, tatăl Diicului, şi cît au fost Diicul viu tot au stăpînit-o cu pace, iar după moartea Diicului pitar s-au sculat Hrizea Murgescul împreună cu Vladul i Socol, feciorii Vladului paharnic Rudeanul, de au luat această moşie Călineşti, neavînd nici o treabă şi au dat-o la mănăstirea Flămînda ...[1]

⟨1713, 13 octombrie⟩

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 530—532. Copie rom.

[1] Urmează pricina care nu interesează fiind un conflict între stăpînii de pămînt.

https://biblioteca-digitala.ro

74

⟨Bucureşti,⟩ 17 noiembrie 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor din satul Sălătruc să dea dijma cuvenită mitropoliei pentru tot ce folosesc de pe moşia ei pe care locuiesc.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, voao tuturor săténilor i slujitorilor şi altor oameni care veţi fi şăzînd la Sălătruc. Cătră aceasta vă fac domniia mea în ştire că aici la domniia mea, spuse sfinţiia sa părintele vlădica, zicînd cum că avînd sfinţiia sa moşie acolo la Sălătruc vă hrăniţi pe acea moşie şi o mîncaţi cu vitele şi ce iaste dijma dăn céle ce faceţi pe moşie, nu daţi nimic.

Dă care lucru, iată că vă poruncescu domniia mea să căutaţi măcar ce'fel dă om să va fi hrănind pe acea moşie, să-şi dea dijma din toate, să nu ne mai spue sfinţiia sa că aţi stătut înpotrivă dă n-aţi vrut să daţi dijma, că apoi să ştiţi că voi trimite domniia mea dă vă va apuca dă veţi da tot făr' de voia voastră şi veţi da şi treapăd.

Într-alt chip să nu faceţi. Tolico pisah gospodstvo mi.

Noem⟨vrie⟩ 17 dni, leat 7222 ⟨1713⟩

Însă să vă daţi sohatul dă vară, dă vită po bani 3.

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCCXIII, doc. 10.
Orig. rom., pecete aplicată.

75

Tîrgovişte, 20 noiembrie 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte judecata făcută de marele ban al Olteniei, Constantin Ştirbei, între Iarca stegarul cu verii lui, slujitori păhărnicei în Mehedinţi şi egumenul mănăstirii Strehaia, care voia să-i rumînească, dîndu-le carte de apărare.

† Davat gospodstvo mi siiu povelenie gospodstva mi, Arcăi stegariului cu verii lui cîţi să vor trage din Oprea, omul hăţiganul, şi lui Drăghici Căpăţînă cu verii lui cîţi să vor trage din Pătru Mihăescul căre sînt slujitori păhărnicei ot sud Mehedinţi, ca să fie în pace şi slobozi de rumînie de cătră sfînta mănăstire Strehae, pentru că aceşti oameni ce scriu mai sus, încă mai denainte vreme au fost moşii şi părinţii lor şi ei pînă acum tot oameni slobozi dă rumînie. Iar cînd au fost mai în trecuta vreme dă sînt doi ani, ridicatu-s-au părintele Sava, egumenul ot Strehae, fără nici o judecată de i-au pus la închisoare, zicînd că sînt rumîni mănăstirii. Deci aceşti oameni ce scriu mai sus ştiind că nu sînt rumîni nici mănăstirii, nici altu nemănui, au venit la domniia mea de s-au jăluit cum că-i înpresoară Sava egumenul şi-i face rumîni mănăstirii pi'ntregul.

Şi domniia mea după a lor jalbă, am poruncit cinstitului şi credinciosului boiarului domnii mele Costandin Ştirbei vel ban, ca să le facă dreptate cu egumenul de la Străhaia. Şi trimiţînd boiariul domnii mele

https://biblioteca-digitala.ro

Costandin Ştirbei vel ban într-atîtea rînduri ca să vie Sava egumenul şi fiind bolnav n-au putut ca să vie. Deci boiariul domnii mele ce scrie mai sus, după porunca domniei mele, vrînd ca să isprăvească această judecată şi neputînd într-alt chip, fiind Sava egumenul bolnav, fost-au rînduit pe boiariul domniei méle Staico postelnicul Bengescul i Negoiţă slugeriul i Pătru vătaful, ispravnicul ot scaunul Craiovei, de au mersu la părintele Sava egumenul la gazdă şi dimpreună cu Coanda căpitan i cu Iarca steg⟨arul⟩ cu ceata lui şi aşa au dat sama Sava egumenul cătră Staico postelnicul Bengescul şi cătră Negoiţă slugériu i cătră Pătru vătaf, cum că aceşti oameni sînt rumîni mănăstirii.

Şi întrebînd pe Sava egumenul, are niscari scrisori sau alt teméi pe acei oameni, cum ca să fie rumîni mănăstirii, iară Sava egumenul au dat seamă cătră aceşti boiari că alte scrisori nu sînt făr' decît au găsit o foae la un om anume Laţco, scriind rumînii mănăstirii într-acea foae, şi au fost scrise şi numele moşilor acestor oameni, care foae au fost citit Conda căpitan de sus pînă jos şi cum că într-acestaş chipu i s-au spus şi Conda căpitan, că într-acea foae au fost şi moşii acestor oameni scrişi şi sînt rumîni adevăraţi.

De care fiind şi Conda căpitan faţă, el au dat seamă că acea foae o au citit de sus pînă jos şi n-au fost scris Oprea omul hăţigan, nici Pătru Mihăescul, moşii acestor oameni, nici au grăit el cătră Sava egumenul, că sînt aceşti oameni rumîni mănăstirii Strehaii. Şi spuînd acéste toate Staico postelnic Bengescul i Negoiţă slugériu i Pătru vătaf, boiariul domnii méle Costandin Ştirbei vel ban şi fiind faţă şi Sava egumenul şi văzind boiarul domnii mele că plîngu aceşti oameni iar de nedreptate, au întrebat pe Conda căpitan şi aceasta fost-au acea foae cu vreo pecéte domnească au iscălitură, au domnească au boerească, au n-au fost ?. Şi Conda căpitan au spus înaintea boiariului domnii mele ce scrie mai sus că n-au fost acea foae nici cu pecete domnească, nici boerească, nici iscălită de nimeni, făr' decît au fost o foae cu nişte nume scrise, iar părinţii au moşii acestor oameni n-au fost scrişi.

Deci boiarii domnii mele, Costandin Ştirbei vel ban, socotind că va fi umblînd Coanda căpitan cu nescari meşteşuguri, aşa au judecat ca să meargă Conda căpitan în sfînta biserică să mărturisească cum că într-acea foae n-au fost scrişi Oprea, omul hăţigan, nici Pătru Mihăescul, moşii acestor oameni. Şi zicînd Conda căpitan că va mărturisi într-acestaş chip, boiarul domnii mele Costandin Ştirbei vel ban au rînduit iar pe aceşti 3 boiari de au fost şi au văzut cu ochii lor penă au mărturisit Conda căpitan într-acestaş chip.

Deci dumnealui vel ban vrînd ca mai bine să adevereze, nici pe mărturiseala Condii căpitan n-au lăsat, ci au judecat ca să jure Iarca stegariu cu verii lui şi cu ceata lor ce scrie mai sus în biserică cu mîinile pre sfînta evanghelie, cu sufletele lor, împreună cu 24 de slujitori din judeţul Mehedinţilor, cum că Oprea, omul hăţigan, şi cu Pătru Mihăescul, moşii lor, niciodată n-au fost rumîni mănăstirii Strehaii, nici părinţii lor, nici altora, şi de cînd s-au făcut mănăstirea, alt egumen nu i-au mai apucat să-i rumînească nici pe ei nici pe părinţii lor, fără decît numai acum. Şi după judecată Arca stegar cu ceata lui şi cu verii lui şi-au adus toată legea deplin şi au mersu în biserica domnească de la Craiova de au jurat toţi pre rînd cu sufletele lor cum arată judecata mai sus, fiind

https://biblioteca-digitala.ro

ispravnici la jurămînt cei trei boiari ce sînt mai sus zişi, dupe cum am văzut domniia mea şi cartea dumnealui vel ban la mîna Iarcăi stegariu, de lége şi de judecată.

Drept aceea şi domniia mea încă am mai întărit şi am dat această carte a domnii mele Iarcăi stegar cu verii lui şi lui Drăghici Căpăţînă ca să fie de acum înainte în pace şi slobozi de rumînie, ei şi cine să va trage dintr-înşii de cătră mănăstirea Strehaia.

Şi am întărit cartea aceasta cu tot sfatul şi credincioşi boiarii domnii mele: pan Costandin Ştirbei vel ban i pan Gligorie Băleanul vel vornec i pan Şărban Greceanul vel logofăt i pan Ştefan Cantacuzino vel spătar i pan Şărban Bojoreanul vel vistiari i pan Ianache Văcărescul vel clucer i pan Iordache Greţulescul [1] vel postelnic i pan Radu Dudescul vel paharnic i pan Pană Negoescul vel stolnec i pan Radu Cantacuzino vel comis, pan Şărban Fierăscul vel sluger i pan Neagoe Topliceanul vel pitar şi ispravnec Costandin Conţescul vtori logofăt. Şi s-au scris cartea aceasta întru al 25 de ani den domniia domnii mele, în oraşul scaunului domnii mele în Tîrgovişte, de Anghelachie logofeţelul sin Mihai logofăt ot Tîrgovişte.

Mesiţa noemvrie 20 dni, leat 7222 ⟨1713⟩
Costandin Conţescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., Ms. 705 (Condica Marii logofeţii — C. Brîncoveanu), f. 599v—601. Copie rom.

76

⟨Tîrgovişte,⟩ 7 decembrie 1713

Constantin Brîncoveanu, domnul Ţării Romîneşti, dă carte lui Radu Piticul, rumîn al mănăstirii Căldăruşani şi ispravnic al moşiilor mănăstirii, să aibă împuternicirea de a lua tot venitul moşiei Trăisteni (Prahova).

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi Radului Piticul care iaste rumîn mănăstirii Căldorăşanii, şi l-au pus părintele egumen ispravnec după moşiile mănăstirii, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle ca să aibă a căuta şi a lua tot venitul după moşia mănăstirii ce să chiamă Trăisténii ot sud Prahova, şi dîn muntele Curcumazul în piscul Roşcăi şi dîn muntele Radoslavul şi dîn muntele Văii Négrei dîn munţi du pă la stîni, măcar orice fel dă om ar fi avînd stîni acolo pe acea moşie şi pe acei munţi ce scriu mai sus, pe toţi să-i apuce să-şi dea adetul după obicéi şi dă cătră nimeni opreală să n-aibă, că aşa iaste porunca domnii méle.

I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi
Dec⟨hemvrie⟩ 7 dni, leat 7222⟨1713⟩
Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Căldăruşani, pach. XXX, doc. 9.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Corect: Creţulescul.

https://biblioteca-digitala.ro

București, 20 aprilie 1714

Ștefan Cantacuzino, domnul Țării Românești, întărește mănăstirii Cîmpulung satul Bădești cu toți ruminii, în urma judecății la divan, unde aceștia au prezentat „cărți mincinoase" de libertate, cumpărate de la boierul Stanciu din neamul Dolofanilor, care au stăpînit în trecut satul Bădești.

Milostieiu bojieiu Io Ștefan Cantacuzino voevod i gospodin vsoe zemle Ungrovlahiiscoe. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, sfintei și dumnezeeștii mănăstiri den orașul domnii méle den Cîmpulungu, unde să prăznuiaște hramul Adormirii prea sfintei stăpînii noastre născătoarii de dumnezeu și pururea fecioară Mariia și părintelui Theofan egumenul și a tot săborul sfintii mănăstiri, ca să fie sfintii mănăstiri, tot satul Bădeștii după rîul Doamnii ot sud...[1] și cu toți rumînii, den cîmpu, den pădure, den apă și du priste tot hotarul cît să va alége pînă unde să hotăraște cu satul Domnești și cu satul Rătivoești, pentru că acestui satu Bădeștii și cu toți ruminii, au fostu dat și închinat la sfînta mănăstire, încă mai denainte vréme dă răposatul Neculae Alixandru voevod, feciorul răposatului Băsărab voevod, nepotul Negrului Radului vodă, ce le sîntu trupurile lor îngropate la această sfîntă mănăstire. Care acest sat Bădeștii ce scrie mai sus, cu rumînii, au fostu mai denainte vréme sat domnescu, iar după acéia Necolae Alexandru voevod, domniia lui au cugetat întru inima sa pentru sufletul lui și al părinților lui de au dat și au închinat la această sfîntă bisérică den Cîmpulungu, satul Bădeștii și cu toți rumînii, fiindu atunci bisérică domnească de mir, ca să fie sfintii bisérici de întărire și preoților cîți să vor afla lăcuitori, de hrană, iar domnii lui și răposaților părinților domnii lui, vécinică pomenire. Și după acéia tot au stăpînit sfînta bisérică Cîmpulungul acestu satu Bădeștii și cu toți rumînii cu bună pace pînă la 180 de ani.

Deci, atunci fostu-s-au sculat un boiar anume Badea Boloșin stolnicul de au luat satul Bădeștii și cu toți ruminii de la sfînta bisérică, făr' de nici o judecată numai în silă și-n putérea lui, ca un om rău și netemătoriu de dumnezeu, și au fostu răbdătoare sfînta bisérică Cîmpulungul pînă în zilele Radului vodă, feciorul Mihnii vodă.

Deci, cîndu au fostu atunci, știindu preoții ce era atunci la această sfîntă bisérică, cum că acestu satu Bădeștii și cu toți rumînii au fostu dat de danie de răposatul Neculae Alixandru voevod, n-au îngăduit, ci au fostu mersu la divan înaintea Radului vodă, feciorul Mihnii vodă, de s-au jăluit de această silă și nedreptate ce le-au făcut Badea Boloșin stolnecul de le-au luatu satul Bădești și l-au fostu vîndutu la boiarii ce s-au chiemat Dolofani.

Într-acéia, preoții de la această sfîntă bisérică, avîndu multă pîră și gîlceavă cu Badea stolnicul Boloșin și cu Dolofanii înaintea Radului vodă, plîngîndu-să de nedreptate, și scoțîndu o carte bătrînă a răposatului Necolae Alixandru voevod de daniia aceștii moșii cu rumînii și o sfîntă icoană, chipul prea sfintii de dumnezeu născătoare ce iaste și acum în sfînta

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

mănăstire în Cîmpulungu, în care sîntu scrise toate milele acei sfinte bisérici, și arătîndu-să în divan înaintea Radului vodă, s-au găsit și satul Bădeștii cu toți rumînii și cu tot hotarul scris și dați la sfînta mănăstire Cîmpulungul de Neculae Alexandru voevod. Intr-acéia răposatul Radul vodă au căutat și au judecat pre lége și pre dreptate denpreună cu prea sfințitul chir Luca ce au fostu mitropolit atuncea și cu alți boiari mari ai divanului domnii lui, și au dovedit cum că Badea Boloșin stolnecul au luat satul Bădeștii și cu rumînii de la sfînta bisérică în silă și făr' de dreptate, și după adeverința ce au făcut Radul vodă, au dat satul Bădeștii și cu toți rumînii ca să le stăpînească iar sfînta bisérică Cîmpulungul pă cum l-au stăpînit și mai nainte vréme, și au rămas Badea Boloșin stolnecul și cu Dolofanii de lége și de judecată den divan denaintea Radului vodă.

Numai, întîmplîndu-să Radului vodă de au lipsit den domniia Țării Rumînești, și mergîndu domnu la Moldova, n-au apucat preoții, fiindu un lucru foarte grabnecu, ca să facă cartea Radului vodă de judecată și de rămas pentru acestu satu Bădeștii și cu rumînii, cum scrie mai sus, ci au rămas făr' de carte.

Deci Badea stolnecul și cu Dolofanii, ei ca niște oameni răi, iar s-au sculat în silă și făr' de dreptate știindu că n-are sfînta bisérică carte de judecata Radului vodă și de rămas.

Și iar au luat satul Bădeștii cu rumînii, al doilea rînd pre seama lor. Deci după acéia, în urma Radului vodă viindu Alixandru vodă domnu Țării Rumînești, iar preoții de la această sfîntă bisérică, ei iar au fostu mersu cu jalbă înaintea lui Alixandru vodă de s-au întrebat de față cu Badea Boloșin stolnecul și cu Dolofanii. Și au fostu spus preoții toaté acéstea cîte scriu mai sus, cum că s-au judecat înaintea Radului vodă și au rămas Badea Boloșin stolnecul și cu Dolofanii de judecată și n-au apucat preoții să-și facă cartea Radului vodă dă rămas. Intr-acéia Alixandru vodă luîndu iarăși seama pă amăruntul, au adăvărat și domnia lui că sîntu Dolofanii oameni răi și umblă cu meșteșuguri și judecata Radului vodă iaste bună, și după judecata ce au făcut și domnia lui au dat satul Bădeștii și cu toți rumînii den divan să-l stăpînească sfînta bisérică cu pace întărind și cu hrisovul domnii sale.

Deci, după acéia, Alixandru vodă lipsindu den domnie și viindu Gavrilă Moghilă voevod, domnu și stăpînitor Țării Rumînești, iar Dolofanii la al trăilea domnu, ei s-au rădicat cu pîră păste toate judecățile și divanurile ce au avut la domnii ce scriu mai sus și au mersu înaintea domnii sale în divan de s-au pîrît cu preoții tot pentru acestu satu Bădeștii și cu rumînii, ca să-l ia. Iar preoții au scos toate hrisoavele de judecățile domnilor ce scriu mai sus și de rămas. Și luîndu și domnia lui iarăși seama cu amăruntul, foarte bine și în dreptate au adăvărat cum că toate judecățile domnilor ce scriu mai sus au fostu bune și drépte, numai Dolofanii fiindu oameni răi și tirani, s-au fostu nevoit în tot chipul ca să ia acestu ⟨sat⟩ Bădeștii și cu rumînii în silă neavînd nici o treabă să păgubească sfînta bisérică. Intr-acéia, domniia lui, încă au judecat denpreună cu toți cinstiții dregători boiarii divanului domnii lui, pe dreptate, și au dat acest sat Bădeștii și cu toți rumînii să-l stăpînească iar sfînta bisérică Cîmpulungul, cu pace, pe cum l-au stăpînit și mai nainte vréme, întărindu și cu hrisovul domnii lui în care s-au fost în-

https://biblioteca-digitala.ro

cheiat toate judecățile domnilor ce scriu mai sus, după cum l-am văzut domnia mea.

Iar după acéia, surpîndu-să și stricîndu-să sfînta bisérică, și trăgîndu-să din neamul răpoosatului Matei vodă den Băsărăbești, și văzîndu-o domnia sa surpată și stricată, a cugetat întru inima sa pentru sufletul lui și al părinților lui, dă o a zidit de iznoavă den temeliia ei, și o au făcut mînăstire mare și obște de călugări precum să și véde și au dat milele ce au avut sfînta bisérică de la alți răposați domni, toate, și au fostu dat și acestu satu Bădeștii cu toți rumînii, iar la sfînta mănăstire, precum au fostu dat și mai denainte vréme, de Neculae Alexandru vodă, feciorul lui Băsărab voevod, nepotul Radului Negrului vodă, ca să le stăpînească sfînta mănăstire în veac, și tot le-au stăpînit cu pace pînă acum în zilele domnii méle, la leat 7222 în anul dentîi al domnii méle. Deci cînd au fostu acum, iar un Stanciu den neamul Dolofanilor, avîndu niște cărți mincinoase de la părinții lui de cîndu au fost pîrâle ce scriu mai sus, el s-au sculat de le-au vîndut acestor rumîni den satul Bădești.

Deci ei cu acele cărți mincinoase s-au sculat cu pîră și cu gîlceavă asupra sfintii mănăstiri, zicîndu că nu sînt rumîni ci sîntu oameni slobozi. Intr-acéia părintele Theofan egumenul știindu că acești oameni sîntu rumîni mănăstirii ohabnici, cu tot satul Bădeștii, dați cu hrisoave de răpăosații domni ce scriu mai sus, și stăpînindu-i atîta vréme, nu i-au îngăduit, ci au venit de s-au întrebat de față înaintea domnii méle în divan cu toți rumînii den satul Bădeștii. Și scoțîndu părintele Theofan egumenul, hrisovul răpăosatului Gavrilă Moghila voevod, și alte hrisoave ale altor domni, scriindu tot pe acestu satu Bădeștii și cu toți rumînii că sînt ai sfintii mănăstiri, și scoțînd și rumînii acele cărți ce le cumpărase de la acel Stanciu ce s-au tras den neamul Dolofanilor și citindu-să și unile și altele, am adevărat domnia mea den hrisoavele sfintii mănăstiri, cum că sînt rumîni ohabnici ai sfintii mănăstiri, dați de danie de Neculae Alixandru voevod, feciorul răpăosatului Băsărab voevod, nepotul Radului Negrului vodă, iar acéle cărți ce le scotea rumînii s-au dovedit că sîntu réle și mincinoase, și s-au luat den divan de la mîna lor și s-au dat la sfinția sa părintele Theofan egumenul și iar au rămas acești rumîni de lége și de judecată și denaintea domnii méle den divan. Și după judecățile domnilor ce scriu mai sus, și după judecata și adeverința ce au făcut domnia mea dempreună cu toți cinstiții și credincioșii boiarii domnii méle, am mai întărit și am dat acestu hrisovu al domnii méle de judecată și dă rămas, sfintii și dumnizieștii mănăstiri Cîmpulungul și părintelui Theofan egumenul și a tot săborul sfintii mănăstiri, ca să fie și să stăpinească acestu satu Bădești și cu toți rumînii cu bună pace, cum scrie mai sus, să fie sfintii mănăstiri această moșie și cu rumînii, ohabnică și stătătoare în veacu, pentru că au rămas rumînii aceștea den Bădești de lége și de judecată și de-naintea domnii méle den divan.

Și am întărit domnia mea hrisovul acesta cu tot sfatul și cu credincioși boiarii divanului domnii méle: pan Costandin Știrbei vel ban, i pan Bunea vel vornecu, i pan Radu Dudescul vel logofăt i pan Radul Cantacozino vel spătar, pan Șerban Bojoreanul vel vistiiar, i pan Șărban Prisiceanul vel clucer i pan Pătrașco Brezoianul vel postelnecu, i pan

https://biblioteca-digitala.ro

Statie vel păharnic, i pan Neagoe Topliceanu vel stolnic i pan Mihai Cantacozino vel comis i pan Drăghici Strîmbeanul vel medelnicer i pan Șărban Năsturel vel slugér i pan Șărban Greceanul vel pitariu. Și ispravnecu, Costandin Conțescul vtori logofăt.

Și s-au scris hrisovul acesta în anul dentîi al domnii mele, în orașul scaunului domnii méle în București. Pis⟨ah⟩ Anghelachie sin Mihai logofăt ot Tîrgoviște. Mesița aprilie 20 dni, văleat 7222⟨1714⟩.

Io Ștefan Cantacuzino voevod ⟨m. p.⟩
Io Ștefan voevoda, bojiiu milostiiu gospodar
Costandin Conțescul vtori logofăt procitennomu

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. VII, doc. 2.
Orig. rom., pecete timbrată.

78

⟨București,⟩ 18 mai 1714

Ștefan Cantacuzino, domnul Țării Rominești, poruncește lui Constantin, fost căpitan de Blehani și tuturor celor ce locuiesc pe moșia mănăstirii Măxineni, să împlinească trei zile de clacă pe an și dijma cuvenită, iar împotrivindu-se, egumenul să-i îndepărteze.

† Milostiiu bojiiu Io Ștefan voevod i gospodin zemli Vlahscoe. Pisah gospodstvo mi ție Costandine care ai fost căpitan la Blehani și voao tuturor slujitorilor i birnicilor cîți sînteți șăzători pe moșiia mănăstirii Măcsinénii. Cătră aceasta vă fac domniia mea în știre că aici la domniia mea la divan, să jălui egumenul de la mănăstirea Măcsinénii, zicîndu cum că ședeți pe moșiia mănăstirii ⟨și⟩ v-ați tocmit cu sfinția sa, cîți să vor hrăni pe moșie veri cu ce, să dați adetiul moșii și den vii și den altele den toate. Și v-ați tocmit cu sfinția sa ca să clăcuiți mănăstirii 3 zile veri la ce, și ați făcut și scris la mîna egumenului cum că veți ține de obicei și de cuvînt și pe cum văzum domniia mea și scrisorile căpitanilor de margine la mîna egumenului tot într-acestași fel ca să dați adetiul moșii cîți vă hrăniți pe moșiia mănăstirii, și pînă la o vréme ați dat. Decii ați stătut, n-ați mai vrut să mai dați adetul moșiei, nici de clăcuit n-ați mai clăcuit nimic. De care lucru să șădeți voi pe moșiile mănăstirilor și să nu vă dați adetiul ce iaste, cu ce sămeție? Iată că vă poruncescu domniia mea să căutați să vă dați adetiul ce iaste al moșii mănăstirii și să-i clăcuiți 3 zile pe cum v-ați tocmit, că vericare ar sta împotrivă a nu-și da venitul moșii și a neclăcui, am dat voe egumenului să-l scoață du pe moșiia mănăstirii afară făr' de voia lui și să-l apuce să dea tot venitul de pe moșie de cînd să hrănește și n-au dat venitul. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 18 dni, leat 7222⟨1714⟩

Io Ștefan voevoda, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CXXVI, doc. 179
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

79

⟨Bucureşti,⟩ 27 mai 1714

Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romineşti, dă împuternicire episcopului de Buzău să oblige pe locuitorii ce şi-au făcut case pe locul episcopiei să se învoiască pentru lucrul ce trebuie să-l presteze, iar de nu, să se mute pe locul domnesc.

† Milostiiu bojiiu Io Ştefan voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povélenii gospodstva mi, sfinţii sale părintelui Iosaf episcopul de la Buzău, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle, pentru toţi oamenii ce vor şădea cu casele lor pă locul sfintei episcopii în mahalaoa episcupiei den acolo den oraş den Buzău, ca să-i chiame şi să-şi înţeleagă cu dinşii foarte bine, să să tocmească pe cît să lucréze într-un an de om la episcopie. Şi după ce să va tocmi, să lucréze fieştecare după tocmeală, că oricare dentr-aceia n-ar lucra ca să dea ajutoriu la episcopie, ci ar sta împotrivă cu vreo semeţie, pentru unii ca aceia am dat domniia mea voe părintelui episcopului ca să-i rădice cu casele lor cu tot şi să-i mute pă pămîntul domnescu, că multu loc iaste acolo. Că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩saam rece gospodstva mi.

Mai 27 dni, leat 7222 ⟨1714⟩

Io Ştefan voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Io Ştefan voevoda ⟨m. p.⟩

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. LXXXVII, doc. 92.
Orig. rom., pecete aplicată.

80

⟨Baia de Aramă,⟩ 20 iunie 1714

Marele paharnic State Leurdeanu, Barbu Brăiloiu mare serdar şi căpitanul de Cerneţi Matei Cantacuzino, judecă, din poruncă domnească, reclamaţia lui Pîrvu Scafeş, Pîrvu Uşurelul şi Ion Coculeu, rumîni ai mănăstirii Strehaia, împotriva egumenului că le-a luat vite şi alte bunuri, dîndu-i „rămaşi de lege".

† State Leurdeanul vel paharnic i Barbul Brăiloiul vel sărdar i Matei Cantacuzino vel căpitan za Cerneţi, dat-am cartea noastră de judecată sfinţii sale părintelui Savei egumenul ot sfînta mănăstire Străhaia, pentru că aici înaintea noastră la conacul de la Baia de Aramă, den porunca mării sale lu vodă, au avut întrebăciune de faţă cu Pîrvul Scafiş i Pîrvul Uşurelul i Ion Coculeu, rumînii ot sfînta mănăstire Străhaia, zicînd cum că le-ar fi luat sfinţiia sa părintele Sava egumen, unele şi altele. Şi noi după porunca mării sale lu vodă luatu-le-am seama foarte bine şi cu direptate şi de cîte au pîrît rumînii cum că au luat părintele Sava egumen. Aşa zicea sfinţiia sa părintele Sava egumen, că fiindu aceşti rumîni vătăşei la multe dăjdi ale satului, ei nu au purtat grijă ca să stringă bani, ce au fost fugit unii şi alţii, şi banii nu şi i-au dat.

https://biblioteca-digitala.ro

Și apucînd zapciii de bani pe dînșii, ei au fost dat pentru acei bani ce au fost rămășiță, taleri 32, iar nu i-au fost luat sfinția sa părintele Sava egumenul pe cum zicea ei, ci au apucat ei pe părintele Sava egumenul, rău și fără cale, că au trebuit să-și fie cisluit bani la alte dăjdi, pe cîți oameni vor fi fost rămas. Numai și aceasta au avut și sfinția sa puțină vină, căci nu au purtat grijă să le zică să-și fi cisluit banii. Ci așa am judecat să dea și sfinția sa părintele Sava egumen, taleri 18 și să-și cisluiască el în sat pe oamenii lor, taleri 14, ca să-i strîngă și să și-i ia de la sat. Iar pentru doi boi ce jăluia Ion Coculeu că i-au luat părintele Sava egumen, iar părintele Sava egumenul, el au scos doao cărți de judecată: una a mării sale lui Costandin vodă, și altă carte a dumisale Chircăi căpitan care se-au fost mai judecat cu ei de față și au rămas de judecată pentru că nu au fost luat sfinția ⟨sa⟩ părintele Sava egumen, acești boi. Ci fiindu Ion Coculeu vătășel de banii zaharélii, el nu au purtat grijă ca să strîngă bani, ci pentru acea rămășiță i-au luat zapciii banii ⟨și⟩ boii. Pentru care lucru noi și de aceasta nu am lăsat să fie de tot răbdători ci am judecat ca să-i dea părintele Sava egumen un bou, și el să fie răbdători de un bou că au trebuit să fie purtat el grijă de bani să-i strîngă. Iar pentru o vacă ci zicea Pîrvul Ușurelul că i-au luat-o părintele Sava egumen făr' de nici o dreptate, iar sfinția sa părintele Sava egumen scoase un zapis al Pîrvului Ușurelul scriindu cum că i-au fost dat bani pe miiare și nici miiarea nu au dat, nici bani. De care noi și de aceasta am judecat: de va putea jura Pîrvul Ușurelul cum că nu au luat bani pe miiare de la părintele Sava egumenul și putînd jura el într-acesta chip, să aibă a-i dare sfinția sa Sava egumen, vaca, iar neputînd jura, să fie răbdători de acea vacă și de altele de ce au mai avut. De toate s-au împăcat ei cu părintele Sava egumenul dinaintea noastră, pentru că au rămas de judecată denaintea noastră, că au umblat tot rău și fără cale acei rumîni.

Acestea scriem.

Iuni⟨e⟩ 20 dni, leat 7222 ⟨1714⟩

State Leurdeanul vel paharnic
Barbul Brăiloiul vel sărdar
M⟨atei⟩ C⟨a⟩n⟨tacu⟩z⟨ino⟩ vel căpitan za Cerneți

Arh. St. Buc., M-rea Strehaia, pach. XIV, doc. 26.
Orig. rom.

81

⟨București,⟩ 6 august 1714

Ștefan Cantacuzino, domnul Țării Rominești, poruncește căpitanului de la Podul Doamnei și tuturor locuitorilor de pe moșia schitului Babele, să dea „adetul de vite și de dijmă" egumenului Macarie și să-și mute cîrciuma în sat.

† Milostiiu bojiiu Io Ștefan voevod i gospodin, davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi, lu Macarie egumenul de la mănăstirea Babele, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle de să aibă a luaré adetul după moșiia mănăstirii, orice fel de vite s-ar hrăni pe moșie, au cal, au bou, au bivoli, au rîmători, au oi, să aibă a luaré de vită po

https://biblioteca-digitala.ro

bani 4 şi să aibă a luaré şi de la stupinile ce vor fi pe moşiia mănăstirii, de stup po bani 3, după obicei, pentru că aicea înaintea domnii méle la divan, să jălui Macarie egumenul de la această mănăstire, cum că s-ar fi hrănit unii ş-alţii pe moşiia mănăstirii şi nu vor să-şi dea adetul. Aşijderea îţi poruncescu domniia mea şi ţie căpitane de la Podul Doamnii, şi voao săténilor de acolo şi voi încă să aveţi a vă daré adetul de vite şi de dijmă după moşie, cum scrim mai sus, că, care dentru voi, nu va da dijmă şi ar mai veni jalbă de la călugări, să ştiţi că pă unii ca aceia, voi trimite domniia mea de vă vor aduce aici şi veţi petréce mare scîrbă de cătră domniia mea.

Aşijderea să mai jăluiră călugării de acolo de la mănăstire, cum că v-aţi pus de aţi făcut cîrcimă la drum pe moşiia mănăstirii alăturea cu circima mănăstirii, fără voia călugărilor, şi v-au mai poruncit şi cu o carte a lui Costandin vodă ca să v⟨ă⟩ mutaţi cîrcima la sat, iar voi n-aţi băgat seamă. De care lucru, iată că vă poruncescu domniia mea, să căutaţi să vă mutaţi circima la sat de lîngă circima mănăstirii, că nemutindu de voe, iată că am datu voe egumenului ca să o spargă acea circimă, că pentru acéia iaste locul mănăstirii, să s⟨e⟩ vînză numai bucatele mănăstirii şi pă cine va vrea egumenul să lase. Intr-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle.

I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Avgust 6 dni, leat 7222 ⟨1714⟩

Io Ştefan voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXXI, doc. 3.
Orig. rom., pecete aplicată.

82

⟨Bucureşti,⟩ 8 ianuarie 1715

Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Româneşti, întăreşte mănăstirii Arnota stăpînirea peste ruminii din satul Dobriceni, care pentru „supunerea lucrului" au reclamat divanului că ei sînt oameni liberi, răscumpăraţi din vremea lui Constantin Şerban.

Milostiiu bojiiu Io Ştefan Cantacuzino voevod i gospodin vsoi zemle Ungrovlahiscoe. Dat-am domniia mea această poruncă a domnii méle sfintei şi dumnezăeştii mănăstiri Arnota, unde să cinsteşte şi să prăznueşte hramul marilor arhangheli Mihail şi Gavriil, şi părintelui Stefan igumenul şi tuturor părinţilor călugări, cîţi să vor afla lăcuitori la această sfîntă mănăstire, ca să aibă a ţinea şi a stăpîni sfînta mănăstire toţi ruminii din satul Dobricenii, căci sînt ai sfintei mănăstiri.

Pentru că aceşti rumîni din satul Dobriceni, fiind rumîni ai sfintei mănăstiri încă mai denainte vréme de la alţi răposaţi domni, tot i-au stăpînit sfînta mănăstire cu bună pace, ca pe nişte rumîni pînă acum în zilele domnii méle la leat 7223. Iar cînd au fost acum, rădicatu-sé-au o seamă de rumîni, cu pîră şi cu multă gîlceavă asupra sfintei mănăstiri, găsind multe pricini, zicînd că au fost rumîni şi s-au răscumpărat încă mai denainte vréme din zilele răposatului Costandin voevod Şerban şi

https://biblioteca-digitala.ro

cărţile ce-au avut de răscumpărătoare le-ar fi luat egumenii ce au fost mai 'nainte la sfînta mănăstire.

Pe care domniia-mea întrebîndu-i, de vréme ce zic ei că s-au răscumpărat din zilele lui Costandin voevod Şerban, cum s-au suferit ei de i-au stăpînit sfînta mănăstire pînă acum tot cu pace ca pe niște rumîni ? ; şi ei alt n-au avut a răspunde de alt nimic, fără cît luînd domniia mea seama cu amăruntul înpreună cu toţi boierii domnii-méle, am adevărat cum că sînt rumîni adevăraţi sfintei mănăstiri, iar nu s-au răscumpărat pe cum zicea ei, ci scularea lor s-au adevărat că n-au fost de altcevaş; fără decît pentru supunerea lucrului, ce-i supunea egumenii carii era pe vremi la sfînta mănăstire. Pe care după adeverinţa ce s-au făcut, nici ei n-au tăgăduit nimic, ci au spus adevărul, că sînt rumîni sfintei mănăstiri şi scularea lor iaste pentru supunerea lucrului.

Drept acéia şi domniia mea după adeverinţa ce s-au făcut, încă am dat această carte a domnii-méle sfintei mănăstiri Arnotei şi părintelui Stefan igumenul, ca să-i stăpînească cu bună pace ca pe niște rumîni, numai şi părinţii igumeni carii pă vremi vor fi la această sfîntă mănăstire, încă să nu-i prea supere cu lucrul, pe cum să jăluiasc ei că au fost pînă acum, ci să lucréze mănăstirii pe cum vor lucra şi alţi rumîni de la alte mănăstiri.

Şi am întărit cartea aceasta cu toţi boierii cei mari ai divanului domnii-méle : pan Costandin Ştirbei vel ban şi pan Bunea Grădişteanul vel dvornic şi pan Radul Dudescul vel dvornic şi pan Radul Cantacozino vel spatar şi pan Şerban Bojorianul vel vistiiariu şi pan Şerban Prisecianul vel clucer şi pan Pătraşco Brezoianul vel postelnic şi pan Statie Leurdeanul vel paharnic şi pan Neagoe Topliceanul vel stolnic şi pan Mihai Cantacozino vel comis şi pan Gligorie vel slugeriu şi pan Şerban Grecianul vel pitar şi ispravnic Costandin Conţescul vtori logofăt.

Şi s-au scris cartea aceasta în anul dintîi al domnii domnii-méle aicea în oraşu scaunului domnii-méle în Bucureşti de Tănasie logofeţelul sin Mihai logofăt Tîrnoveanul.

Meseţa ghenarie 8 zile, văleat 7223 (1715)

Noi Şerban[1] Cantacuzino voevod

Costandin Conţescu vtori logofăt procit.

Acad. R.P.R., pach CMXIV, doc. 58.

Copie rom.

83

10 ianuarie 1715

Sătenii liberi, fără de pămînt, locuitori pe moşia mănăstirii Polovraci, dependentă de Hurez, primesc mărturia egumenului că nu sînt rumîni, dînd în schimb zapis că nu au moşie şi că vor da dijmă după obicei din produse, mănăstirii.

† Adecă noi toţi săténii den Polovragi anume Vladul Grunţă cu frate-mieu Iacov şi Radul cu frate-mieu Stanciu şi Vintilă, feciorii Nă-

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

grescului şi Udrea i Dumitru Paraschivescul cu frate-mieu Ion şi Mihăilă şi Ion, fratele lui Avram, Mihăilă şi Vladul Avram şi Mihăilă şi Adam Ciucurescul, dat-am acest al nostru credincios zapis la sfînta şi dumnezeiasca mănăstire Hurezii şi la mănăstirea Polovragii şi la mîna părintelui Ion arhimandritul şi la tot săborul sfintei mănăstiri, ca să fie de mare credinţă, pentru că fiind noi oameni slobozi megiiaşi şi viind moşii şi părinţii noştri de păntre alte părţi pe acest pămînt al Polovragiului făcîndu-şi aşezămînt şi pomenindu-ne şi noi pe acest hotar al Polovragiului şi ştiindu-ne oameni slobozi şi făr' de moşie, temutu-ne-am ca să nu încăpem la vreo învăluială pentru rumîniie, venit-am cu toţii la sfinţiia sa părintele Ioan hurezanul, fiind mănăstirea Polovragiul cu moşiia şi cu satul al sfintei mănăstiri Hurezii, de ne-am rugat cu toţii ca să ne dea o scrisoare la mîna noastră cum că sîntem oameni slobozi, iar nu rumîni. Şi sfinţiia sa căutînd toate hrisoavele mănăstirei cu amăruntul şi negăsindu-ne nicicum pe nume scrişi ca să fim rumîni, ne-au dat jurămînt ca să jurăm în sfînta biserică cu mîinile pe sfînta ivanghielie şi aşa am luat légea ţării ca să jurăm şi am intrat în sfînta biserică de am jurat cu mîinile pe sfînta ivanghelie cum că noi ne ştim de la moşi, de la părinţi, că nu sîntem rumîni nimărui ci sîntem oameni slobozi însă făr' de moşie, că moşiia, tot hotarul Polovragiului den hotar pîn' în hotar şi cu plaiurile şi cu munţii, la jurămîntul nostru în sfînta biserecă am mărturisit cu ale noastre suflete că iaste moşie ohabnică a sfintei mănăstiri, dată şi închinată de boiarii den Părăiani mănăstirei Polovragiul, de'nceput de cînd au făcut ei mănăstirea, precum să află scris în cărţile şi în hrisoavele mănăstirei. Şi într-acesta chip s-au încredinţat şi părintele Ioan pentru noi că nu sîntem rumîni şi ne-au dat şi cartea sfintei mănăstiri la mîinile noastre ca să fim slobozi de ruminie, însă numai capetele noastre făr'de moşie.

Drept acéia am dat şi noi acest al nostru zapis la sfînta mănăstire Hurezii şi Polovragiul ca să aibă a-şi stăpîni sfînta mănăstire Polovragiul tot hotarul şi noi să fim oameni slobozi. Şi cît vom şedea pe acest pămînt să avem a ne da dijma după obicéi la sfînta mănăstire şi a asculta la toate trebile ce sînt ale mănăstirei pentru că aşa ne-am aşezat cu părintele Ioan şi cu tot săborul sfintei mănăstiri. Şi pentru mai adevărată credinţe ne-am pus toţi iscăliturile şi dégetele în loc de peceţi mai jos ca să să crează şi aşa în véci să să ţie.

Ghen⟨arie⟩ 10 dni, leat 7223 ⟨1715⟩

† Eu Vladul Grunţă. † Eu Iacov Grunţe. † Eu Radul Năgrăscul. † Eu Stanciul Năgrăs⟨cu⟩. Eu Vintilă Năg⟨răscu⟩. † Eu Udrea. † Eu Dumitru Paraschivescu. † Eu Ion. † Eu Mihăilă. † Eu Ion. † Eu Mihăilă † Eu Vladul. † Eu Avram. † Eu Mihăilă. † Eu Adam Ciucures⟨cu⟩

Arh. St. Buc., M-rea Polovraci, pach. I, doc. 15[1].

Orig. rom. Publicat fragmentar de Al. Ştefulescu, *Polovragii*, Tg. Jiu, 1906, p. 112—113.

[1] Confirmarea de către egumen la 10 iunie 1715, ibidem pach. XV, doc. 6.

https://biblioteca-digitala.ro

84

(Bucureşti,) 13 ianuarie 1715

Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte strîngătorilor de dări din Mehedinţi să lase nesupăraţi opt rumîni ai mănăstirii Tismana, trimişi să lucreze pe moşia Ploştina, deoarece ei sînt impuşi în satul mănăstirii.

† Milostiiu bojiiu Io Ştefan voevod i gospodin zemli Vlahscoe. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi dumneavoastră boiari carei veţi fi trimişi cislaşi şi zapcii or cu ce dăjdii şi altor slugi domneşti ce veţi umbla ot sud Mehedinţi. Cătră aceasta vă fac domniia mea în ştire pentru 8 oameni plugari, boari, morari carei sînt rumîni sfintei mănăstiri Tisménei şi-şi dau dajdia la satul mănăstirii Tismana, numai fiind trimişi la moşiia mănăstirii ce să chiiamă Ploştina, ca să fie de trebile şi lucrurile sfintei mănăstiri.

Deci iată că vă poruncescu domniia mea să căutaţi să le daţi bună pace, nimeni de nimic să nu-i supăraţi, că oricine s-ar ispiti a le face mai mult val peste cartea domnii méle, bine să ştie că rea scîrbă şi mare certare vor petréce de cătră domniia mea; că aşa iaste porunca domnii méle. I i(spravnic) saam rece gospodstva mi.

Ghen(arie) 13 dni, leat 7223 (1715)

Io Ştefan voevod milostiiu bojiiu gospodin
Io Ştefan voevod (m. p.)
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XC, doc. 24.
Orig. rom., pecete aplicată.

85

(Bucureşti,) 27 aprilie 1715

Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, dă egumenului de la Cozia carte de stăpînire asupra ruminilor din Jiblea, care s-au sculat „cu pîră şi cu gîlceavă" că nu sînt rumîni, ci sînt plăiaşi, dar divanul a găsit că ei „umblă cu meşteşuguri".

Milostiiu bojiiu Io Ştefan Cantacuzino voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri Coziia ot sud Vîlcea, unde să cinstéşte şi să prăznuiaşte hramul Sfînta Troiţă, şi părintelui Ilarion egumenul şi a tot soborul sfintei mănăstiri, ca să aibă a ţinea şi a stăpîni sfînta mănăstire toţi rumînii din satul Jiblia ot sud Argeşi, afară din alţi oameni carii vor fi judeci, care rumîni sînt ai sfintei mănăstiri încă mai denainte vréme, daţi de răposatul Mircea vodă, ctitorul mănăstirii. Şi tot i-au stăpînit sfînta mănăstire cu bună pace ca pe nişte rumîni, pînă acum în zilele domniei méle, leat 7223 şi într-atîta vréme nu s-au mai sculat cu nici o gîlceavă.

Iar cînd au fost acum ei, s-au sculat cu pîră şi cu gîlceavă asupra părintelui Ilarion egumenul şi a tot soborul sfintei mănăstiri, zicînd cum că nu sînt rumîni ci sînt plăiaşi şi-i stăpîneşte mănăstirea fără dreptate. Deci sfinţia sa părintele Ilarion egumenul ştiind că sînt rumînii mănăstirii şi-i stăpîneşte mănăstirea de atîta vréme, nu i-au îngăduit ci au venit de

https://biblioteca-digitala.ro

s-au întrebat cu dînşii de faţă, înaintea domniei méle în divan. De care şi domniia (mea) văzînd că-i stăpîneşte sfînta mănăstire de atîta vréme şi nu s-au mai sculat niciodată cu gîlceavă şi luînd seama pre amăruntul, înpreună cu toţi boiarii domnii méle am adevărat din divan cum că umblă cu meşteşuguri şi sînt rumînii mănăstirii, trăgîndu-se dintr-acei rumîni din satul Jiblia ce i-au fost dat răposatul Mircea vodă, iar nu sînt plăiaşi precum zicea ei. Şi după adeverinţa ce am făcut domniia mea, i-am dat din divan în mîna părintelui Ilarion igumenul ca să-i stăpînească sfînta mănăstire cu bucatele ca pe nişte rumîni, precum i-au stăpînit şi pînă acum pe ei cu feciorii şi cu tot neamul lor. Inaco de nest. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 27 leat 7223 ⟨1715⟩

Io Ştefan voevoda milostiiu bojiiu gospodin
Io Ştefan voevod (m. p.).

Procit votri logofăt.

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 13.
Orig. rom., pecete aplicată.

86

⟨M-rea Hurez,⟩ 22 mai 1715

Locuitorii din Hurez care, zălogiţi lui Dima chiurciubaşa, au fost vînduţi ca rumîni, fără voia lor, lui Constantin Brîncoveanu înainte de a fi domn, făcînd apoi el mănăstire pe moşia lor, dau zapis că, recunoscîndu-li-se prin judecată calitatea de oameni liberi, fără pămînt, renunţă în favoarea mănăstirii la tot hotarul moşiei lor.

† Adecă noi toţi sătenii den Hurezi, anume Stanciul ploscariul, Anghel Bildea, Radul Minciună, Filip tîmplariul, Ion şi Marco Balaci, Ion şi Radul, Manasiia, Costandin şi Filip, Ion şi Precup i Matei, dat-am acesta al nostru credincios zapis la sfînta şi dumnezeiasca mănăstire Hurezii din judeţul Vîlcii şi la mîna părintelui Ioan egumenul şi la tot săborul sfintei mănăstiri, pentru că fiind noi zălojiţi la Dima chiurciubaşa cu moşiia noastră Hurezii, iar el s-au sculat de ne-au vîndut rumîni cu moşiia, stătători răposatului Costandin vodă Brîncoveanul încă den boeriia mării sale. Şi s-au apucat de au făcut şi au înălţat această sfîntă mănăstire şi ne-au dat şi pe noi rumîni mănăstirii, cu hrisov, şi noi ştiindu-ne că n-am fostu vînduţi rumîni Dimei chiurciubaşii ci numai zălojiţi, de pe răposarea lui Costandin vodă, sculatu-ne-am de am mersu la măriia sa Ştefan vodă în divan, de ne-am jeluit pentru aceasta. Măriia sa ne-au rînduit la părintele Damaschin, episcopul de la Rîmnic, ca să ia seama şi să adevéreze pentru acestu lucru. Şi aşa au judecat sfinţiia sa, de vréme ce s-au făcut această sfîntă mănăstire pe această moşie, şi noi nu ne-am mai căutat cu altă judecată ca să s⟨e⟩ îndrépteze lucrul, trecînd mulţi ani, ci să aibă a ţinea şi a stăpîni sfînta mănăstire acest sat Hurezii cu tot hotarul, den hotar pîn' în hotar cu siliştea şi cu livezile şi cu plaiurile şi cu munţii, anume Vălénii şi Clăbucetul, cu bună pace pîn' în véci, iar noi şi copiii noştri şi nepoţii să fim slobozi de rumînie de către sfînta mănăstire şi de către toţi părinţii de aicea.

Drept acéia şi noi de pe judecata părintelui episcopului ne-am învoit cu toţii ca să nu mai avem gîlceavă cu sfînta mănăstire, de am lăsat de

https://biblioteca-digitala.ro

pe judecata părintelui și ne-am învoit cu părintele Ioan egumenul și cu toți părinții, ca tot hotarul Hurezilor cu siliștea satului și cu livezile și cu plaiurile și cu munții, anume Vălénii i Clăbucetul, să fie a sfintei mănăstiri stătătoare de acum pînă în véci, dă cătră noi și de cătră feciorii noștri și de cătră nepoți, iar noi să fim slobozi de rumînie de cătră mănăstire și de cătră părinți. Însă numai capetele noastre să fie slobode, făr' de moșie, pentru că așa ne-am așezat și ne-am învoit cu părintele Ioan egumenul denaintea sfinții sale părintelui episcopului.

Drept acéia am întărit acest zapis al nostru cu pecețile și cu iscăliturile noastre, mai jos, ca să s⟨e⟩ crează.

Și cînd am făcut acest așezămîntu cu sfînta mănăstire fost-au mulți părinți și boiari mărturie, care vor iscăli mai jos.

Mai 22 dni, leat 7223 ⟨1715⟩

Eu Stanciul ploscar, eu Anghel Bîldea, eu Radul Minciună, eu Filip tîmplariul, eu Ion, eu Marco, eu Bîlaci, eu Ion, eu Radul, eu Manasiia, eu Costandin, eu Filip, eu Ion, eu Precup, eu Matei, eu Pătru Mănoiul.

Ștefan egumen ot Bistrița mărt⟨urie⟩
Ștefan egumen ot Arnota mărt⟨urie⟩
Grigore
Filothei ierm⟨onah⟩ ot mitropolie mărt⟨urie⟩
Τεοδόρις Καμαράσις μάρτις ⟨Tudor cămăraș martor⟩
Popa Radul mart⟨or⟩
Γρηγόριος Τητιρετζίου μαρτυρῶ ⟨Grigore Titireciu mărturisesc⟩
Σουλίας μάρτιρας ⟨Suli martor⟩

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. I, doc. 23.
Orig. rom.

87

⟨Baia de Aramă,⟩ 26 mai 1715

Arca slujitorul, cu ceata lui, oameni liberi de la Bucovăț, care s-au judecat pentru rumînie cu mănăstirea Strehaia, dau zapis egumenului Sava că s-au împăcat, primindu-și fiecare ceea ce pretindea că i se cuvine și obligîndu-se reciproc a nu se mai pîrî.

Zapisul unor oameni de la Bucovăț pe carei oameni s-au fost bănuit părintele Sava egumen cum că sînt rumînii mănăstirii și au fost avut multă pricină între dînșii și înpăcîndu-să au dat zapis.

Adică eu Arca sluj⟨itor⟩ de la Bucovicior înpreună cu nepotu mieu Lupul i Pîrvul i Drăghici Căpățînă i Ion geambașul i Aldea i Hamza Dodrescul și cu toată ceata noastră, dat-am zapisul nostru ca să fie de bună credință la mîna sfinții sale părintelui Savei, egumenul sfintei mănăstirii Străhăii, precum să s⟨e⟩ știe că prepuindu-să sființa să pă noi, zicînd că sîntem rumîni mănăstirii Străhăii și avînd noi întrebăciune de față înaintea răposatului Costandin vodă și Costandin vodă ne-au dat pă seama banului de ne-au judecat și s-au adăvărat că n-am fost rumîni. Deci luîndu-se atunci multe de ale mănăstirii și de ale noastre multe făr' dreptate și mergînd acum de față înainte mării sale domnului nostru Io Ștefan voivod de ne-am jăluit și măriia sa ne-au dat pă seama dumnealui

https://biblioteca-digitala.ro

State Urdăreanul vel paharnic şi pă seama dumnealui Staico Bengescul vtori vist(ier) de ne-au socotit şi ne-au aşăzat de toate pricinile ce-am avut cu sfinţia sa între noi. Şi ce-am fost să dăm noi sfinţii sale, i-am dat tot pîn' la un cap de aţă şi sfinţia sa ce ne-au luat, ne-au dat tot pîn' la una şi ne-am înpăcat de toate pricinile ce am avut cu sfinţia sa.

Drept aceia i-am dat sfinţii sale zapisul nostru şi la toată obştea sfintei mănăstiri ca să aibă bună pace de acum înainte sfinţiia sa de noi şi de toată ceata noastră, că ne-am înpăcat şi ne-am aşăzat de toate pricinile ce am avut între noi, iar cine s-ar mai scula de acum înainte cu pîră şi cu gîlceavă să fie închinat domnii ughi 300 şi să li să facă mare pedeapsă. Şi acest zapis s-au făcut înaintea dumnealui vel căpitan za Cerneţi şi înainte a tuturor boiarilor carii să vor iscăli mai jos. Şi pentru credinţa ne-am pus numele şi degitile mai jos ca să s(e) crează.

Mai 26 dni, leat 7223 (1715)

Eu Arca sluj(itor), eu Lupul, eu Pîrvul, eu Drăghici Căpăţînă, eu Ion Geambaşul, eu Aldea, eu Hamza Donderescul. Vasilie popa martor, Staico biv vel căpitan za Cerneţi, mărturie.

Arh. St. Buc., Ms. 714 (Condica m-rii Strehaia), f. 967v—968.
Copie rom.

88

(Bucureşti,) 1 august 1715

Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, trimite pe Pană, omul de încredere al logofătului Radu Golescu, să meargă la moşia Stoeneşti (Muscel) a mănăstirii Sf. Ioan din Bucureşti, să oblige pe locuitorii de acolo să-şi dea dijma cuvenită.

† Milostiiu bojiiu Io Ştefan voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, lui Pană logofeţelul al cinstitului şi credinciosului boiariului domnii méle Radul Golescul vel logofăt, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle de să meargă să apuce pre tot omul care ar fi arat, au ar fi cosit, au ar fi mîncat ghindă după moşia Stoeneştilor ot sud Muscel care iaste a mănăstirii lui Sfeti Ioan de aici den Bucureşti, verice féliu de oameni ar fi, să-i apuce pe toţi cu strînsoare să-şi dea fieştecarele dijma den toate bucatele ce ar fi pă acea moşie a sfintii mănăstiri.

Iar vericarele ar sta înpotrivă a nu-şi da dijma au ar umbla făcînd niscare meşteşuguri ca să ascunză dijma, pe unul ca acela am dat domnia mea voe lui Pană logofeţelul să-l pue la opreală la boiariul domnii méle Preda postelnic, ispravnicul de la Cîmpulung, că să-şi dea toată dijma bucatelor făr'de voia lui şi într-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domnii méle. I is(pravnic) saam rece gospodstva mi.

Avgust 1 dni, leat 7223 (1715)

Io Ştefan voevoda, milostiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. XVIII, doc. 7.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 22 noiembrie 1715

Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Matei, căpitan de la Bistreţ şi tuturor care se folosesc de moşia mănăstirii Tismana de acolo, să dea dijma şi suhatul fără deosebire, sub ameninţare că vor fi pedepsiţi.

† Milostieiu bojiiu Io Ştefan voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi slugii domnii méle Matei căpitan de la Bistreţ şi voao altor căpitani slujitori şi tuturor cîţi vă hrăniţi pe moşiia mănăstirii Tisménii ce are la Bistreţ. Cătră această vă facem domniia mea în ştire că aici la domniea mea la divan, să jălui sfinţiia sa părintele Nicodim, egumenul de la mănăstirea Tismana, cum că araţi cu plugurile şi cosiţi fîn şi vă ţineţi vitele voastre pe moşiia mănăstirii şi dijmă nu veţi să daţi ci staţi împotrivă cu semeţie, mai vîrtos, tu căpitane Matei, şi nu veţi să daţi dijmă găsind multe pricini. De care lucru, cu ce socoteală şi cu ce semeţie mîncaţi moşia mănăstirii şi nu veţi să daţi dijmă şi vă ţineţi vitele, caii, vacile, oile, şi nici un sohat au dijmă nu daţi mănăstirii tocmai ca cînd ar fi moşiia voastră?

Mai multu nu vă lungescu domnia mea făr'decît iată că vă poruncescu, mai mult ţie căpitane Matei, că să jălui că-i iai şi venitu dupá acea moşie. Ci de acum înainte toţi să căutaţi să vă daţi dijma şi sohatul, ori căpitan de la Bistreţ, au măcar cine ar fi, tot pînă la una, că de ni să va mai jălui egumenul cum că tot îi mîncaţi moşiia şi nu vă daţi dijma şi sohatul, să ştiţi că voi trimite domnia mea un armaş de vă va apuca de veţi da tot făr'de voia voastră şi veţi da şi treapăd şi veţi petréce şi o nevoe care n-aţi gîndit. Într-alt chip să nu fie. Tolico pisah gospodstvo mi

Noem⟨vrie⟩ 22 dni, leat 7224 ⟨1715⟩

Io Ştefan voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCII, doc. 41.
Orig. rom., pecete aplicată.

90

⟨Bucureşti,⟩ 24 noiembrie 1715

Ştefan Cantacuzino, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire unui slujitor domnesc să meargă la Baia de Aramă şi în alte părţi şi să adune rumînii fugiţi de la mănăstirea Tismana spre a-i duce la urma lor, poruncind ca nimeni să nu se împotrivească a-i da.

Milostiiu bojiiu Io Ştefan voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi slugii domnii méle anume...[1] ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să meargă la Baia de Aramă şi pentr-alte părţi, să umble să caute unde va găsi rumîni fugiţi de ai mănăstirii Tisménei, au prin sate domneşti, au boereşti, au călugăreşti, au prin slobozii, au pre la oraşe, au supuşi pe lîngă niscareva slujitori sau măcar veriunde i-ar găsi în ţara domnii méle, pre toţi să-i ia cu toate bucatele

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

lor ce vor avea şi să-i ducă să-i aşază iar la urmă. Şi de către nimenea opreală să n-aibă, ori veriunde s-ar afla de aceşti rumîni'şi ar sta cineva înpotrivă ca să nu-i dea, au căpitan, au pîrcălabi, pentru unii ca aceia am dat voe slugii domniei méle ce scrie mai sus să-i bage în butuci şi să-i aducă aici la domniia mea ca să li să facă mare zapt. Că aşa iaste porunca domnii méle. I i(spravnic) sam receh gospodstvo mi.

Noem(vrie) 24, leat 7224 (1715)
Pecetea domnească.

Io Ştefan voevod

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 329 (Condica m-rii Tismana), f. 50.
Copie rom.

91

2 aprilie 1716

Gheorghe de la Rătunda dă zapis paharnicului Mihai Dobrosloveanul pentru suma de 26 taleri, cu care s-a împrumutat, ca să-şi scoată un fecior de la turci, că se vinde rumîn lui şi urmaşilor lui împreună cu fiul său Neagu şi cu toţi feciorii pe care-i va avea în viitor.

† Adecă eu Gherghie de la Rătunda înpreună cu fie-mieu Neagul, dat-am zapisul mieu la mîna dumnealui păharnicului Mihai Dobrosloveanul, ca să fie de bună credinţă la mîna dumnealui, pentru că fiind eu dator la turci şi neavînd turcii ce lua de la mine, mi-au luat un fecior al mieu pentru taleri 26. Şi vrînd ca să-l turcească turcii şi neavînd cu ce-l scoate, am umblat pretutindine pe la toţi boiarii ca să găsesc bani să mă vînd rumîn. Ce, am venit la dumnealui paharnicul odată, ce n-au vrut dumnealui să-mi dea, şi am mers iar acasă şi am venit a doa oră cu alţi oameni megiiaşi den Rătunda care să va iscăli mai jos denpreună şi cu un răvaş al Ciurii, ispravnicul mănăstirii Brîncovenilor de la Rătunda, de m-am rugat dumisali de mi-au făcut bine şi pomană de mi-au dat taleri 26 de mi-am scos feciorul de la turci.

Ce ne-am vîndut dumnealui eu şi feciorul mieu rumîni în veac, dumnealui şi coconilor dumnealui cîţi dumnezeu îi va dărui şi nepoţilor dumnealui, eu şi cîţi feciori voi face eu de acum înainte. Şi i-am dat dumnealui acest zapis al mieu la mîna dumnealui ca să-i fie de mare credinţă. Şi au venit mărturie de i-am mărturisit cum că iaste om slobod de altă părţi, numai dumnealui sîntem vînduţi pă cum mărturiseşte Dobri ot Rătunda, i Gherghie Jitescul ot tam, i Florea ot tam. Şi cînd s-au făcut acest zapis au fost mulţi oameni mărturie, care să vor iscăli mai jos ca să s(e) crează.

Ap(rilie) 2 dni, 7224 (1716)

Eu Gherghi dănpreună cu fii-mieu Neagul, eu popa Iancul ermonah martor; eu Pîrvul păr(călab) martor; eu Marin logofăt martor; eu Ştefan căpitan Tîrnăveanul martor; eu popa Preda ot Dobrosloveanu.

Şi am scris eu Matei logofăt cu zisa lor.

Acad. R.P.R., pach. XC, doc. 176.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

92

⟨Bucureşti,⟩ 7 aprilie 1716

Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte căpitanului de la Cerneţi şi strîngătorilor de biruri din Mehedinţi, să lase nesupăraţi un cîrciumar, un bouar şi şase plugari, rumîni ai mănăstirii Tismana, care-şi dau birul la vistierie cu ceilalţi rumîni din satul lor.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alixandru voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, sfinţii sale părintelui Nicodim, egumenul ot sfînta mănăstire Tismana, ca să aibă a ţiné la moşiia sfintei mănăstiri ce să chiamă Ploştina ot sud Mehedinţi, un cîrciumar şi un boar şi şase plugari, pentru ca aici la divanul domniei méle jălui sfinţia sa părintele egumenul, cum că are sfînta mănăstire un sat ce să chiamă Tismana, tot rumîn, şi îşi trage satul dăjdiile aici la visteriia domnii méle. Numai, fiind locu de munte şi cu anevoie de hrană, şi avînd sfînta mănăstire moşiia ce iaste mai sus zisă, trimite plugari la vréme pentru treaba plugului, şi are şi un cîrciumariu şi un boariu de şăd acolo şi îşi dau dăjdiile cu satul Tismana, fiind rumîni, iar zapcii cari sîntu zapcii şi cislaşi în sud Mehedinţi, nu-i lasă să s⟨e⟩ odihnească să-şi dea dăjdiile cu satul Tismana, ci-i pun la bani usebi, şi nu-i poate ţiné părintele egumenul acolo.

Deci iată că-ţi poruncescu domniia mea dumitale vel căpitane za Cerneţi şi dumneavoastră boiari carii veţi fi zapcii şi cislaşi într-acel judeţul şi voao altor slugi domneşti şi boereşti carii veţi fi strîngători de bani acolo, toţi să aveţi a vă feri de aceşti oameni ai sfinţii sale părintelui egumenului ce s-au zis mai sus, nimeni, nimic val sau bîntuială să nu le facă, ci să-i lase să s⟨e⟩ odihnească să-şi dea birul cu satul Tismana şi să poată fi de lucrul şi de slujba sfintei mănăstiri. Că oricare le-ar face vreun val peste cartea domnii méle sau le-ar lua niscai bani, unii ca aceia bine-să ştie că vor întoarce tot înapoi şi mare pedeapsă vor petrece de cătră domnia mea, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 7 dni, leat 7224 ⟨1716⟩

Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospod

Io Nicolae voevoda ⟨m. p.⟩

Procit vtori logofăt

⟨Pe verso :⟩ Carte domnească de apărarea oamenilor ce vor şădea pe la moşiile mănăstirii.

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCIII, doc. 75.

Orig. rom., pecete aplicată.

93

⟨Bucureşti,⟩ 12 aprilie 1716

Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte pîrcălabilor, scăunaşilor şi moşnenilor care locuiesc pe lîngă bălţile mănăstirii Cozia, să dea egumenului dijma cuvenită din peştele pe care-l prind şi din tot ce folosesc.

† Milostiiu bojiiu Io Neculae Alixandru voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, voao pîrcălabilor şi altor oameni, şi voao scăunaşilor şi

https://biblioteca-digitala.ro

moşnénilor carei vă aflaţi cu şădérea pe lîngă bălţile mănăstirii Coziei, carele sînt date încă mai'nainte vréme de răposatul Mircea vodă cel bătrîn, ca să-şi ia obicéiul după cum au miluit cu hrisovul domnii sale. Cătră aceasta fac domniia mea în ştire, că aicea la domniia mea la divan, jălui părintele egumen de la Coziia, zicînd cum că de la o séamă de vréme încoace, neputîndu căuta, şi fiind împresurate de alţii, n-au mai luat mănăstirea nici un venit. De care lucru văzînd domniia mea hrisoavele céle bătrîne ale răposaţilor domni, de milă, domniia mea încă i-am dat acéle bălţi ca să-şi ia adetul după cum au luat şi mai'nainte, 'noindu-i şi hrisovul.

Ci să căutaţi să daţi tot venitul din toate, d(upă)[1] cum scrie în hrisovul domnii méle cel iscălit, iar cine s-ar pune împot(rivă a n)[1] u-şi daré adetul, să fie volnic ispravnicul mănăstirii carele va fi, să facă ştire, ca...[2] domniia mea a mai sta împotriva poruncii domneşti, că aşa iaste por(unca do)[1] mnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ap(rilie) 12 dni, leat 7224 (1716)

Io Neculae voevoda, milostiiu bojiiu, gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 14.
Orig. rom., pecete aplicată.

94

(Bucureşti,) 27 aprilie 1716

Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romineşti, dă carte de împuternicire unui slujitor domnesc, să meargă împreună cu un om al egumenului de la Strehaia şi că caute rumînii mănăstirii oriunde-i va găsi spre a-i aduce la urma lor, poruncind ca nimeni să nu se împotrivească a-i da.

Cartea răsposatului Io Nicolae Alixandru voevod de la leat 7224, de volnicie, să meargă să stringă rumînii mănăstirii să-i ducă iar la mănăstire, fiind rumînii mănăstirii.

Milostiiu bojiiu Io Nicolaev Alixandru voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenii gospodstva mi, slugii domnii méle anume...[2] şi cu omul părintelui egumenului de la Străhaia, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să umble să caute unde va găsi rumîni de ai mănăstirii, au pin sate domneşti, au pin sate boereşti, au pin sate călugăreşti, au pe la oraşă, au supuşi pre lîngă niscai slujitori, au măcar veriunde i-ar găsi, pe toţi să-i ia să-i ducă la mănăstire fiind rumîni mănăstirii.

Aşijderea şi voao pîrcălabilor du prin sate, să căutaţi unde să va afla rumîni de ai mănăstirii, să-i lăsaţi ca să-i ia să-i ducă la urmă, iar să nu staţi împotrivă a nu-i daré, că oricare ar sta împotrivă, unii ca aceia, am dat voe slugii domnii méle ca să le facă certare. Şi de către

[1] Doc. rupt.
[2] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

nimeni opreală să n-aibă, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 27 dni, leat 7224 ⟨1716⟩

Arh. St. Buc., Ms. 714 (Condica m-rii Strehaia), f. 968 v.
Copie rom.

95

⟨Bucureşti,⟩ 1716

Ioan Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește vameșilor de la Cîmpina și lui Ion, vătaf de plai, să prindă pe rumînii mănăstirii Mărgineni fugiți în Transilvania, care au pus stăpînire pe o turmă de oi a mănăstirii.

Cartea răposatului Io Ioan Alixandru voevod de poruncă la veșii[1] ot Cîmpina de la leat 7226 (1716).

Milostiiu bojiiu Io Ioan Alexandru voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi slugilor domnii méle vaveșilor[2] dă la Cîmpina și Ion vătaf dă plaiu. Cătră aceasta vă fac domniia mea înștiințare că aici la domniia mea să jălui egumenul de la mănăstirea Mărginénii zicînd că fugind niște rumîni den Teșila în țara ungurească anume: Radu, Mircea, nepoții Radului Balii, cînd au fost mai anțărțu, au fost prinsu teșilénii pă acei rumîni dincoace în țară, și prinzîndu-i ca să-și vie la urmă, ei s-au fost tocmit cu teșilénii ca să le dea în 5 ani taleri 50, să-i lase să șază în țara ungurească și au dat și zapis cu chezași pe un Radul Furgheni i un Mihai Crețul și un Radul al To...ii[3] iar de acolo din țara ungurească, și i-au lăsat dă s-au dus.

Iar cînd au fost anu, acei rumîni ai mănăstirii, Radu și Mircea, nepoții Radului Balii, găsind oile mănăstirii pă munte, au luat oi 144 și au trecut cu iale dă céia parte, și iaste mănăstirea păgubașă dă acéle oi dă atunci pînă acum. Și acei chezași, spune egumenu că vin d-a-pururea dă acolo, dîncoace. Dă care lucru iată că vă poruncesc domniia mea să căutați să purtați grija, să prindeți măcar au pă ei, au măcar și pă chezașii aceia, pă vericare, și să-i puneți la opreală și să-i apucați să dea acéle oi toate cu prăsila lor, să nu fie mănăstirea păgubașă și prădată de niște hoți. Într-alt chip să nu faceți că așa iaste porunca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Arh. St. Buc., Ms. 454 (Condica m-rii Mărgineni), f. 240v—241.
Copie rom.

---

[1] Corect: vameșii.
[2] Corect: vameșilor.
[3] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 13 septembrie 1718

Ioan Mavrocordat, domnul Ţării Romineşti, porunceşte sătenilor de la Greaca, rumîni ai mănăstirii Mislea, care s-au tocmit cu egumenul să dea 18 taleri primăvara şi 18 toamna, în loc de dijmă şi clacă, să-şi îndeplinească obligaţia restantă de doi ani, sub ameninţare de sancţiuni.

† Cartea iar a răposatului Ioan voevod, de poruncă la toţi sătenii de la satul Greaca, ca să dea egumenului de la Mislea bani pentru dijmă după tocmeala ce-au făcut cu egumenul.

Milostiiu bojiiu Io Ioan voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao săténilor de la Greaca, care sînteţi rumîni mănăstirii Mislii. Cătră aceasta vă fac domniia mea în ştire pentru că aicea la domnia mea au jăluit părintele egumenul misleanul zicînd precum că aţi fost voi tocmiţi să-i daţi taleri 18 primăvara şi taleri 18 toamna, ca să nu lucraţi la mănăstire şi ca să nu daţi dijma după arăturile voastre ce vor fi pe moşiia mănăstirii şi au trecut pînă acum 2 ani şi mai bine şi n-aţi mai dat nici un ban.

De care lucru iată că vă poruncescu domnia mea să căutaţi să-i daţi toţi banii cîţi sînteţi legaţi voi la mănăstire, au de va fi lucrul într-alt chip să veniţi de faţă, că nedîndu banii acum la părintele egumenul, bine să ştiţi că voi să vă trimiţu domnia mea om domnescu cu treapăd să vînză bucatele de ale voastre să împliniţi banii fără de voia voastră şi veţi da şi treapăd. Într-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Sept⟨emvrie⟩ 13 dni, leat 7227 ⟨1718⟩

Arh. St. Buc., Ms. 465 (Condica m-rii Mislea), f. 50v—51.
Copie rom.

97

⟨Bucureşti,⟩ 29 mai 1719

Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte tuturor rumînilor de la Bratovoeşti (Argeş) să dea dijma cuvenită egumenului mănăstirii Cozia, pe a cărei moşie stau.

Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alixandru voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor rumînilor de la Bratovăeşti ot sud Argeş. Cătră aceasta vă fac domniia mea în ştire, că aici înaintia domniei méle jălui egumenul de la Coziia zicînd că sînteţi rumîni mănăstirii, dupre cum am văzut şi domniia mia că sînteţi scrişi în hrisov rumîni. Şi zice egumenul că nu veţi să vă supuneţi să ascultaţi la céle ce vă poruncéşte, ci staţi împrotivă şi încă mîncaţi şi venitul acei moşii, Bratovăeştii mănăstirii Coziei, îl mîncaţi de nu v⟨r⟩eţi să daţi dijma.

De care lucru iată că vă poruncesc domniia mia să căutaţi, de vréme ce sînteţi rumîni, să ascultaţi de egumenul la toate cîte v-ar porunci şi să vă supuneţi şi să ascultaţi de ispravnicii egumenului şi să daţi şi dijma după obicéiu ce v-aţi luat. Că de să va mai jălui egumenul de la Coziia că nu ascultaţi, nici daţi dijma, ci staţi împrotivă, să ştiţi că veţi petréce

https://biblioteca-digitala.ro

mare nevoe de cătră domniia mia. Intr-alt chip nu va fi că așa iaste porunca domniei méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 29, leat 7227 ⟨1719⟩

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 217.
Copie rom.

98

⟨Craiova,⟩ 20 octombrie 1719

Administrația Olteniei comunică generalului Stainville, comandantul militar al Transilvaniei, obligațiile țăranilor de pe moșiile boierești și mănăstirești.

Responsa deputationis
ad quasdam excellentissimi domini generalis commendantis questiones et cetera.

Boerones ab hominibus et subditis suis in eorundem pagis habitantibus pro proventu decimam, quae dizma vocatur, habebant ex tritico, hordeo, avena, millio, tritico turcico, pannico, foeno et leguminibus, ex quavis nempe sorte decimam partem, ex vino autem a viginti urnis urnam unam, ex apium alveariibus pariter a 20 unum, scilicet ex procreatis apibus. Praeterea subditi in bonis eorum residentes non habebant dies determinatos quavis septimana quibus labores praestare dominis suis terrestribus obligati fuissent, sed dum ipsis necessarii erant, accipiebantur, et si apud hos domines terrestres illorum non erant subeundi labores, tantum otiose sedebant rustici, dum vero ad labores domini sunt vocati, fere saltem circa meridiem et tunc quoque quasi coacti, comparebant. Instat itaque apud excellentiam vestram deputatio pro ulteriori instructione, quatenus quaque septimana certa fiat dierum determinatio, quibus subditi dominorum suorum terrestrium laboribus fungantur.

Iobbagiones etiam sunt in hac provincia, a Valahis rumoni nominati, quos boerones ab avis et proavis suis in eodem statu invenerant et, ut privilegia ipsorum testantur, plurimi ex iis spontanee se vendiderant, alii vero tempore famis, alii dominantibus vaivodis ob magnam solvendae contributionis summam sese qua veros subditos obligarunt.

Ratione pro nunc instituendae portionum repartitionis, dum tempus sit nimium breve, pagi necdum in ordinem redacti, quin imo multi ex incolis de loco in locum transgressi, ea propter nullus est de facto alius repartiandi modus inventus, quam ut cuique vornico demandetur a deputatione, quatenus ille in districtu sibi ordinato, assumptis quatuor ispravnicis, provisores quorumvis locorum convocet, cum quibus facta primum omnium pagorum et incolarum seria inquisitione, fiat iusta et adaequata secundum personarum proportionem repartitio. Post institutam autem hanc repartitionem mittendi sunt vatasi ad incassandas, pecunias, qui provisoribus ob earundem perceptionem quietantiam dabunt, similiter quoque provisores vatasis de data ab eisdem pecuniarum summa, quibus observatis nullam poterunt moliri fraudem.

Hoc tamen solito cum respectu insinuamus excellentiae vestrae, quod si summa pecuniarum fuerit magna pro provinciae portionibus, ut non

https://biblioteca-digitala.ro

possit una vice exigi ab incolis, fiat binis vicibus earundem exactio pro sublevatione oneris pauperiorum, qui si simul et semel non aggravantur magnae summae impositione, magis alliceri possunt ad congreationem et populationem provinciae.
Crajovae, 20-ma Octobris 1719

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 51—53.
Copie contemporană.
Un fragment în N. Iorga, *Studii și documente*, V, p. 135.

TRADUCERE

Răspunsurile deputațiunii la anumite întrebări ale prea înaltului domn general comandant, etc.

Boierii aveau ca venit de la oamenii și supușii lor locuitori în satele lor, decima care se numește dijmă, din grîu, din orz, din ovăz, din mei, din porumb, din hrișcă, din fin și din legume de orice fel, a zecea parte, iar din vin, din douăzeci de vedre una, din stupii de albine din douăzeci cîte unul, adică din roiurile lor. În afară de aceasta, supușii așezați pe moșiile lor nu aveau zile hotărîte de lucru în fiecare săptămînă în care să fi fost obligați a presta stăpînului lor de pămînt muncile necesare, ci, cînd le erau de trebuință, erau chemați, iar dacă la acești stăpîni de moșii nu trebuiau să îndeplinească vreo muncă, țăranii ședeau doar degeaba, pînă cînd erau chemați la lucru; atunci se înfățișau numai în spre ameazi și doar aduși cu sila. Deputația aceasta solicită deci de la excelența voastră, o nouă instrucțiune, (prin care) să se facă o anumită rînduială a zilelor din săptămînă, în care supușii să fie obligați la muncile cîmpului (în favoarea) stăpînilor de pămînt.

Sînt în provincia aceasta și iobagi, numiți de către valahi, rumîni, pe care boierii i-au găsit din moși-strămoși în aceeași stare și precum atestă privilegiile lor, cei mai mulți dintre ei s-au vîndut de bună voie, iar alții în vreme de foamete sau din pricina contribuțiilor prea mari ce li se cereau de către voievozii cîrmuitori, se obligau (să fie primiți), ca adevărați supuși.

În ce privește repartizarea impozitelor ce urmează să se facă, timpul fiind foarte scurt și nefiind nici satele aduse în ordine, deoarece chiar mulți dintre locuitori s-au mutat dintr-un loc într-altul, pentru acest motiv nu s-a putut găsi, de fapt, nici o altă soluție pentru repartizare decît să se dea fiecărui vornic poruncă din partea deputației ca, luînd cu el pe cei 4 ispravnici din cuprinsul județului de sub ordinele sale, să convoace pe pîrcălabii tuturor locurilor, cu ajutorul cărora, făcînd mai întîi cercetarea tuturor satelor și a locuitorilor, să facă o repartizare justă și potrivită cu numărul persoanelor. Iar după stabilirea acestei repartizări, să fie trimiși vătașii la încasarea banilor, care vor da adeverință ispravnicilor pentru această percepere (și) deasemenea și pîrcălabii de darea acestei sume de bani de către vătași, (astfel), ținîndu-se seamă de aceste recomandații, nu vor putea comite nici o fraudă.

Totuși, aducem și aceasta, cu respectul cuvenit, la cunoștința excelenței voastre, că, dacă suma banilor va fi așa de mare pentru dările provinciei, încît să nu poată fi încasată dintr-o singură dată de la locui-

https://biblioteca-digitala.ro

tori, să se facă strîngerea acestora în două rînduri pentru uşurarea sarcinei celor mai săraci care, dacă nu sînt apăsaţi în acelaşi timp şi dintr-o dată prin impunerea unei sume mari, pot fi cîştigaţi mai cu uşurinţă pentru strîngerea şi populare a provinciei.

Craiova, 20 octombrie 1719.

99

⟨Bucureşti,⟩ 21 octombrie 1719

Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului de la Nucet să oblige pe toţi oamenii ce stau pe moşiile mănăstirii să facă clacă, după cum se vor putea învoi.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alexandru voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi, sfinţiei sale părintelui chir Dionisie egumenul de la sfînta mănăstire Nucetul, ca să fie volnic cu această carte a domniei méle să apuce pă toţi oamenii care şăd pă moşiile mănăstirei acolo la Nucet şi la deal la Topolovéni şi la alte moşii ale mănăstiréi pă care ar fi oameni şăzători, au fie slujitori, au ertaţi, au măcar ce féliu dă om ar fi, pre toţi să-i apuce să-i lucréze după obicéiu precum clăcuescu şi alţi oameni care şăd pă alte moşii călugăreşti şi boereşti, să aibă a să tocmi cu părintele egumenul ce scrie mai sus, precum vor putea să-i clăcuiască.

Iar care ar sta împotrivă, unora ca acelora să fie volnic părintele egumenul, cu cartea domnii méle să le spargă casele şi să-i gonească după moşia mănăstirii şi de cătră nimini opreală să n-aibă, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Oct⟨omvrie⟩ 21 dni, leat 7228 ⟨1719⟩

Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel vistier

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XX, doc. 87.
Orig. rom., pecete aplicată.

100

Craiova, 20 iunie 1720

Administraţia Olteniei cere comandantului militar al Transilvaniei, ordin scris pentru încuviinţarea restituirii iobagilor fugari, reclamaţi de comitatul Huniedoarei, cu condiţia să se încuviinţeze şi trimiterea la urma lor a şerbilor şi ţiganilor din Oltenia trecuţi peste munţi.

Literae Deputations ad Excellentissimum Dominum Generalem Commendantem.

Excellentissime Domine Domine nobis gratiosissime,

Excellentiae Vestrae humillime repraesentamus quod his diebus advenerint quidam nobiles ex Transilvania, nominanter Comitatu Hunyadiensi, qui iobbagyones suos ex eodem Principatu in hanc provinciam

https://biblioteca-digitala.ro

transfugientes repetere volunt; et quoniam nullum expressum eatenus mandatum ab Excellentia Vestra nobis est datum neque ab Inclyto Regio Transilvanico Guberino ulla facta sit notificatio pro eo, hanc facultatem iis concedere nolueramus, antequam Excellentiae Vestrae humillima cum obligatione notificassemus. Si autem res eo devenerit ut sine ulteriori tergiversatione omnes ac singulos transilvanensium iobbagyones iisdem restituamus, Excellentiam Vestram submisse rogamus dignetur nobis de hac re scriptotenus suos ordines dare et apud praetitulatum Transilvanicum Gubernium quoque nobis talem literalem assecurationem procurare, juxta cujus tenorem ac vigorem nostri quoque universi in Transilvaniam fugientes iobbagyones et Zingari restituantur. Quam Excellentiae Vestrae gratiam humillime reservire studebimus. Nos de reliquo eidem Excellentiae Vestrae gratie quam obsequiosissime commendando ac manendo Excellentiae Vestrae humillimi et obsequiosissimi servi. Crajovae, 20ma Iunii 1720.

Georgius Cantacuzenus
Theod⟨orus⟩ mon⟨achus⟩ Brailoiul
Serdar Gligorascul
Stajco Benzescul
Nic⟨olaus⟩ de Porta secret⟨arius⟩

P. S. Notificandum praeterea duximus Excellentiae Vestrae etiam hoc quod antelati Domini nobiles Inclyti Comitatus Hunyadiensis, militari assistentia a Domino Capitaneo Gessel postulata, universos suos transfugientes iobbagyones in hac provincia commorantes inquirunt et conscribere volunt, quod forte aliquam confusionem causabit inter rusticos, quoniam sese per nunc ad pagos recipiendo congregantur.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 126—128.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Scrisoarea deputațiunii către prea înaltul domn comandantul general.

Prea înălțate și milostive domn,

Înștiințăm prea umil pe excelența voastră că în trecutele zile au sosit cîțiva nobili din Transilvania, anume din comitatul Hunedoarei, care voiesc să reia pe iobagii lor fugiți din acel principat în această provincie; și deoarece pînă acum nu ne-a fost dată nici o poruncă formală din partea excelenței voastre, și nici din partea ilustrului guvernămînt regal al Transilvaniei nu ni s-a făcut vreo notificare, de aceea nu am vrut să le acordăm această facultate pînă cînd nu vom fi adus faptul la cunoștința excelenței voastre, conform prea umilei noastre îndatoriri. Dar dacă lucrul ar ajunge pînă acolo încît să-i restituim fără zăbavă pe toți iobagii transilvănenilor, rugăm cu supunere pe excelența voastră să binevoiască a ne da în această chestiune în scris ordine și a ne procura o asigurare formală pe lîngă sus-numitul guvernămînt transilvan, în baza conținutului și puterii căreia să fie restituiți și toți iobagii și țiganii

https://biblioteca-digitala.ro

noştri fugari în Transilvania. Noi ne vom strădui să răspundem prea plecat la această grație a excelenței voastre; altminteri ne recomandăm prea umili și supuși robi ai excelenței voastre.

Gheorghe Cantacuzino, Teodor Brăiloiul călugăr, serdarul
Gligorașcul, Staico Bengescul, Nicolae de Porta secretar.
Craiova, 20 iunie 1720

P. S. În afară de aceasta, am socotit necesar să aducem la cunoștința excelenței voastre și faptul că mai sus numiții domni nobili din ilustrul comitat al Hunedoarei, după ce au cerut concurs militar din partea domnului căpitan Gessel, cercetează și vor să conscrie pe toți iobagii lor fugari care locuiesc în această provincie, ceea ce va provoca oarecare turburare între țărani, deoarece (tocmai) acum se strîng reîntorcîndu-se în sate.

101

Craiova, 25 iunie 1720

Cercetarea făcută de Nicolae de Porta, secretarul administrației Olteniei, în privința reclamației locuitorilor din satele Bălteni și Răşina împotriva vornicului Matei Brăiloiul, care a luat cu sila mai multe familii și le-a strămutat pe moșia fratelui său, Constantin Brăiloiul, la Peşteana.

Inquisitio
Anno 1720 die 25ta Iunii.

Comparentes apud me infrascriptum subsequentes personae conqueruntur contra vornicum Mathaeum Brailoiul hoc modo:

1mo. Dumitru Kohla et Barbul Kopats ex pago Bultyen existentes fatentur, quod antelatus vornik ex hoc eorundem pago violenter acceperit duodecim familias et duxerit ad pagum Pertsan, qui est fratris ejus Constantini Brailojul.

2do. Barbul Tziklan, Stantsul Ressenari et Stantsul Bratejanul ex pago Ressina existentes fatentur et asserunt, quod praedictus vornik Mathaeus Brailojul ex pago ipsorum Ressina nuncupato, simili violentia et mulcta 17½ thallerorum leoninorum, vulgo trapado vocata, per husaros ab iisdem extorsa, acceperit triginta familias, ibidem bona propria, id est mosie et oeconomiam habentes.

3tio. Item etiam alias decem familias sine propriorum bonorum possessione in eodem pago habitantes, quos pariter ad antelati fratris sui pagum Pertsana duxit, spernens literas suae excellentiae domini generalis commendantis, in quibus expresse mandatur Constantino Brailojul, ut hos homines in pago illorum et penes propriorum bonorum possesionem relinquat. Quos ego ex commissione illustrissimi domini capitanei Gessel, examinans hanc eorundem fassionem scripsi. Interea autem melius investigare volens eiusdem rei circumstantias praerepetitos rusticos ad Constantinum Brailojul et reverendum dominum monachum Theodosium Brailojul deputatum duxeram dumque eosdem ibi invicem confrontassem asserebat idem Constantinus Brailojul, se cum vornico fratre suo has familias ideo tulisse ad Pertsan, quia ibi est pagus in via directa, antea illos

https://biblioteca-digitala.ro

non in pagis sed in silvis fuisse dispersos. Rustici vero audacter et vere affirmant, sese habitasse in formali pago ibi quoque templum extitisse pagumque eorundem in recta via, quae ex Ribnik versus Csernetz ducit, situm esse, ad cuius rei testificationem adducunt dominum deputatum Stajko Benzescul. Desiderant itaque hi rustici, ut si ipsos in supra dicto eorum pago non vult permittere, in liberum alium pagum ad Bultyen vel alium locum ducat, quia dum liberi sint rustici nolunt fieri iobbagiones. Quod haec omnia coram me sic fuerint examinata, testor ex conscientia. In cuius rei testimonium est propriae manus meae subscriptio et sigilli impressio. Signatum Crajovae anno, die menseque ut supra.

Nicolaus de Porta
Secretarius

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 128—131.

TRADUCERE

Cercetare
Anul 1720, ziua 25 iunie

Înfăţişîndu-se înaintea subsemnatului următoarele persoane, s-au plîns contra vornicului Matei Brăiloiul în acest fel:

1) Dumitru Cohla şi Barbul Copats din satul Bălteni, declară că sus-numitul vornic a luat cu sila din acest sat al lor, douăsprezece familii, şi le-a dus în satul Peşteana, care este al fratelui său Constantin Brăiloiul.

2) Barbul Ţicleanul, Stanciul Răşinarul şi Stanciul Brăteianul din satul Răşina, declară şi afirmă că sus-numitul vornic Matei Brăiloiul şi-a însuşit din satul lor numit Răşina treizeci de familii, ⟨avînd⟩ acolo bunuri proprii, adică moşie şi gospodărie, cu violenţă asemănătoare, şi cu amendă de 17½ taleri leonini, numită în grai popular treapăd, stoarsă de la aceştia prin husari.

3) Tot astfel, şi pe alte zece familii locuind în acelaşi sat, fără stăpînire de bunuri proprii, de asemenea le-a dus în satul Peşteana, al fratelui său mai sus numit, disprețuind scrisoarea excelenţei sale domnului general comandant, în care, în mod expres i se dădea în grijă ca pe aceşti oameni să-i lase în satul lor şi în posesiunea bunurilor lor proprii. Cercetîndu-i pe aceştia din însărcinarea prea ilustrului domn căpitan Gessel, am scris această depoziţie a lor. Dar, între timp, vrînd să cercetez mai cu de-amănuntul împrejurările acestei chestiuni, pe amintiţii ţărani i-am dus la Constantin Brăiloiul şi la cuviosul domn monah Teodosiu Brăiloiul membru al deputăţiei, şi în timp ce îi confruntam pe aceia între ei, acelaşi Constantin Brăiloiul afirma că el cu fratele său vornicul, de aceea ar fi dus aceste familii la Peşteana, pentru că acolo este sat pe drum drept, căci mai înainte aceia nu fuseseră aşezaţi în sate, ci împrăştiaţi prin păduri. Ţăranii însă, afirmă cu îndrăzneală şi pe drept, că înainte locuiau în sat în toată legea şi acolo era şi biserică, iar satul acesta era aşezat pe drumul drept care duce de la Rîmnic la Cerneţi, spre dovedirea cărui lucru aduc martor pe Staico Bengescul. Doresc deci, aceşti ţărani, ca, dacă nu li se permite să stea în satul lor mai sus amintit, să-i aducă în alt sat liber, la Bălteni sau în alt loc deoarece, fiind ţărani

https://biblioteca-digitala.ro

liberi, nu vor să devină iobagi. Mărturisesc pe conștiință că toate acestea au fost astfel examinate în fața mea. Spre dovedirea acestui lucru, stă iscălitura propriei mele mîni și apăsarea sigiliului.

Scris la Craiova în anul și luna de mai sus.

Nicolaus de Porta
Secretar

102

Craiova, 27 iunie 1720

Consilierii administrației Olteniei trimit la contele de Stainville, guvernatorul Transilvaniei, pe boierul Constantin Brăiloiu să reclame că niște nobili din ținutul Hunedoarei, însoțiți de 60 de oameni, cutreieră provincia în căutarea iobagilor fugari și produc multe dezordini, torturînd pe locuitori să-i declare; consilierii cer să se dea ordin în scris pentru restituirea reciprocă a țăranilor trecuți dintr-o provincie în alta și cei ce-i caută să vină însoțiți de acte pentru a face dovada pretenției lor.

Literae

Ad Excellentissimum Dominum Mareschallum Comitem a Stainville.

Excellentissime Domine Domine nobis gratiosissime,

Praesentium exhibitorem Dominum Boeronem Constantinum Brailojul ex unanimi nobilitatis consilio atque requisitione et ex voluntate Excellentissimi Domini Bani his diebus Ribnicium abeuntis, ad Excellentiam Vestram transmittentes, humillime instamus dignetur Excellentia Vestra pro his sequentibus punctis et aliis particularibus rebus, ab hoc nostro expedito expresso Excellentiae Vestrae oretenus uberius recensendis, eidem benignam audientiam nobis vero superinde gratiosam resolutionem dare.

1-mo. Quidam nobiles Transilvanenses ex Comitatu Hunyadiensi existentes ad nos venerant his proxime praeteritis diebus, postulantes omnium ac singulorum suorum iobbagyonum ex Transilvania huc fugientium restitutionem, quos nos illis nullo ab Excellentia Vestra adhuc accepto mandato concedere nolueramus, antequam Excellentia⟨e⟩ Vestra⟨e⟩ ex humillima nostra obligatione notificassemus. Ut enim inter caetera modo audimus, 60 personas habent secum pro auxilio et per totam hanc provinciam nocte dieque discurrendo magnum tumultum variasque violentias patrant, ligando et verberando rusticos ut fateantur, ubinam sint eorum iobbagyones; quae res magnam sane confusionem nanciscit inter Provinciae incolas, sicut praesentium allator Excellentiae Vestrae uberius enarrabit. Si itaque Excellentiae Vestrae mandatum est, ut ipsis restituamus omnes suos iobbagyones, eandem Excellentiam Vestram submisse rogamus, dignetur nobis suos ordines scriptotenus dare et apud Inclytum Regio-Transilvanicum Gubernium quoque talem literalem obligationem atque assecurationem procurare, juxta cujus tenorem etiam nos universos nostros iobbagyones et Zingaros in Transilvaniam fugientes rehabere possimus. Praeterea necesse est ut quivis nobilium tam Transilvanorum quam nostratium certas literas testimoniales producat, quibus authentice demonstraretur hos vel illos suos veros ac legitimos iobba-

https://biblioteca-digitala.ro

gyones esse ; nisi enim ea fiet precautio, sub praetextu similis iobbagyonum repetitionis etiam alii qualescunque liberi rustici traduci poterunt. . . . . [1]

Excellentiae Vestrae humillimus et obsequiosissimi servi
Crajova, 27-ma Iunii 1720.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 131—133.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Scrisoare către prea înaltul domn mareşal conte de Stainville.

Prea înalte şi prea milostive domn,

Trimiţîndu-l la excelenţa voastră, la cererea şi sfatul unanim al nobilimii ⟨boierimii⟩ şi din voinţa prea înaltului domn ban care a plecat zilele acestea la Rîmnic, pe aducătorul scrisorii acesteia, domnul boier Constantin Brăiloiul, cerem prea plecat, ca excelenţa voastră să se îndure a-i acorda ascultare binevoitoare, iar nouă apoi a ne da o hotărîre milostivă cu privire la aceste următoare puncte şi la alte diferite chestiuni, care urmează a fi înfăţişate mai pe larg verbal de către acest trimis special al nostru.

1. Cîţiva nobili transilvăneni din comitatul Hunedoarei au venit zilele trecute la noi, cerînd restituirea tuturor iobagilor lor fugiţi din Transilvania, aici, pe care noi, neprimind pînă acum nici o poruncă din partea excelenţei voastre, nu am vrut să-i acordăm, înainte de a aduce la cunoştinţa excelenţei voastre, conform prea umilei noastre îndatoriri. Căci după cum am auzit, printre altele, acuma, ⟨nobilii⟩ au cu ei în ajutor 60 de persoane şi cutreierînd zi şi noapte în toată provincia, provoacă mare turburare şi săvîrşesc multe acte de violenţă, legîndu-i şi biciuindu-i pe ţărani pentru ca să mărturisească unde se află iobagii lor, fapt care provoacă foarte mare turburare printre locuitorii provinciei, după cum va povesti pe larg excelenţei voastre aducătorul scrisorii de faţă.

Dacă aşadar este porunca excelenţei voastre ca să le restituim toţi iobagii lor, rugăm prea supus pe excelenţa voastră ca să binevoiască să ne dea ordine în scris şi să ne procure şi o asemenea obligaţie şi asigurare formală către ilustrul guvernămînt al Transilvaniei, în virtutea conţinutului cărora să putem şi noi obţine pe toţi iobagii şi ţiganii noştri fugiţi în Transilvania. În afară de aceasta, e necesar ca fiecare dintre nobili, atît transilvăneni cît şi ai noştri, să aducă oarecare acte de mărturie, pe baza cărora să se dovedească în chip autentic că aceştia sau aceia sînt iobagii lor adevăraţi şi drepţi ; căci dacă nu s-ar lua această precauţie, sub pretextul reluării iobagilor vor putea fi luaţi şi alţi ţărani liberi. . . . . .

. . . . . .

Ai excelenţei voastre prea umil ⟨banul⟩ şi prea supuşi robi ⟨consilierii administraţiei⟩.

Craiova, 27 iunie 1720.

[1] In continuare textul se referă la alte probleme.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Craiova, iunie 1720⟩

Administrația Olteniei face cunoscut nobililor din comitatul Hunedoarei, ca răspuns la cererea lor, că fără ordin de la autoritățile superioare nu poate încuviința restituirea iobagilor reclamați.

Responsoriae ad universam nobilitatem Inclyti Comitatus Hunyadiensis.

Illustrissimi, Spectabiles, ac generosi Domini, Domini nobis colendissimi, observandissimi.

Literas praetitulatarum Dominationum Vestrarum 14-ta praesentis ad nos exaratas et per expressum Inclyti Comitatus nobis praesentatas, cum honore accepimus. Quod attinet solicitatam exinde iobbagionum transfugitivorum reductionem cum nos ab Excellentissimo Domino Generali Commendante nullos expressos ordines et mandatum eatenus habeamus, neque ab inclyto regio-transylvanico gubernio ulla facta sit de eadem re nobis insinuatio, pro nunc et de facto nec cathegoricam responsionem dare, nec assentiri possumus antequam Suae Excellentiae notificaverimus. Quam iobbagyonum restitutionem și deinceps approbaverit commodamque judicaverit Sua Excellentia, nos ab eadem Sua Excellentia expressos ordines et a praetitulato Gubernio quoque talem literalem assecurationem postulaturi sumus, secundum quorum tenorem ac vigorem prout nos Transilvanis ita et Transilvani nobis restituere debeant ac teneantur omnes ac singulos transfugitivos iobbagyones et Zingaros. De reliquo servet Deus easdem Dominationes Vestras ad propria vota viventes ac valentes, quibus nos quam officiosissime commendantes manemus,

Illustrissimarum, Spectabilium ac generosarum obligatissimi servi Dominationum Vestrarum

⟨Iunie 1720⟩

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 115v—116.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Răspuns către toată nobilimea ilustrului comitat al Hunedoarei.

Prea iluștri, respectați și generoși domni, prea cinstiți și stimați.

Am primit cu cinste scrisoarea întocmită de domniile voastre la 14 ale lunii curente și care ne-a fost înmînată de un trimis al ilustrului comitat. Cît privește solicitata restituire de aici a iobagilor fugiți, nici nu putem da deocamdată vreun răspuns categoric, nici nu putem consimți înainte de a aduce la cunoștința excelenței sale, deoarece pînă acum nu avem porunci formale din partea prea înaltului domn comandant suprem și nici din partea prea ilustrului guvernămînt regal al Transilvaniei nu ne-a fost tăcută vreo mențiune. Iar dacă în viitor excelența sa va aproba restituirea iobagilor și o va considera avantajoasă, noi vom solicita din partea excelenței sale porunci formale și din partea sus-numitului guver-

https://biblioteca-digitala.ro

nămînt o astfel de asigurare scrisă în puterea conținutului cărora să fie îndatorați și ținuți și transilvănenii să ne restituie toți iobagii și țiganii noștri fugari, după cum și noi ⟨îi restituim⟩ transilvănenilor. De altminteri, dumnezeu să aibe în pază pe domniile voastre spre a fi sănătoși și a trăi după propria dorință. Noi ne recomandăm prea supus și rămînem robii prea îndatorați ai domniilor voastre prea respectate și generoase.

⟨banul și consilierii administrației oltene⟩

⟨Iunie 1720⟩

104

⟨Craiova⟩, 1 iulie 1720

Gheorghe Cantacuzino, ban al Olteniei, poruncește pircălabului și sătenilor de la Dobriceni și Bogdănești să asculte de egumenul mănăstirii Arnota, făcînd claca după obicei, ca mai înainte, „la coasă și la secere și la altele".

† Tie pircălabe și voao săténilor de la Dobricéni i de la Bogdăneşti, Cătră aceasta vă facem în știre, îndată ce veți vedea cartea noastră, iar voi toți să căutați să vă supuneți și să ascultați de părintele egumenul Serafim arnoțeanul la toate lucrurile sfintei mănăstiri, să clăcuiți dupe cum ați avut obicéiu mai nainte, la coasă și la sécere, și la altele, că oricare din voi nu s-ar supune la céle ce i-ar porunci părintele egumen, unii ca aceia bine să știe, că vom trimite de-i vor aduce fără voia lor și să vor pedepsi dupe neascultarea lor. Într-alt chip nu va fi. Aceasta poroncim.

Iulie 1 dni, leat 7228 ⟨1720⟩

Gheorghe Cantacuzino

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 91.
Orig. rom.

105

Craiova, 6 mai 1721

Consilierii administrației Olteniei fac cunoscut inspectorului comitatului Hunedoara, Valentin Buda, că au încredințat trimisului Francisc Kis pe toți iobagii fugiți de acolo în timp de doi ani, cu condiția ca și șerbii și țiganii ce trec în Transilvania să fie restituiți.

Ad Dominum Valentinum Buda inspectorem Comitatus Hunyadiensis ratione fugitivorum iobbagyonum restitutionis.

Spectabilis ac Generose Domine nobis observandissime,

Per Spectabilis ac Gratiosae Dominationis Vestrae literarum praesentatorem, Dominum Franciscum Kis, tanquam expeditum expressum Inclyti Comitatus Hunyadiensis, juxta resolutionem piae reminiscentiae Suae Excellentiae Domini Generalis Commendantis Comitis a Stainville, reducendos, commisimus ex praetitulato Comitatu a duorum annorum spatio huc transfugientes iobbagyones cum tali tamen conditione ut et nostri tam

https://biblioteca-digitala.ro

iobbagyones quam Zingari eo transmeantes rite restituerentur. In reliquo sub divinae protectionis commendatione manemus,

Spectabilis ac Generosae Dominationis Vestrae paratissimi servi

Georgius Cantacuzenus
Dositheus mon⟨achus⟩ Brailojul
Gregorius Vlasto
Staiko Bendzeskul
Constantinus Strimbanul
Nicolaus de Porta, S.C.R.M.C. Secretarius

Crajovae, 6 mai 1721
Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 158v—159.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Către domnul Valentin Buda inspector al comitatului Hunedoara în chestiunea restituirii iobagilor fugari.

Prea cinstite, milostive și respectate domn.

Conform hotărîrii excelenței sale domnului general comandant, conte de Stainville, de pioasă amintire, am încredințat spre a fi readuși prin prezentatorul scrisorii domniei voastre, respectate și milostive, domnul Francisc Kis, în calitate de trimis special al ilustrului comitat al Hunedoarei, pe toți iobagii fugiți aici din amintitul comitat în interval de doi ani ; totuși, cu condiția ca și iobagii și țiganii noștri care trec acolo să fie restituiți după cum se cuvine. Altminteri rămînem sub recomandarea protecției divine robi prea supuși ai domniei voastre respectate și generoase,

Gheorghe Cantacuzino, călugărul Dositei Brăiloiul, Grigore Vlasto, Staico Bengescul, Constantin Strîmbeanul, Nicolae de Porta secretar.
Craiova, 6 mai 1721

106

București, 19 iulie 1721

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă încuviințare mănăstirii Sfîntul Ioan din București să țină la moșia Vlădeni (Ialomița), cinci rumîni „fugiți de multă vreme în țara turcească", pe care îi iartă de toate dările pe trecut și viitor, în cazul cînd se vor întoarce.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alexandru voevod i gospodar zemli Vlahiscoe. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi sfintei și dumnezeeștii mănăstiri a lui S⟨ve⟩tî Ioan de aici den orașul domnii méle den București și părintelui igumenului de la această mănăstire, chir Timothei, ca să aibă a ținea la moșiia mănăstirii ce să chiamă Vlădénii ot sud Ialomița, 5 rumîni. Care rumîni sînt fugiți de multă vréme în țara turcească și acum vrînd să vie în țară ca să slujască sfintei mănăstiri, i-am

https://biblioteca-digitala.ro

ertat domnia mea ca să fie în pace'și ertați de haraciu, de lipsa haraciului, de pocloanile bairamului, de vel seamă, de seama a doao și a treia, de chieltuiala vistieriei i a jicniții i a slugerii, de salahori, de cară de oaste, de podvoade, de mertice, de conace, de cai de olac, de sataralile ce es pre siliști și de alte dăjdi și orînduiale vericîte ar mai eși de la vistieriia domnii méle peste an în țară, de nici unele nici un val și nici o bîntuială să n-aibă nici odinioară.'Pentru că fiind acești oameni rumîni ai mănăstirii și fiind fugiți în țara turcească de atîta vréme și sfînta mănăstire nemaiavînd alți oameni de ajutor aici în țară, domnia mea m-am milostivit de i-am ertat de acéste de toate cîte scriu mai sus, ca să aibă bună pace pururea.'

Drept acéia, vericarei, au den boiari cislași, au den alte slugi domnești sau boerești le-ar face vreun val sau bîntuială peste cartea domnii méle, unii ca aceia bine să știe că rea scîrbă și mare certare vor petréce de cătră domniia mea. Intr-alt chip nu va fi că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Iulie 19 dni, leat 7229 ⟨1721⟩

Io Nicolae Alexandru voevoda milostiiu bojiiu gospodin.
Io Nicolae voevoda ⟨m. p.⟩

Procit vel visti⟨er⟩.

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan din București, pach. V, doc. 32.
Orig. rom., pecete aplicată.

107

25 mai 1722

Megieșii călărași din Lichirești de Vad, așezați pe moșia mănăstirii Trei-Sfetitele din București, dau zapis epitropilor în fața biv vel căpitanului Afenduli, trimis domnesc, pentru clacа ce urmează să o facă, arînd și grăpînd primăvara și toamna cîte 80 de pași, cu sămînța mănăstirii, și dînd „dijmă după obicei".

† Adecă noi megiași călărașii care ne aflăm lăcuitori aicea la Lichirești de Vad pe moșiia sfintei mănăstiri Trisfetitelor den București și viind dumnealui Afendulea biv vel căpitan cu porunca mării sale lui vodă ca să dăm adetul moșii pe cum dau și alții cei ce șăd pă moșiia Deleanului și episcupului de Buzău și noi ne-am așăzat cu epitrupii sfintii mănăstiri înaintea dumnealui Afendulei biv vel căpitan de bună voia noastră ca să avem a face ajutoriu sfintei mănăstiri arătură de toamnă cu plugurile noastre, pași 80, cu sămînța dumnealor, și de primăvară pași 80, însă noi să-i grăpăm și această sumă de arătură să avem a o face în toți anii sfintei mănăstiri. Și noi ce vom ara pă moșiia sfintei mănăstiri să avem a ne da toată dijma ce să află pă moșie, sfintei mănăstiri după obicéiu.

Și oricine s-ar afla prinzînd péște den bălțile sfintei mănăstiri, să-și dea toată zeciuiala după obicéiu, precum să dă și după alte moșie.

Pentru acéia am dat și noi această scrisoare la dumnealor epitrupilor și sfintei mănăstiri, și pentru mai adevărata credința ne-am pus dége-

https://biblioteca-digitala.ro

tile și iscăliturile mai jos ca să să crează. Și am scris eu Stoica logofețel lumînărar cu zisa lor.

Mai 25 dni, leat 7230 ⟨1722⟩

Afendulea biv vel căpitan za margine
⟨Urmează 15 iscăliturî⟩

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 40
Orig. rom.

108

Craiova, 9 iunie 1722

Administrația Olteniei judecă pricina egumenului de la Arnota cu ruminii din Bogdănești (Vîlcea), care cer să fie eliberați de ruminie și hotărăște ca și în viitor să rămînă rumîni ai mănăstirii.

In numele prea sfințitei chesariceștii măriri și prințipul Valahiei dincoace de Olt, Carol al șaselea, domnului, domnului nostru milostiv.

Dat-am cartea noastră sfintei și dumnezeștii mănăstiri Arnota, unde să cinstește și să prăznuiaște hramul marilor arhangheli Mihail și Gavriil și părintelui Serafim igumenul și tuturora părinților călugări cîți să vor afla lăcuitori la acea sfîntă mănăstire, ca să aibă a ținea și a stăpîni rumînii din satul Bogdănești, sud Vîlcea, cîți sînt ai sfintei mănăstiri drepți. Insă să să știe rumînii pre anume: popa Ion cu feciorii lui anume: Necula, Vîlcul, Costandin, Dumitru și Marin și Ilie, fratele popei lui Ion, iar cu feciorii lui, și Dumitru cu feciorii lui și Udriște cu feciorii lui și Pătru Bodeasca cu feciorii lui și Dima Cotea cu feciorii lui carii să trag din Stan Găvicioiul, și Pătru Țîrdea cu feciorii lui anume Nicola și Barbul, și Gavrilă și Roman carii să trag din Micul și Ionașco cu frate-său Ivan și cu feciorii lor și Stanciul cu feciorîi lui, carii să trag din Barbul Golici.

Pentru că acești oameni ce scriu mai sus și mai denainte vréme, ei au fost tot rumîni Predei postelnicul și fraților lui, anume: Tudosie postelnicul și Staico postelnicul, feciorii lui Staico paharnicul din Ruda cu jumătate de sat din Bogdănești. Iar cînd au fost în zilele răposatului Matei voevod ei s-au sculat de a lor bună voe de au vîndut acéle neamuri de oameni ce scriu mai sus, rumînii cu jumătate de sat din Bogdănești, la sfînta mănăstire Arnota, drept ughi 115, dupe cum am văzut și noi zapisul acelor boiari ce scriu mai sus, de vînzarea acestor rumîni, cu jumătate de sat din Bogdănești, scris de la anul 7144. Și după vînzarea zapisului aceluia, au întărit și răposatul Matei voevod cu hrisov la sfînta mănăstire Arnota, ca să stăpînească pe acești rumîni ce scriu mai sus cu jumătatea de sat de moșie din Bogdănești, cu bună pace, care hrisov l-am văzut și noi scris de la anul 7145, și de atuncea pînă acum tot i-au stăpînit sfînta mănăstire Arnota cu bună pace.

Iar cînd au fost acum, s-au sculat acești rumîni din Bogdănești, ce scriu mai sus, de au venit înaintea noastră, înpreună cu părintele Serafim, egumenul arnoțeanul și cerca ca să să sloboază de rumînie. Care părintele Serafim egumenul de la sfînta mănăstire Arnota, scoțînd și zapisul de vînzarea lor și scoțînd și hrisovul lui Matei voevod de s-au citit înaintea noastră și zicîndu-le părintele Serafim egumenul de față, cum că i-au

https://biblioteca-digitala.ro

stăpînit sfînta mănăstire ca pe nişte rumîni pînă acum cu pace, ei singuri n-au putut tăgădui cum că nu sînt rumîni. Intr-aceia, adeverindu-să cum că sînt drepţi rumîni sfintei mănăstiri, am judecat după dreptate şi am dat această carte a noastră sfintei şi dumnezăeştii mănăstiri Arnota, şi părintelui Serafim egumenul şi tuturor părinţilor călugări cîţi să vor afla lăcuitori la acea sfîntă mănăstire, ca să aibă a ţinea şi a stăpîni pe acéste neamuri de rumîni ce scriu mai sus, cu bună pace după cum i-au stăpînit şi pînă acum. Datu-s-au în Craiova.

Iunie 9, leat 7230 ⟨1722⟩

Gherghie Cantacozino
Gligorie Băleanul, Radul Golescu, Ilie Ştirbei, Staico Bengescu.
Din porunca chesariceştii administraţii
N. de Porta secretar

Vezi în dosul cărţii [1]

Aceşti rumîni ce coprindu intr-această carte acum la leat 7254, ghenarie 10, în divan, înaintea prea luminatului nostru domnu Io Costandin Nicolae voevod, s-au răscumpărat, dînd toţi banii deplin şi pentru căci au rămas supt stăpînirea mănăstirii moşiia, nu li s-au dat hrisovul la ei.

Barbul Văcărescul vel logofăt

La acest domnu s-au rădicat jugul ruminiei de pe creştini carii iar la creştini era robi [2].

Acad. R.P.R., pach. CMXIV, doc. 135.
Copie rom.

109

Craiova, 10 iunie 1722

Administraţia Olteniei judecă pricina egumenului de la Arnota cu locuitorii din Dobriceni, care au reclamat că sînt rumîniţi pe nedrept, şi hotărăşte să fie stăpîniţi mai departe ca rumîni ai mănăstirii.

In numele prea sfinţitei chesariceştii măriri şi prinţipul Valahiei dincoace de Olt, domnului, domnului nostru prea milostiv Carol al şaselea.

Dat-am cartea noastră sfintei şi dumnezăeştii mănăstiri Arnota, unde să cinstéşte şi să prăznuiaşte hramul marilor arhangheli Mihail şi Gavriil, şi părintelui Serafim egumenului şi tuturor părinţilor călugări cîţi să vor afla lăcuitori la această sfîntă mănăstire, ca să aibă a ţinea şi a stăpîni sfînta mănăstire toţi rumînii din satul Dobricénii sud Vîlcea, cîţi să trag din neamurile ce sînt scrise în zapisul lor cel de vînzare cu părţile lor de moşie, după cum scrie şi hrisovul răposatului Matei voevod.

Pentru că aceşti rumîni din satul Dobricenii ei au fost mai de'nainte vréme oameni slobozi cu moşiile lor, iar cînd au fost în zilele răposatului Matei voevod ei s-au sculat de a lor bună voe de s-au fost vîndut rumîni cu toate părţile lor de moşie sfintei mănăstiri Arnota, drept ughi 950, dupe cum scrie zapisul lor cu care s-au vîndut de la cursul anilor 7148.

[1] Notă marginală a lui Dionisie Eclisiarhul.
[2] Notă marginală.

https://biblioteca-digitala.ro

Și dupre vînzarea zapisului lor au întărit și răposatul Matei voevod cu hrisovul mării sale, ca să fie rumîni sfintei mănăstiri Arnota cu părțile lor de moșie dupe cum s-au vîndut, care iaste scris de la anul 7150, și tot i-au stăpînit sfînta mănăstire Arnota cu bună pace, pînă în zilele lui Costantin Șărban voevod. Iar cînd au fost atunci, s-au sculat rumînii din Dobriceni de au fost mersu la sfînta mănăstire Arnota de au luat cu jaful toate cărțile sfintei mănăstiri, dupe cum dovedește o carte a lui Costantin voevod Șerban, întru care scrie să apuce pe rumînii din Dobricéni cu mare strînsoare să dea hrisovul cel mare și alte cărți și zapise ce vor fi luat de la sfînta mănăstire cu jaful și i-au dat să fie rumîni sfintei mănăstiri, care carte iaste scrisă de la leat 7164, și tot i-au stăpînit sfînta mănăstire Arnota cu bună pace pînă în zilele lui Grigorie Ghica voevod.

Iar cînd au fost atuncia, iar s-au sculat rumînii din Dobricéni de s-au pîrît cu igumenul ce au fost pe acea vréme, înaintea lui Grigorie voevod de față, și iar au rămas să fie rumîni sfintei mănăstiri Arnotei, dupre cum scrie hrisovul lu(i) Gligorie voevod, care iaste de la leat 7172. Și de atunci tot i-au stăpînit cu bună pace sfînta mănăstire Arnota, dupe cum am văzut și hrisovul Radului voevod de la leat 7173 și hrisovul răposatului Șărban Cantacozino voevod, scris de la leat 7183 tot de întărire la sfînta mănăstire Arnota, pentru acei rumîni ca să-i stăpînească cu pace.

Iar cînd au fost în zilele răposatului Ștefan Cantacozino voevod, iar ei iar s-au sculat o seamă de rumîni din Dobriceni de au mersu înaintea mării sale cu egumenul Stefan de s-au pîrît de față și iar au rămas să fie rumîni sfintei mănăstiri dupre cum scrie și hrisovul răposatului Ștefan Cantacozino voevod de la leat 7223.

Și de atunci pînă astă-iarnă la luna lui ghenarie în 20 de zile tot i-au stăpînit sfînta mănăstire cu bună pace, iar cînd au fost atuncea, iar s-au sculat rumînii din Dobricéni de au venit înaintea noastră cu părintele Serafim igumenul arnoțeanul și cu călugării de la acea sfîntă mănăstire de s-au pîrît de față, zicînd rumînii din Dobricéni cum că s-ar fi răscumpărat de rumînie în zilele lui Costantin Șerban voevod, iar nici o carte de răscumpărare, nici de la sfînta mănăstire Arnota, nici de la Costantin voevod Șerban, nici de la alții n-au avut la mîinile lor, cu care să arate sau să dovedească că s-au răscumpărat de rumînie, și mai vîrtos că-i dovedea cartea lui Costantin voevod Șerban ce scrie mai sus, cu care îi da să fie rumîni sfintei mănăstiri. Iar părintele Serafim igumenul de la sfînta mănăstire Arnota, scoțînd toate cărțile și hrisoavele ce scriu mai sus, de s-au citit înaintea noastră pe rînd și văzînd că într-acélea toate scrie că i-au dat să fie rumîni sfintei mănăstiri, dupe cum ei s-au vîndut cu zapisul lor și tot i-au stăpînit de 82 de ani, ca pe niște rumîni drepți sfînta mănăstire Arnota.

Deci ei văzînd cum că dupe dreptate rămîn ca să fie rumîni sfintei mănăstiri, au zis că să li să mai dea vreme la mijloc 30 de zile ca să-și poată aduce scrisorile de peste Olt, ce vor fi avînd, iar ei au zăbovit de la luna lui ghenarie în 20 de zile, pînă la luna lui mai în 25 de zile. Și viind iarăși cu toții de al doilea rînd înaintea noastră, împreună cu părintele igumen Serafim de la sfînta mănăstire Arnota, de s-au întrebat, ei nici o scrisoare n-au putut aduce cu care să-i dovedească că nu sînt rumîni sfintei mănăstiri, fără decît au adus lîngă dînșii cîțiva oameni din satul Bărbătești și din satul Bodești și din satul Chieia de le mărturisiia pre-

https://biblioteca-digitala.ro

cum și dobricenii cu gura lor zicea că Matei voevod i-au rumînit cu sila, și în urma lui Matei voevod, la Costantin voevod Șerban, ei s-au răscumpărat dînd banii la vistieriia domnească și Costantin voevod Șerban le-au dat și hrisovul lui Matei voevod în mîinile rumînilor de la Dobricéni, ca să fie slobozi de rumînie, iar egumenul Ioan Cacoveanul ce au fost pe acea vréme la sfînta mănăstire Arnota, au mers noaptea cu țiganii la omul cel ce au fost (avut) hrisovul lui Matei voevod, de l-au luat cu sila și așa iar i-au înpresurat mănăstirea cu rumîniia. Pentru care pricină la acest domn Costantin voevod Șerban, care zic ei înpreună cu mărturiile lor numai cu gura că s-au răscumpărat de rumînie și le-au dat hrisovul lui Matei voevod în mîinile lor, acest domnu singur dovedește cu cartea lui, care iaste cu pecetea și iscălitura lui, întru care scrie să apuce pe rumînii din Dobricéni cu mare strînsoare cu oîn domnesc, ca să dea hrisovul cel mare, și alte cărți și zapise, ce vor fi luat de la sfînta mănăstire Arnota cu jaful, și-i dă ca să fie rumîni sfintei mănăstiri, dupe cum scrie mai sus.

Și de atunci încoace din domnu în domnu tot i-au stăpînit și au rămas de au fost rumîni sfintei mănăstiri, dupe cum arată toate hrisoavele răposaților domni ce scriu mai sus.

Drept acéia curgînd pricinile într-acest chip și căutînd noi după lége și dreptate, judecata purcéde și să întemeiază, ca să fie toți rumînii din Dobricéni, cîți să trag din neamurile ce sînt scrise în zapisul lor cel de vînzare cu părțile lor de moșie sfintei mănăstiri Arnota și să-i stăpînească cu bună pace dupe cum i-au stăpînit și pînă acum.

Pentru acéia dăm și întărim și noi cu această carte a noastră sfintei și dumnezăeștii mănăstiri Arnota și părintelui Serafim igumenul și tuturor părinților călugări, cîți să vor afla lăcuitori la acea sfîntă mănăstire, ca să aibă a ținea și a stăpîni pe toți rumînii din Dobricéni ce scriu mai sus cu părțile lor de moșie, cu bună pace, și să fie rumîni sfintei mănăstiri în véci.

Și iar să aibă a ținea și a stăpîni sfînta mănăstire Arnota, pe Drăgan cu toată ceata lui și cu feciorii lor cîți să vor trage dintr-înșii și cu părțile lor de moșie din sat din Dobricéni, pentru că acești rumîni au fost ai lui Chesar Rudeanul mai de'nainte vréme și s-au fost răscumpărat de la Chesar Rudeanul și au fost niște oameni slobozi, iar cînd au fost în zilele lui Matei voevod, ei, de a lor bună voe, iar s-au vîndut rumîni cu părțile lor de moșie lui Matei voevod, drept ughi 210 și Matei voevod iar i-au închinat la sfînta mănăstire Arnota, și tot i-au stăpînit sfînta mănăstire cu bună pace, pînă la moartea lui Matei voevod. Iar după moartea lui Matei voevod, în zilele lui Costantin voevod, s-au sculat feciorii lui Chesar Rudeanul de au luat acești bani ughi 210 de la rumînii ce scriu mai sus și i-au slobozit de rumînie, zicînd că Matei voevod i-au prădat cu acei bani pe părinții lor. Și au fost mers feciorii lui Chesar Rudeanul înpreună cu Theofil ce au fost igumen pe acea vréme la sfînta mănăstire Arnota de s-au fost judecat la Costantin voevod și Costantin voevod au fost judecat ca să întoarcă Theofil igumenul, feciorilor lui Chesar Rudeanul, banii, cu care bani zicea ei că i-au prădat și să ție rumînii cu pace, și Theofil igumenul n-au fost întors banii, pînă în zilele lui Gligorie Ghica voevod, Iar cînd au fost în zilele lui Gligorie Ghica voevod, iar părintele Serapion ce au fost egumen pe acea vréme la sfînta

https://biblioteca-digitala.ro

mănăstire Arnota și cu alți călugări, s-au sculat de s-au judecat pentru acei rumîni cu feciorii lui Chisar Rudeanul și Grigorie voevod au judecat de vréme ce n-au fost întors banii Theofil igumenul în zilele lui Costandin voevod acei ughi 210, feciorilor lui Chesar Rudeanul, cu care zicea ei că-i prădase Matei voevod, să întoarcă Serapion egumenul acei bani și să ție rumînii cu pace. Și așa părintele Serapion ce au fost egumen pe acea vréme, dinaintea lui Grigorie voevod în divan au întors acei bani ughi 210 feciorilor lui Chesar Rudeanul și i-au dat pe rumîni ca să-i stăpînească sfînta mănăstire cu pace, dupe cum scrie hrisovul lui Grigorie voevod de la anul 7169. Și de atunci pînă acum tot i-au stăpînit sfînta mănăstire Arnota pe acești rumîni cu bună pace. Deci acum, rumînii din Dobricéni, acel zapis al lui Chesar Rudeanul, cu care să răscumpărase acel Drăgan cu toată ceata lui și cu feciorii lor, și cu partea lor de moșie din Dobricéni, dupe cum scrie mai sus, l-au scos înaintea noastră și-l arată ca cum i-ar dovedi că s-au răscumpărat și în zilele lui Chesar Rudeanul de rumînie. Dar fiind pricinile după cum scrie mai sus, au rămas iară cu dreptate ca să fie rumîni sfintei mănăstiri Arnotei cu părțile lor de moșie, după cum ei de a lor bună voe s-au vîndut și dovedescu hrisoavele domnilor ce scriu mai sus, după cum i-au stăpînit sfînta mănăstire într-atîta sumă de ani, ca pe niște rumîni drepți, așa curge dreptatea ca să-i stăpînească sfînta mănăstire și de acum înainte cu pace.

Datu-s-au în Craiova, iunie 10 leatul 7230 ⟨1722⟩

Gheorghie Cantacozino

Grigorie Băleanul, Radul Golescul, Ilie Știrbei, Staico Bengescul

Din porunca chesariceștii administrații.

N. de Porta secretar.

Acad. R.P.R., pach. CMXIV, doc. 59.

Copie rom

110

Craiova, 17 iunie 1722

Administrația Olteniei face cunoscut conducerei comitatului Hunedoara că nu-i poate satisface pentru moment cererea de restituire a iobagilor fugiți, deoarece ei sînt cuprinși în noul recensămînt al provinciei făcut din porunca răposatului comandant militar al Transilvaniei, Virmond, iar dacă succesorul său va decide afirmativ, vor fi revendicați în mod legal și iobagii olteni fugiți peste munți.

Ad duos nobilium iudices praememorati Comitatus Hunyadiensis responsoriae.

Perillustres ac Generosi Domini nobis observandi

Ad litteras praelibatarum Dominationum Vestrarum decima praesentis per duos Inclyti Comitatus expressos nobiles, Franciscum Kis et Petrum Mara, ratione fugitivorum jobbagionum repetitionis nobis exhibitas replicandum habemus quod dum ex stricto mandato piae reminiscentiae

Institutul de Istorie
BIBLIOTECA
Academia R.P.R.

https://biblioteca-digitala.ro

Excellentissimi quondam Generalis Commendantis ac Directoris nostri Domini Comitis de Virmont, plenaria de universis hujus Provinciae incolis facta sit conscripto ac iidem quoque iobbayones sint inserti, mutare illam conscriptionem usque ad affuturi Generalis Commendantis consensum ac dispositionem non possumus, qua occasione prout suos praememoratus Inclytus Commitatus hic commorantes iobbagyones, ita et nos nostros in Transilvania existentes de jure repetituri sumus ; et dum in reliquo praetitulatas Dominationes Vestras divinae protectioni recommendamus, manemus,

Spectabilium ac Generosarum Dominationum Vestrarum parati servi.

Omnes superius dicti.

Crajovae, 17ma Iunii 1722.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 24/353, f. 168v—169.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Răspuns către doi solgabirăi ai sus numitului comitat al Hunedoarei.

Prea iluştri, milostivi şi cinstiţi domni,

La scrisoarea domniilor voastre sus amintite, înfăţişată nouă în ziua a zecea a curentei luni, de către doi trimişi nobili : Francisc Kis şi Petrus Mara, în problema aducerii la urmă a iobagilor fugari, avem a răspunde că deoarece din porunca severă a răposatului domn conte de Virmond, comandant general şi director al nostru, de pioasă amintire, a fost întocmit un recensământ complet al tuturor locuitorilor acestei provincii, (în care) sînt incluşi şi aceşti iobagi, nu putem modifica acel recensământ pînă (la primirea) consimţămîntului şi a hotărîrii viitorului comandant general ; cu acel prilej, 'după cum sus-numitul ilustru comitat (îi revendică) pe iobagii săi aflători aici, tot astfel şi noi îi vom revendica în chip legal pe ai noştri aflători în Transilvania.' În celelalte, vă recomandăm pe domniile voastre mai sus numite, protecţiei divine, (şi) rămînem robi supuşi ai domniilor voastre respectate şi milostive.

Toţi cei mai sus numiţi (banul şi consilierii administraţiei).

Craiova, 17 iunie 1722.

III

Craiova, 8 iulie 1722.

Administraţia Olteniei porunceşte locuitorilor din satele Călimăneşti, Înăteşti şi Sevestreni să presteze mănăstirii Cozia, pe a cărei moşie se află, zilele de clacă stabilite, optsprezece zile pe an cu carul sau cu plugul şi treizeci zile pălmaşii.

În numele prea sfintei chesariceştii măririi şi prinţipul Valahiei dincoace de Olt, domnului domnului nostru prea milostiv.

Voao tuturor oamenilor din satul Călimăneştii, Eneteştii [1] i Sevetrénii carii şădeţi pe moşiia sfintei mănăstiri Coziei. Cătră aceasta vă

[1] Corect : Înăteşti.

https://biblioteca-digitala.ro

facem în știre că aici ni să jălui părintele egumenul, zicînd că nu veți să dați ascultare sfinții sale și să vă lucrați zilele de lună pecum s-au așezat din porunca mării sale răposatului ghenăralului grof de Virmont, ci numai șădeți și vă hrăniți și vă pașteți dobitoacele în moșiia mănăstirii și nici un folos de voi nu are sfînta mănăstire. De care lucru iată că vă poruncim, în vréme ce veți vedia cartia noastră, iar voi, să căutați să vă lucrați zilele de lună precum iaste porunca pentru cei ce șăd pre moșiile mănăstirilor și ale boiarilor. Însă zilele sînt acéstia: de lunile de vară să lucréze omul care va fi toporaș 3 zile de lună și de iarnă doao zile de lună, iar care va fi cu carul sau cu plugul să lucreze doao zile în luna de vară și în luna de iarnă o zi. Ci dar, după cum scrie mai sus să căutați să lucrați mănăstirii, că, care nu vor da ascultare bine să știe că să vor pedepsi după neascultaria lor. Aceasta poruncim.

Craiova iul⟨ie⟩ 8, leat 7230 ⟨1722⟩

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 44v.
Copie rom.

112

⟨Ep. Rîmnicului,⟩ 14 noiembrie 1722

Damaschin, episcopul Rîmnicului, dă carte de blestem pentru jurămîntul ce urmează să-l depună locuitorii bătrîni din Măceșul cel Mare în neînțelegerea egumenului de la Arnota cu locuitorii de pe moșia mănăstirii care dau dijma consilierului Staico și vor să mute și hotarul moșiei către moșia lui.

Carte de blestem pentru Măceșu.

Damaschin cu mila lui dumnezeu episcop Rîmnicului, și celelalte. Scriem cartea smerenii noastre cu mare blestem și cu groaznică afurisanie asupra bătrînilor din Măceșul cel Mare, anume: Radul Ibric i Mircea Ciolan i Stan Puricel, și asupra molitvei tale popo Stanciule din Bistreț i Nicula Bădosul, și din Bărca, Dobre Berceanul i Țuica Ivancea sin Tatul ot tam și Andreiu de la Nedea. Către aceasta vă fac în știre că aici înaintea smereniei noastre ne spuse igumenul Serafim de la sfînta mănăstire Arnota, zicînd cum că ar fi strîns cîțiva oameni acolo să lăcuiască pe acea moșie cu cartea ghenerarului, și după ce s-au strîns n-au căutat să fie supt ascultarea mănăstirii precum au fost porunca măriei sale ghenerarului, ci s-au închinat dumnealui consiliarului Staico și slujesc dumnealui și șăd în mijlocul moșii mănăstirii și mănăstirii nici un fel de ascultare nu dau, nici dijmă, nici suhat. Și nu numai pînă într-atît, ci încă și moșia muncesc să o închine consiliarului Staico, mutînd hotarul pă unde le ieste lor voia. De care lucru, iată că vă poruncescu să căutați să spuneți hotarul sfintei mănăstiri și semnele hotarului precum scriu și hrisoavele domnești, pre unde ați pomenit că au ținut mănăstirea, și pă unde au ținut consiliiarul Staico pe cum veți fi pomenit de la moșii și de la părinții voștri, așa să mărturisiți adevărul.

Deci de veți spune drept, nefăcînd fățărie au voe veghiată, să fiți ertați și blagosloviți, iar de nu veți spune cu dreptate și cu frica lui dumnezeu, ci veți tăgădui făcînd voe veghiată, să fiți neertați, procleți și

https://biblioteca-digitala.ro

afurisiți de 318 sfinți părinți de la Nichea. Așijderea și de smerenia noastră să fiți supt blestem; herul să să topească, pietrile să putrezască, munții să să risipească, iar trupurile voastre să stea întregi în veci netopite și nedeslegate. Parte și lăcaș să aveți cu Iuda și cu Arie în tartarul cel înghețat și gheena cea cu foc nestins în viermii cei neadormiți. Să vă umple bubele lui Ghiezi și cutremurul lui Cain și să vă înghită pământul de vii ca pre Datan și pre Aviron, iar de veți spune drept, să fiți ertați și blagosloviți.

Noemvrie 14, leat 7231 ⟨1722⟩

Damaschin, episcop Rîmnicului

Acad. R.P.R., pach. CMXIII, doc. 104.
Copie rom.

113

Craiova, 28 noiembrie 1722

Administrația Olteniei face cunoscut locuitorilor de la Dobriceni și Bogdănești (Vîlcea), de pe moșia mănăstirii Arnota, că s-au dat dispoziții să lucreze o zi pe săptămînă la stăpînul moșiei și dijmă să nu dea, iar egumenul să aibă voie a numi pîrcălabi în toate satele mănăstirii.

În numele prea sfințitei chesariceștii măriri și prințepul Valahiei dencoace de Olt, domnului domnului nostru prea milostiv.

† Voao oamenilor de la Dobricéni și de la Bogdăneștii sud Vîlcea, carii șădeți pe moșiia sfintei mănăstiri Arnotei, către această vă facem în știre pentru rîndul lucrului, că veți ști că poruncă iaste de la măriia sa gheneralul comendant, derectorul nostru, grof de Kinecsek, pentru cei ce șăd pe moșiile mănăstirilor și ale boiarilor să aibă a lucra la stăpînul moșiei în toate săptămînile, de săptămînă o zi și dijmă să nu plătească.

Deci fiindcă și voi că șădeți pe moșiia sfintei mănăstiri să căutați dupe cum iaste porunca mării sale gheneralului, să dați ascultare și să lucrați de toată săptămîna o zi, într-alt chip să nu faceți, că apoi veți petrece nevoie. Aceasta poruncim.[1]

Așijderea să aibă voie părintele egumenul să pue pîrcălabi în satele mănăstirii pe care-l veți cunoaște că iaste om de de slujbă și drept, ca să facă dreptate oamenilor; și oamenii toți să să supue aceluia întru toate cîte le va da învățătură pentru poruncile împărătești și trebile mănăstirii ce vor avea învățătură de părintele egumen; și acelui pîrcălab să-i ia părintele egumen carte de la chesaricească administrație de pîrcălăbie.

Gheorghe Cantacuzino, G. Băleanu, I. Stirbei...[2]

Den porunca chesariceștii administrații

N. de Porta, secretar

Din Craiova, noemvrie 28 dni leat 7231 ⟨1722⟩

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 92.
Orig. rom.

[1] Referitor la obligațiile de muncă, un document din aceeași zi, cu același text, pentru m-rea Cozia — satele Sevestreni, Călimănești și Orlea (ibidem, M-rea Cozia, pach. XLIX, doc. 22).

[2] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

114

Craiova, 28 noiembrie 1722

Gheorghe Cantacuzino, banul Olteniei, dă egumenului de la mănăstirea Brîncoveni carte de încuviințare să strîngă oameni de prin sate și să-i așeze la moșie spre a face sat de o sută de case, schimbîndu-li-se și locul în catastifele vistieriei pentru bir

In numele prea sfinţitei chesariceştii măririi şi prinţipul Valahiei dencoace de Olt ⟨domnului⟩ [1] domnului nostru prea milostiv.

Cu această carte a noastră să aibe voe sfinţiia sa părintele Inochentie egumenul de la sfînta mănăstire Brîncovéni să strîngă oameni de cei ce s-ar scoate du pen sate, să-i aşeze la moşiia mănăstirii, la Grădini, să facă sat de o sută de casă de oameni, iar mai mulţi nu. Şi acei oameni den satele care să vor lua, să-i trimiţă părintele egumenul aicea ca să li să scoată numele de la catastih, să nu rămîe satele încărcaţi cu numele lor şi să vor aşăza acolo la satul mănăstirii cu birul lor, însă oameni de cei ce au fost şi mai înainte vréme de satul mănăstirei şi de alţi oameni care să vor mai găsi, să să facă cu toţi de casă o sută şi oameni ca.....[1] acolo la sat iar nu să fie.....[1] cineva. Şi acei oameni să fie de lucrul şi de ajutoriul sfintei mănăstiri, să lucréze de om în toate săptămînile de săptămînă o zi, dupe cum iaste porunca mării sale generalului comendant derectoriul nostru grof de Kiniesec [2], iară de alte lucruri şi supărări ce au satele megieşăşti ei vor avea pace, fiindcă vor să lucréze la stăpînul moşiei într-o săptămînă o zi, după cum iaste porunca mării sale gheneralului, iar cine le va face vreo supărare mai mult peste poruncă, au vornicul, au ispravnicii, au alţii, să ştie că vor petréce mare nevoie. Aceasta poruncim.

Den Craiova, noem⟨vrie⟩ 28 dni, leat 7231 ⟨1722⟩
Gheorghe Cantacuzino
I. Ştirbei, Staico Bengescu
Den porunca chesariceştii administraţii,
N. de Porta secretar.

Arh. St. Buc., M-rea Brîncoveni, pach. XXI, doc. 10.
Orig. rom.

115

Craiova, 1 martie 1723

Administraţia Olteniei dă carte de încuviinţare lui Radu călăraşul să ia pe locuitorii ce au trecut de peste Olt pe la Băbici şi să-i aşeze pe moşia consilierului Ştirbei, la Mlecăneşti.

Carte de volnicie pentru oamenii care au trecut de peste Olt dincoace.

Să fie volnic Radul călăraşul să meargă să rădice pă nişte oameni ce au trecut de peste Olt pă la Băbici şi să-i aducă să-i aşaze la satul

[1] Doc. rupt.
[2] Corect: Königsegg.

https://biblioteca-digitala.ro

dumnealui consiliiariului Ştirbei la Mlecăneşti şi dupe ce-i va aduce şi să vor aşăza vor veni aicea de şi vor lua carte şi vor avea pace un an, dupe cum iaste porunca; pentru acéia să-i aducă pe toţi la satul Mlecăneştii să-i aşaze acolo. Aceasta poruncim.

Craiova, mart 2 dni, leat 7231 ⟨1723⟩
Gheorghie Cantacuzino
Gligorie Băleanu, Radul Golescul, Ilie Ştirbéi,
Neculae de Porta sec⟨retar⟩

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 g/204, f. 15.
Copie contemporană.

116

Craiova, 2 martie 1723

Administraţia Olteniei dă încuviinţare logofătului Tănasie Tîrnoveanu să mute la moşia lui nouă oameni din satul Căciulăteşti „fiindcă trecea mai mulţi decît trebuie".

Carte lui Tanasie logofăt pentru 9 oameni ot Căciulăteşti.

Cu această carte a noastră să aibă voe Tanasie logofăt Tîrnoveanul să ia 9 oameni de la Căciulăteşti să-i mute lîngă dînsul la moşiia lui, Căciulăteştii, care oameni i s-au dat de aicea fiindcă trecea mai mulţi decît trebuie să fie la un loc, care oameni sînt daţi tot anume cu foaia dumnealui vornicului, anume: Ştefan, Ignat, Nedelco i Stanciul i Dumitru i Crăciun i Badea i Stan brat Badea i Albul. Drept acéia să aibă voe să-i ia pe aceşti oameni ce scriu mai sus să-i mute în moşiia lui lîngă dînsul, pecum de aici i s-au dat. Aceasta poruncim.

Craiova, mart 2 dni, leat 7231 ⟨1723⟩
Gheorghie Cantacuzino
Gligorie Băleanu, Radul Golescul, Ilie Ştirbéi,
Staico Bengescul
Neculae de Porta sec⟨retar⟩

Muzeul Brunkenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 g/204, f. 15v.
Copie contemporană.

117

Craiova, 4 martie 1723

Administraţia Olteniei porunceşte ispravnicului de Dolj, Gheorma Portărescu, să împiedice spargerea satelor Bohanul, Giurgiţa şi Bîrca, ai căror locuitori vor să se mute la Întorsura.

Carte de poruncă la Gheorma Port⟨ă⟩rescul ispravnicul sud Dolj, pentru satele care umblă să să spargă.

Ispravnice Gheormo Port⟨ă⟩rescule, iţi facem în ştire că înţelésăm că satul Bohanul şi satul Giurgiţa şi Bîrca umblă să s⟨ă⟩ mute la Întorsura, pentru care lucru porunca iaste să să facă satele, iar să nu să strice.

https://biblioteca-digitala.ro

Ci iată că-ți poruncim să cauți să poruncești acelor oameni dentr-acéste sate să șază la locul lor să nu spargă satele, că de să va sparge vreun sat să fugă și să să mute într-alte părți, să știi că dumneata vei da seama, iar care den oameni den sate vor umbla să să mute într-altă parte și nu vor asculta de poruncă, pe aceia să-i pui în butuci și să-i trimiți aici. Aceasta poruncim.

Craiova, mart 4 dni, leat 7231 ⟨1723⟩

Gheorghe Cantacuzino
G. Băleanul, Radul Golescul, Ilie Știrbéi,
Staico Bengescul
N. de Porta secretar

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 g/204, f. 14v.
Copie contemporană.

118

Craiova, 10 iunie 1723

Administrația Olteniei poruncește vornicilor de la județele Dolj, Mehedinți și Gorj să întocmească liste de toți țăranii iobagi veniți din ținutul Huniedoarei după 1718, spre a fi trimiși înapoi.

Această poruncă s-au dat la 3 vornici: la Gorj i la Mehedinți i la Dolj, pentru iobagi.

Dumitale vornice sud Gorj, sănătate! Cu aceasta facem dumitale știre că fiind porunca mării sale gheneralului și mai marelui nostru derector ca să să dea iobagii cîți au venit aici în țară din ținutul Inidorei dupe cum au dat Doboli Iștfan și Gridi Balaș trimișii de acolo spețificațio, de toți iobagii cîți sînt aici în țară și iată că s-au trimis și la dumneata foae de toți oamenii cîți sînt într-acel județ tot anume în fieștecare sat cîți oameni sînt. Ci dumneata să cauți să trimiți să aducă pe acei iobagi pe toți înaintea dumitale și cu frica lui dumnezeu și cu buna dreptate cu oameni de cinste și credincioși să cerci acel lucru și cîți iobagi să vor adevăra cu dreptate, că au trecut de cînd au luat prea sfințitul nostru împărat această ț⟨ar⟩ă, să faci dumneata spețificațio de toți oamenii tot anume și în ce sat să află și să o trimiți dumneata aici, și dupe cum iaste porunca dată la noi de la măriia sa gheneralul, vom isprăvi și vom face dumitale știre ce vei face. Iar care vor fi venit mai 'nainte, pînă a nu lua prea sfințitul nostru împărat țara aceasta, aceia vor avea pace și vor șădea la locurile lor unde vor fi așăzați și nici o supărare nu vor avea. Aceasta.

Craiova, iunie 10 dni, leat 7231 ⟨1723⟩

Gheorghe Cantacuzino
Gligorie Băleanul
Nicolae de Porta sec⟨retar⟩

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75g/204, f. 25v.
Copie contemporană.

https://biblioteca-digitala.ro

119

Craiova, 13 iunie 1723

Administrația Olteniei ordonă locuitorilor din Padea (Dolj) să se prezinte la divan împreună cu egumenul de la Șegarcea spre a se cerceta neînțelegerea lor pentru moșia Țugurești, iar pînă atunci dijma să nu fie ridicată de nici una din părți.

† Tanasie pădéne, împreună cu celalalți pădéni, către aceasta vă facem în știre că aici ne scrie părintele egumenul șăgărceanul, cum că ați fi călcînd mai jumătate din hotarul Țugurești al mănăstirii, și nu lăsați pre ispravnicul mănăstirii ca să ia dijma moșiei. Și acea moșie zice părintele egumenul că iaste hotărîtă și înpietrită, și de cînd s-au dat mănăstirii, tot au stăpînit-o mănăstirea cu pace, iar acum stați împotrivă și călcați hotarul zicînd că iaste moșie a voastră. De care lucru în vréme ce veți vedea cartea aceasta, să căutați să vă luați scrisorile ce veți avea și să veniți aici împreună cu părintele șăgărceanul ca să arătați cu ce temei vă faceți stăpîni acelii moșii și călcați hotarul pe unde iaste înpietrit. Și dijma să să stringă la un loc du pe locul cel cu pricina, să stea pînă vă veți isprăvi ; și în urmă cui să va cădea, acela va lua dijma dupe cum să va isprăvi pentru moșie. Aceasta poruncim.

Craiova, iunie 13 dni, leat 7231 ⟨1723⟩

Gheorghie Cantacuzino, G. Băleanul, R. Golescul, I. Știrbéi, N. de Porta secretar.

Arh. St. Buc., M-rea Zlătari, pach. VII, doc. 18.
Orig. rom.

120

20 iulie 1723

Matei Cantacuzino, biv vel șătrar, dă zapis de slobozie lui Pătru Bășin rumîn al său de la Răchițele, care s-au răscumpărat cu un fecior al lui anume Ilie pentru suma de 26 de taleri, fără moșie.

† Matei Cantacuzino biv vel șătrar, dat-am cartea noastră lui Pătru Bășin brat Stoian, ruminul nostru din sat din Răchițele, cum să s⟨e⟩ știe că fiind el rumîn vîndut cu moșiia lui încă dă la strămoșul nostru Costandin Cantacuzino biv vel postelnic ⟨și⟩ strămoașa noastră doamna Ilinca, fata răposatului Șărban vodă Basarab, i-am stăpînit pînă acum. Vrînd eu ca să-i răscumpăr din rumînie, au venit și iel de s-au răscumpărat cu un fecior al lui anume Ilie, drept bani gata taleri 26. După aceia dar, le-am dat această carte a mea ca să fie în pace și slobozi de rumînie de acum și înainte, ei și cine să vor trage dintr-înșii, dă către mine și de către copiii mieĭ și dă către tot neamul mieu. Însă ei s-au răscumpărat afară din moșie, iar moșiia au rămas vîndută toată partea acestui rumîn ce s-ar alege du peste tot hotarul.

Și pentru întărirea scrisorii am isclălit mai jos și mi-am pus și pecetea.

Iulie 20 dni 7231 ⟨1723⟩

Matei Cantacuzino biv vel șătrar

Arh. St. Craiova, pach. CXI, doc. 7.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

121

Craiova, 12 august 1723

Administrația Olteniei poruncește tuturor locuitorilor de pe moșiile mănăstirii Căluiul să lucreze cîte o zi pe săptămînă „au cu carul, au cu mîinile", fără a mai da dijmă, ascultînd de poruncile ispravnicului mănăstirii.

Carte de poruncă la toți lăcuitorii rumîni și țigani de la Călui și alte slugi și oameni du pă la moșii, ca să dea ascultare ispravnicului Nicolae.

Voao tuturora poslușnicilor, oamenilor, țiganilor și altora cîți vă aflați lăcuitori la sfînta mănăstire Căluiul, către aceasta vă facem în știre pentru că sfinția sa părintele chir Damaschin episcopul Rîmnicului, iată că au orînduit pe sfinția sa părintele Nicolae ca să fie ispravnic și purtătoriu de grijă la toate céle ce vor fi lucrurile și trebile sfintei mănăstiri, atît la céle dinlăuntru cît și céle du pe afară. Deci să căutați fieștecare dupe datoria lui, la céle ce vă va porunci întru céle ce vor fi lucrurile și trebile sfintei mănăstiri să ascultați și să vă supuneți poruncilor. Însă cei ce vor fi megiași și vor fi șăzînd pe moșiile sfintei mănăstiri să aibă a lucra un om, au cu carul au cu mîinile, într-o săptămînă o zi și dijma pămîntului din bucatele ce va fi avînd să nu plătească, dupe cum iaste porunca mării sale ghenăralului comendant și derectorul nostru grof de Chinezec.[1] Deci și părintele de mai sus-numitul purtătoriul de grijă, să aibă a face tuturora supușilor și ascultătorilor sfintei mănăstiri la toate lucrurile și păsurile lor, dreptate bună. Iar care n-ar asculta de céle ce vor fi lucrurile și trebile sfintei mănăstiri, să aibă a-l certa pe fieștecare dupe neascultarea și vina lui.

Craiova, avgust 12 dni, leat 7231 ⟨1723⟩
Gheorghie Cantacuzino
G. Băleanul, R. Golescul, Ilie Știrbéi, Staico Bengescul
Nicolae de Porta, secretariul

Muzeul Brunkenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75g/204, f. 34.
Copie contemporană.

122

Craiova, 12 noiembrie 1723

Administrația Olteniei dă instrucțiuni logofătului Ioan Podbăniceanul, care împreună cu vameșul împărătesc Ioan Șendrei, este delegat să așeze „scăunașii și plăiașii" pe la margine în județele Dolj și Romanați, să-i aleagă din rîndul țăranilor „den statul de mijloc"; aceste instrucțiuni au fost executate în urmă de vornicii județelor.

Instrucțiia ce s-au dat log⟨ofătului⟩ Ion Podbăniceanul fiind orînduit cu dumnealui Ioanis Sendrei vameșul cel mare chesaricescu pentru așăzarea scăunașilor pe la marginea în județele Jîiul de Jos și Romanați.

[1] Corect: Königsegg.

https://biblioteca-digitala.ro

Fiind poruncă de la măriia sa gheneralul marşal, comendantul şi mai marele nostru derector grof de Chinecseg [1] pentru scăunaşii şi plăiaşii, ca să să aşaze oameni de mijloc de acei care nu sînt nici bogaţi, nici săraci, nici bătrîni, nici tineri şi să nu fie oameni streini au cu alte pricini, nici să fie rumîni mănăstireşti au boereşti, ci să fie oameni slobozi, pămînteni şi de credinţă şi fără de nici o pricină şi care vor fi acum scăunaşi au plăiaşi, rumîni mănăstireşti au boereşti să să scoată şi să să pue alţii den statul de mijloc pecum scrie mai sus. Pentru acéia într-acéste două judéţe la ce sat va fi de trebuinţă ca să să aşaze scăunaşi, să să chéme pircălabul şi juraţii satului ca să aleagă den oamenii cei bogaţi şi den cei săraci, oameni de cei de mijloc unul au doi cîţi vor fi de trebuinţă ca să să aşaze scăunaşi, şi cîţi scăunaşi şi den ce sate să vor aşăza într-acéste doao judéţe să dea dumnealui vameşul foae iscălită la mîna lui Ion logofătul Podbăniceanul. Aşijderea şi logofătul Ion să dea la mîna dumnealui vameşului, pentru ca să să ştie care sînt scăunaşi şi să nu mai fie nici o pricină la mijloc. Carei scăunaşi aşăzîndu-să, să n-aibă datoria a lucra la stăpînul moşiei, pentru bucatele ce va face pă moşiia lui nimic, numai să aibă a-şi da dijma den toate bucatele după obicéiu, ca să poată căuta de slujba împărătească. Şi care scăunaşi au plăiaşi vor fi avînd feciori au fraţi au nepoţi însuraţi, cu casele lor osebite, aceia să nu să scutească supt numele lui, ci să-şi dea toate dăjdiile i orînduielile ce-i va ajunge cu ţara dupe dreptate, fără cît numai numele scăunaşului şi al plăiaşului care iaste aşăzat să să scutească, dupe orînduiala ce iaste făcută şi dupe porunca măriı sale ghenăralului.

Craiova, noemvrie 12, leat 7232 ⟨1723⟩
Gheorghie Cantacuzino
Ilie Ştirbéi, Staico Bengescu
Neculae de Porta

Însă această instrucţie s-au schimbat numele acestui ce au fost să meargă şi s-au rînduit să meargă fieştecare vornic pă judeţul lui.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75g./204, f. 57v—58.
Copie contemporană.

123

Craiova, 10 decembrie 1723

Administraţia Olteniei dă carte deschisă egumenului de la Strîmba pentru scutirea oamenilor de pe moşia mănăstirii de a fi luaţi la muncile judeţului.

Cartea ce s-au dat egumenului de la mănăstirea Strîmba.

După jalba părintelui Onofrei egumenului de la mănăstirea Strîmba sud Gorj, care au arătat înaintea noastră pentru oamenii care şăd acolo pe moşiia mănăstirii Strîmbei cum că la toate lucrurile şi slujbele cîte sînt ale judeţului fără nici o osibire cu orînduiala vornicului judeţului lucrează, şi mănăstirea n-are nici un folos de la ei, pentru acéia să dă această

[1] Corect: Königsegg.

https://biblioteca-digitala.ro

carte deschisă la mîna părintelui egumenului Strîmbei care să să arate dumnealui vornicului de județ și ispravnicului plășii, că precum să îngăduescu satele mănăstirești și boerești ca să nu lucréze la toate lucrurile județului, pentru ca să poată împlini zilele de lucru la stăpînii moșiilor, dupe cum iaste porunca mării sale gheneralului marșal comendant și mai marele nostru derector grof de Chinigsig[1], așa să fie îngăduiți și acei oameni care șăd pe moșiia Strîmba. Iar cînd vor lucra toate satele mănăstirilor și ale boiarilor atuncea vor lucra și ei, iar altă osibire la lucruri mai multe peste cartea aceasta acei omeni ai mănăstirii Strîmbei, precum au fost pînă acum, să n-aibă.

Din Craiova dec⟨hemvrie⟩ 10 dni, leat 7232 ⟨1723⟩
Gheorghie Cantacuzino

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75g/204, f. 69.
Copie contemporană.

124

⟨București,⟩ 12 aprilie 1724

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Rominești, poruncește tuturor oamenilor și pîrcălabilor de pe la odăile turcești, șezători pe moșia Cunești, să dea „adetul" după obicei egumenului mănăstirii Radu-Vodă.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alexandru voevod i gospodin zemli Vlahiscoe. Pisah gospodstvo mi voao tuturor oamenilor i pîrcălabilor du pe la odăile turcești cîți sînteți șăzători pă moșiia Cunești i pă alte moșii ale mănăstirii Radul-Vodă. Cătră aceasta vă fac domnia mea în știre că aici la domnia mea au făcut jalbă părintele egumen cum că nu veți să vă dați adetul moșii dupe obicéiu, den bucatele ce aveți pe moșie, nici den suhaturi, nici den nimica. De care lucru iată că vă poruncescu domnia mea tuturor cîți sînteți șăzători pă moșiia Cunești și pă alte moșii ale mănăstirii, să căutați să vă dați tot adetul moșii de orice bucate ce veți fi avînd și și den stupi și den suhatu și den orice, dupre cum au fost obicéiul și mai înainte. Că de va mai veni părintele egumen să să jăluiască cum, că nu vă supuneți poruncii domnii méle să-i dați adetul moșiilor, să știți că voi trimite domnia mea de vă va ridica dupe moșii și vă va sparge odăile și vă va apuca de veți da și adetul moșii făr' de voia voastră. Intr-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ap⟨rilie⟩ 12 dni leat 7232 ⟨1724⟩
Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. VII, doc. 16.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Corect: Königsegg.

https://biblioteca-digitala.ro

125

⟨Bucureşti,⟩ 26 mai 1724

Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Rîncăciovul să poată opri pe acei ce au vii în dealul mănăstirii de a-şi vinde vinurile acolo.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alixandru voevod i gospodin zemle Vlahscoe. Davat gospodstvo mi siiu povelenii gospodstva mi sfintii şi dumnezeeştii mînăstiri Rîncăciov şi părintelui egumen chir Paisie de acolo, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să vînză vinurile mănăstirii pe dealul mănăstirii, iar să nu îngăduiască pe cei ce au vii într-acel deal ca să-şi vînză vinurile lor. Pentru că mai înainte vréme, au fost venit unii din cîmpulungéni care au vii într-acel deal, de au făcut jalbă la domnie mea cum că n-au avut obicei părintele egumen de la această mănăstire ca să-i oprească să nu-şi vînză vinurile şi le-am fost făcut domnie mea şi carte ca să urméze obiceiului celui vechiu[1], iar acum cercînd domnie mea, aşa s-au dovedit cum că n-au avut ei obicei să-şi vînză vinurile lor pe moşiia mănăstirii.

Drept aceea am dat domnie mea această carte a domnii méle părintelui egumenului de acolo, ca să fie volnic să nu-i îngăduiască să-şi vînză vinurile lor ci numai ale mănăstirii, pentru că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Mai 26 dni, leat 7232 ⟨1724⟩

Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh.St.Buc., M-rea Rîncăciov, pach. XIII, doc. 48.
Orig. rom., pecete aplicată.

126

⟨Sărăcineşti,⟩ 29 mai 1724

Sătenii din Sărăcineşti dau zapis egumenului mănăstirii Sărăcineşti pentru învoiala de a li se da pămînt de hrană în schimbul obligaţiei de a lucra douăzeci de zile pe an fiecare şi a da un plugar şi un văcar.

† Noi săténii din Sărăcineşti, anume: Stan părcălabul, Matei, Preda, Marin, Florea, Vladul şi împreună cu ceialalţi toţi, dat-am scrisoarea noastră la mîna părintelui Pahomie igumenul de la Sărăcineşti, precum să s⟨e⟩ ştie că fiind noi oameni striini fără moşie, ne-am rugat de sfinţiia sa să ne lase ca să şedem pe moşiia sfintei mănăstiri şi să avem a da ascultare cu lucrul la sfînta mănăstire, de an zile 20. Pentru că fiind porunca de la măriia sa ghinărariul, de săptămînă o zi a să lucra la stăpînii moşiei, şi fiind aici loc de munte şi neavînd unde ara cu plugul, ne-au lăsat pe atîta. Şi noi iar am dat sfintei mănăstiri un plugari şi un văcari ca să aibă bună pace de către toate dăjdile şi podvoadele ce vor veni la sat, numai să aibă a căuta de treaba sfintei mănăstiri. Iar carii din noi nu

[1] Scris deasupra altor cuvinte ilizibile, de la cuvîntul „urméze".

https://biblioteca-digitala.ro

ne vom ținea de cuvîntu și le-ar face vreun val, să fie volnic părintele cu scrisoarea noastră să ne apuce să dăm din toate dăjdiile ce au trecut, cîte un leu de numele de om, cu care ne-am scutit noi pentru sfînta mănăstire pînă la starea aceasta. Și pentru credința ne-am pus numele și dégetele mai jos ⟨ca⟩ să să crează.

Mai 29 dni, 7232 ⟨1724⟩

† Eu Stan pîrcălab, † eu Matei
† eu Preda, † eu Marin, † eu Florea
† eu Vladul

Arh. St. Buc., Ep. Rîmnic, pach. LX, doc. 21.
Orig. rom.

127

Craiova, 15 iunie 1724.

Administrația Olteniei poruncește vel portarului Ioan Băleanu să meargă la Dobriceni și Bogdănești, unde rumînii nu permit egumenului de la Arnota să stăpînească nici moșia cumpărată; să facă măsurătoare și să o despartă de moșia rumînilor, punînd pietre de hotar.

Cinstite dumneata Ioane Băléne vel portariu, de la dumnezeu sănătate și tot binele poftim dumitale. Facem dumitale în știre că aicea ni să jălui părintele egumenul arnoteanul pentru rumînii mănăstirii de la Dobriceni și de la Bogdănești, zicînd cum că necum să îngăduiască să stăpînească moșiia de la rumînii lor, ci și moșiia care iaste cumpărată cu bani acolo la Dobriceni, dupe cum am văzut zapisele de taleri 80, iar nu-l îngăduesc să stăpînească. Pentru care scriem dumitale pentru acea parte de moșie care iaste cumpărată cu bani să o alegi dumneata de o parte, iar céialaltă moșie care iaste de la rumîni cumpărată, iar să dai dumneata pe cît vei socoti înpreună cu părintele igumen, de o parte rumînilor ca să să hrănească, iar céialaltă ⟨parte⟩ iar să o alături dumneata lîngă cea de cumpărătoare și să pui pietri ca să o stăpînească sfînta mănăstire cu pace. Aceasta, și fii dumneata sănătos.

Craiova, iunie 15, leat 7232 ⟨1724⟩

Gheorghie Cantacuzino
Ilie Știrbei, Staico Bengescu

Din porunca chesariceștii administrații,
N. de Porta secretar

Acad. R.P.R., pach. CMXIV, doc. 60.
Copie rom.

128

⟨București,⟩ 15 iulie 1724

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Rominești, dă carte de împuternicire omului mănăstirii Radu-Vodă să oblige pe locuitorii de pe moșia Chiselet să presteze claca „după cum iaste obiceiul și adetul moșiilor".

Cartea răpoosatului Niculae Alexandru voevod pentru clacă.

Cu mila lui dumnezeu Io Nicolae Alexandru voevod și domn. Dat-am domniia mea această poruncă a domnii mele, slugii sfinții sale părintelui

https://biblioteca-digitala.ro

egumen de la mănăstirea Radul-Vodă, ca să fie volnec cu această carte a domnii mele, să apuce pe oamenii ce sînt şăzători pă moşiia mănăstirii la Cheselet ca să clăcuiască mănăstirii după obiceiu, după cum clăcuiesc şi alţi oameni ce şăd pe moşii boereşti şi ale mănăstirilor, pentru că aici la domniia mea au făcut jalbă părintele egumen cum că aceşti oameni nu vor să să supue să clăcuiască după obiceiu, ci ar fi stîndu împotrivă.

Drept aceia am dat domniia mea această carte a domnii mele, slugii părintelui egumen ce scrie mai sus, să-i apuce să clăcuiască după cum este obiceiul şi adetul moşiilor, iar nesupunîndu-să să clăcuiască, i-am dat domniia mea voe ca să le facă fieşetecărora certare şi să-i ducă să clăcuiască făr'de voia lor.

Intr-alt chip să nu fie, pentru că aşa este porunca domnii mele. Şi însumi am zis domniia mea.

Iulie 15 zile, leat 7232 ⟨1724⟩

Arh. St. Buc., Ms. 256 (Condica m-rii Radu-Vodă), f. 390.
Copie rom.

129

Craiova, 20 iunie 1725

Administraţia Olteniei porunceşte locuitorilor din Dobriceni şi Bogdăneşti, rumîni ai mănăstirii Arnota, să asculte de toate poruncile egumenului.

† Voao tuturor sătenilor din satul sfintei mănăstiri Arnota, Dobricénii şi Bogdăneştii. Cătră aceasta vă facem în ştire că aici la noi să jălui părintele egumenul arnoţeanul zicînd că voi sînteţi rumîni mănăstirii dupe cum şi noi vă ştim, şi nici un féliu de ascultare nu daţi egumenului pentru céle ce sînt lucrurile sfintei mănăstiri şi vă poruncéşte.

De care lucru iată că vă poruncim în vréme ce veţi vedea cartea aceasta, iar voi să căutaţi toţi să vă supuneţi şi să daţi şi ascultare părintelui egumenului la toate cîte vă va porunci pentru lucrurile sfintei mănăstiri, ca unii ce-i sînteţi rumîni şi şădeţi pe moşiile mănăstirii. Că oricare nu vă veţi supune egumenului ci veţi sta împotrivă-i şi ni să va mai jălui părintele egumenul, să ştiţi că vom trimite de vă va aduce şi vă veţi pedepsi după vina voastră. Intr-alt chip nu va fi. Aceasta poruncim.

Craiova, iunie 20 dni, leat 7233 ⟨1725⟩

Gheorghie Cantacuzino,
G. Băleanul R. Golescul I. Ştirbéi

Din porunca chesariceştii administraţiei,
N. de Porta

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 95.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

130

Craiova, 10 august 1725

Administrația Olteniei poruncește vornicului de Romanați, Șerban Știrbei, să cerceteze reclamația locuitorilor din satul Grădini că după ce au prestat 240 zile de clacă colonelului Pivoda și egumenului mănăstirii Brîncoveni 210 zile, aceștia le-au luat și dijma din produse; să vegheze asupra acelui sat „ca să nu se spargă".

Cartea care s-au scris le vornicul Știrbéi sud Romanați pentru oamenii de la Grădini.

Dumitale vornice Șărbane Știrbéi sud Romanați, dupe sănătate, facem dumneavoastră în știre că aicea s-au jăluit oamenii de la Grădini cu memorial, zicînd cum că au lucrat la măriia sa viță-colonel Pivoda zile 240 și au lucrat și la părintele egumenul brîncoveanul zile 210 și le-au luat și dijmă din bucatele lor și părintele egumenul și măriia sa viță-colonelul Pivoda.

De care lucru scriem dumitale să cauți să cercetezi acest lucru, iaste adevărat cum s-au jăluit oamenii au ba și dupe cum vei adevăra cu dreptate, făr' de zăbavă să ne faci dumneata știre ca să să îndreptéze acest lucru. Și despre altele ce vei putea să cauți acel sat, ca să nu să spargă. Aceasta și fii dumneata sănătos.

Craiova, avgust 10 dni, leat 7233 ⟨1725⟩

De binevoitori dumitale,
Gheorghie Cantacuzino
Radul Golescul, Gligorie Băleanul, Ilie Știrbéi
Neculae de Porta secretariul

Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75g/204, f. 103.

131

Craiova, 17 februarie 1726

Administrația Olteniei poruncește pîrcălabilor din satele aflate pe moșiile mănăstirii Bistrița să asculte de egumen și ispravnic la ce-i pune să facă, să lucreze o zi pe fiecare săptămînă dacă nu dau dijmă, iar locuitorii de la Potel și Celei să lucreze și să dea dijmă după obicei.

Voao tutulor pîrcălabilor di pen toate satele care sînteți de ședeți pe moșiile sfintei mănăstiri Bistriței. Vă facem în știre să căutați să vă supuneți și să ascultați de sfințiia sa părinteli Ștefan egumenul și de ispravnicii care va trimite sfințiia sa pentru toate lucrurile și trebile sfintei mănăstiri și să lucrați toți oamenii într-o săptămînă o zi, după cum iaste porunca de la măriia sa mai marele nostru diregtor. Însă care din sate va da dijma, acela să nu lucréze, iar care nu va da dijmă, să lucréze după cum scrie mai sus, că oricari din oameni di pin sate va sta ⟨cu⟩ înpotrivire și nu vor lucra după cum iaste porunca și după cum lucrează și la alte mănăstiri și la boiari, să știi că vor petréce mare pedeapsă. Aceasta vă scriem.

Craiova, fevr⟨uarie⟩ 17 dni, leat 7234 ⟨1726⟩

https://biblioteca-digitala.ro

Aşijderea şi voao oamenilor de la Potel şi de la Celéi, să căutaţi după cum aţi avut obicéiu de aţi dat péşte şi aţi lucrat la mănăstire şi aţi dat dijmă şi suhaturi, precum aţi avut obicéiu mai 'nainte şi acum tot aşa să daţi şi să lucraţi, că oricare n-ar face după obicéi, să ştie că să va trimite de aicea de veţi da fără voia voastră.

Gheorghe Cantacuzino,
G. Băleanu, R. Golescul, I. Ştirbéi,
N. de Porta

Arh St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXIII, doc. 237.
Orig. rom.

132

Craiova, 14 martie 1726

Administraţia Olteniei porunceşte pircălabului şi oamenilor din satul Ţugureşti al mănăstirii Şegarcea, să lucreze o zi pe săptămînă fără să dea dijmă, ori să se înţeleagă cum vor putea cu egumenul.

† Ţie pircălabe şi voao oamenilor de la satul Ţugureşti al sfintei mănăstiri Şăgarcei. Către aceasta vă facem în ştire că aici s-au jăluit părintele egumenul şăgărceanul, cum că nu veţi să ascultaţi şi să lucraţi de saptămînă o zi, după cum iaste porunca mării sale ghinăralului mai marelui nostru derector. Ci fiindcă şădeţi şi vă hrăniţi pe moşiia mănăstirii, iată că vă poruncim să căutaţi să lucraţi dupre cum iaste porunca, şi dijmă să nu daţi, au să vă aşăzaţi cu părintele egumenul cum veţi putea, ca să ştiţi ce veţi lucra, iar să nu să mai jăluiască părintele egumenul cum că nu lucraţi, nici v-aţi aşăzat cu sfinţiia sa, că apoi vom trimite de vă vor aduce aici şi veţi petréce mare certare pentru neascultarea ce veţi face.

Craiova, mart⟨ie⟩ 14 dni, leat 7234 ⟨1726⟩
Gheorghie Cantacuzino
G. Băleanul, R. Golescul, I. Ştirbei, Staico Ben⟨gescu⟩
Den porunca chesariceştii administraţii,
N. de Porta

Arh. St. Buc., M-rea Zlătari, pach. VII, doc. 19.
Orig. rom.

133

⟨Bucureşti,⟩ 30 august 1726

Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romineşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Argeş să ia tot venitul „din hotar pînă în hotar" de pe moşia Poenari (Teleorman) obligînd pe toţi locuitorii să dea dijma după obicei şi să interzică vînzarea vinului în afară de cel al mănăstirii.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alexandru voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi, părintelui egumenul de la sfinta mănăstire Argeşul, ca să fie volnec cu această carte a domniei

https://biblioteca-digitala.ro

méle, să ia dijma du pă moșiia Poenarii ot sud Teleorman, de la tot omul ce va fi avînd semănături pe această moșie, au turc fie, au creștin, au măcari veri de la ce om va fi avînd semănături, de la to⟨ți⟩ să ia dijma după obicéiu, din grîu, din orz, din mei și din toate altele ce s-ar afla pe moșie. Așijderea să aibă a pune vinul mănăstirii să s⟨e⟩ vînză, iar pe nimeni alt să nu îngăduiască a pune vin să s⟨e⟩ vînză, pentru că fiind această moșie ce scrie mai sus a sfintii mănăstiri, domnia mea i-am dat această volnicie ca să aibă a lua tot venitul du pă moșie, din hotar pînă în hotar.

Într-alt chip să nu fie, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Avgust 30 dni, leat 7234 ⟨1726⟩
Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. DCCCV, doc. 1.
Orig. rom., pecete aplicată.

134

Craiova, 1 septembrie 1726

Administrația Olteniei judecă procesul locuitorilor din Dobrița, care afirmau că sînt oameni liberi, cu Gh. Cantacuzino beizadea, hotărînd să rămînă mai departe rumîni ai lui.

În numele administrații a prea sfințitei chesarocrăești măriri rînduitei Țării Romînești dencoace de Oltu.

Dat-am cartea noastră luminatului mării sale Gheorghie Cantacuzino, fiul răposatului mării sale Șărban Cantacuzino voevod, ca să aibă a ținea și a stăpîni pă Andreca și pe Anghel Banciul și pe Costea și pe Dan Beura și pe toți rumînii den Dobrița sud Gorjii cu toată moșiia de acolo, cu bună pace, pentru că acești rumîni den satul Dobrița ei sînt vechi rumîni ai mării sale de la moșii și părinții mării sale și tot i-au stăpînit și răposata doamna Ilina, moașa mării sale și părinții și unchii mării sale cît au fost cu viiață, și măriia sa pînă în anul de estimpu, ca pe nește drepți rumîni cu toată moșiia, cu bună pace, de sînt vreo 50, 60 de ani trecuți. Și într-atîta vréme trecută, ei nu s-au mai sculat ca să zică cum că nu sînt rumîni ; iar în anul de estimpu fiindcă unii dentr-înșii anume Andreica i Anghel era puși la gornici pentru paza plaiului și asculta de dumnealui Ioanis Sendrei, vameșul cel mare chesaricescu dentr-această țară rumînească, s-au sculat cu gîlceavă zicînd cum că ei nu sînt rumîni cu părțile lor de moșie den Dobrița, făcîndu-și ei părți de moșie dupe plăcerea lor, ci sînt oameni slobozi. Pentru carei măriia sa Gheorghe Cantacuzino beizadea văzînd că să scoală ei cu gîlceavă și zic cum că nu sînt rumîni, i-au adus la judecată înaintea noastră în divan, aicea la casele bănești, împreună cu cîțiva rumîni den satul Runcul, iar al mării sale și al neamului mării sale, fiind și dumnealui Sendrei vameșul cel mare atuncea de față în divan și cercînd tot lucrul ca să să vază cu ce să fac ei cum că nu sînt rumîni, fiindcă măriia sa Gheorghe Cantacuzino beizadea au scos catastiful cel de împărțeală moșiilor, rumînilor și țiganilor

https://biblioteca-digitala.ro

pre fraţi, al răposatei doamnei Ilinei, moşăi mării sale, cel de moştenire, întru care fieştecăruia den fii mării sale i-au numit şi moşiile şi rumînii şi ţiganii ce să stăpînească, dînd la toţi fiii cîte un catastif osebit tot într-un chip, şi într-acel catastif scriia anume părinţii şi moşii acestor rumîni den Dobriţa cum că sînt rumîni adevăraţi.

Şi întrebîndu-se pe dînşii cu ce să fac ei cum că nu sînt rumîni, ei numai cu gura zicea, cum că nu sînt rumîni şi au scos o carte véche a Mircei vodă de la anul 7059 care era de 176 de ani trecuţi, întru care scriia ca să stăpînească această moşie Dobriţa, un jupan Cîrstian portariul şi un jupan Stoica vătaful, iar altă carte, au mai véche au mai noao, cu care să dovedească cum că nu sînt rumîni, n-au avut să scoaţă.

Şi ruminii den Runcu ce era atunci de faţă îi mărturisiia cum că sînt rumîni adevăraţi, ei şi părinţii şi moşii lor, tocma ca şi dînşii, ai neamului Cantacuzineştilor, cărora ei n-avea ce să le răspunză împotrivă, fără cît zicea ruminii din Dobriţa să jure ruminii den Runcu cum că sînt ei rumîni şi să fie rumîni. Şi aşa fiind atunci numai vreo 4 oameni den Runcu de faţă şi fiind că era ca să meargă cinstitul dumnealui consiliiariul Ilie Ştirbéi în Jiiul de Sus la casa dumnealui, Bălceşti, am poftit pă dumnealui, rînduindu ca să meargă den satul Runcul acolo, înaintea dumnealui 12 oameni şi să fie şi ruminii din Dobriţa de faţă, să jure cu mîinile pe sfînta evanghelie, cum că-i ştiu că sînt rumîni adevăraţi ai neamului Cantacuzineştilor şi jurîndu, să fie rumîni, dupre cum au şi fost mai nainte, şi au voit ei.

Şi cît au fost dumnealui mai sus numitul, cinstitul consilieriu acolo la casa dumnealui, Bălceştii, ei n-au mers ca să facă acel jurămîntu să să isprăvească lucrul, măcar că bine să vedea şi să cunoştea că sînt ei rumîni adevăraţi şi fără jurămîntu. Dar fiindcă au făcut această cercare de zicea că nu sînt rumîni, pentru mai bună adeverinţă şi întemeiarea lucrului, s-au trimes de au venit 12 oameni bătrîni den satul Runcu, anume: Drăghici Călopescul, Dragomir Cerceloiul, Radul Negoescul, Voicilă al Zahariei, Costanda Radul Isăroiul, Pătru Hodobeae, Sava Aribaş, Stan Rotogolă, Ion Ţanghiul, Stanciul Peicoiul, Udrea Popescul şi cu pîrcălabul lor Daian, împreună şi cu rumînii den Dobriţa ce scriu mai sus, aici la Craiova.

Şi iar cercîndu-se lucrul de iznoavă şi fiind tot lucrul după cum scrie mai sus, s-au dat lége la aceşti 12 oameni de au mersu în sfînta biserica ceastă mare de aicea den Craiova, de au jurat cu mîinile pe sfînta evanghelie, pe numele lui dumnezeu şi pă al maicii sfinţii sale şi a tuturor sfinţilor şi pe sufletele şi copiii şi casele lor, cum că ei i-au pomenit şi-i ştiu adevărat că şi ei şi părinţii şi moşii lor au fost şi sînt adevărat rumîni drepţi den Dobriţa ai neamului Cantacuzineştilor, fiind de faţă la jurămîntul lor şi ruminii den Dobriţa ce scriu mai sus de au auzit cu urechile şi au văzut cu ochii lor şi au fost şi trei preoţi ai bisericii anume: popa Ioan ecliziarhul şi popa Stanciul şi popa Alixandru şi despre partea administraţii, rînduiţi (fiind Negoiţă portariul, a căruia îi iaste slujba, au fost bolnav) au fost Mihai Săulescul, ispravnecul den sud Gorjii şi Tanasie Tîrnoveanul logofătul de la cancelariia chesariceştii administraţii. Şi după jurămîntul ce au făcut acei 12 oameni de mai sus numiţi, au dat preoţii răvaş de jurămîntu întru care sînt iscăliţi şi ei şi rînduiţii de la chesaricească administraţie ce scriu mai sus.

https://biblioteca-digitala.ro

Deci după dreptate și adevința jurămîntului dăm și întărim și noi cu această carte a noastră luminatului mării sale Gheorghe Cantacuzinc beizadea, fiiul mării sale răposatului Șărban Cantacuzino voevod, ca să aibă a ținea și a stăpîni pe Andreica și pă Anghel Bănciul și pe Costea și pe Dan Beura și pe alalți rumîni pe toți den satul Dobrița, cu toată moșiia de acolo, pă ei și pă toți copiii și neamul lor cîți să vor trage dentru dînșii, cu bună pace, măriia sa și coconii mării sale și tot neamul mării sale în véci.

Datu-sau în Craiova sept⟨emvrie⟩ 1 dni, leat 7235 ⟨1726⟩

Radul Golescul, Ilie Știrbei, Staico Bengescu.

Iuxta factam mihi a subscriptis dominis bojaronibus relationem praesentem deliberatum authoritate mea suprema directorali hisce confirmo.

Cibinii die 20-ma martii, anii 1729

de Tiege,

Sac⟨rae⟩ caes⟨arae⟩ Ma⟨jes⟩t⟨a⟩tis actualis, intimus consiliarius, generalis equitatus, generalis commendans in Tran⟨silva⟩nia et Valachia Austriaca, hujus item supremus director et constitutus colonellus.

Acad. R.P.R., pach. CCII, doc. 6.

Orig. rom., 2 peceți timbrate.

135

12 septembrie 1726

Constantin Brătășanul dă zapis vărului său, vornicului Ilie Otetelișanu, pentru suma de șaizeci de zloți, cu care i-a vîndut un rumîn, pe Anghel din Sutești cu fiul său.

Adecă eu Costandin Brătășanul dat-am acesta al mieu adevărat zapis la mîna dumnealui vărului Ilie vornic Otetelișanul, precum să să știe că trebuindu-mi nește bani, tocmitu-m-am cu dumnealui de a mea bună voe de i-am vîndut dumnealui pe Anghel . . .[1] cu fiiul său . . .[1] rumînul mieu din sat din Sutești, însă rumîn lăr' de moșie și făr' de vie, în bani gata zloți șaizăci, ca să-i fie dumnealui rumîn în veci ohamnicu, dumnealui și neamului dumnealui, pentru că l-am vîndut dumnealui de a mea bună voe nesilit de niminea, iar de ar fi vreo pricină de cătră frații miei, să aibu a răspunde eu și să aibu a da alt rumîn în locul lui, iar dintr-acel sat și dintr-acel loc mai sus numit.

Și cînd am făcut acest zapis au fost mulți boiari mărturie carii mai jos să vor iscăli. Și pentru mai adevărată credință mi-am pus iscălitura mai jos pentru întăriré, ca să să crează.

Sept⟨emvrie⟩ 12 dni, 7235 ⟨1726⟩

Costan⟨din⟩ Br⟨ă⟩t⟨ășanul⟩

Az popa . . .[2]⟨ot⟩ Otetelis martor

Ion diiaconul am scris, martor

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. V bis., doc. 6.

Orig. rom.

[1] Loc alb.

[2] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

136

⟨M-rea Tismana,⟩ 9 decembrie 1726

Egumenul de la Tismana dă zapis de încuviinţare unor locuitori din Hăeşti să-şi pună vii pe moşia de la Orlea, avînd a da zeciuiala pămîntului după şapte ani, o vadră din zece, şi îngăduindu-le să-şi vîndă via, cu aprobarea mănăstirii.

Nicodim, igumenul sfintei mănăstiri Tisménii, dat-am cartea noastră acestor oameni de la Hăeşti anume Nicola Godescul, Lupul brat ego, Ivan Zgîndără, Pătru Băbăscul, Paul ciobanul, Oprea şi Micşei Puşcariul, ca să aibă a-şi pune vii în moşia sfintei mănăstiri la Orlea, care cît vor vrea, pentru că de a noastră bună voe le-am dat loc acolo la acea moşie să-şi pue fieştecarele vii şi vinăriciu, adecă zeciuiala pămîntului, să nu dea pîn' în 7 ani, iar atuncea împlinindu-să sorocul şi viind viile pă rod, să aibă a da la sfinta mănăstire după obicéiu dijma pămîntului adecă vinăriciul din zéce védre numai o vadră, însă vadra dreaptă de doaosprăzéce océ, iar mai mult alt, nu, precum ne este obicéiul şi precum şi într-alte moşii unde sînt plaiuri de vii în pămîntul mănăstirii; iarăşi asemenea am dat cartea noastră să ⟨aibă⟩ a da pentru mai multă adaogire a sfintei mănăstiri. Deci pentru acéia le-am dat cartea noastră şi acestor oameni ce mai sus s-au numit ca şi viile ce vor face, să aibă a le stăpîni cu bună pace şi fără nici o pricină. Şi cînd ar avea vreo nevoe vrînd cineva să-şi vînză via, voe să aibă a o vinde fieştecăruia sta[1] însă prin ştirea noastră. Pentru care întărire am pus peceţea mănăstirii şi iscălitura mai jos ca să să crează.

Dechemvrie 9 dni, leat 7235 ⟨1726⟩
Nicodim egumenul Tis⟨manei⟩

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. LXXXV, doc. 24.
Orig. rom., peceţe aplicată.

137

⟨Bucureşti,⟩ 13 ianuarie 1727

Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de la Brăniceni şi altora de primprejur, care duc grîu la şeicile de la vadul de pe moşia mănăstirii Dealul, să dea egumenului, după obiceiul vechi, cîte 9 bani de fiecare car şi să nu se pună împotrivă, sub ameninţare de pedeapsă.

† Milostiu bojiiu, Io Nicolae Alexandru voievod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, voao sătenilor de la Brănicéni şi altor oameni dup-împrejur carii duceţi grîu cu cară la şăicile de la vadul ce iaste pe moşia mănăstirii Dealului. Către aceasta vă fac domniia mea în ştire, că aici la domniia mea au făcut jalbă egumenul de la mănăstirea Dealului, zicînd cum că are obicéiul vechiu de ia de la fieştece car cu grîu cîte 9 bani, iar acum vă puneţi împotrivă şi nu veţi să vă daţi obicéiul. Pentru care lucru, iată că vă porunceşe domniia mea, de vréme ce au avut mănăstirea acest obicéiu, să căutaţi fieştecarile să vă daţi adetul şi să urmaţi după cum

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

iaste vechiul obicéiu, că de va mai da egumenul jalbă la domniia mea, cum că staţi împotrivă şi păgubiţi mănăstirea de venitul ei, să ştiţi că veţi păţi mare scîrbă de la domniia mea şi veţi da venitul mănăstirii fără voia voastră. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghenar 13 dni, leat 7235 ⟨1727⟩

Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 38.
Orig. rom., pecete aplicată.

138

Craiova, 17 noiembrie 1728

Administraţia Olteniei porunceşte locuitorilor din Costeşti, care prin judecată au obţinut eliberarea de rumînie, să se învoiască cu egumenul în privinţa dijmei, pentru pămîntul ce-l folosesc de pe moşia mănăstirii Bistriţa.

Voao tuturor săténilor de la Costeşti şi v-aţi slobozit de rumînie de către sfînta mănăstire Bistriţa, fără nici o parte de moşie, cu judecata răposatului Ştefan vodă Cantacuzino. Cu aceasta vă să face în ştire că aici la noi au jeluit sfiinţia sa părintele Stefan, igumenul de la sfînta mănăstire Bistriţa, că şedeţi pe moşiia sfintei mănăstiri, voi, neavînd nici o parte de moşie, şi nici o folosinţă şi ascultare nu daţi la sfinta mănăstire. Pentru care vă poruncim, de iaste pricina într-acestaş chip, să căutaţi să vă supuneţi şi să daţi toată ascultarea de lucru şi altele ce vă va porunci precum şi alţii să supun care şăd pe moşii mănăstireşti şi boiereşti după acea rînduială, iar de nu veţi pohti acéia, să vă daţi venitul adecă dijma şi şi altele obicinuite după cum vă veţi aşăza cu sfinţiia sa mai sus-numitul egumen. Iar de veţi avea a răspunde împotrivă, să căutaţi să veniţi cu sfinţiia sa de faţă sa să îndreptéză pricina, că nedînd ascultare pecum s-au zis, nici viind de faţă, să ştiţi că să va trimite călăraşi de vă vor apuca de tot lucrul, de-l veţi plini făr'de voe. Intr-alt chip nu va fi.

In Craiova, noemvrie 17, leat 1728
I. Baron von Czeika ghenerale

D. Brăiloiul, Ilie Ştirbei, G. Vlasto, C. Strîmbean⟨ul⟩, N. de Porta

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXI, doc. 13.
Orig. rom.

139

⟨Bucureşti,⟩ 22 aprilie 1729

Nicolae Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Banului (Buzău), să nu îngăduie vînzarea altui vin pe moşia Udaţi decît vin mănăstiresc şi vin domnesc.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alexandru voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi egumenului de la mănăstirea Banului ot sud Buzău, ca să fie volnec cu cartea domnii méle să nu îngă-

https://biblioteca-digitala.ro

duiască pă nimeni din hodăiaşii de la Udaţi după moşiia mănăstirii ca să vînză vinurile lor sau ale altora, nici să ţie nimeni cîrciume, fără cît numai ţinea cîrciume şi a vinde vinurile voastre şi ale altora, fără cît numai să va da.

Drept acéia poruncesc domnia mea şi ţie pîrcălabe de acolo şi voao tuturor hodăiaşilor, văzînd cartea domnii méle nimeni să nu vă ispitiţi a mai ţinea cîrciume şi a vinde vinurile voastre şi ale altora fără cît numai vinurile mănăstirii şi vin domnesc, după cum scrie mai sus, că vericare din voi nu va urma poruncii domnii méle, să ştie că va petréce rea scîrbă şi certare de către domnia mea. Intr-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 22 dni, leat 7237 ⟨1729⟩

Io Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., M-rea Banu, pach. XIV, doc. 2.
Orig. rom., pecete aplicată.

140

Craiova, 25 aprilie 1729

Administraţia Olteniei dă lui Gheorghe Cantacuzino beizadea, carte de stăpînire asupra ruminilor din satul Dobriţa, care s-au ridicat la judecată în 1726 ca să se elibereze de rumînie.

Dat-am cartea noastră luminatului mării sale Gheorghie Cantacuzino, al sfinţitei împărăţiei Romei grof şi gheneral maior, fiiul răposatului mării sale Şărban Cantacuzino voevod, ca să aibă a ţinea şi a stăpîni pe Andreca şi pe Anghiel Banciul şi pe Costea şi pe Dan Beura şi pe toţi ruminii din Dobriţa sud Gorjiiu, cu toată moşiia de acolo, cu bună pace, pentru că aceşti rumîni din satul Dobriţa, ei sînt vechi rumîni ai mării sale de la moşii şi părinţii mării sale. Dupe cum la anul 7235 la vrémea prea cinstitei chesariceştii administraţiei cei vechi, aceşti rumîni de mai sus numiţi, ei s-au sculat cu pîră şi cu gîlceavă împotriva mării sale mai sus numitului gheneral, zicînd cum că nu sînt rumîni socotind ca să să mîntuiască de rumînie. Şi fiindcă prea cinstiţii dumnealor ce au fost atuncea consiliiari, au cercetat tot lucrul pre amăruntul pentru aceşti rumîni den toate pricinile şi lucrurile ce au fost la mijloc despre amîndoao părţile dumnealor au aflat din vechiia stăpînire şi din catastiful cel vechiiu de împărţeală al cinstitei familiei Cantacuzine, unde sînt rumînii, moşiile şi ţiganii împărţite pe fraţi, şi au adevărat cum că sînt drepţi rumîni ai mării sale. Iară tot ca să să adeveréze şi să să întemeieze lucrul mai bine, au dat légе la 12 oameni bătrîni din satul Runcul care au ştiut pe moşii, pe părinţii lor şi pe dînşii, fiindcă moşiia Dobriţa iaste tot una cu moşiia Runcul, de au jurat cu mîinile pe sfînta evanghielie, cum că ei au pomenit şi-i ştiu cu adevărat că şi ei şi părinţii şi moşii lor au fost şi sîntu ade-

https://biblioteca-digitala.ro

vărați rumîni drepți din satul Dobrița ai neamului Cantacuzineștilor, dupre cum toată pricina, cercetarea și hotărîrea ce s-au făcut, scrie în largu în cartea dumnealor prea cinstiților consiliari în care sînt iscăliți și iaste întărită cu pecétea administrației. Și dupe aceia, la acest an 1729, acea carte de hotărîre o au întărit cu puterea derectoratului mare și măriia sa gheneralul, mai marele nostru derector grof de Tișci.[1] Pentru acéia dăm și întărim și noi cu această carte a noastră, mării sale mai sus numitului gheneral Cantacuzino, ca să aibă a ținea și a stăpîni pe acești rumîni de mai sus numiți și pe alți rumîni, pe toți din satul Dobrița cu toată moșiia de acolo, pe dînșii și pe toți copiii și neamul lor cîți să vor trage dintr-înșii, cu bună pace, măriia sa și coconii și tot neamul mării sale în veci. Datus-au în Craiova.

April 25 dni, 1729
J. baron v⟨on⟩ Czeika gheneralum, D. Brăiloiul,
Ilie Știrbei, G. Vlasto, Costandin Strîmbeanu

Acad. R.P.R., pach. CCII, doc. 8.
Orig. rom., pecete timbrată.

141

⟨București,⟩ 6 aprilie 1730

Nicolae Mavrocordat, domnul Țării Rominești, dă carte de încuviințare egumenului de la mănăstirea Dealul să-și ia dijma și „adetul pămîntului" de la toți oamenii ce se folosesc de moșia Brănicenii, (Ialomița), din produse și suhat, după obicei.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Alexandru voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi, părintelui egumen de la mănăstirea Dealul, ca să fie volnic cu cartea domnii méle, să aibă a-și lua dijma și adetul pămîntului de la toți cîți să vor fi hrănind pe moșiia mănăstirii ce are în sud Ialomița, anume Brănicénii, din toate bucatele după obicéi, din grîu, din orz, din mei și din toate semănăturile ce să vor afla pe moșie. Și să-și ia de la cei ce vor ține vite pe moșie și suhatul după obicéi, măcar veri de la ce om ar fi. Iar care nu și-ar da dijma bucatelor și adetul pămîntului, să fie volnic egumenul ce scrie mai sus, să nu-l îngăduiască a să mai hrăni pe acea moșie a mănăstirii.

Intr-alt chip să nu fie, că așa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

April 6 dni, leat 7238 ⟨1730⟩.
Io Nicolae voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vistier

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 40.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Corect: Tige

https://biblioteca-digitala.ro

Craiova, 23 iunie 1730

Administrația Olteniei face cunoscut comandantului militar al Transilvaniei că episcopul catolic de la Nicopole, care e și vicar apostolic al provinciei, cere pe nedrept restituirea a 96 de florini, dați de dînsul pentru șase familii de plugari și un grădinar acordați ca scutelnici, în contul contribuției sătești.

Responsoriae ad Excellentissimum Dominum Superiorem Directorem in puncto postulatorum quorundam Reverendissimi Domini Episcopi Nicolai Stanislavich.

Excellentissime Domine Comes, Domine nobis Gratiose Gratiosissime.

Porrexit nobis Reverendissimus Dominus Episcopus Nicopolitanus et per Caesaream hancce Valachiam Vicarius Apostolicus, Nicolaus Stanislavich, Excellentiae Vestrae gratiosas literas de dato 21 Maii, ex quibus, prout et accluso iis ejusdem Reverendissimi Domini Episcopi memoriali prolixius vidimus, non tam quas ille instantias apud Excellentiam Vestram fecerit, quam etiam quid Excellentia Vestra desuper ultro resolvere atque Administrationi huic Caesareo-Regiae committere dignata fuit. Praeprimis vult Excellentia Vestra ut 96 floreni quos idem Reverendissimus Dominus Episcopus pro sex familiis ac uno hortulano ei a priori administratione cum adpromissione immunitatis concesssis finaliter exsolvere coactus fuit, iterum restituantur, quos porro cum Administratio Caesareo-Regia ei reddi curare voluisset, objecit se primo statim oblatu, hoc obstaculum, pecuniam illam non amplius prae manibus esse, verum ex Commissariatu Provinciali Cassae Bellicae dudum consignatam, quo tamen non obstante, cum nos mandatum Excellentiae Vestrae adimplere cupidi, inter nos deliberaremus, an non nihilo secius modus aliquis superesset quo antelatum Dominum Episcopum contentum reddere possemus, consequenter circa hoc negotium omnes circumstantias accuratius ruminassemus, in majores continuo difficultates incidimus, quippe animadvertimus pecuniam eandem fuisse pro anno 1729 solutam, quo videlicet praeprimis et adhuc ante publicationem Clementissimi Decreti Caesarei de dato 27 Aprilis, a vetere Administratione, dein medio ejusdem Decreti ab ipsamet Sua Sacratissima Majestate immunitates omnes omnium servorum exemptorum sublatae et penitus abrogate fuerunt, ut itaque ex dictis illis 96 florenis, 81 floreni, 60 denarii valachici aerario pro anno 1729 in sortem pecunialis contributionis, uti et naturalium, sint juste et debite administrati, 14 autem floreni, 20 denarii fuerunt restantiae anni 1728^{vl}, quippe licet isto anno immunitates servorum omnino adhuc duraverint, tamen cum aliqui ex exemptis illis servis ditiores fuerint quam mediocris facultatis homines hic esse solent, fuit antehac practicatum ut tales servi meliorum facultatum, si in repartitionibus pagorum plus contribuere posse viderentur quam quinque talleros leoninos, super plus illud pro sublevatione caeterorum incolarum omnino persolverent. Cum itaque antelati quoque Reverendissimi Domini Episcopi servi ditiores fuerint quam ut eis quinque solum leonini in subrepartitione pagi obvenissent, factum est ut omnino de anno etiam illo 1728 quatuordecim floreni, 20 hujates denarii pro ipsis exsolvi debuerint. Cur autem praelaudatus Reverendissimus Dominus ipsemet

https://biblioteca-digitala.ro

condescenderet ad summam eam 96 flor⟨enorum⟩ ex propriis exsolvendam, patebit ex acclusa hic sub lit⟨tera⟩ A ipsorum servorum fassione seu memoriali Administrationi Caesareo-Regiae porrecto. Erat scilicet inter Suam Reverendissimam Dominationem et servos illos mutuus contractus, vigore cujus servi saepefato Domino Episcopo per annum unusquisque 50 et respective 60 dies laborarent et quilibet praeterea in paratis etiam 6 slotones darent, Sua Reverendissima Dominatio autem eos ab omni contributione immunes servare in se susciperet. Cum ergo idem Reverendissimus Dominus Episcopus pro anno 1729 tam labores quam pecuniam stipulatam a rusticis accepisset, ipsa conventio omnino postulasse videtur, ut ille pro contributionibus ipsorum staret, consequenter has exemptione sublata persolveret. Caeterum cum nos eidem toties mentionato Domino Episcopo viam probationum praecludere nollemus, sed potius et ipsum audire vellemus, si forte aliquid in favorem causae suae producere posset, medio decreti cujus copiam sub lit⟨tera⟩ B accludimus, ei insinuavimus ut si tam in uno quam alio proferendum nobis aliquid haberet, id haud gravatim faceret. Porrexit itaque replicam sub lit⟨tera⟩ C, ex qua uti et reliquis acclusis combinatis praeinsertis, etiam nostris allegatis, Excellentia Vestra ultro discernere poterit an et unde jam 96 illi floreni Reverendissimo Domino sollicitanti refundendi sint; ejusdem Excellentiae Vestrae altae dijudicationi rem totam omni respectu submittentes . . .[1]

Excellentiae Vestrae obsequiosissimus et humillimi servi
J. B. v. Czeika Generalwachtmeister
G. de Vlastro, N. de Porta, I. W. de Vogtt,
I. de Baljanul, St. de Praskovanul

Çrajovae, 23 iunii 1730

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 27/356, f. 161—163.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Răspuns către prea înaltul domn directorul superior în privința unor cereri ale veneratului domn episcop Nicolaus Stanislavich.

Pre înalte și milostive domn,

Veneratul domn episcop de Nicopole și vicar apostolic al acestei Valahii crăiești, Nicolaus Stanislavich, ne-a înaintat scrisoarea binevoitoare a excelenței voastre din 21 mai, și am văzut atît din aceasta cît și mai pe larg din memorialul anexat al aceluiași venerat domn episcop, nu atît cererile adresate de el excelenței voastre, cît ceea ce a binevoit excelența voastră să rezolve în această privință și să încredințeze acestei administrații chesaro-crăiești. În primul rînd excelența voastră dorește ca să-i fie restituiți 96 de florini pe care veneratul domn episcop a fost silit în cele din urmă să-i plătească pentru șase familii și un grădinar, acordați lui cu făgăduința imunității de către administrația anterioară; pe care apoi, cînd administrația chesaro-crăiască a vrut să se îngrijească a-i

[1] In continuare textul se referă la alte probleme.

https://biblioteca-digitala.ro

plăti, s-a opus de la început acest obstacol, ⟨anume⟩ că banii aceia nu se mai află la îndemînă, ci de curînd au fost consemnaţi casei de război de către comisariatul provincial. Cu toate acestea, fiind doritori să aducem la îndeplinire porunca excelenţei voastre, am deliberat între noi, dacă totuşi nu ar exista vreo modalitate de a-l satisface pe numitul domn episcop; în consecinţă am cercetat cu grijă toate împrejurările referitoare la această chestiune, ⟨dar⟩ ne-am izbit de greutăţi tot mai mari, deoarece am constatat că acei bani au fost plătiţi pentru anul 1729, în care ⟨an⟩, chiar şi înainte de publicarea prea milostivului decret imperial cu data de 27 aprilie, au fost înlăturate şi cu totul abrogate de către vechea administraţie, apoi prin mijlocirea acestui decret de către însăşi majestatea sa sacră, toate imunităţile ⟨acordate⟩ şerbilor scutiţi; astfel încît din acei pomeniţi 96 florini, 81 florini şi 60 de dinari valahi au fost cu drept şi just administraţi erariului cu titlu de cotă din contribuţia în bani şi în natură, iar 14 florini şi 20 dinari au fost restanţe ale anului 1728, căci deşi în acest an imunităţile şerbilor încă mai erau în vigoare, totuşi, întrucît cîţiva din acei şerbi scutiţi erau mai înstăriţi decît sînt aici oamenii de stare mijlocie, se obişnuia înainte ca astfel de şerbi cu situaţie mai bună, dacă s-ar constata că pot plăti mai mult decît 5 taleri la contribuţia satelor, să plătească spre uşurarea celorlalţi locuitori. Întrucît şi aceşti şerbi ai veneratului domn episcop erau mai înstăriţi, pentru a fi impuşi doar cu cinci lei la cisluirea satului, s-a întîmplat că au trebuit să plătească pentru ei înşişi chiar pentru acel an 1728, 14 florini şi 20 dinari. Pentru ce a consimţit sus-numitul venerat domn să plătească din banii proprii suma aceea de 96 florini, va rezulta din mărturia sau memorialul aci anexat sub litera A a acelor şerbi ⟨şi⟩ înaintat administraţiei chesaro-crăleşti. Anume era între domnia sa venerată şi acei şerbi un contract, în puterea căruia şerbii ⟨aveau⟩ să lucreze des numitului domn episcop, fiecare cîte 50 şi respectiv 60 de zile pe an şi în afară de aceasta fiecare ⟨avea⟩ să dea şi bani gata cîte 6 zloţi, iar domnia să prea venerată se însărcina să-i scutească de orice contribuţie.

Aşadar deoarece veneratul domn episcop a primit de la ţărani atît muncile cît şi banii conveniţi pentru anul 1729, contractul cerea ca el să răspundă pentru contribuţiile lor, în consecinţă, scutirea fiind înlăturată, să le plătească ⟨contribuţiile⟩. Dealtminteri, deoarece noi nu dorim să închidem calea dovezilor în faţa des numitului domn episcop, ci mai degrabă am dori să-l auzim pe el însuşi, dacă ar putea să aducă vreun ⟨argument⟩ în favoarea cauzei sale, i-am adus la cunoştinţă prin decretul a cărui copie am inclus-o sub litera B, că ⟨poate⟩ să ne comunice fără nici o dificultate, în cazul în care ar avea să ne expună ceva, atît într-o chestiune cît şi în cealaltă. Ne-a înaintat un răspuns sub litera C, din care, precum şi din celelalte anexate împreună şi din argumentele noastre, excelenţa voastră va putea discerne dacă vor trebui să fie restituiţi şi de unde, veneratului domn episcop, acei 96 florini. Supunem cu tot respectul întreaga chestiune înaltei hotărîri a excelenţei voastre....

Ai Excelenţei voastre prea supus şi prea umili şerbi,
I. B. von Czeika Generalwachtmeister
G. de Vlasto, N. de Porta, I. W. de Vogtt, I. Băleanul,
St. de Prişcoveanul.

Craiova, 23 iunie 1730

https://biblioteca-digitala.ro

8 februarie 1731

Spătăreasa Stanca Cantacuzino, cu fiica ei Safta, dau zapis de liberare lui Nedelco, fiul lui Vasile din satul Filipeşti, pe care l-au iertat de rumînie, pentru că l-au luat de mic copil de la tatăl său, în casa lor, „dîndu-l la învăţătură de au învăţat carte şi cîntări".

Stanca spătăreasa ce am fost jupînească răposatului dumnealui Radului Cantacozino vel spatariu, fiiul prea înţeleptului bătrînului Costandin Cantacozino biv vel stolnic, denpreună cu fie-mea Safta Cantacozineasa, dat-am această a noastră carte, lui Nedelco sluga noastră, feciorul lui Vasilie din satul nostru Filipeştii din sud Praova, ca să fie iertat de rumînie el şi cîţi copii să va trage dintr-însul, de cătră noi şi de cătră tot neamul nostru. Pentru că întîmplîndu-să de l-am luat noi pă dînsul în casă de mic de la tată-său, şi dîndu-l la învăţătură de au învăţat carte şi cîntări, şi procopsindu-se el cu învăţătura, l-am iertat dupre cum zisem mai sus, fiind crescut în casă. Şi mai mult, ca să nu rămîie în mîinile altora, de vréme ce pentru multe păcatele noastre, întîmplîndu-se desăvîrşit stingere casii noastre cu moartea prea iubitului mieu fiiu Costandin Cantacozino vtori logofăt, şi rămîindu numai cu fie-mea Safta, care şi de la dînsa pînă acum den voia lui dumnezeu şi din nenorocirea noastră, neavînd nici un copilaş, drept acéia cu bună voia mea şi cu a fie-mea Saftei, zicem să fie în pace şi iertat de acum înainte, el şi copiii lui cîţi dentr-însul se va trage, de cătră noi şi de cătră tot neamul nostru.

Aşijderea şi de acum înainte de s-ar întîmpla ca să mă miluiască dumnezeu cu nescaiva copilaşi, nepoţi ai miei, ca să rămîe den fie-mea Safta, şi despre dînşii să fie în pace şi iertat el şi copiii lui, pentru că de a noastră bună voe l-am iertat pentru sufletul tuturor ai noştri cei răposaţi şi ale noastre, ca să fie pomenire în veci. Iar care s-ar ispiti den neamul nostru a-l supăra pentru rumînie pă dînsul sau pă copiii lui, nebăgînd în seamă cartea noastră, anathema să fie unul ca acela şi afurisit; fierul, piatra să putrezească iar trupul lui în veci să nu putrezească.

Şi pentru mai buna adeverinţă şi întemeiare, am iscălit cartea mai jos, întărindu-o şi cu peceţile noastre ca să să crează. Şi mărturii care mai jos să vor iscăli.

Fev⟨ruarie⟩ dni 8, leat 7239 ⟨1731⟩

Stanca Ca⟨ntacuzino⟩ spăt⟨ăreasă⟩
Safta Cant⟨acuzino⟩
Costandin Dud⟨escul⟩ vel spătar
Costandin Ramadan biv vel stolnic

Arh. St. Buc., M-rea Stavropoleos pach. III, doc. 27.
Orig. rom., peceţi aplicate.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 25 aprilie 1731

Mihail Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor din Dichiseni (Ilfov), scutiţi de a mai plăti cîte 44 bani de om pe an, să execute claca după obicei, cum au convenit cu episcopia Buzăului, stăpîna moşiei.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo| mi voao tuturor oamenilor celor ce vă aflaţi lăcuitori pe moşiia Dichisénii ot sud Ilhov. Cătră aceasta vă fac domniia mea în ştire că aici la domnia mea ne spuse sfinţiia sa părintele episcopul Buzăului, chir Ştefan, zicînd cum că mai nainte vréme aţi avut voi obicéiu de aţi dat de tot omul ciţi s-au aflat şăzători acolo pe acea moşie, de om po bani 44, pentru ca să nu vă pue ispravnicii sfinţii sale la nici un féli de lucru. Şi viindu voi la sfinţia sa, v-aţi fost rugat de v-au ertat de acei bani să nu-i daţi, fiindu săraci, fără decît să aveţi a clăcuiré după cum clăcuescu şi alţi oameni ce sînt şăzători pe alte moşii boereşti sau călugăreşti. Acum voi fiindu oameni tari de cap, nu ascultaţi de ispravnicul sfinţii sale ca să mérgeţi la clacă să clăcuiţi după obicei, ci vă puneţi înpotrivă.

De care lucru iată că vă poruncescu domnia mea să căutaţi după cum vă veţi aşăza cu sfinţia sa, să săriţi la clacă şi la altele ce vă vor da poruncă, ca să aibă sfinta episcopie vreo ajutorinţă de cătră voi, de vréme ce hrana voastră şi dobitoacele voastre să află tot pe această moşie a sfintei episcopii. Ci dupe cum vă poruncescu domnia mea, aşa să urmaţi, că apoi rea scirbă şi certare veţi petréce de cătră domnia mea. Tolico pisah gospodstvo mi. Şi să căutaţi să vă daţi şi dijma după obicéiu.

Apr⟨ilie⟩ 25 dni, leat 7239 ⟨1731⟩

Io Mihai Racoviţă voevod, milostiu bojiiu gospodin Io Mihai voevod ⟨m.p.⟩

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Buzău, pach. LXXIII, doc. 6
Orig. rom., pecete aplicată.

145

Craiova, 27 aprilie 1731

Consilierii Administraţiei Olteniei aduc la cunoştinţa comandantului militar al Transilvaniei că Barbu Otetelişanu, locţiitor de vornic în Mehedinţi, a cerut ajutor pentru a scoate din păduri pe ţăranii fugiţi acolo din cîteva sate boiereşti, şi că locuitorii satului Girla sînt asupriţi de stăpînul lor, Nicolaus Pater.

Literae ad Excellentissimum Dominum Supremum Directorem in puncto quaesitae assistentiae a Barbulo Otiteleschanul ad educendos ex sylvis homines profugos et querelarum pagi Girla contra Dominum Nicolaum Pater.

https://biblioteca-digitala.ro

Excellentissime Domine etc.

Decima septima hujus ad nos datae Excellentiae Vestrae literae cum mera responsa ad ternas nostras data contineant, nihil aliud respondendum habemus quam quod eas omni veneratione acceperimus. Occurebant autem de novo aliae iterum apud nos querelae a Barbulo Otitelischanul vornici vices in districtu Mehedinz gerente et a pago Girla hisce diebus propositae, sicut eas Excellentia Vestra ex annexis translationibus ubertim videre dignabitur, ubi dictus Barbul Otitelischanul assistentiam desiderat a nobis pro educendis e sylvis hominibus illis, qui nuper ex aliquibus bojaronum pagis evadendo sese occultarunt et in publicis negotiis contumaciter ac inobedienter se officio opponunt. Quorum intuitu nos equidem omne id quidquid ad servitium Domini vergere potest praevertere haud intermittemus; Excellentiae Vestrae tamen hanc interea rem eum in finem communicandam esse duximus quod tales obstinaces homines post rei indagationem, uti aequum, exemplari paena merito affici velimus.

Altera quae est contra Dominum Nicolaum Pater querela a nobis nec assumi, eo minus decidi potest, cum respective territorium illud Girla fiscum regium concernat et modo dicto Domino Nicolao Pater ad dies vitae per Cameram (uti auditur) pro commodis et usu suo collatum sit. Ne tamen illius incolae extra consuetum provinciae ordinem aut ipsorum conventionem gravioribus et insuportabilibus onerentur atque affligantur laboribus per toties fatum Dominum Nicolaum Pater, Excellentiae Vestrae Supremae directorali authoritati atque remedio omni debito respectu submittimus recomandantes nosmet in reliquo solitis Excellentiae Vestrae gratiosis affectionibus et perseverantes,

Excellentiae Vestrae obsequiosissimus et humillimi servi
I. B. von Czeika Generalwachtmeister
G. de Vlasto, N. de Porta, I. W. de Vogtt, I. de Balljanul, St. de Praskovanul

Crajovae, 27 Aprilis 1731

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 27/356, f. 243.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Scrisoare către prea înaltul domn, directorul suprem, în chestiunea ajutorului cerut de Barbul Oteteleșanul pentru scoaterea din păduri a oamenilor fugari și a plîngerilor satului Gîrla împotriva domnului Nicolaus Pater.

Prea înalte domn etc.,

Deoarece scrisoarea excelenței voastre care ne-a fost dată la 17 ale acestei luni nu conține decît doar răspunsul dat la trei ⟨scrisori⟩ ale noastre, nu avem nimic altceva de răspuns decît că le-am primit cu toată veneraţia. Ne-au parvenit însă din nou alte plîngeri din partea lui Barbul Oteteleșanul, locțiitor de vornic în județul Mehedinți, și ⟨cele⟩ înfățișate zilele acestea de satul Gîrla, după cum va binevoi să vadă mai pe larg

https://biblioteca-digitala.ro

excelenţa voastră din traducerile anexate, în care numitul Barbu Otetelesanul cere ajutor din partea noastră pentru a scoate din păduri pe oamenii aceia care s-au ascuns de curînd, fugind din cîteva sate boiereşti şi ⟨care⟩ se opun cu îndîrjire şi nesupunere îndatoririi, în privinţa obligaţiilor publice. Cu privire la aceşti ⟨oameni⟩ noi nu vom neglija să luăm anticipat orice măsură care poate folosi slujbei împăratului; totuşi am socotit că acest lucru trebuie comunicat excelenţei voastre, deoarece dorim ca astfel de oameni îndărătnici, după cercetarea faptului, să sufere, după cum e drept, o pedeapsă exemplară.

Cea de a doua plîngere care este împotriva domnului Nicolaus Pater nu poate fi nici primită, necum rezolvată de noi, deoarece acel teritoriu Girla priveşte fiscul regal şi e conferit numitului domn Nicolaus Pater în folosinţă viageră de către Cameră (după cum se aude). Totuşi pentru ca locuitorii acelui ⟨sat⟩ să nu fie împovăraţi şi chinuiţi de către numitul domn Nicolaus Pater peste obişnuita orînduială a provinciei sau peste învoiala lor, prin munci mai apăsătoare şi de neîndurat, supunem, cu tot respectul cuvenit, ⟨cazul⟩, supremei autorităţi directoriale şi îndreptării excelenţei voastre. Ne recomandăm obişnuitelor sentimente milostive ale excelenţei voastre rămînînd ai excelenţei voastre prea supus şi prea umili robi.

I. B. von Czeika, Generalwachtmeister
G. de Vlasto, N. de Porta, I. W. de Voggt, I. de Băleanul, St. de Pirşcoveanul

Craiova, 27 aprilie 1731

146

⟨Bucureşti,⟩ 24 mai 1731

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, dă egumenului de la Mihai-Vodă, carte de încuviinţare a ţine trei oameni, rumîni, „fără gîlceavă", grădinari la grădinile mănăstirii, scutiţi de toate dările şi obligaţiile în natură.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin vosoe zemle Vlahscoe. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi sfinţii sale părintelui egumenului de la sfînta mănăstire a lui Mihai-Vodă, ca să aibă a ţinea 3 oameni rumîni fără gîlceavă, ca să fie grădinari la grădinele de la mănăstire, iar de către domniia mea să fie în pace şi ertaţi de haraci, dă lipsa şi adaosul haraciului, dă vel seama, de seama a doao şi a treia, de podvoade, de mertice, de conace, de zaharéle, de cai dă olac şi de sataralele ce să pun pre silişte şi aici în oraşul domnii méle în Bucureşti, pre mahalale şi de alte dăjdi şi orînduiale cîte vor eşi peste an de la vistiriia domnii méle în ţară, de nici unile, nici un val şi nici o bănuială[1] să n-aibă, pentru că i-am ertat domniia mea de acéste de toate cîte scriu mai sus, să aibă pace ca să poată fi de paza grădinii.

Drept acéia vă poruncescu domniia mea şi dumneavoastră boiari carii veţi fi cislaşi cu niscare dăjdi aici în oraşul domnii méle în Bucureşti şi

[1] Corect : bînţuială

https://biblioteca-digitala.ro

voao tuturor slugilor domniei méle și boerești, carei veți fi strîngători de bani pe mahalale, și voao mahalagiilor, în vréme ce veți vedea această carte a domnii méle, iar voi toți să aveți a vă feri de acestu grădinariu [1] ce scriu mai sus, nimini dă nimic să nu bîntuiască, că oricine să vor ispiti a le face vreun val peste cartea domnii méle, unii ca aceia bine să știe că rea scîrbă și certare vor petrece de către domniia mea, pentru că așa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Mai 24 dni, leat 7239 ⟨1731⟩

Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Io Mihai Racoviță voevod ⟨m.p.⟩

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 18
Orig. rom., pecete aplicată.

147

Craiova, 11 iunie 1731

Administrația Olteniei poruncește locuitorilor din satul mănăstirii Polovraci să dea ajutor la facerea unei cîrciume de piatră pe moșie, să nu are livezile mănăstirii împotriva dispoziției egumenului și dacă au cu ce dovedi că nu sînt rumîni, să se prezinte la divan pentru judecată.

Voaoă oamenilor de la satul mănăstirii Polovragii, cu aceasta vă să face în știre că aici la noi, chesar⟨icească⟩ administrație, au dat jalbă părintele egumenul polovrăgeanul cu un memorial zicînd cum că voi sînteți rumîni mănăstirii Polovragilor și s-au apucat să facă acolo pe moșiia mănăstirii o cîrciumă de piatră și voi nu îngăduiți nici dați nici un féliu de ajutoriu și ziceți cum că nu sînteți rumîni și unde au fost livezile cu fîn ale mănăsterii le-ați arat cu plugurile voastre. Ci pentru aceasta iată că vă să poruncéște, precum dau ascultare și lucrează alți oameni care șăd pe alte moșii mănăstirești și boerești, așa să dați ascultare și să lucrați și voi și livezile mănăstirii să le lăsați în pace și să dați ajutoriu acolo la acea cîrciumă ca să să facă, iar pentru rumînie, de vréme ce ziceți voi că nu sînteți rumîni, după ce va tréce această lună, să veniți aici împreună cu părintele egumenul polovrăgeanul să stați de față și vă veți arăta dreptățile ce veți avea, și atunci după arătarea pricinilor lucrurilor se va face dreptate, iar pîn' atunci după cum vă să poruncéște așa să faceți, că făcînd în alt chip, veți petréce certare.

Craiova. iunie 11 dni, 1731

J. Baron von Czeyka
G. Vlasto; N. de Porta; I. W. Vogtt
I. Băleanul; Ștefan Pîrșcoveanul

Arh. St. Buc., Schitul Polovraci, pach. XV, doc. 15.
Orig. rom.

[1] Așa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

148

⟨Bucureşti,⟩ 28 iunie 1731

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte „căpitanului de oraş" să meargă la moşia mănăstirii sfîntului Ioan, de lîngă Bucureşti, unde Mehmet efendi de la Hîrşova şi cu alţi turci şi-au făcut „hodăi", să-i oblige pe toţi a da dijma după obicei şi plata suhatului către egumen, iar cei ce se vor împotrivi să fie reclamaţi în scris paşei de la Silistra.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voivod i gospodin. Pisah gospodstvo mi slugii domnii mele....[1] căpitan de la oraş. Pricina cărţii alt nu iaste făr' decît aici la domniia mea s-au jăluit Thimotei igumen de la mănăstirea Sfîntului Ioan, zicînd că aici aproape de oraş are o moşie; acum, pre acea moşie şi-au pus hodae Mehmet efendi de la Hîrşova şi pre lîngă hodaia lui s-au lipiţ şi alţi turci de şi-au făcut hodăi. Şi cît pentru dijmă i suhatul de dobitoace i de stupini i pentru clăci ce iaste obicéi de fac hodăiaşii, la acéstea la toate să pun în pricină de nu vor să-şi dea ce iaste obicéiul, însă atît turcii cît şi mai mult hodăiaşii. La care iată că-ţi dăm tare poruncă; acum iaste vrémea dijmii şi altor bucate; să mergi însuşi ⟨cu⟩ capul tău acolo şi de la toţi turcii care vor fi avînd bucate acolo şi de la toţi hodăiaşii, nicidecum pă nici unul să nu-l îngăduieşti a nu-şi da dijma şi ce mai iaste obicéiul de suhat, i de stupini i de clăci, ci să le iai tot deplin şi să dai pă seama părintelui egumenului a fi de chivernisirea mănăstirii. Pentru vinuri, pre care va vrea igumenul să-l lase să vînză dîndu-şi adetul de bute, acela să vînză, iar alt nimeni, iar puind în silă, să-i tai cepul şi să-i rădici şi butea, căci că, cărţile ce le-am dat domniia mea, scrie întîi să s⟨e⟩ aşaze cu céi cu moşiile, apoi să-şi pue hodăile. Celor ce vor fi împotrivitori şi acest cuvînt să le zici, că acum iaste paşă la Dîrstor, ci-i vom scrie, şi ce le va sosi să nu bănuiască. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 28 dni, leat 7239 ⟨1731⟩

Io Mihai Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan din Bucureşti, pach. V, doc. 36.
Orig. rom. pecete aplicată.

149

Craiova, 1 septembrie 1731

Locuitorii din Polovraci reclamă administraţiei Olteniei că au venit „nemţii" şi-i obligă a-şi lăsa locuinţele lor spre a se muta la mănăstire şi cer să fie lăsaţi în gospodăriile vechi, unde au o piuă şi o moară, care se risipesc prin strămutare.

Prea cinstită chisaricească administraţie, préluminate măria ta prizăş, şi dumneavoastră pricinstiţi consiliari di...[1] şi ...[1]

Cu acest plecat mimorial mă jăluesc mării tale şi dumneavoastră pre cinstiţi consiliari, pentrucă şădim la Polovraci pe moşii⟨le⟩ noastre, iar

[1] Loc alb

https://biblioteca-digitala.ro

acu au venit nemții de ne sparge casele și ne duc la mănăstire și ⟨ne⟩ muncește săracii de noi, și ne ia și moșiile noastre, dar săracii de noi, casile noastre sînt, măria ta și dumneavoastră, sînt dă la moși, dă la strămoșii noștri, dă cîndu sînt făcute pe acel loc și sîntem pămînteni vechi. Ci ne jăluim mării tale și dumneavoastră, să ni s⟨e⟩ facă dreptate, că noi, săracii de noi, dacă vom fi ca să mergem la mănăstire să ședem cu țiganii, noi ne vom duce toți în toate părțile ca niște săraci, dăcît vom mărge să ședem cu țiganii.

Ci ne rugăm mării tale și dumneavoastră, ca să fie cinstită porînca mării tale și lu dumneavoastră să vă faceți milă și pomană să ne lăsați să ședem la moșia noastră, că noi sîntem 40 de case și tot moșneni, și încă măriia ta și dumneavoastră am și plătit să fac o p...[1] căii biserică și să ședim pă moșia ⟨mănă⟩[1] sti⟨rii⟩, că noi măria ta și dumneavoastră, avem și cîti o moră și cîte o pio, ⟨și⟩ daca ne vom muta, acelea toate să vor prăpădi, și noi săracii de noi, pentru acelea ne mănîncă nevoia. Ci de aceasta ne jăluim mării tale și dumneavoastră, să vă milostiviți spre niște săraci ca noi, ca să avem dreptate.

Ai mării tale și ai dumneavoastră plecați: Danciul Cizmaș i Oprea Pădurescul, Ion.

⟨Rezoluție:⟩

De la noi, chesar⟨icească⟩ administrație.

Dumneata vornice Bujoréne, să cercetezi, și de sînt acești jăluitori, moșnéni, și șăd la moșia lor, nu trebue să-i rădice să-i ducă la mănăstire la Polovragi, unde n-au moșie, ci să șază acolo la moșiia lor după cum iaste porunca.

Craiova, sept⟨emvrie⟩ 1 dni, 1731

Și fiindcă la catastif nu sînt scrișì moșnéni, dumneata să-ți ⟨sco⟩[1] ți numele lor aici în scris fieștecare cu poroclea lui, ca să s⟨e⟩ pue la catastif moșnéni. Să nu faci într-alt chip, că apoi îi vei plăti de la dumneata, netrimițînd ca să să pue numele lor aici, moșnéni.

N. de Porta

Arh. St. Buc., Schitul Polovragi, pach. XV, doc. 17
Orig. rom.

150

Craiova, 11 noiembrie 1731

Administrația Olteniei face cunoscut lui Gheorghe Cantacuzino că pentru a înfrînge împotrivirea continuă a locuitorilor satului Dobrița de a se recunoaște rumîni ai lui și de a-i da dijmă din produse, îi va pune la dispoziție un număr de ostași.

Responsoriae ad excellentissimum dominum generalem comitem Georgium Cantacuzenum in puncto incolarum pagi Dobritza se pro subditis eiusdem contra resolutiones duarum administrationum et ratificationes duorum supremorum directorum non agnoscentium.

[1] Doc. rupt

https://biblioteca-digitala.ro

Excellentissime domine, domine nobis colendissime!

Ex remonstratione Excellentiae Vestrae 9-a currentis ad nos datarum litterarum suarum tenore facta perspeximus satis ubertim, qualiter incolae pagi Dobritza, non obstantibus a duabus caesareis administrationibus consequenter emanatis iudiciariis resolutionibus pariterque etiam a duobus supremis directoribus utpote excellentissimis dominis dominis comitibus de Tige et de Wallis subsecutis ratificationibus, sese pro subditis Excellentiae Vestrae agnoscere haud velint et consuetos etiam labores subire decimasque praestare omni modo recusent; quocirca sicuti ego praeses qua generalis ac commendans ante hac iam expressos ab altefati domini comitis de Wallis excellentia obtinueram ordines ut praeattactos inobedientes homines ad paritionem adigerem mediante militari brachio, sic et in praesentibus acclusis talis ad dominum de Fechner in oppido Tîrgul-Sylî excubantem incliti cataphractorum regimnis Darmstadiani capitaneum de prastanda in instanti militari assistentia continetur insinuatio. Quod superest nos Excellentiae Vestrae bonis affectibus atque propensionibus condecenter recommendamus et perseveramus, Excellentiae Vestrae obligatissimus et obsequiosissimi servi,

J. Baro von Czeika, General
G. de Vlasto. N. de Porta.
G. de Baljanul. St. de Praskovanul
Crajovae, 11-a Noembris 1731.

Muzeul Brukenthal. Sibiu. Fondul Benigni. nr. 25/354, f. 214.
Copie contemporană.

TRADUCERE

Răspuns excelenței sale domnului general, contelui George Cantacuzino, în privința locuitorilor din satul Dobrița care, împotriva rezoluțiilor a două administrații și a ratificărilor a doi directori supremi, nu vor să se recunoască supușii acestuia.

Prea înălțate domn, domn de noi prea cinstit!

Din mustrarea excelenței voastre, făcută în cuprinsul scrisorii voastre din 9 ⟨ale lunii⟩ curente, am înțeles pe deplin că locuitorii satului Dobrița, în ciuda hotărîrilor judiciare emanate în mod consecutiv de la cele două administrații imperiale și de asemenea în ciuda întăririlor făcute de cei doi directori supremi și anume, de excelențele lor domnii conți de Tige și de Wallis, nu vor să se recunoască drept supuși ai excelenței voastre și refuză cu orice preț să se supună îndătinatelor munci, precum și să dea dijmele; pentru care motiv, după cum eu ca prezident general și comandant, obținusem dinainte ordine exprese din partea mai sus numitului domn conte de Wallis, ca pe mai sus amintiții oameni nesupuși să-i constrîng prin forță militară să se supună, tot astfel se cuprinde și în anexele de față un asemenea ordin, referitor la prestarea concursului militar în prezent, ⟨adresat⟩ domnului de Fechner, căpitan al ilustrului regiment de cuirasieri din Darmstadt, în garnizoană la Tîrgul Jiu. Ne reco-

https://biblioteca-digitala.ro

mandăm cu toată cuviința bunelor sentimente și înclinațiuni ale excelenței voastre și rămînem, ale excelenței voastre prea îndatorată și prea ascultătoare slugi,

I. baron de Czeika, general,
G. de Vlasto, N. de Porta,
G. de Baleanu, St. de Pîrșcoveanul
Craiova, 11 noiembrie 1731

151

Craiova, 13 noiembrie 1732

Administrația Olteniei poruncește rumînilor din satul Păușeștii de Otăsău (Vîlcea), dăruiți o dată cu moșia de către Constantin Poenaru, mănăstirii Dintrunlemn, să se supună la toate îndatoririle cerute de stareță, așa cum au lucrat la vechiul stăpîn.

Voao săténilor de la satul Păușeștii de Otăsău sud Vîlcea, care sînteți despre partea răposatului Costandin Poenariul ce au dăruit partea sa de moșie la sfînta mînăstire Dintrunlemn. Aici la noi, chesaricească administrație, au jăluit starița sfintei mănăstiri că de cînd s-au dat acea moșie pe seama mănăstirei, nici o ascultare nu dați. Deci acum, cu aceasta vi să poruncéște, de acum înainte să dați ascultare și să faceți la mănăstire tot lucru, pecum ați lucrat și la mai sus numitul Poenari cînd au fost în viiață. Așijderea și lucru dupe urmă, care n-ați făcut dupe datoria voastră, acum iară să lucrați și să vă așezați cu mănăstirea, că fiind tot înpotrivnici, veți face pe urmă toate făr' de voe.

Craiova, noem⟨vrie⟩ 13 dni, 1732

I. H. Baro⟨n⟩ Dietrich

G. Vlasto.

Arh. St. Buc., Schitul Dintrunlemn, pach. XLIII, doc. 6
Orig. rom.

152

Craiova, 16 noiembrie 1732

Administrația Olteniei face cunoscut egumenului mănăstirii Bistrița că s-a încuviințat să aibă un număr de zece familii din oamenii ce vin dinspre „părțile turcești", scutite de contribuție trei ani, și alți trei ani cu impozite reduse, pe urmă la fel cu ceilalți locuitori.

Prea cuvioase sfinți⟨te⟩ părinte, egumene bistricéne.

Fiindcă la anul trecut cînd au fost aici măria sa directorul mare ⟨al⟩ acestii țări, grof de Vales[1], luînd înștiințare pentru trebile și lucrurile țărăi și făcînd știre la prea înălțata curte împărătească, între care fiind pentru mănăstiri de obște, și viind rezoluție la măria sa mai sus numitul director, măria sa le-au trimis la noi, la acéste zile trecute și ne scrie ca

[1] Corect : Wallis

https://biblioteca-digitala.ro

să scoatem ecstract în limba rumînească. Ci iată că ce iaste pentru acea mănăstire s-au scos acest ecstract rumînescu şi ţi să trimite aici închis, după care milostivă rezoluţie, care iaste de la iul⟨ie⟩ 31 dni 1732, vei vedea sfinţia ta.

Iară de la măria sa mai sus numitul directorul mare s-au făcut această milă şi ajutare mănăstirilor ca să aibă den oamenii cei streini care vin dăspre părţile turceşti aici în chesaricească Valahie, şi la fieştecare cîtă sumă va avea să va face înştiinţare de la noi, pecum şi acea mănăstire să aibă ⟨în⟩ acest féliu familii zéce şi să fie scutiţi de contribuţion şi de toate alte rînduieli şi slujbe ale ţărăi, trei ani; iară de la trei ani înainte, 3 ani să plătească fieştecare familie cîte 5 florenţi contribuţion, şi-ntr-acei 3 ani, trei ani să fie scutiţi numai de lucrurile şi slujbele ţărăi, iară de la trei ani înainte pentru lucru, pecum şi de la 3 ani pentru contribuţion, vor plăti şi vor lucra ca şi alţi lăcuitori ai ţărăi. Şi acei oameni să n-aibi slobozenie să-i iai singuri fără cît îi voi trimite eu prezesul şi de să va întîmpla vreunul de aceia să moară, să va da altul în loc de nu va fi lipsă.

Craiova, noem⟨vrie⟩ 16 dni, 1732

De bine voitor sfinţi⟨ei⟩ tale,
H. Baro⟨n⟩ Dietrich
I. W. Vogt.
G. Vlasto
M. Glogoveanu

⟨Pe verso:⟩ Prea cuviosului sfinţ⟨it⟩ părintelui egumen de la sfînta mănăstire Bistriţa, cu sănătate să s⟨e⟩ dea la Bistriţa.

⟨În altă parte:⟩ Pentru oamenii de scuteală, dat zloţi 4 la cănţălărie.

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXIII, doc. 296.
Orig. rom., pecete aplicată.

153

⟨M-rea Polovraci,⟩ 17 februarie 1733

Foştii moşneni din Polovraci, care în neînţelegere cu mănăstirea Polovraci „au rămas de judecată", dau zapis egumenului că vor plăti cîte 66 de bani falcia de fîn cosit de pe moşia pe care o socoteau în continuare a lor.

Dat-am zapisul nostru la mîna sfinţii sale părintelui igumenului Climent al sfintei mănăstiri Polovragii, precum să să ştie că avînd noi pricină cu sfînta mănăstire pentru moşia Polovragii fiindcă am fost noi oameni nebuni şi făr' de nici o socoteală, ne-am fost sculat asupra sfentei mănăstiri şi mergîndu cu sfinţiia sa părintele la scaunul Craioviei la prea cinstita administraţie, am fost rămas de judecată, iar noi fiind oameni făr'de nici o socoteală şi tari de cap, ne-am fost pus de am cosît livezile sfînt⟨ei⟩ mănăstiri în silă, iar sfinţiia sa părintele igumenul au fost făcut ştire la prea cinstita administraţie. Prea cinstita administraţie iar s-au milostivit şi au trimis la dumnealor cinstiţii vornici ai judeţului, Mihai Săulescu şi cu tovarăşul dumnealui ca să ne plătească

https://biblioteca-digitala.ro

sfinția sa igumenul cosătura, și finul să fie pe sama sfintei mănăstiri. Noi iar fiind oameni făr' de nici o ispravă n-am vrut să ne dăm ascultării ci ne-am pus de am mîncat finul iar în sîlă ; sfinția sa părintele igumenul iar a do⟨a⟩ oară au făcut știre iar la prea cinstita administrație. Prea cinstita administrație s-au milostivit și au dat răspuns la dumnealor cinstiții vornici ai județului, dumnealui Matei Bălcescu și dumnealui Ghiorghie Arnăutu, tovarășu dumnealui, și dumnealui vornicul Matei după ce au luat acea poruncă de la prea luminata administrație, dumnealui au venit aici la Polovragi și au trimis dumnealui și ne-au adus făr' de voia noastră și ne-au pedepsit și ne-au bătut după cum au fost porunca de la prea cinstita administrație. Iar noi după aceia am căzut la sfinția sa părintele igumenul cu mare rugăciune ca să ne lase să plătim cu bani acéle livezi ce le-am fost cosît în sîlă, însă falcia cîte bani 66, să avem a-i da banii făr' de nici o lipsă de astăzi pîn' într-o săptămînă, iar nedînd banii să aibă sfinția sa voe să trimiță vătășăl al dumnealor cinstiții vornici și toată cheltuiala și trapădul să fie tot de la noi. Și ⟨pentru⟩ mai adevărata credință am iscălit mai jos ca să să crează.

Fev⟨ruarie⟩ 17 dni, leat 7241 ⟨1733⟩

⟨Urmează 13 semnături⟩

Arh. St. Buc., Schitul Polovraci, pach. XV, doc. 19
Orig. rom.

154

⟨Craiova,⟩ 18 februarie ⟨1733⟩

Administrația Olteniei poruncește „vornicilor de județe" să nu mai îngăduie ca locuitorii să fie luați la muncă fără plată de către funcționarii administrativi.

Acéste porunci s-au scris la cîte 5 vornici

Cinstit dumneata vornice (N), aici la noi chesariceasca administrație s-au înțeles cu jalbă de la multe locuri, cum că nu să țin acélea care sînt oprite de la măriia sa mai marele nostru derector și poruncite de la noi, adecă lucrurile și clăcile ale dumneavoastră vornicilor, ale ispravnicilor, ci încă să întind și pîn' la vătășăi de să fac în cinste, care cade foarte cu greu lăcuitorilor. Pentru acéia, acum tare să poruncéște ca nu numai dumneata și ispravnicii și vătășăii de plasă să fiți opriți de tot, de acest feliu de lucruri fără plată, să fiți opriți, ci să publicăluești la toți lăcuitorii județului ca să știe să nu lucreze la nimeni fără plată, fără porunca aceștii chesariceștii administrații, că oricare va face împotriva aceștii porunci și va pune pe cineva să lucreze fără plată, să știe că aceia să va globi la fișcuș cu acea gloabă cu care să va cădea după fapta lui și din simbria lui să vor plăti acéle zile de lucru lucrătorilor.

Așijderea să publicăluești la toți lăcuitorii acelui județ care vor avea judecăți de moșii, țigani, vii, mori și de datorii, mai mult decît pîn' la o sută de lei, să vie la această chesaricească administrație să să judece, iar care vor avea judecăți de dobitoace și de alte lucruri mai mici, să-i judecați dumneavoastră vornicii cărora le auziți jălbile și le faceți drept-

https://biblioteca-digitala.ro

tate ca să nu vie totdeauna la noi cu jalbă şi cu memoriale. Iar cînd nu vor fi odihniţi pe judecata dumneavoastră, atunci pot să facă apelaţie aici la chesariceasca administraţie. Şi să aveţi dumneavoastră grijă ca să nu vie totdeauna cu jălbi la noi pentru acel feliu de lucruri mici.

Fev⟨ruarie⟩ 18

Salhauzen [1]
G. B. Vlasto
I. V. De Fogt [2]

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75f./205, f. 81
Copie contemporană.

155

12 aprilie 1733

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romineşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Cimpulung să stăpînească pe toţi rumînii din satul Izvorani (Muscel) „care se vor fi trăgînd din Ioachim şi din Manea, feciorul Neacşului", împreună cu două delniţe, iar dacă ei au ceva împotrivă să se prezinte la judecata divanului

Cartea mării sale Io Costandin Nicolae voevod de stăpînirea rumînilor din Izvorani. Ap⟨rilie⟩ 12 dni 7241 ⟨1733⟩

Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin zemle Vlahscoe. Davat gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi sfintii şi dumnezeeştii mănăstiri Cimpulungul şi părintelui egumen chir Vasilie, ca să stăpînească cu bună pace pe toţi rumînii mănăstirii din satul Izvoranii ot sud Muscel, anume Voico cu feciorii lui i Gheorghie, feciorul lui Gligorie, fratele lui Voico, şi pe toţi alţi rumîni carii să vor fi trăgînd din Ioachim şi din Manea, feciorul Neacşului, însă fiind adevăraţi rumîni ai mănăstirii şi 2 delniţe din Izvorani. Pentru că la domnia mea au făcut jalbă părintele egumen de la Cimpulung, cum că fiind aceştea toţi rumînii ohabnici ai mănăstirii, daţi danie de răposatul Matei voevod, nu vor să dea nici un feliu de ajutoriu mănăstirii ci să supun pe la unii şi pe la alţii şi mănăstirea iaste păgubaşă de ajutoriu şi de folosul lor.

Drept aceia am dat cartea domnii méle ca să stăpînească sfînta mănăstire toţi rumînii ce scrie mai sus ca pe nişte rumîni ohabnici ai mănăstirii şi cu doao délniţe din Izvorani, cu bună pace şi nesupăraţi de nimeni. Iar de vor avea ei niscai dirése pentru rumînîia aceasta, a nu fi rumîni, să vie aici de faţă înaintea domnii méle să să îndrépteze, că aşa iaste porunca domnii méle. I ⟨ipsravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 12 dni, 7241 ⟨1733⟩

Acad. R.P.R., pach. MCCCCXLIII, doc. 128.
Copie rom.

---

[1] Corect : Salhausen
[2] Corect : I. W. de Vogt

https://biblioteca-digitala.ro

156

⟨Bucureşti,⟩ 13 august 1733

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte căpitanilor de la Hodivoaia, Alboteşti şi Lichireşti să dea ajutor epitropului mănăstirii Colţea ca să-şi strîngă dijma de la moşiile ce sînt pe acolo „atît de la ţăranii mărgineni cît şi de la turci, deplin după obiceiu", sub ameninţarea că vor împlini de la ei

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin zemle Vlahscoe. Pisah gospodstvo mi slugilor domnii méle căpitan de la Odivoe i căpitan de la Alboteşti i căpitan de la Lichireşti. Către aceasta vă face domnia mea în ştire, viind acii chir Trandafir, epitropul sfintei mănăstiri Colţea, ca să-şi strîngă dijma după moşiile mănăstirii ce sînt pe acolo, iată că vă poruncim domniia mea să căutaţi să-i fiţi de ajutoriu pîn' va strînge toată dijma după la oricarele va fi avînd bucate arate pă moşiile mănăstirii, atît de la ţărani i mărginéni cît şi de la turci, deplin după obicéiu, să nu care cumva să i să pricinuiască vreo pagubă. Că de vom înţălége domnia mea că nu i-aţi dat ajutor ca să-şi strîngă dijma pîn' la una de la tot omul, să ştiţi că nu numai vă vom pune domnia mea de veţi împlini de la voi, ci veţi avea şi scîrbă de către domnia mea, să nu socotiţi într-alt chip. Tolico pisah gospodstvo mi.[1]

Avgust 13 dni, leat 7241 ⟨1733⟩

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 54.
Orig. rom., pecete aplicată.

157

⟨Craiova,⟩ 4 noiembrie ⟨1733⟩

Cancelaria administraţiei Olteniei menţionează că s-a trimis ordin locuitorilor de la Gogoşi să care fînul şi să lucreze la ce-i va pune stăpîna moşiei, Maria spătăreasa, iar pentru locuitorii de la Breasta s-a dat poruncă să facă arătură stăpînului, Constantin Argetoianu.

Noem⟨vrie⟩ 4 dni.

S-au făcut carte cu călăraş ca să meargă la satul dumneaei jupînései Maria spătărései la Gogoş, să apuce pă săténii de acolo să aducă 50 de cară de fîn şi să-i pue să lucréze la céle ce vor avea poruncă de la dumneaei, după cum iaste obicéiul la stăpînul moşiei după poruncă.

Aşijderea s-au făcut şi altă carte iar cu călăraşi, să meargă la Breasta, satul dumnealui Costandin Argitoianul, să apuce pe săténii de acolo să facă arătură şi să lucréze ce iaste obicéiul la stăpînul moşiei, după cum iaste poruncă.

Nefiind aici măriia sa prezesul şi dumnalor ceilalţi prea cinstiţi consiliari.

I. V⟨i⟩lh⟨el⟩m de Fogt[2]

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 f/205, f. 35
Copie contemporană.

---

[1] Porunci similare din anii 1732 şi 1739, ibidem, pach. CCCLXVII, doc. 51, 61.
[2] Corect: I. Wilhelm de Vogt.

https://biblioteca-digitala.ro

158

⟨Bucureşti,⟩ 12 ianuarie 1734

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte judeţului de la Cîmpulung şi tuturor oamenilor care au vii pe dealul Topolovenilor să nu mai vîndă vin în cîrciumi pe moşia mănăstirii Nucet, care nu-l poate desface pe al ei.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, ţie judeţ de la Cîmpulungu, şi voao tuturor oamenilor carii aveţi vii în dealul Topolovénilor. Către aceasta vă fac domnia mea în ştire, pentru că aici la domnia mea să jălui părintele egumenul dă la Nucetu zicînd cum că aţi pus toţi vin pe la crămile voastre, pe moşiia sfintii mănăstiri, dă să vinde vin, şi vinul mănăstirii nu să vinde.

De care lucru iată că vă poruncescu domnia mea să căutaţi să nu mai puneţi vinu pe moşiia sfintii mănăstiri să vindeţi, după cum şi hrisoavele altor răposaţi domni arată avînd obiciai, voi să nu vindeţi, fără numai vinul mănăstirii. Pentru care poruncesc domnia mea să urmaţi poruncii domnii méle, nimini cu împotrivire să nu stea, că mai făcînd egumenul jalbă că nu vă supuneţi poruncii domnii méle, şi tot să vinde vinul vostru, să ştiţi că veţi petréce scîrbă de către domniia mea, pentru că voi n-aveţi nici o treabă.

Că aşa iaste porunca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghen⟨arie⟩ 12 dni, 7242 ⟨1734⟩

Io Grigorie voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XX, doc. 72.
Orig. rom., pecete aplicată.

159

⟨Bucureşti,⟩ 12 martie 1734

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de pe moşiile mănăstirii Colţea: Stelnica, Lichireşti şi Stanomireşti, să dea „dijma şi zeciuiala deplin după obiceiu" şi să presteze clacă cu plugurile primăvara şi toamna.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin vsei zemli Ungrovlahiiscoi. Voao tuturor celor ce şădeţi pă moşiile sfintei mănăstiri Colţii, a Stélnicii şi a Lichireştilor şi a Stanomireştilor şi Tigoiul i moşiile de la Brăila[1], atît slujitori, cît şi alţii, dă vă hrăniţi pă iale şi pă uscat şi pă apă şi nici un folos mănăstirea şi spitalurile cu bolnavii săraci dă la voi nu are. De care iată că vă porunceşte domniia mea voao tuturor acestora, cari şădeţi pă moşii denpreună cu dobitoacele voastre şi vă hrăniţi pă dînsele, să vă daţi dijma şi zeciuiala dăplin după obicéiu, den toate bucatele voastre şi du pă uscat şi du pă apă

[1] De la „Stanomireştilor..." scrise ulterior.

https://biblioteca-digitala.ro

și cu plugurile voastre cîte să află, să faceți clacă mînăstirii, acum dă primăvară dă mălaiu, cum și dă toamnă dă grîu, căci aceste moșii sînt date danii dă răposații ctitori, pentru ca să fie dă folosul mănăstirii și pentru ajutoriul și hrana bolnavilor săraci den spitalurile acestii sfinte mănăstiri. Ci voi șăzînd și hrănindu-vă pă dînsele, după cum vă poruncește domniia mea, așa să faceți, că nesupuindu-vă poruncii domnii méle vă veți pedepsi. I⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Mart 12 dni, leat 7242 ⟨1734⟩

Io Grigorie voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 183.
Orig. rom., pecete aplicată.

160

⟨M-rea Cozia,⟩ 20 martie 1734

Egumenul mănăstirii Cozia cere administrației Olteniei să se îngăduie de către organele administrative ca îngrijitorul viei de la Gîrdești și morarul de la moara de pe apa Rîmnicului să fie lăsați la treburile lor, căci altfel ambele se pustiesc spre paguba mănăstirii

Prea cinstită chesaricească administrațiio, cu căzută plecăciune.

Înștiințez pă măriia ta și pă dumneavoastră că avînd mănăstirea o viișoară la Gîrdești, sud Vîlcea, cumpărată de cîțiva ani de la niște mosnéni de acolo, iar loc înprejurul viei n-au fost cumpărat ca să putem ținia vreun megiiași din alt sat să poarte grijă de vie și văzînd că acei moșnéni alt om strein, între ei, pentru strîmteala locului, nu îngăduesc, am tocmit unul, moșnén dintr-aceia care iaste mai sărac de cît toți, ca să poată asculta să poarte grija de viișoară, dar pentru podvoade și supărările satului nu poate griji de vie, ci stă de trebile satului și viișoara să va pustii. Așijderea avem o moară în rîul Rîmnicului, iar fiind comanda aproape, iau murariul totdeauna la slujbe și lucrări și la forcipan[1] și la dumnealui comendașul la ce ar trebui și stă moara pustie, cît sîntem numai cu cheltuiala și paguba.

Pentru aceasta ne rugăm să fie mila măriei tale și a dumneavoastră, să porunciți dumnealor vornicilor pentru acel sărac de viariu și morariu să aibă pace de podvoade și alte lucruri, că contribuționul după obicéi își dau, ca să nu ni să pustiiască viișoara și moara. De aceasta cu genunche plecate ne rugăm măriii tale și dumneavoastră, iar mila și darul prea sfintei troițe să fie măriei tale și dumneavoastră pururea de bună pază.

Mart 20 dni, 1734

Al măriii tale și al dumneavoastră plecat slugă rugătoriu de sănătate.

Ghenadie igum⟨en⟩ coziianul

⟨Rezoluție :⟩

[1] Coract : Vorspann.

https://biblioteca-digitala.ro

Cinstiților dumneavoastră vornicilor sud Vîlcea să cercetați această jalbă și de vréme că iaste murariu, nu trebuiaște ca să aibă supărare, care să porunciți ca să aibă pace. Iară pentru acel viiari precum va fi pricina să ne înștiințați în scris și atunci va face socoteală aceasta chesaricească administrație și pentru dînsul.

Craiova ap⟨rilie⟩ 6 dni 1734
Salhausen collo⟨nel⟩
G. B. Vlasto
M. D. Vogtt [1]
St. Pîrșcoveanul

⟨Pe verso :⟩

Prea cinstitei chesaro-crăești administrații cu căzută plecăciune să să dea.

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLIX doc. 24.
Orig. rom.

161

Craiova, 12 mai ⟨1734⟩

Administrația Olteniei poruncește vornicilor din Romanați să oblige pe locuitorii de pe moșia Orlea să plătească suhatul către mănăstirea Cozia.

Cinst⟨iți⟩ dumneavoastră vornicilor sud Romanați,

Aici la noi chesaricească administrație, au jăluit părintele Ghenadie egumenul de la mănăstirea Coziia, cum că într-acel județ are mănăstirea un sat anume Orlea și oamenii aceia care șed acolo pe moșie nici vor să lucréze la mănăstire nici vor să plătească suhatul mănăstirii, ci pentru aceasta dumneavoastră să dați poruncă tare acelor oameni care șăd și să hrănescu pe moșiia mănăstirii, ca să plătească suhatul vitelor după obicéiu de vréme ce nu lucreaze la mănăstire.

Mai 12 dni
Salhauzen [2]
G. B. Vlasto, I. V. De Foct [1], St. Pîrșcoveanul

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 f./205, f. 127v.
Copie contemporană.

162

⟨București,⟩ 17 mai 1734

Grigore Ghica, domnul Țării Rominești, dă încuviințare ispravnicului mănăstirii Radu-Vodă, de la moșia Paraipani (Vlașca), să silească pe toți oamenii ce cultivă sau se folosesc de moșie să presteze trei zile de clacă și să dea dijmă după obicei, obligînd și pe turci a da dijma și a plăti suhatul.

Cartea răpăosatului Grigorie vodă Ghica pentru dijmă i pentru clacă.

Cu mila lui dumnezeu Io Grigorie Ghica voevod și domnu. Dat-am domniia mea această poruncă a domnii mele ispravneculuí părintelui egu-

[1] Corect : I. W. de Vogt.
[2] Corect : Salhausen.

https://biblioteca-digitala.ro

menului de la Radul-Vodă ce este la moșiia Paraipanilor ot sud Vlașca, ca să fie volnec cu cartea domniei mele să aibă a lua de la tot omul cîți vor fi șăzători și să vor hrăni pă acea moșie, dijma și adetul pămîntului din toate bucatele după obiceiu, și să-i facă fieștecarele și obicinuita clacă trei zile pe anu.

Și pe cei ce vor fi șăzători pe moșie să nu-i îngăduiască ca să pue ei vinuri să vînză, fără numai vinurile mănăstirii. Așijderea și pentru turci, încă și făr'de știrea domnii mele pe nimenea să nu îngăduiască să are, iar și cînd s-ar da voe cuivași să are, să fie volnec ispravnecul ce scrie mai sus să-i numere clăile dă orice sămănătură ar fi și să-și ia dijma deplinu după obiceiu și nimenea din turci nici din rumîni să nu stea cu vreo împotrivire a nu-și da adetul pămîntului, ci de la toți să-și ia dijma bucatelor făr'de sminteală și și de la turcii cei ce vor avea trebuință să-și ție vite pă moșie încă să aibă a-și lua suhatul, după cum să va putea tocmi cu ispravnecul, iar făr'de voe și făr'de tocmeală să nu calce moșiia. Într-alt chip să nu fie, că așa este porunca domnii mele.

Și însumi am zis domniia mea.

Mai 17 dni leat 7242 ⟨1734⟩

⟨Adaos:⟩

Leat 7251 ⟨1743⟩ iuni⟨e⟩ 5 dni. Cartea mării sale răposatului Io Mihai Racoviță voevod asemenea întărește, însă clacă zice să facă șase zile într-un an, vin să nu vînză nimeni și streinii ce vor ținea vite și stupi pe moșie, să plătească suhat.

Arh. St. Buc., Ms. 256 (Condica m-rii Radu-Vodă), f. 706—706 v.

Copie rom.

163

Craiova, 21 mai 1734

Administrația Olteniei dă carte de încuviințare consilierului Ștefan Pîrșcoveanu să stăpînească pe rumînii din Grozăvești (Romanați), împreună cu toate părțile lor de moșie, care la încercarea de a se elibera au fost „rămași de lege".

Dăm această carte a noastră a chesariceștii administrației dumnealui prea cinstitului Ștefan Pîrșcoveanului de la această chesaricească administrație consilieriu, ca să aibă a ținea și a stăpîni pe rumînii den satul Grozăveștii sud Romanați, anume: Radul, Stan, Răduinea, care sîntu frați cîte trei, nepoții lui Stroe pîrcălabul și David, Radul, Stroe, Vladul care sîntu frați cîte patru, feciorii lui Răduț și ai Gugei și Sandul, feciorul Stoicăi, nepot de frate celor patru frați mai sus numiți și Radul fecior Jătei, nepot lui Bărbătéiu, și iar Radul, feciorul Stoicăi Gorun, cu toți copiii lor cîți vor avea și cîți de acum înainte le va da dumnezeu. Care aceștia sîntu afară den rumînii care sîntu fugiți tot den satul Grozăveștii, împreună cu toate părțile lor de moșie din hotarul Grozăveștii de peste tot hotarul cît au stăpînit părinții dumnealui și dumnealui de acum înainte cu bună pace.

Pentru că acești rumîni mai sus numiți cu părțile lor de moșie sîntu de la neamul dumnealui încă mai denainte vréme, că au fostu dați de zéstre de jupîneasa Păuna, pe care au ținut-o răposatul Preda Brînco-

https://biblioteca-digitala.ro

veanul, fii-sa Ancuții, pe care au ținut-o Iorga postélnicul, moșul dumnealui zisului consilieriu, după cum am văzut și noi acea carte cu care i-au dat zéstre încă pe părinții acestor rumîni împreună cu alte moșii, rumîni și țigani, întărită cu pecétea și iscălitura dumneaei și cu alte mărturii iscăliți într-însa, scrisă de la anul 7163. Și după acéia, acel sat Grozăveștii cu rumînii au rămas de l-au stăpînit răposatul dumnealui Preda Pîrșcoveanul clucériul, tatăl dumnealui mai sus-numitul consilieriul, și dumnealui Preda Pîrșcoveanul iar l-au dat zéstre surorii dumnealui jupînései Asprei, pe care au ținut-o Tanasie Păușăscul și în urmă au rămas la fiica dumnealor jupîneasa Stanca ce au fost vară primare mai sus zisului dumnealui consilieriului Pîrșcoveanul, pe care au ținut-o răposatul Gligorie Greceanul. Și fiindcă mai sus zisei jupânései Stancăi nu i-au rămas copii pe urmă, au rămas moșiia Grozăveștii și cu rumînii mai sus numiți de i-au stăpînitu dumnealui consilieriul Pîrșcoveanul pînă la vrémea răzmiriții, după cum s-au văzut de la doao atestaționuri, una de la anul 7234, alalta de la anul 1732 în care sîntu iscăliți boiari și alți oameni de acolo înprejuréni carei au știut că i-au stăpînit neamul și tatăl dumnealui consiliariului Pîrșcoveanului și dumnealui tot cu bună pace.

Iară de la răzmiriță încoace nefiind cartea acea véche a mai sus-zisei jupînései Păunei cu care au dat zéstre fie-sa, dumneaei Ancuței, la dumnealui consilieriul Pîrșcoveanul, s-au sculat ei de au zis cum că nu sînt rumîni ci sînt moșnéni ei împreună cu moșiia lor de acolo den Grozăvești. Pentru care căutînd judecată și dreptate totdeauna mai sus pomenitul consilieriul Pîrșcoveanul la administrațiile care au fost într-această chisericească Valahie, nu s-au putut isprăvi lucrul, dîndu-li-să lor vréme și soroc ca să-și aducă scrisori au alte dovéde și mărturii ca să dovedească și să arate cum că nu sînt rumîni împreună cu părțile lor de moșie. Și ei n-au putut aduce niciodată, nici scrisoare, nici mărturii cum că nu sîntu rumîni împreună cu părțile lor de moșie, fără cît și mai 'nainte și acum, moșnénii ce sînt aicea mai jos numiți den Grozăvești au adus o carte a Radului vodă de la anul 7129 care au fost mai vechiu decît cartea aceea de zéstre a mai sus zisei jupînései Păunei cu 38 de ani. Cu care carte de cînd i-au stăpînit neamul și părinții dumnealui consilierului Pîrșcoveanul și dumnealui, sînt 75 de ani trecuți, și rumînii cu mijlocirea acelui hrisov al Radului vodă vrea să să facă că sînt și ei moșnéni, precum mai nainte la célélalte administrații, cu acel hrisov vechiu, rumînii cu moșnénii den Grozăvești să unise și vrea să să facă și ei moșnéni. Iară moșnénii văzînd că rumînii vor să le împresoare și den părțile lor de moșie, nu s-au îngăduit, ci au căutat să mărturisească adevărul.

Carei acum viind acești rumîni mai sus numiți împreună cu oamenii moșnéni de acolo den Grozăvești și cu alți înprejuréni înaintea noastră a chesariceștii administrații de au stătut de față cu dumnealui mai sus zisul consilieriul, și cercetîndu-se lucrul și zicîndu-li-să rumînilor ca să scoată nescai cărți au să arate nescai dovéde cum că n-au fost nici sînt rumîni și ei n-au avut nici scrisori, nici să aducă mărturii cum că nu sînt rumîni, numai zicea cu gura că nu sînt rumîni. Iară dumnealui consilieriul Pîrșcoveanul scoțînd scrisorile ce scriu mai sus și mărturisind și moșnénii de acolo den Grozăvești precum și alți oameni înprejuréni cum că îi știu că au fost și sînt rumîni cu adevărat, ei cu părțile lor de moșie den Grozăvești și i-au stăpînit dumnealui mai sus-numitul consilieriu și neamul și

https://biblioteca-digitala.ro

părintele dumnealui tot cu pace. Și fără aceasta ca să să afle și să să descopere lucrul cu adevărat mai bine, am dat lége la 7 oameni, anume: Cîlțea de ani 65, Stan de ani 63, Pavel de ani 55, Vladul de ani 36, carei sînt moșnéni cu moșie den satul Grozăveștii și Vladul pîrcălabul de ani 53 moșneani de la Deoști, Dumitrașco ceaușul de ani 70 și Balasache pîrcălabul de ani 70, moșnéni den Ghizdăvești, fiindcă părinții acestora au trăit cu părinții rumînilor și ei au trăit cu dînșii de s-au știut foarte bine, de s-au jurat aici la Craiova în bisérica ceastă mare cu mîinile pe sfînta evanghelie cum că știu cu adevărat că acești oameni mai sus numiți, cu părțile lor de moșii den Grozăvești, sîntu rumîni adevărați dumnealui consilieriului Pîrșcoveanul și au auzit de la părinții lor și de la alții că i-au stăpînit neamul și tatăl dumnealui și dumnealui pînă la vrémea răzmiriței, fiindu la jurămîntul lor de față și rumînii mai sus numiți. Și de la noi chesaricească administrație au fost rînduit dumnealui Negoiță portariul și despre partea dumnealui consilieriului Pîrșcoveanul au fostu rînduiți dumnealor Toderașco Fărcășanul și Tudor Berindéiu pînă au făcut jurămîntul.

Deci după acéste dovéde care s-au văzut mai sus arătate cum că sîntu cu adevărat rumîni cu părțile lor de moșie dupe dreptate, dăm și întărim cu această carte a noastră a chesariceștii administrații, dumnealui prea cinstitului consilieriului Ștefan Pîrșcoveanul și coconilor dumnealui cîți dumnezeu îi va da, ca să aibă a ținea și a stăpîni pe acești rumîni mai sus numiți precum și pe acei fugiți deaca se vor găsi, cu toți feciorii lor cîți vor avea și cîți să vor trage dentr-înșii și cu toate părțile lor de moșie den satul Grozăveștii sud Romanați cu bună pace de acum'nainte.

Datu-s-au în Craiova, mai 21 dni, 1734.

Salhausen collo⟨nel⟩

G. B. Vlasto, I. B. Viechtern, I. W. D. Vogtt

Arh. St. Craiova, pach. CCIV, doc. 17.
Orig. rom., pecete timbrată.

164

Craiova, 31 decembrie 1734

Dumitru din Seaca (Mehedinți) reclamă administrației Olteniei că fiind el răscumpărat de rumînie de la boierul Radu Năsturel, este asuprit de starețta mănăstirii Dintrunlemn, care vrea să-l rumînească, și cere să i se judece pricina.

Prea cinstită chiesaro-crăiască administrație,

Cu plecat memorial jăluescu prea cinstitei administrații că fiind moșii noștri rumîni la dumnealui răposatul Radul Năsturel, ce sînt acel neam de boiari peste Olt, au fost mersu un unchiu al nostru anume Stan, feciorul lu Bratie de la Seaca den Mehedinți, de s-au rugat de stăpînul nostru cel mai sus numit boiar, ca să dea bani să ne răscumpere și boiarul pentru pomana au făcut bine dă au luat bani și ne-am răscumpărat, după cum va vedea prea cinstita administrație și copiia ce iaste scoasă după zapisul de răscumpărare den cuvînt în cuvînt.

https://biblioteca-digitala.ro

Acum sfinţiia sa maica stariţa de la sfînta mănăstire Deunlemnu, şăzînd eu tot într-acel sat în Seaca de unde am fost mai'nainte şi nevrînd ca să fugă nici părinţii miei nici alţii, pe cum au fost fugit alte rude ale méle, să apucă de mine să mă rumînească. De care eu mă rog milii milostivirii prea cinstitei administraţii ca să se facă o luminată carte la sfinţiia sa să vie aici de faţă şi de are niscareva scrisori ca să stea înpotriva scrisorilor méle şi să fie mai bune, atunci mă va da prea cinstita administraţie rumîn ohabnec, iar dă nu, mi să va face şi mie o luminată carte a prea cinstitei administraţii dă voi avea pace, că nu iaste cu direptate să fiu şi prădat cu bani şi să rămîiu şi robu. De aceasta supăr prea cinstita administraţie şi cu toată plecăciunea rămîiu al prea cinstitei administraţii prea plecat.

Dumitru ot Seaca sud Mehedinţi
Craiova, dic⟨hemvrie⟩ 31 dni, leat 1734

⟨Pe verso:⟩

Prea cinstitei chiesaro-crăieştii administraţii cu căzută cinste şi cu multă plecăciune să să închine.

⟨Rezoluţia administraţiei:⟩

Să arăţi această poruncă la stariţa de la mănăstirea Deunlemnu. De va fi după cum jăluieşti, să-ţi dea pace de rumînie, iar de va fi într-alt chip, după 4 săptămîni, să vie împreună cu tine aici înaintea noastră a chesariceştii administraţii ca să stea de faţă să să îndrépteze lucrul, iar pînă nu va veni de faţă să nu te ţie ca pe un rumîn.

Craiova, ghen⟨arie⟩ 14 dni, 1734
Salhausen
I. W. D. Vogtt Ştefan Pîrşcoveanul

Arh. St. Buc., M-rea Dintrunlemn, pach. X, doc. 20.
Orig. rom.

165

⟨Bucureşti,⟩ 5 ianuarie 1735

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă împuternicire unui trimis domnesc să meargă cu sluga doctorului Notara la moşia Porumbrenilor şi altele din Vlaşca, să scoată dijma de grîne pe care i-au luat-o oamenii după ce fusese adunată.

Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodar. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, slugii domnii méle anume....[1] vtori portar, ca să fie volnec cu această carte a domnii méle să ia pă.....[1], sluga boerului domnii méle, Dumitru dohtorul Notara, şi să-l ducă la moşiia Porumbrenilor şi cu celelalte moşii ot sud Vlaşca, ca să dea seama pentru toată dijma ori din ce ar fi fost pă acéle moşii, cine i-au luat dijma din mîna lui, pentru că din porunca domnii méle au mersu sluga domnii méle Vladul logofăt sin Tănasie portar acolo la aceste moşii la vremea dijmii dă grîu şi pre cîtă dijmă au găsit, din porunca

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

domnii méle, o au luat-o și o au dat pă seama slugii boeriului domnii méle ce scrie mai sus, și alții i-au luat-o de la dînsul.

Drept aceia să fie volnec sluga domnii méle să meargă la aceste moșii și ori pă care om l-ar da sluga boerului domnii méle că i-ar fi luat dijma din mîna lui, să-l apuce să împlinească toată dijma dă grîu, dă orzu, dă ovăz, dă meiu, dă linte, dă mazăre, dă cînepă, după suhaturi, dă fînețe, și de către nimenea opreală să n-aibă, pentru că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

Ghenar 5 dni, leat 7243 ⟨1735⟩

Pecetea gospod.
Procitoh vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. MCXLII, doc. 58.
Copie rom.

166

⟨M-rea Bistrița,⟩ 15 ianuarie 1735

Egumenul de la Bistrița reclamă administrației imperiale a Olteniei că oamenii de pe diferitele moșii ale mănăstirii nu-i dau nici o ascultare, refuză să presteze zilele de clacă stabilite ori să-și dea dijma cuvenită și amenință cu trecerea Dunării sau a Oltului.

Prea cinstitei chesaricești administrații, închinăciune.

Cu acest plecat memorial, jeluesc mării tale și dumneavoastră prea cinstiți consilieri, pentru moșiile sfintei mănăstiri Bistrița, că de cînd m-am rînduit egumen la această sfîntă mănăstire, nici unele din satele mănăstirii nu-mi dau nici un feliu de ascultare. Și întîi acuma satul Milostea, văz că au dat mare jalbă la prea cinstita administrație, care jalbă deaca am văzut-o, și eu m-am mirat, că nici unele din cîte au zis ei nu sînt adevărul, nici că au lucrat 28 de zile, nici că i-am bătut cu cîte 200 de toege. Iar dacă iaste porunca prea cinstitei administrații să lucreze 50 de zile, eu priimesc, sau să-și dea dijma și suhatul.

Ci mă rog prea cinstitei administrații și pentru satul Costeștii, că sînt 150 de familii și nu mi-au lucrat în ceastă vară preț de 20 de taleri, și satul Furnigariul, sînt 50 de familii și nu mi-au lucrat preț de un ban și mănîncă moșiia cu dobitoacele și au tăiat pădurea de au făcut-o mai toată cîmp. Că, cîte casă să fac pă la Ocnă și pe la Rîmnic, tot de acolo le fac și au prăpădit-o precum se véde, și mănăstirea n-are nici un folos de la dînșii.

Și iar mai jeluesc măriilor voastre pentru jumătate de sat din Arcești că nu mi-au lucrat preț de un ban și satul Pîrîul din județul Jiiului de Sus, că nici de la acest sat n-are mănăstirea preț de un ban folos.

Ci să fie porunca prea cinstitei administrații la acéste sate, să lucréze 50 de zile sau să-și dea dijma și suhatul, că eu cum le zic ceva, numai să laudă că vor să treacă Dunărea sau Oltul.

Și iar mă jăluesc măriilor voastre pentru moșiia Gura Suhașului de la Ocnă, iaste dată cu hrisoave de la Matei vodă și de Șerban vodă și de Constantin vodă ca, cîți oameni vor ședea pe această moșie, să nu aibă

https://biblioteca-digitala.ro

treabă ocna cu ei, iar acuma de la o vréme s-au dat acei oameni supt ascultarea ocnei pînă acum, iar acum înţălesăi, cum că vor să să mai desparţă oameni de la ocnă.

Ci mă rog prea cinstitei administraţiei, pentru acei oameni ce şăd pe moşiia mănăstirii ca să fie iar supt ascultarea mănăstirii şi birul să şi-l dea la cinstita cămară precum scrie în hrisoavele acelor răposaţi voevozi. Ci pentru toate, cu toată plecăciunea mă rog să aibă sfînta mănăstire dreptate.

Ghenar 15, leat 1735

. Al prea cinstitei administraţii cu totul plecat,
Climent igumen Bistriţii

⟨Rezoluţie :⟩

Dumneavoastră vornicilor din sud Vîlcea, să daţi poruncă cu tărie acelor sate ale mănăstirii, adică satului Arceştii şi Costeştii, ca să lucréze la mănăstire cîte 52 de zile, au să dea suhat de vite şi dijmă din bucate şi aşa nu vor lucra, la aceasta cum să vor putea ajunge ei cu igumenul mănăstirii şi aşa iaste obicéiul mănăstirilor. Iar pentru satul Furnigarii, sfinţiia ta părinte igumene bistricéne, aceia nu pot să lucréze mănăstirii, că ei au supărare cu purtarea forşpanului, iar dijma şi suhat să dea după obicéiu. Iar pentru moşiia Gura Suhaşului de la Ocnă a mănăstirii, ce zici sfinţiia ta că ai înţăles cum că va să să despartă de ocnă, ci pofteşti acei oameni ca să lucréze mănăstirii după cum ai hrisoavele voevozilor, noi aceasta nu ştim, fără cît numai să ne aduci acel hrisov să-l vedem.

In Craiova, fev⟨ruarie⟩ 2, leat 1735
Salhausen collo⟨nel⟩

G. B. Vlasto, I. W. D. Vogtt, Ştefan Pîrşcoveanul

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 105 v—106 v.
Copie rom.

167

⟨Bucureşti,⟩ 1 martie 1735

Grigore Ghica, domnitorul Ţării Romîneşti, întăreşte mănăstirii Radu-Vodă dreptul de monopol asupra vinului şi a mărfurilor de băcănie pe moşia ei din Bucureşti.

† Cu mila lui dumnezeu Io Grigorie Ghica voevod şi domnu a toată Ţara Rumînească. Dat-am domniia mea această poruncă a domniii mele, sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri ce să numeşte Radul-Voevod care este aici în oraşul domnii mele în Bucureşti, unde să cinsteşte şi să prăznueşte hramul al prea sfintei şi de viiaţă începătoare şi nedespărţite Troiţe, şi părintelui Parthenie egumenul de la aceastăşi mănăstire, ca să fie volnecu cu această carte a domnii mele, cîţi oameni vor fi şăzători pe moşiia sfintei mănăstiri ce are aici în Bucureşti să nu-i îngăduiască nici pe unul a vinde vinu al lor pre la casele lor, făr'decît numai care

https://biblioteca-digitala.ro

om va lua voe de la egumenul ca să vînză vinu la casa lui, să aibă a da mănăstirii chirie, de bute cîte taleri unul, au de va vrea să vînză la casa lui vinu într-un anu cîte o bute de vinu al mănăstirii, într-acestaşi chip să fie slobod a-şi vinde vinu la casa lui, iar făr' dă ştirea şi voia igumenului, nimenea să nu fie volnec a-şi vinde vinu la casa lui pre pămîntul mănăstirii, măcar că mahalagii zicea că acest obiceiu n-au avut ei ca să dea pînă acuma leul de bute. Dar igumenul dîndu jalbă ca aceasta precum şi alte mănăstiri ce sînt aici în oraşul domnii mele în Bucureşti, cîţi oameni să află şăzători pe locul mănăstirirescu, cîte un leu de bute, toţi dau cei ce vînd vinu, după cum am văzut domniia mea şi testamenturile acelor mănăstiri, deci, avîndu celelalte mănăstiri obiceiul acesta, a lua de la tot omul ce vinde vinu pe locul mănăstirescu, cîte un leu de bute, am socotit domniia mea a fi cu cale şi această mănăstire, să aibă acest obiceiu, de vreme că ei să hrănescu pe locul mănăstirii.

Aşijderea să n-aibă nimeni voe să vînză bucate de băcănie pre la casele lor, ci să s⟨e⟩ vînză marfă numai la băcăniia mănăstirii ce are pe moşiia sa, ca să s⟨e⟩ poată trece marfa de băcănie cîtă va fi a mănăstirii. Iar pre carii din mahalagii i-ar afla igumenul că vîndu vinu al lor făr' de ştirea şi voia ⟨lui⟩, au vîndu marfă de băcănie neascultîndu de porunca domnii mele, pentru unii ca aceia să aibă igumenul a face ştire la cinstitul şi credinciosul boerul domnii mele vel agă, şi dumnealui dupe la acei oameni carei nu vor băga în seamă porunca domnii mele dupre cum scrie acest al nostru testament, să împlinească tot, pînă la un banu, şi pentru nesupunerea şi neascultarea lor, să le vie de hacu. Într-alt chip să nu fie, că aşa este porunca domniei mele. Într-alt chip să nu fie, şi însuşi am zis domniia mea.

Mart⟨ie⟩ 1 dni, leat 7243 ⟨1735⟩

Am citit şi eu această copie şi iaste întocmai din cuvînt în cuvînt dupe condica veche a sfintii mănăstiri.

Petrache clucer

Această copie s-au scos după condica sfintei mănăstiri întocmai, de Chiriţă logofeţelul sfintei mănăstiri Radu-Vodă.

Az Chiriţă logofeţel

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. I, doc. 36
Copie rom.

168

⟨Bucureşti,⟩ 1 martie 1735

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de pe moşia mănăstirii Mihai-Vodă să presteze cele opt zile de clacă, aşa cum s-au înţeles cu egumenul la început, nu trei, cîte vor ei să facă.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, voao săténilor care şădeţi pă moşiia mănăstirii lui Mihai-Vodă, cătră aceasta vă fac domnia mea în ştire, că aici la domniia mea jălui părintele egumen, zicîndu cum că aţi avut mai'nainte vréme tocmeală de i-aţi fost lucrîndu optu zile de clacă, iar de la o seamă de vréme încoace staţi împotrivă de nu lucraţi pe cum v-au fost tocmeala, ce-i lucraţi numai trei zile.

https://biblioteca-digitala.ro

De care lucru să căutați precum știți că v-au fost tocmeala, pe acéia vă țineți, nu stați împotrivă, ce-i lucrați, că nelucrîndu-i și mai viindu părintele egumen de voi al doilea rîndu, să știți că veți avea de cătră domnia mea rea scîrbă și certare. Intr-alt chip nu va fi. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mart 1 dni, 7243 ⟨1735⟩

Io Grigorie voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 20.
Orig. rom., pecete aplicată.

169

⟨București,⟩ 23 aprilie 1735

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă mănăstirii Rîmnic încuviințarea să oblige pe toți oamenii așezați pe moșiile ei, să presteze fiecare cîte trei zile de clacă pe an, sau să plătească cîte 45 de bani, să dea dijma și „adetul moșiei" după obicei, să plătească suhatul și să nu vîndă vin decît cu aprobarea egumenului.

Cartea mării sale Grigorie Ghica voevod pentru cîți oameni vor ședea pe moșina mănăstirii, să aibă a clăcui și a da și sohat de vitele lor care vor paște pe moșiia mănăstirii și care vor sta peste an, să dea de bou, de vacă, de cal, de stup, po bani 3, iar de rîmătoriu po bani 4, și care va vinde vin să vînză numai al mănăstirii, iar de va vinde al lor să aibă a da de bute po taler 1. La ap⟨rilie⟩ 23 dni, leat 7243 ⟨1735⟩.

Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi sfintii și dumnezeștii mănăstiri Rîm⟨nic⟩, ca să aibă voe cu cartea domnii méle să aibă a luaré de la tot omul cîți vor fi șăzători pă moșiile mănăstirii, dijma și adetul moșii după obicei și să facă clacă fieștecarele om, cîți vor fi șăzători cu casele lor pă moșiile sfintii mănăstiri, 3 zile într-un an, iar care nu vor clăcui să aibă a daré de casă cîte bani 45.

Așijderea să aibă a luaré sohat de vitele fieștecăruia om, de vacă, de cal, de bou, de stup po bani 3 i de rîmătoriu po bani 4, pentru că fiindu ei cu așăzămînturile lor pă moșile mănăstirii, le calcă și le pascu cu vitele lor și dintr-acea pricină nu vin alți oameni să s⟨e⟩ hrănească pă moșiile mănăstirii, ca să-și ia mănăstirea venitul după obiceiu.

Și cîndu s-ar pune vin de al mănăstirii să s⟨e⟩ vînză, să nu fie volnic altcineva să pue vin să vînză. Iar cînd nu s-ar vinde vin al mănăstirii verice oameni ar vinde să aibé a daré de bute de vin po taler 1.

Drept aceia poruncescu domniia mea tuturor cîți veți fi șăzători pă moșiile mănăstirii ce scrie mai sus, toți să aveți a urma poruncii domnii méle, dîndu-vă sohatul și dijma după obiceiu, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 724 (Condica m-rii Rîmnicu Sărat), f. 580 v—581.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

Craiova, 9 mai 1735

Rezolvarea neînțelegerilor mănăstirii Surpatele cu rumînii de pe moșia Vulpeni, stabilindu-se pentru viitor în amănunt obligațiile de clacă ale acestora.

Din porunca prea cinstitei chesaro-crăiești administrații.

Avînd cuvioasa starița Elisafta de la sfînta mănăstirea Surpatele multă pricină cu rumînii care șed la moșiia Volpénii și cu ceilalți săténi de acolo, cum că de la un an încoace au stătut ei ⟨cu⟩ înpotrivire de n-au lucrat ce au fost tacsa, după rînduiala și obicéiul ce au avut ei și după cum iaste porunca prea înălțatei cărți și fiind de față înaintea noastră starița înpreună cu rumînii și cu ceilalți săténi, am cercetat lucru cu amăruntul și am dovedit cum că rumînii mănăstirii și cu ceilalți săténi au stătut înpotrivă și n-au lucrat după poruncă.

Și au avut obicéi ca să ducă la mănăstire, din an în an, din grîul mănăstirii obroace o sută și acelea nu le-au dus. Și fiindcă au dat starețta din grîul mănăstirii obroace 20 de au dus grîu cu chirie la mănăstire, să aibă pîrcălabul cu rumînii i cu ceilalți săténi a da acest grîu obroace 20 la sfînta mănăstire să-l pue la loc, pentru căci n-au dus ei grîul. Și iarăși să mai dea Ilie 9 obroace de grîu care l-au fost luat din grîul mănăstirii fără de știrea maicăi stariței ; iar pentru clăi 4 de fîn ce n-au fost cosit ei în anul trecut, au căzut cu rugăciune la starița, fiind înaintea noastră și le-au ertat fînul, (măcar) că dreptatea așa au ajunsu pentru acéle 4 clăi ce nu le-au făcut la acel an trecut, acum la acest an viitor să cosască 6. Dar căzînd pîrcălabul, rumînii i cu ceilalți săténi cu rugăciune la cuvioasa starița, înaintea noastră, i-au ertat și acest fîn au spus cuvioasa starița cum că la datul de socoteala sfintei mănăstiri ce au dat la prea cinstita administrație, ar fi pus acest fîn în compot[1] socotindu-să în bani gata, ci cu acest fîn să se descarce la alt compot că l-au ertat, iar grîu ce scrie mai sus, să-l dea.

Așijderea și de acum înainte s-au făcut așezămînt și s-au hotărît ca să lucréze sfintei mănăstiri (acéstea) : să facă toți cu plugurile clacă, arătură de primăvară o zi și de toamnă iar să facă clacă cu toate plugurile arătură din grîu 2 zile ; și grîul, orzul, ovăzul i meiul cît va fi arat cu plugurile de clacă și cu ale mănăstirii, să sécere rumînii i cu săténii cîte trei zile, iară ce va mai trece să să dea la săcerători, (numai) ei să-l care la arie, iar de treerat să treere o parte rumînii i săténii, iar 2 părți să să dea în treeriște și să-l bage în gropi rumînii i săténii, pecum și porumbul cît să va ara cu clacа i cu plugurile mănăstirii, ei să-l prășască, să-l culeagă, să-l pue în pătule și în toți anii să ducă la mănăstire cîte o sută obroace grîu de al mănăstirii și să facă trei oameni o clae de fîn să fie de...[2] stînjini de largă și de naltă pe potriva ei, ca să nu să strice.

Viia de la Vulpéni numai să o tae starița, iar săpatul de primăvară, hărăcitul, plivitul i prășitul de vară și îngrăditul, ei să le lucréze deplin.

---

[1] Computus = socoteală.

[2] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

Carăle mănăstirii să le dreagă ei, lîna şi brînza mănăstirii să o ducă ei la mănăstire. Alte lucruri ce scrie mai sus aşa s-au hotărît ca să le facă rumînii mănăstirii şi cu ceilalţi oameni din sat pe deplin, iară mai mult decît atîta să nu mai aibă supărare de la stariţa sau de la maicile sfintei mănăstiri Surpatele.

Iar oamenilor care vor fi pe acea moşie şezători, rumînii şi altor săténi ce mai sînt, de la nici unele să nu le ia mănăstirea dijmă.

Deci pentru această aşezare am dat această carte a noastră la sfinţiia sa cuvioasa stariţa, ca să aibă a căuta acéste lucruri la rumînii mănăstirii i la săténii din Vulpéni, ca să înplinească toate la vreméa lor, iar mai multă supărare să nu le facă. Şi pentru livezile, fînurile pe unde să fac pe moşie, întîi să-şi facă oamenii claca mănăstirii ce scrie mai sus şi să-şi facă mănăstirea fîn pe cît va fi de trebuinţă şi ce va rămînea atuncea în urmă să-şi cosască fîn şi pentru trebuinţa lor, iar să nu fie slobozi mai'nainte a începe să cosască.

Craiova, mai 9, 1735 [1]

Arh. St. Buc., Schitul Surpatele, pach. X, doc. 18.
Copie rom.

171

⟨Craiova,⟩ 15 iunie 1735

Rumînii din satul Orlea, siliţi de către administraţia Olteniei, dau zapis egumenului mănăstirii Cozia de obligaţiile de clacă pe care şi le asumă, făgăduind că le vor respecta.

Adecă noi satul Orlea, dat-am zapisul nostru la mîna sfinţiei sale părintelui igumenului Ghenadie şi sfintei mănăstiri Coziei, precum să se ştie că şezînd noi pe moşiia Orlea, noi şi părinţii noştri ne-am hărănit pe această moşie bine, avînd loc din destul de arătură şi de păşunea vitelor şi de fîn, încă rămîne moşie trei părţi şi mai mult, nelucrată. Deci pentru suhat au fost părinţii noştri, cu un zapis de la igumenul Grigorie, aşezaţi să dea pe an taleri 28, iar alt zapis la părintele egumenul Serafim, să-i dăm pe an pentru suhat taleri 25 şi să închidem ariia mănăstirii şi să dăm 170 oca de péşte sărat şi cu alt zapis la părintele egumenul Ilarion ca să dăm pentru suhat taleri 17 şi péşte sărat oca 460. Deci noi totdeauna de acéste tocméle nu ne-am ţinut, ci cînd au venit vrémea am tot adus pe părinţi de val, precum zapisele scrie, cu mare legătură, şi unii dintre noi am început a ara pe alte moşii nu pentru lipsa pămîntului, ci pentru nesupunerea noastră.

Deci acum ne-au adus aicea la Craiova cu treapăd cinstita administraţie şi ne-au pus la grea închisoare, căci stăm împrotivă de nu dăm adetul sfintei mănăstiri şi căci arăm pe alte moşii iar pe moşiia mănăstirii numai paştem vitele şi arăm puţin lucru şi era ca să ne împarţă prin alte sate şi să aducă într-această moşie alţi oameni din alte sate.

Deci noi văzînd nevoia că ne scoate din moşie cinstita administraţie pentru nesupuneré, ne legăm cu zapisul nostru la sfînta mănăstire,

[1] Data pare a fi ştearsă.

https://biblioteca-digitala.ro

ca să avem pentru suhat a clăcui cu plugul, de un plug de primăvară, arătură 14 stînjeni și de toamnă iar arătură 14 și să avem noi a secera acéste bucate și ale căra în gropi și la arie și să închidem și ariia sfintei mănăstiri și și să ne dăm dijma din tot ce să va ara pe moșie și să dăm și din fîn și să cosim cu coasa doao zile de dimineața pînă seara și să-l strîngă țiganii, iar de-l vom strînge noi, să avem a cosi numai o zi.

Iar de să va afla vreunul din noi să are pe altă moșie, să avem satul a da gloabă zloți 100 și să luom noi dijma de la acel om să o dăm la mănăstire și acela să-și dea gloaba lui.

Și cînd vom lucra să avem a eși de dimineață la lucru, iar de nu ne vom ținea de tocmeală și iar vom aduce pe părinți de val, și de vom mai ara pe alte moșii, să fim închinați gloabă zloți 200 și să plinim tot cu necinste iar de icea de la închisoare, și să aibă a ne duce pe la alte sate, cum era să se facă pentru nesupunerea noastră, că așa ne-am legat noi cu zapisul nostru de a noastră bună voe, plăcîndu-ne moșiia.

Iunie 15, 1735

Eu Pîrvu, eu Stancul pîrcălabul ot Orlea, eu Stăncilă, eu Stoian, eu Stan, eu Pîrvan, eu Buna, eu Dumitru, eu Radu, eu Ion, eu Miria

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 108 v.—109.

172

⟨Bucureşti,⟩ 21 iunie 1735

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Golgota să oblige pe toți locuitorii ce stau pe moșia Tîrbăcenii (Dîmbovița), să dea dijma din produse, să clăcuiască trei zile pe an și să plătească suhatul dacă își hrănesc doar vitele și ară pe altă moșie.

Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi .... [1] părintelui Dionisie egumenul de la Gorgota [2], ca să fie volnic cu această carte a domnii méle, să aibă a căota venitul moșii Tîrbăcéni ot sud Dîmbovița ori de ce ar fi pe moșie, au grîu, au mălai, porumbu, au fîneață, au cînepă, in și alte legumi de pin grădini, din toate să aibă a lua și dijma de la tot omul, din zéce una după obicéi.

Așijderea să aibă a lua și de la cei ce vor vinde vin în cîrciumă pe această moșie, de bute cîte taleri unul, după cum dau și alții și să aibă a lua și de la cei ce șăd pe moșie și ară cu plugul pe altă moșie, pentru vitele ce să pasc pe moșie, să ia de vite cîte bani 3, ca să fie pentru chiverniseala sfintei mănăstiri Gorgota [2].

Și iar să aibă a apuca pre toți oamenii ce șăd pe moșie Tîrbăcénii, ca să clăcuiască fieștecare om trei zile pe an, ori la ce-ar fi treaba mănăstirii după obicéi.

Drept acéia poruncim domniia mea și voao tuturor oamenilor ce sînteți lăcuitori pe această moșie și celor ce să hrănescu pe dînsa, să căotați să vă dați fieștecare dijma și adetul moșiei, din toate cîte scriu mai sus, că oricare din oamenii ce sînt șăzători pe această moșie, n-ar vrea să clă-

[1] Loc alb.
[2] Corect: Golgota.

https://biblioteca-digitala.ro

cuiască şi nu şi-ar da dijma din zéce una după obicéi, pentru unii ca aceia, părintele egumenul să facă ştire la domniia mea şi voi trimite domniia mea om domnesc de-i va aduce aici şi-şi vor lua plata după vina lor şi vor înplini dijma moşii şi claca după obicéi şi vor da şi treapăd.

Intr-alt chip să nu fie, pentru că aşa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iun⟨ie⟩ 21 dni, leat 7243 ⟨1735⟩
Io Grigorie voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Golgota, pach. II, doc. 7.
Orig. rom., pecete aplicată.

173

⟨Bucureşti,⟩ 7 iulie 1735

Grigore Ghica, domnul Ţării Romineşti, dă încuviinţare egumenului de la Radu-Vodă să încaseze de la carele cu cereale care merg la vadurile de pe moşia Dichiseni cîte 9 bani, să ia dijma din semănături, plata suhatului şi să oblige pe fiecare om de pe moşie să presteze trei zile de clacă.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, părintelui Partenie, egumen de la sfînta mănăstire Radul-Vodă, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să aibă a lua de carăle cu grîu, cu orzu, cu mălai, ce duc bucate la şaicile de la vaduri ce iaste pe moşiia mănăstirii ce să chiamă Dichiséni ot sud Ialomiţa, de car po bani 9, după obicéi.

Şi să aibă a lua şi dijma din toate sămănăturile ce ar fi pe această moşie, din grîu, orzu, mălai, din cînepi, din fînéţ şi din alte legumi de pen grădini, din zéce una după obicéi.

Şi oamenii ce sînt şăzători pe această moşie, să aibă a clăcui tot omul într-un an zile trei, iar care din oameni şăd pe moşie şi ară cu plugurile lor pe alte moşii streine, de nu are mănăstirea folos de la dînşii, ci numai vitele lor îşi pasc pe această moşie, să aibă a da suhat de vacă, de bou, de cal, po bani 3, i de oae, de stup, de rîmător, po bani 3.

Aşijderea să aibă a lua şi de la circiumile ce vor fi pe această moşie, de bute po taleri unul, după cum să ia şi de la alte moşii.

Drept acéia, poruncesc domniia mea şi voaoă celor ce duceţi bucate la acest vad al şăicii, şi voao tuturor oamenilor ce sînteţi şăzători pe această moşie, să căotaţi să vă daţi fieştecarele adetul moşii din toate după cum mai sus arată, că oricarele ar sta împotrivă şi nu şi-ar da adetul după obicéi, să ştie acela om că va petréce mare scîrbă şi certare de către domniia mea, şi va da şi venitul mănăstirii făr' de voia lui.

Intr-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iul⟨ie⟩ 7[1] dni, leat 7243 ⟨1735⟩
Io Grigorie voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. X, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Data de zi luată de pe o însemnare tergală.

https://biblioteca-digitala.ro

174

⟨Bucureşti,⟩ 7 octombrie 1735

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii şezători pe moşiile mitropoliei să dea dijma după obicei, să presteze cîte nouă zile de clacă pe an şi să dea taxa stabilită pentru vînzarea vinului.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi, ispravnecului sfinţii sale părintelui mitropolitului ca să fie volnec cu cartea domnii méle pentru oamenii cîţi vor fi şăzători pe moşiile sfintei mitropolii, orice judeţ ar fi şi le va fi hrana pe moşii, să ia de la tot omul dijma bucatelor deplin, după obicéi, şi să clăcuiască tot omul pe an cîte 9 zile de om, însă 3 zile la coasă, 3 zile la sécere şi 3 zile la arătură, după cum clăcuesc şi alţii după moşiile altora.

Şi cînd nu va fi vinul mitropolii să s⟨e⟩ vînză, să ia de la cei ce vor vinde vin de bute cîte taleri unul, şi de la cei ce vor fi ţiind stupini cu stupi, de stup cîte bani 3, iar de la cei ce nu vor fi şăzători pe moşii, ce le va fi hrana vitelor pe moşiile mitropolii, să aibă a le lua de vită cîte bani 3 suhatul făr' de nici o zăticneală, că aşa iaste porunca domnii méle.

I is⟨pravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

Oct⟨ombrie⟩ 7 dni, leat 7244 ⟨1735⟩

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXXII, doc. 1.
Orig. rom., pecete aplicată.

175

⟨Bucureşti,⟩ 14 ianuarie 1736

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Banului (Buzău), să interzică „hodăiaşilor" de la Udaţi a ţine cîrciumi şi să permită numai vînzarea vinurilor mănăstirii, obligînd totodată pe locuitorii de pe moşie a presta cîte trei zile de clacă.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin zemli Vlahscoe. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi egumenului de la mănăstirea Banului ot sud Buzău, ca să fie volnecu cu această carte a domnii méle să nu îngăduiască pă nimini den hodăiaşii de la Udaţi după moşiia mănăstirii ca să vînză vinurile lor sau ale altora, nici să ţie cîrciume, făr' decît numai mănăstirea şi vinurile mănăstirii să să vînză. Aşijderea şi acei oameni toţi ce vor şădea pe această moşie Udaţii a sfintii mănăstiri ce scrie mai sus, să aibă a clăcui mănăstirii într-un

https://biblioteca-digitala.ro

an trei zile după obicéiu ţării şi după cum clăcuescu şi alţi oameni carei şăd pe moşiile altor mănăstiri.

Dreptu acéia poruncescu domniia mea şi ţie pîrcălabe de la Udaţi şi voao tuturor săténilor de acolo, toţi să căutaţi şi să urmaţi poruncii domnii méle ce scriu mai sus, că oricare den voi n-ar urma poruncii domniei méle, unii ca aceia bine să ştie că mare urgie vor petréce de cătră domniia mea, că aşa iaste porunca domnii méle.

I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 14 dni, leat 7244 ⟨1736⟩.

Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Banu, pach. XIV, doc. 4.
Orig. rom., pecete aplicată.

176

⟨Bucureşti,⟩ 21 ianuarie 1736

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Aninoasa să ia în stăpînire nişte părţi din moşia Buneşti (Argeş), foste ale unor rumîni ai mănăstirii care au fugit şi le-au lăsat în seama altor oameni.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi, sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri Aninoasii şi părintelui egumenului de acolo, chir Varlaam, ca să aibă volnicie cu această carte a domnii méle să ţie şi să stăpîneasoă nişte părţi de moşiia din Buneştii ot sud Argeş, care moşie au fost a unor rumîni ai mănăstirii Aninoasii şi pîn' la o vréme i-au stăpînit mănăstirea pe acei rumîni, iar de la o seamă de vréme încoace, fugind acei rumîni de la mănăstire, au rămas moşiia lor întru stăpînirea altora.

Drept acéia, să fie volnic părintele egumenul ce scrie mai sus, să ia toate părţile de moşie ale acelor rumîni întru stăpînirea sfintei mănăstiri, iar acei oameni ce stăpînescu şi ţin moşiia rumînilor ce scriu mai sus, de vor avea a răspunde ceva, să vie aici de faţă, că să-şi caute dreptatea.

Iar pînă a veni aice ca să-şi aleagă dreptatea de la divan, să fie acéle părţi de moşie supt stăpînirea sfintei mănăstiri ce să numéşte mai sus, că aşa iaste porunca domnii méle.

I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 21 dni, leat 7244 ⟨1736⟩

Io Costandin Nicolaev voevoda, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CV, doc. 7.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

177

⟨28 ianuarie 1736⟩ [1]

Egumenul Varlaam de la Aninoasa cere domnului Țării Românești să dispună a i se da o scrisoare către egumenul de la Argeș ca să-i descopere niște rumîni cu moșia lor din Bunești, cumpărați cu 59 de galbeni, care între timp au fugit și moșia o stăpînesc alții.

† Milostive și luminate doamne, să fii măriia ta sănătos întru cinstit și înălțat scaunul măriei tale, la mulți ani cu fericire.

Mă rog, doamne, milii măriei tale să te milostivești măriia ta să ni să facă o luminată carte la părintele arhimandritul egumen ot Argeș să ne descopere niște rumîni cu moșiia lor den Buniștii ot sud Argeș că sînt rumîni adevărați ai mănăstirii Aninoasei, cumpărați cu 59 de galbeni. Și de la o seamă de vréme fiind mănăstirea într-alt județ și rămîind întru nicăutare de egumenii ce au fost pe vremi, iar acești rumîni, ei au fugit și moșiia lor au rămas și alții o stăpînescu, iar mănăstirea iaste pă-gubașă de toate.

Ci să fie mila și porunca măriei tale să avem dreptate. De aceasta ni rugăm, și ce va fi mila măriei tale.

Rumîni anume: Neanul, Țalapi, Neagoe, Miclia, Vladuli, Iorga.

Al măriei tale plecat și rugător către milostivul dumnezeu,
Varlaam, egumen
ot Aninoasa, sud Muscel

⟨Pe verso:⟩

Carte să i să facă de volnicie de moșie ot Bunești, egumenului Varlaam, să stăpînească acéle moșii, iar cei ce le stăpînescu acum, de vor avea a răspunde ceva, să vie de față.

Să să facă carte de blestem să mărturisească acești moșinași cîtă parte de moșie are mănăstirea după acii rumîni.

Țalapi, călugărul Ursu
† popa Matii, Matii Coșovală
† popa Stoica
† Stanciul sin Stanciului Țiță

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCCXXIX, doc. 25.
Orig. rom.

178

⟨Craiova,⟩ 14 februarie 1736

Administrația Olteniei poruncește vornicilor de județe să oblige pe toți locuitorii să facă semănături de toamnă și de primăvară, spre a-i lega de satele lor, iar în caz de fugă, visteria să fie despăgubită cu recoltele pe care le lasă.

Fev⟨ruarie⟩ 14, 1736

S-au scris acéste porunci la cîte 5 vornici dintr-acéste 5 județe românești chesaricești.

[1] Datarea după Indicele cronologic nr. 1, Arh. St. Buc.

https://biblioteca-digitala.ro

După tituluș

Fiindcă am luat seama că mulți din lăcuitorii aceștii țări și mai tare din birnici care nu au nici o moșie nicăiri, nu să apucă de arătură numai ca să poată mai pe lesne, cînd să face repartițion nou contrebuționului chesaricescu și pe urmă strîngerea lui, a fugi din sat în sat și din județu în județ și așa să nu plătească contrebuțion. Și ca să nu să poată sili la iconomie ca aceasta unii dintr-înșii și vitele lor de jug le vînd. Deci ca să nu să mai lase să să mai facă acest obiceiu al lor rău, care iaste și la vistieriia chesaricească spre lucrul contrebuționului cu pagubă, ci mai tare măcar cu ce fel de mod să va putea afla să să oprească cît mai curînd această fugă a lor, pentru acéia, dumitale cu aceast foarte tare poruncim, ca pe toți lăcuitorii acelui județ la sămănătura bucatelor, atîta de toamnă cît și de vară, precum la lucrul viilor și grădinilor, pe cît le va da prilej starea locului din vréme în vréme și fără de voia lor, tare și supt lauda oarecarei pedepse să-i silești, căci că într-acest chip mai cu greu iconomie ca aceasta a lor și bucatele lor trebuincioase de viiață le vor părăsi, iar de le-ar și părăsi, acélea s-ar putea cuprinde pentru rămășița contrebuționului lor. Și ca să nu poate zice unii din cei mai săraci lăcuitori a zice că nu au dobitoace de jug, și pentru acéia nu pot să facă arătură, să li să poruncească ca să ia de la alți oameni care au dobitoace ca acélea, împrumut, să-și are și să lucréze acelora cu mîinile. Care porunca aceasta a noastră precum nădăjduim că dumneata negreșit o vei pune la ispravă, așa, și rămînem ....[1].

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75e/206, f. 35.
Copie contemporană.

179

⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 20 februarie 1736

Mărturie scrisă dată de ieromonahul Iosif hagiu, fost egumen al mănăstirii Cîmpulung, în privința apartenenței ca rumîn a lui Ioachim din Izvorani, revendicat de mănăstire și de boierul Radu Golescu.

† Iromonah Iosifu hagiu ⟨am scris⟩[2] scrisoarea aceasta de mărturisanie sfintei mănăstiri de la Cîmpulung și tuturor părinților cîți vor fi lăcuitori într-această sfîntă mănăstire, precum știu și am pomenit că sîntu călugărit într-această mănăstire, de sînt 70 de ani și am pomenit pe Ioachim de la Izvorani, rumîn sfintei mănăstiri ce scrie mai sus. Cînd mergeam toamna cu egumenul la culesul viilor mănăstirii, la Izvorani, el venia cu feciorii lui de lega la buți și lucra tot lucru pînă să sfîrșia viile de cules. Încă și la Gorgan mergea de lega la buți de vinăriciu. Și era acel Ioachim și vînătoriu bunu. Și știu că odată într-o toamnă au chiemat vornecul Stroe, moșul Golescului, pe egumenul la ospăț la Goleșți, și fiind la masă au zis vornecul Stroe egumenului, ca să-i dea pe acel Ioachim să-i fie vînătoriu. Egumenul zicea că nu-l poate da, fiind rumîn mănăstirii, vornicul zicea să facă schimbu, să-i dea altu rumîn

[1] Loc alb.
[2] Omisiune în text.

https://biblioteca-digitala.ro

iar de acolea din satu, care îi va plăcea. Egumenul zicea să-i dea un țigan, boiariul zicea că de țigan nu să îndură, și mai zicea boiariul: „Părinte, alți egumeni mi l-au dat de mi-au fostu vînătoriu, iar sfinția ta, pă schimbu, și nu vei să mi-l dai." Egumenul zicea: „Și eu vînătoriu îl dau dumitale sau pe țigan, schimbu." Așa știu că am auzit din gura egumenului și din gura dumnealui vornecului, fiind eu călugăraș tînăr și zvorînd la acea masă.

Și acum mai de curînd, în zilele lui Costandin vodă Brîncoveanul, fiind eu egumen la această mănăstire, iar dumnealui clucériul Radul Golescul s-au sculat ca să ia nepoții lui Ioachim să-i fie dumnealui rumîni, zicînd că pe moșu acestor rumîni, pe Ioachim, l-au stăpînit moșu-său Stroe vornecul și tatăl dumnealui. Și am eșit cu dumnealui față la divanul mării sale Costandin vodă și tot așa am spus mării sale, pe cum am știut și pe cum mărturisescu într-această scrisoare. Și am scos și hrisovul lui Șărban vodă de s-au cetit în divan și măria sa au întrebat pe dumnealui Golescul: are scrisori pe acel rumîn să le scoață? Dumnealui au zis că nu are, numai au pomenit așa.

Măria sa n-au hotărît judecata, ce au făcut o luminată carte a mării sale de poruncă la preoții și la moșnénii cei bătrîni den Izvorani ca să mărturisească al cui rumîn l-au pomenit pe acel Ioachim, și le-au făcut și carte de blestem a părintelui Anthim mitropolitul asupra acelor moșnéni bătrîni ca să mărturisească adevărul.

Și deaca au venit cărțile de poruncă în sat, ei s-au strînsu cu toți și au făcut carte de mărturisanie. Și cînd au venit cartea la Tîrgoviște, pe mine încă m-au scos măria sa din egumenie și au pus un egumen strein, ungurean. Acela n-au mai umblat după acéstea ci au stătut lucrul jos.

Așa știu și așa mărturisesc cu sufletul mieu înaintia lui dumnezeu și înaintia a tot divanul mării sale, că au fost Ioachim, rumîn mănăstirii iar nu Golescúlui. Și la această mărturisanie a mea, au fost toți părinții mănăstirii și alții care mai jos să vor iscăli, și eu încă am iscălit cu mîna mea să s⟨e⟩ crează.

† Iosif hagiul ieromonah.

Fev⟨ruar⟩ 20 dni, 7244 ⟨1736⟩
Ieromonah Nicodim martor

Arh. St. Buc., M-rea Cimpulung, pach. LX, doc. 99.
Orig. rom

180

⟨București,⟩ 10 aprilie 1736

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, reglementează pentru mănăstirea Radu-Vodă, vînzarea vinului pe moșia mănăstirii în București, cu precizarea dreptului de monopol și sancțiuni celor ce nu vor respecta dispoziția.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodar zemli Vlahischiia. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi, sfintei și dumnezeeștii mănăstiri ce să numéște Radul-Vodă de aici din orașul

https://biblioteca-digitala.ro

domniei méle din Bucureşti, unde să cinstéşte şi să prăznuiaşte hramul prea sfintei şi de viaţă făcătoarei şi nedăspărţitei Troiţi, şi părintelui chir Parthenie igumenul de la această mănăstire, ca să fie volnic cu cartea domniei méle, să aibă a lua de la toţi cei ce vor vinde vin la casele lor pe locul mănăstirei, de bute po taleri 1. Iar carii dintr-înşii vor vrea să vînză pe an cîte o bute de vin de ale mănăstirei, aceia să aibă pace de leul de bute. Însă şi aceia carii vor vinde vin pe la casele lor, pe locul mănăstirii, fără de ştirea şi voia igumenului, să nu fie slobozi a vinde vin, ci întîi să-şi ia voe de la igumeni şi dîndu-şi adetul ce scrie mai sus, de bute cîte un leu, sau vînzînd pe an cîte o bute a mănăstirei, aşa şi să fie slobozi a-şi vinde vin la casele lor. Dar încăşi, cu toate acestea, aproape pe lîngă cîrciumile mănăstirii nimeni să nu fie volnic a vinde vin, fără cît mai în laturi şi mai departe de cîrciumile mănăstirii, ca să să poată vinde vinul mănăstirescu.

Şi măcar că mahalagiii carii să hrănescu cu vînzarea vinului pe locul mănăstirii ieşindu'naintea domniei méle în divan cu igumenul de faţă, să jăluia către domnia mea că n-au avut ei pîn' acum acest obicéiu ca să dea leul de bute, dar dînd igumenul jalbă ca aceasta precum că alte mănăstiri ce sînt aici în oraşul Bucureşti, de la cîţi oameni vînd vin pe loc mănăstirescu, iau cîte un leu de bute, şi cum că din pricina acestora ce să hrănescu cu vin pe locul mănăstirei, rămîn vinurile mănăstirei nevîndute şi să strică, am socotit domnia mea că cu cale şi cu dreptate iaste a avea şi această mănăstire obicéiul acesta să ia cîte un leu de bute, de vréme că ei să hrănescu pe locul mănăstirei.

Care socoteală s-au făcut cu tot sfatul cinstiţilor şi credincioşilor boiarilor celor mari ai divanului domniei méle, aflînd cu toţii că cu dreptate iaste o mănăstire ca aceasta, dajnică vistieriei, să ia acest adet de la cei ce să hrănescu cu vînzarea vinului pre locul mănăstirei, dupre cum iau şi alte mănăstiri.

Aşijderea să n-aibă nimeni voe să vînză bucate de băcănie pre la casele lor, fără numai să să vînză la băcăniia mănăstirei ce are pre moşiia sa, ca să să poată tréce marfa de băcănie cîtă va fi a mănăstirei.

Iar pre carii din mahalagii i-ar afla igumenul că vînd vin al lor fără de ştirea şi voia lui, au vînd marfă de băcănie, pentru unii ca aceia să aibă igumenul a face ştire la credinciosul boiariul domniei méle vel agă şi dumnealui, după la acei oameni carii nu vor băga în seamă porunca domnii méle, precum scrie acesta al nostru testament, să împlinească tot pîn-la un ban, şi pentru nesupunerea şi neascultarea lor, să le facă zapt şi certare. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domniei méle.

I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva ⟨m. p.⟩

Ap⟨rilie⟩ 10 dni, leat 7244 ⟨1736⟩

Io Costandin voevoda ⟨m. p.⟩

Io Costandin Niculae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. XXXI, doc. 29

Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 4 mai 1736

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează egumenului de la Glavacioc să ia de la locuitorii şezători pe moşiile mănăstirii dijma după obicei, cîte 45 bani de cap sau trei zile de clacă, taxă pentru suhat, stupi, vin, etc.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Necolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri Glavaciogul şi părintelui egumen chir Rafailă ca să aibă voe cu cartea domniei méle a luaré de la tot omul, cîţi vor fi şăzători pe moşiile mănăstirii de la moşiia Călugărénii i Şărbăneştii i Obislavul i Poenile Vîrtoapele i Velea i Homul i Petreştii i Siliştea, dijma şi adetul moşiilor dupe obicéiu, şi să-i facă fieştecare om, cîţi vor fi lăcuitori cu casele lor pe acéle moşii, clacă 3 zile într-un an; iar care nu vor clăcui să aibă a daré de casă po bani 45.

Aşijderea să aibă a luaré sohatu de vitele fieştecăruia om, de vacă, de cal, de stup po bani 3 şi de rîmători po bani 4, pentru că fiind ei şăzători pe moşiile mănăstirii, le calcă şi le pasc vitele lor şi dintr-acea pricină nu vin alţi oameni să s⟨e⟩ hrănească pe moşiile mănăstirii ca să-şi ia mănăstirea venitul dupe obicéiu.

Şi cînd s-ar pune vin de al mănăstirii să s⟨e⟩ vînză, să nu fie volnici alţi oameni să pue vin să s⟨e⟩ vînză. Iar cînd nu s-ar vinde vin de al mănăstirii, verice om ar pune vin să vînză, au boiariu să fie, au călugăr, au căpitan, au pîrcălab, au de alţi oameni, să aibă a daré de bute cîte taleri 1.

Drept acéia poruncescu domniia mea voao tuturor cîţi veţi fi şăzători pe moşiile sfintei mănăstiri ce scrie mai sus, toţi să aveţi a urma poruncii domnii méle dîndu-vă sohatul şi dijma după obicéiu. Că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Mai 4 dni, 7244 ⟨1736⟩

Io Costandin Necolaev voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Glavacioc, pach. XXXIV, doc. 69
Orig. rom., pecete aplicată.

182

Craiova, 12 iunie 1736

Administraţia Olteniei confirmă dreptul de monopol al mănăstirii Hurez pe moşiile ei asupra vinului, rachiului şi miedului, sub ameninţare de confiscare pentru cei ce nu se vor supune.

Cu aceasta să dă în ştire tuturor oamenilor cîţi vă aflaţi lăcuitori pe moşiile sfintei mănăstiri Hurezului, atîta la judeţul Vîlcii cît şi la alte judéţe. Şi cu tăriia aceştiia prea tare să poruncéşte ca nimeni să nu fie slobozi de acuma înainte a pune vin, rachiu sau mied ca să să vînză în

https://biblioteca-digitala.ro

cîrciume pe moşiile mănăstirii, nici la zilele în care să face tîrgu de săptămînă, nici la bîlciurile ce să fac peste an pe pămînturile sau în satele aceştii mănăstiri de mai sus numite. Şi nu numai pe lăcuitorii satelor aceştii mănăstiri să oprêşte, ci şi pe ofiţiarii judeţului şi pe alţi lăcuitori din alte sate şi pe alţii striini, prea tare să oprescu, ca nicidecum fără ştirea şi voia egumenului sfintei mănăstiri să nu îndrăznească a pune nici un féli de băuturi de care s-au zis mai sus ca să s⟨e⟩ vînză în cîrciume, că oricare ar lua acea îndrăzneală ca să calce porunca aceasta şi ar pune vin sau altféli de băuturi să să vînză în cîrciume la moşiile şi satele mănăstirii, la zile de tîrgu sau la bîlciuri, pentru unii ca aceia (măcar de ce stat să fie), iată că s-au dat volnicie sfinţii sale părintelui Dionisie egumenu, să pue să s⟨e⟩ tae cercurile buţilor sau altor vasă ce s-ar găsi vînzîndu-să cu orice féli de băuturi, în tîrgu au la cîrciume afară, au să s⟨e⟩ ia cu vas cu tot pe seama mănăstirii. Şi nu va fi îndestul cu acéia, ci să voar şi certa şi globi pentru neascultarea şi călcarea poruncii noastrei.

Craiova, iunie 12 dni, 1736

Salhausen

G. B. Vlasto J. B. Viechtern Ştefan Pîrşcoveanu

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. I, doc. 50
Orig. rom., pecete aplicată.

183

⟨Bucureşti,⟩ 20 iunie 1736

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, încuviinţează egumenului de la Măxineni să ia dijma după obicei de la locuitorii şezători pe moşiile mănăstirii, să presteze fiecare cîte trei zile de clacă şi alte taxe.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Necolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi părintelui egumen de la sfînta mănăstire Măxinénii, chir Ştefan, ot sud Slam Rîmnic, ca să fie volnec cu această carte a domnii méle, să caute şi să-şi ia tot venitul şi toată dijma de la toate moşiile cîte va avea sfînta mănăstire Măxinénii de la fieştecare om ce va avea semănături pe acéle moşii, den grîu, den orz, den meiu, den porumbu, den cinepă şi den alte semănături den toate şi den finéţe după obicéiu ; şi să ia şi sohat de vite i de alte dobitoace de la fieştecare om ce va fi şăzînd pe moşiile sfintei mănăstiri, de vita de vacă i de bivoli i de cal i de stup i de rîmătoriu po bani 3, pentru că den pricina păşunii vitelor lor n-ar fi putînd veni alţi oameni striini ca să are cu plugurile pe moşiile mănăstirii să-şi ia venitul, ce i s-ar fi pricinuind multă pagubă.

Aşijderea şi pentru oamenii care vor fi şăzînd cu aşăzămîntul pe moşiile ce s-au zis mai sus, să aibă a clăcui 3 zile într-un an ori la ce lucru i-ar pune egumenul, după obicéiu, iar carei n-ar clăcui, să dea . . .[1] de casă po bani 45, iar mai mult, nu.

[1] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

Și să nu fie volnici nici unul den oamenii aceia să vînză vin pe moșiile mănăstirii, nici la cîrciumă, nici la casele lor, pînă nu s⟨e⟩ va vinde vinurile mănăstirii, iar în urmă care ar vrea să vînză, să ia voe de la egumen și să dea de bute po taleri 1 după obicéiu.

Drept acéia poruncesc domniia mea și voao tutulor oamenilor pămînténi și striini care veți fi avînd semănături și bucate și veți fi păscînd vitele, sau vin veți fi vînzînd pe moșiile sfintei mănăstiri, văzînd cartea domnii méle, iar voi toți să aveți a vă da dijma de toate semănăturile ce veți fi avînd pe acéste moșii și sohatul după obicéiu cum scrie mai sus. Că oricare den voi n-ar vrea să-și dea obicéiul și ar sta înpotrivă, de s-ar pricinui vreo pagubă sfintei mănăstiri, unii ca aceia bine să știe că rea scîrbă și mare certare vor petréce de către domniia mea. Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

Iun⟨ie⟩ 20 dni, 7244 ⟨1736⟩
Io Costandin voevod, bojiiu milostiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CXXVI, doc. 180.
Orig. rom., pecete aplicată.

184

Craiova, 21 iunie 1736

Administrația Olteniei dă egumenului mănăstirii Govora carte de împuternicire să oblige pe locuitorii de pe moșiile Cerneți și Malovăț a se înțelege cu dînsul în privința dijmei și lucrului de făcut, iar în privința vinului să aibă drept a vinde numai mănăstirea, locuitorilor nelăsîndu-li-se decît o singură cîrciumă în Cerneți, unde să-și desfacă vinul lor pe rînd.

Fiindcă aici înaintea noastră a chesariceștii administrației au avut întrebăciune de față sfinția sa părintele Efrem, egumenul sfintei mănăstiri Govorei, cu Mihai Știucă, pîrcălabul din Cerneț, cu orășani de acolo și cu Ivan pîrcălabul de la Malovăț sud Mehedinți, care moșii sînt ale mănăstirii Govorei, pentru lucru, pentru suhaturi și pentru cîrciumele ce să țin acolo, zicînd părintele egumenul de mai sus numit, cum că nu are mănăstirea nici un folos de la acei numiți oameni, că nu lucrează după obicéiul moșii și țin numai ei cîrciume de-și vînd vinurile peste tot anul, mai ales orășanii din Cerneț, iar mănăstirea nu are nici un folos din cîte scriu mai sus, ca de la niște moșii ale ei, pe cum s-ar cădea să aibă, fiindcă mănăstirea nicidecum nu poate rămînea a nu-și lua veniturile de la moșii, măcar ori cum să fie, și mai vîrtos, că cu dreptate să cade a avea mănăstirea acéle venituri ce le caută de la moșiile ei fără nici o pricină.

Pentru acéia, s-au hotărît de la noi, chesar⟨icească⟩ administrație ca, cît iaste pentru lucru și dijma moșiilor, să aibă a să așăza cu egumenul, cum vor ști mai bine și pe cît să vor așăza să lucréze și să-și dea dijma fără nici o pricină și tot deplin, iar cîrciume să aibă a ținea numai mănăstirea, atîta la Cerneț, cît și la Malovăț. Iar pe lăcuitori, cu totul să oprește să nu fie slobozi a ținea mai mult decît o cîrciumă în Cerneț ca să-și vînză ei vin pe rînd. Într-acéia să dă această carte a noastră a

https://biblioteca-digitala.ro

chesar⟨iceştii⟩ administraţiei, sfinţii sale părintelui Efrem egumenul sfintei mănăstiri Govorei, ca să aibă a-şi avea tot folosul de la oamenii ce să vor afla lăcuitori în satele de mai sus-numite de acuma înainte cu bună pace şi de nimeni opreală să nu aibă.

Craiova, iunie 21 dni, 1736
Salhausen
G. B. Vlasto, ⟨I. B. Viech⟩ [1] tern
Şt⟨efan⟩ Pîrşcoveanu

Arh. St. Buc., M-rea Govora, pach. XXV, doc. 42
Orig. rom.

185

⟨Craiova, 29 iulie 1736⟩

Administraţia Olteniei, sesizată de inspectorul provincial Gebaur de nedreptatea ce se face locuitorilor de pe moşia mănăstirei Ţînţăreni, scrie egumenului „să umble cu dinşii mai binişor", obligîndu-i fie la darea dijmei şi plata suhatului, fie numai „să lucreze", încuviinţîndu-le şi ţinerea unei cîrciumi în sat.

Tot la această zi.

S-au scris la igumenul ţinţăreanul dupe înştiinţarea ce au făcut dumnealui provinţial inşpector Gebaur pentru oamenii ce şăd acolo, cum că-i sileşte cu lucru şi le ia şi dijmă şi suhat; ci să umble cu dînşii mai binişor să nu-i supere precum nu să cade; ci să le ia dijmă din bucate şi suhat pentru dobitoace şi să nu lucréze, sau să lucréze şi să nu le ia dijmă şi suhat, după cum s-au mai aşăzat cu ei înaintea dumnealui numitului inşpectoriu şi să-i lase să-şi ţie şi o cîrciumă a lor în sat.

Asémenea s-au răspunsu şi la scrisoarea dumnealui provinţial inşpector în carè au scris pentru oamenii de la Ţînţăréni, de s-au înştiinţat cum că s-au scris igumenului, după cum să arată mai în sus la scrisoarea igumenului.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75e/206, f. 87.
Notă de protocol.

186

⟨Bucureşti,⟩ 4 noiembrie 1736

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor care au vii în dealul Vălenilor (Muşcel), pe moşia mănăstirii Radu-Vodă, să le lucreze şi să dea egumenului „adetul" pămîntului.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor celor ci aveţi vii în dealul Vălénilor ot sud Muşcel pe moşiia mănăstirii Radu-Vodă. Vă facem domniia mea în ştire că ne spuse părintele egumen de la Radul-Vodă cum că avînd voi vii pe moşiia mănăstirii, pîn' la o vréme le-aţi lucrat şi v-aţi dat adetul pămîntului

[1] Doc. rupt

https://biblioteca-digitala.ro

după obicéi, iar de cîțiva ani încoace unii din voi v-ați părăsit viile nevrînd să le lucrați, și să pricinuiaște pagubă și visterii domnești și mănăstirii.

Pentru care lucru vă dăm domniia mea tare poruncă, să căutați să vă lucrați fieștecarii viile după cum le-ați lucrat și mai' nainte, ca să-și ia și mănăstirea dreptul pămîntului. Să nu faceți într-alt chip, că iată că hotărîm domniia mea și punem soroc, cine din voi nu-și vor lucra viile pînă la blagovești eniile viitoare din anul acesta, să știe că pentru unii ca aceia am dat volnicie părintelui egumenul să le dea altor oameni oricine s-ar găsi să le lucréze, cu scrisoarea sfinții sale de stăpînire. Și acei ce le vor lucra viind aici cu scrisorile sfinții sale, li să va da și cărțile domnii méle de vor stăpîni viile nestrămutat, și voi veți fi lipsiți de acéle vii.

Așijderea am înțeles domniia mea că vitele ce aveți alalți carii sînteți cu vii într-acel deal, nu aveți de grijă să vă păziți vitele, ci umblă pen viile oamenilor, călcînd și stricînd viile. Ce și pentru aceasta am dat domniia mea volnicie egumenului să puie gărdurari precum sînt și-n alte dealiuri, și ale cui vite va prinde pen vii să le globească după obicéiu, ca și alalți gărdurari. Într-alt chip să nu fie. Tolico pisah gospodstvo mi.

Și să știți că cei cu viile părăginite, ori cei ci au fost viile lor, ori alții cine ar lucra de acéle vii, pîn' la trei ani nu vor avea supărare de pogonărit.

Noem⟨vrie⟩ 4 dni, 7245 ⟨1736⟩
Io Grigorie voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vistier

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. XVIII, doc. 56
Orig. rom., pecete aplicată.

187

⟨București,⟩ 15 ianuarie 1737

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului de la Dealul să invite pe stăpînii viilor părăsite de pe moșia mănăstirii a și le lucra, pe ale acelora ce vor refuza să le dea altora în stăpînire, avînd ei a da dijma mănăstirii, pogonăritul și vinăriciul domnesc după obicei.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi, sfinții sale părintelui arhimandritul de la mănăstirea Dealul, chir Ilarion, ca să fie volnic cu cartea domnii méle, pentru viile după moșiia mănăstirii care vor fi părăgine dă mai nainte, și dă cinci, șase ani încoace, de la care vii fiind părăgine, are și mănăstirea pagubă dă venitul lor și să păgubește și visteriia de pogonăritul și cămara dă vinărici domnescu. Ci oricarii din stăpînii acelor vii vor vrea să-și dăstupe viile, să aibă a și le lucra după cum le-au lucrat și mai nainte. Iar carii nu vor vrea să-și dăstupe viile, să fie volnec părintele arhimandritul, cu cartea domnii méle, să le dea altor oameni carii să vor găsi, ca să le ia întru stăpînirea lor, să le dăstupe și să le lucréze; și cui le va da, să fie bine date și ținute, dăstupîndu-le și lucrîndu-le cu

https://biblioteca-digitala.ro

bună pace de către cei ce le vor fi stăpînit acéle vii mai demainte vréme, dîndu-şi dijma mănăstirii şi plătindu-şi şi pogonăritul şi vinăriciul domnescul după obicéiu.

Intr-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Ghenar 15 dni, leat 7245 ⟨1737⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 42.
Orig. rom., pecete aplicată.

188

⟨Bucureşti,⟩ 22 ianuarie 1737

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Cîmpulung să ia în stăpînirea mănăstirii pe rumînii de la Izvorani care, şezînd în satul domnesc Ştefăneşti, sînt luaţi cu ceilalţi săteni la alte treburi; pentru a fi numai poslușnici ai mănăstirii, vor fi despărţiţi şi la darea birului.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi, cuviosului sfinţii sale părintelui egumen de la mănăstirea Cîmpulungul, chir Vasilie, ca sa fie volnic cu cartea domnii méle să ia intru stăpînirea mănăstirii pe rumînii de la Izvorani ciţi scriu anume in cartea domnii méle cea iscălită, care iaste la mîna părintelui egumenului, carii fiind rumîni ohavnici ai mănăstirii, cu hrisoave domneşti încă şi dă la răposatul Matei vodă şi cu 2 délniţe din hotarul Izvoranilor, şi fiind şăzători în satul Ştefăneştii, trăgîndu-şi şi birul lor la acel satu, au dat jalbă la domniia mea părintele egumenul cum că nu-i îngăduescu săténii să fie poslușnici sfintii mănăstiri la céle ce le va porunci egumenul ca unor rumîni ai mănăstirii, ci îi iau dă lucrează la toate lucrurile ce au ei, fiind satu domnescu.

Drept aceia am dat cartea domnii méle dă volnicie părintelui egumenului chir Vasilie ca să ia pă acei rumîni să fie poslușnici sfintii mănăstiri, iar de acum înainte să nu fie volnici sătenii din Ştefăneşti să-i ia la lucrul lor, nici să mai aibă a face cu satul nimic, că pentru ca să nu mai găsească săténii nici o pricină, am poruncit domniia mea şi dumnealui vel ban ca să-i osebească din satul Ştefăneşti cu birul lor, ca să poată fi poslușnici numai la sfînta mănăstire, iar nu şi la lucrul satului. Intr-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 22 dni, leat 7245 ⟨1737⟩
Io Costandin voevoda milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LXI, doc. 81.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

189

⟨Craiova, 7 februarie 1737⟩

Administrația Olteniei cere episcopului de Rîmnic să pedepsească pe popa Stan din Fărcași care a determinat pe soția răposatului Constantin Fărcășanu să dea carte de slobozenie lui Barbu, pîrcălab de la Zăvideni și la alți trei rumîni, revendicați de noul stăpîn Pătru Zătreanu.

Iar la părintele episcopul Rîm⟨nicului⟩.

Fiindcă după moartea răposatului Costandin Fărcășanul, socrul dumnealui Pătru Zătreanul, răposata jupîneasa dumnealui cea de a doao, Mariia Călineasca, dupe atestației popei lui Stan de la Farcași, au făcut carte de slobozenie de rumînie Barbului ce au fost pîrcălab la Zăvidéni și încă la 3 rumîni, unde și răposatul dumnealui răposatul prea cins⟨titul⟩ Staico Bengescul iaste iscălit, ca un epitrop ce au fost aceii case. Și acum dumnealui Pătru Zătreanul căutînd ca să ție pe acei rum⟨îni⟩, zicînd că nu sînt ertați de socrul dumnealui, de mai sus numitul Fărcășan, deaca n-au carte de slobozenie de la dumnealui, s-au trimis de s-au adus pe popa Stan ca să mărturisească cum va ști pentru aceea atestație a lui după care s-au ertat acei rumîni. Și la siseonul cînd s-au chemat întîi înaintea noastră a chesariceștii adm⟨inistrații⟩, au răspuns că acea atestație au făcut-o din porunca mai sus numitei jupînése Fărcășancăi, după moartea răposatului Costandin Fărcășanul, iar la al doilea siseon, întorcîndu-și cuvîntul, au zis că pentru frica dumnealui Pătru Zătreanul au zis așa, iar atestațiia au făcut-o după zisa mortului, că l-au învățat cînd l-a ispovedit și l-au precistuit, să să facă carte acelor rumîni de ertăciune. Și cu acest fel de cuvînt de neadevăr, au pe o administrație au vrut să ne poarte de val cu minciuni, au că au făcut carte ficleană. Carele după fapta lui nu numai că iaste pus aici la arest, ci iaste vrédnic după legile împărătești să să și tînză.

Ci sfințiia ta să trimiți oamenii sfinției tale să-l ia de aici de la arest, și după fapta lui să-l pedepsești, că un preot parte besericească nu iaste cu cale să să poarte într-acest chip cu lucruri de înșălăciune. Și în ce chip îl vei pedepsi, sfințiia ta să ne faci știre.

La dumnealui Iordache Fărcășanul să vie numaidecît ca să răspunză ce va ști pentru 4 rumîni din Farcași ce au carte de l⟨a⟩ jupîneasa răposatului Costandin Fărcășanul de ertăciune și-i apucă dumnealui Pătru Zătreanul, ginerele mai sus numitului Costandin Fărcășanul, să-i fie rumîni.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Beningni, nr. 75 e/206, f. 111v—112.
Copie contemporană.

190

⟨București,⟩ 30 aprilie 1737

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Rominești, deleagă pe marele ban Grigore Greceanu să cerceteze și să înapoieze mănăstirii Cîmpulung rumînii săi din Izvorani, care sînt ținuți să-și plătească dările la satul Ștefănești.

Io Costandin Nicolaev voevod bojiiu milostiiu i gospodar zemli Vlahiscoe.

https://biblioteca-digitala.ro

† Cinstit şi credincios boiariul domnii méle, Grigorie Greceanu vel ban, sănătate!

Pricina cărţii alta nu iaste, făr' decît aici la domnia mea au dat jalbă părintele egumen de la mănăstirea Cîmpulungu pentru nişte rumîni ai mănăstirii ce-i are în Izvorani în sud Muşcel ce-şi dau dajdea lor la satul Ştefăneştii de acolo, pentru care rumîni are şi cartea domnii méle ca să-i stăpînească sfînta mănăstire, osibindu-i-se cu dajdea lor de către satul Ştefăneştii. Şi acei săteni den Ştefăneştii, nu-i îngădue nici să s⟨e⟩ supue poslușănii sfintii mănăstiri, nici să-i osibească cu dajdea lor.

Pentru care scriem dumitale, mergînd spre partea Muşcelului şi viind părintele egumen înaintea dumitale, să trimiţi să aducă pe acei oameni den satul Ştefăneştii şi pe acei rumîni den Izvorani să stea cu toţii faţă înaintea dumitale, fiind şi părintele egumen, să le ei seama cercînd lucrul cu amăruntul, pentru ce să nu să supue poslușănii sfintii mănăstiri.

Şi de vei cunoaşte dumneata că sînt în cei oameni ce-i numéşte egumenul, rumîni drepţi ai sfintii mănăstiri, să-i dai dumneata supt stăpînirea mănăstirii, osibindu-i cu dajdea lor de către oamenii den satul Ştefăneştii, ca nicidecum să n'aibă améstec cu dînşii, ce la toate să fie supt poslușaniia sfintii mănăstiri.

Iar de va fi lucrul într-alt chip, avînd vreo năpăstuire sau asupreală de către egumen, făcîndu-i rumîni pe-ntreg, dumneata să-i îndreptezi ca să nu să năpăstuiască, făcîndu-ne şi noao ştire cum curge pricina lor. Aceasta, şi fii dumneata sănătos.

Ap⟨rilie⟩ 30 dni, leat 7245 ⟨1737⟩

⟨Pe verso:⟩ † Cinstitului şi credincios boiariului domniei méle Grigorie Greceanu vel ban, cu sănătate să să dea.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LXI, doc. 82.
Orig. rom.

191

⟨Craiova, 15 mai 1737⟩

Administraţia Olteniei porunceşte pîrcălabilor şi locuitorilor din satele de pe marginea bălţilor, să lucreze la facerea gardurilor pentru închisul peştelui, spre a nu produce pagubă arendaşilor.

Această poruncă s-au scris la toţi pîrcălabii dupe marginea bălţilor.

Voao tuturor pîrcălabilor şi lăcuitorilor de prin satele de pe marginea bălţilor. Cu aceasta vi să face în ştire că aici la noi, chesariceasca administraţie, au dat jalbă dumnealor arendatorii bălţilor, cum că voi nu vă supuneţi, nici daţi ascultare pecum aţi avut obicéiu pentru închisul bălţilor, ca să lucraţi să faceţi garduri după rînduială pentru închisul péştelui spre venitul arendii, ci den neascultarea voastră, nevrînd să lucraţi cum aţi avut totdeauna obicéiu, să întîmplează pagubă arendei, de unde şi venitul şi hrana voastră vă iaste.

Pentru care iată că vi se porunceşte, cînd veţi avea poruncă de la zişii mai sus arendatori pentru lucrul bălţilor, să daţi ascultare şi să lucraţi pecum aţi avut obicéiu, ca să nu să întîmpléze pagubă arendei den

https://biblioteca-digitala.ro

neascultarea voastră, că de vor mai face arendatorii jalbă că nu dați ascultare, să știți că vă veți certa pentru neascultarea voastră.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 e/206, f. 154 v—155. Copie contemporană.

192

⟨Craiova,⟩ 24 mai ⟨1737⟩

Administrația Olteniei poruncește vornicilor de Vîlcea și Gorj să oblige pe locuitorii din satele de pe moșiile mănăstirilor Bistrița și Hurez ca în contul zilelor de clacă, pe care nu vor să le facă, să încarce grîu din magaziile mănăstirilor și să-l transporte la Craiova.

Mai 24, ⟨1737⟩

Vineri la siseon s-au dat acéste porunci la dumnealor vornicii sud Vîlcea i Gorj.

Fiindcă aici la noi, chesaricească administrație, au dat jalbă cu memorial sfinția lor părintele Dionisie arhimandritul, igumen Hurezului și eclisiarhul Sava, ispravnicul Bistriței, cum că oamenii din satele mănăstirilor nevrînd să lucréze la mănăstiri de o săptămînă o zi, i-au lăsat să lucréze de două săptămîni o zi și nici acea zi n-au lucrat, pentru care de vréme că i-au lăsat prea ușor de lucru, ei sînt datori tot să mai facă ajutor la mănăstire, care acum fiindcă iaste să să aducă de la acéle mănăstiri aici la magazinul din Craiova grîul ce le-au ajuns repartiția ca să dea, dumneavoastră să dați poruncă la satele ce au acéste două mănăstiri într-acel județ dumneavoastră încredințat, ca în locul acelor zile de lucru să meargă cu carăle să încarce grîul de la mănăstire și să-l aducă aici la magazin cît mai curînd.

Muzeul Brukenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 e/206, f. 161. Copie contemporană.

193

⟨București,⟩ 10 iunie 1737

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește lui Scarlat, vel căpitan de margine, să cerceteze reclamația egumenului de la Măxineni împotriva călărașilor și altor locuitori de pe moșie care-i strică zăgazul morii cu vitele și nu vor să plătească suhatul, nici să presteze claca.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi credincios boiarului domnii méle, Scarlat vel căpitan za margine, sănătate! Pricina alta nu iaste făr'decît aici la domnia mea au dat jalbă ermonah Stefan, egumenul de la sfînta mănăstire Măxineni, pentru călărașii ce șăd pe moșia sfintii mănăstiri, aproape de moară, zicînd că i-ar fi făcînd multă stricăciune la zăgazul morii, trecîndu-și vitele lor pe zăgas și într-o parte și într-alta și zicîndu-le egumenul ca să-și facă pod pe din josul morii să le fie pentru trecerea vitelor, iar ei au fost răs-

https://biblioteca-digitala.ro

punsu că nu-şi vor face pod, fiind zăgazul morii, şi puţintică apărătură ce ar fi avînd pentru treaba mănăstirii zice că ar fi tăind-o în silă.

Aşijderea să mai jălui iar pentru călăraşi i pentru alţi oameni care şăd pe moşiile mănăstirii, că n-ar fi vrînd să-şi dea sohatul pentru vite şi şă clăcuiască după cum iaste obiciaiul, ci călăraşii nevrînd ca să dea ei, ar fi îndărătnicind şi pe alţi oameni a nu da. De care stăm de ne mirăm, fiind căpitan mare marginii, de ce să-i îngăduieşti să facă silnicii ca acéle mănăstirii, încă mai vîrtos fiind ei călăraşi.

Ci iată că-ţi scriem, viind cu această carte a domnii méle să-i iai seama cu amăruntul şi să-i faci dreptate cu acei călăraşi ce-i strică zăgazul morii şi cu ceilalţi ce nu vor să-şi dea obiciaiul moşii, aşezîndu-i de acolo ca să nu mai vie cu jalbă la domnia mea. Aceasta, şi fii sănătos.

Iun⟨ie⟩ 10 dni, leat 7245 ⟨1737⟩
Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CXXVI, doc. 56.
Orig. rom., pecete aplicată

194

⟨Bucureşti,⟩ 14 iunie 1737

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte mănăstirii Coltea din Bucureşti stăpînirea pe o parte din satul Comarnic, „cu moşia cu munţii de acolo şi cu toţi rumînii" aflători în sat şi cei fugiţi, partea vel spătarului Mihai Cantacuzino.

† Milostiiu bojieiu Io Costandin Nicolaev voevoda i gospodar zemli Vlahischiia. Davat gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi, sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri de aici din oraşul domniei méle din Bucureşti ce să numéşte Coltea, caré iaste zidită şi înălţată din temelia ei de răposatul boiariu Mihai Cantacuzino biv vel spătar, unde să cinstéşte şi să prăznuiaşte hramul sfinţilor şi marilor ierarhi şi dascăli a toată lumea: Vasilie cel Mare, Grigorie blagoslovul[1] şi Ioann Zlataust, întru care mănăstire sînt şi spitalurile cu bolnavii săraci, ca să fie sfintei mănăstiri satul Comarnicul ot sud Prahova, însă partea răposatului Mihai Cantacuzino biv vel spătar dintru acest sat toată moşiia şi cu munţii de acolo şi cu toţi rumînii cîţi să află de sînt acum în sat şi cu cîţi sînt fugiţi, după cum au ţinut şi au stăpînit mai sus pomenitul boiariu Mihai spătar, care parte de sat o au închinat danie sfintei mănăstiri dumneaei jupîneasa Ilinca hătmăneasa Cantacuzini, fiica răposatului Mihai biv vel spătar şi nepoţii dumneai, Barbul şi Mihai, feciorii jupînései Ancuţii slugeresei Cantacuzini, sora dumneai, şi Toma vtori spatar, feciorul jupînései Saftei Cantacuzini sora dumneaei, din bună voia lor, pentru

[1] Corect: bogoslovul

https://biblioteca-digitala.ro

sufletul lor și ale părinților lor și pentru sufletile a tot neamul lor cîți sînt îngropați la sfînta și mai sus numita mănăstire Colțea. Și nu numai că au fost închinat această parte de sat danie pentru pomenirea lor și l-au fost dat și pentru o datorie ce ar fi luat Mihai Cantacuzino biv vel spatarul o sumă de bani împrumut de la mănăstire la trebuințele lui, precum arată și adeverează în cartea lor cea de danie, pentru că după pristăvirea lui Mihai biv vel spatar, ctitorul mănăstirii, rămîind moștenitoriu a toate satele, moșiile, viile, țiganii și alte împrejmuiri și nămestii, fiiu-său Mihai Cantacuzino biv vel comis, și întîmplîndu-se de au murit și el mai pe urmă și nefăcînd nicidecum coconi cu jupîneasa lui ce au fost avut, nu i-au rămas alt moștenitoriu în urmă, fără numai ce au rămas toată moștenirea asupra jupînései Ilincăi hatmănései, fiica răposatului Mihai spatarul Cantacuzino și a nepoților dumneaei, feciorii surorilor dumneaei ce scriu mai sus. Deci vrînd ei și poftind ca să s⟨e⟩ împărțească între dînșii din moșii, din vii, din case, din țigani și din altele ce să află rămase de-ale răposatului Mihai Cantacuzino spătariul, ca să știe cine ce va stăpîni, și cerșind de la domnia mea boiari socotitori și tocmitori ca să-i așaze și să-i împărțească, am orînduit domnia mea pe sfinția sa părintele mitropolitul țării chir Stefan și pe cinstiți și credincioși boiarii, domniei méle Grigorie Greceanul vel ban și pe Barbul Văcărescul vel stolnic și pe Matei Cantacuzino biv vel sărdar, carii la împărțeala acéia ce le-au făcut cu sfatul și cu voia tuturor moștenitorilor și cu hotărîrea boiarilor împărțitori și tocmitori ce au fost orînduiți la acea împărțeală, au socotit de au scos de la mijloc această parte de sat toată cîtă au fost a răposatului Mihai Cantacuzino spătariul, cu moșiia, cu munții și cu rumînii și o au închinat sfintei mănăstiri Triei S⟨fe⟩titelor ce scrie mai sus și danie și pentru datorie, dînd și carte de închinăciune de la mîinile lor, întărită cu iscăliturile lor și cu iscăliturile a multor boiari mari mărturii, ca să le fie vécinică pomenire lor și părinților lor, ctitorii sfintei mănăstiri și a tot neamului lor, care carte și însumi domnia mea o am văzut.

Drept acéia dară, văzînd domniia mea și cunoscînd că au făcut lucru ca acela bun și plăcut lui dumnezeu de au arătat folos și ajutoriu sfintei mănăstiri și săracilor bolnavi din spitaluri carii totdeauna și necontenit să hrănescu și să chivernisescu din venitul sfintei mănăstiri, am dat și domnia mea această carte a domniei méle de întărire sfintei și dumnezeeștii mănăstiri ce să numéște Colțea, ca de acum înainte să ție și să stăpînească acea parte de sat din Comarnic, cu moșiia, cu munții și cu toți rumînii, precum au stăpînit răposatul boiariu Mihai Cantacuzino biv vel spatar și să-și ia venitul ce ar fi după acea parte, făr' de nici o zăticnire. Intr-alt chip să nu fie. I is⟨pravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Iunie 14 dni, leat 7245 ⟨1737⟩

Io Costandin Nicolaev voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Io Costandin voevoda ⟨m. p.⟩

Procit Costandin vtori logofăt

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fondul Saint Georges, pach. CDLI, dosar I, doc. 6 (roșu).

Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

195

⟨Craiova, 19 iulie 1737⟩

Administrația Olteniei poruncește vornicilor de Romanați să oblige pe locuitorii de la Loloești sau să presteze claca, sau să dea dijma și să plătească suhatul stăpînului, Șerban Fărcășanu, puntndu-i să împlinească și paguba făcută braniștei.

⟨19 iulie 1737⟩

S-au scris la dumnealor vornicii sud Romanați.

Dupe jalba dumnealui Șărban Fărcășanul să apuce pe oamenii de la Loloești au să lucreze au să dea dijmă și suhat după cum iaste porunca și să cercetéze și pentru branișteа curățită caré o au tăiat cu oameni de la Popînzălești, și cît va fi paguba să-i apuce să plătească.

Muzeul Brukhenthal, Sibiu, Fondul Benigni, nr. 75 e/206, f. 80v.
Notă de protocol.

196

23 iulie 1738

Dima pîrcălabul împreună cu 75 de oameni din satul Costești, angajați să cosească fîn de către ispravnicul mănăstirii Bistrița, dau mărturie cum că au fost atacați prin surprindere de sătenii din Recea, conduși de popa Apostol, care au maltratat în special pe călugării ce erau cu dînșii, risipindu-le proviziile.

Adecă eu Dima pîrcălabul din Costești dimpreună cu 75 de oameni carii am fost tocmiți cu părintele Ilarion, ispravnicul Bistriții, ca să cosim în Văii, pe zi cîte bani 15 de un om, și mergînd acolo ca să cosim împreună cu alți părinți mai de cinste din mănăstire și mergînd luni în 17 ale lui iunie acolo, și începînd a cosi pînă la vrémea de amiază-zi și cînd au fost într-acel ceas, îndată au venit sătenii din Recea, fără de veste, cu arme și cu pietri în sîn și prin trăisti și cu ciomage și cu pari și deloc au început a da cu pietri, trei deodată, în ispravnicul, nezicînd nimica și a da cu pari fără nici o milă ca întru niște dobitoace și încă au slobozit și focurile peste noi și după părinți. Deci pe părintele ispravnicul l-au doborît jos cu parii și i-au spart capul, iar pe părintele cliserul iarăși l-au dat jos și l-au ucis tot cu parii și cu chiloame și tot striga popa Apostol: „Dați să moară!"

După aceasta lăsîndu-i acolea jos mai morți, au început a alerga după alții, iar părinții s-au sculat amețiți cum au putut, și au fugit. Deci pe cliseriul ajungîndu-l al doilea rînd în pădure, au tăbărît popa Apostol cu alți patru inși pe dînsul cu chiloamele și cu pari și să suiră pe pieptu-i și-l ucidea pînă l-au lăsat mort; și gîndind ei că au murit i-au tras și cizmele și ciorapii din picioare și i-au luat și podcapetul din cap și zicea unul: „Eu voi să-i dau foc", și au tras un pistol și gîndind că iaste mort l-au lăsat și s-au dus cu cizmele și cu ciorapii, iar podcapetul i l-au zvîrlit

https://biblioteca-digitala.ro

înapoi și l-au înjurat tot de cruce, singur popa Apostol cu gura lui și întorcîndu-să la carul cu pita au luat cît au putut să ia, cît nu, tot cu chiloamele și cu parii o ucidea și o fărîma și o arunca preste cîmp, iar putina cu brînză cum au dat-o jos au început a o săpa cu sabiile și cu lăncile și au luat cît au putut și cealaltă toată au risipit-o peste cîmp.

După aceia și pre noi, pre sătenii, pe care cum îl ajungea le sfărîma coasele și le-au frînt mîinile și tot cu pietri ne ucidea.

Noi așa am văzut cu ochii noștrii și așa mărturisim cu sufletele noastre fiind acolo de față. Și pentru adevărată credință ne iscălim mai jos ca să să crează.

Iulie 23, leat 1738

Eu Dima pîrcălabul din Costești, eu Dumitru Grămescul cu care am fost pîrcălab, eu Pîrvu Iacomescul, eu Pătru sin Dumitrei, eu Isuf Alexandrescul, eu Pătru diaconul, eu Lazăr Hălăpescul, eu Ion Hălăpescul, eu Iordache Sindiile, eu Sima Pleșuvescul, eu Ion Ișfănescul dimpreună cu toți sătenii din Costești, carii am fost acolo și am văzut cu ochii noștrii.

Arh. St. Buc., Ms. 192 (Condica m-rii Bistrița), f. 379v—380.
Copie rom.

197

15 septembrie 1738

Macarie monahul lasă prin testament mitropoliei un vad de moară cu două sute stînjeni de moșie, „două suflete de țigani" și trei rumîni cu fii lor.

† Văzîndu-mă întru slăbiciune și închinîndu-mă sfintei mitropolii și trupéște și sufletéște, am lăsat cu sufletul mie⟨eu⟩ sfintei mitropolii unde m-am călugărit și unde voi să mă îngrop, am lăsat un vad de moară și cu 200 dă stînjăni de moșie și doo suflete de țigani și rumîni feciorii Lecăi, anume Pană cu feciorii lui i Avirnu cu feciorii lui i Radul, căci, că din casa mea cu atîta am eșit.

Iar carei din feciorii miei și din neamul mieu ar sta împotrivă și nu ar lăsa ce am dat sfintei mitropolii, să fie supt blestemul lui dumnezeu, să-i fie s⟨fe⟩tii Costandin pîrîș înaintea judecății.

Și cînd am făcut această diată fost-au și mărturii care să vor iscăli mai jos. Și am scris eu Iorga cu zisa dumnealui. Și eu pentru multa slăbiciune mi-am pus dégetul neputînd să mă iscălesc.

Sept⟨emvrie⟩ 15 dni, leat 7247 ⟨1738⟩

Eu Macarie monahul
Costandin Popescul sin Macarie monah, precum au legat tată-mie⟨u⟩ să fie și despre mine.
Eu popa Iosif martor
Eu Parthenie ieromonah zug⟨rav ?⟩ martor

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. XI, doc. 13.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

198

⟨Bucureşti,⟩ 13 aprilie 1739

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, împuterniceşte pe omul domniei, Manul, copil din casă, care împreună cu pîrcălabul din Fotoaia (Vlaşca), moşia mitropoliei, să caute oamenii fugiţi din acel sat şi să-i ducă la urma lor oriunde i-ar găsi.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi slugii domnii mele anume Manul copil din casă, ca să fie volnic cu această carte a domnii mele dimpreună cu pîrcălabul de la satul Fotoiia ot sud Vlaşca al sfinţii sale părintelui mitropolitului, ca oriunde ar găsi oameni fugiţi de la acest satu, sau în sat domnesc sau boeresc sau mănăstiresc sau supuşi pe lîngă niscaiva slujitori sau oriunde i-ar găsi, să aibă a-i lua cu toate bucatele lor să-i ducă să-i aşazi la urma lor.

Pentru care poruncim domniia mea şi voao căpitanilor i pîrcălabilor du prin sate, pe unde să vor afla oameni de aceştia, să căutaţi să-i daţi cu toate bucatele lor, ca să-i duci să-i aşazi la satu ce scriu mai sus. Iar care ar sta împotrivă a nu-i da, unii ca aceia să ştie că să vor pedepsi cu grea pedeapsă di cătri domniia mea. Într-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 13 dni, 7247 ⟨1739⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XII, doc. 4.
Orig. rom., pecete aplicată.

199

⟨Bucureşti,⟩ 2 iulie 1739

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte pîrcălabului şi locuitorilor de pe moşia mitropoliei, Tîntava, să dea dîjma din produse după obicei şi să presteze cîte cinci zile de clacă pe an.

† Milostieiu bojieiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi ţie pîrcălabe de la Tîntava şi voao tuturor sătenilor de şi altor oameni ce vă veţi afla şăzători pe acea moşie de acolo de la Tîntava a sfintii mitropolii.

Cătră aceasta vă fac domniia mea în ştire că ne spuse sfinţiia sa părintele mitropolitul cum că şădeţi pe acea moşie a sfintii mitropolii de vă odihniţi şi vă hrăniţi voi şi dobitoacele voastre şi nici un fel de ajutor nu daţi sfintii mitropolii pe cum dau alţii care şăd pe moşiile altor mănăstiri şi boiari.

Pentru care lucru, voi nu ştiţi că oricare oameni şăd pe moşiile mănăstirilor, au măcar şi ale boiarilor, clăcuescu şi dau ajutor, dar voi cum socotiţi şi şădeţi numai aşa şi nu lucraţi nimic? Mai multu nu vă lungescu domniia mea făr'decît iată că vă dăm tare poruncă să căutaţi de acum înainte oricîţi veţi fi şăzători pe acea moşie, să lucraţi sfintii mitropolii

https://biblioteca-digitala.ro

într-un an cinci zile, adecă la sécere zile doao şi la coasă zile trei, iar mai multu altă supărare nu vă va face. Şi aşa lucrînd acéste 5 zile, vă veţi odihni pe această moşie făr'de nici o supărare, măcar că oamenii care şăd pe moşiile altor mănăstiri şi boiari nu lucrează numai cîte 5 zile ci lucrează şi cîte 9 zile, iar sfinţiia sa v-au lăsat pe voi ca să lucraţi numai acéste 5 zile.

Aşijderea şi pentru orice sămănături aţi avea pe această moşie, să căutaţi să vă daţi dijma den toate după obicéi la omul sfintii mitropolii ce va fi orînduit acolo.

Ci dar, după cum vă poruncescu domniia mea să căutaţi de urmaţi poruncii domnii méle atît pentru acéste 5 zile ce v-au lăsat ca să lucraţi, cît şi pentru sămănăturile ce veţi avea pe această moşie şi pentru fînul ce veţi cosi să vă daţi toată dijma deplin, să nu faceţi într-altu chip. Iar nepohtind voi ca să lucraţi acéste 5 zile şi nedîndu-vă dijma, să aveţi a eşi după moşie ca să-şi pue sfinţiia sa alţi oameni. Să nu fie într-alt chip că neurmîndu poruncii domnii méle ca să lucraţi acéste zile şi să vă daţi dijma, nici nu veţi eşi după moşie, atunci să ştii tu pîrcălabe că voi trimite domniia mea de te va aduce pe tine şi pe o seamă de săteni cu treapăd aici şi vă vor pedepsi cu mare pedeapsă.

Într-alt chip să nu socotiţi. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iulie 2 dni, leat 7247 ⟨1739⟩
Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XXVI, doc. 1.
Orig. rom., pecete aplicată.

200

⟨Bucureşti,⟩ 2 iulie 1739

Neofit, mitropolitul Ţării Romîneşti, face cunoscut pîrcălabului şi megieşilor de pe moşia Tîntava că a obţinut poruncă scrisă de la domnie să presteze fiecare cîte cinci zile de clacă.

Neofit milostiiu bojiiu arhiepiscop i mitropolit Ungrovlahiscoe.

† Pîrcalabe de la Tîntava i voao megiiaşilor cîţi vă aflaţi lăcuitori pă această moşie, de la dumnezeu vă pohtim pace, sănătate, viaţă curată şi spăsenie sufletească, iar de la smerenia noastră de obşte vă trimitem molitvă şi blagoslovenie.

Dupre aceasta vă facem în ştire că după nesupunerea ascultării voastre dupre cum să cădea ca să clăcuiţi sfintei mitropolii, căci şădeţi pă moşii de vă odihniţi şi vă paşteţi dobitoacele voastre, am înştiinţat pă măria sa vodă, şi măria sa iată că au făcut luminată cartea mării sale de poruncă ca să aveţi a clăcui fieştecare din voi cîte cinci zile. Care carte iată că vă o trimisem să o vedeţi şi să înţelegeţi mai pre largu porunca mării sale. Ci iată că vă poruncim megiaşilor, noi acii pă acea moşie arături sau mai pre înprejur nu avem, făr'decît fîn în livezi, pă moşiia dă acii, ci fieştecare din voi să aveţi cîte trei zile a cosi şi doao

https://biblioteca-digitala.ro

zile a strînge fînul, şi la această treabă rînduim ispravnic pă Climent iermonahul, ci spre ocîrmuirea învăţăturii lui să urmaţi şi apoi făcînd cu sîrguinţă porunca noastră, dupre cum mai vîrtos luminată porunca mării sale lui vodă vă porunceşte şi de la smerenia noastră veţi avea molitvă şi blagoslovenie şi vă ertăm de groaznecul şi înfricoşatul blestem ce pusésem asupra voastră.

Aceasta, şi fiţi blagosloviţi.

Iulie 2 dni, leat 7247 ⟨1739⟩

Iar de nu veţi asculta, de la domnie mare pedeapsă veţi petréce şi de la noi şi mai mare şi înfricoşat blestem veţi lua şi vă vom scoate afară den biséricä ca pre nişte mădulari netrébnice.

Neofit al Ungrovlahiei ⟨m. p.⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XXVI, doc. 2.
Orig. rom.

201

22 august 1739

Popa Constantin din Lăcusteni, care înjurînd pe ispravnicul mănăstirii Sadova, venit să ia dijma de pe moşia Dobreşti, a fost pedepsit de episcop, dă zapis egumenului obligîndu-se a nu se mai opune la strîngerea recoltei.

Zapisul lui Popa Constandin ot Lăcusténi, către mănăstire, pentru dijma după moşia Murgaşi.

Adecă eu popa Constandin ot Lăcusténi, ⟨dat-am⟩ zapisul mieu la cinstita mîna sfinţii sale părintelui egumenu chir Teodosie al sfintei şi dumnezeeşti mănăstiri Sadovei, cum să se ştie că viind acum ispravnicul sfinţii sale ca să caute dijma ce are pe moşia Dobreşti, iar eu ca un om rău am sărit de am făcut pricină înjurînd pe ispravnic şi ispravnicul spuind sfinţiiei sale, sfinţia sa egumeu Teodosie au fost înştiinţat pe prea sfinţia sa părintele chir Climent, episcopul Rîmnicului, de această sudalmă ce am fost făcut eu. La care eu cunoscînd că am făcut foarte mare greşală, m-au dus trimisul prea sfinţii sale părintelui episcopului cu mare treapăd foarte greu. Şi după toată pedeapsa şi canonul ce am luat, era să mă bată în tîrg, iar alţi părinţi şi vecini s-au rugat prea sfinţii sale ca să mă erte de bătae şi să viu să caz cu rugăminte la părintele egumenu să mă erte şi m-au ertat. Iar de acum înainte, de voiu mai sudui au pă părintele egumenu au pă ispravnicul sfinţii sale au măcar pă altcineva, să fie volnic cu acest zapis al meu să mă ducă la prea sfinţia sa părintele episcopu să-mi ia cinstea şi pedeapsa precum va fi vina şi voiu face, întărind subt a mea iscălitură mai jos ca să să crează.

August 22, 1739

Eu popa Constandin ot Lăcusténi, Caramliu Maşa martor, Costandin isprav⟨nic⟩ Rîioşanu martor, Oprea Lăcusteanu martor, popa Anghel protopopu martor

Acad. R.P.R., pach. CMLXX, doc. 100.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 1 iulie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează egumenului mănăstirii Sfîntul Ioan din Bucureşti să ia dijma de la toţi oamenii de pe moşia Vlădeni (Ialomiţa), fiind sat domnesc, şi să-i oblige la şase zile de clacă pe an fiecare păstrînd şi monopolul vinului.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi. De vréme ce moşiia mănăstirii S⟨fe⟩ti Ioan ce să chiamă Vlădénii în sud Ialomiţa iaste sat domnescu, să fie volnic egumenul cu cartea domnii méle, de la toţi oamenii cîţi ver fi şăzători pe acea moşie să ia dijma din toate bucatele ce vor fi avînd după obicéi, şi să-i clăcuiască toţi oamenii într-un an cîte şase zile de om, altă supărare să nu le facă.

Şi să aibă egumenul a-şi vinde vin pe moşie, iar vin domnescu să nu să vînză, nici pîrcălabul, nici săténii, nici alţii.

Pentru care iată că vă poruncim domniia mea voao tuturor oamenilor cîţi vă aflaţi şăzători pe această moşie ce mai sus iaste numită, toţi să aveţi a-i clăcui şi a vă da dijma din toate bucatele ce veţi fi avînd pe acea moşie; nimeni din voi să nu vă puneţi împotrivă a nu împlini céle ce⟨-s⟩ mai sus zise, că oricare din voi nu s-ar supune poruncii domnii méle, unii ca aceia vor avea certare de cătră domniia mea. Într-alt chip nu va fi că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iulie 1 dni, leat 7248 ⟨1740⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vistier

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan Bucureşti, pach. V, doc. 55.
Orig. rom., pecete aplicată.

203

⟨Bucureşti,⟩ 16 iulie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă călugărilor de la schitul Plăviceni (Olt), carte de încuviinţare să ia de la toţi oamenii de pe moşie dijma după obicei, să-i oblige la şase zile de clacă şi să aibă monopolul vinului în cîrciumi.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi călugăraşilor de la schitul Plăvicénii ot sud Olt, ca să fie volnici cu cartea domnii méle pentru oamenii ce şăd pe moşiia mănăstirii, cîţi vor fi şăzători pe moşie, de la toţi oamenii să-şi ia dijma din toate bucatele ce vor fi avînd, după obiceiu. Şi să-i clăcuiască toţi oamenii într-un an cîte 6 zile de om, altă supărare să nu le facă. Şi să aibă a-şi vinde numai vinurile mănăstirii pen cîrciume, iar vinuri domneşti sau pîrcălabul sau sătéan să nu aibă voe să vînză; nici călugării să nu aibă voe să înparţă vinul de la oameni în silă, ci să-l pue în cîrciumă să să vînză.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care iată că poruncim domniia mea voao tuturor oamenilor, cîți vă aflați şăzători pe acea moşie ce mai sus iaste numită, să aveți a-i clăcui şi a da dijma din toate bucatele ce veți fi avînd pe acea moşie. Nici unii din voi nim⟨eni⟩ [1] să nu vă puneți împotrivă a nu împlini céle mai sus zise, că orcare din voi nu s-ar supune poruncii domnii méle, unii ca acéia vor petrece de către domniia mea certare.

Intr-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩, saam rece gospodstva mi.

Iulie 16 dni, 7248 ⟨1740⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vist⟨ier⟩

Acad. R.P.R., pach. DXCIV, doc. 56
Orig. rom., pecete aplicată.

204

București, 18 iulie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de volnicie epitropului mănăstirii Coltea din București să ia de la moșiile Lichirești și Stelnica (Ialomița), dijma din produse după obicei și suhatului.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davah gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi lui chir Trandafir, epitropul de la sfînta mănăstire ce să cheamă Coltea de aici din orașul domnii méle din București, ca să fie volnic cu cartea domnii méle să aibă a-și strînge toată dijma după moșiia Lichirești i Stélnica ot sud Ialomița, veri din ce bucate s-ar afla pă acéste moșii, din grîu, din orz, din mălai au din ovăzu, din porumbu i din alte sămănături, din toate și din finéțe după obicéiu. Aşijderea și din suhaturi i de vită, de stupi i de rîmători sau veri din ce, de la tot omul ce ar avea bucate pe acéste numite moșii, să aibă a lua dijma după obicéiu ori de la ce om ar fi, ori striini, ori pămînténi, ori căp⟨itani⟩, ori slujitori sau verice féli de om ar fi, de la toți să aibă a lua dijma după obicéiu pînă la una și să o strîngă pe seama sfintei mănăstiri ca să fie pentru hrana și chiverniseala bolnavilor săraci ce să află totdeauna în spital.

Drept acéia poruncescu domniia mea și voao celor ce aveți bucate pă acéste moșii, văzînd cartea domnii méle toți să căutați să vă dați dijma ce v-ar face după obicéiu, că cine ar sta împotrivă a nu-și da dijma, unul ca acela să știe că-și va da toată dijma fără voia lui și va petréce și certare de către domniia mea. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Iulie 18 dni, 7248 ⟨1740⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 62.
Orig. rom. pecete aplicată.

[1] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 18 iulie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează mitropolitului să aibă la Bolboşani 32 de oameni şi la Oreviţa 95, care, ca şi celelalte moşii ale mitropoliei, trebuie să dea dijma după obicei şi să facă şase zile de clacă pe an.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod. ⟨Davat⟩ gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi, sfinţii salé părintelui mitropolitului ca să fie volnic cu cartea domnii mélé să aibă a ţiné la moşia Bolboşanii sud Mehedinţi liude 32 i la moşia Orioviţa [1] ot tam liude 95 ce sînt şăzători cu aşezămîntul pré acéste moşii, să-şi ia dijma dă toate bucatele ce ar fi arătură pe moşiile mitropoliei după obicéiul şi să lucréze fieşcari care [2] om pe an zile şase, iar altă supărare să nu lé facă.

Şi nimeni să nu fie volnic a vindé vin pe moşiile sfintei mitropolii, nici vin domnăscu, nici boerescu, nici pîrcălăbescu, nici birnicescu, nici măcar ce fel dă om ar fi, fără numai să vînză vinuri pă la cîrciumele mitropoliei, dar nici cu sila să n-aibă voe a lăpăda vin la vreun om, fără numai să să vînză.

Drept aceia poruncescu domniia mea şi voao celor ce aveţi arături pe moşiile sfintei mitropolii, toţi să aveţi a vă da dijma pînă la una, atît di toate bucatele cît şi dîn fînuri. Aşijderea cei ce sînteţi şăzători pă moşiile sfintei mitropolii cu aşăzămîntul, fiştecarile să lucraţi aceste zile ce sînt scrise mai sus, că oricarelé dăn voi nu se vor supuné poruncii méle să-i lucréze zile de clacă, unii ca aceia să vor pedepsi dă cătré domniia mea, că aşa iasté porunca domniei mélé. I⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iul⟨ie⟩ 18 dni, leat 7248 ⟨1740⟩
Io Costandin voevoda, milostiu bojiiu gospodin

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCXCV, doc. 20.
Orig. rom., pecete aplicată.

206

Bucureşti, 11 august 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Sfîntul Ioan din Bucureşti să ia dijma după obicei de la oamenii de pe moşiile Creţeştii şi Bercenii (Ilfov), să-i oblige a face fiecare cîte şase zile de clacă, şi să aibă monopolul vinului în cîrciumi.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi sfinţii sale părintelui egumen de la sfînta mănăstire Sfetii Ioan de aici din oraşul domnii méle den Bucureşti, ca să fie volnec cu această carte a domnii méle pentru cîţi oameni sînt şăzători

[1] Corect: Oreviţa.
[2] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

cu aşăzămîntul lor, pe moşiia sfintii mănăstiri ce să chiamă Creţeştii i Bărcénii din sud Elfov, să-şi ia dijmă den toate bucatele ce ar fi arătură pe acéste moşii după obiciai, şi să-i lucréze fieştecare om pe an zile 6, iar mai mult altă supărare să nu le facă.

Şi nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moşiile aceste, nici vin domnescu, nici vin boeresc, nici pîrcălăbesc, nici birnic⟨esc⟩, nici măcar ce fel de om ar fi, făr'decît să s⟨e⟩ vînză vinul pe la cîrciumele mănăstirii, dar cu sila să n-aibă voe a lepăda vin pe la vreun om, fără cît numai în cîrciumă să s⟨e⟩ vînză. Drept acéla să fie volnec...[1]

Poruncescu domnia mea şi voao celor ce aveţi arătură pe moşiile acéste, toţi să aveţi a vă da dijma pîn'la una, atît din toate bucatéle cît şi din finéţe. Aşijderea şi cei ce sînteţi şăzători pe moşie cu aşăzămîntul, fieştecare să lucraţi acéste zile ce scrie mai sus, că oricare den voi nu să vor supune poruncii domnii méle să lucréze zile de clacă, unii că acéia să voar pedepsi de către domnia mea, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Avgust 11 dni, leat 7248 ⟨1740⟩
Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vistier

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan Bucureşti, pach. I, doc. 23.
Orig. rom., pecete aplicată.

207

⟨Bucureşti,⟩ 4 septembrie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte lui Tanasie biv vel şătrar, stăpînirea asupra oamenilor ce locuiesc pe moşia sa, Dărăşti, luîndu-şi dijma după obicei, iar zilele de clacă ale fiecărui locuitor să fie 12 pe an.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi credinciosului boiariului domnii méle, Tanasie biv vel şătrar, ca să aibă a stăpîni pe toţi oamenii ce şăd la Dărăşti pe moşiia dumisale ot sud...[2] şi să aibă a-şi lua dijma din toate bucatele ce ar fi arătură pe moşie, după obicéi şi să-i lucréze fieştecare om pe an zile 12, iar altă supărare să nu le facă.

Şi nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moşiia dum⟨isale⟩ nici vin domnescu, nici pîrcălăbescu, nici birnicescu, nici măcar ce fel de om ar fi, făr' de numai să s⟨e⟩ vînză vinul pe la cîrciumile dumisale, dar nici cu sila să nu aibă voe a lepăda vin la vreun om, fără numai în cîrciume să s⟨e⟩ vînză.

Drept acéia, poruncescu domniia mea şi voao tuturor oamenilor cîţi veţi fi cu aşăzămîntul vostru pe moşiia credinciosului boiariului domnii méle ce scrie mai sus, văzînd cartea domnii méle să căutaţi cu toţii să vă supuneţi şi să ascultaţi de dumnealui şi toţi să aveţi a vă da dijma pîn'la una, atîta din toate bucatele cît şi din fînuri, şi fieştecare să lucraţi

[1] Aşa în text.
[2] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

acéste zile ce scrie mai sus, că oricare din voi nu să vor supune poruncii domnii méle, unii ca aceia bine să ştie că rea scîrbă şi mare certare vor petréce de cătră domniia mea.

Intr-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Sept⟨embrie⟩ 4 dni, 7249 ⟨1740⟩
Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XXV, doc. 4.
Orig. rom., pecete aplicată.

208

19 septembrie 1740

Costache biv vel căpitan şi B. Otetelişanu, din porunca domnului, judecă pricina egumenului de la Arnota cu rumînii din Bogdăneşti (Vîlcea), Andrei şi Mărin cu cetaşii lor, care au construit două mori pe riul Hurez, spunînd că ei se ştiu moşneni, şi-i dă „rămaşi", ca să-i stăpinească mănăstirea ca rumîni şi egumenul să-i despăgubească de cheltuiala cu morile.

Din porunca măriei salle lui vodă.

Am luat sama părintelui egumenul Elarion a sfintei mănăstiri Arnotei cu rumînii din satul mănăstirii Arnotei anume Bogdăneşti, sud Vîlcea, anume Andrei şi Mărin cu cetaşii lor, care aceşti rumîni au fost mersi de au dat jalbă la măria sa vodă împotriva zisului mai sus egumen, zicînd că avînd ei 2 mori în rîul Hurezilor în hotarul Bogdăneştilor Arnotei în care au şi ei moşie megieşească, iar părintele egumenul arnoţanul ar fi mersi de au tăiat o moară. Care viind înaintea noastră amîndoao părţile de faţă, am cerut întîi la acei rumîni mai sus-zişi, ca să-şi scoaţă scrisorile ce vor avea de moştenire într-acel hotar al Bogdăneştilor Arnotei, şi nici o scrisoare n-au avut, fără cît răspundea cum că aşa au pomenit ei de la părinţii lor în zilele altor egumeni de mai'nainte, că au ţinut ei mori într-acel hotar pe acel rîu pentru chivernisala lor şi n-au avut nici opreală de cătră egumeni, iar egumenul au răspunsi că niciodat' acea voe n-au avut ca să ţie ei mori în moşia mănăstirii, pentru aceia le-au stricat moara.

Şi au scos un zapis al Predei postelnic Rudeanul cu fraţii lui, Tudosie i Staico, feciorii lui Staico paharnic din Ruda, de vînzare, cum că au vîndut jumătate de sat din Bogdăneşti cu toţi rumînii de peste tot hotarul sfintei mănăstiri Arnotei, cu leat 7144, şi iar au mai scos un hrisov al răposatului Matei vodă cu leat 7445. Şi cetindu-se înainte tuturor, îi arată cum că sînt rumîni cu moşie cu tot, iar nu cum au jăluit ei că sînt moşniani şi au moşiia lor osebită megieşească. Şi cercîndu-să şi neamul lor care din ce moş să trag, s-au adăvărat după datul sămii lor, o ceată din Stan Găvicioiul şi altă ceată din Barbul Golici care în zapisul de vînzare şi în hrisov să găsesc că numiţii asémenea cu tot neamul lor şi nici ei n-au putut tăgădui că nu sînt rumîni cu moşia Bogdăneştii, după cum scrie mai sus.

Deci văzînd noi că n-au nimic a răspunde împotrivă şi au umblat ca nişte oameni răi supărînd pă măria sa vodă, i-am dat rămaşi, că nu

https://biblioteca-digitala.ro

s-au căzut ei să facă mori pe moșia mănăstirii, fiind rumîni, ci să le întoarcă egumenul cheltuiala pă ce să va adăvăra prețul acelor mori, să rămîe pă sama mănăstirii.

Drept aceia am dat această carte a noastră părintelui egum⟨enului⟩ Elarion al sfintei mănăstiri Arnotei ca să aibă pace de cătră acești mai sus zișI rumîni. Aceasta.

Sept⟨embrie⟩ 19 dni, 7249 ⟨1740⟩

B. Otetelișan

Costache biv vel căpitan

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. IV, doc. 9.
Orig. rom.

209

⟨București,⟩ 29 octombrie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Rominești, hotărăște ca oamenii aflători pe moșia schitului Bălteni, metoh al mănăstirii Radu-Vodă, să lucreze șase zile de clacă pe an și să dea dijma din zece una, „după obiceiu", iar vinul locuitorilor să se vîndă numai după o prealabilă învoială cu ispravnicul mănăstirii.

Milostiiu bojiiu Io Costandin Neculae voevod i gospodar. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi cuviosului sfinții sale părintelui egumenului dăn sfînta mănăstire a Radului-Vodă, chir Macarie, ca să fie volnic cu această carte a domnii mele pentru cîți oameni sînt șăzători la schitul Bălteni ot sud Ilhov, care iaste metoh al sfintei mănăstiri, fieștecarele om să aibă a lucra clacа ce s-au orînduit de la domniia mea, într-un an de om zile 6, iar mai mult supărare să nu le facă, însă clacă iar nu lucru și să-și dea dijma moșii dăn zece una după obiceiu. Și să nu fie nimeni volnici a vinde vinurile lor pe moșiia mănăstirii fără cît numai vinurile mănăstirii să să vînză pă la cîrciume, iar să nu-l lepede pă la săraci cu sila. Iar de care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, oricare din oameni ar vrea ca să vînză vinu, întîi să să așaze cu ispravnicul mănăstirii ce va fi avînd acolo să-și dea adetul buții, după cum să vor putea învoi, și apoi să aibă volnicie a vinde.

Pentru care poruncim domniia mea voă tuturor oamenilor cîți sînteți șăzători pe această moșie a mănăstirii, văzîndu porunca domnii mele toți să fiți cu supunere și oricînd v-ar da poruncă ca ⟨să⟩ săriți la clacа mănăstirii, să fiți gata să o faceți, iar afară din clacа mănăstirii nici ispravnecului județului nici altuia nimănui nicidecum altă clacă să nu faceți, fără cît această clacă a mănăstirii să o faceți într-un anu. Iar carii din voi nu ar urma poruncii ca să clăcuiască zilele ce s-au rînduit de la domniia mea, ci ar sta cu vreo împotrivire, bine să știe că rea scîrbă și cercetare [1] va avea de către domniia mea.

Într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Oct⟨ombrie⟩ 29 dni, leat 7249 ⟨1740⟩

Arh. St. Buc., Ms. 256 (Condica m-rii Radu-Vodă), f. 233.
Copie rom.

[1] Corect : certare.

https://biblioteca-digitala.ro

210

⟨Bucureşti,⟩ 20 noiembrie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă încuviinţare egumenului mănăstirii Butoiul (Dîmboviţa), să oblige pe locuitorii de pe moşia Vlăduţu (Teleorman), să dea dijma după obicei, să presteze cîte şase zile de clacă pe an fiecare, şi să respecte monopolul mănăstirii asupra vinului.

† Milostiiu bojiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, cuviosului sfinţii sale, părintelui chir Anthim, egumenul de la mănăstirea Butoiul ot sud Dîmboviţa, ca să fie volnicu cu această carte a domnii méle pentru toţi oamenii cîţi vor fi şă⟨ză⟩tori pe moşiia mănăstirii Vlăduţu în sud Teleorman, fieştecare om să aibă a clăcui mănăstirii într-un anu de om zile şase, iar mai multă supărare să n'aibă, şi să-şi dea şi dijma din zéce, una, după obiceiu.

Şi să nu fie nimeni volnicu a vinde vinuri pă moşiia mănăstirii, făr'decît vinurile mănăstirii să să vînză în cîrciumă iar să nu le lépede pă la săraci cu sila. Iar de care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, vericare din săténi ar vrea să vînză vinu, întîi să s⟨e⟩ aşeze cu ispravnicul mănăstirii, ce va fi avînd acolea, ca să-şi dea adetul buţii, după cum să va putea învoi, şi aşa să aibă volnicie a vinde.

Drept acéia poruncim domniia mea voao tuturora oamenilor cîţi veţi fi şăzători pe această moşie a mănăstirii, văzînd cartea domnii mele, să căutaţi să vă supuneţi şi oricînd v-ar da poruncă pentru clacă, să căutaţi să săriţi să faceţi claca mănăstirii iar nu lucru[1], că neurmînd poruncii domnii méle, bine să ştiţi că vă veţi pedepsi de către domniia mea, că aşa iaste porunca domnii méle I i⟨spravnic⟩sam rece gospodstva mi.

Noem⟨vrie⟩ 20 dni, leat 7249 ⟨1740⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin.
Procit vel vist⟨ier⟩

Acad. R.P.R., pach. DXCI, doc. 83.
Orig. rom., pecete aplicată.

211

⟨Bucureşti,⟩ 20 noiembrie 1740

Constantin Mavrocorat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Butoiul (Dîmboviţa), să oblige pe oamenii aşezaţi pe moşia Rogoaze de la Cilieni să facă fiecare pe an cîte şase zile de clacă, „clacă iar nu lucru", să dea dijma după obicei şi să respecte dreptul de monopol.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davah gospodstvo mi siiu poveleniu gospodstva mi, cuviosului sfinţii sale părintelui chir Anthim, egumenul de la mănăstirea Butoiul sud Dîmbo-

[1] Adaos deasupra rîndului: „iar nu lucru".

https://biblioteca-digitala.ro

vița, ca să fie volnicu cu această carte a domnii méle, pentru toți oamenii cîți vor fi șezători pă moșiia mănăstirii, Rogoaze de la Cilie⟨ni⟩, fieștecare om să aibă a clăcui mănăstirii într-un anu, de om zile șase, iar mai multă supărare să nu aibă și să-și dea și dijma din zéce, una, după obiceiu.

Și să nu fie nimeni volnic a vinde vinuri pe moșia mănăstirii, făr'decît vinurile mănăstirii să să vînză în cîrciumă, iar să nu lépede pă la săraci cu sila. Iar de care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, vericare din săteni ar vrea să vînză vinu, întîi să se așaze cu ispravnicul mănăstirii ce va fi acolea, ca să-și dea adetul buții după cum să va putea învoi și așa să aibă volnicie a vinde.

Dreptu acéia, poruncim domnia mea voao tuturor oamenilor cîți veți fi șăzători pă moșiia mănăstirii, văzînd cartea domnii méle, să căutați să săriți să faceți claca mănăstirii iar nu lucru [1], că neurmînd poruncii domniei méle, bine să știți că vă veți pedepsi dă către domniia mea, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Noem⟨vrie⟩ 20 dni, leat 7249 ⟨1740⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vist⟨ier⟩

Acad. R.P.R., pach. D, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

212

⟨București,⟩ 10 decembrie 1740

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare egumenului mănăstirii Mislea să oblige pe oamenii ce locuiesc pe moșia Greaca să presteze cîte șase zile de clacă pe an, „însă clacă iar nu lucru", să dea dijma după obicei și să respecte monopolul mănăstirii asupra vinului.

Cartea mării sale Io Costandin Nicolae voevod pentru moșia de la Greaca, a clăcui oamenii cîte 6 zile, leat 7249 ⟨1740⟩ dichemvrie 10.

† Cuviosului sfînt⟨it⟩ părintelui egumen de la sfînta mănăstire Mislea, chir Anthim, ca să fie volnec cu această carte a domnii mele pentru toți oamenii cîți sînt șăzători pe moșia mănăstirii la Greaca ot sud Vlașca, fieștecare om să aibă a clăcui într-un anu de om 6 zile, însă clacă iar nu lucru și claca să nu o facă tot deodată ci pe rîndu, la seciră, la coasă și la arătură, iar mai mult supărare să nu le facă și să-și dea și dijma pămîntului din zece una după obiceiu.

Și să nu fie nimini volnic a vinde vinu pe moșia mănăstirii fără cît vinurile mănăstirii să s⟨e⟩ vînză în cîrciume, iar să nu-l lepede pe la săraci cu sila. Iar de care cumva nu va avea vinuri mănăstirea ca să vînză, oricare din oameni ar vrea să vînză vin, întîi să-și așaze cu ispravnicul mănăstirii ca să-și dea adetul buții după cum să vor putea învoi și apoi să aibă volnicie a vinde.

[1] Adaos deasupra rîndului: „iar nu lucru".

https://biblioteca-digitala.ro

Drept aceia poruncim domnia mea voao tuturor oamenilor cîți sînteți lăcuitori pe această moșie, văzîndu porunca domnii mele, oricînd va veni vremea ca să vă dea poruncă să faceți claca, să săriți să clăcuiți, să nu stați cu împotrivire, că oricare nu să va supune poruncii domnii mele, bine să știe că să va pedepsi de către domniia mea. Într-alt chip să nu fie. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Procit vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., Ms. 466 (Condica m-rii Mislea), f. 31 v.
Copie rom.

213

11 decembrie 1740

Mărturia mai multor locuitori dată egumenului de la Sărăcinești, pentru livada mănăstirii pe care o revendică moșnenii din Păușești.

Noi carii mai jos ne vom pune numele, dat-am această carte de mărturisanie a noastră, la mîna sfinții sale părintelui sărăcinescul, precum să s⟨e⟩ știe că fiind pricină pentru o livade care o au stăpînit-o tot mănăstirea, iar acum să scoală moșténii din Păușăști de o cosesc, noi așa știm pentru acea livade, că au stăpînit-o tot mănăstirea din pomeneala noastră. Și așa știm și mărturisim, că am auzit de la bătrîni, că acel pămînt au fost al unui om ce l-au chiemat Damiian. Și acel om au fost rumîn mănăstirii Sărăcineștilor, apoi dumnealor boiarii la moartea lor, au ertat toți rumînii, iar pămînturile lor le-au lăsat mănăstirii și au stăpînit tot mănăstirea.

Iar în vrémea cînd era un egumen Chiril, s-au sculat părinții acestor oameni și au zis că vor să ia acel pămînt, că iaste de la neamul lor. Iar acel numit egumen, au mers la sfinția sa părintele episcopul chir Damaschin și sfinția sa așa au răspunsu, să le dea carte de afurisanie pre spunerea lor, și priimindu-o să ție acel pămînt și ei n-au îndrăznit să ia cartea, ci au stăpînit tot mănăstirea, precum și mai nainte.

Iar de ceia parte de rîu, despre valea de brădet, au fost zălojit moșténii din Păușăști, din hotarul mănăstirii în jos, un codru de moșie, siliște pe luncă, și au stăpînit-o mănăstirea pînă la un egumen Daniil. Apoi fiind acel Daniil egumen, au cerut bani și moșténii au dat banii și au luat moșiia aceia lunca de seliște, pîn' în valea de brădet. Aceasta știm și mărturisim cu sufletele noastre.

Iar pentru un codru de pămînt din Zbîrglezu, știm că l-au stăpînit tot mănăstirea pînă la părintele egumen Pahomie. Iar atunci au făcut un Grigorie vinetic casă, care ținea de Păușăști și-și da dijma și-și făcea claca la mănăstire, iar odată s-au ispitit niște oameni din Păușăști a nu-l lăsa să-și dea dijma la mănăstire, iar cel mai sus numit egumen îndată au trimis un călugăr al mănăstirii și cu țigani și i-au surpat casa și i-au aprins alte neméstii, pînă au venit acel om, Grigorie, de s-au rugat de l-au mai lăsat să șază acolo și iar au stăpînit mănăstirea. Iar acum murind oamenii cei bătrîni ai satului Păușăștii, să scoală acum alții mai

https://biblioteca-digitala.ro

tineri şi împresoară moşiia mănăstirii, iar noi aşa ştim şi mărturisim, cum acéste pămînturi le-au stăpînit mănăstirea, şi am dat această carte de mărturisanie.

Dechem⟨vrie⟩ 11 dni, 7249 ⟨1740⟩

Eu popa Ştefan martor, eu diiacon Crăciun martor, eu Berinca din Păuşăşti martor, eu Badea din Sărăcineşti, eu Gherghe Păuşescu martor, eu Matei Topor Păuşăscu martor, eu Pătru din Păuşăşti martor, eu Preda Brădeanul martor, eu Tănasie Brădean⟨ul martor⟩

Arh. St. Buc., Ep. Rîmnic, pach. LX, doc. 25.
Orig. rom.

214

⟨Bucureşti,⟩ 27 ianuarie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă încuviinţare boierului Apostol, fost pircălab de curte, să oblige pe oamenii de pe moşiile sale: Poenari, Văleni şi Tărăceni (Dîmboviţa), să dea dijma după obicei, să presteze fiecare cîte şase zile de clacă pe an la diferite munci şi să respecte monopolul stăpînului asupra vinului.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodar zemle Vlahischiia. Davah gospodstvo mi siiu poveléniiu gospodstva mi, slugii domnii méle Apostol ce au fost pircălab dă curte, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle, pentru toţi oamenii cîţi sîntu şăzători pe moşiile lui la sud Dîmboviţa: la Poenari, la Văléni i la Tărăcéni, fieştecarele om să aibă a-i face claca ce s-au hotărît de la domniia mea într-un an de om zile şase, însă clacă iar nu lucru şi această clacă să nu o facă tot deodată, ci pe rînd, la coasă, la sécere şi la arătură, iar mai multă supărare să nu aibă. Şi să-şi dea şi dijma pămîntului din zéce una după obicei.

Şi nimeni să nu fie volnic a vinde vinuri pe moşiia lui, fără cît vinurile lui să să vînză în cîrciumi, iar să nu-l lépede pe la săraci cu sila. Iar de care cumva nu va avea vinuri ca să vînză, vericare din oameni ar vrea să vînză vin, întîi să să aşaze cu ispravnicul lui, ce-l va fi avînd acolo, ca să-şi dea adetul buţii, după cum să vor putea învoi şi apoi să aibă volnicie a vinde.

Drept acéia poruncim domniia mea şi voao tuturor oamenilor cîţi sînteţi şăzători pe aceste moşii, văzînd porunca domnii méle să căutaţi să vă supuneţi şi la vrémea cea orînduită a clăcii să săriţi să faceţi claca cît⟨ă⟩ s-au hotărît de la domniia mea, că oricare din voi nu să va supune poruncii, bine să ştie că rea scîrbă şi certare va petréce de către domniia mea. Într-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 27 dni, leat 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vist⟨ier⟩

Acad. R.P.R., pach. CCCCLIX, doc. 179.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

215

⟨Bucureşti, 7 februarie⟩ 1741

Paragraful referitor la îndatoririle ţăranilor aşezaţi pe moşiile boiereşti şi mănăstireşti, cuprins în anaforaua boierilor privind reorganizarea ţării, întărită de C. Mavrocordat.

Pentru cei cu moşiile.

–Aşijderea fiind mare nedreptate a şădea oamenii şi a să hrăni pe moşiile mănăstirilor şi ale boierinaşilor celor neputincioşi şi megieşeşti, şi nefiind cu cale a ţinea numai unii oameni şi alţii să n-aibă nici un om, şi mai vîrtos, că acei cu moşiile a nu avea nici un ajutoriu şi folos de la oamenii cari şed pe moşiile loru, supuindu-să oamenii pe la alte sate mari, cine pe unde vrea, s-au socotit şi s-au hotărît cu dreptate, ca oricine pe a cui moşie va şădea, aceluia să-i clăcuiască şi să-şi dea dijma după obiceiu.

Arh. St. Buc., Suluri, 17.

Orig. rom., pergament.

Publicat în *Mercure de France*, pe 1742 şi de P. Teulescu, în *Arhiva română*, 1860, p. 60—77.

216

⟨Bucureşti,⟩ 23 februarie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, porunceşte pîrcălabilor şi locuitorilor din satele mănăstirilor din Ilfov să facă claca de arătură de primăvară după indicaţiile din „foaia pecetluită" a epitropilor.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi voao pîrcălabilor şi săténilor dup'în satele ce sînt şăzători pă moşiile mănăstirilor ot sud Ilfov. Vă facem domnia mea în ştire că acum viind vrémea de a să face claca de arătură de primăvară după hotărîrea ce am făcut domnia mea, fieştecarele sat, după cum îl vor fi aşăzat părinţii epitropi, să căutaţi să eşiţi cu plugurile să araţi claca, anume de orz de primăvară, după cum arată în foaia epitropilor cea pecetluită, dîndu părinţii egumeni sămînţa să o semănaţi. Aşijderea şi la célelalte zile de clacă ce s-au hotărît de la domnia mea, viind vrémea clăcii să nu staţi cu împotrivire ci să clăcuiţi după cum s-au hotărît de la domnia mea, că oricare nu să va supune poruncii, bine să ştie că să va pedepsi de către domnia mea, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.[1]

Fev⟨ruarie⟩ 23 dni, leat 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. I, doc. 3.

Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Din aceeaşi zi, o poruncă domnească avînd acelaşi conţinut, se adresa „pîrcălabilor i săténilor du pîn sate ce sînt şăzători pe moşiea mănăstirilor ot sud Ialomiţa i Muşcel i Teleorman" (Ibidem, M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 11). Aceeaşi poruncă domnească era trimisă la 1 martie locuitorilor de pe moşiile „mănăstirii Bistriţii ot sud Vîlcea, Argeş, Gorj" (Ibidem, M-rea Bistriţa, pach. LXXI, doc. 574).

https://biblioteca-digitala.ro

217

⟨Bucureşti,⟩ 7 martie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romineşti, interzice boierului Radu Otetelişanu să ademenească şi să ridice locuitorii din satul Şuşanii spre a-i muta la Oteteliş, deoarece Şuşanii sînt o aşezare veche a lui Ion Dîmboviceanu, vătaf de aprozi, care s-a plîns domniei.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi tuturor sătenilor den satul Şuşanii den sud Vîlcea al boerului domnii méle Iane Dîmboviceanu, vătaf za aprozi, ca să aibă a să ⟨a⟩păra cu cartea domnii méle de către Radul Otetelişanul carele ar fi umblînd pentru dînşii ca să-i rădice de acolea după moşiia Şuşanilor şi să-i aducă la Oteteliş pe moşiia lui, nici un feliu de supărare de către dînsul să n-aibă, nici să aibă a să amesteca la acest mai sus numit sat, pentru că ei şăd pe moşiia boerului domnii méle ce scrie mai sus şi iaste sat vechiu, în mai demainte vréme fiind al jupînésii lui.

Drept acéia poruncescu domniia mea şi ţie Radule Otetelişane, văzînd cartea domnii méle să cauţi să te fereşti de acest sat ce scriu mai sus, să nu cumva să înţeleg domniia mea că te atingi de vreun om sau faci satului vreo supărare măcar cîtuşi de cît, că apoi vei petréce mare pedeapsă de către domniia mea. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Mart 7 dni, leat 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. V, doc. 45.
Orig. rom., pecete aplicată.

218

⟨Bucureşti,⟩ 11 aprilie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romineşti, hotărăşte ca locuitorii din satele Tutana şi Vîlcelele, de pe moşia mănăstirii Tutana, metoh al mănăstirii Radu-Vodă, să nu fie supăraţi de ispravnicul viilor domneşti de la Dealul Piteştilor, ei avînd a face numai zilele de clacă obişnuite, cerute de egumen.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi pîrcălabului şi tuturor săténilor de la satul Tutana i Vîlcélile ot sud Argeş care sînt şăzători pe moşiia mănăstirii Tutana, metoh sfintei mănăstiri Radului-Vodă, ca să aibă a să apăra cu această carte a domnii mele de către ispravnicul viilor domneşti ce iaste orînduit dupe lucru viilor de scaun, la Dealul Piteştilor, nici un fel de supărare să nu aibă, fără numai claca lor, după hotărîrea ce am făcut domniia mea, să aibă a clăcui zilele de clacă mănăstirei Tutana, la coasă, la secere şi la arături, iar mai mult supărare nimeni de nimic să nu le facă. Că oricare s-ar ispiti a le face supărare peste cartea domnii méle, unul ca acela bine

https://biblioteca-digitala.ro

să știe că rea scîrbă și certare va avea de către domniia mea. Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ap⟨rilie⟩ 11 dni, 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. XIX ter, doc. 23.
Orig. rom., pecete aplicată.

219

⟨București,⟩ 16 aprilie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește pîrcălabilor și sătenilor de pe moșiile din Dolj ale mănăstirii Zlătari să presteze claca după hotărîrea domnească, dîndu-i dijma după obicei.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod gospodar zemli Vlahischiia. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi voao pîrcălabilor i sătenilor din satele care sînteți șăzători pe moșiile mănăstirii ot sud Dolj. Către aceasta vă facem domnia mea în știre pentru claca mănăstirii, după hotărîrea ce am făcut domniia mea, să căutați la vremea cea orînduită a clăcii să nu stați cu vreo înpotrivire, ci dîndu-vă poruncă părinții egumeni, să săriți să clăcuiți la coasă, la secere și la arătură, oricare clacă la vremea ei să o faceți dîndu-vă și dijma din zéce una după obicei, că neurmînd poruncii domnii méle și ne-am înștiința domnia mea că n-ați urmat și nu v-ați supus ca să clăcuiți zilile ce s-au hotărît de la domnia mea, bine să știți că nu numai vom trimite domnia mea de veți face claca făr' de voia voastră ci vă veți și pedepsi de către domnia mea. Într-alt chip nu va fi, pentru că așa iaste porunca dumniei méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi. [1]

Ap⟨rilie⟩ 16 dni, 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodar

Arh. St. Buc., M-rea Zlătari, pach. II, doc. 36.
Orig. rom., pecete aplicată.

220

⟨București,⟩ 16 aprilie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește pîrcălabilor și locuitorilor din satele așezate pe moșiile mănăstirii Bistrița să presteze claca la vremea ei și să-și dea dijma „den zece una după obiceiu"

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, voao pîrcălabilor i sătenilor de pe la satele care sînteți șezători pe moșiile mănăstirii Bistriții ot sud... [2] Către aceasta vă facem domnia mea în știre pentru claca mănăstirii, după hotărîrea ce am făcut domnia mea, să căutați la vrémea cea orînduită a

[1] Uu document cu același text, dat a doua zi, pentru moșiile mănăstirii Motru (Ibidem, Ms. 252, Condica m-rii Motru, f. 178).
[2] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

clăcii să nu staţi cu vreo împotrivire, ci dîndu-vă poruncă părinţii igumeni, să săriţi să clăcuiţi, însă la coasă, la sécere şi la arătură, fieştecare clacă la vrémea ei să o faceţi, dîndu-vă şi dijma bucatelor den zéce una, după obicéiu, că neurmînd poruncii domnii méle şi ne-am înştiinţa domniia mea cum că n-aţi urmat şi nu v-aţi supus să clăcuiţi zilele ce s-au hotărît de la domnia mea, bine să ştiţi că nu numai vom trimite domnia mea de veţi face claca fără de voia voastră, ci vă veţi şi pedepsi de cătră domnia mea. Intr-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ saam rece gospodstva mi [1].

Apr⟨ilie⟩ 16 dni, leat 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXVI, doc. 575
Orig. rom., pecete aplicată.

221

⟨Bucureşti,⟩ 18 aprilie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Sf. Ioan din Bucureşti să stăpînească 18 oameni de la Berceni ce locuiesc pe moşia mănăstirii şi pe toţi cei ce locuiesc pe moşia Creţeşti, obligîndu-i la şase zile de clacă şi la dijmă după obicei.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodar zemli Vlahischie. Davah gospodstvo mi sie poveleniiu gospodstva mi, cuviosului sfinţii sale părintelui egumen de la mănăstirea Sfetii Ioan, chir Daniil, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să ia întru stăpînirea mănăstirii liude 18 de la Bercéni, ce sînt şăzători pe partea de moşiie a mănăstirii şi pe toţi oamenii ciţi sînt şăzători pe moşiia Creţeştii ot sud Elhov, să fie aceşti oameni ai mănăstirii şi să-şi pue pîrcălab. Şi fieştecare om să aibă a face claca ce s-au hotărît de la domniia mea, într-un an de om zile şase, însă clacă iar nu lucru. Şi această clacă să nu o facă tot deodată ci pe rînd, la coasă, la sécere şi la arătură şi să-şi dea şi dijma pămîntului din zéce una după obicei, iar mai mult supărare să nu aibă.

Şi nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moşiia mănăstirii făr⟨ă⟩ cît vinurile mănăstirii să să vînză în cîrciumă, iar să nu le lépede pe la săraci cu sila. Iar de care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, vercare din oameni ar vrea să vînză vin, întîi să să aşaze cu ispravnicul mănăstirii să-şi dea adetul buţii după cum să vor putea învoi şi apoi să aibă volnicie a vinde.

Drept acéia poruncim domniia mea voao tuturor oamenilor cîţi sînteţi şăzători pe acéste moşii, văzînd porunca domnii méle, să căutaţi să vă supuneţi şi la vrémea cea orînduită a clăcii să săriţi să clăcuiţi zilele de clacă ce s-au hotărît de la domniia mea, că oricare din voi nu să vor supune poruncii domnii méle, bine să ştie că să vor pedepsi de către

[1] Aceeaşi poruncă este repetată la 17 aprilie 1741 „pîrcălabilor i sătenilor de pe la satele care sînteţi şăzători pe moşiile mănăstirii Cotrăcianilor"... (Ibidem, M-rea Cotroceni, pach. XXVII, doc. 12).

https://biblioteca-digitala.ro

domniia mea. Într-alt chip nu va fi că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 18 dni, 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan din București, pach I, doc. 24.
Orig. rom., pecete aplicată.

222

⟨București,⟩ 20 aprilie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, împuternicește pe epitropul mănăstirii Colțea să oblige pe toți oamenii de pe moșiile Slănic, Vărbilău și Prăjani, afară de „ciocănași", să presteze „clacă iar nu lucru" și să dea dijma după obicei, respectînd monopolul mănăstirese asupra vinului.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodar zemli Vlahiscoie. Davah gospodstvo mi sie poveléniiu gospodstva mi lui Costandin, epitropul sfintei mănăstiri de la Colțea, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle pentru oamenii de la Slănic i de la Vărbilău i Prăjani, afară din ciocănașii care își fac clacа bolovanilor lor de sare după obicei, iar ceialalți oameni, fieștecarele să aibă a face clacа ce s-au hotărît de la domniia mea, într-un an de om zile..[1] însă clacă iar nu lucru. Și această clacă să nu o facă tot deodată, ci pe rîndu, la coasă, la sécere și la arătură. Și să-și dea și dijma din zéce, una, după obicéiu, iar mai multă supărare să nu aibă.

Și nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moșiia mănăstirei, fără cît vinurile mănăstirii să să vînză în cîrciumă iar să nu-l lépede pe la săraci cu sila. Iar dă care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, vericari din oameni ar vrea să vînză vin, întîi să să așaze cu ispravnicul mănăstirii ce-l va fi avînd acolo, ca să-și dea adetul buții după cum să vor putea învoi, și apoi să aibă volnicie a vinde.

Drept acéia poruncim domniia mea voao oamenilor cîți sînteți șăzători pe aceste moșii, afară din ciocănași, văzînd porunca domnii méle, să căutați să clăcuiți și să dați ascultare la vrémea cea orînduită a clăcii, să săriți să clăcuiți clacа ce s-au hotărît de la domnia mea, că oricare din voi nu să vor supune poruncii domnii méle, unii ca acéia bine să știe că rea scîrbă și certare vor petréce de către domniia mea.

Într-alt chip nu va fi, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 20 dni, 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vel vistier

⟨Adaos:⟩
Am întărit domniia mea și acum, 1762 noem⟨vrie⟩ 27 dni.
Vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 114.
Orig. rom., 2 peceți aplicate.

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

223

⟨Bucureşti,⟩ 27 aprilie 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romineşti, dă carte de încuviinţare mitropolitului Neofit să stăpinească pe toţi oamenii de pe moşia mitropoliei. Gluşov (Vlaşca), să le pună pîrcălab şi să-i oblige a presta fiecare cîte şase zile de clacă pe an, dînd şi dijmă după obicei, avînd mitropolia monopolul băuturilor în cîrciumi.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodar zemli Vlahischiia. Davat gospodstvo mi sie poveléniiu gospodstva mi, prea sfinţitului părintelui mitropolitul Ungrovlahiei, chir Neofit, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle, pentru toţi oamenii cîţi sînt şăzători pe moşiia sfintei mitropolii la Gluşov ot sud Vlaşca, să-i ia pe toţi întru stăpînirea sfintei mitropolii, şi să le pue pîrcălab, să fie sat al mitropolii. Şi fieştecare om să aibă a face claca ce s-au hotărît de la domniia mea. într-un an de om zile şase, însă clacă iar nu lucru. Şi această clacă să nu o facă tot deodată, ci pe rînd: la coasă, la secere şi la arătură, şi să-şi dea şi dijma pămîntului din zéce una, după obicei, iar mai mult supărare să nu aibă.

Şi nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moşiia făr' decît vinurile mitropolii să să vînză în cîrciumă iar să nu-l lépede pe la săraci cu sila. Iar de care cumva nu va avea mitropoliia vinuri ca să vînză în cîrciumă, vericare din oameni ar vrea să vînză vin, întîi să să aşaze cu ispravnecul ce-l va fi avînd mitropolia acolo, ca să-şi dea adetul după cum să vor putea învoi, şi apoi să aibă volnicie a vinde.

Drept aceia poruncim domniia mea voao tuturor oamenilor cîţi sînteţi şăzători pe această moşie, văzînd porunca domnii méle, să căutaţi să fiţi cu supunere şi să daţi ascultare la vrémea cea orînduită a clăcii, să săriţi să clăcuiţi zilele de clacă ce s-au hotărît de la domniia mea. Că oricare din voi nu să vor supune poruncii domnii méle, bine să ştie că să vor ţ.edepsi de către domniia mea. Intr-alt chip nu va fi, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.[1]

Ap⟨rilie⟩ 27 dni, 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin voevoda, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vel vistier

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CXI, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

224

⟨Bucureşti,⟩ 4 august 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romineşti, porunceşte ispravnicului de Argeş, Constantin postelnic Brusis, să oblige pe locuitorii din Sălătruc să presteze pentru mitropolie claca, să dea dijma şi să nu vîndă vinuri de ale lor.

Io Costandin Nicolae voevod bojiiu milostiiu gospodar zemle Vlahscoe. Boeriului domnii méle Costandin postelnic Brusis ispravnicul ot sud Argeş după plasa Argeşului, sănătate!

[1] O poruncă cu conţinut identic pentru moşia Sălătruc (Argeş), cu data de 6 mai 1741 (Ibidem, Ms. 133, f. 26).

https://biblioteca-digitala.ro

Iți facem domniia mea în știre că aici ne-am înștiințat domniia mea de la prea sfințitul părintele mitropolitul, cum că acolea într-acel județ ar fi avînd sfînta mitropolie o moșie ce să cheamă Sălătrucul pe care sînt oameni șăzători, satul Sălătrucul, și nu ar fi urmînd poruncii méle care s-au hotărît ca să facă claca, care s-au hotărît de la domniia mea, într-un an de om zile șase, nici dijma nu vor să-și dea, ci-și vînd și vinurile lor în silă și vinul sfintei mitropolii nu s-ar fi putînd vinde pentru vinurile lor.

Pentru care iată îți poruncim atît pentru vinuri nicidecum să nu-i îngăduești să-și vînză ei vinurile lor fără voia isprav⟨nicului⟩ sfintei mitropolii și pe cei ce vor fi vîndut să-și dea adetul buții pe cîte vor fi vîndut. Și pentru clacă să le stai asupră ca să o facă după poruncă după cum s-au hotărît. Aceasta, și fii sănătos! Și de nu vor fi urmat poruncii domnii méle să le faci certare.

Avgust 4 dni, 7249 ⟨1741⟩
Vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 133 (Condica Mitropoliei București), f. 26 v.
Copie rom.

225

⟨București,⟩ 10 august 1741

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, deleagă pe Constantin Brusis, ispravnic de Argeș, să caute și să aducă inapoi la siliștea Sălătrucului pe plăeșii mitropoliei spre a se cislui cu toții, după cum sînt așezați și în catastiful vistieriei.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davah gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, boiariului domniei méle Costandin Brusis, ispravnicul ot sud Argeș, ca să fie volnic cu această carte a domniei méle pentru cîți plăiași ținu de siliștea Sălătrucului, care să numește moșiia sfintei mitropolii de aici din București și vor fi șăzînd răsipiți cîte doi și cîte trei afară din siliștea satului, să aibă a-i lua pe toți ca să-i ducă să-i așaze în siliște dimpreună cu ceilalți oameni pe moșiia sfintei mitropolii și după alte moșii să-i ridice, ci să-i ducă pe loc să șază și să aibă a să cislui cu toții după cum sînt așăzați și în catastiful vistieriei, că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Av⟨gust⟩ 10 dni, leat 7249 ⟨1741⟩
Io Costandin Nicolae voevod, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vel vistier

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCCXIII, doc. 15.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

226

⟨Bucureşti,⟩ 22 septembrie 1741

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, porunceşte marelui ban al Craiovei să oblige pe locuitorii satului mănăstirii Vieroşul de peste Olt, a plăti zilele de clacă cîte 15 bani, cum s-au învoit cu egumenul.

O carte iar a lui Mihai Racoviţă voevod.

† Cinstit şi credincios boiariul domnii mele Antonachi Caliarhu vel ban al Craiovii, sănătate!

Pricina cărţii nu iaste alta, fără cît aicea la domniia mea au dat jalbă cuviosul egumen al sfintii mănăstiri Vierăşului, chir Mihail, zicînd că acolo peste Olt are sfînta mănăstire o moşie pe care iaste sat şăzător şi pentru claca cea obicinuită ce s-au hotărît pe an cîte 6 zile, s-ar fi aşăzat aici oamenii cu egumenul ca să-i plătească zio⟨a⟩ cu bani 15. Deci mergînd omul mănăstirii la dînşii n-au vrut să de nici un ban. Pentru care pricină şi la dumneata ar fi fost venit şi le-i fost poruncit ca să de plata zilelor după cum s-au tocmit cu zapis şi n-au vrut nicidecum să să supue. Pentru care iată şi acum, după jalba egumenului, scriem dumitale să-i aduci de faţă, şi dă vreme ce s-au aşăzat ei de bună voia lor ca să plătească zilele cu bani, dumneata să-i apuci să înplinească banii şî pentru claca de acum înainte încă să-i aşăzi cu egumenul, ca să nu mai jăluiască. Aceasta, şi fii dumneata sănătos!

Sept⟨emvrie⟩ 22 dni, leat 7250 ⟨1741⟩

Arh. St. Buc., Ms. 710 (Condica m-rii Vieroşul), f. 714v.
Copie rom.

227

15 octombrie 1741

Locuitorii din Stănislăveşti, moşia mănăstirii Cîmpulung, dau zapis egumenului pentru plata dreptului de a vinde vin, cîte 4 bani de vadra domnească, pe timp de zece ani, în sumă de 16 taleri şi jumătate, pe care au achitat-o.

Oc⟨tomvrie⟩ 15 dni, 7250 ⟨1741⟩

† Aşăzatu-ne-am cu sfinţiia sa părintile egumen chir Nicodim pentru zéci buţi ce avem obicéi să dăm pe an o bute, însă acésti buţi să avem a li da în zéce ani, zéci buţi. Fostu-s-au împlinit aceşti zéci ani şi au fost mai trecut piste zéce ani, trei, care şi aciştiia rugîndu-ni ni i s-au iertat şi pi acésti zéci buţi ne-am aşăzat cu sfinţiia sa părintile egumen de am dat de vadra domnească, po bani 4, de am plătit acésté zeci buţi, însă butea pă bani 200, care s-au făcut taleri 16 pol, 20, şi de acum înainte cînd să vor împlini iar zéce ani la vin a-i da iar zéce buţi noi au să le plătim cu bani.

Şi pentru credinţa ne-am pus iscăliturile şi numele mai jos ca să să crează.

† Eu popa Stănilă ot Stănislăveşti, Ionichie Piscupescul, eu popa Dumitraşco ot Davideşti, Dumitru Grecu, Preda Davidescu.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 105.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

București, 20 decembrie 1741

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește cămărașilor de ocnă, arendași ai ocnelor, să oblige pe ciocănașii de la Slănic, moșia mănăstirii Colțea, să-și facă anual claca de patru sute de ~~bolnaoi~~ bolovani, pe care mănăstirea este liberă să-i vîndă la orice negustor.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin zemle Vlahscoe. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi sfintei și dumnezeeștii mănăstiri de aici den orașul domniei méle din București ce să numéște Colțea, unde sînt spitalurile cu bolnavii săraci, ca să aibă a face în toți stimpii, ciocănașii, claca de sare bolovani 400, după cum au făcut și an și altădată, pentru căci șăd pă moșiia mănăstirii acolo la ocna Slănicului ot sud Saac cu casile lor și să țin pe dînsa și să hrănescu. Pentru aceasta sîntu datori de au obiceiu să facă această clacă de sare totdeauna.

Drept aceasta, poruncescu domniia mea și dumneavoastră cămărașilor de ocnă ce cumpărați ocnile de la domnie, să dați poruncă tare ciocănașilor ca să facă claca aceasta la vrémea ei cu bolovanii întregi și cu bătăturile lor, ca nu cumva a nu purta grija ciocănașii să o facă la vréme și după cum să cade, să s⟨e⟩ păgubească mănăstirea și spitalul cu bolnavii săraci. Și sarea aceasta a clăcii să fie mănăstirea volnică fără de opreală de nimeni, să o vînză la neguțătorii ce va găsi, după cum au vîndut-o și mai' nainte vréme. Și aceștea ce o vor cumpăra-o să o scoboare la fieștecare vad cu bună pace de cătră toți, căci fiind sfînta mănăstire stăpîna moșiei pre care iaste ocna aceasta a Slănicului, are voe osebită în toată vrémea să o vînză sarea aceasta ori la ce mușteriu va găsi. Că așa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

Dechem⟨vrie⟩ 20 dni, 7250 ⟨1741⟩
Io Mihai Racoviță voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Io Mihai voevod ⟨m. p.⟩
Procit vtori logofăt

⟨Adaos :⟩
Am întărit și domniia mea.

1762, noem⟨vrie⟩ 26
Vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 115.
Orig. rom., două peceți aplicate.

229

⟨București,⟩ 21 decembrie 1741

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, dă epitropului mănăstirii Colțea carte de volnicie pentru a obliga pe oamenii ce locuiesc pe moșiile Slănic, Vărbilău și Prăjani să presteze claca la coasă, secere și arătură, să dea dijma după obicei și să respecte monopolul mănăstiresc asupra vinului.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodar zemli Vlahscoe. Davah gospodstvo mi sie poveleniiu gospodstva mi, lui Costandin

https://biblioteca-digitala.ro

epitropu sfintei mănăstiri de la Colţea, ca să fie volnic cu această carte a domniei méle pentru oamenii de la Slănic i de la Vorbilău[1] i Prăjani, afară den ciocănaşii care îşi fac claca bolovanilor de sare după obiceiu, iar céilalţi oameni fieştecarele să aibă a face claca ce s-au hotărît într-un an de om zile ...[2], însă clacă iar nu lucru.

Şi această clacă să nu o facă tot deodată, ci pe rînd, la coasă, la sécere şi la arătură şi să-şi dea şi dijma den zéce, una, după obicei, iar mai multă supărare să nu aibă.

Şi nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moşiia mănăstirii, fără cît vinurile mănăstirii să să vînză în cîrciumă, iar să nu-l lépede pe la săraci cu sila. Aşijderea să nu aibă voe nici vameşii de la ocnă să pue vin să vînză în cîrciumă, fără cît după obiceiul ce l-au avut mai nainte, să aibă a-şi da vinul lor pă răboj pe la vătăşăii de ciocănaşi, mertice[3]. Iar de care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, vericare din oameni ar vrea să vînză vin, întîi să s⟨e⟩ aşaze cu ispravnicul mănăstirii ce-l va fi avînd acolo, ca să-şi dea adetul buţii după cum să vor putea învoi şi apoi să aibă volnicie a vinde.

Drept aceia, poruncim domniia mea, voao oamenilor cîţi sînteţi şăzători pe acéste moşii, afară din ciocănaşi, văzîndu porunca domniei méle, să căutaţi să clăcuiţi şi să daţi ascultare la vremea cea orînduită a clăcii, să săriţi să clăcuiţi claca ce s-au hotărît de la domniia mea, că oricarii den voi nu să vor supune poruncii domniei méle, unii ca aceia bine să ştie că rea scîrbă şi certare vor petréce de către domniia mea. Într-altu chip nu va fi, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Dechem⟨vrie⟩ 21 dni, 7250 ⟨1741⟩

Io Mihai Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 116.
Orig. rom., pecete aplicată.

230

⟨Bucureşti,⟩ 4 ianuarie 1712

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de pe moşiile mănăstirii Mihai-Vodă să presteze cîte şase zile de clacă pe an, la datele stabilite şi să dea dijma din zece una, iar pentru vînzarea vinului, sătenii să se înţeleagă mai întîi cu ispravnicii mănăstirii.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Răcoviţă voevod i gospodar zemli Vlahiscoe. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, sfinţii sale părintelui egumenului de la mănăstirea lui Mihai-Vodă, chir Grigorie, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle pentru toţi oamenii cîţi sînt şăzători pe moşiile sfintei mănăstiri, ce să cheamă: Ogrăzéni i Sloboziia domnească i Brobodiţii i Dragomireşti i Lunca i Ciocăneştii de la Baltă, să-i ia pe toţi întru stăpînirea sfintei mănăstirii şi fieştecare om

[1] Corect: Vărbilău.
[2] Loc alb.
[3] Cuvîntul „mertice", adăugire ulterioară cu altă cerneală.

https://biblioteca-digitala.ro

să aibă a face claca ce s-au hotărît de la domniia mea într-un an de om zile șase. Și această clacă să nu o facă tot deodată ci pe rînd, la coasă, la sécere și la arătură și să-și dea și dijma pămîntului din zéce una după obicei, iar mai multă supărare să nu aibă.

Și nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moșiile mănăstirii fără cît vinurile mănăstirei să să vînză în cîrciumă ; iar de care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, vericare din oameni ar vrea să vînză vin, întîi să să așaze cu ispravnicii mănăstirii ca să-și dea adetul buții după cum să vor putea învoi și apoi să aibă volnicie a vinde.

Drept acéia poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor du pe în județe, de care cumva nu să vor supune vreunii din oamenii ce sînt șăzători pe moșiile mănăstirii ca să clăcuiască zilele ce s-au hotărît de la domniia mea, dumneavoastră să le dați tare poruncă și făr' de voia lor să-i puneți să facă claca mănăstirei.

Pentru care poruncim domniia mea și voao pîrcălabilor i săténilor du pe la satele ce s-au zis mai sus, văzînd porunca domnii méle, toți să urmați ca să clăcuiți după hotărîrea ce s-au făcut, că oricare din voi nu să vor supune poruncii bine să știe că să vor pedepsi de către domniia mea. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 4 dni, leat 7250 ⟨1742⟩
Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 21.
Orig. rom., pecete aplicată.

231

⟨București,⟩ 7 ianuarie 1742

Mihai Racoviță, domnul Țării Rominești, de carte de încuviințare egumenului mănăstirii Dealul să stăpînească pe toți oamenii de pe moșiile mănăstirii : Ocnița, Aninoasa, Podul Hrizii, Băjeștii, Răzvadul, Popșa, Sătenii, Glodenii din Dîmbovița și Valea Lungă din Prahova, să le impună claca de șase zile pe an, dijma după obicei și monopolul mănăstirii asupra vinurilor în cîrciumi.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodar zemli Vlahiscoe. Davat gospodstvo mi siiu proveléniiu gospodstva mi, sfinții sale părintelui egumenului de la sfînta mănăstire a Dealului, chir Luca, ca să aibe volnicie printr-această carte a domnii méle pentru toți oamenii cîți sînt șăzători pe moșiile sfintei mănăstiri la sud Dîmbovița anume : pe moșiia Ocnița i Aninoasa i Podul Hrizii i Băjeștii i Popșa i Săténi i Glodéni și altele ce vor mai fi întru acest județ i Valea Lungă la sud Prahova, pe toți oamenii aceștia să-i ia întru stăpînirea mănăstirii și să le pue pîrcălab. Și fiește care om să aibă a face clacă într-un an de om zile 6, și această clacă să nu o facă tot deodată ci pe rînd, la coasă, la sécere și la arătură și să-și dea și dijma pămîntului din zéce una după obicéiu.

Și nimeni să nu fie volnic a vinde vin pe moșiile mănăstirii făr' decît numai vinurile mănăstirii să să vînză în cîrciume. Iar de care cumva nu va avea mănăstirea vinuri ca să vînză, vericare din oameni ar vrea să

https://biblioteca-digitala.ro

vînză vin, întîi să să aşaze cu ispravnicii mănăstirii ce vor fi puşi pe moşii, ca să-şi dea adetul buţii după cum să vor putea învoi, şi apoi să aibă volnicie a vinde.

Drept acéia poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor dup' în judéţe, văzînd porunca domnii méle, tare poruncă să daţi oamenilor ca nici într-un chip să facă claca ce s-au hotărît de la domniia mea.[1] Pentru care poruncim domniia mea şi voao pîrcălabilor i săténilor du pă la acéste sate, văzînd porunca domnii méle la tot cum vi s-au poruncit să urmaţi, că oricare nu să va supune, bine să ştiţi că să va pedepsi de către domniia mea. I ⟨ispravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 7 dni, leat 7250 ⟨1742⟩

Io Mihai Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 44.
Orig. rom., pecete aplicată.

232

⟨Bucureşti,⟩ 10 ianuarie 1742

Mihail Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului de la Vieroşul să nu permită tăierea lemnelor din pădurile mănăstirii decît pentru foc, iar cei ce au nevoe de lemne pentru case, mai întîi „să se aşeze cu ispravnicii mănăstirii să-şi dea adetul".

⟨O carte⟩[2] a lui Mihai vodă pentru apărarea pădurilor, să nu tae.

Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin zemli Vlahscoe. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi sfinţii sale părintelui egumen de la sfînta mănăstire Vierăşul, chir Mihail, ca să aibă volnicie cu această carte a domniei méle să apere pădurile ce sînt pe moşiile mănăstirii ca să nu să taie făr' de ştirea şi voia sfinţii sale, şi afară de lémne pentru treaba focului, pe mineiea să nu îngăduiască a tăia lemne de orice lucru, ci oricare din lăcuitori vrînd ca să taie lemne pentru case sau pentru pivniţă sau pentru alte trébi, să vie întîi după obiceiu să să aşaze cu ispravnicii mănăstirii să-şi dea adetul şi aşa să le dea volnicie.

Iar pre care i-ar prinde tăind lemne de lucru afară de trébuinţa focului, să le ia topoarele şi să le tae carăle după véchiul obicéiu al pămîntului ca să să dăsveţe a mai face lucrul făr' de porunca stăpînului moşii.

Pentru care vă poruncim domniia mea voao tuturor lăcuitorilor de pe la moşiile mănăstirii, văzînd cartea domnii méle, lémne de lucru făr' de întrebăciunea egumenului să nu mai tăiaţi, că apoi şi de către domniia mea vă veţi pedepsi. I⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 10 dni, leat 7250 ⟨1742⟩

Arh. St. Buc., Ms. 479 (Condica m-rii Vieroşul), f. 24—24 v.
Copie rom.

---

[1] Aşa în text.
[2] Completare după altă „carte" de pe aceeaşi filă.

https://biblioteca-digitala.ro

233

⟨Craiova,⟩ 22 martie 1742

Antonache Caliarh, mare ban al Craiovei, porunceşte orăşenilor de le Cerneţi să-şi dea otaştina pentru vii mănăstirii Govora, iar pentru clacă, fiind orăşeni, să se înţeleagă cu egumenul.

† Antonache Caliarh vel ban al scaunului Craiovei. Voao tuturor oraşanilor de la Cerneţ, vă facem în ştire că aici la noi jălui sfinţiia sa părintele Iosif egumenul de la sfînta mănăstire Govora, cum că acel hotar al Cernetului, trei părţi iaste moşiia Govorii şi o parte a mănăstirii Tisménei şi dupe hrisoavele şi cărţile domneşti ce sînt date la acéle mănăstiri, le sînt date toate obicinuitele venituri ale pămîntului şi lucrul oamenilor cum s-au obicinuit de lucrează oamenii ce şăd pe moşii cu stăpîni, iar voi vă arătaţi cu împotrivire. Şi sînt doi ani de cînd nici v-aţi dat otaştina din vinuri, din 20 de vedre o vadră, nici de buţile ce au vîndut în cîrciume, nici alte dijmuri, nici aţi lucrat nimic. Pentru care au jăluit şi la măria sa vodă zisul mai sus egumen pentru nesupunerea voastră şi veţi vedea ce vi să poruncéşte cu luminată cartea mării sale.

Pentru care iată că vă poruncim pentru acei doi ani trecuţi să odihniţi pe părintele egumen pentru otaştina viilor şi pentru cîrciumele ce aţi ţinut de v-aţi vîndut vinurile pe pămîntul mănăstirii şi de acum înainte să vă plătiţi otaştina din vréme în vréme şi de toată butea de vin ce-l veţi vinde în cîrciumă să daţi cîte taleri unul.

Şi să vă daţi şi dijma din toată agonisita voastră ce veţi face pe pămîntul mănăstirii şi suhat de vite nu veţi da. Iar pentru zilele de lucru, de la măriia sa vodă s-au hotărît să lucréze cei ce şăd pe moşii cu stăpîn, pe an, de om cîte 6 zile, iar voi chemîndu-vă oraşani, să vă aşăzaţi cu părintele egumenul, dupe cum vă veţi putea aşăza. Ş, de acum înainte să nu vă mai arătaţi cu împotrivire ci să vă supuneţi pe cum scrie în luminată cartea mării sale lui vodă şi cartea aceasta a noastră. Că cine să va arăta cu împotrivire vor petréce certare. Aceasta scriem.

Mart 22 dni, 7250 ⟨1742⟩

Ant⟨onache⟩ vel ban

⟨Adaos marginal:⟩

Aşijderea şi cei ce vor vinde rachiu şi cei ce vor avea prăvălii pe hotarul sfintei mănăstiri să-şi dea de prăvalie cîte un zlot. Aşijderea şi mizilgii şi săimenii să-şi dea şi ei de claca lor de nume cîte un zlot.

Arh. St. Buc., M-rea Govora, pach. XXV, doc. 44.
Copie rom.

234

⟨Bucureşti,⟩ 24 martie 1742

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează maicilor de la schitul Lăculeţe să oblige pe toţi locuitorii de pe moşiile Ţiţa şi Petroşiţa să presteze cîte şase zile de clacă pe an, să dea dijma „din zece, una după obicei" şi „adetul buţii" pentru vînzare de vin „după cum se vor putea învoi".

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodar zemli Vlahscoe. Davat gospodstvo mi sie poveléniiu gospodstva mi, maicelor călugă-

https://biblioteca-digitala.ro

rițe de la Lăculețe ot sud Dîmbovița, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle pentru toți oamenii cîți sînt șăzători pe moșiile schitului la Țîța și la Pietroșița întru acel județ, toți oamenii acéia să aibă a clăcui într-un an, de om zile 6, dîndu-și și dijma pămîntului din zéce una, după obicéi, iar mai multă supărare să nu aibă. Și nimeni să nu fie volnic a vinde vinuri pe moșiile schitului făr' decît vinurile călugărițelor. Iar de care cumva nu vor avea iale vinuri, vericare din oameni vor vrea să vînză vin, întîi să să așaze cu ispravnecul schitului ce-l va fi avînd acolo, ca să-și dea adetul buții după cum să vor putea învoi, și apoi să aibă volnicie a vinde.

Pentru care poruncim domniia mea și voao pîrcălabilor și vătășeilor de la acéste sate, văzînd porunca domnii méle, la toate să urmați după cum vi s-au poruncit.

Drept acéia poruncim domniia mea și dumitale vel vornice za Tîrgoviște, de care cumva nu să vor supune oamenii acei ce sînt șăzători pe moșiile schitului ce mai sus s-au numit ca să clăcuiască, dumneata nicidecum să nu-i îngăduești, ci venitul mănăstirii, ori după moșii, ori după munți, după cum va fi cu dreptate, să le împlinești du pă la dînșii, ca să-și afle dreptatea lor. Într-alt chip să nu fie. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Mart 24 dni, leat 7250 ⟨1742⟩
Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Schitul Viforîta, pach. IV, doc. 20
Orig. rom., pecete aplicată.

235

⟨București,⟩ 26 martie 1742

Mihai Racoviță, domnul Țării Rominești, poruncește ca oamenii din satul Pietrile, al mănăstirii Cotroceni, să-și dea dijma deplin din toate produsele, deoarece nu s-au ținut de învoiala de a lucra în schimbul dijmei, viile mănăstirii.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, slugii domnii méle anume...[1], ca să fie volnec cu cartea domnii méle să meargă la satul Pietrile al sfintii mănăstiri Cotrăcenii și să apuce pe toți oamenii de acolo cîți voar fi avut arături pe moșiia mănăstirii ca să-și dea dijma toată deplin din toate, atît din semănături cît și din fînețe, după obicei, pentru că fiind ei șăzători pe moșia mănăstirii s-au fost așăzat cu părintele egumen pentru dijmă să nu dea, numai să lucréze viile mănăstirii și să le facă garduri după cum le-au fost așezămîntul. Și acum viind vrémea lucrului de vie, ei n-ar fi vrînd să meargă să lucréze, ci șăd viile nelucrate și dijma nedată.

Drept acéia să fie volnesc sluga domnii méle ce scrie mai sus, să-i apuce pe acei oameni pe toți ca să dea toată dijma deplin. Iar de voar vrea ei să s⟨e⟩ ție de așezămîntul ce au făcut cu egumenul ca să lucréze

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

acéle vii, să meargă să lucréze și de dijmă să aibă pace; iar nemergînd, nici într-un chip să nu-i îngăduiască. Intr-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Mart 26 dni, leat 7250 ⟨1742⟩

Io Mihai Racoviță voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 14
Orig. rom., pecete aplicată.

236

⟨București,⟩ 21 aprilie 1742

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, încuviințează boierului Neculai vtori comis a strînge la un loc pe toți oamenii de pe moșia lui, Cernele (Teleorman) și să facă sat „unde va fi siliștea cea veche", avînd fiecare a presta clacă șase zile pe an și a da dijma din zece una.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siu poveleniu gospodtsva mi boiariului domnii méle Neculae vtori comis, ca să fie volnic cu această carte a domniei méle ca pentru toți oamenii cîți vor fi șăzători pe moșia lui din Cernéle ot sud Teleorman să-i ia întru stăpînirea lui și să-i strîngă pe toți la un loc să facă sat unde va fi siliștea cea véche, după cum iaste porunca domnii méle, iar să nu șază răsipiți pin păduri și să le pue pîrcălab pă cine va socoti.

Și fieștecare om să aibă a-i clăcui claca ce s-au orînduit de la domnia mea, într-un an de om zile 6, la arătură, la coasă și la sécere și să-și dea și dijma pămîntului din zéce una după obicéiu.

Și să nu fie nimeni volnic a vinde vinuri pe moșia lui, fără numai ale lui vinuri să s⟨e⟩ vînză în cîrciume, iar să nu-l lépede cu sila pe la săraci. Iar cînd nu va avea el vinuri să vînză, oricarei dăn săténi ar avea vinuri să vînză, întîi să s⟨e⟩ așaze cu mai sus numitul boiariul domnii méle sau cu ispravnicul ce va avea ca să-și dea adetul buții după cum să vor putea tocmi și apoi să aibă volnicie a vinde.

Pentru care poruncim domnia mea și voao tuturor oaminilor cîți sînteți șăzători pe această moșie, văzînd cartea domnii méle să căutați să fiți cu supunere și să clăcuiți zilele ce s-au orînduit de la domnia mea. Că oricare ar sta împotrivire, unii ca aceia să știe că rea scîrbă și certare vor avea de către domnia mea.

Intr-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 21 dni, 7250 ⟨1742⟩

Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vist⟨ier⟩

Acad. R.P.R., pach. CXXXVII, doc. 112.
Orig. rom., pecete aplicată.

Institutul de Istorie
BIBLIOTECA
Academia R.P.R.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 25 aprilie 1742

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Ialomiţa să cerceteze la moşia Brînceni a mănăstirii Dealul abuzurile făcute de Ibraim aga la odaia numită Beilic, în paguba mănăstirii, să-i interzică vînzarea de vin şi rachiu în cîrciumi, lăsîndu-i numai atîţia oameni scutiţi cît prevede cartea domnească.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, boieriului domnii méle ...[1] ispravnic ot sud Ialomiţa dă pă plasa ...[1], sănătate!

Iţi facem în ştire că aici la domniia mea au jăluit cuviosul egumen de la sfînta mănăstire a Dealului, chir Luca, zicînd că pe o moşie a sfintei mănăstiri ce să cheamă Brînceni, întru acel judeţ, iaste o hodae ce-i zice Beilic, al Ibraim agăi, şi ar fi ţiind liudi 53 scutaţi[2] şi s-ar fi puind chehaiaoa în silă de pune vinuri pîn cîrciume şi rachiul lui de să vinde, şi sfînta mănăstire iaste răbdătoare dă venitul ei.

Pentru care iată că-ţi poruncim domniia mea să cauţi să mergi acolo la acea hodae şi să ceri cartea la acea chehaia şi pe cîţi oameni îi va fi scriind ca să aibă, pe acé⟨ia⟩ să-i laşi, iar cîţi oameni vor ~~zéce~~ mai mult, să-i iai de supt stăpînirea lui şi să-i dai în seama sfintei mănăstiri că să fie sat al mănăstirii.

Aşijderea, vin, rachiu, nicidecum să nu îngăduieşti ca să vînză, nici chehaiaoa, nici nimeni din săténi, fără numai egumenul mănăstirei, iar alt om nicidecum.

Ci dar, după cum îţi poruncim domniia mea, să urmezi şi să împlineşti porunca, că apoi te vei scîrbi de către domniia mea. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 25 dni, leat 7250 ⟨1742⟩

Io Mihai Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 45.
Orig. rom., pecete aplicată.

238

⟨Bucureşti,⟩ 4 mai 1742

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de stăpînire mănăstirii Cîmpulung asupra unor rumîni din Izvorani (Muşcel), urmaşi ai lui Ioachim şi Manea, cumpăraţi de Matei Basarab, pentru care Nicolae Ştirbei, ginerele lui Radu Golescu, judecîndu-se cu mănăstirea „a rămas de lege".

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri Cîmpulungu şi părintelui egumenului, chir Nicodim, ca să a lua întru

[1] Loc alb.
[2] Corect: scutiţi.

https://biblioteca-digitala.ro

stăpînirea mănăstirii pe rumînii din satul Izvorani sud Muşcel, anume: pe Proca i pe Vladul i pe Iane i pe Ion i pe Soare i pe Mihăilă i pe Gheorghe i Gligorie, care aceştea toţi să trag din Iochim şi din Manea, feciorii Neacşului, pe care i-au fost cumpărat răposatul Matei vodă, ctitorul aceştii sfinte mănăstiri, şi cu 2 délniţe dăn Izvorani. Iar cînd au fost acum s-ar fi sculat Nicolae Ştirbei, ginerele răposatului Radului Golescul, zicînd că sîntu rumîni ai socru-său şi i-ar fi puind la lucru împreună cu alţi rumîni ai lui.

La care mai sus-numitul egumen ştiind că sîntu rumîni ai mănăstirii, au dat jalbă la domniia mea pentru Nicolae Ştirbei, şi fiind de faţă înaintea domnii méle amîndoi, scoţînd egumenul hrisovu răposatului Matei vodă şi alte cărţi, am văzut domnia mea că sîntu bune făcute pe aceşti rumîni, la care nici Nicolae Ştirbei n-au putut răspunde, de vréme că nici o scrisoare pentru aceşti rumîni n-au scos.

Pentru care am dat domnia mea această carte a domnii méle, egumenului de la această sfîntă mănăstire, ca să aibă a-i stăpîni cu bună pace după cum i-au stăpînit şi mai înainte, iar Nicolae Ştirbéi cu acei rumîni treabă să n-aibă, nici cu délniţele lor de moşie. Şi de vréme că aceşti rumîni îşi trag dajdea lor cu satul Ştefăneştii, al lui Nicolae Ştirbei, i-ar fi supărînd pîrcălabul pentru lucru boierescu. Pentru care dar, iată că-ţi poruncescu domnia mea şi ţie pîrcălabe de la acest sat, nicidecum să nu te întinzi a-i supăra pentru clacă, ci să aibă a lucra numai mănăstirii la céle ce le-ar porunci egumenul. Intr-alt chip să nu fie. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Mai 4 dni, 7250 ⟨1742⟩

Iar de ar avea Nicolai Ştirbei niscareva scrisori, atunce să vie faţă cu egumenul la divan, să-şi caute dreptatea ce va avea.

Io Mihai voevod ⟨m.p⟩

Io Mihai Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 109.
Orig. rom., pecete aplicată.

239

Bucureşti, 22 august 1742

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Sf. Ioan din Bucureşti să ia sub ascultarea lui cele două sate de pe moşia Vlădenii, unde ispravnicul de Ialomiţa nu are a se amesteca, pîrcălabii fiind puşi de egumen cu putere de a face „certare" locuitorilor nesupuşi la îndatoriri.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi cuviosului părintelui chir Daniil, egumenul de la mănăstirea Sveti Ioan, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle pentru doaă sate ce sîntu pe moşia mănăstirii ot sud Ialomiţa ce să chiamă Vlădénii, de vréme ce oamenii după această moşie s-au dat să fie sate ale mănăstirii şi suptu ascultarea egumenului, să nu aibă voe ispravnecul judeţului să pue pîrcălabu, fără numai egumenul să aibă a pune pă care din săteni va cunoaşte că va fi vrédnic de slujbă, pe acela să-l pue pîrcălabu.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care poruncim domnia mea şi voao tuturor oamenilor de la acéste doao sate, să căutaţi să fiţi cu supunere şi să daţi ascultare pîrcălabilor pe care-i va pune egumenul, că vericarii ar sta cu înpotrivire la céle ce le-ar da învăţătură pîrcălabul, atît la poruncile ce ar veni de la domnia mea cît şi la trebile sfintei mănăstiri, pentru unii ca aceia am dat domnia mea voe pîrcălabilor, să facă fieştecăruia certare după vina lor. Iar cărora din săténi nu ar putea pîrcălabu să le vie de hac, fiind oameni semeţi şi tari de cap, pentru unii ca aceia, dînd egumenul jalbă la domniia mea, să ştiţi că vom trimite dă-i va aduce aicea cu mare treapăd şi să vor pedepsi de cătră domnia mea.

Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva nri.

Avgust 22 dni, 7250 ⟨1742⟩

Io Mihai Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Însă oamenii să aibă a clăcui mănăstirii dupe cum lucrează şi pe la alte mănăstiri, adică de om într-un an po zile şase.

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan din Bucureşti, pach. V, doc. 58.
Orig. rom., pecete aplicată.

240

⟨Bucureşti,⟩ 1 septembrie 1742

Mihail Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, încuviinţează mitropolitul Neofit să aibă 32 de oameni pe moşia Bolboşanii şi 95 la Oreviţa, care să dea dijma obişnuită şi să facă şase zile de clacă.

† Milostiu bojieiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. ⟨Davat gospodstvo mi⟩ sriu poveleniiu gospodstva mi sfinţii sale părintelui mitropolitului ţării, chir Neofit, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle, să aibă a ţinea la moşiia Borboşanii[1] sud Mehedinţi liude 32 i la moşiia Oreaviţa ot tam liude 95, ce sînt şăzători cu aşăzămîntul lor pe acéste moşii, şi să aibă a-şi lua dijma din toate bucatele ce ar fi pe moşiile sfintei mitropolii, din grîu, orzu, mei, porumbu i din alte sămănături să ia din toate din zece una şi de claia de fîn, însă claia să fie de cară zece, bani 45, i de şira de fîn, taleri 1, dupre cum au dat şi mai nainte, şi pădurea cu ghinda să aibă a o vinde ispravnicul ce va fi orînduit de sfinţia sa pe bani, după cum să va putea tocmi, iar nimeni să nu cutéze a băga rîmători în ghindă cu sila.

Şi acei oameni ce sînt şăzători pe moşiile sfintei mitropolii ce s-au zis mai sus, să aibă a clăcui fieştecarele om şase zile într-un an, iar mai multă supărare să nu li să facă.

Şi nimeni să nu fie volnic a vinde vin sau rachiu pe moşiile sfintei mitropolii, nici vin domnescu, nici căpităneseu, nici isprăvnicescu, nici pîrcălăbescu, nici măcar verice fel de om ar fi, fără numai să să vînză vinul şi rachiul sfintei mitropolii pe la cîrciume în sate, dar nici cu sila să p-aibă voe să lépede vin la vreun om. Iar cînd nu va avea mitropoliia

[1] Corect : Bolboşani.

https://biblioteca-digitala.ro

vin ca să pue să vînză și ar vrea vreunii din pămînténi să pue vinul lor să să vînză, acela mai întîi să să așaze cu ispravnicul mitropoliei ce va fi orînduit pre moșie, ca să dea adetul buții și așa să vînză.

Drept aceia poruncesc domnia mea și voao celor ce aveți arături pe moșiile sfintei mitropolii, toți să aveți a vă da dijma pîn'la una și să plătiți ghinda cu bani, iar nu cu sila, că oricare din voi nu s-ar supune poruncii domnii méle, unii ca acéia bine să știe că să vor pedepsi de cătră domnia mea. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Sept⟨emvrie⟩ 1 dni, leat 7251 ⟨1742⟩

Io Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCXCV, doc. 21.
Orig. rom., pecete aplicată.

241

⟨Craiova,⟩ 9 noiembrie 1742

Antonache Caliarh, marele ban al Olteniei, poruncește ispravnicului de Vîlcea, Constantin Fărcășanu să cheme pe județul orașului Ocnele Mari și să impună orășenilor ce au vii pe moșia mănăstirii Bistrița să-și dea vinăriciul, din zece vedre una, iar nu bani, cum vor ei.

Antonache Caliarh, vel ban al scaunului Craiovei. Ci⟨nstite⟩ dum⟨neata⟩ ispravnice Costandine Fărcășane, facem dumitale știre că aici jălui sfințiia sa părintele chir ...[1], egumenul de la sfînta mănăstire Bistrița, pentru vinăriciul ce are mănăstirea cu hrisoave domnești de ia din dealurile dinprejurul ocnelor, cum că totdeauna și-au dat orășanii vinăriciul din zece vedre una, dupe obicéiu, dupe hrisoavele domnilor, iar acum stau împotrivă de nu vor să dea vin cum au avut obicéiu, ci zic să dea bani cum să ia la vinăriciul domnescu. Și măcar că estimpu cum iaste vinul eftin, mai cu folos ar fi mănăstirii, că cu banii dupe o vadră ar putea cumpăra 2 vedre, dar ca să nu să facă scandal și să să strice obicéiul milei mănăstirii, să chiemi dumneata pe județul de acolo de la Ocnă și să-i dai prea tare poruncă să apuce pe orășani cu strînsoare și să-i dai și un om al dumitale să umble cu trimisu părintelui egumenului pă la toate cramele și pivnițele orășanilor, să-și dea obicinuitul vinărici, din zéce vedre una, la mănăstire, nefăcînd altă împotrivire, că apoi li să va trimite cu treapăd de vor da fără voe, că le-am mai trimis o poruncă și n-au băgat seamă. Pentru acéia să-i dai mînă de ajutoriu mănăstirii, ca să-și dea fiește care vinăriciul după obicéiu.

Noem⟨vrie⟩ 9 dni, leat 7251 ⟨1742⟩

Ant⟨onache⟩ Caliarh vel ban.

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXII, doc. 199.
Orig. rom.

[1] Loc. alb.

https://biblioteca-digitala.ro

242

1 ianuarie 1743

Insemnare în condica mitropoliei referitoare la desfacerea căsătoriei dintre un rumîn şi o femeie liberă, care nu vrea „să fie în robie".

† Am despărţit pă Voica făméia ot Ulubeşti de cătră bărbată-său Tatul, căci mai nainte de cununie fiind rumîn mănăstirii Cobia n-au spus că iaste rumîn şi nepăhtindu ia ca să fie în robie după porunca prav⟨il-nicească⟩, carte 29, l⟨is⟩t 305 epitomi vasilicon.

Ghen⟨arie⟩ 1, 7251 ⟨1743⟩

Arh. St. Buc., Ms. 139 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 231.
Copie rom.

243

⟨Bucureşti,⟩ 10 ianuarie 1743

Mihail Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire unui om al domniei să meargă la satul Pietrele (Vlaşca) al mănăstirii Cotrocenii, să oblige pe locuitori a îndeplini îndatoririle ce şi le-au luat cu zapis faţă de egumen în schimbul scutirii de dijme şi otaştina vinului sau să dea din urmă dijma, claca şi otaştina.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie poveleniu gospodstva mi slugii domnii méle anume .....[1], ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să meargă la satul Pietrile ot sud Vlaşcă, să apuce pă săténii din acel satu ca să împlinească toate cîte s-au legat ei cu egumenul ot mănăstirea Cotrocénii, dă vréme că sînt şezătorii pă moşiia mănăstirii şi dintru a lor bună voe a cerşut ca să-i lase să nu dea dijmă şi otaştitina[2] vinăriciului şi ei să aibă a lucra la mănăstire pe cum zapisul lor ce au la mîna egumenului, arată. Şi dă vréme ce egumenul după aşezămîntu acela nici dijma nici otaştitina[2] nu le-au luat, odihnindu-să, ca să facă céle ce să legase cu zapis, iar ei nici acelea n-au avut purtare dă grijă să le împlinească pe cum s-au aşezat, ei nici dijma n-au dat-o.

Drept acéia să fie volnic sluga domnii méle să-i apuce cu tărie, au să facă acelea toate ce s-au aşezat ei, sau dă nu le va da mîna, să-şi dea dijma toată dă cînd nu va fi dat din toate bucatile şi otaştitina[2] vinăriciului, şi să lucréze dă om pe zile şase pe cum iaste hotărît de domniia mea, iar mai mult supărare să nu aibă. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle.

Ghen⟨arie⟩ dni 10, 7251 ⟨1743⟩
Io Mihai Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotrocenii, pach XXVIII, doc. 16.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Loc alb.
[2] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 19 ianuarie 1743

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Tismana să oblige pe toţi locuitorii de pe moşiile mănăstirii să lucreze şase zile de clacă şi să respecte monopolul mănăstirii asupra vinului.

Milostiiu bojiiu Io Mihail Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelénie gospodstva mi cuviosului egumen de la sfînta mănăstire Tismana, chir Gavriil, ca să aibă volnicie pentr-această carte a domnii méle pentru toţi oamenii cîţi vor fi şăzînd pe moşiile mănăstirii, să aibă a lucra mănăstirii tot omul claca cea obicinuită după cum s-au hotărît de la domniia mea, adecă de om cîte zile 6 într-un an.

Şi să fie volnic mai susul numit egumen cu cartea aceasta a domnii mele să nu îngăduiască pe nimini a vinde vinuri pe unde vor fi moşiile mănăstirii, fără numai vinurile mănăstirii să să vînză. Iar cînd nu va avea mănăstirea vinuri, atunci cine va vrea să vînză vin, întîi să meargă să să aşaze cu egumenul ca să-i dea adetul moşii, apoi să pue vin să vînză, iar făr' de ştirea egumenului nicidecum să nu cutéze nimini a vinde vinuri pe moşiile mănăstirii.

Pentru care poruncim domniia mea şi voao tuturor lăcuitorilor cîţi veţi fi şezînd pe moşiile aceştii sfinte mănăstiri, să căutaţi să vă supuneţi poruncii domnii méle ca să clăcuiţi acéle 6 zile de om într-un an, iar care nu vă va da mîna a lucra acea clacă să vă aşezaţi precum veţi putea cu egumenul. Că apoi de să va jelui egumenu că nu-i daţi ascultare şi nu vă supuneţi poruncii domnii méle, bine să ştiţi că vă veţi pedepsi de către domniia mea. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

Ghen⟨arie⟩ 19 zile, leat 7251 ⟨1743⟩

Io Mihai Racoviţă voevod

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 329 (Condica m-rii Tismana), f. 86 v—87.
Copie rom.

245

⟨Bucureşti,⟩ 4 februarie 1743

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului de la Cîmpulung să oblige pe toţi oamenii aşezaţi pe moşiile mănăstirii a face şase zile de clacă şi a respecta monopolul vinului, iar cei din preajma moşiilor, pentru păscutul vitelor, să-şi dea suhatul sau să clăcuiască, dînd „ajutor" la mănăstire.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siu poveleniiu gospodstva mi, cuviosului chir Nicodim egumenul de la mănăstirea Cîmpulungului, să aibă volnicie cu această carte a domnii méle ca pentru toţi oamenii cîţi vor fi şăzători pe moşiile mănăstirii să aibă a clăcui fieştecare om cîte 6 zile într-un an, la coasă, la sécere şi la arătură.

https://biblioteca-digitala.ro

Şi nimeni alţii să n-aibă voie să vînză vin şi rachiu pe moşiile mănăstirii fără numai vinurile mănăstirii să s⟨e⟩ vînză. Iar cînd nu va avea egumenul vinuri să pue în cîrciume şi oricine ar vrea să vînză vinuri, întîi să s⟨e⟩ învoiască cu ispravnecul egumenului ce va avea la acea moşie şi dîndu-ş⟨i⟩ adetul buţii aşa să aibă voie a vinde, iar fără ştirea şi voia egumenului, nimeni să nu îndrăznească a vinde vinuri.

Pentru care poruncescu domnia mea şi voao tuturor oamenilor cîţi veţi fi şăzători pe moşiile mănăstirii ce scrie mai sus, să căutaţi cînd va fi la vremea clăcii cea orînduită, să săriţi cu toţii să clăcuiţi, iar carii ar sta cu împotrivire, pentru unii ca aceia dumneata ispravnice al judeţului, să le faci certare.

Aşijderea şi pentru alţi oameni carii ar fi şăzîndu în preajma moşiilor mănăstirii, de vréme că să hrănescu pe moşiile mănăstirii şi-şi pascu şi dobitoacele lor şi taie pădure şi dăramă la oi şi la capre şi aceia încăşi să aibă a să aşăza cu egumenul, au să-şi dea sohatul, au să clăcuiască dînd ajutor la mănăstire. Iar cărora le-ar părea cu strîmbul să meargă la ispravnecu judeţului şi după hotărîrea ce va face aşa să urméze egumenul. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi

Fev⟨ruarie⟩ 4 dni, 7251 ⟨1743⟩

Io Mihai Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LXI, doc. 85
Orig. rom., pecete aplicată.

246

⟨Bucureşti,⟩ 20 februarie 1743

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează mitropolitului Neofit să ia tot vinăriciul, otaştina cu părpărul şi cu poclonul, după obicei, de la moşiile Oreviţa şi Bolboşani, precum şi cîte 60 de bani pe an pentru clacă de la toţi locuitorii acestor moşii şi de la cei de la schitul Cetăţuia şi dijma obişnuită.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodar zemli Vlahscoe. Davat gospodstvo mi sii povelemiiu gospodstva mi, prea sfinţitului părintelui mitropolit al Ungrovlahiei, chir Neofit, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle să ia tot vinăriciul după moşiile sfintei mitropolii ce să chiamă Orévita i Bolboşanii ot sud Mehedinţi, cu părpărul şi cu poclonul după obicei, după cum scrie în hrisoavele răposaţilor domni. Însă vinăriciul să ia den zéce védre de vin o vadră şi otaştina, dijma pămîntului ce iaste obicei de să ia den doaozeci de védre de vin o vadră, care face vinăriciul domnesc şi otaştina să să ia den doaozeci de védre, trei. Şi acéste védre să aibă a le plăti vadra po bani doaozeci după cum să plătéşte vinărici şi în dealurile domneşti şi după vremi oricîndu ar fi vin mai scumpu au mai eftinu, iar ei tot cu acest preţ să aibă a-l plăti i părpărul şi poclonul după cum să ia şi în dealurile domneşti. Iar mai mult supărare să nu le facă pentru că această milă de vinărici iaste dată şi închinată sfintii mitropolii încă mai denainte vréme de la alţi răposaţi domni, după cum am văzut domnia mea

https://biblioteca-digitala.ro

și hrisoavele lor făcute și așezate pe acest vinărici cu otaștina den dealul Orévițîi și al Bolboșanilor, ca să aibă a lua sfînta mitropolie în toți anii.

Drept acéia și domnia mea încă m-am milostivit de am dat și am înnoit această milă după cum arată mai sus. Așîjderea să aibă a lua și de la toți oamenii casneci cîți vor fi șăzători cu șăzămîntul caselor lor pe moșiia sfintii mitropolii, anume Orévița i Bolboșanii ot sud Mehedinți i pe moșiia schitului Cetățuia ot sud Vîlcea, pentru obicinuita claca lor, de om într-un an cîte bani 60 însă numai de la oamenii casnici. Și dijma să aibă a le lua de la toți oamenii cîți voor avea semănături pe acéste numite moșii den zéce una și de o fînéțe după cum iaste obicei, iar mai mult supărare să n-aibă.

Pentru care poruncim domnia mea și dumitale vel căpitan za Cerneți, de care cumva nu să voar supune niscaiva oameni, au dentr-acei cu viile, au den cei șăzători pe moșii a nu-și da obiceiul, pe unii ca aceia făr' de voia lor să-i faci să-și dea fieștecare adetul pămîntului după cum scrie mai sus.

Într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Fev⟨ruarie⟩ 20 dni, leat 7251 ⟨1743⟩

Io Mihai Racoviță voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCXCV, doc. ??
Orig. rom., pecete aplicată.

247

7 aprilie 1743

Negoiță fiul lui Albul paharnic din Bucșeneşti (Argeș) dă zapis de libertate lui „Andrei sin Ion martalog", pentru că socotindu-l rumîn și chemîndu-l la judecată, Andrei a dovedit cu acte răscumpărarea bunicului său Preda Căprioreanu de la înaintașii lui Negoiță.

† Adecă eu Negoiță sin Albul păharnic ot Buşcăneşti [1], nepot de soră lui Ghenadie ermonah ot Cîrsteneşti i brat ego, dat-am zapisul mieu la mîna lui Andrei sin Ion martalog, nepot de fecior Predii Căprioreanul, precum să s⟨e⟩ știe că fiind ei mai' nainte vréme rumîni la unchii miei, și știindu eu, m-am dus la București și am adus carte domnească la dumnealui Sandul postelnic Bu⟨c⟩ș⟨ănescu⟩, ispravnicul Argeșului, ca să-și aleagă cu ei de vor fi rumîni au de nu vor fi.

Și nedîndu-i dumnealui îndemînă, m-au orînduit dumnealui la Gheorghiță vătaf de plai ca să ne aducă față și să ne isprăvească. Și aducîndu-ne pe amîndoi față, au cetit scrisorile ce au fost avut Andrei, văzînd și foaia mumă-mea de zéstre, care au fost dată de la frații ei. Și acel Preda, moșul acestui Andrei, nu...[2] ia mumă-mea de zéstre pentru că au avut ace ca⟨rte⟩...[2] dată de ertăciune de la Pavel călugărul, ca să fie ertat cu tot neamul lui. Și m-au rămas Andrei din'naintea judecății, n-am fost avut nice o treabă cu el.

[1] Pentru Bucşeneşti.
[2] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

Deci acum i-am dat acest zapis al mieu la mîna lui Andrei ca să aibă bună pace de acum înainte de mine şi dă tot neamul mieu, el şi tot neamul lui cîţi să vor trage dintr-însul.

Şi pentru credinţa, mi-am pus numele şi dégetul înpreună şi cu mărturii mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

Ap⟨rilie⟩ 7 dni, 7251 ⟨1743⟩

Eu Negoiţă sin Albul păharnic ,
eu Costandin Rus⟨u⟩ pîrc⟨ălab⟩ ot Corbeni martor
eu Gheorghie Neamţ⟨u⟩ ot tam martor
Şi am scri⟨s eu B⟩[1]adea logofeţel cu zis ⟨a lu⟩[1]i
Negoiţă şi martor

Arh. St. Buc, Mitropolia Bucureşti, pach. CCCII, doc. 15
Orig. rom.

248

15 aprilie 1743

Stanca Glogoveanu şi fiul ei Ioniţă, fac danie mănăstirii Tismana un rumîn al lor, Ene, feciorul Nicolcii, cu partea lui de moşie din Hăeşti şi din Groşoreni.

Cu acest zapis al nostru încredinţăm la sfînta mănăstire Tismana şi la tot soborul, precum să să ştie că fiindu Ene, feciorul Nicolcii ot Tismana, rumîn al nostru cumpărat încă dă dumnealui răposatul socru mieu căpitan Nicola Glogovean cu toată partea lui dă moşie din Hăeşti i din Groşoreni. Pentru aceia acum şi eu înpreună cu fiu mieu Ioniţă dă a noastră bună voe l-am dat danie sfintei mănăstiri Tismenii ca să aibă a-l stăpîni cu bună pace pă el şi feciorii lui şi cine să va trage dintr-însul înpreună şi cu moşiile lui ce arată mai sus, şi să rămîie a sfintei mănăstiri în veac după cum arată şi în zapisul lui, carele şi acela iar l-am dat la săborul sfintei mănăstiri.

Şi pentru mai adăvărata credinţă ne-am iscălit mai jos ca să să crează.

7251 ⟨1743⟩ ap⟨rilie⟩ 15 dni
Stanca Glogoveanca
Ioan Glogoveanu

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. IV, doc. 6
Orig. rom.

249

⟨Stroeşti,⟩ 8 mai 1743

Preoţii, pîrcălabul şi toţi sătenii din Stroeşti dau zapis egumenului mănăstirii Bistriţa pentru suma de o sută de zloţi pe an, reprezentînd zilele de clacă, suhatul şi dijma moşiei pe care locuiesc.

Adecă noi preoţii, dinpreună cu pîrcălabul şi cu toţi sătenii din Stroeşti sud Argeş, dat-am zapisul nostru la mîna sfinţii sale părintelui Anto-

[1] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

nie, igumenul Bistriții, precum să s⟨e⟩ știe că viind sfinția sa de la București, au venit și pe la noi, satul Stroești, moșia sfintei mănăstiri și apucîndu-ne să dăm după cum iaste porunca domnească, bani pe zilele de lucru și suhatu și toată dijma și socotind sfinția sa, ne-au cerut zloți 150, iar noi cu toți am căzut înaintea sfinției sale și ne-am rugat ca să facă milă cu noi, să ne lase cu zloți o sută pe an, și cînd va trimite sfinția sa de la sfînta mănăstire călugăr, să avem a strînge și a da acești bani ce scrie mai sus fără nici o pricină. Iar de nu vom purta grije să dăm banii la vréme, să fie volnic cu zapisul nostru, să ne apuce cu oameni domnești, să dăm banii fără voia noastră.

Și pentru credință ne-am iscălit mai jos.

Mai 8 dni. 7251 ⟨1743⟩

Popa Ion ot Stroești, Oancea pîrcălabul, Soare, Mărin după vale, unchiaș Gherghe, Oancea, Mihăilă, Ion Gașpar și cu toți sătenii.

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LVI, doc. 10.
Orig. rom.

250

⟨București,⟩ 19 mai 1743

Locuitorii din Oreviţa şi Bolboşani dau zapis mitropolitului de îndatoririle cu care s-au obligat să răspundă pentru viile şi semănăturile ce le au pe moşia mitropoliei.

Adică eu Radul pîrcălabul Talica ot Oreviță sud Mehedinți împreună și cu noi ,Păun al lui Seman i Necula Cameniță i Drăghici Talica i Stanciul Grosul și eu Radul pîrcălabul de la Bolboșani, împreună cu oamenii noștri care mai jos să vor iscăli, dat-am acest adevărat al nostru zapis ca să fie de bună încredințare la prea cinstită mîna prea sfințitului mitropolit al Ungrovlahiei, chir Neofit, precum să se știe că fiind noi săzători pe moșiia sfintei mitropolii și avînd vii în dealul Oréviței, multă pricină și netocmire am avut cu ispravnicii ce-i trimitea sfinţiia sa asupra vinăriciului, încît înțelegînd măria sa vodă, au trimis de ne-au adus cu treapăd și ne-au pus și la închisoare. Dar sfinţiia sa ca un stăpîn bun și milostiv nu s-au îndurat de noi și n-au pus la socoteală greșala și împotrivirea noastră, ci au rugat pă măriia sa vodă și ne-au luat de la închisoare.

Deci noi văzînd bunătatea sfinții sale, încă l-am mai supărat și ne-am rugat să ne facem așăzămînt înaintea sfinții sale de toate cîte am avut pricină, și sfinţiia sa ne-au dat voe ca să facem după cum poftim și am făcut de cîte ne-au păsat și am arătat sfinției sale pe cît putem să dăm bani pe vinăriciu și să clăcuim după cum arată în jos și sfinţiia sa pentru rugăciunea noastră lăsat-au să fim odihniți.

Însă să avem a da vinăriciu din zece vedre o vadră cu otaștina și această vadră să o plătim cu bani 30; însă vadra ne iaste dreaptă de ocă 12. Și să ne spunem bucatele drépte, iar oriunde ar cunoaște vechilul sfinții sale că umblăm cu vicleșug și ne-ar găsi făcînd înșălăciune, să fie bucatele domnești. Așijderea și pentru poclon era carte domnească de lua de nume taler 1, dar noi ne-am rugat sfinției sale de ne-au ertat să

https://biblioteca-digitala.ro

dăm bani 54, însă numele bani 24 baniţa de orz, bani 24 azima, puiul de găină bani 6, iar mai multă supărare să nu avem. Aşijderea şi pentru claca ce poruncéşte măriia sa vodă să facem într-un an zile 6, cei cu plugurile zile 2 de arătură, meiu, porumb, grîu primăvara şi toamna, 2 zile de sapă, 1 zi de sécere, 1 zi de treerat, iar cei ce n-au dobitoace, 2 zile de sapă, 2 zile de sécere, 2 zile la arie, iar oricare din noi n-ar clăcui, să aibă a plăti zioa cu bani 15. Şi suhat să nu dăm de boi, de cai, de vaci; iar de rîmători să dăm bani 6 cînd va fi mîncare, iar cînd nu va fi mîncare să dăm bani 3; să plătim suhatul de vară şi de tot stupul cîte bani 3 şi de matce şi de roiu. Şi de oaie şi de capră, iarna bani 1 pol şi vara bani 1 pol, însă fără de miei de vară, şi de fătăciunea mare un leu şi un mieu, iar mai mică, pe jumătate.

Şi de claia de fîn de cinci cară bani 30, iar de zéce cară bani 60, iar de şira de fîn bani 90. Şi de toate sămănăturile cîte vom avea pe moşie, din grîu, din mălaiu, din orz, din ovăz, din porumb, din grădini, din toate cu dreptate din zéce una.

Aşijderea şi pentru tescovine cîte cazane vor face rachiu pă dealul cu vinăriciul, să dăm dă cazan vadră 1.

Drept aceasta cînd am făcut acest zapis de voia noastră fost-au şi alte obraze de cinste mart(ori), şi noi ne-am pus numele şi dégetele mai jos ca să se crează şi pă acest aşăzămînt să se facă şi carte domnească.

Mai 19 dni, 7251 (1743)

Eu Radul pîrcălab Talica, eu Păun al lui Seman, eu Necula Cameniţă, eu Drăghici Talica, eu Leontie monah, eu Stancul Grosul, eu Ion Negrul, eu Stan al lui Petre, eu Petru Drăghici, eu Stanciul Tatomir, eu Ion Străchinescul, eu Mateiu Burcea, eu Iane Buceanul, eu Radu pîrcălab ot Bolboşani, eu Ion Cionac ot tam, eu Ion Colţea, eu Preda Spuzoiu, eu Ion Negovanul.

Arh. St. Buc., Ms. 136 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 319 v—320
Copie rom.

251

(Bucureşti,) 21 iunie 1743

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă mitropolitului carte de încuviinţare să interzică vînzarea vinului sau rachiului fără de ştirea lui, atît în Bucureşti pe locul mitropoliei cît şi afară la moşie, sub pedeapsă de confiscare.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie poveléniiu gospodstva mi prea sfinţitului părintelui nostru şi mitropolitu ţării, chir Neofit, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle pentru toţi cei ce vor fi vînzînd vinu sau rachiu făr' de ştirea sfinţii sale sau aici în tîrgu pe locul sfintii mitropolii sau afară la moşii, ori poslušnici ai mitropoliei să fie, ori slugi, ori alţii streini de vor fi îndrăznit a pune vin sau rachiu să să vînză sau şi de acum făr' întrebăciune vor pune să să vînză, acele bucate ori bute cu vin ori buriu cu rachiu, să aibă sfinţia sa părintele mitropolitul volnicie, să le rădice să le ducă la mitropolie, şi acei ce le-au pus să să vînză, să rămîie păgubaşi ca nişte oameni ce n-au urmat poruncii stăpînului său.

https://biblioteca-digitala.ro

Drept acéia poruncim domniia mea tuturor poslușnicilor sfintii mitropolii cum și alți oameni ai casei i voao mahalagiilor i alții, toți să căutați să vă luați voie întîi de la sfinția sa părintele mitropolitul și apoi să vindeți bucatele voastre. Iar care ar îndrăzni să nu urméze să știe că va ti răbdător. Într-alt chip să nu fie. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 21, leat 7251 ⟨1743⟩

Io Mihai Racoviță voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. I, doc. 10.
Orig. rom., pecete aplicată.

252

28 iunie 1743

Megieșii și preoții din Brănești dau mărturie arhimandritului Onofrei că banul Neagoe Săcuian a lăsat danie mitropoliei o siliște în satul lor, lîngă Stoica Motoacă, iar pe rumînul Leuștean l-a iertat de rumînie.

† Adecă noi megiiașii împreună cu preoții din Brănești care ne vom iscăli mai jos, dat-am cartea noastră de bună adeverință la mîna sfînt părintelui arhimandrit, chir Onufrie, dicheiul sfintii mitropolii a Tîrgoviștei, pentru un rumîn al banului Neagoe Săcuian anume Leuștean, cum că noi așa știm și mărturisim că au fost rumîn al dumnealui. Și avînd el o siliști aici în sat în Brănești alăturea cu valea hotarului, lungul stînjăni...[1], latul stînjeni din jos pre lîngă Stoica Motoacă i din sus pre lîngă Ilie slujitoriul Hogea, și să împreună din jos cu locul lui Neculae Recnea unde s-au pus și piatră la rădăcina nucului, și din sus pînă în drumul carălor unde s-au pus piatră. Și această siliști au rămas bună a sfintii mitropolii, dată danie de dumnealui banul Neagoe Săc⟨uianu⟩, iar rumînul l-au iertat de rumînie, iar moșiia stătătoare să o stăpînească sfînta mitropolie cu bună pace. Și pentru întărirea așăzămîntului acestuia, ne-am iscălit mai jos ca să ⟨se⟩ crează. Și cînd s-au făcut această scrisoare, au fost și alți oameni la hotărniciia aceștii moșii care să vor iscăli anume.

Iun⟨ie⟩ 28 dni, leat 7251 ⟨1743⟩

† Az popa Nicodim ermonah martor ot Brănesti
† eu popa Neacșul ot tam
⟨Urmează încă opt nume de megiași⟩

Niculae ieromonah martor, † eu Ștefan diiac⟨on⟩ martor, † popa Vladul ot Țița martar.

⟨Pe fila a doua:⟩

Bucur, tată-său Stoica, moș Stan strămoș Nanciul, Costandin tat⟨ăl lui⟩ Dumitru Tălvan, moș Radul Iunotescul.

Radul tat⟨ăl lui⟩ Ion Drăcilă, moș Stan.

Proca tat⟨ăl lui⟩ Dumitru Ciupag, moș Bădica.

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. XLV, doc. 40
Orig. rom.

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

253

(Bucureşti,) 28 iulie 1743

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă încuviinţare mitropolitului Neofit ca prin vechilul său să oblige pe „călăraşii şi alte haimanale ale lor" de la moşia Babele să-şi dea dijma după obicei şi plata suhatului, fiind scutiţi numai de clacă.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleaniiu gospodstva mi, ispravnecului ce iaste orînduit de prea sfinţitul părintele nostru şi mitropolitul ţării, chir Neofit, la moşia Babele ot sud Vlaşca, să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle, pentru toţi călăraşii i alte haimanale ale lor ce sînt şăzători pe moşiia Babelor la Podu Doamnei, să-i apuce pe fieştecare să-şi dea dijma pămîntului, den grîu i den alte semănături după obicei. Aşijderea şi den fînuri şi din alte bucate, den toate să-şi ia zeciuiala moşii pînă la una, pentru că alţi lăcuitori dup' în sate îşi dau şi dijma moşii şi lucrează şi stăpînului claca ce iaste obicinuită, iar aceştea fiind menzilgii, pentru clacă i-am ertat domniia mea, iar dijma pămîntului nezăticnit să şi-o dea.

Şi nimeni să nu fie volnici a pune vinuri fără numai vinurile sfintei mitropolii să aibă a să vinde. Iar de care cumva nu va fi avînd sfînta mitropolie vin de prisosit ca să pue să să vînză la cîrciume, vercare din călăraşi ar vrea să vînză vin, întîi să să aşaze cu stăpînu moşii să-şi dea adetul moşii, şi apoi să aibă volnicie a vinde, iar făr' de voe nicidecum nimeni să nu îndrăznească a pune vin să să vînză. Aşijderea şi pentru suhatul moşii, să aibă a da toţi aceştia, ori călăraş, ori haimana, de cal, de bou, de vacă, cîte bani 6, cum şi de rîmători iarăşi cîte bani 6, iar de stupi, de oi, sau de capre să aibă a da cîte bani 3, iar mai mult să nu să supere, pentru că acest obicei cu suhatul îl dau cei ce nu clăcuesc şi într-alte părţi, ce şi aceştea să-şi dea suhatul vitelor făr' de zminteală.

Pentru care poruncim domniia mea ţie căpitan i ceauş i voao călăraşilor, văzînd cartea domnii méle, la toate să vă supuneţi urmînd poruncii ca să vă daţi adetul moşii, că orcare ar sta cu împotrivire, aceia să vor pedepsi de către domniia mea. I i(spravnic) sam reci gospodstva mi.

Iul(ie) 28 dni, leat 7251 (1743)

Io Mihai Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXXXI, doc. 6
Orig. rom., pecete aplicată.

254

(Bucureşti,) 14 septembrie 1743

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de pe moşia Şchei a mănăstirii Tuturor Sfinţilor, să presteze cîte şase zile de clacă, să dea dijma şi suhatul, şi dacă nu sînt mulţumiţi să vină cu judecată la divan.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao oamenilor ce şădeţi pe moşiia mănăstirii Tuturor Sfinţilor

https://biblioteca-digitala.ro

la Șchéi sud Dîmbovița. Vă facem domnia mea în știre că aicea la domnia mea să jălui egumenul aceștii sfinte mănăstiri precum că voi v-ați strînsu vro cîțiva oameni de șădeți pe acea moșie și mîncați moșiia cu vitele voastre și nici nu clăcuiți precum și alții ce șăd pe alte moșii clăcuescu, nici suhat de vitele voastre nu dați. Și trimițînd egumenul omul său ca să scrie dijma de bucatele ce s-ar fi făcut pe acea moșie, și de fîn, iar voi i-ați fi stătut împotrivă și nu l-ați îngăduit ca să scrie dijma.

Pentru care mai mult nu vă lungim domnia mea, fără decît iată că pintr-această carte a domnii méle vă dăm tare poruncă de vréme ce veți fi șăzînd pe moșia mănăstirii să căutați au să clăcuiți de tot omul cîte 6 zile egumenului la ce vă va pune, au să vă dați pentru toate dobitoacele voastre suhat pe obicéiu, și dijma din toate să vă dați, au de aveți cevași a răspunde să vă sculați numaidecît să veniți aicea să stați față la divanul domnii méle, că de nu veți urma poruncii domnii méle precum zicem mai sus, să știți că vom trimite de vă va aduce făr' de voia voastră aicea și vă veți pedepsi de către domnia mea. Să nu socotiți într-alt chip. Tolico pisah gospodstvo mi.

Sept⟨emvrie⟩ 14 dni, leat 7252 ⟨1743⟩
Io Mihai Racoviță voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Argeș, pach. LXXXVIII, doc. 37
Orig. rom., pecete aplicată.

255

⟨București,⟩ 27 septembrie 1743

Mihai Racoviță, domnul Țării Romînești, interzice locuitorilor de pe moșiile mitropoliei, în București sau în satele din afară, să vîndă vin sau rachiu fără să se fi înțeles în prealabil cu mitropolitul, plătind „adetul după obiceiu".

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi sfinții sale părintelui mitropolitului, chir Neofit, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle, pentru toți oamenii cei ce sînt șăzători aici în tîrgu pe moșiia sfintei mitropolii, să nu aibă voie nimini a vinde vin sau rachiu în cîrciumă, atît aici în București cît și la satele de afară ce vor fi pe moșiile mitropolii, au slujitori să fie, au birnic, au măcar sluga mitropolii, nimini să nu fie volnic a vinde vin sau rachiu făr' de voia și știrea părintelui mitropolitului. Iar care dintr-aceia ar vrea să vînză, întîi să meargă la sfinția sa părintele, chir Neofit mitropolitul, ca să s⟨e⟩ așază și să s⟨e⟩ tocmească să-și dea adetul după obicéi, și așa să aibă voie a vinde.

Drept aceia poruncesc domniia mea și voaoă tuturor lăcuitorilor ce veți fi șăzători pe moșiia mitropolii, au aici în tîrgu, au la țară, văzînd porunca domnii méle, nimini d⟨in⟩ [1] voi să nu îndrăzniți a vinde vin sau rachiu pe la casele voastre, că oricare din voi nu vor urma poruncii méle, i-am dat domniia mea voie unde ar găsi vin sau rachiu să vînză făr' de știrea sfinții sale, să aibă a-l lua tot pe seama mitropoliei și vor petréce

[1] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

şi certare de către domniia mea ca neşte nebăgători de seamă poruncii domnii méle, pentru că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Sept⟨emvrie⟩ 27 dni, leat 7252 ⟨1743⟩

Io Mihai Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. I, doc. 11
Orig. rom., pecete aplicată.

256

⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 17 octombrie 1743

Insemnare despre grădinile cu pomi din gura Văii Izvoranilor, ale rumînilor mănăstireşti şi boiereşti.

Foiţă de trasul grădinilor cu pomi din gura Văii Izvoranilor, carele sînt ale rumînilor mănăstirilor i ai boiarilor. Şi s-au tras acéste grădini de Varlaam arhimandrit i de Nicodim egumen cîmpulungean i de Mihail Vierăşan şi de Costandin postelnic Vlădescul şi de iar Costandin Vlădescul cel mic, care s-au arătat semnile acestor grădini de Dragomir Buţan călugăr, rumîn Vlădeştilor, şi de Gheorghie i de fecior Voicului, rumîn mănăstirii Cîmpulungului i de Năstasie cîmpulungean, precum va semna în jos.

Oct⟨omvrie⟩ 17 dni, 7252 ⟨1743⟩

Rumînii Vlădescului celui mic.

† Mihăilă Andolin, un loc cu pomi, lungul stînjeni 40, latul stînjeni 40. † Datcul, un loc cu pomi, latul stînjeni 16, lungul stînjeni 30. † Radul sin Datcu, un loc ce iaste lîngă poarta vlădicească, latul stînjeni 20, lungul stînjeni 20.

Rumînii postelnicului Costandin Vlăd⟨escul⟩ cel mare.

† Ion Rîncoveanu, un loc cu pomi, latul stînjeni 4 pol, lungul stînjeni 56 pol. † Buţan, un loc cu pomi, lat stînjeni 20, lungul stînjeni 30. † Soare, un loc cu pomi lungul stînjeni 20, lat stînjeni 30. † Marin, un loc cu pomi, latul stînjeni 15, lungul stînjeni 30. Acest loc îl ţine acum popa Sima ot Piteşti; l-ar fi cumpărat. † Buţan, iar un loc, latul stînjeni 20, lungul stînjeni 40.

Rumînii Strîmbeanului

† Costandin Catana sin Datcului, un loc cu pomi, latul stînjeni 20, lungul stînjeni 25.

Rumînii Tîgveanului

† Popa Barbul sin Spilea, rumîn, şi s-au răscumpărat, un loc cu pomi, latul stînjeni 40, lung stînjeni 6. † Ghenadie călugăr sin popii Oprii, şi iaste iertat de paharnicul Badea, un loc cu pomi, lungul stînjeni 40, latul stînjeni 16. † Hagiul, un loc cu pomi ce l-au cumpărat de la popa Barbul, lungul stînjeni 20, latul stînjeni 15.

Rumînii Delencii

† Savul sîn Marin Izmă, un loc, latul stînjeni 20, lungul stînjeni 25. Acest loc să trage Mirin pitariul, fiind ginere Delencii.

https://biblioteca-digitala.ro

Rumînii lui Ciupag

† Numele rumînului nu să ştie, un loc cu pomi, lungul stînjeni 20. lat stînjeni 30.

Rumînii mănăstirii Cîmpulungului

† Manea, un loc cu pomi, lat stînjeni 20, lungul stînjeni 20. † Voico, un loc cu pomi, latul stînjeni 31 pol, lungul stînjeni 48 pol. Într-acest loc sînt 7 nume. † Grigorie, un loc cu pomi, latul stînjeni 20, lungul stînjeni 18 pol. † Grigorie, iar un loc cu pomi, lungul stînjeni 28 pol, latul stînjeni 15 pol. † Un loc cu pomi ce-l ţinea Vierăşan al lui Ştefan călugăr, latul stînjeni 20, lungu stînjeni 10. † Un loc cu pomi lîngă via vlădicească ce zice că l-ar fi cumpărat Vierăşanul de la Ştefan călugăr şi de la Ion nepotu său, lungul stînjeni 8, latul, stînjeni 20.

Mănăstirea Aninoasa

† Un loc cu pomi ce iaste danie de la Efrem călugăr şi au mai cumpărat Varlaam arhimandrit de la Ion Beca, tot la acest loc, lat stînjeni [1], lungul stînjeni 40.

† La acéste grădini, au dat seama Daniil, călugăr Buţan, rumîn postelnicului Costandin Vlăde⟨scul⟩ cel mare şi Vasile Boloţea, rumîn argişanului şi Proca şi Iane şi Gheorghie, rumînii mănăstirii Cîmpulungului.

Această foae iaste scoasă după foaia ce iaste la Varlaam arhimandrit.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 110.
Orig. rom.

257

⟨Craiova,⟩ 29 octombrie 1743

Marele ban al Craiovei porunceşte ispravnicului Constantin Brăiloiu să dea un pandur care să execute pe locuitorii din Fîntîna Banului, stăpînirea mănăstirii Motru, a plăti cîte un zlot pentru clacă, aşa cum s-au tocmit cu egumenul.

Antonache Caliarh vel ban al scaunului Craiovei. Dumneata ispravnice Costandine Brăiloiule, aici au jăluit sfinţiia sa părintele Mihail igumenul de la Motrul, că oamenii de la Fîntîna Banului, şăd şi să hrănesc pe moşiia mănăstirii, şi fiind depărtaţi de mănăstire, altă clacă nu fac la mănăstire după cum iaste obiceiul satelor cu stăpîni, ci au avut tocmeală cu zapis, de au dat pentru zilele de lucru, de casă cîte un zlot pe an, la împlinirea anului la sfinti Dimitrie, iar în anul acesta n-au dat nimic şi stau înpotrivă a nu-şi da acel cîte un zlot şi mănăstirea are trebuinţă de bani la dăjdile domneşti.

Pentru care iată că scriem dumitale să dai un pandur, să meargă cu cartea aceasta să apuce pe toţi să-şi dea zlotul de an după zapisul lor. Iar de nu s⟨e⟩ vor putea da toţi acum, să dea jumătate, iar pentru jumă-

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

tate să s⟨e⟩ aşaze cu zapis, pînă la o zi să-i dea deplin, iar neînplinindu-i la soroc, li să va trimite cu treapăd de vor plini fără voe.

A⟨ntonache⟩ vel ban Oct⟨omvrie⟩ 29 dni, 7252 ⟨1743⟩

Arh. St. Buc., Ms. 252 (Condica m-rii Motru), f. 157 v—158.
Copie rom.

258

⟨Bucureşti,⟩ 29 decembrie 1743

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, trimite un împuternicit la ocna de la Slănic să oblige pe ciocănaşii de pe moşia mănăstirii Colţea să facă clacă de patru sute de bolovani, aducînd răvaş de socoteală la mănăstire.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie poveleniiu gospodstva mi slugii domnii méle anume, ce iaste trimăs la Slănic [1] copilului din casă, să fie volnic cu această carte a domnii méle ce au mérsu la ocna de la Slănic pentru claca dă sare a sfintei mănăstiri Colţii. Şi dă iznoavă să dea tare poroncă vătăşăilor şi ciocănaşilor, tuturor, să isprăvească claca cu un ceas mai 'nainte şi să facă dăplin bolovanii şi cu bătăturile lor, însă pînă ⟨în⟩ 8 zile, din zio dă crăciun pînă în zio dă sfeti Vasile. Şi făcindu-să măglă cum s-au făcut totdeauna, să aducă răvaş dă seamă la mănăstire dă la cămăraşu ce va fi acolo dă la ocnă şi dă la ciocănaşi cum s-au făcut clacă, şi cu soma bolovanilor dăplin 400, adică patru sute. Într-alt chip să nu fie, pentru că aşa iaste poronca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

Dechem⟨vrie⟩ 29 dni, 7252 ⟨1743⟩
Io Mihai Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vtori logofăt

⟨Adaos :⟩

Am întărit şi domniia mea 1762 noem⟨vrie⟩ 26
Vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 119
Orig. rom., două peceţi aplicate.

259

⟨Bucureşti⟩, 8 ianuarie 1744

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Rîmnic, să stăpînească oamenii din satele de pe moşiile mănăstirii, punînd pîrcălabi şi obligînd pe toţi a face şase zile de clacă, a da dijma după obicei şi a nu vinde vinul lor.

Cartea iar a mării sale Mihai vodă pentru cîte sate sînt pă moşiile mănăstirii, să le ia mănăstirea supt a ei stăpînire, să clăcuiască de om într-un an cîte 6 zile. G⟨he⟩n⟨arie⟩ 8 dni, leat 7252 ⟨1744⟩.

[1] „ce iaste trimăs la Slănic" — scris cu altă cerneală.

https://biblioteca-digitala.ro

Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povelenie gospodstva mi sfinții sale părintelui igumen de la mănăstirea Rîm⟨nic⟩, chir Meletie, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle, pentru cîte sate sînt pă moșiile sfintii mănăstiri, anume: Buda i Domirești i Bărăștii i Herăștii i Bălțații i Horjănești i Țușasca i Jădeni [1] i Tigoii i Ciorăștii lui S⟨fe⟩ti Nicolae i Lămotești i Stanomirești i Lămotească i Vîrticicoii, pre toți oamenii după aceste moșii să-i ia întru stăpînirea mănăstirii și să-și pue igumenul pîrcălab și fiește care om să facă clacă mănăstirii cea obicinuită, într-un an zile 6, și să-și dea și dijma pămîntului după obiceiu.

Și nimenea să n-aibă volnicie a pune vin să s⟨e⟩ vînză în sate pă moșiile mănăstirii, nici isprav⟨nicul⟩ margenii, nici alți boierenași, nici căpitani, nici pîrcălabul satului, nici măcar vreunul din săteni, ci numai cîrciumile mănăstirii să vînză vin. Iar care ar îndrăzni să pue vin să vînză peste voia egumenului, pentru unii ca aceia, am dat domniia mea voe igumenului să le tae cepurile buții și să le ia buțile, să le scoață din sat și să-i și pedepsească isprav⟨nicul⟩ margenii ca să nu mai stea cu împotrivire asupra poruncii.

Drept aceia, poruncim domniia mea și dumitale isprav⟨nice⟩ al margenii, văzîndu cartea domnii méle de toate cîte am poruncit domniia mea să te ferești, și nici dumneata nici alții să nu îndrăznească a pune vin să s⟨e⟩ vînză, că apoi care nu va urma poruncii foarte rău să va scîrbi de către domniia mea. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Iscălit de domnu Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 724 (Condica m-rii Rîmnic), f. 583.

Copie rom.

260

⟨București,⟩ 15 ianuarie 1744

Mihai Racoviță, domnul Țării Rominești, poruncește pîrcălabului de la Ștefănești să nu îngăduie lui Nicolae Știrbei a lua la clacă opt case de rumîni ai mănăstirii Cîmpulung de care dispune egumenul, iar pentru dări să se cisluiască acești oameni cu satul ca și mai înainte.

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviță voievod i gospodin. Davah gospodstvo mi sii povelenii gospodstva mi, părintelui egumenului de la mănăstirea Cîmpulungul, chir Nicodim, ca să fie volnec cu această carte a domnii méle pentru opt case de rumîni ai mănăstirii, care sînt șăzători iar și pe moșia mănăstirii, să-i apere cu această carte a domnii méle de către Pîrvu de la Ștefănești și nicidecum să nu-i lase să să supue a-i lua la claca lui Neculae Știrbei.

Iar pentru rîndul dăjdiilor la toate șferturile să s⟨e⟩ cisluiască cu satul Ștefănești, după cum s-au cisluit și mai 'nainte.

Pentru care poruncim domniia mea și ție pîrcălabe de Ștefănești, văzînd cartea domnii méle, să cauți să te ferești de acești oameni ce scrie

[1] Pentru Jideni.

https://biblioteca-digitala.ro

mai sus, şi de vreme ce sînt rumîni ai mănăstirii şi sînt şi cu şăzămîntul lor iarăşi pe moşia mănăstirii, să clăcuiască şi să dea ajutor numai mănăstirii, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 15 dni, leat 7252 ⟨1744⟩
Io Mihai Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LXI, doc. 87.
Orig. rom., pecete aplicată.

261

⟨Bucureşti,⟩ 5 aprilie 1744

Mihai Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Nucet să dispună ca la hramul de la Sf. Gheorghe să se vîndă numai vinul mănăstirii „după vechiul obiceiu".

† Milostiiu bojiiu Io Mihai Racoviţă voievod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi cuviosului egumen de ⟨la⟩ mănăstirea Nucetului, chir Dionisie, ca să fie volnic pintr-această carte a domnii méle acum la hramul sfintii mănăstiri, la sfîntul marele mucenic Gheorghie ce să face acolo zbor, să vînză numai vinul mănăstirii după vechiul obiceiu, iar alt nimini să nu fie volnici a pune vin să s⟨e⟩ vînză.

Drept aceia, să fie volnic cuviosul egumen ce scrie mai sus să nu îngăduiască pe nimeni ca să vînză vin la această zi, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 5 dni, leat 7252 ⟨1744⟩
Io Mihai Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XX, doc. 82.
Orig. rom., pecete aplicată.

262

15 iunie 1744

Constantin Brezoianu, biv vel armaş, din poruncă domnească cercetează neînţelegerea dintre egumenii mănăstirilor Cîmpulung şi Vieroşu, pentru locurile nehotărîte ale rumînilor din Izvorani şi dă carte de îndreptarea hotarului după mărturiile oamenilor bătrîni.

Cartea lui Costandin Brezoianu pentru Izvorani.

Avînd multă pricină sfinţia sa părintele egumen cîmpulungeanul, chir Nicodim, cu sfinţia sa părintele egumen vierăşanul, chir Mihail, pentru nişte locuri din siliştea Izvoranilor ot sud Muşcel, avînd mănăstirile într-acea silişte moşie cu rumîni şi hotărîndu-se moşia Izvoranilor încă den

https://biblioteca-digitala.ro

zilele răposatului Matei vodă, fostu-se-au despărțit la acea hotărnicie moșie den cîmp, de către siliștea satului, făcîndu-să moșia den cîmp délnițe. Și dîndu-să fieștecăruia den părtași cît i s-au venit, puind și pietri, iar siliștea satului fiind tot rumîni boerești și mănăstirești, nu s-au fost înpărțit la acea hotărnicie, ci au rămas supt stăpînirea rumînilor să-și ție fieștecarele locurile lor înfundate. Iar după vréme, perind unii den rumîni și alții înstreinîndu-să, au rămas locurile lor supt stăpînirea stăpînilor.

Deci, căutînd acești 2 egumeni să facă cîrciume la drumul cel mare pă locurile mănăstirilor și mănăstirea Vierășului neavînd loc ca să iasă în drum, pentru că la hotărnicia ce s-au zis mai sus, cînd s-au despărțit moșia den cîmp de către siliștea satului, s-au pus hotar între moșie de cîmp și între siliștea satului, drumul cel mare, dar trecînd vréme multă la mijloc, s-au mutat drumul.

Și scoțîndu-și egumenul cîmpulungeanul lémne să facă cîrciumă den sus de drum pe un loc al unui rumîn al mănăstirii, iar egumenul vierășanul neavînd locuri în siliște să iasă la drum să-și facă cîrciumă, au mai grăbit de și-au făcut cîrciumă lîngă drumul cel mare pe unde umblă acum, îngrădind și puind pomi den cîrciumă în sus, de au închis locul unde era să-și pue egumenul cîmpulungeanul cîrciumă, zicînd că pe acolo au umblat drumul cel mare pe acele vremi pe cînd s-au hotărît moșia.

Deci sfinția sa părintele egumenul cîmpulungeanul chir Nicodim, nesuferindu-să, au mers de au dat jalbă la măria sa prea înălțatul domnul nostru Io Mihai Racoviță voevod și rînduindu-să cu luminata cartea măriі sale aici la mine, ca să s⟨e⟩ cercetéze acest lucru, mers-am acolo în fața locului, fiind și amîndoi egumenii de față și am strîns preoți și megiași bătrîni după înprejur, dentru carii s-au aflat că știu ei drumul pe unde au umblat pe acele vremi, și luînd traistă cu pămînt la spinare au mers de au arătat drumul pe unde au umblat puind și semne. Și fiind pe acea moșie 2 văi noroioase cu poduri, au mers drept la parii podurilor celor vechi carii să văd și acum și să cunoaște că pe acolea au fost drumul. Și au priimit acei megiași să-și jure cu mîna pe sfînta evanghelie, cum că n-au arătat drumul cu nici un fel de meșteșuguri, ci drept pe unde au fost, pe acolo au arătat. Dar părintele vierășanul nu i-au lăsat să jure și așa am adevărat că sfinția sa părintele egumen vierășanul, rău și-au pus cîrciuma acolea, că n-au avut treabă. Încă măsurînd den cîrciumă pînă în drumul cel vechiu s-au găsit 10 (zece) stînjeni întrat egumenul vierășanul în moșie unde n-au avut treabă. Și așa le-am hotărît judecata, ca să-și facă egumenul cîmpulungeanul, chir Nicodim, cîrciumă unde și-au scos lemnile, fiind locul mănăstirii, iar părintele egumen vierășanul, să rădice cîrciuma de acolo, că au pus-o rău. Și pentru adeverința, am dat această carte a noastră sfinții sale părintelui egumen cîmpulungeanului, chir Nicodim.

Iunie 15, leat 7252 ⟨1744⟩

Costandin Brezoianul biv vel armaș

Acad. R.P.R., pach. CMX, doc. 565.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

‹Bucureşti,› 31 august 1744

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte mitropolitului Neofit stăpînirea peste satele mitropoliei: Mărcuţa, Boteni, Curăţeşti, Tobolea şi Cucueţii (Ilfov), încuviinţîndu-i să oblige pe locuitori a clăcui douăsprezece zile, a da dijma, a respecta monopolul băuturilor, a da întreiala peştelui, iar pe rumînii de baştină să-i stăpînească „ca şi mai înainte".

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, prea sfinţitului mitropolitului ţării, chir Neofit, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle să stăpînească toate satele după moşiile mitropolii: Mărcuţa, Boténi, Curăteştii, Tobolea i Cucuiaţii sud Ilhov, să aibă a pune pircălab pre care va socoti a fi om mai de ispravă. Şi oamenii ce vor fi şăzători pe moşiile mănăstirii să aibă a clăcui 12 zile într-un an la arătură, la coasă şi la sécere şi să-şi dea dijma moşii din toate bucatele după obicéi.

Şi nimeni să nu fie volnic au din boiari au din slujbaşi au dîn săténi a pune vin au rachiu pe moşiile mitropolii să s‹e› vînză, fără numai vinurile şi rachiu mitropolii.

Şi nimeni să nu fie volnici a cosi au a ara au a umbla vitele lor pe moşiile mănăstirii pînă nu-şi vor lua voe de la isprav‹nicul› mitropolitului, şi oamenii ce vor fi şăzători pe alte moşii şi vor fi călcînd moşiile mitropoliei, să aibă voe ispravnicul de la acéste moşii să le oprească au să să aşaze cu ispravnecul pe care-l va avea părintele mitropolit şi aşa aşăzîndu-se să pască.

Şi pe rumînii de baştină ai mănăstirii să-i stăpînească şi mai înainte, iar carii nu să va suferi, va eşi la divan.

La bălţile care vor fi pe moşiile mănăstirii, nimeni să nu fie volnic a să amesteca au din vameşi, au din căpitani, ci numai părintele mitropolitul să aibă a-şi lua întreiala péştelui după obicéi.

Drept acéia poruncim domnia mea şi dumneavoastră ispravnicilor i căpitanilor i vameşilor, văzînd cartea domnii méle, toţi să vă arătaţi cu supunere şi să urmaţi la toate poruncile domnii méle. Într-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domnii méle. I is‹pravnic› sam rece gospodstva mi.[1]

Avgust 31 dni, 7252 ‹1744›

Io Costandin Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Scrisă după condică de Mihai logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. X, doc. 16.

Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Fiind un aşezămînt cu aplicaţie generală, şi probabil trimis tuturor mănăstirilor, textul se mai găseşte: cu data de 29 august pentru mănăstirea Sf. Ioan din Bucureşti (Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan din Bucureşti, pach. V, doc. 60), pentru m-rea Bistriţa (Ibidem, ms. 193, f. 107v), cu data de 31 august pentru episcopia Buzău (Ibidem, Ep. Buzău, Ms. 172, f. 346), cu data de 4 septembrie pentru mănăstirea Nucet (Ibidem, M-rea Nucet, Ms. 457, f. 128), pentru „mănăstirea dumnealui vel dvornic" (Acad. R.P.R., pach. DXCIV, doc. 67), cu data de 22 septembrie pentru mănăstirea Govora (Arh. St. Buc., M-rea Govora, pach. XXV, doc. 46), cu data de 8 noiembrie pentru mănăstirea Cîmpulung (Ibidem, M-rea Cîmpulung, pach. LXI, doc. 90), pentru mănăstirea Vieroşu (Ibidem, M-rea Vieroşu, Ms. 478, f. 27), toate din anul 1744.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 10 decembrie 1744

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă epitropului mănăstirii Colţea, împuternicire să ia claca de sare de 400 bolovani de la moşia ei Slănic, poruncind cămăraşilor de ocnă să oblige pe ciocănaşi să clăcuiască la vreme, iar vînzarea acestor bolovani să fie liberă la orice negustor.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin zemle Vlahscoe. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi epitropului de la mănăstirea Colţii ca să aibă a face în toţi stimpii ciocănaşii claca de sare, bolovani 400, după cum au făcut şi altă dată, pentru căci şăd pe moşiia mănăstirii la ocna Slănicului ot sud Saac cu casele lor şi să ţin pe dînsa şi să hrănescu. Pentru aceasta sînt datori de au obiceiul să facă această clacă de sare totdeauna.

Drept aceasta poruncescu domniia mea şi dumneavoastră cămăraşilor de ocnă ce cumpăraţi ocnele, să daţi poruncă tare ciocănaşilor ca să facă claca aceasta la vrémea ei, cu bolovanii întregi şi cu bătăturile lor, ca nu cumva ciocănaşii să nu o facă la vréme şi precum să cade, să păgubească mănăstirea. Şi să fie mănăstirea volnecă, sarea aceia să o vînză făr'de opreală la neguţătorii ce va găsi şi cei ce o vor cumpăra-o să o scoboare ori la ce vad cu bună pace, că aşa este porunca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Dec⟨hemvrie⟩ 10 dni, leat 7253 ⟨1744⟩

Io Costandin Nicolae voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Trecut la condică. Diicul logofăt

⟨Adaos :⟩

1762 noem⟨vrie⟩ 26. Am întărit domniia mea şi acum.

Vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCXIX, doc. 120

Orig. rom., două peceţi aplicate.

265

⟨Bucureşti,⟩ 16 ianuarie 1745

Veliţii boieri judecă pricina lui Zaharia, care se socoteşte pe nedrept rumînit de mănăstirea Mislea, cu egumenul, şi hotărăsc să-l stăpînească mănăstirea „ca pe un rumîn adevărat".

O carte de judecată a veliţilor boeri.

† Zahariia rumînul mănăstirii Mislii au făcut pîră asupra părintelui Anthim egumenul aceştii sfintii mănăstiri, zicînd că fiind el om slobodu îl face rumîn mănăstirii. Întrebîndu noi şi pe mai sus-numitul egumen, au scos o carte a răposatului Matei vodă Basarab de la leat 7151 cu care îl dovedeşte a fi rumînu mănăstirii. Şi osibit de aceasta şi rudele lui anume

https://biblioteca-digitala.ro

Pătru unchi-său i Crăciunu văru-său, s-au adevărat înaintea dumnealui stolnic Tomii, după cum am văzut şi o scrisoare a dumnealui. De care şi înaintea noastră acest Zahariia cunoscînd că iaste rumînu mănăstirii n-au mai putut să răspunză nimică, am hotărît să-l stăpînească mănăstirea de mai sus-zisă ca pe un rumînu adevărat. Aceasta scriem.

Ghen⟨arie⟩ 16 dni, 7253 ⟨1745⟩

Nicolae Roset biv vel logofăt, Ştefan Văc⟨ărescu⟩ vornic, Neculae Crăciun vel şatrar

Arh. St. Buc., Ms. 466 (Condica m-rii Mislea), f. 126—126 v.
Copie rom.

266

Curtea de Argeş, 28 ianuarie 1745.

Preoţii şi orăşenii din Curtea de Argeş dau mărturie către domnitor pentru locuitorii din Stroeşti, obligaţi la dijmă şi clacă de egumenul de la Bistriţa, că în trecut plăteau mănăstirii „ughi 12, adică taleri 20", fără altă îndatorire.

† Luminate şi prea înălţate doamne, să fii măriia ta sănătos întru cinstit şi prea înălţat scaunul mării tale, întru mulţi ani cu fericire!

Cu prea plecată scrisoare facem ştire mării tale pentru aceşti săraci de oameni, robii mării tale din satul Stroeştii după apa Vîlsanului din sud Argeş, că avînd multă supărare şi asupreală de sfinţiia sa părintele egumen de la mănăstirea Bistriţa pentru claca şi dijma ce le ia după moşiia hotarului Stroeştilor, scoţîndu-i afară din vechiul obicéi ce l-au avut mai denainte vréme de la moşii şi strămoşii lor, au venit de au cerut de la noi scrisoare de mărturiseală, cum am pomenit noi şi părinţii noştri că le-au fost obicéiul pentru moşiia satului Stroeştilor cu părinţii egumeni de la mănăstirea Bistriţa.

Noi doamne, ştim şi noi, şi ne-au spus părinţii noştri, că toată moşiia hotarului Stroeştilor o stăpîniia moşténi săténi, şi avea obicéi cu legătură dă da pe an la mănăstirea Bistriţa ughi 12 adecă taleri 20. Şi aşa, din an în an veniia cîte un călugăr de la egumen din acea mănăstire şi-şi lua acei bani de-i ducea la mănăstire. Iară altă supărare nu mai avea măcar de un ban, ci-şi stăpînia săténii moşténi tot hotarul moşii cu tot venitul cu bună pace de către igumen şi alţi părinţi călugări de la mănăstirea Bistriţa, dupe cum şi toate satele împrejurul acestui sat ştiu că au avut acest obicei şi legătură de 'nvechiţii ani.

Ci noi, doamne, aşa ştim şi mărturisim înaintea mării tale, ca înaintea lui dumnezeu, încredinţîndu această scrisoare înaintea mării tale, cu pecétea oraşului mării tale, Argeş. Şi ce va fi mare mila mării tale.

Ghen⟨arie⟩ 28 dni, 7253 ⟨1745⟩

† Smeriţii rugători de sănătatea mării tale, preoţii din oraşul mării tale, Argeş.

† Robii mării tale, oroşani din oraş Argeş.

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXII, doc. 128.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 28 ianuarie 1715

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează episcopului de Buzău să strîngă la mănăstirea Vintilă-Vodă şi la moşia Beceni oameni străini, „cîţi va putea de mulţi", avînd a se tocmi asupra numărului de zile de clacă şi urmînd să plătească numai dările celor patru sferturi.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi cinstitutului şi de dumnezeu iubitoriu, sfinţiia sa părintele episcopul de Buzău, chir Metodie, ca să aibă volnicie cu această carte a domnii méle să strîngă la sfînta mănăstire Menedicul ce-i zicu şi Vintilă-Vodă sud Buzău, şi la moşiia Becénii i Fureştii, oameni striini dup'într-alte părţi striine, cîţi ar putea de mulţi. Că de vréme ce domniia mea am făcut milă pentru rînduiala civerturilor şi am lăsat să fie pe an numai patru civerturi, după hotărîrea ce-au fost şi mai înainte, în domniia ceaelaltă a domniei méle, fieştecarele den striini făr'de nici un fel de sfiială să veniţi şi să vă aşăzaţi la moşiia ce scrie mai sus, că de cătră domniia mea să fiţi încredinţaţi că veţi avea tot félul de milă şi tot félul de bună chiverniseală şi pururea veţi fi păziţi cu dreptate şi apăraţi de toate alte strîmbătăţi şi supărări. Şi mai mult decît patru civerturi pe an nu veţi da măcar un ban, nici cu alte cheltuieli sau angarii ori de către vist⟨ierie⟩ ori de către boiarii slujbaşi sau de către slugile lor, sau de mîncăturile pîrcălabilor şi a sindiilor, nicidecum nu veţi fi supăraţi, măcar de un puiu de găină, făr' de numai ce veţi da dajdea voastră la patru civerturi ce s-au hotărît să fie pe an.

Iar pentru claca stăpînului celui cu moşiia, vă veţi tocmi cîte zile să-i clăcuiţi pe an, şi la fieştecare vréme cîte cîte zile să clăcuiţi, dîndu şi zapis de tocmeală la mîna stăpînului moşiei.

Deci dar, oricarii ar năzui să vie cu totul în pămîntul ţării la mai sus-zisa moşiie ori la ce vréme, să méargă la ispravnicul judeţului să-şi ia fieştecarii peceţi pe-a-mîna lor făr'de bani. Şi de să va întîmpla venirea voastră la vremea oricăruia civertu, dîndu înştiinţare adevărată la boiarii ispravnici, să ştie fieştecarele cu bună adeverinţă că de acel civert întru⟨carele să va întîmpla venirea voastră, veţi fi ertaţi şi nesupăraţi, încă şi la celalat civertu viitoriu cînd iaste să începeţi a vă da civerturile după orînduiala lor de 4 ori într-un an, tocmai la sfîrşitul civertului veţi începe a vă da banii. Şi mai vîrtos că strîngîndu-vă şi aşezîndu-vă cu toţii la mai sus zisa moşiie, fiindcă iaste moşiia sfinţiei sale părintelui episcopului, să ştiţi că voi veţi avea de la domniia mea mai multă şi osăbită milă ⟨de⟩cît alţii.

Drépt acéia poruncim domniia mea şi dumitale ispravnice al judeţului acestuia să aibi purtare de grijă, cînd vor veni de aceşti oameni cu aşăzămîntul lor la moşia ce scrie mai sus, fiind striini adevăraţi, fieştecăruia să i se dea pecéte la mîna lui, iar de bani la acel civertu întru care să va întîmpla venirea fieştecăruia, nicidecum să nu să supere. Încă şi la celalalt civertu care va urma după acela, tocmai la sfîrşitul civertului să înceapă a-şi da fieştecare banii, dajdea lor la 4 civerturi într-un an, iar de alt de nimică, măcar de un ou sau de un paiu de

https://biblioteca-digitala.ro

fîn, supărare să n-aibă. Aşijderea să fie apăraţi, nimică vătaful de plaiu sau plăiaşii amestecîndu-i în cisla lor sau la alte cheltuieli cîte au plaiurile obicéiu de dau, şindilă, şoimu, sărărit şi altele, de nici unile supărare de cătră plaiu să n-aibă. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 28 dni, leat 7253 ⟨1745⟩

Io Costandin voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vist⟨ier⟩

Trecut la condică.

Acad. R.P.R., pach. CXXIV, doc. 184

Orig. rom., pecete aplicată.

Publicat în Anal. Acad. Rom., Mem. Sect. Ist., seria II, tom. IX (1886—1887), p. 169—170.

268

⟨Bucureşti,⟩ 2 februarie 1745

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte la reclamaţia egumenului, stăpînirea mănăstirii Golgota asupra satelor ei Tîrbăceni şi Fîntîna Rece, cu obligaţia locuitorilor de a face douăsprezece zile de clacă, de a da dijma, a respecta monopolul băuturilor şi a da, din bălţi, „întreiala peştelui".

Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, egumenului de la mănăstirea Golgota, chir Ioachim, ca să fie volnic cu această carte a domnii mele să stăpînească toate satele după moşiile mănăstirii, anume Tîrbăceni i Fîntîna Rece şi egumenul să-şi pue pîrcălabi pe care va socoti a fi om de ispravă. Şi oamenii ce vor fi şăzători pe moşiile mănăstirii să aibă a-i clăcui zile 12 într-un an la arătură, la coasă, la secere şi să-şi dea şi dijma din toate bucatele după obicei.

Şi nimeni să nu fie volnic au din boiari au din slujbaşi au din săteni a pune vin sau rachiu pe moşiele mănăstirii să vînză fără numai egumenul.

Şi nimeni să nu fie volnic a cosi sau ara au a umbla cu vitele pe moşiile mănăstirii pînă nu-şi vor lua voe de la egumen. Şi oamenii ce vor fi şăzători pe alte moşii şi vor fi călcînd pe moşiile mănăstirii, să aibă voe egumenul şi cu ispravnicul lui...[1] şi aşezîndu-se...[1] Şi pe ruminii de baştină ai mănăstirii să-i stăpînească ca şi mai înainte, iar care nu să va suferi va işi la divan.

La bălţile care vor fi pe moşiile mănăstirii, nimeni să să nu fie volnic a să amesteca au din vameşi au din căpitani, ci egumenul să aibă a-şi lua întreiala peştelui după obicei.

Drept aceia poruncescu domniia mea şi dumneavoastră ispravnicilor i căpitanilor i vameşilor, văzînd cartea domnii mele, toţi să vă arătaţi cu supunere şi să urmaţi la toate poruncile domnii mele ce scrie

[1] Omisiune.

https://biblioteca-digitala.ro

mai sus. Intr-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Fev⟨ruarie⟩ 2 dni, 7264 ⟨1756⟩[1]

Io Costandin Nicolaev, milostiiu bojiiu gospodar
Greșindu-se văleatu s-au șters și s-au pus al doilea.
Procit vtori logofăt
Scris după condică de Bunea logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Golgota, pach. II, doc. 9.
Orig. rom., pecete aplicată.

Anexă

Egumenul de la Golgota reclamă domnului Țării Românești că locuitorii de pe moșia mănăstirii nu se supun la facerea clăcii și nu respectă monopolul băuturilor.

Milostive și luminate doamne să fii măriia ta
sănătos, la mulți ani cu fericire.

Jăluescu doamne milii mării tale, eu rugător de sănătate mării tale, Ioachim ieromonah egumen ot Golgota, că avînd sfînta mănăstire la Tîrbăceni moșie, ⟨pe⟩ care moșie șade satul Tîrbăceni pe ia, și acum, luminate doamne, ei nu numai că nu să supun mănăstirii a clăcui după cum iaste luminată porunca mării tale, ci să pun de vînd și vinuri pe moșie ⟨și⟩[2] mănăstirea nici un folos de către ei nu are, că vinurile mănăstirii nu să pot vinde, avînd ei vinurile lor. Cu păcat va fi, luminate doamne, șăzînd ei pe moșiia mănăstirii să n-aibă sfînta mănăstire nici un ajutor de către ei. Ci mă rog milii mării tale ca să aibu dreptate ⟨la aceasta⟩[2] rugîndu-mă. Și ce va fi, mila mării tale.

Rugător de sănătatea mării tale,
Ioachim ieromonah egumen ot Golgota

Arh. St. Buc., M-rea Golgota, pach. II, doc. 9.
Orig. rom.

269

⟨București,⟩ 19 februarie 1745

Hotărîrea divanului domnesc pentru otaștina viilor mănăstirii Aninoasa din dealul Urecheștilor: „din 20 dă vedre o vadră și să aibă a lua bani iar nu vin, dă vadră po bani 20".

† Înaintea mării sale prea înălțatului nostru domn, Io Costandin Nicolaev voevod, fiind și noi cu toți de față la divan, au dat jalbă părinții

[1] Cu multă probabilitate data este 7253 ⟨1745⟩ pentru că textul are același formular ca al documentelor emanate în acest timp (august 1744—martie 1745) iar în original, indicația anului a fost modificată ulterior, greșit. La 2 februarie 1756 era domn în Țara Românească, Constantin Racoviță. Mavrocordat este învestit la Constantinopol, la 8 februarie.

[2] Doc. rupt, reconstituit după copia din Ms. 228 (Condica m-rii Golgota), f. 35v—36.

https://biblioteca-digitala.ro

egumeni du pă la mănăstiri pentru cei ce au vii pe moşiile mănăstirii că nu să supun a-şi da otaştina după obicéiul pămîntului.

Drept aceia dar, din divan s-au izbrănit această hotărîre, ca oricine ar avea vii pe moşiile mănăstirii, să aibă a-şi da otaştina, adică dijma pămîntului din 20 dă védre dă vin, o vadră, însă şi să nu ia vin, ci bani, plătind vadra po bani 20.

La care avînd şi sfînta mănăstire Aninoasa moşie în dealul Uricheştilor i Izvoranii, pe care moşie fiind vii, să aibă a-şi lua otaştina dă la oricine ar avea vii într-acestu deal, din 20 dă védre o vadră şi să aibă a lua bani, iar nu vin, dă vadră po bani 20.

Iar care ar sta cu înpotrivire a nu-şi da otaştina după hotărîrea ces-au făcut, făcînd ştire egumenul la ispravnecul judeţului, să apuce pe fieştecare să-şi dea otaştina după cum scrie mai sus.

Fev⟨ruarie⟩ 19 dni, 7253 ⟨1745⟩

Barbu vel logofăt, Costandin Dud⟨escul⟩ biv vel logofăt, Costandin Brînc⟨oveanu⟩ vel clucer, Radul Comănean⟨u⟩ vel paharnic.

Procit vtori logofăt
Scris dă Ion logofăt

⟨Rezoluţie :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahscoe.

Dumneata ispravnice şi judecătorul ot sud . . .[1]. după hotărîrea ce scrie mai jos[2] aşa să urmezi. Tolico pisah gospodstvo mi.

Fev⟨ruarie⟩ 19 dni, 7253 ⟨1745⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXVIII, doc. 8.
Orig. rom., pecete aplicată.

270

⟨Bucureşti,⟩ 23 martie 1745

Cererea egumenului de la Cotroceni către domn de a i se da carte pentru obligarea ţăranilor la clacă pe moşia mănăstirii şi porunca lui Constantin Mavrocordat către ispravnicul de Ilfov ca să-i supună la 12 zile pe an de fiecare locuitor şi la dijma obişnuită.

Prea înălţate doamne, să fii măriia ta sănătos întru mulţi ani.

† Jăluesc doamne mării tale pentru oamenii cei ce sînt şăzători pe moşiia sfintii mănăstiri Cotrăcenii căci că de la dînşii nu are sfînta mănăstire nici un folos. Ci mă rog mării tale ca să mi să facă o luminată carte a mării tale ca să-mi clăcuiască zilele ce s-au orînduit de la măriia ta. Ce va fi mila mării tale.

Prea plecat şi către dumnezeu rugătoriu de sănătatea mării tale,
Gligorie egumenul Cotrocenilor.

⟨Rezoluţie :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahscoe. Dumneata ispravnice şi judecătoriu ot sud Ilhov, pentru oamenii cei

[1] Loc alb.
[2] Rezoluţia este în original, deasupra actului.

https://biblioteca-digitala.ro

ce șăd pe moșiia sfintii mănăstiri Cotrăcenii, să aibă a clăcui într-un an de om zile 12, însă la 4 vremi : primăvara zile 3, vara zile 3, toamna zile 3 și iarna zile 3, și să aibă a-și da dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe această moșie.

Și vin, rachiu, nimenea să nu fie volnic să vînză fără numai egumenul aceștii mănăstiri, stăpîn moșii, sau cui va vrea egumenul să dea voe să vînză.

Iar care din săteni ar sta împotrivă a nu clăcui și a nu-și da dijma după cum am hotărît domniia mea, făcîndu-ți știre egumenul, dumneata ispravnice al acestui județ să trimiți să aducă oamenii de la acest sat și unora ca acelora să le faci certare ca să s⟨e⟩ supue poruncii și hotărîrii ce am făcut domniia mea, că așa iaste poronca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mart 23, 7253 ⟨1745⟩

Scris de Gheorghe logofăt
De Radul logofăt

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 21.
Orig. rom., pecete aplicată.

271

24 martie 1745[1]

Plîngerea egumenului de la Nucet către domn că locuitorii din satele de pe moșia Topoloveni nu vor să execute zilele de clacă, și rezoluția lui Constantin Mavrocordat ca ispravnicul de Mușcel să-i constrîngă la executarea dispoziției domnești.

Prea înălțate doamne, să fii măriia ta sănătos.

† Jăluesc doamne mării tale pentru oamenii care sînt șăzători pe moșiia Topolovenii a sfintei mănăstiri Nucetul, că n-are sfînta mănăstire nici un folos de dînșii, că nu vor ca să s⟨e⟩ supue să clăcuiască orînduitele zile ce au făcut măriia ta. Ci mă rog mării tale ca să mi să facă o luminată carte a mării tale precum s-au făcut și altor mănăstiri care au moșii ca să le lucreze orînduitele zile. Și ce va fi mila mării tale.

Prea plecat mării tale și pururea către dumnezeu rugător de sănătate,
Dionisie egumenul de la Nucet.

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Nicolae voevod, bojiiu milostiiu i gospodar zemle Vlahiscoe.

† Dumneata ispravnice i judecător dintr-acel județ, pentru oamenii ce șăd pe moșiia Topolovenii a sfintei mănăstiri Nucetul, să aibă a clăcui într-un an de om zile 12, însă la patru vremi : primăvara zile trei și vara zile trei, toamna zile trei și iarna zile trei ; și să aibă a-și da dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe această moșie.

[1] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

Şi vin şi rachiu nimenea să nu fie volnic a vinde, fără numai vinurile mănăstirii şi cui va vrea egumenul să dea voe să vînză.

Iar care din săteni ar sta înpotrivă a nu clăcui şi a nu-şi da dijma dupe cum am hotărît domniia mea, făcînd ştire dumneata ispravnice al judeţului, aceluia să trimiteţi să aducă oameni de la acel sat şi pe unii ca aceia să le faceţi certare ca să ⟨se⟩ supue poruncii şi hotărîrii ce s-au făcut de la domniia mea.

Mart 24 dni, 7253 ⟨1745⟩

Procit vtori logofăt

De Radul logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XX, doc. 84
Orig. rom., pecete aplicată.

272

⟨Craiova,⟩ 6 aprilie 1745

Caimacanii Olteniei poruncesc locuitorilor care au vii pe moşia mănăstirii Vieroşul să dea otaştina în bani, iar cei ce au semănături pe moşia Urîţii să clăcuiască 12 zile şi să plătească taxa pentru vinul vîndut în circiumi pe moşia mănăstirii.

Pentru vinăriciu.

Noi caimacamii ai scaunului Craiovei.

Voao tuturor oamenilor cîţi aveţi vii pe moşiia sfintei mănăstiri Vierăşului, vă facem în ştire că aici la noi viind sfinţiia sa părintele egumen Mihail de la sfînta mănăstire Vierăşul, ne arătă hotărîrea ce au făcut măriia sa vodă în trecuta toamnă, că toţi cine ar avea vii pe moşiia sfintei mănăstiri, să-şi dea otaştina pămîntului den 20 vedre o vadră, însă nu vin ci bani, vadra po bani 20, şi voi nu v-aţi plătit acea otaştină de vinul ce aţi făcut. Pentru care iată că vă poruncim după hotărîrea mării sale lui vodă, să căutaţi să vă daţi otaştina cine pe cîte vedre de vin aţi făcut astă-toamnă, plătind la 20 vedre una cu bani 20, însă că neplătind de voe, vom trimite cu treapăd de veţi plăti făr' de voe. Aşijderea vă poruncim şi voao oamenilor ce sînteţi şăzători pe acea moşie Urîţii să vă împliniţi zile de lucru la un an, de un om cîte 12 zile şi să vă daţi şi dijma den toate precum scrie în luminata porunca mării sale lui vodă şi să plătiţi şi butile ce aţi vîndut în circiumi pe moşiia sfintei mănăstiri în sat, de bute taler unul şi vadra 1 de vin după obicei. Şi acum fiind primăvară să faceţi clacă la mănăstire cu plugurile, la orzu, la ovăz i mălai, den obicinuitele zile de lucru. Aceasta scriem.

Ap⟨rilie⟩ 6 dni, 7253 ⟨1745⟩

Noi caimacani: Radul Comăneanul vel păharnic, Costandin Strîmbeanul, Pavel biv vel agă, Costandin Obedeanul, Ianache vel cluciariu.

Arh. St. Buc., Ms. 479 (Condica m-rii Vieroşul), f. 25—25v.
Copie rom

https://biblioteca-digitala.ro

⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 5 mai 1745.

Vasile ieromonah, proegumen de la mănăstirea Cîmpulung, dă zapis că pentru suma de 55 de taleri a vîndut rumînilor Ion cel Mare şi fratelui său Niţu, doi copii de ţigan, ai lui Ion căldăraru, pe care să-i dea mănăstirii spre a se răscumpăra.

† Eu Vasilie eromonah proegumen de la sfînta mănăstire ot Dolgopol, dat-am acest al mieu adevărat zapis ca să fie de mare adeverinţă la mîinile feciorilor Aldii Groşanul, anume: Ion cel Mare i brat ego Niţul, precum să s⟨e⟩ ştie că fiind ei rumîni sfintei mănăstiri daţi de răposatul Negru vodă, ctitorul sfintei mănăstiri vechi, strămoşii lor şi moşii şi părinţii lor pîn'acum i-au stăpînit mănăstirea cu bună pace. Iar acum socotindu-se aceşti doi numiţi fraţi, ei s-au socotit întru inimile lor, ca de vor putea, să s⟨e⟩ răscumpere.

Şi au venit la sfinţiia sa părintele chir Nicodim, năstavnicul sfintei mănăstiri, cu rugăminte şi cu lacrăme şi s-au rugat sfinţii sale ca să s⟨e⟩ milostivească ca să le dea voe să s⟨e⟩ răscumpere. Sfinţiia sa, văzînd rugămintea lor, chemat-au părinţii şi tot soborul sfintei mănăstiri şi pe toţi ne-au întrebat cum socotim de aceasta. Noi cu toţii un cuvînt am răspuns că mulţi rumîni are mănăstirea fugiţi aicea în ţară şi în alte ţări şi nu are mănăstirea nici un folos de dînşii că rumînii sînt cu birul şi cu alte necazuri. Ci noi aşa am socotit şi am îndemnat pe sfinţiia sa ca să s⟨e⟩ răscumpere, numai să dea ţigani, cap pentru cap, suflet pentru suflet, însă fără de moşie.

Aşăzîndu-se într-acestaş chip şi umblînd ei cîtăva vreme după ţigani ca să găsească ţigani şi negăsind într-altă parte, avînd eu nişte ţigani cumpăraţi de la jupîneasa Maria, ce au fost jupîneasa Herii logofăt Piscupescul şi de la fii-său Ştefan, şi ţiganii anume Ion căldărar şi cu fratisău Vlaicu ce le zicu Leuşteneştii. Deci eu m-am tocmit cu aceşti fraţi ce s⟨e⟩ numesc mai sus şi le-am vîndut doi copii ai lui Ion căldărar: unul voinic mai mare, şi altul mai mic anume Costandin, i brat ego şi am tocmit în preţ taleri 55 şi am luat aceşti bani în mîinile mele. Şi i-am vîndut de bună voia mea şi de nimenea silit şi aşa i-am vîndut mai mult ca să fie iar lîngă părinţii lor, la mănăstire.

Şi la această vînzare şi plată deplin, fost-au mulţi boiari şi preoţi care mai jos să vor iscăli. Şi eu pentru mai adevărată credinţă m-am iscălit mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

Mesiţa mai 5 dni, 7253 ⟨1745⟩

Ieromonah Vasilie proegumen

⟨Urmează alte zece iscălituri⟩

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LXII, doc. 121
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 20 mai 1745

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romineşti, porunceşte ispravnicilor şi judecătorilor de Prahova ca cei 96 de oameni din Comarnic, locuitori ai mănăstirii Colţea, să plătească pentru clacă cîte 90 de bani pe an, să dea dijma şi să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

Io Costandin Nicolae voevod bojiiu milostiiu gospodar zemle Vlahiscoe.

† Dumneata ispravnic şi judecător din sud Prahova, pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşia sfintei mănăstiri Colţii, în satul Comarnicul, casnici liude 96, aceştia să aibă a da pentru claca ce este orînduită, să facă peste an de om casnic cîte bani 90, însă aceşti bani să se dea la 2 vremi: jumătate la sfeti Gheorghe şi jumătate la sfete Dimitrie, şi să aibă a-şi da şi dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe această moşie.

Şi vin, racliu, nimenea să nu fie volnic a vinde fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea epitropii să dea voe să vînză.

Iar care din săteni ar sta împotrivă a nu-şi da banii ce scrie mai sus pentru clacă şi a nu-şi da dijma după cum am hotărît domnia mea, făcîndu-ţi ştire dumitale, ispravnic al judeţului, să trimiţi să aducă oameni de la acel sat, şi unora ca acelora să le faceţi certare că să s⟨e⟩ supuie poruncii şi hotărîrii ce am făcut domnia mea. Şi epitropii pentru clacă mai mult supărare să nu le facă, de vreme că domnia mea am făcut să ia cîte un zlot de la tot omul casnic. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 20 dni, 7253 ⟨1745⟩

Io Costandin Nicolae voevoda milostiiu bojiiu gospodar

De Radul logofăt za vist⟨ierie⟩ Procit vtori logofăt

Scris de Bunea logofăt

⟨Întărirea domnească:⟩

1762 noem⟨vrie⟩ 26. Am întărit domnia mea şi acum.

Vtori logofăt

B.C.S. (Filiala Bălcescu), Fond Saint Georges, pach. CDLI, dosar I, doc. 7. Orig. rom., două peceţi aplicate.

275

25 mai 1745[1]

Cererea boierului Sandu, logofăt de divan, către domn, ca locuitorii de pe moşia sa Hîrleştii să-i presteze clacă şi porunca lui Constantin Mavrocordat, dată ispravnicului de Teleorman, ca acei locuitori să facă 12 zile de clacă sau, cu învoirea stăpînului să dea cîte un zlot pe an, şi să dea dijma după obicei.

Prea înălţate şi mult milostive doamne, să fii măriia ta sănătos întru mulţi ani cu fericire.

† Jăluescu doamne mării tale, pentru că am măriia ta, o moşie în sud Teleorman ce să chiamă Hîrleştii, în drumul Slatinii, unde iaste şi

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

menzil. Și sînt maria ta, oameni, satu, de șăd pă moșie și să hrănescu pe dînsa și ne strică cu dobitoacele lor moșia de fîn pe unde iaste, și nu cunoaștem nimic de la dînșii. Ci mă rog să fie mila mării tale după cum la alții, să ne lucréze și noao zilele céle orînduite de la măriia ta, ca să cunoaștem și noi cevași de vréme că șăd și să hrănescu pe moșia noastră.

De aceasta mă rog mării tale, să fii măriia ta sănătos. Ce va fi, mila mării tale.

Robul mării tale,
Sandul logofăt za divan

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahiscoe.

† Dumneata ispravnice și judecător din sud Teleorman, pentru oamenii ce sînt șăzători pe moșiia Hîrlești a lui Sandul logofătul, să aibă a-i clăcui de om într-un an, zile 12, însă la 4 vremi : primăvara zile trei, vara zile 3, toamna zile trei, și iarna zile trei. Și să aibă a-și da și dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe această moșie, și vin, rachiu, nimenea să nu fie volnic a vinde fără numai acesta, stăpînul moșii, sau cui va vrea să dea el voe să vînză. Însă de va priimi stăpînul moșii ca pentru claca ce arată mai sus, să ia bani, să aibă a lua de fiește care om pe an cîte un zlot, care bani să-i dea la doao vremi : jumătate la sfete Ghiorghie și jumătate la sfete Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori. Iar nepriimind stăpînul moșii să ia bani, să aibă a face claca dupe cum scrie mai sus.

Iar care din săteni ar sta înpotrivă a nu clăcui au a nu da bani pentru clacă, au a nu-și da dijma dupe cum am hotărît domnia mea, făcîndu-ți știre, dumneata ispravnice al județului, să trimiți să aducă oameni de la acel sat și unora ca acelora să le faceți certare ca să să supue poruncii și hotărîrii ce s-au făcut de la domnia mea. Aceasta scriem.

Mai 25 dni, 7253 ⟨1745⟩

De Radul logofăt — Procit vtori logofăt
Scris de Bunea logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Căldărușani, pach. XXXI, doc. 9.
Orig. rom., pecete aplicată.

276

⟨București,⟩ 9 iunie 1745

Judecata veliților boieri pentru rumînii de la Bădești ai mănăstirii Cîmpulung, care cer să fie „slobozi de rumînie", hotărăște că ei „sînt cu adevărat rumîni mănăstirii".

Rumînii sfintei mănăstiri Cîmpulungul, dă la Bădești ot sud . . .[1] cu ce temei de scrisori căuta ca să fie slobozi dă rumînie, împreună și cu părțile lor de moșie, după cum va arăta mai jos :

Iun⟨ie⟩ 9, 7253 ⟨1745⟩

[1] Omisiune.

https://biblioteca-digitala.ro

— 7072 ⟨1564⟩. Arată rumînii hrisovul răposatului Pătru voevod, fecioriu lui Pătrașco voevod, în care răspund că după judecata ce au făcut Mihnea voevod luînd satul Bădești dă la Badea stolnic Boloșin și l-au dat supt stăpînirea lui Stan Dolofan, văzînd și măriia sa Mihnea voevod, l-au întărit cu acest hrisov.

⟨Urmează trei acte ale rumînilor din anii: 1570, 1593 și 1597, apoi cinci ale mănăstirii Cîmpulung din anii 1619, 1647, două din 1710 și unul din 1714⟩.

— 7218 ⟨1710⟩. O carte a răposatului Costandin voevod Brîncoveanu, cu care au fost trimis de au strînsu pă rumînii mănăstirii după cum arată și foaia pecetluită, cu numele lor, și care pă unde au fost fugiți.[1]

Foiță pentru rumînii mănăstirii Cîmpulungului din satul Bădeștii, care pre unde sînt fugiți, precum semnează în jos.

la Bucureşti[2]

† Voico, † Oprea, † Mușat, † Ion, † Barbul

la mănăstire, la Seaca in Cricov[2]

† Soare Floandă, † Albul, fiiu-său, † Soare Stîrpilă, † Neagul fiiu-său, † Oprea Zbora, † Mihnea brat ego, † Măican sin Șerban, † Albul al lui Mihai.

la Craiova[2]

† Dumitru zidariul, † Oancea brat ego cărămidariu

— 7218 ⟨1710⟩ zapisul rumînilor mănăstirii la mîna lui Iosif egumen, în care arată că s-au tocmit ce și ce să lucreze pă an.

— 7222 ⟨1714⟩ Hrisovul răposatului Ștefan voevod Cantacuzino, în care arată cum ⟨că⟩[3] un S⟨tan⟩[3]ciul ce s-au fost trăgînd din neamul Dolofanilor avînd niște cărți mincinoase dă la părinții lui rămase, le-au vîndut rumînilor de la Bădești, și cu acéle cărți au căutat rumînii judecata înaintea domniei sale căutînd ca să fie slobozi dă rumînie, și domniia sa după hrisoavele ce au văzut că are mănăstirea, dovedindu-i că sînt adevărați rumîni, i-au dat supt stăpînirea mănăstirii, și cărțile ce le scoteau rumînii, le-au luat de la mîinile lor și le-au dat la mănăstire (acéste doao hrisoave sînt ce⟨le ce le-au a⟩[3]rătat acum egumenul, fiind făcute după vremea cînd să judeca Dolofanii cu Badea stolnecul Boloșin).

Din porunca mării sale prea luminatului și prea înălțatului nostru domnu Io Costandin Nicolae voevod, au eșit înaintea noastră la judecata egumenului sfintei mănăstiri Cîmpulungul, chir Nicodim, cu unii din rumînii mănăstirii de la Bădești ot sud Mușcel, anume: Neacșu uncheașul, Oancea Popescul, Gheorghe Pîrvulescul, Voico Pîrvulescul, Dumitru Pîrvulescul, Iancul Pîrvulescul, Stoica Bătcă, Ioan Căminețu, zicînd ei cum că-i năpăstuește că sînt rumîni mănăstirii și le stăpînește și moșiia.

Deci, citindu-se scrisorile ce au avut și o parte și alta, după cum mai ⟨sus să⟩[3] arată, s-au cunoscut că și moșiia Bădeștii iaste a mănăstirii, și și ei sînt rumîni mănăstirii, iar aceste doao hrisoave ce le arată ei, nu au fost ale lor, ce au fost ale Dolofanilor și ale stolnicului Boloșin, după cum le mărturisește hrisovul răposatului Gavriil Moghila voevod.

---

[1] Urmează în continuare foaia anexă a documentului.
[2] Subliniat de noi.
[3] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

Și încă după cercetarea aceștii judecăți ce li s-au făcut, dă iznoavă eșind și înaintea mării sale lui vodă, însuși ei au mărturisit că sînt cu adevărat rumîni mănăstirii și și moșiia iaste a mănăstirii. Aceasta scriem.

Neofit mitropolitul Ungrovlahiei, I. Cr⟨ețulescul⟩ vel dvornic, Grigorie vel ban, Barbu Văcărescu vel logofăt, Șerban C⟨îndescu⟩ biv vel paharnic, Șt ⟨?⟩ Bărbătescu biv vel paharnic, Șt ⟨?⟩ Fălc⟨oianu⟩ biv vel sărdar, Mihail Bărbătescu biv vel șătrar.

Costandin Cînd⟨escul⟩ vtori logofăt procitoh

Scris și trecut în condică de Mihai logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. VII, doc. 3.

Orig. rom., cu o foaie anexă; pecete aplicată.

277

⟨București,⟩ 10 iunie 1745

Cererea egumenului de la mănăstirea Cotroceni către domn, de a i se da carte pentru constrîngerea locuitorilor de pe moșia Bairactarî și Căscioarele la executarea clăcii și porunca lui Constantin Mavrocordat către ispravnicul de Ilfov ca să-i oblige la 12 zile și dijma obișnuită, putînd, în schimbul clăcii, să dea cîte un zlot pe an, cu învoirea stăpînului.

Milostive și prea înălțate doamne, să fii măria ta sănătos la mulți ani cu fericire.

Mă rog doamne mării tale că are schitul Cataloiul ce este închinat la sfînta mănăstire Cotrăcenii o moșie ce ⟨să⟩ chiamă Bairactari ¡ Căscioarele în sud Ilhov și sînt cîțiva oameni de sînt șăzători pe aceste moșii și n-are acest schituleț nici un folos de dînșii că nu vor să dea nici un fel de ascultare și pun vin și rachiu de vînd ei pe moșiile acestui schituleț. Ci mă rog, doamne, mării tale, ca să mi se facă o luminată carte a mării tale dupe cum s-au făcut și pe la alte mănăstiri, ca să-mi clăcuiască zilele ce s-au hotărît din porunca mării tale. De aceasta mă rog mării tale și ce va fi mila mării tale.

Rugător de bună fericită sănătate mării tale,
Grigorie, egumen de la mănăstirea Cotrăcenii

⟨Rezoluție:⟩

Io Costandin Necolaev voevoda, bojiu milostiu gospodar zemli Vlahiscoe.

† Dumneata ispravnice și judecătoriul ot sud Elhov, pentru oamenii ce sînt șăzători pe moșiia ce să chiamă Bairactarii i Căscioarele într-acel județ, ale schitului Cataloiul ce iaste închinat la mănăstirea Cotrocéni, să aibă a-i clăcui de om într-un an zile 12 după obicéiu, însă la 4 vremi, primăvara zile trei, vara zile trei, toamna zile trei și iarna zile trei și să aibă a-și da dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe acéste moșii.

Și vin, rachiu, niminea să nu fie volnic a vinde, fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea egumenul să dea voe să vînză.

Însă de va priimi stăpînul moșii ca pentru claca ce arată mai sus să ia bani, să aibă a lua de fiștecare om pe an cîte un zlot, care bani

[1] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

să-i dea la 2 vremi, jumătate la sveti Gheorghe şi jumătate la svetii Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori, după hotărîrea şi aşăzămîntul ce s-au făcut la divan. Iar nepriimind stăpînul moşii să ia bani, să aibă a face claca dupe cum scrie mai sus, iar carii din săténi ar sta înpotrivă a nu clăcui au a nu da bani pentru clacă şi a nu-şi da dijma după cum am hotărît domniia mea, făcîndu-ţi ştire, dumneata ispravnice al judeţului să trimiţi să aducă oamenii de la acéle sate şi unora ca acelora să le faceţi certare ca să s⟨e⟩ supue poruncii şi hotărîrii ce am făcut domniia mea. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 10 dni, leat 7253 ⟨1745⟩

De Radul logofăt Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

278

10 iunie 1745 [1]

Egumenul de la Glavacioc reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia m-rii nu prestează claca, iar Constantin Mavrocordat porunceşte ispravnicului de Vlaşca să-i constrîngă a face 12 zile de clacă sau să plătească pe an cîte un zlot şi să dea dijma.

Prea luminate şi prea înălţate şi mult milostive doamne,

† Jeluesc doamne milii şi bunătăţii mării tale, că sînt vreo zece oameni şăzători cu aşăzămîntul pe moşie înprejurul sfintei mănăstiri Glavaciogul şi nu vor să clăcuiască la mănăstire nimic, ci numai şăd ei şi dobitoacele lor hrănindu-se pe moşie şi mănăstirea nu are nici un folos şi ajutor de la dînşii.

Ci să fie luminată porunca mării tale la dumnealui ispravnicul din judeţul Vlăşcii, ca să le poruncească silindu-i să facă claca ce iaste orînduită de la măriia ta, ca să s⟨e⟩ ajute şi sfînta mănăstire ceva de la dînşii. De aceasta jeluesc, şi ce va fi mila mării tale.

Rugător către milostivul dumnezeu pentru sănătatea mării tale,

Ionă arhimandritul, egumenul ot Glavaciog

⟨Rezoluţie :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemle Vlahscoi.

† Dumneata ispravnic şi judecător din sud Vlaşca, pentru oamenii ce sîn şăzători pe moşiia ce să chiamă Glavaciog, într-acel judeţ, a sfintei mănăstiri Glavaciog, să aibă a clăcui de om într-un an zile 12 după obiciai, însă la 4 vrémi : primăvara zile trei, vara zile trei, toamna zile trei şi iarna zile trei şi să aibă a-şi da şi dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe această moşie.

Şi vin, rachiu, nimenea să nu fie volnec a vinde, fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea egumenul să dea voe să vînză.

Însă de va priimi stăpînul moşii ca pentru claca ce arată mai sus să ia bani, să aibă a lua de fieştecare om pe an cîte un zlot ; care bani să-i

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

dea la 2 vrémi : jumătate la sfeti Gheorghe și jumătate la sfete Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori, după hotărîrea și așăzămîntul ce s-au făcut la divan. Iar nepriimind stăpînul moșii să ia bani, să aibă a face claca după cum scrie mai sus.

Iar care din săteni ar sta înpotrivă a nu clăcui au a nu da bani pentru clacă și a nu-și da dijma, după cum am hotărît domnia mea, făcîndu-ți știre, dumneata ispravnice al județului, să trimiți să aducă oameni de la acel sat și unora ca acelora să le faceți certare ca să se supue poruncii și hotărîrii ce am făcut domnia mea. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 10 dni, leat 7253 ⟨1745⟩

Procit vtori logofăt

De Radul logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Glavacioc, pach. XXXIV, doc. 73.
Orig. rom., pecete aplicată.

279

⟨București,⟩ 11 iunie 1745[1]

Egumenul de la Mihai-Vodă reclamă domnitorului că locuitorii de pe moșia Ciocănești a mănăstirii cosesc fîn și cultivă pepeni pentru comerțul cu turcii de la Silistra, fără să dea dijmă, iar Constantin Mavrocordat poruncește lui Constantin Cioran, ispravnic și judecător de Ilfov, să oblige pe săteni la toate îndatoririle iar la „zeciuială din bani" numai pe acei ce vînd pepeni.

Milostive și luminate doamne, să fii măriia ta sănătos.

† Jeluesc, doamne, mării tale, că are sfînta mănăstire niște moșioare în județul Elhov unde să chiamă Lunca i Spanzolul i Ciocănești și pe această moșie ce-i zicea Ciocănești sînt mulți oameni săzători ; la care această moșie iaste și a mănăstirii Mărginenilor și a noastră și cîți oameni sînt săzători pe moșii, sînt jumătate pe moșiia Mărginenilor, iar jumătate sînt pe moșiia mănăstirii.

Și acești oameni toți dupe amîndoao moșiile mai mult le iaste hrana lor pe moșiia noastră, de spargu moșiia cu plugurile și ară pepini, dar nu numai de mîncare ci fac multă neguțătorie, de iau cîte 4—5 sute de taleri pe pepini de la turcii dristoreni și pun pîndari tot turci de păzesc pînă să cocu pepinii și după ce să cocu bostanurile vin turcii de la Dristor de cumpără bostanele cu ardicata și ei își opresc numai de mîncare și tocmai la cules ne dau și noao dintr-aceia de mîncare, iar din cei mulți de-i vînd, noao nu ne dau nici să mîncăm, nici zeciuiala.

La care pentru aceasta ne rugăm, doamne, mării tale, pentru cei ce-i vinde pe bani, să ni să facă orînduială să ne luăm zeciuiala banilor după obicei, iar pentru cei ce-i opresc de mîncare să ne dea și noao dijma de pepini după obicéi.

Așijderea ne rugăm mării-tale și pentru fînul ce-l cosescu oamenii Mărgineanului și ai noștri dupe moșiia noastră, nicidecum nu vor să ne

[1] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

dea dijma moşii. Ci ne rugăm mării tale să avem dreptate după obicei. Să fii măriia ta sănătos.

Al mării tale plecat şi către dumnezeu fierbinte rugător de sănătate,

Teofan, egumen Mihai-Vodă.

⟨Rezoluţie :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod bojiiu milostiu gospodar zemle Vlahscoe.

† Cinstit şi credincios boiarul domnii méle Costandin Cioran, biv vel paharnic, ispravnic şi judecător judeţului Ilhov, pentru cîţi oameni vor fi şăzînd pe moşiile sfintei mănăstiri Mihai Vodă, ce ⟨se⟩ numescu într-acest răvaş, să aibă a clăcui într-un an zile 12: primăvara zile trei, vara zile trei, toamna zile trei, iarna zile trei şi să-şi dea şi dijma din toate cele ce vor avea arate pe moşii.

Şi vin, rachiu, nimenea să nu fie volnic să vînză, făr numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea să dea voe egumenul să vînză.

Insă de va priimi egumenul pentru claca ce s⟨e⟩ arată mai sus să ia bani, să aibă a lua de tot omul casnic cîte un zlot pe an, care bani să-i dea la doao vremi, jumătate la sfeti Gheorghie, jumătate la sfeti Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori, după aşăzămîntul şi hotărîrea ce s-au făcut in divan. Iar nepriimind egumenul să ia bani, să aibă a face clacă după cum scrie mai sus.

Iar care din săteni ar sta impotrivă a nu clăcui au a nu da bani pentru clacă şi a nu-şi da dijma după cum am hotărît domniia mea, făcîndu-ţi ştire, dumneata ispravnice al judeţului să trimiţi să aducă oamenii den acel sat şi unora ca acelora să le faci certare ca să s⟨e⟩ supue poruncii şi hotărîrei ce am făcut domniia mea.

Aşijderea şi pentru pepenii ce arată egumenul că să ară pe moşie de neguţătorie, cîţi să vor vinde cu bani să ia zeciuială din bani, de la cei ce vor vinde cu bostanile, iar de la cei ce nu vor vinde să-şi ia dijma după obicei.

Şi oricine ar cosi fin pe moşiia mănăstirii să aibă a-şi da dijma după obicei, iar care nu să vor supune, să-i împlineşti dumneata şi să le faci şi certare. Aceasta scriem.

Iunie 11 dni, leat 7253 ⟨1745⟩

Trecut la condică de Costandin logofăt Mănescu

De Radul logofăt za visterie

Arh. St. Buc., M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 22.
Orig. rom.

280

⟨M-rea Arnota,⟩ 19 iunie 1745

Egumenul de la Arnota reclamă domnului că ruminii din satele mănăstirii, Dobriceni şi Bogdăneşti, nu prestează claca şi nu dau dijmă, împărţindu-şi moşia, iar Constantin Mavrocordat porunceşte ispravnicului de Vîlcea să-i constrîngă la cele 12 zile de clacă ori plata în bani cîte un zlot, la dijmă şi la respectarea monopolului mănăstirii asupra băuturilor.

Milostive şi luminate doamne, să fi măria ta sănătos în luminat scaunul mării tale întru mulţi ani cu fericire.

https://biblioteca-digitala.ro

Cu plecăciune jăluescu, doamne, milii mării tale pentru sfînta mănăstire Arnota, care mănăstire iaste zidirea ei în vîrful unui munte, de răposatul Matei voevod și de alte mile ce au avut mai denainte de toate, de acelea s-au lipsit. Numai ce-au rămas această sfîntă mănăstire cu 2 sate, anume Dobricénii i Bogdăneștii, care sate mai denainte vréme în zilele mării sale răposatului Matei voevod au mersu oamenii dintr-acéste mai sus numite sate, au mersu ei de a lor bună voe de s-au vîndut rumîni mării sale, dar măriia sa i-au dat sfintei mănăstiri ca un ctitor. Însă cînd s-au vîndut rumîni lui Matei vodă, s-au vîndut ei și cu toate părțile lor de moșie precum arată hrisoavele mării sale care sînt la mănăstire.

Deci pîn' la o vréme acești oameni au dat ascultare la céle ce li s-au poruncit de la mănăstire, fiind rumîni ai mănăstirii ; iar acum necum să asculte la alte ascultări ce le poruncim, ci încă nici la lucrul mănăstirii nu vor să iasă după cum iaste porunca mării tale a lucra oamenii care șăd pe moșiile mănăstirilor cîte 12 zile și să-și ia dijmă din toate céle ce să află pe moșie, iar ei nici măcar cîte șase zile nu vor să lucréze.

Și fiind moșiia mănăstirii și cu pometurile și ei rumîni ai mănăstirii, s-au pus de au împărțit moșia de o au făcut tot părți fiștecare cu partea lui osebită unii de cătră alții și de cătră mănăstire, făr' de știrea noastră. Și de le zicem ceva sau le poruncim la vreun lucru, iar ei sar la noi cu gîlceavă cu micu cu mare și mănîncă de pe moșie tot și cosesc livezile în moșie, unde le place și pe noi nu vor să ne asculte la nici unele.

Ci să fie luminată porunca mării tale ca să lucréze mănăstirii cît iaste porunca mării tale și să ne luăm și dijmă din bucate. Însă fiind ei că sînt rumîni ai mănăstirii cu moșie cu tot, s-ar cădea să lucréze mănăstirii mai mult decît alți oameni venetici. Ce va fi mila mării tale.

Al mării tale plecat și către dumnezeu rugători,
Ilarion, igumen Arnotei
Iun⟨ie⟩ 19, 7253 ⟨1745⟩

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod, bojiiu milostiu gospodar zemle Vlahiscoe.

† Dumneata Matei Ruset biv vel sluger, ispravnic și judecător județului Vîlcii, pentru oamenii ce sînt șăzători pe moșia Dobricenii i Bogdăneștii într-acel județ ale sfintei mănăstiri Arnotei, să aibă a clăcui într-un an de om zile 12, dupe obicei, însă la 4 vremi, primăvara zile 3, vara zile trei, toamna zile trei și iarna zile trei, și să aibă a-și da și dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe această moșie.

Și vin, rachiu, niminea să nu fie volnic a vinde fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea egumenul să dea voe să vînză.

Însă de va priimi stăpînul moșii ca pentru claca ce arată mai sus să ia bani, să aibă a lua de fiștecare om pe an cîte un zlot, care bani să-i dea la 2 vremi, jumătate la sfete Gheorghie și jumătate la sfete Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori, după așăzămîntul și hotărîrea ce s-au făcut în divan. Iar neprimind egumenul să ia bani, să aibă a-i face claca dupe cum scrie mai sus. Iar care din săteni ar sta împotrivă a nu clăcui și a nu da

https://biblioteca-digitala.ro

banii pentru clacă şi a nu-şi da dijma dupe cum au hotărît domniia mea, făcîndu-ţi ştire, dumneata ispravnice al judeţului, să trimiţi să aducă oameni şi de la acel sat şi unora ca acelora să le faci certare ca să să supue poruncii şi hotărîrii ce am făcut domnia mea. Aceasta scriem.

Iuli⟨e⟩ 1 dni De Radul logofăt za vist⟨ierie⟩

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 106.

Orig. rom., pecete aplicată.

281

⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 20 iunie 1745

Egumenul mănăstirii Cîmpulung dă zapis de răscumpărare la „patrusprezece case" de rumîni din satul Bădeşti, cu cîte 25 taleri „omul casnic cu copii" şi 12 taleri şi jumătate de „holtei", fără moşie.

Neofit ⟨al⟩ Ungrovlahii adeverezu.

† Ieromonah Nicodim egumenul sfintei şi dumnezeeşti mănăstiri Cîmpulungul unde să cinsteşte şi să prăznuieşte hramul Adormirea prea sfintii stăpînii noastre născătoarii de dumnezeu şi pururea fecioarii Mariei, dinpreună şi cu alţi părinţi ai sfintei mănăstiri care mai jos ne vom numi, dat-am acest al nostru adevărat zapis ca să fie de mare adeverinţă la mîinile acestor rumîni ai sfintei mănăstiri din satul Bădeştii ot sud Muşcel, du pre riul Doamnei, rumîni anume: Gheorghie Pîrvulescul cu doi copii, Stoica şi Vişan, i Dumitru brat ego cu 3 copii, Şărban, Bucur i Radul, i Stan brat ego cu un fecior, Neagoe, i Voico Pîrvulescul cu doi feciori, Stan, Ion, Iancul Pîrvulescul cu 3 feciori, Radu, Gheorghie i Costandin, Voico Pîrvulescul cu 4 feciori, Stan, Stoica, Nica, Preda, Ion Căminet cu doi feciori, Oancea i Dumitru, Stoica brat ego, Stanciul brat ego cu un fecior, Ghinea, Neacşul Popescul, Oancea Popescul cu trei copii, Dumitru, Gheorghie, Radu, Stoica Băcică cu 5 feciori, Preda, Ilie, Ion, Stanciul, Gheorghie, Stanciul Pîrvulescu brat Iancul cu doi copii, Mihai i Cîrstea, Vasilie Pîrvulescul, brat Gheorghie, Alecsie brat Ion Căminet, neînsurat, precum să s⟨e⟩ ştie că fiind ei rumîni de baştină ai sfintei mănăstiri, daţi şi închinaţi de răposatul măria sa Necula Alicsandru voevod, feciorul bătrînului Băsărab voevod şi nepot Radului Negru voevod, încă după cînd au fost sfînta mănăstire biserică de mir, căruia i să odihnescu oasele şi acum în sfînta mănăstire şi tot i-au stăpînit preoţii de mir în bună pace pînă în zilele mării sale răposatului Matei Basarab voevod. Şi atunci măria sa fiind îndemnat din voia lui dumnezeu au făcut acea biserică, mănăstire mare, obşte de călugări, întărind şi măria sa toate milele ce au fost date şi închinate de la vechii răposaţi ctitori, fiind şi acest sat, Bădeştii şi cu toţi rumînii supt acea întărire a mării sale.

Şi aşa au stăpînit sfînta mănăstire şi toţi părinţii egumeni ce au fost după vremi, pînă acum în zilele prea luminatului şi prea înălţatului nostru domn Io Costandin Nicolae voevod, s-au sculat de au venit şi cu noi aceşti numiţi rumîni înaintea mării sale de au căzut cu rugăciune înaintea mării sale la divan ca să s⟨e⟩ răscumpere, fiindcă de multă vreme iaste de cîndu sîntu tot rumîni sfintei mănăstiri, tot din neam în neam pînă acum. Dar măria sa vodă ca un domn drept ne-au[1] dat po-

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

runcă ca să se răscumpere, ci au lăsat la voia mea și a celorlalți părinți călugări de la această sfîntă mănăstire, ca de vom vrea să să răscumpere, vom avea voe și de la măria sa.

Ci dar noi socotind și atîta vreme a rumînii lor și neavînd sfînta mănăstire moșie de cîmpu, prin știința rea mării sale lui vodă și a prea sfîntitului mitropolit și a prea cinstiților dumnealor boiarilor și a tuturor fraților dintr-această sfîntă mănăstire, m-am așăzat cu dînșii de le-am dat voe de s-au răscumpărat, însă făcînd tocmeală cu dînșii, de mi-au dat de omul casnic cu copiii lui cîte taleri 25, răscumpărîndu-să patrusprezece case de rumîni și un holtei neînsurat cu taleri 12 pol. Care aceștea toți mai sus sînt numiți, care s-au făcut toată suma banilor pe casnici i pe holtei taleri . . . .[1] și ne-au dat acești bani toți în mîinile noastre ca să cumpărăm o moșie de cîmp sfintei mănăstiri pe acești bani. Ci dar de acum nainte să fie oameni slobozi, pe cum toată țara, nemaiavînd nici o treabă cu dînșii sfînta mănăstire, pentru că prin știința rea domnii și a mitropolitului și a dumnealor boiarilor țării s-au răscumpărat, fără de moșie, numai ei, capetele lor cei ce să coprind într-acest zapis și afară din alți rumîni, cei ce sînt fugiți în țară.

Și noi pentru credința le-am dat acest zapis care iaste întărit cu pecetea sfintei mănăstiri și cu iscălitura noastră și a toată obștea sfintii mănăstiri, fiind iscăliți mărturii și mulți boiari mari și de cinste.

Și am scris eu Costandin logofătel Mălăescul cu zisa sfinților sale, fiind și rumînii de față.

Iunie 20 dni, 7253 ⟨1745⟩
Eromonah Nicodim egumen ot Dolgopol
Locul peceții

Clement episcop Rîm⟨nic⟩, Metodie episcop Buz⟨ău⟩, eromonah Vasilie proegumen ot Dolgopol, Iordachie Creț⟨ulescu⟩ vel dvornic mărt⟨urie⟩, Grigorie Grece⟨anu⟩ vel ban mărt⟨urie⟩, Barbul Văcărescul vel logofăt mărt⟨urie⟩, Antonache biv vel ban mărt⟨urie⟩, Mihai Bărbătescu biv vel paharnic martor.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 117
Copie rom.

282

⟨București,⟩ 21 iunie 1745

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Vlașca să oblige pe locuitorii de pe moșiile mitropoliei, Fotoaia și Obislavii, să presteze 12 zile de clacă pe an, să dea dijma și să nu vîndă vin fără încuviințare, iar dacă primește mitropolitul, să dea fiecare pe an cîte un ȝlot în schimbul clăcii.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi dumitale Iordache biv vel clucer za arie i ispravnic și judecător din sud Vlașca. Dupe înștiințarea ce ne-au făcut aici sfințiia

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

sa părintele mitropolitul, chir Neofit, pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiia Fotoaia, casnici liude 74, i moşiia Obislavii, casnici liude 79, într-acel judeţ, ale sfintei mitropolii, să aibă a-i clăcui mănăstirii într-un an de om zile 12 dupe obicei, însă la 4 vremi: primăvara zile trei, vara zile trei, toamna zile trei şi iarna zile trei. Şi să aibă a-şi da şi dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe aceste moşii, şi vin, rachiu, nimenea să nu fie volnic a vinde, fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea sfinţiia sa, şi ispravnicul sfinţii sale să dea voe să vînză.

Însă de va primi sfinţiia sa ca pentru claca ce arată mai sus să ia bani, să aibă a lua de fieştecare om pe an cîte un zlot, care bani să dea la 2 vremi, jumătate la sfete Gheorghie şi jumătate la sfete Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori, dupe aşăzămîntul şi hotărîrea ce s-au făcut în divan, iar nepriimind sfinţia sa să ia bani, să aibă a-i face claca dupe cum scrie mai sus.

Iar care din săteni ar sta împotrivă a nu clăcui sau a nu da bani pentru clacă şi a nu-şi da dijma dupe cum am hotărît domniia mea, făcîndu-ţi ştire, dumneata ispravnice al judeţului să trimiţi să aducă oamenii de la acel sat, şi unora ca acelora să le faceţi certare ca să s⟨e⟩ supue poruncii şi hotăririi ce am făcut domniia mea. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iuni⟨e⟩ 21 dni, 7253 ⟨1745⟩

Io Costandin Nicolaev voievod, milostiu bojiu gospodin

Procit vtori logofăt

De Radul logofăt za vistierie.

Scris dupe condică de Bunea logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XIV, doc. 20

Orig. rom., pecete aplicată.

283

⟨Bucureşti,⟩ 21 iunie 1745

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Ilfov să oblige pe locuitorii de la Mărcuţa, Boteni, Tobîlea şi Curăteşti, moşii ale mitropoliei, să presteze 12 zile de clacă sau să plătească în bani cîte un zlot, şi să dea dijma.

Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voievod i gospodin. Pisah gospodstvo mi dumitale Costandine Ciorane biv vel păharnic, ispravnic şi judecător ⟨de⟩ Ilhov. După înştiinţarea ce ne-au făcut aici sfinţiia sa părintele mitropolitul, chir Neofit, pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiia Mărcuţa, casnici liude 21, i Boténii, casnici liude 29, i Tobîlea, casnici liude 24, i Curăteştii, casnici liude 57, într-acel judeţ, ale sfintei mitropolii, să aibă a clăcui mănăstirii într-un an zile 12 dupe obicei, însă la 4 vremi: primăvara zile 3, vara zile 3, toamna zile 3, iarna zile 3, şi să aibă a-şi da şi dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe acéste moşii.

Şi vin i rachiu să nu fie volnic nimeni a vinde, fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea sfinţiia sa sau ispravnicul sfinţii sale, să dea voe să vînză.

Însă de va priimi sfinţiia sa ca pentru claca ce arată mai sus să ia bani, să aibă a lua dă fieştecare om, pe an cîte un zlot, care bani să-i

https://biblioteca-digitala.ro

dea la doao vremi: la sfeti Gheorghe jumătate și jumătate la sfeti Dimitrie, adecă cîte un tultu de doao ori, dupe hotărîrea și așăzămîntul ce s-au făcut în divan. Iar nepriimind sfinții sa să le ia bani, să aibă a-i face clacă după cum scrie mai sus.

Iar care din săteni ar sta înpotrivă a nu clăcui sau a nu da bani pentru clacă sau a nu-și da dijma după cum am hotărît domniia mea, făcîndu-ți știre, dumneata ispravnice al județului, să trimiți să-i aducă pă oamenii de la acel sat și unora ca acela [1] să le faci certare ca să s⟨e⟩ supue poruncii și hotărîrii ce am făcut domniia mea. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 21 dni, 7253 ⟨1745⟩

Io Costandin Nicolaev voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

De Radul logofăt za vist⟨erie⟩

Arh. St. Buc., M-rea Mărcuța, pach. XXII, doc. 2

Orig. rom., pecete aplicată.

284

⟨București,⟩ 27 iunie 1745

Veliții boieri judecă reclamația egumenului de la Cotroceni împotriva unor rumîni de pe moșia mănăstirii, Tătărani, care stăpînesc niște livezi fără să dea dijmă sau să presteze clacă, pe motiv că strămoșii lor au defrișat pădurea cu toporul, și dau cîștig de cauză egumenului.

Cartea a judecătorilor veliților boeri prin care dau întru stăpînire mănăstirii livezile de fîn ce sînt pe moșiia mănăstirii ce era împresurate de rumîni.

Noi judecătorii,

Egumenul cotroceanul, chir Grigorie, face pîră asupra lui Coman i Tudor i Mircea, cerînd să-i scoată din niște livezi de fîn ce sînt pe moșiia mănăstirii, Tătărani, pentru că de zece ani nici dijma de fînu nu dau, nici clacă mănăstirii nu fac.

Coman i Tudor i Mircea, răspund că moșii lor cu toporul au curat pădurea și au deschis acéle livezi, și cît au trăit moșii și părinții lor, le-au cosit cu bună pace și pomenindu-să și ei cu acéle livezi, nu le vor lăsa, ci zic că își vor da dijma.

Li s-au cerut scrisori de așăzămîntul ce vor fi făcut cu igumenii după acéle vremi și au zis că n-au. Egumenul mai sus numit, temîndu-se ca să nu să înstrăinéze moșiia mănăstirii cu mai îndelungată vréme, pentru că au trecut peste treizeci de ani, nu va să-i îngăduiască mai mult. Pentru care zic pravilele: tom 1, cartea a cincea, titlu 2, list 163, cap. 7, tocméle ca să facă mănăstirile le dăm voe ca, cît vor putea să să tocmească cu aceia ce să tocmescu, numai preste treizeci de ani să nu treacă.

Hotărîm: igumenul să ia supt stăpînirea mănăstirii livezile acélea, iar ei să nu poată a mai ținea livezile, precum le-au ținut pînă acum, fără cît să să așaze de iznoavă cu igumenul. Aceasta scriem.

Iunie 27, 7253 ⟨1745⟩

[1] Așa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

N. Roset biv vel logofăt, Dimitrache, Gavril biv vel postelnic, Ghiorghios slugearis, Alexandros Ducas megas serdaris, Panaghiotis proin megas gramaticos.

Arh. St. Buc., Ms. 692 (Condica m-rii Cotroceni), f. 51 v—52.
Copie rom.

285

⟨Bucureşti,⟩ 6 iulie 1745

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romineşti, porunceşte biv vel sărdarului Mihai Fălcoianu, ispravnic şi judecător la Olt, să oblige pe locuitorii de pe moşiile Dorobanţii şi Belciugul, precum şi pe cei de la Suhaia din Teleorman să dea mănăstirii Clocociov dijma obişnuită şi să clăcuiască 12 zile pe an sau să plătească în bani, cîte un zlot, echivalentul clăcii

Io Costandin Nicolaev voievod milostiiu bojiiu gospodar zemle Vlahiscoe.

† Dumn⟨eata⟩ Mihai Fălcoene biv vel sărdar, ispravnic şi judecător al judeţului Oltului, pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiia Dorobanţii i Belciugul într-acel judeţ i în sud Teleorman moşiia Suhaia, ale sfintei mănăstiri Clocociovul, să aibă a clăcui într-un an de om zile 12 dupe obicei, însă la 4 vremi: primăvara zile trei, vara zile trei, toamna zile trei şi iarna zile trei, şi să-şi ia dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe aceste moşii.

Şi vin, rachiu, nimenea să nu fie volnic a vinde fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea egumenul să dea voe să vînză.

Iar de va priimi stăpînul moşii, adecă egumenul, ca pentru claca ce arată mai sus să ia bani, să aibă a lua de fieştecare om pe an cîte un zlot, care bani să-i dea la 2 vremi, jumătate la sfete Ghiorghie şi jumătate la sfete Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori, dupe aşăzămîntul şi hotărîrea ce s-au făcut în divan; iar nepriimind egumenul ca să ia bani, să aibă a face claca dupe cum scrie mai sus.

Iar care din săténi ar sta înpotrivă a nu clăcui au a nu da bani pentru clacă şi a nu-şi da dijma dupe cum am hotărît domniia mea, făcîndu-ţi ştire, dumneata ispravnice al judeţului, să trimiţi să aducă oameni de la acel sat şi unora ca acelora să le faci certare ca să să supue poruncii şi hotărîrii ce am făcut domniia mea. Aceasta scriem.

Iul⟨ie⟩ 6 dni, 7253 ⟨1745⟩
De Radul logofăt za vist⟨ierie⟩

Trecut la condică de Bunea' logofăt
Arh. St. Buc., M-rea Clocociov, pach. I, doc. 3.
Orig. rom., pecete aplicată.

Anexă ⟨Fără dată⟩ [1]

Cererea egumenului mănăstirii Clocociov către domn, ca să dispună a i se lucra moşiile de către locuitorii clăcaşi

[1] Pe aceeaşi foaie cu porunca domnească.

https://biblioteca-digitala.ro

Mult milostive și înălțate doamne, să hii măriia ta sănătos în cinstit și luminat scaunul mării tale în mulți ani cu fericire.

† Jăluesc măriei tale că sfînta mănăstire Clocociovul, din sud Oltu, are nește moșioare în sud Oltu, anume Dorobanții i Belciugul și în sud Teleorman, anume Suhaia, și oamenii ce șăd pe dînsele, sfînta mănăstire n-are nici un folos de la dînșii. Ci mă rog mării tale să fie luminată porunca mării tale ca să clăcuiască zilele ce ai hotărît măriia ta au să dea banii dupe cum iaste luminată porunca măriei tale. Și ce va fi mila măriei tale.

Rugător de sănătatea măriei tale,
Serafim egumen de la mănăstire Clocociov ot sud Olt.

286

(București,) 10 iulie 1745

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicului de Vlașca să constrîngă pe locuitorii de pe moșia Podul Doamnei a schitului Babele să achite cîte un zlot pe an pentru clacă în două rate, iar pe căpitanul de acolo să nu-l îngăduie a vinde vin fără învoire.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Neculae voevoda i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi boiariului domniei méle Grigoraşco Brătianu biv vătaf za aprozi, ispravnic și judecători sud Vlașca

Îți facem domnia mea în știre că aici ne spusă sfinției sa părintele mitropolitul pentru oamenii dă la Podul Doamnei carei șăd pă moșiia schitului Babele care iaste închinată la sfînta mitropolie, cum că nu să supun hotărîrii ce s-au făcut ca să dea pentru clacă, de casnic pă an cîte un zlot.

Așijderea și pentru căpitanul de acolo dă la Podul Doamnei ne-au spus sfinția sa că pune vin dă vinde acolea fără voia și știrea părintelui mitropolit și a egumenașului dă la acel schit Babele.

Pentru care dă vréme ce să arată ei cu atîta nesupunere, iată că am trimis domnia mea pă acest copil din casă anume ...[1] ci dumneata să le poronceşti ca să dea bani, adecă dă tot casnicul cîte un tult de sfeti Gheorghie trecut, iar dă nu vrea nici acum să dea bani, am dat volnicie copilului din casă înpreună cu oamenii dumitale să-i apuce să dea dă tot casnicul cîte un tult iar celaltul îl vor da la sfeti Dimitrie după hotărîre. Așijderea și pă căpitanul dă la Podul Doamnei, nicidecum să nu-i îngă-

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

dueşti dumneata ca să vînză vin făr' dă voia sfinţii sale părintelui şi să-i tai cepul, iar dă nu să va supune, să ne face ştire ca să-l pedepsim [1]. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iulie 10, 7253 ⟨1745⟩

Io Costandin voevoda, milostiu bojiiu gospodin.

Procit vel vist⟨ier⟩

Trecut la condică.

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXXI, doc. 7.
Orig. rom., pecete aplicată.

287

10 iulie 1745

Un număr de locuitori din satul Geminile (Dîmboviţa), ruminiţi fără ştirea lor de boierul Pană Negoescu şi dăruiţi împreună cu moşia la m-rea Sfîntul Gheorghe din Bucureşti, dau jalbă domnitorului că au fost năpăstuiţi şi sînt asupriţi de călugări, iar Constantin Mavrocordat aprobă anaforaua boierilor, care hotărăsc să rămînă moşia a mănăstirii şi reclamanţii — oameni liberi.

Prea înălţat şi milostive doamne să fii măriia ta sănătos întru cinstit şi luminat scaunul mării tale întru ani dălungaţi cu norocire.

Jeluesc doamne milii mării tale ca unui domn şi milostiv pentru ca să te milostiveşti măriia ta asupra noastră, noi săracii dă oameni dă aicia din sat din Geminile, care am fost năpstuiţi, de ne-au ţinut robi pe noi şi moşeile noastre dumnealui Pană Neg⟨o⟩escul şi noi dăm jalbă mării tale că aşa ştiemu di la neamul nostru şi de la părinţii noştri că am fost năpăstuiţi, iar n-am fostu robii. Numai noi, doamne, spunem mării tale cu dreptate că fiind dumnealui Pană Neg⟨o⟩escul boeriu mare, în zilele dumnealui cît au trăit ne-au fost bine că ne-am stăpînit moşiile noastre, că-i lucram dumnealui cît îi lucrau şi alţi megiaşi dă aici, iar acum ne găsim daţi danie mănăstirii lui sfînt Gheorghe şi călugării acum,

[1] La 11 iulie acelaşi an, egumenul Teofan, de la mănăstirea Mihai-Vodă, cere lui Constantin Mavrocordat „pentru oamenii ce şăd pe moşiia mănăstirii la Sabar, să fie luminata porunca mării tale, să ni să facă o luminată carte a mării tale pentru clacă, ca să ne clăcuiască zilele ce s-au hotărît într-un an de la măriia ta. Fiindcă sînt aproape, să ne aducă un car de fîn şi un car de lemne, iar ceilaltă clacă să ne clăcuiască acolo, pe loc, la ce ne-ar trebui..." Pe această cerere domnul porunceşte: „Cinstit şi credincios boierul domnii mele, Costandin Ciorane biv vel paharnic, ispravnic şi judecător judeţului Ilhovului, pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiia Dragomireştii, într-acel judeţ, a sfintei mănăstiri Mihai-Vodă, să aibă a clăcui într-un an de om zile 12 după obiceiu, însă la 4 vremi: primăvara zile trei, vara zile trei, toamna zile trei şi iarna zile trei. Şi aceştia, fiind aproape de mănăstire, să aibă a aduce de fieştecare om cîte un car de fîn şi cîte un car de lemne şi să va prinde în seamă la cele 12 zile, iar celelalte zile să le clăcuiască acolo. Şi să aibă a-şi da şi dijma din toate bucatele ce vor avea arate pe această moşie. Şi vin, rachiu, nimenea să nu fie volnic a vinde, fără numai vinurile mănăstirii, sau cei ce va vrea egumenul să dea voe să vînză. Iar care din săteni ar sta împotrivă a nu clăcui şi a nu-şi da dijma după cum am hotărît domniia mea, făcîndu-ţi ştire dumitale ispravnice al judeţului, să trimiţi să aducă oameni de la acel sat şi unora ca aceloa să le faci certare, ca să s⟨e⟩ supue poruncii şi hotărîrii ce am făcut domniia mea". (Ibidem. M-rea Mihai-Vodă, pach. V. doc. 23. Orig. rom.).

https://biblioteca-digitala.ro

ne-au vîndut moşiile noastre, doamne, şi zic ei că o să ne vînză turcilor. Ci ne rugăm, doamne, milii mării tale ca să avem dreptate. Ce va fi mila mării tale.

Noi robii mării tale,

† Stoica † Voicu † Florea † Vîlcul † Oprea † Stanciul ot satul Geminele sud Dîmboviţa

⟨Anaforaua veliţilor boieri :⟩

Din porunca prea înălţatului nostru domn Io Costandin Nicolae voevod, au avut întrebăciune de faţă înaintea noastră, aceşti oameni de la Geminile ot sud Dîmboviţa, anume Vîlcul i Oprea i Stanciul i Stoica i Voicul i Florea cu cuviosul egumen de la sfînta mănăstire Sfîntul Gheorghie, chir Antim, zicînd ei că de la o vreme încoace îi trage egumenul ca să fie rumîni ai sfintei mănăstiri Sfîntul Gheorghie. Întrebîndu-se şi egumenul cu ce temeiu şi cu ce cărţi îi trage la rumînie, au arătat o carte de danie a dumneaei jupănesii Saftii logofetesii Negoiascăi di la leat 7236 în care arată că au închinat această moşie Gemenile cu rumîni la sfînta mănăstire. La care ei tăgăduind că n-au fost rumîni nici mai' nainte vreme, ci numai moşiia au fost boerească, s-au mai întrebat egumenul, mai are alte dovezi? şi au răspuns că alte dovezi nu mai are.

Pentru care noi aşa am ales cu dreptate ca să fie slobozi de rumînie de către igumenul de la sfîntul Gheorghie, însă ei singuri, iar nu şi moşiia. Şi de acum înainte nici un fel de supărare de rumînie să n-aibă, iar igumenul de va găsi alte drese, afară din cartea de danie, cu care să-i poată bine dovedi că sînt rumîni adevăraţi, atunci va ieşi cu dînşii de faţă la divan şi cum să va hotărî den divan, aşa va rămînea. Şi moşiia să şi-o stăpînească egumenul cu pace, dovedindu-se că iaste a mănăstirii, iar ei de rumînie să fie în pace pîn' îşi va aduce egumenul dovezi. Aceasta scriem.

Iulie 10, leat 7253 ⟨1745⟩

Iordache Creţulescu vel dvornic, N. Roset vel logofăt, B. Văcărescu vel logofăt, Costandin Dudescu biv vel logofăt.

Trecut în condică

⟨Întărire domnească :⟩

Io Costandin Nicolae voevod bojiu milostiiu gospodar.

După hotărîrea ce au făcut dumnealor veliţii boieri, aşa să se urmeze. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iulie 11, 7253 ⟨1745⟩

Arh. St. Buc., Ms. 1235, f. 389—389 v
Copie modernă

288

⟨Bucureşti,⟩ 26 octombrie 1745

Aşezămîntul domnesc, privitor la avantajele acordate locuitorilor înstrăinaţi, care ar voi să vină în ţară, specificîndu-se obligaţiile către domnie şi către stăpînii de moşii, unde se vor aşeza.

Cu această a noastră obştească carte înştiinţăm şi adeverăm tuturor oamenilor celor înstriinaţi printr-alte părţi, că măriia sa prea înălţatul

https://biblioteca-digitala.ro

domnul nostru Io Constandin Nicolae voevod, după porunca şi hatişeriful prea putérnicului înpărat şi mai vîrtos că dintiaşi dată pentru cei înstriinaţi avînd rîvnă ca să-i tragă şi să-i adune pre toţi spre lăcuinţă în ţară, chematu-ne-au ca să socotim în ce chip şi cu ce mijloc să va putea ca să tragă înstriinaţii să vie în pămîntul ţării să să aşéze la lăcuinţă. Şi sfătuindu-ne am socotit şi au hotărît măriia sa ca cine va veni în ţară, să să aşaze or la ce loc le va plăcea, să fie în pace şi în odihnă şase luni, să nu dea nimărui nici un ban, iar de la înplinirea a şase luni, să dea pe an de om cîte taleri cinci, iar mai mult nici o para.

Şi aceşti taleri 5 ori în ce feli vor pofti a-i da, aşa să-i dea, adecă au de patru ori într-un an cu patru ciferturi, cîte cincizeci de parale de nume la un cifert, au cu doao ciferturi cîte 100 de parale la un cifert: la s⟨fe⟩tii Gheorghie un cifert şi la s⟨fe⟩tii Dimitrie alt cifert, din doao feliuri cum vor pofti şi cum le va plăcea aşa să dea. Şi oricîţi vor veni de mulţi, printr-alte sate amestecaţi şi cu oamenii de ţară să nu între, ci să-şi aleagă loc de aşăzare unde le va plăcea ca să să aşéze deosebi.

Şi carii cum vor veni şi cîţi vor veni după alégerea locului, îndată şi numaidecît să vie drept aici la măriia sa vodă cu dovadă bună ca acéia, că sînt cu adevărat de cei de acum veniţi din striinătate şi să-şi ia fieştecarele pecetluit roşu de ruptoare de la vistierie ca să să ştie că sînt ruptaşi, oameni veniţi din striinătate. Şi să nu aibă cu dînşii a face pîrcălabii satelor de ţară, nici nimeni alţii, nici să fie în rînduiala celor-lalţi ţărani, ci să-şi dea însuşi ei a lor ruptoare cu orînduiala ce mai sus arată.

Acest aşăzămînt să fie ales numai pentru cei ce să află în străinătate, iar nu pentru alţii carii umblă cu meşteşuguri, înşălînd şi o parte şi alta sau pentru alţii ce umblă cu înşelăciuni sculîndu-se de la un judeţ şi mergînd la altul să facă că sînt striini, că pentru unii ca aceia dovedindu-se măcar pînă la un an că au umblat cu acel feliu de vicleşuguri, s-au hotărît să plătească dajdia anului trecut îndoit.

Auzind dar şi înţelegînd acest hotărît aşezămînt, cei înstriinaţi carii după unde să vor fi aflînd pentru binele şi folosul lor, fără de nici o îndoire şi fără de nici o sfiială să vie cîţi ar vrea de mulţi să să aşéze în ţară, însă acum cît s-ar putea mai timpuriu să vie ca să-şi facă şi lăcaşuri pe unde să vor aşăza şi ca să aibă odihnă în 6 luni, Iar de la acel soroc înainte vor începe a-şi da ruptoarea lor, de om cîte taleri 5 pe an.

Aşijderea şi cei ce vor veni mai tîrziu, şi aceia tot şase luni să aibă odihnă şi pace. Iar de la înplinirea a şase luni îşi vor da ruptoarea după orînduiala ce scrie mai sus, numai fieştecarii îndată să vie aici la domnie ca să li să dea peceţi roşii de ruptoare; că, carele nu va veni aică şi să va găsi pe urmă fără de pecetluit roşu, i să va da pecéte ţărănească.

Iar pentru lucrul stăpînului celui cu moşiia, altă supărare mai mult să nu aibă, fără cît au şase zile într-un an să-i clăcuiască, au şasezeci de bani de nume într-un an să-i dea pentru clacă şi să-şi dea şi dijma pămîntului după obicéiu, iar altceva nu.

Acéstea le adeverim şi le încredinţăm cum vă vor fi toate păzite şi nestrămutate, încredinţînd cartea aceasta cu iscăliturile noastre.

Octom⟨vrie⟩ 26, leat 7254 ⟨1745⟩

https://biblioteca-digitala.ro

Neofit ⟨al⟩ Ungr⟨ovlahiei⟩, I⟨or⟩d⟨ache⟩ Cr⟨eţulescu⟩ vel dvornic, N⟨icolae⟩ Roset logofăt, G⟨rigor⟩ie Grece⟨anu⟩ vel ban, Ant⟨onie⟩ vist⟨ier⟩, Bar⟨bu⟩ Văcărescu vel logofăt, Cost⟨andin⟩ Dud⟨escu⟩ biv vel logofăt, C. Năsturel biv vel vistier, C⟨onstantin⟩ Brînco⟨veanu⟩ vel clucer, A⟨nto⟩n biv vel clucer, Gavriil biv vel postelnic, Mi⟨hai⟩ Băr⟨bătescu⟩ biv vel paharnic, Radu Cr⟨eţulescu⟩ vel stolnic, Pîrvul Cant⟨acuzino⟩ biv vel stolnic, A⟨ntioh⟩ Caragea biv vel comis, Şt⟨efan⟩ Văcărescu vel sărdar, Mi⟨hai⟩ Fl⟨ores⟩c⟨u⟩ biv vel sărdar, Costandin vel pitar, Şt⟨efan⟩ Breaz⟨u⟩ vel vornic.

⟨Întărire domnească :⟩

Io Costandin voevod i gospodar zemli Vlahischiia.

După alégerea ce am găsit a fi cu cale precum cu cinstiţii şi credincioşii boiarii domniei méle am socotit pentru cei înstreinaţi carii ar veni de acum să să aşaze în ţară, am hotărît domniia mea precum mai jos arată : adecă şase luni să aibă pace şi odihnă şi de la soroc înainte să dea într-un an de nume cîte taleri cinci, iar mai mult nu.

Şi pentru lucrul stăpînului celui cu moşiia, au şase zile într-un an să clăcuiască, au şasezeci de bani de nume într-un an să-i dea pentru clacă, şi să-şi dea şi dijma pămîntului după obicéiu.

⟨Pe verso :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahischiia.

† Cerşînd părintele igumenul chir Ilarion de la mănăstirea Arnota la moşiia Vel Măceş ot sud Dolj, carte de céle tipărite ca să-şi aducă oameni de cei de demult înstreinaţi, după orînduiala ce s-au făcut acum pentru cei înstreinaţi, să aibă voe să aducă cît de mulţi, numai pre carii cînd i-ar aduce să-i aşaze la moşiia sfintei mănăstiri ce mai sus s-au numit, îndată să-i ducă la ispravnicul judeţului să le dea răvăşalile dumnealui şi să le scrie numele şi chipurile pe foae şi după acéia numai decît să-i trimiţă aici la visterie cu foaia ispravnicului iscălită ca să li să dea pecetluituri de ruptoare şi toate céle ce să cuprindu în carte să să păzască neclintit şi nestrămutat. Aceasta poruncim.

Fevruarie 4 dni 7254 ⟨1746⟩

Şi după hrisovul domniei méle ce s-au făcut pentru cei ce vor fi rumîni să fie ertaţi şi de vor eşi la divan, unii ca aceia să i se dea carte de ertăciune să fie ertaţi ei şi tot neamul lor.

Io Costandin Nicolaev voevoda milostiiu bojiiu gospodin
Io Costandin voevoda ⟨m. p.⟩

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. VI, doc. 11
Orig. rom., tipărit, pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 10 ianuarie 1746

Anaforaua veliţilor boieri din Ţara Romînească, întărită de Constantin Mavrocordat, referitoare la dreptul mănăstirii Arnota de a stăpîni moşia Bogdăneşti, după eliberarea foştilor rumîni, care s-au răscumpărat numai cu „capetele lor"

De vréme ce oamenii din satul Bogdăneştii du pă apa Bistriţii ot sud Vîlcea, carii ⟨fiind⟩ [1] rumîni de la strămoşii lor, ai sfintei mănăstiri Arnotei, daţi danie de răposatul Matei vodă Basarab cu hrisov ⟨de la⟩ [1] leat 7145, au venit la prea înălţatul nostru domnu Io Costandin Nicolae voevod în divan, de şi-au luat voe ⟨de⟩ [1] s-au răscumpărat, fiind şi cu voia egumenului şi a tot soborul sfintei mănăstiri, însă numai cu capitile lor răscumpăr⟨îndu-se⟩ [1] iar nu şi moşiia Bogdăneştii, pentru că toată moşiia cîtă o au avut-o ei, au rămas iarăşi supt stăpînirea mănăstirii. Ci dar ca ⟨nu cumv⟩a vreodiniioară să să scoale cinevaşi dintr-aceşti rumîni să zică cum că, cînd s-au răscumpărat ei şi-au ⟨răscmpărat şi moşiia⟩ [1], ci dar am dat cartea noastră la mîna sfinţii sale părintelui [1] egumenului chir Ilarion şi a tot să⟨borul sfintei mănăstiri, ca să⟩ [1] aibă a⟨ţinea şi a stăpîni moşia⟩ [1] Bogdă⟨neştii cu bună pace de către oamenii ce au fost rumîni mănăstirii⟩ [1], după cum au stăpînit şi pînă acum, pentru că numai pe ei, capetile lor ⟨s-au răscumpărat ....

Iar⟩ [1] unii ce să trag din neamul preoţesc, mai'nainte vréme au fost rumîni, dar pr⟨eoţindu-să părinţii lor ...[1]⟩ şi viind şi ei la divan dinpreună cu cei ce s-au răscumpărat, aceştia din ⟨neamul preoţesc carii sînt, să⟩ [1] nu mai fie rumîni, pentru că cel ce să preoţeşte nu să poate să mai fie robu, nici acela nici cei ce să vor tra⟨ge dintr-în⟩sul, iar moşiia au rămas tot a mănăstirii şi cîtă parte au avut ei. Ci dar, atît să stăpînească mănăstirea moşiia celor ce s-au răs⟨cumpăr⟩at, cît şi a celor ce să trag din neamul preoţesc, după cum au stăpînit şi mai 'nainte vréme.

Ghen⟨arie⟩ 10 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

I⟨or⟩d⟨ache⟩ Cr⟨eţulescul⟩ vel dvornic, Grigorie Grece⟨anu⟩ vel ban, Antonie vel vist⟨ier⟩, Barb⟨ul⟩ Văc⟨ărescu⟩ vel logofăt, Cos⟨tan⟩d⟨in⟩ Dud⟨escu⟩ biv vel logofăt, Costand⟨in⟩ Brînc⟨oveanu⟩ vel clucer, Mihai Bărbătescu biv vel paharnic, Ştefan Văcă⟨rescu⟩ vel comis.

Costandin vtori logofăt procit

Sc⟨ris în cond⟨ică⟩ de Radu ...[1]

⟨Întărirea domnească :⟩

Io Costandin Nicolae voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemle Vlahiscoe.

Acest aşăzămînt ce s-au făcut în divan înaintea domnii méle, l-am întărit cu pecétea şi cu iscălitura domnii méle, ca de acum înainte mănăstirea Arnota să aibă a stăpîni moşiia Bogdăneştii cu bună pace, de către oamenii ce au fost rumîni ai mănăstirii, carii sînt numiţi cu copiii lor în

[1] Doc. rupt, reconstituit după copia de la Acad. R.P.R., pach. CMXIV, doc. 139.

https://biblioteca-digitala.ro

zapisul ce l-au dat egumenul la mîna lor de răscumpărare, după cum mai jos arată. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghen⟨arie⟩ [1] 2 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Io Costandin Nicolae voevoda milostiiu bojiiu gospodin
Io Costandin voevoda ⟨m. p.⟩

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. IV, doc. 10.
Orig. rom.

290

⟨Bucureşti,⟩ 12 ianuarie 1746

Divanul Ţării Romîneşti judecă neînţelegerea dintre mănăstirea Bistriţa şi rumînii din satele Vaideei şi Cîndoi, hotărînd răscumpărarea lor cu bani din visterie, fapt încuviinţat de Constantin Mavrocordat

† În divan înaintea mării sale prea înălţatului nostru domn Io Costandin Nicolae voievod, fiind şi noi cu toţi de faţă, făcut-au pîră rumînii den satul Vaideei i den Cîndoi, anume: Radu sin Gheorghe i Ion sin Mărian i Pătru sin Avraam i Ion sin Chiric i sin ego Radul i Radul sin Tănase i Dan brat ego i Iscul brat ego i Tudor sin Cheser, asupra egumenului de la sfînta mănăstire Bistriţa, chir Antonie, zicînd cum că nefiind ei rumîni ai mănăstirii Bistriţii, s-au pomenit de cîtăva vreme încoace năpăstuiţi de rumînie.

S-au întrebat şi egumenul de sînt rumîni ai mănăstirii, să-i dovedească cu ce-i stăpîneşte şi au scos un hrisov al mării sale răposatului Matei vodă de la leat 7146 întru care scriia cum că au fost cumpărat măriia sa satul Vaideei i Cîndoi cu toţi rumînii şi l-au dat danie cu acest hrisov la mănăstirea Bistriţa de sînt acum ani...[2], scoţînd şi alte hrisoave ale altor mulţi răposaţi domni cu carele întăria acea danie a răposatului Matei voevod.

Şi aşa citindu-se toate pe rînd, s-au dovedit că-s rumîni ai mănăstirii, la care şi den multa ispitire ce s-au făcut în divan, nemaiputînd tăgădui mai sus numiţii rumîni, însuşi ei au mărturisit cum că şi moşii lor şi părinţii lor au fost rumîni mănăstirii şi şi ei sînt.

Deci din divan aşa se hotărîse: dupe cum i-au stăpînit mănăstirea pîn' acum, aşa să-i stăpînească şi de acum înainte. Numai egumenul au căzut cu rugăciune la măriia sa vodă zicînd că de aceşti rumîni mănăstirea nu are nici un folos, ci numai să le dea voe să s⟨e⟩ răscumpere, şi cu banii ce va lua de la dînşii să va cumpăra alt lucru statornic de la care va avea mănăstirea mai mare folos.

Dar fiindcă în hrisovul al acelui răposat domn Matei vodă scriia mare blestem asupra celui ce va strica această milă (şi celelalte hrisoave cu carele întăriia acel hrisov), măriia sa vodă temîndu-să de acel blestem au întrebat întîi pă prea sfinţitul părintele mitropolitul ţării, chir Neofit, i pe amîndoi episcopii şi pe toţi egumenii cîţi s-au aflat la sfînta blagoiavlenie, aicia strînşi i pe noi pe toţi, cade-se să le dea voe să s⟨e⟩ răscumpere? Şi aşa cu toţii am răspunsu cum că de vreme ce sfînta mănăstire nu să foloseşte nimica de dînşii şi de vreme ce sînt daţi de un domnu

[1] In copia de la Acad. R.P.R. e indicată greşit ziua de 1. In original este loc alb.
[2] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

danie, pentru ca să nu să strice nici pomenirea a acelui răposat domnu şi ca să nu rămîie nici mănăstirea păgubaşă, să le dea voe să s⟨e⟩ răscumpere.

Numai, văzîndu-i noi că sînt oameni săraci şi de nu vor putea ei să dea bani, zăbovindu-să lucrul, vor rămînea iarăşi robi mănăstirii, ne-am rugat la măriia sa vodă ca să dea bani din visterie, fiind şi ei dajnici visteriei şi măria sa dupe rugăciunea noastră îndată au priimit. Şi întrebînd pe egumen ce cere pe dinşii, el au răspunsu taleri ...[1] şi măriia sa au poruncit de au adus aceşti bani, taleri 200, din visterie şi i-au dat în mîna dumnealui Costandin Brîncoveanu, vel clucer, ca să stea la dumnealui, fiind ctitor mănăstirii, pînă cînd va găsi ori vie, ori moşie, ori altcevaşi lucru statornic ca să cumpere mănăstirii.

Ci dar, de acum înainte mai sus numiţii rumîni să fie oameni slobozi şi nesupăraţi de rumînie, ei şi copiii lor şi tot neamul lor cît se va trage dintr-înşii. Însă răscumpăratu-s-au numai ei, iar nu şi moşiile Vaideei i Cîndoi, pentru că moşiile au rămas iarăşi supt stăpînirea mănăstirii. Aceasta scriem.

Ghen⟨arie⟩ 12 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Neofit al Ungrovlahiei, Climent episcop Rîmnic⟨ului⟩, Methodie episcop Buz⟨ăului⟩, Gavriil arhimandrit igumen Tismenii, Luca igumen ot Deal, Nicodim igumen Dolgopol, Dionisie arhimandritul igumen Hurez⟨ului⟩, Rafail igumen ot Sneag⟨ov⟩, Iosif igumen Gov⟨orii⟩, Ilarion igumen Arnotei.

I⟨or⟩d⟨ache⟩ Cr⟨eţulescu⟩ vel dvornic, Gr⟨igorie⟩ Greceanu vel ban, Anton Caliarh vel vist⟨ier⟩, Barbul Văcăr⟨escu⟩ vel logofăt, Costandin Dud⟨escul⟩ biv vel logofăt, Costandin Năsturel biv vel vist⟨ier⟩, Costandin Brînc⟨oveanul⟩ vel clucer, Dum⟨itrache⟩ vel paharnic, Şerban C⟨îndescu⟩ biv vel paharnic, R⟨a⟩d⟨u⟩ Cr⟨eţulescu⟩ vel stolnic, Toma G⟨uliano⟩ biv vel stolnic, Şt⟨efan⟩ Văcă⟨rescul⟩ vel sărdar, Costandin F⟨undăţeanu⟩ vel pitar.

Costandin Cîndescul vtori logofăt procit

⟨Întărirea domnească :⟩

Io Costandin Nicolae voievod bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahiscoe.

† Această judecată ce s-au făcut în divan înaintea domniei mele o am întărit cu pecetea şi cu iscălitura domniei mele ca de acum înainte mănăstirea Bistriţa să aibă a stăpîni moşia Vaideei i Cîndoi cu bună pace, iar rumînii ce sînt numiţi într-această carte, care sînt puşi cu toţi copiii lor şi în zapisul egumenului ce l-au dat la mîna lor, să fie oameni slobozi şi nesupăraţi de rumînie, ei şi copiii lor, pentru că i-am răscumpărat domniia mea cu bani den visterie, dupe cum arată. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghen⟨arie⟩ 12 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Io Costandin Nicolaev voievoda, milostiu bojiu gospodin

Io Costandin voievoda ⟨m. p.⟩

Scris şi trecută la condică de Gheorghe logofăt.

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. VIII, doc. 39.

Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Loc alb

https://biblioteca-digitala.ro

(Bucureşti,) 1 martie 1746

Domnul şi boierii Ţării Romîneşti dau hrisov pentru eliberarea rumînilor care s-au înstrăinat din cauza asupririlor, dacă s-ar înapoia în satele lor.

Vrîndu măria sa prea luminatul şi prea înălţatul nostru domnu Io Costandin Nicolae voevod ca să tragă şi să adune pe toţi fiii patriei cei risipiţi din pămîntul lor, dupe cum iaste datoria stăpînească, şi dupe hatişăriful prea putérnicii înpărăţii, ce cu multă milă au arătat şi au poruncit, că-i iaste voia, pohta, şi porunca să să adune cei înstreinaţi, sfat de obşte cu noi făcîndu măria sa cu toată boerimea, s-au aflat cu cale ca nartul dăjdii cel obicinuit ce iaste asupra ţăranilor, la aceşti înstreinaţi să se micşoréze, şi întăi după ce vor veni în ţară, pentru ca să-şi poată face sălaşu, şi céle pentru chivernéseala vieţii, să aibă odihnă şi să fie fără de dajde şase luni, iar dupe aceasta nartul dăjdiilor să să ştie pe an de om cîte talere cinci la patru ciferturi, iar mai mult nu.

Şi ori pă ce moşie să vor aşăza, să fie neopriţi; numai stăpînului celui cu moşiia să-i lucréze pe an cîte şase zile, şi dijmă den toate semănăturile lor să dea, după cum pe largu dovedéşte în cărţile céle dintăi ce s-au tipărit. Iar dupe aceasta socotindu măriia sa prea înălţatul nostru domnu pentru vre unii den pămînténii ţărani aceşti înstreinaţi care vor fi rumîni au la mănăstiri, au la boiari, ca nu cumva jugul robiei aceştia să-i zăticnească a nu veni la patria lor, şi despre altă parte încredinţîndu-se ei chemării mării sale, şi viindu, în loc de a-şi cîştiga răpaos şi odihnă, să cază iarăşi de iznoavă suptu jugul robiei, temîndu-se măria sa ca să nu cază păcatul acela asupra mării sale, de vréme ce pentru aceasta la cărţile céle dentăi nimic nu s-au pomenit, de iznoavă sfat au făcut măria sa cu noi cu toţi, fiindu de faţă la divan şi preasfinţitul mitropolitul ţării noastre chir Neofit şi sfinţia sa părintele episcopul Rîmneculuí, chir Climentu, ne-au întrebat măria sa: care din doaă ni să pare a fi mai cu cale: a să zăticni unii ca aceştia să nu vie la patria lor, au viindu să fie suptu jugul rumîniei ca şi mai înainte, căci că măria sa va să dea aceasta întru înştiinţare acelora, să nu rămîe măria sa suptu păcatul acela. Pentru care au răspunsu sfinţia sa părintele mitropolitul, cum că viind prin chemarea măriei sale, şi de vor rămînea să fie iarăşi rumîni, va avea măria sa mare păcat şi încă păcat de moarte şi în ceialaltă viaţă să va osîndi sufletul măriei sale, fiindu că măria sa să face pricină robiei lor. Ci dar pentru ca să nu rămîe aceştia înstreinaţi de patria lor, şi ca nici măria sa prea înălţatul nostru domnu să nu cîştige acel păcat şi osîndă, de vor rămînea iarăşi suptu rumînie, întîi sfinţia sa părintele mitropolitul au răspunsu cu mare glas, că cu cale iaste acei rumîni care vor fi înstreinaţi de pămîntul acesta, ori ai cui ar fi, vrîndu să vie la pămîntul lor, să fie slobozi de rumînie, şi să nu să mai numească rumîni. Aşăjderea şi sfinţia sa părintele episcopul Rîmneculuí şi noi toată obştea boiarilor, iarăşi asémenea fieştecare deosebi, am zis părérea noastră şi am dat sfat: că veri care den rumîni ori mănăstireşti ori boereşti vor fi fost înstreinaţi den pămîntul acesta, aceia vrînd să se întoarcă la pămîntul patriei lor să se aşeze unde le va fi voia, şi de rumînie să fie slobozi şi ertaţi, ne mai avîndu nici o supărare de către stăpînii lor, şi încă să aibă a veni cine va

https://biblioteca-digitala.ro

vrea la divan, ca să-şi ia den divan carte osebită de slobozenia sa pe acest aşăzămîntu. Care hotărîre fiindu-ne tuturor de obşte bine plăcută, s-au dat înscris printr-acestu hrisov ce s-au iscălit de către sfinţia sa părintele mitropolitul i sfinţia sa părintele episcopul Rîmnicului i egumenii şi de către noi toţi boiarii ţării rugîndu-ne mării sale prea înălţatului nostru domnu de l-au întărit şi măria sa cu a măriei sale domnească iscălitură şi pecéte ca să fie nestrămutat. Şi s-au scos după acesta, isvoade asémenea tipărite şi întărite cu pecétea domnească de s-au trimis în toată ţara.

Martie 1 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Neofit al Ungrovlahiei. Ἁγιορείτης Ἄνθιμος.
Ghenadie arhimandrit igumen Cozian Ῥαδουληότης Ἰωσήφ.
Μιχαλιότης Θεοφάνης. Gherasim igumen Căldăruşani

Ἀρχιμανδρίτης Μακάριος. Grigorie egumen Cotroceni. Ἡγούμενος Σαρανταρίου Ἄνθιμος. Ἡγούμενος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Δανιήλ. Ὁ τοῦ ἁγίου Σάββα ἡγούμενος Γαβριήλ. Ἡγούμενος τοῦ Σταυροπόλεως Παρθένιος. Ilarion igumen ot Toţi Sfinţii. Καστζοράνος Παγγράθιος. N. Roset biv vel logofăt. Grigore Greceanu vel ban. Antonie vel vistier. Barbul Văcărescu vel logofăt. Costandin Dudescu biv vel logofăt. Costandin Brîncoveanu vel clucer. Fiera Brezoianu biv vel vistier. Gavrilaşco biv vel postelnic. Şerban Cîndescul biv vel paharnic. M. Băr(bătescu) biv vel păharnic. Răducan vel stolnic. Ioan Roset. Toma Greceanu biv vel stolnic. Ştefan Văcărescu vel comis. Grigorie Topliceanu biv vel comis. Iordache Cantacuzino vel sărdar. Alexandru Duca biv vel sărdar. A.[1] biv vel sărdar. Ştefan vel medelnicer. Dimitrie Greceanu biv vel pitar. Costandin Florescu biv vel pitar. Costandin Cîndescu vel şătrar. Mihai Bărbătescu biv vel şătrar. Costandin Strîmbeanu biv vel şătrar. Pîrvu Cantacuzino vel clucer za arie. Mihai biv vel clucer za dorobanţi. P. Muruz biv vel cămăraş za ocnă. Radul Văcărescu vtori logofăt. Ia.[1] D. vtori vistier. Manolachi Cantacuzino vtori postelnic. Pană Filipescu vătaf za aprozi. Mihai Cantacuzino ceauş za aprozi. Sandul postelnic ⟨?⟩.

⟨Întărire domnească:⟩
Io Costandin Nicolae voevod i gospodar zemli Ungrovlahischiia.

Această hotărire ce s-au făcut printr-această carte atît de către toată obştea bisericească cît şi de către toţi boiarii ţării, am întărit şi domnia mea cu pecétea şi cu iscălitura domnii méle ca să se păzească nestrămutat.

Martie 1 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Io Costandin Nicolae voevoda milostiu bojiu gospodar
Io Costandin voevoda ⟨m. p.⟩
Scris de Mihai logofăt şi trecut la condică

Arh. St. Buc., Suluri nr. 18. Orig. rom., pecete aplicată.

Publicat în *Magazin istoric pentru Dacia*, vol. II, p. 280—283 şi în *Anal. Acad. Rom., Mem. Secţ. Ist.*, seria III, t. XXIX (1947), p. 62—64.

[1] Semnături care nu au decît iniţiale.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 15 martie 1746

Mitropolitul Ţării Romîneşti, Neofit, eliberează pe rumînii mitropoliei de la Tîrgovişte şi din Bucureşti, cumpărînd în schimb pentru mitropolie, cu bani proprii, moşia Pătroaia, pe care a dat 3500 taleri.

Neofit cu mila lui dumnezeu arhiepiscop şi mitropolit a toată Ţara Romînească. De vréme ce răscumpărarea robilor iaste mai cinstită decît toate celelalte milostenii cîte să fac (dupe socoteala sfinţilor părinţi), pentru aceasta şi smerenia noastră iertăm şi slobozim pe toţi rumînii atît ai sfintei mitropolii de la Tîrgovişte, cît şi aceştii de aicea din Bucureşti, pre ei şi pre feciorii lor, pre nepoţii şi strănepoţii lor şi alţii cîţi să vor mai trage dentr-înşii (însă numai capetile lor fără de moşii) ori de domni sau de boiari de vor fi închinaţi au de arhieriei de vor fi cumpăraţi, ca să fie pentru sufletele fericiţilor şi pururea pomeniţilor ctitori ai acestor doaă sfinte mitropolii, şi pentru cei ce au dat danii şi vor da de acum înainte, şi pentru sufletele pururea pomeniţilor arhieriei ce au fost mitropoliţi şi vor fi şi de acum înainte pînă la sfîrşit.

Deci dar, pentru ca să nu zică cineva din cei dupe urma noastră arhieriei, pentru ce noi, lucruri care au închinat şi au dat alţii, le-am dăzlipit de la acéste mai sus zise mitropolii, şi va îndrăzni ca iarăşi să-i facă robi, pentru aceasta, ştiut să fie că am cumpărat cu banii noştri (iar nu den veniturile mitropolii) moşiia ce să chiamă Pătroaia cu bisérica de piatră cu case de piatră, cu pimniţă de piatră şi cu pogoane de vie, dreptu taleri 3500, care o am lăsat în locul acestor rumîni pe carei i-am slobozit, a cărora preţu nici pînă la taleri 1500 nu făcea. Pentru care rugăm şi pe cei întru Hristos fraţii noştri arhierei care în urma noastră dupe vremi să vor întîmpla a fi mitropoliţi, să ţie şi să păzească, iar să nu strice această facere de bine, că pe acela ce nu o va păzi, ci să va îndemna ca să o strice, îl lăsăm să dea seama înaintea înfricoşatului judeţ al domnului nostru Iisus Hristos.

De care am rugat şi pe măria sa prea luminatul şi prea înălţatul nostru domnu, Io Costandin Nicolae voevod, de au întărit şi măria sa cartea aceasta cu a mării sale domnească pecéte şi iscălitură.

Asémene rugăm şi pe blagocestivii domni pe carii domnu dumnezeu dupe vremi îi va dărui cu domnia aceştii ţări, ca oricînd s-ar îndrăzni vreunii den arhieriei ai ţării aceştia, socotind să strice această facere de bine şi să rumînească iarăşi pe acesti mai sus zişi, nicidecum să nu îngăduiască, ci încă să adeveréze şi să întărească acéastă facere de bine pentru că va avea a da seama şi măria sa la înfricoşatul acela judeţ şi să va osîndi sufletul mării sale.

Dreptu acéia am întărit această carte cu iscălitura noastră şi cu pecétea sfintei mitropolii puind mărturii pe toţi cinstiţii boiarii cei mari ai divanului, ca să fie nestrămutat.

Martie 15 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Neofit mitropolitul Ungrovlahiei ; N. Roset biv vel logofăt, Grigorie Greceanu vel ban, mărturie, A. Caliarh vel vistier, Barbul Văcărescul vel logofăt, mărturie, Costandin Dudescul biv vel logofăt mărturie, Costandin Brînc⟨oveanu⟩ vel clucer, Fiera Brezoianu, biv vel vistier, Gavrilaşco biv

https://biblioteca-digitala.ro

vel portar, Şerban Cîndescul biv vel paharnic, M. Bărbătescu biv vel paharnic, Toma G⟨uliano⟩ biv vel stolnic, Şt⟨efan⟩ Văcă⟨rescul⟩ vel comis mărturie, Iordache Cantacuzino vel sărdar, A. biv vel sărdar.

⟨Întărirea domnească :⟩

Io Costandin Nicolae voievod i gospodar zemli Ungrovlahischiia. Acestu aşăzămîntu ce s-au făcut de sfinţiia sa prea sfinţitu mitropolit al Ungrovlahiei, chir Neofit, pentru toţi rumînii ce au avut sfînta mitropolie de la Tîrgovişte şi de aici den Bucureşti, iertîndu-i şi slobozindu-i de rumînie pe toţi, am întărit şi domnia mea cu domneasca pecete şi cu iscălitura domniei méle, ca să să păzească pururea nestrămutat.

Martie 15 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Io Costandin Nicolae voievod, milostiiu bojiiu gospodar
Io Costandin voievoda ⟨m. p.⟩

Procit vel logofăt

Scris de Mihai logofăt şi trecut la condică.

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. LVII, doc. 122.
Orig. rom., două peceţi aplicate.

293

⟨Bucureşti,⟩ 10 aprilie 1746

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii din raiaua Giurgiu, care au vii la Daia şi nu vor să dea otaştina mănăstirii Căşcioare, să se prezinte în termen de zece zile la divan, iar în caz de refuz, egumenul să le ia viile pe seama mănăstirii.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, cuviosului egumenului de la Căşcioare, anume Pangratie, care au dat jalbă aici la domniia mea pentru nişte giurgiuvéni care au vii pă moşiia mănăstirii la Daia şi nu vor ca să-şi dea otaştina moşii, după cum iaste adetul. Pentru care am scris domniia mea la voivoda de la Giurgiov, ca să-i trimiţă aici la domniia mea de acum pînă în 10 zile, să stea de faţă cu egumenul şi să să aşaze înaintea domniei mele pentru otaştină.

Iar de nu vor vrea ca să vie aici pînă la sorocul cel orînduitu, să fie volnic egumenul a le lua acéle vii ale loru pă séama mănăstirii, nemaiîngăduindu-i pă ei ca să le lucréze, de vréme ce numai viţa iaste a lor, iar pămîntul iaste al mănăstirii.

Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domniei mele. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ap⟨rilie⟩ 10 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

⟨Adaos în josul documentului :⟩

Pentru care poruncim domniia mea şi ţie căpitane den Odivoia, să nu îngăduieşti nicidecum pe aceia den orînduitul soroc a-şi mai lucra viile, ci să rămîie pe seama mănăstirii pe cum s-a hotărît.

Io Costandin Nicolae voievoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Trecută la condică

Arh. St. Buc., M-rea Căşcioarele, pach. II, doc. 6.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

14 aprilie 1746

Anaforaua boierilor către domn, privitoare la cererea lui Iane Purcariul şi fratelui său Neagu de a li se arăta cu ce drept sînt stăpîniţi de mănăstirea Valea (Muscel), şi dovedindu-se că sînt rumîni să li se permită răscumpărarea.

Anafora

† Iane Purcariul i brat ego Neagul din Horteşti sud Muşcel, cer la părintele egumen de la mănăstirea din Valea, chir Damaschin, ca să le arate cu ce-i stăpînéşte supt nume de rumînie şi dovedindu-să că sînt rumîni să să răscumpere.

Părintele egumen răspunde că pe aceştea îi stăpînéşte mănăstirea de sînt ani 78, avîndu-i cumpăraţi şi arată un zapis cu leat 7176 al Ducului iuzbaşa cu care au vîndut partea lui de moşie din Mihăeşti, délniţe 8 şi cu 9 rumîni, la aga Tudoran, drept ughi 130, între carii rumîni se găséşte şi Mihăilă, tatăl lui Iane al Neagului.

Mai arată şi un hrisov al răposatului Radului vodă Leon, tot de la acest văleat, numai în urma zapisului cu luni 11, cu care a volnicit pă sfînta mănăstire de au întorsu banii agăi Tudoran, ughi 140, pe această moşie şi pe rumîni, mai căzîndu-i-să a cumpăra mănăstirea avînd şi altă moşie alăturea şi fiindu-i rumîni, şi egumenul priméste să s⟨e⟩ răscumpere.

S-au dovedit că sînt rumîni mănăstirii şi din scrisori şi din însăşi spusa lor că i-au stăpînit mănăstirea de atîta sumă de ani.

Hotărîrea rămîne să se facă de la luminat divanul mării tale. Aceasta scriem.

Ap⟨rilie⟩ 14 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

N. Roset biv vel logofăt; Iordache vel stolnic; Ἀλέξανδρος Δούκας πρώην μέγας σερδάρης ⟨Alexandru Duca fost mare serdar⟩ M. Bărbătescu biv vel şătrar; I. biv vel cluciar za arie.

Scris de Dumitru şi trecut la condică.

Procit Co⟨stan⟩din Lupoian

Arh. St. Buc., M-rea Valea, pach. III, doc. 33.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 6 mai 1746

Cererea vel clucerului Constantin Brîncoveanu către domn pentru a constrînge locuitorii de pe moşia sa Găgeni să-i presteze claca şi celelalte obligaţii şi hotărîrea veliţilor boieri ca ispravnicul de Saac să-i oblige la 12 zile pe an, la dijmă şi la plata taxei pentru vinul vîndut, întărită de rezoluţia lui Constantin Mavrocordat.

Prea înălţate doamne, să fii măriia ta sănătos întru mulţi şi fericiţi ani.

† Înştiinţez pe măriia ta pentru oamenii care sînt şăzători pe moşia mea la căpitănia de la Găgeni ot sud Saac, că nu vor nicidecum ca să-mi clăcuiască măcar o zi din cele 12 zile ce s-au hotărît, nici nu vor să-şi dea dijma după obiceiu şi an au vîndut făr' de voea mea vreo treizeci de buţi de vin şi estimpu 20, iar vinurile mele stau în pimniţă.

Ci mă rog mării tale ca să mi să facă o luminată carte la dumnealui ispravnicul judeţului, ca să-i facă să-mi clăcuiască cele 12 zile şi să-şi dea şi dijma din toate bucatele, dupe cum s-au făcut tuturora, cîţi au moşii. Că ei de voia lor nu vor, măriia ta, că stau cu împotrivire zicînd că ei sînt slojitori şi nici vin sau rachiu să nu-i îngăduiască de acum înainte să mai vînză. Şi cîte buţi vor fi vîndut an şi estimpu, dumnealui ispravnicul să-i apuce să-mi împlinească adetul de bute. De aceasta mă rog mării tale, şi fii măriia ta sănătos.

Mai 6 dni, 7254 ⟨1746⟩

Plecată sluga măriei tale,
Costandin Brîncoveanu vel clucer

⟨Anaforaoa boierilor :⟩

† De vreme ce dumnealui Costandin Brîncoveanu vel clucer au înştiinţat pe măriia sa vodă pentru oamenii du pe moşia dumisale Găgeni ot sud Saac, cum că nu vor ca să clăcuiască, nici nu vor ca să-şi dea dijma dupe obicei, noi aşa am socotit ca dumnealui ispravnicul judeţului să-i facă fără de voia lor ca să clăcuiască cele 12 zile care s-au hotărît şi să-şi dea şi dijma din toate bucatele după obicei ; iar pentru clacă de va priimi dumnealui vel clucer ca să ia bani, să aibă a lua de omu casnic cîte un zlot, iar de nu va vrea ca să ia bani, să aibă a clăcui zilele ce s-au zis mai sus. Şi de vreme ce făr' de voia dumisale au vîndut ei an şi estimpu vin pe moşie, după cum arată într-acest răvaş, dumnealui ispravnicul să-i apuce pe aceia ce vor fi vîndut ca să împlinească chireia de bute cîte taleri 1 şi de acum înainte să nu-i mai îngăduiască a vinde vin sau rachiu pe moşie, făr' decît vinurile şi rachiu dumnealui vel clucer să s⟨e⟩ vînză. Aceasta scriem.

Mai 8 dni, 7254 ⟨1746⟩

Vel logofăt ; vel spătar ; vel comis.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Nicolae voevod bojiiu milostiiu gospodar.

† Dum⟨neata⟩ ...[1] isprav⟨nice⟩ ot sud ...[1] după cum au găsit cu cale dumnealor veliții boieri, așa să urmezi. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 8 dni, 7254 ⟨1746⟩

Procit vtori logofăt
Trecut de Gheorghe logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLVII, doc. 39.
Orig. rom., pecete aplicată.

296

⟨M-rea Hurez,⟩ 9 mai 1746[2]

Popa Ion, Ionașcu pîrcălab și alți „moșneni" de la Hurez, reclamă domnitorului că egumenul mănăstirii caută să-i gonească de pe moșie, luîndu-le vitele pentru treburile lui și-i pune la clacă peste zilele hotărîte.

Luminate și prea înălțate doamne, să fii măriia ta sănătos!

† Jăluim doamne, milii mării tale, pentru că noi șădem pe moșiia mănăstirii Hurezul, la Hurezi, de la moși de la strămoșii noștri pînă acum. Și avem, măriia ta, livezi de pomi făcute de părinții noștri și de noi cu multă strădanie și livezi de fîn curate din pădure și acum avem mare supărare de egumenul acesta, căutînd să ne scoată și să ne gonească după moșie și să ne ia livezile de pomi și de fîn și ne ia boi și cai de-i pune la ce-i trebue și pe noi ne pune dă-i clăcuim mai mult dicîtu iaste porunca mării tale.

Ci cădem la mila mării tale ca să te milostivești măriia ta asupra noastră, să ni să facă o luminată carte a mării tale la dum⟨neaiui⟩ isprav⟨nicul⟩ județului al Vîlcii ca să ne apere de către egumen să nu ne scoată din casele noastre, nici din livezile de pomi și de fînu, ce le avem de la moșii noștri, și pentru clacă, să-i clăcuim după cum iaste porunca mării tale iar nu mai mult, și la vréme, iar nu făr dă vréme, și dijma din toate bucatele și din fînu să-i dăm din zéce una, după obicéiu. De aceasta ne jăluim mării tale.

Robii mării tale,
popa Ion i Ionașco pîrc⟨ălab⟩ i alți moșnéni de la
Urezi sud Vîlcea.

⟨Anaforaoa boierilor :⟩

† După jalba ce au dat acest popă Ion și Ionașco pîr⟨călab⟩ i alți moșneni de la Hurezi pentru egumenul de la mănăstirea Hurezi, cum că-i scoate den casile lor și den livezile de pomi i de fîn și-i supără pentru

[1] Loc alb.
[2] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

clacă mai mult decît iaste hotărîrea, am socotit ca dum⟨nealui⟩ isprav⟨nicul⟩ județului să cerceteze și de va fi după cum să jăluescu ei, să-i apere de către egumen. Iar de va fi lucrul într-alt chip, dum⟨nealui⟩ ispravnicul să-i judece hotărînd prin carte de judecată. Iar de nu să vor odihni vreo parte pe judecata isprav⟨nicului⟩, dum⟨nealui⟩ le va pune soroc ca să vie la divan amîndoaă părțile și de la divan, care parte va rămîne de judecată, va plăti toată cheltuiala ceilalte părți. Aceasta scriem.

Mai 9 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Costandin biv vel logofăt ; vel comis

⟨Rezoluția domnească :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod, bojiu milostiu gospodar zemle Vlahscoi.

† Dumneata Manule vel cămăraș za ocne, ispravnicul Vîlcii, după cum au găsit dumnealor veliții boiari cu cale, așa să urmezi. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 9 dni, 7254 ⟨1746⟩

Procit vtori logofăt

Trecut de Costandin logofăt Mănescu

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. I, doc. 65.
Orig. rom., pecete aplicată.

297

⟨București,⟩ 9 mai 1746.

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Rominești, întărește hotărîrea veliților boieri de a se porunci ispravnicului de Mușcel să întocmească tabel de ruminii mănăstirii Argeș, care urmează să se răscumpere cu prețul de zece taleri.

† De vreme ce rumînii mănăstirii Argeșul s-au hotărît ca cîți vor fi de vîrstă, adecă vor fi supt dajdii, să s⟨e⟩ răscumpere cu preț de taleri 10, am socotit ca să meargă omul mănăstirii la dumnealui ispravnic ot sud Mușcel, și dumnealui ispravnic să trimiță să aducă pe toți și cîți vor fi dă vîrstă, adică de pecți, or casnic, or ⟨h⟩oltei, să-i scrie pe toți în foae anume. Așijderea și cei ce nu vor fi de vîrstă, iarăși osebit să-i scrie și iscălindu acea foae, numaidecît să o trimiță aicea ca să s⟨e⟩ săvîrșească hotărîrea. Aceasta scriem.

Mai 9 dni, leat 7254 ⟨1746⟩

Costandin biv vel logofăt

⟨Rezoluția domnească :⟩

Io Costandin Nicolae voevod, bojiiu milostiiu i gospodar zemli Vlahscoe.

După cum au găsit dumnealor veliții boieri cu cale, dumnealui ispravnic al județului, așa să urmeze. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 9 dni, 7254 ⟨1746⟩

Trecut la condică

Procit vtori logofăt

Parale 3

Arh. St. Buc., Ep. Argeș, pach. LXIX-ter, doc. 39.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 16 mai 1746

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte hotărîrea divanului referitoare la locuitorii de pe moşia Ageşti a lui Iordache clucerul, care sînt obligaţi a da dijma după obicei şi să presteze 12 zile de clacă, sau să o răscumpere în bani, dacă stăpînul e de acord, cu cîte un zlot pe an.

Prea luminate şi prea înălţate doamne, să fii măriia ta sănătos în mulţi ani cu fericire.

† Jăluescu mării tale că avînd o moşie în sud Vlaşca ce să cheamă Ageştii, la cîrciuma baciului, unde s-au făcut căpităniia acum, slujitorii de acolo nu vor să clăcuiască după hotărîrea mării tale ⟨şi⟩ căpitanul au pus vin de vinde făr' de voia mea. Ci cum va fi mila mării tale.

Robul mării tale,
Iordache cluciariul.

† De vreme ce dumnealui Iordache biv vel clucer za arie au jăluit printr-acest răvaş pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiia dumnealui anume Ageştii la cîrciuma baciului în sud Vlaşca, cum că nu are nici un folos de dînşii, deci noi aşa am socotit ca să-i clăcuiască într-un an de om zile 12, după hotărîrea ce s-au făcut, însă la 4 vremi: primăvara zile trei, vara zile trei, toamna zile trei şi iarna zile trei şi să-şi dea şi dijma din toate bucatele ce vor avea arate pă această moşie.

Şi vin, rachiu, nimenea să nu vînză fără numai vinurile dumnealui sau cui ⟨va⟩ vrea dumnealui să dea voe să vînză.

Iar de va priimi dumnealui ca pentru claca ce arată mai în sus să ia bani, să aibă a lua de fieştecare omul casnic, iar nu de holtei, pă an cîte un zlot, care bani să-i dea la doao vremi, jumătate la sfeti Ghiorghie şi jumătate la sfeti Dimitrie, adecă cîte un tult de doao ori, după aşăzămîntu şi hotărîrea ce s-au făcut în divan, iar neprimind stăpînul moşii să ia bani, să aibă a-i face claca după cum scrie mai sus.

Iar care din săteni ar sta cu înpotrivire a nu clăcui sau a nu da bani pentru clacă au a nu-şi da dijma după cum s-au hotărît, făcînd ştire ispravnicului al acelui judeţ, dumnealui va trimite de va aduce oameni de la acel sat şi pă unii ca aceia îi va face de să vor supune poruncii şi hotărîrii ce s-au făcut. Aceasta scriem.

Mai 16 dni, 7254 ⟨1746⟩
Biv vel logofăt, vel comis
⟨Rezoluţia domnească:⟩
Io Costandin Nicolaev voevod, bojiiu milostiiu gospodar.

https://biblioteca-digitala.ro

† Dumneata ispravnice din sud Vlașca. Dumneata, după cum au găsit cu cale dumnealor veliții boeri, așa să urmați. Tolico pisah gospodstvo mi.

Procit vel logofăt

Parale 3

Trecută de Bunea logofăt

Arh. St. Buc., Achiziții noi, pach. CLXII, doc. 94

Orig. rom., pecete aplicată.

299

⟨M-rea Cozia,⟩ 19 iunie 1746

Mănăstirea Cozia îngăduie „judecilor" din Jiblea să cultive o parte din moșia sa, din Coisca la vale prin crucile de piatră spre Olt, danie a strămoșilor lor, în condițiile arătate pentru clacă și dijmă

De la soborul sfintii mănăstiri Cozii.

Adeverința noastră la mîna dumnealor judeci jibleni, adecă: popii lui Nicolaie judecu i popii lui Pătru judecu i la mîna popii lui Drăghici judecu i la mîna lui Neagoe judecu i lui Dinu Stoe judecu i lui Ștefan Neamțul judecu i lui Tănasie Jardă judecu i lui Matei Jardea judecu i lui Grigorie Mutea judecu i lui pîrcălabu Tudosie Popescu judecu, pentru ca să să știe că viind acești oameni judeci jibleni la sfînta mănăstire Coziia ca să mergem cu dînșii la judecată pentru moșiia lor, și purcezînd cu dînșii a merge, am cerut unii la alții împăciuire cu adeverințe de legătură de blestem, care s-au luoat de la mîinile noastre.

Însă orice om dintr-acești judeci va pune în cîmpul nostru bucate, din Coisca la vale prin crucile de piatră spre Olt, ce au dăruit niște moși ai lor de danie, însă la un schit ce să zice După Turn, aceia să facă cîte șase zile de clacă pă an: vara trei și iarna trei, și să dea clăcuitorilor pentru mîncare cîte trei piini pă zi și legume să-și ia de la casele lor. Iar pentru pluguri, cine va vrea din bunăvoința lor să facă cîte vro zi cu plugu de clacă, să fie cu pomelnic a să pomeni la sfînta mănăstire, iar popi, diaconi, văduve, să nu fie supărați de clacă. Și pentru mîncarea plugarilor îndestul să li se dea, asemenea și băutură de la metohu sfintii mănăstiri.

Și dijmă are să dea din zece baniță de porumb, una, și grîu, din zece znopi, unu.

Și de caru de fîn măsurat cu stînjinu, patru parale, dar pentru suhatul caprelor cîte doao parale și o lițcae. Iar pentru grădinile și pomii ce-i au în sat i căminuri de case de la moșii lor i alte grădini închise, osebite cu pruni, curături de topor, să nu avem treabă cu dînșii a luoa otaștină sau dijmă, numai viile ce le au pă dealuri, osebit de pomi, din doaozeci de vedre una.

Și pentru bucatele lor, vin rachiu, ce vor avea, să fie slobozi a și le vinde totdeauna nepopriți, și sfînta mănăstire să puie în satul lor o bute de vin de optzeci de vedre, iar mai mult, nu.

Și cine va strica această legătură ce s-au făcut între noi, să-i strice dumnezeu trupul și să fie supt blestemul sfinților părinți trei sute optzeci [1], soboru de la Nichia, și de zmereniia noastră să fie anathima.

1746 iunie 19

[1] Corect: optsprezece.

https://biblioteca-digitala.ro

Rafail arhimandrit, epistatu sfintei mănăstiri Cozii. Zoil ermonah adeverez, Parthenie ermonah adeverez, Gherasim monahu, Nichifor monah.

Și am scris logofăt Udrea cu zisa soborului și sînt martor

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 17.

Copie rom.

300

⟨Bucureşti,⟩ 5 august 1746

Domnul şi boierii Ţării Romînești dau hrisov pentru eliberarea tuturor rumînilor, prin răscumpărarea cu zece taleri fiecare sau prin bunăvoinţa stăpînilor.

În pămîntul țării noastre vedem că multe den céle vechi obicinuiri care s-au cunoscut că sîntu bune și de folos, și de cei în urmă stăpînitori s-au întemeiat desăvîrșit și sîntu păzite nestrămutate; dar și unele dentr-acéste vechi legături vedem că nu numai că nu au fost de nici un folos, ci și de mare pagubă sufletului creștinescu, după cum au fost acestu vechiu și rău obicéiu al rumîniei carele de la moșii și strămoșii noștri pînă astăzi au rămas asupra capului nostru. Pentru că a fi frații noștri cei întru Hristos suptu jugul robiei noastre nu iaste altu păcat mai greu și mai mare, pentru că și domnul nostru Iisus Hristos în sfînta evanghelie ne învață zicîndu: „Iubește pe de aproapele tău ca însuți pre tine". Ci de vréme că să cade să fim supuși aceștii porunci și învățături, nu trebue să punem pe frații noștri cei întru Hristos suptu jugul robiei.

Deci dar cunoscînd și noi cu toții de obște că acest lucru, a avea supuși robiei pe pravoslavnicii creștini, care sîntu întru o credință cu noi, nu iaste lucru creștinescu, ci de mare pagubă sufletelor noastre, socotit-am cu toții pentru rumînii ce i-am avut pînă acum la stăpînirea noastră, fiind vînduți cu moșiile lor den vremile céle vechi la strămoșii noștrii, așa am găsit cu cale mai mult pentru ușurarea sufletelor noastre și a părinților, a moșilor și a strămoșilor, ca ori la cine den neamul boerescu, sau la mănăstiri vor fi rumîni cu moșiile lor, moșiile să rămîe la stăpînirea noastră, să le stăpînim cum și pînă acum, iar cît pentru capetele rumînilor, fără de moșie, care dintre noi va vrea den bună voința lui ca să-i iarte pentru a sa pomenire, bine va face; iar de nu va vrea să facă această facere de bine sufletului său, să aibă a face acei rumîni cum vor putea, și să dea bani de fieștece cap cîte taleri zéce, și să să răscumpere, și cu voe de va fi stăpînului său, și fără de voe, ei să facă bani și să-i dea la stăpînul său, și nevrîndu să-i priimească, va veni de va face jalbă la divan, pentru că acest lucru, bun și sufletescu noi cu toții l-am găsit și l-am legat să fie la mijlocul nostru păzit și întărit și de către noi și de către tot neamul nostru carii în urma noastră vor rămînea noaă moștenitori. Pentru care noi după hotărîrea ce am legat, rugatu-ne-am și mării sale, prea luminatului nostru domn Io Costandin Nicolae voevod ca să fie și cu voia mării sale și să ne întărească această legătură și facere de bine sufletului nostru și cu a mării sale domnească pecéte și iscălitură. Și noi împreună cu prea sfinții arhierei ce să află la această parte de loc și cu toți părinții egumeni, am iscălit și am pus si pecețile noastre ca să rămîe în véci nestră-

https://biblioteca-digitala.ro

mutate. Şi s-au scris cartea aceasta în anul de la zidirea lumii, leat 7254, iar de la naşterea domnului şi-mîntuitorului nostru Iisus Hristos 1746.

Neofit Mitropolitul Ungrovlahiei, † ὁ Καισαρείας Ἀνανήας (Anania al Cesareei), † ὁ Λιδίας Ναθαναήλ (Nathanail al Lidiei), † Πρώην Ῥιμνίκου Νεόφιτος (Neofit fost al Rîmnicului), † ὁ πρώην Παμφιλίου Διονύσιος (Dionisie fost al Pamfiliei), † ἁγιορείτης Ἀνθίμος (Antim de la Sf. Gheorghe), Gavriil arhimandrit, igumen Tismanii, Ραδουλήτης Ἰωσίφ (Iosil de la Radu-Vodă), Μιχαλιώτης Θεοφάνης (Theofan de la Mihai-Vodă), ἡγούμενος Σαραντάρίου Ἀνθίμος (Antim igumen al Sărindariului), ἀρχιμανδρήτης Μακάριος (Macarie arhimandrit) ἡγουμένος τοῦ ἐν Φοξιανίω ἁγίου Ἰωάννου Θεόκλητος (Theoclit igumen Sfîntului Ioan din Focşani), † Κοτροτζανίου Γρηγόριος (Grigorie de la Cotroceni), ἡγούμενος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Δανίηλ (Daniil igumen Sfîntului Ioan), ὁ τοῦ ἁγίου Σάββα ἡγούμενος Γαβριήλ (Gavriil igumen Sfîntului Sava), ἐπίτροπος τῆς ἁγίας Ἑκαταιρίνης Φυλάρετος (Filaret epitrop Sfintei Ecaterina), ἡγούμενος τοῦ Σταυροπόλεως Παρθένιος (Parthenie igumen Stavropoleei), N. Roset biv vel logofăt, Grigore Greceanu vel ban, Costandin Dud(escu) vel vornic, A. Caliarh vel vistier, Barbul Văcărescul vel logofat, C(ostandin) Năsturel biv vel vistier, Costandin Brîncoveanu vel clucer, Gavrilaşco biv vel postelnic, Mihai Bărbătescu biv vel paharnic, Şt(efan) Dudescu biv vel paharnic, Pîrvul Cantacuzino biv vel stolnic, Radu Cr(eţulescu) vel stolnic, Şt(efan) Vacărescu vel comis, Grigorie Top(liceanu) biv vel comis, Costandin Cant(acuzino) biv vel agă, Ianache vel serdar, M(anolache) Roset biv vel sluger, C. Not. biv vel sărdar, Ἀλέξανδρος Δούκας μέγας σερδάρη (Alexandru Duca mare sărdar) A. biv vel sărdar, Mihai Cantacuzino vel medelnicer, D. Racoviţă biv vel medelnicer, Di(mitrie) Greceanu biv vel pitar, Costandin biv vel pitar, Matei Comăneanul biv vel pitar, Iosif Calichi vel armaş, Mihai Bărbătescu biv vel şătrar, Matei Farcaşanu biv vel şătrar, Costandin Strimbeanu biv vel şătrar, Patru Zătreanu biv vel şătrar, Constandin Brăiloiu biv vel şatrar, Mihai Deadiul vel şatrar, Pîrvu Cantacuzino biv vel clucer(za)arie, Alexie biv vel clucer za arie, Iordache biv vel clucer za arie, Petre biv vel clucer za arie, P. Murus biv vel cămăraş za ocmă, Ia(nache) D. vtori logofăt, Iordache Pandre vtori vistier, Pană Filipescu vtori postelnic, Iordache Micşunescu biv vel căpitan za dorobanţi, Radul logofăt za visterie, Constandin Coc(orăscu) logofăt za visterie, Costandin Lupoianu logofăt za visterie, Preda Uescu logofăt za visterie, Mihai Cantacuzino vătaf za aprozi, Mihai Popescu postelnic.

(Întărire domnească:)

Io Costandin Nicolae voevod i gospodar zemli Ungrovlahischiia.

Această hotărîre ce s-au făcut printr-această carte pentru slobozirea şi răscumpărarea rumînilor, atît de către toată obştea bisericească cît şi de către toţi boiarii ţării, am întărit şi domnia mea cu pecetea şi cu iscălitura domniei méle ca să să păzească nestrămutat.

Mesiţa avgustu 5 dni leat 7254 (1746)

Io Costandin Nicolae voevoda, bojieiu milostiiu gospodar
Io Costandin voevoda (m. p.)

https://biblioteca-digitala.ro

I

(Întărirea patriarhului Partenie al Ierusalimului:)

† Παρθένιος ἐλέω θεοῦ Πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἱεροσολήμων καὶ πάσης Παλαιστίνης.

† Οὐ γάρ τό πεσεῖν χαλεπόν ἀλλά τό πεσόντα κεῖσθαι ὁ τῶν ἱερῶν διδασκάλων ἀπεφήνατο θίασος ταυτ' ἄρα προχρόνων οἱ τῆς θεοφυλάκτου ταύτης αὐθεντείας τῆς Οὐγγροβλαχίας οἰκήτορες εἰς παράπτωμα πεσόντες παγχάλεπον τό τούς τῶ δεσποτικῶ αἵματι ἐξαγορασθέντας, καί αὐτόν τόν δεσπότιν διά τοῦ θείου βαπτίσματος φορέσαντας, ὅσοι γάρ εἰς χριστόν ἐβαπτίσθητε Χριστόν ἐνεδύσεσθε τό ἱερόν φησί λόγιον καί τῆς αὐτῆς μετέχοντας τραπέζης τοῦ δεσποτικοῦ σώματος τε καί αἵματος, δούλους εἶναι καί ταῦτα κατά κληρονομίαν, ὥστε μηδέποτε οὔτε αὐτούς οὔτε τούς ἀπογόνους αὐτῶν ἐλευθερίας τυγχάνειν καί αἰτίαν τῆς δουλείας ὅπερ καί λέγειν αἰσχρόν τό πεινῶντας θρέψαι ποτέ, ὅπερ καί ταῖς εὐσεβέσιν αὐτοῖς ἀλλότριον κρίνεται πολλοῦ γε καί δεῖ χριστιάνους. Εἰς τόν το τοίνυν τό παράπτωμα περιπεσόντες, δεῖν ἔγνωσαν μεταμελεία χρήσασθαι καί ἐκ τοῦ πτώματος τούτου ὀψέποτε ἀναστῆναι καί δή δι' ἰδίου αὐτοῦ γράμματος, τήν ἄφεσιν τοῖς τοιούτοις δεδώκασι ἐνθέντο, καί ἡμεῖς ὡς ἀξιωθέντες ὑπογράψαιτε καί ἐπικυρώσαι τήν παρ' αὐτῶν ἰδία βουλῆ γενωμένην ἄφεσιν, πρῶτον συνεχωρήσαμεν τό προγεγωνός ἁμαρτήματως ἐξ ἀγνοίας, γεγονός καί συγκεχωρημένους ἔχομεν παρά τῆς ἁγίας καί ὁμοουσίου καί ζωοποιοῦ καί ἀδιαιρέτου τριάδος. Τούς δέ μετά ταῦτα τολμήσοντες τό καλῶς καί θεοσεβῶς γενόμενον τῶ αἰωνίω καθυποβάλλομεν ἀναθέματι.

† ὁ Ἱεροσόλιμων Παρθένιος Πατριάρχης ἐν ἁγίω πνεύματι ἀποφαίνεται.

Partenie, din mila lui dumnezeu, patriarh al sfintei cetăți a Ierusalimului și a toată Palestina.

Soborul sfinților dascăli a spus că nu-i atît de cumplită căderea [în păcat], pe cît este zăcerea în aceasta a celui căzut. Deci, cu ani în urmă, locuitorii acestei de dumnezeu păzite țări a Ungrovlahiei au căzut în vină grea. Ei însă au fost răscumpărați de către domnul nostru și prin sfîntul botez s-au îmbrăcat întru domnul, așa după cum zice cuvîntul sfînt: „cine se botează întru Hristos întru Hristos se îmbracă", și s-au împărtășit de la această masă cu trupul și sîngele domnului. Ei sînt robi dintru moștenire, așa ca niciodată atît ei cît și urmașii lor să nu-și dobîndească libertatea.

Pricina robiei lor este aceea care se spune: cu necuviință este pe cei plăpînzi să nu-i săturați niciodată, iar pe cei cucernici să-i judecați ca pe străini, iar nu ca pe creștini. Cei căzuți în greșală au înțeles să se pocăiască și s-au ridicat într-un tîrziu din căderea aceasta și așa, prin această a lor carte, le-au dat iertarea. Acum și noi, ca împuternicit, iscălim și întărim desrobirea făcută de aceștia prin chiar voința lor, iertînd, înainte de toate păcatul lor de mai înainte, făcut din neștiință și iertați să fie și de Sfînta Treime cea de o ființă, nedespărțită și de viață dătătoare. Iar pe aceia care după aceasta vor îndrăzni să fie împotriva acestei bune și cucernice fapte, îi supunem veșnicului blestem.

Partenie, patriarh al Ierusalimului, întru duhul sfînt, întărește.

https://biblioteca-digitala.ro

II

⟨Întărirea patriarhului Matei al Alexandriei :⟩

† Ματθαίος ἐλέῳ θεοῦ Πάπας καί Πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας.

† Οὐ τοσοῦτον ἡ πτῶσις δεινόν, ὅσον τό μή ἀναστῆναι παγχάλεπον φασίν οἱ τῆς ἐκκλησίας διδάσκαλοι ἐπεί τοίνων προχρένων ἱκανῶν οἱ τῆς θεοστηρίκτου ταύτης αὐθεντείας τῆς Οὐγγροβλαχίας οἰκήτορες, δεινῷ προπεσόντες παραπτώματι, τῷ δουλίας πιέζειν δηλονότι ζυγῷ οὓς ἐξηγόρασεν ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς διά τῆς ἐκχύσεως τοῦ παναγίου αὐτοῦ αἵματος, τό, τε τῆς ἀφθαρσίας ἐνεδύσατο ἄμφιον διά τοῦ θείου βαπτίσματος καί κοινωνούς τοῦ παναχράντου αὐτοῦ σώματος καί αἵματος ἐποιήσατο καί ταῦτα ἐν λόγῳ κληρωνομίας, ὥστε μηδέποτε, οὔτε αὐτούς, οὔτε τούς ἀπογόνους αὐτῶν ἐλευθερίαζειν καί τό τῆς δουλείας αἴτιον οὔτε λέγειν ἐπάξιον τό πεινῶντας αὐτούς ποτέ δηλονότι ἐκθρέψασθαι, ὅπερ μή ὅτι γέ εὐσεβέσιν ἀλλά καί τοῖς ἀσεβέσιν αὐτοῖς ἀπηγόρευτα. Εἰς τοῦτο φημί τό πτῶμα προπεπτώκοτες μεταμεληθῆναι δεῖν ἔγνωσαν καί ἐξαναστῆναι τοῦ πτώματος καί δή ἀφέσεως αὐτούς ἀξιώσαντες δι' ἰδίου αὐτῶν γράμματος, ταύτους ἐλευθέρωσαν. Διάτοι ταῦτα καί ἡμεῖς, τόν τῆς Λιβύης ἀρχιερατικοῦ θρόνου πρό ὀλίγον προϊστάμενοι καί τό παρά τοῦ πανιερωτάτου ἁγίου Οὐγγροβλαχίας συγχωρητικῷ γράμματι τοῦ αὐτοῦ στώματος συναποφαινόμενοι, ἅτε δή πνευματικός πατήρ τυγχάνοντες πολλῶν τῶν ἐνδοξοτάτων καί πανευγενετάτων ἀρχόντων τῆς πανεκλάμπρου ταύτης αὐθεντείας καί καλῶς ταύτης γνώμης αὐτῶν περί τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐπιστάμενοι τά νῦν δέ θείῳ ἐλέει τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων μεγάλης πόλεως πατριαρχείας ἀξιωθέντες καί ἐπικυρῶσαι τήν παρ' αὐτῶν ἰδίᾳ βουλῇ γενομένην ἄφεσιν παρακληθέντες πρῶτον συγχωροῦμεν αὐτοῖς τό προγεγονός αὐτῶν ὡς ἐξ ἀγνοίας ἁμάρτημα καί συγκεχωρημένους ἔχομεν παρά τῆς ὁμοουσίου καί ἀδιαιρέτου καί ζωοποιοῦ ἁγίας τριάδος. Τούς δέ ποτέ μετά ταῦτα παραβῆναι τολμήσοντα τό καλῶς τοῦτο καί εὐσεβῶς γεγονός, τῷ αἰωνίῳ καθυποβάλλομεν ἀναθέματι.

† ὁ Ἀλεξανδρείας Πάπας καί Πατριάρχης Ματθαίος ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀποφαίνεται.

Matei, din mila lui dumnezeu, papă şi patriarh al marei cetăţi a Alexandriei.

Dascălii bisericii spun că nu-i atît de grea căderea [în păcat], pe cît este de cumplit să nu te ridici din ea.

Cu destui ani în urmă, locuitorii acestei de dumnezeu păzite ţări a Ungrovlahiei au căzut în grea vină cu asuprirea robiei, adică sub jugul ei, din care Isus dumnezeu-omul i-a răscumpărat prin vărsarea sîntului său sînge, iar prin sîntul botez şi prin sînta împărtăşanie cu trupul şi sîngele său cel fără prihană i-a îmbrăcat cu haina nemurirei. Aceştia sînt lăsaţi cu binecuvîntată moştenire ca niciodată, atît ei cît şi urmaşii lor să nu fie desrobiţi ; iar pricina robiei este nevrednică, adică aşa : ca cei flămînzi să nu fie niciodată hrăniţi, iar celor cucernici ca şi celor necucernici să le fie hărăzită aceeaşi oprelişte.

https://biblioteca-digitala.ro

Acum s-a spus că cei căzuți au cunoscut pocăința și s-au ridicat din cădere, învrednicindu-i pe aceștia cu iertarea, desrobindu-i prin însuși al lor înscris.

Pentru aceasta și noi, care cu puțin timp în urmă am fost în capul scaunului arhieresc al Libiei, am fost de aceeași părere cu înscrisul de iertăciune al preasfințitului Ungrovlahiei și întîmplîndu-se să fim părinte duhovnicesc al multora din mărițiі și preacinstiții boieri ai preastrălucitei iertăciune a preasfințitului Ungrovlahiei și întîmplîndu-se să fim părinte acestei țări, am considerat de bun chibzuirea acestora în ceea ce privește această pricină, și acum, din mila domnului, fiind învrednicit ca patriarh al marei cetăți a Alexandriei, fiind rugat, întărm iertarea pe care au făcut-o cu însăși voința lor, iertîndu-i întîi pentru fapta lor dinainte, ca fiind o greșală din neștiință și iertați să fie de Sfînta Treime cea de o ființă nedespărțită și dătătoare de viață.

Iar pe aceia care, după aceasta, vor îndrăzni să calce această faptă bună și cucernică, îi supunem veșnicului blestem.

Matei, papă și patriarh al Alexandriei, întărește întru duhul sfînt.

Arh. St. Buc., Suluri, nr. 19.

Orig. rom., pecete aplicată. Publ. în *Magazin istoric pentru Dacia,* vol. II, p. 284—287, și în *Anal. Acad. Rom., Mem. Secț. ist.,* t. XXIX, (1947), p. 65—66.

301

⟨București,⟩ 13 septembrie 1746

Constantin Mavrocordat, domnul Țării Romînești, dă carte de încuviințare mitropolitului să aducă la moșia Băneștii (Dîmbovița) oameni „de demult înstrăinați", cu precizarea că, dacă între ei vor fi și rumîni, aceștia „să fie iertați de rumînie, și ei și tot neamul lor".

Io Costandin Nicolaev voevod bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahschii.

† Cerșind sfinției sa părintele mitropolitul țării carte de céle tipărite ca să-și aducă oameni de cei de demult înstreinați la moșiia Bănești sud Dîm⟨boviței⟩, după orînduială ce s-au făcut acum pentru cei de demult înstreinați să aibă sfinția sa voe să aducă cît de mulți, numai pre carii cînd i-ar aduce, îndată să-i trimiță să-i ducă la ispravnecul județului să le dea răvășalile dumnealui și să le scrie numele și chipurile pe foae și dupe aceia numaidecît să-i trimiță aici la vistierie cu foaia ispravnicului iscălită, ca să le dea pecetluituri roșii de ruptoare și toate céle ce coprindu în carte să s⟨e⟩ păzească neclătit și nestrămutat.

https://biblioteca-digitala.ro

Aşijderea din oamenii aceştea de demult înstreinaţi carii vor veni în pămîntul ţării, de vor fi şi rumîni, au boereşti au mănăstireşti, dupe hrisovul domniei méle ce s-au făcut, să fie ertaţi şi în pace de rumînie, carii de vor eşi şi la divan să li s⟨e⟩ dea carte de ertăciune să fie ertaţi de rumînie şi ei si tot neamul lor dupe dînşii. Aceasta poruncim domnia mea.

Sept⟨emvrie⟩ 13 dni, leat 7255 ⟨1746⟩

Io Costandin Nicolaev voevoda milostiiu bojiiu gospodin

Io Costandin voevoda ⟨m. p.⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XXXVI, doc. 28.

Orig. rom. scris pe verso la aşezămîntul tipărit al lui Constantin Mavrocordat din 26 octombrie 1745.

302

1 noiembrie 1746

Safta Creţulescu, fiica lui Constantin Brîncoveanu, împreună cu cei patru feciori ai ei, dau zapis de iertare de rumînie pentru Ion Giurcă şi fratele său Marin din satul Gogoşi (Mehedinţi).

† Safta Creţuleasca, fata răposatului Costandin vodă Brîncoveanu, soţia răposatului dumnealui Iordache Creţulescul vel dvornic, dinpreună cu prea iubiţii miei fii, anume Radul vel stolnic i Costandin biv vel agă i Toma biv vel medelnicer i Nicolae biv vel şătrar, dat-am această carte a noastră lui Ion Giurcă i brat Marin ot satul Gogoşii sud Mehedinţi, carii fiind rumîni de baştină ai dumneaei răposatei mamii Predii, sora mumii dumnealui răposatului meu soţ, şi dumneaei la moartea dumneaei au fost dat danie această moşie şi cu rumînii de acolo, dumnealui răposatului meu soţ şi dumnealui i-au stăpînit pînă acum. Iar cînd au fost acum la sfîrşitul vieţii dumnealui, pentru pomenirea sufletului dumnealui şi a răposatei dumneaei mamii Predii i-ar [1] ertat de rumînie.

Drept aceea şi noi, după ertăciunea răposatului dumnealui mai sus numit, pentru adeverinţa ertărei am dat această carte a noastră la mîna lor ca de acum înainte să fie ertaţi de rumînie ei şi copiii lor şi nepoţii şi strănepoţii lor, orciţi să vor trage dentr-înşii, de niminea din neamul nostru nici o supărare să n-aibă, ci să fie oameni slobozi de rumînie pînă în véci ⟨numai şi ei la vreme de trebuinţa noastră să ne dea ajutor şi a pururea pentru facerea de bine a ertării să pomenească sufletele acelor răposaţi⟩.

Şi noi pentru mai buna întemeiere am întărit această carte cu iscăliturile şi cu peceţile noastre. Aceasta scriem.

Noem⟨vrie⟩ 1 dni, leat 7255 ⟨1746⟩

Safta Creţuleasca

Radu Cr⟨eţulescul⟩ vel stolnic, Costandin Cr⟨eţulescul⟩ biv vel agă, Toma Cr⟨eţulescul⟩ biv vel medelnicer, Nicolae Cr⟨eţulescul⟩ biv vel şătrar.

Acad. R.P.R., pach. CCCLIX, doc. 48.

Orig. rom., cinci peceţi aplicate.

[1] Corect : i-a.

https://biblioteca-digitala.ro

303

23 noiembrie 1746

Neculai Argetoianu dă zapis de eliberare de rumînie lui Necula, fiul lui Stan Burluş cu cinci feciori ai săi, Oprea, Radu, Dumitru, Stan şi Ion, care s-au răscumpărat pentru suma de şaizeci de taleri, fără moşie.

Adeverez printr-acest al mieu adevărat zapis, ca să fie de bună credinţă la mîna acestor rumîni ce au fost ai miei, din satul Ciofrîngéni, sud Argeş, anume: Necula sin Stan Burluş cu cinci feciori ai lui, anume: Oprea i Radul i Dumitru i Stan i Ion, care rumîni fiind ai mii, încă mai de'nainte vréme, rămaşi de moştenire de la moşi de la strămoşi, şi de atuncea pîn'acum tot supt a mea stăpînire s-au aflat.

Iar cînd au fost acum în zilele prea înălţatului nostru domn Io Costandin Nicolaev voevod, căzînd aceşti mai sus numiţi rumîni cu multă rugăminte înaintea mea, cerşind voe de răscumpărare, ca să fie oameni slobozi de rumînie, pentru care şi eu însumi bine am voit de a mea bună voe de le-am dat voe să se răscumpere şi m-am aşăzat cu dînşii înaintea dumnealor velitilor boiari pentru preţ, ca să dea de cap cîte taleri zéce, care fac la aceste şase capete taleri şaizeci. Deci fiind cu voia mea, mi-au adus aceşti bani, toţi deplin şi i-au dat în mîna mea.

Drept aceia şi eu încă am dat acest credincios zapis la mîna acestor rumîni ce scrie mai sus, ca de acum înainte să fie ertaţi şi slobozi de rumînie şi cine s-ar trage dintr-înşii, însă capetele lor făr' de moşie, pentru că de a mea bună voe, aşa mi-au fost aşăzămîntul şi tocmeala cu dînşii.

Şi întărescu acest zapis cu pecetea şi cu iscălitura mea, fiind şi dumnealor, neamul mieu, mărturiia, care mai jos să vor iscăli ca să s⟨e⟩ crează.

Noem⟨vrie⟩ 23 dni, leat 7255 ⟨1746⟩

N⟨i⟩c⟨olae⟩ Argetoian adeverez, Balaşa Brîncoveanca mărturie,

N. Roset biv vel logofăt mărturie, Barbu Văc⟨ărescu⟩ vel logofăt. Şi am scris eu Costandin logofăt za divan cu învăţătura dum⟨nealor⟩, mart⟨or⟩.

Arh. St. Buc., Schitul Dintrunlemn, pach. XLIII, doc. 18.
Orig. rom., două peceţi aplicate.

304

⟨M-rea Arnota,⟩ 3 februarie 1747

Egumenul de la Arnota reclamă domnitorului că după eliberarea rumînilor din Bogdăneşti, răscumpăraţi cu bani din visterie, doi „judeci", Gheorghe şi Mihăilă Ciocan, împreună cu foştii rumîni, „au luat moşia jumătate" şi cere să se rînduiască boieri pentru cercetări la faţa locului.

Prea luminate şi prea milostive doamne, să fii măria ta sănătos în luminat înălţat scaunul mării tale, întru mulţi ani.

Cu plecăciune jăluesc mării tale pentru satul Bogdăneştii, care iaste al sfintei mănăstiri şi fiindcă au fost rumîni ai sfintei mănăstiri cu toată partea lor de moşie, daţi sfintei mănăstiri de răposatul Matei vodă şi i-au tot stăpînit sfînta mănăstire cu pace ca pe neşte rumîni împreună cu moşiile lor.

https://biblioteca-digitala.ro

Te-ai milostivit măriia ta astă-iarnă de i-ai răscumpărat de rumînie cu bani din visteriia mării tale, iar moşiia au rămas iar pe sama sfintei mănăstiri. Iar cînd au fost astă-vară, s-au aflat un om anume Gheorghie din Bogdăneşti de pe Olt, cu un hrisov al Mihnei vodă cu leat 7060, de cerea acest mai sus-numit sat cu rumînii, zicînd cum că i-ar fi răscumpărat strămoşii lor şi n-are mănăstirea nici o treabă. M-au tras la judecată în luminat divanul mării tale şi după dreptate şi după pravilă au rămas de judecată.

Şi nici pe aceia nu s-au lăsat, ci fiind un om anume Mihăilă Ciocan, judec încă mai denainte vréme cu partea lui de moşie, aleasă şi înpietrită de către mănăstire, s-au înfrăţit acel Gheorghie cu acest Mihăilă zicînd cum că sînt veri amîndoi şi iarăşi m-au tras la judecată înaintea mării tale şi măriia ta m-ai rînduit la dumnealui vel ban. Şi după toată cercetarea şi de la dumnealui, au rămas să stăpînească mănăstirea precum au stăpînit pînă acum, iar acei oameni să-şi stăpînească partea lor. Şi după ce au venit aici au rădicat hotarnici şi au mers în faţa locului, înfrăţindu-să aceşti doi oameni cu toţi rumînii, care te-ai milostivit măriia ta de i-ai răscumpărat, dintr-acest sat al mănăstirii şi au rădicatu mare pricină şi au luoat moşiia jumătate.

Ci mă rog, doamne, milii mării tale, să fie mila mării tale să să rînduiască dumnealui Manul vel cămăraş şi dumnealui Barbul Gănescul biv vel pitar, să cercetéze această pricină în faţa locului şi voi aduce din toate satele dinprejur oameni bătrîni de vor mărturisi că nu l-au pomenit pe acest Mihăilă stăpînind, afară din partea lui ce iaste aleasă şi înpietrită şi nici acel Gheorghie cu acel hrisov vechi nu l-au pomenit niciodată stăpînind au căutînd moşie în Bogdăneşti. De aceasta jăluesc şi ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu de sănătatea mării tale,

Ilarion, igumenul Arnotei

Fe⟨vruarie⟩ dni 3, 7255 ⟨1747⟩

⟨Rezoluţie :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod bojiiu milostiiu gospodar zemle Vlahscoe.

Dumneata Manule vel cămăraş za ocne, ispravnic ot sud Vîlcea. Dă vréme ce egumenul de la mănăstirea Arnota nu să odihneşte pe alegirea moşii ce au făcut-o hotarnicii pe care i-au luat acel Gheorghe i Mihăilă la moşiia Bogdăneştii, dupe cum mai pe largu jalba egumenului într-această carte arată, să trimiţi dumneata acum să aducă pe acei doi numiţi faţă şi de vor fi şi sătenii din Bogdăneşti ceva amestecaţi, dupe cum egumenul să jăluieşte, să-şi facă şi ei un vechil şi dinpreună cu egumenul sau cu vechilul egumenului şi cu cartea de alegire ce le va fi dat acei hotarnici, să-i trimiţi aicea la divan să stea faţă şi dă la divan care parte va rămînea de judecată va plăti cheltuiala celeilalte părţi. Într-alt chip să nu fie. Tolico pisah gospodstvo mi.

Fev⟨ruarie⟩ 15 dni 7255 ⟨1747⟩

Procit vel logofăt

De Gheorghe logofăt şi trecut la condică

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. IV, doc. 11.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 12 februarie 1747

Veliţii boieri, judecînd neînţelegerile locuitorilor din Stroeşti cu mănăstirea Bistriţa, hotărăsc ca aceştia să dea egumenului 75 taleri pe an ori să presteze fiecare cîte 12 zile de clacă şi să dea dijma obişnuită.

Noi judecătorii,

Oamenii de la satul Stroeştii ot sud Argeş, făcut-au pîră asupra igumenului bistricianul, chir Antonie, zicînd că din neamul lor s-au pomenit şăzători pe moşia aceasta a mănăstirii Bistriţii şi au avut obicéi de au dat mănăstirii pentru dijma bucatelor şi pentru clacă, pe an numai cîte taleri 20, iar acuma le ia cîte taleri 75.

Întrebîndu-să şi părintele igumen cel mai sus zis, au răspunsu că vreun obicéi hotărît pentru aceasta n-au fost, ci cum s-au putut tocmi ⟨cu⟩ igumenul ce-au fost după vremi, aşa au dat, precum şi cu sfinţiia sa zicea că s-au tocmit dă sînt acum 3 ani, că să-i dea pă an cîte taleri 75 şi să nu le ia nici dijma bucatelor, nici să-i clăcuiască, dîndu-i şi zapis la mînă. Care zapis ei l-au tăgăduit că nu să ţin de acel aşăzămînt, fără cît ei iar au răspunsu că părintele egumen argeşanu, chir Nicodim, fiind poslušnic la mănăstire, cîndu era Stefan egumenul, ştie ce da ei pă an şi pă cum va mărturisi sfinţiia sa, vor fi odihniţi.

La care chemînd noi pă igumenul argeşanul au mărturisit că clăcuia mănăstirii şi-şi da dijma, dar mai în urmă s-au fost aşezat ei cu egumenul Stefan dă-i da pe an cîte 12 galbini.

Deci, noi văzîndu că vreo scrisoare veche dă dovadă n-au să arate că au avut acel fel de obiciéiu şi mai vîrtos că egumenul zicea că dijma lor de bucate tae mai mult decît acei taleri 75, hotărîm au să să ţie de acel aşezămînt ce l-au făcut de bună voia lor prin zapis, au să-şi dea dijma din toate sămănăturile şi să clăcuiască mănăstirii fieştecare om pe an cîte zile 12. Acestea scriem.

Fev⟨ruarie⟩ 12 dni, leat 7255 ⟨1747⟩

Costandin Brîncoveanu vel clucer

. . . . . [1]

Φραγκίσκος Δαδίκης ⟨Francisc Dadichis⟩

Β. Κύπος ⟨V. Chipos⟩

Ἀλέξανδρος Δούκας ὁ μέγας σερδάρης ⟨Alexandru Duca mare sărdar⟩

Scrisă de Dimitrache logofătul

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LVI, doc. 11.
Orig. rom.

306

20 februarie 1747

Egumenul mănăstirii Cîmpulung dă zapis de eliberare de rumînie lui Ion şi Stănilă, feciorii lui Vasile Liţ din satul Bădeşti (Muşcel), care s-au răscumpărat, fără moşie, pentru suma de douăzeci de taleri.

Izvod de carte de rumînie.

Nicodim arhimandritul şi năstavnicul sfintei şi dumnezeştii mănăstiri Cîm⟨pulung⟩ unde se cinsteşte şi să prăznuiaşte hramul Adormirii prea

[1] Iscălitură grecească indescifrabilă.

https://biblioteca-digitala.ro

sfintei stăpînei noastre născătoarei de dumnezeu și pururea fecioarei Mariei, dinpreună și cu tot soborul sfintei mănăstiri, carii mai jos ne vom numi, dat-am acest al nostru adevărat zapis, ca să fie de mare adeverință la mîinile acestor rumîni ai sfintei mănăstiri din satul Bădeștii ot sud Mușcel după rîul Doamnei, rumînii anume: Ioan și frate-său Stănilă, feciorii lui Vasile Liț, precum să se știe că fiind ei rumîni de baștină ai sfintei mănăstiri, dați și închinați de răposatul măriia sa Necola voevod Alixandru, feciorul bătrînului Basarab voevod și nepot Radului Negru voevod, încă după cînd au fost sfînta mănăstire biserică de mir, căruia i se odihnesc oasele și acum în sfînta mănăstire, și de atunci pînă acum în zilele prea luminatului, prea înălțatului domnului Io Costandin Necolae Alixandru voevod fost-au tot supt stăpînirea mănăstirii. Iar la leat 7255 iunie[1] 20 dni, sculatu-s-au unii dintru acei rumîni din satul Bădeștii de au dat jalbă în divan înaintea luminatului domn ce s-au numit mai sus, fiind și noi de față, bănuind cum că i-ar fi înpresurînd sfînta mănăstire a-i face rumîni.

Deci măriia sa vodă dinpreună cu tot luminatul divanul mării sale, luînd seama cu amăruntul, i-au dovedit din scrisori cum că au fost și sînt rumîni și i-au dat iarăși să fie rumîni mănăstirii.

Dar iarăși măriia sa, ca un domn bun și milostiv, i-au răscumpărat cu banii mării sale, însă numai capetele lor fără de moșie, numai pre acei rumîni cîți fusése la divan. Și luînd noi acea sumă de bani am cumpărat o moșie sfintei mănăstiri.

Apoi iar măriia sa cu tot divanul mării sale, au dat poruncă ca oricare din rumîni de vor vrea să se răscumpere afară din moșie, să dea de capul lui taleri zece. Iar acum viind acești doi frați ce s-au numit mai sus cu mare rugăminte, cerînd ca să se răscumpere, noi dimpreună cu tot soborul sfintei mănăstiri, după luminata poruncă domnească, i-am slobozit de rumînie, răscumpărîndu-se amîndoi cu bani taleri doaozeci, însă capetele lor fără de moșie. Și cu acești bani am cumpărat (pe Anna țiganca), fata Mariei (țigăncii) de la logofăt Pătrașco Mihăescu.

Drept aceasta și noi dinpreună cu tot soborul sfintei mănăstiri încă am dat acest credincios zapis la mîna acestor doi rumîni frați ce s-au numit mai sus, ca de acum înainte să fie ertați și slobozi de rumînie, ei și cei ce s-ar trage dintr-înșii, iar moșiia au rămas tot supt stăpînirea mănăstirii, întărind zapisul acesta cu pecetea sfintei mănăstiri și cu iscăliturile noastre a toată obștea, fiind și alte obraze de cinste marturi, ca să să crează iscălindu-se.

Fev⟨ruarie⟩ 20 dni, 7255 ⟨1747⟩

S-au scris de Ștefan Motreanu dascăl ot Cîmpulung.

⟨Pe verso:⟩

† Ion sin Gheorghe Stăvar ot Bădești, s-au răscumpărat dintîi. Cu acești bani s-au ajutat la locul Florii ot Rău ⟨?⟩

April 5 dni 7255, s-au răscumpărat Voico i Bunii cu tecior⟨ul⟩ Ion ⟨al⟩ Scurtului ot Voinești i Gheorghe i feciorul lui Stan Scurtul, dîndu pă Stan țigan Leuștenescu.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 121.

Copie rom.

[1] Data greșită, fiind ulterioară documentului.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 25 februarie 1747

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Buzău şi lui „beşli-agasi" să îngrijească de strîngerea venitului moşiilor Cioranii şi Iasul (Rîmnic), foste ale episcopiei Buzău şi luate acum pe seama visteriei, trimiţînd la urmă socoteala amănunţită la domnie.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolae voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie poveléniiu gospodstva mi. Dă vréme ce moşiia ce sa chiiamă Cioranii şi Iasul ot sud Slam Rîmnic, care moşii sînt ale sfintei episcopii a Buzăului, s-au luat pă seama domnească cu toţi oamenii cîţi să află lăcuitori pă acéste moşii şi cu tot venitul, dăm domnia mea tare poruncă şi volnicie dumitale ...[1] ago beşli-agasi de la Buzău i boiariule al domnii méle, Costache[2], ispravnice al judeţului Buzăului[2], foarte să aveţi purtare dă grijă ca să să strîngă venitul după acéste mai suszise moşii, din toate bucatele ce sînt semănate şi să vor semăna de acum, den grîu, den mălai, din porumbu, den orzu, din ovăs, din cînepă, den in, den suhaturi, den fînéţe, den stupi de claca oamenilor şi de altele, din toate ori din ce ar fi pe acéle moşii, fiindu că le dăm asupra dumnivoastră să aveţi purtare de grijă ca să să strîngă venitul cu socoteală bună pe seama visterii domneşti. Şi după ce să strînge tot venitul, să faceţi catastih curat, lămurit, de tot venitul pînă la una, şi să-l trimiteţi la domnia mea, fiind venit al visterii. Iar nici sfinţia sa părintele episcopul Buzăului, nici alt nimenea să nu să atingă de acel venit, luîndu-să în seama visterii domneşti, ci să să strîngă tot venitul cu seamă bună prin purtarea dă grijă a dumnivoastră celor mai sus zişi. Şi la vrémea strînsului a orice venit dupe moşie, dumnita mai sus numitule beşli-ago i dumnita ispravnice, să aveţi în grijă pentru cei ce ar sta înpotrivă a nu-şi plăti adetul, să-i faceţi ca să-şi plătească fieştecarele adetul după obiceiu şi să nu să facă vreo firoseală şi pagubă venitului visterii de la acéste moşii, că apoi îl veţi înplini de la dumnivoastră. Ci dar, aşa veţi face şi nu într-alt chip. Aceasta poruncim domnia mea.

Fev⟨ruarie⟩ 25 dni, leat 7255 ⟨1747⟩

Io Costandin Nicolae voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt
Trecut la condică

Acad. R.P.R., pach. CXXV, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Loc alb.
[2] Completat ulterior cu altă cerneală.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 25 aprilie 1747

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte zapisul făcut de Pîrvu Cantacuzino Măgureanu pentru eliberarea de rumînie a lui Romcea Lungeanu din satul Cricov, care s-a răscumpărat pentru suma de zece taleri.

† Pîrvul Cantacuzino biv vel stolnic, adeverez cu această credincioasă carte a mea la mîna Romcii Lungean⟨u⟩ ce ne-au fost noao rumîn, că au venit ⟨înaintea noastră⟩ [1] de s-au rugat ca să s⟨e⟩ răscumpere. Deci eu pentru pomenirea răposaţilor părinţilor miei am vr⟨ut⟩ ... [1] ⟨a⟩şa, m-am aşăzat cu dînsul de s-au răscumpărat numai el, capu lui că co ... [1] cînd s-au răscumpărat au avut, însă s-au răscumpărat şi cu mo ... [1] nirea lui toată, însă taleri zece, care mi i-au dat toţi dăplin în mî⟨na⟩ mea. I de ac⟨um înainte⟩ [1] să fie ertat şi în pace de rumînie de către mine şi de către copiii miei ⟨şi de că⟩ [1] tre tot neamul mieu, pentru că la împărţeala ce am avut de rumîni cu fraţii ⟨miei⟩ ... [1] au fost venit în partea mea ... [1].

Pentru întărirea scrisorii am iscălitu mai jos ... ⟨şi⟩ [1] ne-am pus şi pecetea.

Apr⟨ilie⟩ 25 dni, leat 7255 ⟨1747⟩

Pîrvul Cantacuzino biv vel stolnic

... [1] biv logofăt ⟨de⟩ vistierie, Costandin ⟨?⟩ ... [2] Barbu vel logofăt Văcărescu, Costandin Brîncoveanu vel clucer martor, ... [2].

⟨Întărire domnească :⟩

Io Costandin Nicolaev voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemle Vlah⟨scoe⟩

Acest zapis prin care s-au răscumpărat dă rumînie acest Romcea Lungean⟨u⟩ din satul Cricovul ot sud ... [1] de la cinstit şi credinciosul b⟨oiarul domnii mele⟩ [1] Pîrvul Măgureanul biv vel stolnic, însă numai capul lui ... [1] toată, care zapis s-au adevărat şi de dumnealor veliţii ... [1] mea ca să s⟨e⟩ păzească nestrămutat. Tolico pisah gospodstvo mi.

Aprıl 26 dni, 7255 ⟨1747⟩

Procitennomu vel logofăt

Arh. St. Buc., Achiziţii noi, pach. CCXCIV, doc. 11.
Orig. rom., două peceţi aplicate.

309

⟨Bucureşti,⟩ 29 mai 1747

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Muşcel să trimită un slujbaş împreună cu omul domniei la Topoloveni să taie cepurile celor ce vînd vin fără încuviinţarea egumenului de la Nucetul şi să amendeze pe cei vinovaţi.

Io Costandin Nicolae voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahscoe.

† Costandine Brusis, ispravnice din sud Muşcel, după jalba ce să arată într-acest răv⟨aş⟩, de vreme ce sătenii de la Topoloveni nu s-au

[1] Doc. rupt.
[2] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

supus poroncii domniei méle, ci peste poroncă vînd vinurile şi rachiu lor, pentru care iată că am trimis pe sluga domniei méle Radul, copil din casă, carele viind acolea să-i dai unu om să meargă amîndoi în satul Topolovenii şi oricîte buţi va găsi vînzîndu-se, la toate să le tae cepurile şi să le pecetluiască cu pecetea ta. Şi aducînd pe săteni faţă înainte-ţi, să-i apuci să împlineşti mănăstirii pe cîte buţi vor fi vîndut ei păste poruncă de bute cîte un leu.

Apoi făcîndu-le certare ca unor nesupuşi, să-i faci să urmeze cu supunere poruncii cei dintîi, a clăcui şi a-şi da dijma mănăstirii şi a nu mai vinde vin sau rachiu de al lor făr' dă voia egumenului, căci că hotărîre s-au făcut ca cel ce să va mai îndrăzni a vinde, acela să ştie că din divan va da stăpînului moşiei, gloabă, taleri 15 de bute.

Deci fiindcă această carte iaste să rămîie la egumen, să avem de la tine, ispravnice, răspunsu pe copilul din casă, cîte buţi s-au găsit în sat şi ce-ai împlinit mănăstirii.

Într-alt chip să nu fie. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

.Mai 29 dni, 7253 ⟨1747⟩

Treapăd bani = 600

De Gheorghe logofăt, şi trecut la condică.

Procit vel logofăt

⟨Pe verso:⟩

Mai 29 dni

Egumenul mănăstirii dă la Nucet, chir Dionisie, prin Radul sluga.

Dă săteni dă la Topoloveni sud Muşcel

Fiind moşia Topoloveni a mănăstirii, peste porunca măriı tale pun vinurile lor şi rachiu dă vînd.

Cere om domnesc să le tae cepurile şi osebită poruncă şi la ispravnic, ca să nu s⟨e⟩ mai îngăduiască a vinde.

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XX, doc. 85.

Orig. rom., pecete aplicată.

310

6 iunie 1747

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare mitropoliei să ia „dijma şi adetul pămîntului" de pe moşiile Orzeşti, Ciorăneasca şi Copăceanca (Prahova), iar cei nemulţumiţi să se prezinte la divan.

Io Costandin Nicolae voevod i gospodin.

† Cu această carte a domniei méle, să fie volnic isprăvnicelul cel pe carele îl va pune sfinţ⟨ia sa⟩ părintele mitropolit pe aceste trei moşii din sud Prahova ce să arată într-acest răvaş [1], să ia dijma şi adetul pămîn-

[1] Cererea mitropolitului este prezentată domnului prin următorul raport:

Iunie 6 dni

Sfinţia sa părintele mitropolitul, prin Muşat logofăt, avînd sfînta mitropolie moşie la Orzeşti i în Ciorăneasca şi în Copăceanca, sud Prahova, şi fiind hotărîte şi

https://biblioteca-digitala.ro

tului din toate semănăturile oricît s-ar afla pe moşii pîn' în hotarăle şi semnile ce să arată în cărţile sfintei mitropolii şi de către nimeni opreală să n-aibă. Iar de va avea cineva cevaş a răspunde înpotriva acelor hotară, acela va veni aici la divan de să va judeca cu vechilul sfinţ(iei sale) părintelui mitropolit. Într-alt chip să nu fie. Is(pravnic) saam receh gospodstvo mi.

Iun(ie) 6 dni, 7255 (1747)
Procit vel logofăt
Vtori logofăt

De Gheorghe logofăt şi trecut
la condică

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. VII, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

311

(Bucureşti,) iunie 1747

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romineşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Cozia să stăpînească satele Jiblea, Călimăneşti, Bratovoeşti şi Orlea, fiind aşezate pe moşiile mănăstirii, să oblige pe locuitori la 12 zile de clacă, la dijmă şi la respectarea monopolului băuturilor.

Milostiiu bojiiu, Io Costaíndin Nicolaie voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, cuviosului chir Grigorie igumenul mănăstirii Cozii, ca să aibă volnicie cu această carte a domnii mele, să-şi stăpînească sat(ele) Jiblea i Călimăneşti i Bratovoeşti i Orlea, fiind şăzători pă moşiile mănăstirii. Şi egumenul să aibă a-şi pune pîrcălab pă care va socoti a fi om mai de ispravă. Şi oamenii ce vor fi şăzători pe moşiile mănăstirii, să aibă a clăcui 12 zile într-un an, la arătură, la coasă şi la secere, şi să-şi dea şi dijma moşii din toate bucatele după obiceiu.

Şi nimini să nu fie volnic au din boiari, au din slujbaşi, au din săteni, a pune vin sau rachiu pă moşiile mănăstirii să vînză, fără numai igumenul. Şi nimini să nu fie volnici a cosi sau a ara, au a umbla vitelor pe moşiile mănăstirii pînă nu-şi vor loa voie de la igumen.

Şi oamenii ce vor fi şăzători pe alte moşii şi vor fi călcînd moşiile mănăstirii, să aibă igumenul voie şi ispravnicul ce va avea, să le oprească, au să se aşază cu igumenul sau cu ispravnicul ce va avea, şi aşăzîndu-să să pască.

La bălţile care vor fi pă moşiile mănăstirii, nimeni să nu fie volnic a să amesteca au din vameşi, au din căpitani, ci egumenul să aibă a-ş loa întreiala peştelui după obiceiu.

Drept aceia, poruncim domniia mea şi dumneavoastră ispravnicilor i căpitanilor i vameşilor, văzînd cartea domnii mele, toţi să vă arătaţi cu

---

înpietrite mai denainte vréme, cere ca să să facă cartea mării tale ca să aibă voe a lua dijma după acéle moşii, iar cine din răzaşii de acolo ar avea ceva a răspunde, să vie să stea faţă; (Arh. St. Buc., ibidem).

https://biblioteca-digitala.ro

supunere și să urmați la toate poruncile domnii mele ce scrie mai sus. Într-alt ⟨chip⟩ să nu fie, că așa este porunca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iunie leat 7255 ⟨1747⟩

Locul peceții
Sud Vîlcea

† Această copie scoțîndu-să întocmai după condica sfintei mănăstiri Cozia, ce este scrisă de părintele Grigorie arhimandritul sfintei mitropolii și protocolindu-să însuși de mine din cuvînt în cuvînt și din slovă în slovă, am adeverit-o cu iscălitura spre a fi crezută.

1825 fevruar 7

Ștefan Bib...[1]

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 18.
Copie rom.

312

9 decembrie 1747

Un număr de locuitori din Ocnele Mari, avînd casele și cîte o grădină pe moșia Suhașul a mănăstirii Bistrița, se învoiesc prin zapis cu ispravnicul egumenului să dea fiecare cîte 60 de bani pe an chirie.

† Adecă noi oamenii de la Ocnă carei ședem pe moșiia sfintei mănăstiri Bistriții, anume Suhașul, dat-am zapisul nostru ca să fie de bună credință la cinstită mîna sfinții sale părintelui chir Antonie, arhimandritul și egumenul sfintei mănăstiri Bistriții, precum să să știe că orînduind sfinția sa părintele, ispravnic pe această moșie ce să chiamă Suhașul, pe moșul Onofrie, și moșul Onofrie își căuta claca la noi după obicei și după poruncă ce avea de la părintele.

Deci unii din noi sta împotrivă și nu vrea să-și dea claca, și viind de față înaintea dumnealui Manului biv vel cămăraș ispravnicul Vîlcii, și dumnealui după luminată porunca mării sale lui vodă, ne-au zis ca să ne tocmim cu părintele egumenul au cu bani, au cu zile de clacă. Și noi cu toții răspunzînd să ne lase de casă cîte bani șaizeci pe anu, pentru că nu are moșie să ne dea cît ne-ar trebui să ne hrănim, ci numai ședem cu casele pe moșiia sfintei mănăstiri și avem cîte o grădină.

Și după cerérea noastră ne-au lăsat și ne-am tocmit noi cu toții de bună voia noastră înaintea dumnealui ispravnicului județului, cu moșul Onofrie, care iaste trimis de părintele egumenul ispravnic, pe această moșie și să ne dăm și dijma din toate bucatele cîte vom avea pe moșie, numai în cest an trecut, ce am lucrat clacă, să ne ție moșul Onofrie în seamă la acești bani 60.

Deci noi, carei sîntem iscăliți mai jos, să avem a da acești bani 60 pe an, că ne-am tocmit noi de bună voe, iar care ar sta împotrivă, să ne globim înaintea judecății, pentru că noi ne-am rugat de ne-au lăsat de casă cîte bani 60 și ne-au lăsat dupe cum iaste luminată porunca mării

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

sale lui vodă de dau alții carei șăd pe alte moșii boerești. Noao ne-au lăsat mai jos de casă cîte un ort. Pentru aceia ne-am legat cu acest zapis și ne-am pus numele mai jos ca să să crează.

Dic⟨hemvrie⟩ 9 dni, leat 7256 ⟨1747⟩

⟨Urmează 21 iscălituri⟩

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXII, doc. 151.
Copie rom.

313

⟨București,⟩ 1 aprilie 1748

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, încuviințează mitropolitului Neofit să dispună ca toți locuitorii de pe moșia mitropoliei din București să dea pentru chiria locului cîte două care de lemne și să facă șase zile de clacă la vremea fînului.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povéleniiu gospodstva mi. Dă vreme ce sfinția sa părintele mitropolitul țării chir Neofit au spus domniei méle pentru mahalagii ce șăd cu casile lor pă pămîntu sfintii mitropolii de aicea din București, că au obicéiu pentru chiriia locului dă aduc la mitropolie fieștecare om mahalagiu pe an cîte doao cară de lemne și clăcuesc și la strînsul fînului 6 zile, iar altă chirie pă cum iau alte mănăstiri dă aicea din București sfinția sa să nu le ia, domniia mea după același obicéi dăm această carte a domnii méle sfintei și dumnezeștii mitropolii din București și sfinții sale părintelui mitropolitului, chir Neofit, ca să aibă volnicie cu cartea domnii méle de la toți oamenii cîți vor fi șăzători pă moșiia mitropolii, dă fieștecare casă să ia cîte doao cară dă lemne dă foc pe an, însă aceste lemne să le dea mahalagii dă doao ori pe an, la sfeti Costandin cîte un car și la nașterea domnului iar cîte un car.

Așijderea și la vremea fînului încă fiștecare om ce va fi cu șăderea lui pe locul mitropolii, să clăcuiască la adunatul și strînsul fînului 6 zile, iar la alte lucruri să nu aibă supărare.

Pre lîngă acestea dar, mai dăm domniia mea volnicie mai sus pomenitului părinte mitropolit pentru cei ce vor vinde vin la casele lor pă locul mitropolii, dă vor vrea dă voia lor ca să ia dă la mitropolie cîte o bute de vin pă an să-l vînză, acela om să fie slobod a-și vinde vinul său pînă la anul, oricîte buți ar putea vinde. Iar nevrînd într-acestași chip, să fie volnic părintele mitropolitul să ia dă la aceia veri dă cîte buți ar vinde, dă bute cîte taleri unul pentru chiriia locului. Iar afară dintr-atîta mai mult altă supărare să nu aibă.

Drept aceia dar, am dat cartea aceasta a domnii méle sfintii mitropolii și prea sfințitului mitropolit, ca céle ce coprind mai sus să aibă a le avea nezmintite. Inaco da nest po reci gospodstva mi. I i⟨spravnic⟩ saam recih gospodstvo mi.

April 1 dni, leat 7256 ⟨1748⟩

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodar
Io Grigorie Ghica voevoda ⟨m. p.⟩
Vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. I, doc. 13.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

314

⟨Bucureşti,⟩ 2 iunie 1748.

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă încuviinţare egumenului mănăstirii Brîncoveni să oblige pe locuitorii de pe moşiile ce le are în Romanaţi să-şi dea dijma după obicei, să clăcuiască 12 zile şi să respecte monopolul băuturilor.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, părintelui egumen de la mănăstirea Brîncovénii, chir Ghenadie arhimandrit, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle pentru toţi oamenii cîţi să află şăzători pă moşiile mănăstirii în sud Romanaţi ca să clăcuiască mănăstirii fieştecare om după cum au avut aşăzămîntu de au clăcuitu şi pîn' acum, zile 12 şi să-şi dea dijma moşii din toate sămănăturile după obicei.

Şi vin sau rachiu nimeni să nu fie volnic a vinde pă moşiile mănăstirii făr' de voia şi ştirea egumenului, fără numai întîi să s⟨e⟩ aşaze cu egumenul şi aşăzîndu-s⟨e⟩ să dea de bute cîte un leu, după cum dau şi pă alte moşii ale mănăstirilor.

Pentru care poruncesc domniia mea şi voao oamenilor ce vă aflaţi şăzători pă moşiile mănăstirii, toţi să aveţi a clăcui după aşăzămîntul ce-l aveţi de aici şi a vă da dijma pămîntului din toate sămănăturile ce aveţi arate pă moşiile mănăstirii, că orcare n-ar clăcui şi nu şi-ar da dijma moşii după obicei, ci ar sta cu împotrivire, dumneata ispravnice al judeţului, pe unii ca aceia care nu s-ar supune poruncii, să-i faci să clăcuiască după aşăzămîntul ce au şi să-şi dea şi dijma moşii şi făr' de voia lor.

Aşijderea şi pentru oamenii ce şăd pă alte moşii cu casile lor şi le umblă vitele la păşune pă moşiile mănăstirii, fiind alăturea, şi ei tae şi pădurile ce sînt pă moşiile mănăstirii, şi pe aceia să-i faci să-şi dea suhatul moşii. Intr-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spranic⟩ sam rece gospodstva mi.

Iuni⟨ie⟩ 2 dni, leat 7256 ⟨1748⟩
Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Brîncoveni, pach. XXI, doc. 14.
Orig. rom., pecete aplicată.

315

⟨Bucureşti,⟩ 10 iunie 1748.

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare ispravnicului mitropoliei să oblige pe oamenii de pe moşiile Lucieni, Săcuieni, Voineşti şi Aninoasa (Dîmboviţa), să dea dijma după obicei, să presteze cîte şase zile de clacă şi să respecte monopolul vinului.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi ispravncului sfinţii sale părintelui mitropolitului, ca să fie volnic cu această carte a domnii méle pentru toţi

https://biblioteca-digitala.ro

oamenii cîți vor fi şăzători pe moşiile sfintei mitropolii den sud Dîmbovița, ce să chiamă Luciianii i Săcuianii, Voineştii i Aninoasa.

Şi de va fi hrana lor pe acéste moşii, să ia de la tot omul dijma bucatelor deplin după obicei şi să clăcuiască tot omul pe an cîte 6 zile de om, însă 2 zile la coasă, 2 zile la sécere şi 2 zile la arătură după cum clăcuescu şi alții du pe moşiile altora.

Şi cînd nu va fi vinul mitropolii să să vînză, să ia de la cei ce vor vinde, de bute cîte taleri unul şi de la cei ce vor fi ţiind stupini cu stupi, să ia de stup cîte bani 3, iar de la cei ce nu vor fi şăzători pe acéste numite moşii şi le va fi hrana vitelor pe moşiile mitropolii, să aibă a lua de vită cîte bani 3, suhatul, fără nici o zăticneală, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Iun⟨ie⟩ 10 dni, 7256 ⟨1748⟩

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XXXVII, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

316

⟨Craiova,⟩ 22 iulie 1748

Constantin Dudescu, marele ban al Craiovei, porunceşte pîrcălabilor şi locuitorilor care s-au răscumpărat din satele Dobriceni şi Bogdăneşti, să dea dijma din produse şi să presteze claca mănăstirii Arnota, sub ameninţare că vor fi puşi la închisoare.

Costandin Dudescul vel ban al scaunului Craiovei. Scriem cartea noastră voao pircălabilor dintr-acéste doao sate ale sfintei mănăstiri Arnotei, ce să chiamă Dobricénii i Bogdăneştii şi tuturor lăcuitorilor ce vă aflaţi acolo, care mai 'nainte fiind rumîni v-aţi răscumpărat acum cînd au fost domnia mării sale lui Costandin Nicolae vodă, singuri, numai capetele voastre, iar moşiile acestor doao sate au rămas supt stăpînirea sfintei mănăstiri.

Şi de vréme că sfinţia sa părintele Ilarion, egumenul sfintei mănăstiri Arnotei, au vrut să-şi caute venitul acelor moşii, din céle ce aţi avut voi pe moşie in anul trecut, să-şi ia dijma din bucate şi du pă fînurile ce aţi cosit din livezi, v-au cerut ce iaste adetul după obciei, şi v-au poruncit ca să lucraţi zilele céle rînduite, iar voi nicidecum nu v-aţi supus ci aţi stătut înpotrivă, nici lucru n-aţi lucrat, nici dijmă n-aţi dat, nici fînurile ce aţi cosit din livezi n-aţi plătit, ci tot venitul anului trecut au rămas sfînta mănăstire păgubaşe.

De care acum văzînd părintele igumenul nesupunerea voastră au venit înaintea noastră de au dat jalbă pentru voi, cum că mare stricăciune şi pagubă aduceţi sfintei mănăstiri, mai vîrtos pentru livezi, că cu semeţie făr' de nici o slobozenie le cosiţi.

Ci iată că cu această carte a noastră vă dăm poruncă să căutaţi de acum 'nainte, întîi pentru fineţele ce sînt pe acele moşii, nicidecum să nu mai îndrăzniţi a mai cosi de capetele voastre, făr' de slobozenie de la igumeni şi făr' de tocmeală. Aşijderea şi pentru dijmă, ori din céle ce vor fi în moşie: grîu, mălai, porumbu, cînepă şi alte deplin după

https://biblioteca-digitala.ro

obiciai, din zécé una, să căutați să dați, precum și zilele ce sînt porunca mării sale lui vodă rînduite să căutați fieștecare să lucrați. Așijderea și pometurile dintr-acéle moșii, cui va vrea igumenul să dea, aceia să fie slobozi spre chiverniseala sfintei mănăstiri.

Iar de nu vă veți supune poruncii noastre ci vă veți scula iarăși cu semețiia ce ați avut ca să mîncați în silă veniturile moșiilor și nu veți împlini céle ce scriem mai sus, sculîndu-să iarăși părintele igumen și viind cu jalbă la noi pentru nesupunerea voastră, să știți că vom trimite slujitori și vor veni asupra voastră și vor aduce pe cîțiva din voi ce veți fi mai de frunte și veți fi puși aici la închisoare și de la închisoare veți plini tot venitul mănăstirii după foaia ce va arăta părintele igumen și acei ce veți fi mai mult protivnici vă veți pedepsi foarte greu.

Iar pentru venitul ce n-ați dat anul trecut, de vréme că de bună voia voastră știm că nu veți da, iată că am pus asupra voastră pe Mihai Bărbătescul, vătaf de plai, ca să vă apuce să împliniți tot pînă la una. Aceasta scriem.

Iulie 22, 7256 (1748)

Costandin Dudescu vel ban

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 111.
Orig. rom.

317

(Craiova,) 1 septembrie 1748

Constantin Dudescu, mare ban al Craiovei, dă încuviințare egumenului de la Strehaia să adune pe toți locuitorii de pe moșie pe siliștea veche lîngă mănăstire și să-i oblige să-și dea dijma și să presteze claca.

† Costandin Du(de)scul vel ban al scaunului Craiovei. Dat-am cartea noastră sfinții sale părintelui egumen de la sfînta mănăstire Strihaia, pentru că viind înaintea noastră au jăluit pentru oamenii care țin de satul Strihaia cum că nu vor să s(e) strîngă să șază lîngă sfînta mănăstire în siliște unde au fost și mai 'nainte satu, ci șăd răsipiți prin păduri, unii într-o parte, alții într-alta, și orice ar ara pă moșiia sfintei mănăstiri pentru treaba sfintei case, vitele lor prăpădesc tot după moșie și rămîne mănăstirea păgubașă dă bucate. Și încă nu numai atîta, ci și din bucatele lor ce au arat pă moșiia sfintei mănăstiri nu vor să-și dea dijma, și nici claca cea obicinuită a sfintei mănăstiri nu vor să o facă. La care jalbă a părintelui egumen fiind dă față și pîrcălabul cu cîțiva săteni, n-au putut da nici un răspuns, văzînd că sînt zisele egumenului adăvărate.

Drept aceia, am dat această carte a noastră la mîna egumenului, ca să aibă a strînge toți oamenii care să numesc de satul Strihaia și sînt răsipiți prin pădure, la siliștea lor cea veche aproape de mănăstire și s-au orînduit și un călăraș anume ...[1] ca să împlinească de la dînșii dijma mănăstirii ce să va face din bucatele lor, din fîn și din alte bucate. Așijderea și dă la cei ce vor avea stupi, să împlinească de la dînșii,

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

au dă stup cîte o para, au dă la o sută dă stupi, patru stupi, după cum dă şi toată ţara.

De care lucru, îţi poruncim şi ţie pîrcălabe i voao tuturor sătenilor, să nu cumva să faceţi într-alt chip, ci pînă la sfîrşitul lui septemvrie să aveţi a vă muta toţi la siliştea voastră cea veche lîngă mănăstire, după cum este şi porunca mării sale lui vodă, ca să iasă să şazăă fieştecare la siliştea lor, iar nu prin păduri dă n-are să-i mai găsească nimini. Că de ne vom înştiinţa că nu v-aţi mutat pînă la sorocul ce s-au zis mai sus, să ştiţi că vom trimite copil din casă, dă vă va ridica fără dă voia voastră şi vă va ducé la siliştе şi-ţi da şi treapăd, de nume cîte taleri 1. Şi încă pă unii din voi îi vom aduce la Craiova dă-i vom pedepsi ca să vă supuneţi poruncii, iar să nu faceţi de capetele voastre.

Aceasta scriem.

Sept⟨emvrie⟩ 1 dni, 7257 ⟨1748⟩

Costandin Dud⟨e⟩s⟨cul⟩ vel ban

Arh. St. Buc., M-rea Strehaia, pach. XIV, doc. 32.
Orig. rom.

318

⟨Bucureşti,⟩ 3 septembrie 1748

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului schitului Pîrliţi din Muscel închinat mănăstirii Cotroceni, să oblige pe locuitorii de pe moşia schitului să dea dijma, să presteze cîte şase zile de clacă „însă clacă iar nu bani", să respecte monopolul băuturilor şi să dea cîte 2 bani de capră.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siu povelenie gospodstva mi, schitului Pîrliţii ot sud Dîmboviţa ce iaste închinat la sfînta mănăstire Cotroceni şi egumenului de la acest schit, chir Anthim, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii mele pentru toţi oamenii ce sînt şăzători pe moşiia schitului, la satul...[1] ca să-i clăcuiască fieştecare om pe an cîte 6 zile, însă clacă iar nu bani.

Şi dijma să-şi dea din toate sămănăturile ce va avea arate pe moşie, după obicei, afară de legumile lor ce vor fi avînd puse pen grădini şi înprejurul casilor lor, pentru treaba casii lor, iar nu să facă vreo neguţătorie, să n-aibă a-i supăra de dijmă.

Şi vin, rachiu, nimeni den săteni să nu fie volnici a vinde, fără numai vinurile şi rachiul mănăstirii să să vînză. Iar cînd nu va avea mănăstirea vinuri să vînză, atunci care den săteni vor vrea să vînză vin, să meargă întîi să ia voe de la egumen şi aşa să vînză vin şi să dea de bute cîte un leu.

Aşijderea, să aibă voe egumenul pentru cei ce au den săteni capre şi umblă pă moşie de să hrănesc cu iarbă şi cu crîngurile, să la ia de vită cîte 2 bani într-un an, iar mai mult nu, de vreme că acestea facu multă stricăciune şi pagubă multă din venitul moşiei.

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

Iar pentru cai și boi care să hrănescu pe moșie, să nu le facă nici o supărare pentru suhatul lor.

Așijderea și unde va ajunge moșia schitului în baltă, încă să-și ia zeciuiala de pești.

Așijderea să ia și de matcă de stupi cîte bani 3, că așa iaste porunca domniei mele. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

Sept⟨emvrie⟩ 3 dni, 7257 ⟨1748⟩

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 25.
Orig. rom., pecete aplicată.

319

⟨București,⟩ 4 septembrie 1748

Grigore Ghica, domnul Țării Romînești, dă egumenului mănăstirii Cotroceni carte de încuviințare să oblige pe locuitorii de pe moșiile acesteia, să dea dijma, să presteze claca după cum „au clăcuit și pînă acum" sau să dea de casă cîte un zlot, să nu vîndă vin fără încuviințare.

† Milostiiu bojiiu Io Grigore Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siie povelenie gospodstva mi, părintelui egumenului de la mănăstirea Cotrocénii, chir Grigoré, ca să fie volnic cu această carte a domniei mele pentru toți oamenii cîți se află șăzători pă toate moșiile mănăstirei ot sud...[1] ca să clăcuiască mănăstirii fiește care om după cum au avut de au clăcuit și pîn' acum, au de nu, să dea de casă cîte un zlotu după cum au avut așăzămînt de au dat și pîn' acum.

Și să-și dea dijma moșii din toate semănăturile după obicei. Și vin sau rachiu nimeni să nu fie volnic a vinde pă moșiile mănăstirii făr' d⟨e⟩ voia și știrea egumenului, fără numai întîi să să așaze cu egumenul, și așăzîndu-să, să dea de bute cîte un leu după cum dau și pă alte moșii ale mănăstirilor.

Pentru care poruncescu domniia mea și voao oamenilor ce vă aflați șăzători pe moșiile mănăstirii, toți să aveți a clăcui după așăzămîntul ce-l aveți și a vă da dijma pămîntului din toate semănăturile ce aveți arate pă moșiile mănăstirii, că oricarii n-ar clăcui și a nu-și da dijma moșii după obiciaiu ci ar sta cu înpotrivire, dumneata ispravnic al județului pe unii ca aceia care nu s-ar supune poruncii, să-i faci să clăcuiască după așăzămîntul ce au și să-și dea și dijma moșii făr' d⟨e⟩ voia lor.

Într-alt chip să nu fie că așa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Sept⟨emvrie⟩ 4 dni, 7257 ⟨1748⟩

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Trecut ⟨în condică⟩ Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 26.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

(Bucureşti,) 23 decembrie 1748

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, face cunoscut egumenului mănăstirii Bistriţa că a dat dispoziţii marelui ban al Craiovei să aducă pe oamenii care îşi pasc vitele pe moşiile din Romanaţi ale m-rii, să-i oblige a-şi da suhatul şi dijma, iar pentru moşia din Argeş, ispravnicii judeţului vor împlini cei 60 de taleri datoraţi anului de către săteni.

Io Grigorie Ghica voevod i gospodin, bojiiu milostiu zemle Vlahscoe. Cuvioase sfinţiia ta chir Antonie arhimandrite, igumenul sfintei mănăstiri Bistriţei, sănătate! Cartea ce ai trimis au venit şi céle ce scrii am văzut domniia mea. Pentru neputinţa sfinţii tale, cum că n-ai putut ca să vii la acéste sfinte zile după orînduială, iată că îţi dăm voe să nu vii. Pentru moşiile ce le are sfînta mănăstire în judeţul Romanaţilor, pe care scrii că oameni nu sînt şăzători, ci alte sate care şăd pe alte moşii împrejur îşi pasc vitele lor şi tae pădurile de fac case şi mori şi alte namestii şi mănăstirii n-ar fi aducînd acei oameni nici un folos, iată că am scris la dumnealui vel ban, ca să trimiţă să-i aducă pe acei oameni şi să-ţi facă aşăzămînt cu ei, ca să-şi plătească suhatul şi dijma moşiei, atît din arături cît şi din pădure, după obiciaiu.

Aşijderea şi pentru moşiia ce are mănăstirea în sud Argeş şi ai fi avînd aşăzămînt cu oamenii carii sînt şăzători pă acea moşie, ca să dea pe an cîte taleri 60 la mănăstire şi de anul trecut n-au dat nici un ban, iată că am scris domnia mea la ispravnicii judeţului ca să apuce pe acei oameni şi după zapisul lor să-ţi înplinească. Aceasta, şi fii sfinţiia ta sănătos.

Dec(hemvrie) 23 dni, leat 7257 (1748)

Pecete de afară.

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 108.
Copie rom.

321

(Bucureşti,) 23 decembrie 1748

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Răducan, ispravnic de Argeş, să cerceteze şi să împlinească de la locuitorii de pe moşia Stroeşti a mănăstirii Bistriţa plata a 60 de taleri pe an către egumen, cu care s-au învoit pentru clacă.

Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, boiariul domniei méle Răducan, ispravnic den sud Argeş, sănătate! Iţi facem domniia mea în ştire că aici la domniia mea au dat jalbă egumenul de la sfînta mănăstire Bistriţa, chir Antonie arhimandrit, pentru oaminii care sînt şezători pe o moşie ce să chiamă Stroeştii dentr-acel judeţ, zicînd că avînd sfînta mănăstire acea moşie aici, şi fiind depărtată de mănăstire şi nedîndu-i îndemînă ca să o caute, ar fi făcut aşăzămînt cu zapis cu acei săteni pentru clacă să dea la mănăstire pe an cîte taleri 60 şi pînă acum de anul trecut n-au dat nici un ban.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care iată că-ţi poruncim domniia mea să trimiţi la aceĭ oameni şi de vor fi făcut ei aşăzământ cu zapis şi nu-şi vor tăgădui zapisul, după al lor zapis să-i apuci şi să-i înplineşti toţi banii ca să nu mai vie cu jalbă la domniia mea. Tolico pisah gospodstvo mi.

Dec(hemvrie) 23 dni, 7257 (1748).

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Trecută de Toma logofăt Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LVI, doc. 12.
Orig. rom., pecete aplicată.

322

(1748) [1]

Egumenul de la Arnota reclamă lui Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, că Mihăilă Ciocan şi Gheorghe cu cetaşii lor au ocupat împreună cu foştii rumîni din Bogdăneşti, o parte din moşia mănăstirii „cu pricină c-au avut şi ei jumătate de hotar" şi cere să se facă cercetare.

Luminate doamne să fii măriia ta sănătos.

Jăluesc doamne, mării tale, pentru un Mihăilă Ciocan i Gheorghe şi pentru alţi cetaşi ai lor din satul Bogdăneştii sud Vîlcea. Vei şti măriia ta, că tot hotariul de moşie al Bogdăneştilor, dentru 'nceput cu rumînii, au fost al unor boeri de neam Rudéni şi după ce au făcut răposatul Matei voevod mănăstirea Arnota, au cumpărat de la acei boeri jumătate dintr-acest hotar cu rumînii şi l-au dat la mănăstire. Deci mai în urmă, boerii Rudénii au dat voe rumînilor ce le rămăsése pe ceialaltă jumătate de hotar, ca să se răscumpere cu părţile lor de moşie şi aşa s-au răscumpărat. Dar şi rumînii după vremi şi-au vîndut şi ei părţile ce şi le răscumpăraseră dintr-acea jumătate de hotar, unii la mănăstirea Bistriţa, alţii la mănăstirea Hurezii, de la unii au mai cumpărat şi mănăstirea Arnota şi aşa au stăpînit mănăstirea noastră atît jumătate de hotar de la răposatul Matei vodă ctitorul, cît şi părţile ce s-au mai cumpărat cu bună pace, pînă acum în domniia mării sale lui Constantin Neculae vodă.

Iar acum dînd şi măriia sa poruncă la toţi rumînii să să răscumpere, şi după poruncă, răscumpărîndu-se şi rumînii ce era ai mănăstirii pe jumătate de hotar, ei în urmă s-au ajunsu cu acel Gheorghie şi cu Mihăilă Ciocan, fiindcă aceştia sînt din jumătatea de hotar ce nu-l vîndusă boerii Rudénii lui Matei voevod şi cu feli de feli de meşteşuguri şi cu pîri mincinoase, s-au sculat de au luat din cîtă moşie avea mănăstirea Arnota, pe jumătate, cu pricină că au avut şi ei jumătate de hotar, nearătînd adăvărul, cum că n-au fost al lor, au vîndut, sau cum că nu iaste

[1] Documentul original este nedatat, avînd numai menţiunea pe verso, de altă mînă „7256" = 1747 — 1748. Faptele expuse sînt menţionate, în doc. de la 18 aprilie 1752, de către Gr. Ghica, că s-au petrecut „la venirea domniei mele", adică în aprilie 1748. Menţiunea din document: „patru ani de cînd iaste jumătate moşia mănăstirii împresurată" nu ne duce la data actului de răscumpărare (1746), întrucît „judecii" Mihăilă Ciocan şi Gheorghe au început mai înainte încălcarea moşiei, asociindu-şi pe ceilalţi ţărani după răscumpărarea lor. Ca atare, considerăm că menţiunea din dosul actului este bună, înţelegînd anul 1748, cînd începe domnia lui Gr. Ghica.

https://biblioteca-digitala.ro

tot hotariu supt stăpînirea Arnotii, şi aşa mérge pe patru ani, de cînd iaste jumătate din moşiia mănăstirii înpresurată dă către dînşii, care o stăpînesc cu ei acum cu toţii făr' de nici o dreptate.

De care mă rog milii şi bunătăţii mării tale, ca să te milostiveşti asupra mănăstirii şi să fie luminată porunca mării tale la amîndoi părinţii episcopi şi la dumnealui ispravnicul judeţului şi la alţi părinţi igumeni şi boeri, ca să aducă pe acei rumîni faţă şi luînd seama pentru această pricină în frica lui dumnezeu, în ce feliu vor afla dreptatea, să adeveréze mării tale. Şi cum va fi mila mării tale.

Rugătoriu de fericita sănătatea mării tale,

Ilarion, egumenul ot Arnota.

(Pe verso :)

Carte după jalbă : şi să adevereze şi aici, şi de va fi ca să să hotărască cu divan, să trimiţă şi pe rumîni.

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 226.

Orig. rom.

323

(Bucureşti,) 18 ianuarie 1749

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă egumenului de la Cozia încuviinţare să oblige, împreună cu ispravnicul judeţului, pe cei ce pescuiesc în balta de pe moşia Orlea să dea zeciuiala cuvenită, poruncind sătenilor să respecte monopolul mănăstirii pentru vînzarea de vin şi rachiu.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povelenie gospodstva mi. De vreme ce le domniia mea au dat jalbă Rafailă, egumenul mănăstirii Cozii, zicînd cum că are mănăstirea în sud Romănaţi o moşie ce să cheamă Orla [1] lîngă Dunăre, şi pe acea moşie are baltă ce-i zice Mamina, şi cei ce umblă cu năvoadele de vinează peşte n-ar fi vrînd să-i dea zeciuiala peştelui după hrisoavele ce are mănăstirea.

Aşijderea s-au jăluit şi pentru oamenii din sat zicînd că ar fi puind vinul şi rachiul lor de vînd făr'de ştirea egumenului, şi vinurile mănăstirii ar fi săzînd de să strică.

Pentru care am dat domnia mea volnicie printr-această carte a domnii méle, ca să aibă a-şi lua dă la cei ce vor vîna în balta mănăstirii, adetul moşii, zeciuala peştelui după obicei după hrisovul ce au, nezăticnit de către vameş. Pentru care scriem domniia mea şi dumitale ispravnic al judeţului, ca să fii mînă de ajutor, ca să nu să păgubească mănăstirea de acel venit, ci să-şi ia zeciuiala peştelui după obiceiu.

Aşijderea şi pentru oamenii cei dup-în sat, ce pun vin sau rachiu de vînd făr' de ştirea egumenului, nimeni să nu fie volnic să vînză vin sau rachiu făr'decît vinul şi rachiu mănăstirii. Iar cînd nu va avea mănăstirea vin i rachiu să vînză, atunci care din săteni vor vrea să vînză vin sau rachiu, să meargă la egumen, şi aşăzîndu-se cu egumenul, dîndu-şi adetul, să pue să vînză, iar făr'de ştirea şi voia egumenului să nu

[1] Corect : Orlea.

https://biblioteca-digitala.ro

cumva să pue, că pe unii ca aceia care nu să vor supune poruncii domnii méle, dumneata ispravnice, să le faci certare ca să s⟨e⟩ supue. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Ghen⟨ar⟩ 18 dni, 7257 ⟨1749⟩.

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin.
Scrisă dă Nica logofăt

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 19.
Orig. rom. pecete aplicată.

324

14 martie 1749

Locuitorii satului Romani dau zapis egumenului de la Hurez prin care se obligă să facă mănăstirii cîte trei zile de clacă la sapă şi coasă, o zi cu plugul la arat, pentru dreptul de a-şi păşuna vitele, sau să răscumpere aceste zile cu cîte 15 bani fiecare.

† Adecă noi oamenii din satul Romanii, dat-am zapisul nostru la mîna sfinţii sale părintelui chir Dionisie arhimandritul, igumenul hurezanul, precum să s⟨e⟩ ştie că şezînd noi cu casele pe moşiia noastră şi fiind moşiia mănăstirii pînă în satul nostru, dobitoacele noastre pasc pe moşiia mănăstirii. Şi lémne de foc şi de alte trebi şi pari şi nuiele tăiem de pe moşiia mănăstirii, şi neavînd nici un ajutoriu mănăstirea de la noi, sfinţiia sa părintele egumenul au jăluit la măriia sa vodă şi au poruncit măriia sa la dumnealui Sandul Bucşănescu ispravnicul Vîlcii, ca să ne aşaze tocmeală cu sfînta mănăstire cît să lucrăm pe an au să nu mai trecem pe hotar.

Şi fiindcă nu ne iaste cu putinţă a ne ţinea fără moşiia mănăstirii, ne-am aşezat cu sfinţiia sa părintele egumenul de a noastră bună voe să avem a lucra de tot omul cu casă cîţi ne vom afla în satul Romanii, să lucrăm la sfînta mănăstire de om zile trei la sapă şi la coasă şi cîte pluguri vor eşi din satul nostru să arăm la mănăstire zi 1. Şi aşa vitele noastre să fie slobode a umbla pe moşie ⟨unde⟩ va fi loc slobod, iar de bucate şi de livezi să ne ferim. Şi unde ne va da de vom ara sau vom cosi, să ne dăm dijma la sfînta mănăstire după obiciaiu.

Pe acest aşezămînt de nu ne vom ţinea să aibă părintele voe cu zapisul nostru să ne apuce cu omul dum⟨nealui⟩ is⟨pravnicului⟩ judeţului să plătim toată claca, zioa cîte bani 15.

Şi pentru credinţă ne-am pus numele şi dégetele mai jos.

Mart 14 dni, 7257 ⟨1749⟩

Eu David Boţoacă ot Romani, eu Tănase Boţoacă ot tam,
Negoiţă ot tam, eu Constandin Vasilescu ot tam.

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. I, doc. 72.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

325

18 mai 1749

Locuitorii din satul Perişor se obligă prin zapis către egumenul de la Bucovăţ să lucreze la arătură de mălai şi de grîu, pe care să-l secere şi să-l care la arie, dînd şi dijma din produse şi havaet pentru vînzarea vinului.

Zapisul sătenilor de la Perişor, prin care să leagă ca să lucréze la mănăstire, să are cu plugurile şi să samene şi să secere şi să-şi dea dijma din toate sămănăturile şi să dea havaet pentru vînzarea vinului

Adecă noi sătenii care sîntem din Perişor care mai jos ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la cinstita mîna sfinţii sale părintelui egumenul bucovicianul, cum să se ştie că am venit de ne-am tocmit cu sfinţiia sa ca să-i lucrăm la sfînta mănăstire, însă într-o zi toate plugurile să-i facem arătură la mălai. Şi acel ogor toamna să-l semănăm iar noi grîul tot, şi grîul să fie al mănăstirii. Şi acel grîu într-o zi să secerăm toţi oamenii cîţi vom fi în sat şi tot grîul după acéle locuri să-l cărăm cu carăle noastre la arie, să-l facem stoguri.

Şi pentru vin, care va vinde în sat să-şi dea dijma după obiciaiu şi dijma să-şi ia din toate ce să va ara pe moşie, afară din legumele din grădini.

Şi de pe vaci şi rîmători i de pe stupi i oi să nu ne ia nimic.

Şi pentru credinţă ne-am pus iscălitura noastră mai jos ca să să crează.

Mai 18 dni, 7257 (1749)

Eu Mirea sin Stoica Iliescu pîrcălabul,
Eu Radul Piciorea, eu Ion Butariul, eu Barbul ot tam, eu Mihai Dondăi adeverim.

Arh. St. Buc., Ms. 443 (Condica m-rii Bucovăţ), f. 205—205 v.
Copie rom.

326

(Bucureşti,) 14 iulie 1749

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului de la Cotroceni, să ia de pe moşia Făcăiani (Ialomiţa) a mănăstirii numai dijma din produse, deoarece claca şi cîrciumăritul au fost vîndute locuitorilor pînă la sf. Dumitru.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, cuviosului părinte chir Grigorie egumenul mănăstirii Cotroceni, ca să aibă volnicie cu cartea domniei méle să-şi ia într-acest an orice dijmă ar afla pe moşiia Făcăiani din sud Ialomiţa a mănăstirii, afară numai din claca satului şi din vînzarea vinurilor, pentru că în anul trecut vînzînd venitul aceştii moşii sătenilor de acolo, însă dijma bucatelor de la sfeti Gheorghe de an pînă la sfeti Gheorghe de iest timpu ce au trecut, iar claca şi cîrciumăritul de la sfeti Dimitrie ce au trecut pîn' la sfeti Dimitrie viitor, fiindcă acestea

https://biblioteca-digitala.ro

aşa ş-ar fi vînzînd şi neavînd sătenii atuncea bani ca să dea cînd au tocmit, şi-au pus soroc cu egumenul ca pîn' la preobrajenie să dea toţi banii taleri 110 în cît tocmise, şi aşa au scris şi egumenul la un Radul logofeţelul ce-l avea acolo, ca dînd ei la dînsul banii la soroc să aibă a-şi lua venitul moşiei, iar trecînd sorocul să nu să amestece.

Deci ei banii i-au dat la soroc, dar cerînd răvaş de seamă de la acel logofeţel, el prin greşală le-au fost dat ca un zapis cum că din porunca egumenului au luat de la săteni acei bani pentru tot venitul moşiei, de la sfeti Dimitrie ce au trecut pîn' acum la sfeti Dimitrie viitor, iar n-au arătat după cum le-au fost tocmeala.

Şi ei cu acel zapis căuta ca să ia dijma bucatelor şi într-acest an, neîngăduind pe oamenii mănăstirii să se amestece. Deci egumenul chemîndu-i aici cu cartea domniei mele şi eşind faţă înaintea dumnealor veliţilor boieri şi văzînd dumnealor că s-au făcut greşală cu acel răvaş, au hotărît ca să le întoarcă egumenul acei taleri 110 cu dobînda lor şi ei să dea claca şi cîrciumăritul şi alte ce ar fi mai luat du pe moşie înapoi.

Dar în urmă temîndu-se sătenii ca nu care cumvaşi îi va pune la vreun jurămînt, au mers cu rugăciune la egumenul de au mărturisit adevărul cum că s-au înşălat dupe acel răvaş al Radului, iar ei cu dijma de estimpu n-au treabă, fiindcă tocmeala le-au fost după cum s-au zis mai sus, fără numai claca şi cîrciumele sînt ale lor pîn' la sfeti Dimitrie viitor.

Şi au dat şi zapis la mîna egumenului adeverind toată pricina pe largu.

Drept aceea am dat şi domnia mea această carte cu care să fie volnic omul pe care îl va orîndui egumenul la acea moşie să ia orice dijmă ar li, făr' de nici o zăticnire. Intr-alt chip să nu fie. I i(spravnic) saam receh gospodstvo mi.

Iul(ie) 14 dni, 7257 (1749)

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach XXVIII, doc. 28

Orig. rom., pecete aplicată.

327

21 octombrie 1749

Ene, Ioan şi Soare, feciorii lui Voicu din siliştea Izvorani, rumîni ai mănăstirii Cîmpulung, dau zapis egumenului că-i oferă părţile lor de locuri, în schimbul unei sume de bani, cu care şi-au plătit o datorie la turci.

† Adică eu Ene, Ion brat ego i Soare brat ego, feciorii unchiiaşului Voicul Proulecu din silişte(a) Izvorani, şi sîntem rumîni sfintei mănăstiri Cîmpulungul. Dăci, fiindu noi şase fraţi, Proca şi Vlad fiindu mai mari, lor nu le-au dat parte în locul căminelor, ci şi-au făcut ei mai dăn sus, silişte. Deci rămîindu noi patru fraţi stăpînitori, iar un frate dentru noi, anume Mihail, el s-au răscumpărat den rumînie fără de moşie, ci partia lui cei i să vine, i-au loat supt stăpînirea sfentei mănăstiri.

https://biblioteca-digitala.ro

Deci, noi rămîindu la sărăcie şi la grea datorie la turci şi neavîndu noi cu ce ne plăti, umblat-am rugîndu pe unul şi pe altul ca să le vindem părţile noastre de locuri şi nemeni n-au priimit a le cumpărat[1].

Şi căznindu-ne turcii de bani, căzut-am cu rugăminte la părintele arhimandrit Nicodim, egumenul sfintei mănăstirii noastre, de ne-au dat bani taleri . . . . .[2] ca să ne mai uşurăm den datoriia turciască şi noi am dat părţile noastre de locuri ce ne-au rămas de la tatăl nostru.

Insă n-au cumpărat sfinţiia sa că noi rămîn(ii)[3] n-avem voe să vindem, ci văzîndu sfinţiia sa cazna noastră de la turci ne-au dat acei bani şi noi am dat locurile noastre de le-a alăturat sfinţiia sa cu polele viilor mănăstirii, însă făcîndu semne pă din sus de locurile noastre, din scorușul din vîrfu la vale pă din sus de fîntînă şi pă marginea dăn sus a topil(ei) pînă în drumul cel mare în vale şi pă drum la vale pîn' în gardul mănăstirii.

Şi pentru credinţa sfintei mănăstiri am dat acestu zapis al nostru, scriindu-ne mai jos numele şi puindu-ne degetul.

Oct(omvrie) 21, 7258 (1749)

† Eu Ene, eu Ion, eu Soare, feciorii lui Voicul, rumîni mănăstirii.

† Eu Vlad rămîn[4] sin Voicul martor, eu Mihail sin Voicul ce-am fost rumîn, martor.

† Şi am scris eu diiacon Marin cu învăţătura mai susulor numiţi, unchilor mei.

† şi sîntu fecior Vladului rămîn[4] şi m-am răscumpărat de către sfînta mănăstire fără de moşie.

Mai 'nainte s-au mai răscumpărat un unchiu al acestui numit rumîn, numele lui Mihăilă, care s-au luat pe aceşti doi rumîni taleri 20 precum zapisele lor arată. Cu aceşti bani am răscumpărat locurile cu pometurile din gura văii Izvoranilor la leat 7251, avgust 30 dni, de la Voico i de la Ianc sin Voico i de la Gligorie sin Păunul, care aceştia fiind rumîni, vînduse aceste locuri.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. XLVI, doc. 48.
Orig. rom.

328

(Bucureşti,) 23 ianuarie 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii ce au vii pe moşia Dîrmoxa să dea mănăstirii Tismana otaştina, dijma pămîntului, din 20 de vedre una, deosebit de vinăriciul care este datorit domniei.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povélenie gospodstva mi. De vréme ce la domniia mea au dat jalbă cuviosul egumen de la sfînta mănăstire Tismana, chir Gherasim arhimandritul, pentru nişte oameni ce au vii pe o moşie a mănă-

[1] Aşa în text.
[2] Loc alb.
[3] Corect : rumînii.
[4] Corect : rumîn.

https://biblioteca-digitala.ro

stirii ce să chiamă Dîrmocsa ot sud Gorjii, zicînd că nu vor să-şi dea otaştina pămîntului după obicei, cu pricină căci că au dat şi au luat de la dînşii mănăstirea vinărici, ci nu vor da şi otaştina, zicînd că un Nicodim ce au fost egumen mai'nainte vréme pre cînd stăpînea nemţii acea parte de loc cînd s-au deschis acel deal cu vii, le-ar fi făcut o carte într-acestaşi chip, ca oricîndu ar lua mănăstirea vinărici, ei otaştină să nu dea. Dar de vréme ce vinăriciul iaste o milă domnească ca să fie pentru chiverniseala şi ajutoriul sfintei mănăstiri, iar dijma pămîntului adecă otaştina, sînt ei datori să o dea după cum dau şi alţii care au vii pe moşii boereşti şi mănăstireşti, pentru aceasta am volnicit domniia mea pe mai sus-numitul egumen să-i apuce să-şi dea otaştina pămîntului, din 20 de vedre de vin o vadră, însă vin să ia iar nu bani, măcar căci dăşi au ei carte ca aceia de la acel proegumen, acum trebue să dea, căci că vinăriciul iaste osebită milă domnească iar otaştina iaste hacul pămîntului.

Iar cînd vor sta ei cu vreo înpotrivire a nu plăti otaştina, poruncim domniia mea dumitale ispravnice al judeţului, oricare dintr-aceia nu să vor supune să plătească otaştina pămîntului, dumneata să-i faci să-şi dea otaştina făr' de voia lor după cum scrie mai sus, ca să nu s(e) păgubească sfînta mănăstire. Într-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domniei méle. I i(spravnic) sam rece gospodtva mi.

Ghen(arie) 23 dni, leat 7258 (1750)

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XLIV, doc. 5.
Orig. rom., pecete aplicată.

329

(Bucureşti,) 25 ianuarie 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Sandu Bucşănescu, ispravnicul de Vîlcea, să oblige pe locuitorii din Călimăneşti şi Jiblea să dea mănăstirii Cozia dijma din produse şi din pietrele de moară ce le lucrează şi să respecte monopolul asupra băuturilor.

† Milostiiu bojiiu Io Grigore Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, boiariul domniei méle, Sandule Bucşănescule biv vel logofăt za visterie, ispravnic ot sud Vîlcea, sănătate! Îţi facem domnia mea în ştire că aici la domnia mea au dat jalbă cuviosul egumen de la sfînta mănăstire Cozia, chir Rafailă, pentru satul Călimăneştii i Jiblea, zicînd că nu ar fi vrînd ca să dea ascultare la sfînta mănăstire, ci s-ar fi puind înpotrivă şi nici dijma de bucate ce s-ar fi făcînd, nu ar fi vrînd ca să o dea.

Şi ar fi puind satul vin şi rachiu de s-ar fi vînzînd şi nu poate mănăstirea ca să-şi vînză vinurile de dînşii, ci s-ar fi stricînd vinurile mănăstirii acolo şi nici un folos nu ar fi avînd mănăstirea de la dînşii.

Şi la acea moşie iaste şi un munte, de tae aceste sate pietri de moară dintr-acel munte şi nu ar fi vrînd ca să-şi dea dijma nici din pietri, după cum au avut obiceiu.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care iată că-ţi poruncim dumitale să cauţi ca să faci pe acei săteni ca să dea ascultare la sfînta mănăstire şi să-şi dea dijma din toate semănăturile şi din pietri, după obicéiul ce l-au avut. Iar care să va împotrivi şi nu va vrea să dea ascultare la sfînta mănăstire şi făcînd egumenul ştire la dumneata, să-i faci aceluia certare ca să nu ni să mai jăluiască. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i(spravnic) sam rece gospodstva mi.

Ghen(arie) 25 dni, 7258 (1750)

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Trecută la condică dă Nica logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 20.

Orig. rom., pecete aplicată.

330

(Bucureşti,) 28 ianuarie 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca pentru dijma de sare ce i se cuvine de pe moşia Telega, mănăstirea Mărgineni să primească de la cămăraşii de ocne şase sute de taleri pe an.

Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodar zemli Vlahiscoe. Davat gospodstvo mi siiu povélenie gospodstva mi, de vréme ce ocna Telega fiindu pe moşiia sfintei mănăstiri Mărginénii, au avut obicei sfînta mănăstire atît prin hrisoavele domnilor trecuţi, cît şi prin hrisovul domniei méle dintru întîia domnie a domnii méle, ca să-şi ia sfînta mănăstire dijma din sarea ce să tae la acea ocnă Telega, pe cum şi ocna de la Slănic fiindu pe moşiia sfintei mănăstiri Colţii îşi ia dijma după cum s-au aşăzat iarăşi prin hrisoave domneşti.

De care acum jăluindu domniei méle egumenul al sfintei mănăstiri Mărginénii, chir Anthim, cerîndu dreptate ca să-şi ia dijma pămîntului de la acea ocnă Telega, şi cunoscînd domniia mea că cu cale şi cu dreptate iaste să nu fie sfînta mănăstire păgubaşă de adetul moşii, mai vîrtos încă, că şi ciocănaşii de la acea ocnă, hrana lor şi chiverniseala le iaste pe acea moşie a mănăstirii Mărginenii, întru aceia am orînduit domniia mea şi am făcut aşăzămîntul, ca pentru acea dijmă să dea cămăraşii za ocne la sfînta mănăstire Mărginénii pe an cîte taleri 600, şi în toţi anii să aibă a da aceşti bani fără zminteală, după aşăzămîntul ce le-am făcut domniia mea cu cămăraşii za ocne.

Drept aceiia domniia mea, pentru ca să întărim acel aşăzămîntu care din bună voe au priimit şi cămăraşii za ocne, am dat domniia mea această carte a domniei méle sfintei mănăstiri Mărgineni, ca să aibă a lua de la cămăraşii za ocne în toţi anii acei bani, pe an cîte taleri 600, că am hotărît domniia mea ca să să urmeze într-acestaşi chip. I is(pravnic) saam receh gospodstvo mi.

Ghen(ar) 28 dni, leat 7258 (1750)

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodar

Io Grigorie Ghica voevod (m. p.)

Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. DCXXIII, doc. 190.

Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

331

⟨Făcăiani,⟩ 9 Februarie 1750

Locuitorii din satul Făcăieni dau zapis egumenului de la Cotroceni pentru obligaţia de a plăti claca în bani, iar dijma din produse, după obcei.

† Adecă noi satul ot Făcăian⟨i⟩, care mai jos ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la mîna sfinţii sale părintelui egumenului ot Cotroceni, precum să se ştie că ne-am aşăzat cu sfinţiia sa, ca să dăm de numele oamenilor însuraţi cîte taler pol., însă la sfeti Gheorghe cîte bani 30 şi la sfeti Dimitrie cîte bani 30, pentru claca cea obicinuită, iar de altă supărare să nu avem.

Iar pentru dijma de cîmpu să-şi ia pe cum au fostu obiceiul.

Şi pentru vin au rachiu să nu fie volnic nimere să vînză, afară fără bucatele mănăstirii.

Pentru aceasta ne-am iscălit mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

Fev⟨ruarie⟩ 9 dni, 7258 ⟨1750⟩

† Eu Frangule pîrcălabul, † eu Costache,
† eu Leca, † eu Anghel pîrcălabul,
† eu Denia, † eu Stan, † eu Andreiu,
† eu Radul, † eu Stan, † eu Costan, † Popa Ion martor,
† eu Radu, † eu Flore,
Noi sătenii cu toţii denpreună.

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 31.
Orig. rom.

332

⟨Bucureşti,⟩ 14 mai 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, face cunoscut, la cererea egumenului mănăstirii Argeş, tuturor străinilor care vin în ţară şi înstrăinaţilor, obligaţiile faţă de fisc şi de stăpînii moşiilor; şase taleri pe an bir, dijma şi şase zile de clacă.

† Milostiiu bojiiu Io Grigore Ghica voevod i gospodar zemli Vlahiscoe. Printr-această a noastră domnească carte adevărăm domniia mea tuturor ungurenilor rumîni, celor streini şi celor ce să vor fi înstreinat din pămîntul ţării mai denainte şi vor vrea să vie să să sălăşluiască în pămîntul ţării aceştia, după adeverinţa şi rugăciunea ce s-au făcut prin cuviiosul exarh şi protopop Nicolae Balomirea, carele acum s-au făcut arhimandrit şi egumen domneştii mănăstirii Argeşului, dinspre partea a multor rumîni ungureni, cerşîndu de la domniia mea adeverinţă pentru aşăzămîntul lor ce vor avea după ce vor veni să să aşeze în pămîntul ţării, în ce chip le va fi dajdia pe an.

Le făgăduim domniia mea şi le adeverim într-acestaşi chip: că oricarei vor veni, să aibă voe să sălăşluiască ori pe a cui moşie va pofti, pe loc gol, şi să pue ei dintre dînşii birăi adecă pîrcălabi, şi de cătră stăpînul moşii supărare de lucru un an deplin să nu aibă, fără numai

https://biblioteca-digitala.ro

să-şi dea dijma din toate bucatile din zéce una, iar după ce să va înplini anul să clăcuiască stăpînului moşii într-un an zile şase, iar mai mult nu.

Şi dajdia fieştecăruia să fie pe an taleri şase, adecă la fieştecare civert po taleri unul; iar flăcăii care nu vor fi de vîrstă, supărare de dajde să nu aibă.

Şi cel ce va veni va fi apărat de bir la un civert, adecă doao luni, iar trecînd doao luni îşi va lua de la boiarii ispravnici răvaş tipărit şi pecetluit.

Şi de vor vrea ca să destupe vii de céle părăsite, care pămîntenii pentru lenevirea lor le-au lăsat nelucrate şi păgubesc şi visteriia domnească şi pă stăpînii moşii, lipsindu-i de otaştina pămîntului, streinii aceştia ce vor veni să s(e) aşaze în ţară, să aibă volnicie să lucreze şi să vie la domnia mea ca să-şi ia cărţi domneşti să le stăpînească ei şi feciorii lor în veci, numai ci să aibă a-şi da otaştina vii stăpînului moşii, din 20 de vedre o vadră, după obiceiu. Iar cei ce nu vor găsi vii părăsite să le destupe, aceia, oriunde le va fi voia şi le va plăcea locul, să-şi sădească vii, şi să dea adetul stăpînului moşii.

Oerit, de vreme ce şi pămîntenii cei de baştină şi streinii ungureni şi şasii care vin de ernează numai cu oile în ţară îşi plătesc oeritul cîte bani 15, asemenea să plătească şi aceştia cîte bani 15, iar la mai mult val să n-aibă. Aşijderea şi de olăcărit şi de alte angarii ce ar eşi pe ţară, aceştia fiind oameni streini, de toate să fie apăraţi, nimic să nu s(e) supere. Intr-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle.

I i(spravnic) saam rece gospodstva mi.

Mai 14, leat 1750

Io Grigore Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodar
Io Grigorie Ghica voevod (m. p.)
Barbul Văcărescu vel vistier procitenomu

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. XXVII, doc. 17.
Orig. rom., pecete aplicată.

333

(Bucureşti,) 15 iunie 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Răducanu, ispravnic de Vîlcea, să oblige pe locuitorii de pe moşia Gorunişul a mănăstirii Titireciul să presteze claca şi să dea dijma din produse, iar otaştina s-o dea în vin, nu în bani.

† Milostiiu bojiiu Io Grigore Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi credincios boiariul domnii mele Răducanul, ispravnicul Vîlcii, sănătate! Iţi facem în ştire că aicea la domniia mea, au dat jalbă Damaschin, igumenul mănăstirii Titireciul, zicînd cum că mănăstirea ar fi avînd acolea în judeţ o moşie ce să cheamă Gorunişul, aproape de mănăstire, pe care moşie şi-ar fi (fă)cut unii din oameni livezi dă pomi şi dă fînéţe, unde şi vii şi-ar fi făcut şi nici vor să-şi dea dijma şi otaştina viilor, nici nu vor să s(e) clăcuiască.

Pentru care iată că-ţi poruncim, dă sînt acei oameni şăzători pă moşia mănăstirii cu casele lor, cîţi vor fi şăzînd pă moşie, să-i faci ca

https://biblioteca-digitala.ro

să clăcuiască mănăstirii, după testamentul care s-au făcut acum dă domnia mea, precum şi dumitale ţi s-au trimis izvod după testament. Ci cîte zile sînt hotărîte ca să clăcuiască mănăstirilor cei ce sînt şăzători pă moşiile mănăstirilor, aşa să-i faci şi pă acei oameni ca să clăcuiască, însă dă sînt şăzători, cum zicem, pă moşiia mănăstirii, iar dă vor fi din cei ce vin numai dă să hrăneascu pă moşiia mănăstirii, unii ca aceia supărare să nu li să facă, pentru că dă la aceia trebuie să-şi ia dijma. Şi pe acei ce sînt şăzători pă moşia mănăstirii, osebit dă hotărîta clacă, să-i faci ca să-şi dea şi dijma din toate semănăturile oricîte vor fi arat pe moşie, din grîu, din orz, din mălaiu, din porumbu, din legume, din fînéţe, din livezile dă pomi sau veri din ce. Aşijderea şi otaştina viilor la vreme încă să o dea, însă din 20 de vedre o vadră şi vin să ia, iar nu bani, urmînd dumneata după cum să cuprinde în testament, ca să nu ne mai vie cu ialbă. Tolico pisah gospodstvo mi.

1750, iunie 15

Io Grigore Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Vtori logofăt

Acad. R.P.R., Pach. CCCLXXII, doc. 182.
Orig. rom. pecete aplicată.

334

⟨Bucureşti,⟩ 4 august 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte biv vel paharnicului Vasilache Canela, ispravnic de Prahova, să silească pe locuitorii de pe moşia Comarnic a m-rii Colţea a-şi da dijma din produse şi din tot ce folosesc.

† Milostiiu bojiiu Io Grigore Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, cinstit şi credincios boiariul⟨ui⟩ domnii méle, Vasilache Canela biv vel paharnic, ispravnicul Pra⟨h⟩ovii, sănătate! Iţi facem în ştire că aicea la domnia mea s-au jăluit chir Triandafil, epitropul mănăstirii Colţii, cum că la strînsul dijmii după moşiia Comarnecul dintr-acel judeţ, mulţi din cei ce au bucate pă pămîntul mănăstirii, n-ar fi vrînd să-şi dea dijma după obicéi, şi neavînd cu cine să le stea înpotrivă, rămîne mănăstirea răbdătoare.

Pentru care iată că-ţi scriem domnia mea, viind omul mănăstirii să dijmuiască această moşie, pentru acei ce stau cu înpotrivire, să fiţi de ajutoriu şi să nu-i îngăduiţi a nu-şi da dijma, ci pînă la o baniţă de la fieştecare să staţi cu sîrguială să iasă, atît din bucate cît şi din fînuri şi suhaturi, ori din ce ar fi pe aceste moşii. Să staţi într-ajutor să-şi dea fieştecare dijma, să nu rămîe mănăstirea păgubaşă. I is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

Avgust 4 dni, leat 7258 ⟨1750⟩

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fond Saint Gheorges, pach. CDLI, dosar I, doc. 8.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

4 august 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte căpitanilor de la Lichireşti şi Stelnica să oblige pe locuitorii de pe acele moşii să-şi dea dijma din semănături şi din finețe epitropului mănăstirii Colţea.

† Milostiiu bojiiu Io Grigore Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, slugilor domniei méle . . . . .[1] căpitan de la Lichireşti i. . . . . [1] căpitan de la Stélnica. Către aceasta va facem domniia mea în ştire, că aici ni s-au jăluit chiar Triandafir, epitropul mănăstirii Colţii, cum că (la) strînsul dijmei după acéste moşii Lichireşti i Stélnica ale mănăstirii, mulţi din cei ce ad bucate pe pămîntul mănăstirii, n-ar fi vrînd să-şi dea dijma după obicei şi el neavînd cu ce să le stea înpotrivă rămîne mănăstirea păgubaşă.

Pentru care iată că vă poruncim domniia mea, viind omul mănăstirii să dijmuiască acéle moşii, pentru acei ce stau cu împotrivire, să-i fiţi mînă de ajutor şi să nu-i îngăduiţi a nu-şi da dijma, ci pînă la o baniţă de la fieştecare să staţi cu sîrguială să iasă, atît de semănături cît şi de finéţe şi suhaturi ori din ce ar fi, aşa şi stupi[2], să staţi întru ajutor să-şi dea fieştecarele hacul moşiei, să nu rămîe mănăstirea păgubaşă. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Avgust 4 dni, 7258 ⟨1750⟩

Io Grigore Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 71.
Orig. rom., pecete aplicată.

336

⟨Bucureşti,⟩ 20 august 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte lui Iordache vel medelnicer, ispravnic de Vlaşca, să oblige pe locuitorii de pe moşia schitului Babele să-şi plătească suhatul pentru oile şi caprele care pasc şi strică pădurea.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, credincios boiariul domnii méle Iordache vel medelnicer ispravnicul Vlăşcii. Iţi facem în ştire că ne-am înştiinţat domniia mea de la sfinţia sa părintele mitropolit, cum că avînd sfînta mitropolie un schit ce să numéşte Babile într-acel judeţ, şi oamenii ce sînt şăzători pe moşia schitului ar fi avînd oi şi capre ca la trei mii şi umblă şi iarna şi vara pe moşiia schitului, şi fiind pădure de ghindă pă moşie, mănîncă oile şi caprele acelor oameni, ghinda, şi strică pădurea şi nu vor să plătească sohatul moşii.

Pentru care îţi poruncim domniia mea să apuci pă acei oameni ca să-şi dea sohatul moşiei după obicéi, precum dau şi la alte moşii, afară

[1] Loc alb.
[2] Scris ulterior : „aşa şi stupi".

https://biblioteca-digitala.ro

din vitele de vaci i de cai, de vréme ce pentru acélea clăcuesc. Iar de vor sta cu împotrivire a nu-şi da sohatul, să le dai poruncă şi să nu-i mai îngăduești să umble cu oi şi capre pe acea moşie a mai sus-numitului schit, ci dar precum îţi scriem, aşa să urmezi. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Avgust 20 dni, 1750

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXXI, doc. 8.
Orig. rom., pecete aplicată.

337

⟨Bucureşti,⟩ 26 august 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Vlaşca să oblige pe oamenii de pe moşiile Cobia, Căpşuna şi Racoviţa şi pe birnicii ce ar fi poslușnici pe la unii turci, să presteze şase zile de clacă mănăstirii Cobia şi suhatul după obicei pe cei ce stau pe alte moşii.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, credincios boiariul domnii méle Petre biv vel clucer za arie, ispravnice ot sud Vlaşca. Îţi facem în ştire că aici la domniia mea au dat jalbă Onofrie arhimandrit, egumenul de la mănăstirea Cobiia dintr-acel judeţ, pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiia Cobiia, Căpşuna i Racoviţa i pentru oamenii birnici ce ar fi poslușnici pe la unii din turci, cari n-ar fi vrînd să clăcuiască mănăstirii zilele céle obicinuite, zile 6. Pentru care îţi scriem domniia mea ca după testamentul ce l-am făcut domniia mea, după care testament încă mai înainte ţi s-au trimis izvod, ci în ce chip să coprinde aşa să urmezi, să faci pe acei oameni ca să clăcuiască mănăstirii obicinuitele zile. [1]

Iar pentru oamenii ce şăd pe aiurea şi-şi pascu vitele pe moşiile mănăstirii, dumneata să-i faci ca să-şi dea suhatul de vitele ce le va fi păscînd pe moşiile mănăstirii după obicei [2] şi aşa să-i aşăzi. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

Avgust 26 dni, 1750
Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVI, doc. 40.
Orig. rom., pecete aplicată.
Publicat de G. Potra în M-rea Cobia (Dîmboviţa). Studiu şi Documente, Buc., ⟨f.a.⟩, p. 42.

[1] Adaos marginal de altă mînă: „au bani să dea cîte un zlot de casă şi de matca de stup bani 3".
[2] Adaos de altă mînă: „bani 12 de vită".

https://biblioteca-digitala.ro

8 septembrie 1750

Grigore Ghica, domnul Țării Rominești, dă carte de judecată mănăstirii Mislea pentru a stăpîni moșia Sineștii cu rumînii ei, care au încercat să tăgăduiască situația lor și să se considere oameni liberi.

Cartea mării sale Ion Grigorie Ghica voivod, de judecata ce au avut cuviosul egumen chir Sofronie de la mănăstirea Mislea cu rumînii mănăstirii Mislii din Sineștii ot sud Prahova care să numia mai'nainte Coc⟨o⟩rășții, leat 7259, iar de la Hristos 1750, sept⟨emvrie⟩ 8 dni.

De vreme ce din porunca domnii mele s-au judecat față cuviosul egumen de la sfînta mănăstire, chiar Sofronie, cu rumînii mănăstirii Mislii din Sineștii ot sud Prahova, care să numia mai'nainte Cocorăști, înaintea credincios boer⟨ului⟩ domnii mele Andonache biv vel căpitan, ispravnic ot sud, Prahova, zicînd egumenul cum că de la o vreme încoace s-ar fi obicinuit numiții rumîni de nu numai că nu vor să-și dea obicinuita dijma moșii, ci încă să face stăpînitori pe toată moșie și încă își vîndu și locurile pe la alți oameni, cu pămînt cu tot și mănăstirea n-are nici un folos, nici de la numiții rumîni, nici de la moșie.

Iar rumînii au răspunsu cum că ei nu ar fi pomenit ca să fi mai stăpînit alți egumeni moșia, nici dijma nu le-au luat. Și după zisile lor, le-au fost cerut ispravnicul ca să dovedască zisile lor, cum că sînt adevărate și nici o dovadă n-au avut și zic ⟨că⟩ așa au pomenit de la părinții loru.

Egumenul au fost zis cum că mai'nainte adevărat nu li s-au luat dijmă, că fiind rumîni ai mănăstirii, pururea slujiia și lucra mănăstirii la toate trebile tocmai ca niște țigani și pentru aceia nu li să lua dijmă din locurile lor, iar acum nu lucrează ca mai'nainte și n-are mănăstirea nici un folos de la dînșii. Fost-au arătat igumenul și un hrisovu al răposatului Radu vodă, fecior Mihnii vodă, de la leat 7124, întru care osibit de alte danii ce scrie c-au fost dat mănăstirii Mislii, adăverează și pentru satul Cocărăștii care să numesc Sinești, căci că mai'nainte așa s-au fost numind, iar după vremi au fost într-acel sat un om vechiu ce-l chiema Sinu și de atunci s-au fost început a să zice Sinești, cum că l-au fost cumpărat domniia sa răposat Mihaiu vodă cu tot hotarul moșii, cît este hotărîtă cu 12 boieri, partea lui Drăgoiu și a lui Dumitranu și a lui Manole i de la nipoții acestora i de la feciorii Vlădicăi i de la Stan Tibă i de la Dragomir cu frate-său Șărbanu și au fost dat-o danie mănăstirii Mislii. Așijderea au fost răspunsu cum că nici rumîni mănăstirii nu sînt, fără' decît părinții lor au fost poslușnici și dărvari mănăstirii, ertați de bir.

La aceste zise, au fost arătat mai sus-numit egumenu un hrisov al răposatului Alexandru vodă cu leat 7136, întru care scrie că au ertat pe rumînii mănăstirii Mislii de toate dăjdiile și angariile țării ca să poată poslușî mănăstirii. Au fost mai arătat și alt hrisov al răposatului Costandin vodă ot leat 7162 întru care au fost scriindu cum că s-au fost ertat pe rumînii mănăstirii din Sinești de toate dăjdiile, pentru ca să poată fi de poslușaniia mănăstirii și să dea pe anu numai cîte 3 pol galbeni. Fost-au mai arătat și alt hrisov cu leat..... [1] al răposatului Constandin

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

vodă Brîncovean întru care iarăşi aseminea scrie pentru rumînii aceia ai mănăstirii ; au mai arătat şi cartea a răposatului Mateiu Basarab voevod, întru care au fost scriindu cum că au avut judecată egumenul Zosim cu un Pătru, rumînu mănăstirii Mislii, dintr-acel sat, care rumînu au fost dat 30 oi cu miei la un Iosif episcop care au fost pe acele vremi năstavnic sfintei mănăstiri, de l-au fost ertat de rumînie pe el i feciorii lui. Şi după aceia viind Zosim egumenu la această sfîntă mănăstire şi aflînd de această pricină, n-au fost îngăduit, ci ar fi dus pe acel rumînu înaintea domnii sale Mateiu vodă şi din divanu l-au fost dat să fie iarăşi rumînu al mănăstirii el şi feciorii lui ca şi mai'nainte şi să i să dea acele 30 de oi cu miei de la mănăstire înapoi, din care şi pîn'acum se trag unii dintr-înşii.

Şi ispravnecu cercetîndu pricina foarte cu amărunt şi cunoscînd din hrisoavile răposaţilor domni ce au arătat egumenu cum că moşia Sineştii, care şi Cocărăşti să numeşte, este dreaptă şi adevărată moşie a mănăstirii Mislii, împreună şi cu rumînii pe care îi erta răposaţii domni de dăjdii pentru poslușaniia mănăstirii, aşa au fost găsit cu cale şi cu dreptate ca să-şi stăpînească mănăstirea acea moşie ca un hodor şi danie ohabnică ce-i este de la răposat Mihaiu voivod, împreună şi cu rumînii care să coprindu în hrisoavile răposaţilor domni ce s-au zis mai sus. Şi rumînii să-şi dea toată dijma moşii după obiceiu la mănăstire, ori din livezi ori din curăturile lor ce vor avea pe acea moşie a mănăstirii, de vreme că acum nici un folos sau ajutor nu are mănăstirea de la dînşii, precum avea mai'nainte de slujiia la toate mănăstirii, şi pentru aceia nu le luoa dijma pămîntului.

Şi rumînii să nu fie volnici a-şi vinde curăturile lor unul la altul, ci care dintr-înşii va lipsi sau va muri, curătura aceluia să rămîe pe seama mănăstirii de vreme că toată moşiia iaste mănăstirească.

Şi au hotărît prin cartea dumnealui de judecată, care carte o am văzut-o şi domniia mea şi s-au cunoscut cum că bine şi pe dreptate au cercetat şi au judecat.

Dreptu aceia, am dat şi domniia mea această carte a domnii mele la sfînta mănăstire Mislea de întărirea judecăţii, ca după hrisoavile răposaţilor domni să aibă a stăpîni acea moşie cu rumînii mănăstirii, nezăticnit de către nimini şi judecata ispravnecului să fie nestrămutată. I i(spravnic) sam rece gospodstva mi.

Insă de vreme că judecată înaintea domnii mele n-au avut şi de vor mai avea altceva a răspunde, uşa divanului să le fie dăşchisă şi neopriţi.

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 466 (Condica m-rii Mislea), f. 74 v— 76.
Copie rom.

339

⟨Bucureşti,⟩ 17 septembrie 1750

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte călăraşilor de la Lichireşti şi saragelelor de la Stelnica să facă arătura cu care s-au angajat şi la timpul cerut, mănăstirii Colţea, pe a cărei moşie locuiesc.

Milostiiu bojiiu Io Grigorie voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi. De vréme ce la domniia mea au dat

https://biblioteca-digitala.ro

jalbă chir Triandafir, epitropul mănăstirii Colții, pentru călărașii cu oamenii lor de la Lichirești și pentru saragélele și alți săteni ai mănăstirii de la Stélneca [1] den sud Ialomița, care sînt șăzători pe moșiile sfintei mănăstiri Colțea, cum că au așăzămînt cu mănăstirea pentru obicinuita claca pămîntului, ca toți călărașii cu oamenii lor de la Lichirești să are mănăstirii toamna cîte 100 pași de arătură și primăvara iar cîte 100 de pași, așijderea și saragélele de la Stélneca să are toamna cîte 70 de pași și primăvara iar cîte 70 de pași, care așăzămînt l-am văzut și domniia mea. Și după acel așăzămînt ar fi și făcînd arătura, dar n-ar fi făcîndu-o la vréme, încît nu numai că n-ar fi avînd mănăstirea nici un folos de acea clacă a lor, ci încă ar fi pierzînd și sămînța. Pentru care dăm domniia mea volnicie mai sus-numitului epitrop sau trimisului său, să apuce pe acei mai sus-numiți călărași și saragéle, ca să facă fieștecare om obicinuita clacă de arătură la vréme, adecă arătura de toamnă să înceapă a o face de la zi întîi a lui sept(emvrie) și pînă la sfîrșitul lunii să ia sfîrșit, și arătura de primăvară să o înceapă de la zi întîi a lui aprilie și pînă la sfîrșitul lunii să ia sfîrșit.

Drept acéia poruncim domniia mea și voao călărașilor i saragélelor, văzînd cartea domniei méle să căutați fieștecarele să faceți arătură la sorocul ce s-au zis mai sus, că vericare din voi nu să vor supune poruncii domniei méle, să știe că să vor pedepsi de către domniia mea, că așa iaste porunca domniei méle. I i(spravnic) saam rece gospodstva mi. [2]

Sept(emvrie) 17 dni, 7259 (1750)

Io Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 72.
Orig. rom., pecete aplicată.

340

5 noiembrie 1750

Vlad fiul lui Voico, rumîn al mănăstirii Cîmpulung, dă zapis egumenului Nicodim că, în schimbul ajutorului primit, oferă mănăstirii partea lui de pomi din siliștea Izvoranilor.

† Adecă eu Vladul, rumîn mănăstirii Cîmpulungului, sin Voico ot Izvorani (dat-am) [3] scrisoarea mea la mîna sfinții sale părintelui arhimandrit Nicodim, pentru că rămîind eu la mare sărăcie și vrînd ca să fug, m-au miluit sfinția sa cu ce s-au îndurat și eu am dat partea mea de pomi din siliștea Izvoranilor, mănăstirii, să-i stăpînească cu pace de către mine și de către fii-mieu pentru că fii-mieu s-au răscumpărat.

---

[1] Pentru Stelnica.
[2] Un document cu conținut identic, cu data 30 septembrie 1751, ibidem, pach. CCCLXVII, doc. 74.
[3] Omisiune.

https://biblioteca-digitala.ro

Şi cînd am făcut acest zapis au fost şi Gheorghie şi Grigorie martor. Şi eu pentru credinţa mi-am pus numele şi dégitul mai jos ca să să crează.

Noem⟨vrie⟩ 5 dni, 7259 ⟨1750⟩

Eu Vlad rumîn vînzător,
eu Gheorghie martor, eu Grigorie martor

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 126.
Orig. rom.

341

⟨M-rea Banu,⟩ 24 noiembrie 1750

Locuitorii din Maxin dau zapis egumenului de la Banul prin care se obligă a nu mai tăia pădurea mănăstirii, iar în caz de recidivă să fie duşi înaintea ispravnicului ca să-i „globească".

† Adecă noi sătenii ot Maxinii mănăstirii Banului, care mai jos ne vom iscăli, dat-am scrisoarea noastră la mîna sfinţiei sale părintelui nostru chirio chir Theofil, précum să s⟨e⟩ ştie că tăind noi pădurea de acolea din Maxinii în multe rînduri, şi au fost multă pricină şi tot ni s-au ertat greşala noastră. Iar acum aşa ne-am prinsu cu această scrisoaré a noastră, de acum înainte ori pe care ne va afla tăind măcar un lémnu, atunci să fie sf⟨inţia sa⟩ volnic să ne aducă cu greu treapăd la dumnealui isprav⟨nicul⟩ şi să ne pedepsească dumnealui isprav⟨nicul⟩ şi să ne globească ca pe nişte oameni răi, nesupuşi [1].

Şi pentru aceasta ne-am pus degetile mai jos, în loc de iscălitură ca să s⟨e⟩ crează.

Noem⟨vrie⟩ 24 dni, 7259 ⟨1750⟩

Eu Radul Lungul, eu Neagul brat Badea, eu Radu Mustăţea, eu Dumitraşco Cănce ⟨?⟩, eu Mihul, eu Barbul, eu Pavel, eu Neagul sin Neag călug⟨ărul⟩, eu Voinea, eu Ion.

Arh. St. Buc., M-rea Banu, pach. XI, doc. 42.
Orig. rom.

342

⟨1750⟩ [2]

Locuitorii din satele Nucet, Movila Tăiată şi Olari, reclamă domnitorului că sînt asupriţi de egumenul mănăstirii Nucet, arătînd amănunţit împovărările şi obligaţiile neobişnuite ce li se impun.

Prea înălţate doamne,

Noi lăcuitorii din trei sate de pă moşie sfintei mănăstiri Nucetu, cu lăcrămi fierbinţi jăluim înălţimii tale pentru multe nedreptăţi şi asupreli ce ni să pricinuesc de cătră sfinţie sa părintele Sofronie, egumenul

[1] Adaos marginal: „şi să avem a plăti lemnul cu ughi 1".
[2] Datarea aparţine lui Radu Greceanu: Arh. St. Buc., Indice cronologic, nr. 16, Buc., 1949, p. 145.

Institutul de Istorie
BIBLIOTECA
Academia R.P.R.

https://biblioteca-digitala.ro

aceştii sfinte mănăstiri, că toate vechiurile obiceiuri ale pămîntului ni li-au stricat, întreindu-le şi înpătrindu-le.

Ce mai întîi din dejma porumbului nu ni s-au măsurat cu prăjină dreaptă sau să ni să ia cu baniţă dreaptă, ci ni s-au măsurat cu prăjină făcută dă sfinţiia sa de 16 palme, şi bucate ni s-au luat cu baniţă de 31 oca.

Al doilea, la dijma de fîn vechiul obicei ne-au fost de dam cîte parale 10 de car, apoi la egumenu ci-au fost înaintea pîrîtului, cu cuvînt ni-au făcut şi ni-au mai încărcat încă cu cîte parale 10 de car, dar ne măsura drept. Dar pîrîtul după ce la măsurători ne întrieşti şi ne înpătreşti, apoi ne ceri şi cîte taleri 1 de car şi nici fînul nu sîntem volnici a-l arădica din vremi, să-l aducem pă la casile noastre, după cum s-au pomenit din bătrîni şi la alţi egumeni, mai ales că nu ne dă de cosit la vreun cîmpu limpede, ci curăţim noi cu mîinile, scoatem rădăcini de ne facem cîte o fărămiţă de livedie.

Al treile, din livezile de pruni n-au fost obiceiu să dăm zeciuială, fiindcă bătrînii noşti, toţi cu totul au sădit şi au făcut livadă de tot feliu de pomet mănăstirii şi lăcuitorii să fie nesupăraţi de nici un fel de dijmă, iar numitu au numărat şi cereşi şi vişini şi zarzari şi orice fel dă pom roditor, niroditor, di-au înplinit zăci şi n-au luat nici pă al d-al zăcile, ci au luat fruntia în partia ci i-au plăcut di-a rîndul.

Al patrăle, avem obicei de dam la toate sămănăturile numai 2 parale logofiţălului ce scriia cînd ducem dejma şi un puiu de găină la sîn-Petri i o găină la crăciun, iar acum la tot feliul de sămănătură ne ia cîte o găină şi cîte zăci parale de tot numele.

Al cincile, zile 9 dă clacă le facem, dar celi trebuincioase pentru casi nu ni să dă, adecă lemne de foc, nuele şi altele, cî cumpărăm dă pă alte moşii, fiindcă au făcut oprituri pă unde nu s-au pomenit. Căci, dacă ne prinde pă moşie sfintei mănăstiri, ne zălojăşti şi ne bate de morte, încît şi un puţ ce l-am făcut la dru(mu)l mare al olacului pentru adăpătoare lumii, cu lemne dă pă altă moşie, cumpărate, şi acelea în pizmă ni l-au tăiat.

Apoi socoteşti, milostive doamne, cîtă duşmănie ari! Pentru care cu plîngeri ne rugăm înălţimii tale ca să te milostiveşti asupra sărăciilor nostre, a i să porunci pîrîtului igumen ca să păzească trahtaturile vechiurilor obiceiuri şi spre noi să te milostiveşti a ni să face o luminată poruncă a înălţimii tale să o avem la noi, de hotărîre ci să va face, ca nu de cîte ori să vor schimba egumenii să avem acest fel de încărcături şi să ne stingem cu cheltuielile tot umblînd în judecăţi, după cum pînă acuma am pătimit. Că de nu ni să vor face o luminare de către înălţimea ta, toţi cu totul ne răspundim, care încotro cu ochii vom viadia. Şi cum va fi milă înălţimii tale asupra ticăloşiilor noastre.

Noi robii înălţimii tale,
Noi sătenii din trei sate : Nucetu i Movila Tăiată şi Olarii.

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XXII, doc. 14.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

București, 14 aprilie 1751

Veliții boieri judecă pe Mihalache clucer, împotriva căruia locuitorii din Izvorul de Jos au făcut reclamație la domnie, și propun ca moșia Izvorul de Jos să se ia de sub stăpînirea lui și să se dea sătenilor în compensație pentru jafurile și necazurile ce le-a pricinuit.

†Din luminată porunca prea înălțatului nostru domnu Io Grigorie Ghica voevod, dumnealui Theodorache ceaușul de aprozi au adus de față înaintea noastră pă Mihalache clucer sin Neacșul Pitiștean, ca să-și dea seama pentru jălbile ce au dat sătenii și cu martalogii de la Izvorul de Jos, sud Vlașca, pentru necazurile, răotățile și asuprelile ce le-au făcut.

Răvașul ce au dat cătră măriia sa vodă, sătenii.

Jăluim mării tale pentru dumnealui clucer Mihalache că avînd o moșie de zestre ce să chiamă Izvorul, astă-iarnă au venit de s-au așăzat cu șăderea acolea și pă loc au trimis dă ne-au luat toate vitele satului dă le-au ținut închise trei zile, cerînd ca să-i dăm suhat cîte 8 parale de vită și așa să calce și vitele noastre pe moșiia dumnealui, fiindcă noi cu casile șădem pe moșiia ispravnicului Iordache medelnicer, apoi trimițînd dumnealui ispravnicul, dintr-aceea dată ne-au scos vitele.

După aceasta dîndu-ne dumnealui poruncă, ca să nu tăem lemne din pădurea dumnealui, noi mergeam astă-iarnă la lemne cu săniile pentru treaba focului la altă moșie ce să chiamă Popeștii și după ce încărcam lemnile de acolo și fiind trecerea piste moșiia dumnealui, trimitea țigani dă ne lua săniile și le ducea la dumnealui dă le descărca. Eu Vlaicul și cu Stan croitoriul, am avut 16 sute de uluce tăete în pădurea dumnealui, nu de acuma, de cînd ne-au dat poruncă, ca să nu mai tăem, ci de mai'nainte ; iar dumnealui au trimis țigani cu care dă le-au încărcat și le-au dus la curtea dumnealui și noi am rămas datori la turci.

Care noi văzînd acestea care ni le face, am hotărît cu toții să ne mutăm într-altă parte pă altă moșie. Ci pentru aceasta ne jăluim mării tale că și acum în trecutele zile, mergînd dumnealui piste cîmpu și găsind niște cai păscînd la iarbă, au pus țiganii de i-au luat ; mărturii avem zéce oameni de la Gratiia că din iarbă i-au luat, iar nu din arături. Ci și unde vom merge, la acea moșie să nu ne mutăm, iar sînt moșii alăturea care nu iaste cu putință a nu călca vitele noastre la iarbă. Măriia ta ai hotărît 12 zile să clăcuim stăpînului cu moșiia, și le clăcuim. Acum avem mare supărare de împrejureni că vitele deacă scapă cîteodată nu strică livezi ci numai la iarbă ; în pădure deacă tăem ne iau dijmă după obiceiu și de aceia nu bănuim, ci să avem dreptate de la măriia ta și răspunsu, să știm ce să facem. Și ne rugăm milii mării tale ca să fie luminată porunca mării tale ca să ne dea ulucile și să-și ia dijma, că de nu ni le va da, sîntem robi la turci. Și ce va fi mila mării tale.

Robii mării tale, sătenii din Izvorul dă Jos, sud Vlașca.

Răspunsu mării sale lui vodă.

Dumneata vel vist(ier), de zulumuri ca acestea ce să fac săracilor de cătră unii ca aceștea, să spargu satile, iar nu de dăjdile visterii. Dar acestea toate și pentru sohatul vitelor și pentru clacă nu s-au coprinsu

https://biblioteca-digitala.ro

în porunca ce s-au trimis la ispravnicul județului ca să le citească pen toate satile și să să urmeze? Ci pentru jalba acestora să te adeverezi de la medelnicerul Iordache ispravnicul Vlășcii, și de iaste așa, cum au îngăduit să să supere săracii pînă într-atît și nu i-au apărat după porunca noastră ce i s-au dat? Și cercetînd pricina aceasta, pre largu să ne faci știre.

Cartea ce s-au făcut să aducă pe Mihalache clucer.

Davat gospodstvo mi boiariului domnii méle Ioniță postelnic ca să fie volnic cu această carte a domnii méle, să meargă la sud Vlașca, la Izvor, la Mihalache clucer, pe care numaidecît să-l bage în fiiară și așa băgat în fiiară să-l aducă la domniia mea ca să dea seama înaintea domnii méle pentru blestemățiia lui de zulumurile ce au făcut unora din lăcuitori, lucruri care sînt împotrivă piste porunca domnii méle. Intr-alt chip să nu fie, că așa iaste porunca domnii méle. I i(spravnic) saam rece gospodstva mi.

Ap(rilie) 14 dni, 1751

Jălbile ce au mai dat sătenii, fiind de față și Mihalache clucer înaintea noastră, care nici Mihalache clucer, n-au tăgăduit că sînt adevărate.

La sfeti Nicolae ne-au luat toate vitele dă le-au ținut închise la curtea dumnealui trei zile, nemîncate, nebăute, cerînd ca să-i dăm sohat de vită cîte 8 parale.

Cînd era dumnealui vel vornic cu pecețile, eu Radul pîrcălab am mersu de am cerut bani la un sătean al mieu, anume Stan și acest Stan fiind supus dumnealui și șădea lîngă curtea dumnealui, cum m-au văzut au trimis țigani de m-au dus cu palme și m-au băgat în curtea dumnealui și m-au luat de păr și m-au bătut cu bățul. Și mergînd de am spus dumnealui vel vornic, au trimis dumnealui pe un Tudor căpitan de i-au zis de ce bate pe oameni, iar dumnealui au răspunsu că știe bine că nu va să-l bată vodă pentru un rumîn ce l-au bătut, care și acest Tudor căpitan iaste aicea în București de față.

Ilie Cănea avînd casă pe moșiia dumnealui, pă vréme de iarnă l-au scos din casă și au băgat un om al dumnealui, anume Costandin. El nu iaste de față, că au fost bolnav și n-au putut să vie. Această pricină o știe și dumnealui vel vornic.

Eu Stanciul martalog, fiind în slujbă domnească și avînd un copil ca de zéce ani și trimițîndu-l nevasta cu caii în cîmpu, dumnealui au trimis pe un Gheorghe țiganul și au dat copilul după cai jos și au luat caii de i-au înhămat la carul care ducea sămînță la plug și i-au ținut doao zile și cînd i-au slobozit mi s-au stîrpit o iapă. Pentru luatul cailor și pentru înhămat la car, iaste mărturie Radul pîrcălabul satului, care iaste aicea de față.

Dîndu-ne poruncă ca să nu mai tăem lemne pe moșiia dumnealui, am trecut pe altă moșie, anume Popești, și încărcînd săniile dă lemne de foc, fiind un copil al lui Tudor Ceaușul la sanie, cîți au trecut piste moșiia dumnealui de curmeziș, au luat saniia cu lemnile dă au dăscărcat-o în curtea dumnealui și Tudor ceaușul iaste aicea de față. Și au mai luat sanii de lemne și a lui Ianache și a lui Dragnea Oltean de le-au descărcat la dumnealui.

Constandin Desculțul aducînd după moșiia dumnealui puțintele nuiele de un coșar, au trimis țiganii de l-au dezbrăcat, l-au bătut, luîndu-i

https://biblioteca-digitala.ro

o dulamă şi o pătură, doao frîne, un bici şi le-au ţinut pîn'aproape de paşte şi pîn' nu i-au adus un car de lemne nu i-au dat zăloagile.

Eu Stan croitor, avînd trei sute de uluce în pădure, au trimis oamenii dumnealui dă le-au rădicat şi le-au dus la curtea dumnealui toate, şi scîndurile acestea ale méle le-au dat Savului de acolea dă le-au dus la Giurgiul, fiind dator la turci Savul, şi sînt aicea de faţă.

De la Savul au luat trei sute, atîta au avut, ce lui i-au dat ale lui Stan croitor o sută şi cincizeci, iar ale Savului au rămas toate la casa dumnealui.

De la Vlaicul au luat cîte au avut, patru sute şi dintr-acestea i-au dat trei sute pentru că i-au ţesut mătuşa lui un zăblău şi Savului pentru o sută şi cincizeci de scînduri ce i-au dat, s-au tocmit cu dumnealui să-i ducă un car de nuiale şi un car de pari. Aceşti doi nu sînt dă faţă că s-au dus la Giurgiul cu scînduri.

Matei Brînduşă avînd 150 de scînduri, cu totul le-au luat dă le-au dus la dumnealui. Acest Matei nu iaste aicea, că iaste piste Olt; iar eu Stan croitor i Stanciul Petecilă ştim că Matei ne-au spus din gura lui şi acéste scînduri au fost cu ale Vladului la un loc.

Eu Radu pîrcălab am avut şapte sute de scînduri şi au mersu singur, véste nu ne-au dat, de au încărcat 120, atîta îmi lipsesc, şi jumătate au fost făcute pe moşiia dumnealui şi jumătate au fost făcute pe moşiia dumnealui ispravnicului.

Eu Dumitru Cătunar, auzind porunca dumnealui că nu ne îngăduieşte ca să facem scînduri pe moşiia dumnealui, am trecut pe moşiia dumnealui ispravnicului şi am făcut 300 de uluce, iar dumnealui singur cu feciorii dumnealui au venit de au încărcat cu carul 60.

Stancul Lungul astă-iarnă mutîndu-şi un coşar după moşiia Popeştilor să-l ducă la Izvor, dumnealui au trimis pă Ioniţă bucătar ca să ia carul cu totul să-l ducă la curtea dumnealui şi nelăsîndu-s(e), iar ţiganul l-au lovit cu zburătura de doao ori şi dînd cu carul dosul i-au căzut biciul, dă l-au luat ţiganul şi nu l-au mai dat pînă în ziua de astăzi.

Iar pentru căci au trecut curmeziş piste moşie, la martie 16 zile mergînd dumnealui, piste cîmpu era nişte cai ai satului, ca la vreo 20 şi pă moşiia dumnealui şi pe a ispravnicului; dumnealui au pus ţiganii de i-au luat ca să-i închiză şi nefiind dumnealui ispravnicul aici, noi nu i-am lăsat, ci am mersu nefiind nici o stricăciune la arături, că avem zéce oameni de la Gratia marturi, dînd şi scrisoare la mîna noastră că din iarbă i-au luat.

Pe Popa Matei al satului l-au scos pă vréme de iarnă din casă afară şi am rămas numai cu un popă şi şade dumnealui în casa popii.

6 oameni sîntem de o săptămînă de zile de umblăm, perindu-ne munca, că toţi săracii şi-au pus porumbul şi grădini, iar noi şi ceilalţi oameni din sat, am rămas de nici porumbu n-am pus, nici grădini, tocma ca cînd am fi băjănari.

Văzînd că dumnealui ne supără cu acestea am priimit ca să-i clăcuim de om cîte 2[1] zile; dumnealui ne-au lăsat pă 5 zile cu acest aşăzămînt: copaci verzi să nu tăem şi nici un fel de cherestea pe moşiia

[1] Probabil 12 zile.

https://biblioteca-digitala.ro

dumnealui să nu facem, numai să avem a ne lua lemne de foc, dărămături dă jos.

Ci ne rugăm milii mării tale ca să avem îndreptare să ştim ce să facem.

Stînd de faţă înaintea noastră Mihalache clucerul şi cu sătenii şi martalogii ce s-au numit mai în sus şi citindu-li-se toate jălbile acestea ce au dat sătenii şi martalogii, n-au putut tăgădui Mihalache clucerul că nu le-au făcut aceste necazuri şi asupréli, pentru care după vina lui i să cădea mare pedeapsă. Dar noi îndrăznind la mila prea înălţatului şi prea milostivului nostru domu, i-am hotărît pedeapsă mai uşoară pentru ca să să înţelepţească să nu mai prade şi să jăfuiască pe săraci şi spre pilda altora moşiia aceasta de la Izvorul de Jos să să ia de supt stăpînirea lui şi să să dea sătenilor şi martalogilor pentru jafurile şi necazurile ce le-au făcut. Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne la luminată porunca prea înălţatului nostru domn.

Ap(rilie) 22 dni, 1751

Barbu Văcărescu vel ban, Constantin vel logofăt, Constandin Năsturel vel dvornic, Ştefan Văcă(rescu) vel vist(ier), D(umi)tr(u) Racoviţă vel clucer, Costandin Obedeanu vel paharnic.

Acad. R.P.R., pach. DCXXIV, doc. 107.
Copie rom.

344

(Bucureşti,) 11 mai 1751

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Mehedinţi să oblige pe oamenii ce şed pe moşiile mănăstirii Motru să clăcuiască după obicei şi să pedepsească pe acei ce fac stricăciuni semănăturilor.

Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodar. Pisah gospodstvo mi credincios boiariului domnii méle, Manolache biv vel armaşi, ispravnic ot sud Mehedinţi. Iţi facem in ştire că aici la domniia mea au jăluit igumenu de la mănăstirea Motru, cum că oamenii ce şăd pă moşiile mănăstirii n-ar fi vrînd să clăcuiască după obiceiu şi cum că avînd mănăstirea bucate arate, unii dintr-aceia oameni semeţindu-să turcilor, ar fi u(m)blînd cu vitele lor păste bucatele mănăstirii de i-ar fi făcînd multă pagubă.

Pentru care iată că-ţi poruncim domnia mea să aduci pă acei oameni de care să jăluieşte şi să-i faci făr'de voiia lor să clăcuiască mănăstirii după obicei şi să aperi moşiile de către acei oameni, ca să nu facă stricăciune semănăturilor, atît ale mănăstirii cît şi ale altor lăcuitori. Şi pentru unii ca aceia de vor fi făcut aşa după cum să jăluieşte igumenu, să le vii de hac, făcîndu-le certare, ca să s(e) părăsască de acest feli de fapte, urmînd la toate după cum mai sus poruncim. Tolico pisah gospodstvo mi.

Maiu 11, 1751

Io Grigorie Ghica voevod
L(oc) p(ecete)
Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 252 (Condica m-rii Motru), f. 46—46 v.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

345

⟨Bucureşti,⟩ 15 iunie 1751

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Dealul să ia dijma de la toţi oamenii aşezaţi pe moşiile mănăstirii în grăunţe „iar nu clăi".

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sii povelenie gospodstva mi, cuviosului părintelui egumenului de la mănăstirea Dealului, chir Onofrie, ca să fie volnic cu cartea domnii méle pentru toţi cei ce vor fi avîndu bucate pe moşiile sfintei mănăstiri, să le dijmuiască luînd grăunţe depă vechiul obicéi, iar nu clăi. Însă să ia seama, cum vor fi lăsîndu clăile la cîmpu, aşa să s⟨e⟩ socotească să s⟨e⟩ ia grăunţe pentru ca să nu să facă vreo încărcătură săracilor.

Drept aceia să aibă volnicie părintele egumenul şi oamenii sfinţii sale pe care îi va trimite, să dijmuiască pe dreptate, luînd de toate bucatele după vechiul obicéiu, grăunţe iar nu clăi, şi de cătră nimeni opreală să n-aibă, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 15 dni, leat 1751

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 15.
Orig. rom., pecete aplicată.

346

⟨Bucureşti,⟩ 20 iunie 1751

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte egumenului de la Vintilă-Vodă să se prezinte înaintea divanului pentru judecată, fiind reclamat de unii foşti rumîni cari s-au răscumpărat mai de mult, că mănăstirea stăpîneşte 2 000 de stînjeni din moşia lor.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, cuvioase egumene de la mănăstirea Vintilă-Vodă, sud Buzău. Iţi facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă Ion Ţigăra i Manea i Radu de aici cu cetaşii lor, zicîndu că din neamul lor, fiindu iei rumîni mănstirii lui Vintilă-Vodă, unde avîndu moşie de 3000 dă stînjăni a lor, zic că pentru ca să s⟨e⟩ răscumpere iei de rumînie au dat mănăstirii dintr-această moşie a lor stînjăni 1000 şi 20 de vaci cu viţei şi 3 sălaşe de ţigani. Şi pentru un vadu de moară ar fi dat un ră⟨va⟩şu drept taleri 12 la egumenul ce au fost pă acea vreme şi după ce s-au răscumpărat iei, ar fi stăpînit moşii lor moşiia cîtă le-au rămas, 100 de ani, iar acum de sîntu 46 de ani de cîndu li s-ar fi înpresurat şi acei 2000 de stîjăni de egumenii ce au fostu mai înainte la mănăstire.

Pentru care fiind trebuinţă de a i să izbrăni cu divan, iată că-ţi poruncim domniia mea să cauţi să te scoli să vii cu toate scrisorile ce

https://biblioteca-digitala.ro

vei fi avîndu ca să stai faţă cu dînşii, că dă la divan să s(e) hotărască judecata. Că neviind, apoi să ştii că vom trimite un logofăt dă divan dă te va aduce făr'de voe-ţi şi vei da şi treapăd.

Şi voi jăluitorilor, nevrîndu ca să vie la divan, să mergeţi la ispravnicul judeţului să ne aduceţi adeverinţă cum că n-au ascultat de poruncă ca să vie şi atunci vom trimite dă-l va aduce făr' de voia lui. Într-alt chip să nu fie. Tolico pisah gospodstvo mi.

1751, iun(ie) 20 dni

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CXXIV, doc. 182.
Orig. rom., pecete aplicată.

347

(Bucureşti,) 7 septembrie 1751

Grigore Ghica, domnul Ţării Romineşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Tismana să oblige locuitorii de pe moşiile mănăstirii a-i face cîte 12 zile de clacă, a-i da dijma din tot ce folosesc, după obicei şi a respecta monopolul băuturilor.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie poveleniiu gospodstva mi sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri Tismenii i părintelui egumen de la această sfîntă mănăstire, chir . . . . .[1] ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle pentru toţi oamenii ce sînt şăzători pe moşiile sfintei mănăstiri, ca să-i clăcuiască fieştecare om pe an cîte 12 zile, însă clacă, iar nu bani. Şi dijma să-şi dea din toate semănăturile ce va avea arate pă moşie, după obiceiu, afară din legumile lor ce vor fi avînd puse pen grădini şi împrejurul caselor lor pentru treaba casei lor, iar nu să facă vreo neguţătorie, să n-aibă a-i supăra de dijmă.

Şi vin, rachiu, nimeni din săteni să nu fie volnici a vinde fără numai vinurile şi rachiu mănăstirii să s(e) vînză. Iar cînd nu va avea mănăstirea vinuri să s(e) vînză, atunci care din săteni vor vrea să vînză vin, să meargă întîi să ia voe de la egumen şi aşa să vînză vin şi să dea de bute cîte un leu.

Aşijderea să aibă voe egumenii pentru cei ce au din săteni, capre, şi umblă pe moşii de să hrănesc cu iarba şi cu crîngurile, să le ia de vită cîte doi bani într-un an, iar mai mult nu, de vréme că acestea fac multă stricăciune şi pagubă din venitul moşii. Iar pentru caii şi boii cu care să hrănescu pe moşie, să nu le facă nici o supărare pentru suhatul lor.

Aşijderea şi unde va ajunge moşiile mănăstirii în baltă, încă să-şi ia zeciuiala de peşte. Aşijderea să ia şi de matcă de stupi cîte bani trei.

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

Intr-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ sam reci gospodstva mi.

Sept⟨emvrie⟩ 7 dni, 1751

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt

După condică.

⟨Pe verso:⟩ Carte domnească pentru claca satelor tuturor.

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCI, doc. 25.

Orig. rom., pecete aplicată.

348

12 noiembrie 1751

Un număr de locuitori dau zapis lui Radu Fărcăşanu pentru învoiala de a-şi face vii pe moşia lui, Predeşti (Vîlcea), cu condiţia de a-i da otaştina din douăzeci de vedre, una, după obicei, în afară de vinăriciul domnesc, iar la părăsirea viilor, pămîntul să rămînă tot al stăpînului.

† Adecă noi care mai jos ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la mîna dumnealui coconului Radului Fărcăşanul, pe cum să să ştie că trebuindu-se ca să ne facem vii şi plăcîndu-ne pămîntu pe moşiia dumnealui, Predeştii, deci noi strîngîndu-ne cu toţii, am mers la dumnealui de ne-am aşezat şi ne-am tocmit cu dumnealui ca să ne facem vii cu dijmă, însă să avem a-i da otaştina moşiei după obicéiu, din védre doaozăci, una, afară din vinăriciul domnesc, că aşa ne-am tocmit şi ne-am aşăzat cu dumnealui de a noastră bună voe.

Iar care din noi ar sta în pricină de n-am da otaştina pămîntului după cum scrie mai sus, atuncea să fie dumnealui volnic cu zapisul nostru să ne apuce cu om domnesc să dăm făr' de voia noastră.

Iar de s-ar face vreo cheltuială sau zeciuială, să fie toată de la noi, călcînd noi tocmeala şi legătura zapisului nostru. Însă şi după ce vor înbătrîni viile şi le vom părăsi, pămîntul să rămîe tot al dumnealui, după cum iaste.

Drept aceia pentru mai adevărată credinţă, ne-am pus iscăliturile şi peceţile, alţii numele şi dégetele în locu peceţii, ca să să crează, dinpreună şi alte mărturii care să vor iscăli.

Noem⟨vrie⟩ 12 dni, 7260 ⟨1751⟩

Staico Lăcusteanu, Stanci⟨u⟩ Lăcusteanu, Mărin iuz⟨başa⟩, Stanciu iuz⟨başa⟩, popa Radu, diiaconul . . . . .[1] Enache, eu Vasilie, eu Costandin, eu Datco, Dragomir Groescu, eu Iancul Ion, eu Amza brat, eu Drăgan Novăcescu, eu Vasilie, eu Stan Prep., eu Necolaie brat,. . . .[2], Dumitraşco ⟨?⟩, eu . . . .[1], eu Iancu Stoian, eu Preda, eu Preda sin Petru, eu Stanciu Dieconescu.

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fond Saint Georges, pach. CCCXXXVIII, dosar 4, doc. 41.

Orig. rom.

---

[1] Doc. şters.
[2] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

349

(Bucureşti,) 17 martie 1752

Grigore Ghica, domnul Ţării Româneşti, porunceşte biv vel şătrarului Giorgian, ispravnic de Ialomiţa, să oblige pe locuitorii din satele Brînceni, Jigălia şi Beilic să facă mănăstirii Dealul „obişnuita clacă", să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor şi să-şi plătească suhatul acei ce stau pe alte moşii dar pasc vitele acolo.

† Milostiiu bojiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi credincios boiarul domnii méle Giorgian, biv vel şătrar i ispravnic ot sud Ialomiţa. Iţi facem în ştire că aici la domniia mea au dat jalbă cuviosul chir Onufrie, egumen mănăstirii Dealului, zicînd cum că într-acel judeţ are sfînta mănăstire o moşie, pe care moşie ar fi acéste sate Brîncénii, Jăgăliia şi Beilicul şi cum că nu ar fi vrînd să-şi facă obicinuita clacă, nici ar fi îngăduind pe egumen ca să vînză vinul şi rachiul mănăstirii, ci-şi pun ei vinul şi rachiul lor de vînd şi cum că alţi oameni du pintr-alt sat, îşi pascu vitele pe moşiia mănăstirii şi sohatul moşiei nu vor să plătească.

Pentru care îţi poruncim domniia mea, de vréme ce numitul egumen n-au vîndut venitul acei moşii la alţii, ci-l otrînge pe seama mănăstirii, nicidecum să nu îngăduești pe acei săténi a-şi vinde vinul şi rachiul lor, ci să vînză egumenul vinul şi rachiul mănăstirii.

Însă pentru satul Beilicul ţi-am mai poruncit domniia mea ca să-şi rădice şi egumenul cîrciuma, să o mute de céia parte la Jăgălia, fiindcă Beilicul iaste hodae turcească, dar nici pă alt pă nimeni să nu îngăduești să vînză, nici din săténi, nici din altul nimeni.

Aşijderea îţi poruncim domniia mea, atît pentru cei ce nu vor să-şi facă claca după obicéi, cît şi pentru cei ce pasc vitele pe moşiia mănăstirii şi nu vor să-şi plătească sohatul moşiei, pe unii ca aceia să-i faci făr' de voia lor să clăcuiască după cum iaste hotărît prin testamentul domniei méle, însă claca să facă, iar nu bani şi să-şi plătească fieştecare sohatul pentru păşunea vitelor lor, ca să nu mai jăluiască numitul egumen la domniia mea. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mart 17 dni. 1752

Io Grigori Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 35.
Orig. rom., pecete aplicată.

350

(Bucureşti,) 18 aprilie 1752

Grigore Ghica, domnul Ţării Româneşti, porunceşte marelui ban al Craiovei, Barbu Văcărescu, să cerceteze reclamaţiile egumenului de la Arnota că Mihăilă Ciocan şi Gheorghe, împreună cu ceata de rumîni care s-au răscumpărat, au luat în stăpînire o parte din moşia mănăstirii de la Bogdăneşti, precum şi vînzarea venitului întreg al moşiei Cucești la turci de către Mihai Diiculescu, pe care mănăstirea o are în devălmăşie cu dînsul.

Io Grigorie Ghica voevod i gospodin bojiiu milostiiu zemle Viahiscoe.

https://biblioteca-digitala.ro

† Cinstit şi credincios boiariul domnii mele Barbul Văcărescul vel ban, sănătate! Îţi facem în ştire că aici la domniia mea au dat jalbă cuviosul igumen de la sfînta mănăstire Arnota, chir Neofit, pentru Mihăilă Ciocan i Gheorghe i pentru ceilalţi rumîni de la Bogdăneşti, sud Vîlcea, zicînd că fiind ei rumîni ai mănăstirii, domniia sa Costandin vodă le-ar fi dat voe de s-au răscumpărat, dar moşiia au rămas mănăstirii şi la venirea domnii mele s-ar fi sculat acei rumîni de au împresurat moşiia, stăpînind-o ei făr' de nici un temeiu.

Şi în trecuta vremé, viind ei aici, s-ar fi judecat cu proegumenu Ilarion la dumnealui răposat vornicul Greci⟨anul⟩, dar nefiind scrisorile mănăstirii aici, ar fi făcut proegumenul un zapis mincinos şi dovedindu-l, el au fugit şi au rămas judecata nehotărîtă şi mergînd rumînii acolo n-ar fi îngăduind ca să-şi stăpînească mănăstirea, moşiia.

Aşijderea s-au mai jăluit şi pentru Mihaiu Diiculescul ot sud Vîlcea, zicînd că avînd mănăstirea o moşie Cuceştii d-avalma cu dînsul, ar fi vînzînd venitul turcilor şi mănăstirea n-ar fi avînd nimic.

Pentru care să trimiţi dumneata ca să-i aducă faţă atît pe rumînii de la Bogdăneşti cît şi pe Mihai Diiculescu şi să-i judeci pentru amîndoo pricinile şi să le alégi, hotărînd prin cartea dumitale de judecată, ca să nu să năpăstuiască mănăstirea. Aceasta, şi fii sănătos!

Aprilie 18 dni, 1752

⟨Pe verso:⟩ † Cinstit şi credincios boiariului domnii mele Barbul Văcărescu vel ban al scaunului Craiovei, cu sănătate să să dea.

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 116.

Orig. rom., pecete aplicată.

351

⟨Bucureşti,⟩ 24 aprilie 1752

Grigore Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Prahova să oblige pe oamenii ce locuiesc pe moşia schitului Turbaţi să presteze cîte şase zile de clacă, să respecte monopolul vinului şi să-şi dea adetul moşiei.

† Milostiiu bojiiu Io Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi credincioşi boiarii domniei méle Costandin Catargiul biv vel pitar i Păun biv vel clucer za arie, ispravnicii den sud Prahova. Vă facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă Pelaghia, stariţa de la mănăstirea Turbaţii, sud Elhov, cum că sfînta mănăstire are moşie într-acel judeţ al Prahovei, pe care moşie şi oameni sînt şezători şi n-ar fi avînd nici un folos mănăstirea de la acei oameni şi moşiia abiia iaste de treaba lor şi de a dobitoacelor lor.

De care iată că vă poruncim domniia mea, după testamentul domniei méle ce s-au dat mai pe urmă, să faceţi pe acei oameni, pe toţi cîţi vor fi şăzători pe moşiia schitului, ca să clăcuiască de casă cîte 6 zile într-un an.

Şi nimeni din săteni să nu fie volneci a vinde vin sau rachiu pe moşiia schitului, făr' de numai vinul şi rachiul mănăstirii să să vînză, iar cînd nu va avea mănăstirea vin să vînză, atunci care din săteni va

https://biblioteca-digitala.ro

vrea să vînză vin sau rachiu, întîi să să aşaze cu starița şi să dea de bute cîte taleri unul şi aşa să aibă voe să vînză.

Iar care va sta cu vreo împotrivire a nu-şi face claca şi a nu-şi de adetul, pe unul ca acela să-l faceţi făr' de voia lui să clăcuiască şi să-şi dea adetul moşiei, că aşa iaste porunca domniei méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Şi să-şi dea şi dijma din toate semănăturile şi den fînéţe după obicei.

Ap(rilie) 24 dni, 1752

Io Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Ţigăneşti, pach. IX, doc. 3.
Orig. rom., pecete aplicată.

352

⟨Craiova,⟩ 7 iulie 1752

Barbu Văcărescu, mare ban al Craiovei, hotărăşte ca locuitorii din satul Govora, care s-au răscumpărat de rumînie fără pămînt în vremea lui Constantin Brîncoveanu, să nu mai stăpînească livezile de pomi de pe moşia mănăstirii, termenul fiind depăşit.

Barbu Văcărescu vel ban al Craiovei.

† Dînd jalbă la noi Ghenadie egumenul de la mănăstirea Govora, cum că oamenii din satul mănăstirii Govorii care mai'nainte vréme au fost rumînii mănăstirii şi în zilele răposatului Costandin vodă Brîncoveanu s-au răscumpărat de rumînie, numai capetele lor fără de moşie şi rămîindu-le pometuri vechi de la moşii şi părinţii lor pe moşiia mănăstirii, i-au tot stăpînit mănăstirea, atît moşiia, cît şi pometurile acélea pînă acum. După cum, pentru aceasta fiind la divan şi sfinţia sa părintele episcopul Rîmnicului, chir Grigorie, ne-au spus că au pomenit stăpînind mănăstirea acéle pometuri şi vînzînd poamele, iar acum s-au sculat acei oameni ca să-şi ia acéle pometuri ale moşilor şi părinţilor lor întru stăpînirea lor. Pentru care de vréme ce acéle pometuri au eşit de la mîna acelor din zilele răposatului Costandin vodă Brîncoveanu, de cînd s-au răscumpărat ei de rumînie şi au stăpînit tot mănăstirea, n-au ei nici o treabă a să întinde cu stăpînirea la acéle pometuri, că şi pravila hotăraşte : un om ce va sădi pomi pe moşiia altuia, iaste volnic să-i stăpînească pînă în treizeci de ani şi să-şi dea dijma din poame, iar de la treizeci de ani înainte, nu mai are nici o treabă cu pomii, ci rămîn pomii ai stăpînului moşii, şi acela lipséşte. Precum şi aceşti oameni ce au fost rumîni mănăstirii şi au lipsit de pomi de atîta sumă de ani, n-au treabă a-i mai stăpîni, pentru că de să voar face stăpînitori şi de la treizeci de ani înainte, să obicinuescu a să întinde cu stăpînirea şi în moşie.

Pentru acéia volnicim pă mai sus numitul egumen govoreanu ca printr-această carte a noastră să aibă a stăpîni toţi pomii ce au fost mai 'nainte vréme ai acelor oameni, cu bună pace de către dînşii şi să-i culeagă şi estimp şi de acum înainte, tot mănăstirea. Şi de voar

https://biblioteca-digitala.ro

vrea acei oameni sau şi alţii să-şi pue pomi pe moşiia mănăstirii cu ştirea şi cu aşăzămîntul de la egumen, să-şi pue pomi şi să-şi dea dijma din pomi după obicéiu, urmîndu-să iar după cum s-au zis mai sus. Iar fără ştirea egumenului să nu fie volnic a pune pomi. Iar de voar avea vreunii a răspunde, să vie de faţă. Aceasta scriem.

Iul(ie) 7 dni, 1752

Barbu Văcărescu vel ban
Procit treti logofăt
Trecut la condică

Arh. St. Buc., M-rea Govora, pach. XXV, doc. 48.
Orig. rom.

353

15 iulie 1752[1]

Egumenul de la Arnota reclamă marelui ban al Craiovei că locuitorii din Dobriceni şi Bogdăneşti, care s-au răscumpărat de rumînie, continuă să stăpînească livezile şi pomii mănăstirii, şi nu îngăduie pe ispravnicii trimişi de el. Marele ban hotărăşte ca ispravnicul de Vîlcea să-i bată la tălpi.

Prea cinstite dumneata vel ban, să fii dumneata sănătos!

Cu plecat răvăşel mă rog milii şi bunătăţii dumitale ca să te milostiveşti dumneata pentru folosul sfintei mănăstiri după cum ne-ai îngăduit dumneata, să ni să facă o cinstită carte a dumitale pentru nesupunerea şi împotrivirea rumînilor din Dobricénii Arnotei i din Bogdăneşti, că ei fiind rumîni ai sfintei mănăstiri şi unii dintr-înşii judecindu-s(e) la măriia sa Costandin vodă, judeci făr' de moşie, după cum le scrie şi hrisovul lor de la măriia sa, iar acuma să scoală cu mare împotrivire asupra sfintei mănăstiri şi asupra ispravnicilor ce sînt rînduiţi la poslușanie de zic că iaste moşiia a lor şi zic că nu vor îngădui odată cu capul lor să stăpînească livezile şi pomii mănăstirea, şi vor face şi moarte.

Şi se întind cu împotrivirea şi cu nesupunerea de aduc vin şi rachiu de vînd ei pi sat neîntrebat şi nici zilele céle rînduite de clacă nu vor să le lucréze la mănăstire la céle ce le poruncim, ci îşi bat joc după chefuł lor de trimit copii mici din namiazi zi îndesar numai în sat unde şedu, iar la mănăstire, unde să cade, fiind cale numai de o jumătate de zi, nu vor să meargă nicidecum şi rămîn şi zilele de lucru iar la dînşii, neavînd ce lucra în moşie că de-abia iaste de dînşii şi mare nedreptate şi împotrivire la toate are sfînta mănăstire de la dînşii de cînd s-au judecit.

Iar alţii din (dîn)şii[2] au rămas tot rumîni şi sfînta mănăstire nu cunoaşte ajutoriu de un ceas de la dînşii ci numai împotrivire şi nesupunere la toate şi nici zilele céle rînduite, nici dijmă din grădini şi din altele nu vor să-şi dea după obicéiu ci să laudă tot cu ciumagul şi de multe ori am făcut porunci de la ispravnici şi nici le voia să le ştie ca nişte oameni răi.

[1] Data rezoluţiei.
[2] Omisiune în text.

https://biblioteca-digitala.ro

Ci pentru aceasta mă rog milii dumitale, Tă-ţi pomană şi cu această săracă de mănăstire, să mi (s)e facă o cinstită carté dumitale pentru nesupunerea lor, să nu mai zică că sînt moşnéni şi să stea cu înpotrivire asupra sfintei mănăstiri, ci să urméză altor sate boereşti şi mănăstireşti după obicéiu şi să pociu face pîrcălabu în satul mănăstirii cu voia săténilor şi cu ştirea dumnealui ispravnicului, numai ca să ne cunoască şi pe noi de stăpîn moşii, după cum şi pe alţii carii au moşii cu sate.

Mă rog milii dumitale să nu îmi fie în zadar rugăciunea, că mare pomană vei avea dumneata. Şi ce va fi mila dumitale.

Al dumitale plecat,
Neofit igum(enul) Arnotei

(Rezoluţie:)

† Dumneata ispravnice al judeţului să trimiţi să aducă pe acei oameni de care să jăluieşte şi să cercetezi şi de va fi aşa după cum să jăluiaşte, să-i pui să le dai cîte o bătaie bună pe talpe şi să-i faci să să supue să clăcuiască zilele céle orînduite şi să-şi dea dijma după obicéiu pentru că mi să pare că are igumenul şi carte(a) noastră de volnicie. Ci cum zicem dumitale să-i faci să să supue şi să-şi pue pîrcălab igumenul.

Vel ban

Iul(ie) 15. 1752

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 118.
Orig. rom.

354

(M-rea Cotmeana,) 20 noiembrie 1752

Dionisie, egumenul mănăstirii Cotmeana, dă carte de învoială locuitorilor de pe moşia Ciocăneşti (Muscel) pentru claca în bani şi dijma în produse.

Dionisie, egumen sfintii mănăstiri Cotmeana, dat-am cartea noastră la mîna lăcuitorilor ce să află pă moşiia noastră a sfintii mănăstiri ce să chiamă Ciocăneşti din judeţul Muşcelului spre a să destupa moşiia spre folosu tutulor de opşte. Şi învoirea între noi au fost aşa: pentru claca casilor ce vor fi cu lăcuinţa pe moşie, bani 100, iar din sămănăturile cîmpului, adică dijma porumbului din zece, una i din toate sămănăturile ce să vor pune în cîmp. Asemenea şi din fîn să aibă a da tot din zece una aducîndu-să toată dijma după moşie la metohu sfintii mănăstiri, fiindcă le-am dat pădure să-şi curete să-şi facă cuprinsuri pentru casile lor. Şi orce frate igumen va veni cu stăpînirea la sfînta mănăstire, să nu aibă voe a strica această legătură, fiindcă aşa am găsit cu cale, că este moşia înfundată şi n-au de toate céle trebuincioase, adică pădure de lemne, loc de a-şi paşte vitele şi altele. Şi pentru ca să fie de mare credinţă şi întocmai ca un sinet, le-am dat la mînă să le fie de mare credinţă, am iscălit.

Dionisie igumen Codmenei

Parthenie egumen Codmenei ade(ve)rez

Noemvr(ie) 20 dni, 7261 (1752)

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. L, doc. 16.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

355

⟨Bucureşti,⟩ 26 noiembrie 1752

Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la mănăstirea Glavacioc să oblige pe oamenii de pe moşia Cernăteşti (Săcueni) să presteze claca cîte şase zile pe an, să-şi dea dijma din produse, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să plătească pentru capre şi pentru stupi.

† Milostiiu bojiiu Io Matei Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, sfinţii sale părintelui egumen de la sfînta mănăstire Glavaciog, chir Ilarion, ca să aibă volnicie printr-această carte a domniei méle, pentru toţi oamenii ce sînt şăzători pă moşiia mănăstirii, la satul ce să chiamă Cernăteştii ot sud Saac, ca să clăcuiască fieştecare om pe an cîte zile 6, însă clacă iar nu bani. Şi dijma să-şi dea din toate semănăturile ce va avea arate pă moşie după obicéiu, iar din legumile ce vor avea puse pen grădini pentru treaba casii lor (iar nu pentru vreo neguţătorie), dintr-acelea nimic să nu le ia.

Aşijderea vin şi rachiu, nimini din săteni să nu fie volnic a vinde, fără numai vinurile şi rachiu mănăstirii să s⟨e⟩ vînză. Iar cînd nu va avea mănăstirea vinuri să s⟨e⟩ vînză atunci care din săteni vor vrea să vînză vin, să meargă întîi să ia voe de la egumen, şi aşa să vînză vin şi să dea de bute cîte taleri unul. Şi să mai aibă voe egumenul pentru cei ce au din săteni capre şi umblă pă moşie dă să hrănesc cu iarba şi cu crîngurile, să le ia de vită cîte bani doi într-un an, iar mai mult nu, dă vreme că acestea fac multă stricăciune venitului moşiei. Iar pentru caii şi boii care să hrănesc pă moşie, să nu le facă nici o supărare pentru sohatul lor. Aşijderea şi unde va ajunge moşiia mănăstirii în baltă, încă să ia zeciuiala din péşte după obicéiu şi să ia şi de matca de stup cîte bani trei pă an, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ sam réce gospodstva mi.

Noem⟨vrie⟩ 26 dni, 1752

Io Matei Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Glavcioc, pach. XXXIV, doc. 75.
Orig. rom., pecete aplicată.

356

⟨Bucureşti,⟩ 27 decembrie 1752

Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă arhimandritului Nichifor, egumenul mănăstirii Argeş, încuviinţare să oblige pe locuitorii de pe moşiia Soaşul (Vîlcea) a face cîte şase zile de clacă pe an, a da dijma din produse „după obiceiu", şi a respecta monopolul băuturilor şi alte îndatoriri.

† Milostiiu bojiiu Io Matei Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri Argeşul şi cuviosului chir Nichifor arhimandrit igumen, ca să aibă

https://biblioteca-digitala.ro

volnicie cu această carte a domniei méle pentru toți oamenii ce sînt şăzători pe moşiia sfintei mănăstiri, Soaşul sud Vîlcea, să aibă a clăcui fieştecare om cîte 6 zile pe an şi să-şi dea şi dijma din toate semănăturile ce vor avea arate pe moşi(e), din zăce una, după obicéi, afară numai din grădinile cu legume ce le au dinprejur pentru treaba casilor lor, de acelea să nu să supere de dijmă, iar din céle ce le vor avea puse de neguțătorie să aibă a-şi da dijmă.

Asémenea şi nimeni din săténi să nu aibă voe a vinde vin sau rachiu pe moşiile mănăstirii, fără numai vinul şi rachiu mănăstirii să s(e) vînză, iar cînd nu va avea mănăstirea vin şi rachiu să vînză, atunci care din săténi va vrea să vînză, întîi să ia voe de la igumen şi aşa să vînză şi să dea de bute cîte taleri unul, iar mai mult nu.

Şi care din săténi vor avea capre să pască pe moşie şi cu crînguri, să dea de vită cîte bani doi, căci că fac multă stricăciune venitului moşiei. Aşijderea şi de matca de stupi încă să dea cîte bani 3 după obicéiu, iar vitele céle de hrană ce să hrănesc oamenii cu dînsele pe moşie, acélea să nu fie supărate de sohat, Intr-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domniei méle. I i(spravnic) saam rece gospodstva mi.

Dichem(vrie) 27 dni, 1752

Io Matei Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. XXVII, doc. 19.
Orig. rom., pecete aplicată.

357

(Bucureşti,) 29 decembrie 1752

Negre, Radu şi Ionaşcu, locuitori din satul Ciupelniţa (Saac), care au cumpărat cu 37 ani în urmă cîte un pogon de loc pentru vie de la egumenul schitului „Iordache-Vornic", dau zapis mitropoliei, consimţind să plătească în bani otaştina pe zece ani în urmă iar pe viitor, cîte şaizeci de bani de pogon.

† Adică eu Negre şi Radu şi Ionaşco de la satul Ciupelniţa sud Prahova, dat-am acest adevărat şi credincios al nostru zapis, să fie de bună şi adevărată credinţă la prea cinstită dreapta prea sfiinţii sale părintelui mitropolitului Ungrovlahiei, chir Neofit, precum să s(e) ştie că la leat 7223 fiind un Savă er(o)monah egumenaş la schitul Iordache-Vornic den sud Saac, ce iaste închinată metoh sfintei mitropolii, am mers noi la acest mai sus numit egumenaş de ne-am rugat să ne vînză cîte un pogon de pădure den moşiia schitului, den dealul Cherbeni ca să ne facem vii.

Şi acest egumenaş văzînd rugăciunea noastră, ne-au vîndut la trei oameni, trei pogoane de pădure po pogon taleri 2 şi ne-am făcut vii şi le-am stăpînit pînă acum. Dar acel popă Sava n-au fost luat întîi volnicii de la părintele mitropolit ce au fost pă acea vreme, nici au făcut în ştire, şi noi încă fiind oameni proşti n-am ştiut rînduiala să întrebăm are volnicie să vînză pămîntul schitului, au n-are ?

https://biblioteca-digitala.ro

Deci, acum sfinţiia sa părintele dovedind acest lucru de la popa Ionichie egumenul schitului Iordache, cum acest numit popă Savă făr' de volnicie de la mitropolitul ce au fost atunci, ne-au vîndut noao pămîntul schitului, au dat anafora către măriia sa prea înălţatul nostru domn Io Matei Ghica voevod şi măriia sa au trimis om domnesc, aprod, şi ne-au adus făr' de voia noastră şi am ieşit la divan cu vechilul sfinţiei sale pop(ii) Ionichie ce-au fost egumen la schit, înaintea dumnealor veliţilor boiari.

Şi cercetînd dumnealor pricina pre amăruntul au cunoscut şi au văzut că rău şi făr' de cale ne-au vîndut acel popă Sava pămîntul schitului, noao, neavînd el volnicie de la stăpîn, nici treabă să-l vînză. Şi aşa au hotărît dumnealor ca eu Negre avînd zapis de la acel Savă eromonah să-mi ţin viţa, dar să dau otacina pămîntului la schit, de cînd am cumpărat pămîntul, adică de ani 37, iar eu Radul şi Ionaşco neavînd zapise fiindcă le-am pierdut, să fim lipsiţi de vii.

Dar sfinţiia sa părintele mitropolit văzînd că sîntem nişte oameni scăpătaţi şi săraci, s-au milostivit sfinţiia sa asupra sărăcii noastre şi nu ne-au scos afară din vii după cum ne-au hotărît judecata, ci ne-au dat să ne stăpînim viile şi încă ne-au ertat şi de otacină de om cîte ani 27, fără numai să dăm otacina de cîte zéce ani, de pogon po bani 60, care fac parale cîte trele pe trei pogoane taleri 15.

Aşijderea şi de acum înainte iar să ne dăm otacina pămîntului după obiciaiul dealului, de pogon po bani 60, cît vom putea ţinea viile, atît noi cît şi neamul nostru la cine va rămînea aceste vii, au să să facă vii au să nu să facă, iar otacina tot să o avem a o da deplin la ispravnicul ce-l va pune sfinţiia sa şi egumen la schitul Iordache.

Iar cînd vom sta noi în pricină au neamul nostru a nu da otacina pămîntului, pă cum să coprinde mai sus, atunci să ne scoaţă sfiinţiia sa din vii şi să rămîe viile pă seama schitului, căci aşa ne-au hotărît judecata şi ne-am legat şi noi cu acest zapis al nostru înaintea sfinţii sale părintelui mitropolitului.

Şi să ni să măsoare viile şi la care va găsi vie mai multă decît un pogon, să ne apuce să dăm otacina şi pă cît au trecut şi acum înainte.

Şi pentru încredinţare am dat acest adevărat al nostru zapis întărit cu iscăliturile noastre, puindu-ne şi degetele în loc de peceţi iscălindu-să şi alte mărturii de credinţă.

Dechemvrie 29 dni, leat 7261 (1752)

Eu Negre ot Ciupe(l)niţa ; eu Radul ot Ciupelniţa ; eu Ionaşco ot Ciupe(l)niţa ; Ghenadie arhimandrit ierm(onah) govorean martor ; Costandin vel dvornic martor ; Gheorghie logofăt martor ; Samoil dichiul mit(ropoliei) martor ; Ionichie ierodiacon mit(ropoliei) martor ; Neacşul logofătul mit(ropoliei) martor.

Şi am scris eu Muşat logofătul ot mit(ropolie) cu zisa lor, şi martor.

Arh. St Buc., Ms. 132 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 111 v — 112 v.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

358

⟨Bucureşti,⟩ 11 ianuarie 1753

Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Cotroceni să oblige pe toţi oamenii de pe moşia Pietrile (Vlaşca) să presteze cîte şase zile de clacă pe an, să dea dijma după obicei şi să nu vîndă vin fără încuviinţare.

Milostiiu bojiiu Io Matei Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri Cotrocéni şi cuviosului chir Ionichie igumenul, ca să aibă volnicie cu această carte a domniei méle pentru toţi oamenii ce sînt şăzători pe moşiia sfintei mănăstiri, Pietrile ot sud Vlaşca, să aibă a-i clăcui fieştecare om cîte şase zile pe an, însă clacă iar nu bani. Şi să-şi dea şi dijma den toate semănăturile ce vor avea arate pe moşie, din zece una după obicéiu, afară numai den grădinile cu legume ce au înprejur pentru treaba casălor lor să nu să supere de dijmă, iar din céle ce le vor avea puse de negutătorie să aibă a-şi da dijma asémenea.

Şi nimeni din săténi să n-aibă voe a vinde vin sau rachiu pe moşiia mănăstirii, fără numai vinul şi rachiul mănăstirii să s⟨e⟩ vînză. Iar cînd nu va avea mănăstirea vin sau rachiu să vînză, atunci care din săténi va vrea să vînză, întîi să ia voie de la egumen şi aşa să vînză şi să dea de bute cîte taleri 1, iar mai mult nu.

Şi carii din săténi vor avea capre să pască pe moşie cu iarba şi cu cringurile, să dea de vită cîte bani doi, căci că fac multă stricăciune venitului moşiei.

Aşijderea şi de matcă de stupi, încă să dea cîte bani trei după obicéi.

Iar vitele céle de hrană ce să hrănescu oamenii cu dînsele pe moşie, acélea să nu fie supărate de sohat.

Şi de va ajunge moşiia şi în baltă, care oameni vor vîna peşte, să dea din zéce peşti unul după obicéi.

Intr-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Ghen⟨arie⟩ 11 dni, 1753

Io Matei Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 38.
Orig. rom., pecete aplicată.

359

⟨Bucureşti,⟩ 7 februarie 1753

Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare mitropoliei ca să oblige oamenii de pe moşiile sale din Argeş să presteze cîte douăsprezece zile de clacă, să dea dijma din produse şi din tot ce folosesc şi să respecte monopolul băuturilor.

Milostiiu bojieiu Io Matei Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, sfintei şi dumnezeştii mitro-

https://biblioteca-digitala.ro

polii şi omului pre care va prîndui sfinţiia sa părintele mitropolitul, isprăvnicel la moşiile sfintei mitropolii ot sud Argeş, însă moşiia Sălătrucul i Cîrstineştii i Ionel i Schitul Vălénii şi alte moşii ce va avea mitropoliia într-acest judeţ, ca să aibă volnicie cu această carte a domnii méle pentru toţi oamenii ce să vor afla şăzători pe aceste numite moşii, să-i clăcuiască de om pe an 12 zile şi să aibă a-şi da şi dijma din toate semănăturile ce vor avea arate pe moşii, din 10 una după obicéiu, afară numai din grădinile cu legumi ce au înprejur pentru treaba caselor lor şi nu pentru vreo neguţătorie.

Şi vin sau rachiu nimeni să nu fie volnic a vinde din săteni sau din alţii fără numai vinul şi rachiul sfintei mitropolii să se vînză. Iar cînd nu va mai avea vin sfînta mitropolie să vînză, atuncea care din săténi va vrea să vînză vin, întîi să meargă să ia voe de la sfinţiia sa părintele mitropolit sau de la isprăvnicelul sfinţii sale şi dîndu-i voe, aşa să vînză şi să dea de bute po taleri unul. Iar fără ştirea şi voia sfinţii sale părintelui mitropolitului sau a isprăvnicelului sfinţii sale, nimeni să nu fie volnic a vinde.

Şi care din săteni vor avea capre pe numitele moşii de să pasc cu iarbă şi cu crîngurile, să aibă a da de o capră po bani doi, căci fac multă stricăciune şi pagubă venitului moşiilor.

Aşijderea şi de matca de stupi încă să dea cîte bani 3 după obicéiu. Iar vitele cu care să hrănesc oamenii cu dînsele pe moşii să nu se supere de sohat.

Iar care moşie va ajunge şi în baltă, încă să aibă a lua de la cei ce vînează peşte, din 10 peşti unul după obiceiu.

Drept aceea poruncim domniia mea şi dumitale ispravnice al judeţului, cînd vreunii din sătenii de la aceste numite moşii nu să vor supune poruncii domnii mele să urmeze după cum scrie mai sus, ci au dijma nu vor vrea să-şi dea, au în semeţie vor pune de-şi vor vinde vinul lor, numaidecît să trimiţi să aducă pe unii ca aceia şi făcîndu-le certare după vina lor, nicidecum să nu-i îngăduieşti să-şi vînză vinul sau rachiul lor şi făr' dă voe să-i faci să se supue şi să urméze poruncii domnii méle. Într-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ sam rece gospodstva mi.

Fevruarie 7 dni 7261 ⟨1753⟩

Arh. St. Buc., Ms. 133 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 27.
Copie rom.

360

⟨Bucureşti,⟩ 11 februarie 1753

Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte vel vornicului Constantin Brîncoveanu dreptul de monopol asupra băuturilor pe moşia sa Găgenii, specificînd condiţiile în care ar putea vinde şi ţăranii vinul lor.

† Milostiiu bojiiu Io Matei Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi.... [1] ce-l are cinstit şi credincios boiariul domniei méle Costandin Brîncoveanul vel vornic, isprăvnicel la

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

moşia dumnealui Găgénii [1] sud..... [2] ca să aibă volnicie printr-această carte a domniei méle pentru toţi sătenii i me(n)zilgiii de acolo de la menzilul Găgeni, [1] pă nimeni să nu îngăduiască a vinde vinul şi rachiul lor, fără numai vinul şi rachiul dumnealui vel vornic să să vînză în cîrciumele dumnealui.

Iar care din săteni sau din me(n)zilgii vor vrea să vînză şi ei vin, întîi să vînză cîte o bute de vin a dumnealui vel vornic, apoi după ce va fîrşi vinul dumnealui vel vornic şi va plăti toţi banii ce i să va face, să aibă voe a vinde şi vinul lor peste tot anul, însă tot cu preţul ce să va vinde şi vinul dumnealui vel vornic, în 2 cîrciumi ce le are acolo de să vinde vin pururea, iar nu cu alt preţ.

Şi oricîte buţi de vin va vinde fieştecine peste an, să nu dea nimic de bute, pentru că a(cest) aşăzămînt l-au avut ei şi în trecutul an şi mai 'nainte.

Iar de care cumva nu s-ar supune vreunii din săténi sau din me(n)zilgii şi-şi vor vinde vinul şi rachiul lor, să aibă omul dumnealui vel vornic a da în ştire ispravnicului de judeţ şi, dumneata ispravnice, pe unii ca aceia nici într-un chip să nu-i îngădueşti, ci făr' de voia lor să-i faci să s(e) supue poruncii, după cum coprinde mai sus. Intr-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domnii mele. I i(spravnic) saam rece gospodstva mi.

Fev(ruarie) 11 dni, 1753

Io Matei Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Orig. rom., pecete aplicată.
Acad. R.P.R., pach. CCCLVII, doc. 42.

381

(Bucureşti,) 13 martie 1753

Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Dealul ca să oblige pe locuitorii de pe moşiile mănăstirii să facă şase zile de clacă pe an, să dea dijma şi să nu vîndă vin fără încuviinţare.

† Milostiiu bojiiu Io Matei Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri Dealul, sud Dîmboviţa, şi cuviosului igumen de la această sfîntă mănăstire, chiar Onufrie, ca să aibă volnicie printr-această carte a domniei méle pentru toţi oamenii cîţi sînt şăzători pe moşiile sfintei mănăstiri din sud Dîmboviţa [3], să aibă a clăcui fieştecare om pe an, zile şase, şi să-şi dea şi dijma din toate semănăturile ce vor avea arate pe moşiile mănăstirii, din zéce una, şi din fînéţe, după obicéi, afară numai din legumile ce vor avea puse pin grădinile du pă lîngă casă pentru treaba casilor lor, iar nu pentru vreo neguţătorie, acélea să nu fie supărate de dijmă.

[1] Scris de altă mînă.
[2] Loc alb.
[3] Urmează scris de altă mînă între rînduri : sud Ialomiţa.

https://biblioteca-digitala.ro

Şi nimeni din săténi sau din altcineva să nu fie volnic a vinde vin sau rachiu pe moşiile mănăstirii nicăiri, fără numai vinurile şi rachiu mănăstirii să să vînză. Iar cînd nu va avea mănăstirea vin, atunci care din săténi vor vrea să vînză vin sau rachiu, întîi să meargă să-şi ia voe de la igumen şi aşa să vînză şi să dea de bute cîte taleri unul, iar mai mult, nu.

Aşijderea şi care din săténi vor avea capre pe moşiile mănăstirii de să pascu cu iarbă şi cu crîngurile, să dea pe an de vită po bani doi, căci că fac multă stricăciune şi pagubă venitului moşiilor. Şi de matca de stup po bani 3, iar vitele cu care să hrănesc oamenii pe moşii, să nu să supere de sohat.

Şi de va ajunge vreo moşie şi din baltă, să aibă a-şi lua dijma şi din péşte din zéce unul de la cei ce vor vîna péştile după obicéi.

Iar carii din săténi n-ar urma poruncii domniei méle a nu-şi da dijma, adetul moşiei, sau în semeţiia lor vor pune vin şi rachiu de vor vinde, să meargă igumenul să dea de ştire ispravnicului de judeţ. Şi dumneata ispravnice, pe unii ca aceia să trimiţi să-i aducă şi făr' dă voia lor să-i faci să să supue şi să urméze la toate.

Intr-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

Mart 13 dni, 1753

Io Matei Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 58.
Orig. rom., pecete aplicată.

362

⟨Bucureşti,⟩ 31 martie 1753

Matei Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor de pe moşia Popeşti (Ilfov), a mănăstirilor Mihai-Vodă şi Sfînta Ecaterina, să presteze şase zile de clacă, pe jumătate la fiecare mănăstire; potrivit înţelegerii egumenilor, în anul de faţă să fie obligaţi a presta toate zilele de clacă la mănăstirea Mihai-Vodă.

† Milostiiu bojiiu Io Matei Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor săténilor din satul Popeştii sud Ilf⟨ov⟩ ce sînteţi şăzători pe moşiia mănăstirii Mihai-Vodă i a Sfintei Ecaterinii. Vă facem în ştire că aici la domnia mea au jăluit cuviosul chir Nichifor, igumenul mănăstirii Mihai-Vodă, cum că acea moşie pe care şădeţi voi, iaste jumătate a mănăstirii Sfînta Ecaterina şi jumătate a mănăstirii Mihai-Vodă, unde claca cea obicinuită ce iaste de clăcuiţi stăpînilor celor cu moşiia, iaste să o faceţi jumătate unii mănăstirii şi jumătate altiia.

Şi fiindcă în anul trecut au vîndut igumenul de la Sfînta Ecaterina venitul moşiei cu clacă cu tot, altora, au rămas într-acest an să clăcuiţi mănăstirii Mihai-Vodă, după cum şi igumenii amîndoi s-au aşăzat prin zapise.

Ci dar, iată că vă poruncim domniia mea să căutaţi ca într-acest an să vă faceţi toată claca la mănăstirea Mihai-Vodă, însă cîte 6 zile

https://biblioteca-digitala.ro

de om şi nu numai deodată, ci rînduri, rînduri la ce vă va pune acum de primăvară. Cei ce vor avea vite să-şi facă claca cu plug, cei făr' de vite cu sapa şi la coasă, la sécere şi la altele ce va trebui, că de nu veţi clăcui după cum vă poruncim domniia mea, să ştiţi că vom trimite om domnesc cu treapăd şi vă va aduce făr' de voe aici şi vă veţi şi pedepsi, că aşa iaste porunca domniei méle. I i(spravnic) saam rece gospodstva mi.

Mart 31 dni, 1753

Io Matei Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 25.
Orig. rom., pecete aplicată

363

Bucureşti, 1 august 1753

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, porunceşte locuitorilor de pe moşia Popeşti (Ilfov), care este a mănăstirilor Mihai-Vodă şi Sfînta Ecaterina, să presteze claca în întregime pentru acel an la Mihai-Vodă, şase zile, iar pe viitor cîte trei zile la fiecare mănăstire.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihail Gehan Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, voao tuturor săténilor de la satul Popeşti sud Ilh(ov) ce sînteţi şăzători pe moşiia mănăstirii Mihai-Vodă i a Sfintei Ecaterinii. Vă facem în ştire că aici la domniia mea au jăluit cuviosul chir Nichifor igumenul mănăstirii Mihai-Vodă, cum că nu vă supuneţi să-i faceţi obicinuita clacă ce iaste hotărîtă să clăcuiţi cîte 6 zile într-un an, pentru că fiind jumătate moşiia a mănăstirii Mihai-Vodă şi jumătate a Sfintei Ecaterinii, trebue să clăcuiţi cîte 3 zile unii mănăstirii şi cîte trei altiia, mai vîrtos că claca dintr-acest an iaste să o faceţi cîte 6 zile numai mănăstirii Mihai-Vodă precum are şi aşezămînt pri(n) zapis cu igumenu de la Sfînta Ecaterina, fiindcă în anul trecut şi mai 'nainte aţi clăcuit numai la Sfînta Ecaterina, pentru care vi s-au poruncit şi de către domniia sa Matei vodă şi nu v-aţi supus.

Ci dar, iată că de iznoavă vă poruncim şi domniia mea să căutaţi să vă faceţi obicinuita clacă într-acest an numai la mănăstirea Mihai-Vodă, iar de la anul viitor au că veţi clăcui jumătate la o mănăstire şi jumătate la alta, sau că veţi obicinui de veţi clăcui într-un an la o mănăstire şi într-alt an la alta.

Iar de aveţi voi altcevaşi a răspunde împotriva jălbii igumenului de la Mihai-Vodă să vă sculaţi să veniţi aici ca să ieşiţi la divan cu igumenul şi de la divan în ce chip să va găsi cu cale, să va hotărî în ce fel să urmaţi. Că de nu vă veţi supune poruncil domnii méle să vă faceţi obicinuita clacă, nici veţi veni la divan, vom trimite domniia mea om domnesc cu treapăd de vă va aduce făr' de voe şi vă veţi şi

https://biblioteca-digitala.ro

pedepsi pentru nesupuneré. Că aşa iaste porunca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Avgust 1 dni, 1753

Io Costandin Mihail Gehan Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc. M-rea Mihai-Vodă, pach. V, doc. 26.
Orig. rom., pecete aplicată.

364

24 decembrie 1753

Locuitorii din Stroeşti dau zapis ispravnicului pentru suma de 350 de taleri, cu care este zălogită moşia Stroeşti, clucerului Mincu Bucşănescu, obligîndu-se ca în termen de 15 zile să depună suma menţionată în mîna egumenului mănăstirii Bistriţa înlăturînd amestecul străin pe moşie.

Adécă noi sătenii din Stroeştii dat-am zapisul nostru la mîna dumnealui isprav(nicului) pentru taleri 350, ce este hotarul Stroeştii zălog la dumnealui clucerul Mincu Bu(c)ş(ănescul) [1] şi pentru osteneala banilor să-şi ia venitul moşii şi să-şi vînză vinurile. Noi nu ne-am suferit cu toţi sătenii, ci i-am întorsu vinul dumnealui îndărăt şi i-am ucis slugile, că noi sîntem volnici să ţinem moşia. Şi ne-am pus soroc de acum pînă în cincispreze zile, să mergem la egumenul bistriceanul şi să-i aducem dumnealui banii, că noi nu-l îngăduim să ţie dumnealui moşia ; iar nedînd banii la zii, să fie dumnealui volnic ca să ne închiză să plătim banii de la închisoare.

Şi pentru credinţă ne-am iscălit mai jos ca să să crează.

Dec(hemvrie) 24, 7262 (1753)

(Urmează 10 semnături)

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXII, doc. 130.
Orig. rom.,

365

(Bucureşti,) 1 februarie 1754

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Muşcel să constrîngă pe locuitorii de pe moşiile Ciocăneşti şi Stănceşti ale mănăstirii Cotmeana să presteze claca ca şi în alte părţi şi să nu vîndă vin sau rachiu în sate, afară de acela al mănăstirii.

Io Costandin Mihai Gehan Racoviţă voevod i gospodin zemle Vlahiscoie. Credincios boeriul domnii mele Gheorghie Serezli biv vel pitari, ispravnicul din sud Muşcel, sănătate.

Iţi facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă igumenul codmeneanul cum că are mănăstirea Codmeana moşie într-acel judeţ, ce să chiamă Ciocăneştii i Stănceştii, pre care moşii sînt şi vii şi sînt şi

[1] Completat după Ms. 192, f. 566 v.

https://biblioteca-digitala.ro

oameni şăzători. Şi acei oameni să pun în semeţie de-şi vînd vinu şi rachiul lor şi nici de clăcuit n-ar fi vrînd să clăcuiască.

Pentru care iată că-ţi poruncim domniia mea să trimiţi să-i aducă pe acei oameni şi să le dai poruncă ca nicidecum vin sau rachiu de al lor să nu mai vînză, ci numai vinul şi rachiul mănăstirii să să vînză. Şi să-i faci ca să să supue toţi oamenii aceia cîţi vor fi pe acele moşii, să clăcuiască la mănăstire, după cum clăcuiesc şi alţi oameni carii sînt şăzători pe moşiile altor mănăstiri.

Iar carele nu să va supune poruncii ce le vei da, unora ca acelora să le faci şi cercetare [1] şi fără de voia lor să-i faci să să supue poruncii şi să-şi facă clacă după obicei şi de a mai vinde vinul lor să să ferească, că aşa iaste porunca domnii méle. Aceasta, şi fii sănătos!

Fev(ruarie) 1 dni, 1754

Arh. St .Buc., Ms. 357 (Condica m-rii Cotmeana), f. 37—37v.
Copie rom.

366

(Bucureşti,) 21 februarie 1754

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, porunceşte ispravnicului de Vlaşca să cerceteze reclamaţia egumenului de la Glavacioc împotriva locuitorilor din satele Colţeni, Ungheni, Podeni şi altele, care stau pe alte moşii unde-şi fac clacа, iar pe ale mănăstirii pasc vitele, obligîndu-i a plăti suhatul cîte 12 bani de vită.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihai Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, de vréme ce la domniia mea au dat jalbă cuviosul chir Ilarion, igumenul mănăstirii Glavaciog, pentru unii oameni ce sînt şăzători în satul Colţénii i Unghénii i Podénii şi pin alte sate ce sînt pe lingă moşiile mănăstirii, cum că ei şăd cu casile pe alte moşii streine şi dobitoacile lor le hrănesc pă moşiile mănăstirii cu iarba şi cu crîngurile, şi tae pădurea de-şi fac case şi altele ce le trebuesc, şi cu rîmătorii lor mănîncă ghinda după moşiile mănăstirii şi strică fînéţile, încît de peirea lor nimeni nu îndrăznesc să are şi să facă semănături pe moşiile mănăstirii, fiindcă de-şi ară cineva, ei cu vitele lor le calcă şi nu aleg nimic, dintru a cărora faptă să pricinuiaşte mănăstirii multă pagubă.

Pentru carii poruncim domniia mea dumitale ispravnice din sud..... [2], văzînd cartea aceasta a domniei méle, numaidecît să trimiţi să aducă pă pîrcălabii du pîn satele ce-ţi va arăta igumenul că fac de acest fel de faptă şi pă cîte doi trei din săténi şi să le dai poruncă ca să s(e) aşaze cu igumenul atît pentru sohatul vitelor, să dea de vită cîte bani 12 pe an, de vréme că ei altă clacă mănăstirii nu fac, cît şi pentru pădure şi pentru fînéţe într-acestaşi chip să s(e) aşaze. Şi să le dai poruncă să-şi pue păzitor la vite ca să nu facă stricăciune la bucate, şi cîtă stricăciune vor fi făcut acum, au la ghindă, au la fînéţe, au la

[1] Corect: „certare".
[2] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

pădure, sau măcar veri la ce, să-i apuci şi să înplineşti mănăstirii de la dînşii pînă la una, după cum vei găsi dumneata cu cale.

Iar de care cumva vreunii nu vor vrea să-şi facă aşăzămînt cu igumenul ca să ştie ce să dea pe an la mănăstiré, ci numai aşa peste porunca domniei méle să vor tinde a tăia pădurea mănăstirii şi-şi vor mai ţiné vitele la păşune pă moşie, unora ca acelora să le faci şi certare şi făr' dă voia lor să-i apuci să împlinească atît sohatul vitelor, cum şi venitul pădurii, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi [1].

Fev⟨ruarie⟩ 21 dni, 1754

Io Costandin Mihai Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Glavacioc, pach. XXXIV, doc. 77.
Orig. rom., pecete aplicată.

367

⟨Bucureşti,⟩ 22 februarie 1754

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului de la Glavacioc să nu permită locuitorilor din Ciocăneşti, Cătunul şi alte sate să taie lemne fără încuviinţare, nici să prindă peşte în gîrla Drîmbovnicului.

† Milostiiu bojiiu Io Costadin Mihai Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, cuviosului chir Ilarion, igumenul de la mănăstirea Glavaciog, ca să aibă volnicie printr-această carte a domniei méle să apere pădurea ce iaste împrejurul mănăstirii pe moşiia mănăstirii, de către satul Ciocăneştii i Cătunul şi de către alte sate ce sînt pînprejur, nicidecum nimeni dintr-acéle sate sau din altă parte să n-aibă voe a tăia lémne de lucru dintr-această pădure făr'dă ştirea şi voia igumenului. Iar pă carii i-ar găsi tăind lémne într-acea pădure făr'dă ştirea igumenului, să le tae roatele carălor şi să le ia topoarăle după obicéi şi să-i ducă şi la ispravnicul judeţului să le facă certare cu bătae, după vina şi nesupunerea lor, ca să să véghe şi alţii a mai strica pădurea mănăstirii. Aşijderea să aibă voe igumenul a apăra şi gîrlă Drîmbovnicului cît ţine moşiia sfintei mănăstiri, nimeni din oamenii du pă numitele sate sau măcar şi din satul mănăstirii sau

[1] La 20 februarie 1754, ibidem, doc. 76, Constantin Racoviţă hotărăşte obligaţiile locuitorilor de pe moşiile mănăstirii Glavacioc: 6 zile clacă pe an, dijmă din toate semănăturile din zece una, doi bani de fiecare capră care paşte pe moşie, un peşte din zece de la cei ce pescuiesc; vin şi rachiu nu e voie să se vîndă decît numai cel al mănăstirii, iar dacă egumenul va permite şi ţăranilor să-şi vîndă băuturile, atunci se va percepe o taxă de un taler pentru fiecare butoi. In privinţa păşunatului vitelor mari se prevăd următoarele: „iar vitele cu care se hrănesc oamenii pe moşii cu dînsele, să nu le facă nici o supărare pentru sohat, însă numai vitele celor care să hrănesc cu dînsele pe moşiile mănăstirii, iar nu şi vitele lăturaşilor celor carii cu casăle şăd pe alte moşii şi vitele le pasc pe moşiile mănăstirii, pentru că cei ce şăd pe moşiile mănăstirii îşi fac obicinuita clacă la mănăstire, iar pă lăturaşii aceia, fiindcă nu dau nici un ajutor mănăstirii, nicidecum să nu-i îngăduiască igumenul să-şi pască vitele pe moşiile mănăstirii pînă nu să vor aşăza cu igumenul ce să dea la mănăstire pe an pentru păşunea vitelor..."

https://biblioteca-digitala.ro

de aiurea, să n-aibă voe a vîna pește pe acea gîrlă, fără numai pescarii mănăstirii; iar pe care l-ar găsi vînînd pește, să-i ia sacul și mreaja și să-i facă și certare.

Drept acéia poruncim domniia mea și dumitale ispravnic al județului, de care cumvași vreunii dintr-aceștia nu să vor supune să urméze poruncii domnii méle, făcîndu-le certare să-i faceți făr' dă voia lor să-s(e) supue și să urméze după cum scrie mai sus. Într-alt chip să nu fie, că așa iaste porunca domnii méle. I i(spravnic) saam rece gospodstva mi.

Fev(ruarie) 22 dni, 1754

Io Costandin Mihai Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Glavacioc, pach. XXXIV, doc. 78.
Orig. rom., pecete aplicată.

368

(București,) 15 martie 1754

Constantin Racoviță, domnul Țării Romînești, poruncește lui Petre biv vel stolnic, vel vornic de Tîrgoviște, să cheme la judecată pe locuitorii de la Șchei, împotriva cărora Calinic, egumenul mănăstirii Tuturor Sfinților, a făcut plîngere că stau pe moșie și nu fac clacă, nu dau dijmă, zicînd că este stăpînirea lor.

† Milostiiu bojiiu Io Constandin Mihal Cehan Racoviță voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, cinstit și credincios boiariul(ui) domniei méle Petre biv vel stolnic, vel vornicul za Tîrgoviște. Iți facem în știre că la domniia mea au dat jalbă Calinic, igumenul de la mănăstirea Tuturor Sfinților, pentru oamenii de la Șchii dintr-acel județ al Dîmboviții, cum că sînt săzători pe moșiia mănăstirii, și sînt doi ani de cînd stau cu împotrivire și să pun de vînd vinul și rachiul lor și adetul moșii ei n-ar fi vrînd să-și dea, nici vor să-i clăcuiască, nici dijma nu vor să-și dea, zicînd că iaste moșiia a lor.

Pentru care iată că-ți scriem domniia mea, să trimiți să aducă pe acei săteni de care să jăluiaște, și puindu-i față să le ei seama, și de va fi moșiia a mănăstirii să-i apuci ca să-și dea toată dijma, și să-i înplinești claca și adetul moșiei de cît vin va fi vîndut, și de acum înainte să-i faci ca să s(e) supue. Iar de va fi pricina într-alt chip și vor fi avînd altcevași a răspunde, să-i judeci, și după cum vei cunoaște că iaste cu cale și cu dreptate, să le hotărăști prin carte de judecată. Iar neodihnindu-să vreo parte după hotărîrea ce le veți face cu soroc, să-i trimiți la divan. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mart 15 dni, 1754

Io Costandin Racoviță voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Argeș, pach. LXXXVIII, doc. 39.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

369

⟨Bucureşti,⟩ 24 aprilie 1754

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Tismana să oblige oamenii de pe moşiile ei să facă 12 zile de clacă pe an, „ca şi boierilor", să dea dijmă şi să nu vîndă vin sau rachiu în sate fără aprobare.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihai Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri Tismenii şi cuviosului chir Gherasim igumenul, ca să aibă volnicie cu această carte a domnii mele pentru toţi oamenii ce sînt şăzători pe moşiia sfintii mănăstiri, atît satul Tismana cu cătunele lui, cît şi alţi oameni du printr-alte sate şi moşii ale mănăstirii, să aibă a clăcui fieştecarele om cîte 12 zile pe an, măcar că la alte mănăstiri le clăcuesc numai cîte 6 zile într-un an, dar fiindcă această mănăstire iaste în loc de munte şi cu anevoe de hrană, i-am făcut domnia mea ca să-i clăcuiască ca şi boerilor satile lor, cîte 12 zile.

Şi să-şi dea şi dijma din toate sămănăturile ce vor avea pe moşie, din zece una după obicei, afară numai din grădinile cu legumile ce le au împrejur pentru treaba casilor lor, iar nu pentru vreo neguţătorie, dintr-acelea să nu să supere de nimic.

Şi nimeni din săteni să n-aibă voe a vinde vin sau rachiu pe moşiile mănăstirii, fără numai vinul şi rachiul mănăstirii să s⟨e⟩ vînză; iar cînd nu va avea mănăstirea vin şi rachiu să vînză, atunci care din săteni va vrea să vînză, el întîi să ia voe de la igumen şi aşa să vînză şi să dea de bute câte taler unul, iar mai mult nu.

Şi care din săteni vor avea capre să pască pe moşiia mănăstirii şi cu crîngurile, să dea de vită cîte bani 2, căci că fac multă stricăciune venitului moşii. Aşijderea şi de matca de stup încă să dea cîte bani 3.

Şi de va ajunge moşiile şi în baltă, care oameni vor vîna peşte, să dea din zece peşti un peşte, după obicei.

Iar vitele cele de hrană ce să hrănesc oamenii cu dînsele pe moşie, acelea să nu fie supărate de sohat. Într-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

April 24 dni, 1754

Io Costandin Mihai Cehan Racoviţă voevoda, bojiiu milostiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCII, doc. 44.
Orig. rom., pecete aplicată.

370

30 mai 1754

Constantin Creţulescu, biv vel spătar, vinde clucerului Ştefan Balotă, moşia Simbureşti (Argeş) cumpărată de tatăl său, cu „şaisprezece suflete de ţigani şi cu doi rumîni", pentru suma de 650 taleri noi, fără ţiganii şi rumînii menţionaţi.

† Costandin Creţulescul biv vel spătar, fiul răposatului Iordache Creţulescul vel vornic, adeverez cu acest al mieu zapis, la mîna dum-

https://biblioteca-digitala.ro

nealui Ştefan Balotă biv vel clucer za ar(ie), că avîndu o moşie anume Sîmbureştii ot sud Argeş, care moşie iaste cumpărată de răposatul dumnealui tata cu şaisprezece suflete de ţigani şi cu 2 rumîni, anume Mihai i Stanciul Corbeanul, de la Stanca a Diicului Stănescul sin Ancuţii Sîmburească, şi de la Preda ceauş, Găgiulescul ce au ţinut pă Mina, fata Tudoscăi Sîmburească, şi de la fratele ei Tudorache, după cum arată zapisul lor de vînzare.

Şi această moşie să hotărăşte pe din sus cu moşiia ce să chiiamă Dăjăştii şi pe din jos cu moşiia Dobrotéştii. Şi fiindu-mi mie această moşie de vînzare şi fiindu moşiia Dăjăştii a dumnealui Ştefan Balotă biv vel clucer za ari(e) pe lîngă această moşie, şi căzîndu-să a o cumpăra, m-am aşăzat şi m-am tocmit cu dumnealui şi mi-au dat taleri 650 noi, însă numai pă moşie, iar ţiganii şi rumînii ce scrie în zapisul vînzătorilor nu i-am vîndut. Şi am luat aceşti bani toţi deplin în mîna mea, şi am vîndut această moşie şi cu ştirea dumnealor fraţilor miei carei mai jos să vor iscăli, dîndu şi zapisul vînzătorilor ce au vîndut la răposatul dumnealui tata şi alte scrisori vechi.

Deci, i-am dat şi eu acest al mieu adevărat zapis ca de acum înainte să aibă a stăpîni această moşie şi cu biserica de piatră şi cu pivniţă de piiatră, cu vie, cu pometuri, din hotar pîn' în hotar, pe cum iaste hotărîtă şi împierită cu bună pace, precum am stăpînit-o şi noi pîn'acum. Şi să-i fie dumnealui moşie ohabnică şi stătătoare şi fiilor dumnealui, pentru că i-am vîndut-o de bună voia mea.

Şi pentru mai adevărată credinţă m-am iscălit mai jos ca să s(e) crează.

Mai 30 dni, 1754

R(a)d(u) Cr(eţulescul) biv vel clucer.

Constandin Cr(eţulescul) biv vel spătar vînzător

Acad. R.P.R., pach. CCCCLXVIII, doc. 87.
Orig. rom.

371

(Bucureşti,) 9 iunie 1754

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romneşti, dă încuviinţare mitropoliei să oblige pe locuitorii de pe moşia Fotoaia să presteze cîte douăsprezece zile de clacă anual, să dea dijma din produse, să respecte monopolul băuturilor, să plătească cîte doi bani de capră şi trei bani de stup, şi să dea din zece peşti un peşte, poruncind şi ispravnicului de Vlaşca să pedepsească pe cei ce ar îndrăzni să taie lemne din pădurea de pe acea moşie.

† Milostiiu bojiiu Io Constandin Mihail Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sfintei şi dumnezeeştii mitropolii den Bucureşti, ca să aibă volnicie printr-această carte a domniei méle, pentru toţi oamenii cîţi vor fi şăzători pe moşiia Fotoia ot sud Vlaşca a sfintei mitropolii, să clăcuiască fieştecare om pe an cîte 12 zile şi să-şi dea şi dijma den toate semănăturile den zéce una şi den fînéţe după obicei, afară numai den legumile du pîn grădini ce le vor avea lîngă casă pen-

https://biblioteca-digitala.ro

ţru treaba caselor lor, acelea să nu fie supărate de dijmă, iar să nu fie de vreo neguţătorie.

Şi nimeni din săteni să nu fie volnici a vende vin sau rachiu, fără numai vinul şi rachiul sfintei mitropolii să să vînză, iar cînd nu va fi vin de al mănăstirii, atunci care din săteni va vrea să vînză vin sau rachiu, să meargă întîi să ia voe de la isprav(nicul) sfintei mitropolii şi aşa să aibă voe să vînză vin sau rachiu şi să dea de bute cîte taleri unul, iar mai mult nu.

Şi care den săteni vor avea capre ce să pascu pe moşia cu crîngurile şi cu iarba, să dea pe an de vită cîte bani doi, pentru că acelea fac mare stricăciune şi pagubă moşiei, şi de matca de stupi să dea pe an cîte bani 3. Şi de va ajunge moşiia şi în baltă, să ia den zéce peşti un péşte de la cei ce vor vîna în baltă. Iar vitele cu care să hrănesc pe moşie, acelea să nu fie supărate de suhat.

Aşijderea să aibă volnicie isprăvnicelul sfintei mitropolii pe care îl va orîndui la acea moşie, să apere şi să păzească ca să nu tae nimeni în pădure, nici lemne de lucru, nici de foc, iar care cu îndrăzneală şi în semeţie va tăia în pădure, pe unii ca aceia să-i spue la dum(neata) is(pravnice) de judeţ şi dumneata ispravnice să trimiţi să aducă pe unii ca aceia şi să le faci certare, ca să să véghe şi alţii a mai îndrăzni peste porunca domnii méle şi a mai tăia în pădure, că aşa iaste porunca domnii méle. I i(spravnic) saam rece gospodstva mi.

Iun(ie) 9 dne, 1754

Io Costandin Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CXI, doc. 25.
Orig. rom., pecete aplicată.

372

(Bucureşti,) 4 octombrie 1754

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Vlaşca să oprească pe locuitorii şi călăraşii de la Podul Doamnei, şezători pe moşia mitropoliei, să pască vitele şi să taie pădurea moşiei mănăstirii Glavacioc.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihail Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, cinstitului şi credincios boiariul domnii mele, Iordache biv vel stolnic, ispravnecul de sud Vlaşca. Îţi facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă cuviosul igumen de la mănăstirea Glavaciog, chir Ilarion arhimandrit, pentru sătenii şi călăraşii de la Podul Doamnii dintr-acel judeţ, cum că ei sînt şăzători pe moşiia sfintei mitropoliei, care moşie să lovéşte în capete cu moşiia mănăstirii Glavaciog, despărţindu-le apa Neajlovului şi acei săteni n-ar fi vrînd să-şi pască vitele pe moşiia mitropoliei pe care sînt şăzători ci le trec peste apă şi le dă cîmpul pă moşiia Glavaciogului de strică semănăturile, livezile, mănîncă ghinda şi trec şi ei de tae pădurea, atît de foc cît şi de alte lémne, cherestéle de trebuinţă lor şi o dărîmă dobitoace(le) lor încît au stricat moşiia foarte rău şi s-au părăsit de nu să hrănesc nimeni alţii pe acea moşie de răul lor şi de al dobitoacelor lor şi n-are mănăstirea nici un folos nici de la dînşii, nici de la acea moşie.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care iată că scriem dumitale să cauţi să dai dumneata tare poruncă atît călăraşilor cît şi haimanalelor de acolo, ca de acum înainte să caute să să părăsească de a mai tăia pădurea sau de a mai călca vitele lor pe acea moşie a mănăstirii Glavaciogului, ci să tae ce le trebuiaşte lor şi să-şi pască vitele pe moşiia mitropoliei pe care sînt ei şăzători, iar de care dentr-acei călăraşi sau săteni va mai cuteza peste porunca domnii méle şi vor tăia în pădure sau îşi vor mai paşte vitele pe moşiia Glavaciogului, arătîndu-să nesupuşi şi cu înpotrivire, pe unii ca aceia să le faci certare cu bătae, măcar călăraşi fie, măcar săténi, ca să să véghe şi alţii şi să să înţarce şi să urméze poruncii, că iaşa iaste porunca domnii méle. I i(spravnic) saam rece gospodstva mi.

Oct(omvrie) 4 dni, 1754

Io Costandin Racoviţă voevoda, milostiu bojiiu gospodin

Procit vtori vist(ier)

Arh. St. Buc., M-rea Glavacioc, pach. XXXIV, doc. 80.
Orig. rom., pecete aplicată.

373

(Bucureşti,) 2 ianuarie 1755

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, împuterniceşte pe omul mănăstirii Cotroceni să păzească pădurea de pe moşia Bărbuleşti (Ialomiţa), pe care o taie locuitorii din partea locului, pădurea servind şi ca adăpost pentru oamenii şi vitele lor pe vreme de viscol.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihail Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sfintei şi dumnezeeştii mănăstiri Cotrocénii şi omului pe care îl va orîndui igumenul aceştii sfinte mănăstiri, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle să apere şi să păzească pădurea ce iaste pe moşiia Bărbuleşti a sfintei mănăstiri,[1] sud Ialomiţa, de către toţi sătenii de acolo şi de către alţii carei vor mérge ca să tae într-acea pădure, veri fie săténi de acolo, veri alţii dup' într-alte sate ori boereşti, ori mănăstireşti, ori fie măcar şi oameni boereşti, pe nimeni să nu-i îngăduiască să tae într-acea pădure, nici lemnu de lucru, nici lemnu de foc, nici pari, nici nuiale, ci de către toţi să o apere şi să o păzească.

Pentru că acea pădure ce iaste pe moşiia sfintei mănăstiri, fiind la mijlocul cîmpului, iaste de mare folos, atît mănăstirii pentru moară şi pentru dobitoace şi alte trebi ale mănăstirii, cît şi altora striini păstori de dobitoace pe vréme de iarnă. Că la vréme ca acéia cînd lovéşte viforul pe păstori şi alţi călători pe cîmpu, n-are alt aliman de adăpostire şi de scăpare, făr' decît cu toţii acolo năzuesc, atît oamenii cu capetele cît şi cu dobitoacele şi scapă de vifor.

Pentru care pădure am fost mai dat cartea domnii mele de apărare, dar unii în semeţie au îndrăznit şi au mersu de au tăiat în pădure, iar acum iată că dăm domniia mea tare poruncă tuturor împrejurenilor, veri săténi de acolea de veţi fi, veri dup' în sate boereşti, veri dup' în sate mănăstireşti sau măcar slugi boereşti de veţi fi, toţi să vă feriţi de acea pădure şi nimeni să nu îndrăznească să tae într-însa nici un fel de lemnu.

[1] Scris marginal: „Cotorca".

https://biblioteca-digitala.ro

Iar care în semeţie va intra într-acea pădure şi va îndrăzni a tăia măcar un lemnu, să aibă volnicie omul mănăstirii pe care îl va orîndui păstor [1] să le ia topoarăle, şi să le taie carăle [2] şi alte trăsuri, şi încă pe care îi va cunoaşte că stau împotrivă cu semeţie, pentru unii ca aceia să dea în ştire dumisale ispravnic(ului) de judeţ şi unora ca acelora, dumneata ispravnice să le faci certare, după vina lor, ca să să véghe şi alţii a mai cuteza şi a mai tăia într-acea pădure. Într-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domnii méle. I i(spravnic) saam rece gospodstva mi.

Ghen(arie) 2 dni, 1755

Io Costandin Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 52.
Orig. rom., pecete aplicată.

374

(Bucureşti,) 28 ianuarie 1755

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Româneşti, porunceşte locuitorilor din Lotru să se înţeleagă cu egumenul de la Cozia, care pentru că stau pe moşia mănăstirii le cere ca în locul cantităţii anuale de păstrăvi să dea pe viitor dijma obişnuită din produse, ori dacă nu sînt mulţumiţi şi au „niscaiva aşezămînturi vechi", să se prezinte la judecata divanului.

Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihai Gehan Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi voao tuturor lăcuitorilor din Lotru sud Argeş, carii vă hrăniţi pe délniţele de moşie ale mănăstirii Coziei. Vă facem domniia mea în ştire că aici ni să jălui cuviosul chir Samuil arhimandrit, igumen aceştii sfinte mănăstiri, cum că toată hrana şi chiverniseala voastră vă iaste după moşiia sfintei mănăstiri şi voi nici daţi dijmă din sămănături, nici din fînaţe, nici pometuri, nici din nimic afară din... [3] de peşti, păstrăvi pe an. Şi acum cerînd igumenul la domniia mia ca să lipsească acel péşte şi să vă daţi dijma din toate precum dau şi alţii ce şăd pe alte moşii, iată că vă poruncim domniia mia ca au să vă aşezaţi cu numitul egumen să ştiţi şi de acum înainte ce să daţi la mănăstire, au de aveţi niscaiva aşezămînturi vechi să vă luaţi acele scrisori de aşezămînturi de cînd le veţi avia şi să veniţi cîţiva din voi, aici, ca să staţi de faţă cu igumenul să via [4] să ia seama şi să via [4] să hotărască de la divan ce să daţi la mănăstire pe an, de acum înainte. Că de nu vă veţi aşeza voi între voi de acolo, nici veţi veni aicea după porunca domniei méle, să ştiţi că vă vom trimite om domnesc de vă va aduce făr'de voe şi veţi da şi treapăd, că aşa iaste porunca domniei méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Ghen(arie) 28 dni, 1755

Însă de nu vă veţi aşeza cu igumenul, să vă puneţi soroc ca, cînd va veni egumenul, să veniţi şi voi.

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 212.
Copie rom.

[1] Aşa în text.
[2] Scris deasupra rîndului cu altă cerneală.
[3] Loc alb.
[4] Corect: vi.

https://biblioteca-digitala.ro

〈Bucureşti,〉 6 iulie 1755

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează mănăstirii Găisenii (Dîmboviţa) să ia de la viile ce se vor sădi de către locuitori pe moşia ei Onceşti (Vlaşca), otaştină din zece vedre una şi 30 de bani de nume.

Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihai Cehan Racoviţă voevod i gospodar zemli Vlahscoi.

De vréme ce sfînta şi dumnezeiasca mănăstire Găisénii sud Dîmboviţa, unde să cinsteşte şi să prăznuiaşte hramul sfîntului mare ierarh şi de minuni făcător Nicolae de la Mira-Lichea, are o moşie în sud Vlaşca ce să chiamă Onceşti, care să hotăraşte cu drumul Banului ce iaste hotar ţării turceşti, pe care moşie ar fi şi un loc foarte bun de a să face vii pă dinsul, pe care altă dată n-au mai fost vii nicidecum.

Iar acum unii din lăcuitorii ţării pohtind ca să-şi facă vii pe acel loc, au mersu la cuviosul chir Mihail, igumenul aceştii sfinte mănăstiri, de au cerut voe cu aşăzămînt ca după ce vor sădi vii, să ştie ce să dea mănăstirii pe an pentru loc. Şi igumenul ştiind obiceiul ţării că cei ce au vii pe pămînturi boereşti şi mănăstireşti, osibit de dijma pămîntului ce dau celui cu moşiia din 20 de vedre de vin, plătescu şi la domnie vinărici cîte 4 bani de vadră, au venit şi au făcut rugăciune la domniia mea cerşind ca să facem milă cu această sfîntă mănăstire, ca după ce să vor face vii pă acel loc al mănăstirii, vinăriciul ce ar fi să să ia pe seama domnească, să-l dăm să-l ia mănăstirea, ca şi mănăstirea să poată lăsa mai pe uşor pe cei ce vor vrea să sădească vii. Şi lăcuitorii ştiindu-şi aşăzămîntul că vor da numai la mănăstire, să vor putea îndemna mai mulţi a sădi vie pe acel loc, de unde şi sfînta mănăstire va avea oareşce folos şi ajutor mai mult decît numai ce ar lua dijma pămîntului din 20 de védre o vadră.

Deci, domnia mea văzînd că această sfîntă mănăstire alt ajutoi şi milă domnească nu are, şi fiind foarte scăpătată şi mai mult pentru evlaviia ce avem către sfîntul mare ierarh Nicolae, n-am trecut cu vedérea rugăciunea mai sus-numitului igumen, ci cu toată inima am binevoit să să ajutoreze şi această sfîntă mănăstire cu oareşce din milile domneşti. Şi socotind domniia mea cum s-ar putea ca să aibă mănăstirea mai mult folos şi cu ce mijloc s-ar îndemna lăcuitori mai mulţi să sădească vii pe acel loc, acest mijloc s-au găsit ca nici lăcuitorii să nu să supere ca alţii ce au vii printr-alte dealuri şi cu otaştină şi cu vinărici şi m-am milostivit domniia mea de-am ertat acel deal de vinăriciul domnesc şi am dat să ia numai sfînta aceasta mănăstire. Şi după cum s-au aşăzat şi lăcuitorii cu igumenul, aşa şi domniia mea am hotărît printr-acest cinstit hrisov al domniei méle să dea la mănăstire din tot vinul ce vor face, zeciuială, din zéce védre de vin o vadră şi bani 30 pentru poclon de nume, iar mai mult nicidecum să nu să supere, nici pentru vinărici, nici pentru otaştină, ci numai această zeciuială să le fie şi pentru vinărici şi pentru otaştină.

Iar vinăricerii domneşti nicidecum la acéle vii ce să vor face pe mai sus-numita moşie a aceştii sfinte mănăstiri să n-aibă a să amesteca

https://biblioteca-digitala.ro

sau a face supărare cît de puţin, ci numai igumenul şi părinţii călugări să ia acest vinărici pă seama sfintei mănăstiri şi niciodată să nu mai adaoge mai mult decît coprinde mai sus, din 10 vedre de vin una şi poclonul de nume bani 30, ca să fie sfintei mănăstiri de întărire şi părinţilor călugări de hrană şi chiverniseală, iar domniei méle şi părinţilor domniei méle vécinică pomenire.

Ci pentru ca să să ţie şi să să păzească această milă pururea nestrămutată, am întărit hrisovul acesta cu sfatul tuturor cinstiţilor şi credincioşilor boiarilor cei mari ai divanului domniei méle: pan Constandin Dudescul vel vornic, pan Costandin Creţulescul vel ban, pan Costandin Brîncoveanu vel spătar, pan Dumitraşco Racoviţă vel logofăt, pan Mihai Can(tacu)zino vel vistier, pan Costandin Cîndescul vel clucer, pan...[1] vel postelnic, pan Matei Cantacuzino vel paharnic, pan...[1] pan Condorat vel stolnic, pan Lascarache Geani vel comis, pan Iordache Caragea vel pitar, pan...[1] Brătăşan vel sluger, şi ispravnic pan Dumitraşco Racoviţă vel logofăt. Şi s-au scris hrisovul acesta într-al doilea an de domnia domniei méle, de Radu logofăt de divan, la leat 1755 iulie 6 dni.

Io Costandin Racoviţă voevod, bojiiu milostiiu gŏspodin
Io Costandin voevoda ⟨m.p.⟩
D⟨umitraş⟩co R⟨acoviţă⟩ vel logofăt procitenomu

Acad. R.P.R., pach. CCCLXXIII, doc. 218
Orig. rom., pecete timbrată.

376

⟨Bucureşti,⟩ 3 august 1755

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, dă carte de încuviinţare paharnicului Chiriţă Doicescul să oblige pe toţi oamenii de pe moşia sa Ciulniţa (Ialomiţa) a-i face cîte şase zile de clacă, a-i da dijma din semănături, a respecta monopolul băuturilor, a-i da cîte doi bani de capră şi cîte trei bani de fiecare stup de albine.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihail Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi lui Chiriţă paharnic Doicescul, să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle pentru toţi oamenii cîţi sînt şăzători pe moşiia lui, Ciuliniţa, sud Ialomiţa, să aibă a clăcui fieştecare om pe an cîte şase zile şi să-şi dea şi dijma den toate semănăturile ce vor avea pe moşie den zéce una şi den fînéţe după obicei, afară numai den grădinile ce vor avea lîngă casă de treaba caselor lor, iar nu de vreo neguţătorie, acéléa să nu fie supărate de dijmă.

Şi nimeni den săteni să n-aibă voe a vende vin sau rachiu pe moşiia lui, făr'de numai vinul şi rachiul paharnicului Chiriţă să să vînză, iar cînd nu va avea el vin, atunci care den săteni va vrea să vînză vin sau rachiu, întîi să meargă să-şi ia voe de la dînsul şi aşa să vînză vin sau rachiu şi să dea de bute cîte taleri unul, iar mai mult nu.

Şi care den săteni vor avea capre şi să vor paşte pe moşie cu iarba şi cu crîngurile, să aibă a da pe an de vită cîte bani doi, pentru

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

că acélea fac multă stricăciune moşiei, şi de matca de stupi cîte bani trei; iar dobitoacele cu care să hrănesc pe moşie, acelea să nu fie supărate de suhat. Intr-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domnii mele. I i(spravnic) saam rece gospodstva mi.

Avgust 3 dni, 1755

Io Costandin Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Ştefan logofăt za divan

Procit vel logofăt

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fond Saint Georges, pach. CCLXXII, dosar 1, doc. 6. Orig. rom. pecete aplicată.

377

(Bucureşti,) 10 noiembrie 1755

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Româneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Titireciul din Vîlcea să oblige pe locuitorii de pe moşia Gorunişul a face cîte şase zile de clacă, a da dijma, a respecta monopolul băuturilor, a da cîte doi bani de capră şi cîte 3 bani de stupul de albine.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihai Cehan Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sii povélenie gospodstva mi, de vreme ce mănăstirea Titireciul ot sud Vîlcea are o moşie ce să chiamă Gorunişul, tot într-acel judeţ, pe care moşie sînt oameni şăzători avîndu şi vii, şi nu vor să clăcuiască zilele cele obicinuite, nici dijma din toate semănăturile ce au arate pe moşia mănăstirii nu vor să-şi dea, ci stau cu înpotrivire. Pentru care dăm domnia mea volnicie printr-această carte a domnii méle cuviosului chir Neofitu, egumenului de la această mănăstire Titireci, ca să apuce pe toţi oamenii ce sintu şăzători pe mai susnumita moşie, ca să-i clăcuiască fieştecare om pe an cîte 6 zile după obicei, şi să-şi dea şi dijma din toate semănăturile ce vor fi avînd arate pe moşia mănăstirii, afară din legumile lor ce au împrejurul casii lor pentru treaba casii lor, iar nu să facă vreo neguţătorie, să n-aibă a-i supăra de dijmă.

Şi vin, rachiu, nimeni să nu fie volnici a vinde fără numai vinul şi rachiul mănăstirii să s(e) vînză, iar cînd mănăstirea sau egumenul nu va avea vin ca să puie să se vînză, atunci care din săteni vor vrea ca să vînză, să meargă întîi să ia voe de la egumenul şi aşa să vînză şi să dea de bute cîte taleri 1.

Să aibă egumenul voie şi pentru cei ce au din săteni capre şi să paşte cu iarba şi cu grîngurile[1] du pă moşia mănăstirii, să le ia de vită cîte bani doi într-un an, iar mai mult nu, de vreme ce acestea fac multă stricăciune şi pagubă din venitul moşii. Iar pentru cai şi boi şi vaci care să hrănesc pe moşie, supărare să nu le facă pentru suhat şi să ia şi de matca de stupi cîte bani trei după obicei.

Iar care din acei săteni nu s-ar supune a face claca şi a-şi da dijma pămîntului după obicei, să meargă egumenul să facă ştire la dumnealor ispravnicii judeţului. Şi dum(neavoastră) ispravnicilor pe unii

[1] Corect : crîngurile.

https://biblioteca-digitala.ro

ca aceiia ce ţi-i [1] va arăta zisul egumen, că nu să supune a face claca şi a da dijma pămîntului, să-i faci [1] să clăcuiască şi să-şi dea şi dijma după obicei, fără de voia lor. Într-alt chip să nu fie că aşa iaste porunca domnii méle. I i(spravnic) sam receh gospodstvo mi.

1755 noemvrie 10 dni

Io Costandin Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

De Toma logofăt după condică

Acad. R.P.R., pach. CCCLXXII, doc. 183.

Orig. rom., pecete aplicată.

378

11 mai 1756 [2]

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, la reclamaţia egumenului, dă carte de încuviinţare mănăstirii Arnota să oblige pe locuitorii din Dobriceni a face 12 zile de clacă sau a da cîte un zlot, a da dijma şi a nu vinde vin fără învoire.

Prea luminate, prea înălţate, mult milostive doamne, să fii măria ta sănătos în luminat scaonul mării tale.

Jeluesc doamne milii şi bunătăţii mării tale, fiindcă au avut sfînta mănăstire Arnota 2 sate cu rumîni cu moşiile lor, iar în domnia mării tale ai făcut măria ta milă de i-ai răscumpărat capetele lor, iar moşia au rămas supt stăpînirea mănăstirii. Acum, luminate doamne, să scoală de nu vor să dea ascultare mănăstirii, nici nu vor să lucreze zilele de clacă cele orînduite, nici dijma du pe fînurile ce cosăsc du pe moşie nu au dat, de sînt 2 ani şi încă şi cîte livezi nu pot ei să le cosască le vînd ei pă bani la alţi oameni streini, zicînd că sînt livezile lor şi vînd ei vin şi rachiu în sat şi vinu mănăstirii şi rachiu stă de nu să vinde, vînzîndu-şi ei al lor şi nu vor să dea du pe acelea nimic mănăstirii, iar mănăstirea iaste păgubaşă de toate părţile. Ci să fie mila mării tale cu luminată carte a mării tale şi cu om domnesc să meargă să apuce pe acei oameni să scoaţă bani du pe dijma fînului de la satul Dobricenii, după cum au scris dijma du pe obiceaiu muntelui, după cum iau alte mănăstiri şi boiarii care au moşii înprejur, că sfînta mănăstire alte venituri n-are dacă s(e) va lipsi şi de acesta. (Şi cum) [3] va fi mila mării tale.

Prea plecat cătră dumnezeu rugători de sănătatea mării tale,

Grigorie, igumenul Arnotei

(Rezoluţie :)

Io Costandin Nicolae voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahscoe.

† Dupe aşăzămîntu ce au fost făcut în anii trecuţi prin hrisov, care s-au întărit acum şi de cătră domnia mea cu divan, să aibă toţi sătenii cîţi vor fi şăzători pe satele du pe moşiile mănăstirii, a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai (cei) ce vor fi casneci şi vrednici de muncă iar hol-

[1] Aşa în text.
[2] Data rezoluţiei.
[3] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

teii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutul primăverii pînă la săvărşitu toamnei, în 9 luni, iar nu tot deodată. Dar cînd mănăstirea nu va avea lucru ca să-i pue să lucreze ci va cere să ia bani de la dînşii, atuncea dupe adaosul ce s-au făcut acum la acel aşăzămîntu, să aibă a da fieştecarele casnec pentru acele zile cîte un zlot pe anu, iar nu mai mult. Şi dijma încă să o dea pe deplin din toate sămănăturile cîte vor avea pe moşie dupe obicei, iar din legumile ce le vor avea pen grădini de treaba caselor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu încă să nu fie volnic nimeni altul a vinde, fără numai totdeauna vinul şi rachiul mănăstirii să s(e) vînză, iar cînd nu va avea mănăstirea de vînzare, atunci care din săteni va vrea să vînză, acela întîiu să meargă să să aşaze cu egumenul, şi luîndu-şi voe aşa să vînză, căci aceasta la voia stăpînului moşii stă, dar de nu va urma vreunul din săteni la toate dupe cum poruncim, dumneata is(pravnice) al judeţului, pe unul ca acela să-l faci să să supue făr' de voia lui. Tolico pisah gospodstvo mi.

Mai 11 dni, 1756

Vtori logofăt să i să facă carte la ispravnic du pe orînduială.

Mai 8 dni

Trecut la condică

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc 122.
Orig. rom., pecete aplicată.

379

(Bucureşti,) 16 iunie 1756

Egumenul de la Arnota reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşiile mănăstirii care s-au răscumpărat de rumînie nu se supun la îndatoriri, ameninţînd pe călugări, iar Constantin Mavrocordat porunceşte ispravnicilor de peste Olt să-i oblige a face claca sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma şi să nu vîndă băuturi fără încuviinţare.

Jalba egumenului de la Arnota.

† Oamenii du pe în satele mănăstirii Arnotei, care fiind rumîni s-au răscumpărat şi moşiile au rămas pe seama mănăstirii :

Nu vor nici zilele céle orînduite a lucra, nice pentru lucru lor cîte un zlot nu vor să dea.

Vin şi rachiu vîndu ei pe la casele lor, iar vinul şi rachiul mănăstirii stă şi nu să vînde.

Umblă pe la metoaşăle mănăstirii cu semeţie şi înjură şi ocărăscu pe călugări cum iaste mai urît.

Pe ţigani unde-i găsescu îi bat şi-i fărîmă zicîndu, călugari şi ţigani să nu vază în ochi, că s-au judecit de rumînie.

(Rezoluţie :)

Io Costandin Nicolae voevod i gospodin.

† Dumneavoastră boieri ispravnici du pe în judeţele dă peste Olt. după jalba ce au dat egumenul de la Arnota, chir Grigorie, printr-acest răvaş să aduceţi pe acei oameni du pă în satele mănăstirii de faţă înaintea dumneavoastră şi să luaţi seama. Şi de va fi aşa precum egumenul

https://biblioteca-digitala.ro

au dat jalbă, să le faceţi certare şi dijma ce le-ar face a da mănăstirii să o împliniţi de la dînşii pînă la una.

Şi pentru claca mănăstirii, au să clăcuiască zilele cele orînduite. au să plătească de casă cîte un zlot pe an, după cum s-au făcut orînduială de la domniia mea.

Şi vin şi rachiu, nimenea din sătenii aceia să nu fie volnic a vinde pen sate fără numai vinul şi rachiul mănăstirii; iar cînd nu va avea mănăstirea vin şi rachiu a vinde, căruia din săteni va da egumenul voe a vinde cu tocmeală ca să-şi dea adetul mănăstirii, acela să vînză, iar fără de voia şi ştirea egumenului, nicedecum.

Iar de vor sta vreunul dintr-aceia împotriva poruncii domnii méle. să le faceţi zapt şi certare ca să să supue poruncii, pe călugări să nu-i ocărască, nice pe ţigani să nu-i bată, că apoi să vor pedepsi foarte rău.

Intr-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle.

Iun(ie) 16 dni, leat 7264 (1756)

Trecut la condică de Gheorghe logofăt

Procit vel logofăt

Vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 113

Orig. rom., pecete aplicată.

380

(Bucureşti,) 30 iunie 1756

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din satele de pe moşiile din Ilfov ale mitropoliei, să presteze, casnicii cîte douăsprezece zile de clacă sau — la cererea stăpînului — să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma şi să respecte monopolul băuturilor.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Nicolaev voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, dupe aşăzămîntul ce s-au fost făcut în anii trecuţi prin hrisovul care s-au întărit acum şi de către domnia mea cu divan, să aibă toţi sătenii cîţi vor fi şăzători prin satele după moşiile sfintei mitropolii ot sud Elhfov, a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutul primăverii pîn' la sfîrşitul toamnei, în 9 luni, iar nu tot deodată. Dar cînd sfînta mitropolie nu va avea de lucru să pue să lucreze şi va cere să ia bani de la dînşii, atuncea, dupe adaosul ce s-au făcut acum la acel aşăzămînt, să aibă a da fieştecarele casnic pentru acele zile cîte un zlot pá an, iar nu mai multu.

Şi dijma încă să o dea deplin din toate sămănăturile cîte vor avea pe moşiile, după obiciaiu, iar din legumile ce le vor avea pen grădini, de treaba caselor lor supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu încă să nu fie volnec nimeni altul a vinde, fără numai totdeauna vinul şi rachiul sfintei mitropolii să să vînză, iar cînd nu va avea sfînta mitropolie de vînzare, atuncea care din săteni va vrea să vînză, acela întîi să meargă să să aşaze cu ispravnicul ce va fi orînduit

https://biblioteca-digitala.ro

de sfinţia sa părintele mitropolitul, acolo la acele moşii, şi luîndu-şi voe aşa să vînză, căci că aceasta la voia stăpînului stă.

Dar de nu va urma vreunul din săteni la toate după cum poruncim, dumneata ispravnice al judeţului, pă unul ca acela să-l faci să să supue fără voia lui. I i(spravnic) saam rece gospodstva mi.

Iun(ie) 30 dni, 1756

Io Costandin Nicolaev voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Trecut în condică

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. I, doc. 14
Orig. rom., pecete aplicată.

381

20 iulie 1756

Insemnare de stringerea dijmei şi celelalte venituri ale moşiei Mircească (Ialomiţa) pe care vel vornicul Constantin Dudescu le dă mănăstirii Sfinţii Apostoli.

Foiţa de moşiia ce să chiamă Mircească, sud Ialomiţa, a dum(nealui) boerului, de dijma ce s-au strînsu într-acest an, anume după cum arată mai jos:

Iul(ie) 20, 1756

15 chile de griu
15 chile de orz
18 pol chile, ciozverţi 2 de porumbu
2 chile de meiu
cinit chile peste tot 50 pol. ciozverţi 2.
20 taleri s-au luat de pe un suhat.
5 taleri s-au luat du pă alt suhat care au fost amestecat cu alte moşii.
4 taleri du pă o stînă.
5 taleri du pă dijma de fin.
cinit taleri 34.
Iost asupra lui unchiiaşi Manii du pă fin, taleri 3.

Aceste bucate care sînt semnate că s-au făcut într-acest timpu şi banii ciţi arată că s-au adunat, s-au dat la mîna arhimandritului pentru sufletile celor ce sînt la această sfîntă mănăstire întru odihnă.

Constandin Dud(escu) vel vornic.

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Apostoli, pach. XIII, doc. 7.
Orig. rom.

382

(Bucureşti,) 6 aprilie 1757

Anaforaua marelui logofăt, aprobată de Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Româneşti, în privinţa obligaţiilor sătenilor de pe moşiile mănăstirii Argeş, în conformitate cu dispoziţiile hotărîrii domneşti.

Ap(rilie) 6 dni.

Viind la judecată, jăluiaşte Nichifor, igumen de la mănăstirea Argeş, de oamenii ce şăd pă moşiile mănăstirii: Flămînzeştii, Moştiştei,

https://biblioteca-digitala.ro

sud Argeş, Domneşti i Corbii sud Muşcel, Futeşti sud Ialomiţa, că nu vor să clăcuiască zilele ce⟨le⟩ orînduite de măria ta, după aşăzămîntul ce s-au lost făcut în anii trecuţi prin hrisov care s-au întărit acum şi de către măriia ta în divan : să aibă toţi sătenii cîţi vor fi şăzători în satele de pe moşiile sfintii mănăstiri a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutul primăverii pînă la sfîrşitul toamnei în 9 luni, iar nu tot deodată. Iar cînd mai sus-numita mănăstire nu va avea lucru ca să pue să lucreze, ci va cere să ia bani de la dînşii, atunci după adaosul ce s-au făcut acum la acest aşăzămînt, să aibă a da fiiştecarele casnicu pentru acele zile cîte un zlot pe an, iar nu mai mult.

Vin şi rachiu încă să nu fie volnic nimeni alt a vinde fără numai totdeauna vinul şi rachiul mănăstirii să să vînză, iar cînd nu va avea mănăstirea dă vînzare, atunci care din săteni va vrea să vînză, acela întîi să meargă să s⟨e⟩ aşaze cu isprăvnicelul ce va fi orînduit acolo la acele moşii şi luîndu-şi voea aşa să vînză, căci că aceasta la voia stăpînului moşii stă.

Dar de nu va urma vreunii din săteni la toate după cum iaste porunca mării tale, dumnealor ispravnicii pă unul ca acela fără voia lui să-l facă să s⟨e⟩ supue. Aceasta scriem.

1757

Să s⟨e⟩ treacă în condică

Vel logofăt

⟨Rezoluţie :⟩

Io Costandin Nicolae voevod i gospodin.

Aşa să să urmeze.

Ap⟨rilie⟩ 10 dni, 1757

După condică Nic⟨olae⟩ logofăt.

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. II, doc. 94.

Orig. rom., pecete aplicată

383

⟨Bucureşti,⟩ 14 mai 1757

Anaforaua marelui logofăt, întărită de domn, privitoare la obligaţiile locuitorilor de pe moşiile schitului Şerbăneşti, de a face claca 12 zile sau de a plăti cîte un zlot pe an, de a da dijma după obicei şi a respecta monopolul schitului asupra băuturilor.

1757 mai 14 dni

Viind la judecată jăluiaşte părintele....[1] epitropul de la schitul Şărbăneştii, de oamenii ce şăd pe toate moşiile schitului că nu vor să clăcuiască zilele céle orînduite de măriia ta şi dijma încă nu vor să dea, dupe aşăzămîntul ce s-au fost făcut în anii trecuţi, prin hrisov, care s-au întărit acum şi de cătră măriia ta cu divan, să aibă toţi sătenii cîţi vor fi şăzători pe moşiile schitului, a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutul primăverii, pînă la sfîrşitul toamnii în 9 luni, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea schitul lucru ca să-i pue să lucreze, ci va cére să ia bani de la dînşii, atunci dupe adaosul ce s-au făcut acum la acest aşăzămînt, să aibă a da fieştecare casnic pentru acele zile, cîte un zlot pe an, iar nu mai mult. Şi dijma încă să o dea pe deplin, din toate semănăturile, cîte vor avea pă moşie după obiceiu, iar din legumile ce vor avea prin grădini de treaba caselor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu încă să nu fie volnic nimini a vinde fără numai totdeauna vinul şi rachiul schitului să să vînză; iar cînd nu va avea de vînzare, atunci care din săteni de va vrea să vînză, acela întîi să meargă să s(e) aşaze cu epitropul şi luîndu-şi voe aşa să vînză, căci că aceasta la voia stăpînului moşii stă.

Dar de nu va urma vreunii din săteni la toate, după cum iaste porunca mării sale lui vodă, dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului pă unul ca acela, fără voia lui să-l facă să să supue.[1]

1757, mai 14 dni

Vel logofăt

(Rezoluţie:)

Io Costandin Nicolae voevod i gospodin.

Aşa să să urmeze. Tolico pisah gospodstvo mi.

Procit vel logofăt

1757, mai 14 dni

Acad. R.P.R., pach. CCCLXXIII, doc. 6.

Orig. rom., pecete aplicată.

384

6 iulie 1757

Mărturie dată de un număr de ţărani de pe moşia Murgii, în pricina de judecată a lui Matei Creţulescu, biv vel serdar, cu moşnenii Grigore, Dragomir şi ceata lor.

In ce chip ştim şi mărturisim pentru moşiia Murgii a dumnealui Matei Creţulescu biv vel sărdar ce are pricină cu Gligorie i Dragomir i Stan i Ghencea ce cer moştenire după cum mai jos ne-am pus numele şi arătăm după cum ştim.

Iulie 6 dni, 1757

Uncheaş Ghinea ot Ghimpaţi, om dă ani 80, uncheaş Marin ot Caciulaţi, om dă ani 70, uncheaş Petre pîrcălab ot tam, om de ani 60, Neacşul pîrcălab din Stoeneşti, moştean din Stoeneşti, om de ani 50, uncheaş Petco ot Porumbreni, om de ani 60, uncheaş Radu ot tam, om de ani 70, uncheaş Stoica ot tam, om de ani 60, uncheaş Albul ot tam, om de ani 60, uncheaş Şărban vătaf dă oi, om de ani 55, Voico brat Zamfir, om de ani 50, uncheaş Stan ot tam, om de ani 60, Zanfir pîrcălab ot tam, om de ani 40, Vasilie ot tam, om dă ani 40.

[1] Texte identice cuprind documentele de la 11 aprilie pentru satele Menedic, Ulmeşti, Valea Părului, Cîmpulungeana, Săruleşti şi Colneşti (Buzău) ale mănăstirii Menedic (Ibidem, Ms. 3699, f. 83v-84) şi din 3 mai acelaşi an, pentru satele Racoviţa şi Cobia (Vlaşca) ale mănăstirii Cobia (Ibidem, pach. CCCLXVI, doc. 47).

https://biblioteca-digitala.ro

Noi, aceşti oameni ce mai sus să arată, ştim şi mărturisim şi înaintea judecăţii şi a lui dumnezeu, cum că noi de cînd sîntem şi ne-am pomenit noi şi pă părinţii noştri, ne-am hrănit tot pă această moşie Murgii, şi nu am pomenit pă Grigore sau pă ceialalţi părtaşi ai lui sau pă părinţii lor, să zică că au parte în moşie sau să ne ia dijmă vreodată, ci tot ne-au dijmuit din neamul dumnealui sărdarului Matei Creţulescu. Şi încă într-o vreme acel Dragomir cetaşu lui Grigorie, hrănindu-să şi el pă această moşie, au dat şi el dijmă, şi în multe rînduri au vîndut dumnealui şi venitu moşii la neguţători, şi aceştea nicidecum nu s-au amestecat, nici s-au pomenit, şi ei au fost şăzători tot pă aici în partea locului. Şi încă în zilele răposatului mării sale Neculae vodă, din întîmplarea vremilor, după ce au pribegit dumnealui postelnic Şărban în ţara ungurească, au dat această moşie dă beilic, sfintei mitropolii şi au stăpînit mitropoliia pînă cînd s-au însurat jupînu doftoru Dumitru de au luat pă sora dumnealui postelnic Şărban şi au luat moşie dă zestre şi au scos-o de supt stăpînirea sfintei mitropolii şi nici atuncea nu s-au sculat părinţii acestora să ceară moştenire.

Şi aşa ştim şi mărturisim, iar pentru mărturiia Renţii ce să face slugă a vorneculuí Bunii, ce zice că după ce au venit postelnic Şărban din pribegie, au hotărît această moşie şi l-ar fi rînduit pă dînsul dijmuitor, iarăşi rea mărturie au dat că nu iaste aşa, ci într-acestaşi chip au cursu pricina aceasta, că avînd dumnealui postelnic Şărban pricină cu jupîn doftorul pentru această moşie, căutînd ca să-i împuţineze din zestrile ce-i dedese, au rînduit măriia sa răposatu Grigore vodă pă Vlad portaru de-au văzut starea moşii şi au dus înscris la măriia sa, după cum ştim că arată şi hrisovul care s-au dat la mîna dumisale jupîn dohtoru Dumitru, iar nu s-au hotărît nicidecum ; nici Renţea slugă vorneculuí Bunii n-au fost, nici Şărban postelnic dijmuitor nu l-au pus, că nu avea nici o treabă cu moşiia, că, cînd au venit postelnicul Şărban din pribegie, moşiia era dată zestre jupînului dohtor. Ci aşa ştim şi mărturisim şi înaintea judecăţii şi a lui dumnezeu.

Drept aceasta, ne-am pus şi degetile noastre mai jos ca să să crează.

Şi am scris eu Preda logofăt dă la Odivoe cu zisa lor.

† Iordache biv vel stolnic

Acad. R.P.R., pach. MCXLII, doc. 66.
Copie rom.

385

⟨Craiova,⟩ 23 iulie 1757

Constantin Brîncoveanu vel ban, face cunoscut egumenului de la Hurez că judecata divanului domnesc a hotărît ca moşia Baia de Fier (Gorj) să rămînă a mănăstirii, iar locuitorii să fie eliberaţi de rumînie, urmînd a face 12 zile de clacă şi a da dijma din produse.

† Cinstite prea cuvioase, stinţiia ta părinte igumen chir Dionisie arhimandrit al sfintii mănăstiri Hurez, dă la milostivul dumnezeu poftim sfinţiei tale sănătate întreagă şi spăsenie sufletească ca să-ţi dăruiască.

https://biblioteca-digitala.ro

Scrisoarea sfinţiei tale ce am primit, am luat. Cele ce ne scrii sfinţia ta am văzut pentru moşia mănăstirii Baia de Hier din sud Gorj. Vechilul sfinţiei tale ce l-ai trimis aici ca să s(e) judece cu rumînii de acolo au eşit la divan înaintea măriei sale lui vodă şi din divan au rămas rumînii aceia dă judecată şi i-au scos afară şi lor le-au făcut carte ca să fie apărat numai dă rumînie, iar cu moşia mănăstirii, treabă nu au, ci să lucréze după vechiul obicéiu dă om cîte zile 12 într-un an şi să-şi de dejma din toate, iar carte măriia sa vodă n-au făcut mănăstirii de judecată după cum are măriia sa acum obiceiu dă nu face cărţi.

Numai dă acum înainte sfinţiia ta să stăpîneşti moşiia de cătră ei cu bună pace, iar pentru rumînii, sfinţia ta să nu-i superi de acum înainte, ci să le dai bună pace. Iar de să vor mai scula ei şi altă dată cu pîră asupra mănăstirii, noi boiarii sîntem tot faţă dă ştim toată pricina. Aceasta, şi fii sfinţia ta sănătos !

A sf(inţiei tale) dă bine voitori,
Constandin Brîncoveanu vel ban.

Iul(ie) 23 dni, 1757

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 46.
Orig. rom.

386

30 septembrie 1757

Dijma moşiei Ciolneşti a mitropoliei Ţării Romîneşti între anii 1754—1757.

† Foaie din cîte bucate de dijmă am strînsu du pă moşiia Ciolneştii, în zilele sf. părintelui mitropolitului Filaret, de la leat 7262 ⟨1754⟩ pîn' acum, sept(embrie) 30, leat 7266 ⟨1757⟩.

† 5 chile de meiu cu ciz(vert) za oca 18, în anul dintîi.
† 3 chile porumbu, tot atunci.
† 2 pol chile de grîu, tot atunci.
† 5 clăi de fîn.
† 2 taleri după suhat de oi.

Anul al doilea leat 7263

† 10 chile de meiu cu ciz(vert) za ocă 18.
† 3 pol chile de porumbu.
† 1 chile de grîu.
† 8 clăi de fîn.
† 2 taleri du pă suhat de oi.

Anul al treilea leat 7264

† 6 chile di mii cu ciz(vert) tot aceia.
† 2 pol chile di grîu.
† 2 taleri du pă suhat di oi.

Anul al patrule leat 7265

† 12 chile de mii cu ciz(vert) tot aceia.
† 6 ciz(verţi) din grîu.
† 5 chile di porumbu.
† 2 taleri du pă suhat de oi.

Cinit chile 51 ciz(verţi) 2
Cinit taleri 8.
Fîn clăi 18.

† Dintr-această sumă arăt ce am dat cu răvăşele :
† 20 chile am dat ciobanilor cu un picitluitu al sf. părintelui mitropolit la leat 7262.
† 1 chile cu un răvaş al părintelui Theodosii arhimandrit, iar la ciobani.
† 3 chile cu un răvaş al lui Procopiiului, iar la ciobani, la leat 7264.

https://biblioteca-digitala.ro

† 4 chile, iar cu un răvaş al lui Procopie la ciobani, tot atunci.
† 4 chile, ipac tot la ciobani iar atunci.
† 21 chile am dat iar la ciobani tot cu răvaşul lui Procopie la leat 7265.
† 2 chile am dat de au făcut doao gropi de bucate.
Cinit dat chile 55.
Aceste chile s-au dat cu ciz-(vert)za ocă 15.
Iost asupra mea chile 7 cu ciz-(vert)za ocă 15. Dintr-aceste chile 7, sînt gărgăricite chile 2 pol.
Cilălalte s-au oprit pentru ziciuială.
† 6 taleri dat la Radu vătaf de au cumpărat suhat di oi cu porunca sf. părintelui mitropolit.
Iost asupra mea taleri 2.
† 5 căi de fîn le-au luat Radu vătaful de lé-au mîncat cu oile sfintei mitropolii.
† 8 căi de fîn lé-au mîncat Dragomir ispravnicu dumnealui stolnicului Gheorghi Sirizli cu vitele dumnealui, iar ghinda ci s-au făcut pe timpi, au mîncat rîmătorii dumnealui stolnicului.
La aceasta am dat eu seamă
popa Neacşul
proin protopop

Μιχαλέστι μουσία εἶναι εἰς τό Τέλορμανι, καί τό Μπλότουρι καί Γγιπάτζι εἰς τόν λογαριασμόν τοῦ Παπάς Σεραφείμ ἰσπραυνίκου ἀπό Τιτέστυ

(Moşia Mihăleşti este în Teleorman, iar Blotori şi Ghimpaţi în socoteala popii Serafim, ispravnicul de la Titeşti.)

Arh. St. Buc., M-rea Bradu, Hanu Grecii şi Codreni, pach. VII, doc. 38.
Orig. rom.

387

6 octombrie 1757

Moşnenii din Budişteni, avînd moşia în coproprietate cu mănăstirea Cotroceni, dau zapis egumenului că se mulţumesc cu două cincimi din dijma ce se va aduna din produse, iar mănăstirea să mai ia şi claca de la locuitorii obligaţi a o face.

†Adecă noi sătenii din satul Budişténi care ne vom iscăli mai jos, dat-am scrisoarea noastră la cinstita mîna sfinţii sale părintelui chiriu chir Neofit, egumenului de la sfînta mănstire Cotrocéni, precum să se ştie că ne-am aşezat cu sfinţia sa dă moşie satului din Budişténi, din ce venit va fi dă bucate, dă fîn, dă bir [1], dă verice legume să vor afla pă moşie în sat în Budişténi, şi dă ghindă, să aibă a să strînge toată dijma la un loc şi din bucatele noastre şi dă la alţi omeni streini care şăd în satu, şi să avem a o strînge la un loc să o părăţăm [1], să ia sfînta mănăstire parte din cinci părţi, trei, şi noi moşténii 2, pă cum ne-a răspunde cărţii noastre.

Aşijdărea şi din cîte case să află aici în sat, afară din opt case ale noastre, să aibă sfinţia sa a luoa clacă de la toate cîte să va mai găsi din cele opt case ale nostre, pentru că aşa ne-am legat noi cu sfinţia sa dă a noastră bună voe.

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

Şi pe care ispravnic va orîndui sfinţia sa, să aibă a da dijma la ispravnicul sfinţii sale, fără nici o pricină partea mănăstirii.

Şi pentru mai adevărata credinţă ne-am pus dégitele mai jos ca să să crează.

Oct⟨ombrie⟩ 6 dni, 1757

Eu diaconul Duminică moştean, eu Pătru Tofănescu.
⟨Urmează alte 7 semnături⟩
Şi am scris eu popa Niţu cu zisa lor.

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. V., doc. 38.
Orig. rom.

388

⟨Bucureşti,⟩ 2 februarie 1759

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile Tintava şi Oreştii (Ilfov) ale biv vtori logofătului Dumitrache, să presteze 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma, să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor, să dea cîte doi bani de capră şi trei bani pentru stupul de albine.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, după aşăzămîntul ce s-au făcut prin testament care iaste întărit, să aibă toţi sătenii cîţi vor fi şăzători în satele du pîn moşiile credincios boiarului domnii méle, Dimitrache biv vtori logofăt, anume Tintava i Oreştii ot sud Ilfov, a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutul primăverii pînă la sfîrşitul toamnei, în 9 luni, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea lucru ca să-i pue să lucreze, ci va cere să ia bani de la dînşii, atunci, după adaosul ce s-au făcut la acel aşăzămînt, să aibă a da fiiştecarele casnic pentru acele zile, cîte un zlot pe an, iar nu mai mult.

Şi dijma încă să o dea pe deplin din toate semănăturile cît vor avea pe moşie, după obicei, iar din legumile ce le vor avea pen grădini de treaba caselor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu încă să nu fie volnici nimeni altul a vinde, fără numai totdeauna vinul şi rachiu lui Dimitrache biv vtori logofăt să s⟨e⟩ vînză, iar cînd nu va avea de vînzare, atunci care din săteni va vrea să vînză, acela întîiu să meargă să s⟨e⟩ aşaze cu isprăvnicelul ce va fi orînduit acolo la acéle moşii şi luîndu-şi voe, aşa să vînză, căci că aceasta la voia stăpînului moşii stă.

Aşijderea şi care din săteni de va avea capre, să dea pe an cîte doi bani de capră, pentru că acelea fac multă pagubă şi stricăciune la moşie. Şi de matca de stup cîte trei bani, iar pentru vitile ce le vor avea de hrana casilor lor, acelea să nu să supere de suhat.

Dar de nu va urma vreunii din săteni la toate după cum poruncim mai sus, dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, pe unul ca acela

https://biblioteca-digitala.ro

fără voia lui să-l faceţi să să supue. Intr-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

Fev⟨ruarie⟩ 2 dni, 1759

Io Scarlat Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin.

Procit vel logofăt

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fond St. Georges, pach. CCCXVIII, dosar 1, doc. 208.

Orig. rom., pecete aplicată.

389

⟨Bucureşti,⟩ 25 mai 1759

Filaret, mitropolitul Ţării Romîneşti, împuterniceşte pe Serafim, egumenul schitului Dideşti, să ridice şi să aducă la mitropolie pe ţiganii de la schitul Gîlmele, iar în caz de împotrivire, ispravnicul de Olt să-i dea în ajutor „beşlii! sau slujitori".

Filaret, milostiiu bojiiu arh⟨episcop⟩ i mitropolit Ungrovlahiei. † Dat-am cartea smereniei noastre de volnicie, cuviosului popei chir Serafim, egumen ot schitul Dideştii, să fie volnic cu cartea noastră, să rădice pă toţi ţiganii noştri ce sînt şăzători la schitul Gîlméele împreună cu ţigancele lor i cu copiii lor şi cu toate bucatele i dobitoacele lor, şi să-i aducă aice la sfînta mitropolie să lucréze, de vréme că acolo alte lucrări noao ⟨nu sînt⟩, fiindcă noi lucrăm viile cu bani. Aşijderea şi viile lor le-am dat asupra popei Serafim, să fie în seamă să le lucréze şi să le ia venitul să-l trimiţă aici la mitropolie, şi noi pă dînşii îi vom chivernisi de îmbrăcăminte şi de mîncare ca pe nişte robi.

Aşijderea vă poruncim şi voao tuturor ţiganilor de acolo, să căutaţi să vă rădicaţi cu toţii să veniţi aici de bunăvoia voastră, să nu vă puneţi împotrivire cu vreo semeţie de cinevaşi, căci noi n-am vrut să trimitem oameni domneşti, armăşăi, să vă rădice şi să vă aducă aici, căci ne-au fost milă de sărăcia voastră să nu vă prade cu treapede şi cu cheltuieli. Iar neviind de bunăvoia voastră, atunci vom trimite armăşăi de vă va aduce făr'de voe. Şi pohtim pe dumneata arhon ispravnice den sud Olt şi-ţi trimitem molitvă şi blagoslovenie de va veni acest ieromonah să supere pe dumneata pentru acéle cioară ce nu vor vrea să vie de bună voia lor, să-i dai dumneata mînă de ajutor cu niscareva beşlii sau slujitori pînă să-i rădice de acolo, să-i aducă la mitropolie şi treapădul lor şi-l vor lua de la dînşii, şi foarte vom mulţumi dumitale. Şi egumenul Serafim de nimeni opreală să n-aibă. Aceasta scriem.

Mai 25 dni, leat 7267 ⟨1759⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCCXLII, doc. 11.

Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 18 ianuarie 1760

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşia Găgeni (Saac) a marelui logofăt Constantin Brîncoveanu să presteze 12 zile de clacă pe an sau, la cererea stăpînului, să dea cîte un zlot, să dea dijma şi să respecte monopolul băuturilor.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, dupe aşăzămîntul ce s-au făcut prin testament, care iaste întrărit, să aibă toţi sătenii i menzilgii cîţi vor fi şăzători în satul du pe moşiia dumnealui cinstit şi credincios boiariul domnii méle, Costandin Brîncoveanu vel logofăt, ce să chiamă Găgeni, sud Saac, a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu se supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutul primăverii pînă la sfîrşitul toamnii în 9 luni, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea dumnealui vel logofăt, lucru ca să-i pue să lucreze, ci va cere ca să ia bani de la dînşii, atunci dupe adaosul ce s-au făcut la acel aşezămînt, să aibă a da fieştecare casnic pentru acele zile cîte un zlot pe an, iar nu mai mult.

Şi dijma încă să şi-o dea pe deplin din toate sămănăturile cîte vor avea pe moşie, dupe obiceiu, iar din legumele ce le vor avea prin grădini de treaba caselor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu să nu fie volnic nimeni a vinde, fără numai totdeauna mai întîiu vinul şi rachiul dumnealui vel logofăt să să vînză, dupe cum au ei aşăzămînt cu dumnealui prin cartea prea iubit fratele domniei mele, Matei Ghica voevod; iar cînd nu va avea de vînzare, atuncea care din săteni sau menzilgii va vrea să vînză, întîiu să meargă să să aşaze cu isprăvnicelul ce-l va fi avînd orînduit dumnealui vel logofăt acolo la această moşie şi luîndu-şi voe aşa să vînză, căci că aceasta la voia stăpînului moşii stă.

Dar de nu vor urma vreunii din cei ce vor şădea pe această moşie la toate dupe cum poruncim mai sus, dumneavoastră ispravnici ai judeţului pe unul ca acela şi făr'de voia lui să-l faceţi să să supue, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi[1].

Ghen⟨arie⟩ 18 dni, 1760

Io Scarlat Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodar.

Procit vel vistier

Dupe condică. Treti logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLVII, doc. 44.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Un document cu conţinut asemănător, emis de acelaşi domn, cu data de 9 decembrie 1758, ibidem, pach. CCCLVII, doc. 43.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 20 ianuarie 1761

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din satele de pe moşia Valea Mare a schitului Nămăeşti să presteze cîte 12 zile de clacă sau, la cererea stăpînuiui, să dea cîte un zlot, să dea dijma, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să dea cîte doi bani de capră şi cîte trei bani de fiecare stup de albine.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie poveleniiu gospodstva mi, după aşăzămîntul ce s-au făcut prin testament, care este întărit, să aibă toţi sătenii cîţi vor fi şăzători în satele du pe moşiia Valea Mare sud Muşcel, a schitului, a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutul primăverii pînă la sfîrşitul toamnii în 9 luni, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea schitul lucru ca să pue să lucreze, ci va cere ca să ia bani de la dînşii, atunci după adaosul ce s-au făcut la acel aşăzămînt, să aibă a da fieştecarele casnec pentru acele zile cîte un zlot pe an, iar nu mai mult.

Şi dijma încă să o dea pe deplin din toate semănăturile cîte vor avea pe moşie dupe obiceiu, Iar din legumile ce vor avea prin grădini de treaba caselor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu să nu fie nimeni volnic a vinde fără de numai totdeauna vinul şi rachiul schitului să să vînză. Iar cînd nu va avea de vînzare, atunci care din săteni va vrea să vînză, întîiu să meargă să să aşaze cu isprăvnicelul ce-l va fi avînd orînduit acolo la această moşie şi luîndu-şi voie, aşa să vînză. Căci că aceasta l(a)[1] voia stapînului moşii stă.

Aşijderea să aibă a lua şi de capră cîte bani do(i p)e[1] an, şi de matca de stup cîte bani trei.

Iar pentru vitele ce vor avea pentru treaba caselor lor, de suhat să nu să supere.

Aşijderea şi care moşie va ajunge în baltă, să ia zeciuială de la cei ce vînează, din zece peşti un peşte, sau den zece bani un ban, după obiceiu.

Dar de nu vor urma vreunii din cei ce vor şădea pe această moşie, la toate după cum poruncim mai sus, dumneavoastră isprav(nici) al[2] judeţului, pe unul ca acela făr' de voia lui să-l faceţi să să supue, că aşa este porunca domnii mele. I i(spravnic) sam rece gospodstva mi.

Ghenar 20[3] dni, 1761

Io Scarlat Grigorie Ghica voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Vtori logofăt

După condică.

Arh. St. Buc., Schitul Nămăeşti, pach. II, doc. 33.

Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Doc rupt.

[2] Aşa în text.

[3] Doc. rupt, s-a indicat ziua după verso.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 5 martie 1761

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile schitului Văleni (Saac), metoh al mănăstirii Cotroceni, să presteze cîte 12 zile de clacă ori să dea în bani cîte un zlot, să dea dijma, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să dea din zece peşti, unul, să plătească doi bani de capră şi trei bani de stup.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, dupe aşăzămîntul ce s-au făcut prin testament care iaste întărit, să aibă toţi sătenii cîţi vor fi şăzători în satele du pe toate moşiile schitului Văleni ot sud Saac ce iaste metoh al mănăstirii Cotrocenilor, a clăcui pe an cîte doasprezece zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, de la începutu primăverii pînă la sfîrşitul toamnii în 9 luni, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea mănăstirea lucru ca să-i pue să lucreze, ci va cere să ia bani de la dînşii, atunci, dupe adaosul ce s-au făcut la acel aşezămînt, să aibă a da fieştecarele casnic pentru acele zile cîte un zlot pe an, iar nu mai mult.

Şi dijma încă să o dea pe deplin din toate semănăturile cîte vor avea pe moşie, dupe obicei, iar din legumile ce le vor avea pen grădini de treaba caselor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu încă să nu fie volnic nimeni altul a vinde fără numai totdeauna vinul şi rachiul schitului să să vînză, iar cînd nu va avea de vînzare, atunci care din săteni va vrea să vînză, întîiiu să meargă să să aşeze cu isprăvnicelul ce va fi orînduit acolo la acele moşii şi luîndu-şi voe aşa să vînză, căci că aceasta la voia stăpînului moşii stă.

Aşijderea şi care moşie va ajunge în baltă, să aibă a lua de la cei ce vinează peşte, din zece peşti un peşte sau din zece bani un ban, după obicéiu.

Şi care din săteni va avea capre, să dea pe an de capră cîte doi bani şi de matca de stup cîte trei bani, iar pentru vitele ce vor avea de hrana caselor lor, acelea să nu să supere de suhat. Dar de nu va urma vreunii din săteni la toate dupe cum porunoim mai sus, dumneavoastră ispravnici ai judeţului, pe unii ca aceia făr' de voia lor să-i faceţi să să supue, că aşa iaste porunca domnii méle. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi [1].

1761 mart 5 dni

Io Scarlat Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Dupe condică.

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XLVII, doc. 1.

Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Text identic în documentul de la 30 aprilie acelaşi an pentru satele Dobriceni, Bogdăneşti, Măceşu cel Mare, Florei şi Grădiştea ale mănăstirii Arnota (Ibidem, M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 125).

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Craiova,⟩ 17 martie 1761

Caimacamii scaunului Craiovei judecă reclamaţia biv vel medelnicerului Fota Vlădoianu înpotriva locuitorilor de pe moşia lui, Predeştii, care i-au tăiat pădurea şi au fasonat opt sute de stîlpi, pe care i-au vîndut în Craiova şi i-au ars conacul din silişte, hotărînd să fie despăgubit de sumele pretinse.

Noi caimacamii scaunului Craiovei.

† Dumnealui Fota Vlădoianu biv vel medelnicer au tras la judecată înaintea noastră pă oamenii de la Predeşti carii şed pă moşiia dumnealui, Predeştii, zicînd cum că acei săteni au luat bani du pă la neguţătorii de aici din Craiova, pă stoboru de curte şi i-au făcut acei stobori pă moşia dumisale mai mult decît 800 de stobori, necerînd nici un feliu de voe ca de la un stăpîn al moşii, şi i-ar fi stricat pădurea foarte rău unde au fost temeiul pădurei şi cerea să aibă dreptate ca să i să împlinească paguba.

Întrebîndu-să sătenii de la Predeşti, alt n-au avut ce să zică, fără cît au răspunsu cum că nu au făcut atîta sumă de stobori cît zice dumnealui medelnicer Fota, ci mai puţini. Şi zicea că au socotit că vor fi slobozi în pădure fiind săteni.

Care zisăle lor, s-au văzut că sînt fără cale, că măcar de sînt şi săteni, la alte lémne de lucru şi de foc, sînt săteni slobozi. Iar atîta stobor cu sutele şi cu miia, care să fac în temeiul pădurei, unde iaste pădurea cea mai bună, cu ghindă, nu sînt slobozi a tăia pădurea fără ştirea stăpînului moşii, că iaste de mare pagubă şi stricăciune. Şi fiind vina sătenilor cît pentru greşala lor li s-au ertat, iar pentru stoborii ce i-au făcut ei pă la neguţători, ca pă cîţi stobori va adevăra dumnealui medelnicer Fota că au făcut sătenii în pădurea dumnealui, să împlinească sătenii zăciuiala, nu cu stobor, ci cu bani, după preţul ce vor fi vîndut ei stoborii.

Aşijderea au mai avut judecată dumnealui medelnicer Fota, tot cu sătenii de la Predeşti pentru o casă mare în care au fost 3 casă şi o cămară ce au fost făcut-o dumnealui pă moşiia Predeştii în silişte, arătînd că au cheltuit cu acéle case, taleri 40 bani gata, numai cu meşteri, şi sătenii ce şed pă moşie s-ar fi pus de au fărîmat casa şi au arsu lémnele de tot şi cerea ca şi pentru aceasta iarăşi să aibă dreptate.

Împotriva aceştii pricini, nici sătenii n-au putut tăgădui, ci însuşi ei au spus că s-au arsu. Numai zicea că rămîind singuri fără om de a o păzi, s-au fărîmat şi au ars-o cine cum au vrut, şi cum că ar fi lucrat şi sătenii la acéle casă, şi n-ar fi cheltuit dumnealui medelnicer Fota atîţea bani cît zice, iar dumnealui medelnicer Fota, în frica lui dumnezeu au adevărat că au cheltuit aceşti bani.

Deci, de vréme ce dumnealui medelnicer i-au avut pă dînşii săteni, carii trebuia să apere şi să păzească lucrurile stăpînului moşii ce era făcut cu cheltuială, iar nu însuşi ei să le prăpădească, şi mai vîrtos, adeverindu-ne cu sufletul dumisale că au cheltuit aceşti bani iarăşi hotărîm

https://biblioteca-digitala.ro

să le plătească sătenii cu acei taleri 40, şi mai multă pricină la mijloc să nu fie. Aceasta.

Mart 17 dni, 1761

Τεόφιλος Καμν..., Petrachi, R. Socoteanu, biv vel şătrar

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fond Kogălniceanu, pach. XC, dosar 1, doc. 63.
Orig. rom.

394

(Bucureşti,) 11 mai 1761

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Vîlcea să cerceteze reclamaţia egumenului de la Arnota împotriva locuitorilor de la Dobriceni şi să-i oblige a-şi da dijma finului.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, dumitale ispravnice ot sud Vîlcea. Îţi facem în ştire că la domnia mea jălui igumenul de la mánăstirea Arnota pentru sătenii de la Dobriceni ce sînt şăzători pe moşiia mănăstirii, că de doi ani nici clacă au făcut mănăstirii, nici dijmă şi-au dat, nici dijmă de fin nu vor să şi-o plătească dupe obicéiu, ci lasă cîte o copiţă peste cîmp pe care iar vitele lor le mănîncă, dupe cum mai pe larg vei înţelege din răvaşul de jalbă.

Ci dar, dumneata să trimiţi să-i aducă faţă şi luînd seama de va fi ceva dă înplinit cu carte de judecată să înplineşti, şi de acum înainte să-i faci să s(e) supue, şi dijma să-şi dea şi claca să o facă pe deplin după cum să coprindă în ceialaltă carte a domnii méle. Aşijderea şi pentru dijma de fin, încă să le faci un aşăzămînt ca să rămîe şi igumenul odihnit să nu ni s(e) mai jăluiască. Tolico pisah gospodstvo mi.

1761, mai 11 dni

Io Scarlat Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 124.
Orig. rom., pecete aplicată.

395

(Bucureşti,) 20 noiembrie 1761

Constantin Mavrocordat, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire lui Sima arnăutul să păzească pădurea schitului Banu de pe moşia Maxin, oprind pe oricine a mai tăia lemne fără voia egumenului.

I.

Izvod din condică. Noem(vrie) 20 dni, 1761

Omului pre carele îl va orîndui egumenul mănăstirii Banului, pe Sima arnăut, ca să aibă volnicie printr-această carte a domnii mele să păzească pădurea ce o are pe moşiia mănăstirii Maxini de către toţi sătenii de acolo şi de către alţi împrejureni, nimeni să nu fie volnic făr' de ştirea şi făr' de voia numitului egumen ce s-au zis mai sus a tăia

https://biblioteca-digitala.ro

măcar un lemn. Iar cînd vreunii din săteni va avea trebuinţă de a tăia cevaşi din pădure, întîiu să meargă să ia voe de la egumenul Theoclit şi aşa să tae. Iar făr' de a nu-şi lua voe, nicidecum, nimeni să nu îndrăznească a tăia măcar orice.

Poruncim, dar, domniia mea şi voao celor ce veţi fi şăzători acolea prinprejurul acei păduri sau măcar şi mai departe, văzînd porunca aceasta a domnii méle, toţi să vă feriţi de mai sus-numita pădure; nimeni să nu fie volnic a tăia măcar un lemn făr' de ştirea egumenului Ban(ului), că oricarele s-ar îndrăzni păste porunca domnii méle a tăia din pădure cevaşi, să ştie că am dat voe mai sus-numitului om ca pe unul ca acela să-l ia şi să-l aducă la ispravnicul judeţului şi dumneata ispravnice să-i faci certare ca unui nesupus, ca să să înveţe şi alţii de a mai tăia păduri. Intr-alt chip să nu fie, că aşa iaste porunca domniei méle. I i(spravnic) sam rece gospodstva mi.

II

Tacrirul părintelui igumen ot mănăstirea Banul sud Buzău.

Sfînta mănăstire are pădure ţinută pă moşiia Macsimu din sud Buzău. Sătenii după acea moşie, cît şi alţi împrejuraşi, tae acea pădure. Să roagă cu porunca mării tale să să apere.

Vtori logofăt

(Rezoluţie:)

Io Costandin Nicolae voevod i gospodin

† Cu straşnică hotărîre poruncim domniia mea, aşa să se urmeze.

Noem(vrie) 20 dni, 1761

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Banu, pach. XI, doc. 43.
Orig. rom., pecete aplicată.

396

(Craiova,) 16 decembrie 1762

Caimacamul Craiovei porunceşte locuitorilor din satele Dobriceni şi Bogdăneşti să presteze mănăstirii Arnota 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot şi dijma din toate produsele.

Ant(ioh) Caragea biv vel postelnic, caimacamu Craiovei.

† Voao tuturora sătenilor ce vă aflaţi şăzători la satu Dobriceni i la satu Bogdăneşti ot sud Vîlcea pe moşiia sfintei mănăstiri Arnota. Cu aceasta vă facem în ştire că aicea la divan ne-au dat jalbă cuviosul părintele Stefan egumenul sfintei mănăstiri, cum că voi nu veţi ca să clăcuiţi cele 12 zile de lucru după obicei, nici zlotu de vatră nu veţi ca să daţi. Aşijderea şi pentru dijma de fîn i din pomi, încă nu veţi ca să vă daţi zeciuiala.

Ci iată că vă poruncim să căutaţi să vă supuneţi ca ori să lucraţi cele 12 zile dupe obicei şi dupe cum iaste luminată porunca mării sale lui vodă, sau să daţi zlotu de casă. Aşijderea şi pentru dijma de fîn încă să căutaţi să o plătiţi cu bani după obicei, şi după cum vă va ajunge dreptatea. Şi pentru poamele voastre ce veţi face pe moşie care

https://biblioteca-digitala.ro

le veţi face rachiu, să-i (da)ţi[1] (di)n[1] 10 ocă una, iar care le veţi usca să-i daţi din 10 oca de poame iar una, iar nu dupe cum lăsaţi voi din 10 pomi un pom să-l culeagă egumenu.

Ci într-acestaşi chip să urmaţi, că neurmînd dupe cum vă poruncim, vom trimite cu treapăd de vă va aduce aicea şi veţi înplini fără voie şi veţi lua şi certare. Aceasta.

Dic(hemvrie) 16 dni, 1762

Ant(ioh) Caragea biv vel postelnic. B. biv vel stolnic
R. . . . .[2] şat(rar)

Trecut (în) condică Treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 130.
Orig. rom.

397

(Craiova,) 16 ianuarie 1763

Caimacamul Craiovei judecă reclamaţia egumenului de la Polovraci împotriva unor săteni de pe moşia mănăstirii, care se împotrivesc a da dijmă şi a face clacă, arătînd acte că sînt slobozi, şi dă dreptate egumenului.

Ant(ioh) Caragea biv vel postelnic, caimacam Craiovii.

† Părintele Mihail, egumenul sfintei mănăstiri Poluvraciul ot sud Gorj, au tras la judecată înaintea noastră pe Barbul Mănesăscu i pe popa Dumitru Popesăscu şi pe Andrei sîn Stoicăi, cu fraţii şi verii lor săteni din Poluvraci ot tam, ce sînt şezători pe moşiia sfintei mănăstiri Poluvraciul, zicînd egumenul că aceşti oameni fiind şi de mai de'nainte vréme şi acuma împotrivitori sfintei mănăstiri, sînt 3 ani de cînd cu sămeţie şi cu nesupunerea lor nu vor să-şi dea dijma ce li să face, nici vor să lucréză zilele cele obicinuite, precum iaste luminată porunca mării sale lui vodă, şi ceria să aibă dreptate

Din ce pricină nu să supun a-i da dijma şi a lucra după hrisoavele domneşti şi dupe zapisul lor ce au dat la sfînta mănăstire Hurezul şi la sfînta mănăstire Poluvraciul, fiind Poluvraciul închinat la Hurez, întrebîndu-să numiţii săteni ce au a răspunde şi de ce nu să supun să lucréză şi să-şi dea dijma pămîntului deplin ca nişte săteni, după obiceiul pămîntului şi al ţării şi dupe porunca domnească, ei au arătat o carte a unui Dionisie ce au fost mai'nainte egumen la Poluvraci, de la anu...[3] în care scriia că la judecăţile ce au avut ei cu mănăstirea s-au găsit că nu sînt rumîni mănăstirii, ci sînt oameni slobozi, săteni fără moşie şi apărea într-acea carte ca dijmă să nu dea, numai să lucréză la sfînta mănăstire ca şi alţi săteni şi cu aceia să ţin a nu lucra.

Împotriva acii cărţii a lui Dionisie proigumen, ne-au arătat părintele Mihailă egumen polovrăcianu, zapisul moşilor lor şi a părinţilor lor săteni de mai sus-numiţi de la ghenarie 13 dni, 7223, ce scrie la mîna părintelui Ioan arhimandrit egumen hurezanu şi la tot soborul sfintei mănăstiri ca să-şi dea obicinuita dijmă a pămîntului la sfînta mănăstire Poluvraci şi să asculte la toate lucrurile ca şi alţii, iar de rumînie sînt slobozi.

[1] Doc. rupt.
[2] Indescifrabil.
[3] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

Osăbit de aceiia, ne-au mai arătat egumenul polovrăgeanu un hrisov al mării sale răposatului Ştefan vodă Cantacuzino tot de la acel an 7223, mai 10 dni, cu care întăreşte sfintei mănăstiri să-şi stăpînească moşia Poluvraci cu bună pace de către toţi oamenii de acolo din hotar pînă în hotar, fiind dată sfintei mănăstiri din neamul boiarilor Pîrîeni, ctitorii sfintei mănăstiri, pe cum arată hrisovul şi tot neamul acestor oameni să-şi dea la mănăstire obicinuita dijmă şi să lucréză ca şi alţi săteni.

Şi în vrémea nemţilor, fiindcă atuncea lucra de om cîte o zi pe săptămînă şi dijmă nu da, cu această pricină sta sătenii împotrivă de nu vrea să-şi dea dijma şi de 3 ani încoace, zice egumenu, că fiind unii dintr-înşii zorbagii şi avînd la dînşii nişte izvoade cu nume de cărţi, neiscălite de nimini, nu vor să lucréză şi să-şi dea dijma, care izvoade le-au arătat egumenu în divan şi văzîndu-le noi că sînt nişte izvoade făcute prin meşteşuguri, neiscălite şi neîncredinţate de nimini, nu s-au ţinut în samă.

Deci fiind toate pricinile după cum arată mai sus, s-au văzut că aceşti săteni din Poluvraci umblă rău şi fără cale cu nădejdea izvoadelor celor mincinoasă şi cu nădejdea cărţii lui Dionisie egumenu, cînd s-au curăţit ei de supt prepusul rumîniei. Pentru că peste zapisul lor de legătură şi peste hrisovul mării sale răposatului Ştefan vodă şi fără ştirea egumenului hurezanu unde iaste Poluvraciul închinat, n-au avut egumenu poluvracianu voe şi putere să dea sătenilor acea carte a nu da dijmă, căci numai cei ce sînt moşneni nu dau dijmă şi nu lucrează, iar cei ce sînt moşneni fără moşie, aceia toţi lucrează şi dau dijmă ; care acea carte fiind făcută fără orînduială şi cu greşală, nu s-au ţinut în samă.

• Ci după dreptatea ce s-au cunoscut, hotărîm ca sfînta mănăstire Poluvraciul i părintele Mihail igumenu şi tot soboru sfintei mănăstiri să aibă a ţinea şi a stăpîni tot hotaru moşii Poluvraci din hotar pîn' în hotar, precum scrie în hrisoave, cu bună pace de către numiţii săteni şi de către tot neamul lor şi sătenii să aibă a-şi da dijma din toate bucatele şi să lucrează fieştecarele casnic cîte 12 zile pe an, după cum iaste luminată porunca mării sale lui vodă, iar care nu vor lucra zilele de lucru să dea omu casnic cîte un zlot, precum dau şi alte sate, pentru că aşa au găsit că iaste cu cale şi cu dreptate.

Ghen⟨arie⟩ 16 dni. 1763

N. Caragea biv vel postelnic, B. Găn⟨es⟩cul biv vel stolnic
Trecut în condică — Treti logofăt

Arh. St. Buc,. Schitul Polovraci, pach. I, doc. 17.
Orig. rom.

398

⟨Craiova,⟩ 17 ianuarie 1763

Caimacamul scaunului Craiovei porunceşte judecătorilor de la Gorj să meargă la mănăstirea Polovraci şi să cerceteze amănunţit pagubele aduse de săteni prin tăierea pădurii şi nesupunerea la dijmă şi la lucru, spre a se stabili despăgubirile ce se cuvin.

Ant⟨ioh⟩ Caragea biv vel postelnic, caimacamu Craiovii.

† Dumneata, Andronic biv vtori armaş, i dumneata, postelnic Foto Bălăcescule, jud⟨ecători⟩ de la sud Gorj, vă facem dumneavoastră în

https://biblioteca-digitala.ro

ştire că aicea înaintea noastră au avut multe pricini de judecată părintele Mihail egumenu polovrăceanu cu sătenii ce şed pe moşiia sfintei mănăstiri Polovracii, atîta pentru dijma moşii i pentru lucru oamenilor, cît şi pentru tăiatu braniştii, arătîndu-ne egumenu că unii din săteni prin sămeţiia lor, nici au dat dijmă, nici că au lucrat. Şi care n-au lucrat, n-au dat zlotu de casă dupe cum iaste luminată porunca mării sale lui vodă, iar la tăiatu şi stricăciunea braniştii au dat toţi sătenii, unii de faţă, alţii pe ascunsu, jaf, de au tăiat multă sumă de pădure de şi-au făcut casă, bordie şi cele ce le-au trebuit fără ştirea egumenului, făcînd mare pagubă sfintei mănăstiri. Care branişte au fost tot oprită şi apărată din zilele veichilor domni, iar acuma di la o vréme, pin obrăzniciia sătenilor au dat jaf braniştii.

Şi tăgăduind sătenii la zisăle egumenului şi de tăiatu braniştii şi de dijmă i de lucru, şi neputîndu-să acest fel de pricini îndrepta de aicea, pînă nu să va cerceta la faţa locului, unde sînt toţi oamenii de faţă, să să vază şi stricăciunea pădurii şi răspunsurile celor ce sînt supt bănuială că au făcut paguba, pentru aceia; fiindcă dumneavoastră sînteţi judecători acolo la acel judeţ, iată că i-am orînduit la dumneavoastră. Ci la sorocul ce-şi vor pune, să mergeţi singuri dumneavoastră acolo la sfînta mănăstire unde să fie egumenu i călugării cu toţi sătenii de faţă, să luaţi sama foarte pe amăruntu şi atît pentru dijmă i pentru lucru, să dovediţi pă fieştecare care va fi dat dijma deplin şi va fi lucrat 12 zile, sau va fi dat de casă un zlot pentru lucru, pe aceia să-i arătaţi cu o foae osăbit că s-au plătit, iar care nu-şi vor fi dat dijma şi nu vor fi lucrat, să arătaţi iar osăbit şi să împlinească acuma dijma. Şi pentru zilele de lucru să dea de casă cîte un zlot, dupe cum iaste luminată porunca mării sale lui vodă dupre cum veţi vedea toată hotărîrea din cartea noastră de judecată.

Aşijderea şi pentru tăiatu braniştii, iar să cercetaţi, să adevăraţi stricăciunea şi pe fieştеare om cîţi copaci au tăiatu, atîta săteni, cît şi cei striini, şi cu ştirea egumenului sau fără ştirea egumenului, şi osăbit, din ce lemne va fi hărăzit egumenu altora, şi s-au tăiat pentru lucru mănăstirii i ce au tăiat ţiganii mănăstirii, măcar că mai iaste o sămnare ce au făcut un logofeţăl al nostru pentru stricăciunea pădurii, dar răspunzînd sătenii, cum că aceea foae iaste făcută cu greşală şi cu încărcătură, au rămas jos ; care şi acea foae v-am trimis-o.

Dar dumneavoastră acuma de iznoavă să cercetaţi toate pe amăruntul şi nici să ţineţi cu egumenu nici cu sătenii, ci în frica lui dumnezeu cum veţi găsi cu dreptu să daţi înscris să aducă la noi să vedem, şi de vom cunoaşte că aţi urmat cu dreptate, vom întări şi noi şi vom orîndui să să împlinească toată paguba ce va fi a sfintei mănăstiri.

Ci într-acest chip, dumneavoastră să urmaţi.

Ghen(arie) 17 dni, 1763

N. Caragea biv vel postelnic, B. biv vel stolnic

Treti logofăt

T(re)c(ut) în cond(ică)

(Pe verso :) Antioh Caragea, cartea dumnealui vel ban : Polovragi.

Arh. St. Buc., Schitul Polovraci, pach. XV, doc. 24.

Orig rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 6 iunie 1763

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Româneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Argeş să aducă oameni străini din „Ţara ungurească" pe moşia Suhaşul, care se vor înscrie ca ruptaşi la visterie.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Mihai Gehan Racoviţă voievod i gospodin. Davat gospodstvo mi, de vreme că la domniia mea au dat jalbă cuviosul egumen al sfintei mănăstiri Argeş chir Nichifor, cum că avînd sfînta mănăstire o moşie dincolo de apa Oltului în sud Vîlcea, ce să cheamă Suhaşul, din sus de oraşul Vel Ocnă, au fost sat mare cu mulţi oameni pe acea moşie, dar fiindcă la dăjdii au fost amestecaţi cu oraşul Vel Ocnă, din multele încărcături şi mîncături ce li să făcea de judeţii oraşului nemaiputînd suferi s-au răsipit de au rămas numai trei oameni. Deci cerînd de la domniia mea carte ca să-şi strîngă oameni streini din ţara ungurească să-i aşaze pe acea moşie Suhaşul să nu fie pustie, i-am dat domniia mea această carte a domnii mele prin care să aibă voe a chema şi a aduce oameni streini din ţara ungurească cîţi va putea de mulţi, să-i aşaze pe acea mai sus-numită moşie. Şi după ce îi va aşăza să-i ducă la ispravnicul judeţului ca să-i cerceteze, şi de vor fi cu adevărat streini din ţara ungurească, şi făcînd foae de numele cu porecla lor şi cu chipurile lor, iscălită de ispravnicul judeţului, să trimiţi pe doi ori trei dintru dînşii cu acea foae aici, ca să li să dea bir de la visteriia domnii mele după puterea lor, ca să fie osebiţi, plătindu-şi dreptul lor după cum să vor aşăza, iar cu oroşanii de la Vel Ocnă întru nimic amestec să nu aibă.

Drept care, poruncim domniia mea dumitale ispravnice al judeţului să-i aperi de cătră orăşani şi oricare judeţ să va mai atinge de ei, să va pedepsi de cătră domniia mea. I i⟨spravnic⟩ saam rece gospodstva mi.

1763, iunie 6 dni

Io Costandin Mihai Racoviţă voievod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vistier.

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. XXVII, doc. 21.
Orig. rom., pecete aplicată.

400

5 septembrie 1763[1]

Iordache postelnicul cere domnitorului să hotărască în pricina cu Ianache Mavrodin care i-a ridicat oamenii din satul Lăcenii de pe moşia sa, şi i-a dus pe moşia lui, iar în urmă locuitorii s-au întors la siliştea veche.

Prea înălţate doamne,

Jăluiesc, doamne, mării tale, pentru Ianache Mavrodin, că sînt acum patru ani de cînd era tatu-său slugerul Mavrodin ispravnic la sud Teleorman, s-au pus de au rădicat satul Lăcénii du pă moşia noastră şi l-au

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

dus pe moșia dumnealui, care și pînă astăzi se numesc oamenii, tot satul Lăcénii.

Acum, ei de bună voia lor au venit cu toții de au dat jalbă mării tale și la dumnealui vel vistiernic, trăgîndu-se să se mute iarăși la seliștea lor unde au șăzut și mai înainte; luînd și voe de la dumnealui vel vistier, au mers de s-au mutat la siliștea lor unde au șăzut și mai înainte.

Acum el în toate zilele strigă asupra mea și supără și pe măria ta. Și cu păcat va fi doamne, să-l ia și să-l ție în silă, că atîta sat am și eu și destul că i-au ținut patru ani de am fost păgubaș. Ci mă rog mării tale, să fie luminată porunca mării tale să ne scoată înaintea dumnealor veliților boieri să ne ia seama. Și cum va fi mila mării tale.

Robul mării tale, Iordache postelnicul.

(Rezoluție :)

Vătaș za aprozi, să-i scoți înaintea dumnealor veliților boieri ca să le ia seama și să (să) îndrepteze.

1763, septembrie 5

Arh. St. Buc., Ms. 129 (Condica Mitropoliei București), f. 57v—58.
Copie rom.

401

(București,) 3 octombrie 1763

Anaforaua boerilor de divan către domn, privitoare la judecata dintre Iordache postelnicul Ciocăneanul și Ianache Mavrodin postelnicul, pentru locuitorii de pe moșia Lăceni, mutați în silă la Zbrăglezile.

Prea înălțate doamne,

Din luminată porunca mării tale au adus înainte ceaușu de aprozi pe Iordache postelnic Ciocănescul și pe Ianache Mavrodin postelnic, zicînd Iordache postelnic că sînt acum 5 ani cînd era Mavrodin sluger ispravnic și s-au pus de au rădicat un sat al lui Iordache postelnic, anume Lăcénii și l-au dus pe moșia lui ce să chiamă Zbrăglezile, și de l-au și mutat pe moșia lui, dar în visterie se numesc tot Lăcénii. Și acum fiindu-le oamenilor peste mînă, au dat jalbă mării tale că în silă i-au mutat, cerîndu-și voe ca să se mute iarăși la Lăcéni.

Ianache postelnic Mavrodin răspunde cum că satul Lăcénii nu este al Ciocănescului ci este al dumnealui stolnicul Pădure și cum că fiind săteni ai dumnealui nu-i va lăsa să se mute, și cum că acestea le zice Iordache postelnic, iar oamenii nu vor să se mute de acolo.

Ci cît pentru aceasta ne-au spus dumnealui Badea Știrbei biv vel vistier, cum că au venit la dumnealui oameni de la Lăcéni de au dat jalbă cerînd să se mute de acolo, zicînd că le este hrana peste mînă, atît la măria sa vodă, cît și la dumnealui, cum că în silă i-au mutat, cerînd voe să se mute la urma lor.

Iar pentru moșia Lăcénii ne-au spus dumnealui Pantazi biv vel clucer cum că moșia nu este a dumnealui stolnicul Mateiu Pădure ci este a lui Iordache Ciocănescul și cu tovarășii lui.

[1] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

Hotărîm ca oamenii de la Lăcéni, de vreme că să jăluiesc că le este cu necaz şi peste mînă acolo la Mavrodin, să aibă voe să se mute iar la urma lor pe moşia Lăcénilor, unde le dă îndemînă de hrana şi agonisita lor, unde şi mai 'nainte au fost şăzători. Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne la înălţimea ta.

Oct(omvrie) 3, 1763

Vel dvornic, biv vel dvornic

Arh. St. Buc., Ms. 129 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 58—58 v.
Copie rom.

402

(Bucureşti,) 13 ianuarie 1764

Constantin Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din Călimăneşti şi cîţi se vor afla pe moşia mănăstirii Cozia, să presteze 12 zile de clacă, să dea dijmă, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să dea zeciuiala peştelui, cîte doi bani de capră şi cîte trei de stup.

† Milostiiu(bojiiu) Io Costandin Mihai Gehan voievodu i gospodin. Davat gospodstvo mi, dupe aşezămîntul ce s-au făcut prin testamentu care iaste întărit, să aibă toţi sătenii dă la satul Călimăneşti sud Vîlcii şi cîţi vor fi şăzători pe moşiia mănăstirii Cozii, a clăcui pe an cîte dooasprezece zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, dă la începutul primăverii pînă la sfîrşitul toamnii, în 9 luni, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea igumenul mănăstirii lucru ca să pue să clăcuiască, ci va cere ca să ia bani dă la dînşii, atunci, dupe adaosul ce s-au făcut la acel aşăzămînt, să aibă a da fieştecare casnic pentru acele zile cîte un zlot pe an, iar nu mai mult.

Şi dijma încă să o dea pă deplin din toate semănăturile cîte vor avea pe moşie dupe obiceiu. Iar din legumile ce vor avea pîn grădini de treaba casălor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu să nu fie volnic nimeni a vinde fără numai totdeauna vinul şi rachiu mănăstirii să să vînză. Iar cînd nu vor avea dă vînzare, atunci care din săteni va vrea să vînză, întîi să meargă să să aşaze cu isprăvnicelul ce-l va fi avîndu orînduit igumenul acolo la această moşie şi luîndu-şi voe, aşa să vînză, pentru că aceasta la voia stăpînului moşii stă.

Aşijderea să aibă a lua şi de capră cîte bani 2 pe an şi de matca de stupi cîte bani trei. Iar pentru vitele ce vor avea pentru treaba casilor, de suhat să nu să supere. Aşijderea dă va ajunge moşiia în baltă, să ia zeciuială dă la cei ce vînează, din zece peşti un peşte, sau din zece bani un ban, dupe obiceiu.

Dar de nu vor urma vreunii din cei ce vor şădea pe acea moşie la toate dupe cum poruncim mai sus, dumneata ispravnice al judeţului, pe unu ca acela, făr' de voia lui să-l faceţi [1] să să supue. Intr-alt chip să

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

nu fie, că aşa iaste porunca domnii mêle. I i(spravnic) saam receh gospodstvo mi. [1]

1764, ghenar 13 dni

Io Costandin Gehan voievoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 22.
Orig. rom., pecete aplicată.

403

(Bucureşti,) 14 aprilie 1764

Ştefan Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Ilfov să meargă la Chiselet, pe moşia mănăstirii Radu-Vodă, să oblige pe locuitori a nu mai vinde vin de al lor fără voia egumenului.

Cartea răposatului Ştefan Mihaiu Racoviţă voevod întru care porunceşte ispravnicului ca să supue pă lăcuitorii din satul Cheseleţi [2] a nu pune vin i rachiu să vînză fără voia igumenului.

Cu mila lui dumnezeu Io Ştefan Mihai Racoviţă voevod şi domnu. Scris-am domniia mea dumnea(tale) ispravnice din sud Ilfov, sănătate! Iţi facem în ştire că aici la domniia mea au dat jalbă igumenul mănăstirii Radului-Vodă, cum că sătenii ce sînt şăzători pe moşiia Cheseletul al mănăstirii, fără ştirea şi voia igumenului ar fi puindu vin de al lor de ar fi vinzîndu şi nu ar fi îngăduindu pe igumen ca să vînză vin de al mănăstirii, care după altă jalbă ce au mai dat igumenul s-au mai făcut şi altă poruncă a domnii mele.

Care mergîndu isprăvnicelul cel orînduit de igumen cu 2 buriaşe de vin, ei necum că s-ar fi supus, ci ar fi sărit să-l şi bată, după cum vei înţelege şi din răvaşul de jalbă. Pentru care iată că-ţi poruncim domniia mea, straşnică poruncă să le dai ca să s(e) supue, şi fără voia igumenului nicicum vin de al lor să nu fie volnici a vinde, fără numai vinul mănăstirii să s(e) vînză.

Ci dar, dupe cum îţi poruncim să urmezi, îndreptîndu, ca să nu să mai jăluiască igumenul. Aceasta am scris domniia mea.

Aprilie 14, 1764

Arh. St. Buc., Ms. 256 (Condica m-rii Radu-Vodă), f. 391.
Copie rom.

404

(Bucureşti,) 4 iunie 1764

Ştefan Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile Oreviţa, Bolboşanii şi Gogoşii (Mehedinţi) să clăcuiască mitropoliei „după vechiul obiceiu" sau să dea nouăzeci de bani fiecare, să dea dijma şi otaştina, să plătească suhatul oilor, caprelor şi rîmătorilor cum au mai plătit, iar celor ce nu se vor supune, ispravnicul judeţului să le facă „certare".

† Milostiiu bojiiu Io Ştefan Mihail Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi sie povelenie gospodstva mi, isprăvnicelului prea

[1] Text identic în documentul din 25 septembrie acelaşi an, dat de Ştefan Racoviţă pentru moşia Scorţeni (Prahova) a lui Dumitru Creţulescu (Acad. R.P.R., pach. DCXXXII, doc. 163) şi în documentul din 28 iulie, acelaşi ani pentru moşia Puţintei (Teleorman) a m-rii Aninoasa, (Arh. St. Buc., Mitrop. Buc. pach CCCI, doc. 11).

[2] Pentru Chiselet.

https://biblioteca-digitala.ro

sfinţii sale părintelui mitropolitului, pe care l-au orînduit sfinţiia sa isprăvnicel şi purtător de grijă peste moşiile sfintei mitropolii ce are la sud Mehedinţi: Oraviţa, Bulbuşanii [1] şi Gogoşii, ca să aibă a lua şi a strînge tot venitu du pă dînsele, din toate semănăturile ce vor fi pe acele moşii, după vechiul obiceiu şi din fîneţe şi din claca oamenilor; însă care nu vor face clacă să lucreze zilile cele orînduite pe an, să aibă a da de om po bani noaozeci. Şi otaştina şi vinăriciu ce-l are sfînta mitropolie din vechi domni, aşijderea şi de domniia mea, iarăşi asemenea la toate urmînd după obiceiu şi suhatul oilor dă oi şi de capră şi de rîmători şi de stupi, dă la acestea să ia după obiceiu, cum au luat an şi estimpu.

Drept aceia poruncim domniia mea şi voao tuturor lăcuitorilor ce veţi fi şăzători pe aceste mai sus-numite moşii, să căutaţi să vă daţi toate dijmurile i suhaturile ce veţi avea, la mai sus-numitul isprăvnicel, că oricarele va sta cu împotrivire a nu-şi da obiceiu pămîntului, poruncim domniia mea dum(itale) isprav(nice) al judeţului, pe unii ca aceia să-i faci a-şi da adetul pămîntului după obiceiu, făcîndu-i încă şi certare ca unui nesupus poruncii domnii mele. I is(pravnic) saam receh gospodstvo mi.

Iun(ie) 4 dni, 1764

Io Ştefan Mihai Racoviţă voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CLXVIII, doc. 37.
Orig. rom., pecete aplicată.

405

⟨Bucureşti,⟩ 10 iunie 1764

Ştefan Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte căpitanului de la Hodivoaia să lase la destinaţia ei casa mănăstirii Pantelimon cumpărată pentru depozitarea recoltei şi să dea ajutor la strîngerea dijmei din produse.

† Milostiiu bojiiu Io Ştefan Mihai Racoviţă voievod i gospodin, pisah gospodstvo mi. Poruncim domniia mea ţie căpitane dă la Odivoe, fiindcă am înţeles dă la epitropul mănăstirii sfîntului Panteleimon, cum că mănăstirea are acolea o casă cumpărată cu zapis, în care să strîngea bucatele ce să agonisea du pe moşiia Odivoii a sfintei mănăstiri, iar călăraşii au făcut-o dă musafiri, şi încă unii din lăcuitorii ot tam au şi stricat dintr-ale casii. Ci dar, tu, ca un căpitan ce eşti, să aperi casa ca să fie pentru trebuinţa bucatelor sfintei mănăstiri şi pe care îi vei dovedi că au făcut acea stricăciune, să-i pui ca ce vor fi stricat, să dreagă la loc.

Şi iar îţi poruncim domniia mea să cauţi, omului pe care l-au rînduit epitropul după strîngerea dijmii de estimpu. să-i fii mînă d(ă) [2] a(ju)tor ca să ia dijma atît din toate semănăturile cît vor fi pe acea moşie, şi den coasă şi din clacă pred obiceiu, cît şi leul dă bute pe vinurile ce să vor fi vîndut pînă acum, şi cîte să vor vinde de acum înainte.

[1] Pentru Bolboşani.
[2] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

Şi den suhaturile ce vor fi pe moşie, iarăşi să să ia adetul precum să vor aşăza cu omul mănăstirii. Tolico pisah gospodstvo mi.

1764, iunie 10

Io Ştefan Mihai Racoviţă voievoda, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXXIV, doc. 2.
Orig. rom., pecete aplicată.

406

⟨Ştefăneşti,⟩ 4 august 1764

Moşnenii din Ştefăneşti dau zapis egumenului mănăstirii Argeş prin care se obligă să execute claca şi să dea dijma pînă vor putea merge la divan ca să se judece.

† Dat-am sătenii de la Ştefăneşti anume Vladul Mîţ⟨ă⟩ i Stanciul Tiţ⟨ă⟩ i Vladu! Şuv⟨elea⟩ şi cu toţi sătenii cîţi ne aflăm lăcuitori pe moş⟨ia⟩ Ştefăneşti fiindu moşteni, am dat zapisul nostru la mîna părintelui egumenului argeşan, precum să să ştie că de pe hotă⟨rî⟩rea moşii mănăstirii i a stolnicului Niculae Ştirbeiu, noi fiindu moşteni am stătut împotrivi⟨to⟩ri a nu face claca. Deci sfinţiia sa au dat răvaş la măriia sa Ştefan vodă Racoviţă pe cum că nu ne supunem să dăm clacă şi dijma dupe obiceiu ; au adus luminată carte de la măriia sa vodă ca să ne supunem. Deci noi fiindu îngreueţi cu dăjdile n-am putut să scăpăm să ne judecăm. Dar văzîndu luminată porunca mării sale la dumnealui ispravnecului ne-am dat platnici ca să clăcuim şi să dăm dijma dupe obiceiu pîn' ne va da mîna să mergem la divan să ne alegem ; iar pîn' a nu ne judeca, de vom mai sta cu ⟨în⟩potrivire să avem a ne pedepsi de către măriia sa vodă cu grea pedeapsă. Şi ne-am iscălit ca să să crează şi ne-am pus şi degetele.

Această hotărîre s-au făcut prin porunca domnească şi prin marafetul dumnealui ispravnicului înaintea dumnealui căpitanului Andrei şi au fostu şi mărturii vrednici dă credinţă şi am iscălit pé cum să vede.

Avgust 4, 1764

Stancul Tiţ⟨ă⟩ adeverez, Vladul Mîţ⟨ă⟩ adeverez, Nica Miţ⟨ă⟩ adeverez, Grigorie adeverez, Vladul Şuvelea adeverez, Stănislav adeverez, Pătru Mîţ⟨ă⟩ adeverez, Soare sin Tănasie adeverez, Ştefan Şuv⟨elea⟩ adeverez şi cu tot satul megi⟨eşii⟩. Şi au scris diac⟨ul⟩ cu zisa lor.

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. XIX, doc. 55.
Orig. rom.

407

⟨Bucureşti,⟩ 12 august 1764

Ştefan Racoviţă, domnul Ţării Româneşti, orînduieşte isprăvnicel care să se îngrijească de dijmuirea recoltei de pe moşia Cozleciul, scoasă la mezat din „poruncă împărătească", şi-i porunceşte să ţină o evidenţă clară de tot ce va aduna.

Milostiiu bojiiu Io Ştefan Mihai Racoviţă voevod i gospodar. Pisah gospodstvo mi, de vreme ce moşiia Cozleciul cu cătunile ce sînt îm-

https://biblioteca-digitala.ro

prejur şi cu ţiganii de acolo, cu porunca împărătească, prin vechilul dumisale Mehmet aga, s-au vîndut la mezat şi fiindcă acei muşterii ce au fost eşit la mezat, neavînd banii dăplin să-i împlinească şi dîndu-să bani dă la [1] pînă a împlinit banii, sau însuşi muşteriu ce au eşit sau cui vom da-o domniia mea cu preţul ce s-au încărcat la mezat, ca să nu stea moşiia necăutată, fiind vremea dijmii şi a tot lucru pămîntului, orînduit-am domnia mea pe [1] ca să fie purtător dă grijă şi să strîngă dijma după obiceiu, dă orice va fi pă moşie, făcînd catastih curat să aibă toată agonisita acei moşii supt păstrare.

Pentru care poruncim domniia mea şi voaa ţiganilor să fiţi cu toată supunerea la mai sus-numitul isprăvnicel, făcînd orînduitele trebi ale casii şi ale moşii. Aşijderea şi voao sătenilor, cîţi vă aflaţi şăzători pe numita moşie, să căutaţi la vreme să faceţi obicinuita clacă; asemenea şi voi slugilor ai casii să aveţi purtare dă grijă dînd ajutor numitului isprăvnicel şi împreună şi voi ţiganilor să aveţi purtare dă grijă ca să nu să strice dă ale casii garduri şi unile, altile şi să nu fure şi să ia unii şi alţii lemnile, scîndurile şi altile ca dă la o casă pustie. Şi voi morarii, să aveţi purtare de grijă a morilor, pentru că s-au dat poruncă de către domniia mea numitului isprăvnicel pentru oricare nu va urma după cum mai sus zicem, nu numai să-l certe, ci să dea în ştire şi la domniia mea şi unul ca acela să va pedepsi. Şi tu numitule isprăvnicel, să ţii catastih curat, că vei să aibi a da seama sau la domniia mea sau la muşteriul ce i se va da moşiia, fiindcă acel dintîiu muşteriu n-au avut banii a-i împlini, după cum mai sus s-au zis. Tolico pisah gospodstvo mi.

1764 avgust 12

Pecetea gospod
Procitoh vel logofăt

Copie rom.
Acad. R.P.R., pach. DVIII, doc. 22.

408

⟨Bucureşti,⟩ 3 septembrie 1764

Ştefan Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca „toţi călăraşii şi alte haimanale", locuitori pe moşia Babele, la Podul Doamnei, să dea mitropoliei dijma din produse, să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor, să dea pentru suhat şase bani de vită sau de rîmător şi trei bani de stup, oaie sau capră, deoarece sînt scutiţi de clacă.

† Milostiiu bojiiu Io Ştefan Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu poveleniiu gospodstva mi, isprăvnicelului ce iaste orînduit de prea sfinţitul părintele nostru şi mitropolitul, chir Grigorie al Ţării Romîneşti, la moşia Babele ot sud Vlaşca, să aibă volnicie printr-această carte a domnii méle pentru toţi călăraşii i alte haimanalelor [2] ce sînt şăzători pe moşia Babelor la Podul Doamnii, să-i apuce pe fieştecarele să-şi dea dijma pămîntului din grîu şi din alte sămănături, după obiceiu.

[1] In text, linie.
[2] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

Aşijderea şi din fînuri şi din alte bucate, din toate să-şi ia zeciuiala moşii pînă la una, pentru că alţi lăcuitori du pîn în sate îşi dau şi dijma moşii şi lucrează şi stăpînului claca ce iaste obicinuită, iar aceştia fiind menzilgii, pentru clacă i-am ertat domniia mea, iar dijma pămîntului nezăticnit să şi-o dea.

Şi nimeni să nu fie volnic a pune vinuri, fără numai vinurile sfintei mitropolii să aibă a să vinde. Iar care cumva nu va fi avînd sfînta mitropolie vin dă prisosit ca să pue să să vînză la cîrciumă, vericare din călăraşi ar vrea să vînză vin, întîi să să aşaze cu stăpînul moşii să-şi dea adetul moşii şi apoi să aibă volnicie a vinde, iar făr' de voe nicidecum nimeni să nu să îndrăznească a pune vin să să vînză.

Aşijderea şi pentru suhatul moşii să aibă a da toţi aceştia, ori călăraş, ori haimana, dă cal, dă bou, dă vacă cîte bani 6, cum şi dă rîmători, iarăşi cîte bani 6, iar de stup, dă oae sau dă capre, să aibă a da cîte bani 3, iar mai mult să nu să supere. Pentru că acest obiceiu cu suhat îl dau cei ce nu clăcuescu şi într-alte părţi şi aceştia să-şi dea suhatul vitelor lor fără zminteală, după aşăzămîntul ce l-au avut sfînta mitropolie şi de la alţi domni.

Am văzut şi cartea răposatului întru fericire părintelui domnii mele, pentru care poruncim domniia mea ţie căpitane i ceauş i voaoă călăraşilor, vîzînd cartea domnii mele, la toate să vă supuneţi urmînd poruncii, ca să vă daţi adetul moşii, că oricare ar sta cu împotrivire, aceia să vor pedepsi de către domniia mea. I i(spravnic) sam rece gospodstva mi.

Sept(emvrie) 3 dni, 1764

Io Ştefan Mihai Racoviţă voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCXCII, doc. 19.
Orig. rom., pecete aplicată.

409

(Bucureşti,) 28 septembrie 1764

Ştefan Racoviţă, domnul Ţării Romineşti, porunceşte ispravnicului de Muşcel, la plîngerea egumenului de la Radu-Vodă, să oblige pe locuitorii care au vii şi livezi pe moşia mănăstirii şi nu lucrează viile, să dea dijma livezilor „după obicelu".

Io Ştefan Mihai Racoviţă voevod, bojiu milostiu gospodar zemle Vlahscoe.

† Dumneata ispravnice ot sud Muşcel, sănătate! Iţi facem în ştire că la domniia mea dete jalbă egumenul dă la mînăstirea Radului Vodă, cum că ar fi avînd mănăstirea moşie acii într-acel judeţ şi oamenii care au vii pă acea moşie ar fi avînd şi livezi dă pomi în poalele viilor, şi viile nu le lucrează dar poamele du pîn livezi le culege şi dijma nu-şi dau. Ci dumneata să trimiţi să aducă pă toţi cei ce au vii, şi puindu-i faţă cu omul egumenului, să le ei séama şi să-i îndreptezi. Şi pă cei ce au livezi în poalele viilor şi nu lucrează viile, să-i faci să-şi dea dijma din livezi, din toate ce va fi într-însile, că dă va lucra viile îşi

https://biblioteca-digitala.ro

va da otaştina viei şi din livezi n-ar da nimic, dar fiindcă nu lucrează viile, să-şi dea dijma livezilor după obiceiu. Aceasta şi fii sănătos!

1764, sept(emvrie) 28 dni

(Pe verso :)

† Dumnealui ispravnic din sud Muşcel, cu sănătate să să dea.

La sud Muşcel

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. XVIII, doc. 68.

Orig. rom., pecete aplicată.

410

4 iunie 1765[1]

Cosma, episcopul Buzăului, cere domnului să intervină ca turcii de la Brăila, care au arendat suhaturile celor trei moşii ale episcopiei, să fie obligaţi la plata arenzii după preţul obişnuit, iar Ştefan Racoviţă porunceşte ispravnicilor de Rîmnicu-Sărat să ia înţelegere cu zabitul pentru implinirea banilor.

Prea înălţate doamne,

Cu zmerită anafora înştiinţez pe măriia ta pentru că avînd sfînta episcopie 3 moşii anume Batoţi i Colţea i Ciorani, sud Slam Rîmnic, spre Brăila şi pe aceste moşii sînt noao suhaturi şi le ţine neguţători turci de la Brăila şi cîndu le pun nu vin să să aşaze cu noi, ci fără de ştirea noastră le pun în silă şi din pricina acestor sohaturi ne şăd moşiile nelucrate şi avem mare pagubă şi nici adetul nu vor să şi-l dea, că sohaturile cît de puţin cîte taleri 20 să vindea pînă nu le coprinsese turcii, iar acuma ne dau ce vor ei şi de aceia nu vor oamenii noştri ca să priimească ce dau ei ; pe urmă nu mai dau nimic. Ci ne rugăm înălţimii (tale) cu ajutoru înălţimii tale să nu rămînem păgubaşi, ci să (se) scrie de către înălţimea ta la zabiţii loru ca să înplinească banii dupe cum să vindea mai 'nainte de la cei ce ţin sohaturile.

Şi iar mai jăluim înălţimii tale că totu alăturea cu aceste moşii sînt şi alte moşii boiereşti şi au sohaturi patru şi totu neguţătorii turci de la Brăila le ţin şi pun puţurile la hotarul moşiilor noastre şi cu numele aceloru moşii boiereşti mănîncă şi calcă moşiile episcopii şi şi de vor fi luînd ceva acei boieri, noaoa nu ne dă nimic. Ci ne rugăm mării tale şi pentru aceste patru sohaturi să nu rămînem păgubaşi. Şi anii înălţimii tale rugăm de la domnul dumnezeu să fie mulţi şi norociţi.

Al înălţimii mării tale fierbinte rugător,

Cozma, (e)pis(cop) B(uzău)

(Rezoluţie :)

Io Ştefan Mihai Racoviţă voevod i gospodin.

Dum(neavoastră) isprav(nicilor) ot sud Slam Rîmnic ; prin jalbă ne înştiinţă sfinţ(ia sa) părintele episcop, cum că trei moşii i s-ar fi călcînd cu vitele unor turci ce ţin suhat şi adetul nu-şi dau dupe cum îşi dau şi alţii. Ci dar înpreună cu dumnealui zabit să luaţi seama pentru aceşti turci şi să îndreptaţi aşăzînd zeciuială pentru călcarea moşiilor i suhat şi aşa îndreptînd să şi înplinţi ca să nu rămînă sfînta

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

mănăstire păgubaşă de adetul moşiilor. Şi îndreptarea şi alegerea ce vei face, pe largu în scris să ne înştiinţăzi.

Iunie 4, 1765

Arh. St. Buc., Ep. Buzău, pach. LXVI, doc. 26.
Orig. rom. pecete aplicată.

411

⟨Bucureşti,⟩ 6 iunie 1765

Ştefan Racoviţă, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Dîmboviţa să oblige pe locuitorii de pe moşia Dridul să dea dijmă şi să presteze clacă mănăstirii Dealul „după obiceiu."

† Milostiiu bojiiu Io Ştefan Mihai Racoviţă voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi, dumitale ispravnice ot sud Dîmboviţa. Îţi facem în ştire că la domniia mea dete jalbă igumenul mănăstirii Dealul, cum că sătenii ce şăd pă moşia Dridul dintr-acel judeţ a sfintii mănăstiri, dă trei ani nu ar fi vrînd să-şi dea adetul moşiei după obiceiu, nici s-ar fi supuind a-şi face claca după obiceiu şi după cartea domnească. Ci dar, aducînd pă acei săteni faţă, să le iei seama, şi fiind precum au jăluit, să-i faci ca să-şi facă claca şi să-i aşezi, dînd şi dă acum înainte adetul moşii după obiceiu, făcîndu-i fără dă voia lor a să supune. Tolico pisah gospodstvo mi.

Iun⟨ie⟩ 6 dni, 1765

Io Ştefan Mihai Racoviţă voevoda, bojiiu milostiiu gospodin
Treti logofăt — Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 69.
Orig. rom., pecete aplicată.

412

⟨Bucureşti,⟩ 12 decembrie 1765

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte locuitorilor din satele de pe moşiile mănăstirii Cotroceni: Pietrile, Luica şi altele, să presteze cîte 12 zile de clacă şi să dea dijma din produse.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi siiu povelenie gospodstva mi. După aşăzămîntul ce s-au făcut prin testamentul care iaste întărit după obiceiu, ce iaste cu hotărire făcut în toată ţara pentru toţi cîţi sînt şăzători pă moşii streine, să aibă dar şi sătenii ce sînt şăzători în satele după moşiile mănăstirii Cotrăceni anume: Pietrele i Luica i alte moşii unde vor fi, sud . . . . .[1] să aibă a clăcui pă an 12 zile de om, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, dă la începutul primăverii pînă la sfîrşitul toamnei în noaoă luni iar nu tot dăodată.

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

Iar cînd nu va avea egumenul mănăstirii lucru ca să pue să lucreze ci va cere ca să ia bani dă la dînşii, atunci după adaosul ce s-au făcut la acel aşăzămînt, să aibă a da fieştecarele casnic pentru acele zile cîte un zlot pe an, iar nu mai mult.

Şi dijma încă să o dea după obiceiu pă deplin, din toate sămănăturile cîte vor avea pă moşie, după obiceiu, iar din legumile ce vor avea prin grădini de treaba casilor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu să nu fie volnic nimeni a vinde fără dă numai totdauna vinul şi rachiul mănăstirii să vînză. Iar cînd nu va avea dă vînzare, atuncea care va avea din săteni să vînză, întîi să meargă să să aşaze cu isprăvnicelul ce-l va fi avînd orînduit egumenul acolo la acea moşie şi luîndu-şi voe aşa să vînză, că aceasta la voia stăpînului moşiei stă.

Aşijderea să aibă voe a lua şi dă capră cîte bani 2 pă an şi de matcă dă stupi cîte bani trei, iar pentru vitele ce vor avea pentru treaba casilor lor, de suhat să nu să supere.

Aşijderea şi care moşie va ajunge în baltă să ia zeciuiala din zece peşti un peşte sau din zece bani un ban.

Dar dă nu va urma vreunii din cei ce şăd pe aciste moşii la toate după cum poruncim mai sus, dumneata ispravnice al judeţului, pă unul ca acela fără dă voia lui să-l faci să să ⟨su⟩pue, că aşa iaste porunca domniei méle. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1765, dec⟨hemvrie⟩ 12 dni

Io Scarlat Grigore Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin.

După condică de Alecsandru ⟨?⟩

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 40.

Orig. rom., pecete aplicată.

413

⟨Bucureşti,⟩ 11 ianuarie 1766

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicului de Ilfov să cerceteze paguba făcută de oamenii din Drăgoeşti la pădurea Crătuneşti a mănăstirii Radu-Vodă şi să-i oblige să plătească stricăciunile.

Carte răpăosatului Scarlat Grigorie Ghica voevod către ispravnicul ot sud Ilfov ca să înplinească paguba ce au făcut rumînii la pădurea mănăstirii.

Cu mila lui dumnezeu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod şi domnu, scris-am domniia mea dumneavoastră ispravnicilor ot sud Ilfov. Îţi facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă cuviosul egumen de la mănăstirea Radului Vodă, chir Athanasie arhimandrit, cum că oamenii din satul Drăgoeştii, s-au pus dă tae braniştea mănăstirii ce o are oprită la moşia mănăstirii, Crătuneşti, sud Ilfov, şi i-au bătut pe un călugăraş ce-l are acolo isprăvnicel şi de pază.

Ci dar, iată că-ţi scriem domniia mea să cauţi să cercetezi şi să dovedeşti şi ce stricăciune vor fi făcut acei numiţi săteni, să-i faci să plătească mănăstirii. Şi de acum înainte să o aperi acea branişte şi pe

https://biblioteca-digitala.ro

dinşii să-i înfrînezi ca să nu mai facă şi altă dată asemenea, că să vor pedepsi.

Atîta am scris domniia mea.

Ghen(a)r(ie) 11 dni, văleat 1766

Arh. St. Buc., Ms. 256 (Condica m-rii Radu-Vodă), f. 347 v.

Copie rom.

414

⟨Bucureşti,⟩ 5 februarie 1766

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romineşti, porunceşte ispravnicului de Dimboviţa să cerceteze la satul Schei pentru ce locuitorii n-au făcut claca şi n-au dat dijma mănăstirii Tuturor sfinţilor şi să-i oblige să-şi dea „obiceiul pămîntului".

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi dumitale ispravnice ot sud Dîmboviţa, sănătate! Iţi facem in ştire că la domniia mea dete jalbă cuviosul Thimothei, egumenul de la mănăstirea Tuturor sfinţilor, pentru oamenii ce şăd pe moşiia mănăstirii anume Schei dintr-acel judeţ, cum că nu şi-au dat obicinuita clacă, nici dijmă de bucatele de pe moşie şi încă de la alţi oameni ce au arat pe moşie au luat ei dijmă. Dintr-a cărora pricină mănăstirea are pagubă, precum pe largu din jalbă vei înţelege.

Ci dar faţă aducîndu-i să le iai seama prin carte de judecată şi să plineşti, făcîndu-i ca şi de acum inainte să-şi dea obiceiul pămintului, după hotărirea testamentului.

Iar fiind pricina într-alt chip şi nu să voar odihni, să-i trimiţi la divan cu carte dă înştiinţare. Tolico pisah gospodstvo mi.

Fev(ruarie) 5, 1766

Io Scarlat Grigorie Ghica voevod milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Trec(ut în) condică de Al(e)c(san)d(ru) Parlechi, Radu.

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. LXXXVIII, doc. 40.

Orig. rom., pecete aplicată.

415

⟨Bucureşti,⟩ 23 februarie 1766

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romineşti, porunceşte ca locuitorii din toate satele de pe moşiile mănăstirii Mărgineni să presteze cîte 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma, să nu vîndă vin fără încuviinţare, să dea zeciuiala peştelui, să dea doi bani de capră şi trei bani de stup.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, după aşăzămîntul ce iaste făcut prin testamentul care iaste întărit pentru toţi cîţi sînt şăzători pe moşil streine, să aibă a da dar şi sătenii ce vor fi şăzători în toate satele după moşiile mănăstirii Mărgineni, a clăcui pe an cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi

https://biblioteca-digitala.ro

casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, dă la începutul primăverii pînă la sfîrşitul toamnii în noaă luni, iar nu tot dăodată. Dar cînd nu va avea lucru ca să-i pue să lucreze, ci va cere ca să ia bani dă la dînşii, atunci, după adaosul ce s-au făcut la acel aşăzămînt, să aibă a da fieştecare casnic cîte un zlot pă an, iar nu mai mult. Şi dijma încă să o dea pe dăplin din toate semănăturile cîte vor avea pă moşii după obiceiu, iar din legumile ce vor avea pîn grădini dă treaba caselor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu să nu fie volnic a vinde nimeni, fără numai totdeauna vinul şi rachiul mănăstirii să să vînză; iar cîndu nu va avea dă vînzare, atunci care din săteni vor avea să vînză, întîiu să meargă să s⟨e⟩ aşaze cu isprăvnicelul ce-l va fi avînd orînduit la acele moşii şi luînd voe aşa să vînză, căci aceasta la voia stăpînului moşii stă. Aşijderea să aibă a lua şi de capră cîte bani doi pă an şi de matca dă stupi cîte bani trei. Iar pentru vitele ce vor avea de treaba caselor lor, dă suhat să nu să supere. Aşijderea şi care moşie va ajunge în baltă să aibă a lua zeciuială dă la cei ce vînează, din zece peşti un peşte sau din zece bani un ban, după obiceiu.

Pentru care poruncim dumitale ispravnice al judeţului, dă care cumvaşi vreunii dintr-acei ce vor şădea pă acele moşii nu vor urma la toate după cum scriem mai sus, pă unii ca aceia să-i faci să să supue, că aşa iaste porunca domnii méle. I is⟨pravnic⟩ saam recih gospodstvo mi[1].

Fev⟨ruarie⟩ 23 dni, 1766

Io Scarlat Grigorie voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

După condică ⟨de⟩ Stanciu

Taleri 1,45

Acad. R.P.R., pach. DCXXIII, doc. 208.

Orig. rom., pecete aplicată.

416

⟨Bucureşti,⟩ 26 iunie 1766

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, îndeamnă pe locuitorii fugiţi peste hotarele ţării să vină să se aşeze pe moşiile mitropoliei: Tobolea şi Tămăşasca din Ilfov, acordîndu-le uşurări la stabilirea dărilor şi cu făgăduiala de a nu mai fi pe viitor sporite.

† Milostiiu bojiiu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, voao tuturor celor striini şi după vremi înstriinaţi din pămîntul ţării, care din nedreptăţile ce aţi avut în trecuta vreme, vă aflaţi acum întru striinătate. Vă facem domniia mea în ştire că după cum şi în céilaltă domnie a noastră, toată ţara au avut milă şi dreptate precum ştiut este de toţi, şi acum cu a doao domnie ce ne-au învrednicit dumnezeu şi mila prea puternicului împărat, de am venit în părătescu[2] şi strămoşăscu nostru scaun, tot gîndul şi scoposul domnii méle au fost

[1] Text identic în documentul de la 12 aprilie acelaşi an pentru schitul Pîrliţi, Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 41.

[2] Corect: în părintescul.

https://biblioteca-digitala.ro

şi iaste, şi nu numai pă lăcuitorii cei ce să află acum în ţara domnii méle i-am îndreptat şi s-au aflat răsuflare, ci cu cît mai vîrtos rîvnă şi poftă avem şi pentru voi cei ce v-aţi înstreinat, să veniţi la urma voastră şi pentru voi cei streini să eşiţi în ţara domnii méle la loc bun de hrană, să trăiţi cu dăsfătare.

Ci dar, în ştire să vă fie la toţi de obşte, şi îndată ce veţi vedea cartea domnii méle, numaidecît să veniţi cu îndrăzneală şi fără nici un fel de sfiială în ţara domnii méle, cîţi de mulţi, să vă aşăzaţi pe moşiia Tobolea i Tămăşasca sud Ilfov a prea sfinţii sale părintelui mitropolit, şi să mergeţi la ispravnecu judeţului, că are poruncă de la domniia mea ca să vă facă aşăzămînturile cu dreptate, ca să ştie fieştecarile ce să dea pe civert. Care aşăzămînt ce vă să va face de către ispravnec, să va întări şi cu cărţile domnii méle şi să va păzi nestrămutat, de nu vor fi volnici ispravnicii de acum, nici alţii după vremi, a vă strica aşăzămîntul şi a vă mai încărca măcar cu un ban.

Căci care nu va veni de voe dupe porunca împărătească ce este dată prin firman, să ştiţi că marginea, dupe nezamul ce s-au dat, va să s(e) păzească făr'de nici un fel de cusur. Şi necum vitele voastre nu vor avea voe a mai eşi la păşune în pămîntul ţării, ci nici voi măcar cu picior nu veţi fi slobozi a mai eşi în ţară, cu nici un fel de hrană, ci de cîţi[1] să fiţi popriţi de hrana voastră, mai bine, cum zicem, năzuiţi la mila domnii méle ca să vă plătiţi dăjdiile cu uşurinţă, şi de către domniia mea toată dreptatea vi să va păzi nestrămutat, c-aşa este porunca domnii méle. I i(spravnic) sam receh gospodstvo mi.

Iun(ie) 26, 1766

Io Scarlat Grigorie Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vistier

După condică

(Pe verso:) Hrisov să stringă lăcuitori la Tămăşasca.

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XVI, doc. 23.

Orig. rom., pecete aplicată.

417

(Bucureşti,) 3 septembrie 1766

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romineşti, ordonă ca un om al domniei şi ispravnicul de Vlaşca să cerceteze nesupunerea locuitorilor din Podul Doamnei, care au cosit fînul de pe moşia Grădiştea a mănăstirii Radu-Vodă, bătînd pe omul trimis de egumen, şi să dea carte de judecată.

Cartea domnului Scarlat Ghica voevod tot pentru această moşie.

Cu mila lui dumnezeu Io Scarlat Grigorie Ghica voevod şi domn. Dat-am domniia mea de vreme ce la domniia mea au dat jalbă cuviosul chir Athanasie arhimandrit, igumen mănăstirii Radului Vodă, pentru oamenii din Podul Doamnei, sud Vlaşca, cum că are mănăstirea o moşie acolo aproape ce să chiiamă Găşteştii, unde fiind şi livezi de fînu şi trimiţînd omul mănăstirii, ca să pue să cosească, arată cum că acei oa-

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

meni nu l-au îngăduit pe omul igumenului, ci încă şi bătîndu-l s-au pus de au cosit ei fînul acela în silă şi dobitoacele mănăstirii, arată că au rămas fără fînu.

Pentru care volnicim pă sluga domnii mele. . . .[1] să meargă să ia pe acei oameni să-i ducă la ispravnicu judeţului şi dumneata ispravnice, puindu-i faţă, să le ei seama şi dupe cum vei afla şi vei găsi cu cale, dîndu carte de judecată, ce va fi de înplinit, mumbaşirul să şi înplinească.

Asemenea cercetîndu şi pentru bătae şi iarăşi să dai în scris, iar cînd vreo parte nu să va odihni pe hotărîrea de acolo, să ia mumbaşirul pe unul, doi, vechili din partea tuturor şi împreună cu cartea de judecată să-i aducă la divan şi de aici care parte va rămînea, va plăti treapăd şi cheltuiala. I i(spravnic) sam receh gospodstvo mi.

Sept(emvrie) 3 dni, 1766

Arh. St. Buc., Ms. 256 (Condica m-rii Radu-Vodă) f. 683v-684.
Copie rom.

418

13 septembrie 1766

Anghelache şi Ştefan, feciorii lui popa Pavel din Fundeni, dau zapis marelui paharnic Ianache Văcărescu, prin care se angajează să nu mai facă „pricini şi gîlcevuri", condiţie de a fi îngăduiţi să locuiască mai departe pe moşia cumpărată de el.

† Adecă eu Anghelache denpreună cu frate-meu Ştefan sin popa Pavel ot satul Fundeni, dat-am adevărat zapisul nostru la cinstită mîna dumnealui coconului Ianache Văcărescu vel paharnic, precum să s(e) ştiie că ne-am rugat noi de dumnealui de şi-au făcut dumnealui pomană cu noi de ne-au priimit ca să şădem şi noi dinpreună cu alţi săteni în satul dumnealui, Fundeni. Că făcînd noi mai 'nainte vre(me), cînd trăia răposat Cioran, multe pricini şi gîlcevuri şi acum cumpărînd dumnealui această moşiie şi aflînd şi dumnealui precum că făcusem mai'nainte multe pricini şi gîlcevuri, hotărî dumnealui ca să ne rădice cu banii noştri cîţi ne ajunge la bir, zioa nameză mare să ne mute la altul sat, să nu mai şădem pe moşiia dumnealui, nici piciorul nostru să mai calce pe moşiia dumnealui.

Văznîd noi acestu lucru cît va să păţim noi aşa pentru faptele nostre, am căzut cu mare rugăminte la mila dumnealui de s-au milostivit dumnealui asupra noastră de ne-au ertat şi ne-au trecut greşala noastră cu vederea. Şi pentru această facere de bine ce ne-au făcut dumnealui, să avem şi noi să fim supuşi la toate poăncile dumnealui oricît ne va porănci, să clăcuim şi noi denpreună, cum va clăcui şi ceilalţi săteni. Iar de nu vom fi noi supuşi la orice porîncă ne să va porunci, să fie dumnealui volnec cu zapisul nostru să ne pedepsească cum îi va fi voiia dumnealui şi cu altă pedeapsă domnească mai mare, pentru că aşa

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

ne-am legat noi de a noastră bună voie. Şi ne-am pus şi degitile în loc de pecete ca să s⟨e⟩ crează.

Sept⟨emvrie⟩ 13 dni, 7275 ⟨1766⟩

† Eu Anghelache sin popa Pavel adeverez,
† eu Ştefan sin popa Pavel adeverez.

Muzeul Regional al Olteniei — Craiova.
Orig. rom.

419

⟨Bucureşti,⟩ 27 decembrie 1766

Scarlat Ghica, domnul Ţării Romineşti, porunceşte ca pe moşia Fundeni a biv vel vistierului Badea Ştirbeiu să nu vîndă nimeni vin şi rachiu pînă ce mai intîi nu se va învoi cu stăpînul moşiei.

O carte a domnului Scarlat vodă Ghica, coprinzătoare ca nimini să nu fie volnic a pune vin sau rachiu pă moşiia Fundeni din sud Ilfov a dumnealui Badea Ştirbeiu biv vel vist⟨ier⟩, pînă nu-şi vor lua voe dă la dumnealui, ci numai bucatele dumisale să să vînză.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Scarlat Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, de vreme ce ne-au înştiinţat dumnealui Badea Ştirbeiu biv vel vistier cum că pă moşiia dumisale Fundeni ot Ilfov, unii ce sînt şăzători pă marginea Bucureştilor îşi pun vinul şi rachiul lor dă să vinde, şi bucatele dumnealui stau din pricina acelora.

Pentru care, după obiceiul ce este cu hotărîre făcut, ca nimini să nu aibă voe a pune bucatele lor să să vînză fără a nu lua voe de la stăpînul moşii, poruncim domniia mea, nimini să nu fie volnic a pune vin sau rachiu pă moşiia dumisale, ce s-au zis mai sus, pînă nu-şi vor lua voe de la dumnealui, ci numai bucatele dumisale să să vînză, că cel ce nu va urma după cum poruncim, să va pedepsi. I i⟨spravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

1766, dechemvrie 27

După cum pentru aceasta văzum şi cartea mării sale răposatului întru fericire părintelui domnii mele.

Pecete gospod
Procit vel logofăt

Stanciul

Acad. R.P.R., pach. DXXI, doc. 7.
Copie rom.

420

⟨Bucureşti,⟩ 22 mai 1767

Locuitorii din Călimăneşti dau zapis egumenului de la Cozia, în faţa marelui logofăt Ptrvu Cantacuzino, pentru claca la vie, la cosit şi secerat pe moşia mănăstirii, precum şi dijma din porumb cu „baniţa de 22 ocale".

Adecă noi setenii ot satul Călimăneşti sud Vîlcia, carii ne vom pune numele şi dégetele mai jos, adeverim cu acest zapis al nostru la mîna părintelui igumenului sfintei mănăstiri Coziei şi la mîna a tot

https://biblioteca-digitala.ro

soborul mănăstirii, precum să se ştie că fiind noi şăzători pe moşiia sfiintei mănăstiri şi avînd despre proegumenul Sofronie mai multă supărare despre rîndul clăcii peste orînduială, am venit aicea cu jalbă şi eşind cu părinţii călugări înaintia dumnealui Pîrvului Cant(acuzino) vel logofăt, ni-am aşăzat între noi pentru rîndul clăcii, după cum arată mai jos: viia din satul Călimăneşti să o lucrăm peste an, adecă să o tăem, să o hărăcim, să o cercuim, să o săpăm, să o plivim şi iarăşi a doao oară să o săpăm după cum să cade.

Şi la vrémia coasei să cosim 100 cară de fîn, iar de strîns să se strîngă cu robii mănăstirii.

Aşijderia şi la vrémia sécerii de va avea mănăstiria grîu pe moşiia Călimăneştii, să secerăm tot grîul acela; iar cînd (nu) va fi grîu la Călimăneşti şi ne vom duce la moşiia Jiblia, să secerăm de tot casnicul cîte o zi.

Şi la vrémia culesului viilor să lucrăm mănăstirii la legatul vaselor, la cercuri, la funduri şi la ce ne va pune, de tot casnicul cîte o zi.

Şi pentru fînul ce vom cosi noi de treaba caselor noastre, să dăm dijmă; aşijderea şi de grîu şi din mălai şi din orz şi din porumbi şi din cînepă, după obicéiu. Iar din legumile din grădinile noastre supărare să nu ne facă.

Şi la măsuratul dijmii porumbului după locurile mănăstirii, să ia dijmă cu baniţa de oca 22, iar nu mai mare, că aşa ni-am aşezat între noi.

Şi această clacă i celelalte lucruri ale mănăstirii, după cum arată mai sus, să o facem toţi săténii noştri cu cîţi sîntem la dajde.

Şi pentru credinţă ne-am pus numele şi dégetele mai jos, rugîndu-ne şi de dumnealui vel logofăt de s-au iscălit mărturie ca să se crează.

Mai 22, 1767

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 48 v.
Copie rom.

421

(Bucureşti,) 1 iulie 1768

Anaforaua mitropolitului Ţării Romîneşti către domn, cercetînd reclamaţia ţăranilor din Jiblea împotriva egumenului mănăstirii Cozia, cu propunerile făcute pentru aplanarea neînţelegerilor.

Prea înălţate doamne,

Cu smerita noastră anafora facem în ştire măriei tale pentru jalba ce au dat la măriia ta seténii de la Jiblia sud Argeşi, jăluind măriei tale pentru cuviosul egumen de la sfînta mănăstire Coziia că li-au stricat toate obicéiurile, încît nu pot de a mai sta la acel loc. Că au avut pămîntul lor hotărît de la răposatul Mircia vodă cu legătură şi cu blestem, satul Jiblia şi cu locuri de hrană împrejurul satului, făr' de dijmă şi făr'de clacă şi în 360 de ani n-au auzit de la moşi şi de la strămoşi să le fi luat locurile lor cu plugurile sau cu coasa sau dijmă vreodată, ci au avut tot bună pace, iar de la 22 ani încoace au început egumenii a-i trage pre la judecăţi.

Şi ei neavînd altă carte, fără numai hrisovul Mircei vodă, care arată că au făcut tocmeală cu boiarii ce au fost atunci şi au zis ca să scoată

https://biblioteca-digitala.ro

egumenul acel hrisov la judecată și au zis că nu știe de acel hrisov și au făcut cărți că ar fi luat tot satul carte de blestem și cu multe mărturii că iaste satul Jiblia al mănăstirii. Și viind cu acea carte cu atîtia mărturii la divan, li-au făcut și divanul carte de întărire și au început a le lua dijmă. Și egumenul ce iaste acum i-au scos din locul lor cel de hrană de tot și nu le dă fîn sau să-și facă ogor de cînepă cu sapa.

Și fiind ei orînduiți din luminată poruncă a mării tale la noi să cercetăm, au venit și proegumenul Rafail, vechilul egumenului, și au stătut față cu seténii înaintia noastră și cetindu-se răvașul lor cel de jalbă, am întrebat pă numit vechil ce răspunde la acéstia ce jăluescu numiții seténi. Și ne arătă numitul vechil o carte a răposatului Gheorghie Bulgariul biv căpitan za dorobanți cu leat 7253, ce au fost ispravnic pe acea vréme la sud Argeși, că fiind orînduiți de măriia sa Constandin vodă Mavrocordat la dumnealui să le ia seama cu egumenul coziianul ce au fost atunci și să-i cercéteze prin carte de blestem, după poruncă au fost cercetat și s-au dovedit prin multe mărturii de credință că n-au pomenit pă mai sus-numiții moșténi să stăpînească moșie în Jiblia și au dat și mărturisaniia lor în scris.

În urmă, neodihnindu-se numiții moșténi au venit și la divan de s-au judecat cu egumenul înaintia dumnealor veliților boiari și văzînd atîtia mărturii ce au priimit cartea de blestem, că n-au pomenit pe numiții moșténi stăpînind moșie în Jiblia, au hotărît și dumnealor veliții boiari prin carte de judecată, iar cu leat 7253 avgust 3, ca să stăpîniască mănăstirea Coziia tot hotarul moșiei Jibliei, împreună și cu niște delnițe ce le are de cumpărătoare de la un Neagoe cu frații lui.

Și a doao zi au fost eșit numiții jibleni cu egumenul și înaintea mării sale Constandin vodă Mavrocordat și cercetîndu-se judecata și înaintia mării sale, s-au cunoscut că iaste bună și iar s-au întărit de către dumnealor veliții boiari.

Ne mai-arătă numitul vechil și altă carte de judecată de la fratele episcopul Rîmnicului, chir Parthenie, că au mai avut numiții moșténi judecată înaintia frăției sale și a dumnealui ispravnicului din sud Vîlcea în trecutul an, fiind orînduiți din luminată porunca mării tale și cercetînd pricina, iarăși asémenia au dovedit că n-au numiții seténi nici o moșie în Jiblia.

Și ei tot nefiind odihniți, au jăluit și acum mării tale, cerînd moșie în satul Jiblia, zicînd că așa le scrie în copiia lor de hrisov. Numitul vechil ne arătă hrisoave de ale răposatului Mircii vodă, în care arată că au închinat satul Jiblia împreună cu alte sate la mănăstire, iar hrisov să se potrivească cu izvodul lor nu s-au găsit la mănăstire, făr' decît s-au găsit aici la mitropolie un izvod de hrisov, care să potrivéște cu acel izvod al lor, dar nici acolo nu pomenéște numele moșiei, care zice că li-au slobozit lor. Ci fiindcă acéste pricini de moșie s-au cercetat prin divan și înaintea domnului, iarăși la divan înaintia mării tale rămîne să se cercéteze.

Iar pentru claca ce clăcuesc ei mănăstirii și pentru dijma ce le ia din semănăturile lor, răspunse vechilul că mai 'nainte de răzmiriță nu era hotărît pentru clacă cît să lucréze oamenii, ci lucra cîte zile avea de lucru mănăstirea sau boierii și dijmă nu le lua din bucatele lor; iar de la răzmiriță încoace, de cînd au făcut măriia sa Costandin vodă Mavro-

https://biblioteca-digitala.ro

cordat hotărîre cîte zile să lucréze de om cei ce şăd pe moşii mănăstireşti şi boereşti şi au înpuţinat zilele de lucru, de atunci încoace, fiindu că-şi fac claca după hotărîre, li se ia dijma din semănăturile ce au, fiind moşiia mănăstirii.

Iar pentru locurile de hrană ce zic moşnénii că le-au avut din moşi, din strămoşi, de s-au hrănit într-însele şi le-au luat mănăstirea şi ei n-au unde să s(e) hrănească, de să va dovedi că sînt curăţate din neamul lor şi tot ei s-au hrănit într-însele, acéle locuri găsim cu cale să le dea egumenul să se hrănească iar ei, şi să-şi ia dijma moşiei după obiciaiu, fiind moşiia mănăstirii.

Aşijderea şi pentru livezile de fîn ce au curat pădure, de şi-au făcut livezi cu voia egumenului, zic moştenii că nu va egumenul să le ia dijmă fîn, ci le pune copiţele tot cîte un car şi le cére pe car cîte un leu, care ei zic că acolo să vinde carul de fîn cîte bani 30 şi lor le iaste cu greu a plăti dijma, carul cîte un leu. Ci de vréme că nu priimesc seténii să dea bani pentru dijmă, să-şi ia egumenul dijmă fîn, din zéce copiţi, o copiţă.

Pentru prunele ce zic seténii că le-au strîns din pomii lor să le facă rachiu şi au luat căldări cu chirie să pue să le facă rachiu şi egumenul au trimis de le-au luat ţevile şi le-au ţinut pînă li s-au prăpădit prunele, din care li s-au pricinuit mare pagubă, întrebînd pe numitul vechil ce ră(s)punde la această pricină, au zis că nu ştie, că au fost afară la posluşanie. Ci pentru aceasta găsim cu cale să se facă carte de blestem asupra lor şi omul domnesc ce să va orîndui de către măriia ta să meargă să cercetéze, cercetînd de această pagubă, ce zic că li s-au pricinuit de la egumen ; pe cît să va dovedi înaintea dumnealui ispravnic prin carte de blestem, să le plătească egumenul paguba. Şi această pricină spuse vechilul că nu iaste de acum, ci iaste de trei ani.

Mai jăluesc seténii că au pus egumenul ţigani pintre dînşii, carii le fac multă stricăciune şi nu pot să-i sufere să şază pentre ei. Pentru aceasta ne spuse numitul vechil că adevărat sînt 3, 4 case de ţigani, dar unii din seténi ei singuri şi-au vîndut casele la doi, trei ţigani, cu zapise. Ci pentru ţiganii ce au cumpărat case din ei sau le vor fi pus zălog, de vor avea a răspunde cevaş, vor mérge înaintea dumnealui ispravnicul, fiind şi omul domnesc, şi după cercetarea ce va face, cum vor găsi cu cale, aşa le va hotărî. Iar pe ceialalţi ţigani să-i rîdice egumenul de acolo să-i mute la altă parte, să nu le mai facă stricăciune.

Pentru o casă ce zic seténii că au făcut-o egumenul aproape de besérică, cu pricină să şază călugărul ce să orînduiaşte ispravnic la moşie şi în urmă au făcut-o cîrciumă, găsim cu cale de acum înainte să lipsească vînzarea vinului şi să şază în casă călugărul ispravnic.

Mai zic sătenii că trimite egumenul ţiganii şi le ia parii şi nuialele ce şi le tae ei şi le duc la mănăstire. Vechilul răspunse că la ştirea egumenului nu iaste aceasta, ci ţiganii o fac făr' de porunca egumenului şi poate de vor fi şi luînd ţiganii nuialele şi parii lor, duc de să plătesc ei. Ci de acum înainte să le dea egumenul bătae să nu mai facă aceasta.

Aşijderea şi pentru bătătura vitelor ce zic seténii că au închis egumenul de n-au unde le paşte vitele lor, ne-au spus vechilul egumenului că sînt doao părţi de loc, din care unul ară mănăstirea şi unul ară seténii, care şi mai 'nainte îl ara mănăstirea ; dar fiindcă într-acest an s-au

https://biblioteca-digitala.ro

arat amîndoao odată, iar nu s-au arat pe rînd şi cu acéia nu le-au rămas loc de umbletul vitelor, ne spuse vechilul egumenului că peste doao săptămîni secerîndu-se grîul, de rămîne locul slobod să le umble vitele şi de acum înainte cînd să va mai ara acele locuri, să vor ara pe rînd, iar nu tot odată.

Pentru grîul ce zic seténii că l-au avut arat la pădure şi l-au stricat dobitoacele mănăstirii şi livezile le-au mîncat, ne spuse vechilul că n-au fost cu ştirea egumenului, ci văcariul au scăpat vitele, dar aflînd, l-au bătut şi grîul l-au ispăşit cu pîrcălabul lor să le plătească paguba.

Iar pentru livezile cu fînul, cercetînd omul domnesc că au mîncat iar vitele mănăstirii, să le dea fîn într-alt loc să-şi facă, iar de le va fi mîncat alţii streini îşi vor căuta cu aceia.

Noi, luminate doamne, după cercetaria ce am făcut, făcum în ştire măriei tale şi hotărîria rămîne să se facă de cătră măriia ta. Şi anii măriei tale, de la domnul dumnezeu rugăm să fie mulţi şi îndelungaţi.

Al măriei tale smerit şi cătră dumnezeu fierbinte rugătoriu şi sufletesc părinte,

Grigorie al U⟨ng⟩r⟨ovlahiei⟩

Iul⟨ie⟩ 1, 7276 ⟨1768⟩

Arh. St. Buc., Ms. 209 (Condica m-rii Cozia), f. 161 v—163 v.
Copie rom.

422

⟨Bucureşti,⟩ 7 iulie 1768

Mitropolitul Ţării Romîneşti face cunoscută egumenului de la Cozia cercetarea reclamaţiilor ţăranilor din Jiblea contra lui şi măsurile de luat pentru a împăca neînţelegerile.

Grigorie milostiiu bojiiu arhiepiscop i mitropolit.

† Cuvioase arhimandrite chir Sofronie igumen al sfintii mănăstiri Coziei, blagoslovenie! Te înştiinţăm că dupe ce au venit aici vechilii cuvioşii tale şi au stătut de faţă inaintea noastră cu sătenii ot Jîblea, cu multă gîlceavă i-am făcut de au priceput că moşie în Jîblea n-au, i mai virtos dupe un hrisov care însuşi ei îl numea şi noi l-am găsit în condica mitropolii. Ci dar, au rămas pentru nişte delniţe care zic ei că le-au avut de la moşi, de la stremoşi curători[1] ale lor şi pentru acestea aşa am făcut învoială cu dînşii prin vechilul cuvioşii tale, ca acéste délniţe să rămîie iarăşi la dînşii să le aibă ei hrănindu-se pe dînsele. Însă ei să n-aibă volnicie a le vinde la alţii, ci cînd vor fugi într-alt sat să rămîie iarăşi pe seama mănăstirii şi pe orice roduri vor face, să aibă a-şi da dijmă la mănăstire. Pentru care să le faci şi adeverinţă prin cartea cuvioşii tale la mîna lor şi de la mîna lor iar să să ia un zapis întru care anume să să pomenească acéste delniţi de unde pînă unde ţin, ca dupe vrémi să nu să uite lucru ca cum ar fi ale lor, ci să să ştie că sînt pămînturi ale mănăstirii şi ei le ţin cu dijmă.

Iar pentru clacă, mult cerînd ca să li să facă scăzămînt din zile, zicînd că de la stremoşi şi-au avut, nicidecum n-am dat ascultare, nedîn-

[1] Corect : curături.

https://biblioteca-digitala.ro

du-ne mîna ca să stricăm obiceiul. Insă ca să să mîngîe oareşce, am făcut un mijloc ca şi ei să mai aibă răpaos şi obiceiu să nu să strice, şi totdeauna să nu să pue toţi sătenii la clacă, ci unii să să lase ca să fie ajutori, aceştia la cei ce clăcuescu 12 zile; adecă de vor fi 30 ca să clăcuiască, să să ia la clacă numai 20 şi să clăcuiască céle 12 zile, iar cei zéce să rămîe să ajute pre cei 20 la zilele care clăcuescu. Fiindcă dupe cum am văzut, între dînşii sînt mai mulţi bătrîni slabi şi făr'de ajutor, nu vor putea ca să stea la lucru neprestan 12 zile, pentru care mai vîrtos am făcut această scădére şi ajutor. Ci şi la aceasta cuvioşiia ta iarăşi aşa vei urma.

Iar cît pentru o moară şi pentru pagube unor prune ce era să le facă ei rachiu şi le-ai luat cuvioşiia ta ţevile de la cazan şi li s-au stricat prunile, rachiu ce zic că au pricină de judecată, fiindcă vechilii cuvioşii tale au zis că nu ştiu la aceasta să răspunză, vei mérge cuvioşiia ta la dumnealui ispravnicul ⟨de⟩ Argeş, către care iată că scrisem şi noi carte şi va cerceta pricina şi dupe cum va găsi cu cale dumnealui aşa te vei supune şi te vei aşăza cu sătenii ca să nu mai jăluiască. Aceasta, şi fii blagoslovit!

Iulie 7, 7276 ⟨1768⟩

Pentru o moară ce au făcut-o ei aici şi zic că sînt vreo 96 ani de cînd au luat-o mănăstirea, să vezi cuvioşiia ta de să va fi luat moara cu carte de judecată. O să arăţi dumnealor ispravnicilor ca după carte să să urmeze. Iar neavînd carte de judecată înaintea dumnealor ispravnicilor, trebue ori moara să le-o dai cu arendă, ori cheltuiala să le-o plăteşti ce va fi cu dreptul. Vînzare de vin şi de rachiu să nu mai fie la casa care aţi făcut lîngă biserică, ci numai să fie de şăzut isprăv⟨nicelul⟩ mănăstirescu ce vei fi avînd. Ţiganii ce-i vei fi pus cuvioşiia ta să şază între dînşii, să-i scoţi dintre dînşii déca va fi pricină. Intr-acestaşi chip fiind şi porunca mării sale lui vodă, am păciuit precum vezi la toate. Ci caută de urmează i pentru dijma de fîn să nu le mai ei bani, ci fîn din zéce una; bătătura vitelor aşa s-au făcut aşăzămînt, cînd va ara mănăstirea să nu li să închiză păşunea vitelor, ci dupe cum au fost mai'nainte aşa să să urméze.

Grigorie al Ungrovlahiei

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 25.
Orig. rom.

423

⟨Bucureşti,⟩ 13 septembrie 1768

Alexandru Scarlat Ghica, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii din satele de pe moşia schitului Brebu să-şi îndeplinească obligaţiile în conformitate cu aşezămîntul lui Constantin Mavrocordat.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Scarlat Ghica voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi dupe aşezămîntul ce s-au făcut prin testamănt care iaste întărit dupe obiceiu, ce iaste cu hotărîre făcut în toată ţara, pentru cîţi sînt şăzători pe moşii streine, să aibă dar şi sătenii ce sînt şăzători în satele dupe moşia schitului mănăstirii Brebul ot sud [1], a clăcui pe an

[1] Omisiune.

https://biblioteca-digitala.ro

cîte 12 zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici dă muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, dă la începutul primăverii pînă la sfîrşitul toamnii în 9 luni, iar nu tot dăodată, iar cînd nu va avea sfîntul schit lucru ca să-i pue să lucreze, atunci să aibă a da fiiştecarile casnic pentru acele zile cîte un zlot pă an, iar nu mai mult, afară dăn streinii la care iaste să urmeze dupe cărţile ce au la a lor mînă.

Şi dijma încă să o dea pă dăplin din toate semănăturile cît vor ara pă moşie dupe obiceiu, iar din legumile ce vor avea dă treaba casilor lor, supărare să nu le facă.

Vin şi rachiu să nu fie volnic nimeni a vinde fără numai totdeauna vinul şi rachiul sfîntului schit să să vînză, iar cînd nu va avea dă vînzare, atunci din săteni, care va vrea să vînză, întîiu să meargă să să aşaze cu isprăvnicelu ce-l va fi avînd orînduit acolo la această moşie şi luindu-şi voe, aşa să vînză. Căci aceasta la voia stăpînului moşii stă.

Aşijderea să aibă şi dă capră cîte bani 2 pă an şi dă matca dă stup cîte bani trei pă an, iar pentru vitile ce vor avea de treaba casilor lor, dă suhat să nu să supere.

Iar dă nu vor urma vreunii din cei ce vor şădea pă moşie aceasta la toate dupe cum poruncim mai sus, dumneata ispravnice al judeţului pă unul ca acela, şi făr' dă voia lui să-l faci ca să să supue, că aşa iaste poronca domnii méle. Tolico pisah gospodstvo mi.

Septem(vrie) 13, 1768

Io Alexandru Scarlat Ghica voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Vtori logofăt

Dupe condică

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. LI, doc. 28.
Orig. rom., pecete aplicată.

424

15 martie 1770

Un număr de locuitori, care în multe rînduri s-au arătat „cu împotrivire de a nu plăti dijma", dau zapis egumenului sinaitu, chir Nil, obligîndu-se la plata fînului şi porumbului luat de pe moşia mănăstirii, să dea pe viitor „toată dijma după obiceiu", să nu are şi să nu cosească fără învoire, respectînd şi monopolul băuturilor.

† Adeverim cu zapisul nostru, care mai jos ne vom iscăli la mîna sfinţii sale părintelui egumen sanaitu, chir Nilu, pă cum să s(e) ştie că noi în multe rînduri arătîndu-ne cu împotrivire de a nu plăti dijma, dipă obiceiu moşii, însă de am îndreznit de am cosit şi fîn făr' de ştirea isprăvnicelului. Acuma îndrăznind fără ştirea şi voia părintelui de am luat şi tot fînul al părintelui, ce l-au avut cosit cu bani pentru treaba mănăstirii şi l-am dat de l-au mîncat vitele noastre. Deosebit iarăşi şi cît mălaiu l-au avut părintile strîns pă la mo(a)ră, tot l-am luat de l-am mîncat făr' de cale, îndrăznind de ne făceam şi stăpîni pe moar(ă) şi pe moşiia mănăstirii de cosiam, aram şi nici o dijmă nu dam.

https://biblioteca-digitala.ro

De care fapte rele şi necuvioase ce le făceam, nemaiputînd părintele a mai suferi, au jăluit dumnealor boerilor ai prea luminatului divan, şi dumnealor porînceşte prin cinstită carté la dumnealor ispravnicii judeţului, ca nu numai să ne apuce să plătim fînul cît şi mălaiu, ci şi toată dijma şi deosebit să ne pedepsiască cu cîte trei sute de toege, fieştecăruia la talpe şi să ne trimiţ(ă) şi în butuci la Bucureşti ca să ne luem altă pedeapsă şi să ne scoaţă şi di pă moşiia sfinţii sale.

Deci noi însune, cunoscîndu-ne vina şi greşala şi cum că sîntem vrednici de a ne lua pedeapsa, di pă faptele noastre, am căzut cu mare rugăciune la sfinţiia sa părintele egumen, ca să stea de dumnealui ispravnicul să ne erte de bătae şi de pedeapsă şi să plătim fînul şi porumbul după cum ni s-au porîncit şi toată dijma di pă moşie ori di ce ar fi, dînd şi acest zapis la mîna sfinţii sale, cum de acum înainte vom fi supuşi sfinţii sale, vom plăti toată dijma, după obiceiu ; făr' de porînca şi voia egumenului şi a isprăvnicelului, nici să arăm, nici să cosim, nici altfel de nesupunere să nu facem. Cît şi pentru vin, rachiu să nu fim volnici să vindem pe moşiia sfinţii sale fără cît numai al părintelui, iar cînd ne va dovedi sfinţiia sa cum că n-am păzit pă vreo una de aceste, care mai sus ne-am legat, să fie volnic cu zapisul nostru să ne de judecăţii ca să ne pedepsească după fapta noastră, neavînd nici un fel de îndreptare, pentru că aşa ne-am legat noi cu zapisul nostru de a noastră bună voe.

Şi cînd s-au făcut acest zapis s-au pus şi alţii martori pentru ca să s⟨e⟩ crează, puindu-ne şi noi toţi numile şi degetile în loc de pecete ca să s⟨e⟩ crează.

Mart 15 dni, 1770

Eu Ioan Pogn. ⟨?⟩ adiverez, eu Radu Narte adiverez, eu Iani sin Stan adiverez, eu Drăgan Narte adiverez, eu Stoica adiverez, eu Stoica Vlădişcău adiverez.

Gheorghi vtori logofăt, martor

Sfinţiia sa părintele egumen rugîndu-se pentru ertăciunea acestor mai sus-numiţi înaintea noastră, însuşi de a lor bună voe au dat acest zapisu, prinzîndu-se că tot ci⟨t⟩ scriu în zapisu, le vor păzi nestremutat, adiverind şi eu cu iscălitura.

Mart 15

Nicolae Obedeanu ispravnic

Acad. R.P.R., pach. CCCLXXV, doc. 110.
Orig. rom.

425

⟨Bucureşti,⟩ 26 aprilie 1770

Boierii divanului Ţării Romîneşti hotărăsc pentru toţi locuitorii de pe moşiile Pîrliţii din Dîmboviţa, Pîrlita şi Hereşti din Ilfov, ale mănăstirii Pîrliţii să presteze cîte 12 zile de clacă sau să dea cîte 90 de bani, să dea dijma, să nu vînd vin fără încuviinţare, să dea cîte doi bani de capră şi cîte trei bani de stup.

Noi boiarii prea luminatului divan al Ungrovlahiei. După vechiul obicei şi după testamentul ce s-au făcut în toată ţara pentru cîţi oameni sînt şăzători pe moşiile altora, să aibă dar şi oamenii ce sînt şăzători pe

https://biblioteca-digitala.ro

moşia Pîrliţii sud Dîmboviţa i moşia Pîrlita i Hereşti ot sud Ilhov a mănăstirii Pîrliţii sud Dîmboviţa, a clăcui pe an cîte 12 zile fieştecare om casnec, însă numai cei vrédnici de muncă iar holteii să nu să supere. Iar cînd nu va avea igumenul lucru, atunci să aibă a da pentru acéle zile de clacă, pe an cîte bani 90 şi să-şi dea şi dijma den toate semănăturile după obicei, iar legumile dup' în grădini ce va avea de treaba caselor lor să nu să supere.

Vin şi rachiu, nimeni altul să n-aibă voe a vinde pe moşie, fără numai totdeauna vinul şi rachiul mănăstirii să să vînză, iar cînd nu va avea mănăstirea de vînzare, atunci care din săteni va vrea să vînză, întîi să să aşază cu igumenul sau cu isprăvnicelul ce-l va avea la acea moşie şi aşa să vînză, căci că aceasta la voia stăpînului moşiei stă.

Şi să dea şi de capră ce vor avea sătenii, pe an cîte bani doi şi de matca de stupi pe an cîte trei bani.

Iar care den săteni nu să va supune după cum cuprinde mai sus, dumneata ispravnice al judeţului, să-i faci să să supue şi făr' de voe, şi să-i apuci să-i înplineşti ca să nu să jăluiască. Aceasta scriem.

Ap(rilie) 26 dni, 1770

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 42.
Orig. rom., pecete aplicată.

426

18 iunie 1770

Diaconul Ion din Goleşti dă scrisoare egumenului de la Argeş prin care declară că-i mulţumit să-l lase a trăi pe moşia mănăstirii cu dijmă şi clacă şi nu va mai spune „că iaste moşia noastră".

† Adecă eu diaconul Ion ot Goleşti dat-am scrisoarea mea la mîna părintelui arfimandritului argişanului precum să s(e) ştie că oprindu-mă ca să nu-mi cosescu livezile ce am pă moşiia sfintii mănăstiri auzind prin alţii că am zis că iaste moşila noastră, eu n-am zis nici nu zic, ci mă rog să m(ă) lase pă unde am ţinut să mă hrănescu cu dijmă şi cu clacă cum am pomenit di la părinţi.

Pentru aceasta am dat această scrisoare la mîna sfinţii sale, iar de m-aş scula a zice că iaste moşiia mea, să aibă a mă duce la judecată.

Iunie, 18, 7278 (1770)

I(o)n diiaconu

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. VII, doc. 76.
Orig. rom.

427

23 iunie 1770

Manole Giani Ruset, domnul Ţării Romineşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile din Rîmnic ale mănăstirii Radu-Vodă să dea zeciuială din produse şi „obşinuita clacă" şi să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

† Milostiiu bojiiu Io Manoil Roset voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, de vréme ce sfînta mănăstire Radu-Vodă avîndu moşii ce mai jos arată în sud Slam Rîmnic şi acum viind vremea de a să căuta veniturile din semănăturile ce să vor fi aflînd pe acele moşii, cît şi clăcile

https://biblioteca-digitala.ro

după testamentul ţării, dăm volnicie printr-această carte a domnii mele...[1] ce iaste orînduit de egumen, ca să aibă a căuta dijma, luînd zeciuiala din toate semănăturile ce să vor fi aflînd pe acele moşii, cît şi obicinuita clacă.

Şi nimeni din lăcuitorii ce vor fi şăzători pe aceste moşii să nu fie volnici a vinde vin sau rachiu, ci numai sfînta mănăstire să puie, iar cînd să va întîmpla de nu va avea sfînta mănăstire, luîndu-şi voe de la isprăvnicelul cel orînduit, dîndu-şi obiceiul, atunci va avea voe să vînză.

Pentru care poruncim domniia mea şi dumitale ispravnic al judeţului, după trebuinţa ce va avea numitul isprăvnicel, să-i daţi mînă de ajutor, că aşa iaste porunca domnii mele. I i(spravnic) saam rece gospodstva mi.[2]

Iunie 23, leat 1770

Io Manoil voievod Roset, milostiiu bojiiu gospodin
Lac(ul) Tătarului
Boru
După condică

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. XI, doc. 24.
Orig. rom., pecete aplicată.

428

15 aprilie 1771

Manea vierul se angajează să lucreze la via mănăstirii Bradu cu 15 taleri pe an, specificînd în zapis muncile pe care urmează să le facă.

† Adică eu Mane viierul dat-am acest credincios zapis al meu la pre cinstită şi pre blagoslovită dr(e)apta sfinţii sale precum să (se) ştie că m(-am) tocmit eu viieru la pre sfinţiia sa, într-un an, po taleri 15, adică cinsprizece, şi eu să aibu purtare de grijă de cele ce o trebui la viie, buţile să le leg i tocitori i putinile i tot cele ce trebuie la ale viii cît şi pîră la...[3] ri, să aibu a le astupa tot eu, pentru că aşa m(-am) legat eu cu zapisul meu.

Şi pentru mai adevărată credinţă mă voi (is)căli mai j(os) ca s(ă se) crează. Aceasta.

Aprilie dni 15, 1771

Eu Manea viierul adeverez,
eu Tudor dascălul martor,
eu Gheorghe ficior logofătului Oprii, martor,
eu Dumitru nepotă-său martor,
eu Paraschiva mar(tor).
Şi am scris eu Constandin logofăt cu zisa lui, şi martor.
(Pe verso:)
Dintr-aceşti taleri 15, am luat eu Manea viierul taleri 6 din mîna logofăt(ului) Constandin, cînd m-am tocmit.

Arh. St. Buc., M-rea Bradu, pach. VII. doc. 58.
Orig. rom.

---

[1] Loc alb.
[2] Text identic în doc. din 24 iunie, acelaşi an, pentru moşiile din Vlaşca (ibidem, pach. CVII, doc. 3) şi din Ialomiţa (ibidem, Ms. 256, f. 392 v), ale mănăstirii Radu-Vodă.
[3] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 20 aprilie 1771

Înştiinţare făcută locuitorilor care au vii pe moşia mănăstirii Mislea şi nu le lucrează, că s-a dat voie egumenului să le dea cui va găsi ca să-şi ia venitul.

† Voao tuturor oamenilor celor ce aveţi vii pă moşiia sfintei mănăstiri Mislii. Vă facem în ştire că aici veni sfinţiia sa părintele egumen mislean dă ne arătă cum că unii din voi cei ce aveţi vii pă moşiia mănăstirii, aţi părăginit viile de cîte cinci, şase ani şi numai vă stăpîniţi pometurile, din care mănăstirea nu ia nici un venit, iar viile de unde iaste să ia şi mănăstirea ceva venit, nu veţi să le lucraţi nici nu îngăduiţi să le dea la alţii să le lucreze ca să-şi ia mănăstirea venitul.

Ci dar pravila zice şi încă şi obiceiul iaste, ca tot omul cel ce va avea vie pă moşie sau mănăstirească, sau boerească, şi nu o va lucra pînă în 3 ani, iaste volnic stăpînul moşii ca acele vii să le dea altora, ca lucrindu-le să-şi ia venitul moşii.

Pentru care iată că şi noi detem voie sfinţiei sale părintelui egumen mislean ca tuturor celor ce vor avea dă acest fel de vii părăginite pă moşiia sfintei mănăstiri, să le dea în ştire şi cei ce vor vrea să le lucreze bine, işi va da adetul pămîntului, iar cei ce nu vor vrea să le lucreze dinsu, de acum să fie volnic sfinţiia sa părintele egumen să le dea oricui va găsi să le lucreze, ca să nu rămîie sfînta mănăstire păgubaşă de venitul moşii. Aceasta.

Ap⟨rilie⟩ 20 dni, 1771

Constandin Cont⟨escu⟩ ?
Radu Filiş⟨anu ?⟩

Arh. St. Buc., M-rea Mislea, pach. II, doc. 15.
Orig. rom.

430

20 iulie 1771

Nicolae, îngrijitor, scrie dichiului mitropoliei că banii ce i s-au trimis pentru săpatul viilor nu sînt de ajuns, despre starea morii şi porumbul consumat de către ţiganii mănăstirii Glavacioc.

Cu smerită plecăciune mă închin sf⟨inţiei tale⟩.

† Cu plecată scrisoare înştiinţez pă sfinţiia ta pentru 100 galbeni ce mi-ai dat sf⟨inţia ta⟩ pentru sapa viilor după plevilă. Am mersu cu cartea sf⟨inţiei tale⟩ la dum⟨nealu⟩i jupîn Ioniţă la Văleni şi l-am găsit şi galbenii mi i-au schimbat, însă galbenu cîte taleri 4 pol, după cum i-ai scris şi sf⟨inţia ta⟩ dum⟨nealu⟩i. Aceşti bani i-am împărţit pă la toate viile, dar nu s-au isprăvit cu aceşti bani şi mai trebuesc taleri 300 ca să le isprăvim de sapă, că de vor rămînea nesăpate acum după plevilă, nu să alegea nimică, că alţii le sapă de cîte 3 ori, dar noi, măcar că le isprăvim de aceste 2 sape. Şi de va fi ca să trimiţi sf⟨inţia ta⟩ bani, să-i trimiţi mai în grabă pîn' se găsesc şi oameni acum şi pînă nu să măresc strugurii, fiindcă mai întîrziindu să face firoseală multă.

https://biblioteca-digitala.ro

Mai înştiinţez pă sf⟨inţia ta⟩ pentru nişte bucate ce au fost puse într-o gropă, care bucate au fost strînse de uem, baniţe 122, baniţe de ocă 22. Dintr-aceste bucate am vîndut 60 chile. Iar celelalte au rămas şi sta forte bine, dar acum viind părintele gravaciogean [1] cu ţigănie, cu toată băjăniia, s-au pus şi au deschis gropa şi au luat toate bucatele. Şi aşa au zis că le-au dat ţiganilor şi nici m-au chemat ca să fiu faţi să măsor bucatele. Şi am mersu la sf⟨inţia sa⟩ de i-am zis pentru ce au luat bucatele, că aceste bucate sîntu ale mitropolii. Sfinţiia sa au zis că şi ţiganii sîntu ai mitropolii.

Şi de cînd au căzut ţigăniia aci pe lîngă m⟨oa⟩ră au luat o piatră de ale morii şi au făcut rîşniţe şi au arsu şi streşinile morii şi postăvile, în scurtu, au prăpădit moara.

La aceasta după cum vei socoti sf⟨inţia ta⟩, ori să aşăzi morar să nu să prăpădească moara, ca pînă cînd să va da apa, să fie la moară pentru pază, că sf⟨inţia sa⟩ părintele glavaciogan umblă să ia şi moara mit⟨ropoliei⟩ să rămîe sf⟨inţiei sale⟩ pentru ţigani. Las aceste cum va fi bună înţelepciunea sfinţii tale şi să să facă poruncă ca să să ridice ţigăniia de aici că prăpădesc delu, strugurii, pomile şi tot ce găsesc pă unde ajungu.

Pentru ocă 6 ceară de la Edéra, n-au vrut ca să o dea, ci au zis că va aduce-o el. Ci de va fi adus, să am răspunsu de la sf⟨inţia ta⟩.

Aceasta şi rămîi al sf⟨inţiei tale⟩ prea plecat,

Nicolae [2]

Iul⟨ie⟩ 20, 1771

⟨Insemnări ulterioare :⟩

Şi cîţi bani să va da, să să dea pă acest om ce va aduce scrisoarea. Şi trimeseiu sf⟨inţiei tale⟩ doi mehalgii.

† S-au dat la acest trimis taleri doao sute şi cincizeci şi s-au însemnat în condică.

⟨Pe verso :⟩

† Întru cinstită mîna sf⟨inţiei sale⟩ părintelui arhidiac⟨on⟩ cu plecăciune să să dea.

Acad. R.P.R., pach. CLXXXV, doc. 47.

Orig. rom.

---

[1] Pentru glavaciogian.

[2] [Pentru acest Nicolae, la 15 aprilie 1776, Alexandru Ipsilante, dă următoarea carte de scutire] : Davat gospodstvo mi lui Nicolae carele fiind slugă al sfintii mitropolii şi pururea pentru slujba lui au fost apărat de orînduelile ţării, asupra căruia ne-am milostivit domniia mea şi i-am dat această carte a domnii mele ca să fie în pace şi ertat de toate dăjdiile şi orînduelile veri cîte ar eşi de la visteriia domnii mele peste an pe ţară, de nici unile capul lui val sau supărare să nu aibă pentru ca să s⟨e⟩ afle slujind sfintei mitropolii. Pentru care poruncim domniia mea dumi⟨tale⟩ vel agă şi dum⟨nea⟩v⟨oastră⟩ ispravnici du prin judeţe, cum şi altor zapcii, văzînd această poruncă a domniei mele, mai multă supărare să nu-i faceţi, că aşa poruncim domniia mea. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1776 april 15 dni

Io Alexandru Ioan Ipsilant milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel vistier

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXXII, doc. 6.

Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

31 martie 1772

Un număr de locuitori veniţi din Transilvania, aşezaţi pe moşia mănăstirii Văleni, se angajează cu zapis să dea dijma din produse, afară de varză şi fasole, să presteze clacă în primul an cinci zile, iar în anul următor opt zile.

† Adică noi aceşti oameni streini ungureni care mai jos ne vom iscăli, dat-am acestu credincios zapis al nostru la mîna sfinţii sale părintelui egumenului de la Văleni, precum să s(e) ştie că ne-(a)u dat părintili loc ca să şădem şi noi să-i clăcuim părintelui pentru moşie zile 5; şi noi ci vom pune pă moşiia părintelui, orici bucate, să ne dăm dijma dăpă obiceiu, dar estimpu din varză şi din fasole să ne erte în anu acesta, da în anul viitor om da şi dintr-acele. Şi claca să-i clăcuim în anul viitor cîte zile 8.

Dar noi să ne păzim vitele să nu facem stricăciune la bucate şi la fînu, da şi pentru oameni iar să nu fie oameni răi ca să facă pagubă, ce de s-ar afla dintre noi vreun om rău, hoţ, să avem a da noi toţi se(a)ma. Pentru aceasta i-am dat noi acestu credincios zapis al nostru ca să fie de adevărata credinţă întărindu cu iscălituri şi puindu-ne şi degetile în loc de pecete.

Mar(tie) 31 dni, 1772

Eu Radu al Tomei adeverez, eu Gheorghe baci adeverez, eu Oancea al Nenului adeverez, eu Ion ginerile Manului adeverez, eu Ion Grec(u) adeverez, eu Manu Găloe adeverez, eu Ion Ungur adeverez, eu Gheorghe păcurar adeverez.

Şi am scris eu popa Cerna cu zis(u) al lor.

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XLVII, doc. 4.
Orig. rom.

432

⟨Craiova,⟩ 2 mai 1772

Egumenul de la Arnota reclamă boierilor de la scaunul Craiovei că un număr de locuitori din Bogdăneşti, după ce s-au răscumpărat din rumînie, au luat în stăpînire moşia mănăstirii fără nici un drept.

Prea cinstiţi dumneavoastră veliţi boiari.

† Jăluesc dumneavoastră pentru Iane Romînescu i Dima Bugulescul, Constandin Ciocan i cu alţi cetaşi ai lor din satul Bogdăneştii Arnotei ce au fostu rumîni sfintei mănăstiri, cumpăraţi pe bani de răposatul Matei voevod ctitorul. Şi după ce au scăpat de supt jugul robiei s-au sculat a stăpîni şi moşiia cîtăva vréme, iar cînd au fostu în zilele mării sale Ştefan voevod, au căutat sfînta mănăstire divan cu dînşii şi s-au hotărît de către divan ca să stăpînească mănăstirea cu pace pe unde au stăpînit şi mai 'nainte. Şi după hrisoavele şi cartea domnească a mării sale, au stăpînit sfînta mănăstire cu pace pînă acum, iar acum

https://biblioteca-digitala.ro

s-au sculat aceşti mai sus-numiţi a stăpîni cu sila pămîntul sfintei mănăstiri. Pentru care neîndrăznind a face alte pricini cu dînşii, am năzuit la cinstit divanul dumneavoastră să-mi aflu dreptate ca, după hrisovul mării sale Ştefan voevod, să aibă a stăpîni sfînta mănăstire, măcar că mi s-au făcut cercetare la Rîmnec înaintea dumnealui paharnic Fota Vlădăianul, şi poruncindu-le şi din gură şi cu poruncă, nici într-un chip nu vor să dea ascultare. Aceasta jăluesc dumneavoastră, să am dreptate.

1772, mai 2

Anthim igumenul Arnotei

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. IV, doc. 19.
Orig. rom.

Anexă

⟨Craiova,⟩ 4 mai 1772

Divanul banatului Craiovei porunceşte locuitorilor din Bogdăneşti care au luat în stăpînire moşia mănăstirii Arnota să renunţe la ea şi dacă au vreun temei să se prezinte la judecată după ce se va termina războiul.

De la divanu Banatului Craiovei.

† Ţie Iane Rom⟨î⟩nescu i ţie Dimo Bugulescul i ţie Constandine Ciocan i cu ceailalţi cetaşi ai voştri de la satu Bogdăneştii Arnotei, ce aţi fost rumîni sfintei mănăstiri. Aicea ne jălui sfinţiia sa părintele igumenul sfintei mănăstiri Arnotei, că dupe ce v-aţi văzut scăpaţi de supt jugul robiei, v-aţi sculat acum să stăpîniţi şi moşiia cu sîla. Dă care iată că vă poruncim să căutaţi, nicidecum de moşie să nu vă atingeţi, să stăpînească sfînta mînăstire dupe cărţile şi hrisoavele ce are, dupe cum au stăpînit şi pîn' acum ; iar avînd şi voi niscarva cărţi, să veniţi la divan, dar nu acum, ci dupe ce să vor linişti vremile. Iar pînă cînd ⟨vă⟩ veţi judeca, să nu vă atingeţi de moşie nici cu o îndrăznire, să-şi caute sfînta mănăstire ca şi pînă acum, că îndrăznind a vă amesteca la moşie făr' de judecată, apoi veţi fi aduşi cu treapăd şi vă veţi lua căzuta pedeapsă dupe nesupunerea voastră.

1772, mai 4

....[1], Costandin Argitoian, F⟨o⟩t⟨a⟩ Vlădăianu paharnic

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. IV, doc. 19.
Orig. rom.

433

Bucureşti, 22 mai 1772

Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ispravnicilor de Dîmboviţa să oblige, împreună cu trimisul mănăstirii Căldăruşani, pe locuitorii de pe moşia Fieni şi Ţiţa, să presteze claca şi să-şi dea dijma după obicei.

Poruncă de la divanul Prinţipatului Ţării Romîneşti la dumnealor ispravnicii ot sud Dîmboviţa.

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

Au jăluit la divan cuviosul protosinghel, chir Filaret, ce iaste purtător de grijă la mănăstirea Călduroşanii pentru oamenii ce sînt lăcuitori şi să hrănesc pe părţile moşii ce are mai susnumita mănăstire în hotarul Fienii i Ţîţa sud Dîmboviţa, cum că nu să supun a-şi face obicinuita clacă şi a-şi da dijma după obiceiu, iar mai vîrtos unii dintr-înşii stau cu înpotrivire cu pricină că au şi ei moşie într-acest hotar.

Deci fiindcă numita mănăstire are hrisovul răposatului ctitor de hotărnicia părţilor de moşie ce are într-acel hotar, şi deosebit are şi alte zapise de cumpărătoare în urma hrisovului, dupe care şi de la divan s-au fost rînduit la leat 1771, dichemvrie 9, preoţi şi boiernaşi care de isnoavă au fost şi au descoperit în scris supt iscăliturile lor semnele hotarălor pe părţile ce are mănăstirea.

Şi de vreme ce acei oameni care să înpotrivesc cu pricină ca au şi ei moşie într-acele hotară, în doao rînduri li s-au pus soroc ca să vie la divan să-şi aleagă, şi ei nu s-au supus, drept aceea de la divan s-au dat această poruncă în scris la mîna omului pe carele îl va orîndui cuvioşia sa despre partea mănăstirii, ca dupe coprinderea hrisovului şi a cărţilor divanului, să aibă a apuca pe toţi cei ce lăcuiesc şi să hrănesc pe moşia numitei mănăstiri, ca să-şi facă claca şi să-şi dea dijma din toate semănăturile dupe obiceiu. Iar carele va sta cu înpotrivire şi nu va vrea de voe a-şi da obiceiul moşiei şi a-şi face claca, să-l arate la ispravnicii judeţului.

Pentru care să porunceşte şi dumneavoastră ispravnicilor judeţului, pe unii ca aceia să-i faceţi şi fără voe ca să-şi dea adetul moşiei din toate semănăturile şi să-şi facă claca dupe obiceiu. Şi ei de vor zice că au a răspunde, vor veni la divan de-şi vor căuta cu judecată.

Pod polcovnic . . . .[1], Mih(ai) C., vel logofăt, vel spătar, vel vist(ier), vel paharnic.

1772 mai 22, Bucureşti

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Căldăruşani, pach. XXXII, doc. 26.
Orig. rom.

434

(Bucureşti,) 30 iulie 1772

Divanul Ţării Romineşti dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Sf. Ioan să adune pe toţi fugarii din Vlădeni, de pe moşia Balta (Ialomiţa), să repopuleze satul şi să-i dea în seama ispravnicului să-i „aşeze şi la zaharea".

De la divanul Ţării Romîneşti.

† De vreme ce sfinţiia sa părintele arhimandrit, egumenul mănăstirii Sfîntului Ioan, arătă la divan că avînd sfînta mănăstire moşie

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

în sud Ialomiţa ce să numeşte Balta, pe care moşie au avut şi sat ce s-au numit Vlădeni, şi din înperecherea vremilor cu răzmiriţi spărgîndu-să numita silişte, au fugit oamenii răsipîndu-să, înprăştiindu-să care încotro au vrut. Şi cerînd sfinţiia (sa) voe de la divan a-şi aduna pe toţi oamenii să-i aducă la urmă spre întregimea siliştii, s-au dat această carte de volnicie, ca să umble şi oriunde va găsi pe acei fugari să-i ia cu toată iconomiia lor şi să-i aducă la urmă, pe carii să-i arate la ispravnicii judeţului, ca dupe puterea şi starea lor să-i aşaze şi la zaharea, să dea la orînduitele magazii şi să aducă şi adeverinţă de la ispravnicii pe aşezămîntu ce le va face. Aceasta.

1772, iulie 30 dni

Podpolcovnic . . . .[1]
Vel spătar

vel vist(ier)
vtori vist(ier)

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan din Bucureşti, pach. V, doc. 63.
Orig. rom.

435

(Bucureşti,) 1772

Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ispravnicilor de Saac să cerceteze reclamaţia egumenului de la Cotroceni că la metohul Văleni, locuitorii de pe moşie nu prestează claca, nu-şi dau dijma, au scaun de carne şi vînd vin fără încuviinţare, şi să-i silească a se supune la îndatoriri.

De la divanu Ţării Romîneşti.

† Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Saac. După jalba ce au dat la divan părintele Neofit egumenul cotrocean cum că ar fi avînd sfînta mănăstire un metoh într-acel judeţ ce să numeşte Văleni şi oamenii ce sînt şăzători pe acea moşie nu ar fi vrînd ca să-ţi dea dijma şi claca lor după obiceiu din toate sămănăturile, aruncînd pricini. Aşijderea mai jălui că pe unde este să s(e) vînză vinurile mănăstirii tot aceiaşi oameni ar fi puind vinurile lor în silă şi şi le-ar fi vînzînd, umblînd să păgubească acea sfîntă mănăstire, cum iarăşi mai zice cum că i-ar fi tăind carne pe la scaune pe moşiia mănăstirească, neluînd ei voe de la acel egumenaş ce-l are acolo purtător de grijă.

Pentru care iată, scriem dumneavoastră, pentru dijma şi claca după dreptul ce-i va arăta acel poslușnic că nu şi-au dat după obicei, să-i faceţi dumneavoastră ca să dea. Iar nevrînd de voe, să-i faceţi dumneavoastră fără de voe ca să-şi dea obiceiu pămîntului, atît cît şi pentru vinurile ce nu le îngăduie iarăşi egumenu ca să vînză pe acea nicicum să nu-i îngăduiţi dumneavoastră, nepricinuindu-s(e) pagubă moşie fără de a nu lua voe de la acel poslușnic al sfintei mănăstiri, mănăstirii. Şi cei cu scaunele de taie carne, asemenea să urmaţi dum-

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

neavoastră, fără de voia acelui poslușnic ce este acolo, să nu-i suferiți spre a face pagubă aceii mănăstiri.' Ci după cum vă scriem dumneavoastră așa să urmați ; iar de va fi pricina într-alt chip, după cercetarea ce veți face dumneavoastră în scris, să-i trimiteți la divan. Aceasta. 1772.

Brigadir Medd ⟨er⟩

. . . .[1] . . . .[1] . . . .[1] . . . .[1]

Treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XLVII, doc. 5.
Orig. rom.

436

București, 16 ianuarie 1773

Divanul Țării Romînești poruncește ispravnicilor de Ialomița ca împreună cu omul mănăstirii Căldărușani să oblige pe toți pescarii de la balta Ciorani să dea „întreiala din pește după obiceiu".

Poruncă de la divanul Prințipatului Țării Romînești.

† Dupe jalba ce au dat la divan cuviosul arhimandrit și protosinghel ce este purtător de grijă mănăstirii Căldorășani, chir Filaret, asupra celor ce vînează pește în balta ce este pe moșiia mănăstirii la Ciorani sud Ialomița, cum că nu să supun a-și da întreiala din pești după obiceiu, precum au dat și în vremea domnilor, ci stau cu înpotrivire. Deci pentru aceasta, afară din hrisoavele domnilor celor vechi ce are mănăstirea pentru obiceiurile acestii bălți, să văzu la condica mănăstirii trecută că are și cartea domnii sale Grigorie vodă Ghica din anul 7258, aprilie 11, cu care poroncește ca să ia mănăstirea această întreială de pește, nepoprit, și vameșii la aceasta să nu se amestece.

După care și de la divan să dă această poroncă în scris la omul mănăstirii pe care-l va orîndui cuviosia sa, ca să aibă a apuca pe toți cei ce vor vîna pește într-acea baltă, să plătească dreptul mănăstirii după obiceiu și de către nimeni opreală să nu aibă. Iar pentru cei care nu să vor supune să dea de voe, să poroncește dumneavoastră, ispravnici de județ, să-i supuneți a da dreptul ce să cuvine al mănăstirii după obiceiu.

Brigader Medd⟨er⟩

Pr. . . . .[1], vel logofăt, vel vistier

1773, ghen⟨arie⟩ 16
București

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Căldărușani, pach. XXVII—XXVIII, doc. 16.
Orig. rom.

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

437

⟨Bucureşti,⟩ 31 ianuarie 1773

Divanul Ţării Romîneşti, pe baza încuviinţării obţinute de la comandantul armatei ruse, generalul Rumianţov, scuteşte pe seama mitropolitului Grigorie locuitorii satului Dărăşti (Ilfov) de „ale obştii norodului dajdii şi datorii", ca să servească numai pentru „poslușania sfinţiei sale".

De la divanul Ţării Rumîneşti.

† După salgovardiia luminatului poruncitoriul armii mării sale gheneral feldmarşal şi a multor ordine cavaler, graf Petru Alecsandrovici Romianţov, ce au dat prea sfinţii sale părintelui arhiepiscop i mitropolitului al Ungrovlahii, Grigorie, pentru satul Dărăştii din ţinutul Ilfovului, cu care porunceşte cinurilor ţării osebit şi ispravnicilor dintr-acel ţinut, ca pe lăcuitorii dintr-acel sat să nu-i tragă la ale obştii norodului dăjdii şi datorii, ci să-i lase a fi numai pentru poluşaniia prea sfinţii sale, osebit să opreşte şi ostaşilor ca pe oamenii dintr-acel sat să nu-i supere a le lua caii şi boii lor la podvăzi, şi a le face supărări, nedreptăţi şi stricăciuni.

Deci, după salgovardiia luminatului, i s-au dat şi această carte a divanului. Aceasta.

1773, ghenar 31

Brigadir Medder

Vel vist⟨ier⟩
Procit treti vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XXV, doc. 15.
Orig. rom.

438

Bucureşti, 29 mai 1773

Divanul Ţării Romîneşti porunceşte locuitorilor din satul Comarnic să-şi îndeplinească îndatoririle faţă de mănăstirea Colţea după porunca lui Constantin Mavrocordat din 1745, dînd cîte 90 de bani pentru clacă, dijmă după obicei şi vin să vîndă numai cu încuviinţare.

Poruncă.

De la divanul Prinţipatului Ţării Rumîneşti.

Dupe jalba ce au dat la divan Panait biv ceauş za aprozi, epitro⟨pul⟩ mănăstirii Colţii, cerînd ca după cartea domnii sale Constandin Neculae voevod ce au dat la mănăstire din anul 7253 mai 20, să i se facă întărire în scris de la divan ca să poată apuca pe oamenii ce sînt şăzători pe moşiia mănăstirii Colţii în satul Comarnicul, pentru dijmă şi clacă. Care carte cetindu-să la divan, să văzu că să coprinde ca oamenii ce vor fi şăzători în satul Comarnicul, casnici, să aibă a-i da pentru claca ce este orînduită să să facă peste an, de om casnic cîte bani noaozeci, însă jumătate la sfete Gheorghe şi jumătate la sfete Dimitrie şi să aibă a-şi da şi dijma din toate bucatele ce vor ara pe această moşie.

Şi vin i rachiu nimeni să nu fie volnic a vinde fără numai vinurile mănăstirii sau cui va vrea epitropu să dea voe să vînză.

https://biblioteca-digitala.ro

Dupe cum şi de la divan să dă această poruncă în scris la mîna mai sus-numitului epitrop, ca dupe cum mai sus să coprinde, întocmai să fie următor, orcare din săteni va sta cu vreo împotrivire a nu-şi da dijma şi claca după cum să coprinde mai sus, să porunceşte dumneavoastră ispravnicilor dă judeţ, pe unii ca aceia să-i supuneţi şi făr' dă voe a da, ca să nu să păgubească sfînta mănăstire de venitul ce i să vine a lua du pe această moşie.

1773, mai 29, Bucureşti

Cos(tandin) vel dvornic; vel logofăt; vel vistier, ...[1]; Radu Băleanu

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 210.
Orig. rom.

439

1 august 1773

Locuitorii din Tomşani dau zapis boierului Micşinescu pentru opt zile de clacă, pe care se obligă să le presteze la cererea stăpînului şi să fie „ascultători la orice".

† Adicăte noi toţi sătenii ot Tomşani ce şădem pe moşiia dumnealui Costandin Micşinescu, căpitan biv vel za lefegii, dat-am zapisul nostru la cinstită mîna dumnealui, precum să s⟨e⟩ ştie că nesupuindu-ne noi să-i facem claca, obiceiu pămîntului, după porunca prea cinstitului divan, şi văzînd dumnealui nesupunerea nostre, aşa mergînd la dumnealui ispravnicul judeţului acestuia Costandin Hrisoscouleon, spuind pricina nesupunerii nostre, aşa dumnealui ispravnicul trimiţînd slujitor şi luîndu pe unii din noi şi ducîndu-né la dumnealui ispravnicul, şi cunoscînd dreptatea dumnealui şi noi unblînd făr' de cale, ne-am hotărît ca să-i facem obicinuita clacă după obiceiu pămîntului, zile 12. Deci văzînd şi noi c-am umblat făr' de cale, am căzut cu rugăciune către dumnealui ca să ne erte de fapta noastră ce ne-am arătat cu nesupunnere, ci să facă dumnealui bine să ne mai erte din zile.

Deci văzînd şi dumnealui plecăciunea nostră, ne-au ertat de om cîte zile patru, însă estimp fiindcă din fapta nostră nevrînd să facem claca şi trecînd vremea primăverii şi vara şi rămîind să clăcuim dumnealui numai fin, ne-am aşăzat cu dumnealui de om cîte 8 zile, iar cine nu va sări la clacă din unii din sătenii noştri, să aibă a plăti zio după cum o plăti dumnealui zio la alţi oameni streini cosaşi.

Şi pentru aceasta am dat zapisul nostru la mîna dumnealui, ca de astăzi înainte să fim ascultători la orice, cînd va veni omul dumnealui la noi. Şi pentru încredinţare ne-am pus numile şi degetul ca să să crează. Iar de să va întîmpla iarăşi să ne scoaţă la clacă cu slujitori, să avem noi a plăti noi orice treapăd s-ar face. Şi cînd s-au făcut acestu zapis au fost şi preoţi faţă. Aceasta.

Avgust 1, 1773

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

† Eu Ion sin Grozav adeverez, † eu Costin sin Lupul adeverez, † eu Chirul Brat adeverez, † eu Radul Pulbere adeverez, † eu Stoian adeverez, † eu State diiacon adeverez.

† Şi am scris eu popa Nicolae ot Tomşani cu zisa tuturor oamenilor şi sîntu şi martor.

Acad. R.P.R., pach. CCCCXV, doc. 145.
Orig. rom.

440

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 14 mai 1774

Divanul Olteniei judecă reclamaţia făcută de popa Gheorghe şi cetaşii lui din satul Costeşti (Vîlcea) împotriva egumenului de la Bistriţa, că nu sînt lăsaţi să-şi stăpînească partea de moşie şi hotărăşte, după cercetarea actelor de stăpînire, ca locuitorii menţionaţi, neavînd dreptate, să-şi facă zilele de clacă şi să-şi dea dijma după obicei.

De la divanu banatului Craiovii.

La divan înaintea noastră au tras la judecată popa Gheorghe i cetaşii lui din satu Costeşti sud Vîlcea pă sfinţiia sa părintele, chir Ştefan, egumenul sfintei mănăstiri Bistriţii, zicînd popa Gheorghie cu cetaşii lui cum că ar fi avînd şi ei parte de moşie în hotarul Costeştilor şi părintele egumen nicidecum nu-i îngăduieşte ca să stăpînească după cărţile ce au. Am cerut ca să ne arate scrisorile ce au. Ei alte scrisori n-au avut făr' decît ne-au arătat o copie după un hrisov al Mihnii voevod cu leat 7091, întru care scrie că ar fi dat unui om, anume Coafeşi, moşie în hotaru Costeşti i Bodeşti, în care copie iscălisă şi pă răposat părintele Damaschin episcop. Şi cu această pricină să scula aceşti mai sus-numiţi o⟨a⟩meni ca să între şi ei cu stăpînirea în moşie, fiindcă ei să trag din neamul lui Coafeş.

Întrebînd şi pă părintele egumen ce are să răspunză pentru această pricină, întîi ne-au arătat o carte de judecată a prea sfinţiei sale răposat părintelui Antim mitropolit şi a doi arhieriei: Damaschin episcopul Rîmnecului şi Iosaf al Buzăului şi a trei boeri mari: Bunea Grădişteanu vel vornic i Şărban Bujoreanul vel vistier i Radu sin Hrizii vist⟨ier⟩, vel vornic al Tîrgoviştii, cu leat 7222.

Şi fiind în divan la această cercetare şi prea sfinţiia sa părintele proin mitropolit, chir Grigorie şi înfăţişînd iscălitura părintelui Damaschin din copiia numiţilor Costeşti şi dintr-această carte de judecată s-au văzut că nicidecum nu să potriveşte, şi s-au cunoscut că acea copie nu iaste adevărată. Întru care carte de judecată scrie cum că după multă cercetare ce li s-au făcut, au hotărît ca nicidecum treabă cu moşiia să n-aibă, ci să o stăpînească sfînta mănăstire Bistriţa cu bună pace, împreună şi cu rumînii ce sînt daţi prin hrisoave domneşti, iar rumînii cei ce sînt slobozi de rumînie, să aibă a lucra sfintei mănăstiri zilele de clacă după vechiul obicei.

A doao, ne-au mai arătat un hrisov al Radului voevod cu leat 7118, întru care scrie că s-au vîndut tot satu Costeşti înpreună cu moşiia

https://biblioteca-digitala.ro

lor lui Mihai voevod şi Mihai voevod i-au închinat a fi rumîni sfintei mănăstiri Bistriţii cu moşie cu tot.

Aşijderea ne-au mai arătat şi alt hrisov al lui Gavril Mohilea voevod cu leat 7127, tot asămenea pentru Costeşti şi alt hrisov al lui Leon voevod cu leat 7138, tot asămenea şi alt hrisov al lui Matei Basarab voevod cu leat 7141, şi alt hrisov al lui Costandin Şărban voevod cu leat 7162 şi alt hrisov al lui Costandin voevod Brîncoveanu cu leat 7197 şi alt hrisov al lui Ştefan Cantacozinu voevod cu leat 7223, întru care hrisoave să coprinde pe largu, atît pentru moşiia Costeşti cît şi pentru rumînii sfintei mănăstiri.

Deci dar şi noi, după hotărîrea cărţilor de judecată a sfinţilor arhieriei şi a boerilor şi după întărirea acestor numite hrisoave domneşti, am hotărît ca să stăpînească sfînta mănăstire Bistriţa toată moşia Costeştilor cu bună pace de către popa Gheorghie cu cetaşii lui, fiindcă făr'de nici un temei umbla ca să între cu stăpînirea într-această moşie şi ei ca neşte oameni ce şăd pe moşiia sfintei mănăstiri să aibă a-şi da dijma şi a-şi lucra zilele de clacă după vechiul obicei. Iar pentru o moară du pă moşiia mănăstirii ce zicea numiţii oameni că ar fi cumpărat-o de la un egumen ce au fost pe acea vreme la sfînta mănăstire, să aibă a o stăpîni sfînta mănăstire Bistriţa cu bună pace de către dînşii, fiind cumpărătoarea făr' de cale, pentru că nici părinţii egumeni nu sînt volnici a vinde lucrurile sfintelor mănăstiri.

Podpolcovnic graf Podgoricianin.

Ştefan Pîrşcoveanu vel ban, C. Argitoianu vel vornic, Ştefan Bibescu, vel logofăt, Costandin Gianoglu vel spătar, Hagi Stan Jiianu, vel vistier, Barbu Ştirbei, vel stolnic.

Ovladeanii Ştefanom igumenu monastîrea Bistriţî vseami moşiami prinadleajaşcimi do derevni Costeşti po silea imeaiuşcihsea u nevo grammot.

Secretari Vasile Baturmiţski
14 mai 1774 ani. Rîmnicul
Procit treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. I, doc. 27.
Orig. rom.

441

Bucureşti, 20 mai 1774

Divanul Ţării Romîneşti porunceşte ca locuitorii de pe moşia Perşinarii şi Şuţa din judeţul Dîmboviţa să facă mănăstirii Nucet „obişnuita clacă" şi să-şi dea dijma din semănături, „precum au dat şi în vremea domnilor".

Poroncă.

De la divanul Prinţipatului Ţării Romîneşti.

Cuviosul arhimandrit egumen de la mănăstirea Nucetul au jăluit divanului cum că are mănăstirea moşie ce să numeşte Perşinarii i Şuţa în sud Dîmboviţa şi cei ce să află şăzători pe această moşie nu să supun a-şi face obicinuita clacă şi să-şi dea dijma din semănăturile ce au pe acele moşii dupe vechiul obiceiu, ci să pun cu înpotrivire.

https://biblioteca-digitala.ro

Drept aciia să dă această poroncă în scris la mîna cuviosii sale şi la mîna omului ce-l va avea orînduit, ca să aibă a apuca pe toţi aceia ce vor fi şăzători pe acele moşii, să-şi facă obicinuita clacă şi să-şi dea dijma din semănăturile ce au, dupe obiceiu, precum au dat şi în vremea domnilor. Iar care vor sta cu înpotrivire să-l arate la dumnealor ispravnici şi dumneavoastră ispravnici ai judeţului să-i supuneţi a-şi da dreptatea moşii.

Vel . . . .[1], vel vistier, vel pitar, vel paharnic
1774, mai 20
în Bucureşti

Vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XXIV, doc. 9.
Orig. rom.

442

Rîmnic, 13 iunie 1774

Divanul banatului Craiovei porunceşte locuitorilor de pe moşiile mănăstirii Bistriţa să presteze „obişnuita clacă", să dea dijma după „obiceiul pămîntului" şi să nu vîndă vin decît cu încuviinţare.

De la divanul banatului Craiovei.

Sfinţia sa cuviosul igumen al sfintei mănăstirii Bistriţa, chir Stefan, au dat jalbă la divan că voi sătenii care vă aflaţi şăzători pe moşiile sfintei mănăstiri nu veţi ca să vă faceţi claca după vechiul obiceiu şi nici dijma din sămănăturile ce faceţi pe numitele moşii, iarăşi nu veţi ca să vi-o daţi.

După care de la divan vi să porunceşte ca obicinuita clacă la mănăstire să o faceţi şi dijma după obiceiu pămîntului să vi-o daţi de orice sămănături veţi face pe moşiile sfintei mănăstiri.

Aşijderea vin şi rachiu pe moşiile sfintei mănăstiri, de al vostru să nu vindeţi, fără numai atunci cînd veţi lua voe de la sfinţiia sa sau de la isprăvniceii ce-i va avea orînduiţi pe la moşii.

Iunie 13, 1774, Rîmnic
Podpolcovnicul graf Podgoricianin
C. Argit(oian) vel vornic
Hagi Stan Jianu vel vistier

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXII, doc. 193.
Orig. rom.

443

Rîmnic, 29 august 1774

Divanul banatului Craiovei porunceşte ispravnicilor de Vîlcea să trimeată să împlinească 30 de taleri ceruţi de egumenul mănăstirii Bistriţa de la unii locuitori pentru folosirea păşunatului pe un munte şi să oblige la clacă pe cei ce nu au făcut-o.

De la divanu banatului Craiovei către dumnealor ispravnicii ot sud Vîlcea.

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

Veţi vedea în ce chip jăluieşte sfinţiia sa părintele egumen bistricianu; ci dumneavoastră să trimiteţi ca să apuce pe acei săteni să împlinească taleri 30 după venitul acelui munte precum au avut tocmeală cu ungurenii. Aşijderea şi pentru acele livezi că le-au slobozit cu dobitoacele lor, iarăşi să-i apucaţi să plătească fînu, precum şi pentru zilele de clacă după obiceiu pămîntului, care dintre aceia nu le vor fi lucrat pînă acum, să orînduiţi mumbaşir asupră-le, pînă le vor împlini, şi să odihniţi pe părintele egumen ca să nu mai vie cu jalbă la divan.

Podpolcovnic g(raf) Podgoricianin,
vel logofăt, vel clucer.
1774 avgust 29, Rîmnicu

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXIII, doc. 207.
Orig. rom.

444

(Bucureşti,) 2 februarie 1775

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romineşti, porunceşte ca locuitorii de pe moşiile mănăstirii Bistriţa să presteze 12 zile de clacă sau să plătească fiecare cîte un zlot pe an în două rate, să dea dijma şi să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor.

Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodin. Pisah gospodstvo mi dumneavoastră ispravnicilor ot sud..... [1] sănătate. Facem dumneavoastră în ştire că la domnia mea veni cuviosul igumen al sfintei mănăstiri Bistriţii, chir Stefan, cu jalbă asupra celor ce sînt lăcuitori pe moşiile sfintei mănăstiri, cum că la céle obicinuite, cu care sînt datori mănăstirii pentru moşie, unii se arată înpotrivitori. Pentru care după obiciaiu să aibă toţi ţăranii ce vor fi lăcuitori pe moşiile numitei mănăstiri a clăcui pe an cîte doaosprezece zile, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rinduri: trei zile vara, trei zile toamna, trei zile iarna, trei zile primăvara, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea mănăstirea trebuinţă de lucru ci va cére ca să ia bani de la dînşii, atunci să aibă a da fieştecare casnic cîte un zlot pe an iar nu mai mult, şi aceşti bani să să dea de doao ori într-un an, un tult la zioa sfîntului Gheorghie şi un tult la zioa sfîntului Dimitrie. Să aibă a da şi dijma din toate bucatele cîte vor face după moşie.

Vin şi rachiu să nu fie volnic niminea a vinde fără de numai vinul şi rachiul mănăstirii să să vînză: iar cînd nu va avea mănăstirea băutură a vinde, atunci care din lăcuitori şi cei ce sînt şăzători pe moşiia mănăstirii, ar vrea să pue beutu(ri) de vînzare, întîi să să aşaze cu igumenul mănăstirii şi luînd voe, aşa să să vînză.

---

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

Ci dar, la toate acéstea cîte să cuprinde mai sus, dumneavoastră ispravnicilor să-i faceţi pe lăcuitori să urméze şi să dea dreptul ce iaste obicinuit al sfintei mănăstiri. Tolico pisah gospodstvo mi. Însă aceasta să să urméze de acum înainte, iar rămăşiturile trecute să nu să caute.

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod

Locul peceţii.

1775 fev⟨ruarie⟩ 2
Biv vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 109.
Copie rom.

445

⟨Bucureşti,⟩ 24 februarie 1775

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare egumenului mănăstirii Văleni (Saac), să oblige pe toţi locuitorii a presta cîte 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot, să dea dijma şi să nu vîndă vin fără încuviinţare.

† Milostiiu bojiiu Io Alecsandru Ioan Ipsilant voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, de vreme ce la domniia mea dete jalbă cuviosul igumen de la sfînta mănăstire Văleni cum ⟨că⟩ are moşie în sud Saac, anume Văleni, şi oamenii ce să află şăzători pe acea moşie nu să supun a-şi face claca şi a-şi da dijma, ci stau cu înpotrivire. Drept aceia dăm domniia mea această carte la mîna mai sus-numitului igumen ca să aibă a apuca pe toţi oamenii ce sînt şăzători şi să hrănesc pe moşie să-şi facă claca şi să-şi dea dijma, adică claca 12 zile pe an, numai cei ce vor fi casnici şi vrednici dă muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, trei zile primăvara, trei vara, trei toamna şi trei iarna, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va avea stăpînul moşii trebuinţă de lucru şi va cere să ia bani de la dînşii, atunci să dea tot casnicul cîte un zlot pe an, iar mai mult nu.

Cum şi vin i rachiu să nu fie volnic nimeni a pune fără dă voia stăpînului moşii, iar care să va arăta cu înpotrivire să-l arate la dumnealor ispravnicii judeţului; să porunceşte şi dumneavoastră ispravnicilor pe unii ca aceia să-i faceţi şi fără dă voia lor a să supune la obiceiu moşii, că aşa iaste poronca domnii mele. I i⟨spravnic⟩ sam recih gospodstvo mi.

1775 fevr⟨uarie⟩ 24.

Io Alecsandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodin
Procit vel logofăt
Vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XLVII, doc. 6.
Orig. rom. pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 31 martie 1775 [1]

Epitropul mănăstirii Colţea reclamă domnitorului Alexandru Ipsilanti că locuitorii din Comarnic, iertaţi de rumînie de Constantin Mavrocordat, nu vor să presteze mănăstirii clacă şi să dea dijmă şi vînd băuturile lor fără încuviinţarea sa.

Prea înălţate doamne,

† Insuşi proniia cea dumnezeiască au lucrat de au încoronat pă măriia ta cu luminata stemă a domniei a ţării aceştiia spre bucuriia tuturor pămînténilor mari şi mici.

Jalbă fac, luminate doamne, şi mă rog măriei tale pentru sfînta mănăstire Colţea, ca să aibă dreptate de la măriia ta, pentru că avînd mănăstirea o moşie ce să chiamă Comarnecul ot sud Prahova, care această moşie, iaste dată danie mănăstirii cu rumînii de acolo de dumneaei răposata jupîneasa Ilinca hătmăneasa, fiica dumnealui răposatului Mihaiu spatar Cantacuzino, muma dumnealui vist⟨iernicului⟩ Racoviţă.

După aceasta, mai în urmă, măriia sa răposatul Costandin vodă Mavrocordat au ertat pă rumînii aceia numai de rumînie, cum şi pă alţii, iar nu le-au dat şi moşiia, că moşiia iaste a mănăstirii şi ei să dea adetul moşiei, să dea dijma, să facă claca mănăstirii, să să vînză vinul şi rachiul numai al mănăstirii pă moşie, după cum adeverează şi cartea măriei sale răposatului Costandin vodă.

Iar ei de la o seamă de vréme incoace, s-au făcut şi stăpîni pă moşie şi nici dijma nu vor să dea, nici nu vor să facă claca mănăstirii şi pun vinul şi rachiul lor de să vinde pă moşie şi nici pă alţi oameni nu lasă să şază pă moşie, nici să are.

Ci mă rog măriei tale, luminate doamne, ca să fie luminată porunca măriei tale la ispravnecul judeţului să le dea poruncă să-şi dea adetul moşiei şi să facă claca mănăstirii şi ei să nu mai vînză vinul şi rachiul lor pă moşie, ca să nu rămîe sfînta mănăstire păgubaşă.

Şi pentru binele ce vei face măriia ta cu bolnavii săraci de la spital, vei fi măriia ta ctitor nou la sfînta mănăstire şi vei avea măriia ta şi pă marii arhierei sfinţii ierarşi paznici şi umbritori. Şi cum va lumina duhul sfînt pă măriia ta.

Robul măriei tale,
Panait ceauş, epitropul mănăstirii

⟨Rezoluţie :⟩

Io Alexandru Ipsilant voevod i gospodin.

Dumneavoastră ispravnicilor de judeţ să cercetaţi, şi dovedind că moşiia este a mănăstirii să-i faceţi şi făr' de voe să s⟨e⟩ supue şi să-şi dea adetul moşii. Iar fiind pricina într-alt chip şi acei săteni vor zice că au cevaşi împotrivă a răspunde, după duminica Tomii, cu cărţile şi dovezile ce vor avea, să-i soroceşti la divan.

1775, mart 31 dni
Vtori logofăt
Treti logofăt

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX doc. 212.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

447

⟨Bucureşti,⟩ aprilie 1775

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca nimeni să nu vînă, fără încuviinţare, vin şi rachiu pe moşiile mitropoliei.

Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi. Prea sfinţiia sa părintele mitropolitul arată domnii mele cum că atîta aicea în tîrg pă locul sfintii mitropolii, cît şi afară pă la moşii, să pun unii alţii din lăcuitori şi poslușnici ai sfintii mitropolii, dă vînd vin şi rachiu da ale lor făr' dă ştirea şi voia prea sfinţii sale, şi bucatele sfintii mitropolii stau nevîndute din pricina aceasta.

Pentru care dar, dăm domniia mea această poruncă a domnii mele omului ce-l va avea orînduit, ca să aibă volnicie şi pă nimini dă acum înainte să nu mai îngăduiască a mai vinde vin sau rachiu pă moşiia sfintii mitropolii făr' dă ştirea şi voia prea sfinţii sale.

Poruncim domniia mea şi vooă poslușnicilor ai sfintii mitropolii, mahalagiilor şi tutulor dă opşte, după cum mai sus să coprinde, să fiţi următori. Într-alt chip să nu fie, că aşa este porunca domnii mele. I ⟨spravnic⟩ saam reci gospodstva mi.

1775 apr⟨ilie⟩

Io Alexandru Ioan Ipsilant, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXXII, doc. 5.
Orig. rom., pecete aplicată.

448

⟨Bucureşti,⟩ 17 mai 1775

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de judeţe să ia măsuri ca de la sfîrşitul lunii mai să nu mai îngăduie ţăranilor a se muta de pe locurile unde se află, conform „ponturilor" pe care le-a dat, cu excepţia celor ce au zapise cu termene deosebite pentru lucrul grădinilor.

17 cărţi legate către ispravnici pentru aşăzămînt. Maiu 17, 1775.

Sănătate! Fiindcă hotărîrea domnii mele prin ponturi au fost de a să muta la urma lor cei strămutaţi, pînă la sfîrşitul lunăi lui maiu, iar cei ce pînă la acest soroc nu să vor muta, să rămîe de baştină unde s-au aflat. Iată acum şi sfîrşitu lunii lui maiu soseşte şi aceasta după cum s-au cunoscut, umbletile ţăranilor au fost numai a să răzvrăti din locul lor. Poruncim dumneavoastra, de la sfîrşitul lunii să contenească toţi, nimeni să nu să mai mute nici să să mai strămute din locul ce s-au aflat, ci să să aşaze toţi pe loc, afară numai cînd care cumvaşi vreunii vor fi dat zapisu cu orînda, cum că drept iaste a să muta şi s-au zăticnit pentru grădini, puindu-şi soroc cu zapisele mai lungu decît sorocul ponturilor, aceia numai vor fi volnici dă a să muta la urma lor, la sorocul ce ş-au pus, iar alţii nimeni să nu fie slobozi a să mai muta. Însă carii

https://biblioteca-digitala.ro

în pace s-au rădicat din satul lor şi au dosit sau strămutat la alt satu şi la alt judeţ, măcar că aceia nu să coprindu într-această poruncă dar pot a să mai ⟨muta⟩ la urma lor, că iaste cunoscut cum că o au făcut numai ca să-şi stingă siliştea după năravul cel rău să meargă la alt loc, să să numească om nou, ci pentru aceia să-l dea la urmă.

Muzeul de Ist. Buc., nr. inv. 31348. Condica Ianache Văcărescu p. 4.
Copie rom.

449

⟨Bucureşti,⟩ 11 iunie 1775

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte obligaţiile de clacă şi dijmă ale locuitorilor de pe moşiile mănăstirii Argeş, Şegarcea şi Scurta.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, de vreme ce la domniia mea au dat jalbă cuviosul arhimandrit chir Damaschin, igumenul mănăstirii Argeş, cum că mănăstirea are moşie în sud Olt ce să numeşte Şăgarcea i Scurta, şi oamenii ce sînt şăzători pe această moşie nu să supun a-şi face claca şi să-şi dea dijma după obiceiu, cum şi vin i rachiu pun pe moşie de vînd făr' de voia numitului igumen, drept aceia am dat domnia mea această carte a domnii mele mai sus numitului igumen şi omului ce-l va orîndui, cu care să aibă voie a apuca pe toţi cei ce sînt şăzători şi să hrănesc pe această moşie, să clăcuiască 12 zile pe an, însă numai cei ce vor fi caznici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, adică trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna, trei zile iarna, iar nu tot deodată. Iar cînd nu va ⟨avea⟩ stăpînul moşiei trebuinţă de lucru ci va cere bani, să aibă a lua de caznic cîte un zlot pe an, iar nu mai mult. Aşijderea şi dijma să aibă a lua din toate semănăturile după obiceiu, din zece una, iar nu mai mult.

Vin sau rachiu, nimeni din lăcuitori să nu fie volnic să pue pe moşie să vînză fără voia stăpînului moşii.

Iar care la aceasta să vor arăta cu înpotrivire, să-i arate la ispravnicii judeţului şi dumneavoastră ispravnicilor pe unii ca aceia să-i faceţi şi făr' de voe să să supue la obiceu pămintului. Iar pentru rămăşiţa din vremea trecută a răzmiriţii supărare să nu facă.

I is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstvo mi [1].

1775 iunie 11

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

După condică

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach XXVI, doc. 7.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Text identic din acelaşi an, în doc. din 22 mai pentru moşia Apostolache a mănăstirii Slobozia lui Enache (ibidem, M-rea Slobozia lui Enache, pach. XI, doc. 36), din iunie, pentru moşia Stelnica a mănăstirii Coltea (Acad. R.P.R., pach. CCCLXVII, doc. 192) şi din 20 august pentru moşiile Strîmba, Balta şi Morteşti a schitului Strîmba (Acad. R.P.R., pach. XCI, doc. 117).

https://biblioteca-digitala.ro

Iunie 1775

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire lui Nicolae Brîncoveanu, biv vel logofăt, să oblige pe locuitorii de pe moşia şi din tîrgul Găgeni (Saac) să clăcuiască, să dea dijmă, să plătească suhat şi să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi cinstitutului şi credincios boiarului domnii mele, dumnealui Nicolae Brîncovean bi⟨v⟩ vel logofăt, ca să fie volnec ⟨cu⟩ această carte a domnii mele să apuce pe oricine ar fi şăzători în tîrgu Găgeni sud Saac sau afară din tîrg pe moşiia Găgeni ce să numeşte şi Bucureşti şi vor fi avîndu vite care să pascu pe moşiia aceasta, ca să dea suhatu de orice vite vor fi avîndu, de bivol, de bou, de vacă i cal, cîte bani trei. Aşijderea şi cei ce vor fi avînd rîmători i stupi, iarăşi să-i apuce să-şi dea adetul lor, însă de rîmători po bani trei i de matca de stupi po bani trei.

Şi iarăşi să fie volnec sluga boerului domnii mele să apuce pe tot omul ce vor fi şăzător în tîrgul Găgeni şi vor avea case şi pe cei ce vor fi şăzători afară din tîrg, pe moşie, să clăcuiască dupe obiceiu, adică 12 zile într-un an, însă nu totu deodată, ci rînduri, rînduri, adică trei zile primăvara şi trei toamna şi trei zile vara şi trei iarna, însă numai cei ce vor fi casnici iar nu şi holtei.

Aşijderea totudauna vinul, rachiul dumnealui să să vînză, iar alţii oricare din lăcuitori sau căpit⟨ani⟩, din vameşi, să nu aibă voe a vinde, fără numai cînd nu va avea dumnealui de vînzare, atuncea, care va vrea să vînză, acela să meargă să s⟨e⟩ aşaze cu isprăvnicelul cel orînduitu acolo la acea moşie şi luîndu-şi voie, aşa să vînză.

Pentru cei ce vor fi întinzînd marfă la zi dă tîrg prin prăvălii de vînd în fieşcare săptămînă, să-i apuce să dea de prăvălie po bani doi.

Şi cei ce vor fi puind stîne şi vor fi făcînd perdele pe moşie, încă să-i apuce să dea dupe cum să va putea tocmi cu stăpînul moşii. Şi pentru păşunea erbii şi pentru hanerele[1] ce sînt acolo în tîrgu, de va vrea dumnealui să le ia cu chirie, însă să aibă hangii a-i plăti chiria hanurilor i a locurilor dupe cum să va putea tocmi. Şi pentru cele ce vor fi avînd prăvălii stătătoare de vînd peste totu anul, încă să-şi dea chiriia locului dupe cum să va putea aşăza.

Şi pentru dijma de grîu, orz, mălaiu, făină, cînipă, inu sau din orice feliu de sămănături, dintr-atîta să ia dijmă dupe obiceiu de la orice feliu de om ar fi.

Drept aceia, să fie volnec sluga boerului domnii mele să apuce pe toţi cei ce să vor fi aflîndu cu aşăzămînt şi pe cei ce să vor fi hrănind pe moşie, să-şi dea adetul şi dijma din toate cum să cuprinde mai sus.

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care poroncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului şi ţie căpitane de la Găgeni, de care cumvaşi va sta cinevaşi cu împotrivire a nu-şi da dijma şi adetul moşăii deplin din toate, dupe cum scrie mai sus, făcînd ştire sluga dumnealui numitului boieru pentru împotriviré, să aveţi a-i apuca cu mare strînsoare pe toţi, măcar verice fel de oameni ar fi, ca să-şi dea fiiştecare dijma şi adetul moşii pe deplin cît s-ar face, iar de rămăşituri de dijmă din vremea trecută a răzmiriţii, nimeni să nu să supere. Intr-alt chip să nu fie, că aşa este poronca domnii mele. I (ispravnic) sam receh gospodstvo mi.

1775 iunie

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. MCCXCIII, doc. 4.
Orig. rom., pecete aplicată.

451

30 august 1775

Zapisul unui număr de locuitori prin care se angajează să lucreze viile vel vornicului Nicolae Dudescu de la Sărata, cu arătarea în amănunt a muncilor pe care le vor presta.

† Adecă noi care mai jos ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la cinstita mina dumnealui vel vornic Neculae Dudescul, precum să să ştie că ne-am aşăzat pogonaşi la dumnealui la viile de la Sărata şi să lucrăm pogoanele după cum ne-au aşăzat dumnealui vătaful Tudor prin foae care au trimis la dumnealui vornicu. Asemene să lucrăm la vreme şi să le săpăm de doo ori pe vară şi plevil(e) la vremi fără sminteală, şi toamna după culeş să le tăem şi să le îngropăm şi să băgăm de tot pogonul cîte doo sute cincizeci butaşi şi cîte doo sute şi cincizeci de haraci despicaţi. Şi să ducem şi doi oameni o bute de vin la Bucureşti, pentru că aşa ne-am legat cu zapisul nostru.

Şi pentru credinţă, ne-am iscălit mai jos ca să s(e) crează, puind şi degitile.

Avgust 30, 1775

Eu Iane singur adeverez, eu Neagul adeverez, eu Coman adeverez, eu Gheorghe adeverez, eu Tudor adeverez, eu Anton adeverez, eu Radul adeverez, eu Paraschiv adeverez, eu Ranete adeverez, eu Stan adeverez. eu Stoica adeverez, eu Ionaşco adeverez, eu Marin Gurban adeverez, eu Radul Bădanu adeverez, eu Preda Pirigoiu, eu Stan Bărăscu adeverez, eu Radul Ţapul adeverez, eu Mihai Popescul adeverez.

Şi noi chezaşi pe aceşti oameni. Frăţilă Mehedinţul, eu Lupul brat ego.

Şi am scris eu popa Ioan ot mănăstirea Barbului cu zisa lor şi martor.

Acad. R.P.R., pach. I, doc. 207.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 18 septembrie 1775

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare lui Mihalache Conduratul să ia de la locuitorii care au vii pe moşia sa Măgrenii (Saac), „otaştina pămîntului, din douăzeci de vedre de vin, o vadră".

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodin. Davat gospodstvo mi, dă vreme ce la domniia mea au dat jalbă Mihalache Conduratul, cum că oamenii ce au vii pe moşiia sa Măgrenii din sud Saac nu să supun să-şi dea obiceiul moşii din vin, adică otaştina, din doaozeci vedre dă vin, o vadră, precum au dat mai 'nainte, dupe tocmeala şi aşăzămîntul ce au avut cu dînşii, drept aceia i-am dat domniia mea această carte ca să aibă a lua dă la toţi cei ce au vii pe moşiia sa, otaştina pămîntului din zece[1] vedre dă vin, o vadră, dupe obiceiu, iar nu mai mult. Şi pentru otaştină vin să ia, iar nu bani. Pentru care poruncim domniia mea şi voao tuturor celor ce aveţi vii pe moşiia numitului jăluitor, să vă daţi otaştina pămîntului dupe cum să coprinde mai sus şi dupe aşăzămîntul ce veţi fi avînd, făr' dă a vă arăta ⟨cu⟩ nimic înpotrivitori. Tolico pisah gospodstvo mi.

1775 septemvrie 18.

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Procit vtori logofăt

Trecut în condică

Muzeul de Ist. Buc. doc. 25.532.

Orig. rom.

453

22 decembrie 1775

Catastif de încasări de la locuitorii din Bucureşti de pe moşia mitropoliei, care au plătit în bani claca.

† Oamenii cei ce au dat bani pentru ca să nu clăcuiască i pentru un car de fîn, şi nu s-au supărat de clacă, cum arată:

1775 dec⟨hemvrie⟩ 22.

Taleri	bani	
4	—	Ghinga braşovean
4	—	Stoian abagiu
4	—	Mateiu cojocar
4	—	Ghiorghe cojocar
4	—	Radoiţă cojocar
4	—	Neculcea cojocar cel mic.

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

4	—	Radu cojocar
4	—	Stama coj(ocar)
4	—	Tudor cizmar
4	—	Tudoran brăslaş
4	—	Tudor căpitan
4	—	Ioan braşovean
4	—	Manea brăslaş
4	—	Năstase Curelea
4	—	Gligoraşco brăslaş
4	—	Ivaşco sin Niţulesii
64	—	
4	—	Ilie mătăsariu
4	—	Dumitru abagiu
4	—	Nicula cojocar Vizirean
2	—	Stan păcureţ
2	—	Manea trăistaru
4	—	Dumitru copil din casă
4	—	Ioan cojocar
4	—	Ghinea băcan
4	—	Petco Cocioabă
4	—	Petco cel mare
4	—	Gavrilaşco mazil
2	—	Manul sin Mihaiu
4	—	Radu mătăsar strein
1	69	Tănasi cojocaru
4	—	Dumitru pescaru
4	—	Stoica de la Pietroşani
4	—	Cernat
4	—	Niţa cojocăreasa
3	—	Caraghilea armeanu
3	—	Ghiorghe Zarosche
3	—	Ghiorghe Dăsculţul i Şărban măcelar
3	—	Nedelco tabacu
4	—	Dumitru Burtea
79	69	
3	—	Ştefan Spălăţel
3	—	Ioan pescaru
3	—	Dragomir i Stanciul măcelar
2	90	Ştefan cizmar
—	60	Toma izbaşa
2	—	Sima cojocaru
3	—	Gheorghe Vijălie
3	—	Manole pescaru
3	—	Ioan Alpostăvăriţii
2	60	Tudor Ciotea
3	—	Petre măcelaru
3	—	Gheorghe i Tudor
2	—	Uncheaş Vasile
8	—	Necula băcan, casa şi prăvăliile
1	90	Costandin Craiovean

https://biblioteca-digitala.ro

3	60	Ioan cu Dobre i Necula
2	33	Mariia boiangiica
3	—	Mărgărit armeanu
3	—	Ovanes armeanu
3	—	Stepan Ghiurgiu
1	60	Mariia armeanca
4	—	Dumitru arnăut pă o băcănioară
2	—	Ghiorghe braşovean . . . .
65	93	

Acad. R.P.R., pach. CXCVI, doc. 242
Orig. rom.

454

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 21 martie 1776

Ispravnicii de Vîlcea poruncesc locuitorilor din satele Bogdăneşti şi Dobriceni să presteze claca către mănăstirea Arnota şi să nu-şi facă grădini fără voia egumenului.

Voao oamenilor de la satul Bogdăneşti i Dobricenii Arnotii ce vă aflaţi cu şederea pe moşiia sfintei mănăstiri Arnotii. Aicea ne înştiinţarăm de la sfinţiia sa părintele egumenul arnăuţeanu pe cum că nu veţi să vă faceţi claca pămîntului după luminată porunca mării sale şi după vechiul obicei, adecă doosprăzece zile într-un an.

Deosăbit ne mai arată cum că vă faceţi grădini pă moşie şi pă sfinţiia sa nu-l întrebaţi; rîmătorii nu-i păziţi, ci umblă de strică livezile.

La care iată că vă poruncim să căutaţi să vă faceţi claca pămîntului după vechiul obicei, după cum arătăm mai sus şi rămătorii să vî-i păziţi să nu mai strice livezile şi pentru grădini iarăşi să vă luaţi voe de la sfinţiia sa.

Şi de acum înainte să nu mai auzim că n-aţi urmat la toate după poruncă, că veţi fi aduşi aicea şi veţi lua şi certare, fiindcă vă faceţi ogrăzi şi grădini prin livezi şi ţarine; aceasta să lipsească.

. . . . . [1] . . . . . [1]

Martie 21, 1776

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 136
Orig. rom.

455

⟨Bucureşti,⟩ 23 martie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca „plăeşii din plaiul Slănicului" să facă 12 zile de clacă, sau, la cerere, să dea cîte un zlot, şi să dea dijma din semănături.

Cartea plăiaşilor ot plaiu Slănicului ca să nu-i supere stăpînii moşiilor mai mult peste obiceiu.

[1] Indescifrabil.

Institutul de Istorie
BIBLIOTECA
Academia R.P.R.

https://biblioteca-digitala.ro

De vreme ce la domniia mea au dat jalbă plăiaşii din plaiu Slănicului, sud Buzău, pentru stăpînii moşiilor pe care să află şezători cum că-i apucă de le ia cîte taleri 2,60 pe an de casă, cu nume de clacă, şi cum că în loc de dijmă le ia cîte taleri 4 şi 5 de claia de fîn, iar nu urmează obicinuitei orînduieli a pămîntului, drept aceia hotărîm şi poruncim domniia mea ca peste obiceiu pămîntului să nu se supere lăcuitorii, ci să aibă a clăcui numai cîte 12 zile pe an, însă acolo în faţa locului să lucreze stăpînului moşii, iar nu într-alte părţi. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, iar tot deodată nu, însă trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna şi trei zile iarna şi numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Dar cînd stăpînii moşii nu vor avea trebuinţă de lucru şi vor cere bani, să aibă a lua cîte un zlot de casă pe an, iar mai mult nu.

Aşijderea şi pentru dijma, atît de fîn cît şi de altele semănături, să le ia numai din zece una după obiceiu, iar mai mult să nu îndrăznească nimenea a-i supăra. Şi pentru legumile ce vor avea prin grădini pentru treaba casilor lor să nu să supere lăcuitorii.

Poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor să daţi mînă de ajutor numiţilor plăiaşi ca peste obiceiu pămîntului şi porunca domnii mele, de către nimeni întru nimic mai multă supărare să nu li să facă. Intr-alt chip să nu fie, că aşa este porunca domnii mele.

1776 mart 23

Arh. St. Buc., Ms. I (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 93v.
Copie rom.

456

(Bucureşti,) 27 martie 1776

Socoteala venitului moşiei Fleşti a mitropoliei Ţării Romîneşti, pentru anii 1774 şi 1775.

Socoteala ce au dat diac Neagoe, pentru venitul moşii Fleştii, de doi timpi, care diacon au fost rînduit de Bărbucean, brat părintele episcop Buz(ău).

In anul 1774

Taleri 22,60, după 30 de case, po bani 90.
Taleri 7, după 40 cară fin de dijmă, po bani 21.
Meiu de dijmă cezverte 30, po oca 12, să află.
Porumbu ştiuleţi de dijmă, cezverte 340, po oca 25.
Porumb ştiuleţi ce s-au făcut de clacă, cezverte 100, po ocă 14.
Numiţii bani cei din sus, taleri 29 pol, i-au dat Bărbuceanul aici la mitropolie, iar bucatele au rămas în seama diaconului Neagoe.

In anul 1775

Taleri 22 pol, 30 de case ce sînt pe moşie, însă bani nu s-au luat, fiindcă au lucrat la zăgasul morii, care fiindcă vieroşan cu cheltuiala zăgasului s-au dăscărcat la mitropolie, iaste ca să răspunză diaconul aceşti bani, mai vîrtos fiind şi un răvaş al vieroşanului den trecuta lună a lui ghenar care dă pă diacon platnic pentru banii clăcii.

https://biblioteca-digitala.ro

Taleri 10 după tufă. Aceşti bani, zice diaconul că au intrat iar la cheltuiala zăgasului. Ci şi aceştiia să-i răspunză la mitr(opolie), ori diaconul ori vieroşanul.

Taleri 6 au vîndut 4 cară de fîn ce-l luase de dijmă lui Stănilă Bucşănescu şi pîn' acum bani nu i-au luat diaconul.

3 pol cară de fîn ce-l luase de dijmă şi l-au adus lîngă pătulile cu porumbu ca să le învălească, şi s-au pus Răducanu Budiştean de l-au luat zicînd ca să aducă fînu pentru fîn şi n-au adus.

Taleri 4 pol 54, după dijma de fîn. Aceşti bani sînt rămăşiţă la oameni.

Taleri 19 pol, după 13 buţi cu vin ce s-au vîndut în sat, de bute cîte taleri 1 pol, care bani sînt nescoşi, însă taleri 6 la Mihai pă 4 buţi i taleri 3 la Dumitraşc(o) după 2 buţi, şi taleri 10 pol la Gligore după 7 buţi. Care această sumă de buţi sînt dintr-amîndoi timpii: de leat 1774 şi (17)75 pîn'la sfîrşitu lui dechem(vrie).

Meiu de dijmă 10 baniţe po ocă 14, să află porumbu ştiuleţi de dijmă baniţe 450, baniţe de oca 24. Acest porum(b) nu iaste scos tot, ci mai iaste rămăşiţă ca să s(e) mai scoaţă baniţe 141. Pentru acest por(u)m(b) l-au tocmit cu un neguţător din Piteşti anume Arsenie, chila cea mică de oca 120, po taleri 1 pol 30, pentru treaba rîmătorilor ca să-l mănînce şi au şi început a să mînca, dar bani n-au luat pîn'acum de la acel neguţător.

Iar pentru porumbul ce să vede într-această socoteală din toamna cu leat 1774, acel porumbu tot s-au stricat din pricina Răducanului Budiştean că au luat acele 3 pol cară de fîn ce era aduse pentru învălişul pătulelor, şi n-au adus alt fîn să-l pue la loc.

Această socoteală o am dat eu diaconul Neagoe acum la leat 1776, mart 27 dni.

Neagoe diacon

Acad. R.P.R. pach. DCCCXVI, doc 7
Orig. rom.

457

22 aprilie 1776

Gheorghe şi Dumitru din Ciuperceni dau zapis egumenului de la mănăstirea Polovraci pentru un loc ce l-au primit să-l cultive, aproape de Olteţ, angajîndu-se a da dijma după obicei şi a face claca „după cum scrie cartea domnească".

Adecă eu Gheorghe dimpreună cu cumnatu-mieu Dumitru, dat-am scrisoaria noastră la mîna părintelui Dionisie, egumenul sfintei mănăstiri Polovragiului, precum să să ştie că ni-am rugat de sfinţiia sa de ni-au dat un loc al mănăstirei ce iaste aproape de Olteţi în dreptul Ciupercianilor şi noi să avem a ne da dijma după obiciai, şi claca să o facem după cum scrie cartia domniască.

Şi pentru mai adevărata credinţă, ni-am iscălit mai jos, puindu-ne şi diagetile în loc de peciate ca să să criază aceasta.

Ap(rilie) 22 dni 1776

Eu Gheorghe sin Dragu ot Ciuperciani, eu Dumitru zet Dragului.

Arh. St. Buc., Schitul Polovraci, pach. I, doc. 18.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

30 aprilie 1776

Învoială între egumenul mănăstirii Motru, stăpînitor al moşiei Fîntîna Banului şi Iordache Păianu, stăpînul moşiei Cetatea, ca să dea fiecare, reciproc, pe ţăranii strămutaţi din cauza condiţiilor grele, de pe o moşie pe alta.

Adeverinţa de la părintele egumenul motreanu cum să să urmează pentru rînduiala clăcii.

Incredinţăz cu adeverinţa mea la mîna dumnealui Iordachie Păianu ca după aşezămîntul ce va face cu săténii după moşiia dumnealui, Cetatea, neodihnindu-să vreunul din săténi şi fugind după hotarul dumisale şi venind pe hotarul moşii mănăstirii Fîntînii Banului, să aibă dumnealui a-l apuca pe acel fugari să-şi ia tot avaitul după aşezămîntul ce va face cu săténii ot Cetatea, că între noi am făcut acest aşezămînt, ca nici dumnealui să nu primească săténi după moşiia mănăstirii, nici eu săténi să nu primesc după moşiia dumnealui pă moşiia mănăstirii. Iară vrînd a da în doaă părţi, să fie slobod să şază. Şi pentru credinţa, am iscălit.

1776, apr(ilie) 30 dne
Pimen igumenul motrean

Acad. R.P.R., pach. MLXVIII, doc. 31.
Copie rom.

459

12 mai 1776

Ioniţă Jianul face însemnare că de pe moşia Grojdibod a mitropoliei, pentru anii 1772, 1773 şi 1774, nu s-a luat nici un venit „fiind moşiile făr'de oameni din pricina răzmeriţii".

Însemnare de partea ce i s-au venit sfintei mitropolii din moşiia Grojdibodul de la leat 1775 cum arată :

1776, mai 12

Obroace
8 grîu
4 ovăz
4 se(că)riţă
200 porumb drugi
10 meiu.

Iar taleri 8 ce i-am fost dat prea sfinţii sale părintelui episcop chiriu chir Chesarie, sînt din venitul anului 1771, dar pe anul 1772 i pe (17)73 şi pe (17)74 nu s-au luat nici un venit fiind moşiile făr'de oameni din pricina răzmiriţii. Cu această dijmă ce să arată mai sus sînt încărcat, şi cînd să vor vinde bucatele mele să vor vinde şi acestea şi voi răspunde cu bani.

Ioniţă Jiianul

Acad. R.P.R., pach. DCCCXVI, doc. 8.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

19 mai 1776

Locuitorii unui sat de pe moşia Lipovu, dau zapis de învoială egumenului mănăstirii Şegarcea, ca dînd pe an cinci ocale de ceară şi ducînd douăzeci de care de lemne, ei să aibă voie a-şi paşte vitele pe moşie şi a tăia din pădure lemne pentru foc.

Scriso⟨a⟩r⟨ea⟩ noastră la cinstita mîna sfinţii sale părintelui arhimandritului ce este la mănăstirea sfintei . . .[1] Şegarcea, pentru ca să s⟨e⟩ ştie că ne-am tocmit cu dumnealui . . .[1] vitele noastre slobode să pască pe moşiia sfintei mănăstiri Şegarcea . . .[1] să nu facă stricăciune în livezi i alte bucate i la ghindă.

Aşijderea să fim slobozi a tăia şi lemne de foc, dar cît pentru lemne mari de alte trebuinţă de acolo i de alte trebi, lemne mari să nu îndrăznim a tăia pînă nu a veni să ştiinţeze pe sfinţia sa arhimăndritul, igumenu sfintei mănăstiri şi noi să avem a-i da la sfînta mănăstire pe an, ocă 5 de ceară, lemne de car 20.

Şi pentru mai adăvărata credinţa ne-am iscălit ca să s⟨e⟩ crează.

Mai 19 dni, 1776

Eu pîrcălabul Mihai, eu Bălan, eu Nicolai, io Bădia, Preda brat ego, eu unchiaşul Stancu, eu Nică, eu Opria al popii, eu popa Radul, eu diaconu Pîrvu împreună cu tot satul.

⟨Pe verso :⟩ Să să pue la hîrtiile moşii Lipovu.

Arh. St. Buc., M-rea Zlătari, pach. VI doc. 21.
Orig. rom.

461

⟨Bucureşti,⟩ 25 mai 1776

Anaforaua boierilor divanului, întărită de domn, pentru împăcarea neînţelegerilor dintre locuitorii ardeleni cu egumenul mănăstirii Argeş, de la care au luat în arendă patru munţi pentru păşunatul oilor şi vitelor.

Pricinile ungurenilor ot Corbi cu igumenul mănăstirii Argeş, pentru păşunea munţilor.

Prea înălţate doamne,

Din luminată porunca înălţimii tale, dumnealui vătaf za divan aduse la judecată pă ungurenii striini de la satul Corbii sud Muscel, pîrîşi asupra arhimandritului argeşan chir Damaschin, zicînd că nu ar fi păzindu sfinţiia sa aşăzămîntul ce au avut cu dînşii prin zapis, arătînd întîi dă 4 munţi ce au cumpăraţi de la mănăstire pentru păşunea vitelor lor, că nu le-ar fi lăsînd toate vitele, ci numai oile şi caii, din carè li s-ar fi pricinuind multă pagubă.

Întrebîndu-să şi Arsenie economul i Ionichie monah, vechilii argeşanului, au răspunsu că le-ar fi tocmeala numai dă oi i dă cai, iar pentru dobitoace şi rîmători, nu.

[1] Doc. şters.

https://biblioteca-digitala.ro

Inpotriva a cărora răspunzîndu numiţii pîrîşi, că dintr-aceasta li s-ar fi pricinuind mare pagubă, cerea mai vîrtos ca să-şi pască şi cele lalte vite înpreună cu oile şi cu caii, făgăduindu-să să dea iarăşi banii ce şi mai nainte da, şi rîmătorii să nu-i ţie acolea, iar ţiindu-i şi nepăzindu-şi făgăduinţa, orice stricăciune şi pagubă vor face mănăstirii, să aibă a o răspunde ei fără nici un cuvînt dă pricină.

Deci văzîndu noi că nu ar fi putinţă a-şi deosibi vitele celelalte de oi şi dă cai, care nici ei nu priimesc nicidecum şi văzîndu că iarăşi dau banii ce şi mai 'nainte plătea, am hotărît ca vitele să le pască înpreună cu oile şi cu caii afară din rîmători.

Mai arătară pîrîşii că ar fi vrîndu a le face igumenul adesea catagrafii dă numele lor, care ei nu priimesc, ci vor ca ispravnicii ce vor fi dupe vremi să le facă acea catagrafie dă numele lor, ca unii ce sînt raele şi birneci domneşti, iar nu rumîni ai mănăstirii, pentru că să află cu lăcuinţele pe moşia mănăstirii. Care această a lor cerere fiindu cu cale şi cu dreptate, am hotărît ca igumenul să nu aibă această voe a le face catagrafii, iar casele cîte vor fi, are voe a le scrie ca un stăpîn al locului.

Mai cerură numiţii pîrîşi ca izlazul ce l-au avut pînă acum, iar să-l aibă, neavîndu voe oamenii mănăstirii să între într-acel izlaz după cărţile dă aşăzămînt ce au cu igumenul, zicînd şi aceasta fiindcă într'acest izlaz ar fi avîndu parte şi sătenii, să s(e) deosibească partea lor dă a sătenilor, ca să fie odihniţi, nemaiavîndu pricinuire între dînşii. Mai cerînd o parte din izlazul Scondinile i Gruiul lui Dragomir şi altă parte din sat în sus Furgile (?) pînă la hotarul Nucşoarii, după cartea de aşăzămînt ce au de la igumenu cu leat 1766 apr(ilie) 15, de care cereri ale pîrîşilor, întrebaţi fiind călugării, nu putură arăta vreun răspunsu dă îndreptare, ci toate cuvintele lor răzămară numai dă a-i sili să dea mai mult de cum dau.

Deci am hotărît ca să s(e) păzească acele aşăzămînturi ce au cu igumenul, necerîndu-li-se mai mult decît ce au tocmit întîi, cîndu au fost vrut să lăcuiască pe moşiia mănăstirii. Aşijderea să aibă a păzi igumenul şi aşăzămîntul ce au făcut cu dînşii la leat 1772 octom(vrie) 27, ca pîrcălabii lor să fie ertaţi dă dijmă şi din fîn, la 6 cară să dea un car dijmă, din sămănături, zeciuiala şi clacă, ori şase zile să clăcuiască fieştecarele, mănăstirii, ori să dea taleri unul.

Pentru oemul morii să dea la 12 oemuri, un oem, şi stricîndu-să zăgazul, să aibă a-l drege ei, iar cheltuiala morii să fie de la igumen. Care acestea am hotărît ca să s(e) urmeze dă igumen după cartea de aşăzămînt ce are dată la mîna numiţilor ungureni, ferindu-să numiţii ungureni de a nu pricinui mănăstirii vreo pagubă, că neurmîndu aşăzămîntul lor, nu numai vor plăti toată paguba mănăstirii, ci să vor şi pedepsi.

Mai arătară numiţii călugări că aceşti ungureni calcă obiceiul pămîntului vînzînd vin şi rachiu pe moşiia mănăstirii, de care am şi hotărît ca ei nicidecum să nu aibă cîrciuma lor pe moşiia mănăstirii.

Mai arătară numiţii călugări dă aceşti ungureni, că ar fi stricîndu pădurea, de care am hotărît ca de acum înainte să nu îndrăznească a face pădurilor vreo stricăciune, iar îndrăznindu, să plătească îndoit paguba, mănăstirii.

https://biblioteca-digitala.ro

Aşijderea, să aibă igumenul a le da loc deosebit pentru păşunea rîmătorilor ce vor fi avîndu, luînd de la dînşii pentru aceasta deosebită plată. Dar fiind trebuinţă ca acestea toate să s⟨e⟩ hotărască în faţa locului, să fie luminată porunca mării tale către dumnealor ispravnici ot sud Argeş i din sud Muşcel, ca să orînduiască i din sud Argeşi un boerinaş dăspre partea igumenului şi ispravnicii din sud Muşcel, un boerinaş despre partea ungurenilor, cari să meargă în faţa locului, faţă fiindu şi părintele argeşanul şi toţi ungurenii, ca să s⟨e⟩ hotărască toate cele mai sus numite ce să hotărăsc printr-această carte, după cuprinderea cărţilor de aşăzămînt ce au ungurenii la mînă, fiindcă după cum să vinovăţesc ungurenii de orice pagubă vor face mănăstirii nepăzindu aşăzămîntul ce-l au şi după hotărîrea aceasta, aşijderea şi igumenul să vinovăţeşte la cîtă pagubă vor pricinui lor, nepăzîndu-l aşăzămîntul şi hotărîrea aceasta. Părerea noastră într-acest chip este, iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne la înălţimea ta.

Mai 25, 1776

Meche Fotesco paharnic, D. Ciorne ⟨?⟩ paharnic
Costandin biv vel comis. Ev. biv vel medelnicer.

Arătăm şi numele acelor 4 munţi :

Păpăul cu înţărcătoarea lui, Podurile.
Valea Lungă cu înţărcătoarea lui, Poenile şi Şcheirile.
Felipop cu înţărcătoarea lui, Alunişul.
Plăişorul cu înţărcătoarea lui, Groşii, care munte este făr' de sinet fiindcă s-au pierdut, care ne este tăgăduit dă igumen.

⟨Rezoluţie :⟩

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod.

S-au cercetat şi de către domniia mea pricinile ungurenilor cu vechilii igumenului argeşan, faţă fiindu amîndoao părţile, şi ascultînd atît zisele lor cît şi toate răspunsurile şi arătările vechililor şi văzîndu şi cele înscris aşezămînturi ce au avut între dînşii, n-am găsit nici o nedreptate la hotărîrea dumnealor boerilor judecători, ce la toate întărindu şi domniia mea, după cum scrie mai jos, poruncim dumneavoastră ispravnicilor ai acelor judeţe, să orînduiţi boernaşi carii urmîndu după hotărîrea judecăţii să facă alegere i căutare şi locurilor ce sînt numite în zapisul igumenului cel cu leat 1766, apr⟨ilie⟩ 15, de la mîna ungurenilor ce s-au însemnat de la divan, ca acele locuri să le aibă după aşăzămînt pe unde să vor alege după coprinderea zapisului aceluia. Aşijderea înpreună cu vitele lor, la munţi să nu fie opriţi dă către igumen a merge şi cu dintre carele lor ce le sînt trebuincioase pentru strînsul rodului şi pentru pază acolo lîngă vite.

1776 iunie 1

Arh. St. Buc., Ms. 5 (Condica Alex. Ipsilante), f. 46v—47.
Copie rom.

462

⟨Bucureşti,⟩ 5 iunie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte obligaţiile locuitorilor de pe moşiile mănăstirii Aninoasa, din Muşcel şi Teleorman, reclamaţi de egumen că nu se supun la îndatoriri.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. De vreme ce la domnia ⟨mea⟩ au dat jalbă cuviosul

https://biblioteca-digitala.ro

igumen al sfintei mănăstiri Aninoasa din sud Muşcel, arătînd cum că sfînta mănăstire are moşii în sud Muşcel ce să numesc : Aninoasa, Capul Piscului, Corbuşorii şi Coşeştii i în sud Teleorman ce să numeşte Puţintei şi oamenii ce sînt şezători pe dînsile nu să supun a-şi face claca şi să-şi dea dijma dupe obiceiu, cum şi vin i rachiu pun pe moşie de vînd făr' de voia cuvioşii sale.

Drept aceia am dat domniia mea această carte la mîna numitului igumen şi a omului ce-l va orîndui, cu care să aibă volnicie a apuca pe toţi oamenii ce sînt şăzători şi să hrănesc pe aceste moşii să clăcuiască 12 zile pe an, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holteii să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, adică trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna şi trei zile iarna, dar nu tot deodată. Dar cînd nu va avea igumenul trebuinţă de lucru ci va cere bani, să aibă a lua de casă cîte un zlot pe an, iar nu mai mult. Aşijderea să aibă a lua dijma din toate semănăturile adică din zece una, după obiceiu, iar pentru legumile ce vor avea prin grădini de treaba casilor, de dijmă să nu să supere.

Vin, rachiu, din lăcuitori să nu vie volnic nimeni să pue pe moşii să vînză făr' de voia igumenului.

Aşijderea să aibă a lua şi de capră cîte bani doi pe an i de matca de stup cîte bani trei pe an, iar pentru vitele ce vor avea de treaba casilor lor, de suhat să nu să supere.

Aşijderea şi care moşie va ajunge în baltă, să aibă a lua zeciuiala peştelui din zece bani un ban sau din zece peşti un peşte după obiceiu. Iar cînd vreunii din cei ce sînt şezători pe aceste moşii să vor arăta cu vreo împotrivire, să-i arate la ispravnicii judeţului şi dumneavoastră ispravnicilor pe unii ca aceia să-i faceţi şi făr'de voia lor a să supune obiceiului pămîntului, fără de numai pentru vreo rămăşiţă din vremea trecută a răzmiriţii lăcuitorii să nu să supere [1].

1776 iunie 5

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

După condică (de) Radu logofăt condicar.

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCCI, doc. 19.

Orig. rom., pecete aplicată.

463

(Bucureşti,) 10 iunie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de împuternicire egumenului mănăstirii Sf. Ioan din Bucureşti să dispună ca pe moşia Creţeşti (Ilfov), locuitorii să nu mai taie dumbrava, oprită pentru trebuinţa mănăstirii.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemle Vlahscoìu. De vreme ce cuviosul arhimandrit şi igumen al mă-

[1] Text identic în doc. din 8 mai 1778 pentru moşiile Morigravul, Hurezii şi Oboga ale schitului Morunglav (Acad. R.P.R., pachet CCCLXXIII, doc. 9) şi în doc. din 31 oct. acelaşi an, pentru moşia Mănieţii a măn. Sinaia (ibidem, pach. CCCLXXV, doc. 112).

https://biblioteca-digitala.ro

mănăstirii Sfete Ioan de aici din Bucureşti, prin jalbă au arătat domnii mele cum că sfînta mănăstire are moşie în sud Ilhov, ce să numeşte Creţeştii, pe care moşie are şi dumbravă poprită pentru trebuinţa sfintii mănăstiri şi unii din lăcuitori în silă şi făr' de a nu lua voe de la cuvioşiia sa să pun de o tae şi fac stricăciuni, pentru care să pricinueşte pagubă sfintii mănăstiri, drept aceia dăm domniia mea această carte a domnii mele la mîna omului ce-l va avea purtător de grijă pe această moşie, cu care să aibă volnicie să nu mai îngăduiască pe nimeni a mai tăia dumbrava.

Iar cei ce să vor arăta cu înpotrivire să-i arate la ispravnicii judeţului şi dumneavoastră ispravnicilor pe unii ca aceia să-i faceţi şi făr'de voia lor a să supune.

I i(spravnic) saam receh gospodstvo mi

1776 iunie 10

Io Alexandru Ioan Ipsilant, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vtori logofăt

După condică, Radu logofăt condicar.

Arh. St. Buc., M-rea Sf. Ioan din Bucureşti, pach. I, doc. 30

Orig. rom., pecete aplicată.

464

(Bucureşti,) 18 iunie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Vlaşca să cheme pe pîrcălabii satelor din jurul moşiilor Epureşti, Pătroaia şi Prisiceanca ale mitropoliei şi să oblige pe sătenii care au păscut vitele să plătească suhatul cîte 12 bani de vită, despăgubind şi alte stricăciuni arătate în reclamaţia mitropolitului.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. De vreme ce ne-am înştiinţat domniia mea de la prea sfinţia sa părintele mitropolitul pentru unii din oamenii ce sînt şăzători prinprejurul moşiilor sfintii mitropolii, ce să chiamă Ep(u)reştii, Pătroaia i Prisiceanca, sud Vlaşca, cum că ei sînt şăzători cu casele pe alte moşii streine, şi dobitoacele lor le hrănesc pe moşiile sfintii mitropolii cu iarba şi cu crîngurile, şi taie pădurea de-şi fac case şi altele ce le trebuiesc, şi cu rîmătorii lor mănîncă ghinda du pe moşiile mitropolii, şi strică fîneţile, încît de rău lor, nimini nu îndrăznescu să are şi să facă semănături pe moşiile mitropolii, fiindcă de-şi ară cevaşi, ei cu vitele lor le calcă şi nu aleg nimic, dintru a cărora faptă să pricinuieşte multă pagubă mitropolii.

Pentru care poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor din sud Vlaşca, văzînd cartea aceasta a domnii mele, numaidecît să trimiteţi să aducă pe pîrcălabii du prin satele ce le va arăta isprăvnicelul mitropolii că fac de acest fel de fapte şi pe cîte doi trei din săteni, şi să le daţi poruncă ca să să aşaze cu omul mitropolii atît pentru sohatul vitelor, să dea de vită cîte bani 12 pe an, de vreme că altă clacă mitropolii nu fac, cît şi pentru pădure i pentru fîneţe într-acestaşi chip

https://biblioteca-digitala.ro

să s(e) aşaze, şi să le daţi poruncă să-şi puie păzitori la vite ca să nu facă stricăciuni la bucate.

Şi cîtă stricăciune va fi făcut pînă acum, au la ghindă, au la fîneţe, au la pădure, sau măcar veri la ce, să-i apucaţi să înpliniţi mitropolii de la dînşii pînă la una, dupe cum veţi găsi dumneavoastră cu cale. Iar de care cumvaşi vreunii nu vor vrea să-şi facă aşăzămînt cu omul mitropolii, că să ştie ce să dea pe an, ci peste porunca domnii mele să vor tinde a tăia pădurea şi vor mai ţine vitele la păşune pe moşiile mitropolii, unora ca acelora să le faceţi şi certare, ca fără de voia lor să-i apucaţi să înplinească tot suhatul vitelor i venitul pădurii, pentru că acest aşezămînt au fost făcut şi de domniia sa Ştefan Mihail Racoviţă voevod, precum din cărţile domnii sale ne adeverim, una cu leat 1765 şi alta cu leat 1764.

Drept aceia am întărit şi domniia mea acest aşăzămînt, ca întocmai dupe cum să coprinde mai sus, la toate să să urmeze. I i(spravnic) saam receh gospodstvo mi. Iar mai mult decît să coprinde mai sus, supărare lăcuitorilor să nu li să facă.

1776, iunie 18

Io Alexandru Ioan Ipsilant, milostiiu bojiiu gospodar
Procit vel logofăt
Procit vtori logofăt

Asemenea dupe cartea mării sale Ştefan Mihai Racoviţă voevod
Trecut în condică de Radu logofăt, condicar.

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCLXXXIX, doc. 30
Orig. rom., pecete aplicată.

465

(Bucureşti,) 19 iunie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Saac să cerceteze pagubele făcute pe moşiile episcopiei Buzău, Poenari, Cislău şi Buda, de către locuitorii ce stau în vecinătate, obligîndu-i la plata suhatului cîte 12 bani de vită şi la despăgubirea altor stricăciuni, arătate în reclamaţia episcopului.

Copie dupe cartea domnească.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahscoi. De vreme ce ne-am înştiinţat domniia mea de la cinstit şi de dumnezeu iubitor sfinţii sa părintele episcop al sfintei episcopii Buzău, chir Cozma, pentru unii din oameni ce sînt şăzători pe împrejurul moşiilor sfintei episcopii ce să chiamă moşia Cislău i moşia Poenariu şi Buda, din sud Saac, cum că ei sînt şăzători cu casele pe alte moşii streine, şi dobitoacele lor le hrănesc pe moşiia sfintei episcopii cu iarba şi cu crîngurile, şi tae pădurea de-şi fac case şi altele ce le trebuesc şi cu rîmătorii lor mănîncă ghinda du pe moşiia episcopii şi strică fîneţile, încît de răul lor, nimeni nu îndrăznesc să are şi să facă semănături pe moşiia episcopii, fiindcă de şi ară cevaşi, ei cu vitele lor le calcă şi nu aleg nimic dintru a cărora faptă să pricinueşte multă pagubă episcopii.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor din sud Saac, văzînd cartea aceasta a domnii mele, numaidecît să trimiteţi şi să aduceţi pe pîrcălabi du prin satele ce le va arăta isprăvnicelu episcopii că fac de acest fel de faptă şi pe cîte doi, trei săteni şi să le daţi poruncă ca să să aşaze cu omul episcopii, atît pentru suhatul vitelor, să dea de vită cîte bani 12 pe an, de vreme că altă clacă episcopii nu fac, cît şi pentru pădure i pentru fîneţe, într-acestaşi chip să să aşaze şi să le daţi poruncă ca să-şi pue ei păzitor la vite să nu facă stricăciune la bucate.

Şi cîtă stricăciune va fi făcut pîn-acum, au la ghindă, au la fîneţe, au la pădure, sau măcar ver la ce, să apucaţi să împliniţi episcopii de la dînşii pînă la una după cum veţi găsi dumneavoastră cu cale.

Iar de care cumvaşi vreunii nu vor vrea să-şi facă aşăzămînt cu omul episcopii ca să ştie ce să dea pe anu, ci peste porunca domnii mele să vor întinde a tăia pădurea şi vor mai ţinea vitele la păşune pe moşiia episcopii, unura ca acelora să le faceţi certare ca făr, de voia lor să-i apucaţi să împlinească tot sohatul vitelor i venitul pădurii.

Şi poruncim totdeauna aşa să s(e) urmeze nestrămutat, iar mai mult decît să coprinde mai sus, supărare lăcuitorilor să nu li să facă. I i(spravnic) sam receh gospodstvo mi.

1776 iuni 19 dni

Acad. R.P.R., pach. CXXVI, doc. 121.
Copie rom.

466

(Bucureşti,) 20 iunie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ca locuitorii din Comarnic să-şi păstreze „curăturile de livezi şi de arături" făcute cu munca lor, dînd stăpînilor moşiei „adetul pămîntului"' după obicei.

Cartea ce s-au dat sătenilor comărniceni.

De vreme ce la domniia mea au jăluit sătenii din satul Comarnic sud Prahova, cum că pă moşiia Comarnec care iaste la patru stăpîni încă mai dinainte, în loc unde nu era dă nici o hrană, au curăţit cu a lor cheltuială şi ostenealâ de au făcut livezi dă a-şi hrăni dobitoacele şi locuri de arătură şi acum Iordache vătaful ce ieste orînduit acolo isprăvnicel nu-i lasă a le ţiné şi cerură ca să aibă dreptate a le ţiné acelea cu dijmă.

Deci măcar că ei întîiu făcea dava cum că au şi moşie în Comarnec şi le cerea ca ale lor, dar judecîndu-să cu stăpînii moşiilor la dumnealor veliţii boeri şi la divan înaintea domnii mele, s-au cunoscut că cererea lor iaste rea şi n-au moşie. Făr' dăcît fiindcă ei sînt lăcuitori acolo pă acea moşie şi au trebuinţă pentru hrana şi păşunea vitelor lor cum şi pentru dînşii dă locuri dă arătură şi de livezi, poruncim domniia mea ca curăturile dă livezi şi dă arături ce cu adăvărat vor fi dă dînşii cu cheltuiala şi munca lor făcute, să aibă a le ţiné nesupăraţi şi să-şi plătească adetul pămîntului la stăpîni după obiceiu, după care şi dumneavoastră ispravnicilor de judeţ aşa să urmaţi.

1776, iunie 20

Arh. St. Buc., Ms. 1 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 142v—143.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 23 iunie 1776

Anaforaua veliţilor boieri către Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romineşti, în pricina neînţelegerii dintre egumenul mănăstirii Bistriţa şi locuitorii de pe moşia Costeşti, care nu vor să clăcuiască „peste al doilea şi al treilea hotar".

Prea înălţate doamne,

După jalba ce au dat înălţimii tale cuviosul igumen chir Stefan den sfînta mănăstire Bistriţa din sud Vîlcea, cum că sătenii ce sînt şăzători pe moşiia sfintei mănăstiri ce să numeşte Costeşti, unde iaste şi sfînta mănăstire, zice că nu are la ce-i pune să-şi facă claca lor, zilele cele hotărîte fiind loc de munte şi pietros şi că nu vor să s⟨e⟩ supue să meargă peste al doilea şi al treilea hotar, unde are sfînta mănăstire moşie şi iaste şi loc ca să clăcuiască, după a căruia jalbă din luminată porunca înălţimii tale, vătaf de copii za divan au adus pe numitu igumen înaintea noastră şi ni să porunceşte de către înălţimea ta, ca să arătăm cum iaste obiceiu la acest fel de cereri şi cu anafora să arătăm înălţimii tale.

Pentru care de obicei, arătăm înălţimii tale, că de la o moşie pînă la altă moşie nu iaste obiceiu a merge oamenii ca să clăcuiască, de va fi loc depărtat, dar de va fi după arătarea igumenului că iaste peste al doilea şi al treilea hotar, adică cale ca de trei ceasuri, iar nu mai departe, şi de vreme că iaste la acea moşie, unde iaste sfînta mănăstire, loc de piatră şi nu are sămănături ca să-şi facă obicinuita lor clacă, la aceasta şi noi găsim cu cale să fie luminată porunca înălţimii tale către dumnealor ispravnici ai acelui judeţ ca să cercetezee. Şi de va fi după cum arată numitu igumen că iaste cale numai ca de trei ceasuri, atunci să facă pe acei săteni să s⟨e⟩ supue şi să-i ducă acolo, unde are sfînta mănăstire moşie, ca să-şi facă claca lor deplin pentru ca să nu să păgubească sfînta mănăstire de obicinuita claca lor.

Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a se face de către înălţimea ta.

Iunie 23, 1776
Vel dvornic
(Nicolae Ştirbei) [1]
Vel logofăt
(Ioan Guliano) [1]
Vel logofăt
(Racoviţă) [1]

D. Racoviţă
Dumitrache Rac⟨oviţă⟩ vel ban [1]
Bad⟨ea⟩ vel vornic
Badea Ştirbei [1]

⟨Rezoluţie:⟩

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod, bojiiu milostiiu

Dumneavoastră ispravnicilor de judeţ, să cercetaţi şi de veţi dovedi cu adevărat cum că s-au obicinuit pîn' acum şi urma şi mai 'nainte a

[1] Scris de altă mînă ulterior. Sînt identificări contemporane.

https://biblioteca-digitala.ro

merge la altă moşie ca să clăcuiască, să-i supuneţi ca şi de acum înainte asemenea să urmeze şi să daţi mînă de ajutor igumenului ca să-i rădice să-i ducă, însă nu mai departe decît dupe cum au arătat igumenul diiastima. Iar de nu va fi fost şi mai 'nainte altă dată, să aibă a plăti claca cu bani cîte un zlot, după obiceiu, de casă pe an, de vreme ce nu are igumenul loc de lucru pe moşia ce lăcuesc ei.

1776, iunie 24

Trecut în condică de Mih⟨ai⟩ logofăt.
Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXI, doc. 14.
Orig. rom., pecete aplicată.

468

⟨Bucureşti,⟩8 iulie 1776 [1]

Anaforaua a trei mari boieri către domn, referitoare la cercetarea neînţelegerilor egumenului mănăstirii Găiseni cu locuitorii din satele Urlueşti şi Băneşti (Argeş) pentru clacă şi dijmă, cu propunerea ca sătenii să dea cîte un zlot pe an, zeciuiala din produse, cîte patru taleri pentru mori şi să fie protimisiţi la arendarea moşiei.

Prea înălţate doamne,

Din luminata porunca înălţimii tale vătaful de aprozi au adus la judecată înaintea noastră pă sătenii din doao sate anume Urlueştii şi Băneştii din sud Argeş pîrîşi cuviosului igumen al sfintii mănăstiri Găiseni, chir Ioana [2], zicîndu că ei sînt şăzători pe moşiia mănăstirii, care moşie să numeşte Urlueşti şi Băneşti, dar această moşie este dată danie la mănăstire de o jupîneasă Stanca şi lăsată cu blestem că aceste două sate să dea la mănăstire de sat cîte bani 300, iar mai mult nu şi că aceasta li s-au păzit pîn' la o vreme, iar apoi li s-au stricat acel aşăzămînt şi s-au tocmitu cu Calinic igumenul să dea dă sat cîte taleri 15 pe an, cu zapisu, care zapisu să văzu şi dă către noi cu leat 7255, întru carele zise că s-au aşăzat lude 30 din satele Urlueşti, Băneşti, să dea pe an taleri 30, adică amîndooaă satele şi să nu-i mai supere nici de dijmă, nici de clacă şi vin i rachiu să-şi vînză ei. Şi aşa zic că s-au urmat pînă la vremea răzmiriţii, iar de 4 ani încoace egumenul ce era mai 'nainte de cuvioşiia sa s-au vîndut venitul acestii moşii la nişte arnăuţi şi i-au apucat de au dat dijmă din toate semănăturile cu încărcătură şi pentru clacă le-au luat de toată casa cîte taleri 1 pol, iar nu cîte un zlot după obiceiu.

Şi lipsind acel igumen acum, caută şi cuvioşiia sa să urmeze după cum au urmat şi celălaltu şi moşiia este vîndută şi încă acum de estimp totu la acei arnăuţi şi caută să le ia tot taleri 1 pol de casă pentru clacă şi să le ia şi dijma după cum le-au luat în anii trecuţi şi cer ca decît să ţie acei arnăuţi venitul moşii, mai bine să-l ia ei de la igumen cu învoială întrăcestu an sau să-şi dea dijma din toate semănăturile şi să plătească şi cîte un zlot de casă la omul mănăstirii care îl va orîndui.

S-au întrebat şi cuviosul igumen ce răspunde înpotriva aceasta şi ne arătă dooa cărţi dă judecată tot pentru această pricină, una cu leat

[1] Data rezoluţiei.
[2] Probabil Iona.

https://biblioteca-digitala.ro

7256 şi alta cu leat 1772 a dumnealor boerii ce era pe acea vreme la judecată, întru carele le hotăraşte să-şi dea dijma şi să-şi facă claca după obiceiu.

Iar pentru nişte mori ce le-au făcut sătenii pă apa Vedislava, tot pe moşiia mănăstirii, pentru acele mori să hotăraşte în cartea cea după urmă de judecată să le întoarcă igumenul banii ce au cheltuitu pe mori şi să le ia pe seama mănăstirii, însă pă cît le va preţui dumnealor ispravnicii judeţului să întoarcă banii sătenilor.

Dar în urma aceştii cărţi de hotărîre, numiţii sătenii s-au învoit (cu) Isaiia igumenul prin zapisu, care zapis să văzu şi dă către noi cu leat 1773 de au rămas morile iar ale sătenilor numai să plătească di moară cîte taleri 4 pe an şi să-şi dea dijma din toate semănăturile cum şi din livezile dă fîn şi din livezile de pomi şi să-şi facă clacă.

Deci după acea cercetare ce am făcut, să vede că acestu zapisu au întemeiatu toate cărţile ce are igumenul la mînă şi dă au avut mai 'nainte altu aşăzămînt, după cum arată sătenii, dar cu acestu zapis şi l-au stricat. Care nici sătenii nu tăgăduiră zapisul, ci primiră să-şi dea dijma la mănăstire din toate semănăturile şi pomii şi livezile dă fîn şi morile să şi le stăpînească ei şi să-şi dea dijma atît de poame, cît şi dă fin şi cîte taleri 4 dă moară, după legătura zapisului. Iar pentru clacă, de va avea mănăstirea acolo trebuinţă dă lucru, vor clăcui, iar neavîndu trebuinţă, să dea cîte un zlot de casă.

Dreptu aceia şi noi găsim cu cale, livezile de pomi şi dă fîneţe, fiindu făcute de dinşii cum şi morile să şi le stăpînească sătenii, numai să-şi dea dijma atît din semănături, din zece, una, cît şi din poame din zece baniţe, una i din fîn din zece care, unul şi ori să clăcuiască de va avea mănăstirea trebuinţă dă clacă ori să dea cîte un zlot de casă şi să dea şi pentru acele mori cîte taleri 4 pe an, după cum s-au legat prin zapisu.

Cînd egumenul va vrea să vînză venitul moşii la altă parte, decît acela să aibă sătenii protimisis, însă ce va da aceia, să dea ei şi să ia ei venitul moşii, după cum să va învoi cu egumenul. Iar cît pentru taleri 200 (?) pentru claca ce zic că le-au luat acei arnăuţi, care ţin venitul moşii în anii trecuţi i dijma ce zic că le-au luat cu încărcătură, să fie luminată porunca înălţimii tale către dumnealor ispravnici ca să cerceteze şi de le va fi luatu atît dijma cu încărcătură i dă casă cîte taleri 1 pol pentru clacă, după cum zic ei, pe aceia ce zic ei că le-au luat mai multu să-i apuce să înplinească de la dînşii. Şi banii ce vor fi datu acei arnăuţi pe venitul moşii estimpu să întoarcă sătenii şi să ia ei venitul sau să rămie moşiia să s(e) caute dă mănăstire. Iar cea desăvîrşită hotărîre rămîne a să face dă către înălţimea ta.

1776 iulie 8

Nec(ulai) Ştir(bei) vel dvornic, Badea Ştirbeiu vel vornic
Ioniţă Guliano vel logofăt

(Rezoluţie:)

Io Alexandru Ion Ipsilant voevoda, bojiiu milostiiu gospodin zemle Vlahscoi.

https://biblioteca-digitala.ro

După cum s-au găsit cu cale de către dumnealor veliţii boeri, întărim şi domniia mea, la toate aşa să s⟨e⟩ urmeze şi dumneavoastră ispravnicilor să urmaţi a face cercetarea ce scrie mai jos.

1776 iulie 15

Arh. St. Buc., Ms. 5, (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 112v—114.
Copie rom.

469

⟨Bucureşti,⟩ 22 Septembrie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, judecă în apel neînţelegerea locuitorilor din Ciorteşti (Vîlcea) cu boierul Ioniţă Bănescu şi hotărăşte anularea pretenţiilor reciproce pentru trecut, iar pe viitor cei ce se vor folosi de moşia acestuia să dea cîte patru parale de vită mare şi zeciuială din produse.

Judecata ce au avut Badea Ciortescu, vechil şi celorlalţi săteni ot satu Ciorteştii sud Vîlcea, cu Ioniţă Bănescu tot dintru acel judeţ, pentru clacă şi alte pricini.

Io Alecsandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemle Vlahscoiu.

Badea Ciortescu, vechil şi celorlalţi săteni ot satul Ciorteşti sud Vîlcea, nefiind odihniţi pe această hotărîre a dumnealor veliţilor boeri, au eşit şi la divan înaintea domniei mele cu jalbă asupra lui Ioniţă Bănescu, cum căci să pasc vitele lor pe moşiia Bănescului, i-au supărat cu zile de clacă mai mult peste dreptate, le-au luat dijmă de fîn peste obiceiu, cîte taleri 5 de clae, îi apucă şi pentru pădure de copaci cîte un tult şi le cere să plătească şi copacii ci i-au tăiat alţii, necăjindu-i foarte.

Faţă fiind la divan şi Ioniţă Bănescu, au tăgăduit pîra lor.

Deci după cercetarea ce am făcut, fiindu că rămîne şi Ioniţă Bănescu dator a le întoarce din zilele de clacă, aşijderea rămîne şi ei datori Bănescului a plăti copacii ce i-au tăiat din pădurea lui de s-au făcut trebuinţile lor, care copaci fiind trebuinţă a să cerceta la faţa locului cît sînt tăeţi de dînşii, dă vreme că au fost şi alte sate anume Vălenii la tăerea acei păduri, cît şi zilile de clacă, să dovedi iarăşi dă ţărani cu dovadă cîte cît au lucrat fieştecare şi în ce vreme, fiindu că Bănescul tăgăduia şi văzîndu-se prelungirea şi treapăd ce este trebuinţă a face cu mergerea la faţa locului, de acum înainte pînă să va dovedi bine acestea, şi căzîndu cu greu şi cu cheltuială la amîndoaă părţile, domniia mea, căutîndu la periciunea şi trecirea de vreme a lor, ca să nu să mai cheltuiască şi să s⟨e⟩ trepide mai vîrtos acum în vremea a toată munca, cîndu şi unul şi altul are trebuinţă şi mai vîrtos că nici unul, nici altul, în doi ani n-au făcut jalbă de au avut pagubă sau nedreptate unul de către altul, am hotărît de au rămas aceste trecute jos, ca nici ei să nu ceară de la Bănescul nimic pentru zilele ce i-au clăcuit, nici Bănescul să nu ceară de la ei nimic pentru copacii ce i-au tăiat, fără de numai de acum înainte socotindu-se numai ce este drepte şi obicinuite, am hotărît ca pentru păşunea vitelor ce să vor hrăni pe moşiia Bănescului să aibă a da pe an cîte parale patru de vită mare sau de nu, să-i clăcuiască tot casnicul cîte doaă zile pe an.

https://biblioteca-digitala.ro

Dar fiindu că zise Bănescul cum că nu are lucru a-i pune să lucreze, mai vîrtos ca să lipsească toate pricinile, am hotărît să-i dea cîte patru parale de vită mare şi cei ce vor avea vite de vor paşte pe moşiia lui, aceia numai să dea; iar cei ce nu vor avea vite, aceia să fie nesupăraţi.

Aşijderea şi de oae i de capră să-i dea cîte bani doi pe an şi de matca de stupi cîte bani trei, să-i dea şi de rîmători cîte bani şase pe an.

Aşijderea şi dijmă din bucatele ce vor face pe moşiia lui i din fîn să aibă a-i da din toate după obiceiu din zece una, cum şi pentru pădure, de copaci mare, cîte un ort, iar pentru alte mărunţişuri de lemne mici pentru foc, să nu fie supăraţi, care acestea să s⟨e⟩ înceapă din timpul di estimp înainte, iar de mai 'nainte să nu să supere pentru doi ani trecuţi cum am zis.

Însă pentru toate acestea ce au trebuinţă de hrana lor şi a vitelor lor, întîi să dea de ştire şi să ia voe de la stăpînul moşii şi cu voia stăpînului moşii să s⟨e⟩ urmeze ale hrănii lor, iar nu de sineşi cu semeţie să s⟨e⟩ pue în moşie şi în pădure să facă stricăciune, că vor cădea în vină de pedeapsă, cît şi Bănescul să va pedepsi cîndu îi va supăra mai mult peste ciiace rînduim printr-această carte. Aşijderea şi pentru adăpatul vitelor să aibă voe acolo unde au adăpat şi mai 'nainte şi ei şi părinţii lor nesupăraţi, iar să nu facă acum mutări spre stricăciune şi călcarea moşii pe unde nu au fost obiceiu a trece şi a călca vita. Pentru care poroncim şi dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului aşa să urmaţi.

1776 septemvrie 22

Asemenea carte s-au dat şi la mîna Badii Ciortescu de la satul Ciorteştii sud Teleorman, pîrîşii lui Ioniţă Bănescu.

Arh. St. Buc., Ms. 5 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 166—167.
Copie. rom.

470

⟨Bucureşti,⟩ 12 decembrie 1776

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Muşcel să trimită un slujbaş în dealul Glîmbocelul, moşie a mănăstirii Nucetul, să oblige pe oamenii care din cauza războiului s-au mutat în vii cu toată gospodăria lor şi ale căror vite strică viţa, să coboare în siliştea satului.

Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Muşcel, sănătate! Vă facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă toţi cei ce au vii în dealul Glîmbocelul du pă moşia sfintei mănăstiri Nucetul dîntr-acel judeţ, cum şi igumenul numitei mănăstiri Nucetul asemenea jălui cum că unii din lăcuitorii dă acum din vremea răzmiriţii încoace s-au pus şi s-au mutatu cu şăderea sus pîn vii şi prin poalele viilor, cu păsări, cu vite, cu cîini, şi face mare stricăciune şi pagube la toate viile dă obşte, rozînd vitele viţa, bătătorind pămîntul, surpînd haracii. Şi nu numai la stăpînii viilor să pricinuieşte pagubă şi nici un folos dă munca şi cheltuiala lor n-au, cum şi mănăstirii asemenea pagubă dă otaştină, ci încă şi cămării domnii mele.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care după poruncile ce s-au dat şi mai' nainte, era ca să rînduim acum să-i rădice pe toţi du prin vii şi să-i mute la vale în siliştea satului, dar fiind acum vreme dă iarnă li s-au dat soroc pînă în vreme dă primăvară, şi atunci să orînduiţi oameni într-adinsu să meargă să cerceteze în tot dealul şi oriunde va găsi om şăzător în vii şi în poalele viilor, numaidăcît să-i mutaţi la vale în siliştea satului, afară numai să lase cîte un vier pentru pază la fieşcare vie, însă numai pă vier singur, făr'dă dobitoace, păsări şi cîini. Iar şi pîn' atunci, dobitoace, cîini, păsări, dă vor face stricăciune, ori să şi le păzească foarte, sau să le scoboare la vale, şi într-acestaşi chip să fiţi următori. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1776 dechemvrie 12

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodar.

Procit vel logofăt

După condică, Iane logofăt condicar.

Treti logofăt

Procit vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XX, doc. 98.
Orig. rom., pecete aplicată.

471

⟨Bucureşti,⟩ 13 decembrie 1776

Anaforaua boierilor, întărită de domn, referitoare la cercetarea reclamaţiei locuitorilor din Frînceşti (Vîlcea) împotriva stareţei mănăstirii Dintrunlemn, care-i „supără peste obiceiu"; boierii propun să fie obligaţi sătenii la îndatoriri „după cum este obiceiul pămîntului."

Anaforaoa lui Ştefan i Dumitrul şi Barbul cu ceţaşii lor dîn satul Frînceştii ot sud Vîlcea cu stareţa dă la mănăstirea Dintrunlemnu, că-i supără peste obiceiu.

Prea înălţate doamne,

Din luminată porunca mării tale, dumnealui vătaful za păhărnicei aduse la judecată pă Ştefan i Dumitrul şi Barbul cu ceţaşii lor dă la satul Frînceştii .sud Vîlcea, pîrîşi Sofii stareţii ot mănăstirea Dîntrunlemnu, zicînd că ei fiindu rumîni ai mănăstirii cu toată moşiia lor, iar răposatul măriia sa Costandin vodă i-au fost răscumpărat din rumînie numai pă dînşii, iar moşiia au rămas mănăstirii, învoindu-să răposatul domnu cu mănăstirea, ca să-şi ţie rumînii, vadurile de moară, ogrăzile şi livezile cu toate namestiile lor şi dijmă să nu dea la mănăstire, avînd dăosibire dă ceilalţi lăcuitori şi aşa s-au urmat pînă la o vreme.

Iar de sînt ani 15, de cînd s-au aşăzat numita stareţă la mănăstire, au început a le lua dijmă şi-i pune dă clăcuesc, le ia şi suhat, de capră cîte bani 12. Dijmă la fîn nu au dat niciodată şi cere să nu dea.

Întrebîndu-să şi stariţa, răspunse că nu le cere nimic mai mult decît obiceiul pămîntului. Le-am cerut să ne arate aşăzămîntul ce au avut cu mănăstirea şi nu avură nimic în scris să ne arate. Deci noi, cercetînd condica dă obiceiu, am găsit cum că stariţa tocmai obiceiului pămîntului, atît pentru clacă cît şi pentru altile, numai dă la capre să

https://biblioteca-digitala.ro

văzu că lua mai mult, cîte parale 2, dă vreme ce le lua cîte parale patru şi obiceiu este să ia cîte bani doi de capră, vara şi bani patru, iarna.

Pentru care am hotărît ca de acum înainte să dea cîte doaă parale dă capră, iar nu cîte patru, urmîndu-să şi pentru celelalte obiceiuri, după cum s-au urmat şi pînă acum. La care acestea toate s-au mulţumit şi pîrîşii, numai la dijma fînului, care este obiceiu să dea la zece care doaă, au cerut pîrîşii să nu dea, zicînd că nici au mai dat vreodată, ci numai acum îi supără stareţa. A cărora cerere, adecă să nu dea dijmă pentru fînu nu am priimit-o fiind făr' dă dreptate şi înpotriva obiceiului pămîntului, ci am hotărît acea dijmă să o dea, după cum este obiceiul pămîntului. Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne la înălţimea ta.

1776, dichemvrie 13

Miche paharnic, Costandin biv vel comis, Ev. biv vel medelnicer, D. Breaz(u)

(Rezoluţie:)

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod, bojiiu milostiiu.

După cum s-au ales dă la judecată, întărim la toate aşa să s(e) urmeze după obiceiu, însă pentru capre, după cum coprinde cărţile domnii mele ce s-au dat la toţi dă obşte, după condică, aşa să să urmeze şi la această, adecă cîte bani doi pă an.

1776 dichemvrie 16

Arh. St. Buc., Ms. 5 (Condica Alexandru Ipsilant), f. 226v-227.
Copie rom.

472

(Bucureşti,) 14 decembrie 1776

Anaforaua boierilor către Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, pentru pricina locuitorilor din Costeşti (Vîlcea) cu egumenul mănăstirii Bistriţa în privinţa tretinei pentru mori, a zilelor de clacă şi a altor neînţelegeri, propunînd să se judece procesul de către caimacamul Craiovei.

Prea înălţate doamne,

Mateiu Cozma i Radu Ştefan ce sînt vechili şi celorlalţi săteni de la satu Costeştii sud Vîlcea, cu doao jalbi au jăluit înălţimii tale pentru cuviosul igumen al sfintei mănăstiri Bistriţii, chiar Ştefan, zicînd că ei sînt săzători pe moşiia sfintei mănăstiri Costeştii şi pe acea moşie au avut dă la părinţii lor rămase doao mori pă apa Costeştilor pă moşiia mănăstirii, pentru care mori zic că plătea la sfînta mănăstire pe an cîte taleri 2, tretina, iar altu nimic. Dar învechindu-s(e) acele mori zic că pă una au prefăcut-o dă sînt ani cinci, iar pă alta au prefăcut-o dă sînt ani trei şi tot ei zic că le-au stăpînit şi plata numai tretina pe tot anul, iar de doi ani încoace zicu că le-au stăpînit numitul igumen cu tot, făcîndu-s(e) stăpîn pă dînsele.

Dăosăbit jăluesc zicînd că ei au avut obiceiu dă clăcuia numai şaze zile într-un an la sfînta mănăstire şi da dijma numai din cînipa ce o fac ei prin ogrăzile lor pă acea moşie a mănăstirii, iar din alte bucate ce făcea pentru mîncarea lor prin grădini, zic că nu da nimic, iar numitul igumen pentru toate acele bucate zic că le lua dijma şi i-au pus şi au

https://biblioteca-digitala.ro

clăcuitu atît în anul trecut cum şi estimpu, cîte zile doaosprezece pe an încă şi mai multu.

Dăosăbit zic că au pomi sădiţi dă moşii şi părinţii lor pe acea moşie şi mai 'nainte din poamele ce făcea dintr-acei pomi nu da nimic la mănăstire, iar estimpu zic că numitul egumen toate poamele cîte s-au făcut într-acei pomi le-au luat cu totu şi lor nu le-au dat nimic.

Aşijderea zic că ei au un munte cu plaiu al lor ce să chiamă Neteda, tot în judeţul Vîlcea, pe care munte îşi pascu vitele lor şi ca unul ce zic că au fost al lor, l-au stăpînit atît părinţii lor, cît şi moşii lor şi ei pîn' acum doi ani, iar dă atunci încoace zice că cu sila l-au luat numitul igumen şi s-au făcut stăpîn pă dînsul, cerîndu-le sohat şi aşa să-l lase să pască muntele cu vitele lor.

Asemenea zic că ei aducînd cîte 20, 30 vedre dă vin pentru trebuinţa caselor lor, iar nu dă vînzare, şi pentru acel vin zic că le-au luat numitul igumen cîte taleri 2,30 şi zic că acest obiceiu mai 'nainte n-au avutu, fără dăcît numai cela ce vinde vin în cîrciumă da dă bute cîte taleri 1.

Deci după jalba lor ni să porunceşte dă către înălţimea ta ca să facem cercetare la jalba lor şi cu anafora să înştiinţăm înălţimii tale. Pe care aducîndu-i vătaful dă visterie, zapciul cel rînduit înaintea noastrăne arătară numiţii jăluitori o carte legată a răposatului Ştefan Cantacozino voevod cu leat 7223 sept(emvrie) 2, care carte să vede cu o pecete mică stricată, iar nu să cunoaşte a fi domnească, întru care scrie către un Radu logofăt Goran că le-au hotărît măriia sa să clăcuiască pă an cîte şase zile la sfînta mănăstire şi cu acel aşăzămînt să-i aşaze şi să le dea poruncă să nu să mai strămute din locul lor. Aşijderea ne mai arătă o carte iscălită, a răposatului Gheorghe Cantacozino i răposatului Grigorie Băleanu consilierul i Radu Golescul consilierul i Ilie Ştirbei consilierul şi Staico Bengescu consilierul cu leat 7230 iunie 20, întru care scrie că dau acea carte lui Costandin Surdul i frăţine-său Ion i popii lui Mihăilă i lui Dumitraşcu Grămescu din Costeşti, cum şi celorlalţi cetaşi ai lor, ca să aibă a stăpîni un munte ce să chiamă Neteda după cum l-au stăpînit şi mai 'nainte părinţii şi moşii lor prin semnile cele vechi şi prin cursura apelor cu plata lui, care scrie că să osebeşte dă către sfînta mănăstire Bistriţa şi dă către sfînta mănăstire Arnota şi dă către satul Berbeştii.

Care noi, din luminată porunca înălţimii tale, cercetîndu-le jalba lor pentru obiceiu, arătăm înălţimii tale, că dă va fi a vinde[1] ei acele mori, după cum jăluesc, făcute dă părinţii şi moşii lor şi le-au stăpînit tot ei pîn' acum doi ani şi da la sfînta mănăstire pe an numai cîte taleri 2, tretina doao mori, şi fiindcă le-au prefăcut tot ei şi le-au stăpînit pîn' la vremea ce să arată mai sus şi dă atunci încoace le-au luat numitul igumen cu totul supt stăpînirea sfintei mănăstiri, dă va fi jalba lor adevărată, cu nedreptate le-au luat igumenul acele mori, care este obiceiu să-şi ia numai tretina, ce zic că da mai 'nainte.

Ci fiindcă numitul igumen nu fu aici dă faţă ca să ne arate scrisori, dă va fi avînd, înpotriva scrisorilor jăluitorilor, atît pentru acel munte cît şi pentru acele mori i pentru clacă, cîte cîte zile au clăcuitu mai 'nainte cum şi pentru dijmă, am găsit cu cale să fie luminată porunca

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

mării tale către dumnealor ispravnici din sud Vîlcea ca să chieme pă numitul igumen, şi înpreună cu cărţile şi scrisorile ce vor avea şi o parte şi alta, să le cerceteze pricina cu amăruntul şi dă-i va putea odihni dă acolo, bine, dîndu-le carte dă judecată la mîna cui i să va cădea, iar cînd nu să va odihni vreo parte pe alegerea dumnealor ispravnicilor, să meargă şi la dumnealui caimacam ca să-i judece, şi cîndu nu să vor odihni nici pă judecata caimacamului, atunci după ce vor trece aceste sfinte zile, să fie aici la luminatul divan al înălţimii tale ori igumenul sau vechilu igumenului, făcîndu şi cu cărţile ci va avea pentru aceste pricini ca să vii şi jăluitorii ca să s(e) înfăţişeze cu toţii faţă la judecată şi atunci citindu-s(e) scrisorile şi a unii părţi şi a altii, în ce chip li să va dăscoperi dreptatea, a cui va fi, li să va face hotărîre dă la luminatul divan (al) înălţimii tale, iar care parte nu va veni, neodihnindu-s(e) pă acele judecăţi, să i să trimiţă cu treapăd. Şi numiţii jăluitori să arate această carte şi cuviosului igumen ca să ştie.

Noi aşa găsim a fi cu cale, iar hotărîrea cea dăsăvîrşită rămîne a să face dă către înălţimea ta.

1776, dichemvrie 14

Vel vornic, Badea vel vornic

(Rezoluţie :)

Io Alecsandru Ioan Ipsilant, voevod i gospodar zemle Vlahscoiu.

După cum s-au găsit cu cale dă către dumnealor vel vornici, întărim şi domniia mea şi poruncim dumitale caimacame Craiovii i dumneavoastră ispravnicilor să faceţi cercetarea ce scrie mai jos.

1776 dichemvrie 18

Arh. St. Buc., Ms. 5 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 227v—228.
Copie rom.

473

(Bucureşti,) 20 decembrie 1776

Anaforaua boierilor către Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romineşti, privitoare la reclamaţia locuitorilor din Dobriceni (Vîlcea) împotriva egumenului de la Arnota pentru zilele de clacă şi dijma din livezile de pomi.

Ştefan i Costandin ce sînt vechili şi dăspre partea celorlalţi săteni de la Dobriceni sud Vîlcea pentru obiceiu clăcii.

Prea înălţate doamne,

Ştefan i Costandin ce sînt vechili şi dăspre partea celorlalţi săteni de la satul Dobriceni, sud Vîlcea, au jăluit înălţimii tale, zicîndu că ei să află şăzători pe moşiia sfintei mănăstiri Arnota, care moşie să chiamă Dobriceni şi atît ei, cît şi părinţii şi moşii lor, zic că au avut mai 'nainte obiceiu dă clăcuia la sfînta mănăstire pe an cîte zile 6 sau de nu le clăcuia, da pe an de casă cîte un zlot, iar acum igumenul ce să află la această sfîntă mănăstire, zic că-i apucă şi le cere ori să facă clacă pe an cîte 12 zile sau să dea cîte taleri 3 dă om.

Dăosibit zic că au avut obiceiu de vindea pe această moşie cîte o bute cu vin şi da dă bute cîte taleri unul, iar acum zic că le cere numitu igumen cîte taleri doi şi o vadră de vin. Aşijderea zic că păntru

https://biblioteca-digitala.ro

ogrăzile lor ce au închise dă fîneţe şi legumi pentru mîncarea lor, dijmă nu da mai 'nainte, cum nici din pomii ce-i au sădiţi pă acea moşie, iar acum zic că-i apucă igumenul şi le ia dijmă pentru toate. Şi după jalba lor ni să porunceşte ca să cercetăm obi(ce)iu şi cu anafora să înştiinţăm înălţimii tale.

Deci aducîndu-i pe numiţii jăluitori vătaful dă vist(erie) înaintea noastră, i-am întrebat să ne arate ori vreo carte domnească sau vreo scrisoare de la vreun igumen ca să fie avut aşăzămînt să facă clacă numai cîte zile 6, după cum zic ei că au avut obiceiu mai 'nainte şi ziseră că n-au. Ci noi arătăm înălţimii tale că după hotărîrea înălţimii tale să clăcuiască pe an cîte zile 12, după cum zic că le cere şi igumenul, iar cînd nu va va avea sfînta mănăstire dă lucru, să dea dă casnic cîte un zlot după vechiul obiceiu, iar mai mult nu. Şi cînd nu va avea sfînta mănăstire vinuri sau rachiu ca să s(e) vînză pe acea moşie, atunci cu voia igumenului să vînză ei vinurile lor şi să dea dă bute cîte un leu şi o vadră de vin după obiceiu, iar nu mai mult. Aşijderea să-şi dea dijma din fîn din zece cară un car, după obiceiu, cum şi din sămănăturile ce vor face pe acea moşie dîn zece baniţe, una i dîn poamele ce vor face din pomii lor, din zece baniţe dă poame, una ; iar din legumile ce vor face prin grădinile lor pentru mîncarea lor i pentru acelea nu este obiceiu ; iar de vor face grădini cu legume pentru vînzare, dintracelea este obiceiu să dea din zece una.

Ci noi după cum ştim obiceiu, arătăm înălţimii tale, iar hotărîrea cea dăsăvîrşită rămîne a să face de către înălţimea ta.

1776 dichemvrie 20

Vel vornic ; vel vornic

(Rezoluţie :)

Io Alecsandru Ioan Ipsilant voevod.

După cum s-au găsit cu cale de către dumnealor veliţii dvornici pre obiceiu pămîntului, poruncim şi domniia mea, aşa să urmeze, iar mai mult nimic să nu-i supere, pentru carele dăm această întărire la mînă.

1776 dichemvrie 20

Arh. St. Buc., Ms. 5. (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 235v—236.
Copie rom.

474

(Bucureşti,) 16 ianuarie 1777

Anaforaua divanului Ţării Romîneşti către domn, urmată de hotărîrea lui Alexandru Ipsilanti privind judecata locuitorilor „din trei mahalale du pe marginea Bucureştilor" cu stăpînul moşiei Fundeni, vornicul Badea Ştirbei, pentru clacă şi monopolul băuturilor.

Prea înălţate doamne,

Din luminată porunca înălţimii tale vătaful de aprozi au adus la judecată înaintea noastră pă cîţiva oameni din trei mahalale du pe marginea Bucureştilor ce şăd pe moşiia Fundeni a dumnealui vel vornic

https://biblioteca-digitala.ro

Badea Ştirbeiu, pîrîşii dumisale, zicînd că ei sînt şăzători pe moşiia dumisale, pe care moşie cade şi oborul tîrgului de afară şi zic că dumnealui vel vornic îi apucă să plătească cîte 12 zile de casă şi să le dea dumnealui şi cîte o vadră dă vin de casă ca să o bea ei cu sila şi să-i plătească vadra cîte parale 70. Şi ar fi avut obiceiu mai 'nainte dă da numai cîte parale 15 şi cel ce vindea vin pe acea moşie da dă bute cîte taleri 1, iar acuma zic că dumnealui le-au pus peceţi pe la pimniţele lor şi le-au îngheţat vinurile şi cer dreptate.

Deci după jalba lor ni să porunceşte ca, fiind şi dumnealui vel vornic Badea Ştirbei faţă, să cercetăm de obiceiu şi cum vom găsi cu cale, cu anafora să înştiinţăm înălţimii tale. Deosebit mai ziseră jăluitorii că alăturea cu această moşie este şi moşiia sfîntului Pandeleimon şi şi mahalagii ce şăd pe acea moşie dau dă casă cîte parale 15 şi dă butea de vin cîte taleri 1, după cum şi ei zic că au avut obiceiu, iar clacă sau alt ajutor n-au făcut stăpînului moşii.

Întrebîndu-se şi dumnealui vel vornic zise cum că pînă la vremea răzmiriţii, i-au clăcuit toţi cîţi şădea pe moşiia dumnealui, unii cu plugurile la arătură, alţii la secere şi alţii la coasă, cum şi an, unii dintr-înşii i-au făcut arătură cu plugurile lor şi cînd avea vin el dumnealui, nu avea voe altul să vînză vinul lui ; iar cînd nu avea dumnealui, atuncea cel ce avea să vînză vin, îşi lua voe de la dumnealui şi cîte buţi vindea, da dă bute cîte taleri 1 şi 1 vadră vin.

Faţă fiind şi prea sfinţiia sa părintele mitropolitul şi sfinţiie lor părinţii episcopi şi însuşi prea sfinţiia sa părintele mitropolit ne arătă cum că şi sfînta mitropolie are moşie aici în oraşul Bucureştilor în tîrg şi cei ⟨ce⟩ şăd pă moşiia sfintei mitropolii clăcuesc de casă într-un an cîte zile 6 şi aduc şi cîte 2 cară de lemne la sfînta mitropolie. Şi cînd nu are sfînta mitropolie vin să vînză pe acea moşie, le dă voe şi vînd şi dau dă bute cîte taleri 1 şi o vadră dă vin ; iar cînd are sfînta mitropolie vin să vînză, iau toţi aceia cîte o bute dă vin a sfintii mitropolii dă o vînd şi apoi au şi ei voe dă vînd şi ei vinul lor.

Prea înălţate doamne, noi văzînd luminată hotărîrea înălţimii tale că este pentru cei ce şăd pe moşiile boereşti să clăcuiască cîte 12 zile într-un an şi cei ce şăd pe moşie, cum este a sfintii mitropolii şi a altor sfinte mănăstiri, iarăşi sînt hotăriţi cu luminate cărţile înălţimii tale cît să clăcuiască, dar aceştii ce şăd pe moşiia Fundeni a dumnealui vel vornic Badii Ştirbeiu, fiindcă este moşie cumpărată cu bani, iar nu este danie de domnu şi hotărît cîte cît să clăcuiască, după cum este hotărît la sfînta mitropolie şi la alte sfinte mănăstiri, găsim cu cale ca şi la această moşie a dumnealui, asemenea să s⟨e⟩ urmeze, după cum este luminată hotărîrea înălţimii tale şi la alte moşii boereşti. Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face de către înălţimea ta.

1777 ghenar 16

Grigorie al Ungrovlahiei, Chiesarie episcop Rîmnicului, vel vornic, vel logofăt, Constandin Bălăceanu stolnic

⟨Hotărîrea domneasca :⟩

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod, bojiiu milostiiu.

Neodihnindu-se mahalagii pe această alegere dă mai jos arătată, au jăluit domnii mele zicînd că niciodată clacă n-au avut obiceiu a face,

https://biblioteca-digitala.ro

nici vadră dă vin au dat, nici altă supărare au avut mai mult, fără dă numai, dupre cum urmează mahalagii din alăturea lor, ce şăd pe moşiia mănăstirii sfîntului Pandeleimon, asemenea li s-au păzit şi lor obiceiu din vechime, care obiceiu vechiu îl urmează şi acum şi nu stau cu înpotrivire a păgubi pă stăpînul moşii.

Deci cercetînd domniia mea cu denadinsul prin stăpînii care au avut mai dinainte moşiia aceasta întru stăpînire, cu ce orînduială au avut pre mahalagii ce lăcuia pe dînsa, ne adeverim de la dumnealui cinstit şi credincios boeriul domnii mele vel ban Necolae Dudescu cum că atît părintele dumisale cît şi cei mai dinainte stăpîni ce au avut moşiia aceasta întru stăpînire, d'început acest obiceiu au păzit, adică lua de la toată casa pe an bani patruzeci şi cinci şi dijma din toate semănăturile cîmpului din zece una, afară numai din legumile grădinilor, care pentru a lor trebuinţă de mîncare fac, iar nu de neguţătorie. Aşijderea şi pentru vinul ce vindea, lua de bute cîte taleri doi şi era nepopriţi a-şi vinde vinul lor.

Deci fiindcă hotărîrea cea cu 12 zile clacă iaste pentru lăcuitorii cei du pe afară, iar mahalagii şi oroşanii sînt cu deosebită orînduială şi fiindcă la aceştiia acest obiceiu s-au urmat d'început, la toţi cei dupe vremi stăpîni ai moşii, poruncim ca asemenea să s⟨e⟩ urmeze şi mai mult să nu fie supăraţi.

1777 apr⟨ilie⟩ 30

Arh. St. Buc., Ms. 5 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 362v—363v.
Copie rom.

475

⟨Bucureşti,⟩ 17 ianuarie 1777

Anaforaua vistierului Ianache Văcărescu către Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, prin care propune ca locuitorii din Comarnic (Prahova) să fie obligaţi de ispravnicii judeţului a-şi îndeplini îndatoririle de clacă şi dijmă.

Prea înălţate doamne,

Sătenii dă la Comarnicul ot sud Prahova ce lăcuesc pă a patra parte dă moşie, care este stăpînire dreaptă şi bine cumpărată a luminatii casii mării tale, nu au urmat a-şi face claca, după obiceiu pămîntului, nici a-şi da dijma lor ce să cuvine, prepuind cum că acea parte dă moşie este a lor şi cum că rău au vîndut ghinărarul Cantacozino. Dă care lucrul măcar că ştiu că ghinărarul Cantacozino pîn' a nu-şi vinde şi această moşie cum şi altele, întîi şi-au căutat toate pricinile ce au avut cu aceştiia prin vechilul ce au trimis la divan, Constandin Nenciulescu biv vtori logofăt şi după ce s-au întărit prin carte de judecată şi s-au adeverit că este dreaptă clironomie a mai sus-zisului Cantacozino, aşa s-au făcut şi vînzare.

Dar cu toate acestea, pentru ca nu care cumvaşi să bănuiască cum că poate li să face nedreptate dă către mine, am chemat ca să vie la luminat divanul mării tale, ca să facem şi altă dată altă întrebăciune de iznoavă. Şi viind aici le-am zis ca să eşim la judecată şi ei zicîndu-mi cum că au scrisori şi nu sînt la dînşii, mi-au făcut rugăciune

https://biblioteca-digitala.ro

ca să-i las pîn' la crăciun nesupărați dă clacă și la crăciun, dă nu vor veni ca să stea la judecată cu mine, să fie cunoscuți că nu au nici cărți și sînt mincinoși și să-și plătească și claca și dijma după obiceiu și să rămîe ca niște săteni ai satului cum au și fost pînă acum.

Deci fiindcă din crăciun au mai trecut încă 23 zile și ei tot n-au mai venit ca să-și dăslușească pricina, este de față văzut că toate pornirile lor sînt mincinoase și viclene. Ci să fie luminată porunca mării tale ca să meargă mumbașir un zapciu și să ia pă numiții săteni să-i ducă înaintea dumnealor ispravnicilor județului și prin marafetul dumnealor să înplinească și claca și dijma și au să-mi adevereze în scris supt iscăliturile lor, că n-au nici o parte dă moșie și rele le-au fost toate cererile lor ce au făcut, după cum este adeverit și din judecățile ce au avut mai 'nainte și din pornirea ce au făcut acum sau să-i aducă aici ca să es cu ei să mă mai judec la luminat divanul înălțimii tale. Iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne la înălțimea ta.

1777 ghenar 17

Al înălțimii tale, prea plecată slugă,
Ianache Văcărescu vist(ier)

(Rezoluție:)

Io Alexandru Ioan Ipsilant, voevod i gospodin zemle Vlahscoiu. Dăm volnicie slugii domnii mele . . . .[1] să meargă și după cum scrie mai jos să urmeze. Tolico pisah gospodstvo mi.

1777 ghenar 28

Arh. St. Buc., Ms. 5 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 261v—262. Copie rom.

476

19 ianuarie 1777[2]

Egumenul mănăstirii Bistrița reclamă domnului Țării Românești că locuitorii din satul Vaideei alungă și bat pe toți oamenii trimiși de el „zicînd că iaste moșia lor" și cere să poruncească ispravnicilor de Vîlcea să-i cheme la judecată și să le facă „certare".

Prea înălțate doamne,

Jăluesc mării tale pentru satul Vaideei din sud Vîlcea, că fiind moșiia sfintei mănăstiri încă din vechime cu cărți și cu hrisoave domnești, am stăpînit livezile și plaiurile i munții și tot hotarul, iar astăvară s-au sculat sătenii de au băutut niște ungureni, ce i-am avut pușì cu oile lor în munte și au mai bătut un om de la alt sat și l-au și dezbrăcat, care îl trimesesem eu să-și tae lemne de o casă. Așijderea și un călugăraș stupar al mănăstirii, mergînd iarăși să-și tae lémne de trebuința lui, l-au oprit zicînd că iaste moșia lor iar nu a mănăstirii, că și-au găsit niște cărți în țara ungurească, și nici nu vor să iasă cu cărțile să ne judecăm, nici nu ne îngăduiaște să stăpînim moșia cu pace. Ci mă rog, luminate doamne, să fie porunca înălțimei tale la

[1] Loc alb.

[2] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

dumnealor ispravnicii dintr-acest judeţ, să aducă pe acei oameni, să ne judece cu cărţile ce vor fi avînd. Iar neavînd nici un temei, să li să facă certare şi să ne împlinească şi paguba ce au făcut, ca să ne putem stăpîni moşiia cu pace. Şi cum va fi mila mării tale. Prea plecat şi rugătoriu către dumnezeu de fericita sănătatea mării tale.

Ştefan, arhimandrit igumen Bistriţ(ii) din sud Vîlcea

(Rezoluţie :)

Io Alexandru Ipsilant voevod. Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, înfăţişîndu-i să-i judecaţi şi în scris hotărînd să îndreptaţi. Iar neodihnindu-să vreo parte, cu carte de judecată să-i trimiteţi la divan.

1777, ghenar 19

Vtori logofăt
Treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXII, doc. 157.
Orig. rom., pecete aplicată.

477

(Bucureşti,) 24 ianuarie 1777

Anaforaua boierilor către domn, urmată de hotărîrea lui Alexandru Ipsilanti, privind reclamaţia locuitorilor din satele Băteşani, Mărgineni şi Măţuleşti (Vîlcea) împotriva lui Şerban Otetelişanu care le ucide vitele şi-i pune pe nedrept la zile de clacă, stabilind ca o comisie de şase boieri să facă o nouă cercetare la faţa locului.

Prea înălţate doamne,

Dîn luminată porunca mării tale vătaful dă aprozi au adus la judecată înaintea noastră pe Radu i Constandin şi Vlăduţ, vechili şi din partea celorlalţi săteni dîn trei sate, anume Beteşani i Mărgineni şi Măţuleşti din sud Vîlcea, pîrîşi şătrarului Şărban Otetelişanu, zicînd că în mijlocul moşii lor are şătrarul moşie cumpărată tot dă la moşii lor, într-un rînd stînjeni 284 şi al doilea mai la urmă stînjeni 52. Şi zic că avînd şătrarul aceşti stînjeni de cumpărătoare, le ucide dobitoacele şi fiind ei şăzători pe moşiia lor îi apucă dă clăcuesc, carii zic că şi foae au de cîtă clacă i-au făcut, deosebit şi alte multe răutăţi zic că le face şătrarul.

Aşijderea zic că deosebit de acestea s-au sculat şi cu hotarnici să le mai ia din moşie şi în trecutile zile mai jăluind înălţimii tale şi fiind orînduiţi la dumnealor boerii Craiovii zic că numitul Otetelişanu ar fi aruncat pricină asupra lor cum că i-ar fi tăiat copaci în vremea răzmiriţii şi cum că i-au mîncat cu dobitoacile lor moşiia şi ghinda şi cu acel fel dă mijloc la jalba lor zic că nici o ascultare nu li s-au dat la Craiova şi orînduindu-să dă acolo cercetători ca să cerceteze aceste pricini zic că nici acela n-au mersu, prelungindu-să pînă acum. Şi ceru ca să li să cerceteze zilile ce au clăcuit şi dobitoacele ce zic că li s-au mîncat, cerînd şi pentru acei 52 stînjeni dă moşie să-i întoarcă banii şi să lipsească şătrarul Otetelişanu din mijlocul moşiei lor fiindcă nu pot trăi cu dînsul.

Faţă fiind şi şătrarul Şărban Otetelişanu ne arătă carte dă judecată a dumnealui Manolache Romano ce au fost caimacam la Craiova,

https://biblioteca-digitala.ro

iscălită şi dă Ştefan Bibescu i dă sluger Ioniţă Brăiloiu şi dă Barbul Ştirbei sluger, cu leat 1776 dechemv(rie) 22, întru care scrie că pentru pîra ce făcuse jăluitorii din numitele sate au cercetat dumnealor, fiind faţă şi o parte şi alta. Şi întîiu pentru zilile dă clacă arătă că întrebîndu-i pă cîte unul dă cîte zile au clăcuit, arată că au dovedit că au clăcuit şătrarului Şărban Otetelişanu în doi ani satul Bătişani, zile 21, i Mărgineni cu Măţăleşti, iar pe doi ani, zile 29, ce s-au făcut peste tot zile 50.

Care pentru această clacă ce i-au clăcuit au zis şătrarul Şărban Otetelişanu că au avut aşăzămînt cu ei să-i facă această clacă pentru suhatul vitelor ce-şi pascu numiţii jăluitori pe moşiia sa. Iar pentru dobitoacile ce zic jăluitorii că le ucide i pentru alte răutăţi ce jăluesc ei că le face Otetelişanu şi pentru aceasta scrie într-aceea carte cum că au cercetat dumnealor şi unile dobitoace care arată că au zis jăluitorii că le-au ucis tatăl şătrarului Otetelişanu. De atunci pînă acum zic că sînt 40 dă ani şi nu şi-au căutat, că numai dă cînd au murit Radul Otetelişanul, tatăl şătrarului, sînt trecuţi ani 23 şi ei tot nu şi-au căutat.

Iar pentru alte vite ce zic că le-au ucis oamenii şătrarului în trecuta răzmiriţă, fiindcă şătrarul au tăgăduit zicînd că nu ştie, jăluitorii încă n-au putut să dovedească pă cel ce le-au ucis vitele, nici acolo la Craiova, nici aici.

Şătrarul Şărban Otetelişanu încă arătă că numiţii jăluitori i-au tăiat copacii dă doi ani încoace şi cu vitele lor i-au mîncat moşiia şi ghinda şi alte bucate, care acestea le cere dă la dînşii.

Jăluitorii zic că acei copaci s-au tăiat în vremea răzmiriţii dă unii, alţii, pentru trebuinţa muscalilor, cum şi dă acele bucate şi ghindă au tăgăduit jăluitorii.

Mai zise şătrarul că un Şerban Vlădescu tot dîntr-aceşti jăluitori ar fi pus vie pe moşiia sa, fără de a nu lua voe, cum şi ceilalţi săteni îi împresoară moşiia şi are şi zapis pe cîţi stînjeni dă moşie să stăpînească. Iar pentru 52 stînjeni dă moşie ce arată jăluitorii în jalbă că i-au vîndut mai la urmă, cerînd ei să-i întoarcă banii pă acei stînjeni şi să ia ei acea moşie, la aceasta nu avură nici o dreptate pentru că să vede zapis dă vînzarea acestor stînjeni dă moşie dă 35 dă ani, vînduţi la tatăl numitului şătrar, în care zapis să vede iscălit şi acel Radu Piele jăluitor, fecior Necoli Pielé vînzători.

Deci dă vreme că nici o parte, nici alta, n-avu dovadă mărturii ca să poată dovedi adevărul pirelor lor şi la cererile lor ce fac unul asupra altuia, să li să poată hotări judecata dă aici, am găsit cu cale să fie luminată porunca înălţimii tale să orînduiască 6 boeri hotarnici pe care îi va cere şi o parte şi alta, însă trei dăspre o parte şi trei dăspre alta, cu portărel şi să meargă acolo în faţa locului şi să strîngă pe toţi moşnenii cum şi pe alţi inprejureni ce vor avea moşie pe lîngă această moşie şi prin carte dă blestem a prea sfinţii sale părintelui mitropolitului să tragă acea moşie toată după obiceiu prin trei locuri. Şi după scrisorile i zapisile ce va avea şătrarul Şărban Otetelişanu şi să vor dovedi dă bune, să-i dea moşie ca unui cumpărător dă o parte, iar ceilaltă moşie să rămîie a moşnenilor. Însă la aceasta numiţii hotarnici să nu năpăstuiască nici pă jăluitori, nici pe şătrar, ci tot moşie dăopotrivă să le dea fiieştecăruia. Zicînd că să vor odihni toate părţile

https://biblioteca-digitala.ro

pe acea alegere să pue boeri hotarnici şi pietre ca să ştie fiieştecare pe unde să stăpînească, iar neodihnindu-să vreo parte să nu pue pietre, ci şă facă numai semne, şi cu alegerea ce vor face în scris să-i trimiţă şi aici la luminat divanul înălţimii tale ca să li să izbrănească judecata. Şi toată chieltuiala acelor boeri hotarnici, cum şi a portărelului, să o poarte şătrarul Şărban Otetelişanu, după cum însuşi au priimit înaintea noastră.

Şi tot acei hotarnici să cerceteze şi pentru tăiatul acelor copaci cum şi pentru cele dă mai sus pricini. Insă dă vor dovedi că acei copaci să tăiau pentru niscareva cherestele în vremea răzmiriţii, dă trebuinţa oştirii sau acum după pace încoace dă trebuinţa domnească sau pentru trebuinţa şătrarului, după cum zic ei, să aibă pace jăluitorii pentru tăiatul acelor copaci, iar dovedindu-să că au tăiat pentru trebuinţa casilor lor, pe cîţi copaci să va dovedi prin carte de blestem că i-au tăiat ei, să-i plătească copaci mare cîte bani 30, după obiceiu.

Asemenea cercetînd boerii hotarnici şi pentru acea ghindă i bucate, cum şi pentru alte pricini ce au ei între dînşii pentru această judecată ce să arată mai sus şi după dreptate să dea şi carte de judecată la mîna cui să va cădea.

Aşijderea şi pentru clacă, dă vreme ce zic ei că au clăcuit 639 zile şi dumnealui caimacam împreună cu ceilalţi boeri arată că numai 50 zile au clăcuit, şi pentru aceasta iarăşi prin blestem să cerceteze acei boeri hotarnici cîte zile au clăcuit toţi şi cîte zile se va dovedi că au clăcuit mai mult peste cît va fi avut aşăzămînt pentru suhatul vitelor, să le plătească şătrarul zioă cîte cîţi bani să va dovedi că plătesc şi alţii pă acolo.

Iar cînd nu să vor odihni nici după această cercetare ce vor face acei boeri hotarnici dă toate prin carte dă blestem cu alegere dă toate în scris, să-i trimiţă şi aici la luminat divanul înălţimii tale şi cine va rămînea va plăti toată chieltuiala.

Noi aşa am găsit cu cale, iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face de către înălţimea ta.

1777 ghenar 24

Vel vornic, Badea vel vornic

(Rezoluţie :)

Io Alecsandru Ioan Ipsilant voevod, bojiiu milostiiu

Eşind şi înaintea domnii mele la divan amîndoaă părţile, arătînd numiţii mai jos vechilii satelor jalba pentru cele ce să coprind mai jos, au tăgăduit Otetelişanu dă toate. Deci tăgăduind cel pîrît am cerut jăluitorilor dovadă de pîra lor dupe orînduiala judecăţii şi nu avură aici să arate nici în scris, nici prin marturi, pentru care dă trebuinţă fu, după cum şi dumnealor vel dvornicii au ales, a să cerceta la faţa locului, unde pot şi ei să aibă dovezi cum şi Otetelişanu şi li s-au zis să-şi aleagă doi boirinaşi, drept şase, dar zicînd ei cum că aici fiind nu ştiu pă cine să ceară, pentru aceia am scris domniia mea osebită carte către dumnealui caimacamul Craiovei, ca de acolea să orînduiască, carii mergînd la faţa locului să urmeze la toate cum scrie mai jos. Şi cînd nu să vor odihni, să-i aducă la divan mumbaşirul sluga domnii mele.

1777 fev(ruarie) 3

Arh. St. Buc., Ms. 5 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 272v—275.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

478

⟨Bucureşti,⟩ 1 februarie 1777

Moşnenii din Vlădeşti, Băteşani şi Mărgineni (Vîlcea) se judecă la divan cu boierul Şerban Otetelişanu, cerînd a li se plăti 639 zile de clacă prestate de ei, vitele ucise şi restituirea a 52 stînjeni din moşia lor.

Vătaf de aprozi, fevr⟨uarie⟩ 1, ⟨1777⟩

Moşnenii din trei sate anume: Vlădeştii, Brătăşanii[1] şi Mărginenii sud....[2], prin vechili Radu i Con⟨stan⟩d⟨in⟩ i .....[2] cu Şărban Otetelişanul şătrarul, fiind pe a lor moşie şăzători, i-au pus de au clăcuit 639 de zile, le-au ucis nişte vite şi alte multe pagube le-au făcut, căriia cerea atît plată dă acele zile şi pagube ce le-au făcut, cît şi să-i întoarcă banii pe 52 stînjeni dă moşie ce iaste la un loc cu a lor.

La toate au tăgăduit Otetelişanul.

S-au cerut ţăranilor dovezi şi aici nu au avut să arate nici una.

Deci pentru acéste, căci n-au avut aici dovezi ei, s-au hotărît să să facă cercetare la faţa locului cu boeri rînduiţi de la caimacamul Craiovii, carii boeri la toate să urmeze după anaforaoa dumnealor velitilor boeri şi să-i scrie la caimacam şi deosebită carte legată. Şi neputînd a-i aşăza de acolo, să-i trimiţă aici.

Arh. St. Buc., Ms. 4 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 44v.
Copie rom.

479

17 martie 1777[3]

Orăşenii din Cerneţ, de pe moşia mănăstirii Govora şi a mănăstirii Tismana, reclamă domnului Alexandru Ipsilanti că sînt împovăraţi cu obligaţii peste obicei şi nu mai au voie a tăia lemne pentru foc şi cer să aibă a fi lăsaţi în situaţia de mai înainte.

Prea înălţate doamne.

† Jăluim mării tale pentru că noi fiind şăzători într-acest oraş, care oraş să află pe moşia mănăstirii Govorii, i mănăstirea Tismanei, şi mai înainte încă pînă acum în răzmiriţă am dat de casă cîte un zlot, şi de tarabă un zlot, şi de bute cu vin, taleri 1, iar de rachiu n-am fost supăraţi, iar acum ne-am aşăzat să dăm de tarabă taleri 1 pol, i de casă cîte un zlot şi ne cere şi chirie pămîntului pentru rachiu.

Şi noi milostive doamne, altă hrană nu mai putem face pe aceste moşii, că pe alte moşii ne iaste hrana pămîntului şi aceia ne ia dijmă şi nu ne lasă să tăiem lemne nici de foc; ne ia topoarăle şi de toate părţile sîntem supăraţi şi necăjiţi. Care de cînd iaste acest oraş, acest obicei n-au fost să ne ia topoarăle pentru lemne de foc sau măcar şi de lucru de grădină. Ci ne rugăm mării tale să ni să facă luminată porunca mării tale, ca după obiceiu ce am avut de n-am fost supăraţi pentru

[1] Probabil Bătăşani.
[2] Loc alb.
[3] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

lemne de foc sau de lucru ni(ci) acum în fericite zilile mării tale să nu ne supere, că noi moşii n-avem. Şi cum va fi mila mării tale.

Robii mării tale, noi oroşani ot Cerneţ, sud Mehedinţi.

(Rezoluţie:)

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod. Cinstit şi credincios boerul domnii mele Theodorache biv vel cluceriu, caimacamul Craiovii, să cerceteze dumnealui, şi mai mult peste obiceiu să nu să supere.

Pentru care să faci dumneata şi alegere în scris.

1777 mart 17

Vtori logofăt

treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCIII, doc. 92.

Orig. rom., pecete aplicată.

480

29 martie 1777

Obligaţiile pe care locuitorii din Costeşti declară că le-au avut faţă de mănăstirea Bistriţa.

Ponturile după obicéiu ce am avut noi satul Costeşti, ce şădem pe moşiia mănăstirii, a clăcui pe an la sfînta mănăstire Bistriţa, încă din zilele vechi pînă acum în egumeniia sfinţii sale părintelui arhimandritul Stefan, ce se află acum igumen după cum va arăta şi ale oamenilor bătrîni împrejureni în frica lui dumnezeu.

Mar(tie) 29, 1777

1. Şasă zile am făcut de clacă omul casnic, aicea împrejurul mănăstirii ori la ce ne-au pus, iar nu ne-au dus pe alte moşii depărtate, fiind loc puţin, neavînd unde să ne hrănim; şi dijmă numai din cînepă am dat, iar din célelalte sămănături n-am dat, după cum scrie şi în cartea mării sale răposatului întru fericire Ştefan vodă Cantacuzino

2. Am avut un munte ce să chiamă Neteda cu plaiul lui, care l-au stăpînit moşii, strămoşii, părinţii noştrii şi noi, şi supărare de sfînta mănăstire Bistriţa n-am avut, iar acum în venirea părintelui arhimandritul Ştefan igumenul, să scoală să ne ia suhat, care alte sate împrejureni ştiu şi adeverează că iaste al nostru acest munte.

3. Am avut mori de céle mici făcae şi ni le-au luat sfinţiia sa, iar la altă parte pe alte moşii dau tretina morii.

4. Cînd cumpărăm cîte o bute de vin şi o punem în sat de să vinde, aveam obicéiu de dăm de bute cîte taleri 1, iar acum ni s-au stricat obicéiul şi ne ia de bute cîte taleri 2, bani 30 şi cînd mai cumpărăm vin să ne facem cîte o pomenire sau să ne însurăm cîte un fecior şi dintr-acelea iarăşi ne ia arenda.

5. Avem obicéiu de dam la sfînta mănăstire cîte trei oameni meşteri de lucrează mănăstirii şi trei oameni vieri pe carii de toate angarerile satului îi scutim noi, de podvoade nu-i supărăm, care şi acum sunt nelipsiţi, noi ne ţinem obicéiul ce am avut mai 'nainte, iar sfinţiia sa s-au sculat acum şi ne-au stricat toate obicéiurile ce am avut.

6. Avem pometuri, ogrăzi pusă de părinţii noştrii şi de noi, şi n-am avut obicéiu ca să ne ia dijma din pomet, iar acuma să scoală

https://biblioteca-digitala.ro

părintele igumen, cînd să fac poame vine cu ţiganii şi cu carăle de ni le scutură şi încarcă carăle de prune, de le duce la mănăstire ; ci de vreme ce am ajuns să ne ia şi poamele, nu vom mai putea răbda.

La acéste ponturi veniră oameni bătrîni înprejureni şi arătară în frica lui dumnezeu cum ca aşa le-au fost obicéiul costeştilor, care fieştecare să vor iscăli mai jos, fieştecare pe nume şi din ce sat au fost, cum arata.

(Urmează 26 iscălituri cu mărturii)

Această foae măcar că iaste cu meşteşug făcută înpotriva mănăstirii, dar numai pentru ca să să găsească am scris-o şi să dovedéşte din adeverinţa popei lui Stan din Bodeşti, că iaste cu interes precum scrie înapoia foaei. Dionisie Ecles(iarh) am scris această condică cu multă osteneală. 1795 [1]

(Pe margine cu roşu :) A sătenilor costeştii înpotriva mănăstirii, însă s-au scris ca să s(e) găsască.

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 111

Copie rom.

Anexa I

Céle ce primésle satul Costeştii să lucréze la sfînta mănăstire Bistriţa pe an cum arată. Aprilie 3, 1777.

8 zile să lucréze omul casnic, ori la ce va fi porunca igumenului.

8 meşteri, însă patru meşteri în mănăstire, să lucréze la lemn cu săptămîna şi trei vieri şi un pescar.

Cu carăle să facă clacă după obicéiu, împrejurul mănăstirii şi pînă la schitul Mănăileşti, să aducă pari şi nuele şi orice va trebui.

La praznicul sfintei mănăstiri să aducă cîte un car de lémne şi ascultare după cum au avut obicéiu.

Şi pentru acestea cer oamenii din satul Costeşti, dijmă din sat să nu li să ia din orice sămănături şi pentru strîmtorarea locului în care să află, neavînd unde să hrăni şi să mănînce vitele lor în muntele ce să chiamă Neteda, şi suhatul să nu le ia, după cum nici pînă acum nu li s-au luat.

(F. dată)

Anexa II

De vréme ce m-au chemat sătenii din Costeşti, fiindu-le şi rudă, m-au luat cu vorbe ca să zic pentru un munte că iaste al lor, şi să adevărezi şi pentru cartea lui Ştefan vodă cum că i-am pomenit clăcuind numai cîte şasă zile pe an, şi fiind silit de dînşii şi îndemnat fiind şi de polcovnicul Vladul, m-am iscălit în foaia lor. Dar acum în urmă văzînd că au adus sfinţiia sa părintele arhimandritul bistriceanul carte de blestem să ne dea, eu în frica lui dumnezeu mărturisesc că pentru acea carte a lui Ştefan vodă n-am văzut-o, nici am pomenit lucrînd numai 6 zile după cum zic ei, ci i-am pomenit lucrînd cît le-au cerut sfînta mănăstire, cu mîinile lor şi cu carăle lor. Aşişderea şi pentru munte,

[1] Comentariul lui Dionisie Eclesiarhul.

https://biblioteca-digitala.ro

l-am pomenit păscîndu-l Costeştii cu vitele, iar al cui iaste, eu nu ştiu, vor răspunde cărţile mănăstirii.

Leat nu iaste scris

Eu popa Stan din Bodeşti adeverez

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 110.
Copie rom.

481

⟨Craiova,⟩ 6 mai 1777

Teodorachi Negri, caimacamul Craiovei, porunceşte lui Bîrsescu, biv logofăt de visterie şi lui Ilie Olănescu să meargă să cerceteze la faţa locului reclamaţia locuitorilor din Costeşti contra egumenului de la Bistriţa că nu le respectă vechile învoieli de a lucra numai şase zile de clacă şi le ia dijmă din toate.

Teodorache Negri biv vel clucer caimacam Craiovei.

Dumneata Pîrvule Bîrsescule, biv logofăt za vistierie, i dumneata Ilie Olănescule. Cu aceasta vă facem în ştire că aici la divan au avut pricină de judecată Cozma şi Stan, vechili fiind şi acelorlalţi săteni din Costeşti sud Vîlcea, cu prea cuviosul arhimandrit şi igumen al sfintei mănăstiri Bistriţii chir Stefan, zicînd că ei au avut obiceiu care totdeauna pînă acum li s-au păzit, de clăcuia numai cîte şase zile casnicul, şi de dijmă era nesupăraţi, pentru strîmtorarea locului în care se află, neavînd pămînt de a-şi face hrana lor şi a vitelor din destul, pe cît le trebue. Iar acum şi de clacă îi supără mai mult, şi dijma le ia din bucatele şi fînurile ce fac, pentru care au avut întrebăciune şi înaintea mării sale lui vodă şi mi se porunceşte ca să orînduesc boeri de ispravă şi cu credinţă ca să facă cercetare la faţa locului. Deci, prea cuviosul arhimandrit bistriceanul despre partea sfinţii sale, te ceru pe dumneata logofăt Pîrvule Bîrsescule şi sătenii din Costeşti te ceru pe dumneata Ilie Olănescule.

Ci dar, primind porunca aceasta, să vă sculaţi să mérgeţi la numitul sat, şi întîi să deosebiţi hotarul Banului pe care iaste zidită mănăstirea şi hotarul Tîrsa ce iaste pe din sus şi hotarul Cucească ce iaste pe din jos, şi pe unde să alége hotarul Costeştii după cărţile ce va avea mănăstirea, cîţi oameni vor fi şăzători pă numitul hotar Costeşti, să cercetaţi dumneavoastră atît prin oameni bătrîni de acii din sat cît şi prin alţi înprejureni şi prin boierinaşii ce vor fi pe aproape, de au clăcuit ei numai cîte céle şase zile într-un an şi de au dat dijmă din bucatele lor sau nu ; şi de nu vor fi dat, să cercetaţi ce alt folos avea mănăstirea de la dînşii, şi ce ascultare făcea la mănăstire. Şi cum veţi descoperi adevărul drept şi în frica lui dumnezeu fără de hatîr sau voe veghiată la nici o parte, să daţi în scris să aducă la divan ca să să izbrănească (însă numai pentru cei ce vor fi şăzători pe hotarul Costeşti, după cum am zis şi hrana lor le iaste iarăşi pe hotarul Costeştii), şi pre cei prin carii vă veţi pliroforisi de adevăr, să le arătaţi că pe mărturiia ce vor da va să li se trimiţă şi carte de blestem.

1777 mai 6

Teodorache clucer caimacam

Procital treti logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 112.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

28 iunie 1777

Locuitorii din Slătioare dau zapis de învoială egumenului mănăstirii Govora că se angajează să presteze cîte şase zile de ciacă în schimbul dreptului de a paşte vitele şi a lua lemne de foc.

† Adecă noi oamenii din satul Slătioarelor care mai josu ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la cinstita mîna sfinţii sale părintelui igumen govoreanul, chir Mihail, precum ca să să ştie că neavînd noi moşie ca să ne pască vitele, ne-am aşezat cu sf(inţia sa) ca să-i lucrăm la sfînta mănăstire şasă zile pe an [1] şi să ne fie vitele slobode a paşte pe moşiia sfintei mănăstiri Govorii. Însă noi care şedem pe moşiia stariţăi, la Slătioara, neavîndu stariţa moşie ca să ne pască vitele, ne-am aşezat cu părintele dupe cum scrie mai sus şi să ne lom şi lemne de foc la casăle noastre, iar să nu vindem, după cum ştim şi hotarul moşii sfintei mănăstiri Govorii pe unde s-au hotărît şi au priimit oameni bătrîni şi carte de blestem, din gura văii Slătioarelor pe drum pîn Pietrei pîn'în drumul Mehedinţului despre ocnă.

Aceaste adevărăm şi am iscălit. Iar pentru livadia mănăstirii Govorii ce este de la vale de drum, să ne păzim dobitoacele.

Iun(ie) 28, 1777

Eu Nicula ot Slătioare,
eu Dumitru brat ego,
eu Stan ot tam,
eu Ioan sîn Maria Rocăi (?),
eu popa Costandin,
eu Dragomir ma(rtor),
eu Ioan pîrgariul,
eu Ilie brat,
eu Ioan rîndaşul.

Climent proegumen Govora, martori

Arh. St. Buc., M-rea Govora, pach. XXVI, doc. 17.
Orig. rom.

483

1 iulie 1777

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Româneşti, porunceşte ispravnicilor de Muşcel şi altor boieri să meargă la satul Izvorani ca să cerceteze nesupunerea locuitorilor ce au vii pe moşia mănăstirilor Argeş, Cîmpulung, Aninoasa şi Vieroşul de a da otaştina, pe motiv că „dealul şi pădurea este a lor" şi să facă alegerea hotarului.

Poruncă domnească către ispravnici, pentru Izvorani.

Cu mila lui dumnezeu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod şi domn. Dat-am domnia mea dumneavoastră ispravnicilor ot sud Muşcel i dumitale clucer Apostole i dumitale clucer Mincule Topolovene, şi dumitale

[1] „Pe an" — adaos marginal.

https://biblioteca-digitala.ro

State Bucşenescu biv vel clucer za arie, sănătate! Vă facem în ştire că la leat 1775 fevruarie 18, dupe jalba ce au fost dat domnii mele, cuviosul arhimandrit de la mănăstirea Argeşul i mănăstirea Cîmplung i Aninoasa şi de la mănăstirea Vieroşul, arătînd cum că aceste sfinte mănăstiri au moşie de deal cu vii i cîmp şi dă pădure într-acel judeţ, ce să numeşte Izvorani, care la hotărnicia ce s-au fost făcut cu 12 boeri au dăspărţit numai cîmpul, iar dealul cu vii şi pădure, au hotărît ca toată otaştina ce să va aduna, cum şi banii ce să vor lua după vînzarea ghinzii din pădure, să să înparţă pă delniţe.

Şi oamenii ce sînt şăzători şi au vii pe acea moşie, nu să supun nici a-şi da otaştină din vinul ce-l fac, nici să-şi facă obicinuita clacă, zicînd că mănăstirile au moşii numai de cîmp, iar dealul şi pădurea este a lor.

Cerînd cuvioşii arhimandriţi şi igumeni ai acestor sfinte mănăstiri ca să se hotărască, am rînduit domnia mea hotarnici şi alegători pe dumnealui biv vel vornic Nicolae Ştirbei i pe dumnealor ispravnici ot sud Muşcel i ot sud Argeş, înpreună cu portărel. Dar fiindcă dumnealui vornicul nu s-au aflat în partea locului şi ispravnicii s-au schimbat, au rămas şi pînă acum neizbrănită această pricină şi vă cerură în locul dumnealor pe dumneavoastră. Pentru care, iată vă poruncim, înpreună cu sluga domnii mele Ioan portărel, mergînd la faţa locului, să urmaţi la toate după cum să coprinde într-aceiaşi carte a domnii mele cu care s-au rînduit întîiu numiţii boeri şi să faceţi alegere şi hotărîrea ce să cuvine. Atîta am scris domnia mea.

1777 iulie 1

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod.
Pecetea domnească

Procit vel logofăt
Treti logofăt

Trecut în condică (de) Gheorghe logofăt.
Acad. R.P.R., pach. CMX, doc. 570.
Copie rom.

484

31 octombrie 1777

Pîrvu Bîrsescu, logofăt de visterie şi Ilie Olănescu, trimişi de caimacamul Craiovei, cercetează reclamaţia locuitorilor din Costeşti contra egumenului mănăstirii Bistriţa, care le ia dijmă şi-i pune la clacă, pe cînd ei declară că făceau şase zile de clacă, fără a da dijmă.

Din cinstita poruncă a dumnealui Theodorache biv vel clucer, caimacam scaunului Craiovii, fiind noi orînduiţi după jalba ce au dat sătenii din Costeşti pentru părintele arhimandrit chir Ştefan, igumenul sfintei mănăstiri Bistriţii, zicînd ei că numai 6 zile au avut obiceiu de au lucrat la mănăstire şi dijma nu le lua, iar acest părinte le ia şi claca şi dijma, ni să porunceşte de către dumnealui ca să mergem în faţa locului şi întîi să deosebim acest hotar ce să chiamă Costeştii de către célelalte hotară ale sfintei mănăstiri, apoi să cercetăm pe oamenii ce

https://biblioteca-digitala.ro

sînt săzători pe acest hotar prin oameni bătrîni şi prin alţi înprejureni ce obiceiau au avut cu mănăstirea pentru dijmă şi pentru clacă.

Noi după porunca dumnealui am mers în faţa locului şi ne-au arătat sfinţiia sa părintele arhimandritul ocolnica sfintei mănăstiri a mării sale Pătraşco voevod cu leat 7064 în care cuprinde hotarul Banului pe care iaste sfînta mănăstire zidită şi hotarul Tîrsii.

Arătăm sémnele la acéstea doao hotară :

(Urmează descrierea hotarelor)

...Iar pentru sămnul ce să chiamă ariia Iugăi, au fost multă pricină zicînd oamenii din Costeşti că nu iaste acesta, ci arăta altul mai sus, care unde arăta ei, nu să potrivea cu sămnul ce iaste în ocolnică, că rămînea alte sémne ce mai sînt în ocolnică mai jos. Şi neputînd noi într-alt chip a descoperi adevărul, am chemat preoţi şi oameni bătrîni din satul Bărbăteştii şi Bodeştii, fiind răzaşi, şi ne-au adevărat că acesta iaste sămnul cel bun, ariie Iugăi, care iaste în capul viei lui Doicin, iar nu care zicea costeştii.

Şi deosebindu-să hotarul Costeştii de célelalte hotară, am cercetat pentru oamenii ce şăd pe dinsul, ce obiciaiu au avut cu sfînta mănăstire, fiindcă jăluesc ei că au avut obiciaiu de lucra numai şasă zile şi dijmă nu da. Am întrebat şi oameni bătrîni din sat şi au răspuns dintr-înşii diiaconu Ioan, fiind om foarte bătrîn şi Dima Grămescul, fiind şi alţii faţă, cum că pînă la noao zile încă şi mai mult au lucrat, şi cu carăle lor au dat ascultare.

Aşijderea cercetînd şi satele ce sînt înprejurul lor déteră mărturie supt iscăliturile lor, boernaşi din Măldăreşti şi preoţi şi oameni bătrîni din satul Bărbăteştii i din satul Bodeştii i din satul Pietrarii i din Tomşani, cum că i-au pomenit lucrînd la lucrurile mănăstirii, mai mult de cum zic ei, şi cu carăle lor da ascultare la trebile mănăstirii şi nici mănăstirea dijmă nu le lua.

Şi s-au păzit acest obiceiu pînă la răposatu arhimandritul Mihail ce au fost igumen de sînt ani 17, iar atuncea au început a nu să supune să dea acea ascultare. Şi văzînd egumenul că nu să supun, au început a le lua dijmă şi a-şi căuta claca după obiciaiu. Iar pentru hrana lor, vedem la această moşie vii, pometuri, livezi, iar pentru locurl de arătură cam puţintele. Noi după cercetarea ce am făcut arătăm, iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face dă către dumnealui caimacamul.

Octomvrie 31 dni,
leat 1777

Pîrvul Bîrsescul biv logofăt za vistier(ie).

Ilie Ol(ă)nescul

Fiind şi eu orînduit de dumnealor ispravnici, am fost împreună la această cercetare,

Stoian vătaf de plaiul Cozii

(Scris marginal :) Intr-această carte cuprinde şi sémnele moşii : i hotarul Banului i Tîrsa i Costeştii i Cuceasca.

Arh. St. Buc., Ms 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 112v—113.

Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

485

1 noiembrie 1777

Locuitorii de pe moşia mănăstirii Nucet, care din cauza războiului s-au mutat cu toată gospodăria în vii, dau zapis egumenului că, după porunca domnească, se angajează a se duce în satele lor în termen de trei săptămîni.

Adică noi sătenii poporani ce şedem pe moşiia sfintei mănăstiri Nucetului prin polile vii şi prin dealuri, că după luminată porunca mării sale lui vodă ce au fost dat din anul trecut către dumnealor ispravnicii judeţului ca să eşim cu tot, cu dobitoace cu tot pă la satile noastre şi neurmînd pînă acum, sfinţiia sa părintele arhimandrit nuceteanu, de iznov au mers acum la dumnealor boerii ispravnicii judeţului şi arătînd dumnealor că nu s-au urmat luminate porunci ca să fim eşit, şi dumnealor orînduind pă dumnealui cornis Ion ca să scrie acele lude întru adăvăr ne-au scris şi de toţi au eşit lude 18 din valea Tătarului iar ceilalţi după alte părţi tot dintr-acest judeţ, lude 14. Şi dumnealor boerii ispravnici au orînduit sluji cu poruncă ca să ne scoată din vii şi să mergem la satile noastre tot într-acest judeţ unde ne tragem şi dajdiia.

Şi sfinţiia sa părintele arhimandrit ne-au pus soroc de azi pînă în trei săptămîni să ne mutăm, iar pentru dobitocile noastre adică boi, vaci, cai, rîmători, curci, găini, gîşte, raţe, dă astăzi să avem a le scoate toate afară cu păzitor. Iar neurmînd cu mutare, atunci ca să ne mutăm să aibă a ne trimite sfinţia sa om domnesc cu greu treapăd, iar pentru dobitoace dă n-om urma ci le va găsi sfinţiia sa piste 2—3 zile tot pă aici la vii, să le ia sfinţiia sa pentru treaba mănăstirii, pentru că am dat zapis dă bună voia noastră şi pentru mai adăvărată credinţă ne-am iscălit mai jos ca să să crează.

Noem(vrie) dni 1, 1777

Eu Stan Pleş,
eu Radu Scovard,
eu Stanciu Motrun,
eu Oancea Cîrcîrcu,
eu Iane cîrciumaru şi cu toţi ceilalţi săteni.
eu Neculae sin Oprea şălar,
Fiind şi noi dă faţă, cu voia lor au dat zapis.
Ion Scocea martor, Teodor postelnic martor

Arh. St. Buc., M-rea Nucetul, pach. XXIV, doc. 11.
Orig. rom.

486

⟨Craiova,⟩ 16 noiembrie 1777

Anaforaua caimacamului Craiovei către domn şi rezoluţia lui Alexandru Ipsilanti, referitoare la judecata locuitorilor din Costeşti cu egumenul mănăstirii Bistriţa, prin care se hotărăşte a presta fiecare cîte ont zile de clacă şi a da dijma din toate semănăturile.

Prea înălţate doamne,

După judecata ce au avut cuviosul arhimandrit chir Stefan, egumenu sfintei mănăstiri Bistriţa cu sătenii de la Costeşti, atît la dum-

https://biblioteca-digitala.ro

nealor veliţii boeri, cît şi înaintea mării tale la trecuta lună a lui fev(ruarie) şi pentru celelalte pricini ce au avut, s-au întărit şi de către înălţimea ta anaforao dumnealor veliţilor boeri, iar pentru clacă şi dijmă, zicînd sătenii că au avut obiceiu, care totdeauna pînă acum s-au păzit, a clăcui numai cîte şase zile pe an casnicu şi de dijmă au fost nesupăraţi pentru strîmtorarea locului în care să află, neavînd pămînt a-şi putea face hrana lor şi a vitelor lor din destul pe cît le trebue, afară numai din cînepă, pentru care porunceşte măriia ta ca să s(e) facă cercetare la faţa locului prin dovezi şi martori vrednici şi de să va dovedi că au avut obiceiu ca acesta, să li să păzească şi de acum înainte; aşijderea şi pentru dijma de bucate şi de fîn i pentru vinu şi rachiu ce au zis sătenii că i-ar fi supărînd mai mult, iarăşi să se cerceteze şi după cum să va dovedi că au avut obiceiu, asemene să li să păzească şi de acum înainte.

După luminată porunca mării tale viind amîndoao părţile faţă şi cerînd cuviosul egumen pe Pîrvu Bîrsescu biv logofăt za vist(erie) şi sătenii pe Ilie Olănescu, i-am orînduit de au cercetat întîiu pentru hotarul moşii Costeştii de l-au deosebit de celelalte hotară ale mănăstirii, la care se vede că bine au urmat boerii cei orînduiţi, îndreptînd hotarul după semne şi după potrivirea semnelor şi după mărturisania moşnenilor împrejuraşi: bărbăteştii i bodeştii. Apoi au cercetat şi pentru clacă ce obiceiu au avut, unde fiind cu toţii de faţă împreună şi alţi împrejureni, s-au dovedit că n-au avut obiceiu a lucra numai cîte şase zile şi dijma a nu da, ci au lucrat pînă la 9 zile încă şi mai mult şi au dat ascultare şi cu carăle lor la sfînta mănăstire şi pentru căci lucra şi da ajutor cu carăle lor la mănăstire nu le luoa dijmă din bucate. Iar de şaptesprăzece ani încoace, de la Mihail egumenu, nesupuindu-să a-i mai da ascultare, au început şi egumenul a-şi căuta şi a luoa dijma şi a-i pune să clăcuiască după obiceiu. Care boeri ce au fost orînduiţi au luat şi iscăliturі de la împrejuraşi, care o văzui şi eu. Cu care carte de cercetare şi de alegere, viind proegumenul Grigorie, vechil despre partea mănăstirii, faţă şi cu patru oameni din Costeşti anume: Matei Bălintescu i Ion Mişţocescu i Ilie Grămescu i Cîrstea Fungescu şi cetindu-să întru auzul sătenilor, altu nimic nu mai avură a răspunde, făr'decît zicea că moşnenii bărbăteşti i bodeşti n-au arătat semnele cele adevărate şi vor să le scoată carte de blestem de au mărturisit adevăru sau de nu; iar pentru clacă, de vreme ce prin cercetarea ce au făcut orînduiţii boeri, s-au dovedit că n-au avut obiceiu şase zile, după cum au zis sătenii, ci noao zile şi da ajutor şi cu carăle lor la lucrul mănăstirii, dar fiindcă au loc strîmtu pentru hrana lor şi a vitelor lor şi ca să s(e) deosăbească aceştia din alţi, am făcut de au primit şi proegumenul Grigorie, care l-au trimis arhimandritul Ştefan ce iaste egumen, vechil, ca să clăcuiască cîţi oameni sînt şăzători pe moşiia Costeşti, cîte opt zile pe an, iar nu mai mult, iar dijma să o dea din toate pe deplin; şi vin sau rachiu să nu fie volnici a vinde pe moşiia mănăstirii făr' de

https://biblioteca-digitala.ro

ştirea şi voia egumenului. Iar cea desăvîrşită hotărîre rămîne a să face de către înălţimea ta. 1777 noemv(rie) 16

Al mării tale prea plecatu slugă,
Tudorache Negri clucer
Trecută în c(ondica) divanului,
Constandin condicaru

(Rezoluţie:) Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar. De vreme ce dumnealui caimacam arată că cercetînd, aşa au dovedit şi le-au izbrănit cum scrie mai jos şi dă vréme că nici ţăranii nu s-au mai arătat în urmă aici dă au avut a mai răspunde cevaş, am întărit domniia mea ca după alegerea ce au făcut dumnealui caimacam să s(e) urmeze asemenea cum scrie mai jos. Iar de nu vor fi odihniţi ţăranii şi vor veni după aceasta la divan ca să facă ampelaţie, iarăşi să va cerceta dă au vreun cuvînt dă temeiu. 1777 dichemv(rie) 10

(Altă rezoluţie:) Io Alexandru Ioan Ipsilant voevodu bojiiu milostiiu i gospodar zemle Vlahscoe. † Intr-acest an, leat 1779 ghenarie 16, mai viind sătenii de la Costeşti la divan, eşiră înaintea domnii mele cu arhimandritul Ştefan, igumenul mănăstirii Bistriţii, tot cea dintîiu pîră făcînd pentru zilele de clacă i pentru dijmă şi iarăşi nici un temeiu şi dovadă vrednică n-au avut, fără numai arătară un hrisov pe limba slovenească vechiu de 150 de ani, făr' de iscălitură domnească, cum sînt toate hrisoavile vechi cu sinthesis neasemănat dă hrisov şi neprotocălit de logofăt dupe obiceiu. Care hrisov, măcar că să cunoaşte a fi neadevărat, precum nici l-au arătat vreodată la cîte rînduri de judecăţi au avut, dar şi adevărat de ar fi peste 150 de anii, dupe ce au urmat însuşi la un obiceiu vechiu ca acesta şi au clăcuit la mănăstire cîte 9 zile, lucrînd şi cu carăle lor împreună, cum s-au dovedit la faţa locului, acum nu iaste de nici un temeiu şi rău umblă numiţii săteni, Pentru care, după hotărîrea dintîiu ce să vede trecută în faţa aceştii anaforale, asemenea întărim cu desăvîrşită izbrănire ca să aibă a clăcui tot omul cîte optu zile pe an. Aşijderea să-şi dea şi dijma din toate după obiceiu. Şi vînzarea vinului i a rachiului să fie a mănăstirii. Care această hotărîre fiindu-le cu uşurare şi cu scăzămînt de patru zile din ceia ce clăcuesc toţi locuitorii ţării de obşte, poruncim dumneavoastră ispravnicilor să-i faceţi să urmeze şi făr' de voia lor, iar mai mult să nu-i supere igumenul.

1779, ghenarie 16

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXI, doc. 20.
Orig. rom., două peceţi aplicate.

487

12 decembrie 1777

Ispravnicii de Dîmboviţa dau carte de judecată pentru moşia Pogoriş a mitropoliei, împotriva căreia s-au ridicat unii locuitori, care considerîndu-se moşneni, nu se supuneau la darea dijmei, hotărînd că nu au nici un drept în privinţa aceasta.

Sud Dîmboviţa

† După luminată porunca prea înălţatului nostru domnu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod, aducînd faţă înaintea noastră pe unchiaş Vlă-

https://biblioteca-digitala.ro

dimir i Tatomir i Ion i Constandin, lăcuitorii din satul Pogorîş de aicî dintr-acest judeţ al Dîmboviţei, carii să numiia a fi moşteni şi a avea moşie la Pogorîş, şi nu să supunea a-şi da obicinuita dijmă la sfînta mitropolie (care moşie este dată danie la mitropolie de dumnealui răposat sluger Iordache Văcărescu) şi înfăţişîndu-i cu părintele eclisiarh şi protopopa al judeţului chir popa Grigorie (fiind vechil orînduit de prea sfinţiia sa părintele mitropolit al Ungrovlahii chirio Grigorie), am cercetat pricina cu amăruntul şi întîi am întrebat pe mai sus-numiţii moşteni ca să ne arate cu ce pricină să pun cu împotrivire şi nu-şi dau obicinuita dijmă a moşii.

Ei ne răspunseră cum că au şi ei parte de moşie nevîndută într-acest hotar, şi pentru aceia nu-şi dau obicinuita dijmă. Şi cercetîndu-i ca să ne arate niscareva scrisori, nu ne arătară nimic, fără numai cu gura ziseră că moşii lor vînzîndu-şi moşiia Pogorîş la dumnealor boierii Văcăreşti, le-ar fi rămas o parte din moşie nevîndută, ce să chiamă Mogoşineasca, între Pogorîş şi între moşiia Lucieni a sfintei mitropolii Tîrgovişţii, însă la capu den vale la Speriiat ; şi cum că răposatul sluger Iordache Văcărescu cu silnicie o au împresurat şi în multe rînduri au avut prigoniri şi judecăţi cu sluger Iordache Văcărescu şi nu au putut folosi. Ci acum după moartea dumnealui, cer a stăpîni acea parte de moşie.

Li s-au mai cerut alte dovezi de stăpînirea moşii de zece sau doaozeci de ani, sau de au stăpînit părinţii lor. Ei ne răspunseră cum că moşiia este împresurată mai dinainte vreme cu mulţi ani.

Am cercetat pe părintele eclisiarh Grigorie cu ce cere sfînta mitropolie a stăpîni acea parte de moşie şi ne arătă o carte a lui Ivan biv treti vistier ot leat 1777 septemvrie 10, întărită de dumnealui Dumitrache Ghica vel spătar, şi de dumnealui Ianache Văcărescu vel vistier, epitropii casii răposatului Iordache Văcărescu, în care arată că această moşie Pogorîş i trei sălaşe de ţigani este de răposat lăsată danie sfintei mitropolii şi încă fiindcă au rămas să răspunză casa răposatului, datorii, au ajutat şi prea sfinţiia sa părintele mitropolit cu taleri 500 la acele datorii. Mai cercetîndu-l cu ce scrisori au stăpînit răposatu sluger Iordache Văcărescu acea moşie Pogorîş, şi ne arătă un zapis ot leat 7204 fevruarie 1, al treizeci şi patru de moşteni vînzători acei moşii cu 9 iscălituri de boieri martori, în care arăta că şi-au vîndut toată partea lor de moşie din Pogorîş, dumisale Ianache Văcărescu biv vel agă i dumnealui Ivan vătaf, brat ego, însă 17 funii şi stînjeni 3, funia po stînjeni 50, drept taleri 284 şi bani 44. Mai căzîndu-li-să dumnealor, fiind vecini, arătînd într-acel zapis, şi hotarăle moşii în lat din hotaru Nucetului pînă în hotaru Văcăreştilor, şi în lung din valea Nucetului pînă în hotar satului Speriat, am cercetat pe moştenii ce au să răspunză la acest zapis. Ei ne arătară că acea vînzare este bună, numai le-au mai rămas o părticică de moşie nevîndută den Valea Şuţii unde au fost cîrciuma boierilor Văcăreşti şi pînă în Crucişoară în Frăsiori la Cîmpul Speriatului.

Asupra aceştii zise a lor, arătă părintele eclisiarh Grigorie o carte ot leat 7253 avgust 18 a sfinţii sale răposat părintelui arhimandrit Varlaam, dicheu sfintei mitropolii Tîrgovişţea i a răposatului Badii Văcărescu, Iordache Văcărescu i preoţii din Văcăreşti şi alţi mulţi, încă şi din

https://biblioteca-digitala.ro

moștenii pogorășani iscăliți, în care scrie că avînd părintele arhimandrit Varlaam pricină cu boierii Văcărești pentru împresurarea hotarului moșii Lucieni a sfintei mitropolii, de către moșiia Văcărești, și strîngîndu-se amîndoao părțile cu mulți megiași ca să aleagă hotarăle moșii Lucienii, arată cum că să înjugă moșia Lucieni cu moșiia boierilor Văcărești și merge împreună din apa Ilfovului pînă în Gemenile, în Capul Piscului, unde au fost cîrciuma boierilor Văcărești. Și de acolo merge pînă în Ulmulețu de supt coastă și urcă drept la deal unde s-au fost curat trei stăjărei, și de acolo merge drept pîn' tufe și dă în Vîlceaoa Cocorii ce s-au numit mai 'nainte Valea Prejbii și apucă pe colnic pe drum pînă în Crucișoară și în Frăsior unde este capul moșii la Speriiat.

La aceasta răspunseră moștenii pe cum că moșiia boierilor Văcărești merge alăturată în lungu cu moșiia Lucieni din apa Ilfovului numai pînă la cîrciuma boierilor Văcărești la Ulmulețu supt coastă, iar de acolea să înjugă moșiia Lucieni cu ceia ce o cer ei a o stăpîni, de o și numesc Mogoșineasca. Impotriva aceștii zise a lor, arătă părintele eclisiarh o copie după un hrisov al răposatului Matei Basarab voevod ot leat 7143 iunie 29, în care arată hotarăle moșii Lucieni că merge alăturea cu moșiia boierilor Văcărești, din Cereșul den Dîmbovița în sus la Obrație și de acolo pe drum pînă la Bălțaoa Văcarului și Bălțaoa Gemenii și la Ulmuleți și Bălțaoa Prejbii și de acolo pe Colnicu lui Tudor pînă la Colnicu lui Dan. Din care hrisov ne încredințăm mai mult, cum că moșiia boierilor Văcărești, merge înjugată cu moșiia Lucieni pînă la Speriiat, iar nu cu a moștenilor.

Ne mai arătă părintele eclisiarh Grigorie, o carte de judecată ot leat 1765 ghen(arie) 4, a dumisale Scarlat Greceanu biv vel comis în care arată că din porunca mării sale Ștefan Mihai Racoviță voevod (după jalba ce au fost dat moștenii din Pogorîș tot pentru această moșie) au fost cercetat toată pricina lor fiind față sluger Iordache Văcărescu, care și atunci neavînd moștenii nici un fel de dovezi sau scrisori de stăpînirea aceștii moșii, și cum că sînt 50 de ani de cînd nu au fost stăpînit acea moșie, au fost judecat și dumnealui după cărțile ce le avea sluger Iordache Văcărescu și după mărturiile ce au fost adus, ca să stăpînească sluger Văcărescu acea moșie cu bună pace de către acei moșteni după cum o au fost stăpînit și pînă atunci.

Deci și noi, după multele cercetări ce am făcut aceștii pricini și din scrisorile ce mai sus arătăm și din stăpînirile cele vechi și din însuși zapisul lor cel de vînzare în care zice că și-au vîndut toată partea lor de moșie din Pogorîș, în lat din hotaru Nucetului pînă în hotaru Văcărești-lor, și în lungu din Valea Nucetului pînă în hotaru satului Speriiat, asemenea și din copia hrisovului mării sale Matei voevod, în care arată că moșiia Lucieni să hotărăște cu moșiia Văcărești-lor, iar nu cu alți moșteni, de unde să cunoaște că nu rămîne altă moșie într-aceste doao hotară, am cunoscut că rău să fac acești oameni a fi moșteni pe acea parte de moșie, mai vîrtos neavînd nici dovezi prin scrisori sau prin mărturii de stăpînire de 20 sau de 30 de ani.

Drept aceia, am dat această carte a noastră de judecată la sfînta mitropolie ca să stăpînească toată moșiia Pogorîș în pace de către acești

https://biblioteca-digitala.ro

moşteni, iar ei de nu să vor odihni după această alegere, după sărbătorile crăciunului, vor merge şi la luminat divanu mării sale lui vodă.

1777 dechemvrie 12

Ioan . . . . .[1], Alexandru biv vel sărdar

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XLIV, doc. 8.
Orig. rom., cu o copie chirilică de la sf. sec. XIX.

488

(Bucureşti,) 16 februarie 1778

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romineşti, porunceşte ispravnicilor de Argeş să cerceteze neînţelegerea locuitorilor moşiei Bratovoieşti cu egumenul mănăstirii Cozia, care a reclamat că nu vor să presteze claca, nici să dea dijmă şi să-i oblige a se supune la îndatoriri.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemliu Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Argeş, sănătate!

Vă facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă cuviosul igumen al sfintei mănăstiri Cozii, chir Ilarion, cum că oamenii ce sînt şăzători pe moşiia mănăstirii, anume Bratovoieştii dintr-acel judeţ, nu urmează ca să-şi dea dijma şi să-şi facă claca lor dupe obicéiu pămîntului.

Pentru care iată scriem dumneavoastră să cercetaţi şi de au luat mai'nainte mănăstirea de la acei oameni dijmă şi clacă, şi de este moşiia a mănăstirii, dumneavoastră să daţi mînă de ajutor ca să-i supue la cele ce sînt obicinuite ale pămîntului dupe cum dau şi alţi lăcuitori dupe alte moşii streine şi dupe poruncile ce sînt date de către domniia mea. Iar pentru vreo rămăşiţă de anii trecuţi, să nu să supere lăcuitorii, ci numai de acum înainte de vor arăta nesupunere şi împotrivire, dumneavoastră să-i faceţi să să supue a da cele ce sînt obicinuite şi cu cale. Tolico pisah gospodstvo mi

Adică să clăcuiască zilile cele obicinuite, şi să-şi dea dijma dupe obiceiu.

1778 fev(ruarie) 16

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. XLVI, doc. 28.
Orig. rom., pecete aplicată

489

24 februarie 1778

Locuitorii ungureni dau zapis egumenului Grigorie de la mănăstirea lui Vintilă-Vodă (Buzău), pentru învoiala de a locui pe moşie în schimbul clăcii, cîte opt zile pe an, şi a dijmei după obicei, fiind solidari „unul pe altul".

† Adecă noi ungurenii care ne-am tocmit sa şădem pe moşiia părintelui egumen chir Grigorie,[2] dat-am zapisul nostru la mîna părintelui.

[1] Indescifrabil.

[2] Egumenul mănăstirii Vintilă-Vodă.

https://biblioteca-digitala.ro

precum să s(e) ştie că ne-am tocmit cu sfinţiia sa să clăcuim pă an cîte zile 8 şi din toate bucatele să ne dăm dijma, că aşa ne-am învoit cu sfinţiia sa.

Şi pentru mai adevărată credinţă ne-am iscălit mai jos şi ne vom pune şi degetile în locu de pecéte ca să să crează, care sîntem şi chezaşi unul pe altul, cîţi ne vom aduna la acest sat. Aceasta.

Fev(ruarie) 24 dni, 1778

† Eu Mateiu, † Ojă, † Frenţe, † i Jăcmon,
care sîntem noi chezaşi peste toţi

Arh. St. Buc., Ms. 172 (Condica Ep. Buzău), f. 393—393v.
Copie rom.

490

3 martie 1778

Locuitorii de pe moşia mănăstirii Sadova dau zapis egumenului prin care se obligă a nu mai lăsa vitele să strice livezile mănăstirii şi să nu facă nici o supărare oamenilor aduşi din altă parte.

Era într-acestaşi chip ca să ne spargă părintele, bordéele, fiind pe moşiia sfintei mănăstiri Sadova, dar noi am dat încredinţat zapisul nostru la mîna sfinţii sale, precum ne vom păzi vitele ca să nu strice livezile ce sînt ale sfintei mănăstiri. Şi iar ne-am aşezat cu sfinţiia sa pentru oamenii ce i-au adus de altă parte, să nu avem a le face nici o supărare la nici un feliu, ci să rămîie ai sfintei mănăstiri, că aşa ne-am legat cu sfinţia sa cu zapisul nostru, iar neţiindu-ne de tocmeală, cum va şti sfinţiia sa, aşa va lucra cu noi.

Mar(tie) 3, 1778

Eu pîrcălab Ion, eu Stan Bucă, eu Ilie, eu Pîrvul, eu Ilie Dulan, eu Stan Angheloc, eu Bădică. Şi noi tot satul, chezaşi unul pentru altul.

Arh. St. Buc., Ms. 295 (Condica M-rii Sadova), f. 13v.
Copie rom.

491

13 aprilie 1778

Locuitorii din Costeşti (Vîlcea) se ungajează faţă de egumenul mănăstirii Bistriţa să lucreze pe moşia Vaideei, prestînd clacă şi dînd dijmă, în afara obligaţiilor pentru moşia pe care stau.

Adecă noi sătenii din Costeşti, carii mai jos ne vom iscăli, dat-am acest adevărat şi încredinţat zapis al nostru la cinstita mîna sfiinţii sale părintelui arhimandritului şi igumenul sfintei mănăstiri Bistriţii, chir Stefan, precum să să ştie că în trecuţii ani ne-am fost rugat sfinţii sale de ne-au dat voe ca să ne arăm porumburi şi grîu şi să ne cosim fînuri pe hotarul Vaideeilor pentru treaba caselor noastre, cu dijmă şi cu claca moşiei după obicéiu, dar unii din noi n-au vrut să-şi dea dijma şi să-şi facă claca. Sfinţiia sa văzînd aşa, ne-au scos şi ne-au lipsit pe toţi din toate ţinuturile noastre ce am avut într-acest hotar.

https://biblioteca-digitala.ro

Deci noi iarăşi ne-am sculat şi am venit la sfinţiia sa de am căzut cu mare rugăciune ca să nu ne scoată din ţinuturile noastre şi ne-am aşezat cu sfinţiia sa să clăcuim de zioa de arătură, care o vom face peste hotar, afară din ţarcul fînului, o zi, şi de tot ţarcul de fîn, trei zile, după cum iaste obiciaiul şi la alte moşii ale mănăstirii şi osebit să ne facem claca cu plugurile şi să ne dăm dijma deplin. Şi această clacă iaste afară din claca moşiei care şădem cu casele noastre şi acéste zile ori la prăşit, ori la cosit, la ce va vrea sfinţiia sa, să ne pue să le lucrăm, să fim cu toţi supuşi şi să nu fim volnici a pune plugul sau toporul sau coasa, fără ştirea sfinţii sale.

Iar care din noi nu va vrea să să supue într-acestaşi chip, acela să fie lipsit de pe hotar, nici cu plugul, nici cu toporul, nici cu coasa de nimic să nu să atingă pentru că nu era cu putinţă a ne mai atinge noi de hotarul acesta. Numai căzînd cu mare rugăciune şi cu acest feliu de aşăzămînt, aşa ne-au priimit sfinţiia sa, că în vremea cînd ne-au dat sfinţiia sa locuri de porumb şi levezi de cosit, au scos pe alţi streini şi ne-au dat noao. Acum, după neascultarea şi după nesupunerea noastră, iarăşi ne scosése de pe hotar. Pentru aceea am dat acest zapis la sfînta mănăstire şi la mîna sfinţii sale părintelui arhimandritului şi a tot soborul sfintei mănăstiri, ca să fim supuşi la toate, după cum scriem mai sus.

Şi ne-am pus iscăliturile mai jos şi degetile în loc de peceţi, ca să să crează.

April 13, 1778

(Urmează 56 iscăliturí)

Şi noi sătenii din Guşnăţ, Lazăr Roşcescul şi Ion sin Lazăr, ne legăm într-acest zapis că ne vom face claca şi ne vom da dijma.

Arh. St. Buc., Ms. 192 (Condica M-rii Bistriţa), f. 390v—391v.
Copie rom.

492

22 mai 1778

Stoica Dănicel cu fratele său Grigore şi cu neamul lor dau zapis episcopului de Rîmnic prin care declară că nu vor mai ridica pretenţie asupra moşiei Dobreşti a mănăstirii Flămînda, cu care s-au judecat în mai multe rînduri şi au fost daţi rămaşi ,angajîndu-se a da dijma şi a face claca după porunca domnească.

Dobreştii

Adecă eu Stoica Dănicel înpreună cu frate-mieu Grigorie şi cu neamul nostru, încredinţăm cu această adeverinţă a noastră la prea cinstită dreapta a prea sfinţii sale părintelui episcopu Rîmneculuí, chiriochir Chesarie, precum să s(e) ştie că avîndu noi sătenii ot Dănicei pricină cu sfînta mănăstire Flămînda ot sud Argeş, metohul sfintei episcopii, pentru moşiia Dobreştii a mănăstirii, dintr-acest judeţ, cerîndu ca să o luom cu pricină că iaste a noastră, megieşască. De care fiind noi vechili şi despre partea celorlalţi săteni, trăgîndu multe judecăţi pentru această pricină şi avîndu dreptate sfînta mănăstire prin hrisoave şi cărţi domneşti, ne-au rămas la toate judecăţile.

https://biblioteca-digitala.ro

Dar iarăşi noi neodihnindu-ne, la trecuta lună a lui martie am işit şi înaintea prea înălţatului nostru domnu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod şi judecîndu-ne cu vechilul igumenului sfintei mănăstiri, iarăşi ne-au rămas, precum să dovedeşte prin anaforaoa ce s-au întărit cu pecetea mării sale. Şi dupe dreptatea ce şi-au dobîndit sfînta mănăstire, apucîndu-ne pentru dijma moşii, am înplinit-o în mîna omului domnescu, însă partea noastră, iar pentru ceilalţi megiiaşi să aibă a-şi căuta igumenul sfintei mănăstiri cu dînşii a-şi împlini dijma.

Deci, de acum înainte, de către noi să aibă a stăpîni sfînta mănăstire moşiia cu pace, fiind supuşi a ne da tot adetul moşii, din semănăturile ce vom avea pe moşiie, şi a face claca dupe porunca domnească. Iar oricare din noi să va mai scula de acuma înainte şi va zice că are moşiie în Dobreşti, unul ca acela să aibă a să pedepsi cu mare pedeapsă ca un nesupus hotărîrii domneşti.

Şi pentru mai adevărată credinţă, ne-am iscălit mai jos.

1778 mai 27

Stoica logofăt Dănicel, adeverez,
Grigorie Dănicel, adeverez

Acad. R.P.R., pach. CMXCIII, doc. 28.
Copie rom.

493

⟨Bucureşti,⟩ 9 august 1778

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Vîlcea să constrîngă pe locuitorii din Costeşti la darea dijmei şi prestarea clăcii către mănăstirea Bistriţa, aşa cum a hotărît judecata, iar de vor mai avea ceva de zis locuitorii, să vină la divan.

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemle Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Vîlcea, sănătate! Cartea ce aţi trimis de la doao ale lunii aceştiia, au venit la domniia mea. Céle ce scrieţi pentru săténii de la satul Costeşti ce sînt şăzători pe moşiia sfintei mănăstiri Bistriţii, cum că după hotărîrea care prin doao anaforale întărite de domniia mea s-au făcut, nu vor nici claca a o face, nici dijma după obicéiu a o da, pricinuind cum că au a face apelaţia, şi cu aceasta prelungind, să păgubeşte mănăstirea de dreptul său, şi nici la divan nu vin, nici dijma şi claca nu vor să o dea, am văzut. Pentru care, de vréme ce hotărîrea domnii méle cea din urmă, s-au făcut încă de la luna lui dechemvrie a anului trecut, de sînt pînă acum opt luni şi într-acéste opt luni nu s-au arătat, iată vă poruncim după hotărîre să-i apucaţi să-şi dea dijma şi claca ce sînt datori la mănăstire, făcîndu-i ca să să supue, şi să-şi aibă hotărîrea urmarea sa, iar de au a mai zice cevaşi, după Sîntămărie să vie la divan. Aceasta, şi fiţi sănătoşi.

1778, av⟨gust⟩ 9

Locul peceţii

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica M-rii Bistriţa), f. 113 v
Copie rom

https://biblioteca-digitala.ro

4 noiembrie 1778

Ispravnicii de Vîlcea poruncesc locuitorilor din Costeşti, care au amestecat produsele de pe moşia Costeasca cu cele de pe alte hotare, să dea mănăstirii Bistriţa dijma din ce au făcut pe celelalte moşii, rămînînd să hotărască judecata divanului pentru dreptul de stăpînire în Costeasca.

Voao sătenilor de la Costeşti, sănătate! Vă facem în ştire că sfinţiia sa părintele arhimandritul, igumenul mănăstirii Bistriţii, ne-au arătat cum că voi cîte sămănături veţi fi avut, cum şi fînuri, pe alt hotar al mănăstirii afară de Costeasca, toate le-aţi fi cărat şi le-aţi fi amestecat cu sămănăturile ce aţi fi avut pe moşiia Costeasca, şi acum nu aţi fi îngăduind oamenii mănăstirii ca să scrie şi să-şi ia dijma după obiceiu, nici după bucatele ce aţi avut pe alte hotară ale mănăstirii. Şi pentru acest vicleşug ce aţi făcut cu gînd să păgubiţi mănăstirea, eram să vă aducem aici, ca de la opreală să vă daţi dijma bucatelor ce aţi avut pe alte hotară afară din Costeasca, şi să luaţi şi certare, dar iată deocamdată vă scriem să mergeţi înşivă să luaţi om al mănăstirii ca să vă scrie deosebit dijma bucatelor ce aţi avut pe alte hotară, şi deosebit dijma după Costeasca. Şi pe cît să va alége drept a fi dijma după célelalte moşii ale mănăstirii, să împliniţi pînă la una, după obicéiu, la oamenii mănăstirii, iar pentru cît să va alége a fi dijma du pe Costeasca, să să faca catasiih atît de oamenii mănăstirii cît şi de voi, şi de înplineală nu veţi fi supăraţi de dijma Costeascăi pînă vi se va hotărî judecata la luminat divanul mării sale lui vodă.

Că de nu veţi urma după cum vă scriem a deosebi dijma costească din dijma celorlalte hotară, cu gînd ca să păgubiţi mănăstirea, să ştiţi că se vor rîndui oameni de la noi de vor scrie şi vor înplini toată dijma după cum o aveţi amestecată. Ci să nu ziceţi că nu v-am scris ceea ce cade. Aceasta.

Noemv(rie) 4, 1778

Zamfirache stolnic, ispravnic; Nicolae Vlădianul pitar, ispravnic.

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 113v—114.
Copie rom.

495

(Bucureşti,) 30 noiembrie 1778

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte egumenului mănăstirii Bistriţa să vină la divan cu locuitorii din Costeşti care au reclamat din nou şi se opun a da dijma şi a face claca.

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemle Vlahscoe.

Cuvioase igumene de la sfînta mănăstire Bistriţa, chir Ştefane, sănătate!

Jalba ce au dat domnii méle sătenii de la Costeşti, pe larg o vei înţélége din răvaşul lor.

https://biblioteca-digitala.ro

Ci cît pentru munte, fiindcă cu divan s-au hotărît de către domniia mea şi s-au dat a-l stăpîni mănăstirea, altă cercetare n-au rămas a să mai face.

Iar pentru clacă şi dijmă, de vréme că numiţii săténi nu sînt odihniţi şi fac apelaţie, iată îţi poruncim domniia mea, după sărbătorile crăciunului, ori însuţi, sau vechil să-ţi trimiţi aici la divan, negreşit. Aceasta.

1778, noemv(rie) 30

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 114.
Copie rom.

496

⟨Bucureşti,⟩ 15 decembrie 1778

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Ialomiţa să aducă înaintea lor pe locuitorii din Tîmbureşti, care au stat „cu împotrivire a-şi da obiceiul pămîntului" şi au bătut în mai multe rînduri pe isprăvnicelul stăpînului Manolache Brîncoveanu să le facă „certare cu bătae" şi să împlinească toate pagubele.

Cartea dumnealui vel logofăt Manolache Brîncoveanu cu mumbaşir orînduit pentru sătenii de la Tîmbureşti, carii au bătut pe orînduitul dumnealui.

Zemle Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Ialonniţa, sănătate! Vă facem în ştire că iarăşi ne arătă dumnealui cinstit şi credincios boierul domnii mele, Manolache Brîncoveanul vel logofăt, cum că sătenii ce să află şăzători pe moşiia dumnealui Tîmbureştii dintr-acel judeţ, nu numai că au stătut cu împotrivire a-şi da obiceiul pămîntului, ci au sărit dă au bătut pe orînduitul isprăvnicel în multe rînduri, de care vi s-au mai trimis în doao rînduri poruncile domnii mele ca să-i aduceţi faţă înaintea dumneavoastră să cercetaţi şi de va fi cu adevărat să le faceţi certare după vina lor, făcînd şi înplinire după paguba ce va fi făcut.

Şi la aceasta nici o urmare nu aţi făcut, după care neurmare, nici ei nu au făcut părăsire. Ci acum trimiţîndu-şi pe omul dumnealui acolo de au pus vinuri pe la cîrciumi, iar pîrcălabul şi cu sătenii din Tîmbureşti, aflîndu-se acolo la o cîrciumă, făr' dă a nu le zice omul dumnealui nimic, au năvălit la dînsul şi l-au luatu de păr şi cu ciomagile l-au bătut pînă au sărit oamenii du pînprejur dă l-au scos din mîinile lor. Şi trimeţînd căpitanul de la Stelnica ca să-i prinză, ei au dosit. În urmă peste cinci zile prinzîndu-i, au cercetat pricina şi găsindu-i vinovaţi, nici o certare nu le-au făcut, fără dă numai le-au luat numele în scris, şi i-au slobozit.

Pentru care iată, că într-adinsu să trimise mumbaşir pe sluga domnii mele . . . . . [1] ca prin marafetul dumneavoastră să meargă şi pe toţi cari-i va arăta omul dumnealui că au sărit dă l-au bătutu, să-i ia, să-i aducă înaintea dumneavoastră, fiind faţă şi căpitanul. Şi cercetînd

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

pricina cu amăruntul prin oameni ce să va fi întîmplat faţă acolo la gîlceavă, dă-l va fi bătut cu adăvărat şi sînt acest fel de oameni răi, acolea dinaintea dumneavoastră să le faceţi certare cu bătae după vina lor, făcîndu-i a să supune şi a să părăsi de fapte ca acestea. Şi de orice pagubă va arăta că au făcut la moşie, după cercetarea dumneavoastră, mumbaşirul să facă înplinire de la dînşii. Iar fiind pricina într-alt chip şi nu să va odihni vreo parte, în scris cu cercetarea ce le veţi face, să-i daţi în mîna mumbaşirului să-i aducă aici la divan, şi cine va rămînea va plăti treapădul şi cheltuiala. Tolico pisah gospodstvo mi.

1778 dichemv(rie) 15

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 57v.
Copie rom.

497

18 decembrie 1778[1]

Egumenul mănăstirii Văleni reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşie nu se supun să presteze claca şi Alexandru Ipsilanti porunceşte ispravnicilor de Saac să-i constrîngă a o face „fără de voia lor".

Prea înălţate doamne,

Cu plecat răvaş jăluesc mării tale pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşia Vălénii a sfintei mănăstiri Văleni, că dupe luminată porunca mării tale şi după obiceiul pămîntului, nu să supun a-şi face obicinuita clacă.

Am arătat dumnealor ispravnicilor luminată porunca mării tale ca să-i facă să să supue şi iarăşi nu să supun.

Ci mă rog mării tale, fiindcă sfînta mănăstire are trebuinţă a lucra şi cu plată la cele după vremi stricate şi trebuincioase a face şi iarăşi oameni nu să prea găsesc, (să) fie luminată porunca mării tale a-i face ca să s(e) supue a-şi face obicinuita clacă. Ce va fi mila mării tale.

Prea plecat şi rugător către dumnezeu,
Chiril igumen mănăstirii Văléni, sud Saac.

(Rezoluţie:) Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod.

Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, să cercetaţi şi de va fi cerirea igumenului cu cale şi dupe obiceiu, să-i faceţi pe acei săteni şi fără de voia lor a să supune la cele obicinuite.

1778, dechemvrie 18
Procit vel logofăt
Treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XLVII, doc. 8.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

22 ianuarie 1779[1]

Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă domnitorului că locuitorii din Recea pasc vitele în livezi şi taie pădurea moşiei Vaideei fără să dea nimic; domnul porunceşte episcopului de Rîmnic şi ispravnicilor de Vîlcea să cheme pe locuitori la judecată şi să-i oblige a se supune la îndatoriri.

Prea înălţate doamne,

† Jăluesc mării tale că sfînta mănăstire Bistriţa are o moşie la munte ce să chiamă Vaideei şi are plaiuri cu livezi şi cu pădure, şi alţi oameni ce să chiamă recenii, ce sînt alăturea cu acest hotar, ne mănîncă livezile cu dobitoacele lor şi ne tae pădurea de-şi fac casă şi alte némestii, după hotaru mănăstirii şi nu dau nimic; încă şi şindrilă fac tot du pe hotaru mănăstirii şi alte bucate ce punem acolo: porumb, grîu, toate ni le strică. Numai foi de ispaşă avem de o mie trei sute de baniţe de porumb şi nu putem scoate nimic de la ei.

Ci mă rog mării tale să fie luminată porunca mării tale la dumnealor ispravnicii Vîlcii, să-i aducă în faţă să ne judecăm pentru toate şi să ne şi înplinească paguba. Şi de acum înainte să-i facă a să supune să se ferească de moşiia mănăstirii, au să să aşeze cu noi pentru orice trebuinţă ar avea.

Osăbit de aceasta mai avem patru zapisă de la nişte moşnéni tot din Recea, care fie că au dat danie tot părţile lor de moşie din Récea, ce şi aceasta să ne-o aleagă pîn carte de blestem să ni să aleagă cu celalalt hotar Vaideei, mult, puţin, oricît va dovedi că au avut acei moşnéni parte în hotarul Recei. Şi pentru toate să ni să dea şi cărţi de hotărîre la mînă, ca să ne putem odihni unii de către alţii. Şi cum va fi mila mării tale.

Prea plecat şi cătră dumnezeu rugători,

Ştefan arhimandrit, igumen mănăstirii Bistriţa din sud Vîlcea.

(Rezoluţie:) Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod, bojiiu milostiiu.

Iubitoriule de dumnezeu, sfinţiia ta părinte episcoape al sfintei episcopii Rîmnic i dumneavoastră ispravnicilor ot sud Vîlcea, sănătate! Înfăţişîndu-i să cercetaţi atît pentru semănăturile ce fac de bucate şi nu-şi dau dijma şi pentru stricăciunea ce face la pădure cu vitele şi după obiceiu urmînd, cum veţi dovedi că dau alţii ce şăd pe alte moşii, să daţi în scris şi să-i faceţi a să supune obiceiului, să-şi dea adetul, făcînd şi înplinire dumneavoastră ispravnicii, mănăstirii.

Aşijderea şi pentru alt hotar de moşie ce arată că să înpresoară de moşneni, iarăşi înfăţişîndu-i întîiu prin judecată să cercetaţi pricina şi cum veţi găsi cu cale, să hotărîţi în scris şi să îndreptaţi. Iar fiind trebuinţă a să face vreo alegere şi la faţa locului, să orînduiţi boerinaşi ca să facă cercetare acolo, după care dă să vor odihni cu toţii să pue şi semne, iar dă nu să vor odihni vreo parte, cu carte dă judecată să-i soroci şi la divan.

1779, ghen(arie) 22
Vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXII, doc. 155.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 23 ianuarie 1779

Anaforaua veliților boieri către domn referitoare la neînțelegerile locuitorilor din satul Bîrzești (Vilcea) cu egumenul mănăstirii Bistrița; sătenii au reclamat că li se ia venitul livezilor de pomi, în loc de dijma din zece, unul, iar boierii găsesc neîntemeiată plîngerea țăranilor.

Prea înălțate doamne,

† Din luminată porunca înălțimii tale vătaful dă visterie au adus la judecată înaintea noastră pe Ion Bîrzescu i Dumitraşcu Bîrzescu, vechili fiind şi celorlalți săteni de la satu Bîrzești, din sud Vîlcea, carii cu jalbă au jăluit înălțimii tale pentru chir Stefan, arhimandritul şi igumen al sfintii mănăstiri Bistriții, zicînd că ei au livede de pomi pe moşiia sfintii mănăstiri şi la toți ceilalți igumeni ce au fost mai'nainte dă cuvioşiia sa au avut obiceiu dă da din zece pomi, un pom, iar cuvioşiia sa dă anul trecut le-au luat tot venitul acelor livezi dă pomi, şi cerură dreptate.

După luminată porunca înălțimii tale aducînd numitul zapciu pe amîndoaoă părțile şi înaintea noastră, ne arată numitul arhimandrit că această moşie din Birzeşti ce o stăpineşte sfînta mănăstire acum, au fost tot dă la neamul acestor jăluitori şi au vîndut dîntr-însa sfintii mănăstiri cu livezi dă pomi şi cu livezi dă fîn şi cu tot venitul dă sînt ani 80 şi mai bine, după cum văzum şi hrisovul răposatului mării sale Costandin vodă Brîncovean de la leat 1695, cum şi hrisovul răposatului mării sale Mihaiu vodă cu leat 7252 dă stăpînirea aceştii moşii, iar cîtăva dintr-această moşie au rămas nevîndută şi o stăpînesc mai sus-numiții jăluitori şi acum. Şi ei nu caută să stăpînească livezile dă pomi şi dă fîn ce sînt pe moşiia lor, ci vor să stăpînească şi pomii şi livezile ce sînt pe moşiia sfintii mănăstiri, vînduți dă părinții şi moşii lor, făr'dă a nu clăcui, nici a avea mănăstirea vreun folos de la dînşii (care la aceasta nici ei nu tăgăduiră), ci numai cerură să dea dijmă din zece pomi un pom. Care cerere a lor este fără de nici un temei dă dreptate, căci obiceiu este: cel ce şade ori pe moşie mănăstirească sau boerească îşi face zilele lui cele obicinuite dă clacă la stăpînul moşii şi dă are livezi, ori dă pomi sau de fîn, le stăpineşte şi îşi dă dijma după obiceiu, iar şăzînd pe altă moşie nu poate după moşie streină să stăpînească nici pomii, nici livezile, mai virtos că acești jăluitori sînt şăzători pe moşiia lor, iar nu pe moşiia mănăstirii. Şi neavînd sfînta mănăstire nici un folos de la ei, rău cer să stăpînească acele livezi dă pomi.

Ci am găsit cu cale, după cum au stăpînit sfînta mănăstire pîn'acum atît moşiia i pomii, cît şi livezile, să stăpînească şi dă acum înainte cu bună pace dă către mai susnumiții jăluitori. Şi vitele lor de le vor paşte pe moşiia mănăstirii, după obiceiu să-şi dea şi adetul moşii la sfînta mănăstire. Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face dă înălțimea ta. 1779, ghen⟨a⟩r⟨ie⟩ 23 dni

N⟨icolae⟩ Dudescu vel ban, Pană ⟨Filipescu⟩ vel dvornic, ⟨Badea Ştirbei⟩ vel vornic, Ştefan ⟨Pîrşcoveanul⟩ vel vornic, vel logofăt, Scarlat ⟨Greceanu⟩ vel logofăt

Trecut în condică

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. III, doc. 51.

Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

500

⟨Bucureşti,⟩ 19 februarie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Saac să oblige pe locuitorii de pe moşia Scăeni a se ţine de învoiala făcută cu stăpîna Ilinca Băltăşoaia de a presta cîte trei zile de clacă şi a da dijma, sau să plătească suhatul pentru vite.

Carte legată la ispravnicii din sud Saac la jalba Ilincăi Băltăşoaii, asupra lăcuitorilor ce şăd pe moşiia Scăeni.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Saac, sănătate!

La domniia mea au dat jalbă Ilinca Băltăşoae cum că unii din lăcuitori ce şăd pe cîte un petec de cămin al lor şi alţii du pe alte moşii dinprejur, făcîndu-şi hrana lor şi a dobitoacilor lor pe moşiia sa ce are într-acel judeţ, care să numeşte Scăeni, s-au aşăzat cu dînsa prin zapisul ce-l arătă dă s-au văzut, că să-i clăcuiască cîte trei zile fieşcare om pe an şi să-şi dea şi dijma din bucate.

După care zapis ei nu urmează acum a-i împlini aceste ce s-au legat, ci îşi pascu vitele şi îşi fac hrana făr' dă a avea nici un folos dă la ei, şi ceru dreptate.

Deci vă poruncim ori să-i faceţi ca să urmeze dupe zapis şi dupe aşăzămînt, sau să le daţi poruncă ca să dea suhat pentru vite. Şi ce va fi de împlinit să împliniţi şi să-şi afle dreptate dă la dumneavoastră ca să nu ne mai jăluiască.

1779 fevr(aurie) 19

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilant), f. 97.
Copie rom.

501

⟨Bucureşti,⟩ 22 februarie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, la reclamaţia locuitorilor din Strehaia că sînt asupriţi de către egumenul mănăstirii, hotărăşte ca ei să lucreze 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijmă, să dea cîte trei bani de stup şi doi bani de capră pe an.

Cartea ce s-au dat sătenilor ot Strihaia sud Mehedinţi.

Zemli Vlahscoiu. Au jăluit domnii mele sătenii de la satul Strihaia sud Mehedinţi, pentru igumenul mănăstirii Strihaia, cum că fiind ei şăzători pe această moşie a mănăstirii, sînt foarte năpăstuiţi de către igumen şi încărcaţi la clacă şi la dijmă, supărîndu-i peste obiceiu şi cerură dreptate.

Deci, ca să ştie datoria lor spre a nu să supăra mai mult, le-am dat această carte a domnii mele la mînă cu arătare la cele ce au a da, căci şăd şi să hrănescu pe moşiia mănăstirii, adică cîte dooăsprezece zile pe an, rînduri, rînduri, să le clăcuiască omul casnic, iar holtei să nu să supără, însă trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna şi trei zile iarna, iar nu tot deodată; iar neavînd mănăstirea trebuinţă de lucru, să dea de casă cîte un zlot pe an.

Dijma să dea din toate sămănăturile, adică zeciuială după obiceiu, iar pentru legumi ce vor avea prin grădini de treaba casilor lor, n-au a să supăra de dijmă pentru acelea.

https://biblioteca-digitala.ro

Aşijderea au a da şi de matca de stupi cîte bani trei pe an, i de capră cîte bani doi pe an, iar pentru vitele ce vor avea de treaba casilor lor, de suhat să nu să supere.

Drept aceia dar, peste aceste mai sus arătate ce sînt după obiceiu pămîntului, să nu fie supăraţi, pentru care poruncim şi dumneavoastră, ispravnicilor ai judeţului, să nu-i îngăduiţi pe igumeni a-i supăra cu nimic mai mult decît cele obicinuite. [1]

1779 fevr(uarie) 22

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 95.
Copie rom.

502

⟨Bucureşti,⟩ 22 februarie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romineşti, dă mănăstirii Căldăruşani încuviinţare să ia din balta de pe moşia Cioranii (Ialomiţa), vama peştelui „adecă întreiala după obiceiu".

Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahscoie. De vreme ce sfinta mănăstire Căldăruşanii, cu alte cărţi domneşti care s-au înnoit şi de către domniia mea, are milă vama peştelui din baltă cît ţine moşiia mănăstirii ce să numeşte Cioranii ot sud Ialomiţa, adecă întreiala după obiceiu, dăm domniia mea volnicie omului pre carele îl va orîndui sfinţiia sa părintele mireon nastavnicul aceştii sfinte mănăstiri, chir Filaret, ca să aibă a căuta şi a lua acest venit din trei una, făr' de nici o împotrivire de către nimeni.

Pentru care poruncim domniia mea şi dumneavoastră ispravnicilor judeţului, să daţi mînă de ajutor orînduitului om de a putea strînge acest venit. Aşijderea şi voi vameşilor de acolo, să nu vă amestecaţi la acest venit din baltă cît va ţinea moşiia mănăstirii. I i(spravnic) saam receh gospodstvo mi.

1779 fevr(uarie) 22

Io Alexandru Ioan Ipsilant, bojiiu milostiiu.

Procit vel logofăt

Dupe condică
Acad. R.P.R., pach. CMLXXIV, doc. 70.
Copie rom.

503

⟨Bucureşti,⟩ 6 martie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romineşti, porunceşte ca locuitorii din satul Bucov, de pe moşia vel vornicului Panfili, care s-au mutat cu casele şi vitele „pîn livezi de fîn şi arături de bucate" să fie obligaţi să se înapoieze în siliştea satului cea veche.

Zemle Vlahscoie. Dă vreme ce au arătat domnii mele dumnealui cinstit şi credincios boerul domnii mele Panfili vel vornic, cum că lăcuitorii din satul dumnealui Bucov sud Saac s-au răsipit mutîndu-să pîn

[1] Dispoziţii domneşti asemănătoare în documentul din 22 martie, pentru moşia Cioranii a mănăstirii Căldăruşani (Acad. R.P.R., pach. CMLXXIV, doc. 71) şi în doc.

https://biblioteca-digitala.ro

livezi dă fîn şi pe lîngă arături de bucate, cu casele lor, cu dobitoace şi cu păsări şi pricinuiescu pagubă nu numai moşiei dumnealui şi încă şi celorlalţi lăcuitori ; pentru care dăm volnicie slugii domniei mele..... [1] să meargă şi prin ştirea ispravnicilor dă judeţ, să-i rădice pă acei oameni cu casele şi cu toate dobitoacele şi să-i mute în siliştea satului cea veche ca să nu să pricinuiască moşiei dumnealui stricăciune şi lăcuitorilor pagubă. După cum pentru acestea sînt şi mai 'nainte date poruncile domnii mele, mai vîrtos fiind acum şi vreme de primăvară cînd cu lesnire le este şi acelor oameni dă a s⟨e⟩ muta fără nici o nevoie.

Leat 1779 mart 6

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 106v.
Copie rom.

504

⟨Bucureşti,⟩ 18 iunie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Ialomiţa să rînduiască dintre mazilii judeţului pe unul care să stringă dijma de la orăşenii pe de moşia domnească, lăsîndu-i nesupăraţi de clacă şi la vînzarea vinurilor lor.

Carte legată către ispravnicii Ialomiţei pentru lăcuitorii ce să află pe 2.000 stînjăni din oraş, sud Ialomiţa, cum să urmeze la clacă i la dijmă.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Ialomiţa, sănătate! Vă facem în ştire pentru moşiia domnească de la oraşul dintr-acel judeţ, stînjăni 4 000, din care stînjăni 2 000 sînt afieromat ai mănăstirii sfîntului Spiridon Nou, iar dooaă mii stînjăni sînt rămaşi domneşti. Pentru care vă poruncim să alegeţi din mazîlii judeţului un om harnic cu credinţă şi să-l rînduiţi ca să strîngă tot venitul ce va fi du pă acei 2 000 stînjăni, din grîu, orz, mălaiu, fîn sau orice, care la vreme să ne trimiteţi catastih de tot venitu cu arătare anume de la cine şi cîtă dijmă s-au luat, care venit să-l aveţi la păstrarea dumneavoastră purtîndu-i de grijă a nu să face vreun sfeterit moşii şi veţi avea poruncă cum să urmaţi.

Iar de clacă să nu-i supăraţi cumva pe oamenii ce vor fi şăzîndu pe aceşti 2 000 stînjăni, nici vînzarea vinurilor lor să nu le embodisiţi sau să socotiţi cumva a face dumneavoastră vreun alişveriş şi vreun enteres cu pricina aceasta, că iaste moşiie domnească, a-i supăra ori cu claca sau la vînzarea vinurilor, ci numai dijma şi alte venituri să le strîngeţi cu catastih.

1779 iunie 18

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 149v.
Copie rom.

---

din 2 septembrie, acelaşi an, pentru moşiile Gherghiţa, Borusul, Radu Cojocar şi Bereleştii, ale mitropoliei Bucureşti (Arh. St. Buc., Mitropolia Buc., pach. IV, doc. 24).

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

505

(Tîrgoviște,) 1 iulie 1779

Ispravnicii de Dîmbovița cercetează nesupunerea locuitorilor din Săcueni, Lucieni și Bănești de a presta mitropoliei din Tîrgoviște cîte 12 zile de clacă, făcînd numai șase, și le dau termen ca peste două săptămîni amîndouă părțile să iasă la judecata divanului.

Sud Dîmbovița

† Prea sfinției sa părintele mitropolit prin anafora înștiințînd prea înălțatului nostru domn Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod pentru oamenii ce sînt șăzători pe moșiile sfintei mitropolii ot Tîrgoviște că nu vor a clăcui cîte 12 zile pe an, după obiceiu pămîntului, ci numai cîte 6, cu pricină că acei oameni pricinuiesc că așa au avut obiceiu și cum că de au și avut obicei cum zic, nu este prin știrea sfinției sale, ci din neputința dicheilor și silnicia lăcuitorilor. După care anafora, poruncindu-ni-să de către măriia sa vodă ca să s(e) înfățișăze acei lăcuitori cu dicheu și să cercetăm de au vreun temeiu în scris la mînă-le de obiceiu ce zic și de li s-au păzit, și cîți ani, iar de n-au vreun temeiu, cu cuvînt drept să-i supunem a clăcui cum toți lăcuitorii de obște clăcuesc la stăpînii moșiilor.

După poruncă înfățișîndu-să părintele dicheu sfintii mitropolii, chir Daniil, cu oamenii din satele Săcueni i Lucieni i Bănești dintr-acest județ, ce sînt șăzători pe moșiile sfintei mitropolii și întrebîndu-să cu ce temei pretenderisescu a clăcui numai cîte 6 zile pe an, răspunsără că în scris vreun temeiu de la vreun mitropolit sau dicheu n-au, fără numai cu gura ziseră că așa au pomenit din vechime, dar de cîți ani nu știu.

Deci după obiceiu pămîntului datori sînt a clăcui dăplin cum toți lăcuitorii ce să află pă alte moșii mănăstirești, boerești, șăzători, clăcuesc.

Și fiindcă pîriții săteni nu să odihniră li să puseră soroc pînă după săptămîna mare să se afle amîndoao părțile, adică dicheu și pîriții, la luminat divanul mării sale. Aceasta.

1779, iulie 1 dni

Ioan H....[1]
Theodor biv vel pitar ispravnic
Trecut la condica județului
Costandin logofăt condicar

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCLXXXVIII, doc. 28.
Orig. rom.

506

5 iulie 1779[2]

Egumenul de la Mislea cere domnitorului încuviințarea ca viile de pe moșia mănăstirii, de la Greaca, părăsite de locuitori din cauza și în timpul războiului, să le poată da altora care să le lucreze efectiv, spre a-și putea lua dijma cuvenită.

Prea înălțate doamne,

Jăluesc milei și bunătății mării tale, că sfînta mănăstire are moșie în sud Vlașca ce să numește Greaca, pe care moșie iaste deal cu vii și

[1] Indescifrabil.

[2] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

mulţi din cei cu vii le-au părăsit, unii dinaintea răzmeriţii, alţii din răzmeriţă. Dîndu-le veste mănăstirea să s(e) apuce să-şi lucreze viile, nu şi le lucrează. Să găsesc mulţi care cer voe de la mănăstire să lucreze, dar nefiind luminată porunca mării tale, nici aceia nu cutează a lucra.

Ci după cum luminate poruncile mării tale sînt date ca pîn' la 3 ani, cine-şi vor părăsi viile să aibă voe stăpînul moşii a le da altuia cui să va găsi să le lucreze, mă rog mării tale să fie mila mării tale a să face sfintei mănăstiri luminată cartea mării tale, ca cu acea luminată carte să dea părăginile cui vor cere, ca să nu s(e) mai păgubească mănăstirea de dijma acelor părăgini. Şi ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu pentru fericită sănătatea mării tale,

Calinic ieromonah, igumen mănăstirii Mislii

(Rezoluţie:) Dumneata vel logofete de Ţara de Jos, întîiu să cercetezi vremea de cînd nu să lucrează acele vii şi fiind cu cale, să-i faci cartea domnii mele dupe obiceiu.

1779, iulie 5
Treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Mislea, pach. II, doc. 17.
Copie rom.

507

Craiova, 15 iulie 1779

Divanul Craiovei dă împuternicire postelnicului Ioniţă Săulescu, ispravnic de Mehedinţi, să cerceteze reclamaţia locuitorilor din Baia de Fier către domn, împotriva egumenului de la Hurez care, pe lîngă alte asupriri, le-a redus întinderea păşunei pentru vite.

De la divanul Craiovei,

După jalba ce au dat la măriia sa prea înălţatul nostru domn Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod, Avram i Radul şi Stanciu, vechili fiind tuturor oamenilor de la satul Baia de Fier sud Gorj, împotriva cuviosului igumen de la sfînta mănăstire Hurezu, chir Gherasim, arătînd că ei aflîndu-să şăzători pe moşiia Baia a sfintei mănăstiri Hurezu, pînă acum ar fi avut obicéi de plătiia de casă cîte bani 90 de vatră într-un an, iar de alt nimic nu să supăra, dar acum i-ar fi supărînd ca să şi clăcuiască, şi nu caută să clăcuiască acolea pe moşie, ci-i duce dintr-un judeţ într-alt judeţ şi pentru o zi ce este să clăcuiască, mai mult umblă strămutîndu-să; şi fînul ce-l cosescu pe moşiia mănăstirii, nu le iau iar fîn de dijmă, ci bani, şi le-ar fi luînd mai mult peste cît li să cuvine.

Şi deosăbit că ei ar fi păscut cu vitele lor munţii mănăstirii plătind suhatul, iar acum nu i-ar fi îngăduind ca să-şi pască vitele pe acei munţi şi să-şi plătească adetul, ci ar fi cerînd ca să dea după cum dau şi alţii streini, ori să lipsească din munţi. Şi ni să porunceşte de către măriia sa ca pentru toate acéstea să cercetăm, şi de nu să va odihni vreo parte, cu carte de judecată, după vrémea lucrului, să-i sorocim şi la divan.

Care după luminată poruncă înfăţişîndu-să aici la divan părintele igumen cu jăluitorii, răspunsără atît jăluitorii cît şi igumenul, că pentru

https://biblioteca-digitala.ro

banii de vatră s-au așăzat ca să dea de omul casnic cîte un zlot după obicéi.

Iar pentru că le cére și clacă pentru zlotu de vatră, răspunsă igumenul că, avînd 20 de livezi pe acea moșie care le cosiia pentru trebuința vitelor mănăstirii, le-au dat ca să le cosască ei; și pentru acéle livezi să ajute și ei de omul casnic cu cîte o zi de clacă la mănăstire, care la aceasta nici jăluitorii nu putură tăgădui, cum și pentru dijma de fîn s-au învoit ca să dea bani după obicéi și că sînt mulțumiți și odihniți ca pentru acéle livezi ce le-au dat igumenul să le cosească, să lucréze cîte o zi la mînăstire.

Iar pentru munți, răspunsără că tot ei din vechime i-ar fi păscut cu vitele lor, plătindu-și suhatul, arătîndu-ne și un răvaș al sfinției sale proigumenul chir Dionesie armhimandritu cu leat 1766 ce scrie la mîna sătenilor de la Baia, că le-au dat muntele Băii ca să-l pască cu vitele lor pe un an cu taleri 22. Și tot într-acel răvaș, la leat 1767 scrie că au luat taleri 26 și le-au dat muntele ca să-l pască și pe acel an. Iar acum le-ar fi luat igumenul un picior dintr-acei munți și l-ar fi dat la nește unguréni în suhat și munții ce le-au rămas lor n-ar fi avînd iarbă de ajunsu pentru pășunea dobitoacelor lor. La aceasta răspunsă igumenul că acel picior de munte niciodată ei nu l-au păscut cu vitele lor ci tot acei unguréni, și cu întîmplarea vremilor, strămutîndu-să acei unguréni de acolo, în 2 ani l-ar fi păscut și ei cu dobitoacele lor și nici suhat la mănăstire n-au dat. Arătîndu-ne pentru acel munte o carte a unui Mihail igumen poluvrăgean cu leat 1757, ce scrie la mîna igumenului hurezan, cum că fiind mănăstirea Polovragiu metoh la mănăstirea Hurezu, acel munte mai înainte l-ar fi fost dat igumenul poluvrăgeanu la un căpitan Andrei în suhat și după moartea acelui căpitan tot igumenul poluvrăgean l-au dat în suhat la niște unguréni împreună cu muntele Poluvragi și banii ce eșiiau dupe suhat îi lua mănăstirea Poluvragi, jumătate și mănăstirea Hurezu, jumătate. Și zicea că și acum tot împreună cu muntele Poluvragi este dat la acei unguréni, osăbit de ceilalți munți ai Băii și cum că oamenii din Baia nu-și pascu numai vitele lor pă ceialalți munți ci ar fi băgînd și alte vite streine, și cu această pricină cauta să ia și acel picior de munte, de unde să cunoaște că ei acel picior de munte nu l-au avut supt pășunea dobitoacelor lor, ci au fost dat deosăbit în suhat cu muntele Polovragi după cum cartea igumenului poluvrăgean de învoire ce au avut cu igumenul hurezan adeverează.

Dar, fiindcă oamenii din Baia întăriia cu zisăle că nicidecum alte vite streine în vitele lor nu bagă și că iarbă nu le este de ajunsu pă ceialalți munți, am găsit cu cale ca să meargă un boer la fața locului să cercetéze acolo prin mărturii și dovezi acei munți: este-le de ajunsu numai pentru pășunea dobitoacelor lor și numai vitele lor să pascu pe acei munți, sau bagă ei și alte vite streine? Spre care cercetare te-ai orînduit dumneata, postelnic Ioniță Săulescule, ci priimind cartea aceasta să te scoli să mergi acolo în fața locului la acei munți și foarte cu amăruntul să faci cercetare ca să dovedești: oamenii din Baia numai cu vitele lor pascu pe acei munți sau bagă și alte vite streine? Și numai pentru vitele lor ce vor avea să li să dea munții aceia cît le va fi de ajunsu, plătind suhatul mănăstirii, iar de va mai rămînea dintr-acei munți ce i-au păscut ei pînă acum, are voe igumenul a-i da la altă parte

https://biblioteca-digitala.ro

în suhat. Iar cînd vei dovedi că alte vite streine nu bagă în vitele lor şi că pe acei munţi nu le va fi de ajunsu iarbă pentru păşune, atunci de vor da ei preţul ce dau acei unguréni pe acel picior de munte ce este deosăbit dat în suhat cu muntele Poluvragi, îl vor lua iar ei în suhat pentru păşunea dobitoacelor lor. Şi după cum vei dovedi, nefăcînd hatîr la vreo parte, în frica lui dumnezeu să dai în scris.

1779, iul(ie) 15 dni

Grigore Rasti, Costandin Ţănti (?) paharnic,
Ştefan-Ib..., Ştefan sluger.

Procit treti logofăt

Trecut în condică
Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 49.
Orig. rom.

508

(Bucureşti,) 31 iulie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii de pe moşia Epureasca (Vlaşca), a mitropoliei, fugiţi din cauza războiului în străinătate, dacă vor fi convinşi să se înapoieze, să se bucure de „ocrotirea" ispravnicilor „pînă să-şi facă şi ei case şi namestii".

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar. Davat gospodstvo mi, dă vreme ce domniia mea în toată ţara domnii mele am pus bune îndreptări nu numai la orînduielile dăjdiilor a fi cu o mare uşurinţă, dupe cum să vede, ci şi pentru toate celelalte orînduieli a să păzi cu deplină dreptate şi linişte a tuturor de opşte. Şi fiind cunoscut că înt-aceste trecute vremi mulţi şi-au fost lăsat pămîntul şi căminul lor şi s-au fost înstreinat prin alte ţări nemernicindu ticăloşi prin locuri streine, dupe cum ne arătă şi prea sfinţiia sa părintele mitropolitu, că pe moşiia sfintei mitropolii ce să numeşte Iepureasca sud Vlaşca ar fi fost sat cu mulţime de oameni şi toţi s-au risipit şi s-au înstreinat în vremile trecute dă nevoile ce le-au fost asupră.

Drept aceia am dat domniia mea cartea aceasta omului ce-l va orîndui prea sfinţiia sa ca să aibă voe a chema şi a aduce pre toţi cei înstreinaţi la urma lor şi lă lăcuinţa pămîntului. Şi carii vor veni să-i arate la dumnealor ispravnicii judeţului ca de vor fi de acei veniţi din streinătate precum arătăm, să le caute dreptatea lor, după poruncile ce au date dă la domnia mea pentru dînşii, să-i ocrotească pînă să-şi facă şi ei case şi namestii şi să s(e) apuce de pămînt.

Scriem dar şi vouă acelor ce după vremi v-aţi înstreinat, văzînd cartea domnii mele să căutaţi să veniţi la urma voastră şi la lăcuinţa pămîntului vostru, că veţi afla buna petrecere cu mila domnii mele cu toată liniştea şi ocrotirea voastră. Tolico pisah gospodstvo mi.[1]

1779, iulie 31

Io Alixandru Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Vel vistier.

După condica vistieriei Spir(idon) logofăt
Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCC, doc. 19.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Un document cu conţinut identic, cu data de 7 august 1779, este dat pentru moşia Fotoaia, din judeţul Vlaşca, tot a mitropoliei, ibidem, pach. CXI, doc. 27.

https://biblioteca-digitala.ro

509

30 octombrie 1779

Egumenul de la Tismana cere domnitorului ca locuitorii de pe moşiile mănăstirii, din Mehedinţi, să fie constrînşi „a-şi da zlotul de vadră" şi Alexandru Ipsilanti porunceşte ispravnicilor să împlinească „dreptul mănăstirii".

Prea înălţate doamne,

Jăluescu mării tale fiindcă sfînta mănăstire are moşii în sud Mehedinţi şi oamenii ce sînt şăzători nu să supun a-şi da zlotul de vadră dupe porunca, ci mă tot poartă cu vorbe cu anu, şi datornicii pă mine nu mă aşteaptă.

Ci mă rog mării tale luminate doamne, ca să fie luminată porunca mării tale cu mumbaşîru să meargă să-mi împlinească zlotul de vadră den satele dupe moşiile mănăstirii din sud Mehedinţi, ca să nu să păgubească sfînta mănăstire dă dreptul său. Şi ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu pentru fericită sănătatea mării tale,

Mihaiu, igumen sfintii mănăstiri Tismanii.

(Rezoluţie:) Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar. Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, urmînd după obiceiu să apucaţi cu strinsoare pe acei săteni ce şăd pe moşiia mănăstirii să împliniţi dreptul mănăstirii, spre a nu să păgubi, făcîndu-i şi făr' dă voia lor a să supune.

1779, octomv(rie) 30
Vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCV, doc. 31.
Orig. rom., pecete aplicată.

510

(Bucureşti,) 30 octombrie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Româneşti, hotărăşte ca veliţii boieri, să întocmească aşezămîntul special de claca cerută de egumeni pentru locuitorii din Ciocăneşti (Muşcel), de pe moşia mănăstirii Cotmeana şi cei de pe moşia mănăstirii Radu-Vodă, dat fiindcă arături şi fînete îşi fac pe alte moşii.

Vătaf dă aprozi, oct(omvrie) 30, (1779)

Climent, igumenul mănăstirii Cotmenii, cu sătenii de la Ciocăneşti sud Muscel şi igumenul mănăstirii Radu-Vodă cu sătenii. . . .[2] jăluindu-se că fiind şăzători numiţii săteni pe moşiile măn(ăstirilor) nu vor să clăcuiască cum clăcuesc toţi alţii ce şădu pe moşii streine.

Au răspunsu rumînii că iaste loc strimt la aceste moşii, de n-au unde să-şi facă hrana ci numai doar cît şădu cu casile, iar arături şi fînete îşi fac pe alte moşii streine şi pentru strîmtoare, clacă la mănăstire niciodată n-au dat nici ei, nici părinţii lor.

---

[1] Data rezoluţiei.

[2] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

Împotrivă au răspuns igumenii că totdeauna i-au apucat de clacă, dar nu s-au supus să facă, scoţînd spre adeverire o anafora a veliţilor boeri, întărită fiind şi de măriia sa Scarlat Ghica vodă, întru care îi dă să facă clacă cum fac toţi cei ce şăd pe moşii streine.

Hotărîrea gospod.

De vreme ce obiceiu vechiu al pămîntului care iaste întărit atît dă alţi domni cît şi de gospodu cu testament, păzindu-se la toţi de obşte, oricine şade pe moşie streină are a face clacă la stăpînul moşii, datori dar sînt şi ei ca să facă obicinuita clacă la mănăstiri; atît numai pentru strîmtoarea locului jăluindu-se că n-au unde îşi face hrana pe aceste moşii şi să hrănesc pe alte moşii, s-au rînduit la dumnealor veliţii boeri ca să le facă oareşcare scăzămînt.

Arh. St. Buc., Ms. 4 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 152v.
Copie rom.

511

(Bucureşti,) 11 noiembrie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii din satul Ocniţa să dea mănăstirii Dealul cîte un zlot pentru clacă şi otaştină din douăzeci de vedre una.

Ceauş de aprozi, noemv(rie) 11, (1779)

Sătenii de la Ocniţă sud Dîmboviţa cu Sofronie dichiu, vechil igumen(ului) mănăstirii Dealului, cum că ei fiind şăzători pe moşiia mănăstirii, unde neavînd loc de hrană îndăstul, au avut osebire la clacă, adică cîte 6 zile sau cîte un zlot pe an, carele s-au păzit la toţi igumenii ce au fost după vremi şi dijma din bucate o da după obiceiu cum şi otaştina dintr-o sută vedre, cinci, cu vadră dă zece ocă, iar acum îi apucă igumenul să clăcuiască 12 zile de om pe an sau să dea taleri 3 şi otaştina le ia cu vadră de doaoăsprezece oca şi pentru doaoă, trei cară de fîn ce cosescu le ia cîte un car dijmă, cum şi din porumbu le ia de pogon cîte 4 baniţe, cu baniţă de ocă 52 şi ceré dreptate la aceasta.

Întrebîndu-să Sofronie dichiu, au răspunsu că el ce lua de mai 'nainte nu ştie, fiind de puţină vreme venit la mănăstire, iar acum de cînd au venit el la mănăstire, unii au clăcuit cîte 6 zile, alţii 4, alţii opt şi alţii nimic şi mănăstirea nu le cere mai multu decît 12 zile pă an, care să urmează şi la alţii. Cum şi pentru cele ce zic sătenii că le-au cerut acei taleri 3 pentru clacă şi pentru dijmă mai mult decît iaste obiceiu, nimeni nu i-au supărat.

Hotărîrea gospod.

Cît pentru clacă fiindcă să află pe moşie mănăstirea[1] şăzători şi la loc de munte cu neîndămînă la hrana lor şi mănăstirea avînd sate şi oameni de lucru, de la aceştiia să ia cîte un zlot pentru clacă pe an, sau de are mănăstirea trebuinţă de lucru să s(e) aşaze cu dînşii cu învoială şi socoteală asupra zlotului. Iar pentru otaştină s-au poruncit

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

ispravnicilor să facă doaoă vedre drepte, vadra de cîte zece oca, pe care însemnîndu-le să fie una la mănăstire şi alta la dînşii, cu care să s(e) urmeze şi de acum înainte a le lua din doaoăzeci vedre o vadră şi ce le va fi luat mai multu, atît din vinuri cît şi din celelalte bucate ce zic sătenii, aducînd pe igumen faţă, sau vechil, să cerceteze ispravnicii şi de va dovedi că le-au luat igumenul mai multu, înpotriva obiceiului, să le înplinească şi de acum înainte să nu fie supăraţi mai mult peste obiceiu.

Arh. St. Buc., Ms. 4 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 153v.
Copie rom

512

(Bucureşti,) 12 noiembrie 1779

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, hotărăşte ca locuitorii de pe moşia mănăstirii Tismana, care au reclamat că sînt asupriţi de egumen, să dea pentru clacă cîte un zlot de casă, dijma din semănături, otaştina din 20 de vedre, una, cu vadra de zece ocale.

Hotărîrea de la mîna ruminilor

† Neodihnindu-să sătenii, au ieşit înaintea domnii mele la divan cu Sofronie dichiu, zicînd că lăcuinţa lor fiind între munţi, n-au loc de hrană din destul, şi pentru aceasta au avut osebire la clacă, adică şase zile pe an sau cîte un zlot, care li s-au păzit la toţi cîţi după vremi au fost igumeni.

Întrebîndu-să dichiu, au răspuns că el cele de mai'nainte nu le ştie fiind de puţină vreme venit la mănăstire, iar acum dă cînd au venit el la mănăstire, rînduială n-au avut, cît unii au clăcuit cîte şase zile, alţii cîte patru, alţii cîte opt şi alţii nimic.

Deci, obiceiu şi testamentul la toţi lăcuitorii ţării de obşte iaste ori 12 zile, ori un zlot, care acest obiceiu are a să urma şi la dînşii. Asupra căruia obiceiu făcînd şi domniia mea hotărîre, zicem că fiind pă moşie mănăstirească şăzători şi la loc de munte, care mănăstire avînd şi alte sate şi oameni de lucru spre a-şi face trebuinţele, de la aceştia, hotărîm să aibă a lua zlotul de casă şi altă supărare să nu le mai facă. Pentru care, ca să fie apăraţi de altă supărare, le-am dat domniia mea această întărire la mînă cu domneasca noastră pecete, iar avînd trebuinţă mănăstirea a cere şi de la aceştiia lucru, să vor aşăza cu învoială între dînşii cu socoteală tot asupra zlotului.

Să mai jăluiră sătenii că şi otaştina din vii le ia cu vadră mare, adică de ocă 12. Aşijderea şi din porumb le ia de un pogon, patru baniţe, şi baniţa de ocă 52, cum şi la dijma fînului le face nedreptate.

Deci, pentru acestea scriem dumneavoastră ispravnicii judeţului, viind numiţii săteni, să chemaţi şi pă igumen sau pe vechilu său faţă, şi întîi pentru otaştină să faceţi dumneavoastră vadră dreaptă de zece ocă, şi însemnînd-o să faceţi una la mănăstire, alta la dînşii, şi cu acel fel de vadră dreaptă să aibă a le lua otaştină, adică din 20 vedre, o vadră.

https://biblioteca-digitala.ro

Iar pentru bucate, să dea zeciuiala la zece, una, cum şi din fîn, dijma cea obicinuită. Şi într-acestaşi chip făcîndu-le socoteala bucatelor sau vinului de estimp, ce veţi dovedi că li s-au luat mai mult, să le împliniţi. Şi de acum înainte poruncim mai multă supărare peste aceste ce hotărîm, să nu le facă igumenul, şi dumneavoastră să-i apăraţi în toată vremea.

1779 noem(vrie) 12

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCV, doc. 32.
Copie rom.

513

⟨Caracal,⟩ 20 decembrie 1779

Ispravnicii de Romanaţi poruncesc locuitorilor din Pleşoiu, Dranoveţi, Slătioara, Piatra de Sus, Piatra de Jos, Brîncoveni şi Criva, să se înţeleagă prin zapis cu isprăvnicelul mănăstirii Bistriţa pentru păşunatul şi tăiatul lemnelor de pe moşia Muşcelul.

Sud Romanaţi

Voaă lăcuitorilor de la satu Pleşoiu, Dranoveţi, Slătioara, Piatra de Sus, Piatra de Jos şi de la Brîncoveni i Criva. Aici ne arătă sfinţiia sa părintele arhimandrit egumenu sfintei mănăstiri Bistriţii cum că pe moşia sfintei mănăstiri ce să numeşte Muşcelul v-aţi fi avînd toată păşciunea vitelor voastre, din care pricină nici ar fi putînd a să face arături ca din rodurile sămănăturilor să-şi ia obicinuitu venit, aţi fi tăind şi lemne din pădurile ce sînt pe acea moşie fără de a avea tocmeală cu isprăvnicelul moşii şi a lua voe de la dînsul, şi nu v-aţi fi supuind a da nimic unii din voi.

Pentru care iată vă scriem de aţi tăiat lemne din pădurile acei moşii şi v-aţi păscut vitele pe dînsa, să căutaţi negreşit să vă aşăzaţi cu isprăvnicelul moşii şi să-i daţi peşin adetul pe carele vă veţi învoi. Şi de acum înainte de veţi avea trebuinţă a tăia lemne şi a vă paşte vitele pe mai sus-zisa moşie, întîi să mergeţi la isprăvnicelul moşii cu care să faceţi tocmeală şi aşăzămînt prin zapis şi aşa să fiţi slobozi, iar pînă a nu face această tocmeală şi a lua voe slobodă de la isprăvnicel, foarte să vă feriţi a mai călca moşia sfintei mănăstiri întru nimic, că de ne va mai arăta isprăvnicelul că nu aţi urmat după cum vă scriem, şi iarăşi cu silnicie aţi îndrăznit a călca moşia, atunci veţi lua căzuta certare, că aşa este şi luminata porunca mării sale lui vodă, aceasta ce o văzum la mîna sfinţii sale părintelui egumen care şi aici la condică s-au trecut.

1779, dichemvrie 20

Ioan Argitianul sluger

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXI, doc. 97.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 4 ianuarie 1780

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, încuviinţează mănăstirii Sfîntul Spiridon-cel Nou din Bucureşti, să oblige pe locuitorii de pe moşia ei, Ruşii de Vede, să dea pentru clacă cîte un tult pe an, dijma după obicei şi să nu vîndă vin şi rachiu, decît numai preoţii şi slujitorii isprăvniceşti, din viile lor, aceştia fiind scutiţi de clacă şi dijmă.

Cartea mănăstirii sfîntului Spiridon cel Nou pentru lăcuitorii dă la moşiia Ruşii dă Vede sud Teleorman pentru clacă, dijmă, vin şi rachiu

Zemle Vlahscoiu. Dă vreme ce din jalba ce ne-au dat biv vtori logofăt Costandin Nenciulescu, epitropul mănăstirii sfîntului Spiridon, ne-am înştiinţat pentru lăcuitorii dă la moşiia Ruşii de Vede din sud Teleorman care iaste danie numitei mănăstiri, cum că nu urmează cu supunere la coprinderea aşăzămîntului răposatului domnu Alexandru Ghica voevod ce iaste făcut prin hrisov, care aşăzămînt s-au întărit şi cu hrisovul domnii mele unde scrie ca toţi ceilalţi lăcuitori du pă numita moşie să-şi dea dijma după obiceiu, şi pentru clacă să dea de casă cîte un tult.

Iar vin sau rachiu să nu fie volnici a vinde nicidăcum, fără dă numai bucatele mănăstirii să s(e) vînză, sau cînd nu va avea mănăstirea vin, să s(e) învoiască prin aşăzămînt cu mănăstirea.

Iar preoţii bisericii dă acolo şi slujitorii isprăvniceşti cu pecetluituri ce vor fi şăzători pă această moşie, dă dijmă şi dă clacă să fie nesupăraţi. Cum şi vin din viile lor care le avea pe numita moşie, să aibă a şi le vinde dă la vremea culesului pînă la sfeti Vasilie. Care acei slujitori, din vremea răzmiriţii, părăginîndu-şi viile, au început a cumpăra vinuri streine şi a vinde pă moşie, făcînd neguţătorie, nu numai dă la cules pînă la sfeti Vasilie, ci peste tot anul, şi iar, nu numai slujitori, ci şi toţi ceilalţi lăcuitori. Care această a lor urmare fiind împotriva coprinderii hrisoavelor, s-au fost făcut poruncile domnii mele către ispravnicii judeţului ca să-i poprească dă a nu mai vinde, iar ei căzînd la învoială au făcut aşăzămînt cu mănăstirea ca să dea la mănăstire cîte doaoă parale de vadră şi să aibă voe să vînză cîţi va vrea. Care acest aşăzămînt dă la leat ⟨17⟩76 pînă în anul trecut urmîndu-l, atunci au venit unii din ei cu jalbă căt(re) domniia mea, zicînd că li s-au făcut obiceiu, şi orînduiţi fiind înaintea dumnealor veliţilor boieri, li s-au făcut cercetare şi nu au dovedit să fi avut ei vreo supărare dă către mănăstire mai mult cevaşi fără dă cale. După aceia întorcîndu-să înapoi, iarăşi nici aşăzămîntului următori şi primitori n-au fost, nici coprinderii hrisovului supunere n-au dat, ci în silă fac toată vînzarea lor.

Pentru care am dat domniia mea această carte la mîna omului ce să va orîndui dă către epitropul mănăstirii, prin care să aibă volnicie a lua claca cîte un tult dă casă, după coprinderea hrisovului şi dijma după obiceiu, iar mai mult să nu-i supere. Iar pentru vînzarea vinului, dă vreme ce n-au urmat nici vor urma aşăzămîntul lor, să fie popriţi a mai vinde, ca numai vinu şi rachiu mănăstirii să s(e) vînză, afară numai din preoţi i slujitori cu pecetluituri, cînd vor avea vin din drepte

https://biblioteca-digitala.ro

viile lor, vor vinde numai în vremea cea orînduită, dă la cules pînă la sfeti Vasilie, iar alţii toţi să fie opriţi.

Poruncim şi dumneavoastră ispravnicilor judeţului, să-i supuneţi şi fără dă voia lor şi să daţi omului mănăstirii tot feliul dă ajutor, ori în ce vreme va fi trebuinţa, spre a să urma după cum poruncim mai sus, făcînd şi înplinirea de clacă i dijmă. I i(spravnic) sam receh gospodstvo mi.

1780, ghenar 4

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilant), f. 211v—212.
Copie rom.

515

⟨Tîrgovişte,⟩ 12 februarie 1780

Ispravnicii de Dîmboviţa judecă reclamaţia locuitorilor din Săcueni împotriva dichiului mitropoliei din Tîrgovişte care le pretinde obligaţii prea mari şi hotărăsc să presteze claca „după numita poruncă gospod", să dea dijma din porumb cîte patru baniţe de pogon de cîte 36 ocale şi 18 bani carul de fîn, cum se obişnueşte la moşiile învecinate.

Sud Dîmboviţa

† Sătenii ot satul Săcuienii din acest judeţ, pîră făcînd către prea sfinţia sa părintele mitropolitu chirio chirio Grigorie asupra sfinţii sale părintelui arhimandrit şi dicheu sfintei mitropolii ot Tîrgovişte, chir Daniil, că şezători fiind pe moşia sfintei mitropolii, s-ar fi supărînd peste orînduială cu claca, cerîndu-le cîte zile 12 de om pă anu, din dijma porumbului că le ia de pogon cîte baniţe 4, baniţa de ocă 50 şi din carul de fîn cîte bani 24, cerînd a clăcui numai cîte zile 6 şi dijma de pogon porumb cîte baniţe 4, baniţa de cîte ocă 30, i din carul de fîn cîte bani 15.

Şi după jalbă-le ni s-au scris de către prea sfinţiia sa că pentru rîndul clăcii prin anafora au înştiinţat mării sale lui vodă a să urma după luminată porunca mării sale şi vechiul obiceiu cîte zile 12, iar pentru celelalte înfăţişîndu-să cu numitu arhimandrit să-l îndrepteze spre a nu să face năpăstuiri la nici o parte. Înfăţişîndu-să sfinţia sa cu 6 din săteni anume: Dumitraşco Brănariu, unchiaşu Tudor Măţescu, Ioan opincariul, Dobre Păpuşoiu, Neagul Păpuşoiu, Dumitraşco Borbanu, vechili din partea tuturor sătenilor, numiţii săteni au făcut iarăşi aceiaşi cerere cu pricină că aşa au avut obiceiu şi că asemenea să urmează şi la alte moşii du prinprejurul ce să vecinesc cu aceasta.

Părintele arhimandrit înpotrivă-le răspunsă că de cînd să află dicheu vreun obiceiu nou n-au făcut, ci cum la alţi dichei înaintea sfinţii sale s-au urmat, asemenea şi sfinţia sa (care aceasta nici pîrîşii n-au tăgăduit-o) şi primi ca cum să urmează la alte du prinprejurul moşii, să fie şi la aceasta. Şi aşa cercetînd noi la 4 moşii ce să alătură cu aceasta, deteră seama Pîrvu Odobaş, isprăvnicelu moşii Răzvad a mănăstirii Sfeti Gerghe, i Alecse arnăutu al moşii Gura Ocniţii a sfintei

https://biblioteca-digitala.ro

mănăstiri Mislea i Dumitraşco căpitanu al moşii Bucşani al dumnealui vel ban Ghica i Tudorică al moşii Răzvad al dumnealui Scarlat Greceanu biv vel logofăt, cum că dijma iau din pogonul de porumb cîte baniţe 4, baniţa de oca 36 i de carul de fîn cîte bani 18.

La care cercetare, faţă fiind amîndoao părţile şi cu toţii odihnindu-să s-au făcut baniţe de către noi înherate şi s-au dat una la sfînta mitropolie, una la numitul satu. Şi hotărîm întîi pentru clacă să să urmeze după luminată poruncă gospod, ce de opşte este dată şi după vechiul obiceiu al pămîntului. Iar din porumbu să să ia cu acea baniţă înherată 4 baniţe de pogon i de carul de fîn cîte bani 18 cum să urmează la celelalte moşii cu care să vecinesc. Din legumi ce fac pîn grădini, însă pentru trebuinţa caselor lor, supărare de dijmă să nu aibă iar din altele ce vor avea peste cîmpu, iarăşi să-şi dea dijma după obiceiu. Şi pentru ca de aicea înainte să nu mai fie pricină nici la o parte, s-au dat această carte a noastră sfintei mitropolii ot Tîrgovişte, asemenea dîndu-să şi mai sus numiţilor i tot satu Săcueni. Aceasta

Fev(ruarie) 12, 1780

Ioan H . . . .[1]
Cal(is)tr(at ?) biv vel pitar, ispravnic
Trecut în condica judeţului,
Costandin logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCLXXXIX, doc. 35.
Orig. rom.

516

20 februarie 1780

Ispravnicii de Dîmboviţa cercetează din poruncă domnească, neînţelegerile dintre locuitorii din satul Ocniţa şi mănăstirea Dealul, în privinţa dijmei şi a clăcii, pe care locuitorii vor s-o dea în bani, iar egumenul o pretinde în muncă. V

Sud Dîmboviţa

† Sătenii ot Ocniţă din acest judeţ, ce cu şăderea lor sînt pă moşiia sfintii mănăstiri Deal(ul), diafora avînd cu sfinţiia sa părintele arhimandrit şi năstavnic sfintei mănăstiri, chir Grigorie, pentru claca moşii i otaştina de vinu i dijma de porumbu şi fîn ce fac pă acea moşie, judecîndu-să la luminat divanul mării sale lui vodă cu Sofronie, dechiu mănăstirii, de către înălţimea sa, s-au hotărît pentru clacă să dea de casă cîte un zlot, iar avînd mănăstirea trebuinţă de lucru, să vor aşăza cu învoială între dînşii cu socoteală tot asupra zlotului şi pentru otaştina din vii i dijma de porumbu i fîn că li să ia cu asupră, adică vadra otaştinii de oca *12*[2] şi baniţa cu care să ia, *4*[2], la pogonu de porumbu de oca *52*[2], cum şi la dijma fînului li să face nedreptate.

Ni să porunceşte de către măriia sa, ca înfăţişîndu-i cu igumenul mănăstirii sau vechilu său, întîi pentru otaştină să să facă vedre drepte de oca *10*[2], şi însămnîndu-să de noi, una să fie la mănăstire şi alta la

[1] Indescifrabil.
[2] Subliniat în text.

https://biblioteca-digitala.ro

dînşii, ca cu acelea să să ia otaştina din vedre doaozeci, una, iar pentru bucate să dea zeciuiala la zece, una, cum şi din fîn, dijma cea obicinuită. Şi într-acestaşi chip făcîndu-să socoteala bucatelor sau vinului din estimpu ce vom dovedi că li s-au luat mai mult, să li să împlinească urmîndu-să de aicea înainte într-acestaşi chip.

După luminată poruncă înfăţişîndu-să amîndoao părţile, din partea satului: Costandin Codreanu pîrcălab, Dobre Ţincuş pîrcălab, Stroe cîrciumar, Dragomir Popescu, Marin Ţincuş, Costandin sin Anghel, uncheaş Stanciul Ţincuş, Dumitru Neculcescu, Baico Prahoveanu, Iordache Lungu, şi din partea mănăstirii însuşi arhimandritul, am cercetat întîi vadra cu care s-au luat otaştina, şi măsurînd-o cu ocă dreaptă aramă, s-au găsit dreaptă de ocă *10*[1] pînă în preatcă, pînă unde să pune vinu. Şi plăcută fiind amîndurora părţilor, s-au înherat puindu-să înlăuntru la preatcă ţintă, asămenea dîndu-să şi satului alta pentru dijma porumbului.

Estimpu, prigonire fiind între dînşii, foarte puţini şi-au dat dijma, şi măsurîndu-să şi acea baniţă cu grîu, orz, meiu şi porumbu, fără dară, s-au găsit de ocă treizeci şi şase. Şi după luminată hotărîre iaste a da zeciuiala din zece una, iar nu de pogonu cîte baniţă patru. Numai însuşi sătenii arătînd că zeciuiala iaste cu discolie a o da, pentru că tot omul ce va avea arătură pă acea moşie, trebuie să-şi ţie bucatele pă cîmpu strînsă pînă ce va veni omul mănăstirii a le măsura, şi aşa zăbavă făcîndu-să, li să pricinuieşte mai multă pagubă şi de să vor întîmpla şi ploi, să prăpădescu bucatele cu tot. Făcîndu cerire, ca cum să vor urma la moşiile dimprejuru aceştiia, să fie şi la aceasta, am adusu baniţă şi cinci isprăvnicei de la cinci moşii du prin prejur, adică: Pîrvul Odobaş după moşiia Răzvad a mănăstirii Sfete Gheorghie, Iamandi după moşiia Săcueni a sfintei mitropolii, Alexe după moşiia Gura Ocniţii a mănăstirii Mislii, Dumitrache căpitan după moşiia Bucşani a dumnealui vel ban Ghica, Tudorache după moşiia Răzvad a dumnealui biv vel logofăt Scarlat Greceanu. Şi măsurîndu-să şi acele baniţă, s-au găsit iarăşi asămenea, şi aşa însuşi ei au priimit a să urma şi la satul lor.

Tot aceşti isprăvnicei s-au cercetat şi pentru dijma fînului cum să urméze la cele moşii, şi arătară că iau de car cîte parale şase (ci însuşi pîrîşii n-au tăgăduit). Numai, căzînd cu rugăciune la numitul arhimandrit a-i lăsa mai jos, să învoiră amîndoao părţile a să da dijmă de car cîte parale cinci.

Şi apucîndu-să a împlini dijma porumbului i a fînului, pricinuiră sătenii că la scrisul dijmii s-ar fi năpăstuit unii dintr-înşii. Pentru care găsim cu cale, locurile porumbului să să măsoare de iznoavă cu prăjina după obiceiu, orînduindu-să om şi din partea noastră, şi pă cît să va găsi dreptu, să plătească fieştecarele dijma sa pentru fîn, fiindcă s-au scrisu de Sofronie dechiul mănăstirii să i să dea carte de blăstăm că n-au năpăstuit pă nimenea. Şi priimind-o, să-şi plătească fieştecarele dijma sa de car po parale cinci, după arătarea numitului decheu.

Deci, după cercetarea ce cu amărunt s-au făcut, să vede a fi neadevărată pîra ce-au făcut sătenii asupra igumenului, pentru că vadra să dovedi dreaptă, baniţa cu care să lua dijma deopotrivă cu a moşiilor

[1] Subliniat în text.

https://biblioteca-digitala.ro

cu care să vecinesc (care înherîndu-să de noi, asemenea s-au dat şi satului) cum şi dijma fînului li să cerea ca şi la celelante moşii du prinprejur.

Iar pentru rîndul clăcii arătă igumenul că mănăstirea trebuinţă avînd de lucru, zlotul de casă nu poate priimi, ci după luminată hotărîre cere învoială. Sătenii răspunsiră că dintr-înşii vor lucra, iar ceialanţi să dea zlotul. Şi la aceasta neputîndu-să învoi, încă igumenul, zicînd că are a jălui mării sale lui vodă, rămîne a să hotărî de cătră înălţimea sa. Iar pentru celelânte pricini, fiindcă înainte-ne s-au învoit amîndoo părţile. şi odihnit rămîind pentru ca să nu mai fie pricină între dînşii, s-au dat această carte a noastră sfintei mănăstiri, asemenea dîndu-să şi satului Ocniţii. Aceasta.

Fev(ruarie) 20, 1780

Ioan . . . . .[1]

. . . . .[1] biv vel pitar ispravnic

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 83.
Orig. rom.

517

(Bucureşti,) 28 februarie 1780

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, dă carte' de încuviinţare lui Stoica logofăt, să oblige pe locuitorii de pe moşiile sale din Ialomiţa: Hărăborul de Baltă, Ciulniţa şi Cioara, să presteze cîte 12 zile de clacă, să dea dijmă după obicei, să dea din zece peşti, unul, de capră cîte doi bani şi cîte trei bani de stup, iar vin şi rachiu să nu vîndă fără încuviinţare.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemle Vlahscoiu. Au jăluitu domnii mele Stoica logofăt, cum că are moşii în sud Ialomiţa ce s(e) numesc Hărăborul de Baltă i Ciulniţa şi Cioara şi oamenii ce sîntu şăzători pe dînsele nu s(e) supun a-şi face claca şi a-şi da dijma după obiceiu, cum şi vin i rachiu pun de vînd făr' dă voia omului ce-l are orînduitu.

Drept aceia, am dat domniia mea această carte la mîna lui, cu care să aibă volnicie a apuca pe toţi oamenii ce sîntu şăzători şi să hrănescu pe aceste moşii, să clăcuiască doosprezece zile pe an, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iar holtei să nu s(e) supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, adică trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna şi trei zile iarna, iar nu tot deodată. Dar cînd nu va avea stăpînu moşiilor trebuinţă de lucru, ce va cere bani, să aibă a lua de casă cîte un zlot pe an.

Aşijderea şi dijma să aibă a lua din toate semănăturile, adică din zece una după obiceiu, iar nu mai mult, iar pentru legumile ce vor face prin grădini, de dijmă să nu s(e) supere.

Vin, rachiu, din lăcuitori să nu fie volnic nimeni să puie să vînză pe moşii, făr' dă voia stăpînului moşiilor, iar care din lăcuitori va vrea să vînză, întîiu să s(e) aşaze cu jăluitoru.

Aşijderea să aibă a lua şi de capră cîte bani doi pe an şi de matca de stupi cîte bani trei pe an, iar vitele ce vor avea de treaba casilor lor, de suhat să nu s(e) supere. Aşijderea, care moşii vor ajunge în baltă,

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

să aibă a lua zeciuiala peştelui, din zece peşti un peşte sau din zece bani un ban, după obiceiu.

Iar cînd vreunul din cei ce sîntu şăzători pe aceste moşii, vor sta cu vreo împotrivire la aceste mai sus-numite, dumneavoastră ispravnicilor, pe unii ca aceia să-i faceţi şi făr' dă voia lor a să supune [1].

I i(spravnic) sam receh gospodstvo mi

1780, fevr(uarie) 28

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Procit vtori logofăt

După condică

Acad. R.P.R. pach. DLVIII, doc. 20.

Orig. rom., pecete aplicată.

518

29 februarie 1780 [2]

Egumenul de la Dealul cere domnitorului să revină asupra hotărîrii ca locuitorii din satul Ocniţa să achite claca în bani, pe temeiul că sînt aproape de mănăstire şi Alexandru Ipsilanti hotărăşte ca aceşia să lucreze cîte şase zile de clacă şi să nu mai taie pădurea pînă nu vor da „adetul".

Prea înălţate doamne,

Jăluesc mării tale pentru sătenii ot Ocniţa, sud Dîmboviţa, ce au ieşit înaintea mării tale cu vechilul mieu pentru zilele de clacă ce îi apucam după luminată porunca mării tale ca să clăcuiască zile 12, după vechiul obiceiu al pămîntului şi după însuşi testamentul mării tale ce iaste la toţi lăcuitorii. Asupra căruia obiceiu pentru numiţii oameni ce au zis înaintea mării tale că lă(cu)inţa lor fiind între munţi, n-au loc de hrană, ai făcut măriia ta hotărîre ca să dea zlotul de casă, iar nu zilele de lucru. Coprinzîndu-se în domneasca mării tale hotărîre că mănăstirea mai are şi alte sate şi oameni de lucru spre a-şi face trebuinţele, iar avînd trebuinţă mănăstirea a cere şi de la aceştia lucru, să se facă învoire cu socoteală asupra zlotului, arăt mării tale în frica lui dumnezeu, că aceştia şi dă sînt şăzători la loc de munte, dar sînt aproape de mănăstire diiastimă numai ca de un ceas şi toată hrana lor, atît pentru dînşii cît şi pentru dobitoacile lor, îşi fac pe deplin şi cu îndăstulare pă moşiia mănăstirii.

Şi nu numai aceasta, ci şi o pădure dă ghindă ce are mănăstirea acolo o prăpădesc ei cu tăiatul. Crămi pă la vii îşi fac, buţi, casă, garduri şi orice le trebuiesc, şi la mănăstire nu să supun să dea nimic. De li să cere adetul, ei sar cu gîlceavă, de pune mănăstirea cîte vreo bute de vin acolo să vînză, de plinirea vinurilor lor, nu să poate vinde, şi alte multe pagube are mănăstirea de la dînşii. Care pentru ca să nu procsenisesc supărare mării tale, nu pociu a le arăta toate aice şi de nu voi avea crezămînt la acestea, fie luminată porunca mării tale a să cerceta. De ar fi avut ei vreo stănahorie, luminate doamne, nu ar fi adăstat pînă să-i trag eu la judecată de silnicia lor, ci mai întîi ar fi venit ei de ar fi dat jalbă.

[1] Text identic în documentul din 13 ianuarie acelaşi an pentru moşia Cetatea a biv vel clucerului Păianu (Ibidem, pach. MLXVIII, doc. 30).

[2] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

Acum, milostive doamne, de vreme ce acestora li s-au făcut orînduială de înălțimea ta, ca să dea zlotul pentru zilele de clacă, iar să nu facă lucru, asemenea urmare pot a face și alți oameni ce mai sînt prin prejurul mănăstirii pe deosăbite moșioare, precum și răspunsul mi-au dat mănăstirea, niscai oameni de lucru spre a-și face trebuințele (precum razimă domneasca mării tale hotărîre) nu are, toți țiganii mănăstirii sînt șapte. Deși mai are mănăstirea alte sate, dar sînt depărtate în sud Ialomița la Dunăre, de la care pentru dăpărtarea locului să ia zlotul iar nu zilele dă lucru. Toate trebile mănăstirii la un lucru dă vie, la un fîn, la un gard, sînt penprejurul mănăstirii. Eu ca să aduc oameni după moșie depărtată la mănăstire la lucru nu pociu, nici că am această volnicie de la aceștia. De voi sta a cere învoială de lucru cu socoteală asupra zlotului, ei mai mult decît doaă zile, mult trei, nu să vor supune, socotind zioa cîte zece sau unsprezece parale. Ci cu smerenie mă rog milostivirii mării tale, să răverse mila înălțimii tale și asupra aceștii mănăstiri de a-și afla dreptatea pentru această pricină.

Și cum domnul sfînt va lumina pă măriia ta,

Al mării tale smerit și plecat,

Grigorie arhimandrit deleanu

(Rezoluție:)

Io Alexandru Ion Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahiscoiu.

† Fiindcă și la domneasca noastră hotărîre ce s-au dat la mîna sătenilor, scrie că de va avea mănăstirea trebuință de lucru, să facă învoire cu dînșii de cîte zile să lucreze, care zile nefiind orînduite anume și neputîndu-se între sineși învoi, urmează iarăși a fi pricini în toți anii între igumen cu sătenii aceștia, cînd igumenul silindu-i la lucru mai mult, cînd sătenii apărîndu-se a nu lucra. Deci fiindcă însuși sătenii au arătat înaintea domnii mele la divan că au avut obiceiu de lucra cîte șase zile pe an, netăgăduind, cum într-aceiași domneasca noastră hotărîre ce s-au dat la mîna lor, arată, orînduim dar printr-această poruncă cu hotărîre ca fieștecare casnic dintr-acești săteni, adică numai de la satul Ocnița ce s-au judecat la divan, să lucreze la treaba mănăstirii cîte șase zile pe anu, de om, fără de nici o împotrivire, iar alții lăcuitori din alte sate, după moșiile mănăstirii afară dintr-aceștiia, să urmeze obiceiul care iaste de obște.

Așijderea poruncim ca numiții săteni să se ferească și să fie opriți a nu mai tăia pădurea mănăstirii pînă nu vor plăti obicinuitul adet, și plătind dreptul mănăstirii, cu voe de la igumen, așa vor lucra cele ce au trebuință din pădurea mănăstirii.

Vin sau rachiu pă moșiia mănăstirii să nu fie volnici a vinde, ca să se vînză după obiceiu bucatele mănăstirii, iar de le va da voe igumenul, plătind obicinuitul de bute, vor vinde.

La toate acestea poruncim dumneavoastră ispravnicilor județului să-i supuneți fără de voia lor, fiind cu cale și dreptate.

1780, fevruar 29

Pecetea gospod

Vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 84.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

20 martie 1780

Veliții boieri cercetează reclamația locuitorilor din satul Muereasca de Sus împotriva episcopiei Rîmnic pentru asuprire și stabilesc prin anafora către domn obligațiile sătenilor față de stăpînul moșiei.

1780, martie 20. Anaforaoa veliților boeri coprinzătoare chear așa: sătenii din satul Muereasca de Sus, sud Vîlcea, cu jalba ce au jăluit înălțimei tale, zic că ei aflîndu-se șezători pă moșiia sfintei episcopii Rîmnicu, din vechime zic că au avut obicei la clăci și la dijme (care obicei nu-l arată anume în jalba lor). Acum zic că-i apucă de toată casa să clăcuiască zile doăsprezece pă an deodată, și din fîn zic că le ia din zece clăi una, și din porumb i grîu, fasole i cînepă, care zic că le au pentru trebuința caselor lor, zic că iarăși le ia din zece una. Asemenea și din păsările lor, zic că le ia din zece una, cum și din rachiu, zic că le ia din zece vedre o vadră, și de capră i de oae, cîte bani șase pe an, care vite zic că le sînt pentru trebuința caselor lor; și alte nedreptăți zic că le fac pîrîții călugări de la sfînta episcopie și cer acești jăluitori să-și afle dreptatea de la înălțimea ta.

După a căror jalbă cu zapciu vătaf de păhăr⟨nicei⟩ ni să poruncește de înălțimea ta să cercetăm jalba lor, și obiceiul ce zic că au, și cele ce vom găsi cu cale dîndu-le în scris, să înștiințăm înălțimei tale

După luminată porunca înălțimei tale, stînd numiții jăluitori față înaintea noastră, i-am întrebat ce fel de obicei zic ei că au avut mai înainte, și ziseră că mai înainte, de alt nu să supăra de nimic, fără numai clăcuia de om cîte zile doăsprezece pă an, care și aceste le făcea de patru ori pă an, acum zic că le cer să le facă deodată. Din rachiul ce fac din livezile lor, zic că nu avea⟨u⟩ obicei să le ia dijmă nimic. Acum zic că le ia din zece vedre o vadră și alte năpăstuiri zic că le fac, după cum să coprinde și mai sus. De care pricină cercetînd noi condica divanului, văzum că să coprinde în luminată porunca înălțimei tale, ca fieștecarele om casnic să clăcuiască cîte zile doăsprezece pă an, însă aceste zile să le facă rînduri, rînduri, adică: trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna și trei zile iarna, iar holteii să nu să supere de clacă.

Și vin i rachiu să nu fie volnici nimini din lăcuitori a vinde făr' de voia stăpînului moșii.

Și de capră să dea cîte bani doi pe an, și de stupi cîte bani trei pă an.

Asemenea și din toate sămănăturile să dea din zece, una, după obicei, iar pentru legumile ce vor face prin grădinile lor, pentru trebuința caselor lor, de dijmă să nu să supere.

Asemenea și vitele ce vor avea pentru treaba lor, de suhat să nu să supere afară numai cele care sînt pentru neguțătoria lor, acelea să plătească suhat după cum să va putea învoi cu stăpînul moșii.

Pentru care, noi așa găsim cu cale, ca claca să o facă acești săteni rînduri, după cum să coprinde în luminată hotărîrea înălțimii tale, însă numai casnicii să clăcuiască, iar holteii să nu să supere.

https://biblioteca-digitala.ro

Aşijderea şi din toate alte sămănături şi arături ce vor avea, să le ia din zece, una, după obicei, afară numai din legumile ce vor face prin grădinile lor pentru hrana caselor lor, acelea să nu să supere de dijmă. Şi dijma de fîn să dea din zece clăi, una, după cum este vechiul obicei şi după cum să urmează în toată ţara.

Cum şi din rachiul ce vor face du prin livezile lor şi-l vor avea pentru trebuinţa caselor lor, să nu să supere de dijmă. Iar vrînd ei ca să-l vînză acel rachiu pentru a lor neguţătorie, să dea din doăzeci de vedre una, iar pentru capre i pentru stupii ce vor avea, să se urmeze după cum să coprinde în luminată cartea înălţimei tale ce să dea la fieştecare pentru clacă. Iar pentru altele, vite ce vor fi mai avînd pentru trebuinţa şi hrana lor, adică : boi, vaci şi cai, iarăşi după cum să coprinde în luminată hotărîrea înălţimei tale, aşa să urmeze, iar mai mult să nu să supere.

Noi de cercetarea ce făcum, arătăm înălţimei tale, iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face de înălţimea ta.

Acad. R.P.R., pach. CMLXXXII a, f. 6—6v.
Copie rom.

520

(Bucureşti.) 15 noiembrie 1780

Formular general pentru poruncile privitoare la suhat.

Carte de suhat

Zemli Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud.....[1] sănătate. Vă facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă....[1] cum că au moşie într-acel judeţ ce să chiamă.....[1] şi lăcuitorii ce şăd pe alte moşii de alăturea, anume.....[1] îşi pasc şi hrănescu vitele pe moşiia.....[1], făr' de a nu avea nici un folosu de la dînşii, cerură dreptate spre a nu să păgubi de venitul moşii.

Pentru care vă poruncim să cercetaţi şi cînd veţi dovedi că toată hrana vitelor şi-o fac cu adevărat numai şi numai pe moşiia jăluitorilor, să-i aşăzaţi ca din zilile de clacă ce dau la stăpînul moşii (pe) care şăd, să dea şi jăluitorilor ceia ce va fi cu cale pentru păşune şi într-acestaşi chip să faceţi dumneavoastră îndreptare. Care această să aibă a o primi şi stăpînii moşii.....[1], de vreme ce acolo n-au locuri de hrană şi după ce să vor aşăza, precum poruncim, să aibă a-şi paşte vitele, ferindu-să şi atunci a nu face strecăciuni la livezi de fîn şi la arături de bucate. Iar de nu vor urma a face aşăzămînt, să-i opriţi neîngăduindu-le a mai strica moşiia. Tolico pisah gospodstvo mi.

1780 noem(vrie) 15

Arh. St. Buc., Ms. 2 (Condica Alexandru Ipsilanti), f. 95v.
Copie rom.

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

București, 1780

Capitolul referitor la relațiile agrare din „Pravilniceasca condică" a lui Alexandru Ipsilanti.

Ceale drepte ale stăpînilor moșiilor ce au asupra lăcuitorilor

1. Lăcuitoriul are să lucreze clacă stăpînului moșii cîte doaosprezece zile întru an; iară de să va așăza stăpînul moșii cu dînșii mai pe puține zile și să va dovedi una ca aceasta, să nu poată în urmă să-i silească pentru doaosprezece zile, de vreme ce nu numai că s-au învoit cu dînșii însuși el, ci să cunoaște că aceasta iaste și înșălăciune pentru vreun interesu al său.

2. Să dea otaștină la doaozeci de vedre o vadră, iară să nu-i silească să dea bani, afară numai de să vor așăza între dînșii și să vor învoi amîndoă părțile atît stăpîni viilor, cît și stăpîni moșiilor, de vreme ce această otaștină să vede că iaste vechiu obiceiu pămîntesc și cu dreptate, după cum ne-am adeverit Domniia mea atît din hrisoavele mănăstirești, cît și din cele boerești. Dar pentru ca să nu să năpăstuiască săracii din încărcăturile ce va îndrăzni să facă vreunul din vinăriceri la scrisul vinăriciului, (de vreme ce stăpîni moșiilor iau otaștina după acel catastih al vinăricerilor), pentru aceia am mai micșorat Domniia mea vedrele de otaștină, orînduind acest fel de vedre însemnate cu fierul domnesc spre a să lua otaștina cu aceste vedre, iară nu cu altele; deci oricare să va dovedi călcînd această hotărîre, să se pedepsească întocmai ca cei ce fac vicleșuguri în cumpene și în măsuri, a cărora orînduială spînzură de la însuși puterea stăpînitoriului al fieșcare politii.

3. Nu poate a sădi cinevaș vie făr' de voia stăpînului moșii, iară cînd făr' de a nu lua voe, va sădi cinevaș în loc ce era ales de stăpînul moșii mai denainte pentru trebuința lui, atunci să-și piarză osteneala; iar cînd va sădi în loc ce nu era de trebuința stăpînului, atunci nu să vinuește atîta cel ce au sădit făr' de voe, pentru că stăpînul moșii are a să folosi cu obicinuita otaștină.

4. Cînd stăpînul moșii nu va pune vin să se vînză pe moșiia lui, atunci poate lăcuitoriul cu voia stăpînului moșii să vînză, dînd cîte taler unul de bute i cîte o vadră vin.

5. Cînd nemernicul, adică lăcuitoriul ce șade pe moșiia altuia, își va părăsi viia lui în trei ani deplin nelucrată, atunci stăpînul moșii să arate domnii meale și, dîndu-i-să știre și încă de un an soroc, de nu o va lucra nici într-acel an, atunci să o stăpînească stăpînul moșii. Insă aceste soroace, de trei ani și de unul, să se caute, cînd nu să va întîmpla vreo întîmplare de mare nevoe.

6. Lăcuitoriul are să dea zeciuială la stăpînul pămîntului pentru toate rodurile ce va face pe moșie, afară numai din grădinile ce are împrejurul casi lui, pentru care nu are a da nimic.

7. Lăcuitorii pentru fînul ce vor cosi pe moșiia ce șăd ori pe alta, au să dea dijmă din zece clăi de fîn, una.

https://biblioteca-digitala.ro

8. Pentru grîul şi orzul ce seamănă, au să dea din zece clăi, una, numai să aibă datorie lăcuitoriul a căra dijma aceia cu însuşi carul său la ariia stăpînului moşii după obiceiu. Iară cînd sau din lenevire sau din nebăgare de seamă nu va urma, după cum s-au zis, şi îşi va rădica şi grîul lui tot, atunci ispravnicul judeţului să aibă a face împlinire stăpînului moşiei.

9. Pentru porumbu au să dea din zece baniţi, una [1].

10. Pentru stupi au să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roi nu au a da nimic.

11. Pentru caprele ce au lăcuitori, au să dea stăpînului moşii de capră cîte bani doi, atît vara, cît şi iarna.

12. De la stînile ce vor fi pe moşie, are să ia stăpînul moşii după aşăzămîntul ce va face, sau brînză sau bani.

13. Lăcuitori pentru rîmători ce vor avea, nu au a da nimic stăpînului moşii, dar nici să îndrăznească să-ş bage rîmători lor în pădurile ceale oprite, adică în ceale ce vor avea deosebite stăpîni moşiilor pentru vînzarea ghinzi, ci întîi să se tocmească cu stăpînii şi, aşa aşăzîndu-se, să-i bage; iară cîţi vor îndrăzni să-şi bage rîmători lor, făr de tocmeală, unii ca aceaia să plătească stăpînului moşii preţul acela ce putea să-l ia şi de la alţii.

14. Lăcuitoriul de va fugi sau de va muri făr de a nu avea moştenitor de aproape sau de departe (de nu va fi dator la visterie), stăpîneşte cel cu moşiia grădinile aceluia cu toţi copacii cei roditori.

15. Stăpînul moşii alege cel mai bun loc al moşii pentru trebuinţa lui, dar nu are voe să ia locul ce s-au deşchis şi s-au lucrat mai nainte de către lăcuitor.

16. Nici un rumîn nu are volnicie să vîneze peşte în heleşteul stăpînului moşii.

17. Nici un rumîn nu are volnicie să vînză vin sau rachiu pe moşie făr de voiia stăpînului, sau să aibă băcănie, făr de numai de să va aşăza cu stăpînul moşii, după cum mai sus s-au zis.

18. Lăcuitoriul nemernic nu poate să facă moară, fiindcă aceasta iaste a o face stăpînul moşii.

19. La bălţi sînt slobozi lăcuitori a vîna peşte, dînd stăpînului zeciuiala, adică din zece peşti unul.

20. Locul ce-l va curăţi nemernicul, adică lăcuitoriul, ca să-l semene sau să facă fîn sau grădină, nu poate stăpînul moşii să i-l ia.

21. De la perdelile de oi ce sînt cu fătăciune pe moşie, are să ia stăpînul moşii de toată perdeaoa cîte un miel i cîte t(a)l(er) unul, şi au a şădea acolo perdelele de la blagoveştenii pînă la sf(î)ntul Gheorghie.

---

[1] La sfîrşitul legiuirii este adăugat următorul paragraf:

„Măcar că după cum la celelalte roduri, asemenea şi pentru dijma porumbului s-au hotărît într-această condică a să lua din zece una după dreptate, dar fiindcă să întîmplă nelesnire atît lăcuitorilor cît şi stăpînilor moşiilor, de vreme ce culesul de porumbu nu să întîmplă a să face numai odată, nici lăcuitorii n-au putere a-l rădica deodată şi stăpînii moşiilor a avea oameni să-şi piarză vremea, păzind pînă la vremea culesului de porumbu, să păgubesc, pentru aceea, cu al doilea mai cuviincioasă socoteală, urmînd şi obiceiurile din vechime, hotărîm a să lua dijmă de pogon cîte patru baniţe porumbu grăunţe, însă baniţa de ocă douăzeci şi doao". (*Pravilniceasca Condică*, Buc., Ed. Acad. R.P.R., 1957, p. 156.

https://biblioteca-digitala.ro

22. Cînd stăpînul moşii nu va avea de lucru să lucreze lăcuitorii ceale doasprezece zile de clacă, atunci lăcuitoriul să dea cîte un zlot de casă şi să nu aibă volnicie stăpînul moşii, cînd nu va avea de lucru pe moşiia aceia ce şăd acei lăcuitori, să-i ducă la altă moşie a lui depărtată, ca să-i clăcuiască aceale doaosprezece zile, afară numai de va fi ceilaltă moşie aproape de aceia ce să află cu şăderea, ca de doao sau cel mult de trei ceasuri şi de nu vor putea să-ş isprăvească lucru şi trebuinţa cu acei lăcuitori ce-i are pe însuş acea moşie.

Pravilniceasca Condică, Buc., Ed. Acad. R.P.R., 1957, p. 80—86.

522

17 martie 1781

Locuitorii din Ioneşti se angajează faţă de egumenul mănăstirii Motru, ca în loc de cele 12 zile de clacă să dea cîte un zlot pe an şi să-i lucreze două zile la coasă şi la prăşit, să culeagă porumbul şi să-l pună în pătul „osăbit de plugurile de clacă".

Adecă eu pîrcălabul Gheorghie înpreună cu sătenii ioneşti, dat-am zapisul nostru la mîna părintelui igumen Pimen motreanul, precum să s(e) ştie că apucîndu-ne sfinţiia sa ca să-i clăcuim 12 zile precum porunceşte măriia sa vodă, noi n-am putut, ci ne-am rugat de părintele, de ne-au lăsat ca să-i dăm zlotul de vatră cum am dat şi pînă acum şi să-i facem 2 zile clacă, o zi cu coasa la fîn, o zi cu sapa la prăşit la porumbi, şi porumbii să-i culegem să-i punem în pătul, osebit de plugurile de clacă. Şi pentru credinţa ne-am iscălit mai jos ca să să crează.

Mart 17, 1781

Eu Gheorghie pîrcălab, eu Nicu Saraulu, eu Nicola, eu Mihai Cotoşman, eu Iancu, eu Costandin sin Vişan, eu Costandin Ciubin, eu Vişan unchiiaşu, eu Radul sin Crăciun, eu Ioan Stegărec înpreună cu tot satul.

Şi am scris eu popa Neaniul cu zisa mai sușilor numiţi

Arh. St. Buc., Ms. 252 (Condica m-rii Motru), f. 120—120v.
Copie rom.

523

25 mai 1781

Locuitorii din satul Bairactar se angajează faţă de egumenul mănăstirii Brebul să presteze fiecare cîte şase zile de clacă pe an şi să dea ajutor la facerea curţii bisericii din sat.

† Adică eu Radu pîrcălab cu toţi sătenii ce ne aflăm şăzători la satul Bairactar pe moşiia sfintei mănăstiri Brebul, încredinţăm cu zapisul nostru sfinţii sale părintelui egumen Isaii, precum să s(e) ştie că dinaintea dumnealor boerilor ispravnici, ne-am învoit cu numitul egumen pentru rîndul clăcii moşii, adică de tot omul ce va fi casnic, să avem a clăcui cîte şase zile pe an, însă primăvara trei zile şi vara trei (zile), rînduri. Iar altă supărare mai mult să nu ne facă, fără

https://biblioteca-digitala.ro

numai într-acest an avînd sfinţiia sa trebuinţă ca să facă curtea sfintei biserici din satul nostru, am voit cu toţii ca să sărim cu carăle noastre să aducem pari obli cîţi vor trebui la curte cum şi mărăcini, să-i facem curtea după cum zicem, cu mărăcini, să o dăm gata, şi de la an încolo să avem a ne face numai zilele clăcii care s-au zis mai sus. Şi iarăşi din voia noastră cînd va avea sfinţiia sa trebuinţă de cîte cevaşi, să avem a-i da cîte un ajutor sfintii mănăstiri.

Şi pentru credinţă ne-am iscălit mai jos ca să s(e) crează, puindu-ne şi degitele în loc de pecete.

Mai 25, 1781

Eu Radu pîrcălab adeverez, eu Radu brat Radu adeverez, eu Gheorghe vătaf, eu Marin adeverez, eu Vasile adeverez, eu Vlad adeverez, eu Ion adeverez, eu Pîrvu adeverez, eu Gheorghe adeverez, eu Mihai adeverez, eu Gheorghe.

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 2.
Orig. rom.

524

27 mai 1781

Locuitorii de pe moşia mănăstirii Apostolache (Saac), care în vremea războiului s-au mutat cu locuinţele prin munţi şi prin livezile de fîn, dau zapis egumenului că se vor reîntoarce în siliştea satului şi vor face claca „după luminata carte a măriei sale".

† Adecă noi care mai jos ne vom pune numele şi degetile, dat-am acest credincios al nostru zapis la mîna sfinţii sale părintelui igumen Ieremiia apostolochean pe cum că fiind noi şăzători pe moşiile mănăstirii Apostolache, mai 'nainte în vremea muscalilor, fiind în voia noastră, am făcut case pen munţi ce să vinde de stîni i pe unde era livezile ale mănăstirii de fîn, făcînd noi multă pagubă mănăstirii. Iar la leat 1779 mart(ie) 1 dni, viind sfinţiia sa igumenul stăpîn (al) mănăstirii şi cunoscînd stricăciunea şi paguba ce o facem noi la munţii i la livezile cu fîn, n-au suferit, ci ne-au chemat pe toţi şi ne-au dat cuvîntu, fiindcă iaste pace, să ne părăsim a mai face stricăciune cu vitele la sămănături i la livezi, şi din munţi să ne pogorîm cu casele la siliştile vechi unde au fost şi mai 'nainte sat, puindu-ne văcariu la vitele noastre.

Deci nu l-am ascultat noi, ci tot obiceiul de cînd era muscalii am ţinut a face multă pagubă mănăstirii, nepoprindu-ne vitele din livezile de fîn i din munţi, nici pogorîndu-ne cu casele la silişti, nici obicinuita claca făcînd, arătînd multe cuvinte de pîră pentru sfinţiia sa către vătaful de plaiu i către dumnealor ispravnici, că iaste om rău şi pentru dînsul vom să fugim, pentru ca să avem voe a şădea pen munţi şi a paşte cu vitele livezile de fîn ale mănăstirii dupe cum eram obicinuiţi.

Văzînd părintele igumen că nu ne supunem sfinţii sale, ci tot pîră şi gîlcevuri facem, au dat jalbă mării sale lui vodă pentru noi, care orînduindu-se la dumnealor ispravnici, fost-am aduşi faţă fiind şi sfinţiia sa igumenul. Şi cercetînd judecata, dumnealor boiarii ispravnici au găsit toate pîrăle ce făcusem noi asupra igumenului, mincinoase. Şi

https://biblioteca-digitala.ro

dupe minciunile noastre cele cu zavistie dă-l ponosluisăm pe igumen cu multe fapte rele, era să ne pedepsească dumnealor ca să dăm pricini şi altor zavistnici.

Dar cunoscîndu noi că vom să luom certare şi să dăm şi gloabă dumnealor boiari ispravnici, am căzut la sfinţiia sa părintelui igumenu de ne-au ertat dîndu-i şi acest al nostru zapis la mîna sfinţii sale, legîndu-ne noi de a noastră voe ca dupe munţi să ne dăm cu casele la siliştele cele vechi, să ne facem case şi să ne ferim vitele de semănături, de livezile cu fîn ale mănăstirii şi să ne facem obicinuita clacă dupe luminată cartea mării sale lui vodă ce o are egumenul, dupe cum iaste în toată ţara. Şi de acum să ne părăsim a-l mai prepune cu cuvinte de zavistie şi pîri către oameni de cinste, şi claca să ne-o facem dupe obicei, nu cînd vom vrea noi, ci cînd ne va porunci sfinţiia sa. Şi aşa ne-au ertat dumnealor boiarii ispravnici de certare şi de gloabă care ni să cădea ca unor oameni răi şi zavistnici nesupuşi stăpînului moşiei.

Şi de acum înainte care să va mai scula iarăşi cu zavistie sau cu pîră către igumen şi nu să va pogorî din munţi cu casele la siliştile vechi, au va strica cu ale lor vitele, livezi, au sămănături, pe unii ca aceia să aibă voe părintele igumen să-l ducă la dumnealor ispravnici să le facă certare cu 100 de bete la talpe şi gloabă cîte taleri 25 şi să-i trimeaţă la Bucureşti la măriia sa vodă să-i dea pîn tîrg ca pe nişte zorbagii şi zavistnici.

Şi pentru mai adevărată credinţă, în loc de iscălituri, ne-am pus degetile noastre ca să s⟨e⟩ crează :

Mai 27 dni, 1781

⟨urmează 18 iscălituri⟩

Toţi şăzători pe moşie adevărăm

Sud Saac

Însuşi aceşti lăcuitori de a lor bună voe au dat acest zapis egumenului apostolăchean şi adeverim şi noi.

Maiu 27, 1781

Costandin Fili⟨pescu⟩ ⟨?⟩ Radu Filipescu

Arh. St. Buc., M-rea Slobozia lui Enache, pach. XI, doc. 44.

Orig. rom.

525

⟨Începutul lui⟩ iunie, 1781

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Mehedinţi ca locuitorii de pe moşia Iablaniţa a biv vel clucerului Iordache Păianu să fie supuşi după Pravilniceasca condică a face claca de 12 zile sau să dea cîte un zlot, să dea dijma cu arătarea amănunţită din fiecare fel de produse şi să se înţeleagă cu stăpînul pentru cazurile speciale.

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Ion Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Mehedinţi, sănătate ! Vă facem în ştire că credinciosul boiariul domnii méle Iordachie Păianu biv vel clucéri za arie, prin jalbă au arătat că are o moşie

https://biblioteca-digitala.ro

într-acel judeţi ce să numéşte Iablăniţa şi omenii ce sînt şezători pe dînsa nu să supun a-şi face claca şi a-şi da dijma după obicéi, cum şi vin şi rachiu vînd pe dînsa fără de a nu lua voie de la dumnealui. Pentru care iată că vă poruncim să cercetaţi întîi de iaste moşiia dreaptă a dumnealui, şi de va fi avîndu-o cu bună stăpînire fără de pricină, să supuneţi pe acei lăcuitori şi fără de voia lor, ca dupe pravilniceasca condică să urmează şi să înplinească toate céle rînduite cu hotărîre a să săvîrşi de către dînşii, adecă: lăcuitoriul să lucréze claca stăpînului moşii cîte doaăsprăzéce zile într-un an, rînduri, rînduri după obicéi, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici de muncă, iară holtei să nu să supere.

Stăpînu moşii de nu va vrea să pue vin să să vînză pe moşie, atunci lăcuitorii întîi să-şi ia voie de la stăpîn şi cu voia stăpînului moşii să vînză ei, dînd cîte taleri unu de bute i cîte o vadră de vin.

Lăcuitoriu are să dea zăciuială la stăpînu moşii pentru toate rodurile ce va face pe moşie, afară numai din grădinile ce are înprejurul casei lui, pentru care nu are a da nimic. Pentru fînul ce vor cosi, au să dea dijmă din zéce clăi una, numai să aibă datorie lăcuitoriul a căra dijma acéia cu însuşi carul său la ariia stăpînului moşii după obicéi. Iară cînd sau din lenevire sau din nebăgaré de samă nu va urma dupe cum s-au zis mai sus şi-şi va rădica bucatele toate, atunci dumneavoastră ispravnicilor aveţi a face înplinire. Pentru porumbi au să dea de pogonu cîte patru baniţă porumbu grăunţă, baniţa de ocă doaoăzăci şi doaoă; pentru stupi să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roiu, nu are a da nimică.

Pentru caprele ce au lăcuitorii au să dea stăpînului moşii de capră cîte bani doi, atît vara cît şi iarna. De va fi stîni pe această moşie, are să ia stăpînul moşii după aşezămîntul ce vor face, ori brînză sau bani. Pentru rimători, măcar că nu au a da nimică stăpînului moşii, dar nici să îndrăznească să-şi bage rîmătorii în pădurile céle poprite, ci întîi să să tocmească cu stăpînu moşii şi aşa aşăzîndu-să să-i bage, iar cîţi vor îndrăzni fără de tocmeală să bage, aceia să plătească preţul acela ce putea să ia stăpînul moşii de la alţi.

Nici unul din lăcuitori nu are volnicie să vînéze péşte în heleşteul stăpînului moşii. Nimini din lăcuitori să nu fie volnic să vînză vinu sau rachiu pe moşie fără de voia stăpînului, sau să aibă băcănie fără de numai de să vor aşeza. Iară de va avea moşiia baltă, au voie lăcuitorii să vînéze péşte şi să dea zăciuiala din zéce peşti unul.

De la perdelele de oi ce vor fi cu fătăciunea pe moşie, are să ia stăpînul moşii de toată perdeaoa cîte un mielu i cîte taleri unul şi au a şedea acolo cu perdelile de la blagoveştenii pînă la sfeti Gheorghie.

Cînd stăpînul nu va avea de lucru să lucréze lăcuitorii cele doaosprăzéci zile de clacă şi va vrea să ceară bani de la dînşii, atunci lăcuitorii să dea cîte un zlot de casă. Şi să nu aibă volnicie stăpînu moşii cînd nu va avea de lucru pe moşiia acéia ce şed aceşti lăcuitori, să-i ducă la altă moşie a sa depărtată să-i clăcuiască acéle doaoăsprăzéce zile, afară de va fi céialaltă moşie aproape de acéia ce să află cu şedérea ca de doaoă sau mult trei ceasuri şi de va putea să-şi isprăvească lucrul şi trebuinţa cu acei lăcuitori ce-i are pe însuşi acea moşie.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care poruncim dumneavoastră ispravnicilor de nu să va supune vreunu din lăcuitorii ce şed pe această moşie, la toate acéstea ce să arată mai sus, să puneţi fără de voia lor, fără a nu mai aştepta poruncă de la domniia mea şi în toată vrémea să aveţi a da mînă de ajutori stăpînului moşii ca să-şi aibă dreptate şi folosul lui la toate precum orînduim mai sus. Pentru care s-au dat această domnească a noastră carte dupe condică la mîna dumnealui clucériului. I i(spravnic) sam receh gospodstvo mi.

1781, iunie

Io Alexandru Ion Ipsilant voevod, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

După condică

Acad. R.P.R., pach. MLXVIII, doc. 11.

526

(Bucureşti,). 15 iunie 1781

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de judeţe să supună pe toţi locuitorii a face stăpînilor de moşii toate zilele de clacă orînduite, la ceea ce va fi trebuinţă, lucrînd ziua în întregimea ei.

S-au scris cărţi la toate judeţele pentru lăcuitori ca să clăcuiască. † Dumneavoastră ispravnicilor ot sud..... [1] sănătate! Fiindcă ne-am înştiinţat cum că lăcuitorii săteni ce sînt şăzători pe moşii mănăstireşti i boereşti nu urmează a clăcui zilile cele hotărîte, nici vor a lucra claca aceia la trebuinţile cele care are stăpînii moşii şi stau cu împotrivire, unii nevrînd a lucra la cele ce iaste trebuinţa stăpînului moşii, alţii şi dă să arată că clăcuesc, dar nu cu prothimiia ce li să cade după datorie şi zioa dăplin, ci după ce abiia să porneşte, tocmai tîrziu peste zi, nici atuncea nu mergu casnicii cei ce sînt vrednici de muncă, ci trimit copii. Şi aşa cu întîrzierea ce fac, dă nu vor să-i mînece dă dimineaţă, şi cu trimiterea copiilor, nu să alege stăpînul moşii cu nimic, rămîind numai cu numele că i să face clacă; alţii iarăşi nu vor să clăcuiască toate zilile ce sînt hotărîte şi dintr-această pricină căci nu lucrea(ză) lăcuitorii săteni claca lor precum să cade şi nu fac arăturile cu silinţă şi la vreme, este şi neîndestulare la zaherea şi la rînd(ul) pămîntului.

Pentru care fiindcă domniia mea vă avem porunci date şi condici trimise cu arătare pe larg de cele ce sînt drepte ale stăpînilor moşii, iată vă poruncim straşnic de obşte, după condică urmînd, să aveţi a supune pe fieşcare lăcuitor, nu numai a clăcui toate zilele cele orînduite în vreme (afară de cine-i cu aşăzămînturi) ci să lucreze chiar la trebuinţile ce va avea stăpînul moşii, apucînd zioa dă dimineaţă, şi însuşi casnicii cei vrednici. Şi care din stăpîni va veni şi vă va arăta, pentru aceia nu aveţi a mai aştepta poruncă de la domniia mea, ci înşivă cu zapcii şi cu slujitori să-i supuneţi făr' de voia lor la toate după coprinderea condicii dom-

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

nii mele. Şi încă pentru cei nesupuşi numaidecît să ne înştiinţezi ca să vă dăm poruncă să-i şi pedepsiţi.

1781 iunie 15

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilant), f. 381.
Copie rom.

527

⟨Iablaniţa,⟩, 21 iunie 1781

Locuitorii din satul Iablaniţa (Mehedinţi) dau zapis de învoială stăpînului moşiei, Iordache Păianu, să-i facă o zi de arătură, două zile de clacă, să dea cîte un zlot, să dea în total şaizeci de ocale de brînză şi să-i coseacă o livadă.

† Adecă noi, toţi sătenii din satul Iablăniţăi, dat-am această adeverinţă a noastră la cinstită mîna dumnealui cliucériului Iordachie Păianu ce iaste stăpînul moşiei Iablăniţăi, ca să să ştie că ne-am aşăzat cu dumnealui de a noastră bună voie pentru obicéiul pămîntului, măcar că adusasă dumnealui carte domnească ca să-i clăcuim cîte 12 zile într-un an şi să dăm de matca de stup cîte o para şi de capră cîte 2 bani. Dar fiindu-ne noaoă cu greu după porunca domnească, ne-am rugat de dumnealui şi ne-am aşăzat ca să-i arăm într-o zi cu plugurile satului şi să-i clăcuim şi cîte doaă zile dînd şi zlotul de vatră deplin şi dumnealui, din céle mai sus-zise, de oaie, de capră şi pentru stîni să nu mai avem supărare, fără decît şaizăci de oca de brînză să-i dăm peste tot hotaru, cît şi pentru stupi să nu avem supărare. Şi livezile să ni le cosim noi, fără numai o livade să avem a-i cosi, ca să fie pentru trebuinţa dumnealui cînd va veni, că aşa ne-am aşăzat de a noastră bună voie. Şi pentru credinţă ne-am iscălit mai jos ca să să crează.

Iunie 21 dne, 1781

⟨Urmează 22 de nume⟩ şi toţi sătenii
Şi am scris eu Dumitru dascălul cu zisa a tot satul.

Acad. R.P.R., pach. MLXVIII, doc. 12.
Copie rom.

528

⟨Bucureşti,⟩ 12 iulie 1781.

Alexandru Ipsilanti, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor moşiilor mănăstireşti şi boiereşti să ia de la locuitori dijma la timp, nu cu întîrziere şi fără să aleagă numai „fruntea", ispravnicii de judeţe avînd datoria de a veghea la executarea acestei dispoziţii.

Cărţi la ispravnici dă obşte pentru dijmă

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemli Vlahscoi.

† Dumneavoastră ispravnicilor ot sud . . . .[1] sănătate! Ne-am înştiinţat domniia mea cum că ispravnicii moşiilor boeri⟨şti⟩ i mănăstireşti nu urmează a lua dijma în vreme cînd să strîngu şi să gătescu

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

bucatele, ci o lasă de altă dată, întîrziind 'nadinsu pînă trece toamna şi iarna şi tocmai primăvara îi apucă dă dijma trecută şi atunci le face feluri dă năcaz neţiindu-le în seamă bucatele ce să strică, nici luînd dă rînd din bun şi din prostu, ci caută a lua numai fruntea. Care această rea urmare este de tot nedreaptă şi în toată vremea făr' de cale, cu cît mai vîrtos acum, că sînt lăcuitorii necăjîţi dă lăcuste, şi sperieţi unii dă lipsă, carii agonisesc acele bucate cu atîta muncă şi osteneală, şi după toate acestea, a pătimi şi acest fel de necaz pentru dijmă, aceasta nu o suferim domniia mea nici într-un chip. Nu numai acum într-această vreme, ci totdeauna, măcar şi în alţi timpi roditori, norociţi şi ferici [1] dă lăcuste, iarăşi nu o suferim, ca un lucru nedrept ce este şi hotărîm ca să lipsească cu totul această rea urmare din ţara aceasta.

Poruncim straşnic dumneavoastră ispravnicilor să daţi în ştire tuturor isprăvniceilor mănăstireşti i boereşti, ca fieştecare să poarte grija a-şi lua dijma acum în vreme, iar să nu lase să o ceară pă urmă în altă vreme, că dă va trece să ştie toţi că sînt opriţi a mai cere rămăşituri de dijmă. Şi nu numai aceasta să o urmeze, ci şi la luatu bucatelor să aibă a o priimi de rînd şi din bun şi din prostu şi din cele de mijloc, aşa amestecat, dă care au dat dumnezeu lăcuitorilor bun sau rău, să priimească de rînd iar să nu aleagă fruntea, nici să cate a luă cu încărcătură mai mult din ceia ce este obiceiu arătat prin poruncile noastre.

Şi aceasta să o cercetaţi dumneavoastră ispravnicilor şi să purtaţi de grijă ca să s(e) urmeze negreşit cum poruncim, că de vom auzi sau ne va veni jălbi împotrivă, să ştiţi că asupra dumneavoastră ne vom porni cu multă turburare. Aceasta.

1781, iulie 12

Arh. St. Buc., Ms. 8 (Condica Alexandru Ipsilant), f. 390.
Copie rom.

529

⟨Arceşti,⟩ 17 iulie 1781

Ispravnicul mănăstirii Bistriţa reclamă ispravnicilor de Romanaţi că iocuitorii de la Arceşti ce au vii pe moşia mănăstirii nu vor să presteze claca şi nu dau „adetul" pentru vînzarea de vin, iar cei de la Bobiceşti nu dau suhatul, pentru care fapt se dă poruncă zapciilor din plăşile Oltul şi Olteţul să execute pe săteni.

Cu plecăciune mă închin dumneavoastră cinstiţi boeri ispravnici ai scaunului Caracalului. Cu scrisoarea această înştiinţăzi dumneavoastră, că fiind eu orînduit de sfinţiia sa părintele arhimandritul aicea la Arceşti pe moşiia sfintei mănăstiri pentru lucrul viilor şi altele ale casei, oamenii ce sînt datori de clăcuescu, nu vor să să supue precum în alţi ani, a-şi da claca, ci stau împrotivă şi cu necinste, cé din pricina lor stau viile de să părăginescu nelucrate.

Aşijderea şi pentru un Neacşu ce şade pe moşiia sfintei mănăstiri şi au vîndut în patru ani buţi de vin doaosprezece şi rachiu, necontenit şi nu va să-şi dea adetul după poruncă, încă şi alţi oameni au mai vîndut

[1] Corect : feriţi.

https://biblioteca-digitala.ro

şi tot asémene au urmat. Iarăşi şi pentru un Costandin i Vladu şi cu alţii ce şăd pe moşiia Bobiceştilor plasa Olteţului, ce fac stricăciune pe moşiia sfintei mănăstiri cu vitele lor, atîta la bucate cît şi la livezi şi în toţi anii ne fac stricăciune şi nici nu dau suhat şi nu să părăsăsc de pe moşie.

De acéste de toate mă rog dumneavoastră că să ni să orînduiască un slujitori să scoaţă atît claca pentru lucru vii, cît şi altele, iar ceia ce vor căuta judecată îi va aduce înaintea dumnealui zapciului şi vom sta de faţă. De aceasta, şi rămîn al dumneavoastră plecat,

Iulie 17, 1783 [1]

Gherasim eclisiarhu Bistriţii

(Rezoluţie:) Logofete Avraame, zapciule de plasa Oltului, şi dumneata căpitane Petre zapciule de plasa Olteţului, veţi vedea céle ce jăluieşte părintele Gherman eclisiarhul sfintei mănăstiri Bistriţa, care să citiţi jalba aceasta şi să aduceţi pe aceia faţă înainte-vă şi pentru acei carii sînt datori a clăcui, negreşit să-i faci ca să clăcuiască ceia ce sînt datori. Asemenea şi cei care au vîndut vin şi rachiu, să-i apuci ca să plătească adetul moşii, iar cînd vor zice că sînt năpăstuiţi şi nu să vor odihni după alégerea care o veţi face, să-i trimiteţi aicea amîndoao părţile ca să li să izbrănească.

Asemenea urmare să faci şi dumneata căpitane Petre de cei care să jăluieşte că calcă moşiia şi nu vor ca să dea suhat, să-i faci ca să-şi dea suhatu după obiceiu pămîntului. Pentru clacă, într-adins să orînduieşti, logofete Avraame, slujitori, ca să-i scoaţă la lucru să nu rămîie viile din pricina lor nelucrate.

1781 iulie 6 [2]

Grigorie Hrisosculeu, ispravnic

Arh. St. Buc., Ms. 194 (Condica m-rii Bistriţa), f. 212—212v.
Copie rom.

530

(Piteşti,) 21 noiembrie 1781

Ştefan pitar şi Ştefan şătrar, ispravnici de Argeş, scriu sătenilor din Valea Mare de pe moşia mănăstirii Argeş, să presteze claca şi să dea dijma, conform poruncii domneşti, iar dacă sînt alte motive de împotrivire să se prezinte la isprăvnicat.

Văao sătenilor de la Valea Mare. Isprăvnice(lul) ce-l are sfinţia sa părintele arhimandrit argeşan, ne arată că sînteţi şăzători pe moşia sfintei mănăstiri şi nu daţi nici claca nici dijma de porumb. Pentru care vă scriem să căutaţi după luminată porunca mării sale lui vodă şi după obicei, să daţi claca şi dijma, iar de aveţi cevaşi a răspunde, să veniţi faţă aici. Aceasta.

1781 noemvrie 21

Ştefan pitar, Ştefan şătrar

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. LXIX ter, doc. 54.
Orig. rom.

[1] Aşa în text.
[2] Data rezoluţiei este greşită.

https://biblioteca-digitala.ro

Socotelile moşiei Meteleu (Buzău), a mitropoliei Ţării Romineşti pe anii 1779—1781.

1779

Moşiia ot Meteleu după tacrirul Dragului

Taleri bani

44 — bani gata, însă :
24, după suhatul de la Dumitru neguţător
6 după o stînă de la Radu mocan
6 după o stînă de la Manea mocan
4 după doaă perdele.
4 după avaetul cîrciumilor
44

baniţe orz

100 . . . . . dijmă po baniţa ocă 21, afară din zece.

baniţe meiu

48 . . . . . dijmă po baniţa ocă 22, afară din zece

30 mănuşi cînipă
10 mănuşi in
20 ocă fasole
1 bute s-au vîndut a diiaconului

1780, Tot Meteleu

taleri bani

22 60 bani gata, însă :
6 după o stînă de la Stoica Gaman
6 după o stînă de la Săcuiul
6 după o stînă de la fratele popei Apostol.
2,60 după avaetul cîrciumii
2 după o perdea
22,60

taleri bani

1781

40 bani gata, însă :
30 după suhat de la Pană feciorul portariului.
6 după stîna Savii
4 după o stînă cîrlani de la Barbul
40 ; o bute a diiaconului s-au vîndut.

Chile orzu

10 au vîndut diiaconul Dragului gropar po taleri 2, bani 90, chila

1779

Moşiia ot Acsentiile după tacrirul dumnealui postelnicului Costandin ce este şi tovarăş dă moşie.

taleri bani

14, 90 bani gata, însă :
12,90 după 17 casă, părţile părintelui
2 — după o perdea.
14,90

https://biblioteca-digitala.ro

baniţe grîu
15 . . . . . dijmă po baniţa ocă 20, afară din zece
baniţe orzu
10 dijmă po baniţa ocă 20, afară din zece.
2 care fîn, un car s-au vîndut.

1780 tot Acsentie

taleri bani
36 . . . . . bani gata, însă :
15 după case 20, părţile părintelui
15 după dijma de fîn
6 după o stînă
36
baniţe grîu
18 . . . . . dijmă po baniţa ocă 20, afară din zece.
baniţe orzu
16 . . . . . dijmă po baniţă oca 20, afară din zece.
baniţe por(umb)
60 . . . . . dijmă po baniţă ocă 25, însă ştiuleţi.
4 vedre rachiu s-au vîndut ale diiaconului.
1 bute s-au vîndut a diiaconului.

1781 tot Acsentiile

taleri bani
6 60 bani gata, însă
5 după o stînă
1,60 după o perdea
6,60
baniţe grîu
20 pol. . . . . dijmă pot baniţa ocă 20
6 cară fîn.
100 mănuşi in.

Acad. R.P.R., pach. DCCCXVI, doc. 10.
Orig. rom.

532

⟨M-rea Hurez,⟩ 6 februarie 1782

Locuitorii din satul Runcu, de pe moşia mănăstirii Hurez, dau zapis egumenului, întărit de ispravnicul de Vîlcea, prin care se obligă a nu mai face circiumă şi a vinde vin de al lor.

Adică noi sătenii şi lăcuitorii din satul Runcul ce ne aflăm şezători pe moşiia sfintei mănăstiri Hurezi care mai jos ne vom iscăli, dat-am încredinţat zapisul nostru la mîna sfinţii sale părintelui Ionichie călugărul şi vechilu sfintei mănăstiri Hurezului, precum să să ştie că dupe luminatele poruncile domneşti care sîntu date la tot de obşte sfintele mănăstiri, ca orice sat să vor afla pe moşii mănăstireşti, să nu fie volnici făr' de voia egumenului a ţinea cîrciumi în sat, iar neavînd egumenu vinuri să vînză, să-şi ia voe de la egumen, dîndu-şi havaetul

https://biblioteca-digitala.ro

cel orînduit. Şi noi din nepurtarea de grije şi blestemăţiia noastră n-am păzit poruncile domneşti ce prin pravilă au hotărît, ci am făcut circiumi în sat fieşticare cum am vrut şi vinurile mănăstirii stau nevîndute din faptele noastre.

Pentru care pricină, dînd sfinţiia sa părintele iconom Rafail al sfintei mănăstiri Hurezului, jalbă la dumnealor boerii ispravnici şi la dumnealui boeriul judecători, ne-au adus în judecată cu numitul vechil şi arătîndu-ne ponturile domne⟨şti⟩, erea ca să ne luom certarea dupe a noastră nesupunere. Care înşine cunoscîndu-ne vina şi greşala ce am făcut împotriva poruncilor, am căzut cu rugăciune şi ne-au ertat dumnealui boerul judecătoriu de certari ce erea să ni să facă de către judecată, iar de acum înainte de ne vom mai scula să mai facem cîrciumi făr' de voia egumenului mănăstirii, să fim închinaţi cîte taleri una sută globă şi cîte 200 — sute de beţă în falangă. Şi din ceasul acesta, de să va mai găsi cîrciumă str⟨e⟩ină făr' de numai ale mănăstirii, dupe cum ne legăm cu acest zapis, înaintea judecăţii să fim următori. Şi pentru credinţă, am iscălit mai jos ca să să crează puindu-ne degetile în loc de pecete.

1782 fev⟨ruarie⟩ 6

. . . .[1]

Preda grecu
Ion Roşu
Stroe sin Chiriţă cu toţi sătenii
Am scris Nica logofăt cu învăţătura lor şi sînt şi martor

. . . . . .[1]

⟨Rezoluţie:⟩

Sud Vîlcea

Acest zapis de aşezămînt, aducîndu-să în judecată sătenii din Runcu ce au făcut cîrciumi pe moşiia mănăstirii Hurezului făr' de voia egumenului, l-au dat înaintea mea.

Pentru aceia am întărit cu iscălitura ca dupe cum în zapis să cuprinde, aşa să să urmeză, că aşa am găsit cu dreptate.

1782 fev⟨ruarie⟩ 6

. . . .[1]

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIV, doc. 12.
Orig. rom.

533

⟨Dărmăneşti,⟩ 7 februarie 1782

Locuitorii din satul Dărmăneşti roagă pe stăpînul moşiei, marele ban, să intervină pentru a fi scutiţi de o obligaţia ce le-a fost impusă de a da două care de „fîn domnesc" şi să le vîndă fînul pe care el îl are în sat, „cu preţul lui", căci le mor vitele de foame.

† Prea cinstite dumneata stăpîne vel bane,

† Cu prea plecată scrisoarea noastră, jăluim milii dumitali, ca să te milostiveşti asupra noastră, după cum şi pînă acum te-ai milostivit

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

asupra noastră, pentru doao cară de fîn, fînu domnescu, ce ne-au venit acu în sat. Fiindcă acu nici fîn n-avem, nici bani n-avem, numai dumneata să-ţi faci milă şi pomană cu noi să ne ridici de aceste doao cară de fîn, şi cum va fi mila dumitale aşa va ră(mî)nea.

Altă rugăciune facem dumitale ; pentru fînu ce-l ai aici, ne rugăm dumitale să ne-l dai noo cu preţul lui, că ne pier vitele de foame.

Altă rugăciune mai facem milii dumitale pen(tru) dajdiia ce sîntem încărcaţi cu bani, sîntem (cu) taleri 288, şi ne stau zapciii în spinare şi n-avem cu ce să ne plătim, că fiind şi oameni care au mai murit, şi am sărăcit, alţii sîntem neputincioşi.

Ci de aceasta ne rugăm milii dumitale, ca să s(e) reverse mila dumitale asupra sărăcii noastre. Şi cum te va lumina duhul sfînt pă dumneata.

Fev(ruarie) 7, 1782

Plecaţi dumitale, noi tot satul Dărmăneşti

(Pe verso:) Intru cinstită mîna dumnealui stăpînului vel banului, cu plecăciune să să dea.

Acad. R.P.R.R., pach. I, doc. 254.

Orig. rom.

534

(Bucureşti,) 13 aprilie 1782

Nicolae Caragea, domnul Ţării Romîneşti, dă carte de încuviinţare omului mitropoliei să oprească pe oricine a tăia lemne din pădurea moşiei Futoaia (Vlaşca) şi a nu permite păşunatul fără a da „adetul după obiceiu".

Milostiiu bojiiu Io Nicolae Costandin Caragea voevod i gospodar zemliu Vlahscoiu.

Fiindcă prea sfinţiia sa părintele mitropolitu arătă domnii mele cum că sfînta mitropolie are moşie în sud (Vlaşca) [1] ce să numeşte Futoaia, pe care moşie are tufe curate pentru a să înălţa copaci cu rod de ghindă, şi deosebit, şi altă pădure ţinută numai pentru trebuinţa sfintei mitropolii, adică de cercuri, dă pari i nuele de uluci şi de alte cherestele, iar lăcuitorii ce sînt şăzători pe împrejur şi pe alte moşii streine, să pun de tae atît tufele cele curate, cît şi pădurea, de fac stricăciune şi pagubă sfintii mitropolii, aşijderea şi vitele lor le lasă dă să hrănesc cu păşunea tot pe această numită moşie, şi nu-şi dau adetul după obiceiu cum dau alţi lăcuitori ce-şi pasc vitele pe alte moşii, ci la toate fac împotrivire spre stricăciunea şi paguba sfintii mitropolii.

Deci, după arătarea prea sfinţii sale părintelui mitropolitului, dăm domniia mea această carte a domnii mele la mîna omului ce-l va orîndui prea sfinţiia sa asupra aceştii moşii, cu care să aibă volnicie a nu mai îngădui pe nimeni dintr-acei lăcuitori sau pe alţii a mai face stricăciune

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

cu tăiatul tufelor i a pădurei, cum şi vitele lor să nu aibă voie a le mai lăsa la păşune pe numita moşie pînă a nu să învoi cu orînduitul sfintei mitropolii de a-şi da adetul după obiceiu. Iar carii dintr-înşii vor sta cu împotrivire, poruncim dumnealor ispravnicilor de judeţ, pe unii ca aceia arătîndu-i numitul orînduit, să-i faceţi şi făr' de voia lor a să supune la toate dupe cum arată mai sus, făr' de a nu mai face nici un fel de pagubă sfintii mitropolii. I i(spravnic) saam receh gospodstvo mi.

1782, apr(ilie) 13

Io Nicolae Costandin Caragea voevod, milostiiu bojiiu gospodar.

Procit vel logofăt

Vtori logofăt

Trecută în condica divanului

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CXI, doc. 29.
Orig. rom., pecete aplicată.

535

(Bucureşti,) 30 aprilie 1782

Nicolae Caragea, domnul Ţării Romineşti, porunceşte ispravnicilor de Gorj şi Mehedinţi să oblige pe locuitorii de pe moşiile mănăstirii Tismana a face numărul de zile de clacă „după condică", a da dijma şi celelalte îndatoriri specificate în mod amănunţit.

† Milostiiu bojiiu, Io Nicolae Costandin Caragea voevod i gospodar zemliu Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Gorju i ot sudu Mehedinţu, sănătate!

Vă facem în ştire că cuviosul arhimandrit şi egumen al sfintii mănăstiri Tismanii, prin jalbă au arătat cum că oamenii ce sînt şăzători pe moşiile sfintei mănăstiri dintr-aceste judeţe nu să supun a-şi face claca şi a-şi da dijma după obiceiu, cum şi vin i rachiu vînd pe dînsăle făr' de voia sa.

Pentru care vă poruncim domniia mea dupe condică să aveţi a urma şi a supune pe acei lăcuitori, ca să urmeze a împlini cele drepte ale stăpînului moşii, cum sînt hotărîte întru aceiaşi condică dupe vechiu obiceiu al pămîntului, adică lăcuitorii casnici cei vrednici de muncă să lucreze claca stăpînului moşii cîte doosprezece zile într-un an, rînduri, rînduri, după obiceiu, pe cum în condică sînt rînduite, afară însă de cei ce vor avea vreun deosebit aşăzămînt cu stăpînul moşii, la care aceia are a să urma dupe acel aşăzămînt al lor, iar holteii să nu să supere. sau neavînd stăpînul de lucru şi va cere bani, să aibă a lua de casă, cîte un zlot pe an. Iar cînd nu va avea de lucru pe moşiia aceia ce şăd, să nu aibă volnicie stăpînul moşii a-i duce la altă moşie a sa depărtată spre a-i clăcui, fără numai de va fi ceilaltă moşie aproape de ceia ce să află cu şăderea ca de doo sau mult trei ceasuri să meargă să-i lucreze zilile ce sînt orînduite, iar la moşie mai depărtată să nu-i silească a-i duce. La care această clacă să aibă lăcuitori a mîneca dîns de dimineaţă apucînd zioa deplin şi însuşi casnicii cei vrednici de muncă să meargă

https://biblioteca-digitala.ro

la lucru, iar să nu trimiță copii sau să întîrzieze, nici să stea cu împotrivire a nu lucra la treaba ce li va arăta, ci la însuși trebuința ce va avea stăpînii moșii, să lucreze zilile clăcii.

Dar și stăpînii moșii să nu-i supere mai mult peste cele orînduite, nici la clacă, nici la strînsul dijmii să nu le facă nedreptate, ori mai mult a le lua, ori a alege bucatele, ci de rînd și din bun și din prost și la vremea cea orînduită să ia dijma, iar nu dupe ce va trece vremea; cum și lăcuitorii să nu întîrzieze a da dijma ca, cu trecere de vreme, să păgubească pe stăpîn.

Nimini de lăcuitori să nu fie volnic să vînză vin sau rachiu pe moșie, iar cînd stăpînu nu va avea a pune vin să vînză, atunci lăcuitorii să ia întîi voie de la stăpînu moșii, și așa să vînză ei, dînd de bute cîte taleri unul i cîte o vadră de vin.

Nici un lăcuitor să nu aibă voie a ținea băcănie făr' de numai de să vor așăza cu stăpînul moșii.

Pentru toate rodurile ce vor face, să aibă a da stăpînului moșii, zeciuială, afară numai din grădinile ce au împrejurul caselor, din care acelea nu au a da nimic.

Pentru grîu și orz ce să seamănă, au să dea de zece clăi una, numai să aibă datorie lăcuitorii a căra dijma aceia cu însuși carul său la ariia stăpînului după obicei.

Iar cînd, sau din lenevire, sau din nebăgare de seamă nu vor urma după cum s-au zis mai sus, și-și va rădica bucatele toate, atunci dumneavoastră ispravnicilor să aveți a face împlinire:

Pentru fînu ce vor cosi ori pe moșiia ce șăd, sau pe alta, să dea dijmă după condică.

Pentru porumbu, au să dea de pogon cîte patru baniță porumbu grăunțe cu baniță za ocă doozeci și doo. Pentru stupi, să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roi nu au a da nimic.

Pentru capre, au să dea de capră cîte doi bani atît vara cît și iarna. De la stînele ce vor fi pe această moșie, are să ia stăpînul moșii dupe așăzămîntul ce vor face, ori brînză, sau bani.

De la perdelile de oi ce vor fi cu fătăciunea pe moșie, are să ia stăpînul moșii di toată perdeaoa cîte un miel i cîte taleri unul, și au a șădea acolo de la blagoveștenii pînă la sfete Gheorghie.

Pentru rîmători, măcar că nu au a da nimic stăpînului moșii, dar nici să îndrăznească să-și bage rîmătorii lor în pădurile cele poprite, ci întîi să s(e) tocmească cu stăpînii moșii și așa să-i bage. Iar care va îndrăzni fără de tocmeală să bage, aceia să plătească prețul ce putea să ia stăpînul moșii de la alții. Nici unul din lăcuitori nu are volnicie să vîneze pește în heleșteul stăpînului moșii, iar cînd va fi baltă pe moșie au voie să vîneze și să dea zeciuială din zece pești, unul.

Deci, dumneavoastră ispravnicilor, să aveți a urma dupe cum mai sus vă poruncim, fără de a nu mai aștepta altă poruncă de la domniia mea, să dați mînă de ajutor omului ce-l va avea orînduit pe aceste moșii, supuind negreșit și pe cel ce să va arăta cu împotrivire la aceasta, ca să-și poată avea dreptatea și folosul său la toate dupe cum mai sus arătăm.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care s-au dat această domnească a noastră carte la mîna isprăvnicelului ce este rînduit. I is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstva mi [1].

1782, ap⟨rilie⟩ 30

Io Nicolae Constantin Caragea voevoda, milostiiu bojiiu gospodar.

Procit vel logofăt

Dupe condică, Gheorghe condicar

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCV, doc. 38.
Orig. rom., pecete aplicată.

Ioan (cf. Erite)

536

⟨Bucureşti,⟩ 10 mai 1782

Ioana Zota, stăpînul moşiei Porumbreni (Vlaşca), reclamă domnitorului că locuitorii nu-i dau dijma, vînd băuturi fără voia lui, îi strică fînul cu oile şi cere a fi chemaţi la judecata divanului.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc mării tale pentru că am moşie în sud Vlaşca ce să numeşte Porumbreni, şi oamenii ce sînt şăzători pă dînsa nu să supun a-şi da dijma după obiceiu şi după poruncile ce sînt date, şi pun vin dă vînd, cum şi rachiu, şi vinu mieu stă de nu să vinde. Cum şi cei ce au oi, stupi, iarăşi nu-mi dau nimic, şi acum după sfete Gheorghie, după ce s-au oprit fînul au băgat oile în livezile cu fînu şi l-au încurcat. De care zicîndu-le isprăvnicelul mieu ce-l am pă moşie ca să scoaţă oile din fînu, unii le-au scos, iar alţii au sărit dă l-au bătut şi nu mă folosesc după moşie cu nimic.

Mă rog mării tale ca să mi să facă o luminată carte a mării tale pentru a-şi da numiţii săteni claca şi dijma după obiceiu, şi fiindcă sînt aici cîţiva din săteni, să fiu rînduit la un zapciu să mă scoaţă cu dînşii la dumnealor veliţii boeri, ca să mă judec pentru băgarea oilor în fîn şi pentru adetu moşii, sau să fie porunca mării tale la dumnealor ispravnicii ca să mă judec cu toţii acolo în judeţ la dumnealor ispravnicii, pentru ca să să supue a-şi da adetul moşii şi a nu mai vinde vinu şi rachiu pă moşie făr' de voia mea. Şi cum va fi mila mării tale.

Robu mării tale,
Zota Ioanu de aici

⟨Rezoluţie :⟩

De vreme ce şi unii din lăcuitori să află aici, poruncim vătaşe dă aprozi, să-i scoţi înaintea dumnealor veliţilor boeri.

1782, mai 10
Treti logofăt

Acad. R.P.R., pach. MCXLII, doc. 15
Copie rom.

---

[1] Text identic în documentele din acelaşi an, cu următoarele date: 30 aprilie, pentru moşiile episcopiei Rîmnic din Vîlcea, Romanaţi şi Dolj (Acad. R.P.R., pach. CMLXXIX, doc. 147); 5 iunie, pentru moşia schitului Cîrnul, din judeţul Saac (Arh. St. Buc., m-rea Căldăruşani, pach. LII, doc. 12); 9 iunie, pentru moşia Porumbreni a lui Ioan Zota (B.C.S., filiala Nic. Bălcescu, fondul Kogălniceanu, pach. XC, dos. 18, doc. 3).

https://biblioteca-digitala.ro

11 mai 1782

Pitarul Scarlat Hiotu, însărcinat cu cercetarea nesupunerii sătenilor de la Putineiul, face cunoscut stăpînului moşiei, banul Nicolae Dudescu, cauzele nemulţumirilor locuitorilor şi cererea lor de a fi schimbat isprăvnicelul, sub ameninţarea de strămutare în altă parte.

† Scrisoarea pitarului Scarlat Hiotu către biv vel banul Nicolae Dudescu

† Cu multă plecăciune sărut cinstită mîna dumitale.

Luminată porunca mării sale lui vodă înpreună cu cinstită scrisoarea dumitale cu multă plecăciune am priimit, în care mi să scrie că au înştiinţat dumitale Sterie căpitanul ce l-ai orînduit isprăvnicel la moşiia Putineiul, cum că sătenii nu-şi fac arăturile pe această moşie ci în alte părţi şi cum că nu să supun la ale clăcii, fiind zorbagii dintr-înşii. Şi mi să porunceşte de către înălţimea sa să merg eu acolo să cercetez din cine este pricina şi să înştiinţez mării sale.

Înştiinţez dumitale că mergînd însumi la numitul sat, am înfăţişat pe săteni cu Sterie căpitanul, isprăvnicelul dumitale, şi cercetînd întîiu pentru arături, de la amîndoaă părţile mă adeveriiu că cele multe sămănături de toamnă cum şi de primăvară pe moşia dumitale şi le-au făcut, numai fiindcă de la Putineiul mai spre hat sînt lăcuste îngropate, s-au temut de călcarea lor şi puţini dintr-înşii cîte oareşce arături au făcut şi pe alte moşii mai în sus de sat, înăuntru judeţului, numai la vale cu gînd ca (ferească dumnezeu !), de li să va face stricăciune de lăcuste la unele locuri, la altele să le scape.

Intrînd în cercetare şi pentru nesupunerea lor, văzuiu la mîna lui Sterie căpitanul o foaie de cererea dumitale cu ponturi, după care cîte una una cercetînd, arăt dumitale cele ce zic sătenii că sînt aşăzaţi cu dumneata a clăcui şi le vor săvîrşi fără cusur, iar pentru celelalte răspund că sînt de prisos şi fac mare strigare că nu le vor clăcui. Osebit de aceia strigă şi pentru isprăvnicel să li să orînduiască de către dumneata altul, că de va fi tot Sterie, ei să strămută. Eu pentru oricare din acestea, măcar că cercetarea am făcut-o foarte cu amăruntul, dar obraz cît de puţin nu le-am dat, nici vreo hotărîre n-am făcut şi temîndu-mă să nu găsească pricină de strămutare, că ştiut este dumitale, unde se află acest sat, că este aproape de hat, fără numai toate le-am luat în scris şi înştiinţaiu mării sale lui vodă pentru arături i pentru clacă. Iar de strigarea lor la cele ce zic că li să cer mai mult, sau pentru isprăvnicel, n-am arătat, ci dumitale înştiinţez ca prin bună socoteală dumitale să să facă îndreptare, că rămîind tot într-acest chip cererea ori isprăvnicelul, mă tem că să va strămuta satul.

1782, maiu 11

Să fii dumneata sănătos !

Al dumitale plecat şi slugă,

Scarlat piitar

Acad. R.P.R., pach. DXLVIII, doc. 12.

Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 2 iunie 1782 [1]

Ioan Zota, stăpînul moşiei Porumbreni (Vlaşca), cere domnitorului să dispună aducerea locuitorilor nesupuşi la judecata divanului, iar Nicolae Caragea hotărăşte ca cercetarea şi aplicarea de sancţiuni să o facă isprav-nicii judeţului, fiind vremea muncilor agricole.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc mării tale că avînd eu o moşie în sud Vlaşca anume Porumbrenii, şi fiind sat pă dînsa, sătenii nu să supun a-mi face clacă după poruncile domneşti, nici suhat pă oi i pă stupi nu-mi plătesc. Şi avînd livezi dă-mi fac fînu pentru treaba vitelor méle, cei cu oile mai în trecute zile călcînd iarba şi încurcîndu-o au mersu omul mieu carele am acolo ca să scoaţă oile din livezi, iar un Coman, om din sat, au apucat pă isprăvnicel şi l-au bătut pînă la moarte. Deosebit, din săteni pun de vînd vinu i rachiu şi-mi zăticnesc bucatele mele pentru care am mai jăluit mării tale. Fiind din săteni trei inşi aici, şi orînduindu-ne la judecată, ei prinzînd veste au fugit. Acum unii s-au pus în silă de-mi cosesc livezile pînă încît la toate au rămas de-mi stăpînesc ei moşiia.

Mă rog să fie luminată porunca mării tale cu om domnesc, să meargă şi să ia pă unii ce-i arăt mai jos, care sînt împotrivitori şi zăticnesc şi pe alţii întărindu-i dă a nu să supune poruncilor domneşti, să-i aducă aici să mă judec înaintea dumnealor veliţilor boeri. Şi ce va fi mila mării tale.

Robul mării tale,
Zota Ioan dă aici

⟨Rezoluţie:⟩

Io Nicolae Constandin Caragea voevod, bojiiu milostiiu i gospodar. Fiindcă de acum înainte să începe vremea lucrului cînd nu sînt lăcuitorii a să rădica du pe la hrana lor, pentru aceia nu să trimite mumbaşir a-i aduce, nefiind vremea. Făr' decît, poruncim dumneavoastră ispravnicilor judeţului, dupe condică să-i faceţi şi să-i supuneţi a urma atît pentru clacă i suhatul dă oi i dă stupi i pentru vînzarea vinului, ca să fie numai a stăpînului moşii, cît şi pentru livezile dă fînu să nu-i îngăduiţi a le cosi ei dă sineşi făr' de ştirea şi voia jăluitorului, ci dupe obiceiul pămîntului să meargă la stăpînul moşii să ceară ca să le dea loc de cosit de va avea, iar făr' de voia lui să nu fie slobozi, ci să-i opriţi. Sau fiind pricina într-alt chip, să ne înştiinţaţi.

1782, iuni 2

Pecetea gospod — Vtori logofăt

Acad. R.P.R., pach. MCXLII, doc. 16.
Copie rom.

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 9 noiembrie 1782

Nicolae Caragea, domnul Ţării Romineşti, dă carte de încuviinţare vel vornicului Ianache Moruzi să poată obliga pe locuitorii de pe moşia sa Ploeşti, afară de călăraşi, să facă 12 zile de clacă sau să dea cîte un zlot pe an, să dea dijma din semănături şi din peşte, să dea cîte doi bani de capră şi trei bani de stup.

† Milostiiu bojiiu, Io Nicolae Costandin Caragea voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. De vreme ce moşiia şi oraşul Ploeştii sud Prahova, prin hrisovul domnii mele am dat-o iarăşi întru stăpînirea dumnealui cinstit şi credincios boerului domnii mele Ianache Muruz vel dvornic, carele ca să poată lua dă la cei ce să află lăcuitori pe această moşie cele drepte şi cu cale obiceiuri ale pămîntului, am dat această domneasca noastră carte la mîna dumnealui şi a omului ce-l va rîndui, cu care să aibă volnicie ca afară din cei ce sînt dovediţi vechi călăraşi şi n-au dat niciodată dijmă şi clacă, avînd şi cărţi de la alţi trecuţi domni de această scuteală, asupra cărora şi domniia mea ne-am milostivit dă i-am lăsat a fi nesupăraţi, iar pe ceialalţi toţi, să-i apuce să clăcuiască cîte doaoăsprezece zile într-un an, însă numai cei ce vor fi casnici şi vrednici dă muncă, iar holtei să nu să supere. Şi claca să o facă rînduri, rînduri, adică trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna şi trei zile iarna, iar nu tot deodată. Dar cînd nu va avea stăpînul moşii trebuinţă dă lucru ci va cere bani, să aibă a lua dă casă cîte un zlot pe anu. Aşijderea să aibă a lua şi dijma din toate semănăturile, adică din zece una, după obiceiu, iar nu mai mult. Iar pentru legumile ce vor face prin grădini dă trebuinţa casilor lor, de dijmă să nu să supere. Vin, rachiu, din lăcuitori să nu fie volnic nimeni din lăcuitori să pue pă moşie să vînză, făr' dă voia stăpînului moşii, iar care din lăcuitori va vrea să vînză, întîiu să să aşaze cu isprăvnicelul ce va fi orînduit pe acea moşie. Aşijderea să aibă a lua şi de capră cîte bani doi pe an, şi de matca dă stupi cîte bani trei pe an, iar pentru vitele ce vor avea dă treaba casilor lor, de suhat să nu să supere. Şi de va ajunge această moşie în baltă, să aibă a lua zeciuiala peştelui, din zece peşti un peşte sau din zece bani un ban. Iar cînd vreunul din cei ce sînt şăzători pe această moşie, afară din cei dovediţi de vechi călăraşi, vor sta cu vreo împotrivire la cele mai sus-numite, dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, pe unii ca aceia să-i faceţi şi fără dă voia lor a să supune. I i⟨spravnic⟩ sani receh gospodstvo mi.

1782, noemv⟨rie⟩ 9

Io Nicolae Costandin Caragea voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CXCVI, doc. 250.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

540

⟨Tîrgu Jiu,⟩ 18 noiembrie 1782

Isprăvnicatul de Gorj porunceşte locuitorilor din satul Polovraci să execute obligaţia stabilită de judecata căimăcămiei Craiovei de a se supune să facă mănăstirii Polovraci clacă ori să dea cîte un zlot pe an şi dijma din fîn, iar dacă au ceva împotrivă, să vină la judecată.

Ţie pîrcălabe i voo tuturor sătenilor de la satul Polovragiu.

Veţi şti că de multe pricini şi nesupunere ce aţi făcut cu egumenul Pahomie polovrăgeanul pentru moşiia Polovragiu care sînteţi şezători pe ia şi nu vă supuneţi să-i clăcuiţi, nici nu veţi să daţi bani de vatră după obicinuitul obicei care l-aţi avut şi pînă acum şi părintele egumenul văzînd nesupunerea şi năravul vostru cel rău, au mers la Craiova şi au dat jalbă în divan cum că vitele voastre şed în munte şi voi araţi pămîntul şi cosiţi fîn, şi toată hrana voastră aveţi du pă moşia mănăstirii. Şi dumnealor boierii caimacami ne-au dat noo poruncă ca veri să clăcuiţi, veri să vă daţi bani de vatră şi dijma de fîn după obiceiul vechi, că părintele egumen a pus acolo în locul lui, vechil, pe economu mănăstirii Hurezului, ca să urmaţi după cum vă puruncim.

Iară de aveţi ceva a răspunde, să vă sculaţi toţi şi înpreună cu vechilul egumenului să veniţi aici faţă, că neurmînd poruncii, nici viind faţă, vom triimite cu treapăd.

. . . .[1]

⟨1⟩782 noem⟨vrie⟩ 18

Arh. St. Buc., Schitul Polovraci, pach. XVI, doc. 17.
Orig. rom.

541

⟨Bucureşti,⟩ 19 decembrie 1782

Mitropolitul Ţării Romîneşti cere domnitorului să dispună ca locuitorii din Bătieşti să presteze claca şi să compenseze folosirea ghindei şi a jirului, iar Nicolae Caragea porunceşte ispravnicilor de Muşcel să constrîngă pe săteni a-şi îndeplini îndatoririle „după condică" şi a se înţelege cu isprăvnicelul moşiei pentru ceea ce folosesc din pădure.

Prea înălţate doamne,

Cu smerita noastră anafora înştiinţăm pre măriia ta că ispravnicelul ce-l avem orînduit la o moşie a mitropolii, Bătieştii, din sud Muşcel, ne arătă cum că locuitorii ce sînt şăzători pe dînsa nu să supun a-şi da obicinuita clacă, şi deosebit atît el cît şi alţii ce sînt şăzători prinprejur pe alte moşii streine, nu şi-ar fi păzind dobitoacele ce au, ci le-ar fi dînd în pădurea ce iaste pe numita moşie de mănîncă ghinda şi jirul ce iaste şi ar fi dărîmînd pădurea tot pentru mîncarea dobitoacelor, făr' de a nu-şi face mai întîi aşăzămînt fieşcare pentru dobitoacele ce are.

Pentru carii rugăm pre măriia ta să s⟨e⟩ facă luminată porunca mării tale către dumnealor ispravnici, ca mai întîi să-i facă pe acei

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

lăcuitori a-şi da claca după obiceiu, şi în urmă să le dea poruncă a-şi păzi fieştecare dobitoacele ce va avea. Iar cînd vor avea trebuinţă să şi le hrănească, mai întîi să meargă la isprăvnicelul nostru ce-l avem şi dupe aşăzămîntul ce-şi va face pe seama vitelor ce va avea, aşa în urmă să le ducă în pădure să şi le hrănească, însă cu mîncarea ghindei şi jîrului, cu dărîmare de crăngi, iar nu copaci rodnici şi trebuincioşi de lucruri să-i strice. De aceasta rugăm pe măriia ta ca să nu să mai pricinuiască pagubă mitropolii de nesupunerea lor. Şi anii mării tale de la domnul dumnezeu rugăm să fie mulţi şi norociţi.

1782 dichem(vrie) 19

A mării tale către dumnezeu fierbinte rugător şi smerit părinte sufletesc,

Grigorie al Ungrovlahiei

(Rezoluţie:) Io Nicolae Costandin Caragea voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemble Vlahscoe.

Cu cale fiind anaforaoa prea sfinţii sale părintelui mitropolitului, poruncim dumneavoastră ispravnicilor judeţului, ca dupe condică urmînd, să faceţi pe acei lăcuitori să să supue a face claca în vreme, după obiceiu şi după poruncile domnii mele, precum iaste dator fieşcare ţăran către stăpînul moşii. Aşijderea şi pentru pădure să-l opriţi ca să nu tae copacii rodnici sau să-şi bage vitele în pădure unde iaste ghindă şi jîr, făr' de nici o tocmeală şi aşăzămînt, ci de au trebuinţă, să aibă a să învoi cu omul mitropolii, dă vreme că, dupe cum ne arată prea sfinţiia sa, iaste pădure roditoare, la care au a să simfonisi întîi şi apoi vor avea voe.

1782, dichemv(rie) 20

Vtori logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCXC, doc. 39.
Orig. rom., pecete aplicată.

542

29 ianuarie 1783

Locuitorii din Slătioara dau zapis egumenului mănăstirii Bistriţa pentru învoiala de a tăia lemne de foc din pădurea Arceşti, timp de un an, cu suma de 20 taleri.

Încredinţăm noi care mai jos ne vom iscăli cu acest adăvăratu nostru zapis la mîna sfinţii sale părintelui Gherman, iclisiiarhul al sfintei mănăstiri Bistriţii, precum ca să să ştie că avînd noi trebuinţă pentru lemne de foc ne-am tocmit cu sfinţia sa ca să tăem lemne de foc din pădurea ce să numeşte Arceşti, moşia sfintei mănăstiri, întru un (an), însă drept taleri 20, adică doaozăci. Şi aceşti bani să avem a-i da în doao săptămîni şi la acest soroc să avem a da bani fără pricină, însă numai lemne de foc, iar alte lemne de trebuinţa casălor sau pentru lănării[1] să nu fim slobozi a tăia măcar un lemn. Iar avînd trebuinţă de

[1] Pentru blănării.

https://biblioteca-digitala.ro

acest feli de lemne, după tocmeală şi învoiala sfinţii sale vom tăia ; şi anu de la nov⟨embrie⟩ întîi, pînă la nov⟨embrie⟩ întîi, leatu 1783.

Pentru un cal ce s-au întîmplat dintr-această pricină de au murit, al lui Ion, am primit tot noi să-l plătim, iar sfinţia sa să nu aibă ⟨treabă⟩ pentru această pricină.

Şi banii de nu-i vom da la sorocul care ni l-am pus, să aibă a ne apuca cu acest zapis să-i înplinim toţi aceşti bani fără pricină.

1783 ghenar 29

Şi am iscălit: eu Badea pîrcălabul ot Slăti⟨oara⟩ adeverez ; eu Voinea sin Marin ot mă⟨năstire⟩ adeverez ; eu Gheorghe pîrcălabul ot tam adeverez ; eu Nicula comisariu adeverez ; eu Nicula sin Drăghici ot tam adeverez şi noi toţi sătenii ce ne aflăm . . . .[1] într-acéstu sat, adăvărăm.

La această învoială şi facerea zapisului am fost şi noi de faţă, care de a lor bunăvoe au priimit toţi sătenii dintr-acest sat Slătioara după cum să cuprinde într-acest zapis şi am iscălit şi noi pentru încredinţare.

1783 ghin⟨arie⟩ 29

Popa Co⟨stan⟩d⟨in⟩ prot⟨osinghel ?⟩
Gheorghe logofăt ot scaunu Caracal sînt martor

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXI, doc. 57.
Orig. rom.

543

⟨Bucureşti,⟩ 24 martie 1783

Nicolae Caragea, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Argeş să oblige pe locuitorii de pe moşia Fleştii a mitropoliei, să presteze cîte 12 zile de clacă sau un zlot pe an, să dea dijma din produse specificată amănunţit, să nu vîndă vin şi rachiu fără încuviinţare, iar pentru alte foloase, oamenii să facă înţelegere deosebită cu isprăvnicelul mitropoliei.

† Milostiiu bojiiu Io Nicolae Costandin Caragea voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Argeş, sănătate!

Vă facem în ştire că prea sfinţiia sa părintele mitropolit ne-au arătat cum că sfînta mitropolie are moşie într-acel judeţ ce să numeşte Fleştii, şi oamenii ce sînt şăzători pă dînsa nu să supun a-şi face claca şi a-şi da dijma după obiceiu, cum şi vin i rachiu vînd pă dînsa făr' de voia omnului prea sfinţii sale.

Pentru care vă poruncim domniia mea, dupe condică să aveţi a urma şi a supune pe acei lăcuitori ca să urmeze a împlini toate cele drepte ale stăpînului moşii, cum sînt hotărîte întru aceiaşi condică dupe vechiul obiceiu al pămîntului, adică lăcuitorii casnici cei vrednici de muncă să lucreze clacă stăpînului moşii cîte doaosprezece zile într-un anu, rînduri, rînduri, după obiceiu, precum în condică sînt rînduite, afară din cei ce vor avea vreun deosebit aşăzămînt cu stăpînii moşii, la care aceia are a să urma după acel aşăzămînt al lor, iar holtei să nu să

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

supere. Sau neavînd stăpînul de lucru şi va cere bani, să aibă a lua de casă cîte un zlot pe an, iar cînd nu va avea de lucru pe moşiia aceia ce şăd, să nu aibă volnicie stăpînul moşii a-i duce la altă moşie a sa depărtată spre a-i clăcui, fără numai de va fi şi ceilaltă moşie aproape de aceia ce să află cu şăderea ca de doao sau multu trei ceasuri, să meargă să lucreze zilele cele orînduite, iar la moşie mai depărtată să nu-i silească a-i duce. La care această clacă să aibă lăcuitorii a mîneca dăz-dă-dimineaţă apucînd zioa deplin. Şi însuşi casnicii cei vrednici de muncă să meargă la lucru, iar să nu trimită copii sau să întîrzieze, nici să stea cu înpotrivire a nu lucra la treaba ce le va arăta, ci la însuşi trebuinţa ce va avea stăpînul moşii să lucreze zilile clăcii. Dar şi stăpînul moşii să nu-i supere mai mult peste cele orînduite, nici la clacă, nici la strînsul dijmii să nu le facă nedreptate, ori mai multe a le lua, ori a alege bucatele, ci de rînd şi din bun şi din prost. Şi la vremea cea orînduită să ia dijma, iar nu după ce va trece vremea, cum şi lăcuitorii să nu întîrzieze a da dijma, ca cu trecere de vreme să păgubească pă stăpîn. Nimeni din lăcuitori să nu fie volnec să vînză vin sau rachiu pe moşie, iar cînd stăpînul nu va vrea a pune vin să vînză, atuncí lăcuitorii să-şi ia întîiu voe de la stăpînul moşii şi aşa să vînză ei, dînd dă bute cîte taleri unul i cîte o vadră dă vin. Nici un lăcuitor să nu aibă voe a ţiné băcănie făr' dă numai de să vor aşăza cu stăpînul moşii. Pentru toate rodurile ce vor face, să aibă a da stăpînului moşii zeciuială, afară numai din grădinile ce au înprejurul caselor, din care nu au a da nimic.

Pentru griu şi orzu ce să séamănă, au să dea din zece clăi una, numai să aibă datorie lăcuitorii a căra dijma aceia cu însuşi carul său la ariia stăpînului dupe obiceiu. Iar cînd sau din lenevire, sau din nebăgare de seamă nu vor urma după cum s-au zis mai sus, şi-şi va rădica bucatele toate, atunce dumneavoastră ispravnicilor să aveţi a face împlinire.

Pentru fînul ce vor cosi ori pă moşiia ce şăd, sau pe alta, să dea dijma dupe condică.

Pentru porumb, au să dea de pogon cîte patru baniţe porumb grăunţe cu baniţa za ocă doaozeci şi doao.

Pentru stupi, să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roi nu au a da nimic.

Pentru capre, au să dea de capră cîte doi bani atît vara cît şi iarna. De la stînile ce vor fi pe această moşie, are să ia stăpînul moşii, dupe aşăzămîntul ce vor face, ori brînză, sau bani. De la perdelile de oi ce vor fi cu fătăciunea pe moşie, are să ia stăpînul moşii de toată perdeaoa cîte un miel i cîte taleri unul, şi au a şădea acolo, de la blagoveştenii pîn' la sfete Gheorghe.

Pentru rîmători, măcar că nu au a da nimic stăpînului moşii, dar nici să îndrăznéască să-şi bage rîmătorii lor în pădurile cele poprite, ci întîiu să s(e) tocmească cu stăpînul moşii, şi aşa să-i bage. Iar care să va îndrăzni făr' de tocmeală să-i bage, aceia să plătească preţul ce putea să ia stăpînul moşii de la alţii.

Nimeni din lăcuitori nu are volnicie să vîneze peşte în heleşteul stăpînului moşii, iar cînd va fi baltă pe moşie, au voe să vîneze şi să dea zeciuială din zéce peşti, unul.

https://biblioteca-digitala.ro

Deci, dumneavoastră ispravnicilor, să aveţi a urma după cum mai sus vă poruncim, şi făr' de a nu mai aştepta altă poruncă de la domniia mea, să daţi mînă de ajutor stăpînului moşii supuind negreşit pă cel ce să va arăta cu înpotrivire la acestea, ca să-şi poată avea dreptate şi folosul său la toate după cum mai sus arătăm.

Pentru care s-au dat această domnească ⟨a⟩ noastră carte la mîna isprăvnicelului ce-l va avea orînduit pe această moşie.

Tol⟨i⟩co pisah gospodstvo mi [1]

1783 mart 24

Io Nicolae Costandin Caragea voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

După condică, Gheorghe condicar

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CLXII, doc. 15.
Orig. rom., pecete aplicată.

544

18 aprilie 1783

Locuitorii din satul Ioneşti dau zapis egumenului mănăstirii Motru prin care consimt ca în schimbul celor 12 zile de clacă să-şi dea fiecare „zlotul de vatră" şi să facă şi două zile de lucru la arat şi culesul porumbului.

Adecă noi tot satul Ioneştilor carii mai jos ne vom iscăli, încredinţăm cu acest zapis al nostru la cinstită mîna sfinţii sale părintelui igumen motreanul, pentru că apucîndu-ne ca să facem clacă sfintei mănăstiri, dooăsprezece zile, dar noi am căzut cu mare rugăciune ca să-şi facă milă şi pomană să ne lase să ne dăm fieşcare zlotul de vatră şi să-i facem şi dooă zile de clacă osebit de pluguri şi de culesul porumbilor.

Şi pentru credinţă ne-am iscălit mai jos ca să s⟨e⟩ crează:

Aprilie 18, 1783

Eu Gheorghie pîrcălab, eu Mihai Munteanul, eu Nicul sărariu, eu Costandin Vişan, eu Costandin cioban, eu Costandin Tomulescul, eu Nicolae, împreună cu tot satul.

Şi am scris popa Neaniul cu zisa şi învăţătura mai sus-şilor numiţi.

Arh. St. Buc., Ms. 252 (Condica m-rii Motru), f. 120 v.
Copie rom.

545

⟨Bucureşti,⟩ 11 octombrie 1783

Mihail Şuţu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Prahova să trimită pentru judecata locuitorilor din Ploeşti, care nu vor să clăcuiască şi să dea dijmă vornicului Moruzi, pe cîţiva dintre ei în faţa divanului şi să nu-i îngăduie „a să porni cu gloata, după năravul lor".

Io Mihail Costandin Suţu voevod bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahscoe.

[1] Text identic în doc. din 12 iunie 1784 pentru moşia Coşoveni a mănăstirii Colţea (Acad. R.P.R. pachet CCCLXXIII, doc. 134), în doc. din 14 iunie 1785 pentru moşiile Gherghiţa, Borusul, Radu Cojocar şi Bereleştii (Arh. St., Buc., Mitropolia, pachet IV, doc. 26), precum şi în doc. din 5 februarie 1786 pentru moşia Herişani (ibidem, pachet CCLXXVII, doc. 13), ale mitropoliei.

https://biblioteca-digitala.ro

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Prahova, sănătate! Cartea ce ai trimis dumneata stolnic Iordache, de la 6 ale acestei luni au venit la domniia mea, şi cele ce scrii pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiia Ploeştii că nu să supun a clăcui şi a da dijmă, şi cum că dupe ce le-aţi citit porunca, iei toţi ca cu o gură au răspunsu că pînă nu să vor judeca cu dumnealui vornicu Muruzi înaintea noastră, nici clăcuesc, nici dijmă dau, am văzut.

Ci dă vreme că ceru judecată, iată că vă poruncim dupe 15 ale lunii aceştiia să-i aduceţi pe toţi faţă înaintea dumneavoastră şi să le ziceţi ca să s(e) aleagă dintre dînşii trei patru, mult cinci liude, vechili dăspre partea tuturor şi să le puneţi soroc ca pînă în cinci şase zile să să afle aici ca să iasă înaintea domnii mele şi să nu-i îngăduiţi a să porni cu gloata după năravul lor spre venirea aici, ci dupe cum poruncim numai patru cinci să vie, iar nu mai mult, nefiind de trebuinţă. Şi de vreme că dupe răspunsu ce au dat, venirea lor iaste a fi pentru judecată, trebuie să-şi ia şi scrisorile ce vor fi avînd, pentru aceia vă poruncim cu toate scrisorile să trimiteţi pe vechilii lor, iar cînd la acest soroc nu vor urma a veni, voe să aveţi cu porunca domnii mele, ca să le faceţi silă şi să-i supuneţi făr' de voia lor a clăcui şi a da dijmă dupe cartea ce vi s-au scris întîiu. Şi fiţi sănătoşi!

1783, oct(omvrie) 11

(Pe verso:) Dumnealor ispravnicilor ot sud Prahova, cu sănătate să să dea!

Pentru Ploeştii

Vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. CXCVII, doc. 5.
Orig. rom., pecete aplicată.

546

(Bucureşti,) 25 noiembrie 1783

Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, stabileşte prin hrisov condiţiile în care oamenii străini de peste hotare sînt îndemnaţi să vină în ţară şi să creeze slobozii.

Copie scoasă după hrisovul mării sale Mihail Suţu voevod.

Netăgăduită datoria fiind domnilor întru a oblădui şi a ocîrmui norodul ce să încredinţează de la dumnezeu întru stăpînire cu linişte, blindeţe şi dreaptă cumpănire, iată dar şi domniia mea fiind următori, făcut-am socoteală pentru cei striini ce vor trage şi vor veni spre lăcuinţă în pămîntu ţării, carii ca nişte nemernici şi năimiţi ce sînt, să aibă deosebire la răspunderea datoriilor ca să-şi poată agonisi prilej înlesnit hălăduirilor sale cu linişte şi bun răpaos, şi prin domnescu nostru acesta hrisov hotărîm a li să urma aşăzămîntul lor într-acestaş:

1. Acest norod de oameni ce vor veni aici în pămîntul ţării, unde să vor aşăza, să s(e) cheme slobozii domneşti, neamestecîndu-să cu ţara în cislă, nici cu dăjdiile visterii obicinuite şi neobicinuite.

2. După ce vor veni, oriunde să vor aşăza, patru luni de dajdie să fie nesupăraţi.

https://biblioteca-digitala.ro

3. La trecerea lor pe unde le-ar da mîna, să nu să supere de vameşi, nici să s(e) oprească, nici să s(e) jăfuiască de pămînteni la venirea lor pînă să vor aşăza şi pînă a-şi găsi loc sălăşluirii lor.

4. La locul ce le va plăcea a să aşăza, de să vor afla acolo numai zece oameni şi aceştia vor fi cincizeci, cu ştirea domnii şi cu învoirea stăpînilor moşii să s(e) rădice aceia la alte sate ce va fi mai aproape şi să le plătească aceştia cele ce nu vor putea ei muta şi să s(e) aşaze ei. Aşijderea şi unde s-ar afla şăzători doaozeci şi cei veniţi ar fi o sută, asemenea să s(e) urmeze.

5. Unde să vor aşăza, au moşie boerească fie, au mănăstirească, să clăcuiască stăpînului moşii de casă zile şase, şi să dea dijma după obiceiu.

6. In judeţul care să vor aşăza, dă vor fi niscareva moşii zălojite la alţii şi să vor putea învoi ei cu stăpînul moşii, afară din neamul ce să protimiseşte, să fie volnici a răscumpăra ei.

7. Aşijderea şi suhaturi, munţii ce vor lua cu învoirea stăpînului moşii, să fie bine luaţi, şi să nu fie volnici a-i scoate altcinevaşi cu nume că sînt nişte streini. Şi de să vor aşăza pe lîngă niscareva munţi de sare, de sărărit să nu să supere.

8. La doazeci de oameni să aibă un om scutit pentru strîngerea birului şi de alte trebi ale lor.

9. Boerii zapcii sau slujbaşi nicicum să nu calce aceste slobozii cu nici un fel de pricini.

10. Jălbile ce vor avea, fiindcă uşa divanului domnii mele este deşchisă, singuri prin spunerea lor să-şi arate fieşcarele, jalba sa.

11. Orice neguţătorie s-ar face în sloboziile lor, vamă să nu dea.

12. Afară din marfa de afară ce va intra înlăuntru în slobozie sau care din slobozie va eşi afară.

13. Dijmărit, fiindcă din vechime este aşăzat şi nu să poate scădea, fiind spre paguba visterii, aceşti oameni să plătească drept, mai ertîndu-li-să acestora la zece, doi, la stupi, şi cînd vreun păs s-ar înălţa dijmăritul, aceşti oameni tot drept să plătească, şi şi atunci să aibă ertăciune la zece, doi.

14. Pentru miglicit le hotărîm domniia mea să dea la sută cinci, iar mai mult să nu să supere şi de cai de mizil să aibă bună pace.

15. Vii noaă ce vor face, după ce vor începe a rodi să plătească vinărici pe jumătate, iar de pogonărit cînd ar eşi, să nu să supere.

16. Preoţii i diaconii acestor slobozii să aibă a da de nume pe an un galben unguresc poclon sfinţii sale părintelui mitropolit, iar de dăjdiile visterii să fie în pace şi nesupăraţi.

17. Pentru dăjdiile lor, măcar că în hrisovul domnii sale, fratelui Alexandru vodă Ipsilanti să coprinde a plăti pe an cîte taleri şase, dar fiindcă după cercetarea ce s-au făcut, s-au văzut că încă de la leat 1776 însuşi domniia sa socotindu-să, le-au mai adaos ruptoarea lor de atuncea încoace, şi găsindu-se şi de domniia sa fratele Nicolae vodă Caragea, aşăzaţi de a purta cîte taleri doisprezece de om, le-au întărit prin hrisovul domnii sale acele taleri 12 să aibă a da pe an.

Pentru aceia dar, şi domniia mea ne-am milostivit de am lăsat a purta, nevoind domniia mea de a le mai face alt adaos sau încărcătură;

https://biblioteca-digitala.ro

care aceşti bani să aibă a-i plăti la trei sumi pe fieştecare an, după orînduiala visterii ce pînă acum s-au urmat, iar întru mai mult, nimic supărare să nu aibă.

18. Pentru oerit, măcar că într-acelaşi hrisov al lor să cuprinde la zece oi, doaă, dar fiindcă după aceia la toată obştea norodului s-au fost făcut scădere bani 4 pol, rămîind a plăti toată obştea de oae po bani 12, precum pentru aceasta şi prin hrisovul domnii sale Nicolae vodă Caragea să coprinde, întru aceasta au rămas a să urma şi la dînşii, avînd şi ei mai mult folos, asemenea dar, hotărîm şi domniia mea a li să păzi.

19. Pentru tacsilul banilor de dăjdiile lor, măcar că mai 'nainte vréme avea orînduială de-i da de doao ori într-un anu şi ei însuşi şi-i aducea la vist(ierie), dar de la leatul 1776, orînduindu-să boiariul ispravnic pentru mai bunul lor folos de a-i ocroti, a-i păzi de alţi boiari, zapcii, slujbaşi, căpitani, slujitori, a nu călca slobăziile lor şi a nu să năpăstui de cătră unii, dă cătră alţii, ci a le căuta toate judecăţile ce vor avea între dînşii, precum şi cu alţii din pămînténi, şi a-şi da şi banii dăjdiilor lor la boiariul ispravnic de a nu să mai trep(ă)da ei pe aici şi a să lipsi de hrana şi agonisita, cunoscîndu-să şi de cătră domniia mea că iaste urmată dreptăţei şi cu al lor folos, am hotărît, ca asémenea să li să păzească şi de acum înainte

20. Pentru pricinile de judecăţi alegîndu-şi ei dintră dînşii să le caute judecăţile, neodihnindu-să să meargă amîndoao părţile la boiariul ispravnic al lor, unde de iznoavă, cercetîndu-să, să să îndreptéze, cînd nu să vor odihni nici după aceia, cu alegerea ispravnicului lor în scris, să vie amîndoao părţile la divanul domnii méle.

21. Cînd vreunul din streini va avea a cere şi la un pămînteanu, prin judecata ispravnicului de judeţu să i să împlinească dreptul ce va avea a loua. Asémenea şi un pămîntean cînd va cere şi la vreun străin, ispravnicul să-i judece şi să facă căzuta 'mplinire.

22. Zaharelele, hierăstrélele, cînd să va rădica ori în ce vreme pe ceilalţi lăcuitori ai ţării, ei să fie în pace şi nesupăraţi.

23. Cîţi dentr-aceşti străini vor fi trecuţi în vîrsta bătrînéţelor şi betejii şi neînsuraţi holteii, să fie nedajnici şi nesupăraţi. Aşijderea şi cîţi dintre cei caznici ce vor fi legaţi cu dăjdiile, care vor muri, să să scoată din catastihul vist(ieriei), arătînd ispravnicul lor cu foaie, pricinile toate la vis(ierie), după cum să va încredinţa de fieştecare pricină.

24. Auzind dar şi înţelegînd acest hotărît aşezămînt, cei înstreinaţi care, după unde să vor fi aflînd, pentru binele şi folosul lor, făr' de nici o îndoire sau sfială, să vie cîţi ar vrea de mulţi să să aşaze în ţară, avîndu-şi odihna lor şi plăţi de dăjdii după cum mai sus să arată.

Apoi mărturiile: boerii cei mari şi iscălitura domnului

Noemvrie 25, 1783

Io Mihai Suţul voevod

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 151.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

547

9 ianuarie 1784 [1]

Stan Tărcă din satul Pribegii (Ialomiţa) reclamă domnitorului că locuitorii îi calcă pădurea cu vitele, care îi strică livezile şi-i mănîncă finul, cerînd să se poruncească ispravnicilor a-i opri să treacă cu vitele pe pămîntul lui.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc milostivirii mării tale, pentru oamenii ce se află şăzători la satul Pribegii sud Ialomiţa, fiindcă am un peticel de moşie unde mă aflu cu şăderea, pe care moşioară am şi puţintică pădure. Şi la capu moşii dăspre pădure, este acest sat, şi în vremea răzmiriţii stricîndu-să, nu s-au mai făcut, iar acum de un anu de zile iarăşi au început a să face acel sat la locu şi-şi duc vitele lor la apă prin pădure, din care pricină multă stricăciune mi să face. Pădurea mi-o calcă, livezile de fînu mi le strică, şi estimp am făcut cîtva fîn într-acele livezi, şi cu venirea vit(el)or lor la apă mi-l mănîncă. Şi pentru unile stricăciuni ca de-alde acestea, am şi răvaşul ispravnicilor ce s-au aflat mai 'naintea răzmiriţii, cu care le porunceşte acestor lăcuitori ca să nu-şi aducă vitele la apă, la gîrlă, ci să le şi le [2] adepe de la puţuri în sat.

Pentru care mă rog mării tale, ca să fie luminată poruncă către dumnealor ispravnici, ca să-i oprească şi să-i supue a nu-şi mai aduce vitele la apă la gîrlă, să nu mi să mai facă stricăciune. Şi ce va fi mila mării tale.

Robul mării tale,
Stan Tărcă din sud Ialomiţa

(Rezoluţie :)

Io Mihail Costandin Suţu voevod i gospodar.

Dumneavoastră ispravnicilor, să cercetaţi această jalbă de i să pricinueşte această pagubă şi stricăciune dupe cum să jăluieşte, şi de veţi dovedi că îi iaste jalba adevărată şi să face această stricăciune, să ne înştiinţaţi, ca de va fi dupe cum să jăluieşte, să-şi afle den domniia mea dreptatea, care cercetare să o faceţi la faţa locului.

1784, ghen(arie) 9
Vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. MCXLIV, doc. 95.

Orig. rom., pecete aplicată, In aceeaşi chestiune cu mai multe amănunte, ibidem, doc. : 93, 96, 97 şi 98.

548

(M-rea Bistriţa,) 21 februarie 1784

Egumenul de la Bistriţa face cunoscut episcopului de Rîmnic numărul diferit al zilelor de clacă pe moşiile mănăstirii la care sînt supuşi şi preoţii, rugîndu-l să dea poruncă arhimandritului Samuel să interzică acestora să „se mai amestece cu sătenii", plecînd la Bucureşti să reclame împreună cu ei divanului nemulţumirile ce le au.

Prea cinstite, prea sfinţite părinte, cu plecată metanie mă închin, sărut blagoslovitoarea dreaptă prea sfinţiei tale. Cu prea plecata mea

[1] Data rezoluţiei.
[2] Corect : ci să şi le.

https://biblioteca-digitala.ro

scrisoare mai înştiinţez prea sfinţiei tale că aici lîngă mănăstire unde să chiamă satul Costeştii, sînt deosebiţi oamenii care şed pe hotarul Banului şi sînt deosebiţi care şed pe hotarul Costeasca. Care aceştia sînt cumpăraţi de un Mihai vodă cu o sută de ani mai în urmă de zidirea mănăstirii, cu care am avut judecată în zilele mării sale lui Io Alexandru Ipsilant voevod pentru muntele Neteda şi pentru claca şi dijma după acest hotar Costeasca. Ci cît pentru munte şi pentru dijmă i-au supus măria sa să plătească după obicei, iar pentru clacă au mai scăzut pe mănăstire cu patru zile, şi să ia numai opt.

Acum fiindcă ceialalţi dupe hotarele Banului mai rămăsese unii cîte cinci, şase zile de clacă, şi apucîndu-i noi acuma înaintea dumnealor boerilor ispravnici să le împlinească, i-au dat datori să le împlinească, dar fiindcă sînt şi din preoţii satului rămăşiţă de clacă şi s-au împreunat şi cu cei ce au avut pricină cu Bărbăteştii pentru moşie, zicînd că eu am fost pricină de şi-au pierdut moşia, şi s-au sfătuit cu toţii să vie să dea jalbă mării sale lui vodă ca pe preoţi să-i lase de tot de clacă şi pe săteni să-i lase pe opt zile ca şi pe Costeşti. Ci pentru aceasta nu lipsii a înştiinţa şi prea sfinţii tale. Şi mă rog pentru preoţi să scrii fratelui arhimandritului chir Samuil ca să-i facă să să supue să-şi facă claca, cei după Costeasca cîte opt zile şi ceialalţi cîte doaosprezece zile, şi să le dea straşnică poruncă să nu să mai amestece cu sătenii să facă turburări şi cheltuieli mănăstirii. Apoi eu din clacă tot îi voi mai uşura cîte ceva, că şi dumnealor ispravnicii îmi sînt mînă de ajutor la aceasta, numai pentru partea bisericească nu prea îndrăznescu. Şi de să va întîmpla de va veni cineva de acii din Costeşti pentru pricini ca acestea, prea sfinţia ta ca un stăpîn al sfintei case şi al nostru al tuturor să ne fii mînă de ajutor, să nu cumva să ni să mai împuţineze claca că nu avem cu ce mai ţinea sfinta casă.

Şi mă rog prea sfinţii tale să am ertăciune şi blagoslovenie, că la toate păsurile noastre năzuim la mila şi ajutoriul prea sfinţii tale.

Şi cu toată plecăciunea rămîn al prea sfinţii tale cu totul prea plecat,

Ştefan arhimandrit, igumen Bistriţii

Fevruarie 21, 1784

(Rezoluţie:)

Filaret, cu mila lui dumnezeu episcop Rîmnecului.

Cuv(ioase) arhimandrite al sfintei episcopii, chir Samuile, (cu) blagoslovenie vei vedea această înştiinţare ce ne făcu cuv(iosul) arhimandrit bistriceanu.

Ci iată scriem cuvioşiei tale să aduci pe acei preoţi împotrivitori faţă, şi să le dai straşnică poruncă, ca nu care cumvaşi să să îndrăznească vreunul dintrînşii aici la Bucureşti, sau să mai fie la sfat împreună cu rumînii, arătîndu-le cu hotărîre că dovedindu-i pe unii ca aceia, îi tundem. Şi să fie supuşi a-şi face claca, căci pentru una ca aceasta, înşine stăm dă pretendăluim dreptatea mănăstirii lor, fiind datori ca cei ce şăd pă moşii streine să-şi facă claca măcar oricine. Şi fii blagoslovit!

1784, mart 6

Al cuv(ioşiei tale) părinte sufletescu,

Ρμνίκου Φιλαρέτος (Filaret al Rîmnicului)

https://biblioteca-digitala.ro

(Pe verso:) Prea sfinţii sale părintelui nostru episcopul al Rîmnicului, cu toată plecăciunea.

(În altă parte:) S-au împlinit ce porunceşte stăpînul că s-au legat cu deosebit zapis la sfînta mănăstire Bistriţa.

1785

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXIII, doc. 240.
Orig. rom.

549

(Rîmnicu Vîlcea,) 27 aprilie 1784

Episcopul de Rîmnic face cunoscut egumenului de la Bistriţa că preoţii de la Costeşti sînt nemulţumiţi de învoiala pentru clacă la care sînt obligaţi după Pravilniceasca condică, *de a da „zlotul de casă" şi a face două zile, sfătuindu-l să renunţe la una „ca să nu se rupă aţa, întinzînd-o prea mult".*

Filaret, cu mila lui dumnezeu episcopul Rîmnicului.

Prea cuvioase arhimandrite şi igumene al sfintei mănăstiri Bistriţii, chir Ştefane, molitvă şi părintească blagoslovenie trimitem cuvioşii tale!

Pentru zilele de clacă ce ai avut cuvioşiia ta pricină cu preoţii i diaconii ce şăd pe moşiia sfintei mănăstiri la Costeşti, au venit aici un preot, vechil fiind şi din partea celorlalţi, şi ne-au trimis cuviosul arhimandrit chir Samuil, copie de pe zapisul lor şi aşăzămîntul ce au făcut cu cuvioşiia ta, şi măcar că după jalba ce ne-au dat vechilul acestor preoţi, nu erau odihniţi dupe aşăzămîntul ce au făcut, arătînd că zapisul l-au dat fiind înspăimîntaţi de porunca noastră şi cum că la alte moşii mănăstireşti partea bisericească nu sînt supăraţi de clacă, dar le-am arătat că de vréme ce pravilniceasca condică ce s-au făcut de obicéiurile pămîntului hotărăşte că oricarii vor fi şăzători pe moşii streine să-şi dea dijma din bucate şi să-şi facă claca ori să-şi dea zlotul de vatră, sînt şi ei datori a fi supuşi la această hotărîre. Ci după zapisul de aşăzămîntul ce văzum că ai făcut cu dînşii, bună iaste urmarea ce s-au făcut de a-şi da zlotul de vatră, ca unii ce au şi purtarea de grijă a păzi slujba bisericii şi nu pot să clăcuiască cu mîinile, dar de a face şi ajutor cu carăle, una toamna la căratul porumbilor şi alta la praznicul sfîntului Grigorie, aceasta s-au făcut făr' de orînduială. Cu toate acéstea, pentru o zi la praznicul sfîntului Grigorie le-am poruncit să dea ajutor cu carăle la lémne, care vor avea cară, iar ceialaltă zi de toamnă să le-o laşi. Şi aşa, să fii blagoslovit a ne asculta ca să nu să rupă aţa întînzîndu-o prea mult. Şi fii blagoslovit!

Al cuvioşii tale părinte sufletesc, al Rîmnicului, Filaret

1784 ap(rilie) 27

(În continuare:)

Am priimit şi scrisoarea ce ne-ai trimis cu cuviosul proegumen chir Grigorie, şi după rugăciunea ce ne-ai dat pentru cuvioşiia sa ca să nu-l zăbovim aici, iată că numai cît l-am închinat mării sale lui vodă îl ţinum şi îl trimisăm înapoi. Cartea de blestem pentru Neteda -ţi trimisem.

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 116—116v.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

22 iunie 1784

Locuitorii din satul Peretul (Teleorman) dau zapis stăpînului moşiei, Paraschiva cămăraş, că se învoiesc pentru un an, spre a împlini paguba unor şire de fîn care au ars, să dea dijma din zece căpiţe două, în loc de una din zece, cum o dau în mod obişnuit.

Adică noi care mai jos ne vom iscăli, adeverim cu acest zapis al nostru la cinstita mîna dumnealui coconului Paraschiva cămăraş, precum să să ştie că cumpărînd dumnealui moşiia Peretul şi ca un stăpînitor ⟨al⟩ pămîntului viind cu luminată porunca mării sale lui vodă şi cercetîndu-ne pe toţi avînd livezi de fîn pă numita moşie a dumisale, Peretul, mergîndu cu noi cu toţi din livede în livede, luîndu în scris şi cunoscîndu-să şi de dumnealui că ne sînt livezile bune, curăţite cu toporu, ni s-au dat iarăşi supt a noastră stăpînire ca să le cosim noi cît vom trăi, dîndu-ne obicinuita dijmă din zece copiţi, una, după obiceiu. Dar întîmplîndu-să din unul făcător de rele de au dat foc la doăo şire dă fîn ale dumisale, vechiu dă anul trecut, de au arsu totu, pentru care pricină aducîndu-ne dumnealui înaintea dumnealor boerilor ispravnici, ne-au apucat după judecată ca ori tot fînul să-l împlinim puindu-l la loc, ori să arătăm pă acel hoţ să-l dăm dă faţă, sau lipsiţi de livezile de fîn să rămînem. La care şi noi singuri cunoscînd că această pagubă din unul din cei cu livezile s-au întîmplat, de livezi a ne lipsi n-am putut, hoţul a-l da de faţă nu-l ştim, fără numai dinnaintea dumnealor boerilor ispravnici ne-am tocmit şi ne-am aşăzat cu dumnealui pentru paguba ce s-au întîmplat, să avem a da în anul acesta din zece căpiţi, doao. Care căpiţi, fieştecarele întîi să arate isprăvnicelului moşii să să numere după obiceiu şi întîi dijma după cum mai sus am scris, din 10, doao căpiţi să avem a le duce la locul unde ni să va porunci, apoi, în urmă să fim volnici a strînge al nostru. Iar după anul acesta iarăşi să avem, stăpînindu-ne livezile, să ne dăm dijma din zece una după vechiul obiceiu, iar mai mult nu, fiindcă aşa ne-am învoit şi ne-am aşăzat cu dumnealui de a noastră bună voe şi nesiliţi de nimini. Iar care nu va priimi a-şi da dijma fînului după acest aşăzămînt, să ştie că s-au lipsit de livedea lui şi cu hotărîre să să dea altora care să-şi dea dijma, din zece căpiţi, doao, să fie acela bun stăpinitor cît va trăi el. Şi pentru credinţă ne-am iscălit mai jos ca să să crează.

1784 iunie 22

⟨Urmează 31 semnături⟩

Şi am scris eu Nedelco logofăt cu zisa tuturor şi martor.

⟨Întărire:⟩

Sud Teleorman.

Acest zapis precum mai sus să coprinde, chemînd pre toţi înaintea noastră şi întrebîndu-să de l-au dat dă bună voia lor şi de le este prin voinţă acest aşăzămînt, şi ziseră cu toţii că de a lor bună voe au priimit şi au dat acest zapis. Pentru care auzind din gurile lor, am întărit şi noi cu iscăliturile mai jos.

1784 iunie 22

Mihalache paharnic

Acad. R.P.R., pach. DXXXVI, doc. 11.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

551

⟨Bucureşti,⟩ 12 iulie 1784

Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Ilfov să cerceteze dacă pădurea moşiei Tîncăbeşti a mitropoliei este din cele „oprite", atunci să interzică locuitorilor a o tăia, iar dacă va fi „neoprită", să aibă voe a tăia numai pentru trebuinţa casei lor, dînd dijmă cînd vor tăia „cherestea de vînzare... sau alte lemne de neguţătorie".

† Milostiiu bojiiu Io Mihail Costandin Suţul voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Ilfov; sănătate!

Vă facem în ştire că prea sfinţiia sa părintele mitropolitul au arătat domnii mele că sfînta mitropolie are moşie într-acel judeţ, ce să numeşte Tîncăbeştii, pe care moşie are şi pădure poprită, şi lăcuitorii ce sînt şăzători pe alte moşii împrejur să pun de tae copacii cei roditori şi ceru de a fi opriţi. Pentru care vă poruncim să cercetaţi, şi de va fi pădure roditoare dă ghindă sau dumbravă ţinută, care după obiceiu şi după dreptate au a fi opriţi, să daţi poruncă lăcuitorilor ca să nu o mai tae, oprindu-i şi zăticnindu-i a o avea ferită, şi această carte să să dea la mîna omului sfintii mitropolii ce-l va avea orînduit a păzi. Iar de va fi pădure din cele neoprite, pentru lemne de foc, sau crînguri pentru alte mărunţişuri, la aceia nu sînt opriţi lăcuitorii cei ce vor fi şăzători pe însuşi moşiia aceia a tăia numai lemnele ce vor fi trebuincioase caselor lor, că pentru aceia clăcuiesc, fără numai cherestea dă vînzare dă vor vrea să facă să tae sau alte lemne dă neguţătorie, pentru aceia au a să aşăza lăcuitorii întîiu cu omul mitropoliei ca să plătească dijma obicinuită, şi aşa vor fi slobozi.

I i(spravnic) saam receh gospodstvo mi.

1784 iul(ie) 12

Io Mihail Costandin Suţul voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Procit vel logofăt

După condică

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CLXIX, doc. 8.
Orig. rom., pecete aplicată.

552

⟨Bucureşti,⟩ 26 august 1784

Manolache fost clucer cercetează şi află că unii locuitori din satele Tărtăşeşti, Ciocăneşti şi Schit. au tăiat „copaci rodnici de ghindă" din pădurea Ciocăneasca, donată de socrul lui, mitropoliei, propunînd ca să plătească fiecare copac cu cîte şaizeci de bani.

Sfînta şi dumnezăiasca mitropolie de aici din oraşul Bucureştilor avînd moşie în sud Ilvov ce să numéşte Ciocăneasca, dată danie de la leat 7258 de răposatul Radul vornicul Bojorianul i de răposata cocoana dumnealui Mariia, care moşie fiind de pădure cu copaci rodnici de ghindă, din vrémea trecutei răzmiriţi s-au tăiat de către satele dinprejur foarte rău. Pînă încît înţelegînd prea sfinţiia sa părintele mitropolitul

Institutul de Istorie BIBLIOTECA Academia R.P.R.
https://biblioteca-digitala.ro

Ungrovlahiei chirio chir Grigorie, osebi că li s-au dat înştiinţare cu necontenite porunci ca să să feriască de a nu mai tăia numita pădure, dar acum nemaiputînd răbda, numaidecît au şi înştiinţat cu anafora la măriia sa prea luminatul şi prea înălţatul domnul nostru Io Mihail Costantin Suţul voevod, arătînd prea sfinţiia sa pre largu stricăciunea ce s-au urmat de numiţii lăcuitori, cerînd de a să face înplinire la toată paguba ce să va dovedi.

Şi măria sa pliroforisindu-se de o rea urmare ce din nebăgare de seamă s-au făcut de acei lăcuitori, au făcut întărire prin numita anafora cu straşnică poruncă către dumnealor ispravnicii judeţului, ca să să faca cercetare în faţa locului şi orice pagubă să va dovedi că s-au făcut cu tăiarea copacilor rodnici, să facă şi înplinire după obiceiu, orînduindu-să şi zapciu pe sluga mării sale Costantin aprodul Vătăşescul.

Şi după aceasta prea sfinţiia sa părintele mitropolitul vorbind cu dumnealor ispravnicii şi înţelegînd şi eu de stricăciunea numitei păduri şi mai vîrtos numindu-mă şi ca un ctitor (fiind această moşie Ciocănească dată danie de răposatul socrul mieu Radu Bojorianul) pînă a nu avea vorbă cu prea sfinţiia sa, singur am voit să fac această cercetare şi fără zăbavă primind şi o prea cinstită carte a prea sfinţii sale şi deosebi şi înştiinţare de către dumnealor ispravnici, în grabă am început spre a face everghie după luminata porunca mării sale vodă. Şi dovedindu-să unii din sătenii din satul Tărtăşeştii, Ciocăneştii şi din Schit că au tăiat o sumă de copaci, li s-au făcut cislă găsindu-să cu cale de au plătit copaciu rodnic de ghindă cîte bani şaizeci precum mai jos să va arăta anume, ca unii ce au îndrăznit de au făcut stricăciune fără de orînduială, de la care n-au avut mitropolia nici un folos.

Dar fiind pricină şi pentru hotarăle numitei moşii...

Avgust 26, 1784

Manolache proin clucer

Arh. St. Buc., Ms. 128 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 496v—497v. Copie rom., fragment.

553

(M-rea Tismana,) 2 noiembrie 1784

Socoteală pentru dijma de fîn dată de locuitorii din Godineşti, mănăstirii Tismana în anul 1784.

Dijma de fîn ot Godineşti

	clăi	taleri	bani
Matei Sulea	1	—	30
Matei Răţoi	1	—	4
Constandin cioban	2	—	66
Laţcă cioban	4	—	92
Iovan sîn ego	1	—	15
Iovan cioban	2	—	75
Dumitru Poenariu	1	—	70
Costandin Vîlceanu	1	—	70
Matei Ecobici	2	1	30
Sandu Ecobici	2	1	60

https://biblioteca-digitala.ro

	clăi	taleri	bani
Staicu Ecobici	1	—	60
Opriţa săraca	2	1	60
Pătru Corloi	2	1	—
Ianăş Corloi	1	—	50
Ianăş Mănescu	1	—	50
Măduţa săraca	1	—	15
Nicola Ecobici	1	1	56
Barbu Poenariu	1	—	21
Sandu Vidul	1	—	70
Dumitraşco Chirăcescu	2	1	—
Alicsandru Stupaiu	2	—	70
Gheorghe Ştirbu	1	—	60
Sanfira fata	1	—	30
Ştefan Ecobici	2	1	30
Colina săraca	2	1	60
Opriţa săraca	1	—	110
Vida săraca	1	—	45
Dumitraşco Ciungu	1	—	45
Nica văcariu	1	—	100
Gheorghe Bej	1	—	21
Popa Ioan	1	—	76
Gheorghe Bocean	2	1	70
Gheorghe Schitie	1	—	30
Aniţa săraca	2	1	—
Nicolae Fărca	1	—	36
Gheorghe Pera	2	1	—
Nicola Bej	1	—	110
Pîrvul cojocariu	1	—	36
Semi(on) Pecea	2	—	81
Chirco Isac Birişu	1	—	51
Ipac la el	1	—	45
Matei bivolariu	1	—	54
Giurca Pera	2	1	—
Paraschiva Jorcone	1	—	45
Dochia Jorcone	1	—	30
Matei văcariu sîn Lazăr	1	—	24
Ilie Brebunariu	1	—	60
Nica văcariu	1	—	45
Maria Văcăroiu	1	—	30
Pătru Vîlceanu	2	1	40
Ion Tivici	1	—	80

Cinit taleri 33 pol.

1784, noemvrie 2

† Arhimandrit tism(eneanu)

Aceşti bani mi-au dat Oce Daniil şi şi-au făcut istovul.
1784 noemvrie 11

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCVI, doc. 26.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

21 decembrie 1784

Stanciu Răsuceanu, care împreună cu un om din „ţara turcească", a luat în arendă de la paharnicul Herescu, venitul moşiei Cucuruzi, ca să ia dijma după obicei şi să vîndă vin în sat, dă zapis cămăraşului Zota că desfiinţează în termen de 21 de zile cîrciuma făcută pe hotar, pricinuitoare de pagubă satului acestuia, Porumbrenii.

Adeverez cu acest credincios zapis al mieu la cinstită mîna dumnealui cămăraşului Zotii, precum să să ştie că cumpărînd venitul moşii Cucuruzii dă la dumnealui paharnecul Herescul, pe anul acesta, 1784 septemvrie, ca să iau dijma după obiceiu, i să vînz vinu în satul dumisale după cum au fost şi pînă acum. Deci ducîndu-mă eu la numitul sat Cucuruzii, m-am îndemnat şi am făcut o cîrciumă pă hotarul moşii, unde altădată cîrciumă nu au mai fost, în spinarea satului Porumbrenii ai dumnealui cămăraşului Zotii.

Din care lucru pricinuindu-să dumisale pagubă la vînzarea vinurilor dumisale, mai ales fiind faptă peste obiceiurile ţării a să deschide de către vecinu cîrciumă în spinarea altui sat vecinesc, s-au întîlnit cu dumnealui paharnic Herescu, şi spuindu-i pricina, au auzit dă la dumnealui cum că eu n-am avut poruncă sau voe ca să deschiz cîrciumă în spinarea satului vecinesc, care mărturisesc şi eu că aşa iaste adevărul.

Pentru acestea dar, şi pentru că făcusem tovarăş la vînzarea vinului şi la tot venitul moşii Cucuruzii, pe unul de la Coşări din ţara turcească, care iaste peste poruncile domneşti ce au fost şi pururea să fac către ispravnicii judeţului, vrînd dumnealui prin marifetul ispravnicilor cu poruncă domnească ca să mă pedepsească şi cunoscîndu-mi greşala şi vina mea, am căzut la dumnealui cu rugăciune ca să mă erte şi să nu facă mai mult davagilîc, şi eu mă făgăduesc şi mă leg cu acest zapis al mieu, că de acum pînă în douăzeci şi una dă zile, să rădic cîrciuma aceia de acolo, şi să nu cutez mai mult să o deschiz nici aceia, nici alta în spinarea satului dumnealui.

Şi la sorocul ce mai în sus zic, să am a aduce dumnealui adeverinţă dă la preoţii satului dumnealui i dă la megieaşi, că am rădicat acea pricinuitoare de pagubă şi de gîlceavă cîrciumă, iar cînd nu o voi strica pînă la numitul soroc, să aibă dumnealui a mă pedepsi prin marafetul ispravnicilor cum îi va plăcea, ca pe unul ce nu m-am ţinut dă legătura mea şi pricinuesc pagubă peste obiceiul şi peste poruncă, iar vinul ce este la circiuma aceia, să am a-l rădica acum cum m-oi duce şi să-l duc la satul Cucuruzii.

Şi pentru mai adevărată credinţă, m-am iscălit mai jos puindu-mi şi degetul.

1784 dechem⟨vrie⟩ 21 dni

† Eu Stanciul Răsuceanul adeverez

Χρήστος....[1] μάρτυς

Acad. R.P.R., pach. MCXLII, doc. 24.

Copie rom.

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨1784⟩

Ispravnicii de Argeş raportează domnitorului Mihail Şuţu că pe baza cercetării amănunţite pe care au făcut-o la moşia Stroeşti a mănăstirii Bistriţa, pentru intervalul de timp dintre 1775—1784, venitul anual, din claca locuitorilor, plata suhatului şi dijmă, variază între 180 şi 250 de taleri pe an, după timp.

Prea înălţate doamne,

Cu prea plecată scrisoare, facem în ştire mării tale, că după luminată porunca mării tale, ce ni s-au trimis, pentru moşiia ce are aici într-acest judeţ Argeşu, sfînta mănăstire Bistriţa, ce să numéşte Stroeştii, ca să facem cercetare să ne adeverim ce venit dă moşiia aceasta într-un an la această vréme şi pînă la cîtă sumă de bani poate eşi venitul ei pe an, care cercetare să o facem de la leat ⟨17⟩75, pînă acum la ⟨17⟩84. Vei şti măria ta că făcînd măruntă cercetare ne-am adeverit cum că la vréme cînd iaste timpul bun, rodos înbilşugat, poate ajunge tot venitul moşii pînă la taleri 250, însă claca lăcuitorilor, suhatul vitelor, dijma de fîn, de bucate şi livezi de pometuri i ghindă, iar cînd iaste timpul mai prost să pogoară venitul de la această sumă şi pînă la taleri 180, iar mai jos nu, şi nici mai sus nu să poate urca. De aceasta făcum ştire, şi anii înălţimii mării tale, îndelungaţi.

Ai mării tale prea plecaţi slugi,

Gheorghi Negrea paharnic, Scarlat Drugănescu stolnic

Arh. St. Buc., Ms. 192 (Condica m-rii Bistriţa), f. 567v.
Copie rom.

556

⟨Rîmnicu Vîlcea, 8⟩ ianuarie 1785

Anaforaua ispravnicilor de Vîlcea către Mihail Şuţu, domnul Ţării Romîneşti, referitoare la cercetarea neînţelegerii dintre egumenul mănăstirii Bistriţa şi locuitorii din Costeşti, propunînd măsurile de luat împotriva ţăranilor.

Prea înălţate domne,

Sfinţiia sa părintele arhimandritul şi igumenul sfintei mănăstiri Bistriţii, chir Ştefan, veni înaintea noastră cu pîrcălabul Costandin i Cozma i Costandin Frumuşelu i Dumitru Ghinescul şi cu alţi oameni din satul Costeştii dintr-acest judeţ Vîlcea, pîră făcînd sfinţiia sa părintele arhimandritul asupra acestor oameni, arătînd că sfînta mănăstire are mare pagubă de la mai susnumiţii, că deosebit că totdeauna să fură cai şi alte vite, atît de ale sfintei mănăstiri cît şi de-ale robilor mănăstirii, ci şi cu foc s-au întîmplat, de şi în anul trecut şi estimp s-au ars fînéţele mănăstirii cît şi ale robilor, şi deosebit de arsura fînéţelor au pus foc şi la un porumbariu al mănăstirii, şi pînă a stinge păzitorii focul, au fugit acei ce didése foc şi nu i-au putut prinde.

https://biblioteca-digitala.ro

La care arătări ale sfinții sale părintelui arhimandritul igumenul Bistriții, nici mai sus numiții nu tăgăduiră, dar cine sînt de fac acéstea, zisără că ei nu știu, arătînd că și lor li s-au furat cai și li s-au arsu fînéțele.

Mai arătă sfinția sa părintele arhimandritul cum că aceștea ce lăcuesc pe moșiia sfintei mănăstiri, atît în anul trecut au vîndut 38 de vase cu vin, cît și într-acest an au vîndut vase 43, și vînzînd fieșcare vinul lor, vinul mănăstirii șade nevîndut și nici obicinuitul havaet nu și-l dau. Precum și pentru clacă arătă părintele arhimandritul că din anul trecut au rămas rămășiță de clacă zile 988, și din anul acesta iarăși rămășiță zile 898, care și pentru acéstea nu tăgăduiră mai sus numiții lăcuitori după moșiia sfintei mănăstiri, ci răspunsără pentru vin că obicéiu au avut pentru trebuința lor a-și aduce cîte 20—30 vedre de vin, ori pentru nuntă ori pentru pomenire și ce le prisosea, vînzîndu-l, da cîte o para de vadră pentru adetu moșii. Sfinția sa părintele arhimandritul arătă că mănăstirii să pricinuește mare pagubă, că nu numai nu să mulțumește cu cîte o para de vadră, ci mai mult, că vinul mănăstirii rămîne nevîndut.

Asémenea și pentru rămășița zilelor de clacă, răspunsără numiții săteni cum că ei din luminată hotărîre sînt datori a clăcui de fieștecare casnic cîte 8 zile, iar nu cîte 12, și ce vor fi rămășiță dintr-acéste zile optu vor împlini, arătîndu-ne numiții săteni și o luminată poruncă a înălțimii tale ot leat 1784, martie 23, unde li să hotărește că satul Costeștii ce să află pe moșia sfintei mănăstiri, după hotărîrea mării sale Alexandru vodă Ipsilant, să aibă a clăcui pentru strîmtorarea locului cîte opt zile, poruncindu-ni-să ca să înștiințăm mării tale pentru ce părintele arhimandritul caută să desparță satul.

La care răspunsă sfinția sa părintele arhimandritul egumenul Bistriții cum că sfinția sa nu umblă să desparță satul, fără numai ne arătă că lăcuitorii din satul Costeștii la dajdea visteriei sînt legați cu un nume de sat Costeștii, iar șăderea lor le iaste pe trei hotară de moșie ale sfintei mănăstiri, însă pe hotarul de moșie ce să numește Costeasca, Tîrsa și hotarul Banului, pe care iaste mănăstirea zidită, și după hotărîrea mării sale Alexandru vodă Ipsilant ce prin hrisov s-au făcut la leat 1779 ghenar 16, care hrisov văzîndu-să și (de) noi, arată și hotărește ca numai aceia carii sînt șăzători pe acea moșie Costească să aibă a clăcui cîte 8 zile fiind loc strîmtorat, încredințîndu-ne părintele arhimandritul că pe cei ce șăd pe această moșie Costeasca nu-i supără mai mult peste hotărîre. Care și însuși acei lăcuitori nu tăgăduiră, iar de la cei ce șăd împrejurul aceștii moșii, însă pe hotarul Tîrsa și hotarul Banului, după testament cére de a clăcui cîte 12 zile, arătînd cum că numiții lăcuitori fiind legați la vistierie, toți cei ce șăd pe acéste trei hotară de moșie cu un nume de sat, Costeștii, dînd jalbă către înălțimea ta, au luat acest feliu de poruncă că n-au arătat în jalbă numele moșii Costeasca ci au arătat numele satului Costeștii. La care răspunsără și acei ce șăd pe hotarul Tîrsa i pe hotarul Banului că, după cum pentru aceii ce șăd pe moșiia Costeasca să hotărește ca să clăcuiască cîte opt zile, și ei să clăcuiască iar cîte 8 zile ca unii ce sînt alăturea și birul își trag tot una, fiindcă deosebit de acéste 8 zile ce zic să clăcuiască unde sînt șăzători, arată că mai clăcuiesc la Vaideei, de țarc de fîn cîte trei zile, unde le dă sfinția sa livezi de cosesc fîn.

https://biblioteca-digitala.ro

La care răspunse părintele arhimandritul bistriceanul, fiindcă în hrisov să arată chiar numai pentru acei ce sînt şăzători pe moşiia Costeasca să clăcuiască cîte 8 zile, iar nu şi pentru cei ce şăd pe hotaru Tîrsa şi pe hotaru Banului, iar pentru că clăcuesc şi la Vaideei cîte trei zile de ţarc de fîn, arătă sfinţiia sa părintele arhimandritul că acel hotar de moşie Vaideei iaste peste cinci hotară de moşie străine şi mai susnumiţii au venit cu rugăciune de au căzut la sfinţiia sa ca să scoaţă pe oamenii ce cosea la Vaideei şi să le dea lor acéle livezi, şi prin zapis s-au legat ca să clăcuiască şi ei céia ce clăcuia cei streini. Care zapise de deosebit aşăzămînt ce au pentru acéle livezi l-am văzut şi noi, cu leat 1778 april 13, dar nu toţi Costeştii, ci mai puţini, şi nici ei nu-l tăgăduiră. La aceste patru arătări ce făcu părintele arhimandrit egumenul bistriceanul, părerea noastră iaste într-acestaş chip: pentru furtişagul vitelor că să apuce lăcuitorii dintr-acest sat Costeştii ca să dovedească pe hoţi sau să plătească vitele pentru înfrînare, asemenea şi pentru paguba sfintei mănăstiri ce i s-au făcut cu foc, că să cunoaşte chiar că sînt oameni din satu acesta. Iar pentru vînzarea de vin ce au făcut an şi estimpu, cum va lumina dumnezeu pe măriia ta, aşa să va hotărî să plătească şi de acum înainte să nu mai aibă voie a mai aduce vin sau rachiu din alte părţi la casele lor, după cum cuprinde şi hrisovul. Iar pentru pricina clăcii fiindcă în hrisovul mării sale Alexandru vodă Ipsilant hotăraşte chiar numai pentru acei ce sînt şăzători pe acea moşiie Costeasca, să clăcuiască cîte 8 zile iar nu şi pentru cei ce sînt şăzători pe hotaru Tîrsa şi pe hotaru Banului, şi măcar că cu dajdia visteriei sînt legaţi cu un nume de sat Costeştii, dar fiindcă acéste doao hotară sînt deosebite, i să pare că ar fi cu cale să plătească cîte 12 zile pe an după testament, şi cu toate că au arătat aceşti lăcuitori ce şăd pe acéste doao hotară că clăcuesc şi pe moşiia Vaideei, deosebit, dar aceasta sînt datori să o facă după deosebit aşăzămînt ce prin zapis au făcut, care s-au văzut şi de noi.

Părerea noastră într-acestaş chip iaste, iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a se face de către înălţimea ta.

1785, ghenar

Gheorghie Jiianu, biv vel şătrar, ispr⟨avnic⟩

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 116v—118. Copie rom.

557

10 ianuarie 1785[1]

Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă lui Mihail Şuţu, domnul Ţării Romîneşti, că locuitorii din satul Costeşti, care s-au judecat la divan şi au fost obligaţi să presteze claca şi să dea dijmă, nu se supun la îndatoriri.

Prea înălţate doamne,

Jăluescu mării tale că avînd sfînta mănăstire Bistriţa un sat anume Costeştii în judeţul Vîlcii aproape dă mănăstire, şi fiind oameni răi şi

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

nesupuși, s-au judecat cu mănăstirea trei, patru ani la măriia sa Alexandru vodă și i-au hotărît a să supune mănăstirii cu hrisov domnescu, și a-și da dijmă din toate, și a-și face claca cîte dooăsprezece zile, după obiceiu ce să urmeaze la toate moșiile, iar ei acum fac unii cîte patru și cinci zile, alții și mai puțin. Ci mă rog să fie luminată porunca mării tale cătră dumnealor boerii ispravnici a împlini cîte dooăsprezece zile claca lor, dupe cum scrie hrisovul mării sale Alexandru vodă. Și cum va lumina dumnezeu pă măriia ta.

Al mării tale cătră dumnezeu rugător,

Ștefan arhimandrit, igumen⟨ul⟩ Bistriții din sud Vîlcea.

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Suțu voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului să cercetați văzînd și domnescul hrisovu ce zice că s-au făcut mănăstirii pentru clacă și dupe acel hrisov urmînd, să faceți pă acei lăcuitori ca să s⟨e⟩ supuie și să fie următori. Și ce va fi cu cale de împlinit să și împliniți.

1785 ghenar 10

Vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 26.
Orig. rom., pecete aplicată.

558

10 ianuarie 1785[1]

Egumenul de la Bistrița reclamă lui Mihail Șuțu, domnul Țării Romînești, că locuitorii „ungureni" de pe moșia Băbeni „nu se supun a-și da obiceiul pămîntului pe deplin" și taie, pentru trebuințele lor, din „pădurea oprită" a mănăstirii.

Prea înălțate doamne,

Jăluescu mării tale că avînd sfînta mănăstire Bistrița o moșie ce să chiamă Băbenii în județul Vîlcii pe care iaste și satu dă rumîni și este și alt sat dă ungureni și este pădure și pentru treaba satului și este și altă pădure poprită dă doisprezece ani pentru treaba mănăstirii, satul dă rumîni își dau și obiceiu pămîntului și să feresc și dă pădurea poprită, iar ungurenii deosebit că nu să supun a-și da obiceiu pămîntului pă dăplin ca și la alte moșii, dar și pădurea cea oprită dă treaba mănăstirii o taie pentru lemne dă casă și pentru lemne dă foc, i dă alte trebi ale lor. Pentru care mă rog să fie luminată porunca mării tale cătră dumnealor boerii ispravnicii județului, să nu-i îngăduiască a mai strica acea pădure cu tăiatu, fiindcă este altă pădure tot pe acel hotar și să-i supue a-și da și obiceiu pămîntului pe deplin. Și cum va lumina dumnezeu pă măriia ta.

Al mării tale cătră dumnezeu rugător,

Ștefan arhimandrit igumen Bistriții din sud Vîlcea

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Suțu voevod, bojiiu milostiiu gospodar.

---

[1] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului dinpreună cu ispravnicu de ungureni i streini să cercetați și cît pentru pădure de va fi dupe cum arată arhimandritu din cele ce să cade a fi oprită, dupe ponturile divanului să-i opriți a nu fi volnici să o taie și să o strice, ci să o aibă ferită pentru treaba mănăstirii, iar pentru cele obicinuite ale pămîntului să urmați dumneavoastră dupe hrisovul ce au ungurenii streini și dupe dreptate. Și făcînd hotărîrea dreptății ce va fi dă înplinit să și înpliniți spre a nu să păgubi mănăstirea dă dreptu său.

1785, ghenar 10

Vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 82.
Orig. rom., pecete aplicată.

559

1 februarie 1785

Locuitorii din satul Vîrvor dau zapis în fața ispravnicilor de Dolj, egumenului de la Bucovăț, prin care se obligă a nu aduce și vinde vin, în afară de vinul din viile lor pînă la sf. Vasile, iar dacă vor călca învoiala, vinul să se ia de gloabă.

Zapisul sătenilor de la Vîrvor prin care să leagă înaintea boerilor ispravnici, duși fiind de igumen, ca să nu îndrăznească a vinde vin în satu mănăstirii, iar de să va găsi la ei vin de vînzare, tot acel vin să să ia domnesc de gloabă.

Dăm zapisul nostru la mîna sfinții sale părintelui egumenului al mănăstirii Bucovățul ca să știe că, aducîndu-ne înaintea dumnealor boerilor ispravnici, vinuindu-ne că cumpărăm vinuri de vindem pe moșiia mănăstirii, noi ne-am prins înaintea judecății că vinul ce l-am avut făcut din viile noastre, l-am vîndut în sat pînă la sfeti Vasilie, după învoiala ce am avut mai înainte și de atunci încoace, nici am mai cumpărat vin, nici am vîndut în cîrciumă, fără cît trei inși din noi am adus cîte o bute de vin să ne căsătorim cîte un copil și după săvîrșirea nunților, ce va rămînea să-l vindem cu rădicata.

Iar dovedindu-ne sfințiia sa că l-am oprit și-l mai ținem cu gînd a-l vinde în cîrciumă acel vin, să ni să ia domnescu și asémene să avem a urma peste tot anul, pînă la toamnă, cînd vom face vin din viile noastre, să nu ne întindem a cumpăra vin să aducem pe moșie să vindem măcar o ocă, iar cînd ne va dovedi, tot vinul acela să ni să ia domnescu. Și pentru credință ne-am iscălit puindu-ne și degetile în loc de peceți.

1785, fevruarie 1 dni

Eu Preda unchiașu ot Vîrvor adeverez, eu Stan ot tam adeverezi, eu Pană ot tam adeverezi, eu Matei ot tam adeverezi, eu Firu ot tam adeverezi

Arh. St. Buc., Ms. 443 (Condica m-rii Bucovăț), f. 206v—207.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

560

⟨Bucureşti,⟩ 21 februarie 1785

Mihail Şuţu, domnul Ţării Romineşti, porunceşte ispravnicilor de Buzău să cerceteze dacă pădurea de pe moşia Şopîrliga a postelnicelului Constantîn Vernescu este din cele oprite, să interzică locuitorilor a o tăia, iar dacă este neoprită au voie a lua lemne de trebuinţa caselor, dînd dijma în cazul cînd taie „cherestea de vînzare... sau alte lemne de neguţătorie".

† Milostiiu bojiiu Io Mihail Costandin Suţul voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Buzău, sănătate! Vă facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă boeriul domnii mele Costandin Vernescu postelnicel, cum că are moşie într-acel judeţ, ce să numeşte Şopîrliga, pe care are şi dumbravă poprită şi ar fi tăind-o lăcuitorii du prinprejur ce sînt şăzători pe alte moşii, şi ceru de a fi opriţi.

Pentru care vă poruncim să cercetaţi şi de va fi pădure roditoare dă ghindă sau dumbravă ţinută, care după obiceiu şi după dreptate au a fi opriţi, să daţi poruncă lăcuitorilor ca să nu o mai tae, oprindu-i şi zăticnindu-i a o avea ferită. Şi această carte să să dea la mîna omului ce-l va avea orînduit a păzi.

Iar de-i va fi pădure din cele neoprite, pentru lemne de foc sau cringuri pentru alte mărunţişuri, la aceiia nu sînt opriţi lăcuitorii cei ce vor fi şăzători pă însuşi moşiia aceea a tăia numai lemnele ce vor fi trebuincioase caselor lor, că pentru aceia clăcuesc, fără numai cherestea de vînzare de vor vrea să facă să tae sau alte lemne dă neguţătorie, pentru aceia au a să aşăza lăcuitorii întîiu cu stăpînu moşii ca să plătească dijma obicinuită şi aşa vor fi slobozi. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1785, fevr⟨uarie⟩ 21 dni

Io Mihail Costandin Suţul voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Vel logofăt

După condică, Gheorghe condicar

Acad. R.P.R., pach. CCX, doc. 9.
Orig. rom., pecete aplicată.

561

⟨Rîmnicul Vîlcea,⟩ 16 martie 1785

Ispravnicii de Vîlcea hotărăsc împăcarea neînţelegerilor locuitorilor din satul Cerătul cu mănăstirea Hurezul, consimţind egumenul să primească „zlotul de vatră" şi două zile de clacă, precum şi dijma din produse, iar pentru trecut, numai plata zlotului.

† Sfiinţiia sa părintele igumenul al sfintei mănăstiri Hurezul, chir Rafail, trase înaintea noastră pe oamenii ce sînt şăzători pe moşiia sfintei mănăstiri satul Cerătul, arătînd părintele igumen că de doi ani n-au făcut la mănăstire zilele céle de clacă ce sînt obicinuite, nici de fătăciuni de oi, nici de stînă din brînză, după obicéiul pămîntului, cum şi de cîrciume, vînzînd vin şi rachiu în sat fără aşăzămînt de la mănăstire şi fără nici un havaet după luminatele porunci domneşti.

https://biblioteca-digitala.ro

Intrebîndu-să și ei ce au a răspunde la aceasta, ei altă pricină nu găsiră, numai ce ziseră că zlotul de vatră vor da, iar de célelalte nu să apucă, nici zile de clacă nu vor face și numai ce-și vor da dijma din bucate și zlotul, iar părintele igumen, întăriia că nu are trebuință de zlot, ci de zile de lucru.

Și nevrînd ei nicidecum a să apuca de zile de lucru, am zis și noi părintelui igumen să le priimească zlotul și cîte doao zile de lucru de tot omul însurat. Deci, sfinția sa nepoftind a vedea atîta netocmire între ei, au lăsat după acest așăzămînt, însă zlotul de vatră să-l dea și celelalte ce scrie mai sus după cum la toate moșiile boerești și mănăstirești să urmează, făcînd și acéle doao zile de lucru și să aibă a plini mănăstirii pe acești doi ani ce n-au dat nimic, numai zlotu de vatră, iar de célelalte ce să coprind, am stătut de părintele igumen ca să le lase jos, fiindcă n-au avut nici un fel de așăzămînt pînă acum, iar de acum înainte să fie următori după cum s-au învoit amîndoao părțile și pricină la mijloc mai mult să nu mai fie.

1785 mart 16

Γεώργιος..... [1]

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. LIII, doc. 89.
Orig. rom.

562

6 aprilie 1785 [2]

Economul mănăstirii Aninoasa reclamă domnitorului Țării Românești că moșnenii din Urechești (Rîmnicu Sărat) fac mare împresurare moșiei mănăstirii, nu dau otaștina și aduc tot felul de pagube prin nerespectarea vechiului așezămînt.

Prea înălțate doamne,

Jăluesc mării tale pentru moșnenii ot Urichești sud Slam-Rîmnic că mănăstirea Aninoasa, metohul sfintei mitropolii, are moșie acolo la Urechești, cumpărată de ctitorii mănăstirii de la moșneni; care în zilele răposatului întru fericire domn Costandin vodă Brîncoveanul s-au hotărît în doao rînduri, odată cu 12 boieri la leat 7207, altă dată cu 24 la leat 7208, la care hotărnicii nu le-au fost rămas măcar un stînjin de moșie nevîndută de dînșii. Și ei văzînd că nu le rămîne moșie nimic, au căzut cu rugăciune la ctitori și la boierii hotarnici de le-au dat stînjini 427, deosebindu-li-o deoparte și le-au lăsat și viile ce au avut pă moșiia mănăstirii, ca să și le ție fără otaștină, cu locul crămii i cu locul dă casă, cu pomi la siliște și cu așăzămînt, ca cine din moșneni după vremi vor vrea să vînză locul, să nu fie volnic făr' de știrea mănăstirii.

Acum numiții moșneni, luminate doamne, cu sîlnicie fac mare împresurare moșii mănăstirii, că cei ce au vii nu și le stăpînesc cu locul de

[1] Indescifrabil.

[2] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

cramă precum să coprinde în hotărnicii, ci au cuprins locuri de şi-au făcut opriturí de crînguri şi să fac moşneni şi pă acel pămînt. Şi unii din moşneni şi-au vîndut viile la alţi oameni du pîn Moldova şi du pîntr-alte părţi şi să fac şi aceia moşneni şi nu vor să dea otaştină. Pentru care pricină are mănăstirea şi carte de volnicie a răposatului întru fericire domn Mateiu vodă Ghica de la leat 1752 de sînt acum ani 33, ca să plătească unii ca aceia otaştina, iar moşnenii cei vechi ce-şi ţin viile, să nu să supere, dar ei stau cu înpotrivire. Aşijderea unii dintr-înşii şi-au lăsat viile după moşiia mănăstirii care sînt cu otaştină de s-au părăginit de cîte zéce, cincisprezéce ani şi numai la livezile de pomi ce au pe la acele părăsişti, vin de şi le culeg, iar viile nu vor să le lucreze. Aşijderea unii din moşneni, dintr-acei stînjeni 427 ce au fost ai mănăstirii s-au pus de au vîndut la unii, alţii, făr' de ştirea mănăstirii şi vitele, atît ale acelor cumpărători cît şi ale moşnenilor, să hrănesc pă moşiia mănăstirii şi suhat nu să supun să plătească. Asemenea şi pentru locurile de casă din silişte, care sînt în mijlocul moşiei mănăstirii, unii din moşneni le-au vîndut cu totul la alţii streini, iar alţii le-au dat cu chirie cîte un ort de casă şi vitele acelora iar pe moşiia mănăstirii să hrănesc şi pun şi vin de vînd şi adetul îl dau la moşneni.

Aşijderea mai jăluesc mării tale că sînt acum ani doaozeci de cînd cu schimb au dat mănăstirea zece pogoane de vie unui căpitan Mihaiu ca să le stăpînească fără otaştină. Acel căpitan au murit şi clironomii aceluia ţin acele zéce pogoane şi nu le lucrează, ci deosebit au cumpărat de la altul tot acolea pă moşiia mănăstirii noao pogoane de vie, care acestea le lucrează şi nu să supun să dea otaştina şi pentru zece pogoane ce are cu schimb, stăpînesc noaosprezéce.

De toate aceste pricini păgubitoare ce curg mănăstirii din pricina lăcuitorilor de acolo, mă rog mării tale să aibă dreptate mănăstirea şi ce va fi mila măriei tale.

Al mării tale plecat şi rugător către dumnezeu,
Ghenadie, iconomul mănăstirii Aninoasei, metohul sfintei mitropolii.

⟨Rezoluţie :⟩

Io Mihail Costandin Suţul, voevod i gospodar Zemli Vlahscoe

Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, toate acestea să le cercetaţi atît înaintea dumneavoastră prin judecată, cît şi la faţa locului de va fi trebuinţă pentru vreuna dintr-aceste pricini. Şi la dreptatea ce va avea mănăstirea, să faceţi dumneavoastră hotărîrea cea cuviincioasă şi să îndreptaţi pentru fieşicare pricină.

Ce va fi dă înplinit să şi împliniţi de la fieşicarele.

Pecetea domnească — 1785 apr⟨ilie⟩ 6

Vel logofăt
Biv treti logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 130 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 17—18.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

21 aprilie 1785

Un număr de locuitori de pe moşia mănăstirii Tismana, Drămocşa, reclamă egumenului că isprăvnicelul Daia Dulubei îi asupreşte cu darea otaştinei şi dijma din celelalte produse, cerînd schimbarea lui.

† Cu plecată scrisoare sărut cinstită mîna sfinţii tale, părinte afimăndrinte [1]. Înştiinţăm pe sfinţiia ta pentru acest isprăvnicel anume Daia Dulubei ce isprăvnicéşte aicea la moşiia sfintei mănăstirii la Drămocşa. Jăluim sfinţii tale tot satu, fiindcă astă toamnă la strînsura ostaştinii [2] vinului din dealul Bobului, au strîns trei buţi şi au mai rămas rămăşiţă, şaizăci de vedre de vin, şi au loat bani vadra cîte părale cincisprăzece, şi au mai rămas vedre treizăci rămăşiţe pîn' acuma. Şi acuma au pus un ţigan pe noi, de am plătit vadra cîte părale treizăci şi cinci, acest vin, başca din cele şaizeci de vedre şi noi ne-am dus cu vin astă toamnă, şi ne-am întors cu vinu înapoi.

Şi pentru fîn, au ieşit taleri optzeci de lei fiind am cu lipsă de dijmă. Şi am mai făcut patru clăi de fîn sfintei mănăstiri, şi noi am văzut că la mîncarea fînului nu s-au mîncat de sfînta mănăstire.

Pentru dijma grîului s-au vîndut treizăci de obroace de grîu, obrocul cîte cinci orţi.

Şi s-au vîndut cinci buţi de vin pe moşie şi şi-au loat taleri cinci şi o vadră de vin. Şi pentru dijma porumbilor ce s-au strînsu, un pătul de porumbi i-au bătut şi au vîndut obrocul un leu. Şi arătăm sfinţii tale să vedem, sînt prin ştirea sfinţii tale, au nu sînt ?

Şi fiind noi cu el la o vie la dumnealui postelnicul Ioniţă Săulescul şi zicînd că nu-i cu cale ca să pue ţiganul pe noi pînă vom întreba pe sfinţiia ta, el au zis că nu eşti sfinţiia ta stăpîn pe moşiia Drămocşei, ci iaste dumnealui Ioniţă Săulescu, stăpîn. Ci noi, arătăm sfinţii tale, de aceasta.

Şi noi ne rugăm sfinţii tale, ca să ne orînduieşti pe acest om anume Mărin, fiindcă este om credincioşi şi temători de suflet asupra sfintei mănăstiri. Iară de va fi tot acest Dae isprăvnicel, noi toţi ne părăsim cramurile. Şi ne rugăm sfinţii tale de aceasta.

April 21, 7293 ⟨1785⟩

Ai sfinţii tale plecaţi :
eu Nicola Călţun adeverez,
eu Radul Blidariu adeverez, eu Costandin Misail, eu Ion sin Pîrvul, eu popa Dumitru ot Cărbuneşti, eu Ion Bău adeverez, eu Dumitru, armaşul adeverez.

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCV, doc. 50.
Orig. rom.

[1] Corect : arhimandrite.
[2] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

18 mai 1785

Anaforaua biv vtori spătarului Dumitru Topliceanu către domn, referitoare la cercetarea pe care a făcut-o pentru reclamaţia economului mănăstirii Aninoasa împotriva moşnenilor din Urecheşti, stabilind obligaţiile celor ce folosesc sub orice formă moşia mănăstirii.

Prea înălţate doamne,

Dupe jalba ce au dat înălţimii tale, Ghenadie, iconomul mănăstirii Aninoasei, metoh sfintei mitropolii, pentru moşnenii ot Uricheşti i alţii, că facu înpresurare moşii mănăstirii, ni să porunceşte de către înălţimea ta să cercetăm toate pricinile ce arată numitul iconom în jalbă şi să îndreptăm.

La care după luminată porunca înălţimii tale, puindu faţă pe Ştefan logofăt, vechil iconomului, cu unii ce să găsescu că au oprituri de pădure pe la viile lor, şi întrebindu eu pe aceia cu ce ţinu acele oprituri de pădure, ziseră că din vechime au apucat acele oprituri de pădure. Şi precum le-au apucat le-au ţinut şi ei şi n-au avut supărare de isprăvniceii mănăstirii. Pentru care eu citind doă cărţi de hotărnicie, pentru această moşie Uricheştii a mănăstirii Aninoasei, vedem că zice moşnenii, au rămas cu viile lor înfundate şi cu locuri de cramă în moşia mănăstirii, şi aceşti boeri hotarnici dau numai viile şi cu locurile de cramă suptu stăpînirea moşnenilor, iar loc cu pădure nu dau şi să văzu că acele apărături sînt pe moşia mănăstirii. Pentru care aşa găsescu cu cale, acele oprituri să rămie supt stăpînirea mănăstirii şi cei ce vor tăia lemne dintr-însele să dea din zece una, şi oricine vor tăia haraci pe moşiia mănăstirii să aibă după obiceiu a da din zece una.

Am pus faţă cu numitul Ştefan vechil şi pe cei ce au lăsat viile lor de s-au părăginit şi vin numai la livezile de pomi de şi le culeg, şi aşa am găsit cu cale unii ca aceştea să dea dijmă din poamă din zece una după obiceiu.

Aşijderea am pus faţă pe Ştefan vechilul, şi cu moşnenii ce au locuri înfundate la silişlea Uricheştilor, şi cercetîndu să adiveri că vitele lor pascu pe moşiia mănăstirii ce s⟨e⟩ numeşte Uricheştii, precum nici lăcuitorii n-au tăgăduit. Şi pentru căci starea acestor lăcuitori iaste aproape de margine şi n-au obicei a plăti suhat, ci obicinuescu satele dinprejur de facu numai clacă stăpînilor moşiilor şi şi aceia cu uşurinţă, adică pe anu trei zile, şi pentru ca nici mănăstirea să nu rămîe păgubaşă, nici lăcuitorilor să nu li să pricinuiască greutate şi vreo strămutare, aşa am găsit cu cale: din trei zile ce facu pe anu satele dinprejur stăpînilor moşiilor, cu doă zile să să scutească, căci şăd pe pămîntul lor, iar o zi să facă clacă pe anu, numiţii mănăstirii.

Aşijderea şi alţi lăcuitori ce şăd iar pe locuri înfundate de ale moşnenilor şi pascu vitele lor pe moşia mănăstirii, iarăşi asemenea să urmeze.

Am cercetat şi pricina ce avu numitul vechil cu Iordache zet Mihai căpitan, şi acest Iordache arătă zapisul răposatului Roman ce era atunci igumen mănăstirii Aninoasei, cu leat 1765 noem⟨vrie⟩ 1 dni, în care arată că Mihai căpitan dîndu partea lui de moşie din Cărţocleşti sud Teleorman, stînjeni 30 numitii mănăstiri, i-au dat numitul igumen schimbu

https://biblioteca-digitala.ro

pogoane 10, care era vie cumpărată de Mihai ca să le ție fără otaștină. Dar fiindcă să adeveri că mai ține numitu Iordache încă 6 pogoane vie. și 3 pogoane livede, ce le are de cumpărătoare și au fost cu otaștină, care măcar că le cerea Iordache schimbu în locul pogoanelor ce le are făr' otaștină fiind acelea părăginite, dar nefiind cu cale, am găsit cu drept viile acestea să fie cu otaștină iar acele 10 pogoane precum să cuprinde în zapisul igumenului Roman ce mai sus arată, să fie nesupărate de otaștină.

Am pus față pe numitul vechil și cu Nicolae ceauș Cotescu și cercetîndu pricina hotarului moșii de la capul moșii din sus, răspunse ceaușul Nicolae că avîndu venitul moșii mănăstirii cumpărat, cu această pricină au luat venitul moșii mănăstirii. Dar în vreme cînd venitul moșii mănăstirii nu-l cumpără, nu trece peste hotarăle moșii mănăstirii, nici înpresurare nu face. Și pentru bănuiala ce avea vechilul că face ceaușul Nicolae înpresurare moșii la hotarul moșii, de la căpătîiul din sus, scoase ceauș Nicolae o carte de judecată a trei boerinași: popa Dragul potropop ot Focșani, Iordache căpitan, Barbul căpitan, cu leat 7239 iulie 23 dni, carii fiind rînduiți din porunca răposatului Antone biv vel armaș ispravnicul marginii, ca să aleagă o parte de moșie Odobeasca căpitănesii Gherghinii Tănăsoaei și strîngîndu-se toți moșnenii de Urichești și de Cotești, au fost adus diaconul Roman cartea prea sfinții sale părintelui mitropolit și a sfînt⟨ii sale⟩ părintelui episcop de Buzău, de afurisanie asupra moșnenilor ca să mărturisească adivărul pentru hotarăle moșii mănăstirii Uricheștii. Și moșnenii au priimit cartea de blestem a doi arhierei, cum că Odobeasca iaste afară din hotaru Uricheștilor și n-are treabă Varlaam igumenul mănăstirii Aninoasei cu această moșie, că nici cei 12 boeri hotarnici ce au hotărît moșiia numitei mănăstiri, nici cei 24 nu au pus sfoara din matca cîrciumii drept acel locu ce au pus din curmătură din deal de unde să începe Odobeasca și merge pe culmea Oreavului și lovește unde să scură lacu de-i zicu Podu lacului. Și după aceasta au fost avut igumenul Roman întrebăciune cu Gherghina Tănăsoaie și înaintea răposatului Antone biv vel armaș ispravnicul marginii, zicînd numitul igumen că Odobeasca iaste în hotarul Uricheștilor și dumnealui iar așa au găsit cu drept precum și acești mai sus-numiți boerinași cum Odobeasca iaste afară din hotarul Urichești, precum să arată în cartea dumnealui de judecată ce să văzu de mine cu leat 7239 avgust 1 dni.

Deci, găsesc cu cale că mănăstirea are dreptate a stăpîni moșia Uricheștii din cap în cap după semnile și hotarăle ce arată în hotărnicia a 12 și a 24 de boeri, și așa după hotărnicie zise și Nicolae Cotescu că mai mult nu să va întinde peste hotarăle moșii mănăstirii. Părerea mea așa iaste, iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a să face de către înălțimea ta.

Mai 18 dni, 1785

Dum⟨itru⟩ Topl⟨iceanu⟩ biv vtori spatar
N. G. S-au scris în condică

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. LXXXVIII, doc. 53.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 20 mai 1785

Mihai Suţu, domnul Ţării Romîneşti, comunică ispravnicilor de Vilcea hotărîrea lui în privinţa măsurilor de aplicat locuitorilor din Costeşti, care au fost reclamaţi de egumenul de la Bistriţa că prin neexecutarea în întregime a zilelor de clacă şi alte abateri au cauzat pagube mănăstirii.

Io Mihail Costandin Suţul voevod i gospodar Zemle Vlahscoe. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Vilcea, sănătate! Vă facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă cuviosul arhimandrit chir Samuil, igumenul sfintei mănăstiri Bistriţii, pentru Costandin pîrcălabul i Cozma i Costa Frumuşelu i Dumitru Ghinescu dinpreună şi cu alţi oameni din trei cătune ce să numesc Costeasca i Pietreni i Vărateci, cum că aceştia locuesc pe moşiia mănăstirii şi neurmînd după obiceiul pămîntului, atît în anul trecut au pus vin de au vîndut vase 38, cît şi într-acest an vase 43, iar vinul mănăstirii şade nevîndut, şi nici obicinuitul havaet nu şi l-au dat; şi cum că, osebit că totdeauna să fură cai şi vite ale mănăstirii şi ale ţiganilor, au pus şi foc la fînéţele mănăstirii şi ale ţiganilor şi la un porumbariu, şi prinzînd de véste păzitoriul porumbariului pînă a stinge focul, cei ce i-au dat foc au fugit şi nu i-au mai putut prinde, făcînd multă pagubă mănăstirii.

Asémenea mai jălui arhimandritul şi pentru obicinuita clacă, arătînd că din anul trecut au rămas rămăşiţă zile 988 şi de anul acesta zile 898 şi ceru dreptate, arătînd la acestea şi anaforaoa dumneavoastră ce faceţi către domniia mea cu leatul de acum 1785 ghenar 8, întru care scrieţi că dupe cercetarea ce aţi făcut, pentru toate acéstea nici numiţii lăcuitori n-au tăgăduit mărturisind şi insuşi ei pentru paguba focului şi a vitelor că aşa s-au întîmplat. Făr' de numai pentru vin au răspuns că obiceiu au avut a-şi aduce cîte 20—30 de vedre vin de trebuinţa lor, ori pentru nuntă ori pentru pomenire şi ceea ce le prisosea, vînzîndu-l, da cîte o para de vadră pentru adetul moşiei. Cum şi pentru rămăşiţa zilelor de clacă au răspuns cum că ei din porunca noastră sînt datori a clăcui fieştecare casnic cîte opt zile pe an iar nu cîte 12, şi ce vor fi rămăşiţă dintr-acéste opt zile vor împlini, iar mai mult nu, arătîndu-vă numiţii săténi şi o poruncă a domniei noastre unde li să hotăraşte ca satul Costeştii ce să află pe moşiia aceştii mănăstirii Bistriţa să aibă a clăcui cîte opt zile.

V-au arătat şi igumenul hrisov al domnii sale fratelui nostru domn Alexandru Ipsilant voevod cu leat 1779 ghenar 6, în care scrie şi hotăraşte pentru cîţi oameni vor şădea pe moşiia Costeasca, numai aceia să clăcuiască la mănăstire cîte opt zile. Dupe care au zis igumenul că-şi păzéşte hotărîrea şi pe aceia ce să află şăzători pe această parte de moşie Costeasca nu-i supără mai mult peste poruncă. Dar numiţii lăcuitori fiindcă sînt legaţi cu dajdia visteriei cîte tréle cătunele acestea cu un nume Costeştii, cu această pricină caută şi cei din célelalte doao cătune, Pietrenii i Vărătecii, a să vîrî supt privileghiul celor ce şăd pe Costeasca.

https://biblioteca-digitala.ro

Și găsiți cu cale ca pentru furtișagul vitelor i pentru paguba ce au făcut mănăstirii cu foc, fiindcă să cunoaște că sînt chiar oameni din satul Costeștii cei ce le-au săvîrșit acéstea, să să apuce sătenii dintr-acest sat Costeștii ca ori să dovedească pe hoț sau să plătească ei; pentru vînzarea de vin ce au făcut an și estimp, o lăsați la noi să hotărîm cît să plătească mănăstirii, și de acum înainte să n-aibă voie a mai aduce vin și rachiu din alte părți la casele lor, după cum cuprinde și hrisovul. Pentru clacă, cei ce sînt șăzători pe moșiia Costeasca să clăcuiască după hotărîrea hrisovului cîte opt zile pe an. Iar cei ce sînt pe célelalte hotară, măcar că cu dajdia vistierii sînt legați toți cu nume de costești, dar fiindcă sînt deosebite hotară, găsiți cu cale ca aceștia să clăcuiască cîte 12 zile pe an după testamenturile țării.

Deci după a dumneavoastră pliroforie ce ne dați la acéste pricini, iată dar vă poruncim, cît pentru furtișagul vitelor i pentru paguba focului, de vréme ce după cercetarea ce ați făcut ne arătați că să cunoaște cum cei ce au săvîrșit fapta aceasta sînt oameni din satul acesta, să apucați pe săténi cu strînsoare ca ori să dovedească pe hoți și pe cei ce au făcut fapta aceasta să-i dea de față, sau să plătească de la dînșii paguba, pe cît îi va fi dreptul întru adevăr făr' de vreo încărcătură mai mult, ori de să vor cere la divan, să aveți a-i trimite la divanul domniei méle pe doi trei dintr-înșii.

Iar pentru vinurile ce au vîndut an și estimp, aceasta fiindă iaste înpotriva testamentului și obicéiurilor pămîntului, care numai la stăpînul moșii dau volnicia aceasta, să-i apucați ca să plătească aceea ce rînduește condica, cîte taleri unul și o vadră de vin de bute, făcînd dumneavoastră înplinire, și de acum înainte să-i opriți cu totul, ca numai vinurile și rachiurile mănăstirii să să vînză, făr' de a nu-i îngădui dumneavoastră mai mult.

Iar pentru clacă, fiindcă și a noastră poruncă ce s-au dat sătenilor, pentru opt zile este făcută, după domneasca hotărîre a fratelui ⟨nostru⟩ Alexandru vodă, care s-au fost făcut cercetare prin divan, veți urma după cuprinderea aceii domnești hotărîri asupra căriia este întemeiată și a noastră poruncă, în care hotărîre de vréme ce ne arătați cum că numai cîți vor șădea pe moșia Costeasca cuprinde a avea acea orînduială, aceia dar, poruncim și domniia mea ca să clăcuiască numai 8 zile, iar ceilalți ce sînt șăzători pe celelalte hotară de moșii să aibă a clăcui dupe testamentul țării, doaoăsprezece zile pe an, supuindu-i dumneavoastră a fi următori făr' de voia lor. Ci dar, la toate acéste pricini într-acestaș chip să urmați ca să afle sfînta mănăstire îndestularea dreptății sale de la dumneavoastră cu urmare în faptă, spre a nu să mai pricinui pagubă. Și fiți dumneavoastră sănătoși!

1785, maiu 20

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistrița), f. 118—119.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

14 iunie 1785[1]

Egumenul mănăstirii Argeş reclamă domnitorului Mihail Suţu că locuitorii „ungureni" din satele Corbii şi Domneşti, care prin zapis s-au angajat la aşezare să dea numai dijma, iar claca s-o facă pe alte moşii, cer acum să facă şi claca tot acolo, dar el se opune deoarece au vite multe şi mănăstirii nu-i rămîne nici un folos.

Prea înălţate doamne,

† Jăluesc mării tale pentru doaoă sate de ungureni, Corbii i Domneştii din sud Muşcel, că la aşăzămîntul lor cînd s-au aşăzat pă moşiile mănăstirii au făcut aşăzămînt prin zapis dă le-au dat mănăstirea aceste hotară dă moşie ca să le lucreze pă seama lor cu dijmă şi claca lor cea obicinuită, să o facă pă alte moşii unde îi va chema. Şi pînă acum într-acest chip au păzit acestu aşăzămîntu nezmintit iar acum cer să facă clacă acolea pă acea moşie puind pricină că la alte părţi nu vor merge.

Luminate doamne, aceşti oameni nu sînt ca alte sate mai uşurei dă dobitoace ca să poată şi mănăstirea a-şi face agonisita sa, ci nu le ajunge încă nici lor. Şi cînd nu vor priimi ei să-şi facă claca după cum au făcut-o şi pînă acum la alte părţi, mă rog să fie luminată porunca mării tale ca să aibu voe să înparţu locurile i livezile al doilea, ca să rămîie şi mănăstirii parte din locurile ce sînt date lor ca să-şi facă claca acolea ; fiindcă aceste moşii sînt muşcele, n-au fost pădure ca să o fi curăţat ei, că într-alt chip cu tot să păgubeşte mănăstirea dă venitul moşiilor acestora. Şi ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu,

Parthenie arhimandrit igumen argeşanu

〈Rezoluţie :〉

Io Mihail Costandin Suţul voevod i gospodar zemli Vlahscoe

Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, dinpreună cu dumnealui biv vel sărdar Ioniţă ispravnic de ungureni streini, să cercetaţi jalba aceasta ce ne dă igumenul, văzînd acel aşăzămînt ce arată că are făcut cu numiţii ungureni cît şi coprinderea hrisovului ce au ungurenii la mîinile lor şi la dreptatea ce va avea mănăstirea să faceţi hotărîre în scris spre a nu să păgubi mănăstirea, ci să îndreptaţi negreşit prin judecată.

1785 iunie 14

Vel logofăt

Biv vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. XVI, doc. 92.

Orig. rom., pecele aplicată.

567

14 iunie, 1785[1]

Egumenul mănăstirii Govora reclamă domnitorului că locuitorii moşiei Ocnişoarele nu îşi îndeplinesc obligaţiile, nu fac claca deplin şi la vreme şi nici dijma nu o dau întreagă.

Prea înălţate doamne,

Jăluescu mării tale pentru lăcuitorii ce şăd pe moşiia Ocnişoarile a sfintii mănăstiri, care moşie este aproape de mănăstire numai o jumă-

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

tate de ceas, şi de alţi igumeni mai din'nainte să vindea venitul în arendă la aceşti lăcuitori, iar de cînd mă aflu eu igumen la această mănăstire am văzut că este de mare folos mănăstirii a să căuta venitul de către mănăstire. Fiind, dupe cum zic, foarte aproape, n-am voit a mai vinde venitul, ci s-au căutat şi să caută de sfînta mănăstire.

Şi aceşti lăcuitori nu să supun a împlini céle drepte ale stăpînului dupe porunca mării tale, adică clacă dă 12 zile nu vor să o facă dăplin, cum şi dijma nu o aduc deplin şi la vreme. I la pădure să pun de tae lemne dă neguţătorie şi nu plătesc adetul, nici vor să-şi ia voe de la mine mai întîiu.

Asemenea şi într-această trecută iarnă au întrat în pădure şi au dărîmat-o de au stins cu tot pentru hrana vitelor lor.

Ci mă rog mării tale ca să fie luminată porunca mării tale către dumnealor ispravnici să-i supue la toate dupe condică şi hotărîrea mării tale ca să nu să păgubească sfînta mănăstire dă dreptul său. Asemenea să-mi împlinească pentru tăerea pădurii ceia ce puteam să iau de la alţii, şi de acum înainte să-i supue ca să nu mai între cu obrăznicie pînă a nu lua voe de la mănăstire. Şi ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu de fericită săn⟨ătatea⟩ mării tale,
Anatolie, igumen sfintei mănăstiri Govorii.

⟨Rezoluţie :⟩

Io Mihail Costandin Suţul voevod i gospodar.

Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului pentru toate să cercetaţi şi după obiceiu şi după condicile divanului urmînd să faceţi hotărîrea cea cuviincioasă în scris şi ce va fi dă înplinit să şi înpliniţi, făcînd îndreptare ca să nu să păgubească sfînta mănăstire dă dreptul său.

1785 iun⟨ie⟩ 14

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Govora, pach. XXV, doc. 79.
Orig. rom., pecete aplicată.

568

22 iulie 1785

Moşnenii din satul Roata se învoesc cu egumenul de la Stavropoleos să-i presteze cîte două zile de clacă, o zi la coasă şi una cu carul, să plătească pentru capre şi rîmători şi să dea dijmă din produse acei ce vor face semănături pe moşia mănăstirii.

† Adecă noi sătenii moşneni ot satul Roata care mai jos ne vom iscăli, dat-am adevărat zapisul nostru la cinstită mîna prea sfinţii sale părintelui vlădicăi Pogoniianis, stăpînul sfintii mănăstirii Stavropoleosu, precum să s⟨e⟩ ştie că ne-am învoit cu prea sfinţiia sa ca să-i clăcuim cîte 2 zile, adecă o zi cu coasa, o zi cu carul, iar afară dintr-aceasta cine va avea capre şi rîmători şi vor umbla în moşie, să avem a plăti cu

https://biblioteca-digitala.ro

bani. Şi cine va ara grîu, porumbu, mălai, şi va cosi fîn, să avem a da dijmă din toate ce⟨le⟩ mai sus zise.

Iul⟨ie⟩ 22 dni, 7293 ⟨1785⟩

Eu Oana unchiiaş adeverez, eu Oana zet Oana adeverez, eu Iorga adeverez, eu Şărban Bănic adeverez, eu Gheorghe pîrcălab adeverez

Arh. St. Buc., M-rea Stavropoleos, pach. X, doc. 72.
Copie rom.

569

3 august 1785

Socoteala mănăstirii Tismana pentru plata oamenilor angajaţi la cositul fînului în locul ţiganilor care n-au vrut să lucreze.

Foiţă de cîţi bani arată vătaful Gheorghe Şuneai că au cheltuit astă vară la fînu mănăstirii pentru ţig⟨ani⟩i care n-au venit să lucreze cum au avut obicéi cum arată. Avgust 3, 1785.

taleri 5, parale 5, am dat în mîna lui Oce Inochentie şi lui Oce Ionichie.

taleri 1 am cheltuit eu cît am fost la fîn; aici arătăm ţiganii care am dat pentru ei.

pentru Matei Morunea	bani 90
pentru Ion Pleşa	bani 90
pentru Rudu Pleşa	bani 90
pentru Mihai Falcoe	bani 90
Gheorghe Andrei	bani 90
Costandin Burdulea	bani 90
Costandin sin Tănasie	bani 90
Radu Falcoe lăutariu	bani 90

do ţigani cîte şasă zile de lucru şi zioa cîte parale cinci, fac cîte un zlot, pe opt ludi cîte un zlot, fac taleri 6.

Gheorghe Lugean	bani 90
Nicola sin Ciucuru	bani 90
Mihai Surudul	bani 90
Mihai Romcea	bani 90
Radu brat ego	bani 90
Alixandru brat ego	bani 90
Costandin şin Dragomir Romcea	bani 90
cinit taleri 5	bani 30

Care face cu taleri 6, ce scrie mai sus şi cu taleri 5. bani 30, taleri 11 bani 30, cu cheltuiala fînului, cu cheltuiala Craiovei.

https://biblioteca-digitala.ro

	bani
Vladu Falcoe	90
Vasilie brat ego	60
Dinu brat Vasilie	60
Rădui sin Dumitru Falcoe	60
Barbu sin Stana	90
Barbu sin Ciucur	60
Mihai al Păunii	60

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XCVI, doc. 29.
Orig. rom.

570

13 august 1785[1]

Egumenul mănăstirii Argeş reclamă domnitorului că unii locuitori din satul Costeşti nu execută claca după obicei şi nu dau dijma; iarna vînd fînul şi intră cu vitele în pădure făcînd pagube mănăstirii.

Prea înălțate doamne,

Jeluesc mării tale pentru cîțivași lăcuitori din satul Costești, moșiia sfintei mănăstiri Argeșul, că nu să supuni a-și da claca după obicei i dijma din fîn și din porumb după cum dau și alte sate tot de pe moșiile sfintei mănăstiri i de pe alte moșii streine, mănăstirești și boerești ce sînt în partea muntelui, precum și ei de cînd s-au pomenit pe moșiia mănăstirii au dat, și nici după hotărîrea pravilii ce iaste făcută de măria sa Alexandru vodă nu să supun a urma.

Așijderea și iarna unii dintr-înșii vînd fînul lor și întră cu vitele în temeiul pădurii unde să face jir și ghindă și nu dărîmă ramuri ci tae copaci de rînd din pămînt, cum și cînd să face mîncare în pădure nu vor să plătească suhat pe vitele ce mănîncă ghindă și jir, după cum plătește toată țara, ci păgubescu mănăstirea.

Pentru care mă rog să fie luminată porunca măriei tale la dumnealor boiarii ispravnici, ca să cercetéze și după cum vor găsi cu cale să-și afle sfînta mănăstire dreptatea ca să nu să păgubească de venitul său întru prea fericite zilele măriei tale, ci să-și ia adetul cel obicinuit după cum au luoat din vechime și după cum iau și alți înprejurași. Și cum va lumina duhul sfînt pe măriia ta.

Al măriei tale prea plecat și către dumnezeu rugător,

Parthenie arhimandrit igumen argeșan

〈Rezoluție:〉

Io Mihail Costandin Sutul voevod i gospodar zemli Vlahscoiu.

† Dumneavoastră ispravnicilor ai județului să cercetați, și cît pentru claca și dijma ce nu să supun lăcuitorii dupe pravilniceasca condică, să urmați și să-i faceți să urmeze lăcuitorii să facă claca și să-și dea dijma dupe obiceiu, iar pentru paguba ce fac cu vitele lor în pădure, prin judecată să-și afle mănăstirea dreptatea de la dumneavoastră făcînd hotă-

[1] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

rîrea cea cuviincioasă la toate, să nu să mai pricinuiască pagubă mănăstirii.

1785 avgust 13

Procit vel logofăt

Biv vtori logofăt

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. IV, doc. 34.
Orig. rom., pecete aplicată.

571

⟨Bucureşti,⟩ 17 septembrie 1785

Mihail Suţu, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Dîmboviţa să oblige pe locuitorii care-şi pasc vitele pe moşiile Valea Caselor, Pătroaia de la Capul Piscului şi Băsească, să se înţeleagă cu omul mitropoliei pentru plata suhatului şi a stricăciunilor comise în păduri.

† Milostiiu bojiiu Io Mihail Costandin Suţul voevod i gospodar zemble Vlahscoie. Dă vreme ce ne-am înştiinţat domniia mea de la prea sfinţiia sa părintele mitropolitu pentru unii din oameni ce sînt şăzători prinprejurul moşiilor sfintei mitropolii ce să chiiamă Val⟨e⟩a Caselor i Pătroaia de la Capul Piscului şi Băsească din sud Dîmboviţa, cum că ei sînt şăzători cu casele pe alte moşii streine şi dobitoacele lor le hrănescu pe moşiile sfintei mitropolii cu iarba şi cu crîngurile şi-i taie pădurea de-şi fac case şi alte ce le trebuiesc şi cu rîmătorii lor mănîncă ghinda du pe moşiile mitropolii şi-i strică fineţile, încît de răul lor, nimeni nu îndrăznescu să are şi să facă semănături, fiindcă de-şi ară cinevaşi, ei cu vitele lor le calcă şi nu aleg nimic, dintru a cărora faptă să pricinueşte multă pagubă mitropolii.

Pentru care poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor din sud Dîmboviţa, să aduceţi pă acei lăcuitori din prejur şi să le daţi poruncă să s⟨e⟩ aşeze cu omul mitropolii ca să dea sohatul cela ce iaste obicinuit negreşit precum să urmează şi la alte moşii, precum văzum şi domneasca poruncă a fratelui domnii ⟨mele⟩ Alexandru vodă Ipsilant, însă să-şi pue păzitori la vite ca să nu facă stricăciune la livezi de fîn şi arături şi la pădure roditoare, sau măcar la orice. Şi de va fi făcut vreo pagubă, să-i apucaţi să înpliniţi mitropolii ceia ce va fi cu cale. Iar de nu vor urma a să aşăza ca să plătească sohatul, atuncea să-i opriţi cu totul a nu să mai întinde ori ei sau vitele lor în moşiia mitropolii, ca să nu mai pricinuiască sfintei mitropolii pagubă. Aşijderea şi cei ce şădu pe moşiile sfintei mitropolii, Pătroaia şi Băseştii, avînd capre şi păstrîndu-le pe aceste moşii, nu să supun să plătească obicinuitul adet, pentru care şi de aceasta vă poruncim să urmaţi dupe condică şi să apucaţi pe acei săteni ca să dea de capră cîte doi bani într-un an şi aşa să îndreptaţi pentru toate aceste pricini. Tolico pisah gospodstvo mi.

1785 septemv⟨rie⟩ 17

Io Mihail Costandin Suţul voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Trecut în condică

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCLXXXIX, doc. 37.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Cîmpulung,⟩ 26 septembrie 1785

Ispravnicii de Muscel cercetează neînțelegerea egumenului mănăstirii Argeș cu locuitorii din satele Corbii și Domnești privitor la facerea clăcii pe altă moșie; declarînd locuitorii că vor continua respectarea zapisului ca pînă atunci, ambele părți se arată mulțumite.

Sud Mușcel

Din luminată porunca mării sale lui vodă și după jalba ce au dat la măriia sa, sfințiia sa părintele arhimandrit egumenul sfintei mănăstiri Argeș, chir Parthenie, asupra ungurenilor de la satu Corbii i de la satu Domnești dintr-acest județ ce sînt șăzători pe moșiile sfintii mănăstiri, cu arătare că au avut sfînta mănăstire cu ei așăzămînt prin zapis cînd le-au dat aceste hotară de moșie dă le lucrează numai pe seama lor cu dijmă și claca cea obicinuită să o facă pe altă moșie unde-i va chema, că pe aceste moșii ce șăd n-au la ce să clăcuiască, căci abia sînt moșiile acestea numai pentru dînșii, și cum că pînă acum s-au ținut numiții ungureni de așămîntul lor după zapise, și că și-au plătit atît dijma cum și claca, încă au făcut-o unde i-au chemat după zapisele lor fără nici o zminteală, iar acum pricinuesc vorbe înpotriva așăzămîntului ce au cu sfînta mănăstire.

Și după luminată poruncă ce ne-au adus sfințiia sa, s-au înfățișat înaintea judecății părintele arhimandrit cu Bucur Avràam pîrcălab de la Corbi i Simion Mariuțăi ungurean, vechil fiind și celorălalți ungureni, cum și ungureni din Domnești și ne arătă sfințiia sa că de cînd s-au așăzat acești ungureni în aceste sate pe moșiile mănăstirii, au făcut sfînta mănăstire acest așăzămînt prin zapise în ce chip să dea dijma din fîn și din porumb cum și pentru clacă să o facă unde-i va chema, adecă din fîn să dea din șase căpițe una și ei să facă fînul clăi și să-l îngrădească și din alte sămănături din zece una, satul Corbii, iar Domneștii să dea din șapte copițe una și din celelalte sămănături din zece una ca și satul Corbii. Iar grădinile lor cu legumi să nu să supere de dijmă; și pîrcălabii lor fiindcă dau și ei ajutor la strînsul clăcii și al dijmii să nu să supere.

Care acest așăzămînt nici ungurenii nu-l tăgăduiră, ci prin graiul lor arătară că așa le este așăzămîntul și că l-au păzit și ei cum și sfințiia sa părintele arhimandrit pînă acum; care și acum înaintea judecății iarăși voiră numiții ungureni ca și de acum înainte să le fie acest așăzămînt iarăși nestrămutat că-l vor păzi și de acum înainte. Și așa dînd ei cuvînt înaintea judecății i-am întrebat din ce s-au îndemnat a pricinui înpotrivire asupra așăzămîntului lor, și răspunseră că au fost îndemnați de unii alții. Deci dar, după cercetarea ce s-au făcut acum și fiind acest așăzămînt primit de amîndouă părțile, rămîne numiții ungureni îndatorați a urma după așăzămîntul lor ce au prin zapise atît pentru darea dijmii, cum și pentru clacă să o facă unde-i va chema, după cum și pînă ⟨acum⟩ s-au urmat dă către dînșii. Aceasta scriem.

1785 septemv⟨rie⟩ 26 dni

Constantin pîrcălab

Trecută la condică, Radu logofăt condicar

Arh. St. Buc., Ep. Argeș, pach. XVI, doc. 93.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

9 octombrie 1785

Locuitorii din satul Bădeşti dau zapis egumenului de la Cîmpulung prin care se obligă să facă şase zile de clacă, să dea dijmă din fin din şapte, una, dijma obişnuită din celelalte produse, să are cîte un pogon, iar femeile să clăcuiască la cînepă.

† Dat-am această scrisoare a noastră de adeverinţă la mîna sfinţii sale părintelui arhimandrit egumen cîmpulungeanu, precum să s⟨e⟩ ştie că viind noi cu şăderea pă moşiia sfintii mănăstiri, ce să numeşte Bădeşti şi am făcutu satu dă ungureni acolea pe moşie şi ne-am fostu aşăzat cu sfinţiia sa dă toate orînduelile ce sîntu ale moşiiei după cum au avut aşăzămîntu şi satu Corbi cu mănăstirea Argeşul, fiind ei veniţi mai dinainte din ţara ungurească pe moşiia aceiia, care aşăzămînturi s-au păzit pîn' acum; dar acum întîmplîndu-să oareşcare pricină dăspre obiceiu moşiiei, atît dintre unii din săteni cît şi din isprăvnicieii ce au fostu puşi pe moşie, ci de iznoavă am venit noi sătenii bădeşti dă ne-am făcut aşăzămîntu cu sfinţiia sa în scris dă toate rînduelile, cum arată în jos:

Intîiu, dijmă dă fînu să avem a da din şapte, una, adică: una a mănăstirii şi şase, ale noastre şi dijmă să avem a o căra cu carăle noastre acolea pe moşiie, unde va zice isprăvnicelu. Iar din bucate, din toate ce vom avea arate pe moşiie, din zece, una, cum: porumbu i mazărea i fasulea i grîu, iar pentru secară să avem a da porumbu pe seama cîtă arătură va fi; iar pentru cînipă să ni să numere după loc şi cîtă ni să va face, dijma să avem a o aduce la metof; iar pentru pusu la topilă să aibă a da ajutor nevestile noastre atît la pus în topilă cît şi la scos; iar pentru meliţatul ei să aibă a pune isprăvnicel cu clacă să o lucreze. Aşijderea şi pentru zile dă clacă să avem a face cîte şase zile pe anu şi cu merindele noastre[1] însă oameni vrednici dă orce lucru, care zile să avem a le face la orice trebuinţă va avea sfinţiia sa pe moşie.

Iar cînd să va avea trebuinţă sfinţiia sa, trebuinţă dă lucru şi la Berev⟨o⟩eşti să avem a merge, cum şi la trebuinţele morii i la zăgas să avem a sări cu toţi şi a drege ce va fi, deosebit de cele şase zile de clacă, pentru care să aibă şi sfi⟨nţia sa⟩ a ne da ceva de băutu.

Iar pentru plugurile ce să vor afla în satu să avem a ara sfinţiii sale cîte un pogon de plug, iar neavîndu mănăstirea trebuinţă dă toate plugurile cîte vor fi în sat, pentru care va rămînea să aibă a da ori trei zile de clacă, ori un zlot.

Aşijderea şi pentru vreunu din săteni ce va fugi de acolea du pă moşie într-altă parte, orice îi va rămînea acolea pe moşie, casă sau pomi, să fie ale mănăstirii, după cum este obiceiu ţării.

Aşijderea şi pentru cei ce vor mai veni acii în sat, să nu fimu volnici a-i mai primi, iar primind noi pe cineva făr' de ştirea sfinţii sale, să n-aibă a-i da mănăstirea nici livede de fînu, nici loc de arătură, ci oricare îl va primi, acela să-i dea den coprinsul lui, iar claca mănăstirii să facă dăplinu acela.

---

[1] „Şi cu merindele noastre" adaos marginal.

https://biblioteca-digitala.ro

Şi acestea care să numescu mai sus să avemu a le păzi, legîndu-ne cu sfinţia sa, dîndu-ne şi sfinţiia sa asemenea scrisoare la mînă. Şi pentru credinţă ne-am ⟨pus⟩ numele şi degetele în loc de pecete ca să s⟨e⟩ crează.

Oc⟨tomvrie⟩ 9, 1785

Eu Ionu Sitea bătrînu, eu Bar⟨bu ?⟩ Moga, eu Ionu Codrea bătrînu, eu Ion Reghel, eu David Moga, eu Gavril Aldeş, eu Nuţul Sitean cu tot satul dinpreună

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LX, doc. 152.
Orig. rom.

574

20 octombrie 1785

Sătenii şi năvodarii din satul Nedeia dau zapis egumenului mănăstirii Arnota, prin care se obligă a nu mai pune năvoadele în balta mănăstirii pentru pescuit, fără o prealabilă înţelegere cu vechilul mănăstirii.

Adecă noi sătenii şi năvodarii din satul Nedăia care mai jos ne vom iscăli, dat-am încredinţat zapis al nostru la cinstită mîna sf⟨înt⟩ părintelui iegumen arnoţanul chir Filaret şi sfintei mănăstiri Arnota, care noi sîntem şăzători pe moşia sfintei mănăstiri Hurezul, care iaste baltă cu păşte pe aceea moşie a mănăstirii Hurezul şi iaste aproape şi baltă domnească ce să cumpără de vameşii domneşti, iară mai din sus la Măceşul cel Mare iaste moşia şi balta sfintei mănăstiri Arnotii care să ⟨se⟩ stăpî⟨nea⟩scă de mănăstire şi de cei ce o cumpără de la mănăstire, iar nu de alţi vameşi.

Şi noi vrînd ca să vînăm păşte cu îndrăznire pe această baltă a Arnotii ca şi pe celelalte bălţi dă peşti şi balta stăpănindu-să jumătate de sfînta mănăstire şi jumătate fiind vîndută la un neguţător şi dînd bani la oamenii din Măceşul de au făcut năvoade, ne-au adus poroncă de la dumnealui caimacamul ca să nu îndrăznim a băga năvoadele într-această baltă.

Şi noi cu nebăgare dă samă am băgat nevoadele în baltă şi necăjindu-să părintele igumen pă noi ne-am sorocit la divan. Şi noi ne-am rugat de sfinţiia sa ca să ne lase şi pe noi cu năvoadăle şi ne-am legat cu acest zapis ca să nu mai băgăm năvoadele făr' de voia sfintei mănăstiri în baltă, ci numai cînd ne va chema sfinţia sa să vînăm cu năvoadele, atunci să mărgem, iar nu cînd vom vrea noi. Şi să facem întîi cla⟨că⟩ sfintei mănăstiri şi jafuri să nu facem la năvoade. Şi să ascultăm de vechilul sfintei mănăstiri ca de un vameş la ce ne va porănci, iară înpotrivire să nu mai facem.

Şi de vom mai băga năvoadele făr' de voe în baltă, să fim opriţi de tot. Şi pentru credinţă am iscălit ca să nu mai fie între noi pricini, iară luhînd voe şi bani de sfări, să vînăm şi noi ca şi ceilalţi. Şi am fost venit şi despre ceialalţi năvodari şi cînd s-au făcut acest zapis au

https://biblioteca-digitala.ro

fost mulți negustori și obrază de cinste, și am pus și dăgetele în loc de păcete.

1785 octomvrie 20

Eu Ion vătafu adeverez, Eu Stoica vătafu adeverez, Eu Pătrașco vătaful adeverez, Eu Stan vătaful adeverez, și cu toți năvodarii adeverim.

Eu Ion Antața martor, i Dumitrașco Chintescu martor, ...[1], i Ion Bădia, Oprea sin Popa Dumitru martor, Nicola Va...[1] mart⟨or⟩

Și am scris eu popa Gavril cu zisa și învățătura lor și marțor.

I asemenea și noi cești vătași dă nevodari dă p' așăzămîntul și dă pă legătura ce scrie întru acest zapis a fi următor și lipsesc toate pricinile dintre noi și pentru încredințare am iscălit.

Eu Iovan Benghea vătaf adeverez ot Nedée, Eu Ghiță vătaf adeverez ot tam, Pant⟨elimon⟩..[1] mart⟨or⟩, eu Mitroi vătaf adeverez, ot tam, eu Florea vătaf adeverez, ot tam.

Intîmplîndu-mă și eu călători aici p⟨r⟩in județu Dolj aflîndu-mă ispravnic și viindu pînă la satu Măceșu de Sus și aflîndu-să aici și sfinția sa părintele Filaret egumănu Arnotii mi i-au arătat cum că au avut multă pricină cu năvodarii de la Nedeia pentru pricina bălților și cum că s-au învoit prin zapis, care zapis arătîndu-mi-l și mie am chemat față pă năvodari și îmi arătară toți cum că zapisul l-au dat din bunăvoia lor.

Pentru aceia am iscălit și eu.

1785 oc⟨tomvrie⟩ 26

Gheorghi ban martor

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 149.
Orig. rom.

575

⟨Pitești,⟩ 12 noiembrie 1785

Ispravnicii de Argeș cercetează neînțelegerea egumenului de Argeș cu locuitorii din Costești, fixînd obligațiile după Pravilniceasca condică, *pentru amîndouă părțile.*

Sud Argeș

Fiindcă sfinția sa părintele arhimandrit egumenul sfintii mănăstiri Argeșu, au avut judecată înaintea noastră cu lăcuitorii ot satu Costești ce șăd și să hrănesc pe moșiia mănăstirii, neurmînd numiții lăcuitori a-și da dijma, claca, dupe prăvilicească condică. Pentru toate acestea s-au hotărît a plăti întocmai dupe coprinderea condicii, adică claca pe an cîte zile 12, dijmă de fîn din zece copiți una și de pogon de porumb patru baniță de grăunțe, banița de ocă 22, care fac ocă 88 la un pogon și spre a să împlini dreptu mănăstirii s-au fost scris zapciului plășii, și urmare n-au făcut.

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care să aibă omul mănăstirii ce să va orîndui de sfinţiia sa ca, înpreună cu preoţii i alţi megiaşi oameni streini, să meargă să măsoare pogoanile de porumb ce au arat fieşcare lăcuitori de la Costeşti pe moşiia mănăstirii, însă cu prăjina ce s-au pecetluit de aici, faţă cu sătenii şi pe fieşcare să-l apuce acel orînduit ca să dea dijma porumbului dupe cum mai sus să coprinde, care măsurătoare să să facă pe dreptate şi întru adevăr, fără năpăstuire.

Iar care nu să supune a plăti, să ni-l arate şi va fi adus aici de va răspunde; aşijderea şi pentru alte semănături iarăşi au a da zeciuială dupe poruncă. Aceasta scriem.

1785 noemv⟨rie⟩ 12 dni

Teodor sluger Alexandru Coc...[1]

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. IV, doc. 35.
Orig. rom.

576

20 decembrie 1785

Anaforaua boierilor trimişi de domn să cerceteze reclamaţia ciocănaşilor din Slănic împotriva mănăstirii Colţea că sînt stăpîniţi în silnicie; cercetînd cuprinsul hrisoavelor şi dovezile prezentate de părţi, boierii găsesc că locuitorii din Slănic sînt clăcaşi ai mănăstirii.

Prea înălţate doamne,

† Apostol ciocănaşul din satul Slănicul, sud Saac, vechil şi altor slăniceni, au jeluit mării tale încă de la trecuta luna lui ghenar acestui următor an, pentru epitropul sfintii mănăstiri Colţea, zicînd că au moşie de la moşii şi părinţii lor, ce să numeşte Slănicul, pe care moşie iaste şi ocnă şi cum că răposatul spătar Mihaiu Cantacuzino cu silnicie au cumpărat ocna de la moşii lor şi moşiia i-au lăsat-o lor de să hrănea, nedînd dijmă, vînzînd vin şi rachiu şi stăpînindu-şi căminurile cu pace. Şi zicea că de aceasta au şi un răvaş al spătarului Mihaiu, iar de la răzmiriţă încoace, cum că răspîndindu-să toţi ai lor cei bătrîni, au găsit mai sus-numitu epitrop, găsind vreme care nu era cine să-i stea înpotrivă, au început să vînză şi venitul moşii pe la streini şi să-i stenahorisească de dijmă şi de clacă. De care aceasta, văzînd că vor să-şi pearză moşiia, prin judecată cerea ca să-şi afle dreptatea.

Şi fiindcă ni să poruncea prin zapciu dumnealui vătaf za aprozi ca să cercetăm, după luminată porunca mării tale aduşi fiind la judecată, am cerut de la dînşii atît acel răvaş al spătarului Mihaiu de care în jalba lor pomenesc, cît şi alte scrisori ce vor avea spre dovada jelbii lor. Şi zicînd că alte scrisori n-au, ne arătară acel răvaş de la leat 7225 mart 17 cu coprindere ca să-i lase să-şi are locurile, iar nu să nu dea dijmă sau clacă sau altile.

Am cerut şi de la pîrîtul Iancu epitropul aceştii sfintii mănăstiri scrisorile ce are de stăpînirea aceştii moşii şi ne arătă doă zapise de cumpărătoarea aceştii moşii Slănicul ale moşnenilor de acolo, unul de la leat

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

7193, de sînt ani 96, întru care arată că au vîndut hotarul moşii jumătate, şi altul de la leat 7202, de sînt ani 91, întru care arată că au vîndut şi ceialtă jumătate de hotar, adică toate părţile lor din Slănic, de peste tot hotarul. Şi zise că cu aceste zapise mănăstirea au stăpînit pînă acum luînd şi dijma şi claca dupe obiceiu.

De care această madea a clăcii şi a dijmii, a vînzării vinului şi a rachiului, împotriva ziselor jeluitorilor, ne arătă şi şase porunci domneşti: una de la leat 7249, alta de la leat 7250, alta de la leat 7252, alta de la leat 7253, şi alta de la leat 7254, prin care toate acestea să volniceşte epitropul sfintii mănăstiri, nu numai să ia pe tot anul de la ciocănaşii şezători pe această moşie Slănicul şi Vărbilăul cîte 400 bolovani sare pentru claca moşii, ci şi dijma toată deplin din toate semănăturile dupe obiceiu. Şi vin i rachiu de al mănăstirii să să vînză, nefiind volnici jeluitorii nicidecum a vinde.

Deci, fiindcă la acea judecată, de către jeluitori alt sinet nu s-au arătat decît numai acel răvaş al spătarului Mihaiu, care nu numai că nu le iaste de nici un folos, ci încă de stricăciune, fiindcă de atunci printr-însul să dovedeşte că stăpînirea moşii au fost necontenită de acel boiar, şi fiindcă mănăstirea au arătat zapise bune de cumpărătoare întru care iaste iscălit vînzător şi tatu acestui Apostol, dupe dreptate s-au fost şi făcut hotărire ca să stăpînească mănăstirea nesupărată de către dînşii, cum au stăpînit şi pînă acum.

Care hotărire văzîndu-o jeluitorii, îndată au pricinuit împotriva acestor scrisori ale mănăstirii ⟨că⟩ au multe cărţi şi hrisoave care sînt în ţara ungurească la nişte oameni de ai lor, şi cerură soroc ca să-şi aducă acele ale lor scrisori spre descoperirea dreptăţilor, care a lor cerire au şi priimit-o judecata.

Şi dîndu-le un soroc îndelungat anume, iarăşi au venit şi dupe jalba ce au dat, de iznoavă s-a înfăţişat la judecată şi ne arătară hrisoavele ce au, însă: un hrisov al Radului vodă de la leat 7118, de sînt ani 176, prin care să dă moşie în Teişani unui Oancii logofăt de acolo, alt hrisov de la leat 7156, de sînt ani 138, a lui Matei Băsărab voevod, prin care să dă Neagului din Teişani toată partea de moşie a socru-său Oancii logofăt, i o carte de hotărnicie a 12 boiari de la leat 7210, de sînt ani 84, prin care să vede că avînd pricină între dînşii nişte oameni din Teişani, au mersu acei boiari de le-au deosebit moşiia, şi un hrisov de la leat 7219, de sînt ⟨ani⟩ 75, a lui Costandin voevod, prin care să dă întru stăpînirea lui Drăguşin i fămeii lui, Voicăi, toată partea lui Stoian din Teişani. Dupe ce am citit toate aceste scrisori şi am văzut că doă hrisoave sînt cu nume de Teişani şi dinaintea zapisilor de vînzare moşii Slănicului, care şi de Slănic de vom zice că sînt iarăşi, nu au nici o putere ca să ajutoreze cerirea jăluitorilor, ca un lucru ce să cunoaşte că s-ar cădea să fie la mănăstire, şi rău să găsesc la mîinile lor. Şi dupe ce am văzut că şi cartea de hotărnicie şi hrisovul cel dupe urmă nu face nici o pomenire într-însile din[1] Slănic, ci numai chear de Teişani, care iaste alt hotar, am întrebat şi pe pîrîtul epitrop al sfintei mănăstiri ca să ne arate ce are să răspunză împotriva acestor scrisori şi răspunse că mănăstirea alt nu stăpîneşte, decît moşiia Slănicul dupe mai sus-numitele

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

zapise, dupe semnile și hotarăle ce din vechime au stăpînit, iar moșiia Teișani să stăpînește de dumnealor boiarii Filipești.

Deci, fiindcă toate scrisorile jeluitorilor scrie de Teișani iar nu de Slănic, nici la judecata de acum nu am putut să dăm jeluitorilor nici un fel de dreptate, ci am hotărît ca sfînta mănăstire Colțea, dupe zapisile ce mai sus arătăm, să-și stăpînească moșiia Slănicul cu bună pace de către jeluitori, pe semnile și hotarăle ce și pînă acum au stăpînit, și jeluitorii să-și plătească claca și dijma dupe poruncile domnești ce mai sus arătăm și dupe obiceiu pămîntului, nefiind ei volnici de a vinde nici vin sau rachiu făr' de voia și știrea epitropilor mănăstirii. Iar de li să pare că mănăstirea, cu nume de Slănic s-au întinsu dupe vremi și le-au coprinsu moșiia din Teișani, și socotesc că această moșie din Teișani nu să va fi stăpînind de dumnealor boiarii Filipești cu bună stăpînire, cu a lor cheltuială să ia boiari hotarnici spre descoperirea dreptății lor la fața locului, fiindcă acolo poate să să dovedească vechea stăpînire a mănăstirii și de au avut ei vreodinioară stăpînire și s-au călcat de mănăstire sau de altcinevaș dupe vremi.

Dupe multa cercetare ce în multe rînduri am făcut asupra aceștii pricini, într-acestași chip găsind cu cale, înștiințăm mării tale ca să să facă cea desăvîrșită hotărîre de către înălțimea ta.

1785, dichem⟨vrie⟩ 20

Κωνστ <αντίνος> κλ <ουτσέρης> Costandin clu⟨cer⟩,
Gheorghe stolnic, Alidonie ⟨?⟩ Jiian

Trecut în condică

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 129.
Orig. rom.

577

4 februarie 1786 [1]

Egumenul de la Bistrița reclamă domnitorului Țării Românești că locuitorii de pe moșiile mănăstirii au rămas datori cu zilele de clacă din timpul iernii, pe mai mulți ani și nu vor să aducă nici carul de lemne la praznicul sf. Grigorie Decapolitul, și cere să dea ordin ispravnicilor de Vîlcea să-i execute.

Prea înălțate doamne,

† Jăluesc mării tale pentru lăcuitorii ce șăd pă moșiile sfintei mănăstiri Bistriții din sud Vîlcea, că din zilele de clacă ce sînt a clăcui la sfînta mănăstire, în toți anii rămîn rămășiță, pentru că la cele trei zile dă iarnă cînd clăcuescu nu vor să s⟨e⟩ supue să meargă să lucreze la tăiat de lemne, la haraci dă vie i la altele orice și la sfînta mănăstire din anu în anu rămîne multă sumă dă zile din claca ce este a o face și i să pricinuește pagubă din acea rămășiță dă zile.

Mă rog mării tale să fie luminată poruncă către dumnealor boierii ispravnici ai județului ca să orînduiască mumbașir slujitor și cu vechilul mănăstirii să-i apuce să împlinească acea rămășiță dă zile ce n-au clăcuit și să-i supue a nu mai rămîne rămășiță dă zile și să meargă să lucreze mănăstirii la orice va avea trebuință la claca cea obicinuită.

[1] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

Aşijderea mai arăt mării tale, fiindcă la această mănăstire să află sfintele moaşte ale prea cuviosului părintelui nostru Grigorie Decapolitul, din vechime s-au urmat obiceiu dă aducea fieşcare lăcuitor cîte un car dă lemne la sfînta mănăstire mai' nainte dă praznic, însă cei după înprejurul hotarului mănăstirii, dă să ajuta sfînta mănăstire mai cu lesnire pentru încălzirea chiliilor, pentru venirea celor ce vin la praznic, care pînă acum tot să urmează acestu obiceiu dar foarte ţin ⟨?⟩, care din anu în anu să vede tot scăzămînt. La care şi pentru aceasta, luminate doamne, să fie luminată porunca mării tale către dumnealor ispravnici, ca în prea luminate şi fericite zilele mării tale să nu să strice acestu obiceiu, ci să aducă fieşcare lăcuitor cîte un car dă lemne cum au adus şi mai 'nainte. Şi ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu,
Samoil, arhimandrit, igumen mănăstirii Bistriţii din sud Vîlcea

⟨Rezoluţie :⟩
Io Mihail Costandin Suţu voevod i gospodar
Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului să cercetaţi şi la cele ce sînt drepte şi cu cale, după condică urmînd, să supuneţi pe acei lăcuitori dîndu mînă de ajutor igumenului ca să nu să păgubească de dreptul mănăstirii ce să cuvine după condică a lua de la dînşii. Şi ce va fi de înplinit să şi înpliniţi.

1786 fevruarie 4
Procit vel logofăt
biv vtori logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXIII, doc. 248.
Orig. rom., pecete aplicată.

578

⟨Craiova,⟩ 26 martie 1786[1]

Egumenul de la Hurez reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii din Baia de Fier nu vor să facă zilele de clacă, preferind să plătească „zlotul de vatră" pe care el nu-l primeşte, deoarece mănăstirea are nevoie de lucru şi cere ca divanul să hotărască „cîte zile de clacă să facă, plătind şi zlotul de vatră".

Jalbă către divan.

† Jăluesc dumitale prea cinstit cliucer pentru sătenii din Baia de Fier ce iaste moşie a sfintei mănăstiri, că după jalba cea dintîi ce am dat pentru zilele de clacă, la care mi-au eşit răspunsu către dumnealor ispravnicii de judeţ a-i aduce la cale să facă obicinuitele zile ale clăcii, pentru anul de estimpu îndoesc rugăciune către dumneavoastră, că chemaţi fiind la lucru, n-au vrut să iasă şi şi de faţă fiind înaintea dumnealor boiarilor ispravnici, nu s-au supus, ci au strigat toţi de faţă într-un glas că clacă nu fac fără numai zlot de vatră dau şi ne fac să priimim şi fără voia noastră zlot. Şi noi nu ne plîngem atîta de zlot

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

cît de zile de lucru, neavînd cu cine să ne slujim acolea atît în moșie cît și la mănăstire, fiind din moșiia Baia de Fier pînă la mănăstire cu deplin tocma 3 ceasuri. Și așa trecînd anul acesta tot cu gîlcevuri și cu judicăți, am rămas pînă acum și fără clacă și fără vatră, de care iarăși cătră ajutoriul dumneavoastră caz, ca să plătească cele 12 zile după cum le lucrează ei altora sau după cum va socoti înțelepciunea dumneavoastră, că eu cînd i-am pus la cîte un lucru, fără parale 10, nicidecum n-au vrut să lucréze zioa acéia. Sau de nu să vor pleca nicidecum a face zilele clăcii pe deplin, măcar să li să hotărască de aici din divan cîte zile de clacă să facă, plătind și zlotul de vatră, că după cum iaste obicéiul în moșiile boerești și ale altor mănăstiri a face clacă cu plugu o zi la stăpînul moșiei, cît și de fătăciune taleri 1 și un miel, încă și de alte suhaturi mai mărunte după porunca domnească, de cătră mănăstire nu să supără acești lăcuitori după această moșie.

Ci cum va lumina dumnezeu duhul dumneavoastră și pentru aceasta. Iar eu cu toată plecăciunea sînt,

al dumitale smerit cătră dumnezeu rugător,
Rafail igumenul mănăstirii Hurez ot
sud Vîlcea

⟨Rezoluție:⟩

Gheorghe Sutul biv vel clucer, caimacamu Craiovii.

Volnicim acest călăraș să meargă la Baia de Hier sud Gorj și să ia pe acei săteni și dinpreună cu vechilul părintelui igumen să-i ducă înaintea dumnealor boerilor ispravnici ai județului și dumneavoastră fraților ispravnici să cercetați de această pricină și după coprinderea pravelniceștii condici urmînd, să hotăriți în scris și pe ce va rămînea de înplinit să să și înplinească ca să nu rămîe mănăstirea păgubașă de dreptul ce să cuvine al venitului moșiei.

1786 martie 26

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 72.
Orig. rom., pecete aplicată.

579

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 6 mai 1786

Ispravnicii de Vîlcea, Ioan Caramanlîul și Ioan Oteteleșanu poruncesc lui Sima, vătaf al plaiului Cozia, să cerceteze reclamația egumenului de la mănăstirea Cozia împotriva locuitorilor din Costești și să-i oblige a nu mai vinde vinul lor fără încuviințare și să-și dea dijma de fîn, cu care au rămas în urmă.

Dumneata vătașe Simo ot plaiul Cozii, sănătate!

Fiindcă sfinției sa părintele igumenul bistriceanul, chir Samuil, ne arată cum că oamenii ce să află cu șăderea pe moșiia sfintei mănăstiri de la Costești, făr' de nici o voie și știre a sfinției sale ar fi punînd vin în cîrciumi de și-l vînd, și vinul mănăstirii stă nevîndut, iată îți scriem, pe nimini dintr-acei oameni ce șăd pe moșiia mănăstirii să nu-i îngăduești a-și vinde vinul lor făr' de voia părintelui igumenului, iar cînd mănăstirea

https://biblioteca-digitala.ro

nu va avea vinuri de vînzare acolo, atunci cu știrea sfinții sale pot să-și vîndă vinurile lor, dîndu-și obicinuitul havaet la sfînta mănăstire și așa să fie slobozi; iar de vei găsi pe vreunul vînzînd făr' de a nu fi slobod de către igumen, să-l trimiți aici spre a lua certare.

Așijderea să cercetezi și pentru niște dijmă de fîn ce zisă sfinția sa părintele igumenul că are să o ia de la acei oameni carii nu să supun să și-o dea, și de nu vor tăgădui ei să faci înplinire mănăstirii. Aceasta, iar de va fi pricina într-alt chip, să ne înștiințezi.

1786, mai 6

Ioan Caram⟨an⟩liu ispravnic
Ioan Oteteleșanu ispravnic.

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistrița), f. 119 v.—120.
Copie rom.

580

⟨Craiova,⟩ 9 iunie 1786 [1]

Locuitorii satului Goicea (Dolj), reclamă caimacamului Craiovei că noul egumen al mănăstirii Jitia le-a mărit numărul zilelor de clacă și dijma, spunînd că dacă nu se mulțumește cu „zlotul de casă", ei se mută pe altă moșie.

Prea cinstite dumneata biv vel postelnic,

Cu plecat răvaș jeluim dumitale ca să avem dreptate cu sfinția sa părintele egumen jitiianul pentru că, cît au fost părintele Dionisie egumen, am avut obiciaiu să-i lucrăm 6 zile, doao cu plugul și șasă [2] cu mîinile și dijmă să-i dăm de șiră mare taler 1 pol, a doilea șiră mijlocie taler 1 bani 30, a treilea șiră mai mică taler 1, iar de clae bani 90, a doilea clae mică șaizeci de bani. Și am avut voe să vindem vin și rachiu.

Iar sfinția sa părintele egumen de cînd s-au pus igumen la sfînta mănăstire, de toate ne-au oprit și ne-au mărit și dijma moșii, de ne-au încărcat peste măsură și ne cere să lucrăm și opt zile, care noi nu sîntem putincioși; una că acest obicéiu ce nu l-am avut nu putem a-l mai avea, fără decît de ne va lăsa sfinția sa a da zlotu. Așa vom șădea pe moșiia sfinții sale și a putea da și dajdea mării sale lui vodă, precum vedem și alte sate ce șăd pe moșii mănăstirești, dar o clacă putem a face spre ajutoriul sfintei mănăstiri, într-o zi, oriunde ne va porunci. Iar nemilostivindu-te dumneata asupra noastră, ne vom rădica la altă moșie și vom da și noi precum dau și alții pe alte moșii ale altora. Și cum va fi mila dumitale.

Prea plecați ai dumitale,

Vladu unchiașu, Nan, Radu, Stan împreună cu tot satul de la Goicea ot sud Dolj

⟨Rezoluție:⟩

Costache Gherache biv vel postelnic, caimacam Craiovei

[1] Data rezoluției.
[2] Așa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

Cinstiților dumneavoastră frați ispravnici ot sud Dolj înfățișîndu-i înaintea dumneavoastră să le cercetați pricina și asupra dreptății urmînd, să faceți cuviincioasa îndreptare.

1786, iunie 9

Pecete caimacam

Sud Dolj

Cu fiiască evlavie părinte igumen

Vezi sfinției ta jalba acestor săténi, ci după poruncă vino sfinției ta de te înfățișază la judecată ca să nu pice lăcuitorii în vrémea muncii.

1786, iunie 11

Ioan vel clucer ispravnic

Nicolae Vlădăianu biv vel pitar ispravnic

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 144—144 v.

581

⟨Craiova,⟩ 11 iunie 1786

Ispravnicii de Dolj raportează caimacamului Craiovei că au cercetat neînțelegerea locuitorilor din Goicea cu egumenul mănăstirii Jitia, care refuzînd „zlotul de casă" propus de săteni, s-a ajuns la învoiala să facă opt zile de clacă și să plătească fînul după mărimea șirelor.

Sud Dolj

Cu plecăciune ne închinăm dumitale arhon biv vel postelnic. După cinstită porunca dumitale înfățișînd pe părintele igumen jitiianu cu săténii de la Goicea din acest județ, le-am cercetat pricina și a da pentru clacă numai zlotu de vatră nu se poate, căci au avut alt obicéiu mai'nainte. Ci am găsit cu cale ca să clăcuiască pe an, cu mîinile, fiește care sătean cîte șasă zile rînduri și cu plugurile să-i are cîte doao zile. Iar pentru fînuri, găsim cu cale ca pentru șira cea mai mare de șasă stînjéni lungu și doi latu și unu și jumătate' naltu, să i s⟨e⟩ dea cîte taleri unul și jumătate, șira de mîna al doilea să fie de patru stînjeni lungul și de un stînjin grosul și de unul și jumătate 'naltu, să dea cîte taleri unu bani treizeci, iar alte șire mai mici să aibă a-i da pentru dînsele cîte taleri unu tocma. Pentru clăi care vor fi mai mari, să s⟨e⟩ dea cîte un zlot și cinci parale, céle de al doilea cîte un zlot, cele mai mici cîte doaozeci și cinci parale. Ci nu lipsim a înștiința dumitale, rămîind.

1786, iuni⟨e⟩ 11

Iar de să vor lenevi a nu-i ara cu plugurile cîte o zi primăvara și una toamna, să aibă a-i da bucate făcute, cîte obroace patruzeci și cinci pe zioa de primăvară, asemenea și pentru ziua de toamnă. Pentru care asemenea adeverință s-au dat și la mîna lor, ca să-și știe legătura datoriei ce au.

Ioan vel clucer ispravnic

Nicolae biv vel pitar Vlădăianu ispravnic

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 144v—145.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

582

⟨Tîrgoviște,⟩ 18 iunie 1786

Radu Golescu bis vel clucer, ispravnic de Dîmbovița, raportează domnitorului, în legătură cu păşunatul vitelor lui Vîlcu, lefegiu spătăresc, pe moşia Bîrsani, că locuitorii care-şi pasc vitele pe alte moşii decît pe acelea pe care şed, se învoiesc de „clăcuesc unii cîte două zile, alţii cîte trei zile, nefiind hotărît tot într-un fel a se urma".

Prea înălţate doamne,

Luminată porunca înălţimii tale cu multă plecăciune am priimit, prin care ni să porunceşte că, la luminat divanul înălţimii tale eşind cu jalbă dumnealui biv vel pitar Costandin Nenciulescu asupra Vîlcului lefeciu spătăresc, cum că acest lefeciu fiind şăzător pe 27 stînjăni dă moşie a unor copii sărmani, alăturea cu moşiia dumisale pitar⟨ului⟩ ce să numeşte Bîrsani, într-acest judeţ al Dîmboviţei şi avînd ca la 30 dă vite, le paşte pe moşiia pitarului şi face stricăciune, cerînd ca ori să-i plătească suhatul cel obicinuitu, sau să să oprească a nu-i mai călca moşiia. După care, atît din cercetările judecăţilor ce s-au făcut la luminatu divan i la faţa locului, cît şi din zapisul numitului lefeciu, s-au dovedit că vitele lui pascu şi calcă acea moşie şi are dreptate dumnealui pitar la cererea ce face. Ni să porunceşte dă către înălţimea ta să cercetăm, ceilalţi lăcuitori ai părţii locului unde să află lefeciul şăzător, carii asemenea îşi vor fi păscînd vitele pe moşiile dă prinprejur ce plătescu la stăpînii moşiilor şi cum iaste obiceiul pămîntului care să urmează la partea locului, să înştiinţăm înălţimii tale.

Următori fiind luminatei porunci am cercetat foarte cu amăruntu la partea acelui loc şi ne încredinţăm cum că obiceiul este într-acest chip, adică: lăcuitorii ce şăd pe moşii mănăstireşti i boereşti şi îşi pasc vitele tot pe acea moşie, suhat nu plătesc, că pentru aceia îşi fac obicinuita clacă. Iar carele este ⟨cu⟩ şăderea pe o moşie şi vitele îşi pasc pe alte moşii, să învoesc cu stăpînii moşii precum pot, de clăcuesc unii cîte dooă zile, alţii cîte trei zile, nefiind hotărît tot într-un feliu a să urma la toate moşiile. Pentru care nu lipsim a înştiinţa înălţimii tale întru adevăr. Şi anii mării tale fie de la dumnezeu mulţi întru fericire.

1786, iunie 18

Al mării tale prea plecat slugă
Radu Golescu, biv vel clucer, ispravnic

Acad. R.P.R., pach. MCXLIII, doc. 102.
Copie rom.

583

⟨Bucureşti,⟩ 28 iunie 1786

Anaforaua divanului pentru judecata dintre locuitorii de pe moşia Schitului Goleşti şi egumenul mănăstirii Cîmpulung, referitoare la termenul de prestare a zilelor de clacă şi la dijma fînului, stabilind, după cererea sătenilor, a se lua fînul din cinci căpiţe, una şi a se face claca de patru ori pe an, după „condică".

Prea înălţate doamne,

Din luminată porunca înălţimii tale, prin zapcilîcu dumnealui vătafului de păh⟨ărni⟩cei, s-au adus la judecată sătenii de la schitul Goleşti

https://biblioteca-digitala.ro

sud Muşcel cu jalba ce au dat mării tale pentru cuviosul arhimandrit şi igumen al sfintei mănăstiri Cîmpulung, în care arată cum că ei aflîndu-să şăzători pe o moşie a sfintei mănăstiri, clăcuescu pe tot anul cîte zile 12, care clacă zic că nu-i pun să o facă rînduri, după obicei, ci numai odată la praşîla porumbului şi altă dată la coasa fînului.

Aşijderea mai zic că şi la dijma de fîn să năpăstuesc, căci le ia tot din patru copiţi una.

Faţă fiind şi cuviosul arhimandrit, întîi pentru dijma de fîn au răspunsu cum că acolo în partea locului fiind locurile foarte strîmte şi fîneţile mici şi puţine, aşa s-au obişnuit şi să obişnuesc stăpînii moşiilor din vechime. Care aceasta fiind netăgăduită şi dă jăluitori, i-am întrebat ce le este cererea şi din cîte copiţi să mulţumesc să dea una şi răspunseră cum că să li să ia din cinci, la care aceasta numaidecît fu primitor şi numitul arhimandrit. Să învoiră şi să mulţumiră amîndoă părţile, ca într-acestaş chip să li să păzească obiceiul de acum înainte.

Iar cît pentru clacă, că-i pune numai de doă ori într-un an, aceasta zice că s-au urmat pîn'acum chiar din priimirea lor, pentru ca să nu să supere toamna la culesul dă porumb şi iarna pă ger. Iar de voesc de aici înainte de a clăcui de patru ori într-un an, nici cuvioşiia sa nu ese din obiceiu şi din poruncile domneşti, numai nici ei pe acele vremi să nu să pue împotrivă. Pentru aceia dar, de vreme ce obiceiul şi poruncile prin condică sînt date ca lăcuitorii să-şi aibă a-şi face claca la stăpînul moşiii de patru ori într-un an, adică trei zile primăvara, trei vara, trei toamna şi trei zile iarna şi de la judecată s-au găsit cu cale aşa să li să păzească jăluitorilor obiceiu de acum înainte şi igumenul mănăstirii la orînduitele vremi să nu fie volnic a-i supăra mai mult decît cîte zile trei. Iar cînd lăcuitorii să vor arăta cu vreo nesupunere, atunci igumenul după luminata cartea mării tale ce va lua la mînă pentru clacă, îi va arăta la dumnealor ispravnicii judeţului şi-i va face de să vor supune şi făr' de voia lor. Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne la înălţimea ta.

1786, iuni⟨e⟩ 28

Dupe condică scoasă din cuvînt în cuvînt
A⟨lexan⟩dru logofăt za spătărie

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LXI, doc. 140.
Copie rom.

584

⟨Bucureşti,⟩ 5 iulie 1786

Mitropolitul Ţării Romîneşti, pe baza dispoziţiei domnului Nicolae Mavrogheni, scuteşte treizeci de locuitori, orăşeni din Gherghiţa, de clacă, dijmă şi monopolul băuturilor, avînd voie a lua şi lemne uscate pentru foc din pădurile de pe alte moşii ale mitropoliei.

Grigorie, milostiiu bojiiu arh⟨iepiscop⟩ i mitropolit U⟨n⟩gr⟨ovlahiei⟩.

Dat-am cartea smerenii noastre acestor lude treizeci, oroşani dă la oraşul Gherghiţa sud Ilfov, carii să trag din oroşanii cei vechi ai acestui oraş, anume: Preda i David i Fl...[1] i Balotă i Dragului i lui Moisi i lui

[1] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

Iane i lui Neculae diacon i lui Grigorie diacon i Radului Lazăr i Nanului i lui Drăghici i Radului Maciucă i lui Ion Măciucă i lui Gheorghe sin Stoian i Savul Mladie i Dinului sin Pastiia i Petcului unchiaș i Voicului Pisică i lui Ilie i Voicului i lui Ioniță i lui Droncă i Stanciului măcelari i lui Dobre mătăsar i lui David cizmar i lui Lepădat i Savii i lui David mămular i lui Ivan și lui Negrea, precum să s⟨e⟩ știe că acești mai sus-numiți dînd jalbă prea înălțatului nostru domnu Nicolae Petru Mavrogheni voevod, zicînd că acest oraș Gherghița și cu moșiia cît ține împrejur, mai'nainte au fost slobodă domnească și să hrănea ei pă dînsa făr'de a da vreun adet al pămîntului, iar de la o vreme dăruindu-să de răposații trecuți domni de mai 'nainte, acest oraș cu moșiia, sfintii mitropolii, au rămas supt dare de adetul pămîntului la clacă i dijmă și opriți de alișverișu lor a vinului și a rachiului, cerînd acum ca să rămîe orașul iarăși slobod domnescu asupra lor, precum au fost mai 'nainte vreme.

Măriia sa vodă nevrînd ca să strice daniia de acest oraș și moșie ce au făcut-o sfintei mitropolii printr-atîtea hrisoave ⟨ale⟩ răposați întru fericire trecuți domni de mai 'nainte, și nici ei, adică numai acești mai sus-numiți treizeci lude care să trag din orășanii cei vechi să nu rămîe isterisiți și supuși de adetul pămîntului, au hotărît măria sa ca orașul și moșia după cum s-au aflat dată daniie sfintii mitropolii, așa să rămîe și de acum înainte supt stăpînirea sfintii mitropolii, iar pe acești mai sus-numiți orășani i-au rînduit la noi ca să-i odihnim și să le facem musaadea ca unora ce să trag din orășanii cei vechi care au fost slobozi, pentru slujbele ce au făcut moșii lor domnilor și țării.

Deci printr-această carte a noastră îi lăsăm slobozi, însă numai pe acești treizeci lude ce să arată mai sus anume, cari să nu fie supărați de clacă i dijmă nicidecum. Așijderea să aibă voe să vînză și vin și rachiu în oraș, să-și facă alișverișul lor neopriți de sfînta mitropolie. Cum și pentru lemne de foc uscate, fiindcă pe această moșie Gherghița, pădure nu iaste și nu avea ei nici un cuvînt drept ca să le dăm voe ca să ia lemne du pă altă moșie a mitropolii de alăturea, dar noi făcîndu-le musaadea și la aceasta le-am dat voie, însă numai acestora, ca să tae lemne uscate de foc, iar altfel de lemne verzi să nu fie slobozi a tăia nicicum, căci oricare dintr-înșii să va îndrăzni atît[1] lemne verzi și a strica pădurea, aceia să știe că să vor pedepsi de către măriia sa vodă.

Iar afară dintr-acești mai sus-numiți orășani cărora li s-au dat acest privelegu, toți ceilalți ciți să află lăcuitori în orașul Gherghiții, să aibă a-și da dijma și claca după obicei, precum au dat și mai 'nainte, și să nu fie volnici a vinde vin sau rachiu[2], numai al sfintei mitropolii vin și

[1] Corect : a tăia.

[2] La 25 mai 1794 mitropolitul, fie că a anulat exceptarea de la dreptul de monopol pentru aceste treizeci de familii, fie că se referă la restul locuitorilor, face cunoscut domnitorului că „unii din locuitorii gherghițeni în silnicie ar fi pus vin și rachiu al lor în vînzare pă numita moșie, dintru a căror urmare să pricinuește pagubă sfintei mitropolii, neputîndu-se trece vinul i rachiul casii ce se află acolo. Ci fiindcă acest obiceiu n-au fost pînă acum, rugăm pă măria ta să fie luminată porunca înălțimii tale către dumnealor ispravnici ai județului, ca dumnealor să orînduiască mumbașir a merge în fața locului să le facă zapt, poprindu-i pă aceia de a nu mai vinde vinu și rachiu lor". Alexandru Moruzi aprobă cererea și ordonă ca locuitorii să fie opriți „dă vînzarea vinului i a rachiului, ca să să vînză numai vinurile i rachiurile sfintei case după condica divanului". Ibidem, pachet V, doc. 23.

https://biblioteca-digitala.ro

rachiu să s⟨e⟩ vînză şi al cestor mai sus-numiţi treizeci lude oroşani vechi.
Drept aceia întru adeverire am iscălit

1786, iuli 5

Pecetea părintelui mitropolit
Netrecută în condică
⟨Pe verso de altă mînă:⟩ Crăsani sud Ilfov
Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCXCIII,doc. 61.
Copie rom.

585

8 iulie 1786[1]

Egumenul mănăstirii Hurez reclamă domnitorului Ţării Romîneşti că locuitorii din Baia de Fier nu vor să faţă zilele de clacă şi să dea „cele obişnuite ale pămîntului", socotind moşia ca a lor, dînd numai „parale 30 pentru vatră şi dijma din fîn şi porumb sau grîu", iar Nicolae Mavrogheni porunceşte ispravnicilor de Mehedinţi să cerceteze.

Pea înălţate doamne,

† Jăluesc înălţimii tale pentru săténii băiaşi, că fiind ei şăzători pe moşiia mănăstirii ce să chiiamă Baia de Fiier sud Gorj, care moşie iaste dată mănăstirii de măriia sa răposatul întru fericire Costandin vodă Brîncoveanul, ctitorul sfintei mănăstiri, s-au rădicat numiţii săteni cu înpotrivire de nu să supun acum a-şi face clăca şi a-şi da céle obicinuite ale pămîntului, adecă să iasă cu plugurile la vrémea primăverii mai întîi, să facă mănăstirii o zi de clacă cu plugul şi a da de fătăciunile ce să fac pe moşie un leu şi un miiel, după cum să urmează la fieştecare moşie boerească şi mănăstirească. Jir de să face în pădure îşi bagă rîmătorii lor fără nici un suhat şi fără ştirea mănăstirii. Lémne pentru foc nu numai de trebuinţa lor tae, ci vînd şi altor sate cu bani, care sînt lipsite de lémne, neîngăduind pe mănăstire a lua vreun havaet de la cei ce le trebuesc lémne. La alţii ce au munţi de vînd iarba cu suhat, vedem că iau de la cumpărători cu tocmeală, de stînă unii cîte taleri 60, alţii şi cîte taleri 50, mai jos, nu. Iar aceşti săténi ţin munţii mănăstirii ce sînt tot într-acéiaşi moşie, în care fac uneori cîte cinci stîni, alteori şi mai multe şi zic că pe toate stînile acélea mai mult de taleri 40 nu vor da mănăstirii.

Care pentru acéstea toate, caz către mila înălţimii tale ca să mi să facă o luminată carte la mîna mănăstirii, ca pentru fieştecare dintr-acéste madéle să se hotărască carte acelui sat şi aceasta să se păzească ca o lége de hrisov. Şi cînd să vor supăra mai mult de către mănăstire peste hotărîrea înălţimii tale, atunci vom rămîne noi supt vină, că poruncile céle ce să trimit de obşte de către luminaţii domni, acelor porunci ei nu să supun. Că m-am silit prin féliuri de judecăţi cu multă cheltuială şi nicidecum nu să supun, mai vîrtos, zile de clacă nici într-un chip nu vor să facă, ci numai dau parale 30 pentru vatră şi dijma din fîn şi din porumb sau grîu iar alt nimic din céle zise, nici îngăduescu pe mănăstire a face

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

în moşie arătură sau fîn, ci ţin moşiia ca însuşi a lor, fără numai cu acel prea puţin dat să arată către mănăstire. Iar într-acestaşi chip, lége hotărîtă puindu-li-se de către înălţimea ta acelui sat şi supuindu-se la céle poruncite, va avea mănăstirea pace şi înălţimea ta vécinică pomenire. Şi ce va fi mila înălţimii tale.

Smerit rugător pentru sănătatea înălţimii tale,
Rafail, igumenul mănăstirii Hurez ot sud Vîlcea

⟨Rezoluţie :⟩

Io Nicolae Petru Mavrogheni, voevod i gospodar zemli Vlahscoe

Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului. Dupe ponturile divanului şi dupe poruncile domnii mele care în trecutele zile vi s-au trimis pentru ale moşiilor obiceiuri, să urmaţi şi să faceţi pe acei lăcuitori cu cuvînt să înţeleagă şi la cele ce sînt drepte şi cu cale să nu să înpotrivească, ca să nu să păgubească mănăstirea. Şi aşa să faceţi îndreptare.

1786, iulie 8

Vel logofăt,
vtorîe logofăt,
biv vel pitar

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 74.
Orig. rom., pecete aplicată.

586

⟨Craiova,⟩ 14 iulie 1786

Boierii divanului Craiovei judecă reclamaţia unor locuitori din satul Bîrzeşti (Vîlcea), împotriva egumenului de la Bistriţa că nu-i mai îngăduie să cosească fînul de pe o moşie vîndută de neamul lor, şi hotărăsc să stăpînească mănăstirea livezile, iar dacă le-ar da la alţii, sătenii din Bîrzeşti să aibă dreptul a întoarce acelora banii prin judecată şi să le cosească ei, dînd dijma.

De la divanul Craiovei

Din luminată porunca mării sale prea înălţatului nostru domn Io Nicolae Petru Mavrogheni voevod, ce au fost dată asupra noastră ca să eşim din Craiova şi să mergem din judeţ în judeţ să dovedim şi să aflăm pă toţi hoţii şi făcătorii de rele du prin judeţă, să să prinză ca să fie toţi lăcuitorii înliniştiţi şi în odihnă şi făr' de grijă şi frică de făcători de rele. Şi deosăbit iarăşi am mai avut poruncă ca pe la conacele unde vom merge prin sate, să cercetăm şi să judecăm pricinile norodului ce vor avea unii cu alţii.

Şi mergînd şi la sfînta mănăstire Bistriţa din sud Vîlcea, au venit înaintea noastră de s-au judecat Preda uncheaşu i Nica i Ene i Pătru i Dumitru şi alţi săteni ai lor de la satul Bărzeşti, cu cuviosul arhimandrit şi egumen al acei sfinte mănăstirii Bistriţăi, chir Samuil, zicînd numiţii săteni că avînd sfînta mănăstire un hotar de moşie Bărzeştii vîndută de la neamul lor şi de la acea vînzare au avut-o dată părinţilor lor de să hrăniia pă dînsa cu dijmă, de alţi egumeni ce au fost după vremi, precum şi ei s-ar fi hrănit în pace dîndu-şi dijma pămîntului la mănăstire după obiceiu, iar de trei ani încoace ar fi început a-i scoate după moşie şi să

https://biblioteca-digitala.ro

o dea altora. Şi jăluindu-să la dumnealor boerii ispravnici, li s-ar fi dat dreptate ca să să hrănească tot ei pă acea moşie cu dijmă şi acum nu ar fi îngăduind a-şi cosi fînul ce ar fi pe acea moşie şi cerea să-şi afle dreptatea prin judecată.

Întrebîndu-să şi cuviosul egumen ce are să răspunză, zisă cum că la alţi oameni streini, nicidecum n-au dat acea moşie cu arendă, fiindcă livezile abiia sînt pentru treaba mănăstirii, făr' de numai unor oameni ce le zic Budeştii, care au avut curături pă acea moşie a mănăstirii, pe aceia, fiindcă au curăţit pădure şi mărăcini, pe cît au curăţit, cosăsc livezi pentru treaba lor cu dijmă. Fiindcă de vreme ce au curăţit pădure, nu-i poate scoate din livezi, ci cosăscu şi-şi dau dijma după obiceiu, iar ceialaltă moşie este pentru treaba dobitoacelor mănăstirii. Şi cum că aceşti săteni şed pă moşiia lor şi ajung dobitoacele de pascu moşiia mănăstirii, şi de-i va lăsa ca să cosească livezile ce sînt pă moşiia mănăstirii măcar şi cu dijmă, poate după vremi cu acest feli de urmări să să facă stăpînitori ei pă moşiia mănăstirii şi cum că s-au mai şi judecat cu dînşii la Bucureşti pentru pricina livezilor şi au dat dreptate mănăstirii, arătîndu-ne şi anaforao departamentului de la Bucureşti cu leat 1786 ghen⟨arie⟩ 24, întărită şi de măriia sa Mihai Costandin Sutul voevod, prin care să cuprinde că s-au judecat sătenii aceştiia cu numitu egumen, zicînd ei că de la moşii şi părinţii lor avînd moşie în hotaru Bărzeştii, unii dintre dînşii şi-au vîndut părţile la numita mănăstire. După care vînzare au şi stăpînit mănăstirea pînă la vremea nemţilor, iar atunci, tot dintre bătrînii lor sculîndu-să şi-au luat 6 boeri hotarnici şi au hotărît moşiia alegîndu-şi părţile cele nevîndute, şi şi-au pus şi preţi stînjenu po taler unul vechi şi au stăpînit cu pace pînă în zilele măriі sale răposatului Mihai vodă Racoviţă. Cînd atunci egumenul ce au fost pă acea vreme la mănăstire neodihnindu-să după acea alegere, au luat alţi boeri hotarnici şi au micşorat şi preţu stînjenilor de moşie, făcîndu-l po bani 97, şi cu aceasta le-ar fi înpresurat şi din moşiia lor, unde acum nu au să să hrănească, rămîindu-le numai cît îşi au casăle şi cum că alţi egumeni ce au fost pînă atunci, le da loc cu dijmă de să hrăniia, adecă de-şi făcea arături şi fîn. Iar numitu egumen neurmînd acelora, nu i-ar fi lăsînd nici să are, nici fîn să cosească, ci ar fi vînzînd venitu la alţii, cum asemene nici la poamele din pomii lor nu i-ar fi îngăduind a le culege.

Şi să cuprinde în anafora că au fost răspunsu numitu egumen, că aceşti jăluitori sînt şăzători pe alte moşii streine, la care stăpîn îşi fac clacă şi-şi dau dijma din sămănături, şi cu toate că ei să află şăzători pe alte moşii şi la acela cu moşiia clăcuescu, dar vitele lor tot să pascu pă moşiia mănăstirii, şi cum că nici într-un chip, fîn după locul care ei cer să le dea mănăstirea a-l cosi, la alţii streini nu-l dă, ci fiind livezi numai de fîn, îl are oprit pentru treaba vitelor mănăstirii. Şi măcar că voie într-acel trecut an nu li s-au dat a-l cosi, dar ei cu silnicie, făr' de ştirea cuviosii sale, păzind vreme cînd nu să afla acolo, ci dus la trebi de ale mănăstirii, cu toţi puindu-să au cosit toată acea livede, cărora după ce au aflat şi le-au zis de obrăzniciia ce fac, au sărit şi cu gîlceavă asupră-i şi au lăsat vitele mănăstirii ca într-acea iarnă să rămîie peritoare de foame. Şi fiindu-le urmarea într-acestaş chip şi la acea judecată au fost zis că nu-i mai poate a-i mai suferi să între în moşie a cosi fîn că cu

https://biblioteca-digitala.ro

vreme pot să aducă mai multă chieltuială şi pagubă mănăstirii, să zică că este moşiia lor şi mănăstirea au înpresurat-o.

Şi după cercetarea ce s-au fost făcut atunci asupra aceştii pricini, şi fiindcă însuşi jăluitorii şi-au fost mărturisit silniciia ce făr' de ştirea şi voia egumenului au făcut cu întrare de au cosit toată acea livede de fîn ce o are egumenul opritä pentru vitele mănăstirii, dreptul au fost a nu li să da nimic dintr-acel fîn, în vreme ce egumenul avea oamenii mănăstirii să-l cosească. Dar cu sincatavasis ce egumenul au priimit ca dintr-însul a le da şi lor, să găseşte de la judecată cu cale ca din 11 clăi de fîn ce au fost cosit atunci din livedea mănăstirii, jumătate să-l lasă şi lor a-şi putea scoate vitele din iarnă, iar pentru cel care rămîne mănăstirii, nici o cheltuială, atît pentru cosit, cît şi pentru strînsu, egumen să nu le dea nimic, fiind cosit făr' de voia cuvioşii sale. Şi de aci înainte nici într-un chip să nu mai îndrăznească a mai face vreo urmare într-acestaş chip, adecă a cosi făr' de voe şi ştirea egumenului spre paguba sfintei mănăstiri, cît şi a să pedepsi ca neşte sîlnici. Care anafora o întăreşte şi măriia sa Mihai vodă ca să să urmeză arătata izbrănire a judecăţii departamentului, înpotriva cării hotăriri nici o apelaţie neavînd sătenii a mai face, ca neşte mulţumiţi la hotărire, s-au fost sculat de cum s-au făcut hotărîrea şi s-au dus, după cum s-au fost adeverit pentru aceasta de la zapciul cel rînduit, şi porunceşte dumnealor ispravnicilor ca să dea ajutori a să urma hotărîrea aceasta.

Şi zicea cuviosul egumen că numiţii săteni, toate acele unsprăzece clăi de fîn le-au mîncat cu vitele lor încă de atunci, nelăsînd fînul pă jumătate după hotărîrea judecăţii să-l ia mănăstirea, care nici pînă acum nu l-au plătit, ce nici numiţii săteni nu tăgăduiră şi zisără că să dau şi platnici a-l înplini mănăstirii.

Deci cercetîndu-să şi de către noi pricina şi de vreme că acele livezi sînt pentru trebuinţa vitelor mănăstirii şi să şi prinsă numitu egumen înaintea noastră că nici într-un chip la alţii streini nu le-au dat ca să le cosească cu dijmă, fiind de treaba mănăstirii, afară numai dintr-acei Bodeşti ce-şi au curăturile lor şi-şi dau dijma, din care curături niminea nu poate să-i scoaţă, pentru că şi la pravil(n)iceasca condică la list 19, pont 20, zice: „Locul ce-l va curăţi nemernicu, adecă lăcuitoriul, ca să-l samene sau să facă fîn sau grădini, nu poate stăpînul moşii să i-l ia." Cu cît mai virtos, că sătenii aceştiia să vede că prin silnicie au fost cosit acele livezi în anu trecut. Şi după judecata ce au avut mănăstirea cu dînşii, nici pă jumătate fînu după hotărîre nu l-au fost plătit, şi cînd să mai cosească livezile şi acum măcar să-şi dea şi dijma deplin, iarăşi tot pricinuiri de gîlcevuri pot să facă sfintei mănăstiri să zică că este moşiia lor.

Pentru aceia s-au cunoscut că făr' de cale le este cererea ca şi estimpu să să cuteză a cosi livedea mănăstirii, peste hotărîrea judecăţii cu întărirea de domnu şi făr' de voaia şi ştirea egumenului, în vreme că acele livezi zice egumenul că nu le-au dat la niminea, ci le are pentru vitele sfintei mănăstiri.

Ci găsim cu cale, sfînta mănăstire să-şi stăpînească livezile şi de acum înainte în pace, iar dovedind numiţii săteni că le va fi dat numitu

https://biblioteca-digitala.ro

egumen la cinevași cu dijmă, atunci, de să vor mulțămi cu prețul ce au tocmit cu aceia, să aibă ei a întoarce acelora banii prin judecată și să le cosească ei plătindu-și dijma la mănăstire după obicei.

1786, iulie 14

Costandin. . . .;[1] B. Ști⟨rbei⟩ clucer; Gheorghe vel paharnic
Ștefan ⟨?⟩ Ote⟨teli⟩ș⟨anu⟩ stolnic
Procit treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. III, doc. 56.
Orig. rom.

587

⟨București,⟩ 7 august 1786[2]

Egumenul mănăstirii Radu-Vodă din București reclamă domnitorului că locuitorii de pe moșia Mănești, din satele Flămînzeni, Cocoși și Buftea, deși sînt lăsați la șase zile de clacă, nici pe acelea nu le fac și nici dijma fînului nu o dau, cerînd a se porunci către ispravnicii județului să-i supună la îndatoriri.

Prea înălțate doamne,

Jăluesc mării tale că sfînta mănăstire are o moșie în sud Ilfov ce să numește Măneștii, pe care moșie sînt trei sate: Flămînzeni, Cocoși și Bufti, pe care oameni la rîndul clăcii, eu i-am lăsat din voia mea a mi-o da pe jumătate, adică dupe cum este obiceiu în alte părți, cîte 12 zile pe an, eu le iau cîte 6 zile pe an și acum nici acele zile care sînt cu paguba mănăstirii nu le lucrează cu prothimie, ci stau cu multă împotrivire, trimițîndu copii și nevrednici de muncă, și nici pe acestea nu vor să le facă.

Asemenea și la dijma fînului i a bucatelor nu să supun a da după obiceiu pămîntului.

Ci mă rog mării tale să te milostivești a fi luminată porunca mării tale către dumnealor ispravnicii județului să-i supue și făr' de voe la cele drepte și obicinuite ale pămîntului ca să nu să păgubească sfînta mănăstire dă dreptul său. Și ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu de fericită sănătate mării tale,
Hrisanth arhimandrit, igumen sfintii mănăstiri Radului-Vodă

⟨Rezoluție:⟩

Io Nicolae Petru Mavrogheni voevod i gospodar.

† Dumneavoastră ispravnicilor ai județului, să cercetați și după poruncile ce aveți date de către domnia mea, să aveți a face pe pîrîți cu cuvîntul să înțeleagă spre a împlini datoriia lor ce sînt datori către mănăstire dupe obiceiu.

1786, avgust 7

Vel logofăt
vtori logofăt
biv vel pitar

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. XXXVI, doc. 7.
Orig. rom., pecete aplicată.

---

[1] Indescifrabil.

[2] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

588

21 septembrie 1786 [1]

Egumenul mănăstirii Motru reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii din Ioneşti avînd învoială scrisă ca peste „zlotul de vatră" să facă şi trei zile de clacă pe an, nu le execută şi cere să li se poruncească a-şi îndeplini angajamentul.

Prea cinstite dumneata biv vel postelnic,

Cu smerit răvaşi jăluesc dumitale pentru oamenii de la Ioneşti ce şăd pă moşiia sfintei mănăstiri, fiindcă am avut aşăzămînt cu dînşii ca peste zlotul de vatră ce iaste obicinuit a da, să facă clacă sfintei mănăstiri şi trei zile, însă o zi la prăşitul de porumbi şi una la cosit şi alta la culesul de porumb. Aceste trei zile să le lucreze sfintei mănăstiri, într-un an. Şi după aşăzămîntul ce am făcut, acum nu să supun a face, rămînînd sfînta mănăstire păgubită la acéstea, care chemîndu-i acum la culesul de porumb, nu au vrut.

Ci mă rog dumitale ca să fie cinstită porunca dumitale către dînşii ca să urméze după cum ne-am făcut aşăzămînt, fiindcă aceştia din bună voia lor le-au făcut, iar nu să fie fost siliţi de către cinevaş. Ci de aceasta mă rog, şi ce va fi mila dumitale.

Plecatu şi rugători către dumnezeu,
Pimen igumen motreanul.

〈Rezoluţie :〉

Costache Gherache biv vel postelnic, caimacamul Craiovei.

Poruncim voaoă tuturor sătenilor de la Ioneşti să căutaţi după aşăzămîntul ce aveţi cu părintele igumen, să-i lucraţi acele zile de clacă, că de va mai trimite jalbă cum că nu v-aţi supus poruncii, vi să va trimite mumbaşir şi nu numai că veţi lucra acele zile, ci veţi da şi treapăd.

1786 septemv〈rie〉 21

Tretie logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 252 (Condica m-rii Motru), f. 121—121v.
Copie rom.

589

2 octombrie 1786

Ispravnicii de Argeş cercetează procesul egumenului mănăstirii Argeş cu sătenii din Costeşti şi hotărăsc ca aceştia să respecte zapisul.

Sud Argeş.

†Sfinţia sa cuviosul părintele arhimandrit şi egumen al sfintei mănăstiri Argeş, chir Parthenie, au tras la judecată înaintea noastră pe sătenii ot satul Costeştii dintr-acest judeţ, care sînt şăzători pe moşia sfintei mănăstiri Costeşti, arătînd cuvioşiia sa că după pricina ce au avut cu numiţii din trecutul an, pentru dijma şi claca moşii, nevrînd ei să şi-o facă după vechiul obiceiu, şi după cum clăcuescu şi dau dijma şi alte sate

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

ce se află ședători pe moșii boerești și mănăstirești de aici din partea muntelui, au dat jalbă la măria sa Mihai vodă Sutul, și aducînd sfinția sa poruncă s-au și judecat cu dînșii la dumnealor ispravnici ai acestui județ ce era atunci. Dar ca să lipsească toate acele pricini, și mai mult, după a lor rugăciune cu care au căzut cu toții către sfinția sa, atunci la leat 1785 octomvrie, s-au învoit și s-au așăzat cu dînșii prin zapis, în ce chip să să urmeze de către dînșii pentru toate ale moșii ce au datorie să facă, din care madele ce să coprinde în zapisul acela s-ar fi coprinzînd și pentru dijma de fîn ca să dea ei din șase copiți una, zicînd așa însuși ei prin zapis că așa au avut obiceiul pentru aceasta, după cum citindu-să zapisul să văzu și de noi că zice așa chear. Iar acum zise numitul arhimandrit că numiții săteni nu s-ar fi ținînd de legătura și așăzămîntul acelui zapis, ce ar fi cerînd ca pentru dijma de fîn să dea din zece copiți una, și prin judecată cerea îndreptare la aceasta. De care, față fiind și sătenii costești și întrebîndu-să ce au a răspunde înpotriva zapisului lor și așezămîntului ce au făcut cu mănăstirea, ei întîi arătară pentru zapis că l-au dat de frică, avînd mumbașir pus asupra lor slujitor de la dumnealor ispravnicii județului, și al doilea, mai arătînd că ei așa au avut obiceiu pentru dijma de fîn de da din zece copiți una, iar nu din șase după cum le cere sfinția sa cuviosul arhimandrit. Dar înpotriva lor și sfinția sa arhimandritul arătă judecății că zapisul de bună voia lor l-au dat încă cu rugăciune căzînd la pace, iar nu de vreo silă, căci să cercetase pricina prin judecată, care judecată nu silește niciodată pe nimeni. Iar pentru dijma de fîn arătă zicînd că sînt ani opt de cînd s-au făcut sfinția sa egumen la această sfîntă mănăstire și pe dînșii i-au găsit dînd la alți egumeni din cinci copiți una, iar sfinția sa i-au lăsat să dea încă din șase copiți una. Și așa le-au și luoat într-acei opt ani trecuți de atunci pîn' în trecutul an, cînd ei atunci puindu-i cu înpotrivire și apoi văzînd că sfinția sa au jăluit la domn și aducînd poruncă, au căzut la pace și învoiala ce au făcut prin zapisul cel mai sus-zis.

Deci făcîndu-să de cătră noi cercetare, întîi pentru zapis, prin cei ce au știut de atunci cînd au dat numiții săteni la sfînta mănăstire, să dovedi prin multe mărturii că l-au dat de a lor bună voe și fără nici o silință, iar acum pricinuirea ce o fac ei, iaste numai ca să să păgubească sfînta mănăstire.

Mai făcum cercetare ca să vedem cum să urmează și la alte moșii cele ce sînt aici în partea muntelui cu luarea dijmii de fîn, și ne adeverim cu bun adevăr că toți cei ce sînt șăzători pe moșii boerești și mănăstirești, dau dijma fînului unii din cinci copiți, alții din șase, una. Și de vreme ce într-acestași chip s-au dovedit și mai vîrtos și cunoscîndu-să că numiții săteni la toate celelalte madele ce să coprinde prin zapisul lor sînt odihniți și-și țin așăzămîntul, iar numai la această madea a fînului umbla pricinuind, am găsit cu cale ca să să păzească coprinderea zapisului lor la toate pe deplin de către numiții săteni costești, cu a-și împlini datoria la sfînta mănăstire atît de clacă și de dijmă, cît și de celelalte toate ce să coprinde în zapis. Și pentru rămășița de dijmă ce arătă sființa sa părintele arhimandrit că iaste asupra numiților săteni, și nu vor să o dea, după dreptatea ce iaste i să orîndui de către judecată și slujitor domnescu, ca să i-o înplinească sfintei mănăstiri a nu rămînea păgubașe.

https://biblioteca-digitala.ro

Drept aceia, să dete la mîna sfinţii sale părintelui arhimandrit această carte a noastră de judecată, pentru care rămăşiţă de dijma fînului nici numiţii săteni nu tăgădui. Aceasta.

1786 octomvrie 2

Σάββας καμινάρης Ταριτζάνος ⟨Sava căminar Tăriceanu⟩
Νικώλας Φραγγούλας πατάρης ⟨Nicolae Frangulea pitar⟩

Trecut în condica judeţului
Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. IV, doc. 38.
Orig. rom.

590

⟨M-rea Cîmpulung,⟩ 2 octombrie 1786

Sătenii „ungureni" de pe moşia Stăneşti a mănăstirii Cîmpulung dau zapis egumenului pentru condiţiile în care consimt să continue a locui: dijma din fin din şapte una, din celelalte semănături după obicei, claca de şase zile şi cîte un pogon de arătură de fiecare plug.

Dat-am scrisoarea noastră de adeverinţă la cinstită mîna sfinţii sale părintelui arhimandrit igumen cîmpulungean, precum să se ştie că fiind noi cu şăzămîntu pe moşiia sfintei mănăstiri ce să numeşte Stăneşti şi am făcut sat de ungureni acolea pe moşie şi ne-am fost aşăzat cu sfinţiia sa de toate orînduelele ce sînt ale moşiei, după cum au avut aşăzămînt şi satu Corbii cu mănăstirea Argeşul, fiind ei veniţi mai denainte din ţara ungurească pe moşiia aceia, care aşăzămînt s-au păzit pînă acum, dar acum, întîmplîndu-se oareşcare pricină dăspre obiceiul moşii, atît dintre unii din săteni, cît şi din isprăvnicei ce au fost puşi pe moşie, ci de iznoavă am venit noi sătenii din Stăneşti de ne-am făcut aşăzămînt cu sfinţiia sa, în scris, de toate orînduelele cum arată în jos :

Intîi. Dijmă de fin să avem a da din şapte una, adică una a mănăstirii şi şase ale noastre, şi acea dijmă să avem a o căra noi cu carăle noastre acolea pe moşie unde va zice isprăvnicelul, iar din bucate, din toate ce vom avea arate pe moşie, din zece una, cum: porumb i grîu i fasolea i mazărea. Iar pentru secară să avem a da porumbu pe seama cîtă arătură va fi, iar pentru cînepă, să ni să numere după loc, şi cît să va face dijmă să avem a o duce la metoh. Iar pentru pusu la topilă, să aibă a da ajutori nevestile noastre, atît la pus în topilă cît şi la scos, iar pentru meliţatu ei, să aibă a pune isprăvnicelul cu clacă să o lucreze.

Aşijderea şi pentru zilele de clacă să avem a face cîte şase zile pe an şi cu merinzile noastre, însă oameni mari, vrednici de orice lucru, care zile să avem a le face la orice trebuinţă va avea sfinţia sa pe moşie. Iar cînd va avea trebuinţă sfinţia sa de lucru şi la moşiia Berevoeşti, să avem a merge, cum şi la trebuinţele morii la zăgaz să avem a sări cu toţii şi a drege ce va fi, deosibit din cele 6 zile de clacă pentru care să aibă şi sfinţiia sa a ne da ceva dă băut. Iar pentru plugurile ci să vor afla în sat, să avem a ara sfinţiei sale cîte un pogon de plug, iar neavînd mănăstirea trebuinţă de toate plugurile cîte vor fi în sat, pentru care va rămînea să avem a da ori 3 zile de clacă, ori cîte un zlot de plug.

https://biblioteca-digitala.ro

Așijderea și pentru vreunul din săteni ce va fugi de acolea după moșie într-altă parte, orice-i va rămînea acolea pe moșie, casă sau pomi, să fie ale mănăstirii, după cum este obiceiul țării.

Așijderea și pentru cei ce vor mai veni aici în sat, să nu fim volnici a-i mai priimi; iar priimind noi pe cineva făr' de știrea sfinției sale, să n-aibă a-i da mănăstirea nici livede de fîn, nici loc de arătură, ci oricare îl va priimi, acela să-i dea din coprinsul lui, iar claca mănăstirii să o facă deplin acela.

Și acestea care să numesc mai sus, să avem a le păzi, legîndu-ne cu sfinția sa, dîndu-ne și sfinția sa asemenea scrisoare la mînă. Și pentru credință, ne-am pus numele și degetile în loc de pecete ca să s⟨e⟩crează:

1786 oct⟨omvrie⟩ 2 dni

Eu Ioan pîrcălabu, eu Samoilă Șăbu ⟨?⟩, eu Onea Hristea, eu Gheorghe cel Mare, eu Aldea Voevodean, eu Nițul Răceanul și cu tot satul dinpreună

⟨Pe verso:⟩ Așăzămîntul ungurenilor de la Stănești pentru orîn⟨du⟩iala moșii.

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. LXI, doc. 142
Orig. rom.

591

6 octombrie 1786

Locuitorii din satul Ciuturița și „sîrbii i rumînii" din Drosăști, dau zapis egumenului mănăstirii Jitia prin care se învoiesc să dea cîte un zlot de vatră și să presteze trei zile de clacă, să are primăvara o zi și să dea zeciuială din toate produsele.

Adecă noi satu Ciuturița i sîrbii i rumînii ot Drosăști, dat-am încredințat zapis al nostru la mîna sfinții sale părintelui arhimandritu și igumen jitiianu, chir Nicandru, precum să s⟨e⟩ știe că ne-am așăzat cu sfinția sa ca să ședem pe moșiia sfintei mănăstiri și să avem a da cîte un zlot de vatră și să clăcuim cîte trei zile de lucru, unde ne va porunci părintele, pe an; să avem a eși și primăvara cu plugurile toate, să arăm sfintei mănăstiri într-o zi și să dăm și zăciuială din toate aducerile moșii și din grădini.

Și lémne verzi sau copaci pentru vînzare sau pentru foc, să nu fim volnici a tăia, numai uscate de foc.

Vin și rachiu să nu vindem, fără numai mănăstirea să vînză, fiindcă așa ne-am așăzat cu sfinția sa.

Iar de nu vom păzi, atunci să avem a clăcui cîte doaosprăzéce zile după luminatul hrisov ce are mănăstirea pentru acest sat al nostru. Și pentru adevărată credință ne-am iscălit mai jos și ne-am pus și dégetele în loc de peceți.

1786, octomvrie 6

Eu Iovan sîrbul adeverezi, eu Ștefan sîrbul adeverezi, eu Cîrstea sîrbul adeverezi, eu Stan sîrbul adeverezi, eu Gheorghie adeverezi, eu Matei Văcuță adeverezi, eu Mușat adeverezi, eu Mirea ot Drosăști adeverezi.

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 148 v.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

592

26 octombrie 1786

Locuitorii din satul Oreavu, care stau pe moşia mănăstirii Aninoasa, dau zapis logofătului pentru învoiala de a plăti claca cu cîte nouăzeci de bani de casă şi a da dijma din semănături şi din finul ce-l vor cosi.

Adică noi sătenii ot Oreav⟨u⟩ care şădem pe moşiia mănăstirii Aninoasii, dat-am zapisul nostru la mîna dumnealui logofătul precum să s⟨e⟩ ştie că ne-am aşăzat cum[1] dumnealui de a noastră bună voe ca, cîţi şădem pe moşiia mănăstirii să dăm pe an bani 90, adică noazeci, şi altă supărare pentru clacă de casă să nu ne mai facă, făr' decît din sămănătură, orice vom sămăna, să dăm obicinuita dijmă şi din fîn ce vom cosi, iaraşi să dăm dijmă, iar suhatu ce să vindea mai 'nainte de umbla capre pîn tufe, să nu-l mai vînză, ca să aibă vitile noastre loc să umble.

Pentru aceia ne-am legat cu acest zapis al nostru ca, viind numitul soroc, să dăm claca de casă dupe cum sîntem legaţi mai sus, făr' de nici o pricină şi să dăm şi cîte o găină de casă.

Şi pentru mai adevărată credinţă ne-am iscălit puindu-ne şi degetile în loc de pecete ca să s⟨e⟩ crează.

1786, oc⟨tomvrie⟩ 26

Eu Ene Turbureală adeverez, eu Radu Meca adeverez, eu Năstasi adeverez, eu Linca Buciucaş adeverez, eu Negoiţă Buciucaş adeverez.

⟨Pe verso:⟩ Zap⟨isul⟩ sătenilor ot Oreavu de aşăzămîntul clăcii.

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCCXIV, doc. 22.

Orig. rom.

593

⟨M-rea Tismana,⟩ 4 decembrie 1786

Egumenul mănăstirii Tismana cere ispravnicilor de Mehedinţi să poruncească locuitorilor Matei şi Nicolae al Megăniţii care şi-au făcut vii şi livezi pe hotarul moşiei Erghevita, să-şi dea dijma sau să vină la judecată.

Cu bună dimineaţa mă închin dumneavoastră cinstiţi boiari.

Înştiinţăzi pe dumneavoastră că în capul moşii Erghevitii despre răsărit, au mai trecut nişti oameni de la Băloteni, anume Matei şi Nicolae al Megăniţii, peste muchiia hotarului dincoaci, de au curat şi şi-au pus vii şi ogrăzi şi şi-au făcut şi livezi, şi eu pînă acum n-am ştiut că nu-şi dau dijma la mănăstire. Acum îmi spuseră negustorii arendători moşii, că nu să supun a-şi da dijma. Ci mă rog dumneavoastră să li să facă o poruncă de soroc în dosul răv⟨aşu⟩lui acestuia la aceşti 2 oameni să-şi ia toate scrisorile ce vor avea de moşia lor şi să se scoale înpreună cu toţi cetaşii lor să vie aici să ne judecăm, că voi trimite eu omul mănăstirii la dînşii. De aceasta mă rog, şi rămîi al dumneavoastră plecat şi cătră dumnezeu rugător.

1786, dechemv⟨rie⟩ 4

Al dumneavoastră plecat şi cătră dumnezeu rugător,

† arhimandrit igumen tismeneanu

[1] Corect : cu.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Rezoluție :⟩

Matei Bălotene i Nicolae al Megăniții de la zăgaz, veți vedea ce ne arată părintele igumen tismeneanu în dosul acestui răvaș cum că v-ați fi făcut vii, curături și livezi în capu moșii Erghevițiii și nu v-ați fi supus să dați dijma la sfînta mănăstire. De care iată vă poruncim, căutați și dați dijma după obicei, sau de aveți a răspunde, să vă sculați cu scrisorile ce veți avea să veniți aici să vă judecați, că neurmînd veți fi aduși cu treapăd. Aceasta.

1786, dichemv⟨rie⟩ 4

. . . . .[1] . . . . .[1]

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. XI, doc. 29.
Orig. rom.

594

23 decembrie 1786

Ispravnicii de Argeș raportează prin anafora continuarea procesului dintre sătenii din Costești cu egumenul mănăstirii Argeș, în privința dijmei.

Prea înălțate doamne,

Dupe jalba ce au dat înălțimii tale sătenii de la satu Costeștii ce să află cu lăcuința pe moșiia schitului Brădetul, ce iaste metoh sfintei mănăstiri Argeșu dintr-acest județ Argeșu, zicînd că nu urmează egumenașu schitului a le lua dijma și claca dupe obiceiu ce ar fi avut de mai 'nainte, ce îi apucă să clăcuiască cîte zile doaosprezece pe an, și le ia dijma fînului din șase copiți una, și ni să poruncește de către înălțimea ta ca să cercetăm și să facem îndreptare a-și plăti lăcuitorii claca, dijma, ori dupe vechiul obicei ce va fi avut, sau dupe prăvilniceasca condică.

Dupe luminată porunca mării tale, înfățișînd pe jăluitori cu sfinția sa cuviosul arhimandrit, egumenul sfintei mănăstiri Argeșu, chir Parthenie, și cercetînd pe amîndoao părțile, ne adeverim că din vechime pînă în trecutu an și-au dat jăluitorii dijma fînului tot din șase copiți una, și claca au făcut-o tot cîte doaosprezece zile pe an dupe cum să urmează aici în partea locului, atît la alte moșii ce mai are sfînta mănăstire, cît și pe la alte moșii mănăstirești, boerești.

Încă ne arătă cuviosul arhimandrit că mai 'nainte, în vreme cînd s-au orînduit sfinția sa egumen la mănăstire, au găsit pe numiții jăluitori dîndu-și dijma fînului din cinci copiți una, și sfinția sa au primit de i-au lăsat să dea din șase, și așa s-au urmat pînă în trecutul an, iar de an încoace au început jăluitorii a pricinui să dea dijma fînului din zece una. Și cum că de multe ori jăluind sfinția sa la dumnealor boerii ispravnici de mai 'nainte, li s-au făcut îndemnare să-și dea dijma, să-și facă claca dupe obiceiu ce au avut de mai 'nainte, și ei n-au vrut să urmeze ; am întrebat pe jăluitori de au să ne arate vreun așăzămînt în scris de la alți părinți egumeni, și nu avură, ci numai ziseră că precum dau dijma

[1] Indescifrabil

https://biblioteca-digitala.ro

porombului cu zeciuială, aşa să dea şi dijma fînului. A cărora cerere să cunoscu făr' de orînduială, fiindcă dijma porumbului să porunceşte prin prăvilniceasca condică a să da de pogon cîte patru baniţe de grăunţe, baniţe de ocă 22, şi dupe cum să află starea porumbului aici în partea locului cînd li s-ar lua dijma porumbului într-acest chip, vine să dea din patru şi din cinci baniţe una, încă la unii şi mai din puţin, şi s-ar cunoaşte lăcuitorii întru o multă năpăstuire; ci fiind starea porumbului proastă, să urmează şi dijma din zece baniţe una.

Aseminea şi dijma fînului fiind aici locurile strimte şi trebuinţă de fîn mult, s-au urmat a să da dijma din şase copiţi una. Ci de vreme ce numai aceşti lăcuitori fac acestă cerere şi nici un aşăzămînt în scris de la vreun egumen nu avură să ne arate, dreptate are sfînta mănăstire a-ş lua claca şi dijma dupe vechiul obiceiu, precum să urmează şi la alte moşii mănăstireşti, boereşti, aici în partea locului.

Dar fiindcă numiţii jăluitori nu să odihniră, li să puse soroc ca dupe sfintele sărbători ale crăciunului să vie la luminatul divan împreună cu vechil din partea mănăstirii şi cea desăvîrşită hotărîre rămîne a să face de către înălţimea ta.

1786, dichemv⟨rie⟩ 23 dni

Σαβα . . . ταϛ[1]
Νικόλαοϛ . . .[1]

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. IV, doc. 39.
Orig. rom.

595

⟨Craiova,⟩. 25 ianuarie 1787

Gheorghe, treti logofăt, face cunoscut egumenului m-rii Motru că la divanul Craiovei s-a hotărît ca locuitorii din Ioneşti ori să urmeze aşezămîntul ce au făcut ei cu mănăstirea, ori să-i lucreze cîte 12 zile.

Cu fiiască plecăciune sărut cinstită mîna sfinţii tale.

Cinstită scrisoarea sfinţii tale, cu plecăciune am primit şi am înţăles cele poruncite. Omul sfinţii tale au eşit la divan cu oamenii ot Ioneşti şi s-au hotărît, ori aşăzămîntului ce ai sfinţiia ta cu ei să urmeze, ori cîte 12 zile pă an să lucreze, şi aşa să vie la sfinţiia ta să-i învoiască şi zisără că zlotul îl vor înplini acum deplin. Ci vin cu toţii acolea, ci cum va fi mai bine vei face cu dînşii, ca şi sfînta mănăstire, să nu să păgubească de dreptul ce să cade, nici ei să nu să năpăstuiască. Şi mai pă larg îi va arăta omul sfinţii tale.

Pentru volniciia moşii Dobra îmi vei triimite pă cinevaşi de-ţi voi triimite călăraşi. Şi sînt plecat fiiu sufletesc.

1787, ghen⟨arie⟩ 25

Gheorghie treti logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 252 (Condica m-rii Motru), f. 121v—122.
Copie rom.

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

26 februarie 1787

Locuitorii din Costeşti dau zapis egumenului mănăstirii Argeş că se învoiesc să dea dijma fînului din şapte, iar celelalte „după obicei", angajîndu-se a nu mai dat loc la nici o nemulţumire şi a îngriji de fînul mănăstirii ca şi de al lor. i

† Adecă noi săténii din satul Costeşti den Vîlsan, dat-am credincios zapisul nostru la cinstita mîna sf⟨înt⟩ părintelui Parthenie arhimandrit, egumenul sfintei mănăstiri Argeş, ca să fie de bună credinţă precum să să ştie că avînd multe pricini noi săténii înpotrivă, a nu ne face claca cea obicinuită a moşii precum şi dijma dă fîn i alte asémenea a da după obicéiu, ce în trei ani ne-au tot scos pricinuire a jălui pă la divan precum şi la dumnealor ispravnicu, pînă viind vrémea şi acuma de ne-am tras la judecată la dumnealui ispravnicul...[1] ca să ne izbrănim, iarăşi noi singuri ne-am cunoscut greşeala că iaste lucru cu înpotrivire fără orînduială a nu da céle obicinuite ale moşiei ci singuri noi ne-am rugat de sf⟨inţia sa⟩...[1] ca să ne mai erte numai la dijma fînului adecă precum dam den şase copiţi una, mai 'nainte, să ne ia de acuma 'nainte din şapte una, iar alte toate să le dăm după obiceiu, precum sîntem legaţi tot satu prin dăosăbit zapis ce-l avem dat iarăşi la mîna sfînt părintelui Parthenie arhimandrit cu leat ⟨17⟩85.

După care rugăciune ce am făcut, văzînd sfinţia sa şi sărăcia noastră, voi şi sfinţia sa dă ne lăsă să dăm a şaptea copiţă şi dă acum înainte să avem pace şi unire între noi toţi săténii a ne ţinea dă aşăzămîntul zapisului acestuia, iar altă pricină să nu mai fie între noi.

Iar cînd nu ne vom ţinea, ci ne vom mai scula cu altă pricină a nu urma aşăzămîntu, atunci şi sfinţia sa să ne ia din şase copiţi una, cum şi paguba dă ani trei ce am făcut sfintei mănăstiri. Şi să avem la vremea fînului a strînge dijma ce ni să va face la loc ce ne va porunci oamenii părintelui, şi să-l îngrădim precum şi al nostru. Iar care din noi nu vom urma a duce şi a strînge dijma şi să va strica, atunci să aibă voe cu zapisul nostru să ne ia dijma din clăile noastre. Şi pentru credinţă ne-am iscălit noi jos ca să să crează. Aşijderea şi pentru vin i rachiu ne-am legat să nu fim volnici a vinde noi măcar o ocă, fără numai mănăstirea.

1787, fev⟨ruarie⟩ 26

Eu Ion pîrcălab ot Costeşti adeverez,
eu Dumitru Dragotă adeverez,
eu David Oltean adeverez.

Aceştii trei sîntem vechili trimişi dă tot satu, precum vom face noi, să fie făcut dă tot satu

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. IV, doc. 40.
Orig. rom.

[1] Loc alb..

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 3 martie 1787

Anaforaua divanului Ţării Romîneşti către domn şi întărirea ei de către Nicolae Mavrogheni în privinţa judecăţii stolnicului Constantin Nenciulescu, stăpîn la Boşari (Dîmboviţa) cu Dragomir catană, care şi-a făcut jumătate din casă pe moşia lui şi nu vrea să-i presteze claca.

Prea înălţate doamne,

După luminată porunca înălţimii tale prin zapcilîcul dumnealui ceauşului dă aprozi, s-au adus la judecată dumnealui biv vel stolnic Costandin Nenciulescu cu jalba ce au dat mării tale pentru Dragomir catană dă la Boşari sud Dîmboviţa, în care arată că în moşiia dumisale Boşarii, are şi un Radu comişăl o delniţă înfundată, dă douăzeci stînjeni lungul şi latul, iar numitul Dragomir zice că s-au pus şi cu nume că face casă pă delniţa acelui Radu, s-au pomenit că au făcut-o numai pe jumătate pe acea delniţă, iar jumătate şi cu toate alte namestii, zice că au făcut-o pe moşiia dumisale, cum şi vitele şi le paşte pe moşiia dumnealui, neavînd loc pe moşiia Radului, dă la care cu dreptate zice că cerîndu-şi cuviincioasa clacă, el au stătut cu împotrivire, pricinuind că ar fi clăcuind Radului.

Deosebit de aceasta, zice că la leat ⟨17⟩85 s-au pus de au întrat cu coasa într-o livede ce o avea păzită pentru trebuinţa casii dumnealui, unde prinzîndu-i dă veste omul ce-l avea acolo orînduit şi scoţîndu-l din cositură, i-au rădicat şi finul cît îl cosise, fiind fost ca la o jumătate de car, care fîn şi acum il ţine la păstrare. Iar el, fără a nu cerca judecată, s-au pus şi spărgîndu-i o clae de fînu i-au luat un car de măsură.

A căruia silnicie zice că nemaiputîndu-o suferi, au fost jăluit mării sale Mihai vodă Sutul şi aducîndu-să cu mumbaşir, s-au înfăţişat la judecata acestui depertament, dă unde să văzu prin anaforaoa ce este scrisă dă la dechemvrie 9, 1785, întărită de măriia sa vodă, că pricinuind numitu Dragomir şi Radu cum că casa nu iaste pe moşiia dumnealui şi cum că cositura au fost făcut-o pe moşiia dumnealui biv vel logofăt Brîncoveanu, zice boerii judecători să să orînduiască doi boernaşi din partea locului să facă cercetare şi cînd să va dovedi că Dragomir şi Radu au făcut arătare mincinoasă, nu numai că să-i plătească claca şi carul dă fînu ci încă să plătească şi toată cheltuiala ce ar curge pînă a să izbrăni judecata.

Şi după aceasta văzum iarăşi alegerea acestor doi boernaşi cu leat ⟨17⟩68[1] ghenar 25, în care zic cum că din poruncă domnească fiind orînduiţi de către dumnealor ispravnicii ca să facă cercetare pentru casa lui Dragomir sin Gheorghe de la Boşari şi să dovedească de cade pe moşiia dumnealui stolnicului, fiind fost pă acea vreme biv vel pitar, sau pe moşiia Radului Comişălu şi după ce au mersu la numita moşie unde faţă fiind atît Radul comişălu cît şi Dragomir catana i tată-său(u) Gheorghe i vechilu dumnealui stolnicului cît şi alţi oameni înprejuraşi, au făcut cercetare cu amăruntul, dar n-au putut într-alt chip adeveri, fără dă numai zic că mergînd cu toţii la hotarul de jos ce este cunoscut,

[1] Probabil 1786.

https://biblioteca-digitala.ro

au pus sfoara de acolo și au mersu în sus spre casa lui Dragomir. Scoțînd a fieștescăruia parte după suma stînjănilor, au ajunsu în moșiia dumnealui pitarului, pe care trăgîndu-o zice că au ajunsu sfoara pînă în dreptu ferestrii casii lui Dragomir și rămîne casa jumătate pe moșiia dumnealui stolnicului, atît casa cît și grădina, iar jumătate rămîne pă moșiia Radului comișăl. Apoi, zice că mergînd iarăși cu toții unde au fost făcut Dragomir cositura și cercetînd cu amăruntul, au dovedit cuin că toată acea cositură a lui Dragomir au fost ca dă un car dă fînu, din care dooă părți zice că au fost cosit pă moșiia dumnealui vel vornic Brîncoveanu, iar a treia parte pă moșiia dumnealui stolnicului, care acea a treia parte fiind cosită fără de știre și fără de voe, zice că au mersu omul dumnealui stolnicului de au rădicat-o.

Deci, la toate zisele și dovezile numitului stolnic, întrebîndu-să numitu Dragomir de mai are cevași a răspunde sau a arăta înpotrivă, rămase anapologhitos, fără numai că ceru dă la judecată a i să da soroc pînă după sfete Gheorghie ce vine și-și va rădica casa de acolo. La a căruia cerere și numitu stolnicu fu priimitor și zice că dă să va rădica la acest soroc ce-și pune, nu numai că să-i erte claca și pășunea vitelor ce să făcea a i să da în cît au șăzut pe moșiia dumnealui, ci încă și acel car dă fînu ce să vede că rău i l-au luat, pe cum și cheltuiala ce după hotărîrea judecății era dator a o întoarce, toate i le iartă dă a nu-i mai cere nimic.

Deci, după amîndurora priimire ce deteră înaintea judecății, noi așa găsim cu cale ca numitul Dragomir și cu tată-său, pînă la sorocu ce-și puse, să fie îndatorat ca ori să s⟨ă⟩ învoiască cu numitu stolnicu a-i clăcui zilile de clacă atît el cît și tată-său, ori să să mute de acolo fără a nu să mai înnădi cu grădină sau sămănătură de primăvară, să zică că nu-și poate părăsi ale sale. Iar cînd pînă la acel soroc ce însuși îl ceru, nici să va învoi la clacă nici să va muta, atunci nu numai că să-i plătească cheltuiala ce să va dovedi că au făcut și face umblînd prin judecăți și fînul ce fără judecată i l-au luat, ci încă și cît s-ar socoti după dreptate, să plătească și claca pă doi ani dă cînd au întrat în judecată și cu luminată porunca mării tale cu mumbașir prin marifetu dumnealor boerilor ispravnici de județ să-i rădice cu toate ale lor, să-i mute la altă parte. Iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne la mila mării tale.

1787, martie 3

⟨Rezoluție :⟩

Io Nicolae Petru Mavrogheni voevod i gospodar zembli Vlahscoi.

După alegerea ce au făcut boerii judecători ai depertamentului, cu priimirea amîndurora părților, ca ori să să învoiască pîrîtu pentru clacă, sau cu soroc să să mute du pe moșie, întărim și poruncim dumneavoastră ispravnicilor să urmați și ori să să învoiască pîrîtu pentru clacă sau să să mute după moșie, precum însuși au priimit înaintea judecății, pentru care rînduim și mumbașir pe sluga domnii mele ca să facă la această săvîrșire.

1787, iunie 17

Pecetea gospod
Procitoh vel logofăt

Acad. R.P.R., pach. MCXLIII, doc. 40.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

(Rîmnicu Vîlcea.) 5 martie 1787

Ispravnicii de Vîlcea cercetează neînțelegerea locuitorilor satului Milostea cu egumenul mănăstirii Bistrița, împotriva căruia au făcut plîngere la domn, pentru dijma fînului și numărul zilelor de clacă, obligînd pe țărani să plătească în bani dijma fînului din anul precedent, iar claca s-o facă în 12 zile după Pravilniceasca condică.

Sud Vîlcea

Sătenii ot satul Milostea din acest județ, jăluind mării sale lui vodă pentru sfinția sa părintele arhimandritu egumen bistriceanu, chir Samuil, cum că aflîndu-să ei săzători pă moșiia Milostea a sfintei mănăstiri Bistrița, obiceiu au avut de mai 'nainte vreme pentru fînu ce cosea dă pe moșie, de da dijma din zece clăi una, iar numitu egumen ar fi început a le lua bani pentru dijma de fîn și cum că fînul ce l-ar fi cosit ei astă-vară după moșie, l-ar fi făcut tot copițele ca să-l dijmuiască, precum au avut obiceiu, dar sfinția sa nu ar fi mersu să-l dijmuiască, din care pricină, zic ei, că li s-ar fi prăpădit tot fînul peste cîmpu, mîncîndu-l dobitoacele și stricîndu-să de ploi, rămîind ei de nu ar fi avînd cu ce își hrăni vitele și numitu egumen pentru dijma acelui fîn, le-ar fi cerînd bani, cîte parale 20 de car.

Deosăbit mai arată ei tot într-această jalbă și pentru clacă, că mai 'nainte vreme ar fi făcut numai cîte șase zile, iar acum îi ia de clăcuesc cîte 12 zile și nu rînduri, rînduri, ci în temeiu verii .

După a căror jalbă de la 7 ale trecutului dechemvrie să poruncește de către mărita sa ca să-i judecăm cu egumenul, atît pentru dijma de fîn cît și pentru clacă și să-și afle îndreptare. Deci, înfățișîndu-să înaintea noastră amăndoaoă părțile, am întrebat pe părintele egumen ce are să răspunză împotriva jălbii lor. Sfinția sa ne arătă că mai 'nainte vreme adevărat au avut sfînta mănăstire așăzămînt cu dînșii de da bani pentru dijma de fîn și cum că atunci și lor le cădea mai cu ușor, iar de anțărți încoace, văzînd că unii dintr-înșii era pricinuitori, puindu-să cu împotrivire că nu vor da bani pentru dijma de fîn, dintr-aceiași pricină zice că i-au lăsat și sfinția sa în pace, nesupărîndu-i de bani. Și într-acel an tot fînul ce l-au cosit ei după moșiia mănăstirii, făcîndu-l clăi, le-au luat dijma din zece clăi una, după luminatele porunci domnești (la care nici ei nu tăgăduesc). Astă-vară, zice egumenul că ei iarăși cu aceiași împotrivire arătîndu-să, făr' de a nu întreba pă sfinția sa sau pe isprăvnicelul moșii ca să le arate ce fîn să cosească, s-au pus de au cosit livezile care le-au plăcut și nici clăi n-au vrut să-l facă, ca să-l poată dijmui, ci dintr-acel fîn ce cosise, cîtva, și l-au strînsu și l-au luat, iar cîteva copițele ce nu le-au plăcut, le-au lăsat răsipite pe cîmpu de s-au prăpădit, cu pricină că acelea ar fi fost dijma mănăstirii, făr' de a nu avea sfinția sa nici o știre. Și așa văzînd o împotrivire a lor ca aceasta, s-au tras înapoi după moșie, pentru care zice că unde are ca sfinția sa să-și caute la dînșii acea pagubă a venitului moșii, acum vede că iarăși ei s-au dus de au dat jalbă.

La care măcar că pricinuia ei cum că i-ar fi făcut știre sfinții sale să trimiță să-și ia dijma dintr-acele copițele ce le lăsase pe cîmpu ne-

https://biblioteca-digitala.ro

strînse, ducîndu-i şi răvaşe de aici de la boerii ispravnici ce să afla atunci, şi n-ar fi trimis, dar egumenul la aceasta ne arătă în frica lui dumnezeu că nici o ştire n-au avut, nici vreun răvaş de vor fi luat de aici, de la boierii ispravnici după cum zic ei, sfinţ⟨ia sa⟩ nu au văzut, că nu i-au adus.

Deci după cercetarea ce făcum, dă vreme ce din însuşi arătarea lor să dovedi că sfînta mănăstire, din fînul ce l-au cosit ei astă-vară, n-au luat dijma, nici măcar o plată, ci încă dintru a lor răotate şi pricină au lăsat cîtva copiţele pe cîmpu nestrînse, nevrînd să-l facă clăi, ca să nu-l poată dijmui, pentru aceea dar, de la judecată s-au găsit cu cale ca socotindu-să şi dijma fînului de astă-vară, după suma carălor de fîn ce l-au luat dijmă egumenul în anul trecut, să aibă mai sus-numiţii a-l plăti cu bani la sfînta mănăstire. Şi de acum înainte să-şi poarte orînduiala ce li să cade, ca fînul ce-l vor cosi în fieşcare an după moşie, făcîndu-l clăi, să dea în ştire egumenului, să vie să-l dijmuiască.

Iar cît pentru clacă ce pricinuia ei, fiindcă ne arătă egumenul că ei şi pînă acuma, tot cîte 12 zile au clăcuit (după cum nu putură tăgădui), să aibă şi de acum înainte, tot cîte 12 zile a clăcui, precum să coprinde şi în pravilniceasca condică, însă rînduri rînduri, iar nu tot, vara. Aceasta.

1787, martie 5

Costand⟨in⟩ Ot⟨ete⟩liş⟨anu⟩ sărdar, Marco portar, Ruset biv treti logofăt jud⟨e⟩c⟨ă⟩t⟨or ?⟩

Trecut în condică, Gheorghe condicar.

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXII, doc. 172.

Orig. rom.

599

Rîmnicu Vîlcea, 11 martie 1787

Ispravnicii de Vîlcea judecă reclamaţia egumenului de la Bistriţa împotriva sătenilor din Costeşti că nu vor să-şi îndeplinească zilele de clacă şi hotărăsc, după ce ascultă părţile, ca sătenii din Costeasca să facă 8 zile de clacă, iar cei din Pietreni şi Vărateci cîte 12 zile.

Sud Vîlcea

Sfinţiia sa părintele arhimandritu egumen bistricianu, chir Samuil, viind aici ne-au arătat pentru sătenii ot satu Costeştii din acest judeţ, cum că ei aflîndu-să şăzători pe moşiia sfintei mănăstiri Bistriţii, nu să supun a-şi face claca după obiceiu şi ar fi avînd rămăşiţă la dînşii multe zile de clacă, care cu catastih le-au arătat. Pentru care aducîndu-să şi numiţii săteni aici faţă cu sfinţiia sa, i-am întrebat ce au să răspunză şi pentru ce nu să supun a-şi face claca ce sînt datori. Ei ziseră că nu să pun cu împotrivire a nu şi-o face, dar egumenu îi supără a clăcui cîte 12 zile şi ei ar fi datori a clăcui fieşcare casnec numai cîte 8 zile pe an, iar nu cîte 12 şi cum că ce vor fi rămăşiţă dintr-aceste opt zile vor împlini, arătîndu-ne ei şi o carte domnească de la măriia sa Mihaiu vodă Sutul ot leat 1784 martie 23, unde li să hotăraşte ca satul Costeşti ce să află pă moşiia aceştii sfinte mănăstiri Bistriţa să aibă a clăcui cîte 8 zile.

https://biblioteca-digitala.ro

În care carte văzum mai jos că să coprinde, cum că fiindcă numiţii săteni au fost arătat atunci că egumenul umblă să le desparţă satu în doaoă, care au zis ei că niciodată nu li s-au mai făcut, pentru aceia s-au fost poruncit de către măriia sa boierilor ispravnici ai acestui judeţ, ce să afla pe acea vreme, ca să cerceteze dumnealor, cu ce cuvînt umblă a o face egumenul aceasta şi cum iaste pricina să înştiinţeze şi vor avea poruncă.

Dar înpotrivă ne arătă şi egumenul altă carte tot a mării sale Mihaiu vodă Suţul ot leat 1785 maiu 20, din urma cărţii sătenilor ce s-au zis mai sus, cu coprindere pentru clacă într-acestaşi chip, că de vreme ce după cercetarea ce din poruncă domnească au fost făcut ispravnicii ce să afla atunci, au fost înştiinţat mării sale cum că acest sat Costeştii este trei cătune, adecă: Costeasca, Pietreni şi Vărateci şi cum că numai cîţi vor şădea pă cătunul Costeasca au aceiaşi orînduială de a clăcui cîte opt zile, iar celelalte doaoă cătune Pietreni şi Vărateci sînt să clăcuiască cîte 12 zile, după hrisovul mării sale Alecsandru vodă ce l-au fost arătat egumenul atunci. Pentru aceia hotăraşte şi măriia sa ca într-acestaşi chip să s(e) urmeze, după cum şi numiţii săteni ce să află şăzători într-acele doaoă cătune Pietreni i Vărateci nu tăgăduiră că nu au clăcuit pînă acum tot cîte 12 zile, dar pricinuia că de vreme ce cu dajdiia visterii sînt legaţi cîte trele cătunele acestea cu un nume Costeşti, cu această pricină caută şi ei a fi supt privileghiiu celor ce şăd pă Costeasca, a cărora cerere o cunoscum făr' de orînduială, în vreme cînd la mîna egumenului să vede hotărîre domnească ca numai Costeasca să clăcuiască cîte 8 zile, iar Pietrenii i Vărateci cîte 12.

Ne-au mai arătat numiţii săteni că ei osăbit de aceste 12 zile, ar fi mai clăcuind şi cîte trei zile la moşiia Vaidiei tot a mănăstirii Bistriţii, pentru căci le-au dat-o de să hrănesc pă dînsa. La care nici egumenu nu tăgădui fără numai zisă că pă acea moşie Vaidiei mai 'nainte vreme să afla clăcaşi alţi oameni ce să hrănea pe dînsa, iar în anii trecuţi după rugăciunea ce au făcut numiţii săteni părintelui Ştefan arhimandritu, egumen tismeneanu (care atunci să afla egumen mănăstirii Bistriţii), au scos pe acei oameni du pă moşie şi le-au dat-o numiţilor săteni a să hrăni pe dînsa cu aşăzămînt prin zapis ca să clăcuiască mănăstirii cîte trei zile. Dar acest aşăzămînt să cunoscu a fi făr' de orînduială, fiindcă sătenii arătară cum că la Costeşti unde să află şăzători, fiind moşiia strîmtă, neavînd locuri îndestule spre hrana lor, pentru aceia s-au rugat de i-au lăsat egumenul şi pe moşiia Vaidiei şi încă zic că nici acolo nu li să ajunge loc de hrană spre trebuinţa lor.

Deci, după cercetarea ce făcum de la judecată s-au găsit cu cale ca acele trei zile de clacă ce le făcea sătenii pă moşiia Vaidiei să lipsească de acum înainte să nu le mai facă (după cum şi egumenul zisă că nu-i va mai supăra de acele trei zile) şi ei să-şi facă numai claca ce sînt datori, adecă cei du pă Costeasca cîte opt zile şi cei du pă celelalte doaoă cătune, Pietreni i Vărateci, cîte 12 zile, după hotărîrea domnească ce să arată mai sus, însă rînduri, rînduri, iar nu tot deodată. Dar şi egumenul este dator a-i lăsa şi de acum înainte să s(e) hrănească pă moşiia Vaidiei, cu dijmă, dă vreme ce nu li să ajunge loc îndestul spre hrană pă moşiia Costeştii şi cîte zile vor clăcui ei acolo la Vaidiei, să

https://biblioteca-digitala.ro

aibă agumenul a le ține în seamă din zilile de clacă ce sînt datori a face ei pă moșiia Costeștii. Aceasta.

1787, mart 11

Costandin Otetelișanu biv vel sărdar, Marco portar, Ruset biv treti logofăt jud⟨ecător ?⟩

Trecut în condică: Gheorghe condicariu Costa⟨n⟩d⟨in⟩ Ot⟨e⟩teleș⟨anu⟩, Marco portar, Rusit [1]

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXIV, doc. 304
Orig. rom.

600

17 martie 1787

Egumenul de la Bistrița reclamă domnitorului Țării Romînești că locuitorii de pe moșiile dimprejurul mănăstirii nu vor să dea dijma, să presteze claca și vînd băuturi fără încuviințare și cere să se dea ordin ispravnicilor să-i oblige la îndatoririle legale.

Prea înălțate doamne,

Jeluesc mării tale că aici la moșiile sfintei mănăstiri ce sînt înprejurul casei, oamenii ce șăd pe dînsele cu desăvîrșită nesupunere s-au îndărătnicit de nu înplinesc céle ce sînt obicinuite pentru adetul pămîntului: clacă nu vor să facă, dijmă din bucate și suhat din vite nu vor să-mi dea, cu sîlnicie pun vin și rachiu de vînd, cu sîlnicie taie pădurea, și acéia ce le iaste voia fac, nesocotindu-mă întru nimic că sînt stăpîn moșii. Pentru care cu rugăciune caz la nemărginita mila mării tale a mi să face luminata carte mării tale slobodă, sau poruncă de a cerceta dumnealor ispravnicii și a face ca să-și vie acești lăcuitori în cunoștință de a-mi înplini céle ce sînt obicinuite pentru adetul pămîntului și a fi următori supunerii, iar nu a să arăta cu înpotrivire, că eu nici o supărare nu le facu, nici îi însărcinez cu alte obicéiuri afară din céle ce să urmează la toate moșiile de obște.

Și ce va fi mila mării tale. Al mării tale prea plecat și rugător către dumnezeu,

Samuil arhimandrit, igumen Bistriții.

⟨Rezoluție:⟩ Io Nicolae Petru Mavrogheni voevod i gospodar zemle Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnici ai județului să cercetați și după poruncile ce aveți date de către domniia mea pentru obicéiurile moșiilor urmînd să îndreptați, și ceea ce va fi de înplinit să și înpliniți, și să faceți pe lăcuitorii săténii a fi următori celor obicinuite dupe caidul divanului, mai vîrtos pentru vînzarea vinului și a rachiului care iaste a fi numai a stăpînului moșiii să-i opriți.

1787, mar⟨tie⟩ 17

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistrița), f. 120—120v
Copie rom.

[1] Identificări ulterioare, scrise de altă mînă, cu altă cerneală.

https://biblioteca-digitala.ro

601

17 aprilie 1787

Locuitorii „sîrbi" şi „ungureni" din Perişoru dau zapis egumenului de la Bucovăţ prin care se obligă să plătească păşunatul vitelor şi celelalte îndatoriri, în condiţii specificate în mod amănunţit.

Zapisul sîrbilor din Perişor prin care s-au tocmit şi s-au aşezat cu egumenul mănăstirii să plătească păşunea vitelor lor şi pentru stînele oilor, anume precum scrie zapisu.

Adecă noi sîrbii din Perişor, carii mai jos ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la cinstita mîna sfinţii sale părintelui egumenului bucovicianul, precum să să ştie că încă mai de 'nainte vréme, avînd sfinţiia sa nişte suhaturi pe această numită moşie, însă cîndu nu era satul înputernicit cu oameni şi fiindcă acum strîngîndu-ne noi lăcuitorii pe moşiia sfintei mănăstiri şi avînd şi tot lăcuitoriul cîte puţintele vite de oi şi capre, umblînd în moşiia sfintei mănăstiri cu vitele noastre, stricam suhaturile de nu le vindea sfinţiia sa la altă parte. Şi pentru aceasta fiind tot price între noi, am venit înaintea sfinţii sale de ne-am tocmit şi ne-am aşezat în véci ca să dăm de tot omul ce va avea vite de mînzare, cîte bani trei, şi la cincizeci de vite în sat de să va găsi, să-i dea şi un miel, iar cel ce va avea de prisosit, de va face stînă afară din sat, să dea bani 90 şi un miel, şi de mînzare bani trei, într-acestaşi chip ne-am tocmit noi toţi sătenii. Şi la acea vréme ce va veni, să aibă a ne număra vitele şi pe cîte vor găsi, pe atîtea să avem a plăti, după tocmeala şi după legătura ce ne-am legat ca acei bani ce să vor face, făr' de cuvînt de judecată să-i dăm. Şi pentru credinţă ne-am iscălit. Şi cevaşi brînză ce vom putea face să dăm de bună voia noastră. Şi pentru aceasta ne-am pus şi degetile în loc de pecete.

1787, aprilie 17 dni

Eu unchiaş Lilea ot Perişor adeverezi; eu Stoian sîrbul ot tam adeverez; eu Naidin sîrbul ot tam adeverez; eu Ion Braşoveanul ungureanul ot tam dinpreună cu toţi ungurenii şi cu sîrbii ot Perişor adeverim.

Eu Mihail isprăvnicelul ot tam martor.

Şi am scris eu logof(ătul) Pătru cu învăţătura numiţilor 'şi sînt martor.

Arh. St. Buc., Ms. 443 (Condica m-rii Bucovăţ), f. 207—207v
Copie rom

602

9 mai 1787

Locuitorii din satul Ioneşti dau zapis egumenului mănăstirii Motru că se obligă să-i lucreze două zile de clacă, să-i culeagă porumbul, să-i dea zlotul de vatră, dijma din fîn şi semănături, lăsînd pe unul din ei văcar la vacile mănăstirii

După multele judecăţi ce am avut cu sfinţiia sa părintele igumen motrean, înaintea divanului, pentru clacă i pentru dijma fînului, neţiindu-ne noi de zapisul ce l-am dat, de aşăzămînt, ni s-au hotărît de la

https://biblioteca-digitala.ro

divan ca să ne voim cu sfinţiia sa părintele şi ne-am voit ca să-i lucrăm doaoă zile de clacă, una la coasă, alta la prăşitul porumbului şi să avem a culege şi porumbul. Şi să avem a-i dă şi vatra şi dijma de fîn şi din porumb şi din altele ce să va agonisi du pă moşie, şi ne-am aşăzat cu părintele. Aşijderea şi noi am lăsat părintelui un văcar la vaci. Aşijderea şi cine nu va face cele doaoă zile de clacă, să avem a i le plăti zioa cum umblă.

Şi pentru adevărata credinţă ne-am iscălit mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

Mai 9, 1787

Eu Gheorghie pîrcălab, Costandin ce au fost pîrcălab,
Nicolae Hobeanul, Ion Munteanul, Ion sin Nicu Sărariu,
Ion al Şchiupului, Barbul Găfu, Dima Grecul, Ştefan zet
Mihail Şchiuc şi cu tot satul Ioneşti.
Şi am scris eu popa Mihai cu zisa acestor mai susîlor numiţi.

Arh. St. Buc., Ms. 252 (Condica m-rii Motru), f. 122.
Copie rom

603

6 august 1787 [1]

Egumenul mănăstirii Văleni reclamă domnitorului Ţării Româneşti că locuitorii de pe moşie nu vor să presteze claca şi vînd băuturi fără încuviinţarea lui.

Altă jalbă a egumenului văleanul pentru nesupunerea locuitorilor văleni, că nu vor să-şi facă claca şi vînd rachiu şi vinu pe moşiia mănăstirii fără de ştirea egumenului.

Prea înălţate doamne,

Jăluescu milii mării tale că sfinta mănăstire Vălenii are moşia înprejurul ei şi lăcuitorii ce sînt şezători pe dînsa cu casele, nu să supun să-şi facă claca cea obicinuită. Şi sînt atîţea ani, unii dintr-înşii clăcuescu cîte o zi doao, alţii nicidecum, zicînd să puiu eu om în locul lui şi el să plătească şi nici aceluia nu va să plătească, ci rămîne sfînta mănăstire păgubaşe.

Osebit de aceasta, de cînd s-au făcut hotărniciia de moşiia aceasta, s-au osebit partea moşiilor lor de o parte, unde au poftit ei moşnenii şi au rămas case a unora din moşneni pe moşiia mînăstirii şi alte locuri de case ce s-au vîndut de ei, tot pe moşiia mănăstirii, nu vor să clăcuiască nici aceia.

Şi vinu şi rachiu pă în unele case vînd. Şi mă rog milostivirii mării tale ca să fie luminată poruncă a înălţimii tale, către dumnealor boerii ispravnici ai judeţului, ca să-i facă să să supue şi să-şi facă obicinuita clacă, nici vinu să nu vînză sau rachiu, ca să nu rămîe mănăstirea păgubaşe. Şi ce va fi mila mării tale.

Al mării tale rugătoriu către dumnezeu şi prea plecat,

Chiril, egumen Vălenii de Munte.

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Rezoluție :⟩

Io Nicolae Petru Mavrogheni voevod i gospodar.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului să cercetați și după obiciaiul pămîntului i dupe poruncile domnii méle ce aveți date, urmînd, să faceți îndreptaria cea cuviincioasă și ceia ce va fi de înplinit, să înpliniți.

1787, avgust 6

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 206 (Condica m-rii Cotroceni), f. 755—755v.
Copie rom.

604

12 octombrie 1787

Socoteala dijmei din porumb de la moșiile Trestienii, Corlățeștii și Mărăcinii Lungi (Prahova) ale mitropoliei Țării Romînești

⟨Socoteala d⟩[1]e dijma de porumbu du⟨pă⟩ [1] moșioarăle din sud Prahova. 1787, octomvrie 12.

Moșiia Trestienii

24 baniţe porumbu ştiuleţi du pă 6 pogoane s-au luat dumnescu; taleri 6 du pă dijma de fin s-au luat domnescu.

Moșiia Corlățeștii

10 baniţe porumbu ştiuleţi du pă 2 pol pogoane s-au luat domnescu.

Moșiia Mărăcinii Lungi

taleri 4 du pă dijma de fin [2]

16 baniţe porumbu ştiuleţi du pă 4 pogoane s-au luat domnescu;

ocă 360 porumbu de oemu, 50 ocă, 40 meiu dijmă de la morișca ot Mărăcinii Lungi, s-au luat domnescu.

Acad. R.P.R., pach. DCCCXVI, doc. 15.
Orig. rom.

605

24 octombrie 1787

Căpitanul Vasile Ogaru dă zapis de învoială egumenului mănăstirii Nucet, prin care se obligă ca din livada de pruni îngrădită „peste drumul cel mare" să dea pentru anul în curs dijma zece vedre de rachiu, iar pe viitor din douăzeci de pruni, unul.

Adică eu căpitan Vasile Ogaru, dat-am adevărat zapisul mieu la mîna sfinţii sale părintelui egumen nuciteanu, chir Evghenie, precum să să ştie că avînd eu livade dă pruni îngrădită peste drumul cel mare, şi

[1] Doc. rupt.
[2] Adaos cu altă cerneală.

https://biblioteca-digitala.ro

după obiceiu pămîntului m-au apucat ca să dau din zece pruni unul, dijma, și rugîndu-mă dă sfinția sa m-au lăsat ca dă anu dă estimp să dau mănăstirii zece vedre dă rachiu, și dă acum înainte să aibă a da dijma din doaozeci dă pruni unul, fiindcă în poalele vii, loc dă livade nu am, și cu aceasta m-au lăsat a da doaozeci dă pruni unul, și din cîți pruni am pușsi în livade pîn-acum, să nu fiu slobod a mă mai întinde să mai pun pruni. Iar trecîndu-mi peste legătură și mai tinzîndu-mă, să fie slobod cu zapisul mieu a mi-i tăia.

Iar pentru loc dă porumb să fiu slobod a-mi ara oricît dă mult.

Și cînd s-au făcut acest zapis au fost mulți preoți și boeri martori care să vor iscăli mai jos. Și pentru credința am iscălit.

Oc⟨tomvrie⟩ 24, 1787

Eu Vasile căpitan
....[1] martor
Popa Nicolae martor
Și am scris eu Costandin postelnic și martor

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XXIV, doc. 12.
Orig. rom.

606

28 noiembrie 1788

Locuitorii de pe moșia mănăstirii Tîrșor dau zapis egumenului prin care se obligă să împlinească toate îndatoririle ce le au, pînă la „sfete Nicolae", iar dacă nu se vor ține de cuvînt să dea gloabă douăzeci de taleri.

† Din cinstită porunca dumnealui ispravnicului, viind părintile igumen tîrșoreanu cu slujitorul domnesc ca să împlinească de la noi venitul moșii sfintei mănăstiri Tîrșori, de anu trecut, cu foia ce i-o făcuse isprăvnicelul mînăstirii, anume Gligore, dar noi după cum ne-am știut dreptul nostru, am făcut altă foae și am și iscălit-o, care ce sîntem să dăm. Și după acea foae iscălită de noi, dăm acest credincios zapis la mîna prea sfinții sale igumenului tîrșoreanu, ca cu soroc pînă la sfete Niculae, să-i împlinim tot venitul fără nici⟨o⟩ altă prelungire; iar neîmplinind și mai arătînd alte cuvinte înpotrivă, să fim închinați a da gloabă taleri doaozeci. Și pentru mai adevărată credință, ne-am iscălit puindu-ne și degitile în loc de peceți, ca să să crează.

1788, noemv⟨rie⟩ 28

Eu popa Vasile ot Vaideelu adeverez, eu Gheorghe Vaideescul adeverez, eu Toma Vaideescu adeverez, eu Dumitru Vaideescul adeverez, eu Gligorie Vaideescu adeverez, eu Mincul Dălgulescu mazilu, martor, eu Scarlat mazil, martor, eu Tudor de la dumnealui șătrar Mariș, ispravnic, martor, eu Stan slujitoru ce am fost orînduit la această împlinire și martor, eu Neculai Mărea martor.

Și am scris eu...[1] Clucerescu cu zisa dumnealor și martor.

Acad. R.P.R., pach CCCLXXV, doc. 234
Orig. rom.

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

Socoteală de încasările în bani a veniturilor mănăstirii Bistriţa pe anul 1788.

Taleri	Parale	Bani ce primesc eu, cum arată, 1788
4 pol	—	vatra preoţilor din Groşeni
8	30	ipac vatra din Pietreni
3	—	ipac vatră din Văratici
13	—	de la Chiceanu la socoteala buţii
9 pol	—	din dijma fînului din Pietreni
3	—	ipac din dijma fînului din Groşeni
11	—	de la Stan grămăticu din banii vinului
30	—	de la Jura ţiganu din vin
37	—	de la popa Ion ot Bobeni [1] din dijma fînului
11	—	din dijma fînului din Văratici
15	—	iar dijma fînului din Groşeni
20	—	de la Dumitru Chiceanu din dijma fînului
10	—	iar din dijma fînului din Groşeni
6 pol	—	de la Lupu ot Foleşti din fînu ce au vîndut
50	—	de la Jura din vinu părintelui de cumpărat
10	—	pă moara de supt Piatră
20	—	iar de la Chiceanu din vinu ce i l-am dat la paşti
8	—	de la Gheorghe cîrciumaru de supt Piatră
10	—	de la Marin ţiganu ot Bărzăşti
13	—	pă miţă
7	—	de la Gheorghe cîrciumaru dintr-o rămăşiţă de la Pavel
4	—	de la Dima Găină din vinu ce l-am dat la paşti.

Acad. R.P.R., pach. CMXCVII-a, f. 9 v.
Orig. rom.

608

1788

Socoteală de dijmă neîncasată şi alte venituri ale moşiei mănăstirii Tîrşor, în anul 1788.

Foiţa de numărătoarea prunilor i a merilor i a nucilor du prin livezile lăcuitorilor celor ce n-au dat dijmă după obiceiu, de ani patru, cum arată anume în jos.

〈1〉788 [1]

Case.	pruni.	nuci.	meri	
1	100	—	—	Stanciu Roşca în livedea izbaşii Voinii
1	70	—	—	Ioana văduva tot în livedea izbaşii Voinii
1	150	—	—	Gheorghe ceauşu
—	25	—	—	Ion ot tam

[1] Pentru Băbeni

[2] Scris cu altă cerneală.

https://biblioteca-digitala.ro

—	54	—	—	Toma Căcățoiu
1	43	—	—	Simion
1	73	—	—	Sirghie Căcățoiu
1	—	—	—	Stanciu Burciu făr' de livede
1	100	—	3	Ilinca văduva
—	35	—	—	Drăgulin
1	270	—	—	Stoica Ureche
—	155	—	—	Stanciul ot tam
—	75	2	—	Pascul
—	46	10	—	Gheorghe unchiaș
1	100	—	—	Pîrvu Roșul
—	15	3	4	cocona Sanfira ot tam
—	80	—	15	Neagul Ciocu
1	225	11	—	Matei Surdul
1	80	—	—	Costea
1	44 nuci		8	Drăgulin
—	15	4	1	Toma Coțofan
12	1755	75[1]	31	Adecă o mie optzeci de pruni[1] i șaptezeci și cinci de nuci i treizeci de meri[1] s-au găsit pîn livezile dobrotenilor, și ⟨nu⟩ și-au dat zeciuiala de atîțea ani.

Foița de dijma porumbului du pă moșiia Vaideești ce este a sfîntei mănăstiri Tîrșorul, cum arată anume în jos.

pogoane	cizverți	
4	—	Zahariia holteiu
3	—	Vasilca mătușa
3	—	Ilinca mătușa
—	1	Stoica ot tam
2	—	Gheorghe socru Radului Coțăfană
—	1	Stoica diiaconu sin popa Vasile
2	—	popa Vasile de grîu din doaă veri
1	—	Dumitru mazilu iar den doaă veri nedată dijma
15	—	
		Cei ce are vii pă moșiia Vaideel ce este pe moșiia mănăstirii Tîrșorul pă funiia cea din sus, cea fără pricină, care sînt stînjeni 115 în hotaru de la Pietrișu
1	—	de vie, Gheorghe cu otașniță nedată
1	—	de vie, Stoica diiaconu sin Vasilca
pol	—	de pogon, Ilinca mătușa
	130	de pruni, Zahariia holteiu
	10	pruni, Stoica. Aceștiia n-au dat dijma

taleri	parale	
27	pol	Bani ce am luoat du pă dijma porumbului de anu și de anțărțu, de pogon cîte taleri 2 pol, care fac taleri 37 pol pă cincisprezece pogoane de porumbu
1	—	du pă doaă pogoane de vie otașniță de pogon cîte parale 20

[1] Așa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

3 — este erbăritul şi au rămas asupra Radului isprăvnicel, taleri 2 tot asupra Radului, de la mătuşa Vasilca să-i ia.

9 — am luoat o giubea albastră de postav de la Zahariia holteiu

Foiţa de cele ce au arătat ceauşu Radu după cum sînt anume în jos pă hotaru din jos ce să hotăraşte cu Gheorghiţoiu.

Vii pogone cizverle

2 — Muşat diiaconu
1 — Stanciul Roşca ot Valea lui Dobrotă
— 3 Arsenie ot tam
2 2 popa Pătraşco ot Gornenii
1 — Pirvu brat ceauş Gheorghe ot Valea lui Dobrotă
1 — Gheorghe ceauşu ot tam

10 pol. adică zece şi jumătate pogoane de vie ce este pă moşiia sfintei mănăstiri Tîrşor, şi nu vor rumînii să-şi dea otaşniţa după obiceiu.
Scaunul ce au vîndut rumînu

taleri

5 — Au dat Neacşu ot Valea Boului, vîndut de ceauş Gherghe Dobroţeanu.
5 — Au dat Apostol măcelar ot Păcureţi
5 — au dat Sava măcelar ot Văleni, vîndut de Gherghe ceauş Dobroţeanu cu cetaşii lui.
5 — S-au preţuit scaunu cu tovarăşii lui Gherghe fiindcă au tăiat Gherghe şi nu au dat nici un ban părintelui egumen al sfintei mănăstiri Tîrşor, zicînd că este moşiia lor.

—
20
30 — capre Tudor Pasărebătrînă ot Dobrotă
4 — vite diiaconu Muşat ot Gorneni
8 — vite Stanciu Buţean ot tam
—
20 — rîmători, Pascu ceauşu au băgat la jir, ce şade în Valea lui Boz
30 — de capre Tamaş au mîncat în pădure
26 rîmători tot ai lui Tamaş la jir.
2 cară de fîn le-au mîncat tot Tamaş în silă
2 cară de fîn au vîndut Sirghie fecior, ceauş Radului în taleri 25 şi nicî unii nu au dat bani la numitul părintele egumen.

Acad. R.P.R., pach. CCCCXXV, doc. 235.
Orig. rom.

609

19 februarie 1790

Lista locuitorilor clăcaşi din satul Comarnic, de pe moşia mănăstirii Colţea.

† Izvodu de rumîni din satul Comarnicul ce o stăpîneşte Colţea, partea lui spathariu Mihai, după hrisovul domnescu.

https://biblioteca-digitala.ro

† Stan cojocar cu copiii lui: Ioan i Stoica
† Milul Scară cu copiii lui: Stan, Moisi și Mihul
† Vlasto cu copiiii lui: Comșa i Văsiiu
† Vlad Momgoreanu cu copiii lui: Șărban, Ion, Radul
† Bîrlă Cască cu copiii lui: Drăgan, Bucur
† Voico Gheaoș cu copiii lui: Manea, Stoica i Neagoe
† Savul vnuc Voico Gheoș
† Ion vnuc Voico Gheaoș
† Comșa Moncea cu copilul lui: Comșa
† Ion Dulamă cu copiii lui: Milul, Radul, Stan, Ianache, Oprea
† Stroe Gogul cu copiii lui: Stan, Ion i Stoica
† Mătea Bojin cu copiii lui: Milul, Balea i Mirică
† Stan Iordan cu copiii lui: Radul i Voico
† Milul brat Iordan cu copilul lui, Oprea
† Voico Ureche cu copilul lui, Stan
† Bîrlă cu copilul ⟨lui⟩, Milul
† Chivul cu copilul lui: Stan
† Neagoe Buligă cu copilul lui, Stan
† Radul Bulică cu copiii lui: Radu și Drăgan
† Dumitrașco cu copilul lui, Chivul
† Bucur cu copilul lui, Radul
† Ion Pielmea cu copilul lui, Neagoe
† Stan cu copilul lui, anume Stan
† Milul cu copilul lui, anume Milul
† Ghieorghie Alpopii lui Voico
† Ioan Mozgorean cu copiii lui: Vlad i Stan
† Balea Mozgorean cu copiii lui: Coman i Radul
† Ioan Alrusoaicii
† Staico Gusea
† Stoian Huia
† Ion sin Voico Scundea

⟨Pe verso cu litere latine:⟩ 1790 fevruar 19 —
Sătenii de la Comarnicu

Acad. R.P.R., pach. CCCLXIX, doc. 216.
Orig. rom.

610

⟨Bucureşti,⟩ 5 martie 1790

Divanul Țării Romînești poruncește ispravnicilor de Dîmbovița să cerceteze reclamația egumenului de la Nucet împotriva locuitorilor de pe moșia mănăstirii și să-i oblige a-și face claca, a-și da dijma și să-i oprească a vinde băuturi de-ale lor.

De la divanul Prințipatului Țării Rumînești, cătră dumnealor ispravnici ot sud Dîmbovița.

La divan au jăluit Evghenie, egumenu sfintii mănăstiri Nucetul din sud Dîmbovița, arătînd că lăcuitorii ce sînt șăzători pe moșiia mănăstirii **Nucetu** dintr-acel județ nu urmează datorii lor a-și face claca și a-și da

https://biblioteca-digitala.ro

dijma, cum și vin i rachiu vînd în silă pe moșiia mănăstirii. Asemenea și poamele mănăstirii le culeg ei în silă și pă țiganii mănăstirii îi bate și îi izgonesc. Pădurea mănăstirii care este ținută și copacii cei roditori dă ghindă îi taie și îi strică pentru a lor trebuință.

Pentru care de la divan să poruncește dumneavoastră să cercetați și dupe condica divanului în care sînt arătate obiceiurile pămîntului urmînd, să faceți pe acei lăcuitori a-și face claca și a-și da dijma i celelalte, cum și de la vînzare de vin să-i opriți pe lăcuitori, a să vinde numai vinul i rachiul mănăstirii dupe obiceiu. Asemenea și pentru poame i pentru stricăciunea pădurii prin judecată să faceți îndreptarea cea cuviincioasă.

Și așa urmînd să dați ajutorul cel cuviincios numitii mănăstirii, ca să nu să păgubească dă drepturile sale.

1790 mart 5

'Ο Ρμνίκου Φιλάρετος ⟨Filaret al Rîmnicului⟩
Dim⟨itrie⟩ ban
Merkelius

Biv vel sărdar

Arh. St. Buc., M-rea Nucet, pach. XXII, doc. 7.
Orig. rom.

611

7 martie 1790

Popa Andrei din gura Văii Ștefăneștilor și alți locuitori dau zapis egumenului de la Hurez că primind „niște țelină cu mărăcin" în dealul Piteștilor se obligă să o curețe și să sădească vie și pomi, dînd otaștina după obicei, iar pînă va fi via pe rod să dea fiecare cîte o oca de ceară pe an la mănăstire.

Adică eu preot popa Andreiu de la beserica Argeșanului din gu⟨ra⟩ Văii Ștefăneștilor i Savu diiacon i Tudor Miță ot Ștefănești dinpreună cu copiii noștri, anume: Mihai, Enache i Stoica, Ion și cîți dumnezeu ne va mai dărui, dat-am acest zapis al nostru la cinstita mîna sfinției sale părintelui Rafail, igumenu sfintei mînăstiri Hurezu și la tot soborul sfintei mînăstiri, precum să să știe că fiind nește țelină cu mărăcini pă lîngă viia mînăstirii ce este în gura Văii Izvoranilor în dealul Piteștilor, ne-am rugat de sfinția sa și de tot soboru ca să ni să dea să curățim și să sădim vie și pomi și să dăm otaștina după obiceiu ce este în țara noastră.

Și pîn' a da viia po rodu ei, noi să dăm cîte oca 1 ceară pă an, adică din an în an cîte trei oca și după rugăciunea noastră ni s-au dat voe să închidem despre răsărit din dealu, în dreptu vii mînăstirii spre miazăzi, prin semnile ce să cuprind în zapisile mînăstirii. Iar cînd din neamu n-om

https://biblioteca-digitala.ro

mai putea a chivernisi, vom face ştire soborului mînăstirii de aceasta. Incredinţăm cu iscăliturile noastre, puindu-ne şi degetile în loc de peceţi.

Mart 7, 1790

Eu Andreiu, preot ot beserica Argişanului, Mihai, Enache, Stoica sin popa Andreiu,
Eu Tudor Mîţă ot Ştefăneşti, Ion Dumitru sin Tudoru Mîţă,
Eu Savu diiacon ot biserica Argeşanului, Ion sin diiacon Savu

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XL, doc. 11.
Orig. rom.

612

7 aprilie 1790[1]

Egumenul de la Bistriţa reclamă divanului Craiovei că locuitorii de pe moşie nu vor să presteze claca, „rudele dă volintiri" vînd în silă vin, răzeşii de la Borzasca s-au făcut stăpîni pe pămînturile mănăstirii, iar la facerea podului pe apa Bistriţei s-au luat lemnele mănăstirii.

Jalbă către cinstitul divan

Jăluesc cinstitului divan că sfînta mănăstire Bistriţa avînd moşie aici în partea locului, la toate fiind cu înstrîmtoare despre lăcuitorii pămîntului, mai întîi clacă acum despre primăvară nu să supune ca să facă după vechiul obicei, al doilea, cîrciumind cu silnicie, mai vîrtos cei ce să numesc rudenii dă volintiri, şi vinurile mănăstirii nu le priimesc pă moşie ca să-i vînză, făcîndu-să dă sîneşi ei stăpîni.

Dăosăbit dă aceasta, arăt la cinstit divan că pă unde au avut sfînta mănăstire ţinuturi dă livezi, mai vîrtos la moşiia Borzasca, lăcuitorii ce sînt răzaşi, cu care au avut mănăstirea 15 ani judecată pentru pricina moşii şi în vremea cînd au venit dumnealui caimacamul pă aici şi înpreună cu alţi doi cinstiţi boeri ai divanului, şi atunci, răposatu arhimandritu ce erea egumen, i-au tras la judecată şi cu întărire s-au hotărît ca să nu să mai atingă dă moşiia mănăstirii. Şi cu înpăreicherea vremilor nedînd locu mînăstirii şi pietriile hotarălor le-au scos şi toate livezile le-au arat în silă, i-am tras la judecată la dumnealor ispravnicii judeţului, care au fost pă acea vreme şi fiindcă zicea că nu pot a să strămuta de unde s-au hrănit, din pricina ordiei cea dă la mînăstirea Hurezu şi cu aceia am trecut cu vederea cu voie şi făr' de voie. Acuma, cu mila lui dumnezău, linişte avem în partea locului, poate fieşcare a să hrăni pă unde au avut agoniseală mai' nainte, iar aceşti borzăşti şi estimpu caută în silă să s⟨e⟩ pue pă livezile sfintei mănăstiri să le are, fiindcă socotesc ca cu acest mijloc să ia stăpînirea asupra mănăstirii şi întemeere.

Dăosăbit dă aceasta, arăt prea cinstitului divan, că sfînta mănăstire au avut gătire de lemne doo casă la moşiia Băbeni în gura apei Bistriţăi, care lemne le făcusăm cu taleri una sută şaizăci. Acuma la facerea podului la apa Bistriţăi, fiind orînduitu dumnealui armaşu...[2],

[1] Data rezoluţiei.
[2] Loc aib.

https://biblioteca-digitala.ro

ginerile dumnealui sărdar Băbeanu, mii-au luat acele lemne toate şi le-au pus la pod. Şi pentru aceasta am fost arătat dumnealor ispravnicilor ca de vreme că s-au găsit dă trebuinţă la facerea podului, să poruncească a să pune alte lemne la loc şi au şi poruncit. Şi dumnealui armaşu s-au făcut nebăgător de samă, încît şi din suma cherestelii ce mai rămasese aciia, cum şi în pădure, toată au vîndut-o pă bani şi cu păcat va fi a să păgubi sfînta mănăstire în vreme cînd cherestea au mai rămas şi nu s-au pus la loc, ci s-au vîndut.

Pentru care cu zmerenie caz rugîndu-mă cinstitului divan ca să s⟨e⟩ arate milă cu ajutori către sfîntul lăcaşi al maicei lui dumnezău, ca să s⟨e⟩ poruncească dumnealor ispravnicilor mai întîi pentru podvoadele împărăteşti a supune pă lăcuitori să ajute pă sfînta mănăstire cu clacă după obicei, în vremea priimăverii.

Al doilea, pentru vînzarea vinurilor, ca să fie numai al mănăstirii după obicei, cum şi pentru ţinuturile veichi ale mănăstirii, ce au fost livezi, să oprească pă lăcuitori a nu le lăsa slobode, în vreme cînd cu mila lui dumnezău au lăcuitorii toată liniştea de pot a-şi face agonisita pă unde s-au mai hrănit şi pînă acum, cum şi pă sătenii bărzăşti [1] ce sînt răzaşi, a-i supune să-şi ia mîna du pă moşiia mănăstirii, care cu sîlnicie au arat toate livezile; aşijderea şi pentru acele lemne ce mi s-au luat, să mi se pue la loc, sau să ia mănăstirea rămăşiţa de cherestea care au vîndut-o.

Şi pentru mila şi ajutori ce va cîştiga sfîntul lăcaşi prin porunca blagorodii dumneavoastră, veţi avea însutit dar de la prea curata fecioară Mariia, iar rugăciunile sfîntului prea cuviosului părintelui nostru Grigorie cele întinsă către dumnizău pentru întărirea şi întemeerea preavoslavnicii împărăţii, pururea rog să fie umbritoare cu bogate daruri şi peste creştetile blagorodii dumneavoastră.

Prea plecat smerit rugători către dumnezău pentru fericită sănătatea dumneavoastră,

Nectarie, egumenu mănăstirii Bistriţăi
sud Vîlcea

⟨Rezoluţie:⟩

De la divanu banatului Craiovii

Dumneavoastră boeri ispravnici ot sud Vîlcea, veţi vedea jalba aceasta ce dete la divan cuviosul igumen. Ci pentru veniturile şi obiceiurile pămîntului după poruncile ce aveţi date, să faceţi îndreptare şi împlinirea cea cuviincioasă, cum şi pentru acele hotară de moşie după cărţile şi hotărîrile veichi ce arată că are, şi după stăpînire să se urmeze şi de acum înainte.

Asemenea şi pentru vînuri, să nu vînză lăcuitorii făr' de ştirea cuviosului igumen, prin cîrciumi la moşiile mănăstirii sau făr' de a isprăvniceilor ce-i vor avea. Şi de toate, făr' de a face vreo năpăstuire, să faceţi căzuta îndreptare şi să-i odihniţi.

1790, aprilie 7

Treti logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. III, doc. 57.
Orig. rom.

[1] Pentru borzăşti.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 11 aprilie 1790

Egumenul mănăstirii Bistrița reclamă ispravnicilor de Vîlcea că locuitorii din Costești care lucrează moșia Vaideei au asupra lor „rămășițe din dijmuiri și clacă" și cere să-i scoată cu sila la munca datorită ori să-i cheme la judecată, iar ispravnicii trimit pentru aceasta pe căpitanul Tudorică, vătaful plaiului Cozia.

Cinstiți dumneavoastră boieri ispravnici,

Jăluiesc dumneavoastră, că avînd sfînta mănăstire o moșie ce să chiamă Vaideei, pă care moșie mai 'nainte vreme aflîndu-să lăcuitori oameni streini ungureni și alții, să hrănia pă dînsa dîndu-și dijma pămîntului den toate după obiceiu făcîndu-și și claca după așăzămîntu ce avea cu sfînta mănăstire. Iar la leatu 1778 s-au sculat sătenii din satul Costești ce să află tot pe moșiia acestii sfinte mănăstiri (aflîndu-să igumen fratele arhimandritu chir Stefan) de au făcut cerere zicînd că decît alți streini să să hrănească pă moșie, mai bine ei, legîndu-să prin zapis cum că toate dijmurile și claca după sinfoniia ce au avut mănăstirea cu acei oameni streini, întocmai pă deplin o vor face ei (osebit de claca ce-și fac, căci să află ședători pe hotaru Costești) și după a lor legătură i-au și scos pă acei streini după moșie. Și dîndu-le lor protimisis i-au băgat pă dînșii, cari vreo cîțiva ani și-au dat dijmurile și clăcile și le-au făcut pă deplin, iar de doi ani încoace fiind și vremile împărechete, neputînd să ne căutăm, să află asupra lor atîta rămășiță de dijmuri și clacă; ci fiindcă acum este vremea de a să începe lucru hranii pămîntului și a ponovului, mă rog dumneavoastră ca să li să orînduiască un mumbașir asupră-le, să împlinească de la dînșii atît dijmurile ce va fi rămășiță după foae, cît și claca, și să-i cerceteze, ca de vor vrea și de acum înainte să se ție de așăzămîntu zapisului lor, așa să să pue pă numita moșie să-și facă arături. Iar de nu să vor supune a plăti și vor zice că au să răspunză, să-i ia să-i aducă la judecată înaintea dumneavoastră, că este păcat a să păgubi sfînta mănăstire de dreptul ce are.

Al dumneavoastră smerit rugători către dumnezeu,
Nichifor, igumen bist⟨rițean⟩

⟨Rezoluție:⟩

Sud Vîlcea

Dumneata căpitane Tudorică, vătașe al plaiului Cozii, sănătate! Dintr-această jalbă ce au dat sfinției sa părintele igumen bistriceanu pentru acei săteni ot Costești, ci dumneata, aducîndu-i față cu părintele, să-i cercetezi, și de vor arăta că să țin de așăzămîntu zapisului lor, să-l adeverezi și dumneata, și acum de iznoavă să dea și ei în scris supt iscăliturile lor, și așa să să apuce să-și facă semănăturile, iar de vor pricinui cevași și vor zice că au să răspunză, să-i trimeți aici față.

1790, aprilie 11

Costandin Bengescu, Manolache cupar

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXII, doc. 156.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 25 aprilie 1790

Mitropolitul Cosma al Ungrovlahiei cere divanului ţării să poruncească ispravnicilor de Dîmboviţa să oblige pe locuitorii moşiei Săcueni a se supune la executarea clăcii şi darea dijmei, luîndu-le cartea de scutire dată lor de Nicolae Mavrogheni.

De la smereniia noastre către cinstitul divan a Prinţipatului Ţării Rumîneşti.

Anafora

Mitropoliia Tîrgovişteі are moşie în sud Dîmboviţa ce 'să numeşte Săcuenii şi lăcuitorii ce să află şăzători pe dînsa nu să supun ca să-şi facă claca şi să dea dijma fînului i a porumbului şi a altor semănături, după vechiul obiceiu precum au fost dintru început şi precum să urmează şi la alte moşii du pă înprejur, mînăstireşti şi boereşti, ci stau cu înpotrivire semeţindu-să numai într-o carte ce o au la mînă de la domnul Mavrogheni şi întru o adeverinţă a răposatului stareţului nostru ce le-au dat-o de mare silă.

Ci fiindcă să pricinueşte mare pagubă mitropoliei şi totdeauna aceşti numiţi lăcuitori fac gîlcevuri şi stau cu înpotrivire omului mitropoliei ce iaste orînduit purtător de grijă, rugăm cinstitul divan ca să facă straşnică poruncă către dumnealor boierii ispravnici ai judeţului să-i supue pe aceşti numiţi lăcuitori spre a da adetul pămîntului după obiceiu ce vor fi avut înainte vréme, pînă cînd li s-au dat acea carte de la domnul Mavrogheni şi după cum va fi dînd şi acum alţi lăcuitori împrejureni du pă alte moşii mînăstireşti şi boereşti. Şi să li să ia şi acéle sinenuri [1] de la mîna lor ca să nu mai stea cu înpotrivire obiceiului pămîntului, că va fi cu păcat să rămîie mitropolia isterisită de dreptul său.

1790, aprilie 25

Cosma al Ungrovlahiei

⟨Rezoluţie :⟩

De la divanul Prinţipatului Ţării Rumîneşti poruncă către ispravnicii ot sud Dîmboviţa.

Veţi vedea anaforaua ce au dat la divan prea sfinţiia sa părintele mitropolitu, pentru care divanul vă porunceşte ca pe acei lăcuitori să-i faceţi a fi următori şi supuşi la cele drepte obiceiuri ale moşii spre a-şi da adetul lor la sfînta mitropolie, după obiceiul ce au avut mai 'nainte pînă li s-au dat acea carte la mînă şi după cum dau şi alţi înprejuraşi du pe alte moşii du prin prejur, mînăstireşti i boereşti.

---

[1] Corect : sineturi

https://biblioteca-digitala.ro

Şi acea carte ce au la mînă de la domnul Mavrogheni, cum şi acea adeverinţă a răposatului părintelui mitropolit ce de silă şi de nevoe le-au dat, luundu-le, să le trimiteţi la divan.

1790, maiu 1, Bucureşti
Dimitrie ban

Enzenberg

† ὁ Ριμνίκου Φιλάρετος ⟨Al Rîmnicului, Filaret⟩

Merkelius

Biv vel sărdar

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CLXXIII, doc. 90.
Orig. rom., pecete aplicată.

615

25 aprilie 1790[1]

Egumenul schitului Sărăcineşti reclamă ispravnicilor de Vîlcea că oamenii de pe moşie nu vor să facă „obicinuita clacă după obiceiul pămîntului" şi ispravnicii hotărăsc a trimite un slujitor să-i scoată cu sila la la îndatoririle lor.

Cinstiţi dumneavoastră boieri ispravnici,

Jăluesc dumneavoastră pentru oamenii ce sînt şăzători pe moşiia schitului Sărăcineşti că nu vor a-şi face obicinuita clacă după obiceiul pămîntului, pricinuind feluri dă chipuri. Care acei clăcaşi nu sînt nici la alte angarale ca ceilalţi săteni, ci numai din nesupunerea lor arată.

Pentru care, foarte mă rog dumneavoastră ca să fie poruncă cu un slujitor de a-i scoate a-şi face obicinuita clacă la vremea lucrului schitului, şi va fi mare pomana dumneavoastră.

Al dumneavoastră plecat şi rugător către dumnezeu,

Isail igumen sărăcinescu

⟨Rezoluţie :⟩

Sud Vîlcea

Fiindcă după jalba ce ne arată sfinţia sa părintele Isail sărăcinescu, cum că clăcaşii ce şed pe moşiia sfintei mănăstiri nu s-ar fi supuind a-şi face obicinuita clacă a pămîntului şi mănăstirea are mare trebuinţă de lucru, drept aceia să dă volnicie acestui slujitori anume...[2] să meargă şi pe cîţi va arăta omu sfintei mănăstiri că sînt buni clăcaşi, să-i facă cu voe, făr'de voe, a eşi la clacă după obicei, iar care nu să va supune, să-i aducă pe unii ca aceia ca să-şi ia căzuta certare. Aceasta.

....[3]

1790, apr⟨ilie⟩ 25

Acad. R.P.R., pach. XCII, doc. 72.
Orig. rom.

---

[1] Data rezoluţiei.
[2] Loc alb.
[3] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 26 aprilie 1790

Ispravnicii de Vîlcea, din porunca divanului Craiovei, judecă reclamaţia egumenului de la Bistriţa împotriva locuitorilor din Bîrzeşti care „cu obrăznicie" au arat şi cosit livezile mănăstirii fără să dea dijmă şi hotărăsc ca pe viitor să nu mai intre în moşie fără voia egumenului.

Sud Vîlcea

După jalba ce au dat la cinstitul divan al banatului Craiovii sfinţiia ⟨sa⟩ părintele igumen ⟨al⟩ sfintii mănăstiri Bistriţii, chir Nictarie, pentru sătenii ot Bîrzeştii, că după multele judecăţi ce au avut cu dînşii pentru supărarea ce făcea la moşiia Bîrzăşti, ce este hotar al sfintii mănăstiri, adecă arînd livezile şi cosindu-le în sîlnicie şi acel hotar de moşie era poprit pă seama mănăstirii, li s-au hotărît bîrzăştilor ca nici într-un chip să nu să mai întinză la acea moşie. După care hotărîre s-au şi păzit cîtăva vreme, iar acum de doi ani încoace, rumînii după obiceiul lor, văzînd înpărecherea vremilor, cu obrăznicie, cunoscînd că părintele igumen nu-şi poate căuta cu judecată, iarăşi s-au întins de au arat acele livezi şi le-au cosit, încă nedîndu-şi nici obicinuita dijmă.

Şi ca lucru ce este trebuincios, acel hotar de moşie pentru a mănăstirii trebuinţă, cere părintele igumen a-şi afla îndreptare şi a face numiţii bîrzeşti părăsire de la acele livezi ale mînăstirii. După a căruia jalbă ni să porunceşte de către divan, ca înfăţişîndu-i la judecată să le cercetăm pricina şi urmînd cărţilor şi hotărîrilor ce vor fi, să facem îndreptare.

Deci aducînd faţă pe moşrienii bîrzeşti, i-am întrebat cu ce temei de îndrăsneală să pun în sîlnicie pe moşiia sfintei mănăstiri şi de mai au vreo judecată să răspunză şi să arate cărţile. Şi ei cu toţi să apără zicînd că vreun fel de pricină sau judecată cu mînăstirea pentru acea moşie nu au, ci îndemnarea ce au făcut într-aceşti doi ani trecuţi le-au fost din împotrivirea vremilor, că neavînd ei moşie a lor de ajunsu, fiind parte de munte şi de răul ascherliilor neputînd a să depărta de casele lor să-şi facă ponovu pe alte moşii, unde mai 'nainte obicinuia, s-au pus pe moşiia mănăstirii, fiind alăturea cu moşiia lor, făcînd numiţii bîrzeşti cerere cu rugăciune către părintele igumen ca şi pe anu acesta să-i sloboază a-şi ponovi tot pe acea moşie şi de acum înainte nu să vor mai întinde.

Dar fiindcă după cercetarea ce am făcut ne-am pliroforisit că acel hotar de moşie este poprit numai pentru treaba mănăstirii, iar nu de a-l da altora cu dijmă şi neprimind nici sfinţiia sa a le da voe, fiind cunoscuţi şi de oameni răi, umblînd cu sîlnicie, să să facă ca nişte stăpînitori moşii, le-am arătat şi le-am poruncit ca de acum înainte, nici într-un chip să nu să mai îndrăznească a să pune pe acea moşie, făr' de voia igumenului, că osebit că după dreptate să vor pedepsi cu bătae, vor plăti şi toată cheltuiala ce dintru a lor pricină va face mănăstirea prin judecăţi, ca unii ce treabă cu moşiile streine nu au, mai ales că s-au dovedit că ei fiind

https://biblioteca-digitala.ro

lăturași cu moșia și pietrile ce erea semne între hotară le-au scos și le-au mutat.

1790, aprilie 26

Costandin Bengescu agă, ispravnic; manolache cupar, ispravnic.

Trecut la condică, Ioan postelnic condicar

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. III, doc. 59.
Orig. rom.

617

⟨Tîrgoviște,⟩ 19 iunie 1790

Ispravnicii de Dîmbovița cercetează împotrivirea locuitorilor din Săcueni de a face mitropoliei 12 zile de clacă și de a plăti dijma fînului cîte zece parale, deoarece domnul țării, Nicolae Mavrogheni, le redusese clacа la șase zile și șase parale dijma de fîn.

Cătră luminatul divan al Prințipatului Țării Rumînești
de la ispravnicii ot sud Dîmbovița.

Înștiințare

Prea sfințitul părintele mitropolit chirio chir Cosma, prin anafora de la 25 dni ale trecutului ap⟨rilie⟩, făcînd arătare către luminatul divan cum că sfînta mitropolie a Tîrgoviștii avînd moșie într-acest județ ce să numește Săcueni, lăcuitorii ce să află pă dînsa nu să supun a-și face claca și a-și da dijma fînului i a porumbului și altor semănături după vechiul obiceiu cum au fost dintru 'nceput și pă cum să urmează și la alte moșii du pinprejur, mînăstirești i boerești, ci stau cu înpotrivire semețindu-să numai la o carte ce o au de la domnul Mavrogheni i la o adeverință a răposatului mitropolitului Grigorie ce le-au fost dat-o în vremea aceia de mare silă, din care să pricinuiaște mari pagube mitropolii și totdeauna să urmează gîlcevuri cu înpotriviri asupra purtătorului de grijă și cere dreptate a nu să isterisi de obicinuitul venit al pămîntului. La care ni să poruncește ca să facem pă pîrîți a fi următori și supuși la dreptele obiceiuri ale moșii, a-și da adetul cum s-au următ mai 'nainte pînă a nu li să da acea carte la mînă și pă cum dau și alți împrejurași du pă alte moșii mînăstirești i boierești, cum și acea carte a domnului Mavrogheni i adeverința răposatului mitropolit să li să ia de la mînă și să le trimitem la luminatul divan.

Următori fiind poruncii, am adus pe pîrîți, unde despre partea prea sfînt⟨itului⟩ mitropolit fiind față sfînția sa părintele vlădica Sidin, chir Grigorie, am intrat în cercetare și întrebînd pe pîrîți cu ce temeiu nu să supun a-și face claca, cîte 12 zile de om pe an și a-și plăti dijma fînului, cîte zece parale de car, precum să urmează acest obiceiu și la alte moșii du pînprejur, și cu un cuvînt răspunsără că nici într-un chip nu să vor supune a da mai mult decît 6 zile clacă și șase parale dijma de fîn, zicînd că așa le coprinde cartea domnului Mavrogheni și adeverința răposatului mitropolit Grigorie.

Am întrebat iarăși pă dînșii afară dintr-acea carte și adeverință de mai au vreun așăzămînt mai denainte în scris, ori de la sfînta mitro-

https://biblioteca-digitala.ro

polie, ori de la vreunii domni, să ni le arate, ca să ne pliroforisim a le da dreptatea şi ziseră că alte sineturi decît cele din sus nu mai au; le-am cerut dar şi pe acelea ca să vedem ce coprindere au şi nici într-un chip nu vrură să ni le arate, zicînd că la luminatul divan le vor arăta.

Deci după cercetarea ce făcum, văzînd că cererea prea sfinţit părintelui mitropolit iaste cu cale, iar nu iaste înpotriva obiceiului pămîntului şi văzînd că pîrîţii fără nici un temeiu stau cu mare înpotrivire şi nu să supun nici a-şi da dreptele obiceiuri ale moşii, precum să urmează şi la alte moşii du pînprejur, nici a scoate numitele sineturi, noi mai mult nu putem a-i sili fără numai le deterăm soroc după a lor cerere, ca îndată după zioa aceasta a sfinţilor apostoli să se afle la Bucureşti a să înfăţişa la judecata luminatului divan. Şi rămîne a să face hotărîrea la luminatul divan.

Leat 1790, iunie 19

Plecaţi slugi ...[1] az Radu ⟨?⟩ Cant⟨acuzino⟩

Trecut în condica judeţului ...[1] post⟨elnic⟩

⟨Rezoluţie:⟩

De la divanul Prinţipatului Ţării Rumîneşti, poruncă către ispravnicii ot sud Dîmboviţa.

S-a citit la divan această anafora a dumneavoastră pentru înpotrivirea cu care s-au arătat numiţii săteni pe carii şi pînă acum aşteptîndu-i la divan sfinţiia sa părintele vlădica Sidin, nu s-au arătat pîrîţii a veni după sorocul ce şi-au luat înaintea dumneavoastră. Deci fiindcă la obiceiul ţării, care să urmează la toate moşiile mînăstireşti şi boereşti şi mai virtos dupe cum să va fi urmînd la toţi înprejureni de aicia du pe moşii mînăstireşti şi boereşti, sînt datori şi aceşti lăcuitori săteni după moşiia Săcueni a fi următori şi nu pot cu nici un cuvînt a fi deosebiţ in alte obiceiuri, cînd nu au la mîinile lor nici un sinet domnesc vechiu sau vreun aşăzămînt de la sfînta mitropolie în scris mai denainte dă vremea domnului Nicolae vodă Mavrogheni, cu care să poată dovedi dă adevărată zisa lor. Divanul porunceşte dumneavoastră ca să aveţi a-i supune făr' de voia lor la datoriia şi obiceiul acela ce iaste şi la alţi locuitori du pe moşii mănăstireşti şi boereşti de acia din prejur şi precum cei de aproape vecini ai lor sînt următori, aşa şi ei să fie datori a-i clăcui 12 zile după coprinderea pravilniceştii condici şi a-şi da dijma finului întocmai precum dau alţi înprejureni. Şi dumneavoastră sînteţi datori a face urmare poruncii divanului cu închipuirea cea cuviincioasă pentru toate dreptele obiceiuri ale moşii şi acele seneturi din vremea domniei sale Nicolae vodă Mavrogheni, dupe porunca ce aveţi luîndu-le de la mîinile lor, să aveţi a le trimite la chenţelariia divanului.

1790, iulie 4, Bucureşti

Enzenberg F⟨eld⟩ma⟨rschall⟩

Merkelius ...[1] ...[1]

Biv vel sărdar

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CLXXIII, doc. 91. Orig. rom.

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Cîmpulung,⟩ 23 iunie 1790

Ispravnicii de Muşcel cercetează nesupunerea ţăranilor de pe moşia Coşeşti a mănăstirii Aninoasa, care ţinuseră în arendă timp de 22 ani această moşie, faţă de noii arendaşi şi hotărăsc să facă şase zile de clacă la cosit şi să-şi dea dijma.

Sud Muşcel.

† După jalba ce au dat la cinstitul divan Radul Dascălu şi Nicolae log⟨ofe⟩ţ⟨el⟩ ot Curtea de Argeş cum că ei cumpărîndu în arindă venitul moşii Coşăşti de la mănăstirea Aninoasa dintr-acest judeţ în anul acesta şi căutînd obiceiu moşii să şi-l tragă după orînduială, oamenii ce sînt şăzători pă acea moşie nu să supun să-şi dea obicinuitele orîndueli, ci tot felu de înpotriviri le face arîndu livezile făr' de voia lor, sărind şi cu ciumagele să-i bată. Pentru care cerîndu-şi îndreptare cu a nu rămînea păgubaş, ni se porunceşte de cătră cinstit divan ca să cercetăm şi după obiceiu pămîntului şi după condica divanului urmînd, să facem pă acei lăcuitori a fi următori spre a să păzi orînduiala moşiilor, la cele drepte şi obicinuite ce va fi dă înplinit să şi înplinim.

După poruncă înfăţişîndu pă jăluitori cu pîrîţii oameni înaintea noastră, le-am cercetat pricina şi înpotrivirea lor să vede că nu le-au fost din altu, fără numai că în 22 de ani ei au avut cumpărat venitul acei moşii de la igumeni ce după vremi s-au aflat la sfînta mănăstire şi ca unii ce însuşi ei clăcaşii avea luat moşiia în arindă, făcea ce le era voia că nimeni nu le mai cerea nimic din cele obicinuite ale pămîntului şi într-atîta ani trecuţi, precum şi în anul acesta.

Ne arătă sfinţiia sa părintele igumen că atunci cînd i-au venit muşterei pentru venitu moşii, iarăşi întîi pă lăcuitorii du pă moşie au întrebatu dă o iau ei cu preţul ce dau alţii, şi nevrîndu să o ia, au vîndut-o altora, precum şi însuşi sătenii nu putură tăgădui. La urmă vrîndu numiţii cumpărători să-şi caute venitu moşii şi lăcuitorii clăcaşi neştiindu (sau făcîndu-s⟨e⟩) că nu ştiu obiceiu pămîntului, cu netemeinice păreri să punea înpotrivire pricinuindu că nu ar fi cu cale să facă şi să dea din toate cîte au ei pă moşie.

Dar acum, după poruncă făcîndu-i înţelegători de toată rînduiala celor drepte şi obicinuite ale moşiilor, nu mai avură nici un cuvînt de înpotrivire, ci rămaseră îndatoraţi a înplini tot adetu moşii după obiceiu, cum: claca, dijma din toate semănăturile i pomi ce au pă moşie întocmai după obiceiu pămîntului şi după condica cinstitului divan. Iar pentru clacă, măcar că dooăsprăzece zile sînt a face într-un an după obicei, dar fiindcă au avut aşezămînt mai denainte cu sfinţiia sa cuviosul igumen ca să clăcuiască numai şase zile pă an, însă toată vara la coasa fînului,

https://biblioteca-digitala.ro

așa să s⟨e⟩ urmeze și de acum înainte, după acest așezămînt a-și înplini claca, iar nu mai mult. Aceasta.

⟨1⟩790, iuni 23

Costandin paharnic

. . . . . [1]

Trecut în condica județului,
Costandin condicar

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCCX, doc. 32.

619

20 iulie 1790

Locuitorii de pe moșia Săcueni (Dîmbovița) se angajează prin zapis față de mitropolie să dea, începînd cu „toamna viitoare", cîte zece parale de casă pentru dijma fînului, ca și pe alte moșii.

Noi care mai jos ne vom iscăli, adeverim cu acest zapis al nostru la sfînta mitropolie Tîrgoviștea precum să să știe că noi, fîndcă sîntem șăzători pe moșiia Săcueni și ne hrănim pe această mai sus-numită moșie, dăm tare prindere și făgăduială pentru dijma fînului ca de la toamna viitoare înainte să avem a da de casă cîte parale zece depă cum acest obiceiu să urmează și la alte moșii dintr-acest județ ale sfintei mitropolii, adică la Băneşti i la Lucieni i la Aninoasa și la altile.

Iar cînd vom face vreo pricină ori la dijma fînului ori la alte adeturi ale moșii și nu le vom da deplin depă cum ne făgăduim și depă obiceiu, atunci să fim lipsiți din toată hrana ce ne facem pe moșie și ca niște oameni răi să ne pedepsească de către luminatul divan. Și acest zapis înșine noi de bună voie am venit la prea sfinția sa părintele Sidin și l-am dat la prea sfințită dreaptă prea sfinției sale că să se crează.

Iulie 20 dni, 1790.

Vasile ot Adînca adeverez, Vlad unchiaș ot ⟨tam⟩ adeverez,
Neacșu unchiaș ot ⟨tam⟩ adeverez,
⟨urmează alte 10 iscălituri⟩

Eu unchiaș i eu Ion sin Gheorghie care șădem pe moșii Mislii și pentru că ne ajung vitele și pe moșiia Săcueni ne făgăduim ca să dăm cîte 3 zile clacă pe anu de lude și cîte zece parale de caru de fîn dijmă.

Eu Staico rîndaș Mărcuții și eu Enache sin Ion care șădem pă moșiia Mislii ne dăm platnici și noi pentru dijma fînului ca să dăm de car cîte zece parale, să dăm și cîte 2 zile de clacă, pentru că vitele calcă pe moșia mitropolii. Aceasta.

Iulie 21 dni

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CLXXIII, doc. 89.
Orig. rom.

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

Locuitorii din satul Tătărăi dau zapis isprăvnicelului șătrarului Dumitru Polizu că în momentul în care va pleca armata austriacă din sat, ei se mută pe moșia sa, avînd a-i da cîte „un leu de casă și o găină" sau „patru zile de clacă și o găină".

Adecă noi satu Tătărăi dat-am zapisul nostru la mîna isprăvnicelului dumnealui șătrar Dumitru Poliz că mai înainte așăzîndu-ne ca să ne mutăm pe moșiia dumnealui cu casăle și cu șăderea, mai în scurt, sat să-i facem, care ne-am apucat de am făcut și grădini pe loc și vrînd ca să ne și mutăm nu ne-au îngăduit tistii și catanele împărătești ce să află în satu cu cfartire.

Și acum puindu-să cu plugurile pe lîngă grădinile noastre însuși isprăvnicel că să are cu clacă, noi după tocmeala ce-am avut nu i-am îngăduit ca să are și am dat acest zapis, ca ori în ce ceas să vor arădica catanile după noi să avem a ne muta, iar tocmeala ce-am fost făcut ca să-i dăm sau un leu de casă și o găină, sau patru zile clacă și o găină, de nu va pofti un leu, fie și patru zile, tot să le răspundem sau mutați sau nemutați. Și ne-am iscălit ca să se crează.

1791, mai 7

Eu Sandu pîrcălab ot Tătărăi adeverez ⟨și alte 11 iscălituri⟩ și cu tot satul nostru adevărăm.

Atunci întîmplîndu-mă aici, în satu Tătărăi, și sculîndu-să satu Tătărăi asupra isprăvnicelului dumnealui șătrar Dumitru Polizu ca să nu-i lasă să are pe lîngă grădinile ce mai sus arată și văzînd că au dreptate ca să nu să are locurile pe lîngă grădini și pă lîngă casele ce or să le facă după așăzămîntul ce l-au făcut, măcar că s-au mai arat și de alții, dar arătară isprăvnicelului că n-au fost cu știrea lor și scoțîndu-să plugurile au dat acest zapis, întărindu-să și de cătră mine cu iscălitura. Aceasta.

⟨17⟩91, mai 7

Gheorghe . . . .[1] polcovnic

Acad. R.P.R., pach. CCCCXV, doc. 162.
Orig. rom.

621

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 24 iunie 1791

Sătenii „ungureni" din slobozia Băbenilor dau zapis la isprăvnicatul Vîlcea, prin care arată că s-au angajat față de egumenul mănăstirii Bistrița, stăpîna moșiei, să facă de fiecare om însurat cîte șase zile de clacă pe an și să dea dijma obișnuită.

Adecă noi sătenii ungureni ot slobozia Bobenilor cari mai jos ne vom iscăli, dat-am încredințat zapisul nostru la cinstitul isprăvnicat al

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

Vîlcii precum să să ştie că noi oameni streini fiind şi neavînd pămînt cu care să ne putem chivernisi viaţa dintr-o zi pînă într-alta, ne-am şi aşezat cu sfinţ⟨ia sa⟩ părintele igumen chir Ştefan, ce erea egumen pe acea vreme la sfînta mănăstire Bistriţa, puindu-ne sălaşele pe moşia sfintei mănăstiri cu tocmeală ca de tot ludile ce s-ar găsi în sat să dăm cîte un zlot.

Deci trecînd cîtăva vreme şi întîmplîndu-se din curgerea vremilor, scumpindu-se zilele de lucru şi sfînta mănăstire avînd trebuinţă de lucru iar nu de bani, ne-au şi tras la judecată înaintea dumnealor boerilor ispravnici de sfinţ⟨ia sa⟩ părintele igumenu bistriceanu, chir Nectarie, făcînd cerere ca să lipsască zlotu şi să facem pe an 12 zile de clacă ca şi ceilalţi lăcuitori.

Deci noi prin mijlocirea dumnealor boerilor şi prin rugăciunea ce am dat către sfinţ⟨ia sa⟩, ne-am legat cu acest zapis, învoindu-ne ca de tot ludile ce să va afla căsătorit în sat să facă cîte şase zile de clacă la verice lucru va avea sfînta mănăstire, avînd purtare de grije ca oricînd ne va chema omul mănăstirii la lucru, să fim voioşi, fără a sta cu împotrivire şi cu nesupunere, pentru că oricare nu va fi săritori şi să va arăta cu împotrivire, unul ca acela îşi va lua căzuta pedeapsă de către judecată. Dar şi sfinţ⟨ia sa⟩ încă să nu aibă a ne mai supăra mai mult de cevaşi peste aceste şase zile, fără numai obicinuita dijmă din cele ce ne vom agonisi pe moşiia sfintii mănăstiri. Şi cînd s-au făcut acest zapis au fost cu voia tutror sătenilor dintre cari ne vom iscăli puind şi degetele în loc de peceţi. Şi claca să o facem numai pe moşia sfintei mănăstiri acolea la Bobeni.

1791 iuni 24

Eu Simion Catană adeverez: eu Savul Neagă adeverez; eu Pătru Groşanu adeverez; eu Bucur muraru adeverez; eu Vasile pîrcălabu adeverez; eu Ion purcaru adeverez; eu Ion Drăghină adeverez; eu Dumitru Dănuleţul adeverez şi cu tot satu.

⟨Rezoluţie:⟩

De la isprăvnicatu Vîlcii

Această învoire ce au făcut ungurenii ot Bobeni cu sfinţia sa părintele igumen bistriceanu, arătîndu-ne însuşi sătenii ungureni că este cu a lor bunăvoinţă, cum şi cu a părintelui igumen, s-au adeverit acest zapis şi cu ale noastre iscălituri ca întocmai să să urméze.

1791, iunie 24

Iordache medelnicer ispravnic, Cos⟨tan⟩d⟨in⟩ Socoteanul pitar, ispravnic.

Trecut la condică, Ivan postelnicel, condicar

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXI, doc. 85.

Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

3 august 1791[1]

Egumenul mănăstirii Căşcioarele cere divanului Ţării Romîneşti să dispună ca locuitorii de pe moşia mănăstirii să-şi dea dijma, să presteze claca şi să plătească suhatul vitelor.

Către marele şî luminat divan al Prinţipatului Ţării Rumîneşti, prea plecată jalbă.

Lăcuitorii ce şăd pe alte moşîi ce sînt înprejurul moşîi sfintei mănăstiri Căşcioarelor, îşi pasc vitele lor pe moşiia mănăstirii şi îşi fac arături şi toată chiverniseala le este pe această moşie (că lor le este folos), iar mănăstirii să pricinueşte mare pagubă că tae copaci carii aduc venit şi fac cherestea şi lemne de foc cu care să neguţătoresc.

Iar dijma, claca pentru sohaturi şi pentru toate altele ce este obiceiul pămîntului de a da pentru moşie, să pun întru înpotrivire şi nu vor să dea la isprăvnicelul mănăstirii.

Aşijderea urmează şi lăcuitorii căşcioreni de fac ca şi aceia şi încă nu numai că nu să supun la cele drepte obiceiuri de a le da şi a-şi face claca cîte 12 zile, ci să pun în silnicie de cosesc şi livezile de fîn ale mănăstirii, care vor să moară vitele la iarnă de foame.

Mă rog luminatului divan să fie straşnică poruncă atît către cei ce nu sînt şăzători pe moşii mănăstirii, cum la şî[2] lăcuitorii şăzători, ca claca să şi-o facă, dijma să şi-o dea din toate, din uluce i alte cherestele şi din lemne de foc, cu care să neguţătoresc cum şi pentru sohaturi să plătească. Că dacă merge isprăvnicelul de le cere, ei zic că sînt scutelnici boereşti şi tae beilicuri şi cu aceasta să pun înpotrivă dă nu vor să plătească.

Ci spre a nu fi mănăstirea isterisită de dreptul său, fiindcă cu această moşie caută să-i chivernisească pe oamenii mănăstirii, să se milostivească marele divan de a da poruncă să urmeze toţi dreptului obicei al pămîntului şi moşiilor şi făr' de ştirea stăpînului moşii să nu fie volnici a tăia pădurea şi a face de capul lor, de a semăna. Şi cum va fi mila marelui divan.

Prea plecat divanului,
Macarie, igumen căşciorean

⟨Rezoluţie :⟩

De la divanul Prinţipatului Ţării Rumîneşti

Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului să theorisiţi jalba şi cererea egumenului şi dupe obiceiul pămîntului şi dupe condica divanului urmînd, să daţi dumneavoastră nizamul cel cuviincios şi aşa, să-şi afle

[1] Data rezoluţiei.

[2] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

mănăstirea îndreptarea sa de la dumneavoastră, ca să nu să păgubească de drepturile venituri ale sale. Ce va fi de înplinit să şi înpliniţi.

1791, avgust 3, Bucureşti
'Ο Ρίμνικου Φιλάρετος ⟨Filaret al Rîmnicului⟩
Scarlat vistier ⟨?⟩
Drăghici ⟨?⟩ Biv vel sărdar
'Ιοάννης Λογοθέτης ⟨Ioan logofăt⟩
. . . . . [1]

Arh. St. Buc., M-rea Căşcioarele, pach. I, doc. 6.
Orig. rom.

623

⟨Bucureşti,⟩ 28 noiembrie 1791 [2]

Egumenul mănăstirii Slobozia reclamă domnitorului că în vremea lui Mavrogheni, ţăranii de pe moşie au fost făcuţi „privileghiaţi împotriva obiceiului pămîntului" şi că a fost silit să le dea 120 de taleri, şi cere să poruncească a i se înapoia banii şi a fi obligaţi locuitorii să presteze claca şi să dea dijma din toate „după obiceiu".

Prea înălţate doamne,

Jăluesc măriii tale pentru lăcuitorii ce sînt şăzători lîngă sfînta mănăstire, pă moşiia mănăstirii ce să cheamă Sloboziia din sud Ialomiţa, că împotriva priveleghiului pămîntului şi a cărţilor şi poruncilor domneşti, ce are sfînta mănăstire de la toţi luminaţii domni, s-au sculat numiţii lăcuitori în zilele lui Mavrogheni, cerînd a să face privileghiaţi împotriva obiceiului pămîntului. După care a lor cerere, fiind adus aici, făr' dă a fi judecat şi cercetat la vreo judecătorie, am fost silit dă Mavrogheni de le-am dat lor taleri 120, afară din treapăd ce am dat mai mult decît aceştiia şi am fost pus dă le-am dat zapis precum ei au cerut, făcîndu-se privileghium.

În zilele nemţilor îndată am pornit jalbă dă nedreptatea mănăstirii şi fiind orînduiţi dă ne-am înfăţişat la dumnealui stolnic Dumitrache i la dumnealui pitar Niculescu i la dumnealui sărdar Tufean şi la dumnealui sărdar Dumitrache Brézian, ce îi ai şi măriia ta judecători de au cercetat toate pricinile cu amăruntul şi au făcut anafora, care o pusei într-această jalbă.

Mă rog măriii tale să s⟨e⟩ citească anaforaoa spre a lua măriia ta pliroforie de adevărul pricinii şi să s⟨e⟩ dea întărirea măriii tale la dreptatea mănăstirii, împotriva acei nedrepte hotăriri a lui Mavrogheni, ca să nu rămîie în luminate zilile măriii tale mănăstirea într-această adichie, supuindu-să cu porunca măriii tale a întoarce acei bani, ce mii-au luat şi să să supune să-şi facă claca şi a-şi da dijma din toate după obiceiu, căci nu arată supunere a o da. Şi ce va fi mila măriii tale.

Către dumnezeu rugător,

---

[1] Indescifrabil.
[2] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

Ghermano, egumen sfintei mănăstiri Sloboziia din sud Ialomița

⟨Rezoluție :⟩

Dumneata biv vel stolnice Dimitrache i dumneata biv vel sărdar Theodorache Tufene i dumneata biv vel sărdar Dimitrache Brézoene i dumneata biv vel pitar Costandine Niculescule, ce ați fost rînduiți judecători asupra pricinii aceștiia, să aveți a arăta domnii mele prin anafora acum, pricina aceasta în ce chip iaste pe larg și cum ați hotărît fiescare madea anume, atît pentru celelalte după obiceiu pămîntului și dupe condica domnii mele, cît și pentru pădure, după domnești̦ile seneturi ce zice că are.

1791, noemv⟨rie⟩ 28

Arh. St. Buc., Ms. 314 (Condica m-rii Slobozia), f. 100—100 v.
Copie rom.

624

⟨București,⟩ 2 decembrie 1791

Anaforaua veliților boieri și hotărîrea domnitorului Mihail Suțu în privința reclamației egumenului mănăstirii Slobozia împotriva țăranilor care au primit „privileghium" de la Mavrogheni; se hotărăște anularea zapisului vechi și constrîngerea țăranilor la restituirea talerilor luați și la îndeplinirea îndatoririlor „după legea și obiceiul țării".

Prea înălțate doamne,

Înștiințăm mării tale că în trecutele luni înfățișîndu-să la acest depertament igumenul sfintei mănăstiri Slobozii din sud Ialomița, chir Ghermano, cu unii din sătenii ot tam, cerînd atunci igumenul mai întîi să li să ia de la mîinile lor un zapis ce zice că de frică l-au dat în domniia lui Mavrogheni, făcînd satului privileghium cu paguba mănăstirii și înpotriva obiceiului țării, la hacul pămîntului, cerînd și taleri 120 ce le-au dat atunci de i-au înblînzit și j-au potolit la pîra lor, lăsînd de a mai pomeni de altă pagubă ce zice că i-au pricinuit taleri 200 treapădul i taleri 120 cheltueli încoace și încolea pe la unii alții, cum și dă venitul ce au fost datori să dea de cînd au căpătat privileghium și nu i-au dat nimic în urmă. Și la acea judecată fiind întrebați și sătenii, ne-au arătat acel zapis al igumenului de la leat 1786 întărit cu pecetea lui Mavrogheni în nooă ponturi ce le numim mai jos :

Întîi pentru cît fîn vor face dă trebuință vitelor pă moșiia mănăstirii, dijmă să nu le ia.

Pentru podul mănăstirii mișcător și trecător peste apa Ialomiței, lor, la toți sătenii, să nu le ia parale dă trecătoare.

Pentru lemne uscate, cum și dă cele verzi dă lucru să ia din pădurea mînăstirii, făr' de nici o dare.

La moară, afară din oem să nu le ia po cîte trei parale de sac, îndatorindu-să și ei, cînd să va strica zăgasul morii, să sară să-l dreagă.

Pentru clacă, să o facă numai trei zile sau să le plătească cu un leu.

Pentru carne de mîncare, să să tae vite de ale lor peste toată săptămîna și să dea mînăstirii de o vită, de vacă po ocă dooă carne și de oae

https://biblioteca-digitala.ro

po jumătate ocă, iar mînăstirea numai joiia la facerea tîrgului să tae vite de ale mînăstirii.

Pentru vinul ce le va trebui de praznice și de nunte, să fie volnici a-l rădica de unde va vrea.

Pentru arnăuți, paznici și dijmuitorii moșii, să nu ție mînăstirea.

Să li să dea taleri 120 ce au pricinuit ei atunci la Mavrogheni că li s-au luat rău de mînăstire în vremi trecute, pentru cele mai sus arătate.

Deci la cercetarea ce le-am făcut atunci, am cerut sătenilor vreun senet (afară din priveleghiu lui Mavrogheni) să ne arate și au zis că au avut, dar le-au răpus în cel⟨a⟩altă răzmiriță. Dar noi zicem că de ar fi avut aceste privileghiuri, îndestulă vreme au avut ca să le înnoiască de la alți înălțați domni ce au stătut dupe acea răzmiriță. Le-am fost mai cerut ca să ne arate pă vreun căpitan de slobozie sau pă vreun logofăt de al curții cu știință că au văzut sau au citit acel priveleghium și au zis că n-au pă nimeni, ci acest zapis ce să catigorisește dă igumen s-au luat de judecată și s-au dat la mîna zapciului, spre a-l arăta divanului țării, care acum il văzum la mîna igumenului. Arătăm mării tale și dieresis ce au făcut judecata acestor nooă ponturi.

Intîi pentru dijma de fin, după legea și obiceiul țării să o dea, căci și cei ce fac curături cu osteneală și cu cheltuială, după trei ani își dau dijma, cu cît mai vîrtos acolo, fiind cîmp, nici nu-l ară, nici nu-l seamănă și cosește de-a gata.

Pentru pod, veri de cîte ori trece umblînd dupe hrană, veri pă jos, veri călare sau cu carul sec sau și cu altă povară de trebuință caselor lor, să nu să supere, fără numai cînd își va împovăra carul cu negoț, numai atunci să plătească trecătoarea, căci și mînăstirea face pod cu cheltuială.

Pentru lemne uscate de foc și pentru cele verzi de lucru, plătind hacul mînăstirii, să aibă voe a lua, însă cu știrea igumenului sau a pădurarului.

Pentru moară, dîndu-și oemul după obiceiu, să lipsească cele po trei parale de sac, că acestea să înțeleg mită morărească, ca să dea rînd cu protimisis celor ce le întind parale în mînă și pe încet, încet, o fac obiceiu; și cînd să va înneca moara sau să va strica zăgasul, igumenul cu plată din cheltuiala mînăstirii să le dreagă și să le întocmească, că nu sînt nimeni datori să lucreze fără plată.

Pentru clacă, să urmeze cum să coprinde la cărțile domnilor, după obiceiul țării, cum am văzut și cartea mării sale Alexandru vodă Ipsilant la mîna igumenului.

Pentru carne de mîncare, să primi și de igumen a să urma cum scrie în pontu de sus.

Pentru vin de praznice și de nunte, va să zică că se cheltuește mult, și pentru aceia umblă de iau unde găsește mai eftin și putem zice să aibă acea voe, dar însă să cumpere pe cît îi trebue cu buriu iar nu cu butea și încă de va rămînea și din buriu el cu casa lui să bea cusurul, iar să nu-l vînză pă cep.

Pentru slugi, veri fie arnăuți, veri rumîni, nu este igumenul zăticnit de a nu-și avea slugi harnice; iar de vor fi zgobivi și asupritori să-i dea în știre la dumnealor ispravnici sau la oblăduitorul țării și ce vină va fi, se vor înfrîna și să vor pedepsi, după vinile lor.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru taleri 120 ce i-au luat de la igumen, pă seama lor, să-i dea acum înnapoi carii cu porunca mării tale să se înplinească.

Iar pentru cei taleri 320 ce zice igumenul că au dat treapăd i alte cheltueli, neavînd dovadă, rămîne să dea credință la preaosfințitul mitropolit și pe cît va lua cu sufletul cuviosii sale, să-i plătească sătenii. Iar pentru dijma fînului de acești trecuți ani, fiind în spinarea lor ostași nelipsiți, am găsit cu cale să nu să supere, iar estimp să-și dea dijma. Într-acestași chip am judecat și s-au dat igumenului anafora, iar igumenul acum ne arătă că urmare sau înplinire nu s-au făcut. De aceasta înștiințăm ca să se facă cea desăvîrșită hotărîre de măriia ta.

1791, dechemv⟨rie⟩ 2

M. stolnic, Theodorache Tuf⟨ea⟩n⟨u⟩ sărdar,
Dimi⟨trache⟩ Brézoian sărdar, Costandin Niculescu pitar

⟨Rezoluție:⟩

Io Mihail Costandin Sutul voevod i gospodar zemble Vlahscoe.

După cum au judecat și au hotărît dumnealor judecătorii depertamentari, la toate fiind urmarea dumnealor dreaptă, după obiceiu pămîntului ce s-au urmat și să urmează la toate moșiile țării de obște și după poruncile domnești și după condica divanului domnii mele, întărim domniia mea ca la toate să să urmeze după alegerea dumnealor judecătorilor și după acestea să fie lăcuitorii săteni supuși și următori, pentru care poruncim dumneavoastră ispravnicilor județului la toate acestea să dați ajutorul cel cuviincios igumenului mînăstirii, în toată vremea, atît pentru pădure cît și pentru celelalte și ceia ce este de înplinit după alegerea judecății să și înpliniți de la dînșii. Iar hotărîrea ce au făcut Mavrogheni să nu aibă nici o ținere în seamă, ca o anerisită din poruncă împărătească.

1791, dechemvrie 11

Procit⟨o⟩h vel logofăt

Arh. St. Buc., Mș. 314 (Condica m-rii Slobozia), f. 100—100 v.
Copie rom.
Publicat de V. A. Ureche, în *Istoria Romînilor*, vol. IV, p. 126—129.

625

⟨Caracal,⟩ 30 decembrie 1791

Locuitorii din satul Osica de Jos, moșia boierului Barbu Știrbei și cei din Osica de Sus, stăpînirea lui Manolache Brîncoveanu, dau zapis ispravnicilor de județ prin care se angajează să rămînă fiecare pe locul unde se află, spre a nu mai pricinui neajunsuri stăpînilor cu mutarea pentru semănături de pe o moșie pe alta.

Încredințăm cu acest zapis al nostru la mîna sătenilor de la Osica de Jos, ce sînt șăzători pe moșiia dumnealui clucer Barbu Știrbei, precum să să știe că fiind totdeauna pricină între noi, atît pentru oameni că să strămută cu lăcuința din satul nostru în satul lor, cum și ai lor în satul nostru și cum că vitele lor umblă pe moșiia carei sîntem noi șăzători și ale noastre pe moșiia ce sînt ei șăzători, mai vîrtos pentru arături și sămănături, că noi șădem pe altă moșie și ne hrănim pe moșiia care sînt ei șăzători a dumnealui clucer Barbu Știrbei și ei nu au unde-și face sămănături, cum și livezi de fînețe, asemenea, că și ei să hrănesc pe

https://biblioteca-digitala.ro

moşiia dumnealui Manolachie Brîncoveanu vel logofăt care sîntem şăzători noi pe dînsa.

Pentru aceia dar, după judecata ce am avut înnaintea dumnealor boerilor ispravnici, ni s-au hotărît ca de la trecuta lună a lui noemvrie, cei ce vor fi trecut dintre sătenii noştri în satul osăcenilor de jos şi cei ce vor fi trecut dintre osăcenii de jos în satul nostru Osica de Sus, să nu fie slobozi a să mai strămuta de la sfîrşitul lunii lui noemvrie încoace, fără decît pă fieşcarele dintre săteni în ce sat al nostru sau al lor unde să află şăzători, acolo să rămîe; iar de la sfîrşitu lunii lui noemvrie încoace, sau de acum înnainte, carele dintre sătenii noştri sau ai lor să vor mai strămuta de la o sălişte la alta, să meargă iarăşi la locul lor de unde să va strămuta.

Cum şi pentru arături ce să vor fi sămănat astă-toamnă, după ce să vor rădica bucatele, să nu mai fim slobozi a face arături nici noi pe moşiia clucerului Ştirbei unde sînt ei şăzători, nici ei pe moşiia dumnealui Manolaiche Brîncoveanu vel logofăt unde sîntem noi şăzători, ci fieştecarele pe moşiile ce ne aflăm şăzători, iarăşi pe acea moşie să ne hrănim a [illegible] avea bucatele, fineţele şi vitele să ne pască, fără numai cînd vom avea voe de la orînduiţii dumnealor numiţilor boeri şi de la isprăvniceii ce vor fi pe moşii, atunci vom ara şi vom cosi pe moşiile ce nu sîntem şăzători.

Iar făr' de voe făcînd niscarva arături sau sămănături, să fim lipsiţi de munca noastră şi să rămie acele arături sau fineţe făr' de nici o întoarcere de chieltueli, ci să fie ale stăpînilor moşiei.

Iar pentru viile ce avem pe aceste moşii, să ni le stăpînim fieştecare unde le avem, cum şi pentru vite, după ce să vor rădica bucatele toamna, învoindu-ne noi sătenii să umble peste amîndoao moşiile şi ale lor şi ale nostre, bine, iar de nu, vor fi tot poprite.

Şi pentru mai adevărată credinţă, ne-am iscălit puindu-ne şi degetele în loc de pecete, unde fiind mulţi martori:

Eu Ilin sin Barbul pîrcălabu,
eu Radu Ciotoră,
eu Marin isprăvnicel,
eu Pătru sin Vasile,
eu Radu Ţucleanu,
eu Drăgan Alroşcăi,
eu Iordaiche

ot satu Osica de Sus înpreună cu toţi ceilalţi săteni ce ne aflăm pe moşiia dumnealui Manolaiche Brîncoveanu vel logofăt, adeverim.

1791, dechemvrie 30

Sud Romanaţi

Acest zapis ce l-au dat numiţii săteni de bună voia lor pentru ca să-şi păzească acest aşăzămînt, i-am întărit şi noi cu iscăliturile, a nu mai fi pricini între dînşii.

1791, dechemvrie 30

Cornea Brăiloi clucer

. . . . . [1]

C. logofăt za visterie

Arh. St. Buc., M-rea Văratic, pach. I, doc. 27.
Orig. rom.

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨București,⟩ 20 ianuarie 1792

Mitropolitul Cosma al Țării Romînești cere domnitorului prin anafora să ordone ispravnicilor de Vlașca a constrînge pe locuitorii de pe moșia Pătroaia a mitropoliei să presteze claca în zile de lucru, nu în bani, cum vor ei, și să-și dea dijma din produse, după obicei.

Prea înălțate doamne,

Cu smerita noastră anafora înștiințăm mării tale că purtătorul de grijă ce-l avem orînduit la moșia Pătroaia din sud Vlașca, a sfintii mitropolii, ne arătă că lăcuitorii ce să află șăzători acolo pă numita moșie nu voește să-și facă obicinuita clacă în lucru, ci cer să s⟨e⟩ plătească în bani, cîte bani 90 de casă pe anu. Asemenea și pentru obicinuita dijmă nu să supune a o da din toate deplin după obiceiul pămîntului, din bucate, din legumi, din toate și altele cîte să mai află, ci stă cu înpotrivire.

Pentru care rugăm pe măriia ta să s⟨e⟩ facă luminată porunca înălțimii tale către dumnealor boeri ispravnici ai județului, ca să facă pe acești lăcuitori să-și facă clacа în lucru după obiceiul pămîntului, pe an zile 12, iar să nu o dea în bani precum cer ei, fiindcă avem trebuință de lucru acolo. Așijderea și pentru dijmă să-i aducă la cunoștință a și-o răspunde fieștecare deplin, din toate după vechiul obiceiu.

Dă aceasta rugăm pe măriia ta. Și anii mării tale de la domnul dumnezeu rugăm să fie mulți și norociți.

1792, ghenar 20

Al mării tale către dumnezeu fierbinte rugător și smerit părinte sufletesc,

Cozma al Ungrovlahiei

⟨Rezoluție:⟩

Io Mihail Costandin Sutul voevod i gospodar zemble Vlahscoe.

† Cu cale fiind anaforao prea sfinții sale părintelui mitropolit, întărim și poruncim dumneavoastră ispravnicilor ot sud Vlașca să supuneți pă numiții săteni a-și face claca în lucru și a-și da dijma după obiceiu. fiind drepturile moșii, făr' de a să înpotrivi mai mult.

După condica divanului scoasă

1792

Arh. St. Buc., Ms. 158 (Condica Mitropoliei București), f. 156 v—157. Copie rom.

627

5 februarie 1792

Egumenul de la Hurez reclamă domnitorului că locuitorii de la Baia de Fier, care s-au angajat cu zapis să dea cîte un zlot de casă și să facă două zile de lucru, nu și-au îndeplinit îndatorirea de a lucra și cere să fie obligați a face claca după „condică", 12 zile pe an, dîndu-se poruncă ispravnicilor de Gorj în acest sens.

Prea înălțate doamne,

† Jăluesc mării tale pentru lăcuitorii ce sînt șăzători pă moșiia mănăstirii Hurez, ce să numește Baia dă Heru sud Gorjiiu, că după multele nesupuneri ce s-au arătat și arată și acum, care prin zapisul lor ce au

https://biblioteca-digitala.ro

dat la divanul Craiovii, că vor da la mănăstire pentru claca cea obicinuită pă an cîte un zlot dă om casnic i cîte dooaă zile dă lucru şi la plaiu cît i să va face jiru, ghindă, făr' dă tocmeală să nu ducă vitele şi la munţii mănăstirii iarăşi cu tocmeală să sue vitele şi atunci fiind vreme de răzmiriţă, mănăstirea au priimit şi estimp celelalte le-au păzit, iar zilele dă lucru după zapisul lor nu au urmat a le face, ci au rămas fînu mănăstirii necosit dă ei şi zapisul lor scrie că dă nu să vor ţinea dă acel aşăzămînt să clăcuiască mînăstirii dooaăsprăzece zile pă anu.

Pentru care mă rog mării tale să fie luminată porunca mării tale către dumnealor boerii ispravnici ai judeţului ca să-i aducă înaintea dumnealor şi dă vreme ce nu urmează zapisului lor ce au dat, să-i supue după obiceiu pămîntului să clăcuiască mănăstirii 12 zile pă an la cele ce va avea trebuinţă dă lucru, care clacă să o facă rînduri, rînduri, iar nu dă-odată, precum sînt rînduite în condică, spre a-şi afla mănăstirea dreptatea la cele cu cale şi drepte, spre a nu să păgubi. Şi ce va fi mila mării tale.

Către dumnezeu rugător dă sănătatea mării tale
Pahomie, igumenul mănăstirii Hurez sud Vîlcea

(Rezoluţie :)

Io Mihail Costandin Suţul voevod i gospodar.

Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, aducînd pă pîrîţi dă faţă, să cercetaţi pricina, văzînd şi aşăzămîntul ce arată că au făcut şi asupra dreptăţii urmînd, să faceţi pă pîrîţi a fi următori obiceiului pămîntului, atît pentru dijmă i clacă, după condica domnii mele, cît şi pentru vite a nu le sui la munţi făr'dă a nu da dreptul moşii şi ce va fi dă înplinit să şi înpliniţi ca să nu să păgubească mănăstirea dă drepte veniturile moşii sale.

1792, fevr(uarie) 5
Vel logofăt
Biv vel pitar

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 94.
Orig. rom., pecete aplicată.

628

5 februarie 1792[1]

Egumenul de la Hurez reclamă domnitorului că doi săteni din Baia de Fier, Iacob Raţă şi fratele său Mihăilă, în vremea războiului au făcut două mori pe moşia mănăstirii fără a avea încuviinţare şi cere să dea poruncă ispravnicilor de Gorj să-i oblige a şi le ridica.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc mării tale pentru sătenii dă la Baia dă Her anume Iacov Raţă i Mihăilă frate-său, că în vremea răzmiriţei trecute au găsit pîrlej şi făr'dă ştirea şi voia mănăstirii au făcut dooaă făcae dă mori pă moşia mănăstirii şi morile mănăstirii stau dă nu umblă din pricina morilor lor. Care ei, morile le-a făcut cu scopos ca să s(e) întinză cu stăpînirea în moşie, dă care eşti măriia ta înştiinţat, că abiia au scos mănăstirea moşiia din stăpînirea lor prin multe judecăţi şi hotărîri domneşti în 35 dă ani dă s-au stinsu cu cheltuiala.

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

Mă rog mării tale să fie luminată poruncă la dumnealor ispravnicii județului Gorjiu ca să-i facă să-și mute morile făcae, pă moșiia lor, ca să poată umbla morile mănăstirii. Și ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu,

Pahomie, igumenul mănăstirii Hurez din sud Vîlcea

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Sutul voevod i gospodar,

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului, să cercetați pricina atît înaintea dumneavoastră cît și la fața locului și la dreptatea ce va avea mănăstirea să-și afle îndestularea cu împlinirea cea cuviincioasă și să îndreptați.

1792, fevr⟨uarie⟩ 5
Vel logofăt
Biv vel pitar

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 93.
Orig. rom., pecete aplicată.

629

9 mai 1792

Egumenul mănăstirii Radu-Vodă dă scrisoare locuitorilor din Văleni (Muscel), pentru stabilirea clăcii în bani, cîte un taler și 20 parale de casă, precum și dijma obișnuită.

Încredințez cu scrisoarea mea în mîna lăcuitorilor la Văleni, pe moșiia sfintei mănăstiri Radului-Vodă, sud Mușcel, precum să s⟨e⟩ știe că le-am făcut așăzămînt pentru clacă, ca să dea dă toată casa cîte taleri 1 parale 20, adică unul și jumătate pă un an, în bani, iar nu lucru, însă popi, diiaconi i mireni, dă toată casa întreagă. Așijderea și pentru locurile ce vor avea dă arături, să fie apărați de orți de pogon, numai să-și dea drept dijma lui pă loc.

Și acest așezămînt l-am făcut cu dînșii ca să li să păzească de către mănăstire cît vor trăi ei și copiii lor. Pentru aceasta le-am dat iscălitura.

1792, mai 9

Ὁ ἀρχιμανδρίτης ραδουλιότης Ἰγνάτιος ὑποβεβαίοι ⟨Arhimandritul Ignatie raduliotul adeverește⟩.

Copie întocmai

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. LX, doc. 4.
Copie rom.

630

⟨Văleni,⟩ 9 mai 1792

Locuitorii din Văleni (Muscel) de pe moșia mănăstirii Radu-Vodă, dau scrisoare egumenului Ignatie, de învoire pentru fixarea clăcii în bani la un taler și jumătate de casă pe an și dijma obișnuită.

Noi lăcuitorii ce ne aflăm șăzători pă moșiia sfintii mănăstiri Radu-Vodă, aicii la Văleni sud Mușcel, încredințăzu[1] cu scrisoarea noastră la cinstită mîna sfinții sale părintelui egumenu al sfintii mănăstiri Radu-

[1] Așa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

Vodă, chir Egnate, precum să s⟨e⟩ ştie că în multe rînduri am avut prigonire între noi pentru clacă, fiindcă eram năpăstuiţi peste obiceiu. Acum viind sfinţiia sa aici, ne-am aşăzat cu sfinţiia sa prin scrisori ca să dăm de toată casa întreagă, cîte taleri 1 pol, adică unul şi jumătte, însă bani, iar nu lucru. Şi acest aşăzămînt să ni s⟨e⟩ păzească de către sf⟨in⟩ţ⟨ia sa⟩ şi de către mănăstire, noao şi copiilor noştri. Şi cei ce avem locuri de arătură pă moşiia sfintei mănăstiri, să nu fim supăraţi de alte havaeturi fără numai dijma. Drept aceasta, am dat scrisoarea noastră cu iscăliturile, pentru încredinţare, asemenea carte dîndu-ne şi sf⟨inţia sa⟩ noao.

1792, mai 9

⟨urmează 23 iscăliturî⟩

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. LX, doc. 5.
Orig. rom.

631

23 mai 1792[1]

Egumenul de la Hurez reclamă domnitorului Ţării Romîneşti, că locuitorii din Baia de Fier, „ca nişte oameni răi şi nesupuşi", nu-i dau voie să arendeze păşunatul munţilor la alţi locuitori şi nici ei nu dau preţul pretins de mănăstire, şi cere să se dea poruncă ispravnicilor de Gorj să-i oblige a-şi îndeplini îndatoririle.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc milostivirii mării tale să am dreptate cu sătenii din Baia de Fier sud Gorj, ce este moşiia sfintei mănăstiri Hurez, că sînt 36 de ani trecuţi de cînd numiţii săteni ca nişte oameni răi făr'de frica lui dumnezeu şi nesupuşi dreptăţii şi hotărîrii judecăţilor atît de pre alocurea cît şi a slăviţilor domni, nu s-au astîmpărat nici pîn' acum de prin judecăţi, necăjind şi cheltuind sfînta mănăstire Hurezul cu multe şi grele cheltueli la pricini ce au căutat ei totdeauna făr'de dreptate.

Acum întru cea de dumnezeu hărăzită al doilea domnie a mării tale, cercetîndu-să toată pricina lor cu amăruntul în luminat divanu mării tale şi cunoscîndu-să de prin toate judecăţile ce au căutat numiţii săteni cu mănăstirea, dreptatea ce au avut-o şi o are sfînta mănăstire, ni s-au hotărît stăpînirea moşii întru toate, cu luminată cartea mării tale cuprinzătoare, poruncindu-să şi către dumnealor boeri ispravnici de Gorj să le facă zapt.

Şi stînd ei tot înpotivitori, osăbit al doilea jalbă am fost mai dat mării tale, tot pentru dînşii, de nesupunerea lor şi iar s-au făcut asemenea poruncă către dumnealor boerii ispravnici de Gorj, să-i facă a fi supuşi, care şi dumnealor dîndu-le poruncă s-au părut a fi deocamdată supuşi poruncii de a clăcui şi a plăti celélalte adeturi după obicei.

Iar apoi aceşti răi şi nesupuşi săteni băiaşi, nefiind nimic cunoscători luminatei poruncii mării tale, iarăşi s-au tînsu peste poruncă de caută în silă a da mănăstirii suhat pă munţii ce vor ei şi de a nu clăcui după obicei. Că mai întîi, pentru munţi, dînd eu dintr-înşii la muşterei cu preţi, pentru dresul sfînt⟨ei⟩ mănăstiri şi lăsînd şi sătenilor pentru dobitoacele

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

lor cu suhat, numiții s-au rădicat peste cumpărătorii aceia să-i scoată din munți, fără a nu da prețul ce dau aceiia. Și trimițînd să facă clacă cu plugurile după obicei, nicidecum nu s-au supus, ci au plătit mănăstirea la alte pluguri zioa cîte taleri 4, de au arat pentru treaba mănăstirii și nici alte adeturi nu să supun a plăti, precum și perdelile de oi ce au pă această moșie, nu vor să le plătească havaetu, vînd vin și rachiu făr' învoire.

Ci ne rugăm mării tale să fie luminată poruncă cu hotărîre ca să aibă mănăstirea voie ce suhat al munților au vîndut pîn' acum la alții, să fie bine vîndut, fiind vînzare la unii, de un an, la alții, de astă-toamnă și ce munți am lăsat pă sama sătenilor, de nu vor da prețul cel cuviincios ce dau alții, iar să avem voe să vindem suhatu la cine să va găsi, pentru că băiașii sînt învățați să dea mănăstirii preț mai puțin și ei să-l vînză la alții în preț mai mare, făcînd ca o neguțătorie cu munții mănăstirii, păscîndu-și și vitele fără suhat. Și să plătească și adetu perdelelor de oi ce au pă moșiia mănăstirii, cum și claca plugurilor, de vreme ce nu s-au supus a eși cu plugurile la clacă după vechiu obicei.

Luminate doamne, pînă acum, ce au vrut acești săteni, aceia au dat din venitu moșii și mănăstirea, fiind vreme răzvrătită și avînd ei pricină pentru moșie, ce au putut au luat, iar acum, luminînd dumnezeu cu pace, pentru toate să aibă mănăstirea dreptate a lua de la dînșii după luminatele ponturi ce sînt. Și ce va fi mila mării tale.

Smerit rugători către dumnezeu de sănătatea mării tale,
Pahomie, igumen ⟨m-rii⟩ Hurez din sud Vîlcea

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Sutu voevod i gospodar zembli Vlahiscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Gorj, veți vedea jalba ce au dat domnii mele egumen hurezeanul iarăși asupra lăcuitorilor săteni du pă moșia Baia de Her a mănăstirii, dă care și însuși dumneavoastră ispravnicilor ați dat pliroforie domnii mele în trecutele zile prin anafora de la dechemvrie 19, cum și orînduitul cafegiu domnii mele, de răotatea și nesupunerea acelor oameni silnici și pricinuitori de gîlcevuri și prin cartea domnii mele ce am dat mănăstirii de la fevr⟨uarie⟩ 5, îndestul v-am fost poruncit pe largu ca să dați mănăstirii ajutoriul cel cuviincios la stăpînirea moșiilor sale.

Deci și pentru suhaturi vă poruncim domniia mea ca să le dați nizamul cel cuviincios asupra dreptății cu urmare după obiceiu și după poruncile domnii mele, spre a nu să păgubi mănăstirea dă prețul ce ar lua de la alții.

Așijderea și pentru perdelile de oi i pentru clacă, după condica domnii mele ce iaste cuprinzătoare dă toate obiceiurile moșiilor să urmați și la toate să faceți îndreptare supuind pe cei silnici și împotrivitori a fi următori făr'de voia lor și ce va fi dă înplinit să și înpliniți, aflînd mănăstirea îndăstularea dreptății sale de la dumneavoastră și odihna despre acei săteni.

1792, maiu 23

Vel logofăt
Biv vel pitar

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 97.
Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

București, 30 mai 1792

Departamentul judecății cercetează pricina dintre Dumitru Polizu, care cere efectuarea clăcii în muncă și locuitorii din Tomșani (Saac), care arată că au așezămînt să dea cîte 1,60 taleri pe an și hotărăște ca sătenii fie obligați a presta 12 zile de clacă fără a avea voie să părăsească moșia.

De la depertamentul judecății

Din luminată poruncă mării sale prea înălțatului nostru domn Io Mihail Costandin Suțu voevoda prin zapciii dumnealui ceauș za aprozi, să înfățișară la judecată lăcuitorii din satu Tomșani sud Saac cu jalba ce au dat înălțimii tale pentru Dumitru Polizu, zicînd că ei au așăzămînt în scris pentru cîți să află șăzători pe această moșie Tomșani, de la jupîneasa Maria Micșuneasca, că mai mult de taleri 1 pe an în loc de clacă să nu dea; care așa s-au urmat pînă acum, iar numitu acum să scoală și-i apucă să-i clăcuiască pe an 12 zile, neținîndu-să de acel așăzămînt. Pentru care cer, dă vreme ce nu urmează după acel așăzămînt, să le plătească casele i namestiile și să vor duce de acolea, arătîndu-ne și acel așăzămînt al jupînesii Mariuții Micșunească cu leat 74, cu arătare că preoții i alții ce să află acolea pe acea moșie să plătească cîte taleri 1 pe an i cîte o găină la creciun pentru clacă și dijma din toate.

Întrebîndu-să și Dumitru Polizu ce are să răspunză, acest așăzămînt îl tăgădui zicînd că nu este al soacră-sii; al doilea zise că soacră-sa cît au fost stăpînă pă această moșie, după cum au vrut așa au făcut, dar lui nu-i trebuește leu lor, ci cere să-i clăcuiască pe an cîte zile 12, după vechiu obiceiu al pămîntului. Cu toate acestea zise că și pîrîșii nu i-au dat cîte un leu pe an, ci cîte taleri 2, iar pîrîșii răspunseră că adevărat nu i-au dat cîte taleri 1, ci cîte taleri 1,60, și aceasta s-au început de cînd unii din vecinii moșii ș-au hotărît moșiile și au înălțat această clacă, au înălțat-o și el, iar pîrîtu tot cuvîntul cel dintîi ține, că ori să clăcuiască 12 zile pe an, de acum înainte, sau să să ridice du pă moșiia lui.

Deci din cercetarea pricinii aceștia, fiindcă orînduiala dă 12 zile clacă pe an, aceasta este vrerea dă obște și este nestrămutată, care nici să adaogă nici să scade, iar tocmelile ce să fac între unii alții este vrerea particulari și să țin pe cît este voia unii părți și altiia, iar cum nu va vrea o parte, să strică, așa și acum la această pricină, pe cît au vrut Dumitru Polizu să ție așăzămînt cu lăcuitorii, să ținea, iar acum nevrînd să să ție de acel așăzămînt al soacră-sii, măcar fie fost și dovedit dă așăzămînt dă taleri 1,60, care s-au mărturisit chiar din gura jăluitorului, să strică așăzămîntul particulari și rămîne iar așăzămîntul opștii dă 12 ⟨zile⟩ clacă care este nestrămutat. Ci dar, hotărîm pîrîșii că, ca niște lăcuitori ce sînt pă moșiia Polizului să clăcuiască doăsprezece zile pe an după luminatele porunci ce sînt date, sau să vor așăza cu Dumitru Polizu după cum vor putea. Aceasta scriem.

Δημητράκης κλουτσέρης ⟨Dumitrache clucerul⟩ 1792, mai 30
D⟨umi⟩t⟨ru⟩ Brezoianu ⟨ ⟩
Barto ⟨?⟩ Gîrlean sluger ⟨?⟩

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihail Costandin Suțu voevod i gospodar.

† Fiindcă stăpînul moșii nu iaste silit a primi bani cînd are trebuință dă clacă în lucru, care clacă iaste legiuită din vechime 12 zile după condica divanului, întărim judecata departamentului și poruncim ispravnicilor să-i supuneți [1] a-și face claca după obiceiu țării, cum arătăm mai sus, făr' dă a fi slobozi să să strămute cu această pricină.

1792, avgust 9, Bucu⟨rești⟩

Vel logofăt

Trecut în condică.

Acad. R.P.R., pach. CCCCXV, doc. 164.

Orig. rom., pecete aplicată.

633

30 iunie 1792 [2]

Egumenul de la mănăstirea Sadova reclamă domnitorului că țiganii nu se supun la lucru pentru reparația clădirilor, iar ceilalți locuitori clăcuiesc numai două zile, taie pădurile pentru negustătorie, vînd vin și rachiu în paguba mănăstirii și cere să se dea ordin ispravnicilor a-i sili la 12 zile de clacă și celelalte îndatoriri după obicei.

Prea înălțate doamne,

Cu plecat răvaș jeluesc înălțimei tale, că această sfîntă mănăstire fiind aproape de Dunăre în drumul Oreaovei și la loc primejdios cu întîmplările răzmiriților după vremi au fost ajuns la dărăpînare de tot, pînă în urma răzmiriții muscalilor. În zilele mării sale Alexandru voevod, după cercetările ce s-au făcut de domnu și de arhiereu locului, găsindu-să mănăstirea precum arăt înălțimei tale de tot dărăpănată, nici egumen avînd, că nu era cu putință a sta din pricina hoțomanilor și a cheseților și din nesupunerea țiganilor, prea sfinția sa părintele episcopu răposatul Chesarie au orînduit igumen pe răposatu chir Panteleimon. Și cît au trăit și sfinția sa au meremetisit oarește din céle stricate ziduri ale mănăstirii, că după cum să cunoaște de au avut și rîvnă a lucra mai mult, dar din nesupunerea țiganilor n-au putut. Și după sfinția sa cît am putut și eu cu îndemnarea și ajutoriul prea sfinții sale părintelui episcopu chir Filaret, cît am putut am lucrat, iar cea mai multă parte de zidire și de acoperămînt iaste trebuință de a să face de acum înainte.

Și de nu voi avea mila și ajutoriul înălțimii tale nu este cu putință a isprăvi lucrul, că și lăcuitorii ce șăd pe moșiile sfintei mănăstiri sînt foarte îndărătnici și nesupuși, mai mult decît doaoă zile pe an nu vor să clăcuiască și dau și un zlot de vatră și cu această numire că clăcuesc și dau vatră, fac negustătorie, aduc vin și rachiu și pun de vînd pe moșiile sfintei mănăstiri și vinurile mănăstirii stau închise neputînd a să vinde. Strică și pădurile și duc lémne de vînd la schelă și la alte sate, nedînd nici un havaet.

---

[1] Așa în text.

[2] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care mă rog înălțimii tale să fie luminată porunca înălțimii tale ca precum clăcuesc alte sate pe alte moșii mănăstirești și boerești, să clăcuiască și aceștea și să să părăsească a mai vinde vin și rachiu pe moșiile mănăstirii și a-și da dreptul havaet din toate după obicei, ca și eu dintru acéle cît de puțin să pociu a mă folosi și a lucra la céle stricate, precum mi să poruncéște de către înălțimea ta, iar pentru țigani, precum am mai jeluit înălțimii tale în trecutele zile cu deosibită jalbă, de nu să vor pedepsi, nici într-un chip nu vom putea folosi sfînta casă cu dînșii. Și ce va fi mila mării tale.

Prea plecat mării tale,
Paisie, igumen Sadovii

⟨Rezoluție :⟩

Io Mihaĭl Costandin Suțul voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

Condica divanului domnii méle cuprinde într-acestași chip : lăcuitoriu dator este a da stăpînului moșii clacă într-un an doaosprezece zile, iar cînd stăpînul moșii nu are trebuință de lucru, are a da lăcuitoriul un zlot, iar nu mai mult. Deci poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor ai județului să aveți a urma dupe această orînduială. Cum și pentru vînzarea vinului i a rachiului, fiindcă după obiceiu pămîntului sînt opriți lăcuitorii, ca să să vîndă numai bucatele stăpînului moșii, vă poruncim dumneavoastră ispravnicilor să-i opriți, ca să să vîndă numai vinul i rachiul mănăstirii, să nu să păgubească de drepturile veniturilor moșii sale. Iar pentru nesupunerea țiganilor s-au făcut porunca domnii mele către dumnealui caimacamu Craiovei de unde vei afla cuviincioasa îndreptare [1].

1792, iunie 30
Vel logofăt
Biv vel pitar

Arh. St. Buc., Ms. 295 (Condica m-rii Sadova), f. 225 v.—226.
Copie rom.

---

[1] Cu aceiași dată, o variantă a acestei cereri are următorul cuprins : „Jăluesc înălțimii tale cu plecat răvaș pentru satele ce sînt înprejurul mănăstirii și șăd pe alte moșii, îmi fac mare stricăciune la păduri, fără nici o tocmeală, obrăznicesc și intră în păduri și strică copaci roditori care fac ghindă, precum și o dumbravă ce are sfînta mînăstire oprită numai pentru trebuința sa, totdeauna o strică satul Dăbulénii din sud Romanați și iarăși satul Ostrovénii din sud Dolj, fiind apropie de schela Oreaovei, îmi fac supărare și cer a le vinde pădurea cu bani, pentru negustătoriia lor, ca să ⟨se⟩ ducă să vîndă lémne la acea schelă, zicînd că de nu vor duce lémne la turci, nu pot trăi.

Și cu voe și făr' de voe în toți anii, de frică le-am dat, cu prețu ce au vrut ei să dea. Mai sînt și alte păduri pe aici prinprejur, pe moșiile boerești și nu vor să s⟨e⟩ ducă să cumpere ci au tăbărît pe pădurile sfintei mînăstiri pînă nu-au mai rămas și fiind și vremea de răzmeriță nu i-am putut opri. Iar acum fiindcă ne-au miluit dumnezeu cu pace, mă rog înălțimii tale să mi se facă o luminată carte de apărare către toate satele dinprejur a să opri și a nu mai strica pădurile, ca și sfînta mănăstire să poată drege la céle stricate și dărăpănate din vremea răzmeriții cu cherestea din pădurea sa. Și ce va fi mila mării tale.

Prea plecat mării tale,
Paisie, igumen Sadovii

https://biblioteca-digitala.ro

12 iulie 1792

Preoţii şi „megieşii împrejureni" din satele Lereni, Urlueni, Colţu Unghenilor şi altele, reclamă egumenului de la schitul Buliga (Argeş) şi boierilor coproprietari că arendaşul moşiei Colţu Ughenilor, pe care ei sînt şezători, Iane arnăutu Civu, îi asupreşte sub toate formele, lăsîndu-i muritori de foame împreună cu vitele lor.

Noi, preoţii i megiiaşii înprejureni ot satu Lereni, Urlueni, Colţu Unghenilor şi de la alte sate iar du prinprejuru moşii Colţului Unghenilor, care mai jos ne vom iscăli, înştiinţăm şi dăm această adeverinţă a noastră la mîna sfinţii sale părintelui Parthenie, igumăn sfîntului schit, la mîna dumnealor coconului Ioniţă şi la cocon Iordache, ungurei de la Piteşti sud Argeş, ca să le fie de bună credinţă precum să ştie că părinţii noştri cum şi noi, ne-am pomenit hărănindu-ne dă cîndu sîntem pe moşiia mai sus-numiţilor stăpîni ce să numeşte Colţu Unghenilor şi suhat vechiu dă beilic înpărătescu pă această moşie şi să ne mănînce livezile i bucatele ce le-am avut pă această moşie din vechime şi să ne izgonească din locurile dă hrană, nu am pomenit pînă în trecuţii ani, cîndu au venitu un Iane arnăutu Civu dă au cumpărat venitu numitei moşii de la dumneaei răposata slugereasa Aniţa Buligoasa şi de la igumenul sfîntului schitu ce era pă acea vreme în arindă pă trei ani. Şi aşa au băgat şi oi făcîndu ce-i era voia, ca un arindaş ce era moşii, cum şi noaoă la une multe pricini şi pagube ne-au făcut în silă şi cu pizma ca să ne izgonească din locurile dă hrană şi livezi ce le avem din vechime după cum şi ceialaltă adeverinţă a noastră din trecuţii ani, arată dă cele ce ne-au făcut cîndu am mai jăluit mării sale lui vodă.

Acum iar estim⟨p⟩ au venit în silă văzînd că nu-i mai vinde stăpînii moşii venitul de estim⟨p⟩ ca în ceilalţi ani, în pizmă au băgat oi în numita moşie pîn livezile lăcuitorilor, poruncindu ciobanilor dă ne opresc cu ciomagele du pă la apă de la puţurile ce să află făcute pe moşie dă creştini pentru pomană, iar nu făcute dă arnăuţi sau de beilic ca să să

⟨Rezoluţie:⟩

Io Mihail Costandin Şuţul voevod i gospodar zemle Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Romanaţi, veţi vedea jalba igumenului, pentru care la trecuta luna lui martie 26 vi s-au scris porunca domnii mele pe larg, pentru pricina acestor păduri mănăstireşti. Ci dar, după aceeaşi să urmaţi întocmai şi să daţi nizamul cel cuviincios spre a să păzi şi orînduiala pădurilor.

1792, iunie 30

Vel logofăt

Biv vel pitar

Arh. St. Buc., Ms. 295 (Condica m-rii Sadova), f. 224—224 v.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

numiască suhatu cum îl numescu arnăuții, că de cîndu i s-au împlinit sorocu dă au eșit din moșie, iarăși ne-am hrănit pe numita moșie cum ne mai hăräneam cu pace pînă a nu veni arnăutu. Acum lui Stan de la Tufeni l-au lovitu ciobanu cu ciomagu peste mînă betegindu-i mîna, de la apă de băut luîndu-i fedeleșul lui Stan și lui Stafie ot Urlueni ca să nu mai luom apă pentru adăparea lucrătorilor, țiindu-să ciobanii cu ciomagele peste tot hotarul moșii dă nu ne lasă nici să ne cosim cîte o clae dă fîn pentru hrana vitelor noastre, zicînd că le-au dat jupîn Ianc arnăutu porunca nici să mai arăm dă acum 'nainte nimini, în pizmă, să rămînem muritori dă foame patru, cinci sate du prinprejur, atît noi cum și vitele noastre.

Ce pentru credință, toți anume ne vom iscăli ca să să crează.

1792, iulie 12

⟨Urmează 20 iscălituri⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CLXXXIII, doc. 16.
Orig. rom.

635

⟨București,⟩ 20 iulie 1792

Mihail Sufu, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Vîlcea să cerceteze dacă măglașii de pe moșiile mănăstirii Bistrița au obicei a clăcui numai cîte șase zile ca și ciocănașii și să raporteze.

Io Mihail Costandin Sufu voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Vîlcea, sănătate! Veți vedea jalba ce au dat domnii mele igumenul bistriceanul, ci fiindcă încă de la 15 ale lui dichemvrie leat ⟨17⟩91 au fost jăluit domnii mele măglașii, cum că obiceiu au avut din vechime a clăcui pe moșiile ce șăd ei numai cîte șase zile pe an, și a nu le lua dijmă din grădinile ce au înprejuru caselor lor, pentru care aceasta văzînd domnia mea în condicile divanului și cartea domnii sale Alexandru vodă Ipsilant de obiceiu acesta numai pentru ciocănași, după care zic măglașii că și lor li s-au urmat și li s-au păzit acest obiceiu, v-am poruncit domnia mea ca să cercetați și de au avut acest obiceiu să li să păzească și să-i diafendipsiți de către stăpînii moșii a nu-i supăra mai mult.

Deci acum văzînd dumneavoastră jalba aceasta a numitului igumen, iată vă poruncim domnia mea ca după aceiași poruncă urmînd să cercetți și să ne înștiințați dă obiceiul ce au avut, dă care așteptăm răspuns. Și fiți sănătoși.

1792, iuli 20

⟨Pe verso:⟩

Dumnealor ispravnicilor ot sud Vîlcea, cu sănătate să s⟨e⟩ dea.

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 27.
Orig. rom. pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 29 septembrie 1792

Anaforaua vel logofătului Mihail Creţulescu către domn, întărită de Mihail Suţu, referitoare la judecata locuitorilor din Cislău (Saac), cu egumenul schitului Cislău pentru îngreuierea condiţiilor de clacă şi dijmă, hotărîndu-se ca ţăranii, de vreme ce nu au aşezămînt scris, să lucreze după Pravilniceasca condică.

Prea înălţate doamne,

Sătenii dă la Cişlău, din plaiul dînspre Buzău sud Saac, au jăluit înălţimii tale că fiind lăcuitori pă moşiia schitului Cislău, care este metoh a episcopii Buzău, obiceiu au avut dă clăcuia pă an şase zile, dă carul dă fîn da cîte 5 parale şi dă plugurile ce ară pă moşie, scotea dă făcea clacă şi schitului, iar dă doi ani încoace, puindu-se acolo igumen Dionisie protosinghelul, le-au stricat toate obiceiurile şi le cere clacă cîte 12 zile pă an, dă car dă fîn cîte 14 parale şi unde era un car, le-au pus trei, carile vine dijma unui car dă fîn taler unul; asemenea şi pogonul dă porumb l-au întreit la dijmuit şi dă plug le ia cîte taleri 3; cum şi dă la cei ce au capre i oi le-au luat dă la 4 capre i oi cîte un ed sau miel şi dă vită cîte parale 4; şi livezile dă fîn ale lor, curate dă ei, s-au luat dă s-au cosit dă schit, şi cerea îndreptare.

Cu a lor jalbă s-au orînduit la mine dă către înălţimea ta ca să cercetez şi după luminată porunca înălţimii tale, cerînd jăluitorilor să-mi arate dă au vreon aşăzămînt în scris pentru zilele clăcii şi dă celelalte obiceiuri ce zic că li s-au păzit, ne dete răspuns că nu au. Deci, fiindcă aşăzămînt în scris nu au, nu are temei cererea lor, ce rămîne a-şi răspunde claca i dijma şi alte venituri ale moşii după pravilniceasca condică, care coprinde într-acestaşi chip: lăcuitorul casnic are a clăcui stăpînului moşii într-un an 12 zile: 3 toamna, 3 iarna, 3 primăvara şi 3 vara, iar neavînd stăpînul moşii dă lucru, să dea de casă un zlot; din rodirile ce va semăna pă moşie are să dea zeciuială din toate, afară numai din grădinile ce vor avea lăcuitorii împrejurul caselor lor pentru care nu are a da nimic; dîn fînuri ce vor cosi, are să dea lăcuitorii din zece clăi, una; dijma porumbului are a o da lăcuitorii dă pogon 4 baniţe porumb grăunţe, cu baniţa za oca 22; pentru stupi au să dea de matcă cîte 3 bani, iar pentru roi nu au a da nimic; pentru capre are să dea lăcuitorii cîte doi bani, atît vara cît şi iarna; livezile dă fîn ce sînt curăţate de dînşii, nu este volnic stăpînul moşii a le lua, ce are a le ţinea lăcuitorii ce le-au curat, cu dijma ce să îndatorează a răspunde.

Deci după această orînduială să fie luminată porunca mării tale către dumnealor ispravnicii judeţului a li să urma întocmai răspunderea hacului moşii la egumenul schitului. Iar pentru ceia ce jăluesc că li s-au făcut năpăstuire la măsurătoarea carălor cu fîn i a pogoanilor dă porumb, pentru livezile ce zic că le-au cosit igumenul i pentru banii dă pluguri, iar să fie luminată porunca înălţimii tale către dumnealor ispravnicii să cerceteze şi pentru acelea şi dă să va fi făcut vreo nedreptate lăcuitorilor, dupe cum arată în jalba lor, prin judecată şi prin cercetare iarăşi dumnealor ispravnicii să facă cuviincioasa îndreptare a nu rămînea nici schitul păgubit dă dreptul său, nici lăcuitorii să nu să năpăstuiască mai mult

https://biblioteca-digitala.ro

peste ceia ce esfe obiceiul şi hotărît prin luminatele mării tale porunci, pentru care dumnealor dă cercetarea ce vor face să arate înălţimii tale. Părerea mea aşa este, iar hotărîrea cea dăsăvîrşită rămîne a să face dă înălţimea ta.

1792, septe⟨emvrie⟩ 29

Al mării tale prea plecată slugă,
Manolache Creţulescu vel logofăt

⟨Rezoluţie :⟩

Io Mihail Costandin Suţul voevod i gospodar zemle Vlahscoe.

Cele arătate mai jos, care sînt obicinuite după condica divanului, poruncim domniia mea să le urmeze lăcuitorii fără înpotrivire, iar peste acestea poruncim domniia mea, igumene al schitului, să nu faci lăcuitorilor mai multă supărare în vreun fel dă chip şi dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului, făcînd cercetarea ce să coprinde mai jos, să îndreptaţi şi să înştiinţaţi domnii mele.

1792, octomvrie 1
Vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 22 (Condica Mihail Suţu), f. 150—150 v.
Copie rom.

637

⟨Bucureşti,⟩ 11 octombrie 1792

Mihail Suţu, domnul Ţării Romineşti, porunceşte ispravnicilor de judeţe să îndemne pe locuitori a ieşi la semănatul de grîu şi orz „cu îndestulare pînă este vremea bună".

Publicaţii la toate judeţele şi la caimacam pentru a îndemna pe lăcuitori la arături.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud...[1] sănătate! Fiindcă timpul este, din mila lui dumnezeu, bun dă semănatul rodurilor pămîntului şi fiindcă pohtim şi voim pă lăcuitorii ţării domnii mele a-i vedea întru toate îndestulaţi, mai vîrtos de ale rodului pămîntului, care iaste hrana şi alişverişul lor, spre a fi şi ei îndestulaţi şi a le prisosi dă a vinde şi pă bani ca să cîştige şi să să folosească în vremea domnii mele, cînd silă sau hrăpire la bucatele şi zaherelile lor cu a li să lua făr' de preţ, aceasta nu o suferim nicidecum.

Şi fiindcă unii din prostimea lor şi din năravul lenevirii nu sînt îndemnători din sineşi la lucrul pămîntului, de aceea nu lipsim într-adins a vă porunci domniia mea, ca să îndemnaţi pe toţi lăcuitorii de obşte la semănatul de grîu i orzu, nu numai spre a eşi cu plugu pentru a face un obiceiu, ci şi a să sili de a semăna cu îndestulare pînă este vremea bună de la dumnezeu, grijindu dumneavoastră de această treabă, care este cea mai întîiu trebuincioasă ţării. Şi să avem răspuns de urmare şi fiţi sănătoşi!

1792, octomv⟨rie⟩ 11

Arh. St. Buc., Ms. 21 (Condica Mihail Suţu), f. 84.
Copie rom

[1] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Piteşti,⟩ 27 octombrie 1792

Locuitorii din satul Cătuşani, vecini cu moşia mănăstirii Cotmeana, dau zapis egumenului prin care se angajează să facă şi pe viitor cîte trei zile de clacă pentru un loc de izlaz din marginea satului, aşa cum a hotărît judecata ispravnicilor.

Adecă noi, sătenii ot satul Cătuşani, dat-am acest adevărat zapisul nostru la sfînta mănăstire Cotmeana precum să se ştie că fiind noi şăzători cu lăcuinţa pe moşiia noastră Cătuşani şi hotărîndu-ni-să moşiia cu moşiia numitei mănăstiri, şi în moşiia noastră neavînd izlaz pentru păşunea vitelor noastre, mai 'nainte aveam dat de mănăstire un codru de loc pe moşiia mănăstirei, care venea pînă în hotarul satului nostru, lăsat izlaz, dă ne păştea vitele acolo, şi pentru acest izlaz clăcuiam şi noi mănăstirei de toată casa cîte trei zile, urmîndu-se aceasta de cînd s-au făcut şi satul nostru. Iar acum despre toamnă, acel izlaz arîndu-să de sfînta mănăstire şi semănîndu-să şi grîu pe dînsul şi vitele noastre rămîind făr' de izlaz de păşunea lor, nu ne-am putut suferi, ca unii ce claca mănăstirii o făceam pentru acést izlaz, ci jăluindu-ne la dumnealor boerii ispravnici pentru aceasta, dumnealor ne-au şi înfăţişat la judecată înaintea dumnealor cu părintele Bogoslov i iconom, vechilul mănăstirii şi judecata ne-au hotărît pentru acel izlaz ce-l aveam şi acum ni s-au arat de mănăstire, ca în locul lui să ne dea mănăstirea alt loc pe moşiia mănăstirei care să fie cu măsura tot cît este şi izlazu de mult, ca să-i arăm acel loc noi şi cu semănătura de grîu să fie tot a noastră iar izlazul să rămîe tot noaoă cu cuprinderea pînă unde l-am păscut cu vitele noastre şi pînă acum, făr' de nici o opreală de către sfînta mănăstire, numai să avem ca şi de acum înainte să ne facem claca pentru acel izlaz la mănăstire, de fieştecare casă cîte trei zile pe anu, făr' de alt cuvînt, ori în ce vreme, cînd va avea mănăstirea trebuinţă pentru această clacă a noastră.

Şi ca să s⟨e⟩ păzească această hotărîre a judecăţii şi ca să nu mai fie şi alte pricini între noi cu mănăstirea, pentru aceasta am dat acest adevărat zapis al nostru, ca să fie de încredinţare sfintei mănăstiri şi ne-am iscălit, puindu-ne şi degetele mai jos ca să s⟨e⟩ crează.

1792, oct⟨omvrie⟩ 27

Eu Ion unchiaş cătuşanul adeverez, eu Stancul sin lui Ion unchiaş adeverez, eu Ion cătuşanu vnuc lui Ion unchiaş adeverez, eu Radu cătuşanu adeverez, eu Ion brat Radu cătuşanu adeverez,

vechili fiind şi dăspre partea tuturor celorlalţi săteni ai noştrii şi adeverim.

Şi am scris Costandin polcovnic cu zisa numiţilor săteni şi martor.

Arh. St. Buc., M-rea Cozia, pach. L, doc. 21.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

639

1 noiembrie 1792

Locuitorii din Căşcioarele, de pe moşia mănăstirii Cotroceni, dau zapis egumenului prin care se angajează ca pentru obligaţia clăcii să dea „de toată casa cîte taleri unu şi o găină".

Adecă noi, sătenii ot satu Căşcioarele, dinpreună cu preoţii noştri care mai jos ne vom iscăli anume, am dat credincios zapisu nostru la cinstită mîna sfinţii sale părintelui egumenului cotrăcean, stăpînitorul moşii, precum să să ştie că ne-am hotărît cu sfinţiia sa, căci şădem pe moşie, în locu de clacă să dăm pe an de toată casa cîte taleri unu şi o găină. Şi vin să nu fim slobozi a vinde fără de ştirea părintelui egumen, iară rachiul ce-l vom face din prăştinele noastre cu ştirea părintelui să fim slobozi a-l vinde, cu ştirea părintelui şi cu havaetul lui.

Iară cînd vom vinde vin fără de voe sau să cumpărăm rachiu să facem negustorie, să fim de pedeapsă şi părintele egumen să aibă a ne căuta cele ce ni să va da mîna, dupe cum va căuta şi alţi stăpînitori oamenii moşiilor sale. Pentru aceasta am iscălit ca să să crează punînd şi degetele în locu de pecete.

Noemvrie 1, 1792

Eu popa Stan adeverez,
eu Marin pircălabu adeverez,
eu Dobre adeverez,
eu Dinu adeverez,
eu Florea adeverez,
eu Nană adeverez,
eu Ursul adeverez,
eu Dros adeverez

'Ιωαννίκιος ἐπιστάτης τῆς ριθείσεις μουσίας ἐπιβεβῶ τά ἄνοθεν.

〈Ioanichie epistatul numitei moşii măturisesc cele de mai sus〉.

Şi dinpreună cu tot satul nostru adeverim.
eu Decul căpitan zapciu am fost faţă la acest aşezămînt şi martor, eu popa Oprea ot sat Mitreni am fost faţă şi martor şi eu Anghel căpitan de judeţ am fost faţă

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. II, doc. 33.
Orig. rom.

640

〈Foleştii de Jos,〉 22 noiembrie 1792

Locuitorii din Foleştii de Jos (Vîlcea) dau zapis logofătului isprăvniciei că sînt mulţumiţi cu foaia de dijmă a mănăstirii Hurez, pentru fîn, porumb şi altele, precum şi cu facerea celor 12 zile de clacă.

Copie dupe zapisul cel adevărat carile l-au dat oamenii din Foleşti

Noi, sătenii din satul Foleştii de Jos, care sîntem arătaţi şi numiţi în foia de dijmă fînului ce ne-au dijmuit popa Gheorghe isprăvnicelul după moşiia sfintei mînăstiri Hurez, care foe am văzut-o iscălită şi de părintele igumen chir Pahomie, încredinţăm cu zapisu nostru la mîna logofătului Ioaniţ, de scaun, precum să să ştie că după jalba noastră ce am

https://biblioteca-digitala.ro

dat-o la dumnealor boerii ispravnici, pricinuind și zicînd că sîntem năpăstuiți de către popa isprăvnicelul, adecă cu dijmuirea fînului i cu a porumbului și altele, precum prin osăbită poruncă să arată, după a noastră arătare și pricinuire ce am făcut, dumnealor boerii ispravnici, ca să ne aflăm cuvincioasa îndreptare, prin poruncă a orînduit pre numitul logofăt ca să vie aici în satul nostru și din clae în clae să meargă și de iznoavă să facă dijmuire drept, în frica lui dumnezeu.

După care poruncă fiind următor numitul orînduit au și venit la partea locului și chemînd pe noi, sătenii birnici, care sîntem arătați în foia cea iscălită de părintele igumen ce au adus-o părintele Ioanichie către numitul logofăt, fără de nici o lenevire era să să scoale logofătu Ioaniț ca să meargă din clae în clae să ne dijmuiască.

Dar noi, cunoscîndu-ne greșala ce am făcut mai vîrtos și dreptul nostru ce-l vedem că sîntem puși în foia de dijmă, am căzut cu rugăciune ca să nu mai meargă pri la căi, încredințîndu-l cît printr-acest zapis, cît și prin grai, că sîntem mulțămiți toți, iară care nu ne-am întîmplat aicea, de vom cuno⟨aște⟩ oareșcare încărcare cu dijmuirea, să mergem deloc la părintele igumen al sfintei mănăstiri să ne mai scază. Iară noi toți sîntem odihniți și mulțămiți atît de dijma fînului i porumbului, cum și pentru clacă. Care din noi vom fi făcut cîte 12 zile, să fim nesupărați, iară care vom mai fi rămășiță, vom face împlinire după poruncă. Cum și pentru pluguri, să eșim la vreme după cum am avut obicei din vechime. Că așa ne-am așăzat cu vechilul sfintii mănăstiri. Și pentru credința ne-am iscălit mai jos ca să să crează.

1792, noemvrie 22

⟨Urmează 17 iscălituri⟩

Și dinpreună cu tot satul l-am dat de a noastră bună voe.

Acest zapis este scos din cuvînt în cuvînt după zapisul cel adevărat care mi l-au dat mie de a lor bună voe, cum că sînt mulțumiți și odihniți, precum să cuprinde într-însul, hotărîndu-li-să cu al lor graiu că vor păzi toate madelele.

1792, noemvrie 22

Ioan logofăt Lepușoiu

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XVIII bis, doc. 17.
Copie rom.

641

⟨Copăceni,⟩ 1 decembrie 1792

Locuitorii din Copăceni ai căror părinți și-au vîndut moșia lui Iordache sărdar, au avut judecată în vremea lui Mavrogheni cu fiul cumpărătorului, care voia să le ia otaștină din 20, una, în loc de 1 ban de vadră, cum dădeau pînă atunci, și pentru prisosul de moșie neplătit, fiind obligat să le mai dea 308 taleri, reclamă acum domnitorului că sînt dați ei în judecată ca să restituie banii primiți.

Prea înălțate doamne,

Cu lacrămi jăluim mării tale că moșii și părinții noștri avînd o moșie la Copăceni sud Vlașca au vîndut-o pentru trebuința ce au avut, la un

https://biblioteca-digitala.ro

răposat Iordache sărdar şi stăpînindu cîtvaşi, s-au întîmplat moarte şi rămîind un fiiu al răposatului, anume Dumitrache Copăcean, care să află aici, au întrat în stăpînirea moşii. Şi umblînd ca să strice veichiul obicei, ca să ne ia otaştină din doaăzeci vedre, una, iar nu cîte un ban dă vadră după cum au luat şi răposat tată-său, ne-am sculat noi cu toţii şi am dat jalbă la Mavrogheni cerînd dreptate, atît pentru aceia cît şi pentru a să sfori moşia cu stînjeni, fiindcă cînd au vîndut-o părinţii noştri, nu au sforît-o. După care jalbă orînduindu-să boeri hotarneci, carii mergînd la faţa locului au sforît moşiia după obiceiu şi eşînd stînjăni mai mulţi prisos dăcît banii ce au dat pă cumpărătoarea moşiei, au făcut boerii hotarneci socoteală pă acel prisos şi aşa ne-au dat numitul taleri 308, bani 90 pă acei stînjăni. Care viind aici, ni s-au făcut şi doaă cărţi la mînă dă la divan ca să fim în pace.

Acum, numitul s-au pus şi avgust trecut ne-au adus aici cu mumbaşir, cu care eşind la depertamentul dă şapte făr' dă a ne face vreo hotărîre ne-au zis ca să mergem acasă să ne căutăm dă bucate fiind vremea lucrului şi luîndu-ni-să acele cărţi dă la mînă la judecată, am mers acasă dă ne-am căutat dă bucate. Care mai pă urmă începînd boala aceea, n-am putut veni să ne căutăm judecata după poruncile ce ni să didese pentru judecăţi. Acum, în cea după urmă, iarăşi ne-au adus cu mumbaşir cerînd ca să-i întoarcem banii îndărăt, cu ce drept nu ştim.

Ne rugăm mării tale ca să fim scoşi cu numitul înaintea mării tale, să ne aflăm dreptatea, că va fi cu păcat să dăm şi bani şi să stăpînească şi moşie mai mult, afară dă cumpărătoare. Dă aceea să avem drept ca ori să fim în pace, sau să ne dea noaoă moşia şi prin datorie să-i întoarcem banii înapoi, a stăpîni noi, sau dă vreme că numitul zice că rău ne-au dat bani, noi voim ca cu luminată poruncă să tragă moşia al doilea şi care va rămînea dă judecată, va plăti treapădul i cheltuiala, însă pă drept să tragă moşia şi în frica lui dumnezeu făr' de hatîr.

Robii mării tale, noi moşnenii dă la Copăceni sud Ilfov

(Rezoluţie :)

Dumnevoastră veliţilor boeri ai divanului domnii mele, după ce veţi vedea dumneavoastră întîiu anaforaă depertamentului ce este întărită dă către domniia mea, următoare hotărîrilor dă mai' nainte din ceilaltă domnie a noastră, să întrebaţi pă jăluitori ce au a mai zice. Dă au alt dăosibite dreptăţi cu vrednic cuvînt şi făr' dă a socoti cele făcute dă Mavrogheni, să theorisiţi şi să arătaţi domnii mele. Ci dar, poruncim zapciule ce eşti orînduit, să înfăţişăzi pă amîndoaă părţile înaintea dumnealor.

1792, dichem(vrie) 1

Biv vel stolnic

Arh. St. Buc., Ms. 22 (Condica Mihail Suţu)), f. 79—79 v.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

12 decembrie 1792

Anaforaua boierului Vintilă Prij către domn în privinţa reclamaţiei unor locuitori din satul Frăsinetul (Ilfov) care în timpul războiului îşi dăduseră dijma din produse, rechiziţionată apoi de armata austriacă şi refuză acum să plătească ei paguba, prevalîndu-se de dispoziţiile domneşti că rămăşiţele de dijmă din vremea războiului nu se urmăresc.

Prea înălţate doamne,

Înştiinţez înălţimii tale pentru sătenii de la satul Frăsinetul dintr-acel judeţ al Ilfovului, că jăluind înălţimii tale pentru un Nuşul arnăutul ce să află aici, că pă vremea răzmiriţii cînd dumnealui biv vel spătar Ghica să afla în ţara turcească, acest numitu, au cumpăratu venitul moşii dumnealui, Frăsinetul, pă care sînt jăluitorii aceştiia lăcuitori şi arată că după ce au făcut claca şi au dat dijma din toate, cum şi din fîn, după ce au venit nemţii în ţară i-au mîncat dijma fînului şi acum îi apucă pă dînşii ca să plătească acea dijmă, de care apucînd aici pă vreo doi trei dîntr-înşii şi închizîndu-i, au dat zapis că va plăti acea dijmă.

Şi acum s-au adus aici şi să află închişi la isprăvnicie ca să plătească şi fac rugăciune înălţimii tale ca după cum te-ai milostivit domniia mea [1] asupra tuturor şi li s-au ertat toate dijmurile din vremea răzmiriţii, prin milostivirea mării tale să fie şi ei apăraţi, luîndu-să de la mîna Nuşului şi zapisul ce l-au dat acei doi trei de la închisoare.

Mi să porunceşte de către înălţimea ta, ca să arăt înălţimii tale cu ce por⟨un⟩că facem acest fel dă strecheturi, a trage, a aduce, a închide pentru rămăşîţuri de dijmă dîn vremea răzmiriţii care sînt poprite, aşteptînd înălţimea ta răspuns.

Înştiinţez înălţimii tale că viind numiţii jăluitori cu jalba şi cu porunca mării tale, făcînd cercetare pricinii aceştiia faţă fiind şi Nuşul arnăutul, arătă că la trecuta lună lui iulie, în aceşti următori an [2], au fost jăluitu acest Nuşul, mării tale, cum că are să ia de la acest jăluitor sumă de bani pentru pagubile ce i s-au întîmplatu din venitul aceştii moşii ce l-au avutu cu⟨mpă⟩ratu, din pricina lor. Şi fiind orînduitu cu porunca înălţimii tale către ispravnici ca să cerceteze şi ce va fi cu dreptul de a înplini să s⟨e⟩ facă şi înplinire, iar cînd nu să va odihni vreo parte, să-i sorocească la luminatul divanul mării tale şi mergînd cu acea poruncă la dumnealui biv vel cămăraş Grigoraşco Vent⟨ura⟩, fiind ispravnic, ar fi trimis de ar fi adus p-unii dintr-înşii aici, cercetare le-ar fi făcutu dumnealui atunci şi ce hotărîre, nu ştiu, căci vreo carte de judecată sau la o parte sau la alta nu este, fără decît la mîna Nuşului să vede un zapis a şase săteni din Frăsinetu, de la leat 1792 iuli⟨e⟩ 17, cu coprindere că vînzînd dumnealui biv vel spătar Ghica venitu aceştii moşii la acest Nuşul şi la un Costandin Lipiianul, să arată ei însuşi că n-au fost următori ca să înplinească toate după cumpărătoarea Nuşului şi zic în zapis că făcînd socoteală cu dînşii pentru toate, ei cîte nu le-au înplinitu şi s-au păgubitu, numiţii au rămas datori taleri 300, din care căzînd cu

[1] Corect : ta.

[2] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

rugăciune i-au lăsat de a plăti numai taleri 150. Şi arată că dă bună voia lor au dat zapisul cu soroc ca pînă la 15 ale lunii lui avgust să plătească banii. Cu care zapis este întărit şi cu iscălitura dumnealui biv vel cămăraş Vent⟨ura⟩, arătînd că de bună voia lor l-au dat, nesilit de nimeni. Cu acest zapis viind numitul Nuşul într-aceste zile la mine şi văzîndu-i că ei să dau platnici, am trimis la dînşii scriindu-le ca, de să ştiu datori buni, după legătura zapisului, să facă împlinire, iar de vor avea a răspunde cevaşi împotrivă, să s⟨e⟩ scoale să vi⟨nă⟩ ei aici, ca de iznoavă să cerceteze pricina. Şi viind şi întrebîndu-i de sînt datori şi de au dat zapis de bună voie, ei au răspuns ca pînă nu să vor jude⟨ca⟩ de al doilea rînd nu primesc a plăti. Şi pînă a să chema dovagiu lor ca să să înfăţişăze de iznoavă, au dat jalbă înălţimii tale iar. Că au jăluit că sînt la închisoarea isprăvniciei, rău s-au arătat, căci necum că la închisoarea au fost, nici oprire nu li s-au făcut, nici altă cercetare sau altă judecată pentru pricina aceasta nu s-au căutat, fiindcă zapisul moşii Frăsinetul ce-l dă dumnealui biv vel comis Grigoraşco Ghica nu este pă numele Nuşului, ci pe alte trei nume, adică: Costandin logofăt Lipiianu, Toma şi un Coiu, cu carele aceia nu să arată a face vreun davagilîc. Căci Nuşul vreo carte dă vechilîc nu ne-au arătat, ci numai cît ţine aceste doo zapise în mînă, adică al vînzării venitului moşii către acei numiţi şi zapis de taleri 150 ce arată jăluitorii că de nevoie i le-au datu, care de va fi luminată porunca mării tale să vor lua dă să vor vedea de către înălţimea ta.

Într-acest chip este curgerea pricinii acesteia. Si cum dumnezeu va lumina pre înălţimea ta, numiţilor jăluitori.

1792, dichem⟨vrie⟩ 12

Al mării tale prea plecată slugă,
Vintilă Prij

⟨Rezoluţie:⟩

Io Mihail Costandin Suţul voevod

† Fiindcă dă obşte sînt date poruncile domnii mele ca lăcuitorii să fie nesupăraţi dă rămăşituri dă dijmă i dă clacă din vremea răzmiriţii, rău să supere şi aceşti săteni şi rău au fost stenahorisiţi dă au dat acel zapis, cărora le dăm această domniasca noastră poruncă la mîini, dă apărare, ca să fie nebîntuiţi de acele dintr-acea vreme a răzmiriţii.

1792, dichem⟨vrie⟩ 14

Arh. St. Buc., Ms. 22 (Condica Mihail Suţu), f. 72 v.—73.
Copie rom.

643

⟨Bucureşti,⟩ 15 decembrie 1792

Locuitorii din satul Fundul Lacului, moşia mănăstirii Radu-Vodă, dau zapis prin care se obligă să presteze cîte şase zile de clacă pe an, fiecare.

Adeverim noi, toţi sătenii din Fundul Lacului, ce sîntem şăzători la moşia sfintei mănăstiri Radu-Vodă, cu acest zapis al nostru la cinstită mîna sfinţii sale părintelui arhimandrit raduliot, chir Ignatie, precum să să ştie că din luminată porunca mării sale lui vodă, am fost trimişi

https://biblioteca-digitala.ro

la sfinția sa, de ne-am învoit pentru ca să facem clacă într-un an, șase zile, iar nu mai mult, de casă.

Deci, oricare din noi va sta cu împotrivire și nu va urma după cum ne-am legat cu zapisul nostru, acela să să pedepsească plătind și toată cheltuiala ce va face omul mănăstirii din pricina lui.

Și pentru ca să lipsească gîlcevurile dintre noi, am dat acest zapis al nostru la sfînta mănăstire, iscălindu-ne și puind și degetile în loc de pecete ca să să crează.

1792, dechemvrie 15

Eu Hristea ot Fundu Lacului, eu Neagoe ot tam, eu Florea ot tam, eu Ștefan ot tam, Dumitrașco ot tam, eu Voico ot tam, Șărban ot tam, și cu toți sătenii noștri dinpreună.

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. CXXXV, doc. 1.
Orig. rom.

644

⟨București,⟩ 23 decembrie 1792

Anaforaua vel vistierului Ianache către domn și hotărîrea lui Mihail Suțu referitoare la locuitorii de pe moșia Zimnicea a lui Alexandru Ipsilanti, care nu vor să presteze claca de 12 zile, vînd vinul lor cu amănuntul în sat și primesc în gazdă, pe la casele lor, călători cu mărfuri care nu plătesc taxele vamale.

Prea înălțate doamne,

Dumnealui biv vel cămăraș za ocne, Parascheva, ce este ispravnic la moșia Zimnice al mării sale Alexandru vodă Ipsifant, ce cade în județul Teleorman, mă înștiințează cum că lăcuitorii ce sînt șăzători pă numita moșie, făcînd niște vinuri i rachiuri în viile lor, pă care aducîndu-le pă la casele lor la numitul sat, ar fi vînzînd pă la unii alții din lăcuitori și print-ascunsu și de față, cu paraoa, iar nu le-ar fi țiind ca să să le vînză cu rădicata, după porunca mării tale ce li s-au trimis pentru această pricină.

Asemenea, înștiințează și pentru claca moșii, cum că lăcuitorii ce să află șăzători pă această moșie nu s-ar fi supuind a-și face obicinuita lor clacă după adetul pămîntului și după poruncile mării tale ce sînt date de la divan, adică cu a-și clăcui fiește care lăcuitor cîte doaosprezece zile la stăpînul moșii, fără tăgăduire.

Cum și pentru un han ce este tot pă această moșie, iarăși înștințează cum că mai înainte era obiceiu ca toți, atît cei ce venea cît și cei ce mergea, conăcea la acel han și să știia ce fel de om este și dă unde vine și unde merge, iar acum toți lăcuitorii după numita moșie ar fi priimind pă la casele lor oameni musafiri, atît din cei ce vin, cît și din cei ce mergu, din care pricină s-ar fi întîmplînd și pagubă la vama cămării, tăgăduindu-și mărfurile și dosindu-le pă aiurea.

Deci aceste trei madele și pricini pentru care îmi scrie, face rugăciune dă a să da luminată porunca mării tale de la divan către dumnealor ispravnici ot sud Teleorman, pentru ca să îndrepteze aceste pricini ce

Institutul de Istorie
BIBLIOTECA
Academia R.P.R.

https://biblioteca-digitala.ro

sînt, după obiceiul țării și după coprinderea luminatelor porunci domnești și să facă pă lăcuitorii moșii de a le urma întocmai. Asemenea cerere cu rugăciune fac și eu mării tale. Și cum va fi bunăvoința mării tale.

1792, dichemv⟨rie⟩ 23

Al înălțimii tale plecată slugă,
Ianache vel vistier,

⟨Rezoluție:⟩

Io Mihail Costandin Sutul voevod i gospodar zemble Vlahscoe.

Intîiu, pentru conăcirea și găzduirea celor ce mergu și vin, poruncim domnia mea strașnic dumneavoastră ispravnicilor ai județului, ca să le dați tuturor lăcuitorilor nizam, spre a nu mai primi pe nimenea în conac la casele lor, ci toți să găzduiască la numitul han, care acesta să să urmeze negreșit ca să nu mai auzim într-alt chip.

Așijderea și pentru vînzarea măruntă a vinului, după obiceiul pămîntului care este de obște în toată țara păzit, după condica divanului și după poruncile domnii mele, să faceți pe numiții lăcuitori a fi următori și supuși spre a le vinde cu rădicata, iar alișverișu de vînzare măruntă este a stăpînului moșiei.

Așijderea și claca să și-o facă dupe obiceiul pămîntului și dupe caidul divanului, cîte 12 zile pe an fieștece om casnic, cînd nu vor fi avînd însă vreun deosebit așăzămînt în scris cu epitropu casii domnii sale fratelui Alexandru vodă, de mai puține zile. La care acestea toate să dați tot ajutorul cel cuviincios spre a nu să păgubi stăpînul moșii de drepturile moșii sale care sînt obicinuite.

1792, dichemv⟨rie⟩ 23

Arh. St. Buc., Ms. 22 (Condica Mihail Sutu), f. 85—85 v.
Copie rom.

645

16 februarie 1793

Locuitorii din satul Comoșteni (Dolj) reclamă caimacamului Craiovei că arendașul moșiei, Nicolae Lalu, le ia tretina cîte doi taleri și un zlot în loc de un galben turcesc, cît plăteau boierului Manolache Brîncoveanu, precum și cîte 50 de taleri pe an havaetul morii, pe care înainte nu-l plăteau.

Prea cinstite dumneata biv vel dvornice,

Jăluim dumitale pentru Nicola Lalul neguțătoriul ce ține în arendă moșia Comoștenii a dumnealui biv vel logofăt, Manolache Brîncoveanu, că noi acolea în Comoșteni ne-am născut și sîntem de cîte optzeci dă ani și noaozăci și osăbit dă alte obiceiuri ale pămîntului că le înmulțește, dar noi avem și mori pă Jii făcute dă sumă dă ani cu așăzămînt în scris de la dumnealui cinstit stăpînu moșii și pînă în anul trecut am dat tretina pă an numai cîte un galben turcesc dă taleri 2 și un zlot, iar în anul trecut dumnealui numitul neguțători ne-au luat cîte un galben mare nemțescu dă taleri 5. Acum vedem că ne apucă să-i dăm dă moară cîte taleri 50 havaetu pă an, lucru ce nu s-au pomenit.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care cu lacrămi ne rugăm să avem dreptate de la mila dumitale a plăti havaetu după obiceiu vechiiu ce am avut din vechime, iar cînd judecata ne va da mai mult a plăti, ne rugăm să avem îngăduială dă a nu fi supărați o lună dă zile, să mergem la dumnealui cinstit biv vel logofăt Brîncoveanu, stăpînu moșii, să ne jăluim și cum ne va hotărî vom fi următori, măcar că această năpăstuire și jaf socotim că nu va fi priimit nici dă cinstitul divan. Și ce va fi mila dumitale.

Prea plecați,
noi toți sătenii ot Comoșteni sud Dolj și lăcuitorii.

⟨Rezoluție:⟩

Ștefan Pîrșcoveanu biv vel dvornic caimacam Craiovii.

Cinstiți dumneavoastră boieri ispravnici ot sud Dolj, înfățișîndu-i să le cercetați pricina, văzînd și așăzămîntul ce zic că au în scris, și după cum veți dovedi dă obiceiul ce au avut pînă acum și cum veți găsi dumneavoastră cu cale, în scris să ne înștiințați. Care nu să va odihni, să iasă și la divan [1]

1793, fevruarie 16

Muzeul de Ist. Buc., doc. 28 585.
Orig. rom., pecete aplicată.

646

București, 23 februarie 1793 [2]

Egumenul mănăstirii Hurez reclamă domnitorului că locuitorii din Baia de Fier nu se supun la nici o îndatorire față de proprietate; marele logofăt de Țara de Sus arată prin anafora îndatoririle legiuite și Alexandru Moruzi poruncește ispravnicilor de Gorj să supună pe țărani după condica divanului.

Prea înălțate doamne,

Jăluesc mării tale să am dreptate cu sătenii din Baia de Fier sud Gorji, că fiind această moșie Baia de Fier a sfint⟨ei⟩ mănăstiri Hurez, și stăpînindu-o mănăstirea fără nici o pricină, numiții săteni din Baia, estimp, prin mijlocu dumnealui stolnic Dumitrache ispravnic ot sud Gorj, s-au arătat împrotivitori venitului aceștii moșii a mănăstirii, că după obicei fiind ei datori ca să răspunză mănăstirii dijma de porumb i din mei i grîu și orice feli de sămănături vor pune pă moșie, precum și dijma de fîn, și să lucreze și cele 12 zile de clacă după obicei, părtinindu-le mai susul numit boeri a fi după cum au vrut ei, nici unele de acestea n-au vrut să le împlinească ci este sfînta mănăstire păgubașe atît de dijma porumbului i a meiului și grîului i a fînului și a altor sămănături precum și de venitu perdelelor de oi și de zilele cele 12 de clacă, nevrînd să le lucreze, ci numai cît au lucrat unii cîte o zi doao iar nu mai mult, nici cu plugurile n-au vrut să iasă să are cîte o zi de plug după obicei, ci la toate și pentru toate sînt nesupuși și împrotivitori.

[1] Ultima frază scrisă de altă mînă, cu altă cerneală.
[2] Data primei rezoluții.

https://biblioteca-digitala.ro

Şi fiind moşie de munte aceasta, Baia de Fier, obicei este precum şi la toate moşiile muntelui, de dau lăcuitorii bani în loc de dijmă de fîn şi ei de la moşi strămoşii lor tot cu bani au plătit, cum şi un munte Miruşa l-au oprit ei şi nici i-au plătit havaetu, nici l-au slobozit să-l dea mănăstirea la alţii, fiindcă alţii muşterei dau pă acest munte taleri 140 şi mai mult, iar ei îl ţin în silă.

Ci cu totul caz şi mă rog la noianu milsotivirii mării tale să te lumineze dumnezeu asupra dreptăţii noastre a face luminată porunca mării tale cu mumbaşir asupra lor să ne împlinească dijmurile după foile ce le are sfînta mănăstire, cum şi zilele de clacă să ni le plătească cu bani, după cum am plătit şi noi la alţii de am lucrat lucrurile sfînt⟨ei⟩ mănăstiri. Asemenea şi perdelile să ni le împlinească, să ne plătească şi zilele de plug ce n-au eşit să are mănăstirii cîte o zi, ci am plătit la alţii de au arat mănăstirii, cum să ne plătească şi havaetu muntelui ce l-au ţinut în silă, şi vin şi rachiu să nu vînză ci să s⟨e⟩ oprească, ca să s⟨e⟩ vînză al mănăstirii, fiindcă la toate moşiile mănăstireşti şi boereşti să urmează acestea, numai ei să arată împrotivitori la această moşie.

Luminate doamne, acest neam de oameni la cîţi domni vin, şi caimacami şi ispravnici, la toţi dau jălbi neadevărate de turbură divanurile şi cu aşa jălbi încurcă în toţi anii veniturile moşii, de mai nu vedem nimic. Ci fiindcă poate şi la măria ta vor veni să jăluiască, să nu li se dea crezămînt sau sinet la mînă, ci să fie opriţi şi dată ştire la mănăstire ca să venim să ne judecăm cu dinşii. Căci osebit de cele mai sus arătate, avem şi altă judecată cu dinşii, că avînd o pădure oprită s-au pus în silă de au tăiat-o şi multă sumă de livezi au slobozit cu vitele lor şi este mănăstirea păgubaşe. De acestea de toate mă rog mării tale să am dreptate. Şi ce va fi, mila mării tale.

Al mării tale prea plecat rugători către dumnezeu
de sănătatea mării tale,
Pahomie, igumen hurez⟨ean⟩, sud Vîlcea

⟨Rezoluţie :⟩

Dumneata vel logofete de Ţara de Sus, să teoriseşti jalba aceasta şi cele obicinuite dupe condica divanului să arăţi domnii mele cu anaforaoa dumitale

1793 fevr⟨uarie⟩ 23, Bucureşti

Prea înălţate doamne,

† După luminată porunca înălţimii tale, am intrat în cercetare şi cele după caidul şi condica divanului, arăt mării tale : din toate semănăturile, sînt datori lăcuitorii a da zeciuială, afară din porumb, ce să dă cîte patru baniţe grăunţe de pogon, baniţa za ocă 22, iar cît pentru dijma finului, în condica divanului nu iaste hotărît pentru că nu să potriveşte părţile dă munte cu părţile de la vale, fără numai să urmează după obiceiu părţii locului, adică prin învoire cu stăpînii moşii, de dă ori fîn sau plăteşte dijma cu bani, cu această deosebire însă, că la părţile muntelui să obicinueşte de dau dijmă din cinci copiţi, una, iar la părţile de la vale, din zece copiţi, una.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru clacă, după condică, sînt datori a clăcui cîte 12 zile într-un anu, iar pentru o zi ce cere egumenu ca să-i clăcuiască cu plugul peste cele dooăsprezece, n-am găsit-o cu cale, căci nu ie după condică. Obicinuesc însă dă clăcuesc lăcuitorii această zi, dar din bunu proeresis al lor, iar nu siliți.

Pentru muntele Mirușa ce arată igumenul că-l vindea în taleri 140 pe anu, și ei în silnicie l-au ținut zicînd că vor răspunde acești bani, de va dovedi egumenu că cu acest preț îl vindea, sînt datori să plătească și ei acești bani.

Mai cere egumenul și rămășița clăcii de anul trecut, ca să-i plătească zilele cu bani, după cum au plătit și mănăstirea la alți lucrători. Această cerere a egumenului nu o găsim cu cale, ci de vreme ce lăcuitorii nu i-au clăcuit anu, să îndatorează a împlini acea rămășiță estimp cu lucru, iar nu cu bani, și de acum înainte să aibă a clăcui după obiceiu pămîntului.

Pentru vin și rachiu, cu totul sînt popriți lăcuitorii a nu vinde nicidecum făr' dă știrea și învoiala stăpînului moșii.

De la perdelile de oi ce vor fi cu fătăciunea pă moșie, are să ia stăpînul moși⟨i⟩ de toată perdeaoa cîte un miel și cîte taleri unul.

Ci să fie luminată porunca înălțimii tale către dumnealor ispravnici ot sud Gorj, ca, cîte sînt după caidul divanului drepte și obicinuite adeturi ale moși⟨i⟩, să le împlinească mănăstirii. Aceasta este părerea mea, iar hotărîrea rămîne a să face de către înălțimea ta.

⟨17⟩93 mart 3

Al mării tale plecată slugă,
Constantin Ghica

⟨Rezoluție :⟩

Io Aleaxndru Costandin Muruzi voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahscoi

† Poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor ai județului, ca după anaforaua dumnealui vel logofăt, să urmați și toate cele numite obiceiuri și dreptăți ale mănăstirii după condica divanului să le puneți în faptă și să le împliniți dă lăcuitori, precum să coprinde mai jos, făcîndu-i dă a fi următori datorii lor și dă aici înainte ca să nu să păgubească mănăstirea dă drepturile moșiilor sale. Iar la cereri ce nu sînt orînduite și numite în condica divanului, să nu îngăduie pă igumen a face lăcuitorilor supărare. [1]

1793 mart 4

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 102.
Orig. rom., pecete aplicată.

[1] O parte din acest document, jalba egumenului către domn, este publicată de V. A. Ureche (*Ist. rom.*, V, p. 126). O dăm și în această culegere ca fiind absolut indispensabilă pentru înțelegera celorlalte două părți, cu care face un tot organic.

https://biblioteca-digitala.ro

26 februarie 1793[1]

Egumenul mănăstirii Mislea reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia Greaca nu prestează cele şase zile de clacă, nu dau dijma din produse şi nu respectă monopolul asupra băuturilor, şi cere să se facă poruncă sătenilor a-şi împlini îndatoririle.

Prea înălţate doamne.

† Cu genunche plecate jăluesc mării tale pentru sătenii de la Greaca ce iaste moşie sfintei mănăstiri Mislea, că această moşie are parte din cîmp, din vii şi din baltă, din care după obiceiul pămîntului, încă şi cu întărire de hrisoave domneşti, din orice să agonisea, lua sfînta mănăstire din zece, una.

Iar acum de cîtăva vreme, fiind gîlcevitori şi grei nu să supun a da nimic; ci numai ce vor şi cu pieptul mănîncă dreptul mănăstirii, căci din toate sămănăturile ce să făcea pă cîmp, da fieşcare zeciuială, făcea şi 6 zile clacă într-un an, în vreme ce pă alte moşii fac cîte 12, iar acum nici o zi. Şi cîţi avea vii pă moşie îşi da otaştina din zece vedre o vadră şi iar cîţi vîna peşte pă baltă, da zeciuială atît din peşte cît şi din raci, şi acum nici una din acestea nu dau.

Încă avea datorie a vinde vin şi rachiu numai sfînta mănăstire, iar ei nici aceasta îngăduesc (precum mai chiar să va cunoaşte de înălţimea mării tale din alte hrisoave a fericiţilor domni din vechime) şi sfînta mînăstire iaste de toate isterisită, cît nici cele trebuincioase ale sale nu le are, mai vîrtos că fiind închinată la o mănăstire din ţara turcească, acea mănăstire apăsată fiind de arnăuţi şi de oştile şi zurbalele ce sînt acolo, s-au îndatorat cu taleri 30.000, care să cer de la mănăstirea noastră, Mislea.

Ci cu lacrămi caz la mila înălţimei tale de a fi nou ctitor aceştii sfinte mănăstiri şi cu străşnicie să se facă luminată poruncă asupra acelor lăcuitori de a-şi da adetul lor, adecă zeciuiala din bucate şi claca, şi cei ce au vii, otaştina din zece vedre una, şi păscarii iar din zece peşti şi raci, unul, cum şi vînzarea vinurilor şi rachiurilor lor să se înceteze. Că va fi păcat, milostive doamne, a fi mănăstirea lipsită şi într-atîta datorie şi ei în silă să mănînce dreptul ei. Şi cum va fi mila mării tale.

Prea plecat şi smerit rugătoriu cătră dumnezeu,

Neofit, igumen mănăstirii Mislea

(Rezoluţie :)

Fiindcă pentru această pricină de moşie au dat domnii mele jalbă în trecutele zile şi lăcuitorii du pe această moşie şi s-au orînduit la prea sfinţiia ta părinte mitropolit şi la dumneata vel logofete ca să cercetaţi. să theorisiţi dar şi această jalbă faţă cu amîndoao părţile.

1793, fev(ruarie) 26

Biv vel stolnic

Arh. St. Buc., M-rea Mislea, pach. II, doc. 22.

Copie rom

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

648

1 aprilie 1793[1]

Egumenul mănăstirii Cotroceni reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia Herăstrău şi Dragomireşti nu vor să presteze cîte 12 zile de clacă pe an, preferînd să dea cîte un zlot de casă, dar cum el are nevoie de mînă de lucru, cere să fie constrînşi la muncă.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc mării tale pentru lăcuitorii ce sînt şăzători pă moşiia mănăstirii la Herăstrău i la Dragomireşti sud Ilfov că nu să supun a-şi face claca cîte 12 zile într-un an după obiceiu pămîntului, şi cer a plăti cîte un zlot pă an. Ci fiindcă mănăstirea are trebuinţă de lucru, mă rog mării tale ca să fie poruncă a face claca în lucru, să nu să păgubească mănăstirea de dreptul său. Şi ce va fi mila mării tale.

Al mării tale prea plecatu şi către dumnezeu rugător,
Gherman, dichiu mănăstirii Cotroceni.

⟨Rezoluţie :⟩

Dumneata vel logofăt de Ţara dă Jos, fiindcă şi lăcuitorii ce sînt şăzători pă moşiia mănăstirii au dat jalbă domnii mele pentru rîndul clăcii şi s-au rînduit la dumneata spre cercetare, să cercetezi şi jalba aceasta şi să arăţi domnii mele.

1793 apr⟨ilie⟩ 1

Biv vel stolnic

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 49.
Orig. rom.

649

⟨Cotroceni,⟩ 23 aprilie 1793

Locuitorii de pe moşia Luica dau zapis egumenului m-rii Cotroceni prin care se obligă să dea pentru clacă de fiecare casă cîte un taler şi o găină, iar vin şi rachiu să nu vîndă fără încuviinţare.

Adică noi care mai jos ne vom iscăli, ce sîntem vechili puşi despre partea tuturor sătenilor ce ne aflăm pe moşiia sfintei mănăstiri Cotrocenii, dat-am credincios zapisul nostru la cinstită mîna sfinţii sale părintelui arhimandrit cotrocean precum să s⟨e⟩ ştie că lăsînd sfinţiie sa vechil în locul sfinţii sale pă sfinţiia sa părintele arhimandrit raduliot, chir Ignatie, ca să stea la judecată pentru pricina clăcii satului, deci noi, ca să nu mai umblăm prin judecăţi, am mersu de am căzut la sfinţiia sa de ne-am învoit de a noastră bună voe ca să dăm de toată casa cîte taleri unul şi o găină pe tot anul în loc de clacă. Numai vinu sau rachiu să nu fim volneci a vinde făr' de voia şi ştirea sfinţii sale.

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

Dar de să va întîmpla vreunii din noi a vinde vin sau rachiu sau să va pune în pricină de a nu plăti obicinuita clacă, atunci să aibă voe sfinţiia sa a ne trage la orice judecată va fi, cu acest zapis al nostru şi oricîtă cheltuială va face sfiinţia sa din pricina noastră, să avem noi toţi a o plăti.

Şi pentru mai adevărata credinţă ne-am iscălit mai jos puindu-ne toţi noi peceţile ca să s⟨e⟩ crează.

1793 aprilie 23

Eu Dinu Răşanu	Toţi aceştia ce sîntem iscăliţi şi sîntem
eu Tudor sin Mihaiu	şi vechili dăspre partea tuturor lăcuito-
eu Ion Lefeciu	rilor, ce sîntem şăzători pe moşiia mă-
eu Ion brat Udrea	năstirii Cotrocenii, Luica.

Hagi Hristea Tişhanoolu sin Şovliu ⟨?⟩ martor; Costandin logofăt, isprăvnicel martor.

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. II, doc. 34.
Orig. rom.

650

⟨Tîrgu Jiu,⟩ 2 mai 1793

Ispravnicii de Gorj poruncesc lui Ursache, vătaful plaiului Novaci, să cerceteze plîngerea egumenului de la Hurez împotriva locuitorilor de la Baia de Fier şi să arate în scris punctele unde nu s-a căzut de acord spre a se înfăţişa „izbrănire".

Sud Gorj

Cele ce au jăluit mării sale lui vodă, sfinţiia sa părintele egumenu hurăzanu, pentru sătenii de la măşiia Baia de Her şi ni s⟨e⟩ poruncşti a cerceta şi a face îndreptare, cum şi pentru altile care nu să numesc în jalbă şi este trebuinţă a să cerceta întîi la faţa locului de vătafu plaiului, cum arată în jos:

1. Pentru dijma fînului din anu trecut, leat 1792, să cercetezi după catastihul mănăstirii de dijmuire să s⟨e⟩ vază cîtă sumă de bani taie şi dintre ceia ce s-au împlinit şi în ce mînă au întrat banii şi ce va mai fi rămăşiţă la vreunii din lăcuitori să s⟨e⟩ apuce să împlinească.

Aşijderea şi pentru banii de vatră, fiindcă iconomu sfintei mănăstiri arată că nu s-au loat şi sătenii băeşi zisără că i-ar fi împlinit, iarăşi cu amăruntu cercetare să s⟨e⟩ facă cîtă sumă de bani fac toţi banii şi dintr-aceia ce s-au împlinit şi ce să va găsii rămăşiţă la omeni, iarăşi să s⟨e⟩ apuce să facă împlinire.

2. Pentru cîte dăoă zile de clacă de o casă ce au fost făcut aşăzămînt mai din înainte sătenii cu mănăstirea de clăcuia pe an, osăbit de zlotu de vatră, şi sfinţiia sa iconomul mănăstirii arată că ar fi rămăşiţă acele dăoă zile, nelucrîndu-le în anu trecut unii dintre dînşii. Să s⟨e⟩ cerceteze iarăşi cu tot denadinsul prin isprăvnicelu moşii, faţă fiind iconomu cît şi sătenii băiaşi şi la care să va găsi rămăşiţă zile nelucrate din anu trecut, să apuce să le facă acum, însă cu lucru, iar să nu le plătească cu bani. Iar de aici înainte, după prăvilicească condică şi hotărîrea mării

https://biblioteca-digitala.ro

sale lui vodă, să facă pe lăcuitori a să supune să clăcuiască mănăstirii pe an cîte dooăsprezece zile, însă trii primăvara, trei vara și trei iarna [1], iar de zlotu de vatră și de acele dooă zile de clacă ce au fost făcut ei obicei, fiind împotriva poruncilor, să nu s⟨e⟩ supere. Așijderea și acești dooăsprezece zile să le facă acolo la măsie sau și la alta împrejur cale ca de trei ceasuri, iar mai departe să nu aibă voie mănăstirea a sili să ducă pe lăcuitorii.

3. Din livezile și locuri arătoare ce vor avea lăcuitorii pe moșii să nu fie volnici omenii mănăstirii a-i scoate, căci pentru aceia clăcuesc și dau dijmă mănăstirii.

4. Pentru muntele Miruța ce caută iconomul a luo de la sătenii băiașii taleri o sută patruzăci, adetul anului trecut, zicînd că l-ar fi păscut ei cu vitele, neîngăduind pe un muștireu a-l ținea care se afla să de acești bani, cu pricină că sînt livezi și dau dijmă din fîn și cum că este mușcel, iar nu munte de stîni și nici că au fost vrăodată stîni acolo, ci au fost pentru trebuința satului. Și pentru aceasta să facă cercetare prin megieșii oamini bătrîni de prin alte sate foarte cu amăruntu de este munte cu stîni și de s-au mai vîndut vreodată, cu ce preți s-au vîndut, ori de va fi după arătarea sătenilor și este po⟨a⟩li de munte cu livezi și slobăd pentru treaba satului, cu frica lui dumnezeu în ce chip va adevăra, să ne înștiințeze.

5. Pentru cei ce vor fi făcut prăștitul în pădurea mănăstirii de brad sau și de alt lemn, să le cercetezi și din suma ce să va adevăra că s-au tăcut, să-i apuce ca să dea mănăstirii zeciuială, însă prăștilă, iar nu bani.

6 Pentru pădurea ce arată iconomu că ar fi oprită de mănăstiriie și sătenii ar fi tăiat-o și o taie și acum, iarăși mergînd în fața locului să s⟨e⟩ cerceteze și cît să va socoti că este trebuință a fi oprit de treaba mănăstirii, să să hotărască lăcuitorii a nu mai tăia lemne dintr-însa, dar să să lase și slobodă cît va fi cu cale pentru trebuința sătenilor.

7. De la perdelele de oi ce să vor fi aflat cu fătăciune pe această moșiie, să apuce pe stăpînii vitelor după hotărîrea ce este făcută prin prăviliceasca condică, ca să dea de perdea cîte taleri unu și cîte un miel, iar de la cîrdurile ce fac fătăciune pe acasă nu are a supăra mănăstirea pe lăcuitori.

8. Pentru vinuri și rachiuri, cu totu să oprească pe săteni a nu vinde făr' de învoire cu mănăstirea.

9. Să să lase sătenilor cît va fi de trebuință islazi pentru pășunea vitelor sale, ca să aibă cu prisosință.

Dumitale vătașă Ursache de la plaiu Novacilor, sănătate! Fiindcă sfinției sa părintele egumen hurezanu au dat jalbă mării sale lui vodă pentru pricinile ce să cuprind mai sus că are cu sătenii ce să află șăzători pe la moșiia Baia și ni să poruncește a face cercetare, pentru care și înfățișîndu-s⟨e⟩ iconomu mănăstirii cu cîțiva din sătenii aici înaintea noastră, nu li s-au putut face îndreptare. Ci fiind trebuință a să cerceta la fața locului, îți scriem dumitale, mergînd acolo la numitu sat unde fiind față sătenii băiași, cu iconomu mănăstirii, foarte cu amăruntu cercetare să faci și la care din madelele ce să arată mai sus, care sînt nehotărîte, nu să va odihni vreo parte, să dai adeverință în scris ca să vie iarăși înaintea

[1] Așa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

noastră să li să facă izbrănire, iar pentru clăci şi celelalte care sînt hotărîte şi netăgăduite de săteni, să-i apuci ca negreşit să facă urmare şi împlinire şi făr' de voia lor.

După luminată porunca mării sale lui vodă.

Cos⟨tan⟩d⟨in⟩ Geaniz ⟨?⟩, Ion⟨i⟩ţă Sîmbot ⟨?⟩

1793 maiu 2

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 103.
Orig. rom.

651

⟨Bucureşti,⟩ 4 mai 1793

Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte zapisul de învoială făcut de egumenul mănăstirii Segarcea cu sătenii de pe moşie, care se obligă să facă cinci zile de clacă şi o zi cu toate plugurile la arat, să ia lemne numai de foc din pădure, să dea pentru vînzarea vinului pînă la sf. Vasile, cîte o vadră de bute şi un taler, să dea dijmă din produse după „pravilniceasca condică".

† Milostiiu bojiiu Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zembli Vlahscoe.

La domniia mea au dat jalbă Anthim şi Gherasim, iconomul mănăstirii Săgarcea din sud Dolji, cum că după multele judecăţi ce au avut mănăstirea cu lăcuitorii săgărceni dupe moşiia mănăstirii pentru obiceiurile moşii, adecă: claca, dijma, otaştină, şi pentru stricăciunea pădurii mănăstirii, în cea după urmă s-au aşăzat cu numiţii locuitori pentru toate, prin zapis, cerînd asupra aşăzămîntul lor întărirea domnii mele.

Arătatu-ne-au zapisul de aşezămîntul lor care il văzum domniia mea scris dă la 15 ale lui apriI, leat ⟨17⟩93, dăspre partea lăcuitorilor, la mîinile lui Anthim şi Gherasim, iconomu sfintii mănăstiri, vechili părintelui Thivaidos, năstavnic sfintii mănăstiri, iscălit dă ei toţi sătenii şi adeverit şi dă alţi martori: Petre Copăcean iuzbaşa i dă Radu logofăt za divan i dă Constandin logofăt dă divan şi dă Constandin logofăt Izbăşăscu, scriitorul zapisului, în care să coprinde cum că pentru clacă s-au aşăzat să clăcuiască cinci zile pe an, însă oameni casnici, la orice li să va porunci dă către mănăstire. Şi deosebit, într-o zi să scoa⟨tă⟩ [1] toate plugurile satului la arătură, pe tot anul cîte odată şi dă zlotul de casă să nu fie supăraţi.

Asemenea şi pentru lemne dă foc să fie slobozi a tăia du pă moşiia mănăstirii, însă din cele du pă jos, iar nu copaci roditori, cum şi pentru lemne dă facerea bordeilor lor, iarăşi să fie slobozi. Iar pentru lemne dă buţi, dă linuri şi dă altă trebuinţă, să nu să îndrăznească a tăia făr' de voia şi ştirea mănăstirii.

Aşijderea şi pentru cei ce vor avea vii pă moşiia mănăstirii, să aibă voe a vinde vin în sat, dă toamna numai pînă la sfete Vasilie şi să dea dă toată butea cîte o vadră dă vin şi taleri unul. Iar dă aciia înainte, să nu mai fie slobozi a vinde, ci să să vînză vinul şi rachiul mănă-

[1] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

stirii, cum și celelalte havaeturi ale pămîntului după ponturile pravilniceștii condici să le urmeze.

Iar dă nu să vor ținea dă acest așăzămînt, nu numai să fie siliți a clăcui cîte doasprezece zile pe an după obiceiul moșiilor și după condica divanului, și să înplinească toate havaeturile moșii, ci încă să să și pedepsească dă către judecată.

Cu care acest zapis mergînd față în divanul Craiovei, au mărturisit amîndoo părțile această învoire, cum că cu mulțumirea și primirea și unora și altora s-au făcut și au iscălit și dumnealui cinstit și credincios boerul domnii mele, hatmanu Costache Caragea caimacamu i dumnealor paharnic Hagi Stan Jiianu, i stolnic Gheorghe Bengescu și Ioniță Argintoianu șătrar, divaniții Craiovei, la 15 ale lui april⟨ie⟩, leat ⟨17⟩93.

Deci asupra zapisului dă învoire și de așăzămîntul lor, dăm și domneasca noastră întărire ca să fie bine păzit și să să urmeze întru toate, pentru care poruncim domniia mea dumneavoastră ispravnicilor ai județului, ca după zapis să supuneți pă numiții lăcuitori a fi următori și înplinitori dă acum înainte. I i⟨spravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1793 maiu 4

Io Alexandru Constandin Muruz voevoda, milostiiu băjiiu gospodar.

Vel logofăt
Biv vel stolnic

Arh. St. Buc., M-rea Zlătari, pach. II, doc. 45.
Orig. rom., pecete aplicată.

652

⟨București,⟩ 27 mai 1793

Mitropolitul Filaret al Țării Romînești cere prin anafora domnitorului să poruncească ispravnicilor de Ialomița a constrînge pe locuitorii de pe moșia Axintea a mitropoliei, care vor să plătească numai cîte un zlot pe an pentru clacă, să o presteze în muncă, făcînd cele 12 zile în patru termeni.

Prea înălțate doamne,

Cu smerită anafora înștiințăm mării tale că avînd sfînta mitropolie o moșie la sud Ialomița, ce să numește Axintéi, și lăcuitorii ce să află cu șăderea pe dînsa neurmînd după obiceiu pămîntului ca să să clăcuiască zilile datorii lor pentru căci șădu și să hrănescu pe aceste moșie, am fost făcut înștiințare mării tale cu altă smerită anafora, deasupra căruia s-au dat luminată întărirea mării tale supt pecete, cu poruncă către dumnealor boerii ispravnici ai județului, ca să s⟨e⟩ supui a clăcui cîte zile 12 pe anu, dupe coprinderea condicilor divanului. Așijderea dînd jalbă mării tale și dumnealui biv vel clucer dă arie, Petrache, ce are și dumnealui parte într-această moșie, s-au făcut asemenea numită poruncă. Care porunci arătîndu-să lăcuitorilor și-au făcut vechil pă preotul satului și pă alți trei săteni și viind aci la noi, au șezut cu rugăciune ca să-i lăsăm

https://biblioteca-digitala.ro

mai pe ușure zicînd că sînt unii dintre ⟨dîn⟩șii slujitori de județ și nu pot să stea de lucrul. Și așa au fost dat zapis de așezămînt numai pe zile sasă într-un anu, însă doo în lucrul și patru în bani, cu mult mai jos decît plătim noi la cei ce ne lucrează cu bani. Iar în urmă cerîndu-să la vreme aceste ce să așăzase, s-au osibit dintr-înșii cîțiva și au dat jalbă mării tale zicînd că ei pînă acum au dat un zlot de casă și să dă și de acum înainte tot bani, iar zile nu pot lucra, și cum că acei vechili n-au fost volniciți de dînșii ca să făgăduiasă atita, ci mai puțini.

Dupe a cărora jalbă, făcîndu-să luminată poruncă mării tale iar și către dumnealor ispravnici ca să urmezi dumnealor după poruncile ce au dat asupra acestor fel de pricini și să îndreptéze, au cercetat dumnealor toată curgerea pricinii și neavînd acești săteni nici un sinetu și temeiu la zisele lor, îi dau datori prin anafora către mărita ta, ca să clăcuiască zile 12 pe an.

Luminate doamne, obiceiu moșii la rîndul clăcii, iaste într-acestași chipu, adică: cînd stăpînul moșiei nu are trebuință de lucrul și va să ia bani, atunci ia de casă cîte un zlot, iar cînd are trebuință de lucru, datori sînt lăcuitorii a lucra zile 12 pe anu, și pentru căci au luat într-atîțea ani bani, nu-și pierde dreptatea cererii de lucrul, fiind aceasta lăsată și slobodă în voia și primi⟨n⟩ța stăpînului moșiei, ca din două să fie volnicu oricare îi va da mîna a cere și a lua de la lăcuitori, sau bani sau lucru, făr' de numai de să vor așăza lăcuitorii cu stăpînu moșiei pe mai puține zile și va fi aceasta dovedită în scris, atunci nu-l putem sili cu cerere de 12 zile. Ci mitropolia cum și clucerul, vreun așăzămînt cu dînșii de cînd șăd acolea n-au avut altul decît al obiceiului. Și în altă vreme, trebuință de lucrul n-am avut, nici lor clacă nu le-am cerut, iar acum fiindcă avem trebuință, cerem dreptul obișnuit de lucrul, după vechiu obiceiu pămîntului care este întărită de toți luminații domni prin testamenturi și condici și care să urmează în toată țara.

Și fiindcă sînt neînțelegători poruncilor și fac prelungiri numai ca să treacă vremea a nu lucra, după cum să și vede că și-au pus înaintea ispravnicilor soroc pînă la doozeci ale lunii, ca să vie aci și nu s-au arătat, rugăm pe mărîia ta să să facă luminată poruncă la dumnealor boerii ispravnici cu bu⟨m⟩bașir rînduit de aici, ca să s⟨e⟩ supui făr' de voie a lucra zilele datorii lor, după obiceiu, în patru vremi ale anului, cîte trei zile, spre a să înplini 12 pe an. Iar anii mării tale de la dumnezeu rugăm să fie îndelungați cu fericire[1].

⟨17⟩93, mai 27

F⟨ilaret al⟩ U⟨n⟩g⟨rovlahiei⟩

Arh. St. Buc., Ms. 143 (Condica Miropoliei București), f. 218—219. Copie rom.

---

[1] Anaforaua de la 12 decembrie 1792 a mitropolitului cerea ca ispravnicii județului să supună pe locuitorii din Axintea „a-și da cele ce sînt datori pentru adetul pămîntului, claca să și-o facă după obiciu, vitele să și le păzească a nu mai strica livezi de fîn și locuri de hrană"... (Ibidem, f. 62).

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 3 august 1793

Departamentul spătării judecă neînţelegerea dintre stolnicul Constantin Nenciulescu şi Neculai lefegiu, pentru încălcare de hotar şi păşunat de vite neautorizat, hotărînd ca Neculai lefegiu să-şi mute gardul după semnele de hotar şi să clăcuiască lui Nenciulescu două zile pe an pentru păşunatul a opt vite, iar băuturi să nu aibă voie să vîndă.

De la depertamentul spătării.

Dumnealui biv vel stolnic Costandin Nenciulescu, prin jalbă către dumnealui vel spătar, face pîră asupra lui Neculae lefegiu sin Vîlcul lefegiu, zicînd că după multe judecăţi ce au avut cu numitul Vîlcul înaintea răzmiriţii în cea după urmă, dreptatea l-au osîndit dă şi-au rădicat casa du pă moşiia dumisale Boşari şi aşa s-au văzut dă el mîntuit. Iar cînd au fost pă urmă în vremea răzmiriţii, numitu Neculae fecioru Vîlcului ştind cum că jupîneasa Zmăranda Săuleasca are un loc dă casă înfundat din toate părţile în moşiia dumisale Boşarii s-au ajunsu cu dumneaei şi dîndu-i voe să-şi facă casă pă acel loc, el fără a nu mai întreba dă semnile locului pă unde merge în toate părţile fiindcă este rătund, s-au pus dă l-au închis cu gard dă jur înprejur şi la o parte unde era să meargă locul numitei jupînesei, pînă în gura unui puţ părăsit, el au trecut peste acel semnu şi au luat întru îngrădişul său şi acea gură a puţului părăsit, călcînd în hotarul dumisale cîtva.

Şi nu numai că l-au năpăstuit cu a-i călca căminul său, ci mai vîrtos că toate vitele şi rîmătorii ce are să pascu pă moşiia dumnealui făr' de a nu-i da suhat nici clacă după obiceiul pămîntului şi mai vîrtos că vinde rachiu liianopuli în casa aceia şi să închide vînzarea dumisale.

După a căruia pîră ce au făcut, aducîndu-să numitu Nicolae faţă şi citindu-i-să pîra ce face dumnealui stolnicu din cuvînt în cuvînt, el răspunse acestea: adică, pentru loc că l-au îngrădit tot nu tăgăduieşte, dar că au călcat gardul lui şi pe pămîntul dumnealui, el nu ştie, că pă unde i-au arătat stăpîna locului, pe acolo au îngrădit. Iar pentru păşunea vitelor, zice că nu să pasc pe moşiia dumisale, ci să pasc pe moşiia sfintei mitropolii şi ale altor megiiaşi.

Împotriva căriia zise, dumnealui stolnicu răspunse cum că toată partea sfintei mitropolii sînt şase delniţe şi sînt şi ale moşnenilor vreo zece, dar nici ale moşnenilor, nici ale mitropolii nu sînt deosebit hotar şi iarăşi înpistrate cu delniţele moşii dumnealui şi apoi iarăşi nu alăturea cu locul Săuleascăi, pă care şi-au făcut el casă, ca cum îşi va scoate vitele din ogradă să intre într-acelea, ci dăpărtate ca dă dooă sau trei locuri de arătură unde vitele şi rîmătorii lui fără păzitoriu fiind, cum pot merge a să paşte pe acelea, fără a nu călca pă ale dumisale? La a căruia arătare rămase Nicolae făr' de răspunsu.

Aşijderea şi pentru vînzarea rachiului nu tăgădui, că nu face liianopuli, fără numai zice că pă acel loc de casă, fiind cîţiva pruni, are învoială cu stăpîna locului ca prunile ce să vor face să le scoaţă rachiu şi să-l vînză întru a ei folosire.

La a căruia zise, dumnealui stolnic zice că după ce dintr-acei pruni nu poate eşi nici o vadră sau dooă de rachiu, apoi prunii nu rodesc

https://biblioteca-digitala.ro

în toți anii, iar el face vînzare dă zece, dooăzeci dă vedre pă anu și nu numai într-un anu, ci în toți anii dă rînd. Care și la aceasta, rămase fără răspunsu.

Deci, dă la judecată așa să găsi cu cale, ca Neculae să facă arătare numitei jupînese și dumneaei dă are carte cu semne dă locul dumneaei, să-și cerceteze semnile și dă va cunoaște dumneaei cum că Neculae au trecut cu gardul pe pămîntul dumnealui stolnicului, să-l pue pă însuși (Neculae) să-și mute gardul pă semnile ce va fi avînd, iar cînd dumneaei dă sineși nu va vrea să-și îndrepteze locul, dumnealui stolnicu, prin știrea domnii, să ridice hotarnic să să cerceteze în fața locului și care să va dovedi că au făcut năpăstiure, să plătească treapăd și cheltuiala. Iar pentru pășunea vitelor, odată ce cunoscut iaste că dobitoacele Neculii se hrănesc pă moșiia dumnealui stolnicului și zice Niculae că nu are mai mult dă opt vite cu rîmători cu tot, amîndooă părțile primiră învoire și adică Niculae pentru hrana acestor opt vite să clăcuiască dumnealui stolnicului dooă zile pe anu, însă clacă dă om muncitor, iar nu dă copil sau fămee, și vitele să și le ție cu păstor, fără a nu strica la livezi sau la arături. Iar vînzarea rachiului de tot să să poprească Nicolae a nu fi volnic mai mult a vinde, pentru că deosebit că nu va fi făcînd atîta rachiu din prunii aceia, dar mai vîrtos că obiceiul pămîntului stă împotrivă și nu îngăduiește pă unul ce are numai un loc dă casă cît să coprinde cu casa și cu grădina în mijlocul unii moșii, dă a face vînzare dă vin și rachiu. Iar stăpîna moșii dă va avea mai mult a răspunde, ori pentru vînzarea rachiului sau pentru mutarea gardului, va porni jalbă la domnu dă să va judeca însuși cu numitu stolnic, iar Nicolae lefeciu ca cel ce iaste chiriiaș, îl îndatorează judecata a fi următor pă cum mai sus s-au zis. Aceasta.

1793, avgust 3

Alexandru Greceanu
Trecut în condică, Florea logofăt.

Acad. R.P.R., pach. MCXLIII, doc. 109.
Copie rom.

654

20 august 1793

Locuitorii Daia Dulubei din satul Purceleni și Mihai Negrea din Copăcioasa se angajează cu zapis ca poslușnici ai mănăstirii Tismana pentru via de la Bălănești: s-o închidă cu gard, să facă haraci și s-o lucreze cu cheltuiala lor, în schimbul scutirii de dări.

† Adecă eu Daia Dulubéi din satul Purceleni împreună cu Mihai Negrea din satu Copăcioasa, dat-am zapisul nostru la mîna sfinț⟨iei⟩ sale părintelui arhimandrit igumen tismeneanu, precum să să știe că trebuindu-i sfinț⟨iei⟩ sale doi poslușnici la viia sfintei mănăstiri de la Bălănești, ne-am rugat noi de sfinț⟨ia⟩ sa de ne-au luat de la dumnealor boerii ispravnici să fim poslușnici la această vie, să o închidem cu gard de pari despicați de jur împrejur și să facem haraci și să-i aducem cu

https://biblioteca-digitala.ro

carăle noastre cîți vor trebui la vie și să o lucrăm cu cheltuiala noastră bine și la vréme, să nu fie lipsă nimic.

Și sfinț⟨ia⟩ sa să ne poarte de grijă să fim apărați de toate birurile și de toate podvoadele cîte vor fi pe țară, să fim odihniți cum sînt și alți poslușnici ai sfintei mănăstiri. Pentru aceia, am dat și noi acest zapis al nostru la mîna sfinț⟨iei⟩ sale înaintea dumnealor boierilor ispravnici și au scăzut și dumnealor cîte un nume la sat pentru noi, să avem a purta grijă de vie cum scrie mai sus. Și să legăm buțile cîte vor trebui la această vie cu cercurile și cu teiu nostru. Iar de nu vom purta de grijă să lucrăm viia bine și la vréme și să va întîmpla vreo pagubă din nepurtarea noastră de grijă, să avem a o împlini de la casăle noastre. Și pentru credința, pusu-ne-am numele și dégetele în loc de peceți, mai jos, ca să se crează.

Avgust 20, 1793

Eu Daia Dulubéi cu voia mea și platnic
eu Mihai Negrea cu voia mea și platnic.
eu vătaf Iovan mărturie.
eu isprav⟨ni⟩cu Gheorghe Delamoi mărturie.
Climent ermonah tis⟨menean⟩ mărtor.
Filaret ec⟨onom⟩ tismen⟨eanu⟩ mărt⟨urie⟩.

Acad. R.P.R., pach. XXI, doc. 42.
Orig. rom.

655

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 25 august 1793

Voicu Stroescu, venit de peste Olt la moșia mănăstirii Bistrița, numită Suhaș sau Cărpiniș, dă zapis că pe viitor va face claca după „luminata porunca mării sale lui vodă" și va da dijma egumenului „după obiceiu".

Adecă eu, care mai jos mă voi iscăli, dat-am zapisul mieu la cinstită mînă sfinții sale, părintelui arhimandritu, igumen sfintei mănăstiri Bistrița, chir Nictare, precum să s⟨e⟩ știe că în anu trecut viind eu du peste Oltu cu casa mea. și mergînd la sfinția sa, am fost cerut voe de mi-am făcut casă și grădină pe o livade a mănăstirii ce o are la Suhaș ce să chiiamă și Cărpinișu.

Și eu cu cuvînt că mai'nainte vreme părinții miei au șezut tot la acel loc, nu vream ca să-mi fac clacă și să-mi dau dijma pămîntului, pentru care trăgîndu-mă la judecată la dumnealor boerii ispravnici ai Vîlcii și arătînd sfinții sa la judecată atîtea cărți domnești pentru acea livade care o arată că este a mănăstirii, iar eu neavînd nici un temei de dovadă sau vreun sinet că am eu vreun petec de loc lîngă acea livadă, cunoscîndu-mi și eu dreptu, am rămas odihnit pe hotărîrea judecății, adecă în cîntă vreme mă voi afla eu și feciorii miei pe acel loc unde am făcut casa, șezători, să avem a ne face claca deplin, după luminată poruncă mării sale lui vodă, și a ne da dijma din toate semănăturile ce vom avea pe acel loc după obiceiu, ca lucru ce s-au găsit că este moșiia sfintei mănăstiri. Și de acum înainte, împotrivire nu mă voi mai pune

https://biblioteca-digitala.ro

nici la clacă, nici la dijmă, ca unu ce mă aflu şezători pe moşiia mănăstirii. Şi pentru credinţă am iscălit.

⟨17⟩93 avgust 25

Eu Voico Stroescu adeverez

⟨Rezoluţie :⟩

Sud Vîlcea

Cu acest zapis, viind însuşi Voicul înaintea noastră şi arătîndu-ne că zapisul este al lui, dat cu bună voinţă, s-au adeverit şi de noi cu iscăliturile.

⟨17⟩93 avgust 25

Gheorghie Bengescu
Costandin Păian

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. XXIII, doc. 17.
Orig. rom.

656

22 noiembrie 1793

Un număr de locuitori din satul Bărbuleşti (Ialomiţa), de pe moşia mănăstirii Cotroceni, dau zapis egumenului că se angajează să presteze cîte 12 zile de clacă, dînd şi trei oameni poslușnici, drept mulţumire că a intervenit la domnie să-i scape de „slujba mezilului" şi i-a dat „în bir".

† Adică noi care mai jos ne vom iscăli, săteni şăzători pă moşiia sfintei mănăstiri Cotroceni, ce să numeşte satul Bărbuleştii în sud Ialomiţa, încredinţăm cu zapisul nostru la cinstita mînă sfinţii sale părintelui arhimandrit, chir David, pentru ca să s⟨e⟩ ştie că noi aflîndu-ne la poştie surgii şi fiindcă nu mai puteam să ţinem această slujbă, văzîndu-ne însuşi noi sărăţiia[1] ce ni să pricinueşte dă la această slujbă, mai vîrtos, neputînd a scăpa dă la această slujbă, am căzut cu rugăciune la sfinţiia sa să-şi facă pomană cu noi şi să facă mijlocire la măriia sa vodă, să ne scape dă această mai sus-numită slujbă şi să ne dea la bir, fiindcă noi în multe rînduri ne-am cerut prin jalbă la măriia sa vodă, ca să ne dea în dajdie şi să scăpăm dă această grea slujbă şi n-am folosit nimic.

Iar după rugăciunea ce au făcut sfinţiia sa către măriia sa vodă şi cu cheltuiala ce au făcut pentru noi, au luat treaba săvîrşire, adică ne-au scăpat din slujba mezilului şi ne-au dat în bir, după cum noi am voit.

Deci noi, cunoscîndu osteneala şi cheltuiala sfinţii sale, cu voia noastră ne-am legat printr-acest zapisu ca să clăcuim doosprezece zile pă an, la orice ne va porunci, dînd şi trei oameni poslușnici, cu voia noastră, ca să fie pentru poslușaniia sfintei mănăstiri. Şi pentru mai adevărată credinţă ne-am pus degetile în loc de pecetie ca să s⟨e⟩ crează.

1793 noemvrie 22

Eu Cîrstea adeverez,
eu Păunu adeverez,
eu Marinu Ciurcă adeverez,
eu Dimiianu adeverez,
eu Tudor adeverez,
eu Dumitrache adeverez,
eu Flore adeverez

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII doc. 59.
Orig. rom.

[1] Pentru : **sărăcia.**

https://biblioteca-digitala.ro

657

⟨Bucureşti,⟩ 5 decembrie 1793

Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Teleorman să cerceteze reclamaţia egumenului de la Aninoasa împotriva unor familii, ce şi-au făcut locuinţe în mijlocul moşiei Puţintei a mănăstirii, pricinuind „stricăciune livezilor şi bucatelor".

Io Alexandru Costandin Moruz voevod, bojiiu milostiiu gospodar zemli Vlahscoi.

† Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Teleorman, sănătate! Igumenu Ghenadie aninoşanu din sud Muşcel, dete jalbă domnii mele cum că din trecuta vreme a răzmeriţii s-au pripăşit vreo patru, cinci familii de oameni pă moşia sfintii mănăstiri ce să numeşte Puţintei, dă acii dintr-acest judeţ Teleorman, carii s-au pus cu lăcuinţa tocmai în mijlocul moşii, unde cu vitele ce au ar fi pricinuind stricăciune livezilor şi bucatelor, din care pricină ar fi curgînd şi pagubă mănăstirii, cerînd a avea îndreptare dă la domniia mea, după cum mai pă larg veţi înţelege dumneavoastră din jalbă-i. Pentru care vă poruncim domniia mea să faceţi cercetare pre acele familii unde i-au întîmpinat întocmirea aşăzămîntului, la satul Puţintei, acii în judeţul dumneavoastră, sau la sud Vlaşca, cum şi ce stricăciune curge moşii sfintii mănăstiri din pricina dobitoacelor lor şi în ce chip vă veţi adeveri dă curgerea pricinii, pă larg în adevăr să înştiinţaţi domnii mele şi veţi avea al doilea porunca domnii mele dea, igumen aninoşanului

1793 dichemvrie 5

⟨Pe verso:⟩ Dumnealor ispravnicilor ot sud Teleorman, cu sănătate să să dea, igumen aninoşanului

Treti logofăt Vel vist⟨ier⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCXCVIII, doc. 10.
Orig. rom., pecete aplicată.

658

⟨Stroeşti,⟩ 31 decembrie 1793

Locuitorii din Stroeşti fac cunoscut egumenului mănăstirii Bistriţa că din datoriile ce le au pe anii trecuţi trimit deocamdată o sută de taleri, şi-l roagă să-i îngăduie pentru rest pînă „la lăsatul secului".

Cinstite şi al nostru mai mare stăpîn, sfinţiia sa[1] pria cinstite părinte arhimandrite, egumen sfintei mănăstiri Bistriţii, cu pria plecată metanie ne închinăm şi sărutăm pria cinstita şi blagoslovitoarea dreapta sfinţii sale. Cu pria plecată noastră scrisoare către sfinţiia sa, în cinstita poruncă sfinţii sale viind Dumitru pentru banii ce sîntem datori sfintei mănăstiri dîn anii trecuţi, ne rugăm sfinţii sale, cinstite părinte, acum într-această vreme, mai mult decît taleri 100 nu putem face, că pe unde ne-am dus de ne-am rugat pe la neguţători, pe la boeri, acum într-această vreme nu putum face, dar ni s-au făgăduit şi ne-au dat nădejde, că pînă

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

la lăsatul secului am face şi ceilalţi şi om veni cu dînşii. Şi ne rugăm sfinţii sale să nu te scîrbeşti asupra noastră, că noi n-avem alte gînduri sau alte vicleşuguri, fără cît datori sîntem sfintei mănăstiri.

Ne rugăm, cinstite părinte, că de nu vria face zminteală părintele Samuil răposatul, că în doă rînduri am trimis banii şi nu i-au priimit şi după aceia dete răzmeriţă şi patimi grele peste noi pentru păcateli noastre, dă am ⟨în⟩căput la atîta hal şi la atîta datorie.

Şi iarăşi ne rugăm sfinţii sale, fii milostiv asupra noastră, primiaşte acum aceşti taleri 100 şi la sorocul ce-l arătăm sfinţii sale ne-om sili pînă la suflet şi nu vom mai scîrbi mila sfinţii sale. De aceasta ne rugăm şi rămînem pria plecaţi ai sfinţii sale.

Dechem⟨vrie⟩ 31 dni, 1793

Popa Niţu duhovnic⟨ul⟩, popa Niţu Galtion⟨?⟩, Stanciu Apoteco şi noi toţi sătenii prea plecaţi sfinţii sale.

⟨Pe verso :⟩

Şi iarăşi ne mai rugăm sfinţii sale, cinstite părinte, ca să mai trimiţi iarăşi un om al sfinţii sale să fie între noi ca să cunoască fiecare datoria sa şi să să împlinească.

Pria plecaţii sfinţii sale, noi toţi sătenii ot Stroeşti.

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXII, doc. 126.
Orig. rom.

659

⟨Craiova,⟩ 13 ianuarie 1794

Locuitorii de pe moşia mănăstirii Sadova dau zapis egumenului, în faţa ispravnicilor de Dolj, că dovedindu-se nedreaptă reclamaţia lor pentru încărcare la dijmuitul fînului, au fost iertaţi de pedeapsă şi se obligă ca pe viitor să urmeze întocmai „luminatele ponturi ale mării sale lui vodă".

Încredinţăm cu acest zapis al nostru la mînă sf⟨inţit⟩ părintelui igumen chir Paisie sadov⟨eanul⟩ precum să să ştie că jeluind noi la dumnealor boerii ispravnici de Dolj pentru sfinţiia sa, că sîntem năpăstuiţi la dijmurile de fîn, după care a noastră jalbă din porunca dumnealor s-au orînduit dumnealui Dincă Lăcusteanul i căpitan Gavriil Lăcusteanul ca să dijmuiască al doilea şi mergînd după poruncă au făcut cercetare şi s-au găsit jelbile noastre neadevărate. Pentru care jeluind părintele, al doilea, la dumnealor boerii ispravnici, arătîndu-ne pre noi de oameni răi, ne-au adus mumbaşir şi după cădére era să ne şi pedepsească cu bătae, dar am căzut cu mare rugăciune atît la dumnealor boerii ispravnici cît şi la părintele igumen de ne-au ertat această greşală.

Deci de acum înainte ne legăm printr-acest zapis al nostru ca de acum înainte vom fi următori întocmai după luminatele ponturi ale mării sale lui vodă, iar cînd şi după aceasta nu vom fi următori, să avem a ne pedepsi de judecată după zapisul acesta şi să dăm şi gloabă la cutie, de sat cîte taleri una sută. Şi pentru încredinţare ne-am iscălit mai jos ca să s⟨e⟩ crează puind şi degetile în loc de pecete.

1794, ghenar 13

https://biblioteca-digitala.ro

Eu Stoian morariu ot Sadova, eu Coman Turtel sin Anghel, eu Tatu ot Piscu Ungureanu, eu Ion ot Damian adeverim, Radu Giorgianu, Hagi Gheorghie martirio, Dumitru arhiprotopop martor.

Sud Dolj

Acest zapis ce l-au dat numiții săténi la mîna părintelui igumen sad⟨o⟩veanu, fiind dat din bună voia lor, l-am adeverit și noi cu iscălitura ca să fie crezut.

Petrache biv vel căminar ispravnic
Șerban Otetelișan biv vel păharnic is⟨pravnic⟩

1794, ghenar 13
Trecut în condica jud⟨ețului⟩

Arh. St. Buc., Ms. 295 (Condica m-rii Sadova), f. 226—226 v.
Copie rom.

660

4 martie 1794 [1]

Locuitorii din Sohodol (Gorj) reclamă domnitorului că în vremea lui Mihail Șuțu, egumenul mănăstirii Hurez i-a scos de pe moșie, iar la judecată, umblînd egumenul cu „meșteșugiri", au fost izgoniți, închiși, dărîmîndu-li-se și casele.

Prea înălțate doamne,

† Cu lacrămi fierbinți jăluim mării tale pentru părintele igumenul mănăstirii Hurez din sud Vîlcea, că noi avem moșie dă la moși dă la strămoși i dă la părinții noștri, ce să numește Sohodolu, sud Gorj, pă care moșie am avut case, pometuri i mori, dar în domniia mării sale Mihai vodă Suțu s-au sculat igumenul să ne scoață din moșie. Și cînd era dumnealui biv vel logofăt Manolache Grădișteanu ispravnic la sud Gorj, prin cercetarea ce au făcut, ne-am aflat dreptate prin anafora. Apoi, igumenul au umblat cu meșteșugiri pă unde au știut, că iar ne-au mai tras la dumnealor ispravnici ce era la sud Gorj și s-au pus de ne-au închis acolo și ne-au pus la bătae luîndu-ne toate cărțile ce am avut dă stăpînirea moșii i hrisoave domnești și ne-au arsu casile și morile și ne-au izgonit dă acolo și dă mare groază a arderii casilor fiind țipete și plînsori, o fată a noastră au dat în apă dă s-au înnecat și noi eram la închisoare.

Și văzînd noi ticăloșii săraci o patimă ca aceasta care nici în răzmiriță nu am pătimit, am mai venit astă-vară la luna lui mai, dă am mai jăluit mării tale cerînd dreptati și fiind orînduiți la dumnealui vel logofăt dă Țara dă Sus, ne-au cercetat căutînd și la condica divanului dă au găsit o carte a dumnealor boerilor ce fuse rînduiți, dă ne căutase judecata la divanul Craiovii, în care dumnealui caimacam nu era iscălit, cu care ne acoperea dreptatea. Și sfîrșind atunci dă cheltuială, ne-am dus acasă fără de nici o luminare.

[1] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

Acum, iar am năvălit la mila mării tale să te milostivești asupra sărăcii noastre, să ni să facă luminată porunca mării tale la dumnealui caimacamul Craiovei, să ne scoată cărțile dă la ispravnicii din sud Gorj dă unde ni s-au oprit și să se aducă și igumenul față să ne cerceteze pricina după dreptate și să primească șase călugări carte dă blestem că au stăpînit mănăstirea moșiia Sohodol și dă este a mănăstirii ; că noi priimim blestem 12 oameni, că moșiia este a noastră și am stăpînit-o după cărți. Și cînd vor priimi, vom rămînea săraci după cum ne-au sărăcit, iar dă nu ne va înpăca dă acolo, să ne trimiți cu igumenul la luminat divanul mării tale, că numai cu trupurile am rămas, că la arderea casilor tot ce am avut ne-au arsu în case. Și ce va fi mila mării tale.

Robii mării tale, moșneni dă la Sohodolu sud Gorj

〈Rezoluție :〉

Dumitale vel logofetete dă Țara dă Sus, să ne arăți dă pricina aceasta dă s-au cercetat dă către dumneata atunci și la ce au rămas.

1794, mart 4

Treti logofăt de Jos

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach., XIX, doc. 106.
Orig. rom.

〈București,〉 9 martie 1794

ANEXA

Anaforaua marelui logofăt către domn, arătînd istoricul judecăților dintre locuitorii din Sohodol și mănăstirea Hurez.

Prea înălțate doamne,

Astă-vară cînd au venit jăluitorii aceștiia cu asemenea jalbă către înălțimea ta, din luminată porunca înălțimii tale s-au cercetat de către mine pricina aceasta. Și aflînd cum că această pricină este cercetată și izbrănită prin doă hotăriri domnești ale mării sale Mihaiu vodă Suțul din domniia dintîiu și după urmă, prin care dă dreptate sfintei mănăstiri, era ca să facă înălțimii tale anafora de atunci, dar fiindcă jăluitorii aceștiia după ce li-am arătat că n-au nici o dreptate, s-au sculat și au fugit, de aceia nu am arătat mării tale pricina, fiindcă numai ei veniseră cu jalbă.

Iară acum, iată arăt înălțimii tale că pentru această pricină sînt 35 de ani de cînd să tot judecă mănăstirea cu acești jăluitori și tot mănăstirea și-au aflat dreptatea. Așijderea și în domniia mării sale Nicolae vodă Caragea s-au judecat la divanu Craiovei și iarăși mănăstire și-au aflat dreptatea. Asemenea și în domniia dintîiu a mării sale Mihai vodă Suțul, s-au judecat atît la divanul Craiovii în doă rînduri, făcîndu-să și cercetări la fața locului, cît și aici la dumnealor veliții boeri, și văzînd măriia sa că rău umblă acești jăluitori purtînd mănăstirea prin judecăți, au întărit măriia sa anaforaoa dumnelor veliților boeri ca să stăpînească mănăstirea cu pace.

După acesta, în domniia mării sale ceastă după urmă, iarăși s-au sculat numiții cu judecată, și făcîndu-să cercetări atît iarăși la ispravnici

https://biblioteca-digitala.ro

cît și la fața locului de însuși omul mării sale, Ianache cahvegiu, carele după ce i-au cunoscut că umblă rău, zicîndu-le de ce nu sînt supuși la atîtea hotărîri de judecăți, iar ei au sărit cu gîlceavă și cu împotrivire asupra omului mării sale.

Și după înștiințarea ispravnicilor și a numitului cahvegiu, pliroforisindu-să măriia sa de nesupunerea lor, nu numai iarăși au întărit dreptatea sfintei mănăstiri ca să stăpînească cu pace, ci încă ca să-și aibă mănăstirea odihna de către dînșii, au poruncit și ispravnicilor județului ca să le strice o moară ce făcuse pe moșiia mănăstirii în silă și pă dînșii să-i ridice negreșit făr'de voia lor du pă moșiia mănăstirii și să-i mute la alt sat tot într-acest județ, mai depărtat de moșiia mănăstirii, și să le facă și zapt de a să astîmpăra. Care toate acestea cîte le arăt înălțimii tale să cuprinde pe larg în cartea de hotărîre de al doilea a mării sale ot leat 1792 fevr(uarie) 6, ce să puse într-aceasta spre a să vedea și de către înălțimea ta. Și atunci la ridicarea și mutarea lor, arătă vechilul sfintei mănăstiri ce este aici, că stînd numiții iară cu împotrivire, li s-au stricat [1] și casele de către ispravnici. Care acești jăluitori ce au venit cu această jalbă aici, sînt chiar aceia ce s-au izgonit și li s-a stricat casele. Și măcar că ei ziseră acum cum că nu s-au judecat pentru această moșie Sohodolu ce arată în jalba lor, dar să dovedesc mincinoși pentru că moșiia Sohodolu iaste tot o moșie cu moșiia Baia de Fier și Băleștii care s-au dat în stăpînirea sfintei mănăstiri prin mai sus arătatele doă hotărîri ale mării sale Mihaiu vodă în care să arată că, cerînd ei moșie cu nume de Sohodol și Hăești cu un hrisov sărbesc, s-au dovedit hrisovul dres, făr' de a arăta în ce județ sînt aceste moșii, pentru că moșiia Baia de Fier și Băleștii în care intră și Sohodolu sînt în județul Gorj, iar aceea moșie cu nume de Sohodol și Hăești care au cerut-o ei cu acel hrisov dres s-au dovedit că sînt în județul Mehedinților care să stăpînescu de alți moșneni de acolo. Și iar să dovedesc mincinoși din izgonirea lor după moșie, pentru că de nu s-ar fi judecat, nu s-ar fi izgonit du pă moșie și nu s-ar coprinde nici cercetată pîra lor de Sohodol în numitele cercetări ce să coprindu în zilele hotărîrii domnești, și mai vîrtos că ei fiind oameni mulți pot găsi pricinuire să zică că nu s-au judecat, pentru că la o judecată merge unii și la alta alții, precum și acum să judecă vechilul mănăstirii la dumnealor veliții boeri cu altă ceată de oameni, tot dintr-aceia ce au căutat judecată.

Pentru că iarăși umblă a să întinde cu stăpînire în moșia mănăstirii și fiindcă dupe cum arăt înălțimii tale, moșiia Sohodolu iaste tot o moșie cu Baia de Fier și pricina iaste cercetată și izbrănită cu doă hotărîri ale mării sale Mihai vodă, nu lipsiu a arăta înălțimii tale.

1794 mart 9

Vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Hurez, pach. XIX, doc. 106.
Orig. rom.

---

[1] „Stricat" scris cu altă cerneală.

https://biblioteca-digitala.ro

17 aprilie 1794 [1]

Egumenul de la Arnota reclamă domnitorului că locuitorii din satele Dobriceni şi Bogdăneşti nu-şi îndeplinesc zilele de clacă, nu respectă monopolul mănăstirii pentru băuturi, nu dau dijma din pruni, iar ţiganii zălogesc livezile mănăstirii pe la săteni — şi cere ca să fie obligaţi la 12 zile de clacă sau să plătească ziua cîte 15 bani, precum şi la celelalte îndatoriri.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc înălţimei tale pentru lăcuitorii din satul Dobriceni i Bogdăneşti ce sînt şăzători pe moşiia sfintei mănăstiri Arnotei, sud Vîlcea, că nu să supun a-şi face obijnuita clacă, adecă pe an cîte zile doosprezece, precum să coprinde în cărţile luminaţilor domni ce au fost mai'nainte, însă a mării sale răposat întru fericire Io Costandin Niculae voevod i a mării sale răposat Io Scarlat Grigorie Ghica voevod şi de la măriia sa Alecsandru Ipsilant voevod, care de va fi poruncă să vor vedea şi de măriia ta.

Şi deosăbit de aceasta pun de să vînd vinurile şi rachiurile lor, fără nici o întrebare, împrejurul metohului sfintei mănăstiri şi vinul şi rachiul mănăstirii rămîne nevîndut, cum şi din pomii ce sînt pe moşiia sfintei mănăstiri nu să supun a da din zăce, unul, ci zic că din pruni vor da rachiu, care ei îl tăinuesc la urmă şi mănăstirea să păgubeşte.

Şi mai arăt înălţimei tale pentru că ţiganilor sfintei mănăstiri li s-au dat livezi pentru trebuinţa lor de la sfînta mănăstire de mai'nainte şi după vremi le-au zălojit pe la lăcuitorii du prin prejur şi în multe rînduri le-au răscumpărat sfînta mănăstire şi schimbîndu-să egumenii, ţiganii iarăşi le-au apucat şi le-au zălojit lăcuitorilor fără nici o întrebare şi cei ce le ţin nu să supun a-şi da zăciuiala pămîntului, zicînd că sînt livezi ţigăneşti, încît au ajuns de s-au făcut hotarul sfintei mănăstiri megieşesc. Şi n-au cuprins cît li s-au dat ţiganilor întîi, ci au mai cuprins şi din livezile sfintei mănăstiri şi în multe rînduri am jăluit dumnealor boeri ispravnicii judeţului şi li s-au poruncit şi nu să supun a da ascultare nici într-un chip.

Pentru care mă rog milii mării tale, luminate doamne, ca să să facă luminată porunca mării tale a împlini cîte zile doosprăzece de an cei ce sînt şăzători pe moşiia sfintei mănăstirii sau cînd nu va avea de lucru sfînta mănăstire să dea de zi cîte bani 15. Cum şi pentru vinuri şi rachiuri a fi popriţi să nu vînză cînd are sfînta mănăstire de vînzare, cum şi pentru livezile ce le au zălojite de la ţigani, sau să dea zăciuiala sau să vie cu zapisele să să răscumpere.

Şi dăosăbit de aceasta, fiindcă tot numiţii lăcuitori s-au pus de au făcut oprituri tot hotarul sfintei mănăstiri, nu numai pe unde au fost livezile lor, ci şi pe unde au fost loc slobod şi nu avem de unde tăia pari şi nuele să închidem viile şi ogrăzile sfintei mănăstiri şi încă şi ţigăniia să sparge neavînd de unde tăia lemne de foc i pntru grădinile lor. Ci

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

pentru toate aceste mai sus arătate, cum dumnezeu va lumina pe măriia ta.

Al mării tale plecat și cătră dumnezeu rugătoriu,
Cozma, igumen sfintei mănăstiri Arnota

(Rezoluție :)

Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemle Vlahscoe. Dumneavoastră ispravnicilor ai județului, cît pentru vînzarea vinului i a rachiului opriți sînt locuitorii după obiceiul pămîntului și dupe condica divanului a nu face vînzare făr' de voia stăpînului moșii și după această orînduială urmînd, dumneavoastră să dați nizamul cel cuviincios. Iar pentru celelalte să faceți cercetare ca să vă adeveriți în ce chip s-au urmat pînă acum și de au vreun deosebit așezămînt în scris și dă este moșiia făr' dă nici o pricină a mănăstirii și de toate să ne înștiințați ca să dăm porunca cea cuviincioasă la cererea ce face egumenul.

1794, april 17

Vel logofăt, biv vel stolnic

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. XVIII, doc. 170.
Orig. rom., pecete aplicată.

662

23 aprilie 1794 [1]

Nectarie, egumenul de la Bistrița, reclamă domnitorului Alexandru Moruzi, că locuitorii ce se află pe moșiile mănăstirii din Romanați nu dau dijma din zece una la fin, ci plătesc claia de 40 de care cu 66 de bani și cere să se dea poruncă caimacamului Craiovei să-i oblige a da dijma legiuită ori să plătească doi taleri și jumătate de fiecare claie.

Prea înălțate doamne,

Cu plecat răvaș jăluesc mării tale pentru lăcuitorii ce să află pe moșiile ce le are sfînta mănăstire Bistrița în sud Românați că nu urmează luminatelor ponturi care de obște sînt date la toate moșiile mănăstirești și boerești a da dijma fînețelor din zăce una, ci și-au făcut de sînești obicei și pravilă și dau de șira de fîn care este de cară 40 și mai bine, numai cîte bani 66. Și pentru claia ce este ca de cară 20, dau numai cîte bani 33 și cu acest obiceiu al lor să pricinuește sfintei mănăstiri mare pagubă. Că de ar și da oamenii mănăstirii ce sînt pe la moșii acele fînețe ca să să cosască de alții streini care dau dreaptă zăciuială mănăstirii, lăcuitorii nu îngăduesc și sar toți cu pricină și în silnicie cosesc toate fînețele și nu cosesc numai pentru trebuința caselor lor, ci mai mult pentru negutătorii, vînzîndu-l la alți streini.

De care mă rog mării tale ca să fie luminată poruncă cătră dumnealui caimacamu Craiovei ca să facă pe lăcuitori a urma după luminatele ponturi, ca or să dea zăciuială din fînețele ce fac, sau să plătească cu bani după cum să urmează și la alte moșii mănăstirești și boerești, adecă de șira de fîn mare cîte taleri doi și jumătate și de claia de fîn mare cîte taleri unul, iar din cele mai mici clăi să pogoară și pînă la bani

[1] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

șaizeci, spre a nu să păgubi sfînta mănăstire din dreptu ce i să cuvine. Și ce va fi mila mării tale.

Prea plecat rugători cătră dumnezău pentru fericita sănătatea mării tale,

Nectarie, arhimandritu Bistriței sud Vîlcea.

〈Rezoluție :〉

Io Alexandru Constandin Muruzi voevod i gospodar zemli Vlahscoiu. Dumitale cinstit și credincios boerul domnii mele, Nicolache Hangerli hatmane și caimacam 〈al〉 Craiovei, aducînd înaintea dumitale și pă pîrîții de față, să cercetezi pricina aceasta și de au lăcuitorii vreun deosebit așezămînt în scris sau vreun vechiu obicei, să înștiințezi domnii mele cum și în ce chip. Iar cînd nici vreun așăzămînt nu vor avea, nici vreun vechiu obiceiu, ci în silnicie fac unele ca acestea, atunci dupe coprinderea caidului condicii divanului să dai nizamul cel cuviincios ca să nu să păgubească mănăstirea dă dreptul său.

1794 apr〈ilie〉 23

Vel logofăt

Biv vel stolnic

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 44.
Orig. rom., pecete aplicată.

663

3 mai 1794

Locuitorii de pe moșia Izvarna, unde nu au locuri de hrană, dau zapis egumenului de la Tismana, pentru că le-a dat pămînt de arătură și fînețe pe moșia mănăstirii, obligîndu-se a da dijma după obicei din semănături și a face cîte șase zile de clacă.

Încredințăm cu zapisul nostru la sfînta mănăstire Tismana și la mîna sfinți〈ei sale〉 părintelui Nicodim iconomul, precum să s〈e〉 știe că noi fiind cu lăcuința casălor noastre între hotar pe moșiia Izvarna, unde neavînd locuri de hrană, nici pentru arătură, nici pentru fîn, nici pentru pășunea vitelor nostre, am căzut cu rugăciune ca să ni se dea locuri atît de arătură cît și fînețe pe moșiia sfintei mănăstiri, ce să începe din casăle nostre la vale. Și pentru oricită sămănătură vom face sau fîn vom cosi, să avem a ne da dijma pămîntului după obicei, făr de a nu tăinui cevași sau a face vreun vlicleșug.

Și pentru facerea de bine că ne-au primit a ne hrăni pe moșiia mănăstirii, ne legăm că pe fieștecarele an, fieștecarele din noi să facem cîte șasă zile de clacă cu mîinile noastre la orice ne va porunci.

Iară neurmînd acestui așăzămînt ori să nu facem claca sau dijma bucatelor sau a finului, ne va dovedi că am făcut vreun vlicleșug, atunci să fim noi de globă și să nu mai avem voe a ne mai hrăni nici noi, nici vitele nostre pe moșiia mănăstirii, luîndu-ni-să locurile atît de arături și livezile și să se dea altora.

Așijderea și pentru hotarul moșii să ne ferim a nu-l călca nici cu arătura, nici cu coasa. Și pentru mai adevărata credință ne-am pus numele și degetele în loc de pecete, unde au fost și alți oameni care să văd iscăliți.

1794, mai 3

https://biblioteca-digitala.ro

Eu Ioan sîn Pătru Bălaci ot Celei adeverez, eu Costandin sîn Ioan Bălaci ot tam adeverezi, eu Costandin Naciu ot Celei martor, eu Ioan pîrcălab sîn Costandin martor, eu Ion Pora martor, eu Nicola brat Ioan pîrcălab martor, eu Ioan sîn Gheorghie Bălaci martor, eu Pîrvu ceaușu ot Topești martor, eu Iovan vătaf ot Tismana martor, eu Mihai brat Gheorghie postelnic martor.

Acad. R.P.R., pac. XXI, doc. 51.
Orig. rom.

664

8 mai 1794

Locuitorii din satul Lilăeşti dau zapis egumenului de la Mislea, prin care se învoiesc ca pentru foloasele ce le au de pe moşia mănăstirii unde locuesc, să dea în loc de clacă, cîte cincizeci de parale pe an.

Adică noi cei care mai jos ne vom iscăli, toți săteni din satul Lilăeștii Mislii, cu acest zapis al nostru încredințăm la cinstita mîna sfinției sale părintelui egumen misleanu, precum să s⟨e⟩ știe că jăluind sfinția sa la măriia sa vodă și cerînd ca toți lăcuitorii du pă moșiile sfintii mănăstiri să facă clacă cîte doăsprezece zile pă anu după pravilă și după obiceiu pămîntului, s-au poruncit de către înălțimea sa către dumnealor boerii ispravnici, ca dumnealor să cerceteze de avem vreun așăzămînt cu sfînta mănăstire sau nu avem, de care făcînd cercetare nu am avut nici un așăzămînt cu sfînta mănăstire în scris. Și rămîind treaba ca să facem doăsprezece zile, am căzut cu mare rugăciune la sființa sa părintele egumen, fiind mijlocitori și alte obraze, care mai jos să vor iscăli și ne-au lăsat cîte cincizeci dă parale pă anu. Și acest așăzămînt să aibă a să urma numai în fericitele zilile sfinții sale.

Deci ne legăm printr-acest zapis cu sfinția sa egumenul ca în toți anii la sfete Gheorghe să avem a răspunde paralele la orînduitul sfintii mănăstiri fără nici o pricină. Și pentru crezămînt puindu-ne și degitile în loc dă pecete că să s⟨e⟩ crează.

1794, mai 8

Eu Ivanu Pîrvuluț adeverez; eu Simionu Arici adeverez, eu Stanu Buzea adeverez, eu Neamu pîrcălab adeverez, eu Sandul adeverez, eu Gheorghe Craioveanu adeverez, eu Ștefanu sinu Ioan adeverez, eu Năstase pîrcălab adeverez dinpreună cu toți sătenii.

Și am scris eu Dinu postelnic Scorțeanu cu zisa lor și martor.

Costandin Drăghici martor

Arh. St. Buc., M-rea Mislea, pach. II, doc. 23.
Orig. rom.

665

⟨București,⟩ 6 iulie 1794

Alexandru Moruzi, domnul Țării Romînești, poruncește ispravnicilor de Saac să cerceteze reclamația egumenului mănăstirii Văleni împotriva a trei locuitori care, nesocotind monopolul mănăstirii pentru vin și rachiu, au terorizat pe cîrciumari ce vindeau rachiul mănăstiresc, și să le facă „zapt".

Io Alecsandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Saac, sănătate! Au jăluit domnii mele Gherasim, igumenul mănăstirii Văleni, cum că Moise ce au

https://biblioteca-digitala.ro

fost vătaf i Apostol şi Andreiu de aciia din Văleni, nu sînt următori aşăzămîntului ce prin zapise întărite de către domniia mea au făcut prăşanii aici la divan cu igumenul cotrocean pentru vînzarea vinului şi a rachiului de a fi opriţi, dupe obiceiu pămîntului şi dupe condica divanului, spre a să vinde numai vinul şi rachiul mănăstirii şi înpotriva, după ce să fac ei stăpîni dînd pricină şi celorlalţi dă gîlcevuri, apoi umblă cercetînd din prăvălie în prăvălie ca să afle cine au priimit vin şi rachiu de al mănăstirii ca să vînză şi găsind la dooă fămei, trei, patru ocă de rachiu mănăstiresc, au lovit vasile şi le-au răsturnat.

Pentru care iată vă poruncim domniia mea ca dă este aşa, să faceţi acestor trei zapt, supuindu-i de a fi următori aşăzămîntului aceluia care este după obiceiu pămîntului făcut, spre a fi opriţi ei şi alţii, ca să s⟨e⟩ vînză numai vinurile şi rachiurile mănăstirii. Acest nizam să-l puneţi în faptă şi fiţi sănătoşi.

1794 iulie 6

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XLVII, doc. 10.
Orig. rom.

666

23 august 1794

Radu fiul lui Enache, avînd meri pe moşia mănăstirii Mislea şi fiind „fugit" cu locuinţa în altă parte, dă zapis egumenului prin care se obligă să „dea" claca pe an, adică s-o plătească în bani, „cum dau şi alţii ce au moşii".

† Adică eu Radu sin Enache dat-am credincios zapisul mieu la cinstita mîna sfinţii sale părintelui egumen misleanul, precum să s⟨e⟩ ştie că avîndu noi meri pă moşiia mănăstirii şi fiindcă sîntem fugiţi de şădem într-altă parte şi aşa ne-am legat cu sfinţiia sa ca să ne dăm claca pă anu cum dau şi alţii ce au moşii.

Şi pentru mai adevărată credinţă ne-am iscălit mai jos şi mi-am pus şi degetul în loc de pecete ca să se crează.

⟨17⟩94, avgust 23

Eu Radu sin Enache adeverez şi de nu voi plăti într-alt an claca, să fiu lipsit de merii aceştia.

Şi am scris eu Dimitrie dascălul cu zisa lui şi de faţă.

Arh. St. Buc., M-rea Mislea, pach. II, doc. 24.
Orig. rom.

667

⟨Craiova,⟩ 1 noiembrie 1794

Ispravnicii de Dolj cercetează împotrivirea locuitorilor din satul Goicea de a face şase zile de clacă cu mîinile şi două cu plugurile, egumenului mănăstirii Jitia sau de a da cîte un zlot de casă pe an şi să clăcuiască trei zile cu mîinile şi două cu plugul, ei nevoind să consimtă decît la zlotul de casă şi o zi de clacă.

Cu plecăciune ne închinăm dumitale arhon hatmane,

Înştiinţăm dumitale că după cinstita porunca dumitale ce ni să porunceşte către noi, după jealba ce au dat dumitale cuviosul egumen

https://biblioteca-digitala.ro

jitiianul pentru sătenii ot Goicea ce sînt şăzători pă moşiia mănăstirii, că din vechime au avut obicei dă clăcuia mănăstirii cîte 6 zile cu mîinile şi doao cu plugurile, una primăvara şi o zi toamna şi-şi da dijma după obicei din toate, iar acum nu vor a priimi să clăcuiască mănăstirii. Pentru care scriindu-le noi în trei rînduri şi nesupuindu-să, cu mumbaşir s-au adus aici şi înfăţişîndu-să la judecată cu cuviosul egumen, i-am întrebat pă numiţii săteni pentru ce nu vor a primi a clăcui mănăstirii după legătura ce au făcut-o unii din sătenii lor, vechilii a tot satul: Vladu unchiaşu i Nanu i Radu şi Stan, cînd au fost avut judecată cu cuviosul egumen Nicandru la leat 1786, tot pentru pricina zilelor de clacă, care însuşi aceia arată că au avut învoire cu sfinţiia sa răposatul egumenu Dionisie de a-i lucra cîte şeasă zile cu mîinile şi doă zile cu plugurile, să-şi dea dijma după obiceiu din toate, prin jealba ce au dat către dumnealui postelnicul Ierache ce era caimacam. Şi dumnealui orînduindu-i la dumnealor ispravnicii ce au fost pă acea vreme ca să le cerceteze pricina, şi după a lor arătare au şi rămas a clăcui mănăstirii după cum să arată mai sus, în care să coprinde la înştiinţarea dumnealor ispravnicilor că de nu vor clăcui acele doă zile cu plugurile, să aibă să dea dă toată zioa dă arătură, cîte 45 obr⟨oace⟩ dă bucate. Şi de atunci pînă acum s-au urmat pînă la o vreme, iar cu vremea răzmiriţii nu s-au supărat dă clacă, neavînd mănăstirea trebuinţă, iar acum cere a să îndrepta iarăşi după cum au fost, şi răspunsără că nici într-un chip nu priimesc după cum au făcut aceia aşăzămînt, ci dă va primi cuviosul egumen să-i dea cîte un zlot dă toată casa dă vatră i o zi dă clacă pă un an, aşa vor şedea, iar de unde[1] să le dăm noi voe a să muta. Mai arătîndu-ne o carte a mării sale Alecsandru Ipsilant, în care le porunceşte sătenilor ot Goicea după jalba ce au fost dat mării sale răposatul egumen Dionisie la leat 1779 că nu clăcuesc mănăstirii şi nu să supun a-şi da dijma după obicei şi vînd vin i rachiu făr' dă ştirea omului mănăstirii şi le porunceşte ca să clăcuiască mănăstirii 12 zile rînduri, rînduri şi ⟨a⟩-şi da dijma după obicei şi vin i rachiu să nu vînză făr' dă ştire. Şi atunci au făcut acei săteni cu egumenu acest aşezămînt. Ei răspunsiră că sătenii care au făcut aşezămîntul atunci au fugit la alte silişti, iar ei nu primesc într-acest chip. Răspunsă şi cuviosul egumen că, cîţiva din vremea aşezămîntului s-au strămutat, iar cei mai mulţi săteni sînt în silişte.

Şi văzînd noi că nici într-un chip nu vor a clăcui mănăstirii, i-am lăsat ca să dea mănăstirii un zlot dă vatră şi dijma din toate, şi să facă clacă cu mîinile rînduri, rînduri, trei zile şi dooă zile cu plugurile, o zi primăvara şi o zi toamna, după cum urmează şi la alte moşii după margine şi nici la aceasta nu să primiră. Ci nu lipsim a înştiinţa dumitale, ci cum să va socoti dă către dumneata, aşa să va hotărî. Şi sîntem ai dumitale plecaţi.

1794, noemvrie[1]

Corniţă Brăiloiu paharnic, Dumitru stolnic

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 145—145 v.
Copie rom.

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

668

⟨Craiova,⟩ 5 noiembrie 1794

Divanul Craiovei judecă neînțelegerea locuitorilor din satul Goicea cu egumenul mănăstirii Jitia și hotărăște să li se recomande a primi, potrivit unui așezămînt mai vechi, să presteze claca lucrînd cîte șase zile cu mîinile și două cu plugurile sau să se conformeze dispozițiilor din Pravilniceasca condică, *spre a face 12 zile de clacă și a da dijma din produse, respectînd monopolul mănăstirii asupra băuturilor.*

De la divanu Craiovii.

Cu această cercetare ce s-au făcut de dumnealor boerii ispravnici ot sud Dolj nefiind odihniți sătenii goiceni, au eșit și înaintea noastră la divan cu cuviosul egumen jitiianul și măcar deși găsăsc dumnealor ispravnici cu cale să clăcuiască sătenii cîte trei zile cu mîinile și doă zile cu plugurile și să dea și cîte un zlot dă vatră, dar dă vreme că să vede la mîna cuviosului igumen, atît porunca mării sale Alecsandru voevod Ipsilant prin care poruncește ca lăcuitorii ce sînt șezători pe moșiile mănăstirii să clăcuiască cîte doăsprezece zile fieșcare, afară din holtei, cum și deosăbit așăzămînt în scris ce au făcut unii din săteni, vechili și celorlalți, cu igumenu ce au fost mai înainte după vremi, prin care ei singuri s-au învoit și s-au așezat ca să lucreze mănăstirii cîte șeasă zile cu mîinile și două zile cu plugurile, pentru care și noi găsim cu cale ca acel așezămînt de mai înainte să urmeze sătenii a-l păzi și să lucreze cîte șeasă zile pă an cu mîinile și doă zile cu plugurile cum și vin i rachiu să nu fie slobozi a vinde pe moșie, pînă nu să vor învoi cu igumenul. Iar cînd nu vor fi următori sătenii a păzi acel așezămînt ce și noi l-am găsit cu cale, atunci nu rămîne alt, fără numai să lucreze mănăstirii cîte dooăsprezece zile pă an rînduri, rînduri, adecă trei zile primăvara, trei vara, trei toamna și trei iarna și să dea și dijmurile din toate sămănăturile i finețele după ponturile condiliceștii pravili. Aceasta scriem.

1794, noemvrie 5

Nicolae Hangérlău caimacam Craiova, Ioan Glogovanu vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 145 v. — 146.
Copie rom.

669

16 noiembrie 1794

Locuitorii din satul Glșești dau zapis egumenului de la Radu-Vodă, recunoscînd că s-au împrumutat cu bani să-și cumpere lucruri de hrană, pe care să-i restituie în mod solidar, cu dobîndă, să lucreze mănăstirii pentru dările către visterie pe care le va plăti egumenului și să presteze fiecare cîte șase zile de clacă.

† Adică noi care mai jos ne vom iscăli, dat-am adevăratu și credincios zapisul nostru la mîna sfinții sale părintele arhimandritu și egumen al sfintii mănăstiri Radu-Vodă, chir Ignatie, precum să să știe că viind

https://biblioteca-digitala.ro

noi oameni streini din alte părți, aici la moșiia sfintei mănăstirii ce să numéște Găștăștii, și avîndu noi trebuință de bani ca să ne cumpărăm bucate, neavînd nădéjde la altă parte, am căzut cu rugăciune la sfințiia sa, ca să ne facă bine cu bani să ne cumpărăm bucate pentru hrana caselor noastre. Deci sființa, sa milostivindu-să asupra noastră, ne-au făcut bine dă ne-au împrumutat, după cum scrie în dosul zapisului acestuia, însă banii aceștia i-am luat cu dobîndă dă la sfințiia sa, și noi ne-am luat în chezășie unul pă altul cum că dă să va întîmpla să fugă vreunul din noi, să avem noi, aceștilalți, să-i înplinim partea lui, sau de vor fugi toți, să rămîie numai unul, să aibă acela a răspunde pentru toți, fiindcă așa ne-am legat noi cu acest zapis al nostru.

Așijderea ne-am legat cu acest zapis al nostru, cum că să facem de tot omul pă tot anul clacă cîte zile șase, făr' dă nici un cuvînt, fiindcă așa ne-am legat cu zapisul nostru.

Deci, pentru acești bani care i-am luat dă la sfințiia sa, orice ne va porunci să facem, adică la lucru dă ne va pune, să-i lucrăm, sau banii dă ni-i va cere, să-i dăm cu dobînda lor, făr' dă cuvînt dă pricină, și să fim supuși la orînduitul mănăstirii ca cele ce ne va porunci, făr' dă zmintealâ să fie treaba noastră. Așijderea dă ne va face liude dă bir în satu dă la vistierie, iarăși ne-am rugat dă sfințiia sa ca să ne plătească dăjdiile ce va ieși dă la vistierie, și noi să avem a fi ai mănăstirii la cele ce ne va porunci, după ⟨cum⟩[1] scrie zapisul în sus.

Și pentru mai adevărată credință ne-am iscălit mai în jos puind și degetele în loc dă pecete ca să să crează.

1794 noemvrie 16

Eu Drăgan sîn Duminică, eu Mihaiu sin Nicolaie, eu Anghel sin Duminică, eu Nicolaie Ion, eu Șărban sin Brîndușă, eu Badea sin.....[2] eu Pantazi sin Iivan, eu Ion sin Radu, eu Vișan sin Iorga, eu Stan sin Nedelea, eu Gorghe, eu Cristiian sin Radu, eu Ion logofăt, eu popa Ion.

Și am scris eu Thanase logofăt cu zisa lor, și martor.

⟨Pe verso :⟩

Taleri

100, adică o sută am priimit dă la părintele, noiembrie 16, 1794.

20, am luat, Gheorghe și Stoica la deal la Pitești, octomvrie.

1487,37 ipac i-am dat rînduri, rînduri.

1607,37 acești bani s-au dat la satul Găștești.

Τρεῖς ἐνσφράγιστοι ἀυθεντικαί προσταγαί παλαία περί κλάκας, ἐξ ὧν ἡ δύω περιέχουν περί ὅλουν τῶν ἐις τήν Βλάσκαν κειμένων μοναστηριακῶν μουλκίων ἐν ἄις φαίνεται ὅτι τό σύνορον τοῦ μουλκίου Γκιστέστι ἐκτείνεται ἕως εἰς τόν Πόδον Δοάμνι, ἡ δέ μία εἶναι περί κλάκας ὅλων τῶν μουλκίων.

⟨Trei înscrisuri de porunci domnești vechi pentru clăcași, din care două cuprind pentru toate moșiile mănăstirești situate în Vlașca în care se arată că hotarul moșiei Gîștești se întinde pînă în Podul Doamnei, iar una este pentru clăcașii tuturor moșiilor.⟩

---

[1] Omisiune în doc.
[2] Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Pe dosul filei a II-a :⟩ Marin Cărnar sin uncheaș Gheorghe Ion, fecior lui Aliman, Voico sin Stan Gîștean, Tiți ⟨?⟩ i Niță uncheaș sin Defta ot Găureni

Arh. St. Buc., M-rea Radu-Vodă, pach. CVII, doc. 4.
Orig. rom.

670

25 noiembrie 1794

Spătarul Dumitrașcu Topliceanu, ispravnic de Teleorman, raportează domnitorului Alexandru Moruzi că, în urma cercetării făcute, rămășița de dijmă reclamată de Paraschiva Ciolac de la locuitorii de pe moșia lui Alexandru Vodă, slobozie domnească, este din vremea războiului, cînd niște turci „au strîns bucatele locuitorilor".

Prea înălțate doamne,

După jalba ce au datu mării tale Paraschiva Ciolac de aici de la sloboziia gospod pentru rămășița de dijmă ce are pe la lăcuitorii de aici după moșiia domnului Alexandru vodă ce au fost cumpărată de la dumnealui sărdar Constandin Niculescu la leat ⟨17⟩91, lupe a căruia jalbă văz că să poruncește dinpreună cu mumbașir ce i s-au dat ca să cercetăm și fiind acea rămășiță de dijmă rămasă după venirea mării tale încoace, să-i apuce lăcuitorii de înplinire, iar fiind din vreme dă răzmeriță, să nu se supere.

Pentru care știutu înnălțimii tale fie, că după poruncă următori fiind, am chematu pe bătrînii și cheoaiba și cîșlanii și intrînd în cercetare cu di-amăruntul, îmi arătară că, cînd Paraschiva umbla dă scriia dijma, lăcuitorii de aici să afla strămutați, unii pîn raia, alții prin țară, fiind vreme dă răzmeriță și cînd cîte unii îi apuca dă venea dă secerea în cîte o zi, a doaoă zi sau altă dată, pe la acele bucate care le secera nu mai da, și așa să prăpădea pe arătură nelegate znopurile. Care pentru încredințare arăt mării tale și aceasta, că și acum să cunoaște unde au fost arătura unor turci de aceia dintr-acea vreme, ce au strîns buctele lăcuitorilor dă le-au treeratu.

Pentru care la aceasta răspunseră și bătrînii și cheișibașii de aici că, cînd ar fi apucatu și ei ca să-și strîngă bucatele, ar fi dat și dijma, iar nici bucatele nu și le-au strîns, nici dijma nu dau și nici că le-am făcutu vreun sicletu ca să dea dijmă.

Anii mării tale de la dumnezeu să fie mulți și fericiți

1792, noemvrie 25
Sud[1] slobozia gospod

Al mării tale prea plecată slugă,
Dumitrașco Topliceanul vtori spătar, ispravnic

Arh. St. Buc., Ms. 22 (Condica Mihail Șuțu), f. 62—62v.
Copie rom

[1] Așa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 14 decembrie 1791

Un număr de locuitori din Costești dau zapis egumenului de la Bistrița, prin care se obligă să nu mai vîndă vin nici unul din ei în sat, unde se desface numai vinul mănăstirii, conform pravilei și obiceiului.

Încredințăm cu acest zapis al nostru la cinstita mîna sfinții sale părintelui arhimandritu Nectarie, igumen sfintei mănăstiri Bistriții, precum să să știe că noi cei ce ne aflăm șăzători la Costești pă moșiia sfintei mănăstiri, fiind popriți prin hrisovul mării sale Alexandru vodă Ipsilant a nu vinde vin și rachiu pă moșiia mănăstirii, decît numai vinul și rachiu mănăstirii să să vînză, afară numai cînd vreunuia din noi, prin rugăciune i să va da slobozenie de către părintele igumenu ca să-și vînză, estimpu noi, obrăznicindu-ne, am adus cîteva vase cu vin de cumpărat și făr' de știrea și voia sfinții sale, le-am slobozit să să vînză. Pentru care sfinția sa arătînd dumnealor boierilor ispravnici, au trimis omul dumnealor, pă stegarul de slujitori de ne-au tăiat cepurile de la vase, luînd țancuri⟨le⟩ vinului și oprindu-ne a nu mai vinde, fiind fost urmarea noastră împotriva hrisovului domnesc și a obiceiului pămîntului.

După ce s-au tăiat cepurile și s-au luat țancuri⟨le⟩, noi iarăși am îndrăznit făr' de știrea și a dumnealor ispravnici și a sfinții sale de le-am slobozit iarăși. Deci acum cu mumbașir fiind aduși înaintea dumnealor boerilor ispravnici, ne-am înfățișat la judecată cu sfinția sa, arătînd și țancurile de cît vin am mai vîndut după tăerea cepurilor prin poruncă. Și cetindu-să hrisovul mării sale Alecsandru vodă Ipsilant, ne-au dojănit dumnealor ispravnicii pentru împrotivnica noastră urmare făr' de cale.

După care învinovățire, ce și însine am cunoscut-o, era să ni să facă și certare cu bătaie și să ni să taie cepurile de la vasele acelea cu vin, să rămînem păgubași spre pildă și învățătură a nu mai urma acest feli. Dar căzînd cu rugăciune la dumnealor, ne-au ertat de această greșală puindu-ne soroc pînă în zece zile să ne ridicăm negreșit du pă moșiia mănăstirii toate acele vase cu vin, să le ducem acilea, să le vindem unde vom ști. Și de acum înainte nimeni din noi să nu să mai îndrăznească a mai aduce vin sau rachiu și a-l vinde pă moșiia mănăstirii, ci numai vinul și rachiu mănăstirii să să vînză, afară numai cînd prin rugăciune, va da mănăstirea slobozenie vreunia a vinde, atunci cu acest feli de slobozenie să vînză. Într-acest chip ne-am legat prin zapis să fim următori.

Iar cînd pînă în zece zile nu ne vom rădica vinurile, umblînd iarăși cu împotrivire, atunci să ne luoăm căzuta răsplătire a vinovății noastre prin hotărîrea judecății și să fim supuși a da și gloabă. Precum și de să va dovedi de acii înainte, că au mai adus cinevași din noi vin i rachiu fără știrea și voia mănăstirii să-l vînză pe moșiia mănăstrii, împotriva hrisovului și așezămîntului, atunci să ne luoăm căzuta pedeapsă, iarăși după a noastră vină și îndărătnicie. Și ne-am iscălit.

1794, dechemvrie 14

https://biblioteca-digitala.ro

Eu Radul Pleşuvescu ot Costeşti, eu Gheorghe cîrciumariu ot ⟨tam⟩,
eu Mihăilă Bădăran ot ⟨tam⟩, eu Ion Mărinescul ot ⟨tam⟩,
eu Pătru Ciortan ot ⟨tam⟩, eu Grigore Păcurariu ot ⟨tam⟩,
eu popa Gheorma ot ⟨tam⟩, eu diiaconu Ion ot ⟨tam⟩, eu Ion pîrcălabu ot ⟨tam⟩, eu Stan Grigoraş ot ⟨tam⟩, eu Ion Fulgescu ot ⟨tam⟩. } adeverăm

⟨Rezoluţie :⟩

Sud Vîlcea

Acest zapis dîndu-l numiţii costeşti înaintea judecăţii de a lor voe, spre încredinţare s-au adeverit şi de noi cu iscăliturile, ca întocmai să se urmeze, precum singur s-au legat printr-acest zapis.

1794 dechemvrie 14

Petrache căminar, Costandin ⟨?⟩ clucer
Petrache căminar, Radu Băbeanu clucer[1]
Trecut în condică, Gheorghe condicar

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXI, doc. 17.
Orig. rom.

672

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 14 decembrie 1794

Ispravnicii de Vîlcea judecă reclamaţia egumenului de la Bistriţa împotriva locuitorilor de la Costeşti care nu respectă monopolul mănăstirii asupra băuturilor, refuză să dea dijmă de pe moşia Vaideei şi nu îngăduie mănăstirii a face noi piuă pentru sumane — obligînd pe săteni a-şi cere iertare şi a declara că se supun la toate îndatoririle.

Sud Vîlcea

Sfinţiia sa părintele arhimandritul şi igumenul sfintei mănăstiri Bistriţii, chir Nectarie, arătîndu-ne pentru lăcuitorii săteni de la Costeşti, cei ce să află şăzători pe moşiia mănăstirii, că prin hrisovul mării sale Alexandru Ipsilanti voevod (ce s-au văzut şi de noi) sînt opriţi a nu vinde vinuri şi rachiu pe moşia mănăstirii, decît numai vinul şi rachiul să să vînză al mănăstirii, afară numai cînd vreunuia dintr-înşii prin rugăciune i să va da slobozenie de către igumen ca să vînză cu darea obiectului havet, şi cum că atît în anul trecut cît şi estimp obrăznicindu-se unii dintr-înşii, adecă Radul Pleşuvescul i Gheorghie cîrciumariul i Mihăilă Bădăran i Ion Mărinescu i Iane Pîrcălăbescu i Pătru Ciortan i Grigorie Păcurariul i popa Gheorma i diiaconu Ion i Ion pîrcălabul i Stan Grigoraş i Ion Fulgescu, fără ştirea igumenului au adus cîteva buţi cu vin de cumpărat şi în silă le-au slobozit de să vînd la cîrciumi spre a lor neguţătorie, din a cărora pricină vinul şi rachiul mănăstirii stă nevîndut.

[1] Identificări scrise ulterior de altă mînă cu altă cerneală ; par a fi neexacte.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru aceasta dar, fiind urmarea lor împotriva obiceiului pămîntului și a hrisovului ce s-au zis mai sus, cu volnicia noastră am fost trimis în trecutele zile omul nostru de aici, adecă pe stegariul de slujitoriu de au oprit acele cîrciumi ale lor, tăindu-le cepurile de la vase și luîndu-le țancuri ca să nu mai îndrăznească mai mult a le vinde. Ei însă arătîndu-să cu nesupunere judecății, cum au plecat de acolo stegariu nostru, deloc s-au îndrăznit de și-au slobozit iarăși vinurile să să vînză.

Pentru care după al doilea jalbă ce ne-au dat igumenul cerîndu-și dreptatea, am trimis slujitori de au adus aici pe mai sus-numiții costeștii, pe care înfățișîndu-i la judecată cu igumenul bistriceanul li s-au cetit hrisovul mării sale Alexandru Ipsilant voevod prin care li să hotărăște ritos că ei nu sînt slobozi a vinde vin și rachiu pe moșia mănăstirii făr' de știrea și voia igumenului, decît numai al mănăstirii să să vînză. Și la întrebarea ce li s-au făcut de ce să să arate cu împrotivnică urmare și nesupunere, alt cuvînt n-au avut a pune înainte decît numai că și-au adus cîte un vas de vin cei ce ar avea trebuință ca să-și căsătorească cîte un copil și să-și facă pomenirea morților și praznice. A cărora pricinuire să cunoscu netemeinică, în vreme ce sînguri ei nu tăgăduiră că nu-l vinde în cîrciumi. Apoi cunoscut lucru iaste că de ar fi fost pentru această trebuință ce arată ei, adecă de a-l cheltui la căsătoria copiilor sau la pomenire de morți după cum pricinuesc, nu l-ar fi slobozit a să vinde în cîrciumi pentru alișverișul lor, precum și la deosebit profasis al lor ce zicea că ar fi fost obiceiu ca pentru vinul lor ce fac din viile lor să nu fie opriți de a-l vinde, nici cu aceasta nu să pot îndrepta, pentru că în hrisov hotărăște chiiar ca nicidecum vinul și rachiul lor să nu fie slobozi a-l vinde pe moșiia mănăstirii făr' de știrea și voia igumenului. Și măcar vinul lor să fie fost, iarăși trebuia să meargă să ceară voie de la igumenul. Iar după cum au urmat ei că au adus vinuri de cumpărat și cu semeție l-au slobozit în cîrciumi, întocmai ca cînd ar fi fost moșia lor, și n-au ajuns atîta nesupunere, ci și după ce li s-au tăiat cepurile și s-au oprit vasele lor prin omul cel trimis de noi, ei împotriva judecății s-au pus de le-au slobozit iarăși precum și țancurile s-au adus înaintea noastră de s-au văzut cît vin au mai vîndut ei în urmă.

Deci măcar că pentru această greșală și nesupunere a lor era să li se facă certare de la judecată, dar sînguri ei cunoscîndu-și greșala au căzut cu rugăciune cerîndu-și ertăciune și înaintea judecății au dat zapis supt ale lor iscălituri, puindu-și soroc pînă la 24 ale următoarei luni ca să-și rădice din cîrciumi acéle vase cu vin, să le ducă în altă parte să le vînză unde vor ști și să nu să mai îndrăznească de acum înainte a mai vinde cît de puțin vin sau rachiu al lor pe moșia mănăstirii făr' de știrea și voia egumenului, legîndu-să că de să vor mai dovedi urmînd împrotivă, nu numai să li să taie cepurile de la acéle vase, ci încă să fie și supt gloabă și pedeapsă ca niște nesupuși hotărîrilor domnești, căci toate pricinuirile lor le sînt numai cu cuvinte fără nici un temei devadă[1] în scris, iar la mănăstire cum zicem, să văzu hrisov domnesc care întemeiază arătarea și cerirea dreptății mănăstirii

[1] Corect: dovadă.

https://biblioteca-digitala.ro

întocmai după vechiul obiceiu al pămîntului care să urmeze la toate moșiile mănăstirești și boerești.

Deosebit au mai avut pricină la judecată numitu igumen cu pîrîții costeștii și pentru dijma porumbului după moșia Vaidiei a mănăstirii, ce nu să supunea ei a o da, care dijmă cît s-au adevărat bună, prin mumbașir de aici i s-au și împlinit mănăstirii după dreptatea ce au avut.

Așijderea și pentru niște pioă noi ce au făcut mănăstirea pe moșiia sa, măcar că pricinuia numiții costeștii de a nu îngădui pe mănăstire, dar și aceasta s-au cunoscut din îndărătnicia și nesupunerea lor și fără de temei de cuvînt pricinuirea lor, căci mănăstirea volnică este pe moșia sa să facă ce va vrea, dovedindu-să că acéle vaduri de pioă sînt vechi ale mănăstirii, unde de sumă de ani trecuți pioă n-au fost și nu numai că ei nu sînt volnici a opri pe mănăstire de la dreaptă stăpînirea sa, ci încă mănăstirea poate să-i oprească pe ei să nu facă pioă sau moară pe moșiia mănăstirii pînă nu să va învoi cu igumenul prin simfonie, cu dare de havaet la mănăstire.

1794, dechemvrie 14.

Petrache căminar, ispravnic.

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistrița), f. 122—123.
Copie rom.

673

(București,) 8 februarie 1795

Neculai Lefegiu, locuitor pe moșia Boșari (Dîmbovița), chemat în judecată de biv vel stolnicul Constantin Nenciulescu pentru clacă, nu și-a pus păstor la vite și-i strică semănăturile, vinde vin și rachiu fără să aibă voie, — dă zapis înaintea judecății că va îndeplini pe viitor toate aceste obligații.

Adecă eu, care mai jos mă voi iscăli, dat-am acest credincios zapis al meu la cinstită mîna dumnealui Costandin Nenciulescu biv vel stolnic, precum să să știe că la pricina de judecată ce am avut cu dumnealui la depertamentul spătării încă de la leat 1793 avgust 3, unde după cercetările ce cu amăruntu ni s-au făcut pricinii și hotărîndu-ni-să pentru toate, s-au și dat carte de judecată la cinstită mînă dumnealui stolnic, întru care pe larg să arată pricina dupe hotărîrea judecății, neurmînd eu a nu mai vinde rachiu cu care să închide folosul vînzării dumnealui i cu a-i clăcui po cîte două zile pe anu pentru pășunea vitelor mele pe moșiia dumnealui Boșarii și cu punerea de păstor vitelor méle, de la care s-au pricinuit dumnealui multă pagubă și stricăciune la livezi și arături în diiastimă de un an și jumătate de cînd ne-am judecat și pînă acum.

Pentru acestea, pornind dumnealui stolnicu jalbă pentru mine și la măriia sa prea înălțatu nostru domnu și dîndu-să luminată poruncă către dumnealui prea cinstitu vel spătar ca să cerceteze pricina și cu cinstită volniciia dumnealui aducîndu-mă orînduitu mumbașir, ne-au înfățișat și acum înaintea dumnealui, unde mai întîiu citindu-să cartea de judecată a acestui depertament ce au fost dată la cinstită mîna dumnealui și iarăși

https://biblioteca-digitala.ro

în destulă cercetare făcîndu-ni-să și dovedit fiind eu întru vină cu neurmarea după hotărîrea cărții de judecată dinnaintea judecății, au hotărît dumnealui prea cinstit vel spătar, ca de astăzi înainte să nu mă mai îndrăznesc a vinde rachiu, cum și să clăcuesc po cîte dooă zile pe anu și să-mi puiu și păstor vitelor méle a nu mai face stricăciune livezilor și arăturilor dumnealui (dupe cum să coprinde într-acea carte de judecată), dupe care hotărîre am rămas amîndooă părțile mulțumiți.

Deci, milostivîndu-să dumnealui stolnicu de m-au ertat de paguba și stricăciunea ce i-am făcut (în diiastimă de un anu și jumătate de cînd ne-am judecat) mă leg și eu cu acest zapis al mieu ca de astăzi înainte de nu voi mai urma după hotărîrea judecății, adică a nu mai vinde rachiu i a clăcui dumnealui po cîte dooă zile pe anu, însă clacă de om muncitor, iar nu de copii sau parte femeiască și cu a pune păstor vitelor méle a nu-i mai face stricăciune dupe cum mai sus s-au zis și cînd acestea nu le voi mai urma nici de acum înainte, mă leg cu acest zapis al mieu, ca nu numai să plătesc paguba și stricăciunea ce să va face, ci să fiu și pedepsit și scos cu toată casa mea după moșiia jupînesii Săuleasca unde mă aflu eu șăzînd, că așa mă leg eu cu zapisul mieu din naintea judecății, nefiind silit dă nimeni, după care zapis al mieu să fiu și judecat în vreme cînd nu voi mai urma eu după această legătură a mea și hotărîre a judecății. Și pentru mai adevărată credință, neștiind eu carte, zisei scriitorului de-mi iscăli numele mai jos, iar eu însumi îmi pusei degetul în loc de pecete.

1795 fevr⟨uarie⟩ 8

Eu Neculae Iefegiu sin Vîlcul adeverez cele dă sus de la depertamentu spătării.

Acest zapis, citindu-să înaintea judecății, de față fiind amîndooă părțile și rămîind odihniți și mulțumiți, s-au întărit și de judecată. Aceasta.

1795 fevr⟨uarie⟩ 9

Alexandru Grecean
Trecut în condica spătării
Florea logofăt de la judecăți

Acad. R.P.R., pach. MCXLIII, doc. 63.
Copie rom.

674

24 februarie 1795

Episcopul de Argeș reclamă domnitorului Constantin Moruzi că boierul Bănică Urianul a făcut cîrciumă și moară pe moșia Domnești a episcopiei, date în seama clăcașului Ion Fianu, cerînd să poruncească ispravnicilor a face cuvenita cercetare și a i se da satisfacție.

Prea înălțate doamne,

După jalba ce am fost dat înălțimii tale pentru dumnealui boeriul Bănică Uriianul din sud Mușcel, cum că fără nici un temeiu au pus cîrciumă pe moșia Domnești a sfintei episcopii și mai pe urmă au făcut și moară, orînduindu-se cu luminată porunca mării tale doi părinți igumeni și din boeri dumnealui Costandin Vîișorean, au făcut cercetare la fața

https://biblioteca-digitala.ro

locului și cîrciuma s-a dovedit pe moșia episcopii. Și numitul Urian altă îndreptare n-au avut, fără numai că un om după moșia episcopiei i-au spus că iaste moșia dumnealui acolo unde au pus cîrciumă și au dat voie să vînză vin, iar moara au rămas pe moșia mănăstirii Cîmpulungul după cărțile ce au avut, dupe care cărți s-au îndreptat și hotarul episcopiei. Însă la hotarul de lîngă Domnești unde să numește Valea Lupului, nu prea drept au mers pe cursura cea veche în rîul Doamnei, ci mai spre moșia episcopiei, dar fiind o bagatela n-am mai pricinuit pentru atîta. Iar pentru moară, așa au găsit hotarnicii cu cale, ca să nu fie, de vréme ce iaste în spatele satului episcopiei și să pricinuește pagubă, căci mănăstirea Cîmpulungului are moară mai sus, și s-au mulțămit și igumenul cîmpulungean.

I apoi trecînd cîtăva vréme m-am înștiințat cum că moara tot lucrează, și înștiințînd pe cuviosul egumen cîmpulungean pentru ce nu să ție de așăzămînt mi-au dat răspunsul cum că nu iaste pricina din cuviosia sa, ci un om anume Ion Fian, carele și cîrciuma pe moșia episcopiei au ținut după voia ce i-au fost dat Urianul, acela es⟨t⟩e stăpîn acum pe moară zicînd că el au făcut-o, și au sărit și cu zurba asupra oamenilor mănăstirii Cîmpulungului împreună cu alți oameni tot după moșia episcopiei. Și îmi scrie și isprăvnicelul episcopiei cum că acest Ion Fian vinde vin la casa lui, tot ca și mai 'nainte cînd vindea cu nume de moșia Urianului.

Luminate doamne, cu toate că în vremea ce am jăluit n-am știut că este moșia mănăstirii Cimpulungului, fiindcă n-am avut cărți cu semne anume, dar iarăși văzînd că cade moara tocmai în spatele satului Domnești, s-au scris Urianului din partea episcopiei ca să nu facă moara pînă să va alege a cui iaste moșia, și n-au vrut să asculte; s-au înștiințat și dumnealor boerilor ispravnici și au dat răspunsu cu un cuvînt că nu-l pot opri fiind moșia dumnealui, iar vreo cercetare n-au făcut, care răspunsu al dumnealor ieste de față. Acum să văz om clăcaș șăzător pe moșia episcopiei să ție moară și circiumă in spatele satului și să se scoale și cu zurba foarte cu ciudă îmi iaste.

Ci mă rog mării tale să fie luminată poruncă către dumnealor boerii ispravnici ai județului ca să cerceteze pentru aceste amestecături și să îndrepteze că eu știu că am avut pricină cu numitul boeriu Urian, iar nu cu om după moșia episcopiei, carele de va fi făcut el moara mi să pare că nu ar fi cu cale să să obrăznicească pînă la atita și să se arate vrăjmaș moșiei pe care să hrănește și șade pe dînsa, iar dovedindu-se cum că Urian l-au pus la căi să zică că moara iaste făcută de el, sau i-au dat voie să înștiințeze mării tale și după dreptate să să hotărască, căci i s-au scris să nu facă moara pînă să va alege a cui iaste moșia, și n-au vrut să știe. Asemenea să îndrepteze dumnealor boerii ispravnici și hotarul Văii Lupului după matca veche, că măcar că iaste un lucru de bagatela, dar văzînd eu aceste amestecături, mă tem ca să nu să mai scoceorească și dintr-aceasta pricină din vicleșugul turburătorilor oameni ce șăd pe moșia episcopiei. De aceasta mă rog și cum domnul dumnezeu va lumina pe înălțimea ta.

1795 fevr⟨uarie⟩ 24

Al înălțimii tale smerit rugător către dumnezeu și plecată slugă,
Iosif episcop⟨ul⟩ Argeșului.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Rezoluţie :⟩

Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemli ⟨Vlahiscoi⟩. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Argeş i ot sud Muşcel, veţi vedea jalba ce face domnii mele iubitorul de dumnezeu părintele episcop argeşiu, pentru care vă poruncim domnia mea ca să cercetaţi şi aceste madele faţă cu toate părţile, văzînd şi alegerile din faţa locului şi pentru fiteşcare madea, făcînd hotărîrea cea cu cale, ori să îndreptaţi, sau să arătaţi domnii mele pricinile în scris, cu anafora cu pliroforie pe larg în ce chip aţi dovedit, sorocind şi pe însuşi la divanu domnii mele cînd vreo parte vor avea apelaţie.

1795 fevr⟨uarie⟩ 28

Vel logofăt
Biv vel stolnic

Arh. St. Buc., Ep. Argeş, pach. XVII, doc. 21.
Orig. rom., pecete aplicată.

675

15 martie 1795[1]

Economul mănăstirii Bistriţa, reclamă domnitorului că locuitorii din satele Slătioara, Bobiceştii, Dranovăţ, Criva, Piatra de Jos şi Pleşoiu, au tăiat în silnicie din pădurile mănăstirii, Dranovăţ şi Ghindeni (Romanaţi) două mii douăzeci şi cinci stejari şi au luat ghinda, lăsînd porcii mănăstirii să moară de foame; cere să se facă cercetare şi să se împlinească paguba.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc mării tale că sfînta mănăstire Bistriţa are o moşie în sud Romanaţi ce să numeşte Dranoveţ i Ghindeni, pe care moşii are păduri oprite de treaba mănăstirii şi lăcuitorii carii nu sînt şăzători pe moşiile mănăstirii, ci alţii du prinprejur, ce mai jos să vor arăta satele anume, cu sîlncie fără de ştirea mănăstirii s-au pus de au tăiat copaci roditori doao mie doaozeci şi cinci, iar de cei mai mici care să înălţase cu roadă de ghindă nu să mai ştie, ducînd lémne de foc şi de neguţătorie, şi mergînd oamenii mănăstirii să-i oprească ei au sărit de i-au bătut. Mai vîrtos, eu mergînd la pădure am găsit treizeci şi cinci de săcuri tăind copaci roditori de ghindă, le-am luat zăloage ducîndu-le la isprăvnicelul mănăstirii şi ei cînd eu nu mă aflam acolo au venit cu zor şi au spart uşa şi au luat zăloagele zicînd că nu vor să ştie şi au voe să taie, şi cu a lor sîlnicie au prăpădit pădurea cu tot, făcînd pagubă mănăstirii. Şi tot aceştia astătoamnă cîtă ghindă au fost în pădurile mănăstirii, au strîns-o ei dînd-o pă la rîmătorii lor, iar rîmătorii mănăstirii au murit doao sute cincizeci. Mă rog mării tale să fie luminată porunca mării tale ca să să aducă aici sau la dumnealui caimacamul Craiovei, să cerceteze stricăciunea şi paguba mănăstirii ceea ce s-au pricinuit şi să-i apuce să împlinească după

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

luminatele ponturi şi după ce va împlini să le facă zapt de a nu mai tăia nici un copaci din pădure, sau lemne de foc, pînă nu va lua voe de la mănăstire. Cu care cercetare ce să va face şi nu să vor supune a împlini paguba pe deplin, să să trimiţă cu ei şi la luminat divanul mării tale. Că de nu li să vor face zapt acestor sate ce le arăt, noi nu mai putem stăpîni moşia mănăstirii de peirea lor, că totdeauna sînt bătuţi oamenii mănăstirii de dînşii, mai vîrtos că acolo nu iaste numai moşiile mănăstirii cu păduri, ci mai sînt opt moşii alăturea cu ale mănăstirii şi acélea stau neclătite şi întregi netăete de nimini, şi numai ale mănăstirii prăpădite de ei. Şi cum va fi mila mării tale. Rugătoriu către dumnezeu,

Silvestru iconomu mănăstirii Bistriţa din sud Vîlcea.

Satele ce au tăiat pădurea du pă moşiile mănăstirii : satu Slătioara, sat Bobiceştii, sat Drănoveţi, satu Criva, satul Piatra de Jos, sat Pleşoiu. Şase sate peste tot.

‹Rezoluţie :›

Io Alexandru Costandin Moruz voevod i gospodar zemle Vlahscoe. Cinstite şi credincios boerului domnii méle, biv vel clucer Alexandru Calfoglu, caimacam Craiovei. Vei vedea jalba aceasta, pentru care poruncim dumitale să cercetezi şi de au făcut lăcuitorii urmare împrotiva poruncilor domnii méle, cu a tăia copacii din rădăcină şi a face stricăciune, să înştiinţăzi domnii méle, cu pliroforie bună din faţa locului cîţi copaci au tăiat din rădăcină împotriva poruncilor, ce lăcuitori sînt aceia, de pe a cui moşie şi carele cite cîţi copaci au tăiat din rădăcină.

1795, mart 15

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 193 (Condica m-rii Bistriţa), f. 124—124 v.
Copie rom.

676

22 martie 1795[1]

Egumenul mănăstirii Bistriţa reclamă domnitorului că unii locuitori din Costeşti, care au aşezămînt mai vechi să stăpînească moşia Vaideei în schimbul dijmei şi a trei zile de clacă, de la război nu-şi mai îndeplinesc îndatoririle — şi cere să se dea ordin ispravnicilor să-i scoată pe cei împotrivitori spre a da moşia la străinii care caută locuri de hrană.

Prea înălţate doamne,

Jeluesc mării tale că sfînta mănăstire are o moşie ce să numeşte Vaideei în sud Vîlcea, pe care moşie atît lăcuitorii ce sînt şăzători îşi pun bucate, îşi cosescu fineţe pentru casele lor cu îndestulare, dar fiind această moşie de prisos s-au hrănit pe dînsa şi alţii streini din alte sate cu arături şi fineţe, plătindu-şi dreptul la sfînta mănăstire pînă la leat 1778. Iar atunci sătenii din Costeşti, din plaiul Cozii, ce sînt şăzători tot pe moşiia

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

mănăstirii, viind la fratele arhimandritul Stefan tismenianul, fiind fost egumen la această mănăstire și făcînd rugăciune sfinții sale ca să scoată dintr-această moșie a Vaideei pe aceia care se hrănia atît cu sămănături de bucate cum și pe cei ce cosea fînețe și să le dea lor locurile arătoare și livezile ca să le cosească.

Deci fiindcă mănăstirea avea așăzămînt din vechime cu acei oameni dintr-alte sate, ca de vor pune bucate pe această mai sus arătată moșie să-și dea zeciuiala după obiciau și din fînețele care vor cosi să plătească dijma bănește, fiind fost obiciaiu vechiu și de la alți trecuți egumeni, deosebit de aceasta, ara și cu plugurile lor primăvara pe seama mănăstirii și făcea la coasa fînului de tot țarcul cîte trei zile de clacă, deci sfinții sa fratele egumenul arătîndu-le mai sus-numiților costești așăzămîntul ce avea acei oameni streini de mulți ani, de cînd să hrănea pe această moșie, ei cu toții au priimit a urma acelui vechiu așăzămînt și că vor da și ei toate mănăstirii la vreme, fără cuvînt de pricinuire sau pagubă, deosebit de cele ce sînt de a lor a da pe moșiia unde sînt șăzători la Costești.

Deci după a lor rugăciune au scos sfinții sa fratele Stefan pe acei oameni din moșie și le-au dat lor acele locuri arătoare și livezile care le ținea, dînd zapis la mănăstire cu iscăliturile a tot satul că vor păzi și ei acel așăzămînt care l-au avut acei oameni din alte sate, ca să-și dea zeciuiala din toate sămănăturile ce vor face, fiind alt hotar și dijma fînului o vor păzi bănește, după cum au urmat și aceia și vor face claca, de tot țarcul cîte trei zile și vor da plugurile primăvara la arătura mănăstirii, cum și altele care se cuprinde într-al lor zapis, iar care dintr-înșii (zic așa) de nu se vor ținea de acel așăzămînt, ce prin zapis au dat la mănăstire, să fie lipsiți din moșie, nici să are, nici să cosească, nici cu toporu la pădure să nu se atingă.

Luminate doamne, de atunci pînă la trecuta răzmiriță au urmat după a lor legătură și au dat toate fără împotrivire mănăstirii, iar în răzmiriță, fiindcă să făcusără dintr-acest sat Costeștii mulțime de hoțomani la nemți și din reaoa lor pizmă au dat și mănăstirii foc să arză, dar fiind voia lui dumnezeu a nu să prăpădi, am stins. Și din aceasta neamurile acelor hoțomani cum și din rudele lor s-au împotrivit a nu-și păzi legătura lor și după ce ne-au miluit dumnezeu cu liniștită pace unii dintr-înșii au dat mănăstirii toate pre deplin, iar unii nu s-au supus ci prin judecată la dumnealor ispravnicii județului, am scos cu mare silă dreptul mănăstirii, atît din sămănături cum și din livezi.

Acum fiind vremea primăverii, de vreme că nu să țin de așăzămînt pentru ca să nu să păgubească sfînta mănăstire de dreptul ce lua de la alții pînă a nu să așeza ei, caz rugînd milostivirea mării tale ca să fie luminată poruncă către dumnealor ispravnicii județului, ca cei ce se vor ținea de zapisul ce au dat mănăstirii, să fie slobozi și de acum înainte să să hrănească pe această moșie cu pace după acel așăzămînt, iar carii vor fi împrotivitori ce fac totdeauna pricini de intră mănăstirea în cheltuială prin judecăți, să fie luminată porunca mării tale a lipsi de pe moșie, fiindcă să găsesc alții streini, carii caută locuri de hrană și livezi de cosit, fără paguba mănăstirii, după cum s-a legat și ei de a lor bună voe cînd au scos pe alții. Și ce va fi mila mării tale.

Prea plecat și smerit rugător către dumnezeu,
Nectarie arhimandrit, igumen Bistriții, sud Vîlcea

https://biblioteca-digitala.ro

(Rezoluție :)

Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemle Vlahscoe. Dumneavoastră ispravnicilor ai județului veți vedea jalba aceasta, pentru care vă poruncim domniia mea să cercetați văzînd și zapisul de așăzămînt ce au dat între dînșii, dă care să întrebați pe lăcuitori de ce nu să țin de acel așăzămînt al lor și ce au înpotrivă a mai zice. De care să înștiințați domnii mele cu pliroforie, pe larg, pricina.

1795 martie 22

Locul peceții

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 192 (Condica m-rii Bistrița), f. 391 v — 392 v. Copie rom.

677

24 martie 1795[1]

Egumenul de la Bistrița reclamă domnitorului că locuitorii din satele Costești, Vaideei, Băleni, Mănăilești și Folești, avînd multă rămășiță de zile de clacă, n-au voit să iasă la lucru cînd li s-a cerut și roagă să se dea poruncă ispravnicilor de Vîlcea a-i constrînge să-și îndeplinească obligațiile.

Prea înălțate doamne,

Jăluesc milii mării tale pentru sătenii ot Costești din plaiu Cozii și pentru sătenii ot Vaideei din plaiu Hurezului, cum și pentru sătenii ot Băbeni i Mănăilești și Foloștii[2] din plasa Otăsăului, că aceste mai sus arătate sate, fiind șăzători pă moșiile mănăstirii, au rămas astă-toamnă multă rămășiță din zilele clăcii și pe toamnă, cum și astă-iarnă, trimețînd ispravnicii du pă la moșii ca să-i rădice, să-și facă rămășița clăcii la curățit de levezi și la alte lucruri care are mănăstirea, ei n-au vrut. Acum, asupra primăverii, iarăși s-au chemat și nu vor ca să să supue a-și face rămășița clăcii. Pentru care caz la mila mării tale să fie luminată poruncă către dumnealor boerii ispravnici ai județului Vîlcii, ca să facă inplinire mănăstirii dă această rămășiță dă clacă, de la facerea păcii incoace, ce este pă la aceste mai sus arătate moșii, că va fi cu păcat a să înpotrivi lăcuitorii păste luminatele ponturi, că de nu i-ar fi chemat mănăstirea după soroacele care sînt orînduite, cu nedreptate ar fi să se păgubească. Iar fiindcă i-au chemat și ei n-au urmat a să supune cu lucru, mă rog mării tale a nu fi sfînta mănăstire păgubită dă vechiu obiceiu al pămîntului, care să păzește în toată țara. Și ce va fi mila mării tale.

Rugător către dumnezeu,
Nictarie arhimandrit mănăstirii Bistriții, sud Vîlcea.

[1] Data rezoluției.
[2] Pentru Folești.

https://biblioteca-digitala.ro

〈Rezoluție :〉

Io Alecsandru Costandin Muruz voevod, bojiiu milostiiu

Dumneavoastră ispravnicilor, veți vedea jalba aceasta, pentru care vă poruncim domniia mea să cercetați, și cînd nu vor fi avînd vreun așăzămînt între dînșii care să fi urmat, să urmați după condica divanului a-și face claca, însă la vremi cuviincioase ca să poată și ei căuta dă munca lor. Iar fiind pricina într-alt chip, să înștiințați.

1795, 24 martie

Vel logofăt

Biv vel stolnic

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach. LXI, doc. 30.
Orig. rom.

678

〈M-rea Bistrița,〉 19 aprilie 1795

Locuitorii din Costești dau zapis egumenului de la Bistrița că-și cer iertare pentru pagubele cauzate de refuzul lor de a face clacă și a da dijma pentru moșia Vaideei și se angajează ca pe viitor să urmeze întocmai după așezămîntul din 1778, îndeplinind toate îndatoririle prescrise.

Adecă noi sătenii Costeștii din sud Vîlcea, carii sîntem cu șăderea pe moșia sfintei mănăstiri Bistriții, dat-am adevărat și de mare credință zapisul nostru la sfînta și dumnezeiasca mănăstire Bistrița și la prea cinstita mîna sfinții sale părintelui arhimandritului și năstavnicului sfintei mănăstiri chir Nectarie, precum să să știe că la leatul 1778, în vremea egumenii sfinții sale părintelui chir Ștefan arhimandritul, neavînd noi locuri de hrană și livezi de cosit de prisos în hotarul moșii Costeștii, unii din noi lăcuitorii ne-am fost rugat sfinții sale de ne-au dat locuri de arături și livezi de cosit în hotarul moșii Vaideeilor (tot al mănăstirii) în plaiul Hurezului, însă cu acest feliu de așăzămînt ca din toate bucatele ce vom face să dăm zeciuiala la sfînta mănăstire și din livezi să plătim cu bani, după cum din vechime s-au urmat și la alții carii s-au hrănit mai 'nainte de noi și să facem și claca moșii după obicéiu.

Iar unii din noi împrotivindu-să n-au vrut a-și da dijma și claca și să-și plătească banii livezilor, după cum mai sus să cuprinde. Sfinția sa părintele arhimandritul Ștefan văzînd așa, ne-au scos atunci pe toți dintr-acele locuri arătoare și din livezile ce ne-au fost într-acest mai sus-zis hotar.

Deci noi iarăși am căzut cu mare rugăciune a doa oră ca să nu ne lipsească din locurile ce ni le-au dat de hrana vieții și a doilea ne-am așezat cu sfinția sa, prin zapis, cu mare legătură să clăcuim de zioa de arătură care o vom face pe hotar, afară din țarcul fînului, o zi, și de tot țarcul de fîn, trei zile, după cum iaste obicéiul și 〈pe〉 alte moșii mănăstirești unde să hrănesc cei streini. Și osebit de aceasta să ne facem claca cu plugurile și să ne dăm dijma deplin din toate bucatele cîte vom agonisi (fiindcă iaste alt hotar). Însă această clacă să avem a înplini mănăstirii deosebit de claca moșii pre care lăcuim cu casele noastre și

https://biblioteca-digitala.ro

aceste zile să le lucrăm ori la prăşit, ori la cosit, ori la ce va fi trebuinţă să ne pue, să fim cu toţii supuşi ascultării şi să nu fim volnici a pune plugul, toporul sau coasa fără ştirea mănăstirii şi pînă a nu ne împlini toate după cum mai sus ne-am legat.

Iar care din noi nu va vrea să să supue într-acest chip sau să va arăta cu vreo împotrivire asupra mănăstirii, acela să fie lipsit de pe numitul hotar şi întru tot de nimic să nu să mai atingă.

Pentru că nu ne mai suferea părintele arhimandritul Stefan a fi noi pe acest hotar, ci căzînd noi cu mare rugăciune cum am arătat mai sus şi după acest feliu de aşăzămînt ce am făcut a doilea, iarăşi ne-au mai priimit sfinţiia sa, căci, cînd ne-au dat sfinţiia sa locurile de porunbi şi livezile de cosit, au scos pe alţi oameni streini, carii era de să hrănea pe acest hotar şi toate acestea ce cuprinde mai sus, fără cuvînt de împotrivire sfintei mănăstiri le-au împlinit.

Şi după acest aşăzămînt, care a doilea l-am fost făcut cu părintele Stefan arhimandrit, tot ne-am hrănit pe numitul hotar de moşie neopriţi de mănăstire, dindu-ne toate deplin pînă la trecutul an 1794. Iar atunci anii din noi s-au arătat iarăşi cu împotrivire a nu-şi da dijma de porumb şi alte adeturi ale moşiei, ca nişte oameni răi, iar sfinţiia sa părintele arhimandritul Nectarie, carele iaste acum igumen mănăstirii n-au suferit paguba mănăstirii de către noi, ci prin judecata dumnealor boeri ispravnicii judeţului ne-au apucat şi după legătura zapisului nostru ce l-am fost dat la mănăstire am împlinit toată dijma porumbului, fiind rînduit numbaşir stegariul de slujitori.

Pentru care văzînd sfinţiia sa părintele arhimandritul că nu ne ţinem după legătura zapisului nostru, ci încă mai vîrtos băgăm mănăstirea în cheltuiala prin judecăţi pînă a-şi scoate dreptul moşii, au jeluit la măriia sa domnul nostru Io Alexandru Costandin Moruzi voevod, ca cei ce ne vom ţinea de aşăzămîntul zapisului nostru să rămînem şi să ne hrănim şi de acum înainte fără de opreală pre hotarul moşii Vaideeilor, plătindu-ne toate pre deplin, iar carii să va împotrivi, să fie lipsiţi de pe acest hotar.

Şi după jalba sfinţii sale s-au fost făcut luminată poruncă a măriii sale către dumnealor boerii ispravnici, ca du(pă) cercetarea ce ne va face dumnealor, pre ciţi ne va dovedi nesupuşi aşezămîntului nostru ce prin zapis l-am făcut, să ne rădice de pe acel hotar făr' de voia noastră. Deci nemaiavînd noi alt cuvînt a răspunde la dreptatea mănăstirii şi mai vîrtos că alte locuri de hrană şi livezi de cosit într-altă parte împrejur, nu găsim, acum de iznoavă am căzut cu mare rugăciune şi la sfiinţia sa părintele arhimandrit Nectarie igumenul mănăstirii, ca să ne iarte greşala care am făcut şi să ne priimească iarăşi a ne hrăni pe numita moşie, dupe cum pînă acum ne-am hrănit şi să avem de acum înainte a împlini toate cum să cuprinde într-acest zapis, fără cuvînt de pricinuire.

Iar carele din noi şi de acum înainte nu se va ţinea de aşăzămîntul ce şi acum am făcut, să fie lipsit dintr-acest hotar al moşii mănăstirii ce să zice Vaideeilor şi să nu mai aibă cuvînt a mai cere loc de hrană sau livede de cosit.

Şi pentru mai bună întemeiare şi întărire a acestui zapis al nostru, cum că ne vom ţinea de acum înainte de aşăzămîntul ce acum de iznoavă am făcut, am căzut cu rugăciune şi la dumnealor boerii ispravnici de au

https://biblioteca-digitala.ro

adeverit şi au întărit cu iscăliturile dumnealor, ca să să păzească la sfînta mănăstire nezmintit acest aşăzămînt. Şi ne-am iscălit mai jos puindu-ne degetile în loc de peceţi ca să să crează.

April 19, 1795

⟨Urmează 56 iscăliturі⟩

Arh. St. Buc., Ms. 192 (Condica m-rii Bistriţa), f. 392v—393v.
Copie rom.

679

23 aprilie 1795

Locuitorii din satele Urzicenii de Jos, Urzicenii de Sus şi Dudeşti (Ialomiţa) dau zapis egumenului de la Cotroceni că avînd ei nevoie de păşunea de pe moşia mănăstirii Bărbuleşti, consimt să facă trei zile de clacă, răscumpărate cu un zlot, care să le fie scăzute din cele 12 ce prestează boierilor Fălcoeni pe moşia Urziceni, unde-şi au locuinţele.

Adecă noi care mai jos ne vom iscăli, ce sîntem şăzători în satu Urzicenii de Jos, Urzicenii de Sus şi Dudeşti, încredinţăm cu zapisul nostru la cinstită mîna sfinţii sale părintelui arhimandrit chir David şi igumen aceştii mănăstirii Cotroceni, precum să să ştie că după multele prigoniri ce am avut cu sfinţiia sa pentru călcarea şi stricăciunea moşii Bărbuleşti, de vitele noastre, şi după jalba ce au dat cătră măriia sa vodă pentru paguba ce i să face, făcîndu-să poruncă cătră dumnealor boerii ispravnici ⟨ai⟩ acestui judeţ, coprinzătoare ca: ori să ne poprească vitele cu orînduit zapciu a nu mai trece pă moşiia mănăstirii spre păşune, sau de vom avea trebuinţă de sohat, adecă de iarbă, să ne învoim cu sfinţ⟨ia sa⟩ igumenul ca să-i plătim dreptul sohat, cu care sohat să ne scază şi pă noi, dumnealor boerii Fălcoeni, fiindcă ne aflăm cu şăderea şi pă hotarul moşii dumnealor, ce să chiamă Urziceni.

Deci, aduşi înaintea dumnealor boerilor ispravnici, ne-au întrebat de avem trebuinţă de moşiia mănăstirii ca să ne dăm vitele spre păşune, sau de nu avem, să orînduiască dumnealor mumbaşir la faţa locului ca să păzească. Noi dar, ca cei ce răzimăm numai în spinarea aceştii moşii mănăstireşti cu vitele noastre, şi mai ales avînd trebuinţă de şovar de fîn sau de orce, tot pe această moşie le înleznim, despre o parte ne-am rugat de dumnealor boerii ispravnici, ca să nu trimiţă mumbaşir să le zăticnească şi să moară vitele de foame, despre alta, am căzut la învoială cu părintele arhimandritu de a noastră bună voe şi nesiliţi de nimini ca din dooăsprezece zile ce am clăcuit pînă acum la dumnealor boerii Fălcoeni, de acum înainte, adecă de la sfeti Gheorghie, leat ⟨17⟩95, să avem a clăcui numai nooă zile dumnealor şi trei zile mănăstirii pentru păşunea vitelor noastre, care în locul acestor trei zile ne legăm printr-acest zapis după rugăciunea ce am dat sfinţ⟨ii sale⟩ ca să priimească de toată casa cîte un zlot şi alt, nimic.

Care bani ne îndatorăm să-i dăm înainte la începutul anului, pentru care să avem şi noi a ne trimite vitele spre păşune, însă puindu-ne văcar ca să nu calce livezile de fînete i arăturile de bucate.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru acest aşăzămînt întocmit şi nestrămutat, măcar că ne-am pus şi noi degetele la numele noastre, dar ca să să crează am rugat şi pă dumnealor boerii ispravnici de l-au adeverit cu iscăliturile dumnealor.

⟨17⟩95 april 23

⟨Urmează 23 de semnături⟩

Sud Ialomiţa

Această învoială şi aşezămînt ce s-au făcut într-acest zapis numiţii săteni cu părintele arhimandritu cotrăceanu, faţă înaintea noastră s-au făcut cu învoiala amîndulora părţilor, însă nu numai cu aceştia ce sînt arătaţi mai sus, ci şi cu toţi cei ce să află însemnaţi prin deosebită foaie, şi adeverită de noi, carei au trebuinţă adevărată cu păşunea vitelor lor pe moşiia mănăstirească, căci acum nu să putură iscăli, fiind răsipiţi asupra muncii pămîntului. Iar noi adeverim şi acest zapis cu iscăliturile noastre.

Δη. Σκυλίτζης ⟨Di. Sculiti⟩

Şt . . . . .[1] Neculescu judecător (?) ⟨17⟩95 maiu 2

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 63.
Orig. rom.

680

⟨Bucureşti,⟩ 9 mai 1795

Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Vlaşca să oblige pe locuitorii de pe moşia Odivoia a mănăstirii Pantelimon, să presteze 12 zile de clacă, să dea dijma din produse, să respecte monopolul mănăstirii asupra băuturilor şi celelalte îndatoriri.

Milostiiu bojiiu Io Alexandru Costandin Muruzi voevod i gospodar zembli Vlahscoe. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Vlaşca, sănătate!

Vă facem în ştire că la domniia mea au dat jalbă dumnealui cinstit şi credincios boerul domnii mele, biv vel clucer Dimitrache, epitropul sfintii mănăstiri Panteleimon, cum că mănăstirea are moşie într-acel judeţu, ce să numeşte Odivoia, şi oamenii ce sînt şăzători pă dînsa nu să supun a-şi face claca şi a-şi da dijma după obiceiu, cum şi vin i rachiu vînd pă dinsa făr' dă voia sa.

Pentru care vă poruncim domniia mea ca după condică să aveţi a urma şi a supune pe acei lăcuitori ca să urmeze a împlini toate cele drepte ale stăpînului moşii, cum sînt hotărîte într-aceiaşi condică după vechiul obiceiu al pămîntului, adică lăcuitorii casnici cei vrednici de muncă să lucreze clacă stăpînului moşii cîte dooăsprezece zile într-un an, rînduri, rînduri după obiceiu, precum în condică sînt rînduite, adică trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna, trei zile iarna, iar nu tot deodată, afară însă din cei ce vor avea vreun deosebit aşăzămînt cu stăpînul moşii, la care aceia are a să urma după aşăzămîntul lor, iar holtei să nu să supere ; sau, neavînd stăpînul de lucru şi va cere bani, să aibă a lua de casă cîte un zlotu pe an. Iar cînd nu va avea de lucru pe moşiia aceia ce şăd, să nu aibă volnicie stăpînul moşii a-i duce la altă moşie a sa depărtată spre a-i clăcui, făr' de numai de va fi ceilaltă moşie

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

aproape de aceia ce să află cu şăderea, ca de dooă sau mult trei ceasuri, să meargă să-i lucreze zilele ce sînt orînduite, iar la moşie mai depărtată să nu-i sileascâ a-i duce. La care această clacă să aibă lăcuitorii a mîneca dînz-dă-dimineaţă apucînd zioa dăplin. Şi însuşi casnicii cei vrednici de muncă să meargă la lucru, iar să nu trimiţă copii sau să întîrzieze, nici să stea cu înpotrivire a nu lucra la triaba ce le va arăta, ci la însuşi trebuinţa ce va avea stăpînul moşii să lucreze zilile clăcii.

Dar şi stăpînul moşii să nu-i supere mai mult peste cele orînduite, nici la clacă, nici la strînsul dijmii să nu le facă nedreptate, ori mai mult a le lua, ori a alege bucatele, ci de rînd, şi din bun şi din prost. Şi la vremea cea orînduită, să ia dijma, iar nu după ce va trece vremea, cum şi lăcuitorii să nu întîrzieze a da dijma, ca cu trecere de vreme să păgubeaască pă stăpîn.

Nimini din lăcuitori să nu fie volnic să vînză vin şi rachiu pe moşie, iar cînd stăpînul nu va vrea a pune vin să vînză, atunci lăcuitorii să-şi ia întîi voe de la stăpîn, şi aşa să vînză ei, dînd dă bute cîte taleri unul i cîte o vadră dă vin. Nici un lăcuitor să nu aibă voie a ţiné băcănie făr' dă numai de să vor aşăza cu stăpînul moşii.

Pentru toate rodurile ce vor face, să aibă a da stăpînului moşii zeciuială, afară numai din grădinile ce au împrejurul casilor, din care acelea nu au a da nimic. Pentru grîu şi orz ce să seamănă, au să dea din zece clăi una, numai să aibă datorie lăcuitorii a căra dijma aceia cu însuşi carul său la ariia stăpînului după obiceiu.

Iar cînd sau din lenevire, sau din nebăgare de seamă nu vor urma după cum s-au zis mai sus, şi îşi va rădica bucatele toate, atunci dumneavoastră ispravnicilor, să aveţi a face împlinire pentru finul ce vor cosi ori pe moşiia ce şăd sau pe alta, să dea dijmă după condică. Pentru porumb, au să dea de pogon cîte patru baniţe porumb grăunţe cu baniţa za ocă dooăzeci şi dooă.

Pentru stupi, să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roi, nu au a da nimică. Pentru capre au să dea de capră cîte doi bani, atît vara cît şi iarna.

De la stînile ce vor fi pe această moşie are să ia stăpînul moşii după aşăzămîntul ce vor face, ori brînză sau bani.

Pă la perdelile dă oi ce vor fi cu fătăciunea pe moşie, are să ia stăpînul moşii de toată pe⟨r⟩deaoa cîte un miel i cîte taleri unul şi au a şădea acolo dă la blagovestenie pîn' la sfete Gheorghie. Pentru rîmători, măcar că nu au a da nimic stăpînului moşii, dar nici să îndrăznească să-şi bage rîmătorii lor în pădurile cele poprite, ci întîi să s⟨e⟩ tocmească cu stăpînul moşii şi aşa să-i bage.

Iar care va îndrăzni făr' dă tocmeală să-i bage, aceia să plătească preţul ce putea stăpînul moşii să ia dă la alţii.

Nici unul din lăcuitori nu are volnicie să vîneze peşte în heleşteul stăpînului moşii, iar cînd va fi baltă pe moşie, au voe să vîneze şi să dea zeciuială la zece peşti unul.

Deci dumneavoastră ispravnicilor, să aveţi a urma după cum mai sus vă poruncim, şi făr' dă a nu mai aştepta altă poruncă dă la domniia mea, să daţi mînă de ajutor stăpînului moşii supuind negreşit pă acel ce să va arăta cu împotrivire la acestea, ca să-şi poată avea dreptatea şi

https://biblioteca-digitala.ro

folosul său la toate după cum mai sus arătăm. Pentru care s-au dat această domnească noastră carte la mîna isprăvnicelului ce-l va avea orînduit peste această moşie. Tolico pisah gospodstvo mi.

1795 maiu 9

Io Alexandru Costandin Muruz voevoda, milostiiu bojiiu gospodar

Vel logofăt

Dupe condică

Răd⟨u⟩can biv trei logofăt condicar

Acad. R.P.R., pach. LXXV, doc. 93 a.
Orig. rom., pecete aplicată.

681

⟨Tîrgu Jiu,⟩ 11 mai 1795

Ispravnicul de Gorj dă încuviinţare unui om al său să meargă şi să împlinească pentru dijma anului trecut din semănăturile făcute pe moşia Bărăştenii a mănăstirii Tismana pe Gheorghe Trandafir şi Pătru Chircă din satul Gureni.

Sud Gorj.

Fiindcă Gheorghe Trandafir şi Pătru Chirca ot satu Guréni, în anu trecut avînd bucate arate şi semănate pe moşia Bărăştenii a sfintei mănăstiri Tismana, n-au avut purtare de grijă ca să-şi dea obicinuita dijmă a pămîntului, să dă volnicie,....[1] slujii să meargă şi dupe foaia ispravnicelului mănăstirii să-i apuce să înplinească acea dijmă după dreptate.

⟨17⟩95 mai 11

Dimitri....[2]

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. LXXXVI, doc. 87.
Orig. rom.

682

11 mai 1795

Cămăcămia Craiovei porunceşte lui Şerban, plăieş de la Topeşti, să meargă cu carte de împuternicire de la ispravnicii de Gorj la satul Gureni şi să împlinească dijma din semănături făcute pe moşia mănăstirii Tismana, după cum arată foaia isprăvnicelului.

Şirbane plăiaş ot Topéşti, să mergi cu volnicia dumnealor boerilor ispravnici la satu Guréni şi să apuci pe acei oameni numiţi în volnicie şi să înplinéşti dijma din bucatele ce vor fi avut semănate pe moşia sfintei mănăstiri Tisménei de pe foaia popii lui Ioniţă isprăvnicel.

⟨17⟩95 mai 11

.....[2]

Arh. St. Buc., M-rea Tismana, pach. LXXXVI, doc. 86.
Orig. rom.

683

3 decembrie 1795[3]

Egumenul mănăstirii Rîncăciovul reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşie nu vor să presteze cele 12 zile de clacă şi cere ca ispravnicii de Muscel să primească ordin a-i obliga la îndeplinirea îndatoririlor.

[1] Loc alb.
[2] Indescifrabil.
[3] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

Prea înălțate doamne,

Jăluesc milostivirii mării tale pentru unii din lăcuitorii ce lăcuesc pe moșiia sfintei mănăstiri Rîncăciov din sud Mușcel, că acele 12 zile ce sînt datori a le clăcui pe tot anul la stăpînul moșii dupe obiceiul pămîntului ce este, care acest obiceiu iaste trecut în caidul luminatului divan cu strașnice luminate poruncile mării tale.

Văzu că dă sînt doi ani încoace, din nesupunerea lor s-au batalisit acest obiceiu și sfînta mănăstire nici o clacă nu dobîndește, pentru că nici cei ce au cară nu vor să sară la adusul trebuințelor celor următoare, cum: fîn, porumbu, bute cu vin, pari, nuele și altele. Sfînta mănăstire am întîmpinat-o fără îngrădișuri și toate dărăpănate, și de să tae cherestele, nuele, pari și alte trebuințe, nu vor să sară acei cu cară să le aducă să-și facă claca lor și să și-o înplinească, ci acolo unde să tae rămîn și să prăpădesc, nevrînd să le aducă. Așijderea și cei mai săraci și carii n-au cară, văzînd pe ceilalți, asemene nu vor să sară să lucreze la locurile sfintei case și așa curge tot pagubă sfintei mănăstiri.

Pentru care mă rog mării tale să fie luminată poruncă către dumnealor boerii ispravnici, ca cu voe, făr' de voe, să supue pe acei nesupuși din lăcuitori, mai vîrtos pe acei cu cară să-și săvîrșească la vreme orînduitele zile de clacă după vechiul obiceiu al pămîntului ce este trecut la caidul luminatului divan prin strașnice luminate poruncile mării tale ca să nu să mai păgubească sfînta mănăstire. Și mare pomenire va fi mării tale.

Al mării tale către milostivul dumnezeu apururea rugător,

Neofit, igumen mănăstirii Rîncăciovului ot sud Mușcel.

‹Rezoluție:›

Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemle Vlahiscoi. Dumneavoastră ispravnicilor ai județului veți vedea jalba aceasta pentru care vă poruncim domniia mea să cercetați și dă nu au lăcuitorii aceia vreun așăzămînt dă obiceiu, care să să fi urmat și să să fi păzit, dumneavoastră să-i îndatoriți la obiceiul condicii de a fi următori, dînd mînă de ajutor mănăstirii ca să nu să păgubească, sau fiind pricina într-alt chip, să înștiințați domnii mele.

1795 dichemvrie 3

Vel logofăt
biv vel paharnic

Arh. St. Buc., M-rea Rîncăciov, pach. XIII, doc. 73.
Orig. rom.

684

Rîmnicu Vîlcea, 18 decembrie 1795

Ispravnicii de Vîlcea, din poruncă domnească, judecă reclamația locuitorilor din Bogdănești împotriva egumenului de la Arnota care le-a mărit prețul dijmei în bani la fîn și le-a luat din livezile „curate" de ei, mărit prețul dijmei la fîn și le-a luat din livezile „curate" de ei, hotărînd

https://biblioteca-digitala.ro

ca ori să plătească pentru carul de fin cite 10 parale ori să dea în natură din zece, una, iar din curăturile lor să nu fie scoşi.

Sud Vîlcea

Lăcuitorii satului Bogdăneştii din acest judeţ, la trecutul fevruarie jăluind mării sale lui vodă, pentru sfinţiia sa părintele igumenul arnoţeanul, chir Cozma, arătînd cum că ei să află şăzători pe moşiia mănăstirii Arnotei din vechime şi numitu egumen nu ar fi urmînd a lua dijma rea obicinuită, după cum s-ar fi luat mai 'nainte, adecă cîte patru parale de caru de fîn, sau din zéce plaste de fîn, una, ci le-ar fi luînd acum cîte talere unul de caru de fîn, stricîndu-le obiceiu şi luîndu-le banii aceştia ai dijmii, cu zor, osebit zic că avînd livezi de fîn pe moşiia mănăstirii curăţite de ei, le-ar fi luat în silă de le-ar fi dat ţiganilor, cosindu-le pentru trebuinţa mănăstirii, iar altele le-ar fi vînzînd pe bani, rămîind ei făr' de trebuinciosul notreţ de hrana vitelor, ne-au adus luminată poruncă mării sale în dosul jălbii lor, cuprinzătoare ca să cercetăm întîi spre a ne pliroforisi de obiceiu ce au avut şi să-i apărăm de a nu să supăra cu cereri împotrivă peste obiceiu ce vor fi avut, mai vîrtos pentru curăturile lor ce vor fi livezite de ei, să nu să isterisască de dînsele.

Deci acum înfăţişîndu-se înaintea noastră numiţii jăluitori cu piritul egumen, s-au întrebat egumenul ce are să răspunză şi zisă că mai mult peste obiciaiu ce ar fi avut cu a plăti dijma finului cu bani, după ruptoarea ce ar fi găsit-o încă de la alţi egumeni, mai mult peste acéia nu-i supără. Atîta numai zice, cum că fiindcă în anul trecut, preţul finului au fost scumpu, cu acéia zice că au mai adaos şi preţul dijmii oareşce, iar estimp urmează tot ca şi în trecuţii ani.

Deci cu toate că jăluitorii cer de a plăti dijma cu bani, carul numai cîte patru parale, ori să o dea în natură, dar fiindcă aici asupra muntelui nu iaste finul niciodată atîta de eftin să ajungă carul un leu (după cum iaste la judeţele de la cîmp) cu îndestulare, ci ne pliroforisirăm, că totdeauna ajunge preţul carului pînă la taleri 2 pol, încă şi mai mult.

Drept acéia după această socoteală a preţului vînzării de aici, din partea locului, să găsi cu cale de la judecată ca ori să plătească dijma cu bani de tot carul cîte zece parale, ori să răspunze în natură, din zece plaste de fîn, una, ducîndu-o la isprăvnicelul mănăstirii cu carăle lor, iar mai mult să nu fie supăraţi, care pe aceasta să mulţămiră amîndoao părţile.

Iar cît pentru că le-ar fi luat livezile céle curate de ei, la aceasta tăgădui egumenul, zicînd că nu iaste arătarea lor adevărată, făr' decît nişte livezi ale mănăstirii, ce era date ţiganilor mănăstirii pentru de a-şi face trebuinciosul notreţu de hrana vitelor lor şi ei le zălojise pe la unii, alţii făr' de ştirea mănăstirii, acélea zice egumenul că prin judecată isprăvnicească le-au deszălogit de la aceia ca să nu rămîe moşiia mănăstirii supt zaptul altora. Cu toate acestea i să zisă igumenului, ca din curăturile lor să nu-i scoaţă, căci mănăstirea iaste datoare, ca unor clăcaşi ce sînt, să le dea livezi de trebuinţa hranei vitelor lor, iar nu ca să facă ei neguţătorie, cu a lua fîn mai mult, iar cellalt ce va mai prisosi

https://biblioteca-digitala.ro

igumenului (cînd jăluitorii nu vor vrea a da prețul ce dau alții), atunci slobod iaste igumenul a-l vinde la alții streini, unde va vrea.

1795, dechemv⟨rie⟩ 18

Costandin spătar, ispravnic
Trecut în condica județului
Gheorghie postelnicel

Acad. R.P.R., pach. CMXIV, doc. 287.
Copie rom.

685

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 22 decembrie 1795 [1]

Nicolae, Drăghici, Stanciu, Gheorghe, Radu și alți locuitori de pe o moșie a mănăstirii Bistrița, acuzați că au tăiat lemne din pădure pentru comerț, fac cunoscut ispravnicilor de Vîlcea că nu au tăiat decît pentru trebuințele lor gospodărești.

Prea cinstiți dumneavoastră boiari.

Cu plecat răvaș jăluim milii și bunătății dumneavoastră prea cinstiți boiari, ca să vă milostiviți asupra sărăcii noastre, să avem dreptate cu sfinția sa părintele bistriceanu, fiindcă de arătarea sfinții sale ce au arătat dumneavoastră și cu a dumneavoastră cinstită poruncă, vedem că ne-au adus înaintea dumneavoastră pentru că zice că am făcut neguțătorie tăindu-i copacii de pădure. Dar noi în frica lui dumnezeu arătăm dumnevoastră, cît pentru ale noastre casă poate am făcut lemne nu de nescaiva casă mari, ci întocmai ca niște borde⟨ie⟩ făr' de șindrilă, fiindcă de cînd sîntem pă acea moșie de multă vreme și dîndu-i clacă și toate ale moșii după obicéi, pînă acum am fost slobozi, că într-altă parte pă altă moșie nu ne ducem neavînd treabă, ci aci unde facem clacă. Dar cine ne va afla cum că vindem din pădure sau am vîndut pînă acum, să poată fi acel⟨a⟩ supt gloabă și toate ale celuia să i să ia a fi ale mănăstirii, făr' de numai acest Gheorghe tot din satul nostru l-au chemat un țigan al mănăstirii care poartă grija moșii ca să-i facă niște blăni pentru podu morii și să-i dea un copaci, și i-au făcut blănile și i-au dat și un copaci. Atîta știm. Apoi, cum va fi mila dumneavoastră.

Plecați dumneavoastră, Niculae, Drăghici, Stanciu, Gheorghe, Radu și toți cei chemați jăluitori.

Arh. St. Buc., M-rea Bistrița, pach, LXI, doc. 84.
Orig. rom.

Anexă

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 22 decembrie 1795

Judecătorul județului face cunoscut ispravnicilor de Vîlcea că locuitorii ce i-au fost trimiși pentru cercetare — acuzați de vechilul mănăstirii Bistrița că au tăiat copaci pentru comerț nu sînt vinovați.

[1] Data anexei.

https://biblioteca-digitala.ro

Către dumnealor ispravnicii Vîlcii de la judecător.

Costand⟨in⟩ slujitoru, din porunca dumneavoastră aduse înaintea mea pă aceşti jăluitori cu Eusevie, monah vechilu mănăstirii, şi la cererea ce făcea vechilul a să plăti paguba pentru copacii ce au tăiat, fiindcă aceştia sînt şăzători pă moşia mănăstirii şi să foloseşte cu claca şi cu dijmă de la dînşii şi acei copaci ce i-au tăiat nu i-au tăiat pentru vreo neguţătorie a lor, ci pentru namestii ce le-au trebuit lor, care are mănăstirea datorie a le face această musaadea. Părerea mea iaste a fi în pace de această cerere dăspre mănăstire, dar fiindcă însuşi ei arătară că copaci netăieţi foarte puţini au rămas şi vechilul mănăstirii dăspre ceialaltă parte arătă că şi mănăstirea are trebuinţă dă dînşii pentru morile ce are acolo şi pentru alte trebuinţe, iarăşi cu dreptate iaste a avea şi mănăstirea această musaadea încai ceşti care au rămas să nu mai fie slobozi a-i tăia, ci să fie pentru trebuinţă mănăstirii, iar pentru lemne de foc din copacii care sînt culcaţi la pămînt nu pot fi opriţi a nu-şi aduce la casile lor.

⟨17⟩95, dechemvrie 22

Rusin biv treti logofăt judecător.

Arh. St. Buc., M-rea Bistriţa, pach. LXI, doc. 84.
Orig. rom.

686

⟨M-rea Jitia,⟩ 7 iunie 1796

Locuitorii de pe moşia mănăstirii Jitia, Cîrpeni şi Bereşti, dau zapis de învoială egumenului să facă şase zile de clacă pe an, numai vara, iar dacă va fi de lucru mai puţin, să facă trei zile de clacă şi să dea cîte un zlot de vatră, să iasă cu plugurile primăvara, să dea dijma după obicei şi să respecte monopolul stăpînului asupra băuturilor.

Încredinţăm cu acest zapis al nostru la cinstită mîna sfinţii sale părintelui arhimandritu şi igumen sfintei mănăstiri Jitiianul, precum să s⟨e⟩ ştie că am venit la sfînta mănăstire şi n⟨e⟩-am aşăzat cu sfinţiia sa pentru moşiia sfintei mănăstiri, ce să numéşte Cîrpéni i Bereşti, unde sîntem cu lăcuinţa, ca să avem a clăcui fieştecare lăcuitori, unde ne va porunci, cîte şasă zile pe an, însă să avem a lucra pe vară. Iar dacă va avea lucru mai puţin la mănăstire, să avem a clăcui trei zile şi să dăm şi un zlot de vatră şi să eşim primăvara cu toate plugurile cîţi ne hrănim. Şi cine nu va avea boi să dea ajutori la pluguri, deosăbit din ceialaltă clacă, şi să dăm zăciuială din toate după vechiul obicei. Şi vin i rachiu să nu fim slobozi a vinde, făr'decît al sfintei mănăstiri.

Şi de nu vom păzi legătura ce să zice mai sus, să avem a clăcui cîte doaosprăzéce zile după porunca domnească. Şi pentru mai adevărată credinţă am dat acest zapis la sfînta mănăstire, fiind vechili trimişi de toţi săténii pentru acest aşezămînt.

1796, iuni⟨e⟩ 7

Eu Drăghici adeverezi, eu Costandin adeverezi, eu Nicolae Bastorin martor

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 148.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨București,⟩ 9 februarie 1797 [1]

Gheorghe Polizu și Anghel Apostol, cumpărătorii de la mănăstirea Dealul ai venitului moșiei Jigălia (Ialomița), reclamă domnitorului că locuitorii care au vii vînd vinul lor în cîrciumi — producîndu-le pagubă — și cer să fie trimis un om al domniei să-i oprească de la aceasta.

Copie scoasă întocmai după jalbă.

Prea înălțate doamne,

Jăluim mării tale că de la leatul ⟨17⟩96, aprilie 23, cumpărînd de la egumenul mănăstirii Dealului venitu moșii Jăgălii din sud Ialomița ce este a mănăstirii și mergînd acolo ca să-i căutăm venitu după obiceiu, vedem pe lăcuitorii ce sînt pe această moșie ședători pîn sate, că să înpotrivescu înpotriva vechiurilor obiceiuri ale pămîntului și ale moșiei, făcînd ei noao obiceiuri acuș: adecă fiindcă cei mai mulți dintr-înșii au vii pe această moșie, totu vinul cîtu l-au făcutu din vii, care să închee peste 6000 de vedre i rachiu ce l-au scos din tescovini, în selnicie l-au pus și l-au vîndut pe moșie fără a face vreun așăzămînt cu mănăstirea și a lua voe după obiceiu. Și neîndestulîndu-să numai cu aceasta, după ce și-au isprăvit fieștecare vinurile lor de vîndutu, au mai cumpăratu încă 23 de buți și l-au așezatu iarăși pîn cîrciumi să-l vînză, carele îl vinde acum, iar vinurile noastre, ce le-am cumpăratu ca să le vindem, neavînd cui și rămîind în cîrciumi, s-au stricatu.

Luminate doamne, noi singuri ne-am mulțumitu, văzînd că au lăcuitorii vin din destul, de nu vor vrea să-l vînză cu ridicata la altă parte, să ni-l dea noao cu o para și cu doao mai mult, pentru ca să-l vindem noi pîn cîrciumi, și nici într-un chip n-au priimitu, pricinuindu-ne o mare stingere și pagubă cu îndărătnicirea lor, nevrînd nici obicinuita dijmă să-și dea fieștecarele din drepte bucatele lor.

În multe rînduri am alergatu la dumnealor ispravnicii județului și nici o îndreptare nu am aflatu la marele păs ce avemu noi și avem datu zapis la mănăstire că la isprăvitu anului vom lăsa moșia cu vechile ei hotară și obiceiuri, iar nu strămutate, după cum acum lăcuitorii umblă cu mijloc să facă. Alt mijloc de scăpare nu avem la paguba ce ne-au pricinuitu lăcuitorii, fără numai la fireasca mării tale milostivire, căci cu totul sîntem sugrumați de datornici a înplini fieștecarele suma datorii, ce ne-am înprumutatu, care de nu ni să va înplini dreptul nostru de la dînșii, rămîne a peri noi pe la închisori, neavînd de unde plăti și a ne trage și mănăstirea despre altă parte prin judecăți pentru un rău obiceiu ca acesta ce urmează a să face în vremea noastră, cînd am avutu cumpăratu venitu moșiei.

Cu lacrămi fierbinți ne rugăm mării tale ca să te milostivești asupra ticăloșii noastre, ca cu luminată porunca mării tale să fie orînduitu credincios omul înălțimii tale, acolo în fața locului spre a cerceta pricina și a face îndreptare, atîtu moșiei cîtu și pagubii noastre, cu mijloc ce i să va porunci de către prea înalt înțelepciunea mării tale, căruia om, mulțumiți

[1] Data rezoluției.

https://biblioteca-digitala.ro

sîntem să-i purtăm toată cheltuiala ducerii, şăderii şi întoarcerea înapoi şi deosebitu să-l mulţumim şi pentru osteneală. Şi cum duhu sfînt te va lumina pe măria ta.

Robii mării tale,
Poliz Gheorghie, Anghel Apostol, cumpărătorii venitului moşii Jăgălii din sud Ialomiţă

⟨Rezoluţie :⟩

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod i gospodar zemle Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului veţi vedea jalba aceasta, pentru care fiindcă condica divanului coprinde ca vînzarea vinului şi a rachiului să fie numai a stăpînului moşii şi lăcuitorii să nu fie volnici fără de voe de stăpîn a face vînzare, vă poruncim să cercetaţi şi de au făcut locuitorii urmare înpotriva condicii, fără de voe, dumneavoastră să le daţi nezam de a nu face urmare înpotrivă, spre a să vinde numai vinurile şi rachiurile stăpînului moşii. Şi după coprinderea condicii urmînd, să înpliniţi ce va fi de înplinit, iar fiind pricina într-alt chip să înştiinţaţi domnii mele.

1797, fev⟨ruarie⟩ 9

Pecete gospod.
Vel logofăt, biv vel paharnic

Acad. R.P.R., pach. DCCCV, doc. 93.
Copie rom.

688

⟨Bucureşti,⟩ 27 februarie 1797

Locuitorii din satul Luica (Ilfov) înştiinţează pe egumenul mănăstirii Cotroceni că ei nu vînd vin cu amănuntul, numai „jupîn Dumitru a adus o bute jumătate în sat, la Lazăr, şi o cară cu buriu la mănăstire".

Cu plecată scrisoare sărutăm mîna sfinţii sale.

Înştiinţăm sfinţii tale, noi satu Luica, că văz⟨în⟩du porunca domnească, după jalba care ai jăluit sfinţia ta pentru noi satu Luica, că noi, satu Luica, după legătura ce am avut cu sfinţia ta, ne-am ţinut după legătură, dară s-au întîmplat nişte săraci, acest Muşi Nană, de au avut un buriu de vedre vin 28, şi 10 vedre au ieşit afară la cîmp la Năstasie, la cîmp la mănăstire la Năstasie, şi 18 s-au vîndut în sat cu vadra la sfeti Neculae pentru praznice. Şi Negoiţă au avut un buriu de védre 8, dară dă l-au vîndut, dă l-au băut, nu ştiu, că vinu s-au găsit băut. Noi satu, aceasta ştim în frica lui dumnezeu. Care şi jupîn Dumitru au adus o bute jumătate în sat la Lazăr într-un coşariu şi o cară cu buriu la mănăstire la cocon şi prin alte sate.

Şi ne rugăm sfinţii tale prea cinstite părinte, că atîta greşală s-au făcut la noi în sat. Şi ne rugăm sfinţii tale ca să ne ierţi, că noi judecată n-avem cu sfinţia ta, că şi din pricina pîrcălabului cînd s-au bătut, noi nu ne vom scula. Iar cine să va scula din sat, să-şi tragă pedeapsa. Şi cînd s-au făcut această scrisoare, am fost satu tot, care mai jos să vor iscăli aceasta.

1797

https://biblioteca-digitala.ro

Luna făvre 27
Eu Necula Țeba martor, eu logofătu Ivan martor, eu Iordache martor.
Și noi tot satu adeverim.
Și am scris eu popa Bucuru cu zisa lor.

În cinstită mîna dumnealor boierilor ispravnici ot sud Elfov, cu cinste și multă plecăciune.

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. II, doc. 39.
Orig. rom.

689

3 mai 1797

Iordache Neculescu, proprietarul moșiei Chiojdeni, comunică egumenului mănăstirii Rîmnic, spre a-i servi la aplanarea pricinii cu satul Buda, așezămîntul său cu sătenii: de a clăcui opt zile pe an și să ducă trei buți cu vin în sat, să taie haracii, să dea cîte un ied pentru zece capre și patru bani de fiecare rîmător.

Sfințiia sa părintele egumen rîmniceanul, chir Melhisedeh, la leat ⟨17⟩83 avîndu pricină cu satul Buda al mănăstirii, înaintea dumnealor boierilor ispravnici, pentru orînduiala clăcilor, și amîndooă părțile la acea vreme învoindu-să înaintea dumnealor ispravnicilor după cum clăcuiesc sătenii ot Chiojdeni du pă moșia mea, acum numitul egumen găsindu acea adeverință, ceru de la mine așăzămîntul ce am cu satul Chiojdeni pentru rîndul clăcii.

Eu avîndu pricină cu numiții săteni înaintea domnului nostru Io Alexandru Ipsilant voevod în ceilaltă domnie, li s-au hotărîtu prin luminată pecetea mării sale ce iaste la tot plaiul, ca să clăcuiască dooăsprezece zile într-un an, și de capră și de oae cîte doi bani, și unu stupu, o para, și din toate semănăturile zeciuială. Mai pe urmă căzînd sătenii cu rugăciune la noi, ne-am învoit să clăcuiască optu zile pe an și să ducă trei buți cu vinu la numitul satu și de tot omul să tae dooăzeci bețe de cercuri și să le scoață la loc bun de car. Și cine va avea capre de la zece în sus să dea cîte un edu, și de un rîmătoriu patru parale. Iar cîndu nu vor păzi așăzămîntul, atuncea să se urmeze claca după luminată porunca mării sale lui vodă.

Și spre încredințare s-au dat această adeverință.

1797, mai 3
Iord⟨ache⟩ Necu⟨le⟩scul

Arh. St. Buc., M-rea Rîmnic, pach. **XV**, doc. 30.
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

23 mai 1797

Locuitorii din satul Buda dau zapis egumenului mănăstirii Rîmnic prin care se învoiesc a face cîte 12 zile de clacă şi a executa toate celelalte îndatoriri „după obiceiul pămîntului, pravila şi poruncile domneşti".

Fiindcă noi cei mai jos arătaţi săteni i satul Buda ce sîntem şăzători pe moşiia sfintei mănăstiri Rîmnecu, neodihnindu-ne după aşăzămîntu ce am avut mai 'nainte cu răposat părintele Irimiia ce au fost igumen acestei mănăstiri, am venit la judecată înaintea dumnealor boerilor ispravnici ai acestui judeţ, cu sfinţiia sa părintele Melhisedeh ce să află igumen acum şi după cercetarea ce ni s-au făcut ne-am învoit ca de acum înainte să urmăm la toate după obiceiu pămîntului, pravila şi poruncile domneşti, adică tot omul casnic să clăcuim pe an cîte dooăsprezece zile, însă trei primăvara, trei vara, trei toamna şi trei iarna şi de va fi trebuinţă, cei ce vom avea vite şi cu vitele să mergem la arătură, şi la aceste 12 zile de clacă să nu trimitem neveste şi copii, ci însuşi cei casnici să mergem şi să clăcuim de dimineaţa pînă seara.

Şi din pomii i semănăturile ce vom avea pe moşiia mănăstirii, să dăm din toate zeciuială după obicei.

Cum şi pentru capre i oi să avem a da cîte bani doi, de rîmător cîte parale patru, însă cînd va fi ghindă pe moşie; de matca de stupi, cîte o para, iar de roi să nu fim supăraţi.

Vin sau rachiu al nostru, să nu fim volnici a vinde, fără numai bucatele mănăstirii să s(e) vînză.

Şi la toate să fim următori cu înplinirea întocmai după acest aşăzămînt de acum. Iar cînd nu ne vom ţinea de legătura ce am dat, atunci, printr-acest zapis nu numai să fim învinovăţiţi la ceia ce vom arăta înpotrivire să înplinim, ci încă să ne şi arate la dumnealor boerii ispravnici ca să ne luăm căzuta certare. Asemenea, dator să fie şi numitul igumen a ne păzi acest aşăzămînt întocmai după cum mai sus să arată, fără a nu ne mai face cea mai puţină supărare din coprinderea zapisului. Iar cînd vom cunoaşte că ne supără mai mult, să avem şi noi a arăta dumnealor boerilor ispravnici, spre a ne afla îndreptarea.

Şi pentru mai bună încredinţare că acest zapis s-au făcut cu învoirea amîndurora părţilor nu numai noi ne-am pus numele şi degetile, iscălindu-se şi alte obraze de cinste, martori ce s-au întîmplat faţă, ci încă şi pe dumnealor boeri ispravnici i-am rugat de au adeverit acest zapis şi cu iscăliturile dumnealor.

1797, maiu 23

Eu Ion Bălan,
eu Mihalcea,
eu Tudosie Pietroianu,
eu Ion Untar,
eu Nidelco,
eu Mateiu,
eu Stoica mocanu

} i satul Buda înpreună cu toţi sătenii, adevărăm

Sandul logofăt condicar, am scris cu zisa mai sus-numiţilor şi martor

https://biblioteca-digitala.ro

Sud Slam Rîmnic

Cu acest zapis viind numiții și înaintea noastră și arătîndu-ne că așăzămînt s-au făcut cu priimirea amîndurora părților, spre a fi temeinic l-am adeverit și noi.

1797, maiu 23

Dumitru Crețulescu ispravnic

Arh. St. Buc., M-rea Rîmnic, pach. XV, doc. 31.
Orig. rom.

691

⟨M-rea Jitia,⟩ 30 iunie 1797

Locuitorii satului Somor (Mehedinți) dau zapis egumenului mănăstirii Jitianu prin care se obligă să dea zlotul de vatră, să are primăvara pentru trebuința mănăstirii, să facă trei zile de clacă, să care produsele de pe moșie spre a fi scutiți de zlot, să nu vîndă vin și să nu intre în pădure fără încuviințare.

Adecă noi lăcuitorii ot Somor, sud Mehedinți, ce ne aflăm șăzători pe moșiia sfintei mănăstiri Jitiianul, care și mai jos ne vom iscăli, dat-am acest încredințat zapis al nostru la cinstită mîna sfinții sale părintele arhimandritul jitiianul, chir Anthim, precum să s⟨e⟩ știe că noi împreună cu toții, viind la sfințiia sa pentru orînduiala și așăzămîntul nostru, în ce chip iaste spre a ni să urma de acum înainte la numita moșie a sfintei mănăstiri, am vorbit și am așezat cu sfințiia sa după cum se cade, legîndu-ne spre mai adevărată încredințare și printr-acest zapis ce l-am dat la mîna sfinții sale, cuprinzători pentru orînduiala urmării noastre, adecă, cîți oameni ne aflăm șezători pe moșie, de toată casa să avem după obicei a da zlotu de vatră. Asemene și plugurile cîte le avem în sat, primăvara să le scoatem să arăm pentru trebuința sfintei mănăstiri și trei zile clacă să avem a face pe an. Și acele bucate după moșie, fiind trebuincioase sfinții sale a le aduce la mănăstire, să fim îndatorați a le aduce cu carăle noastre și să ne scutim de zlotu de vatră după vechiul obicei ce l-am avut. Și vin, rachiu, pe moșie să nu fim volnici a vinde, nici la pădure să nu îndrăznim a tăia făr' de știrea stăpînului. Și să avem a ne da și zeciuiala după obicei, din bucatele noastre.

Iar cînd nu vom păzi acest așăzămînt după cum mai sus zicem, să aibă sfînta mănăstire după cartea domnească ce are, a ne apuca să clăcuim de om cîte doaosprăzéce zile. Și pentru mai adevărată încredințare, iscălindu-ne ne-am pus și dégetele în loc de pecete ca să s⟨e⟩ crează.

1797, iuni⟨e⟩ 30

Eu popa Costandin adeverezi
eu Arca adeverezi
eu Stoian Cîrpici adeverezi
Ilie brat adeverezi
Pătru Stîngă adeverezi
Pîrvul Cîrpici adeverezi
Ianache Pînzea adeverezi

} ot Somor sud Mehedinți și vechilii tuturor celorlalți săténi

Și am scris eu care mai jos mă voi iscăli, cu zisa numiților,

Matei logofăt, martor

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 147 v.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 15 iulie 1797

Mitropolitul Dosoftei al Ţării Româneşti cere domnitorului prin anafora să poruncească ispravnicilor de Argeş ca să oblige pe locuitorii ce pasc vitele pe moşia schitului Goranu şi iau lemne din pădure, să plătească paguba, iar Alexandru Ipsilanti hotărăşte ca plata păşunatului către schit să fie scăzută din claca stăpînilor unde locuiesc, urmînd după condica divanului pentru celelalte „adeturi" ale pămîntului.

Prea înălţate doamne,

Cu smerita noastră anafora înştiinţăm mării tale că cuviosul arhimandrit chir Nictarie ce-l avem purtătoru de grijă la schitu Goranu din sud Argeş, metohul sfintii mitropolii, ne înştiinţă cum că lăcuitorii din prin satile răzaşă işi pascu vitile pă moşiia schitului i lemne ce le iaste dă trebuinţă şi-ar fi luîndu din pădurea schitului, de la care nu voesc ei a da adetul la schit, pricinuind pagubă de dreptul ce să cuvine, stînd cu înpotrivire a nu da nimic. Cum şi lăcuitorii ce sînt şăzători acolea nu ar fi dînd adetul din toate ce este dreptul moşii, ce mai cu scădere.

Pentru care rogăm pe măriia ta să fie luminată porunca mării tale către dumnealor boeri ispravnici ai judeţului, ca făcînd dumnealor cercetare pentru acestea, să facă înplinire dreptului ce va fi de la fieştecare, a nu rămînea schitul supt pagubă. De aceasta rogăm pă măriia ta. Şi anii mării tale de la domnul dumnezeu rugăm să fie mulţi şi norociţi.

1797, iul⟨ie⟩ 15

Al mării tale către dumnezeu fierbinte rugător şi smerit părinte sufletesc,

D⟨osoftei⟩ al Ungrovlahiei

⟨Rezoluţie :⟩

Io Alexandru Ioan Ipsilant voevod milostiiu bojiiu i gospodar zemle Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ai judeţului veţi vedea anaforao ce face domnii mele prea sfinţiia sa părintele mitropolitul, pentru care vă poruncim să cercetaţi şi de-aşi pascu şi îşi hrănescu acei vecini vitile pe moşiia schitului, să-i îndatoriţi ca să s⟨e⟩ aşaze cu orînduitul mitropolii spre a plăti păşunea vitelor, cu care plată să să scază din claca stăpînilor unde lăcuesc, de vreme ce nu au loc îndestul să le dea de păşunea vitilor, sau să fie opriţi a nu mai călca moşiia schitului. Iar pentru pădure, urmîndu după condica divanului şi păzind orînduiala pădurilor, după obiceiul locului să daţi nizamul cel cuviincios şi să îndreptaţi. Aşijderea şi pentru celelalte adeturi ale pămîntului, dă nu vor fi avînd lăcuitorii vreun aşăzămînt, deosebit obiceiu, care să li să fi urmat, să-i îndatoriţi a fi următori după condica divanului şi să îndreptaţi ca să nu s⟨e⟩ păgubească schitul de dreptul său.

Procit vel logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 158 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 9v—10.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

16 decembrie 1797

Socoteala otaştinei viilor, a ierbăritului şi a zlotului de vatră de pe moşia Dobrota a mănăstirii Tîrşor.

Foiţa de viile ot Dobrota ce n-au plătit otaşniţa du pă moşia sfintii mănăstiri a Tîrşorului, de sînt ani 12 pîn' la ⟨17⟩97, dechem⟨vrie⟩ 16.

Pog-⟨oa⟩ne	ciz-⟨verte⟩	
—	3	Arsenie
1	2	Stanciu
4	—	popa Pătraşcu
1	2	Pîrvu brat ego
2	—	Gheorghe ceauşu
1	—	Călin Sirghie⟨s⟩cu
2	2	Muşat diiacon
13	1	adică treisprezece şi una ciz⟨verte⟩ de la aceste vii ce sînt arătate într-această foae, n-au dat dijma rumînii cei ce sînt pă moşia mănăstirii din Dobrota.

Erbăritul vitelor ce au fost să plătească de doi ani, cum arată cu leat ⟨17⟩96.

Vite	
10	Drăgulin
4	Stana mătuşa
2	Stanciu ot⟨tam⟩
2	Pîrvu ot⟨tam⟩
2	Arsenie
3	Tudor Pasărebătrînă
2	Matei Surdu
1	Costea sin ego
26	

Alte vite de estimp cu leat ⟨17⟩97, nedat:

2	Pîrvu
2	Stanciu
3	Stoica Ureche
3	Ilinca mătuşa
1	Simion pîrcălabu
2	Sirghie Căcăştoiu
2	Stanciu Burciu
5	Ilie ceauşu
2	Ioana văduva

https://biblioteca-digitala.ro

2 Badea Purcea
8 Toma Căcăştoiu cu fii-său

32 adică treizeci şi doaă.

Casăle lăcuitorilor ce sînt şăzători pă moşia sfintii mănăstiri ot Vaideeşti ce n-au plătit vetrele cum arată :

Case

1 Stoica rîndaşu
1 Vasilica mătuşa
1 Gherghe
1 Radu
1 popa Vasile
1 Stan Bălan
1 Cîrstea Ureche
1 Dumitru Vaideescu
1 Ion brat ego
1 Costandin diaconu
1 Sanfir brat ego
1 Tudor Tăliman

12 adică doaăsprezece case ce sînt să plătească vetrele de ani.

Acad. R.P.R., pach. CCCLXXV, doc. 258.
Orig. rom.

694

⟨Bucureşti,⟩ 16 aprilie 1798

Constantin Hangerli, domnul Ţării Romîneşti, întăreşte judecata divanului în pricina locuitorilor din satul Bădeşti, care cu un document „plastografiat", de eliberare de rumînie, cereau să li se dea moşia ce o stăpîneşte mănăstirea Cîmpulung, şi rupe în faţa lor documentul.

Io Costandin Gheorghie Hangeri voevod i gospodar zemblі Vlahscoie.

La această anaforă a dumnealor veliţilor boieri nerămîind odihniţi lăcuitorii de la Bădeşti, s-au înfăţişat şi la divan înaintea domnii mele cu Spirea Cazoti, din partea mănăstirii Cîmplungu, unu din epistaţii spitalurilor, cerînd moşia, în puterea acelui zapis dres, a o lua ei supt stăpînire. Deci, pe lîngă alte cercetări ce făcum şi domnia mea, şi pe lîngă vechea stăpînire a mănăstirii, văzum însine acel zapis de sus pînă jos cu coprindere că s-au răscumpărat din rumînie, iar nu cu moşia. Asemenea văzum şi plastografia, adică loc unde iaste ras şi dres în zapisul lor, de zice cu moşia. Şi împotrivă neavînd jăluitorii nici un alt cuvînt de temei, în cea după urmă ziseră că pot primi jurămînt cum că nici au ras nici au dres, nici le iaste în ştiinţă acea dregere. Şi li s-au dat răs-

https://biblioteca-digitala.ro

puns că sînt crezuți la aceasta, dar de n-au făcut-o ei acea dregere plastografie ca un lucru vechi, urmează să o fi făcut părinții sau moșii lor. Și de față văzîndu-să că pricina pornirii lor iaste numai dintr-acel zapis dres, carele ca un netrebnic și netrebuincios și ca să nu li să mai pricinuiască stingere și cheltuială zadarnică în divan, în vederea lor l-am spart înșine domnia mea și li s-au dat răspuns să meargă la casile lor să să odihnească fără a nu mai umbla cercînd divanuri domnești în zadar fără de nici un cuvînt drept. Iar mănăstirii îi dăm această domneasca noastră întărire ca dupe cum au stăpînit pînă acum, să stăpînească și de acum înainte numita moșie cu bună pace de către acești lăcuitori.

1798, apr⟨ilie⟩ 16

Vel logofăt

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pach. VII, doc. 4.
Orig. rom., pecete aplicată.

Anexa I

⟨București,⟩ 8 aprilie 1798

Anaforaua divanului referitoare la cererea locuitorilor din Bădești, care cu un document „plastografiat" de eliberare de rumînie, cer să li se atribuie prin judecată și moșia rămasă în stăpînirea mănăstirii Cîmpulung, divanul opinînd ca domnul să distrugă documentul țăranilor.

Prea înălțate doamne,

† După jalba ce au dat înălțimii tale sătenii ce lăcuescu pe moșiia Bădeștii, cerînd a luoa ei această numită moșie din stăpînirea sfintii mănăstiri Cîmpulung, vătaful de pîhărnicei, din luminată porunca înălțimii tale, i-au adus acum față și înaintea noastră. Și intrînd în cercetare, văzum că pricina aceasta este cu amăruntul cercetată și cu dreptate hotărîtă de dumnealor veliții boieri, cum dintru această anafora a dumnealor să poate da înălțimii tale îndestulă pliroforie că moșia aceasta să stăpînește de mănăstirea Cîmpulung încă de la Radu vodă Negru, de cînd sînt pîn' acum sute de ani, avînd mănăstirea și șapte hrisoave domnești i carte a 24 de boieri hotarnici, cum și chiar zapisul rumînilor din Bădești de legătura lor cîte zile să lucreze pe an la mănăstire, iar zapisul ce au arătat jăluitorii aceștia, de sus pînă jos nu are altă coprindere decît numai că s-au răscumpărat ei den mănăstire din rumînie și numai acolo unde este ras și dres să vede adăogat cu altă slovă scriind peste răsătură, că s-au răscumpărat cu moșie cu tot. Care această plastografie a zapisului să va vedea și însuși de măria ta. Care zapis măcar că[1] în domnia mării sale Alexandru vodă Ipsilant este oprit la logofeția divanului, dar fiindcă jăluitorii din pricina acestui zapis nu contenesc a să porni prin judecăți cu cheltuieli zadarnice, găsim cu cale cu luminată porunca înălțimii tale să s⟨e⟩ spargă în vederea lor,

[1] Urmează deasupra rîndului cuvintele: „că din".

https://biblioteca-digitala.ro

de față, ca să lipsească den mijloc pricina carei fac de nu să astîmpără. Pentru că de rămîne a să socoti că cel adevărat enteres al lor la acest zapis este căci este sinet de răscumpărarea lor din rumînie, dar acum nu au nici o trebuință de acest fel de sinet fiindcă deobște în toată țara, oameni rumîniți nu mai sînt.

Iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a să face de către înălțimea ta.

1798, apr⟨ilie⟩ 8

Dim⟨itrache⟩ ban, Nic⟨olae⟩ Basarab vel logofăt, Nic⟨olae⟩ Fil⟨ipescu⟩ vel vornic, Costandin Filipescu vel vornic, Drăghici vel dvornic, Costandin Știrbei vel logofăt, Matei Fălcoianu vel logofăt.

Biv vel clucer za arie

Trecut în condica divanului

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pachet VII, doc. 4.

Orig. rom.

Anexa II

28 aprilie 1797

Anaforaua veliților boieri către domn în legătură cu cererea locuitorilor din Bădești de a li se da în stăpînire moșia pe care lucrau cînd s-au eliberat de ruminie, rămasă proprietatea mănăstirii Cîmpulung, pentru care ei prezintă un document modificat, nepotrivit cu ceea ce se cunoaște din restul mărturiilor.

Prea înălțate doamne,

† După luminată porunca mării tale ce să dă la jalba sătenilor ce lăcuesc pe moșia Bădeștii, orînduitul zapciu înfățișînd pe jăluitori înaintea noastră, ni s-au arătat de către dumnealui vel vornic al obștirilor, Radul Golescul, condica mănăstirii Cîmpulung, care condică o văzum adeverită de prea sfințit părintele mitropolitul cu coprindere într-acest chip, că arătînd prea sfințit cuviosul arhimandrit chir Dosithie, năstavnicul mănăstirii Cîmpulung, că în vremea trecutei răzmirițe s-au prăpădit hrisoavele și alte scrisori de trebuință ale mănăstirii, după a numitului egumen cerere s-au făcut această condică întocmai și asemenea după altă condică mare ce să află întru păstrare aici la sfînta mitropolie, care aceia este făcută încă de la leat 1744 din domniia mării sale Costandin vodă Mavrocordat, de cînd sînt pînă acum ani 53, coprinzătoare de ale tuturor mănăstirilor hrisoave și alte seneturi. În care condică văzum trecute multe hrisoave și cărți de judecăți pentru această moșie Bădeștii, însă: hrisovul răposatului Gavriil Moghila voevod i hrisovul răposatului Alexandru voevod i hrisovul răposatului Mihail voevod i hrisovul răposatului Matei Basarab voevod i hrisovul răposatului Grigorie voevod i o carte a 24 boieri hotarnici i hrisovul răposatului Antonie voevod i zapisul rumînilor din Bădești de legătura lor cîte zile să lucreze pe an la mănăstire și hrisovul răposatului Ștefan vodă Cantacuzino. Între care hrisoave și cărți, văzum că hrisovul mării sale răposatului Gavriil Moghila voevod, care este de la leat 7127 noemvrie 13, de sînt ani 178,

https://biblioteca-digitala.ro

chear așa coprinde, ca să fie sfintii mănăstiri Cîmpulungu, satul Bădeștii du pă rîul Doamnii, tot, și cu tot hotarul și cu toți rumînii și cu tot venitul, din cîmp, din pădure, din apă și din uscat, și du preste tot hotaru, pînă unde să hotărăște cu satul Domnești și cu Retivoești, pentru că acest sat, Bădeștii, arată măriia sa că au fost bătrînă și dreaptă moșie de la moși, de la strămoși a sfintei mănăstiri, dată și miluită de răposatul Nicolae Alexandru voevod, fecior bătrînului răposatului Basarab voevod, nepotu răposatului Negru Radu voevod, carele este pristăvit întru această sfîntă biserică, precum și cel mai din urmă hrisov al mării sale răposatului Ștefan vodă Cantacuzino ot leat 7222, de sînt ani 83, iarăși aseminea dă mănăstirii Cîmpulung, ca să stăpînească tot satul Bădeștii du pă rîul Doamnii, cu toți rumînii, din cîmp, din pădure, din apă și du preste tot hotaru pe unde să hotăraște cu satul Domnești și cu satul Retivoești, arătînd măria sa că s-au fost sculat atunce rumînii de la Bădești cu pîră asupra mănăstirii, zicînd că nu sînt rumîni, ci sînt slobozi. Pe carii judecîndu-i măria sa față în divan cu cel de atunci egumen al mănăstirii, Theofan, arată că s-au pliroforisit măriia sa din hrisoavele mănăstirii, că sînt rumîni ohavnici ai mănăstirii dați danie de Necula Alexandru vodă, nepotu Radului Negru voevod. După care dă și măria sa să stăpînească mănăstirea acest satu Bădeștii cu toți rumînii în bună pace.

Deci, dintru atîtea domnești hrisoave și cărți, este bine dovedit că această moșie Bădeștii este bună și dreaptă a numitei mănăstiri, stăpînită din vechime de sumă de ani pînă acum, și mai vîrtos, că și chear din ifosul zapisului ce-l arată însuși jăluitorii aceștiia să dovedește curat că această moșie este a numitii mănăstiri, fiindcă de sus și pînă jos, vorbește numai că s-au răscumpărat ei de rumînie, iar numai acolo unde este ras și dres, zice că s-au răscumpărat cu moșie cu tot, după cum aceasta s-au văzut și însuși de înălțimea ta și mai ales că chear dintr-acest zapis al lor, învederat să arată că alte cuvinte au fost scrise drept ⟨în⟩ acel locu unde au ras şi au dres de au făcut (cu moșie cu tot) fiindcă zice: „s-au răscumpărat cu moșie cu tot cît este", să coprinde în acest zapis. Iată dar că noima cuvîntului neputînd să o potrivească, de aceia și nu are nici o înțelegere.

Drept aceia, după cum și prin ceilaltă plecată a noastră anafora am arătat mării tale, asemenea și acum zicem ca sfînta mănăstire Cîmpulungul are dreptate să-și stăpînească moșiia Bădești în bună pace de către numiții jăluitori, precum au stăpînit-o în sumă de ani pînă acum.

Iar hotărîrea cea desăvîrșită, rămîne a să face de către înălțimea ta.

1797, apr⟨ilie⟩ 28

Dim⟨itrache⟩ vel ban, Nic⟨olae⟩ Filipescu vel vornic,
Nicolae...[1] Radu Golescu biv vel dvornic,
Constantin Filipescu vel vornic, Ștefan Văc⟨ărescu⟩ vel logofăt, Isac Ralet vel logofăt
Biv vel clucer za arie

Arh. St. Buc., M-rea Cîmpulung, pachet VII, doc. 4.
Orig. rom.

[1] Indescifrabil

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 24 aprilie 1798[1]

Egumenul mănăstirii Cotroceni reclamă domnitorului că locuitorii din satele Urziceni şi Dudeşti, care avînd moşie strîmtă s-au învoit să pască vitele pe moşia mănăstirii Bărbuleşti, nu se ţin de cuprinsul zapisului în ceea ce priveşte obligaţiile, şi cere să se dea dispoziţie isprav-nicilor de Ialomiţa să-i constrîngă la îndatoriri.

Prea înălţate doamne,

Jăluesc milostivirii mării tale că sfînta mănăstire are moşie în sud Ialomiţa, ce să chiamă Bărbuleşti, şi lăcuitorii stau ⟨cu⟩ împotrivire şi nu vor ca să facă clacă după obiceiu şi după coprinderea zapisului lor ce au dat la sfînta mănăstire. Asemenea arătăm mării tale şi pentru oamenii şăzători în Urzicenii de Jos i Urzicenii de Sus i Dudeşti, cum şi cei ce sînt şăzători pă hotarul moşii Bărbuleşti, că după zapisile ce au dat la sfînta mănăstire pentru ca să pască vitele lor pă această moşie, Bărbu-leştii, dînd la mănăstire dreptul sohat, acum vedem că nu vor să urmeze după cum coprinde zapisile lor şi după cum au urmat şi în alţi ani pîn' acum, fiindcă unde şăd ei le este moşia strîmtă şi n-au unde le paşte vitele. Pentru aceasta rămîne moşia sfintei mănăstiri şi nearată şi călcată dă atîta sumă de vite şi ni să pricinueşte mare pagubă. Pentru aceia mă rog dreptăţii mării tale ca să fie luminată porunca mării tale către dumnealor boerii ispravnicii judeţului ca după zapisile lor să se îndrepteze ca să nu rămîie sfînta mănăstire în pagubă. Şi cum va fi mila mării tale.

Al mării tale rugător către dumnezeu,

Ἀρχιμαν⟨δρίτος⟩ κοτρωτξ⟨ανος⟩ Βησαρ⟨ιόνος⟩

⟨Arhimandritul Visarion al Cotrocenilor⟩.

⟨Rezoluţie :⟩

Io Costandin Gheorghie Hangeri voevod i gospodar zemle Vlahscoi.

Dumneavoastră ispravnici ai judeţului dinpreună cu judecătorul judeţului, să cercetaţi după 15 ale lunii lui mai văzînd şi zapisile pîrîţilor şi la dreptatea mănăstirii să-i faceţi îndestulare, dîndu-le nizamul cel cuviincios ca să nu pricinuiască pagubă şi să îndreptaţi, sau fiind pricina într-alt chip, să înştiinţaţi.

1798, ap⟨rilie⟩ 24

Vel logofăt

Vel medelnicer

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 67.

Orig. rom., pecete aplicată.

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

25 aprilie 1798

Locuitorii din satul Borăneşti dau zapis boierului Ghinea Borănescu prin care se învoiesc să-i clăcuiască o zi şi jumătate pentru îngăduinţa de a-şi trece vitele la adăpat pe moşia lui, Popeasca de Sus.

Adică noi tot satul Borăneştilor dat-am credincios şi adevărat zapisul nostru la mîna dumnealui jupînului Ghinii Borănăscul precum s⟨e⟩ ştie că de a noastră bună voe ne-am învoit cu dumnealui ca să-i facem clacă toţi o zi lucrătoare şi alta la o sărbătoare, jumătate zioa, pentru avaetul vadului de apă pentru vite pe moşia dumisale în Popeasca de Sus. Neavînd pe moşiile cele megieşăşti am mers toţi dinpreună cu preoţii şi am făcut rugăciune de dumnealui şi ne-au dat acest vad, fiind şi livede de fîn a dumnealui să să strice, iar de la vad la vale şi balta să aibă a să feri, iar făcîndu-să cevaşi stricăciune să avem a înplini. Iar la vreme cererii neviind, să aibă numitul stăpîn al moşii cu îndoit preţ a plăti zilele ce ne-am legat noi. Şi pentru mai adevărata credinţă ne-am iscălit mai jos puindu-ne şi degetele ca să s⟨e⟩ crează.

Aprilie 25, ⟨1⟩798

Popa Lupul duhovnic platnic ⟨şi alte 21 iscălituri⟩

Şi am scris eu Stoica dascălul ot Borăneşti cu zisa tuturor şi martor.

Copie de zapis scoasă din cuvînt în cuvînt întocmai du pe cel adevărat.

1808 mai 13

Acad. R.P.R., pach. CCCC, doc. 29.
Orig. rom.

697

Bucureşti, 26 mai 1798

Anaforaua divanului către domnul Ţării Romîneşti în privinţa judecăţii locuitorilor de pe moşia Bărbuleşti cu egumenul mănăstirii Cotroceni, care în loc de zlotul de casă i-a obligat prin zapis a clăcui cîte opt zile, hotărînd că ţăranii nu au dreptate şi trebuie să respecte învoiala scrisă.

Prea înălţate doamne,

Pe această alegere a judecăţii departamentului, nerămîind odihniţi sătenii din satul Bărbuleştii sud Ialomiţa, vătaful de divan, din luminată porunca înălţimii tale i-au adus şi înaintea noastră faţă cu igumenul cotroceanul, chir Visarion arhimandritu, unde după cercetarea ce deosebit făcum şi noi asupra aceştii pricini, am întrebat pă numiţii săteni cu ce cuvînt să înpotrivescu la zapisul lor de aşăzămînt ce au făcut cu răposatul arhimandrit David, igumenul cotroceanul, de a clăcui cîte opt zile pe an, care aşăzămînt l-au şi urmat în trei ani de rînd pînă acum.

Şi pricinuiră zicînd că de silă ar fi dat şi zapisul de aşăzămînt şi iarăşi de silă ar fi urmat facerea clăcii în trei ani pînă acum. A cărora pricinuire să cunoscu că este cu totul deşartă şi neadevărată, pentru că

https://biblioteca-digitala.ro

de ar fi avut vreo silă la darea zapisului, îndată atunci ar fi dat jalbă, cum şi dă ar fi avut vreo silă la facerea clăcii, din anul dintîi nu s-ar fi suferit, ci iarăşi ar fi dat jalbă, fiind aproape de scaunul domnesc.

Iar ei nu numai vreo jalbă împotriva zapisului lor de aşăzămînt n-au dat, ci încă mai vîrtos l-au şi întărit aşăzămîntul, făcînd şi urmare după dînsul în trei ani de rînd pînă acum, din care a lor tăcere şi urmare cu facerea clăcii în trei ani pînă acum, să face bună dovadă că zapisul de aşăzămînt l-au dat cu a lor bună voe, fiind încă şi cu singatavasis a dreptăţii, pentru că după vechiul obiceiu al pămîntului şi după caidul divanului sînt datori să clăcuiască la stăpînul moşii cîte 12 zile pă an, iar nu cîte opt.

Drept aceia dar, după puterea zapisului lor de aşăzămînt, care este mai cu puţine zile decît cele 12 ce sînt hotărîte la toţi stăpînii moşiilor de obşte, sînt datori numiţii săteni să fie următori ca şi de acum înainte să facă dreaptă clacă la stăpîna pămîntului, adică la mănăstire, cîte opt zile pe an, iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face de către înălţimea ta.

1798, mai 26

Dimit⟨rache⟩ ban, vel logofăt, vel dvornic,
vel dvornic, vel dvornic, vel logofăt,
biv vel clucer za arie

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. XXVIII, doc. 68.
Orig. rom.

Anexă

⟨Bucureşti,⟩ 23 mai 1798

Anaforaua departamentului judecăţii către domnul Ţării Romîneşti în privinţa reclamaţiei locuitorilor de pe moşia Bărbuleşti împotriva egumenului mănăstirii Cotroceni că prin zapis silit i-a obligat să presteze opt zile de clacă în loc de zlotul de casă şi o găină, stabilind că cererea ţăranilor nu-i întemeiată.

Prea înălţate doamne,

Din luminată porunca înălţimii tale prin zapciu dumnealui vătafului de divan, s-au înfăţişat la judecată sătenii ot satul Bărbuleştii sud Ialomiţă, cu Ghermano, dichiu şi vechilu mănăstirii Cotrăceni, zicînd pîrîşii săteni că ei aflindu-se şăzători pe moşiia numitii mănăstiri, au avut obiceiu din vechime de da la mănăstire în loc de clacă, cîte un zlot şi o găină pe an. Care acest obiceiu, zic că li s-au urmat de sînt acum 50 de ani pînă în anul trecut în egumeniia răposatului egumen David, iar anul trecut le-au făcut răposatul egumen obiceiul nou să clăcuiască, adică cîte opt zile pe an. Şi cer pîrîşii săteni dreptate ca să li se urmeze vechiul obiceiu, adică să dea pe an citeum zlot şi o găină, iar să nu clăcuiască opt zile.

Întrebîndu-se şi vechilu mănăstirii ce are a răspunde, zise că pîrîşii fiind fost postaşi s-au aşăzat cu răposatul egumen prin zapis, dă i-au scos din postăşie şi pentru această facere de bine s-au învoit cu ei ca

https://biblioteca-digitala.ro

să clăcuiască mănăstirii cîte opt zile pe an, dupe care au și clăcuit pînă acum. S-au cerut de la vechilu mănăstirii acel zapis, ca să să vază, de judecată și răspunse că să află la isprăvnicatul Ialomiții unde au fost întîi orînduită această pricină spre cercetare. Pentru care zapis de așăzămîntu acelor opt zile, întrebîndu-se pîrîșii săteni ce răspund, ziseră că au făcut acest fel de așăzămînt, dar zapisul l-au dat de silă, cum și claca au făcut-o iarăși în silă, fiindcă igumenul le-au pus mumbașir asupră-le, arnăut, și estimp sînt trei ani de cînd au început a clăcui, iar pînă atunci n-au clăcuit ci au dat zlotul de casă.

Deci, fiindcă pîrîșii zic că au făcut zapis ca să clăcuiască cît opt zile pe an și au și clăcuit trei ani, simfoniia lor este bună și găsim cu cale să clăcuiască numai opt zile pe anu, iar nu mai mult, dupe cum se hotărăște în pravilnicească condică, iar pricinuirea ce fac, că cu sila au dat zapisul și au făcut clacă trei ani, nu să ține în seamă la judecată, fiindcă nu pot dovedi că aproape de scaunul domnesc fiind, au făcut clacă legați, ca să zicem că în silă au clăcuit.

Iar pentru cererea lor ce fac, să dea un zlot de casă, iar să nu facă clacă, cu cuvînt că mai'nainte zlotul au dat, nici la aceasta ni-au dreptate, fiindcă pravilnicească condică coprinde ca numai cînd nu va avea stăpînu trebuință de lucru, să ia un zlot, iar cînd are de lucru, să facă clacă, și cînd stăpînul au luat o dată sau de multe ori zlotul, nu urmează a să face obiceiu să nu mai clăcuiască. Iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a să face de către înălțimea ta.

1798, maiu 23

...[1] Ion Crețulescu ...[1] Mihai șătrar

Treti logofăt
Trecut în condică

698

⟨Tîrgoviște,⟩ 17 iulie 1798

Anaforaua ispravnicilor de Dîmbovița către domn, referitoare la cercetarea pricinei locuitorilor de pe moșia schitului Pîrlita, cu egumenul, pentru clacă, suhatul caprelor și „havaetul" pădurii, arătînd că țăranii au acceptat să presteze șase zile de clacă dar nu vor să satisfacă celelalte pretenții și cer să iasă la judecata divanului.

Prea înălțate doamne,

La înălțimea ta au jăluit lăcuitorii satului Pîrliți pentru igumenul schitului Pîrlita, amîndoao părțile din acest județ Dîmbovița, arătînd că-i năpăstuește la clacă apucîndu-i să facă pă an cîte șase zile și să-i dea cîte un pui de găină la sîntă Mărie și la sfet Vasile cîte o găină și că ei mai'nainte ar fi avut obiceiu de da pă an cîte un zlotu de casă, iar nu făcea clacă în lucru, stricîndu-să obiceiul de cînd au venit la schitu pîrîtu igumen; cum și pentru suhatul caprelor le ia de vită cîte trei parale i pentru havaetu pădurii le ia cîte taleri trei și jumătate, pentru cherestelele ce fac i altele ce au trebuință, fiindu-le cu greu a da ceia ce li să cere. După a cărora jalbă ni să poruncește de către măria ta să

[1] Indescifrabil

https://biblioteca-digitala.ro

cercetăm pricina prin judecată și asupra dreptății urmînd, să facem hotărîrea cea cuviincioasă în scris cu a-și afla jăluitorii îndestularea lor, sau neodihnindu-să vreo parte să-i sorocim la luminatu divan.

Următori fiind luminatii porunci, am înfățișat pă amîndoao părțile și intrînd în cercetare am întrebat pă igumenul pîrîțeanu ce are să răspunză împotriva pîrii ce fac jăluitorii și răspunse cum că pentru pricina clăcii mai'nainte cum va fi avut ei obiceiu nu știe, iar însuși de cînd au venit la schitu, descoperind moșia, fiind înpresurată, i-au apucat să facă clacă în lucru, avînd schitu trebuință, neprimind a plăti cu bani, și că s-au mai judecat cu unii dintre lăcuitori atît aici la dumnealor ispravnicii de mai'nainte, cît și în București la departament și la dumnealor veliții boeri, arătîndu-ne și cartea isprăvnicească de judecată ce să văzu cu let 1794, iulie 25 cît și anaforao de la departament și dumnealor veliții boeri iarăși cu let ⟨17⟩94 avgust 21 și văzură că la judecata ce au avut de la departament să îndatorează lăcuitorii a clăcui schitului pă an cîte 12 zile, iar de la dumnealor veliții boeri să îndatorează a clăcui numai cîte șase zile, după învoirea ce să vede că au făcut atunci pîrîșii cu igumenu, rămîind odihniți și o parte și alta. Și de atunci pînă acum mai multă supărare decît șase zile pă an nu li s-au făcut precum nici însuși pîrîșii nu tăgăduiră. Și acum de vreme ce jăluitorii fără de a li să face vreo adichiu au pornit jalbă către măria ta, zise igumenul că pretanderisește a-i clăcui cîte 12 zile pă an, după vechiul obiceiu al pămîntului, iar pentru suhatul caprelor arată igumenul că iarăși au făcut așăzămînt cu dînșii de le ia cîte trei parale de vită, pentru că vara să pască pă moșia mănăstirii și să mănînce ghinda din pădure atît cu caprile cît și cu rîmătorii și iarna să hrănesc iarăși în pădure tăind și dărîmînd crîngul, carele de cînd au făcut așăzămînt tot așa au urmat nesupărîndu-i mai mult și așa toate vitile lor să hrănesc pă moșia schitului nepoprite; pentru havaetu pădurii iarăși ne arată că s-au sînfonichit cu dînșii prin zapise să dea de omul casnic cîte taleri 3,60 i de holteiu taleri 2,60 pă fieșce an și ei să fie slobozi a face cherestele pentru al lor alișveriș neopriți și în toți anii. Pînă acum așa au urmat nesupărîndu-i mai mult, care zapise să văzură și de noi cu asemenea coprindere.

Am întrebat și pă jăluitori ce au împotrivă a răspunde la arătările igumenului și toți cu un cuvînt răspunseră că pentru clacă sînt mulțumiți a face cîte 6 zile pă an în lucru la ce să vor pune, iar pentru havaetu pădurii și pentru suhatul vitelor mărunte ziseră că sînt năpăstuiți, căutînd să-i lase mai pă ușor și așa am îndatorat pă igumen de le-au mai lăsat cîte o para la vitile mărunte, rămîind a da numai cîte doaă parale și pîrîșii nici așa n-au priimit; iar din havaetu pădurii n-au voit a le lăsa nimic în vreme că ei tae și strică copacii mari rodnici de fac cherestele pentru alișverișul lor cu care aduce stricăciune pădurii și pagubă schitului.

Părerea noastră iaste a fi cu cuviință cererea igumenului, după care am îndatorat pă pîrîși ca după zapisile lor ce le văzum date, pă tot anul la mîna igumenului să plătească aceste havaeturi. Și pîrîșii nici într-un chip nu priimiră zicînd că au să mai facă apelație cărora li să și să puse soroc ca după sfîrșitul lunii lui iulie să s⟨e⟩ afle amîndoaoă părțile la

https://biblioteca-digitala.ro

luminatu divan unde cea desăvîrșită hotărîre rămîne a să face de către înălțimea ta.

1798, iulie 17

Trecută în condica județului,
Voico polcovnic condicar

Arh. St. Buc., M-rea Cotroceni, pach. LVII, doc. 66.
Orig. rom.

699

⟨București,⟩ 22 iulie 1798

Anaforaua dată de trei boieri lui Constantin Hangerli, domnul Țării Romînești, în urma cercetării făcute asupra neînțelegerii dintre 36 cosași olteni din Gorj și isprăvnicelul moșiei Mogoșoaia, cărora nu le-a plătit după efectuarea muncii suma cu care s-au tocmit, de 23 bani pe zi și o ocă de mălai.

Anaforaoa în dosul jălbii a 36 de cositori ce au cosit la moșia Mogoșoaia a dumnealui vel logofăt Brîncoveanu și nu li s-au plătit.

Prea înălțate doamne,

După luminată porunca mării tale ce ni să dă la această anafora a dumnealui vel logofăt, înfățișînd zapciu orînduit, dumnealui vătaf dă visterie, la judecată înaintea noastră pe 36 lude cosași olteni din [illegible] Gorji cu Sere postelnicel, isprăvnicel moșii dumisale Mogoșoaia, mai întîiu am întrebat pe jăluitori cîte parale s-au tocmit pă zi cu numitu postelnicel și răspunseră că s-au tocmit cîte parale 23 i una ocă mălaiu de om pă zi. Iar isprăvnicelul înpotrivă zise că jăluitorii au fost cerut cîte parale 25 și una ocă mălaiu și în cea după urmă au lăsat la parale 23 și una ocă mălaiu cum zic ei, dar nu le-au tăiat tocmeala, ci le-au zis ca să întrebe și pe dumnealui boeru stăpînu moșii, dă priimește tocmeala 23 dă parale și una ocă mălaiu și cum că mergînd cu înșuși jăluitorii la dumnealui dă i-au arătat tocmeala, dumnealui n-au priimit să dea cîte parale 23 și una ocă mălaiu, ci au mai răspuns că după cum va plăti la cosași alți vecini ce au moșii înprejurul moșii dumisale, așa să le plătească și lor, iar mălaiu nu dă, care răspuns zice că l-au arătat jăluitorilor. Și au priimit jăluitorii acel fel de tocmeală, după cum vă plăti vecinii du prinprejur la alți cosași; numai i-au cerut să le dea și cîte una ocă mălaiu i sare și el le-au zis că și mălaiu și sare le dă fără știrea numitului boer.

Și zise numitu isprăvnicel că la alte moșii du prinprejurul Mogoșoii au plătit stăpînii moșiilor la alți cosași olteni mai puțin, adică la moșia Sterianu i Ledîrza și la moșiia Radului-Vodă cîte parale 16 pe zi, iar la moșiia Nenciulescu cîte parale 17.

Și răspunseră și jăluitorii că au mers împreună cu numitul isprăvnicel la dumnealui vel logofăt pentru tocmeală, dar ei au cerut cîte 25 de parale și una ocă mălaiu pe zi, iar isprăvnicelul le-au adus răspunsu de la dumnealui, că numai cîte parale 23 le dă, iar mălaiu nu. Și ei neprii-

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

mind acea tocmeală făr' de mălaiu, zic că apoi le-au dat isprăvnicelul şi mălaiu şi sare şi aşa au mersu la lucru. Iar pentru ruptoare cu totul tăgăduiră, zicînd că nimicu nu le-au pomenit numitul isprăvnicel şi cum că ei nu ştiu ce plată vor fi luat alţi lucrători după la alte moşii du prinprejur, ci atîta ştiu că s-au învoit cu isprăvnicelu cîte parale 23 i mălaiu şi sare.

Am cerut apoi numitului isprăvnicel doi martori să dovedească că au adus răspuns jăluitorilor că nu dă dumnealui vel logofăt cîte parale 23, ci dupe cum va plăti alţii stăpîni dă moşii du prinprejur, aşa va plăti şi dumnealui, şi ne aduse pe un Alecsandru, carele dete mărturie că numitul isprăvnicelu spuindu dumnealui vel logofăt de tocmeala jăluitorilor, n-au priimit să le dea cîte parale 23, ci au dat răspunsu isprăvnicelului ca după cum va plăti alţi vecini du prinprejur, aşa va plăti şi dumnealui; care răspunsu zice că arătîndu-l isprăvnicelul jăluitorilor, deocamdată s-au dus jăluitorii, apoi lăsîndu-se pă preţul ce să va rupe la alţii, s-au întorsu la isprăvnicel de i-au cerut să le dea şi cîte o ocă de mălaiu i sare şi isprăvnicelul le-au dat şi mălaiu şi sare. Şi zise numitul isprăvnicel că mai are martori încă 6 catane, dar lipsesc la menzilu, unde le este lăcuinţa lor şi tocmai peste o săptămînă vinu.

S-au întrebat jăluitorii cîte zile au lucrat şi răspunseră că au lucrat de om cîte 20 dă zile, începînd la lucru din miercurea trecută ⟨a⟩ lunii lui iunie 16 şi au sfîrşit lucrul în miercurea trecută, ce eri miercuri la 21 ale lunii aceştii au fost o săptămînă, adică la 14 ale lunii aceştiia ce să fac zile 29, din care scoţîndu-să 4 duminici i 3 sărbători i naşterea sfîntului Ioanu Botezătoru ce au fost la 24 ale lunii lui iunie i dooă ale sfinţilor apostoli, iunie în 29 şi în 30, şi o zi de ploae ce să fac zile 8, iar isprăvnicelul zice că dooă zile au fost de ploaie, iar nu una, însă într-o miercuri la 23 ale lunii lui iunie şi într-o sîmbătă la 10 ale lunii aceştiia.

Şi răspunseră şi jăluitorii că dooă zile au fost ploae, dar o zi n-au lucrat boerescu şi alta au făcut isprăvnicelului o clacă şi rămîne zile 20 de lucru, din care zile, ziseră amîndoaoă părţile că sînt să s⟨e⟩ scază 18 oameni ce au fost bolnavi şi n-au lucrat.

S-au întrebat amîndooă părţile cîţi oameni au lucrat şi răspunsără că 36 de oameni; s-au întrebat numitul isprăvnicel cîte copiţi dă fîn au cosit jăluitorii şi ca cîte cară fac acele copiţi şi răspunse că au cositu 154 copiţi mari, din care poate să iasă ca 200 cară de măsuri.

Deci, într-această prigonire sînt dooă judecăţi: una între dumnealui vel logofăt cu Serea isprăvnicelu dumisale şi alta între numitul isprăvnicel cu cosaşii. Şi cît pentru judecata între Serea cu cosaşii zicem că pentru preţul cositului, zicînd Serea că au zis cosaşilor că le dă plata pe zi, cît să vă rupe înprejurul Mogoşoaii şi tăgăduindu cosaşii, după orînduiala judecăţii, am cerut numitului Serea martori şi au adusu un martor pe un Alecsandru, carele dete mărturie că aşa au zisu Serea la cosaşi, dar fiindcă un martur nu face dăplin dovadă şi acele 6 catane nefiind de faţă, adusul lor va fi cu zăbavă, găsim cu cale ca Serea să plătească cosaşilor cîte parale optsprezece pă zi, cu o para mai mult peste 17, ce zice Serea că s-au plătit altora cosaşi dinprejur şi să fie luminată porunca înălţimii tale către dumnealor ispravnicii ot sud Ilfov să arate prin anafora către înălţimea ta de s-au plătit la plasa Gherghiţii

https://biblioteca-digitala.ro

de Sus mai mult decît 18 parale, și cît și pe cît vor arăta dumnealor că s-au plătit mai mult să mai plătească Serea numiților cosași, iar de vor arăta dumnealor că s-au plătit atît sau mai puțin, să s⟨e⟩ mulțumească cosașii pă 18 parale, iar mălaiu cîte ocă una, plătindu-se de Serea, este bine plătită. Iar pentru suma ziselor[1] de lucru, fiind zile 20 afară din 9 zile sărbători i ploi, după zisa și a lui Serea, găsim cu cale ca să plătească cosașilor pă 36 oameni pe zi, pe 720 zile de lucru, din care scăzîndu-se 18 zile pentru bolnavii ce nu s-au lucratu, după zisa amîndorora părților, rămîn de plată zile 702, care fac cîte parale 18 dă zi, taleri 315, 108 bani și zapciu cel orînduit să înplinească.

Iar pentru judecata între dumnealui vel logofăt cu Serea, zicînd Serea că dumnealui i-au zis că pe cît vor plăti alți stăpîni din înprejurul Mogoșoaii, așa va plăti și dumnealui și zicînd iarăși Serea că împrejurul Mogoșoaii s-au plătit cel mai mult pînă la 17 parale de zi, peste care adăogîndu-să o para s-au făcut 18 parale, pe atîta este dator dumnealui vel logofăt a plăti la Serea. Iar pentru suma zilelor de lucru, zicînd dumnealui logofăt în anaforaoa dumisale că însuși dumnealui au socotit pe cosași și au dovedit din gura lui Mateiu vătășel că unsprezece zile au rămas dă lucru și cele 9 zile dă sărbători și de ploi au fost afară dintr-acestea, găsim cu cale ca pe atîta zile să plătească dumnealui vel logofăt la Serea, adică pe zile 378, care fac taleri 170, afară din 18 zile ce s-au scăzut pentru bolnavi. Iar cea desăvîrșită hotărîre, i proci.

1798, iulie 22

Dumitrache clucer, Ioan Crețulescu căminar, Mnt. ⟨?⟩ șătrar

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Gheorghie Hangeri voevod.

Poruncim domniia mea vătașe dă visterie, mai întîiu să înplinești de la Serea postelnicel acei taleri 315, bani 108, apoi fără zăbavă să ⟨se⟩ facă cercetare dă către dumnealor ispravnicii județului cum s-au urmat estimp plata cositorilor la moșiile dinprejurul Mogoșoii și de să va fi plătit mai mult decît cîte 18 parale zioa, să apuci pe Serea ca să plătească și acel prisos, iar de să va fi plătit mai puțin, jăluitorilor să dea cîte optsprezece parale pă zi după anaforaoa departamentului.

1798, iulie 23

Arh. St. Buc., Ms. 38 (Condica Constantin Hangerli), f. 313v—315.
Copie rom.

700

⟨București,⟩ 1 august 1798

Judecătorii departamentului, cercetînd pricina locuitorilor din Străoști (Vlașca) cu stăpîna moșiei, clucereasa Ruxandra Catargi, arată prin anafora domnitorului Constantin Hangerli că ei, neavînd învoială deosebită, sînt obligați la douăsprezece zile de clacă pe an, așa cum prescrie Pravilniceasca condică.

Prea înălțate doamne,

† Din luminată porunca înălțimii tale prin zapciu dumnealui ceaușului de aprozi, s-au înfățișat la judecată și înaintea noastră Dinul logo-

[1] Corect : zilelor.

https://biblioteca-digitala.ro

făt, vechilu dumneaei cluceresii Roxandrii Catargioaicii, cu sătenii dupe moşiia dumneaei, Străoştii; de care pricină citind şi noi această isprăvnicească anafora, am întrebat pe pîrîţii săteni ce au să mai zică împotrivă. Şi alt nu avu a zice sau să arate, decît tot pricinuirile ce le-au arătat şi înaintea dumnealor ispravnicilor, mărturisind mai vîrtos prin însuşi graiul lor cum că pentru clacă n-au avut cu stăpîna moşiei nici un fel de aşăzămînt decît aşăzămîntul ce după vremi făcuseră şi să învoiseră cu arendarii.

Deci de vreme că aşăzămînt pentru clacă cu stăpîna moşiei n-au avut, dreptatea îi îndatorează a clăcui cîte 12 zile pe an, dupe cum în pravilniceasca condică orînduieşte. De care văzînd şi anaforaoa dumnealor ispravnicilor că este pă dreptate urmată, atît la cuvîntul clăcii cît şi la celelalte şi mai ales că după cercetarea dreptăţii însuşi pîrîţii săteni ne arătară că sînt mulţumiţi la toate, dupe anaforaoa dumnealor găsim cu cale să să întărească de către măriia ta aceste dreptăţi ale moşii dumneaei cluceresii, adică claca dă zile 12, oprirea de vin i rachiu a nu face sătenii vînzare decît la bilciuri, dijma de tutun i din alte bucate din zece una, ca să nu să întîmple după vremi iarăşi prigoniri şi judecăţi. Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face de către înălţimea ta.

1798, avgust 1

. . .[1]

(Rezoluţie:)

Io Costandin Gheorghe Hangeri voevod i gospodar.

Fiindcă ispravnicii Vlăşcii, prin alăturata înştiinţare ce fac către domniia mea de la 29 ale trecutului noemv(rie), arată cum că lăcuitorii au rămas mulţumiţi după anaforaoa depertamentului, dînd şi adeverinţă in scris, care să văzu acum şi clucereasa cerîndu-şi întărire dreptăţii sale, după mulţumirea amîndurora părţilor întărim şi domniia mea ca să s(e) urmeze la toate.

1798, dechemv(rie) 11
vel logofăt

B. C. S. (Filiala N. Bălcescu), Fond M. Kogălniceanu, pach. LX, dosar 9, doc. 6.

Orig. rom., pecete aplicată.

Anexa 1

(Bucureşti,) 6 iunie 1798[2]

Ruxandra Catargiu reclamă domnitorului că locuitorii de pe moşia ei Străoşti nu-şi îndeplinesc obligaţiile, deoarece la arendare au ţinut să fie „protimisiţi" ca să „ţie ei venitul".

Prea înălţate doamne,

† Dupe jalba ce am fost dat înălţimii tale pentru lăcuitorii du pe moşia mea Străoştii că nu să supun a-şi răspunde cele drepte şi obicinuite venituri ale pămîntului ei dupe luminată porunca înălţimii tale ce

[1] Urmează trei iscălituri greceşti indescifrabile.
[2] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

s-au dat la acea jalbă a mea, cercetînd dumnealor ispravnicii județului, me-am aflat dreptatea, dupe cum mai pe larg să va da pliroforie înălțimii tale dintr-această anafora a dumnealor, ce o pusei într-această prea plecată jalbă. Care anafora, mă rog înălțimii tale să o întărească și cu luminată pecetea mării tale, de a nu să mai înpotrivi lăcuitorii ca să nu mă păgubescu dă drepturile moșii mele, însă fiindcă lăcuitorii umblă ca să ție ei venitul moșii, care aceasta o fac numai și numai ca să zăticnească drepturile mele și să zică după vremi că n-au avut obiceiu să clăcuiască și să dea drepturile moșii ce într-această anafora să coprind.

Și măcar că eu am apucat de am vîndut estimp venitul moșii și au și trecut sorocul cel hotărît pînă cînd să aibă lăcuitorii protimisis la ținerea venitului moșii care au fost pînă la 10 ale trecutului mai, dar cînd va rămînea a ținea ei moșia și în urma acestui soroc, atunci voi întoarce banii cumpărătorului și îmi voi orîndui isprăvnicel de-mi va căuta moșia pă seama mea. Fiindcă atît părinții miei cît și eu în 20 de ani, pînă acum, venitul moșii l-am avut tot vîndut și numiții lăcuitori niciodată n-au mai făcut cerere a ținea ei moșia, ci tocmai acum cînd mi s-au lămurit drepturile moșii mele printr-această anafora, umblă să ție moșia. Și cum va fi mila mării tale.

A mării tale prea plecată slugă,
Roxandra Catar⟨giu⟩.

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Gheorghe Hangeri voevod i gospodar.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului, fiindcă prin înștiințarea ce ne faceți, arătați că pîrîții n-au rămas odihniți și dupe sorocul ce li s-au pus n-au fost următori a veni, acum dar vremea secerișului fiind, cînd nu să aduce om dă afară pînă la cincisprezece zile ale lunii lui iulie, iată vă poruncim domnia mea ori să-i îndatorați a fi următori dupe cum ați găsit cu cale, sau de vor vrea a căuta dava, vor veni la divanul domnii mele, după cincisprezece ale lunii lui iulie.

1798, iun⟨ie⟩ 6
Vel logofăt,
Vel medelnicer

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu), Fond M. Kogălniceanu, pach. LX, dosar 9, doc. 1. Orig. rom., pecete aplicată.

Anexa II

14 aprilie 1798

Ispravnicii de Vlașca cercetează, din poruncă domnească, reclamația cluceresei Ruxandra Catargiu împotriva locuitorilor de pe moșia ei Străoști că nu-și fac zilele de clacă, nu dau dijma și vînd vin și rachiu „în silnicie" ; ei stabilesc să facă 12 zile de clacă, să dea dijma din toate și din tutun, iar vin și rachiu să nu vîndă decît la bîlciurile ce se fac în sat, dar sătenii au cerut să iasă la divan.

Prea înălțate doamne,

Dupe jalba ce au dat mării tale dumneaei clucereasa Ruxandra Catargioaica, arătînd că pă moșia dumneaei ce să numește Străoștii din-

https://biblioteca-digitala.ro

tr-acest județ Vlașca, pă care este și tîrguleț, lăcuitorii nu-și urmează datorii lor cu a-și face claca dăplin și a fi răspunzători dijmii, după condica divanului, ci încă ar fi vînzînd vinuri i rachiuri pe moșie în silnicie, asemenea nici din tutunul ce să face pe moșiie nu dau dijma dăplin. Și dă la 7 ale aceștii următoare luni ni să poruncește de către măria ta să facem cercetare de toate cîte să jăluește și cînd pîrîții nu vor fi avînd vreun deosebit obiceiu care să s⟨e⟩ fi păzit, după condica divanului să-i îndatorăm a-și înplini datoria lor, dîndu-le nizam a fi următori condicii, iar fiind pricina într-alt chip să înștiințăm mării tale.

Luminatei porunci următori fiind, am aduș cîțivași din lăcuitorii ot tam anume: Dănăilă neguțătoraș i Șărban Pîrca i Radu Arone și Badea, vechili și celorlalți lăcuitori și înfățișîndu-să cu Ioan Ipolcovnic, vechilu dumneaei cluceresii, mai întîi pentru clacă să întrebară ce au a răspunde și ziseră că vreun așăzămînt în scris nu au cu stăpîna moșii, iar cu arindașii ce au ținut-o după vremi s-au învoit după cum au putut, cînd dînd bani cîte taleri doi, cînd clăcuind cîte șase zile pe an, iar pentru dijmă ziseră că i-o răspund și vor răspundi-o după obiceiu pămîntului. Atît numai pricinuiră pentru dijma tutunului că le-ar fi cerînd cîte ocă 6 dă ciric, la care ziseră să dea de ciric cîte ocă 4, fiindcă uneori să face tutun mai mult și alteori mai puțin.

Iar vin i rachiu nimini din ei nu au vîndut pă moșiie, nici vor vinde, afară din bîlciurile ce să fac peste an pe moșie, la care sînt slobozi a vinde.

Ci cît pentru clacă, de vreme ce ei nu au avut vreun așezămînt în scris cu stăpîna moșii, să urmeze condicii cu a face fieșcare lăcuitoriu clacă cîte doaosprezece zile pe an, asemenea și dijma să și-o răspunză cu zeciuială din cele ce să va face pe moșie; precum și pentru tutun, dă vreme ce lăcuitorii arată că uniori fac tutun mai mult, iar alteori mai puțin și dijma li să cere pă cirice, după măsurătoarea ce li să face, părerea noastră este să s⟨e⟩ răspunză și această dijmă de tutun cu zeciuială și la vreme cîntărîndu-să tutunu, să fie dator fieșcare a da din zece ocă, una, din cîte va face.

Iar vin i rachiu să nu fie nimini volnici a vinde pe moșie, decît stăpînul moșii, afară numai din bîlciurile ce să fac peste an pe acea moșie, care sînt nepoprite. Acestea arătîndu-li-să lăcuitorilor și nerămîind odihniți își puseră soroc ca a doao zi dă ispas să se afle amîndoaoă părțile la luminatu divanu înălțimii tale, spre a li să face cea desăvîrșită hotărire. Și anii mării tale, mulți întru fericire.

1798, aprilie 14

Ai mării tale prea plecați slugi,
Costandin Varlam paharnic
Ștefan stolnic

B.C.S. (Filiala N. Bălcescu). Fond M. Kogălniceanu, pach. LX, dosar 9, doc. 6. Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

Anexa III

29 noembrie 1798

Ispravnicii de Vlașca raportează domnitorului Constantin Hangerli că locuitorii din Străoști s-au declarat mulțumiți cu anaforaua departamentului care-i obligă a presta 12 zile de clacă stăpînei moșiei, clucereasa Ruxandra Catargi.

Prea înălțate doamne.

După jalba ce au dat mării tale dumneaei clucereasa Ruxandra Catargioaica pentru pricinile judecăților ce din luminată porunca înălțimii tale au avut atît înaintea noastră cît și la depertament cu lăcuitorii după moșiia dumneaei Străoștii din acest județ Vlașca, carii nu urmează datorii lor a-și răspunde claca i dijma și alte obiceiuri ale pămîntului, la care judecăți și-au aflat dreptate precum coprind anaforalile ce are, cerînd a să dă întărire cu luminată pecetea mării tale, ni să poruncește ca să aducem pe pîrîți înaintea noastră, cărora cetindu-le anaforaoa depertamentului, dă vor fi mulțămiți să dea înscris, supt iscăliturile lor, și să înștiințăm mării tale, sau de vor zice că au a face apelație să-i sorocim la luminat divan.

Luminatei porunci următori fiind, am scris zapciului plășii ca să meargă în fața locului și strîngînd pe toți sătenii să le arate curgere pricinii și făcînd vechili pă doi, trei din partea tuturor, să vie la noi ca să urmăm după coprinderea poruncii. Unde mergînd zapciu și aducîndu-i pe toți cîți să află lăcuitori pă acea moșie Străoști a dumneaei cluceresii Catargioaichii, le-au arătat curgerea pricinii pă larg și cu toții răspunzînd că sînt mulțămiți după coprinderea anaforalei și nu au a mai face nici o apelație, au dat înscris prin adeverință iscălită de dînșii, care adeverindu-să și de zapciu plășii o trimisem a să vedea dă către înălțimea ta. După a căriia coprindere nemairămîind altă pricină înpotriva anaforalei depertamentului, nu lipsim a înștiința mării tale după poruncă.

Și anii înălțimii tale mulți întru fericire.

⟨17⟩98, noemv⟨rie⟩ 29

Ai mării tale prea plecați slugi,
Costandin Varlam, Ștefan paharnic

Ibidem.
Orig. rom.

Anexa IV

21 noiembrie 1798

Locuitorii din Străoști declară în scris că sînt mulțumiți cu judecata departamentului care-i obligă la 12 zile de clacă față de stăpîna moșiei și nu vor mai face apel.

Adică noi lăcuitorii ce ședem pă moșiia Străoștii a dumneaei coconii Lucxandrăi Catargioaicăi dămu adeverința noastră cum să s⟨e⟩ știe că viindu dumnealui postelnecu Ioniță, zapciu plășii, cu cinstită poruncă a dumnealor boerilor ispravnici, coprinzătoare că după judecățile ce am avutu cu dumneaei, au cerutu prin jalbă către măriia sa vodă să i să

https://biblioteca-digitala.ro

întărească anaforao și să poruncește ca de mai avem a mai face vreo apelație sau nu, să mergem să dăm răspunsu. Pentru care noi nu mai avem a face nici o apelație, ci sîntem mulțămiți după hotărîrea judecății ce coprinde anaforao și mai multă cerere sau cuvîntu nu mai avemu. Și pentru încredințare ne-am numitu numele și ne-am pus și degitile în locu de pecete ca să s⟨e⟩ crează. Aceasta.

1798, noem⟨vrie⟩ 21

⟨urmează 15 semnături⟩

Și am scris eu popa Negre al satului cu zisa tuturoru.

Plasa Cobii

Din a lor bună voință dînd adeverință aceasta, spre încredințare o adeverii și eu cu iscălitura.

. . . . . [1] Olcescu

⟨17⟩98 noemv⟨rie⟩ 21

Ibidem.
Orig. rom.

701

3 august 1798

Doi locuitori de pe moșia Clineasca (Vlașca) a mitropoliei, „gîlcevitori, zurbagii și nesupuși" dau zapis mitropolitului că pe viitor vor fi oameni liniștiți și-și vor face claca, își vor da dijma și-și vor păzi vitele fără a mai da de lucru isprăvnicelului cu purtarea lor.

Încredințăm cu zapisul nostru la prea cinstita și blagoslovitoare dreapta prea sfînt părintelui mitropolitul Ungrovlahiei, chiriu Dositheiu, și la sfînta mitropolie, precum să să știe că noi aflîndu-ne lăcuitori pă moșia sfintei mitropolii, Ciineasca din sud Vlașca, apururea dintru începutul nostru și pînă acum, am fost tot gîlcevitori, zurbagii și nesupuși, atît dichiului ce este la Pătroia, într-a căriia purtare dă grijă ,sînt date moșiile dă acolo din sud Vlașca, cum și isprăvnicelului ce este orînduit pă această moșie, pentru care în multe rînduri vrînd ca să ne ducă la dumnealor boierii ispravnici, noi dosind am scăpat.

Acum dă iznoavă făcînd Adam gîlceavă cu un cîrciumar al sfintei mitropolii, Iordache, ce este acolo pă moșie, din pricină căci întîmplîndu-mă călător și trecînd pă la cîrciumă mi-am bănuitu pă numitul cîrciumar că aș fi pierdut o pungă cu niște bani și au găsit-o el și dintr-aceia l-am bătut și au căzut numitul cîrciumar vreo 30 dă zile, făcînd și alte pagube acolo la cîrciuma sfintei mitropolii. Care pentru această pricină după jalba ce s-au dat mării sale lui vodă, am fost adus spre cercetare la dumnealui vel spătar. Și după cercetarea ce ne-au făcut pentru pricina numitului cîrciumar, stînd unii alții mijlocitori între noi, ne-am împăcat, precum prin deosebite zapise să arată, care s-au întărit și dă către cinstitul depertament al spătării.

Iar pentru nesupuneré și că sîntem cîlcevitori [1], puind și pă alți

[1] Indescifrabil.
[1] Așa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

lăcuitori dă acolo la feluri dă căi ca să stea înpotriva sprăvnicelului sfintei mitropolii, cu feluri dă pricini cercetîndu-să dă către cinstit dăpertament, cu toate că am tăgăduitu, însă era prea sfînt părintele mitropolit ca după ale noastre rele urmări să ne arate cu anafora mării sale lui vodă şi să facă cercetare acolo în faţa locului spre a ni să dăscoperi ale noastre rele urmări şi să fim cu totul scoşi din moşie spre a nu ne mai fi lăcuinţa acolo.

Dar după rugăciunea ce am făcut prea sfintului, că dă acum înainte ne vom părăsi dă cîte am urmat pînă acum, şi să ne îndreptăm a lăcui pă moşie după cum să cade, au binevoitu prea sfîntul şi milostivindu-se asupră-ne, ne-au iertat, însă şi noi să păzim aceste mai gios înseamnate, adică: dă gîlcevuri să ne părăsim cu totul, a nu ocărî nici pă dichiu, nici pă isprăvnicelul ce va fi acolo, dijma dă orice sămănături să dăm pînă într-una nepuindu-ne în pricină, cum şi pentru clacă, asemenea. Pentru vitele casii noastre, să fie în pază dă văcar, iar cîte yite dă rîmători sau cai ori oi vom avea, afară din vitele casii, acelea după cum va plăti alţii, să plătim şi noi, însă dă ne va da voe, iar cînd nu, să le scoatem dă acolo pă altă moşie.

Cu ceilanţi lăcuitori să nu ne gîlcevim, să nu ne batem, ci să ne avem în dragoste cu toţi. Şi de vom avea niscarevaşi pricini cu dînşii, să ne căutăm prin judecată, iar nu dă sine ne să sărim asupra lor cu gîlcevuri şi bătăi.

Drept aceia, pentru credinţă am iscălit puindu-ni-le şi degetile în loc dă pecete ca să să crează. Aceasta.

1798, avgust 3

Eu Vasile sin Vasile catană dă ţară adeverez,
eu Adam brat ego adeverez
Dă la dichiu mănăstirii Pătr⟨o⟩ii

Acest zapis dîndu-l înaintea judecăţii, însuşi făgăduiră că dă nu vor fi următori la toate cîte să coprind în zapis, numiţii să fie scoşi şi izgoniţi dintr-acel locu, ci încă ⟨să⟩ să şi pedeapsească cînd şi lor nu li să va face supărare piste obiceiu, adică la dijmă şi la clacă.

Aceasta primindu-să şi dă către sfînta mitropolie, s-au adeverit şi de către dumnealui egumen.

⟨17⟩98, avgust 3

Şărban And⟨rei⟩ stolnic

⟨Pe fila 2:⟩ Catagrafie de unile din metoaşele din Bucureşti
⟨Pe verso:⟩ Boteni i Zlata de lîngă .....[1]

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. XVI, doc. 57.
Orig. rom.

702

7 august 1798

Un număr de locuitori de pe moşia stolnicului Şerban Andronescu dau zapis că în cazul cînd nu se vor muta în altă parte la 15 martie, să-i clăcuiască trei zile pe an şi să-şi pună păstor la vite.

Adică noi, cei mai jos iscăliţi, încredinţăm cu acest zapis al nostru la cinstita spătărie, precum să să ştie că după atîtea zulumuri ce au tras pă urma noastră dumnealui stolnicu, pentru care sînt mărturie cărţi dă

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

judecată și anaforale întărite dă domn și pentru că și după judecăți nu ne-am ținut dă legătură, ne-au adus la spătărie unde ne legăm că pînă în primăvară la zi întîi dă martie sau mult pînă la 15 ale lui martie, să ne mutăm pă alte moșii cu dăpărtare dă înprejuru moșii dumisale. Iar cînd nici la acel soroc nu ne vom muta, atunci să fim îndatorați să clăcuim dumisale trei zile pă an, însă o zi primăvara, una vara și alta toamna.

Drept aceia, pentru mai adevărată credință ne-am pus numele și degetile în loc dă pecete ca să să crează.

Însă dă vom rămînea să ședem făcînd claca, să avem și păstor la vitele noastre, că așa ne-am legat dă voia noastră cu mărturii care să vor iscăli mai jos.

⟨17⟩98, avgust 7

Eu Ivan ceauș dă poterași adeverez ; eu Stoian ceauș dă poterași adeverez ; eu Dobre odobaș adeverez ; eu Dumitru Surdul adeverez ; 'Ανθόνιος βατάχος τῆς σπαταρίας ⟨Anton vătaful spătăriei⟩

Și am scris eu Grigore logofăt condicar spătăresc și martor. Acest zapis dindu-să prin judecată, cu voia lor s-au adeverit.

⟨17⟩98, avgust 10

Șărban Andronescu stolnic

Acad. R.P.R., pach. MCXLIII, doc. 112.

Copie rom.

703

⟨M-rea Rîncăciov.⟩ 5 septembrie 1798

Preoții mănăstirii Rîncăciovul fac cunoscut ispravnicilor de Mușcel că de 35 de ani de cînd se află acolo n-au văzut, pînă atunci, ca locuitorii de pe moșie să fi vîndut vin și rachiu.

Cu smerită metanie și cu multă plecăciune ne închinăm dumneavoastră cinstiți boieri ispravnici ai județului Mușcel.

† Înștiințăm dumneavoastră că de va fi trebuință de mărturii asupra acestora ce sînt să s⟨e⟩ judece părintele egumen cu dînșii, noi preoții sfintei mănăstiri Rîncăciovul, oameni veichi ai sfintii mănăstiri, de cîte 35 de ani de cînd ne aflăm aici, și mulți părinți igumeni am pomenit la mînăstire, și această obrăznicie ce o fac unii din lăcuitorii ce șed pă moșie de vînd acum vin și rachiu pîn cramele lor și pe semne nu le este voia ca să știe de poruncile domnești.

Dar părintele igumen nemaiputînd a suferi obrăznicia lor cea multă, au dat jalbă la măriia sa vodă și au orînduit păhărnicel mumbașir ca să strîngă pă acești nesupuși și călcători de porunci, să-i aducă înaintea dumneavoastră ca să-i îndreptați, ca să-și găsiască mănăstirea dreptate și părintele să aibă dă dînșii, odihnă și pace. Că noi în frica lui dumnezeu arătăm dumneavoastră că într-atîția ani n-am pomenit ca să vînză cinevași vin și rachiu pă deal cu vadra, cu ocao, fără cît numai cu butea.

Cinstiți boieri, mai în trecuții ani, au pus igumenul cîrciumă în mijlocul dealului pă moșie, iar un oroșan cu capul mare, care avea cramă

https://biblioteca-digitala.ro

lîngă cîrciuma mănăstirii s-au sculat dă au dat cepu la butea lui şi au tras oamenii toţi de la cîrciumă la casa lui şi l-au certat egumenu în multe rînduri să ⟨se⟩ părăşiască să nu mai vînză, şi nicicum n-au vrut să înţeleagă. Părintele igumen dintr-acea vreme avînd porunci ca să nu vînză oamenii vin şi rachiu cu vadra, cu ocaoa, s-au sculat însuşi egumenu de au mers şi i-au tăiat cercurile de la bute şi s-au dus vinul tot în cîmpu, şi au fost răbdător acel oroşan dă vin, că n-au vrut să asculte. Această pricină s-au întîmplat în zilile luminatului domn Io Alexandru Ipsilant voivod în domniia dintîi.

De aceasta înştiinţăm dumneavoastră, şi cum vă va lumina duhul sfînt inimile şi gîndurile dumneavoastră, iar noi rămînem ai dumneavoastră rugători către milostivul dumnezeu pentru fericirea sănătăţii dumneavoastră.

Septemvr⟨ie⟩ 5 dni,⟨17⟩98

Grigorie ic⟨onomul⟩ sfintei mănăstiri adeverez,
Isaiia ermo⟨nah⟩ d⟨u⟩hov⟨nic⟩ sfintei mănăstiri.
Ion diac⟨on⟩ adeverez,
Ion diiacon adeverez

Arh. St. Buc., M-rea Rîncăciov, pach. XIII, doc. 88.
Orig. rom.

704

15 septembrie 1798[1]

Grigore Tărtăşescu şi Iliaş Brezoianu reclamă domnitorului, Constantin Hangerli, că la moşiile pe care le-au cumpărat în Dîmboviţa, Băldana şi Codrii, unii din locuitori nu se supun la claca de 12 zile, sub motiv că au mai puţine vite decît ceilalţi, şi cer să dispună a fi constrînşi cu „mumbaşir".

Prea înălţate doamne,

Jăluim măriei tale, pentru că noi avînd cumpărată dooă moşii în sud Dîmboviţa anume: Băldana i Codrii, unii din lăcuitorii ce şăd pe aceste moşii, nu să supun a-şi face claca de dooăsprezece zile, cu pricinuire că nu ar fi avînd dobitoace deopotrivă ca ceilalţi, lucru nepotrivit. Milostive doamne, în vreme ce claca moşii de 12 zile este hotărîtă de luminaţii domni, din vechime, ca fieştecarile să şi-o facă, făr' de numai văduvile bătrîne făr' dă ajutor, li să face oareşicare singatavasis, iar ceilalţi tot deopotrivă.

Ne rugăm milostivirii măriei tale să se orînduiască mumbaşir asupră-le ca să-i facă a să supune obiceiului la orînduiala clăcii, iar avînd împotriva a răspunde, să-i aducă aici ca să ne judecăm la luminatul divan fiindcă sîntem mai aproape decît la boerii ispravnici, ca să ni să hotărască dreptatea. Şi cum va fi mila măriei tale.

Ai măriei tale prea plecaţi,
Grigorie Tărtăşescu, Iliiaş Brézoianul

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Rezoluție :⟩

Io Costandin Gheorghi Hangerli voevod i gospodar zemli Vlahscoe. Dumneavoastră ispravnicilor ai județului, să cercetați și cînd lăcuitorii nu vor fi avînd vreun așăzămînt, deosebit obiceiu, care să se fi urmat și să se fi păzit, după condica divanului să-i îndatoriți a fi următori și a-și face claca, ca să nu pricinuiască pagubă, sau fiind pricina într-alt chip să înștiințați domnii mele.

1798, sept⟨emvrie⟩ 15

Vel logofăt
Vel medelnicer

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCCXXXVI, doc. 52.
Orig. rom., pecete aplicată.

705

⟨București,⟩ 8 octombrie 1798

Constantin Hangerli, domnul Țării Rominești, poruncește ispravnicilor de Prahova să oblige pe locuitorii de pe moșia Comarnic, a soției sale Ruxandra Hangerli, să presteze cîte 12 zile de clacă sau cînd nu va fi de lucru să se înțeleagă cu isprăvnicelul pentru a da bani, să dea dijma din produse și la tîrgul săptămînal să vîndă vin și rachiu numai acei ce vor avea încuviințare.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Gheorghie Hangeri voevod i gospodar zemli Vlahscoe. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Prahova, sănătate! Vă facem domnia mea în știre că lăcuitorii ce sînt șăzători pe moșia Comarnicului dintr-acel județ, a casii luminății sale prea iubitii doamnii noastre Luxandra Hangeri, nu urmează a-și da adeturile moșii după condica divanului.

Pentru care vă poruncim să aveți a îndatori pe lăcuitori, ca să fie următori condicii divanului de obiceiurile moșiilor, adică : lăcuitorii casnici cei vrednici de muncă să lucreze stăpînului moșii cîte doăsprezece zile într-un an, rînduri, rînduri, după obiceiu, precum în condică sînt rînduite, adică trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna și trei zile iarna, iar nu deodată, iar holteii să nu să supere. Sau neavînd stăpînu de lucru și va cere bani, să s⟨e⟩ învoiască cu isprăvnicelul cum vor putea. Iar cînd nu va avea pe moșiia aceia de lucru, pe care șăd, să nu aibă volnicie a-i duce la altă moșie mai depărtată spre a clăcui, făr' de numai de va fi ceilaltă moșie aproape de aceia ce să află cu șăderea, cale de doaoă sau mult trei ceasuri, să meargă să lucreze zilile ce sînt orînduite, iar la moșie mai depărtată să nu-i silească a-i duce. La care această ~~cale~~ să aibă lăcuitorii a mîneca dis-dă-dimineață, apucînd zioa deplin și însuși casnicii cei vrednici de muncă să meargă la lucru, iar să nu trimită copiii sau să întîrziere, nici să stea cu împotrivire a nu lucra la treaba ce le va arăta, ci la însuși trebuința ce va fi, să lucreze zilile clăcii. Dar nici să fie supărați mai mult peste zilile cele orînduite, nici la clacă, nici la strînsul dijmii să nu le facă nedreptate, ori mai mult a le lua, ori a alege bucatele, ci de rînd și din bun și din prost și la

https://biblioteca-digitala.ro

vremea cea orînduită să ia dijma, iar nu după ce va trece vremea, cum și lăcuitorii să nu întîrzieze a da dijma, ca cu trecere de vreme să facă pagubă.

Nimeni din lăcuitori să nu fie volnic să vînză vin și rachiu pe moșie, iar la ziuoa tîrgului, dumineca, unde să face tîrgul să aibă voe a vinde rachiu, cu urmare după coprinderea domnești noastre cărți de sloboziia tîrgului după această moșie Comarnicul, iar nu în altă vreme, sau pe la casele lor, sau într-altă parte a satului și a moșii.

Nici unul din lăcuitori să nu aibă voe a ținea băcănie.

Pentru toate rodurile ce vor face, să aibă a da stăpînului moșii zeciuială, afară numai din grădinile ce au înprejuru caselor lor, din care acelea nu au a da nimic. Pentru grîu și orz ce să seamănă au să dea din zece clăi, una, numai să aibă datoriia lăcuitorii a căra dijma aceia cu însuși carul lor la arie, după obiceiu. Iar cînd sau din lenevire sau din nebăgare de seamă, nu vor urma după cum s-au zis mai sus și își va rădica bucatele toate, atunci dumneavoastră ispravnicilor, să aveți a face înplinire.

Pentru fin, să li să dea a cosi cu dijmă pă trebuința vitelor ce vor avea fiește care, iar celălalt tot să fie pe seama casii luminății sale.

Pentru porumb, să dea de pogon cîte patru baniță porumb grăunțe, cu banița za ocă doăzeci și doaoă.

Pentru stupi, să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roi nu au a da nimic.

Pentru capre au să dea de capră cîte doi bani atît vara, cît și iarna. Din stînile ce vor fi pe această moșie, are să ia dupe așăzămîntul ce vor face, ori brînză sau bani, de la perdelile de oi ce vor fi cu fătăciunea pe moșie, are să ia de toată perdeaoa cîte un miel și cîte taleri unul și au a șădea acolo, din blagovești pînă la sfîntul Gheorghie.

Pentru rîmători, măcar că nu au a da nimic stăpînului moșii, dar nici să să îndrăznească să-și bage rîmătorii în pădurile cele poprite, ci întîiu să s⟨e⟩ tocmească și așa să-i bage. Iar care să va îndrăzni făr' de tocmeală să-i bage, aceia să tocmească prețul ce putea să ia de la alții.

Nici unul din lăcuitori nu are volnicie să vîneze pește în helești eu ce va fi pe moșie, iar cînd va fi baltă pe moșie, au voe să vîneze și să dea zeciuială din zece pești, unul.

Deci, dumneavoastră ispravnicilor să dați mînă de ajutor îndatorind pe ceia ce să va arăta cu împotrivire la aceasta, ca să-și poată avea dreptatea și folosul după condica divanului, pentru care s-au dat la mîinile isprăvnicelului moșii această carte a domnii mele poruncitoare către dumneavoastră, dă urmare întru toate, cum poruncim mai sus. I is⟨pravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

1798, octomv⟨rie⟩ 8

Io Costandin Gheorghi Hangeri voevoda, milostiiu bojiiu gospodar.

Procit vel logofăt
Vel medelnicer

B. C. S. (Filiala N. Bălcescu), Fond Saint Georges, pach. CDLI, dosar 1, doc. 25.

Orig. rom., pecete aplicată.

https://biblioteca-digitala.ro

706

⟨M-rea Arnota,⟩ 20 decembrie 1798

Popa Pătru din Bărbăteşti dă zapis egumenului de la Arnota pentru livada pe care o are de zestre în Dobriceni şi, nefiind clăcaş al mănăstirii spre a face clacă şi a da dijma, dă pe an cîte doi taleri şi un zlot.

Adecă eu popa Pătru din Bărbăteşti din împreună cu lăcuitorii din Dobricini [1], am dat acest zapis la mîna sfinţii sale părintelui egumen arnăuţeanu ca să fie de mare credinţă, să ştii că avînd eu o livade de zăstre di la socră-miu în satu Dobricini şi fiindcă eu nu sînt clăcaş al mănăstirii ca să fac zile de clacă şi să dau dijma după obiceiu păpîntului, pintru acii am tocmit cu sfinţiia sa ca să dau pe an taleri 2 şi un zlot şi să fiu slobod să cosăsc livadea fără nici o pricină, iar din ogradă şi din poame iară să fiu slobod. Aşijderea şi pentru porumb să n-am nici o pricină.

Şi cînd s-au făcut zapisul acesta, a fost preoţi şi omini din satu Dobricini după cum să vede iscăliturile lor mai jos. Şi pentru aceia m-am ⟨iscălit⟩ şi eu mai jos ca să ⟨se⟩ crează.

⟨17⟩98, dechemvrie 20

Popa Pătru ...[2], popa Dumitru ot Dobriceni, eu Lazăr ...[2] adeverez, eu Costandin Tolescu martor, eu Ilie Şubrescu ⟨?⟩ martor, eu Ion Mîntulescu martor, eu Petru pîrcălab, martor.

Şi am scris Cusăraş [3] cu învăţătura lor.

Arh. St. Buc., M-rea Arnota, pach. I, doc. 34.
Orig. rom.

707

⟨Bucureşti,⟩ 19 ianuarie 1799

Constantin Hangerli, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Ilfov să cerceteze pentru ce locuitorii de pe moşia marelui ban Dumitrache Ghica, Păşcani, nu se supun la clacă şi dijmă „după condica divanului" şi dacă n-au „vreun aşezămînt deosebit", să-i îndatorească a se conforma instrucţiunilor ce li se dă să le aplice.

† Milostiiu bojiiu Io Costandin Gheorghie Hangeri voevod i gospodar zembli Vlahiscoie. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Ilfov, sănătate! Vă facem în ştire că dumnealui cinstit şi credincios boierul domnii méle, Dumitrache Ghica vel ban, ne-au făcut arătare cum că lăcuitorii ce sînt şăzători pe moşiia dumnealui ce o are într-acel judeţ, anume Păşcani, nu urmează a-şi face claca şi a-şi da dijma dupe condica divanului, cum şi vînzare de vin i rachiu fac făr' de voia isprăvnicelului ce-l are pe această moşie.

---

[1] Pentru Dobriceni.
[2] Indescifrabil.
[3] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care vă poruncim să cercetați și cînd lăcuitorii nu vor fi avînd vreun așăzămînt deosebit obiceiu, care să s⟨e⟩ fi urmat și să s⟨e⟩ fi păzit totdeauna, să aveți a îndatori pe lăcuitori ca să fie următori după condica divanului; adecă lăcuitorii casnici, cei vrednici de muncă să lucréze clacă stăpînului moșii cîte doaosprezece zile într-un an, rînduri, rînduri, după obiceiu, precum în condică sînt rînduite, adecă trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna și trei zile iarna, iar nu deodată, iar holteii să nu să supere. Sau neavînd stăpînul de lucru și va cere bani, să aibă a lua de casă cîte un zlot pe an, iar cînd nu va avea pe moșiia aceia ce șade, de lucru, să nu aibă volnicie stăpînul moșii a-i duce la altă moșie a sa mai depărtată spre a-i clăcui, făr' de numai de va fi ceialaltă moșie aproape de aceia ce să află cu șăderea ca doao sau mult trei ceasuri, să meargă să lucréze zilele ce-i sînt orînduite, iar la moșie mai depărtată să nu-i silească a-i duce. La care această clacă, să aibă lăcuitorii a mîneca dis-de-dimineață apucînd zioa deplin, și însuși casnicii cei vrednici de muncă să meargă la muncă, iar să nu trimiță copii sau să întîrzieze, nici să stea cu împotrivire a nu lucra la treaba ce le va arăta, ci la însuși trebuința ce va avea stăpînul moșii să lucréze zilele clăcii.

Dar și stăpînul moșii să nu-i supere mai mult peste zilile céle orînduite, nici la clacă, nici la strînsul dijmii să nu le facă nedreptate ori mai mult a le lua, ori a le alege bucatele, ci de rînd, și din bun și din prost. Și la vremea cea orînduită, să ia dijma, iar nu după ce va trece vremea, cum și lăcuitorii să nu să întîrzieze a da dijma, ca cu trecere de vreme să păgubească pe stăpîn.

Nimini din lăcuitori să nu fie volnic să vînză vin i rachiu pe moșie, iar cînd stăpînul nu va vrea să pue vin să vînză, atunci lăcuitorii să-și ia întîiu voe de la stăpîn, și așa să vînză ei, dînd de bute cîte taleri unul i cîte o vadră de vin.

Nici unul din lăcuitori să nu aibă voe a ținea băcănie fără de numai de să vor așăza cu stăpînul moșii. Pentru toate rodurile ce vor face să aibă a da stăpînului moșii zeciuială, afară numai din grădinile ce au împrejurul caselor lor din care acelea nu au a da nimic.

Pentru grîul și orzul ce să seamănă, au să dea din zece clăi una, numai să aibă datorie lăcuitorii a căra dijma aceia cu însuși carul său la ariia stăpînului după obiceiu, iar cînd sau din lenevire sau din nebăgare de seamă nu vor urma după cum s-au zis mai sus, și își va ridica bucatele toate, atunci dumneavoastră ispravnicilor, să aveți a face împlinire pentru fînul ce vor cosi, ori pe moșiia ce șăd sau pe alta să dea dijma dupe condică.

Pentru porumb au să dea de pogon cîte patru baniță porumb grăunțe, cu baniță za ocă doaozeci și doao.

Pentru stupi să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roi nu au a da nimic.

Pentru capre au să dea de capră cîte doi bani, atît vara cît și iarna. De la stînele ce vor fi pe acea moșie, are să ia stăpînul moșii după așăzămîntul ce vor face: ori brînză, sau bani. De la perdelile ce vor fi de oi, cu fătăciunea pe moșie, are să ia stăpînul moșii, de toată perdeaoa cîte un miel și cîte taleri unul. Și au a șădea acolo de la blagovești și pînă la sfete Gheorghie.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru rîmători, măcar că nu au a da nimic stăpînului moşii, dar nici să s⟨e⟩ îndrăznească să-şi bage rîmători în pădurile céle poprite, ci întîi să tocmească cu stăpînul moşii şi aşa să-i bage, iar care să va îndrăzni fără tocmeală să-i bage, aceia au să plătească preţul ce putea să ia stăpînul moşii de la alţii. Nici unul din lăcuitori nu are volnicia să vîneze peşte în heleşteul stăpînului moşii, iar cînd va fi baltă pe moşie, au voe să vîneze şi să dea zeciuială din zece peşti unul.

Deci, dumneavoastră ispravnicilor, să daţi mînă de ajutor orînduitului isprăvnicel, după această moşie Poşcani[1] a dumnealui banului, îndatorind pă ceia ce să va arăta cu împotrivire la aceasta, ca să-şi poată avea dreptate şi folosul său după condica divanului. Pentru care s-au dat la mîinile isprăvnicelului dumnealui, această carte a domnii méle, poruncitoare către dumneavoastră de urmare întru toate cum poruncim mai sus. I is⟨pravnic⟩ sam receh gospodstvo mi.

1799 ghenar 19

Vel logofăt

Io Costandin Gheorghie Hangeri voevoda, milostiiu bojiiu gospodar.

Vel medelnicer

Acad. R.P.R., pach. CLXXXIII, doc. 96.
Orig. rom.

708

⟨Bucureşti,⟩ 24 aprilie 1799

Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romîneşti, porunceşte ispravnicilor de Prahova să oblige pe locuitorii din satele Mărgineni, Ţintea, Băneşti şi Brazda să presteze egumenului mănăstirii Mărgineni cîte 12 zile de clacă, dijma din produse specificată amănunţit şi celelalte îndatoriri cuvenite stăpînului moşiei.

Milostiiu bojiiu Io Alecsandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemble Vlahscoie. Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Prahova, sănătate! Vă facem in ştire că la domniia mea au dat jalbă Meletie arhimandrit, egumenul mănăstirii Mărgineni, cum că lăcuitorii ce sînt şăzători pe drepte moşiile mănăstirii ce le are într-acel judeţ cu bună stăpînire, făr' de pricină, anume: Mărgineni, Ţintea, Băneşti, Brazda, nu urmează a-şi face clacă şi a-şi da dijma după condica divanului, cum şi vînzare dă vin i rachiu fac făr' de voia sa.

Pentru care vă poruncim să cercetaţi şi cînd lăcuitorii nu vor fi avînd vreun aşăzămînt, deosebit obiceiu, care să fi urmat şi să s⟨e⟩ fi păzit totdeauna, să aveţi a îndatori pe lăcuitori ca să fie următori după condica divanului, adică: lăcuitorii casnici, cei vrednici de muncă, să lucreze clacă stăpînului moşii cîte doaosprezece zile într-un an, rînduri, rînduri după obiceiu, precum în condică sînt rînduite, adică trei zile primăvara, trei zile vara, trei zile toamna şi trei zile iarna, iar nu deodată, iar holteii să nu să supere; sau neavînd stăpînul de lucru şi

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

va cere bani, să aibă a lua de casă cîte un zlot pe an. Iar cînd nu va avea de lucru pe moșiia aceia ce șade, să nu aibă volnicie stăpînul moșii a-i duce la altă moșiie a sa mai depărtată spre a-i clăcui făr' de numai de va fi ceilaltă moșie aproape de aceia ce să află cu șăderea ca de dooă sau mult trei ceasuri, să meargă să lucreze zilele ce sînt orînduite, iar la moșie mai depărtată să nu-i silească a-i duce. La care această clacă să aibă lăcuitorii a mîneca dins-dă-dimineață, apucînd zioa dăplin. Și însuși casnicii cei vrednici de muncă să meargă la lucru iar să nu trimiță copii sau să întîrzie, nici să stea cu împotrivire a nu lucra la treaba ce le va arăta, ci la însuși trebuința ce va avea stăpînul moșii să lucreze zilele clăcii. Dar și stăpînul moșii să nu-i supere mai mult peste cele orînduite, nici la clacă, nici la strînsul dijmii să nu le facă nedreptate, ori mai mult a le lua, ori a le alege bucatele, ci de rînd și din bun și din prost. Și la vremea cea orînduită să ia dijma, iar nu după ce va trece vremea, cum și lăcuitorii să nu întîrzieze a da dijmă, ca cu trecere dă vreme să păgubească pe stăpînu.

Nimeni din lăcuitori să nu fie volnici să vînză vin sau rachiu pă moșie, iar cînd stăpînul nu va vrea a pune vin să vînză, atunci lăcuitorii să-și ia întîi voie dă la stăpînu și așa să vînză ei, dînd dă bute cîte taleri unul i cîte o vadră dă vin.

Nici unul din lăcuitori să nu aibă voie a ținea băcănie făr' de numai de să vor așăza cu stăpînul moșii.

Dintru toate rodurile ce vor face să aibă a da stăpînului moșii zeciuială, afară numai din grădinile ce au înprejurul caselor lor, din care acelea nu au a da nimic. Pentru grîu și orzu ce să seamănă au să dea din zece clăi, una, numai să aibă datorie lăcuitorii a căra dijma aceia cu însăși carul său la aria stăpînului după obiceiu. Iar cînd sau din lenevire sau din nebăgare de seamă nu vor urma după cum s-au zis mai sus și-și va rădica bucatele toate, atunci dumneavoastră ispravnicilor să aveți a face înplinire.

Pentru fînul ce vor cosi, pe moșiia ce șăd sau pe alta, să dea dijmă după condică.

Pentru porumb, au să dea de pogon cîte patru baniță de porumb grăunțe, cu banița za ocă dooăzeci și dooă.

Pentru stupi să dea de toată matca cîte bani trei, iar pentru roiu nu au a da nimic.

Pentru capre au să dea de capră cîte doi bani, atît vara cît și iarna. De la stînile ce vor fi pe acea moșiie are să ia stăpînul moșii dupe așăzămîntul ce vor face, ori brînză sau bani. Dă la perdelile dă oi ce vor fi cu fătăciune pe moșiie, are să ia stăpînul moșii de toată perdeaoa cîte un miel i cîte taleri unul și au a șădea acolo dă la blagovești și pînă la sfete Gheorghe.

Pentru rîmători, măcar că nu au a da nimic stăpînului moșii, dar nici să nu îndrăznească să-și bage rîmătorii lor în pădurile cele poprite, ci întîi să s⟨e⟩ tocmească, cu stăpînul moșii și așa să-i bage. Iar care să va îndrăzni făr dă tocmeală să-i bage, aceia să plătească prețul ce ar putea să ia stăpînul moșii de la alții.

Nici unul din lăcuitori nu are volnicie să vîneze pești în helești stăpînului moșii, iar cînd va fi baltă pe moșiie, au voe să vîneze și să dea zeciuială, din zece pești, unul.

https://biblioteca-digitala.ro

Deci, dumneavoastră ispravnicilor să aveţi a da mînă de ajutor stăpînului moşii, îndatorind pă cel ce să va arăta cu înpotrivire la aceasta, ca să-şi poată avea dreptatea şi folosul său dupe condica divanului, pentru care s-au dat la mîinile stăpînului moşii această carte a domnii mele poruncitoare către dumneavoastră de urmare întru toate cum poruncim mai sus. I is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1799, apr⟨ilie⟩ 24

Io Alexandru Costandin Muruz voevoda, milostiiu bojiiu gospodin

Vel logofăt

După condică

Radu biv treti logofăt, condicar

Acad. R.P.R., pach. DCXXIII, doc. 230.

Orig. rom., pecete aplicată.

709

⟨Bucureşti,⟩ 22 mai 1799

Anaforaua boierilor de divan către Alexandru Moruzi, domnul Ţării Romineşti, referitoare la neînţelegerea dintre Grigore Tărtăşescu şi Ilie Brezoianu cu locuitorii de la Moara Brăiloiului, pentru păşunatul vitelor.

I

Prea înălţate doamne,

† Din luminată porunca înălţimii tale, vătaful de vistierie au înfăţişat înaintea noastră pă Grigorie proigumen Tărtăşăscul i pă Ilie Brézoian, cu jalba ce au dat mării tale asupra Nicolii sărdar gelep-başa, epistatul moşii ot Moara Brăiloiului, cum că lăcuitorii de acolo, cunoscînd nedreptatea ce le fac cu călcarea moşii fără învoială, au fost mersu la dînşii de au intrat în tocmeală ca să cumpere cu bani venitul acelor locuri ce le sînt trebuincioase pentru hrana vitelor, dîndu-le pînă la taleri 200.

Şi nemulţumindu-să ei pă atît, au rămas aşăzămîntul nesăvîrşit, iar în urmă i-au povăţuit sărdaru ca să nu dea nimic. După a căruia povăţuire s-au şi tras de tot acei lăcuitori de n-au vrut să facă nici un aşăzămînt şi vitele şi le pascu nelipsit pă moşiia lor, făcîndu-le pagubă. Mai vîrtos zic, că dă cu primăvară era gata dooă sate ca să s⟨e⟩ pue cu plugurile să are moşiia şi din pricina acelor lăcuitori s-au zăticnit de n-au arat, de care cer dreptate.

Sărdaru au răspunsu că nici i-au pus la cale, nici să amestică la aceasta, ci judecata cum va socoti după obiceiu pămîntului va rîndui ce să dea acei lăcuitori. Deci, pîra aceasta nu urmează a o face jăluitorii asupra sărdarului Nicolii, ci asupra acelor săteni ce le strică moşiia, cu carii fiindcă vedem că i-au judecat dumnealor veliţii boieri în anul trecut, şi dreptatea ce au jăluitorii să arată pe larg într-această alăturată anafora, care anafora fiind făcută cu orînduiala dreptăţii, asemenea zicem şi noi că este cu cale a să urma.

Pentru care să fie luminată porunca înălţimii tale către dumnealor ispravnicii judeţului ca să facă zapt acelor lăcuitori de a nu face pagubă

https://biblioteca-digitala.ro

și stricăciune la moșia jăluitorilor. Și de au trebuință de păşunea vitelor, întîi să s⟨e⟩ învoiască cu stăpînii moșii și așa vor fi slobozi, iar neînvoindu-să, să fie cu totul opriți.

Cum și pentru paguba ce vor fi făcut pînă acum, să cerceteze dumnealor ispravnicii, și după dreptate ceia ce va fi cu cale să-i apuce să împlinească, iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a să face de către înălțimea ta.

1799, mai 22

Dim⟨itrie⟩ ban, vel logofăt, vel dvornic,
vel vornic, vel dvornic, vel logofăt, vel logofăt
Biv vel clucer za arie

II

⟨Carte de judecată a ispravnicilor de Dîmbovița⟩
Sud Dîmbovița

După jalba ce au dat către dumnealui vel ban Dumitrache Ghica, caimacamul Țării Rumînești, sfinției sa Grigorie Tărtășăscu și Ilie Brézoian, pentru zece scutelnici și cîțiva săteni ce sînt şăzători pe moșiia clucerului Brăiloiu, amîndoao părțile dintr-acest județ, arătînd cum că avînd cumpărată o moșie de la numitul Brăiloiu ce este alăturea cu altă moșie tot a sa, lăcuitorii cei ce se află şăzători pe acea moșie de cumpărat, și-au făcut ogrăzi cu îngrădiș pentru sămănături. Iar acei lăcuitori de la Moara Brăiloiului s-au sculat cu zurba și au tăiat 1600 pari de la acele ogrăzi, aruncînd gardul în apă, zicînd că acele locuri au fost date lor de Brăiloiu, izlaz pentru păşunea dobitoacilor. După a cărora jalbă ni să porunceşte ca de va fi trebuință a să face cercetare la fața locului, să orîn'duim pe zapciu plășii ca să cerceteze și să facă îndreptarea cea cuviincioasă. Iar cînd vreo parte nu să va odihni, să-i înfățișăm și înaintea noastră, și făcînd hotărîre în scris, să-i îndreptăm, și neodihnindu-să, să-i sorocim la divan. Următorii fiind poruncii, întîiu am orînduit la zapciu plășii, care mergînd în fața locului, au făcut cercetare, față fiind și jăluitorii și pîrîșii. Și ne înștiințează în scris că adevărată este jalba numiților, și cum că în silnicie au tăiat gardul de la acele ogrăzi. Și după dreptate zicîndu-le numitul zapciu ca să facă gardul la loc, și ei nesupuindu-să a urma, s-au adus amîndoao părțile înaintea noastră, și înfățișîndu-i la judecată, întîiu s-au citit jalba.

Și întrebînd pe ungureni ce au a răspunde, ei nu tăgăduiră pentru acel gardu că nu l-au tăiat, ci zisără toți cu un cuvînt că acele locuri ce au fost îngrădite le-au fost date izlazuri de vite de Brăiloiu, avînd sinfonie prin zapis ca peste 6 zile ce avea obiceiu de clăcuia, să mai clăcuiască și alte 6 pe an, și cum că pînă acum nu au știut că au vîndut Brăiloiu acea moșie și cu acea îndrăzneală au tăiat gardul.

Împotrivă ne arată jăluitorii zapis de cumpărătoarea moșii, ot leat 1796, dechemvrie 1, și citindu-să înaintea noastră zice chear așa, că vinde Costand⟨in⟩ Brăiloiu la sfinției sa părintele Grigorie Tărtășescu proin vieroșan, moșiia sa ce să numește Codre, stînjăni 436 în taleri 3488, stînjănul po taleri 8, dîndu-i și alte doaă cărți de hotărnicie și un zapis vechi pentru stăpînirea acestii moșii, care numiții ungureni, rămaseră fără nici un cuvînt.

https://biblioteca-digitala.ro

Deci, de vreme ce numiţii ungureni nu au nici un temei la zisile lor, nici a intra şi a călca cu vitele făr de ştirea stăpînului moşii şi a-şi face izlazuri de a-şi paşte vitele lor sau vericine, după dreptate să îndatoriră de a face gardurile ce le-au stricat după cum au fost, şi de vor avea trebuinţă de izlaz sau de altcevaşi, întîi să vie la stăpînul moşii, şi putîndu-să învoi, atunci va intra în moşie după sinfonia ce vor face. Iar numiţii cumpărători să aibă a-şi stăpîni moşiia cu bună pace după zapisile ce are de cumpărătoarea aceştii moşii, şi numiţii ungureni, ce vor avea pentru acel izlaz îşi vor căuta cu Brăiloiu. Aceasta.

1798, apr⟨ilie⟩ 8

Cos⟨tan⟩d⟨in⟩ vel paharnic
Trecută în condica judeţului

III

⟨Anaforaua din 26 mai 1798⟩

Prea înălţate doamne,

Pe această isprăvnicească carte de judecată, nerămiind odihniţi lăcuitorii de la Moara Brăiloiului anume: Bucur sin Radul i Ilie sin Ilie, i Ion sin Pascul, i Ion Matei şi Toma sin Oprea, vechili şi altor lăcuitori ot ⟨ta⟩m, dumnealui vătaf de divan, din luminată poruncă înălţimii tale i-au înfăţişat şi înaintea noastră la judecată cu Ilie Brézoianul ce fu vechil şi în locul proegumenului vieroşanu. Care carte de judecată citindu-o în auzul amîndurora părţilor, am întrebat pe numiţii lăcuitori la ce nu să odihnesc, şi răspunseră că ei fiind oameni streini ungureni din altă ţară, sînt acum 15 ani de cînd s-au aşăzat cu lăcuinţa pe moşia clucerului Cost⟨an⟩d⟨in⟩ Brăiloiu, unde zic că au curăţit pădurea de şi-au făcut case i locuri pentru bucate şi pentru fineţe, cu aşăzămînt ca să clăcuiască pe an cîte 6 zile. Care aşăzămînt zic că li s-au urmat pînă în leat ⟨17⟩93, iar atunci au căzut cu rugăciune la Brăiloiu, stăpînul moşii, dă le-au dat acele locuri ce au fost îngrădite ca să le aibă izlaz pentru păşunea vitelor lor, nefiind fost avut loc îndestul pentru hrana vitelor lor. Şi pentru acele locuri ce li s-au lăsat izlaz de păşunea vitelor, s-au aşăzat cu Brăiloiu, stăpînul moşii, ca peste 6 zile ce clăcuia mai'nainte, să mai clăcuiască alte şase, adică 12 zile pe an, care izlaz zic că l-au stăpînit în pace pînă în leat ⟨17⟩96, cînd şi-au vîndut Brăiloiu la proegumen stînjeni 436, iar de atunci încoaci îndată au îngrădit proegumenul acel izlaz cu gard, nelăsîndu-i să-şi pască vitele. Pentru care zic că au zis proegumenului să le lase a-şi paşte vitele pe acel izlaz şi să plătească suhat pentru păşunea vitelor, şi proegumenul n-au vrut aşa, ci le-au zis că să măsoare acel izlaz cu prăjina şi pe cîte pogoane va ieşi, să dea pe an dijmă de pogon, cîte 4 baniţe de porumb grăunţe.

Şi ei n-au putut să o primească aceasta şi cerură ca ori să le sloboază acel izlaz să-l aibă pentru păşunea vitelor şi să plătească sohat pentru vite, sau să le plătească casele, şi ei să vor muta pe altă moşie.

Pentru care întrebîndu-se Ilie Brézoianu, vechil şi al proegumenului, ce are a mai răspunde, cît pentru cererea ce fac lăcuitorii să le plătească casele, răspunse că, casele lăcuitorilor sînt pe moşiia ce au mai

https://biblioteca-digitala.ro

rămas Brăiloiului nevîndută, iar nu pe stînjănii ce s-au cumpărat dă ei dă la Brăiloiu, și nu să îndatorează a le plăti casele.

S-au întrebat lăcuitorii pe care moșie își au casele și răspunseră că pe a Brăiloiului, ce i-au mai rămas nevîndută. Aşijderea răspunse vechilu cum că lăcuitorii au vrut să plătească 'sohat pentru vite, și să-i lase a-și paște vitele pe acel izlaz, dar egumenul și el n-au vrut, fiindcă acel izlaz mai' nainte au fost loc de arături iar nu de pășune, și pentru aceia au cerut să dea dijmă pe an cîte 4 baniță de porumb de pogon.

S-au întrebat lăcuitorii de au fost acel izlaz mai' nainte locu de arături și răspunseră că o parte dintr-acel izlaz au fost ogrăzi de varză, iar dooaă părți au fost pădure și crîngu.

S-au întrebat vechilul cîți ani sînt de cînd au rămas acel loc izlaz pentru pășunea vitelor lăcuitorilor și răspunse că 'sînt trei ani, iar lăcuitorii ziseră că sînt patru ani.

Mai ziseră lăcuitorii că proegumenul și cu Ilie Brézoianu să le lase acel loc ca să-l aibă izlaz pentru pășunea vitelor și acele 6 zile ce le-au adaos Brăiloiu, să facă clacă peste 6 zile ce avea obiceiu de clăcuia mai 'nainte, fiindcă acel adaos de clacă l-au făcut pentru căci le-au dat acel izlaz, de acum înainte să clăcuiască numiților 'stăpîni ai moșii, 6 zile pe an și să le lase și ei acel izlaz să-l aibă pentru pășunea vitelor. Care clacă ziseră că să nu o facă toată deodată ci pă fieșcare lună o zi, fiindcă așa au avut așăzămînt cu Brăiloiu. Mai ziseră lăcuitorii că pe numita moșie a Brăiloiului, au livezi de fîn și locuri de bucate curate și făcute dă ei. Din care locuri și livezi unile, ca pe moșiia cea vîndută la proegumen, cerînd lăcuitorii că acele livezi și locuri de bucate să fie tot ale lor și să-și dea dijma, că pentru aceia primesc ca să clăcuiască 6 zile pe an, iar să nu le dea altora.

Deci cît pentru așezămîntul care cer pîrîții, adică proigumenul și Ilie Brézoianu, 'să facă lăcuitoriilor cu a le măsura acel loc ce l-au avut izlaz pentru pășunea vitelor lor, și pă cîte pogoane va eși, să le plătească pîrîții lăcuitori de pogon cîte 4 baniță de porumb dijmă pe an și așa să le rămîie acel loc izlaz pentru pășunea vitelor lor. Acest așăzămînt dupe pravilă nu este primit judecății, fiind paralogos che paradoxos, pentru că nu este cu dreptul să plătească lăcuitorii dijmă pentru un loc ce nu au pe dînsul arătură sau semănătură. Iar așăzămîntu ce cer pîrîșii lăcuitori să facă cu pîrîții stăpîni ai moșii, ca să clăcuiască, adică șase zile pe an, și să ție ei acel loc izlazu pentru pășunea vitelor lor, acest așăzămînt este primit judecății, fiindcă pîrîșii lăcuitori prin zapis au avut luat acest loc izlazu de pășunea vitelor lor dă la Brăiloiu, stăpînul cel dintîi al aceștii moșii și pentru aceia le-au mai mărit claca șase zile pe an peste șase ce avea obiceiu de clăcuia.

Și cu toate că cești de acum stăpîni ai moșii nu sînt supuși a urma așăzămîntului ce au avut pîrîșii lăcuitori cu stăpînul cel dintîi al moșii, dar fiindcă de li să va strica acest așăzămînt nu pot pîrîșii lăcuitori să trăiască acolo, neavînd loc pentru hrana dobitoacelor lor, și mai vîrtos, că lăcuitorii dupe împărătească și domneasca mării tale voințe sînt hoșnișini (?), adică unde lăcuesc să-și aibă hrana și odihna, și ei și-au avut lăcuința și hrana pe această moșie, găsim cu cale ca pîrîșii lăcuitori să ție acel loc, izlazu pentru pășunea vitelor lor. Pentru care izlazu 'să facă șase zile clacă pe an și pe moșia unde să află cu

https://biblioteca-digitala.ro

lăcuința lor să clăcuiască numai șase zile, iar nu mai mult. Și nu pot zice cei de acum stăpîni ai moșii că nu le trebue clacă de la pîrîșii săteni, nici că-i îngădue să-și pască vitele pe moșiia lor, cu cuvînt căci s-au schimbat stăpînirea moșii, fiindcă unde sînt doaă moșii alăturea dintru 'nceput la doi stăpîni, poate un stăpîn să facă învoială cu lăcuitorii de pe moșia vecinului său a le lua suhat și poate zice că nu-i trebue suhat să ia, nici să-și pască vitele pe moșiia lui. Dar fiindcă această moșie s-au despărțit de la un stăpîn la doi, nu poate zice stăpînul cel du pă urmă că nu priimește pe lăcuitori a paște vitele pe moșia lui.

Iar pentru locurile dă livezi și de bucate, ce zic lăcuitorii că au, să fie luminată porunca înălțimii tale, către dumnealor ispravnicii județului, să cerceteze și de vor dovedi lăcuitorii că acele locuri sînt curate dă ei, să aibă ei a le stăpîni, și să-și răspunză dijma la stăpînu moșii iar de nu vor dovedi că sînt curate dă ei, vor rămîne pă seama stăpînului moșii.

Pentru facerea clăcii, cererea lăcuitorilor a nu o face toată deodată, este cu cale, fiindcă pravilniceasca condică scrie să s⟨e⟩ facă de patru ori pe an: vara, primăvara, toamna și iarna, și asemenea găsim și noi cu cale să o facă lăcuitorii, iar hotărîrea cea desăvîrșită rămîne a să face de către înălțimea ta.

1798, mai 26

..., [1] Ioan Creț⟨eanu⟩ clucer, ..., [1] șătrar,
Mih⟨ai⟩ armaș

Taleri patru de scris — Trecut în condică

IV

⟨Anaforaua din 4 iunie 1798⟩

Prea înălțate doamne,

† Pe această alegere a judecății departamentului, nerămîind odihniți Grigorie proigumen și Ilie Brézoianul vătaf de divan, din luminată porunca înălțimii tale au adus și înaintea noastră pe Ilie Brézoianul, vechil și din partea numitului proigumen, față cu Bucur ce zise că este vechil și din partea celorlalți lăcuitori ot Moara Brăiloiului. Pentru care după cercetarea ce deosebit făcum și noi asupra pricinii, arătăm mării tale că dreptatea acestii pricini urmează așa, adică în cîtă vreme s-au aflat această moșie în stăpînirea Brăiloiului, au fost volnic Brăiloiu să s⟨e⟩ așeze și să s⟨e⟩ întocmească cu sătenii ce lăcuescu pe pămîntul moșii sale ca un stăpîn pe al său, și toate acele așăzămînturi și întocmeli au avut puterea lor pînă cînd au vîndut Brăiloiu pămîntul moșii la Grigorie proigumen și la Ilie Brézoianul (după zisa lui). Iar din ceasul ce au vîndut Brăiloiu pămîntul moșii la numiții cumpărători și s-au primenit stăpînirea den un obraz la altul, toate acele așăzămînturi și întocmeli ale Brăiloiului, au rămas fără nici o putere asupra celor noi stăpîni a acei moșii, și cu nici un fel de cuvînt nu pot lăcuitorii ce să află șăzători pe moșiia Brăiloiului, care i-au mai rămas nevîndută, să ceară de

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

a fi îndatorați și cei noi stăpîni ca să fie următori voinții stăpînului celui vechiu, și așa numiții cumpărători ca niște buni stăpîni ce sînt pe al său, urmează să-și aibă stăpînirea și dreptățile moșiei lor, întocmai precum le au și toți ceilalți stăpîni de moșie de obște din toată țara.

Între care dreptăți ale moșiei, cea mai întîi este aceasta: că nimeni cu nici un fel de cuvînt nu poate să între în coprinsul acei moșii, ca să-și facă nici un fel dă trebuință a sa, făr' de știre și fără învoială cu stăpînul moșii. Ci pentru orice fel dă trebuință va avea nestine a-și face pe moșiia altuia, adică ori pentru a-și face casă de lăcuit, ori pentru a sădi vie sau pomi, ori pentru a-și face arături de bucate sau pentru a cosi fîn, trebue întîi să dea știre stăpînului moșii și să ceară a face așăzămînt și învoială, și cînd stăpînul moșii va primi și să va învoi, așa poate acela să-și facă trebuința ce va avea pă moșie, iar într-alt fel, nici într-un chip nu este slobod.

Acest fel dar fiind priveleghiul și dreptatea tuturor moșiilor de obște, după dreptate urmează ca și acești săteni ce lăcuiescu pe moșia Brăiloiului pentru izlazul ce cer de a-l avea slobod pă moșiia numiților cumpărători, ca să le fie pentru pășunea vitelor lor, întîi să s⟨e⟩ învoiască cu stăpînii moșii și așa pot să-l aibă, iar făr' de învoială nu sînt slobozi a-și paște vitele pe moșiia numiților cumpărători. Iar pentru locurile de livezi și dă bucate, dă să vor dovedi că acele locuri sînt curături ale lor, să aibă a și le ținea plătindu-și dijma la stăpînul moșii, iar de nu vor fi curate dă ei, rămîn ale stăpînului moșii. Și cea desăvîrșită hotărîre, rămîne a să face de către înălțimea ta.

1798, iunie 4

Dim⟨itrie⟩ ban, vel logofăt, vel dvornic, vel dvornic, vel dvornic, vel logofăt, vel logofăt.

Biv vel clucer za arie

⟨Rezoluție:⟩

Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

După anaforalile dumnealor veliților boeri, poruncim dumneavoastră ispravnicilor să îndatoriți pe acei lăcuitori a fi următori, iar de vor zice lăcuitorii că au împotrivă apelație, să-i soroci la divanul domnii mele.

1799, mai 27

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCCXXXVI, doc. 51.
Copie rom.

710

⟨București,⟩ 7 iunie 1799

Anaforaua vel logofătului Constantin Cîmpineanu referitoare la pricina proegumenului mănăstirii Vieroșul cu locuitorii de la Moara Brăiloiului (Dîmboviția) pentru islazul de pe moșia mănăstirii; el a propus și țăranii au admis a da cîte patru baniță porumb știuleți într-un an.

Prea înălțate doamne,

Din luminată porunca înălțimii tale, vătaful de vistierie au înfățișat înaintea mea pe ungurenii streini ot satul Moara Brăiloiului sud Dîmbo-

https://biblioteca-digitala.ro

viţa cu proigumenul Grigorie vieroşan i Ilie Brézoianul, care ungureni prin jalba ce au dat înălţimii tale cer a să întări de către înălţimea ta anaforaoa departamentului, ca să fie îndatoraţi pîrîţii a primi de la dînşii cîte şase zile pe an şi a le lăsa slobod izlazul, cum zic că l-au avut pe vremea cînd stăpînea Brăiloiu moşia aceasta, ce o ţin acum pîrîţii.

La a cărora jalbă poruncindu-mi-să de către înălţimea ta, ca după ce voiu vedea anaforalile de mai 'nainte, cum şi anaforaua ce în trecutele zile au făcut dumnealor veliţii boeri, cînd s-au judecat egumenul cu sărdaru Nicola, să-i întreb apoi ce au a răspunde împotrivă, şi de au vreun cuvînt cu cale şi drept, să arăt mării tale în scris.

Următoru fiind luminatei porunci, am citit acele anaforale toate, dupe aceasta îi întrebaiu şi pe dînşii ce răspund şi văzuiu că tot razimul lor este la acel aşăzămînt ce au avut cu Brăiloiu; la care aceasta nici un cuvînt drept nu au, pentru că aşăzămîntul acela au avut tărie, numai în cîtă vreme era moşia la mîna Brăiloiului, iar după ce au eşit de la mîna lui şi s-au făcut pîrîţii stăpîni asupra lucrului, nu poate avea acel aşăzămînt nici un temeiu, şi pîrîţii ca nişte stăpîni ai moşii sînt ajutoraţi dă dreptate a-şi avea stăpînirea moşiei lor întreagă şi pe deplin. Şi nu poate judecata a sili să dea suhat pîrîşilor în vreme ce şăd pă altă moşie unde acel stăpîn al moşii pe care lăcuescu şi fac clacă are datoria a le da şi loc de păşunea vitelor.

Care aceasta dîndu-o pirîşilor a o înţelege că să cuvine a să face prin învoială, iar nu cu judecată, m-am şi silit în tot chipul a le face un aşăzămînt şi întrebînd pe pîrîţi cu ce să mulţumescu pentru păşunea vitelor, făcură trei cereri, adică ori să are pe moşia lor şi să-şi pască vitele unde şăd, ca să s⟨e⟩ poată folosi cu dijma bucatelor, ori să să măsoare acele locuri în pogoane şi să dea ungurenii de pogon cîte baniţe patru porumbu pe an, sau să cumpere venitul a toată moşia cu bani, precum să vor putea învoi. Iar pîrîşii ungureni la nici una dintr-aceste cereri nu să înduplecară, stînd tot la cuvîntul cel dintîi de zile şase şi d-abia adăogînd a zice că de vreme ce nu le primescu în lucru, să le plătească zioa po parale zece sau să dea de casă cîte taleri unul pe an; la care aceasta nici pîrîţii nu priimiră, arătînd că au trebuinţă de bucate.

Deci pentru ca nici pîrîşii să nu fie lipsiţi de păşune, de vreme ce moşiia unde lăcuesc nu este îndestulă a le întîmpina toate trebuinţele ce au, dar nici pîrîţii să nu fie siliţi la dreptul lor, părerea mea este de a să da luminată porunca înălţimii tale către dumnealor boeri ispravnici, ca să măsoare dupe dreptate acel izlaz cu prăjina porumbului ce este obicinuită şi pe cîte pogoane drepte va eşi la măsurătoare să s⟨e⟩ îndatoreze pîrîşii să dea cîte patru baniţe porumb ştiuleţi de un pogon pe an, însă în natură, iar nu în bani, şi în cîtă vreme vor da acest porumbu să aibă păşunea într-acel izlaz slobodă şi nepopriţi, după cum şi pîrîţii au primit-o aceasta, făr' de a să supăra mai mult, nici de a cumpăra venitul moşii, nici a le clăcui măcar o zi, nici cu verice altă dare, încă şi cu şase zile dintr-acele 12 ale aşăzămîntului cu Brăiloiu, fiindu-i moşie strîmtă, să să scază, rămîind a clăcui unde şăd, numai cîte şase zile pe an, ca întîi. Iar hotărîrea cea desăvîrşită rămîne a să face de către înălţimea ta.

1799, iunie 7

https://biblioteca-digitala.ro

Iar cînd nici aceasta nu vor primi pîrîşii, atunci după toată dreptatea să să silească stăpînul moşii, unde să află cu lăcuinţa, ca să le găsească locu pentru păşunea vitelor, ca unul ce să foloseşte de la dînşii cu dijmă şi clacă.

Costandin Cîmpineanu vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCCXXXVI, doc. 56.
Orig. rom.

711

⟨Tîrgovişte,⟩ 6 iulie 1799

Anaforaua ispravnicilor de Dîmboviţa către domnul Ţării Romîneşti, Alexandru Moruzi, referitoare la pricina mănăstirii Dealul cu satul Glodeni, ai cărui locuitori nu vor să clăcuiască şase zile, aşa cum au propus ei şi cum acceptă egumenul, ci vor să dea zlotul de casă, ori să presteze trei zile de clacă.

Prea înălţate doamne,

După luminată hotărîrea mării tale ce prin anaforaoa dumnealor boierilor departamentari, întărită de înălţimea ta, s-au dat la mîinile lăcuitorilor ot satul Glodeni, ce cu şăderea lor să află pă moşii sfintei mănăstiri Dealul din acest judeţ Dîmboviţa, coprinzătoare că după judecata ce au avut numiţii cu igumenul al aceştii mănăstiri, chir Dionisie, au rămas toate părţile mulţumite pă hotărîrea ce s-au făcut de înălţimea ta. Cu care hotărîre înfăţişîndu-să şi aici cu Evstathie, iconomul mănăstirii şi vechilul igumenului delianu, după luminată porunca mării tale i s-au zis numitului vechil ca să fie următor întocmai, cu a nu supăra mai mult pă lăcuitori de clacă i de dijma bucatelor i de dijma fînului şi de otaştina vinului peste luminata hotărîre a mării tale. Şi alt nimic înpotrivă nu răspunse fără de numai zise că pentru dijma bucatelor i a fînului şi otaştina vinului, va fi următor întocmai, iar pentru rîndul clăcii nu să mulţumeşte, căci mai 'nainte vreme au avut obiceiu toate satele ce sînt şăzătoare pă moşiile mănăstirii de clăcuia pe an cîte doaosprezece zile, dupe însuşi testamentul ce iaste la toţi lăcuitorii deobşte.

Şi la leatul ⟨17⟩99 [1] octomvrie 31, în zilele mării sale Alexandru vodă Ipsilant, pornind jalbă satul Ocniţa ce iaste şăzător tot pă moşiia mănăstirii şi judecîndu-să cu igumenul ce au fost pă acea vreme la divan, li s-au făcut hotărîrea mării sale la mîinile acelor lăcuitori prin anafora întărită, cu coprindere ca de va avea mănăstirea trebuinţă de lucru, să clăcuiască fieşcare om casnic pă an cîte şase zile, iar neavînd trebuinţă de lucru, să plătească numai zlotul de casă, socotindu-să aceste şase zile drept asupra zlotului. După care hotărîre încă de atunci nerămîind odihnit răposatu vlădica Sidis ce era igumen pă acea vreme mănăstirii, au pornit al doilea jalbă, tot la acelaşi liat, iarăşi către măriia sa, cu arătare pă largu de curgerea pricinii. Care jalbă ni să şi arătă de către mai 'susnumitu vechil, şi văzum că în dosul ei porunceşte măriia sa cum că la hotărîrea ce s-au făcut întîiu, care s-au dat la mîinile lăcuitorilor 'din satu

[1] Aşa în text.

https://biblioteca-digitala.ro

Ocnița, să coprinde cum că însuși sătenii au arătat la divan, înaintea mării sale, că au avut obiceiu de clăcuia pe an cîte șase zile netăgăduite. Și pentru ca să lipsească judecățile dintre dînșii cu igumeni, hotărăște ca fieștecare lăcuitor casnic, numai din satul Ocnița ce s-au judecat la divan, să lucreze la mănăstire pe an cîte șase zile fără de nici o împotrivire, iar alți lăcuitori din alte sate du pă moșiile mănăstirii, afară dintr-aceștiia să s⟨e⟩ urmeze obiceiului care iaste la toți deobște. De care hotărîre vorbesc și dumnealor boierii ⟨de⟩partamentari prin anaforaoa ce fac mării tale, zicînd că igumenul deleanul n-au avut lîngă sineși să o arate la judecată a i să vedea coprinderea, fiind lăsată la mănăstire în păstrare. Și cu aceasta nu să mulțumi numitu vechil, cerînd ca să clăcuiască acești lăcuitori de la satul Glodeni pă an cîte șase zile, zicînd că mănăstirea are trebuință de lucru.

Și păzind domnești hotărîri ce le văzum și la o parte și alta, i-am îndatorat și noi ca să clăcuiască mănăstirii pe an cîte șase zile, după care s-au mulțumit și vechilul. Dar lăcuitorii nici într-un chip neprimind, deteră curat răspuns ca ori să clăcuiască pă an cîte trei zile, sau să plătească zlotu de casă. Și așa, amîndoaoă părțile neodihnindu-să, de aici să sorociră ca după sfîrșitu lunii aceștia a lui iulie, să s⟨e⟩ afle iarăși la luminatu divan, unde cea desăvîrșită hotărîre rămîne a li să face de către înălțimea ta.

1799 iulie 6

Const⟨antin⟩ Cant⟨acuzino⟩ paharnic

. . . .[1]

Arh. St. Buc., M-rea Dealul, pach. XXII, doc. 15.
Orig. rom.

712

⟨Tîrgoviște,⟩ 14 iulie 1799

Dichiul „mitropoliei Tîrgoviște" reclamă domnului Țării Românești Alexandru Moruzi, că locuitorii din Săcueni, pe baza unei cărți domnești a lui Nicolae Mavrogheni și a unei adeverințe silite de la mitropolitul Grigore, se împotrivesc a face claca și a da dijma după obicei, și cere a se da poruncă ispravnicilor de Dîmbovița să-i supună la îndatoriri și să le ia documentele spre a „nu se păgubi sfînta mitropolie".

Prea înălțate doamne,

Jăluesc milostivirii mării tale pentru lăcuitorii ot Săcueni ce sînt șăzători pă moșiia mitropolii Tîrgoviștii, că în zilele răposatului domnul Mavrogheni după multele strigări ce au făcut ei la măria sa, li s-au făcut o carte domnească, în care carte nu să coprinde a-și da claca, dijma și alte adeturi, după obiceiul și după cum să obicinuește și la alte moșii mănăstirești și boerești, ci împotrivă; după care carte silit fiind și răposat Grigorie mitropolit le-au dat asemene adeverință la mîinile lor. Și într-acestea semețindu-se ei nici într-un chip nu să supun a-și da adeturile după obiceiu pămîntului, ca unii ce sînt șăzători chiar pă moșia mitropolii, ci stau cu împotrivire.

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

Pentru care mă rog mării tale să fie luminată poruncă către dumnealor boierii ispravnici ai județului Dîmbovița ca să supuie pă numiții lăcuitori a-și face claca și a-și da dijma după obiceiul pămîntului și după cum să obicinuește și la alte moșii, cum și pentru acele sineturi ce le au numiții la mîinile lor să cerceteze iarăși dumnealor și ca unile ce sînt date făr'de nici o dreptate să le ia spre a nu să păgubi sfînta mitropolie de dreptul ei. Și cum va fi mila mării tale.

Al mării tale plecat, Azaria ieromonah, dicheu mitropolii Tîrgoviștii.

⟨Rezoluție :⟩

Io Alecsandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului, după luna aceasta să cercetați pricina prin judecată și la dreptatea ce va avea jăluitorul să-i faceți îndestulare, sau neodihnindu-se vreo parte de acolea să-i soroci la divan cu carte de judecată

1799, iulie 14

Vel logofăt
Biv vel medelnicer

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CCLXXXIX, doc. 45.
Orig. rom., pecete aplicată.

713

⟨Craiova,⟩ 23 iulie 1799 [1]

Moshu, biv treti armaș, reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii de pe moșia sa Hubavi nu i-au dat dijma porumbului în anul 1794 și cere să se poruncească ispravnicilor de Gorj să cerceteze și să-i facă împlinire.

Prea cinstit dumneata biv vel ⟨cămăraș⟩ [2]

† Cu plecat răvaș jăluesc dumitale pentru sătenii ce șăd cu casăle lor pe moșia mea Hubavi ot sud Gorjii, fiindcă la leat 1794, sept⟨emvrie⟩ 5 pe alocurea nu se prea făcu bucate iar pe mai sus-numită moșia mea Hubavi tot s-au fost făcut, și eu întîmplîndu-mă pe acea vreme aici în Craiova cu o pricină de judecată, numiții săteni nu s-au supus a-mi da dijma porumbului pe mai sus-numitu an. Eu văzînd că nu vor ca să-mi dea dijma moșii méle, am fost jăluit cinstitului divan și cinstitu divan după jalba mea au făcut poruncă către dumnealor boerii ispravnici din sud Gorjii ca să-mi dea mînă de ajutor să-i apuce și să-mi înplinească bucatele. Și la leat 1795 avgust 5, în vremea năprasnicii boale a ciumii, în căimăcămia dumnealui clucer Alexandru Calfoglu ce au fost pe acea vreme caimacam aici în Craiova, niște moșneni ce le zic Botulești, s-au apucat de mine cu pricină de judecată pentru o moșie ce să chiamă Unghiul Larg. Și eu fiind încurcat într-o judecată cu moșnenii Botuleștii, de au fost astă-toamnă 3 ani trecuți și de abia s-au făcut izbrănire judecății, după cum iaste știut și de către cinstitu

[1] Data rezoluției.
[2] Doc. rupt.

https://biblioteca-digitala.ro

divan, și pentru aceia nu am avut prilej ca să-mi caut dijma porumbului i a fînului i stricăciunea pădurii i zilele de clacă ce sînt obicinuite să le facă numiții săteni după luminatele ponturi ale mării sale lui vodă, ci de atunci pînă acuma mă aflu păgubași.

Ci mă rog dumitale să fie cinstită poruncă către dumnealor boeri ispravnici ai județului ca să aducă înaintea dumnealor să cerceteze această pricină ce mai sus arată și după dreptate să mi să facă împlinire, iar cînd eu sau ei nu să va îndestula după hotărîrea dumnealor boerilor ispravnici, să fim sorociți aici și la cinstitu divan spre izbrănire. Și ce va fi mila dumitale.

Prea plecatu dumitale
....[1] Moshu biv treti armaș
Sud Gorji

⟨Rezoluție :⟩

Andon biv vel cămăraș, caimacam Craiovii,

Cinstiți dumneavoastră boeri ispravnici ai județului, înfățișîndu-i înaintea dumneavoastră, să le cercetați pricina prin judecată și după cum veți găsi cu cale să le hotăriți in scris că, care de nu să vor odihni vreo parte, vor veni și înaintea noastră la divan.

1799, iulie 23

Arh. St. Craiova, pach. IV, doc. 9.
Orig. rom., pecete aplicată.

714

⟨București.⟩ 2 august 1799

Mitropolitul Țării Romînești cere prin anafora domnului Alexandru Moruzi să poruncească ispravnicului de Ilfov de a interzice locuitorilor din Ciofliceni să mai facă stricăciuni cu vitele lor pe moșia Tîncăbești a mitropoliei și a prinde pește din lacul Snagov fără a da dijma cuvenită.

Prea înălțate doamne,

Cu smerită anafora înștiințăm mării tale că sfînta mitropolie are o moșie în sud Ilfov ce să numește Tîncăbeștii, cu sat pe dînsa, lîngă care are și schitu Gruiul un petic de moșie alăturea, ce să chiamă Ciofliceni, pă care petic de moșie aflîndu-se vreo cîțiva lăcuitori și fiind loc strîmtorat, nu au îndăstulare dă hrana lor și a vitelor, ci cele mai multe vite în toată vremea să pasc pă moșia mitropolii, făcînd uneori și stricăciune la bucate i fînețe. Asemenea și ei năvălesc cu sîlnicie în pădurea moșii mitropolii și taie felurimi de lemne pentru neguțătoria lor, făr' de a plăti vreun havaet sau măcar să întrebe pă isprăv⟨ni⟩ce⟨lul⟩ moșii. Deosebit fiindcă pă moșiia mitropolii să află balta Znagovului, numiții lăcuitori de la Ciofliceni pun cotețe de prind pește și raci pă moșia mitropolii și nu vor nici într-un chip a-și da zeciuiala după obiceiul pămîntului.

Ci fiindcă cea mai multă hrană a numiților lăcuitori du pă moșia Ciofliceni le este pă moșia mitropolii, atît cu păscutul vitelor i strică-

[1] Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro

ciunea ce face la pădure dă taie felurimi de copaci, cît şi cu cotețele ce pun pă baltă, cu care fac o mare neguțătorie, făr' de a să folosi mitropolia cu cevaș, făcîndu-le ei acestea în sîlnicie, rugăm pă măria ta să fie luminată poruncă către dumnealor boeri ispravnici ai județului, pentru toate acestea să dea strașnică poruncă numiților lăcuitori a nu mai supăra moșia mitropolii întru nimic, spre a nu să mai pricinui pagubă casii sfintei mitropolii și spre a-și avea și lăcuitorii după moșia mitropolii îndăstulare de hrana și chiverniseala lor, ca unii ce își plătesc claca i dijma și alte adeturi după obiceiul pămîntului.

Iar anii mării tale de la domnul dumnezeu rugăm să fie mulți și fericiți.

1799 avgust 2

Al mării tale către dumnezeu fierbinte rugător și smerit părinte sufletesc,

D⟨osoftei⟩ al U⟨n⟩g⟨rovlahiei⟩

⟨Rezoluție :⟩

Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zemle Vlahscoe.

Poruncim domnia mea dumneavoastră ispravnicilor ot sud Ilfov, să faceți cercetare de toate acestea ce ne arată prea sfințiia sa părintele mitropolitu și la cele ce va fi urmînd lăcuitorii aceia înpotrivă, să aveți a le da dumneavoastră nizamul cel cuviincios făcîndu-le zapt și să îndreptați ca să-și aibă moșia mitropolii dreptățile sale ce să cuvinu.

1799 avgust 5

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. CLXIX, doc. 9.
Orig. rom., pecete aplicată.

715

10 august 1799

Mitropolitul Țării Romînești cere prin anafora domnului Alexandru Moruzi să poruncească ispravnicilor de Dîmbovița să oblige pe moșnenii care au cuprins locuri de fînețe, au săcut vii și livezi de pomi și au deschis cîrciumi pe moșia Săteni a vistieresei Măriuța Zădăriceasca, ce urmează să rămînă a mitropoliei după moartea ei, aceștia „să-și dea dijma lor din toate".

Prea înălțate doamne,

Cu smerită anafora înștiințăm mării tale că sfînta mitropolie avînd o moșie, Săteni, în sud Dîmbovița, încă din zilele răposaților mitropoliți să află dată schimbu unii Mariuța Zădăriceasca vist⟨ie⟩r⟨easa⟩ pentru altă moșie ce au dat mitropolii, însă cu așăzămînt ca după moartea ei și această moșie Săteni să rămîie pă seama sfintei mitropolii, fiind mai bună mult decît ceiia care au dat-o mitropolii în loc.

Care moșie Săteni au și stăpînit-o numita cu bună pace despre vecinii răzași pînă la o vreme, iar acum ne face înștiințare că di la o vreme aflîndu-se în neputință de boală și neputînd merge acolo ca să-și vază de ale moșii, s-ar fi cotropit de către vecinii răzași din multe părți, unii cuprinzînd

https://biblioteca-digitala.ro

locuri de fînețe cu cuvînt că este moșiia lor, alții au deschis cîrciume și și-au sădit vii în sîlnicie. Și neputînd ca să-și caute cu acei răzași, face cerere ca să orînduim un om al mitropolii cu scrisorile, și să descurce moșiia, precum te vei pliroforisi măria ta și din însuși înștiințarea ei ci ne face în scris.

Pentru care rugăm pă măriia ta să fie luminată poruncă către dumnealor boerii ispravnici ai județului Dîmbovița, ca să orînduiască dumnealor pă cine vor socoti din partea locului, om cu pracsis și împreună cu omul mitropolii, avînd și scrisorile, să îndrepteze hotarăle după vechea stăpînire și pă cei care în sîlnicie, făr' de așăzămînt și-au pus de și-au sădit vii, pomi, curățituri de livezi pentru fîn, să-i îndatoreze după pravili și obiceiul pămîntului să-și dea dreaptă dijma lor din toate.

Iar anii mării tale de la domnul dumnezeu rugăm să fie mulți și fericiți.

⟨17⟩99, avgust 10

Al mării tale către dumnezeu fierbinte rugător și smerit părinte sufletesc.

D⟨osoftei⟩ al Ung⟨rovlahiei⟩

⟨Rezoluție :⟩

Io Alexandru Costandin Muruz, voevod i gospodar zemli Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ai județului, să cercetați pricina de față cu acei înpresurători, atît înaintea dumneavoastră prin judecată, cît și la fața locului cu boernași alegători de va fi trebuință și asupra dreptății urmînd să hotăriți în scris și să îndreptați, sau de nu să vor odihni de acolo, să-i sorociți la divan cu carte de judecată și cu alegerea din fața locului. Iar pentru acele sădiri și curături de livezi, prin cercetarea dumneavoastră făcîndu-să cunoscute că sînt pe moșiia mitropolii, să-i îndatoriți pe acei ce le stăpînesc să-și răspunză drept adet al pămîntului dupe condica divanului, spre a nu să păgubi sfînta mitropolie de drept⟨ul⟩ moșii sale, și așa să îndreptați.

1799 avgust 11

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia București, pach. XXXV, doc. 47. Orig. rom., pecete aplicată.

716

⟨Tîrgoviște,⟩ 20 august 1799

Anaforaua ispravnicilor de Dîmbovița către domnul Țării Romînești, Alexandru Moruzi, referitoare la cercetarea făcută în pricina „mitropoliei din Tîrgoviște" cu locuitorii din Săcueni care, întemeiați pe cartea domnească a lui Nicolae Mavrogheni, nu vor să presteze decît șase zile de clacă și să dea cîte șase bani pentru carul de fîn, propunînd să fie îndatorați după „vechile obiceiuri" la 12 zile de clacă și la 10 parale.

Prea înălțate doamne,

† După jălbile ce au dat către înălțimea ta atît Azaria, dicheu sfîntii mitropolii Tîrgoviștii, cît și lăcuitorii ot satul Săcueni, amîndoaoă părțile din acest județ Dîmbovița, arătînd întîi dicheu mitropolii că în zilele

https://biblioteca-digitala.ro

domnului Mavrogheni după multele strigări ce au făcut lăcuitorii, li s-au făcut la mîinile lor o carte domnească, în care nu să coprinde a-şi da claca, dijma şi alte adeturi ale pămîntului, după cum să obişnuieşte şi la alte moşii mănăstireşti i boereşti, ci înpotrivă, după care silitu fiind şi răposat Grigorie mitropolit le-au dat asemenea adeverinţă la mîinile lor şi într-acestea răzimîndu-să nici într-un chip nu să supun a-şi da adeturile după obiceiu pămîntului, ca unii ce sînt şăzători chiar pă moşia mănăstirii mitropolii, ci stau cu înpotrivire.

Lăcuitorii însă, prin a lor jalbă arată înălţimii tale că un Climent ce au fost iconom la mitropolie, le-au stricat obiceiu ce l-au avut din veichime atît la clacă cît şi la dijma fînului, cerîndu-le mai mult peste ceia ce au avut ei obiceiu, cerînd ca şi doi ţigani ce sînt, şăzători pă moşie, anume Mihăilă şi Gavrilă, ca unii ce sînt răzvrătitori şi pătimesc multe necazuri de către dînşii, să lipsească după moşie.

Ni să porunceşte de înălţimea ta să cercetăm şi la dreptatea ce va avea dicheu să-i facem îndestulare, sau nemulţumindu-să vreo parte, să-i sorocim la luminat divan, iar prin jalba lăcuitorilor ni să dă poruncă ca să arătăm cercetarea isprăvnicească ce s-au făcut mai 'naintea noastră de dumnealor ispravnicii ce-au fost numitului iconom, şi de va zice că este mulţumit la ceia ce dumnealor ispravnicii au găsit cu cale, să dea în scris prin adeverinţă supt a sa iscălitură şi adeverindu-se şi de noi, să înştiinţăm mării tale ca să s⟨e⟩ dea domnească întărire. Iar de nu va fi mulţumit şi va avea a face apelaţie înpotrivă, să le punem soroc în scris, la care amîndoao părţile să se afle la luminat divanu.

Următori fiind luminatei porunci, am înfăţişat la judecată pe amîndoaoă părţile cu jălbile ce au dat mării tale şi întrebînd întîi pe Azaria, dicheu mitropolii, de este mulţumit pă aceiaşi cercetare ce s-au făcut de dumnealui biv vel vistier Barbul Văcărescu, ispravnic aflîndu-se acestui judeţ, prin carte de judecată ce s-au dat la mîinile lăcuitorilor, care o şi văzum scrisă cu leatul următor încă de la trecutul martie 28, să dea adeverinţă în scris precum de măria ta să porunceşte şi dete răspuns că nu este mulţumit şi odihnit pă acea cercetare, avînd a mai provalisi, arătîndu-ne că aceşti lăcuitori din Săcueni au avut obiceiu şi aşăzămînt din vechime de clăcuia pe an cîte 12 zile la mitropolie, cum şi dijma fînului o plătea cîte 10 parale de car.

Lăcuitorii înpotrivă răspunseră cum că mai mult dijmă de care de fîn decît 6 parale, precum au avut ei obiceiu şi şase zile de clacă, nu voesc să dea, răzimîndu-se numai în cartea ce li s-au dat de către răposatul domn Mavroghene şi în adeverinţa răposatului mitropolit Grigorie.

Inpotriva cărora mai pricinui şi dichiu, zicînd că de s-au păzit şi alte hotărîri ale domnului Mavroghene, să s⟨e⟩ păzească şi aceasta, pentru căci mitropolia rămînînd neodihnită încă de atunci, n-au încetat de la judecată, făcînd cerire a nu să istirisi de dreptul ce are, cunoscînd că şi acea adeverinţă a mitropolitului Gnigorie, silit fiind, de aceia au dat-o lăcuitorilor, cu toate că şi într-însa nu să hotăraşte ce clacă şi ce dijmă de fînu să dea lăcuitorii, decît cu un cuvînt zice dicheului ce s-au aflat pă acea vreme, ca mai mult să nu supere pă lăcuitori decît obiceiu ce l-au avut din vechime, atît la clacă cît şi la dijma fînului. Arătîndu-ne dicheu şi o anafora ot leat 1790 iulie 19 de sînt ani 9, iscălită de dumnealui paharnic Grigore Greceanu i de dumnealui paharnic Iordache Cantacuzino, ce s-au

https://biblioteca-digitala.ro

aflat ispravnici la acest județ încă din zilele nemților, arătînd divanului că după anaforaoa ce au făcut către divan răposatul vlădică Cozma, porunciți fiind a face cercetare pricinii, cu coprindere ca să facă pă lăcuitori a să supune la cele drepte ale moșii, după vechiul obicei și să ia de la mîinile lor acele sineturi să le trimiță la cantelaria divanului, prin care arată că cererea mitropolitului Cozma este cu cale, iar pe lăcuitori nu i-au putut supune nici a răspunde cele drepte ale moșii după porunca divanului, nici acele sineturi să le arate la judecată ca să le ia să le trimiță la divan, pe care cu soroc hotărît în scris, i-au orînduit la divan. După care răposatul vlădica Sidis, vechil fiind din partea mitropolitului Cozma, mergînd la divan, au așteptat pă lăcuitori ca să s(e) înfățișeze la judecată și nicidecum n-au mersu. Deosebit de această, ne mai arată vechilul mitropolii și un zapis cu leat 1790 iunie 20, făcut din unii din lăcuitori aceștiia, ce-l dau la mîna răposatului vlădica Sidis, ce au fost pe acea vreme epistat mitropolii, prin care să leagă să dea dijmă de carul de fîn parale zece, cum și alte adeturi ale moșii să le răspunză după cum să obișnuiește și pă la toate moșiile ale mitropolii din acest județ.

Pe care întrebîndu-l ce au să răspunză împotriva zapisului și ziseră că n-au nici o știință de facirea acestui zapis, fără numai unii dintre dînșii care să văzură iscăliți, arătară că cu adevărat au mersu de s-au făgăduit înaintea numitului arhiereu și au fost și următori de atuncea și pînă acum cu răspunderea obiceiului moșii. Dar iarăși ziseră că lipsește trei, care au murit fiind mai bătrîni și cum că zapisul este făcut dăspre partea tuturor, dar ei n-au nici o știință de zapisul acela ce l-au făcut ei.

Și vechilul mitropolii văzînd că tăgăduesc zapisul, ceru ca să facă lăcuitorii jurămînt dă chiar cei iscăliți în zapis, ca să arate dreptul adevăr, cum că nu l-au dat ei și că nu este în știința lor. A căruia cerere cunoscînd judecata că este cu cuviință, s-au și orînduit numiții lăcuitori din Săcueni cu pitac la protopopul județului ca să facă jurămînt și văzînd că sînt gata a săvîrși jurămînt, nu i-au lăsat vechilu să jure, mulțumindu-să numai pă mărturia ce au dat înaintea protopopului cum că s-au făgăduit de a lor bună voe înaintea vlădicăi Sidis, zicînd că de atuncea pînă cînd li s-au dat de dumnealui vistieru Barbul Văcărescu carte de judecată la mînă, au dat dijma fînului de car cîte parale zece i toate celelalte adeturi ale moșii, iar de cînd li s-au dat cartea de judecată încoace, nu mai pot da așa, ci numai cîte șase parale de car și șase zile de clacă vor face.

Drept aceea, părerea noastră este a fi cu cale ca de s-au păzit și alte hotăriri ale răposatului domn Mavroghene să s(e) păzească și asupra pricinii aceștiia, iar de nu, prin dreaptă hotărîrea mării tale să fie îndatorați lăcuitorii ot Săcueni ca și de acum înainte să fie următori și răspunzători la cele drepte obiceiuri ale moșii, plătind dijma fînului de car cîte parale zece, după cum și pînă acum au răspuns, și clacă să facă pă an cîte 12 zile mitropolii, după însuși testamentul ce este la toți lăcuitorii de opște și după coprinderea pravilniceștii condici. Iar pentru acei doi țigani, Mihăilă i Gavrilă, ce sînt orînduiți acolo pă moșie cu șăderea, de vreme ce să jăluesc că le fac nedreptăți, s-au zis dicheului mitropolii ca ori să-i rădice de acolo, sau de sînt trebuincioși a șădea, să-i înfrîneze,

https://biblioteca-digitala.ro

spre a nu să mai plînge lăcuitorii de dînşii. Iar cea desăvîrşită hotărîre rămîne a să face de către prea înaltă înţelepciunea mării tale.

1799, avgust 20

Costandin paharnic

Γεώργιος Σλουτζάρης ⟨Gheorghe sluger⟩

Trecut în condica judeţului
Iacovu postelnicel condicar

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CLXXIII, doc. 92
Orig. rom.

717

⟨Bucureşti⟩, 18 septembrie 1799

Mitropolitul Ungrovlahiei cere domnitorului să poruncească ispravnicilor de Mehedinţi să oprească ţăranii de pe moşiile mitropoliei: Oreviţa, Bolboşani şi Gogoşi a mai tăia carnea lor, spre a nu rămîne mitropolia în pagubă.

Prea înălţate doamne,

Cu smerită anafora înştiinţăm mării tale că epistaţii ce-i avem orînduiţi la moşiile mitropolii: Oreviţa i Bolboşani şi Gogoşi din sud Mehedinţi, ne face înştiinţare că lăcuitorii ce sînt pe numitele moşii, în silnicie şi făr' de a lua vreo voe taie capre şi alte feliuri de cărnuri şi vînd. Ci fiindcă obiceiu este a să tăia numai carnea casii, rugăm pà măria ta să fie luminată poruncă către dumnealor boerii ispravnici ai judeţului, ca să poprească pă acei lăcuitori a nu mai tăia carnea lor, spre a nu rămînea mitropolia păgubaşă. Iar anii mării tale de la domnul dumnezeu rugăm să fie mulţi întru fericire.

<17>99, sept<emvrie> 18

Al mării tale către dumnezeu fierbinte rugător şi smerit părinte sufletesc,

D⟨osoftei⟩ al Ungrovlahiei

⟨Rezoluţie:⟩

Io Alexandru Costandin Muruz, voevod i gospodar zembli Vlahiscoe. Cinstit şi credincios boerule al domnii méle, dumneata biv vel postelnice Nicolache, caimacame al Craiovei, vei vedea anaforaua ce ne face prea sfinţiia sa părintele mitropolitul, pentru care poruncim dumitale să cercetezi şi după obiceiul ce va fi fost pînă acum urmînd, la dreptatea ce va avea sfînta mitropolie să i să facă îndestulare.

1799, septemv⟨rie⟩ 23
Vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCXCV, doc. 32
Orig. rom.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 23 noiembrie 1799

Anaforaua mitropolitului Dosoftei către domnul Ţării Româneşti în privinţa încălcării: moşiei schitului Goran de către locuitorii satelor Feţeni şi Blidari fără a da dijmă din ce folosesc şi porunca lui Alexandru Ipsilanti către ispravnicii de Argeş de a cerceta şi a constrînge pe locuitori să facă învoială cu epistatul schitului pentru locurile de arătură, livezile de fineţe şi păşunatul vitelor.

Prea înălţate doamne,

Cuviosul arhimandrit Nictarie, epistatul schitului Goran din sud Argeş, metoh sfintei mitropolii, ne înştiinţează că aproape de hotarele moşii schitului sînt şăzătoare doao sate: Feţeni şi Blidari, şi sătenii din Feţeni astă-iarnă au tăiat pădurea schitului la trebuinţele lor. Păşunea vitelor o au iarăşi ⟨pă⟩ moşia schitului, şi schitului nu dă nimic. Sătenii blidari astă-primăvară, nu numai locurile ce le-au dat pentru hrana lor le-au arat şi le-au lăsat nelucrate, ci au arat şi livezile care făcea fîn pe seama schitului, şi asemenea le-au lăsat nelucrate, păgubindu-să schitul atît de fîn cît şi de dijma bucatelor ce putea să ia de să da altora acele locuri. Şi în scurt, amîndoao aceste sate pricinuesc o mare pagubă schitului, fiind oameni îndărătnici şi pizmătăreţi.

Pentru care rugăm pe măriia ta, ca să să dea straşnică luminată porunca mării tale dumnealor ispravnicilor judeţului, ca ori să dăzbere pe acei lăcuitori de a mai supăra moşia schitului vreuntr-un chip, dăzrădăcinîndu-i cu totu dintr-aceste rele obiceiuri ale lor, sau să-i supue a urma pravilii şi obiceiului pămîntului ce să urmează şi la alte moşii boereşti şi mănăstireşti, adică a să învoi mai întîiu cu epistatul schitului pentru orice trebuinţă vor avea să-şi facă pe moşia schitului, ca unii ce sînt şăzători pe ale lor moşii deosebite, iar nu pe a schitului şi nici clăcuesc schitului. Iar anii mării tale rugăm de la dumnezeu să fie mulţi şi fericiţi.

⟨17⟩99 noemvrie 23

Al mării tale către dumnezeu fierbinte rugător şi smerit părinte sufletesc,

D⟨osoftei⟩ al Ung⟨rovlahiei⟩

⟨Rezoluţie:⟩

Io Alexandru Costandin Muruz voevod i gospodar zembli Vlahscoe.

Dumneavoastră ispravnicilor ot sud Argeş, să cercetaţi, şi cît pentru pădure, poruncim ca de acum înainte să daţi dumneavoastră nizamul cel cuviincios pîrîţilor săteni, ca să nu mai pricinuiască pagubă şi stricăciune. Cum şi pentru păşunea vitelor să-i îndatoraţi ca ori să-şi pue păzitori a nu mai călca moşiia schitului, sau de au trebuinţă, să s⟨e⟩ învoiască a plăti obicinuitu suhat.

Aşijderea şi pentru locurile de arături şi pentru locurile dă fineţe, prin cercetare de judecată să faceţi hotărîre în scris şi să îndreptaţi, sau fiind pricina într-alt chip, să înştiinţaţi domnii mele.

1799 noemvrie 25

Vel logofăt

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CDLXXIV, doc. 15.

Orig. rom., pecete aplicată

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Bucureşti,⟩ 28 noiembrie 1799

Alexandru Moruzi, domnul Ţării Româneşti, pe baza judecăţii divanului şi a învoielii cu mitropolitul, dă carte de încuviinţare locuitorilor din Săcueni (Dîmboviţa), pentru claca de şapte zile, dijma din fin şi legume din zece una şi havaetul pădurii pentru lemnele de „alişveriş".

Milostiiu bojiiu Io Alexandru Costandin Moruz voevod i gospodar zemble Vlahscoie. Fiindcă după înfăţişarea ce au avut înaintea domnii mele lăcuitorii ot satul Săcueni du pe moşiia sfintei mitropolii din Tîrgovişte, sud Dîmboviţa, cu iconomul mitropolii, pentru orînduelile moşii, plîngîndu-să lăcuitorii cum că le strică iconomul obiceiurile ce li s-au păzit, i-am rînduit domnia mea din divan la prea sfinţia sa părintele mitropolit, chir Dositheu, ca să le facă o învoială spre mulţumirea amîndurora părţilor. De unde ne-au venit anafora cum că pentru dijma din fineţe s-au întocmit amîndooă părţile a o da lăcuitorii în natură, din zece una, i pentru grădinile din preajma caselor (afară dintr-un pogon de locu al coprinsului casii fieşcăruia ce are a fi nedajnicu, pe care îşi vor avea legumile i pomii de trebuinţa caselor lor), cît loc vor avea coprinsu cu legumi i pomi (bez semănături de porumb) să dea zeciuială în natură din toate.

I pentru lemne şi cherestele de alişveriş şi de varniţe (afar' din lemnele trebuincioase caselor lor) să dea avaetul ce să obicinuieşte şi la alte moşii cu păduri. La care acestea învoindu-să amîndooă părţile şi fiind aşăzămîntul lor următor şi condiţii divanului, am dat domneasca noastră întărire ca dupe a lor aşăzămînt să să urmeze.

Iar pentru clacă, care economul Tîrgoviştii o cerea în opt zile pe an, iar lăcuitorii o cerea în şase zile pe an, am făcut domnia mea chibzuire cererii amîndurora părţilor, şi dă vreme ce s-au dovedit, din cercetările ce s-au făcut, că nici lăcuitorii n-au avut vreun aşăzămînt în scris de la mitropolie pe şase zile pe an ce cer, dar nici mitropolii nu i s-au urmat obiceiul ce cere de mai multă vreme, de mai multe zile, pentru aceia cumpănind o cerere şi alta, am hotărît un mijloc ca şapte zile să clăcuiască pe an fieşcare casnic, făr' dă a fi cu mai mult supăraţi.

Iar pentru doi ţigani, anume Mihăilă şi Gavrilă, ce ni s-au arătat prin isprăvnicească cercetare de la trecutul mart 28 cum că sînt răzvrătitori, fiindcă după făgăduiala ce au fost dat atunci iconomului înaintea ispravnicilor, n-au fost următori a-i muta, am poruncit domnia mea iconomului să-i ridice acum dintre lăcuitori şi să-i mute în ţigănia mitropolii unde să şi cade să le fie lăcuinţa.

Deci asupra aceştii hotărîri ce s-au făcut, am dat domnia mea la mîinile lăcuitorilor această domnească noastră carte, ca înpotrivă să nu fie supăraţi mai mult, dar şi ei să fie următori datoriilor, la acestea ce cu dreptate s-au hotărît, făr' dă a să înpotrivi şi a face pricină mai mult. I is⟨pravnic⟩ saam receh gospodstvo mi.

1799, noemvrie 28

Procit vel logofăt

Pecetea gospod.

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CLXXIII, doc. 93.
Orig. rom.

Institutul de Istorie
Biblioteca
Academia R.P.R.

https://biblioteca-digitala.ro

720

⟨Decembrie,⟩ 1799

Locuitorii din satul Săcueni (Dîmboviţa) dau zapis dichiului „mitropoliei Tîrgovişte" prin care se învoesc să dea dijma finului, pe anul expirat, în bani, cîte zece parale de car, iar pe viitor în natură, din zece căpiţe, una.

Adică noi lăcuitorii ot satul Săcueni după moşia sfintei mitropolii Tîrgovişţii, care mai jos ne vom iscăli, dat-am zapisul nostru la cinstita mîna sfinţii sale părintelui Azarii, dicheu sfintii mitropolii, precum să se ştie că după judecata ce am avutu cu sfînta mitropolie pentru dijma de fîn i clacă şi altile, înaintea mării sale luminatului nostru domnu Io Alexandru Moruz voevod, hotărîndu-ne prin anaforaoa mării sale întărită, să dăm dijma de fîn din zece căpiţe una.

Deci noi văzînd că este hotărîrea într-acestutaş[1] chip şi neavînd fînu de prisos pentru vitele noastre, am căzutu cu mare rugăciune la sfinţia sa părintele Azaria de ne-au luoat cîte parale 10 de car, dijmă de fîn pă acest trecut an, iar la anii viitori să avem a da dijma de fîn, tot din zece căpiţi una, după cum să coprinde în anaforaoa gospod, nemaiavînd nici un cuvînt de pricinuire, ci să ne facem copiţi tot deopotrivă zece şi să dăm una.

Drept aceasta am dat acestu al nostru adevărat zapis, care de a noastră bună voe l-am făcutu cu ştirea tuturor şi ne-am pus degetile în loc de pecete şi numele mai jos ca să să crează.

Leat 1799[2]

⟨Urmează 17 iscălituri⟩

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CLXXIII, doc. 94.
Orig. rom.

721

⟨M-rea Jitia,⟩ 18 ianuarie 1806

Locuitorii de pe moşia mănăstirii Jitia dau zapis prin care se învoiesc cu egumenul a face opt zile de clacă, numai vara, o zi de arătură cu toate plugurile primăvara, să ducă la sf. Dumitru un car de lemne la mănăstire, să ia numai „lemne uscate de jos", iar pentru vinzarea vinului numai pînă la sf. Nicolae, să dea cîte un taler şi o vadră de vin de bute.

Adecă noi lăcuitorii rumîni, ungureni şi sîrbi, carele ne aflăm pe moşiia sfintei mănăstiri Jitianul şăzători, care şi mai jos ne vom scăli, dat-am încredinţat zapisul nostru la cinstită mîna sfinţii sale părintelui arhimandrtu şi igumen sfintei mănăstiri Jitianul, chir Anthim, ca să fie de mare credinţă, că din vechime erea de lucram clacă la sfînta mănăstire cîte zile doaosprăzece, după cum au fost avut aşăzămînt şi bătrînii ce au fost şăzători pe această moşie şi după poruncile domneşti, după care s-au urmat şi pîn' acum, iar acum sculîndu-ne noi cu toţii de am venit

[1] Corect: într-acestaş.
[2] Scris de altă mînă, cu altă cerneală.

https://biblioteca-digitala.ro

la sfinţiia sa părintele igumen şi căzînd cu mare rugăciune ca să ne mai uşuréze din zilele de clacă, deci sfinţiia sa, ca un milostiv, nu ne-au trecut rugăciunea cu vederea ci ne-au uşurat, şi după cérerea noastră s-au învoit cu noi şi noi cu sfinţiia sa şi ne-am legăduit cu sfinţiia sa printr-acest zapis, de bună voia noastră, să-i clăcuim la sfînta mănăstire zile opt într-un an şi deosebit de aceste opt zile să-i mai clăcuim sfinţii sale încă cîte o zi cu cîte pluguri să vor afla primăvara la arătură. Iar care din noi nu vom avea pluguri, să ne ajutorăm cu cei ce vor avea şi să-i clăcuim precum mai sus zicem, însă să clăcuim vara şi să aducem şi la sfîntu Dimitrie la sfînta mănăstire cîte un car de lémne şi noi să fim slobozi a tăia lémne uscate de jos, iar nu copaci roditori.

Şi deosăbit noi cei care avem vii pe moşia sfintei mănăstiri, iarăşi ne-am învoit cu sfinţiia sa părintele arhimandritu, ca după ce ne vom culége viile toamna, să fim slobozi a vinde vinul ce-l vom face în viile noastre numai pîn' la sfîntu Nicolae, iar nu mai mult, nici să fim slobozi a cumpăra vin din altă parte, şi noi să avem a-i da havaet din vinurile nostre ce să va vinde pînă la sfîntu Nicolaie, cîte taleri unul şi o vadră de vin de bute. Şi pentru mai adevărata credinţă ne-am iscălit mai jos, puindu-ne şi dégetele în loc de pecete ca să s⟨e⟩ creează.

1800, ghen⟨a⟩r 18

⟨13 iscălituri⟩ ce sîntem şi vechilii tuturor şi celorlalţi ce sînt şezători pe această moşie.

Eu Dumitru şălar adeverez.
eu Stoica adeverez,
eu Iovan adeverez,
eu Nicolcea adeverez,
eu Iovan adeverez,
eu Naidin adeverez,
eu Pătru adeverez.
} sîrbi

Şi am scris eu cel mai jos iscălit cu zisa numiţilor săténi şi sînt şi martor,

Tudoran logofăt

Arh. St. Buc., Ms. 453 (Condica m-rii Jitia), f. 146 v.
Copie rom.

722

⟨Bucureşti,⟩ 12 aprilie 1800

Mitropolitul Ţării Romineşti cere ispravnicilor de Vlaşca să dea poruncă locuitorilor „ungureni" de pe moşia Pătroaia a mitropoliei, să presteze claca la termenii stabiliţi şi să lucreze tot pămîntul pe care-l cuprind.

Cu Hristos anesti şi cu părintească dragoste. molitvă şi blagoslovenie trimitem dumneavoastră.

Cu această scrisoare, mai întîi cercetăm fericirea sănătăţii dumneavoastră, ca aflîndu-se pe deplin, să ne bucurăm. După aceasta înştiinţăm dumneavoastră că Pavel postelnicelul ce-l avem orînduit epistat pă moşiia sfintii mitropolii, Pătroaia, ne arătă cum că lăcuitorii ungu-

https://biblioteca-digitala.ro

reni ce sînt şăzători pă această moşie, nu să supun a-şi face claca cea obicnuită la vremea cea cuviincioasă, ci stau cu împotrivire, nevrînd a clăcui, cum şi pentru locuri de arături fac obiceiu de ia fieşicarele oîte 20 sau treizeci pogoane de loc, din care pogoane, cele mai multe, rămîn nelucrate, la care să păgubeşte casa mitropoliei, că nici ei nu lucrează pă cît coprind, nici pă alţii nu-i îngăduiesc a le lua şi a le lucra, ci aciasta o fac din multa nesupunere a lor şi răutate. Pentru care pohtim fiasca dragoste dumneavoastră, ca pentru dragostea sfinţilor împăraţi Constandin şi Elena şi pentru hatîrul nostru să binevoiţi a da straşnică poruncă acestor mai sus lăcuitori ca să-şi facă clăcile la vremile cele orînduite, cît şi pentru locurile ce le coprind, ori să lucreze pe cît coprind, sau ⟨să⟩ le lase pe seama altora ce au trebuinţă, ca să nu rămîe locurile sterpe şi vom mulţămi fieş⟨te⟩ drag⟨ostii⟩ dumneavoastră. De aceasta, şi fiţi blagosloviţi.

1800 apr⟨ilie⟩ 12

Arh. St. Buc., Ms. 158 (Condica Mitropoliei Bucureşti), f. 149.
Copie rom.

723

2 iunie 1800 [1]

Egumenul mănăstirii Arnota reclamă caimacamului Craiovei că locuitorii din Dobriceni, deşi au livezi de tot felul de pomi, nu dau dijmă decît din pruni, la facerea celor şase zile de clacă trimit pe nevîrstnici, iar preoţii nu fac deloc clacă şi nu dau dijmă, — cerînd să se poruncească ispravnicilor de Vilcea să-i oblige la îndatoriri după cum va fi obiceiul moşiilor boiereşti.

Prea cinstite dumneata biv vel postelnice,

Jăluesc dumitale pentru lăcuitorii cei ce şăd pe moşiia sfintei mănăstiri Arnota, anume Dobricenii sud Vîlcea, că din rîndul sămănăturilor prea puţine au, fiind hrana lor cea mai multă cu sumă de pomi, adecă: pruni, meri, peri, cireşi, vişini, nuci, şi numai din pruni îşi dau zecuiala moşii, cu cuvînt că din célelalte poame n-au avut obiciaiu să dea. Şi la alte moşii boereşti sînt de clăcuescu cîte doasprezece zile, dar la sfînta mănăstire numai cîte şasă zile clăcuescu şi mulţămită ar fi mănăstirea, fără cît nu vor cei ce sînt datori să clăcuiască, ci în locul lor trimite cîte un copil ca de 6, 7 ani, carii pricinuescu mai mult zăbavă şi pagubă la lucru. Să găsesc şi preoţi cu şăderea şi nu vor să-şi dea claca. Cum şi pomii îi dau zéstre fételor lor şi, strămutîndu-se pe alte moşii, vin acolea şi iau rodul pomilor. Nici zăciuială nu dau, nici de clăcuit nu clăcuescu, de la care socotească înţălepciunea dumitale de iaste cu cuviinţă a să păgubi sfînta mănăstire.

Ci mă rog ca să fie cinstită porunca dumitale către numţiii sau către dumnealor boeri ispravnici, de a-i supune după cum va fi obiciaiu moşiilor boereşti, să urmeze şi ei asémenea. Şi cum va fi bunăvoinţa dumitale.

Al dumitale rugător către dumnezeu,

Zahariia igumen mănăstirii Arnotei, sud Vîlcea

[1] Data rezoluţiei.

https://biblioteca-digitala.ro

⟨Rezoluţie :⟩

Nicolae biv vel postelnic, caimacamu Craiovei.

Cinstiţi dumneavoastră boeri ispravnici ot sud Vîlcea, să cercetaţi dumneavoastră şi după obiciau ce vor fi avut din vechime să urmaţi dumneavoastră şi să îndreptaţi, a nu să păgubi mănăstirea de dreptul ei.

1800, iunie 2

Pecetea divanului

Acad. R.P.R., pach. CMXIV, doc. 289.
Copie rom.

724

17 iulie 1800

Ispravnicii de Muşcel poruncesc vătafului plăşii Riului Doamnei să interzică lui „Gheorghe unchiaş", fugit de pe moşia Micești încă din vremea războiului, în Vlaşca, să vină să culeagă fructele unei livezi de meri şi pruni pe care a lăsat-o, acestea fiind de drept proprietatea mănăstirii Aninoasa.

Dumneata Iane din plasa rîului Doamnei, sănătate!

Fiindcă sfinţiia sa părintele igumen aninoşanu ne înştiinţează că pă moşiia mănăstirii, anume Micești, fiind şăzător mai 'nainte un Gheorghe unchiaş, ar fi fugit încă den trecuta răzmeriţă a nemţilor şi să află şăzător în sud Vlaşca, carele avînd nişte meri i nişte prunişori pă numita moşie, cînd se fac poame vine de acolo de le culege.

Pentru care fiindcă după pravilniceasca condică pomii şi grădinile celui ce fuge sînt a rămînea pă seama stăpînului moşii (cînd nu este dator la vistierie), ci să-i arăţi aceluia să nu să mai amestece la pomi ci să-i lasă a fi pă seama mănăstirii fiindcă nu face nici clacă pă moşie. Ci de va voi, să vie aici a i să arăta şi de către noi.

Aceasta şi fii sănătos.

⟨1⟩800 iuli 17

⟨Post-scriptum :⟩

Il vei trimite pă el a veni aici la noi să-i arătăm pentru aceasta.

Ioan Cret⟨ulescu⟩ Ştefan paharnic

Arh. St. Buc., Mitropolia Bucureşti, pach. CCCXVIII, doc. 11
Orig. rom.

725

⟨Rîmnicu Vîlcea,⟩ 31 octombrie 1800

Căminarul Petrachi Luchi, ispravnic de Vîlcea, porunceşte lui Preda, vătaf al plaiului Cozia, să cerceteze în satele de pe moşia mănăstirii Arnota reclamaţia egumenului că pe pămînturile şi livezile locuitorilor fugiţi au venit rudele lor care nu dau dijmă şi nu prestează claca, obligîndu-i la îndatoriri sau, de se vor împotrivi, averea fugarilor să fie dată „întru zaptu mănăstirii".

Sud Vîlcea

Vătaşe Predo ot plaiu Cozii, sfinţiia sa părintele igumenul arnoţeanu, chir Zahariia, ne arată că unii din lăcuitorii ce au avut ogrăzi i livezi şi alte ţinuturi pe moşiia mănăstirii, întîmplîndu-se de au fugit,

https://biblioteca-digitala.ro

s-au făcut stăpîni pe dînsele alte rudenii ale lor, ce sînt şăzători la alte sate, de la care mănăstirea nu să foloséşte nici cu clacă, nici cu dijmă. Deci iată îţi scriem să-i supui pe unii ca aceia, de vréme ce să fac stăpîni pe ţinuturile fugarilor, cu numele rudenii, ca să-şi dea dijma şi să facă şi zilele de clacă după obiceiu, că de să vor arăta cu împotrivire apoi li să va lua de la mîna lor şi să va da întru zaptul mănăstirii. Iar care dintr-acei fugari nu vor fi avînd rudenii clironomi, ogrăzile i livezile lor urmează de a fi în zaptul mănăstirii, după ponturile domneşti, pînă cînd vor veni fugarii la urmă-le, iar nu sînt volnici alţii străini, carii n-au nici o treabă să ţie ale fugarilor, însă cînd nu va fi nici o pricină la mijloc de rămăşiţa dăjdiilor acelor fugari, că atunci urmează a ne înştiinţa însuţi curgerea pricinii.

1800, octomv⟨rie⟩ 31

Petrache Luchi căminaru, ispravnic

Acad. R.P.R., pach. CMXIV doc. 290.
Copie rom.

https://biblioteca-digitala.ro

GLOSAR

A

acusat = aşezat; dovedit.
adet = venit; ansamblul obligaţiilor ţăranilor faţă de stăpînul moşiei.
adiamant = piatră preţioasă, diamant.
adichie = nedreptate.
aliman = adăpost, loc de adăpostire.
afieromat = închinat.
alişveriş = afacere, negoţ.
anafora = raport, referat.
anapologhitos = care nu poate da răspuns, amuţit.
anerisit = anulat.
anţărţ = acum doi ani.
apelaţie (ampelaţie) = apel.
arendator = arendaş.
arhon = domn.
ascherlii = ostaşi turci.
aşeza, a se — = a se învoi.
aşezămînt (aşăzămînt) = tocmeală, învoială, urbariu.
avaet v. *havaet*.
az = eu.

B

bairam = sărbătoare religioasă musulmană.
başca = afară de..., nepunînd la socoteală...
baştină = moştenire patrimonială; rumîn de — = rumîn de moştenire.
batalisi, a — = a cădea în desuetudine, a se pierde.
beşli-aga = comandant de beşlii (trupă de pază a ordinei).
bez = afară de.
bîntuială = supărare, asuprire.
blagoiavlenie = bobotează.
blagorodia = de bun neam.
blănărie = scînduri; atelier pentru confecţionarea scîndurilor.
branişte = pădure rezervată.
brat = frate.
bumbaşir v. *mumbaşir*.
buriu = butoiaş.

C

caid = condică, registru.
ceauş = comandantul unei unităţi mici de slujitori.
certa, a — = a pedepsi.
certare = pedeapsă.
cfartire = încartiruire.
chehaia = administrator, ispravnic; locţiitor.
cheoibaş = mai marele unui sat.
cheset = răufăcător, vagabond.
chilom = bîtă, ciomag.
chinovar = cerneală roşie.
chiurciubaşa = starostele blănarilor.
cin = rang, ordin.
cinit = face.
ciocănaş = tăietor de sare în ocnă.
ciozvîrtă v. *civert*.
ciric = măsură de suprafaţă.
cislaş = slujbaş însărcinat cu repartizarea dărilor.
civert (ciozvîrtă, cizvert) = sfert.
cîşlan = baciu.
clironom = moştenitor.
cliser v. *eclisiarh*.
clisiarh v. *eclisiarh*.
colac = dar, răsplată.

https://biblioteca-digitala.ro

comanda = comandamentul unei unități austriace în Oltenia (1718—1739).
comendaș = comandantul unei unități austriace staționate în Oltenia. (1718—1739).
comision = comisie.
compot = socoteală.
conac = loc de găzduire, obligație de a găzdui, de a da cai de poștă.
contrebuțion = contribuție, bir, în Oltenia în timpul ocupației austriace (1718—1739).
crivină = pădurice, desiș de arbori tineri.
curătură = teren desțelenit, defrișat.
curuți = ostași ai lui Francisc II Rakoczy.
cusur = lipsă.

D

da = să; — nest = să nu fie.
dara = greutatea vasului în care se află o marfă și care se scade la cîntar.
dava = plîngere, reclamație.
davagilic = reclamație.
davah = a dat.
davat = dă.
decima = dijma.
depertamentari; boieri — = boieri slujbași ai unui departament.
destupa (*dăstupa*), *a* — = a desțeleni, a săpa o vie.
diafendipsi, a — = a apăra.
diafora = conflict, neînțelegere.
diastimă = interval, perioadă de timp; distanță.
dichiu = administrator al averii bisericești.
diiată = testament.
discolie = greutate, îngreunare.
dirvar = slugă la toate.
dni = zi.
dres (dires) = act, document.

E

eclisiarh (cliser, clisiarh, ecliarh) = cleric administrator al unei biserici.
ego = al lui.
embodisit = oprit, interzis.
epistat = supraveghetor, locțiitor.
estimpu = timpul de față, în acest an.
eserghie = îndreptare.

F

făcău moară mică, rîșniță.
fățări, *a* — = a înșela.
fățărie = înșelăciune.
fedeleș = butoiaș.
firoseală = irosire, pagubă.
fișcuș = fisc, Camera imperială.
forcipan v. *Vorspann*.
funie = măsură, bucată de pămînt.

G

găleată = dare în produse.
gărdurar = slujbaș însărcinat cu paza viilor și cu sancționarea celor care încalcă viile cu vitele.
gărgăricit = mîncat de gărgărițe.
giubea = haină largă boierească.
gornic = slujbaș însărcinat cu paza plaiului în Oltenia în timpul ocupației austriace (1718—1739).
gospodar, *gospodin* = domn.
gospodstvo = domnie; — mi = domnia mea; gospodstva mi = a(l) domiei mele.

H

hac = venit; plată, simbrie.
haimana = străin, venetic, așezat pe o moșie.
hat = brazdă de pămînt între două ogoare.
havaet (avaet) = venit, taxă.
hălăduiri = așezări, locuri de întemeiat gospodării.
hodae, hodaie = *odaie*.
hodălaș v. *oddiaș*.
hodor = lucru de preț.
husar = soldat în armata austriacă.

I

i = și
iconomie = gospodărie, bunuri.
ifos = conținut; — al zapisului = conținutul zapisului.
inaco = altfel.
iost = rest, rămășiță.
ipac = iarăși, de asemenea.
ispașă = despăgubire; foaie de — = foaie de consemnare a pagubelor în vederea despăgubirii.
ispravnic = îngrijitor de moșie; economul unei mănăstiri; reprezentant, înlocuitor la

https://biblioteca-digitala.ro

o judecată; executantul unei porunci domneşti; ocîrmuitor al unui judeţ.
isterisi, a — = a lipsi, a păgubi.
istov = sfîrşit, capăt.

iuzbaşă = căpetenie de steag de slujitori.
izbrăni, a — = a lămuri, a termina, a rezolva.
iznoavă, de — = din nou.
izvod = copie.

Î

îmbrăca, a — = a repartiza suma unei dări.
împresura, a — = a nedreptăţi, a revendica fără drept.
îndrepta (îndirepta), a se — = a cîştiga un proces.
înpistrat = împresurat, izolat.

înruga, a — = a cere.
întreba, a se — = a se judeca.
întrebăciune = litigiu, proces; a avea — cu cineva = a fi în judecată cu cineva.
învălui, a — = a năpăstui, a nedreptăţi.

J

jicniţă = hambar de grîu.
judec = om liber.

judeci, a se — = a se elibera din rumînie.
judecie = stare de om liber.

L

laudă = veste, anunţare.
lăturoi = lăturaş, venit din altă parte.
leféciu = ostaş cu plată, mercenar.

liianopuli = cu amănuntul.
lude (liude) = oameni.

M

madea = chestiune, problemă, pricină.
marafet = iscusinţă, pricepere.
maglă (măglă) = grămadă.
martalog = slujitor domnesc însărcinat cu paza hotarelor.
măglaşi = lucrători la ocne care făceau grămezi de sare din bolovanii scoşi din ocnă.
megiaş (megiiaş) = ţăran liber; ţăran stăpîn de pămînt.
mehalgiu = locuitor al marginii unui oraş.
menzil = poştă, staţie de poştă.
menzilgii (mizilgii) = slujbaşi ai poştei.
meremetisi, a — = a repara.

mertic = obligaţia de a hrăni slujbaşi domneşti; tain, porţie.
mesiţa = luna.
meşteşug = înşelăciune, înşelătorie.
metoh (metof, mitof) = schit sau mănăstire dependentă de altă mănăstire.
milostiu bojiu = din mila lui Dumnezeu.
mizilgii v. *menzilgii*.
molitvă = rugăciune, binecuvîntare; — ta = sfinţia ta.
mumbaşir (bumbaşir) = slujbaş însărcinat cu împlinirea unei porunci domneşti.
musadea (musaadea) = favoare, concesie.
muşcel = deal înalt, cu pantă uşoară.

N

namestie (nemstie) = clădire mică; dependinţă.
nart = cuantum.
năpastă = dare extraodinară; încasare arbitrară.
năstavnic = administrator al unei mănăstiri.
neclătit = neclintit.

neizbrănit = nerezolvat.
nemernici, a — = a se muta, a emigra.
neprestan = necontenit, fără întrerupere.
neştire = vreunul.
nezăticnit = fără piedică, nesupărat.
niscare = oarecare.
nizam = poruncă, ordonanţă.

O

oblu = neted, drept.
obroc = măsură de capacitate.
ocolnică = hotărnicie.
odaie (odae, hodaie) = adăpost de vite.
odăiaş (hodăiaş) = paznic la odaie.
odobaşa = comanadnt al unei unităţi.
oem = uium.
ofiţiiar = slujbaş în Oltenia în timpul ocupaţiei austriace (1718—1739).
ohabnic (ohamnic) = deplin.

olac = curier; cal de — = cal de poştă.
olăcărit = obligaţia de a da cai de olac.
opritură = loc rezervat.
ordie = oaste.
orîndă = termen.
ort = monedă, sfert de taler.
ot = de la; — tam = de acolo.
otaştină (otacină, otaşniţă) = dare din vin cuvenită stăpînului moşiei.

https://biblioteca-digitala.ro

P

păciui, a — = a împăciui, a aplana un diferend.
paradoxos che paralogos = fără sens şi fără raţiune.
părăsişte = loc părăsit.
perdea = adăpost de iarnă pentru oi.
pîrici = pîrîtor.
pisah = a scris.
plastă = căpiţă de fin.
pliroforisi, a — = a se informa, a se lămuri.
pliroforie = lămurire.
po = pe cîte.
poclon = dar; dare.
podvoadă = obligaţie de transport, cărături.
pol = jumătate.
ponoslui, a — = a defăima, a calomnia.
ponov = porumbişte, bucate de pe cîmp.
pont, — uri = articol de aşezămînt, aşezămînt.
porumbariu = şură de porumb.
posluşania = slujba.
povelenie = poruncă.
pracsis = cunoştinţă, rutină.
praştină = prăştilă = şindrilă, tescovină.
prealcă = semn la oca, pînă unde se toarnă vinul.
preobrajnie = schimbarea la faţă.
pretăndălui, a — = a pretinde; a apăra.
pretendarisi, a — = a pretinde.
prezes (prizăş) = preşedinte.
pristăvire = moarte.
privileghium = privilegiu.
prizăş v. *prezes*.
procit = a citit.
procitennomu = cel care a citit.
proclet = blestemat.
proerisis = bună voie.
profasis = afirmaţie neîntemeiată, pretext.
prothimie = bunăvoinţă, zel.
protimisis = drept de întîietate.
protocălit = autentificat, legalizat.
protocoli, a — = a autentifica, a legaliza.
provalisi, a — = a propune.
proxenisi, a — = a provoca, a produce.
publicălui, a — = a publica.
putere = capacitate, stare economică.

R

rămine, a — de judecată = a pierde un proces.
raspetia = pictură bisericească.
răbdător = păgubaş.
răzmeriţă = turburare provocată de război.
recă = spusă.
recch = a spus.
repartiţion = repartiţie.
ridica, a — = a răspunde, a face faţă.
rumpe, a — judecata = a hotărî într-o pricină.
ruptoare = învoială, înţelegere; dare fixată de contribuabili în înţelegere cu vistieria.

S

saam, sam = însuşi.
salgovardiia = carte de apărare, scutire.
saragea = slujitor domnesc.
satara = dare pusă pe silişte.
sedunaş = slujbaş în timpul ocupaţiei austriace în Oltenia (1718—1739).
scopos = intenţie, scop.
seamă (saamă) = dare, termen de încasare a dărilor.
seimen = ostaş mercenar.
sfeterit = însuşire nedreaptă.
siclet = constrîngere, presiune.
silişte = vatra satului.
simfonie = înţelegere.
simfonisi, a — = a se înţelege, a conveni.
sin = fiul.
sincatavasis (singatavasis) = bunăvoinţă, condescendenţă; — a dreptăţii = cumpănire a dreptăţii.
sinet = document, act.
sinthesis = alcătuire, înfăţişare.
siseon = sesiune.
sohat v. *suhat*.
sparge, a — = a rupe; a — cartea = a rupe cartea; a — circiuma = a dărîma circiuma; a se sparge un sat = a se risipi.
spart = rupt, stricat.
spăsenie = mîntuire.
spefificaţio = listă.
stat = stare, categorie socială.
stenahorie (stănahorie) = strîmtoare, supărare.
stenahorisi, a — = a împovăra, a supăra.
stoboru = par de grad, gard.
sud, sudstvo = judeţ.
suhat (sohat) = taxă pe păşunat plătită stăpînilor moşiei.

Ş

şeic(şic) = ambarcaţiune mică.
şovar = papură.
şufar = mic dregător avînd în grijă bucătăria domnească.

https://biblioteca-digitala.ro

T

tacrir = raport.
tam = acolo.
taxil = încasarea dărilor.
testament = hotărîre, poruncă domnească.
theorisi, a — = a cerceta, a cumpăni.
tist = ofiţer.
titulus = titlu.
tolico = astfel.
topilă = locul, apa de unde se topeşte cînepa sau inul.
toporaş = pălmaş.
treapăd = amendă, gloabă.
treti = al treilea.
tretina = taxă pentru folosirea unei mori.
tulf = monedă turcească în valoare de o jumătate de zlot.

Ţ

ţanc = beţişor cu crestături folosit la măsurarea vinului.

U

ughi = galben, monetă de aur.

V

val = supărare, nedreptate.
vel = mare.
veleati = a porunci.
venetic = străin.
veri = fie.
verice = orice.
verunde = oriunde.
vnuc = nepot.
voe vegheată = părtinire.
volnic = împuternicit.
Vorspann (*forcipan*) = obligaţie de găzduire şi de furnizare a cailor în Oltenia în timpul ocupaţiei austriace (1718—1739).
vreodinioară = vreodată.
vsoe (*vsoi*) = a toată; — zemble Ugrovlahiskoie = a toată ţara Ungrovlahiei.
vtori = al doilea.

Z

za = de.
zabit = slujbaş domnesc care aduce la îndeplinire o hotărîre.
zaharea (*zaherea*) = proviant, dare în natură pentru aprovizionarea oştirilor.
zapis = act particular, înscris.
zapt = confiscare.
zăblău = cergă de învelit.
zăticneală = stingherealâ, piedică.
zbor = tîrg, iarmaroc.
zet = ginere.
zgobiv = rău, asupritor.
zlot = monetă de aur.
zulum = nedreptate, asuprire.
zvorî, a — = a sluji.

https://biblioteca-digitala.ro

https://biblioteca-digitala.ro

INDICE DE LOCURI ŞI PERSOANE.[1]

A

A., biv vel serdar 454, 456, 464.
Abucăcioaei Ion, megiaş din Rîmeşti 259.
Achim, tatăl lui Ion din Bîlta 221.
Adam din Cîineasca 874—875.
Adînca, sat < r. Tîrgovişte > 774.
Adrianopol (Odriiu), oraş în Turcia 205—206.
Afendulea, biv vel căpitan de margine 296—297.
Ageşti, moşie în Vlaşca < Hagieşti r.Videle> a marelui clucer Iordache 461.
Albeasca Marica, stăpînă de pămînt 256—257.
Albeşti, sat < r. Craiova? > 217.
Albeşti, sat < r. Ploeşti > 241—242.
Albintii Dan, rumân din Turceşti 202.
**Albotești*, sat < r. Olteniţa? > 339.
Albroşcăi Drăgan din Osica de Sus 782.
Albul al lui Mihai, rumîn fugit al m-rii Cîmpulung 434.
Albul din Căciulăteşti 306.
Albul din Porumbreni 540.
Albul lăutariul, rumîn din Bădeşti 235.
Albul, rumîn fugit al m-rii Cîmpulung 434.
Albul, slujitor din Ioneşti 214—215.
Albul, tatăl lui Oprea şi Radu 256.
Aldea din Bucovicior 277—278.
Aldea din Cîrligaţi 233—234.
Aldea din Dobrun 179—183.
Aldeş Gavril 725.
Alexandrescu Isuf din Costeşti 373.
Alexandria, oraş în R.A.U. 466.
Alexandru (Alecsandru) 867.
Alexandru, biv vel serdar 640.
Alexandru, condicar 565.
Alexandru Iliaş, domn al Ţării Romîneşti 179—181, 261, 267, 498, 860.
Alexandru, logofăt la spătărie 735.
Alexandru, preot din Craiova 318.
Alexandru, şufar 256.
Alexandru, ţigan al m-rii Tismana 720.
Alexe (Alecse) arnăutu, isprăvnicel al moşie Gura-Ocniţa 661, 663.
Alexie, biv vel clucer za arie 464.
Alidonie Jiian 729.
Aliman din Gîşteşti 830.
Alpopii Gheorghie, rumîn din Comarnic 763
Alpostăvăriţii Ioan din Bucureşti 600.
Alrusoaicii Ioan, rumîn din Comarnic 763
Alunişul, înţărcătoare pe muntele Felipoi < r. C. de Argeş > 607.
Amăranul Ionaşco, logofeţel, 217—218, 220 225.
Amăranul Matei, logofăt 220, 225.
Amza din Predeşti 509.
Ana, ţigancă 258.
Ana (Anna) ţigancă, fiica Mariei 472.
Anania, episcop al Cezareei 464.
Anasia, soţia lui Negoiţă, stăpîn de pămîn din Săcueni 183—184.
Anatolie, egumen al m-rii Govora 719.
Anca, mama lui Preda din Mărşă 200—202
Anca, preoteasă din Dobrun 181.
Ancuţa, fiica lui Preda Brîncoveanu 344
Andolin Mihăilă, rumîn al boierului Const Vlădescu 416.
Andon, biv vel cămăraş, caimacam al Cra iovei 894.
Andonache, biv vel căpitan, ispravnic de Prahova 498.
Andrei, căpitan 560.
Andrei, căpitan 654.

[1] Indicele de locuri a fost în întregime revizuit de tov. S. Caracaş din colectivu Indici al Institutului de Istorie.

* Asteriscul indică numiri dispărute de aşezări omeneşti.

https://biblioteca-digitala.ro

Andrei din Făcăiani 493.
Andrei din Nedeia 303.
Andrei din Văleni 826.
Andrei, fiul lui Ion martalog, rumîn din Bucşeneşti 409—410.
Andrei, fiul lui Stoica din Polovraci 552.
Andrei, preot din Gura Văii Ştefăneşti 764—765.
Andrei, rumîn din Bogdăneşti 381.
Andrei, sluger 261—262.
Andrei Gheorghe, ţigan al m-rii Tismana 720.
Andreica (Andreca), rumîn din Dobriţa 317, 319, 322.
Andronescu Şărban, stolnic 876.
Andronic, biv vtori armaş, judecător de Gorj 553.
Anghel, căpitan de judeţ 796.
Anghel (Arghel) din Belceni 237.
Anghel din Berbeşti 202.
Anghel din Sadova 819.
Anghel din Turceşti 202.
Anghel, fiul lui Duminică din Gîşteşti 829.
Anghel, pîrcălab din Făcăiani 493.
Anghel, protopop 376.
Anghel, rumîn al m-rii Cozia 191.
Anghel, rumîn din Suteşti 319.
Anghel, tatăl lui Costandin din Ocniţa 663.
Anghelache din Fundeni, fiul preotului Pavel 569—570.
Anghelachie, logofeţel, fiul lui Mihai tîrgovişteanu 245, 248—250, 265, 269.
Angheloc Stan 641.
Aninoasa, m-re şi moşie în Muşcel < r. Muscel > 356—357, 417, 428, 608, 633, 711, 714, 746, 773, 817, < 905 >.
Aninoasa, sat în Dîmboviţa < r. Tîrgovişte > moşiile mitropoliei şi ale m-rii Dealul 397, 480, 774.
Aniţa, săraca din Godineşti 703.
Antaţa Ion 726.
Anthim, egumen al m-rii Arnota 583.
Anthim, egumen al m-rii Butoiul 383.
Anthim, egumen al m-rii Jitia 855, 902.
Anthim, egumen al m-rii Mărgineni 492.
Anthim, egumen al m-rii Mislea 384, 423.
Anthim, egumen al m-rii Sărindar 454, 464.
Anthim, egumen al schitului Pîrliţi 482.
Anthim, egumen al m-rii Sf. Gheorghe 447, 454, 464.
Antim, egumen al m-rii Snagov 241—242.
Anthim, vechil al m-rii Şegarcea-Dolj 810.
Anthim < Ivireanu >, mitropolit al Ţării Romîneşti 238, 359, 589.
Anton, angajat la muncile agricole la Sărata 598.
Anton, biv vel clucer 449.
Anton, vătaful spătăriei 876.
Antonache, biv vel ban v. *Caliarh Anton*.
Antonachi din Şăgarcea 207.
Antone, biv vel armaş, ispravnicul marginii 715.
Antonie din Dăeşti 187.
Antonie din Popeşti, domn al Ţării Romîneşti 195, 204—206, 860.
Antonie, egumen al m-rii Bistriţa 410, 451, 471, 477, 484.
Apele Vii, sat < r. Caracal > 237.
Apostol, ciocănaş din Slănic 727—728.
Apostol, clucer 632.
Apostol din Bărbăteşti 239—240.
Apostol din Făcăiani 194.
Apostol din Văleni 826.
Apostol, fost pîrcălab de curte 386.
Apostol, măcelar din Păcureţi 762.
Apostol, preot 679.
Apostol, preot din Recea 372—373.
Apostol, rumîn al m-rii Cozia 191.
Apostol Anghel, arendaş al moşiei Jegălia 852.
Apostolache, m-re în Saac< r. Teleajen > 672.
Apostolache, moşie < r. Teleajen > a m-rii Slobozia lui Enache 596.
Apoteco Stanciu din Stroeşti 818.
Arca din Somor 855.
Arca, slujitor de la Bucovicior 277—278.
Arca, stegarul, păhărnicel în Mehedinţi 263—265.
Arceşti, sat < r. Slatina > al m-rii Bistriţa 347—348, 677, 690.
Argeş, judeţ 260, 262, 275, 284, 356, 357, 387—388, 392—393, 409—410, 424, 468—469, 471, 484, 518, 528, 531, 539, 571—572, 575, 607, 613, 633, 640, 642, 691, 705, 726, 742, 747, 791, 837, 856, 900.
Argeş, m-re şi episcopie în oraşul Curtea de Argeş 190, 245, 256, 316, 357, 460, 493, 515, 538, 555, 560, 578, 596, 605, 633, 678, 718, 721, 723—724, 726, 742, 744, 747, 749, 773, 835—836.
Argeş, plasă < în jud. Muscel > 392.
Argetoianu (*Argitoianul*) *Constantin*, stăpîn de pămînt 339.
Argetoianu (*Argitoian*) *Constantin*, vel vornic 583, 590—591.
Argetoianu Dumitraşco, căpitan 219—220, 230, 232.
Argetoianu (*Argitianul*) *Ioan*, sluger, ispravnic de Romanaţi 659.
Argetoianu (*Argintoianu*) *Ioniţă*, şătrar 811.
Argetoianu Mihai, paharnic 230—232.
Argetoianu Mihai (*Hargetoianul*), stolnic 219—220.
Argetoianu Nicolae, stăpîn de pămînt 469.
Argetoianul Vasilie, paharnic 218—220, 230—232.
Argiloala, sat < r. Filiaşi > 230—231.
Arhanghelul, m-re< R. Vîlcea > 239—240.
Aria Jugăi, topic la Costeşti 634.
Aribaş Sava din Runcu 318.
Arici Simion din Lilăeşti 825.
Arnăutu Ghiorghie, vornic de judeţ 337.
Arnota, m-re în Vîlcea < r. Horezu > 272—273, 277, 297—301, 303—304, 314, 381—382, 439, 449—450, 452, 470, 480, 485—486, 511, 513, 535—536, 548, 550—

https://biblioteca-digitala.ro

551, 582—583, 601, 619—620, 725, 822—823, 848, 880, 904—905.
Arone Radu din Străoşti 872.
Arsene, negustor din Piteşti 603.
Arsenie din Dobrota 857.
Arsenie din Valea lui Dobrotă 762.
Arsenie, econom la m-rea Argeş 605.
Aspra, sora lui Tănase Păuşescu 344.
Athanasie, egumen al m-rii Radu-Vodă 565, 568.
Athanasie, egumen al m-rii Tismana 218, 228.
Avirnu, tatăl unor rumîni 373.
Avraam, logofăt, zapciu al plăşii Oltului 678.
Avram, rumîn al m-rii Bistriţa 451.
Avram din Baia de Fier 653.
Avram din Polovraci 274.
Axintea (Acsentiile), moşie < r. Lehliu > a mitropoliei 679—680, 811—812.
Azaria, ieromonah, dichiu al mitropoliei din Tîrgovişte 893, 896—897, 902.

B

B., biv vel stolnic 552, 554.
Babele, moşie în Vlaşca < r. Videle > 414, 496, 561.
Babele, schit în Vlaşca < r. Videle > 271, 445.
Badea din Căciulăteşti 306.
Badea din Gîşteşti 829.
Badea din Maxini 501.
Badea din Străoşti 872.
Badea, fiul lui Albu din Ioneşti 214—215.
Badea, fiul lui Radu, rumîn eliberat 183—184.
Badea, logofăt din Pîrşcoveni 181.
Badea, logofeţel 410.
Badea, păhărnicel 416.
Badea, pîrcălab din Slătioara 691.
Badea, preot din Plopşor 209—211.
Badea, vel vornic v. *Ştirbei Badea* vel vornic.
Baia de Aramă, sat < r. Baia de Aramă > 270, 279.
Baia de Fier, sat < r. Novaci > 542, 653—654, 730—731, 737, 783—784, 786—787, 803—804, 808—809, 821; muntele Băii 654.
Baico, rumîn din Iablaniţa 243.
Bairactar, moşie în Ilfov < c. Căscioarel r. Olteniţa > a schitului Cătăloiu 435.
Bairactar, sat < c. Drăgăneşti r. Ploeşti > al m-rii Brebu 671.
Balaci Marco din Hurez 276—277.
Balasache, pîrcălab din Ghizdăveşti 345.
Balea, fiul lui Mătea Bojin, rumîn din Comarnic 763.
Balomirea Nicolae, egumen al m-rii Argeş 493.
Balotă din Gherghiţa 735.
Balotă, sat < r. Olteţu > 188.
Balotă Ştefan, biv vel clucer za arie 528.
Balta, moşie în Ialomiţa la Vlădeni < r. Feteşti > 585.
Balta v. **Bilta**, sat.
Banciul Anghel, rumîn din Dobriţa 317, 319, 322.
Banul, m-re la Buzău 321, 355, 501, 550—551.
Barbul din Meteleu 679.
Barbul, căpitan 715.
Barbul din Coşoveni 196—197.
Barbul din Dobrun 179, 183.
Barbu din Frînceşti 617.
Barbul din Maxini 501.
Barbul din Perişor 488.
Barbul din Zăvideni, rumîn eliberat 367.
Barbul, fiul lui Ciucur, ţigan al m-rii Tismana 721.
Barbul, fiul lui Drăghici Paicul din Stolojani 253.
Barbul, fiul preotului Spilea, rumîn 416.
Barbu, fiul lui Stana, ţigan al m-rii Tismana 721.
Barbu, m-re < c. Leiculeşti r. Buzău > 598.
Barbul, megiaş din Intorsura 178.
Barbul, pîrcălab, tatăl lui Ilin din Osica de Sus 782.
Barbul, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Barbul, rumîn din Bogdăneşti 297.
Barbul, rumîn al m-rii Cîmpulung 434.
Barbul, rumîn răscumpărat din Coşcodia 192.
Barbul, vel logofăt v. *Văcărescu Barbu*, vel logofăt.
Basarab voevod (c. 1310—1352), 266, 268, 440, 472, 861.
Basarab Nicolae v. *Brîncoveanu Nicolae*.
Bastorin Nicolae din Cîrpeni 850.
Batoţi, moşie în Rîmnicul Sărat < Batogu r. Făurei > 563.
Baturmiţski Vasile, secretar al administraţiei ruse (1774) 590.
Băbăscul Pătru din Hăeşti 320.
Băbeanu, sărdar 766.
Băbeanu Radu, clucer 832.
Băbeni (Bobeni), sat în Vîlcea, < Băbeni Bistriţa r.R. Vîlcea > moşia m-rii Bistriţa 708, 760, 765, 775—776, 840.
Băbici, sat <r. Caracal > 305.
Băcică Gheorghe, rumîn din Bădeşti al m-rii Cîmpulung 440.
Băcică Ilie, rumîn din Bădeşti al m-rii Cîmpulung 440.
Băcică Ion, rumîn din Bădeşti al m-rii Cîmpulung 440.
Băcică Preda, rumîn din Bădeşti al m-rii Cîmpulung 440.
Băcică Stanciul, rumîn din Bădeşti al m-rii Cîmpulung 440.
Băcică Stoica, rumîn din Bădeşti al m-rii Cîmpung 440.
Bădanu Radu, angajat cu plată pe moşia Sărata 598.

https://biblioteca-digitala.ro

Bădăran Mihăilă din Costeşti 332.
Bădeşti, sat în Muşcel <r. C. de Argeş > 235, 266-268, 433—434, 440, 472, 724, 858—861.
Bădia din Lipovu 605.
Bădia Ion, martor 726.
Bădica din Brăneşti 413.
Bădica din Făcăiani 194.
Bădica din Sadova 641.
Bădosul Nicula din Bistreţ 303.
Băjan Tudoru din Făcăiani 194.
Băjeşti, moşie în Dîmboviţa <r. Tîrgovişte > 397.
Bălaci Constantin din Celei 825.
Bălaci Gheorghe din Izvarna 825.
Bălaci Ion din Izvarna 825.
Bălaci Ioan din Celei 825.
Bălaci Pătru din Celei 825.
Bălan din Lipovu 605.
Bălan, rumîn răscumpărat din Coşcodia 192.
Bălan Ion din Buda 854.
Bălan Stan din Vaideeşti 858.
Bălaur, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Bălăceanu Constantin, stolnic 622.
Bălăceanu Matei, vătaf 254—255.
Bălăcescu Fota, postelnic, judecător de Gorj 553.
Bălănescul Dumitru, megiaş din Rîmeşti 259.
Bălăneşti, sat <r. Tîrgu-Jiu > 814.
Bălcescu Matei, vornic de judeţ 337.
Bălceşti, sat <r. Gilort >, al consilierului Ilie Ştirbei 318.
Băldana v. **Bildana**.
Băleanu Grigore, vel sluger, vel vornic, consilier în administraţia Olteniei în timpul ocupaţiei austriace 214—215, 248—250, 255, 257, 260, 265, 298, 301, 304, 306—309, 314—316, 619.
Băleanu Ioan, vel portar, membru al administraţiei Olteniei în timpul ocupaţiei austriace 313, 325—326, 329—331, 334—335.
Băleanu Radu 588.
Băleşti, moşie la Baia de Fier <r. Gilort >, a m-rii Horezu 821.
Bălintescu Matei din Costeşti 636.
Băloteni, sat <r. Turnu-Severin> 746.
Băltăşoaia Ilinca, stăpînă a moşiei Scăeni 649
Bălteni, sat <r. Tg. Jiu > 289—290.
Bălteni, schit în Ilfov <r. Răcari > 382.
Bălţaoa Gemenii, topic la Lucieni <r. Tîrgovişte > 639.
Bălţaoa Prejbii, topic la Lucieni <r. Tîrgovişte > 639.
Bălţaoa Văcarului, topic la Lucieni <r. Tîrgovişte > 639.
Bălţaţi, sat <r. Rîmnicu Sărat > al m-rii Rîmnic 419.
Bălţeşti, sat <r. Buzău > , 185—186.
Bănescu Ioniţă, stăpînul moşiei Ciorteşti 615—616.
Băneşti, sat în Prahova < r. Cîmpina > 882.
Băneşti, sat în Argeş <c. Cerbureni, r. C. de Argeş>, moşia m-rii Găiseni 613.
Băneşti, sat în Dîmboviţa <c. Şerdanu, r. Răcari > 467, 652, 774.
Bănic Şărban, moşnean din Roata 720.
Bărăşteni, moşie în Gorj < Boroşteni r. Tg. Jiu >, a m-rii Tismana 846.
Bărăşti, sat <r. R. Sărat >, pe moşia m-rii Rîmnic 419.
Bărbătei, rumîn din Grozăveşti 343.
Bărbătescu Mihai, biv vel paharnic 435, 441, 449—450, 454, 456, 464.
Bărbătescu Mihai, biv vel şetrar 435, 454—457, 464.
Bărbătescu Mihai, vătaf de plai 481.
Bărbătescu Şt. (?), biv vel paharnic 435.
Bărbătescu Tudor, logofăt 239.
Bărbăteşti, sat <r. C. de Argeş? > 239.
Bărbăteşti (Berbeşti?), sat în Vîlcea <r. Horezu > 299, 619 <?>, 634, 636, 698, 880.
Bărbucean, fratele (?) episcopului de Buzău 602.
Bărbuleşti, sat în Ialomiţa <r. Urziceni > moşia m-rii Cotroceni 530, 816, 843, 862—864.
Bârca v. **Bîrca**.
Bârceni v. **Berceni**.
Băseasca, moşie <r. Găeşti > a mitropoliei în Dîmboviţa 722.
Băşin Pătru, rumîn din Răchiţele 308.
Bătăşani (Beleşani, Brătaşani?), sat în Vîlcea <r. Olteţu > 625—626, 628.
Bătca Stoica, rumîn al m-rii Cîmpulung 434.
Bătleşti, moşie în Muscel <r. Muscel > 689.
Bău Ion, martor 713.
Beca Ion, stăpîn de pămînt 417.
Beceni, moşie <r. Buzău > 425.
Beilic, sat în Ialomiţa <r. Feteşti >, odaie a lui Ibraim aga 402, 510.
Beş Gheorghe din Godineşti 703.
Beş Nicola din Godineşti 703.
Belceni, sat <Belcinu r. Segarcea > 237.
Belci Ilie, martor 187.
Belcineanul Calotă, logofăt 228—229.
Belciug, moşie în Olt <r. Roşiorii de Vede > a m-rii Clocociov 444—445.
Bengescu Constantin, ispravnic de Vîlcea 767, 770.
Bengescu Gheorghe, stolnic, ispravnic de Vîlcea 811, 816.
Bengescu Staico, postelnic, vtori vistier, consilier al administraţiei oltene în timpul ocupaţiei austriace, 253—254, 264, 278, 288—290, 295, 298, 301, 303, 305—307, 309—310, 313, 316, 319, 367, 619.
Benghea Iovan, vătaf la Nedeia 726.
Berbeşti p. 619 v. **Bărbăteşti**.
Berbeşti, sat în Vîlcea <r. Horezu > 199—203.
Berceanul Dobre din Bîrca 303.
Berceni (Bărceni), <Bucureşti r. N. Bălcescu>, moşie în Ilfov a m-rii Sf. Ioan, 380, 390.

https://biblioteca-digitala.ro

Bereşti, <c. Slăvuţa r. Olteţu >, moşie a m-rii Jitianul 850.
Berevoeşti, sat, moşie a m-rii Cîmpulung <r. Muscel > 724,744.
***Bereleştii**, moşie< c. Netezeşti r. Urziceni > a mitropoliei 651, 693.
Berinca din Păuşeşti, martor 386.
Berindei Tudor, ispravnic la jurămînt 345.
Beserica Argeşanului la Ştefăneşti <r. Piteşti > 764—765.
Beura Dan, rumîn din Dobriţa, 317, 319, 322.
Bibescu Ştefan, 477.
Bibescu Ştefan, vel logofăt 590, 626.
Birişu Chirco Isac din Godineşti 703.
Bistreţ, sat <r. Băileşti > 279, 303.
Bistriţa, m-re <r. Horezu > 186, 198, 202, 222, 277, 315, 321, 335—336, 347—348, 369, 372, 387, 389, 405, 411, 422, 424, 451, 471, 477, 484—485, 523, 589—592, 600, 612, 618—619,625, 629—631, 633, 635, 637, 641, 643—644, 647—648, 659, 678, 690, 698—699, 705—708, 716,729—731, 738, 752—754, 765—767, 770, 776, 792, 815, 817, 823—824, 831—832, 837—841, 849.
Bistriţa, moşie <r. T. Severîn > a m-rii Tismana 218.
Bistriţa, pîrîu <afl. al Oltului > 450, 766.
Bitun Radu din Făcăiani 194.
Bîldana, (Băldana) <r. Răcari >, moşie în Dîmboviţa 877.
Bîldea Anghel din Hurez 276—277.
Bilta (Balta), sat în Gorj, <r. Tg. Jiu > moşie a schitului Strîmba 220—221, 596.
Binga Tudor, rumîn din Bădeşti 235.
Birca (Bărca), sat în Dolj <r. Segarcea > 303, 306.
Bîrla, rumîn din Comarnic 763.
Bîrla Cască, rumîn din Comarnic 763.
Bîrsani, moşie în Dîmboviţa 734.
Bîrsescu Pîrvu, biv logofăt de vistierie, 631, 634, 636.
Bîrsescul Radu, .logofăt 215.
Bîrsescu Stan, angajat cu plată pe moşia Sărata 598.
Bîrzescu Dumitru din Bîrzeşti 648.
Bîrzescu Ion din Bîrzeşti 648.
Bîrzeşti, sat <r. Horezu > 648, 738, 760, 770
Blaj, sat <r. Balş > 181.
Bleandea Gherghina 228.
Blehani, sat <r. Galaţi > 269.
Blidari, sat Argeş <r. R. Vîlcea > 900.
Blotori, moşie 543.
Bobeni v. **Băbeni**.
Bobiceşti, sat în plasa Olteţului <r. Balş > moşia m-rii Bistriţa 678, 838.
Bobocea Iancul, megiaş din Rîmeşti 259.
Bocean Gheorghe din Godineşti 703.
Bodeasca Pătru, rumîn din Bogdăneşti, 297.
Bodeşti, sat <comună r. Horezu > 299, 589, 630, 634, 636.
Bogdăneşti, sat în Vîlcea <r. Horezu >, al m-rii Arnota 294, 297, 304, 313—314, 381, 439, 450, 469—470, 480, 485, 511, 513, 548, 551, 582—583, 601, 822, 848.
Bogoi Pătru, rumîn răscumpărat 218—220.
Bogoslov, econom al m-rii Cotmeana 795.
Bogoslov, martor 227.
***Bohanul**, sat <c. Urzica Mare, r. Băileşti > 306.
Bojin Mătea, rumîn din Comarnic 763.
Bolborca Mihai, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Bolboşani (Bulbuşani), <r. Strehaia >, sat în Mehedinţi al mitropoliei 379, 404, 408—409, 411—412, 559, 899.
Boldea Dragomir (Bordea), rumîn din Torsura Mică 177.
Bolintin, sat <r. Titu > 224.
Boloşin Badea, stolnic 266—267, 434.
Boloţea Vasile, rumîn al m-rii Argeş 417.
Borănescu Ghinea, stăpîn al satului Borăneşti 863.
Borăneşti, sat <r. Urziceni > 863.
Borbanu Dumitraşco din Săcueni 661.
Borcea Radu megiaş din Rîmeşti 259.
Bordea v. *Boldea*.
Boroşteni v. **Bărăşteni**.
Boru, sat în Slam Rîmnic <Bora în oraşul Slobozia > al m-rii Radu Vodă 579.
***Borusul**, moşia mitropoliei <c. Independenţa r. Ploeşti > 651, 693.
Borzeasca, moşie <r. R. Vîlcea > 765.
***Boşari**, sat în Dîmboviţa <c. Serdanu, r. Titu > 750, 813, 834.
Boteni, sat în Ilfov <r. Lehliu > pe moşia mitropoliei 422, 442.
Boteni, sat, moşia mitropoliei <Naipu r. Drăgoneşti Vlaşca > 875.
Botuleşti, moşneni cu moşie la Unghiul Larg 893.
Boţoacă David din Romani 487.
Boţoacă Tănase din Romani 487.
Bradu, m-re <c. Tisău r. Buzău > 579.
Braşoveanul Ion, ungurean din Perişor 756.
Brat Chiru din Tomşani 589.
Bratie din Seaca 345.
Bratovoeşti, sat în Argeş <r. R. Vîlcea > 284, 476, 640.
Bratul, tatăl lui Brătan Stănislav din Tîmbureşti 204.
Brazda, moşie în Prahova 882.
Brădeanul Preda, martor 386.
Brădeanul Tănase, martor 386.
Brădet, schit în Argeş <r. C. de Argeş > 747.
Brăila, oraş 340, 563.
Brăiloiul Barbu, vtori logofăt, vel serdar 215—218, 220—221, 270—271.
Brăiloiul Constantin, ispravnic de Mehedinţi, biv vel şetrar 417, 464.
Brăiloiul Constantin, clucer 885—888, 890.
Brăiloiul Constantin stăpînul satului Peşteana, 289—292.
Brăiloiul Cornea, vel ban 179, 183—184, 187, 193, 196—197, 203, 208, 230,232.
Brăiloiu Cornea (Corniţă), clucer, paharnic 782, 827.

https://biblioteca-digitala.ro

Brăiloiu Dositei (Teodosie, Theodorus), consilier al administrației oltene în timpul ocupației austriace 288—291, 321, 323.
Brăiloiu Ioniță, sluger 626.
Brănariu Dumitrașco din Săcuieni 661.
Brăneşti, sat <r. Tîrgovişte > 413.
Brăniceni v. **Brinceni**, sat.
Brătan, rumîn din Timbureşti 204.
Brătășani, sat <r. Balș > 179, 181—182, 196—197.
Brătășanu, vel sluger 533.
Brătășanu Barbu, vistier, 179—183.
Brătășanu Constantin, paharnic 179, 181—182, 196, 319.
Brătășanu Drăghici, paharnic 179, 196.
Brătășanu Fota, fiul lui Mihăilă postelnic 179, 196.
Brătășanu Ghinea, vel vistier 179—181, 183.
Brătășanu Mihail, clucer 196.
Brătășanul Mihăilă, postelnic 179.
Brătășanul Mihul, vistier 196—197.
Brătășanul Papa, vistier 179, 196.
Brătășanu Preda, pitar 243—244.
Brătășanu Preda, șătrar 196.
Brătășanu Șărban, paharnic 196—197.
Brătășanu Șărban, șătrar 243—245.
Brăteianul Stanciu (Bratejanul), din satul Rășina 289—290.
Brătianu Grigoraşcu, biv vătaf za aprozi 445.
Brătuleşti, sat <c. Rîncăciov r. Piteşti> 247.
Brătuleț, megiaș din Rîmești 259.
Breasta, sat <r. Craiova > 230, 339.
Breazu D. 618.
Breazu Ștefan v. *Brezoianu Ștefan*.
Brebul, m-re <r. Cîmpina > 575, 671.
Brebunariu Ilie din Godinești 703.
Brezoianu Constantin, biv vel armaș 420—421.
Brezoianu Dimitrache, biv vel serdar, 778—779, 781, 788.
Brezoianu Fiera, biv vel vistier 454—455.
Brezoianu Ilie (Iliaș) 877, 884—887, 890.
Brezoianu Pătrașco, vel postelnic 268, 273.
Brezoianu Ștefan (Breazu?), vel vornic 449.
Brinceni (Brăniceni), sat în Ialomița, <c. Jegălia, r. Feteşti > moșia m-rii Dealul 320, 323, 402, 510.
Brincoveanu Bălașa 469.
Brincoveanu Constantin, domn al Țării Românești (1688—1714) 185—186, 188—191, 194—195, 198—199, 206—207, 209, 211—212, 218, 220—223, 225—226, 232—235, 238—239, 246, 251, 255—256, 258, 260, 263, 265, 271—272, 276—277, 347, 359, 434, 468, 492, 512, 590, 648, 711, 728, 737.
Brincoveanu Constantin, vel clucer, vel vornic, vel spătar, vel ban, vel logofăt 428, 449—450, 452, 454—455, 458, 464, 471, 474, 506, 519, 533, 542, 546.
Brîncoveanu Manolache, biv vel logofăt 645, 750, 782, 802—803, 867.
Brîncoveanu Maria, soția lui Constantin Brîncoveanu 258.
Brîncoveanu Nicolae, biv vel logofăt 597.
Brîncoveanu Păuna, soția lui Preda Brîncoveanu 343—344.
Brincoveanu Preda 343.
Brîncoveni, m-re <r. Balș > 211, 280, 305, 315, 479.
Brîncoveni, sat în Romanați <r. Balș > 180—182, 231, 659.
Brînduşă din Gîșteşti 829.
Brînduşă Matei din Izvorul de jos 505.
Brobodiții, moșie <c. Cocani r. Răcari >, a m-rii Mihai-Vodă 396.
Brusis Constantin, postelnic, ispravnic de Argeș și de Muşcel 392—393, 474.
Bucă Stan, locuitor pe moșia m-rii Sadova 641.
Bucea, rumîn din Bădeşti 235.
Buceanu Iane din Orevița 412.
Buciucaș Linca din Oreavu, martor 746.
Buciucaș Negoiță din Oreavu, martor 746.
Buclea Pătru, megiaș din Rîmești 259.
Bucov, sat <r. Costești > 190—191.
Bucov, sat în Saac <Ploești > 650.
Bucovăț, m-re și sat < în orașul Craiova > 277, 488, 709, 756.
Bucovicior, sat <în orașul Craiova > 277.
Bucșani, moșia banului Ghica < r. Tîrgoviște > 662—663.
Bucșănescu Mincu, clucer 523.
Bucșănescu Sandu, postelnic, ispravnic de Argeș și de Vîlcea 409, 487, 491.
Bucșănescu State, biv vel clucer de aric 633.
Bucșănescu Strătilă 603.
Bucșenești, sat în Argeș <r. C. de Argeș > 409.
Bucur din Brănești, martor 413.
Bucur, fiul ruminului Bîrlă Cască din Comarnic 763.
Bucur, fiul lui Radu de pe moșia Moara Brăiloiului 886—888.
Bucur, martor din Bobeni 776.
Bucur, preot din Luica 853.
Bucur, rumîn din Comarnic 763.
Bucur Avraam, pîrcălab de la Corbi 723.
Bucureşti, oraș 179, 183—184, 195—196, 198, 203—204, 208, 214—215, 218, 220, 224—225, 238, 255, 257, 269, 273, 278, 295—296, 330, 348, 360, 370, 378—379 393, 395, 409, 411, 415, 422, 455—456, 478, 504, 528, 570, 577, 588, 591, 598, 609 621—622, 673, 698, 701, 739, 769, 772, 778, 789, 804, 866, 875.
Buda, moșie în Saac <r. Cislău > a episcopiei Buzău 610.
Buda, sat <r.R. Sărat > pe moșia m-rii Rîmnic 419, 853—854.
Buda Valentin, inspector al comitatului Hunedoara 294—295.
Budișteanu Răducanu 603.
Budișteni, sat <r. Buzău > 543.
Budureşti, moșie numită și Găgeni în Saac <r. Mizil > 597.
Buftea, sat în Ilfov <r. Răcari > al m-rii Radu-Vodă 741.

https://biblioteca-digitala.ro

Bugulescu Dima, rumîn al m-rii Arnota, răscumpărat 582—583.
Buicescul Diicul, spătar 185—186.
Buicescul Papa, comis 185.
Bujoreanu, vornic 333.
Bujoreanu Preda (Bojoreanu), martor 260.
Bujoreanu Radu (Bojorianul), vornic 701.
Bujoreanu Şerban (Bojorianul, Bojoreanul), vel vistier 208, 215—217, 220—221, 225, 229, 232, 237, 240—241, 243—246, 248—250, 255, 257, 260, 265, 268, 273, 589.
Bulgariul Gheorghe, ispravnic de Argeş 572.
Bulică Radu, rumîn din Comarnic 763.
Buligă Neagoe, rumîn din Comarnic 763.
Buligoasa Aniţa, slugerească 791.
Bunea, comis 223—224.
Bunea, logofăt 427, 432—433, 442, 444, 462.
Bunea, rumîn al m-rii Cîmpulung 472.
Bunea, rumîn din Orlea 353.
Bunea, vel comis v. *Grădişteanu Bunea*.
Bunea, vistier 223—224.
Bunea, vornic 541.
***Buneşti** (Bunişti), sat < c. Muşeteşti r.C. de Argeş >, al m-rii Aninoasa în Argeş 356—357.
Buneşti, sat în Vîlcea < r. R. Vîlcea > 208.
Burcea Matei din Oreviţa 412.
Burciu Stanciu din Dobrota 761, 857.
Burdulea Constantin, ţigan al m-rii Tismana 720.
Burfescul Marin, rumîn din Bădeşti 235—236.
Burluş Dumitru, rumîn ai boierilor Argetoanu 469.
Burluş Ion, rumîn al boierilor Argetoianu 469.
Burluş Opera, rumîn al boierilor Argetoianu 469.
Burluş Radu, rumîn al boierilor Asgetoignu 469.
Burluş Stan, rumîn ai boierilor Argetoianu 469.
Burtea Dumitru din Bucureşti 600.
Busii Ion, rumîn din Iablaniţa 243.
Buşac Radu, megiaş din Rîmeşti 259.
Butariul Ion din Perişor 488.
Butăneţ Mihai, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Butoiul, m-re în Dîmboviţa <r. Găeşti > 383.
Buţan, rumîn al lui Constantin Vlădescu 416.
Buţan Daniil, rumîn al lui Constantin Vlădescu 417.
Buţan Dragomir, rumîn al boierilor Vlădescu 417.
Buţean Stanciu din Gorneni 762.
Buzău, oraş şi episcopie 233, 270, 296, 328, 422, 425, 441, 452, 473, 563, 589, 602, 610, 715, 793.
Buzău, judeţ 321, 355, 425, 473, 507, 540, 551, 602, 710, 793.
Buzea Stan din Lilăeşti 825.
Buzescul Radu ,ban 262.

C

C., logofăt de vistierie 782.
C... Mihai, vel logofăt 548.
Cacoveanul Ioan, egumen al m-rii Arnota 300.
Calciul, vel portar 261.
Calfoglu Alexandru, biv vel clucer, caimacam al Craiovei 893.
Caliarh Anton (Antonie, Antonache), vel ban al Craiovei, vel vistier 394,399, 405, 417, 441, 449—450, 452, 454—455, 464.
Calichi Iosif, vel armaş 464.
Calin, protopop din Bucureşti 224.
Calinic, egumen al m-rii Găiseni 613.
Calinic, egumen al m-rii Mislea 653.
Calinic, egumen al m-rii Tuturor Sfinţilor 526.
Calistrat <?>, biv vel pitar, ispravnic de Dîmboviţa 662.
Calotă din Făcăeni 194.
Calotă, moşnean din Berbeşti 199.
Cameniţă Necula din Oreviţa 411—412.
Canela Vasilache, biv vel paharnic, ispravnic de Prahova 495.
Cantacuzino (Cantacozino, Cantacuzineşti), familie 318, 322—323.
Cantacuzino Ancuţa, slugerească 370.
Cantacuzino Barbu, fiul Ancuţei Cantacuzino 370.
Cantacuzino Constantin, biv vel agă 464.
Cantacuzino Constantin, biv vel postelnic 308.
Cantacuzino Constantin, biv vel stolnic 327.
Cantacuzino Constantin, paharnic 892.
Cantacuzino Constantin, vtori logofăt 327.
Cantacuzino Gheorghe, ban ai Olteniei în timpul ocupaţiei austriace 288—289, 294—295, 298, 301, 304—311, 313—317, 319, 322—323, 333—334, 619.
Cantacuzino Ilinca, fiica lui Mihai Cantacuzino 308, 317, 370—371.
Cantacuzino Iordache, paharnic 897.
Cantacuzino Iordache, vel serdar 454, 456.
Cantacuzino Matei, biv vel şătrar 308.
Cantacuzino Matei, biv vel serdar 371.
Cantacuzino Matei, vel căpitan de Cerneţi 270—271.
Cantacuzino Matei, vel paharnic 533.
Cantacuzino Mihai, vel spătar 179, 183—184, 188, 193, 196—197, 203, 208, 269, 370—371.
Cantacuzino Mihai <diferiţi > 454, 464, 533, 594, 623, 727—728, 762.
Cantacuzino Pîrvul, vel clucer de arie, vel logofăt 454, 464, 571.

https://biblioteca-digitala.ro

Cantacuzino Pîrvul, biv vel stolnic, 449, 464, 474.
Cantacuzino Radu, ispravnic de Dîmbovița 772.
Cantacuzino Radu, vtori logofăt, vel comis, vel spătar 206, 208, 237, 240—241, 243—245, 248—250, 255, 257, 260, 265, 268, 273, 327.
Cantacuzino Safta, fiica biv vel spătarului Mihai Cantacuzino 327, 370.
Cantacuzino Stanca, spătăreasă 327.
Cantacuzino Șerban, domn al Țării Românești 184; 219, 254, 299, 317, 319, 322, 359.
Cantacuzino Șerban, vel paharnic, vel vornic, vel comis 179, 183—184, 188, 193, 196—197, 215—217, 220—221, 225, 233—234, 273.
Cantacuzino Ștefan, vtori logofăt, vel paharnic, vel postelnic, vel spătar, domn al Țării Românești 179, 183—184, 193, 196—198, 203, 208, 215—217, 220—221, 225, 229, 232, 234, 237, 240—241, 243—245, 248—250, 255, 257, 260, 265—266, 269—273, 275—280, 299, 321, 434, 553, 582—583, 590, 619, 629—630, 860—861.
Cantacuzino Toma, vel clucer, vel sluger, vel postelnic, vel spătar 188, 193, 196—197, 203, 208, 215—217, 220—221, 225, 229, 232, 234, 237, 240—241, 243, 245.
Cantacuzino Toma, vtori spătar 370.
Capul Pîsculul, sat <r. Muscel> pe moșia m-rii Aninoasa 608.
Capul Pîsculul, topic la Lucieni <r. Tîrgoviște> 639.
Capul Pîsculul, topic la Pătroaia <r. Găești> 722.
Caracal, oraș, scaun 677, 691.
Carageu Antioh, biv vel postelnic, caimacam al Craiovei 449, 551—553.
Caragea Costache, hatman, caimacam al Craiovei 811.
Caragea Iordache, vel pitar 533.
Caragea N., biv vel postelnic 553—554.
Caragea Nicolae Constantin, domn al Țării Românești 682—683, 685, 687—688, 690—691, 695, 820.
Caraghilea, armean din București 600.
Caramli Mașa 376.
Caramanliu Dumitrașco (Dumitrache), vel postelnic 179, 183—184, 193, 196—197, 203.
Carumanliu Ioan 732.
Carol al VI-lea de Habsburg, împărat 297—298.
Catalina, băneasa 200.
Cataloiul v. **Cătălui**, schit.
Catana Constantin, rumîn 416.
Catargiu Constantin, biv vel pitar, ispravnic de Prahova 511.
Catargiu Roxandra (Catargioaica Lucsandra), clucereasă 870—871, 873.
Cazoti Spirea, epistat al spitalurilor 858.
Căcăștoiu Sîrghie (Căcățoiu) din Dobrota 761, 857—858.
Căcăștoiu Toma (Căcățoiu) din Dobrota 761, 858.
***Căciulați**, sat <Cucuruzu r. Drăgănești-Vlașca> 540.
Căciulățești, sat <r. Segarcea> 306.
Căian Radul, rumîn răscumpărat din Coșcodia 192.
Căldărușani (Căldăroșani), m-re <r. Urziceni> 265, 584, 586, 650.
Călimănești, sat în Vîlcea <r. R. Vîlcea> al m-rii Cozia 302, 304, 476, 491, 557, 570—571.
Călineasca Maria, soția lui Constantin Fărcășanu 367.
***Călinești**, moșie în Argeș <r. Drăgășani> 262.
Călopescu Drăghici din Runcu, jurător 318.
Călțun Nicola, martor 713.
***Călugăreni**, moșie <c. Cupele, r. Titu> a m-rii Glavaciog 361.
Călului, m-re <r. Balș> 309.
Căminel Alexe, rumîn din Bădești 440.
Căminel Dumitru, rumîn din Bădești 440.
Căminel Ghinea, rumîn din Bădești 440.
Căminel Ioan, rumîn din Bădești 434, 440.
Căminel Oancea, rumîn din Bădești 440.
Căminel Stoica, rumîn din Bădești 440.
Căminel Stanciul, rumîn din Bădești 440.
Cănce <?> Dumitrașco din Maxini 501.
Cănea Ilie din Izvorul de Jos 504.
Căpățînă Drăghici, păhărnicel în Mehedinți 263, 265, 277—278.
Căpățînă Pătru, rumîn eliberat din Coșcodia 192.
Căpreni v. **Cîrpeni**, moșie.
Căprioreanul Ion, rumîn, martalog 245.
Căprioreanul Preda, rumîn din București 409.
Căpșuna, moșie <r. Găești> a m-rii Cobia 497.
***Cărăreni**, sat al m-rii Cozia în Ialomița <c. Hagieni r. Feteștî> 191—192.
Cărbunești, sat <Tg. Cărbunești, r. Gilort> 713.
Cărnar Marin din Gîșteștî 830.
Cărpiniș, moșie <Ocnele Mari, r. R. Vîlcea> a m-rii Bistrița 815.
Cărpiniș, sat <r. C. de Argeș> 215.
Cărtocleștî, moșie în Teleorman <Cîrtocleasa r. Alexandria> 714.
Căscioarele, m-re <r. Titu> 456, 777.
Căscioarele, sat și moșie în Ilfov <r. Oltenița> a m-rii Cotroceni 435, 796.
***Cătălui** (Cataloi), schit <c. Căscioarele, r. Oltenița> 435.
Cătrunești v. **Crătunești**.
Cătunar Dumitru din Izvorul de Jos 505.
Cătunul, sat <r. Videle> 525.
Cătușani, sat 795.
Ceaușul Tudor din Izvorul de Jos 504.
Celei, sat <r. Baia de Aramă> 825.
Celei, sat <r. Corabia> al m-rii Bistrița 222, 316.
Cepari, sat <r. C. de Argeș> al vornicului Băleanul 214—215.
Cerătul, sat <r. Gilort> pe moșia m-rii Horezu 710.

https://biblioteca-digitala.ro

Cerceloiul Dragomir din Runcu, jurător 318.
Cereşul, topic în Dîmboviţa, pe moşia Văcăreşti <r. Tîrgoivşte> 639.
Cerna, preot 582.
Cernat din Bucureşti 600.
Cernăteşti, sat în Saac <c. Valea Călugărească, r. Ploeşti> 515.
Cernele, sat în Teleorman pe moşia lui Neculai vtori comis 401.
Cerneţi, oraş în Mehedinţi <r. T. Severin> 212, 225, 251, 253, 270, 278, 281, 290, 363, 399, 409, 629.
Cernica, m-re <oraşul Bucureşti> 209, 251.
Cernica, vornicul 209, 251.
Cetatea, moşie <r. Calafat> a biv vel. clucerului Păianu 604, 665.
Cetăţuia, schit în Vîlcea <oraşul R. Vîlcea> 409.
Ceteoara (Citioara), sat <Vitioara r. Teleajen> al m-rii Cernica 251.
Cheia, sat <r. Vîlcea> 299.
Cherbeni, deal <dealul Cherbei> în Saac <Urlaţi r. Ploeşti> 516.
Chesarie, episcop de Rîmnic 604, 622, 642, 789.
Cheselet v. **Chiselet**.
Chesea Nedelco, megiaş din Şovîrcu 238.
Cheser, rumîn al m-rii Bistriţa 451.
Chiceanu Dumitru 760.
Chintescu Dumitraşco, martor 726.
Chiojdeni, sat <r. R. Sărat> 853.
Chipos V. 471.
Chirăcescu Dumitraşco din Godineşti 703.
Chirca, logofăt 213.
Chirca Pătru din Gureni 846.
Chircă, căpitan 271.
Chiric, rumîn al m-rii Bistriţa 451.
Chiril, egumen al m-rii Sărăcineşti 385.
Chiril, egumen al m-rii Văleni 646, 757.
Chirilă din Coşovenii de Sus 196—197.
Chirilă, egumen al m-rii Găiseni 185.
Chiriţă din Brătăşani, jurător 181.
Chiriţă din Runcu 681.
Chiriţă, logofeţel al m-rii Radu Vodă 349.
Chiselet (Cheselet, Cheseleţi), sat al m-rii Radu -Vodă în Ilfov <r. Olteniţa> 314, 558.
Chivul, rumîn din Comarnic 763.
Cico de la Bistriţa 218.
Cinbin Costandin din Ioneşti 671.
Cioara, moşie a lui Stoica logofăt <r. Brăila ?> 664.
Ciocan Constantin, rumîn al m-rii Arnota, răscumpărat 582—583.
Ciocan Mihăilă, judec din Bogdăneşti 470, 485, 511.
Ciocăneasa, moşie a mitropoliei Bucureşti în Ilfov <r. Răcari> 701—702.
Ciocăneşti (Ciocăneştii de la Baltă), moşie <r. Călăraşi> a m-rii Mihai Vodă 396, 437, 702.
***Ciocăneşti**, sat <c. Glavacioc r. Găeşti> 525.
Ciocăneşti, sat în Muscel <r. Piteşti> al m-rii Cotmeana 514, 523, 656.
Ciocoiul, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Ciocu Neagul la moşia m-rii Tîrşor 761.
Ciofliceni, moşie <r. Răcari> a schitului Gruiu 894.
Ciofringeni, sat în Argeş <r. C. de Argeş> 469.
Ciolac Paraschiva, stăpîn de moşie 830.
Ciolacul Mihai, megiaş din Şovîrcu 238.
Ciolan Mircea din Măceşul Mare 303.
Ciolănescu Iordache, postelnic 556.
Ciolneştii, moşie <Ciolăneşti r. R. de Vede> a mitropoliei 542.
Cionac Ion din Bolboşani 412.
Ciopăc Oprea, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Cioran, stăpîn al moşiei Fundeni 569.
Cioran Constantin, biv vel paharnic, ispravnic de Ilfov, 438, 442, 446.
Ciorani, moşie şi baltă a m-rii Căldăruşani în Ialomiţa 586, 650.
Ciorani, moşie în Rîmnicul Sărat <Scorţaru Nou r. Brăila>, a episcopiei Buzău, 473, 563.
Ciorăneasa, moşie în Prahova <r. Mizil> 475.
Ciorăştii lui Sfeti Nicolae, sat <r. Focşani?> pe moşia m-rii Rîmnicu 419.
Ciorne D., paharnic 607.
Ciorogîrla, moşie, conac domnesc <Bucureşti r. Gheorghiu-Dej> 207.
Ciortan Petru din Costeşti 832.
Ciortescu Badea din Ciorteşti 615—616.
Ciorteşti, sat în Vîlcea (în Teleorman eroare) <r. Olteţu> 615—616.
Ciotea Tudor din Bucureşti 600.
Ciotoră Radu din Osica de Sus, martor 782.
Ciric, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Cislău, moşie a episcopiei Buzău în Saac <r. Cislău> 610, 793.
Cislău, schit în Saac <r. Cislău>, metoh al episcopiei Buzău 793.
Ciuculescu Costandin, rumîn din Turceşti 202.
Ciuculescu Gheorghiţă, rumîn din Turceşti 202.
Ciuculescu Ion, rumîn din Turceşti 202.
Ciuculescu Preda, rumîn din Turceşti 202.
Ciucurescu Adam din Polovraci 274.
Ciulniţa, moşie în Ialomiţa <r. Slobozia> a lui Stoica logofăt 533, 664.
Ciungu Dumitraşco, din Godineşti 703.
Ciupag, stăpîn de rumîni 417.
Ciupag Dumitru din Brăneşti 413.
Ciupag Proca din Brăneşti 413.
Ciupelniţa, sat <r. Ploeşti> 516.
Ciuperceni, sat lîngă Olteţ <r. Gilort> 603.
Ciurcă Marin din Bărbuleşti 816.
Ciurea, ispravnic al m-rii Brîncoveni 280.
Ciurucu, ţigan al m-rii Tismana 720.
Ciuturiţa, sat <Ciutura r. Craiova> al m-rii Jitianu 745.
Civu Iane, arnăut, arendaş 791.

https://biblioteca-digitala.ro

Cizmaş Danciul, moşnean din Polovraci 333.
Cîineasca, moşie a mitropoliei în Vlaşca 874.
Cîlţea, moşnean din Grozăveşti 345.
Cîmpina, vamă <oraşul Cîmpina> 283.
Cîmpineanu Costandin, vel logofăt 891.
Cîmpul Speriatului, topic la Pogoriş <Coborîşu r. Tîrgovişte> 638.
Cîmpulung, m-re în Muscel 226—227, 235, 266—268, 338, 358, 366, 368, 394, 402, 407, 417, 419—422, 431, 433—434, 440—441, 452, 471, 489, 500, 633, 724, 735, 744, 836, 859—861.
Cîmpulung (Dolgopol), oraş 213, 278, 312, 340.
Cîmpulungeanca, sat în Buzău <r. Buzău>, al m-rii Menedic 540.
Cînceanul Iancul, megiaş din Şovîrcu 238.
Cîndea, căpitan 219.
Cîndescul Constantin, vtori logofăt, vel şetrar, vel clucer 435, 452, 454, 533.
Cîndescul Şerban, biv vel paharnic 452, 454.
***Cîndoi**, sat <c. Vai de Ei r. R. Vîlcea> 451—452.
Circîrcu Oancea 635.
Cîrligaţi, sat <r. T. Măgurele> 233.
Cîrnul, schit în Saac <r. Cislău> 685.
Cîrpeni, moşie <Căpreni r. Gilort> a m-rii Jitianului 850.
Cîrpici Pîrvul din Somor 855.
Cîrpici Stoian din Somor 855.
Cîrstea din Bărbuleşti 816.
Cîrstea, megiaş din Şovîrcu 238.
Cîrstea, rumîn din Floreşti 185.
Cîrstea, slrbul din Droseşti 745.
Cîrsteneşti v. **Cîrstineşti**.
Cîrstian, rumîn al boierilor Agretoianu 230—231.
Cîrstian din Furceşti, rumîn eliberat 248.
Cîrstian cel Mare, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Cîrstiani, sat <r. Piteşti> 249.
***Cîrstineşti** (Cîrsteneşti, Cîrsteeneşti, Cîrstineşti), sat în Argeş <c. Văleni r. C. de Argeş> 189, 245, 409, 519.
Clăbucet, munte în Vîlcea 276—277.
Clement, clisiarh 245.
Climent, egumen al m-rii Bistriţa 348.
Climent, egumen al m-rii Cotroceni 656.
Climent, egumen al m-rii Cotmeana 656.
Climent, egumen al m-rii Polovraci 336.
Climent, ieromonah la m-rea Tismana 815.
Climent, episcopul Rîmnicului 376, 441, 452—453.
Climent, ispravnic al mitropoliei 376.
Climent, proegumen de Govora 632.
Clococlov, m-re în Olt <r. Slatina> 444—445.
Clucerescu, martor 759.
Coafeş, stăpîn de moşie 589.
Coanda (Conda), căpitan 264.
Cobia, m-re în Vlaşca <r. Găeşti> 406, 497, 540.
Cobia, plasă 874.
Cobia, sat în Vlaşca <r. Găeşti> 540.
Coborîşu v. **Pogoriş**
Cocioabă din Bucureşti 600.
Cocoleul Ion, rumîn din Strehaia 251—253, 270—271.
Cocorăscu <?> *Alexandru* 727.
Cocorăscu Costandin, logofăt de visterie 464.
Cocorăscul Iane, logofăt 184.
Cocorăscul Radu, logofăt 183.
Cocorăscul Vlad, comis 183—184.
Cocorăşti (mai tîrziu numit Sineşti), sat în Prahova <r. Cîmpina> 498—499.
Cocoşi, sat al m-rii Radu-Vodă în Ilfov <c. Buftea r. Răcari> 741.
Codrea Ion din Bădeşti 725.
Codrea Ion, moşnean din Turceşti 199.
Codreanu Costandin, pîrcălab la Ocniţa 663.
Codrii (Codrea), moşie în Dîmboviţa <c. Slobozia Moara r. Răcari> 877, 885—886.
Cohla (*Kohla*) *Dumitru* din Bălteni 289—290.
Colsca, pîriu <r. R. Vîlcea> 462.
Coiu din Frăsinet 800.
Colina săraca din Godineşti 703.
Colneşti (?), sat în Buzău al m-rii Menedic 540.
Colnicu lui Dan, topic la Lucleni <r. Tîrgovişte> 639.
Colnicu lui Tudor, topic la Lucleni <r. Tîrgovişte> 639.
Colţea (Treisfetitele), m-re în Bucureşti 296, 339—340, 370—371, 378, 391, 395—396, 418, 423, 432, 492, 495, 500, 587, 594, 596, 693, 727, 729, 762.
Colţea, moşie în Rîmnicul Sărat <r. Făurei> a episcopiei Buzău 563.
Colţea Ion din Bolboşani 412.
Colţul Unghenilor (Colţeni), sat <Colţu r. Costeşti> al m-rii Glavacioc 524, 792.
Coman, angajat cu plată la muncile agricole 598.
Coman din Porumbreni 687.
Coman, rumîn din Tătăreni 443.
Coman, rumîn din Comarnic 763.
Comarnic (Comarnec), sat în Prahova <r. Cîmpina>, al m-rii Colţea 370—371, 432, 495, 587, 594, 611, 623, 762—763, 878—879.
Comănescu Matei, biv vel căpitan de seimeni 199—200, 202—203.
Comăneanul Matei, biv vel pitar 464.
Comăneanul Radu, vel paharnic 430.
Comăneşti, sat în Gorj <r. Gilort> 253—254.
Comişani, sat <r. Tîrgovişte> 183.
Comoşteni, moşie <r. Segarcea> 802—803.
Comşa, fiul lui Moncea Comşa, rumîn din Comarnic 763.
Comşa, fiul lui Vlasto, rumîn din Comarnic 763.
Condorat, vel stolnic 533.
Conduratu Mihalache 599.
Constantin, biv vel comis 607, 618.
Constantin, biv vel logofăt 460.

https://biblioteca-digitala.ro

Constantin (Costandin), biv vel paharnic 213, 246.
Constantin, biv vel pitar 464.
Constantin (Costandin), cioban din Ioneşti 693.
Constantin, clucer 729, 832.
Constantin (Costandin) comis, fiul lui Constantin, biv vel paharnic 213, 246.
Constantin, condicar 637.
Constantin (Costandin), condicar al judeţului Muscel 774.
Constantin (Costandin) din Bobiceşti 678.
Constantin (Costandin) din Cărpiniş 215.
Constantin din Cîrpeni <Căpreni> 850.
Constantin (Costandin) din Godineşti 702.
Constantin (Costandin) din Hurez 276—277.
Constantin din Ioneşti 671.
Constantin (Costandin) din Izvorul de Jos 504.
Constantin din Pogorîş 638.
Constantin (Costandin) din Predeşti 509.
Constantin, diacon din Vaideeşti 858.
Constantin, epitropul m-rii Colţea 391, 395.
Constantin (Costandin), fiul Anasiei din Săcueni 183—184.
Constantin (Costandin), fiul lui Anghel 663.
Constantin, fiul lui Dragomir Romcea 720.
Constantin, fiul lui Marco, megiaş din Rîmeşti 259.
Constantin, fiul preotului Oprea, megiaş din Rîmeşti 259.
Constantin, fiul lui Tănasie ţigan al m-rii Tismana 720.
Constantin, fost căpitan la Blehani 269.
Constantin (Costandin), ginerele lui Stanca Coţofeanu 187.
Constantin, logofăt 579.
Constantin (Costandin), logofăt 662.
Constantin, logofăt, condicar 652.
Constantin (Costandin), logofăt, isprăvnicel 808.
Constantin, logofăt de divan 469.
Constantin, logofăt de divan la Craiova 810.
Constantin (Costandin), martor 474.
Constantin (Costandin), moşnean din Turceşti 199.
Constantin, paharnic 228—229.
Constantin (Costandin), paharnic, ispravnic al judeţului Dîmboviţa 899.
Constantin, paharnic, ispravnic de Muşcel 774.
Constantin, pîrcălab 716.
Constantin, pîrcălab 723.
Constantin (Costandin), pîrcălab al satului Costeşti 705.
Constantin, pîrcălab din Ioneşti 757.
Constantin (Costandin) ,polcovnic 795.
Constantin (Costandin), postelnic, fiul lui Nica armaş 223—224.
Constantin (Costandin), postelnic, martor 759.
Constantin, preot din Lăcusteni 376.
Constantin, preot din Slătioara 632.
Constantin, preot din Somor 855.
Constantin, protopop, martor 691.
Constantin (Costandin), rumîn din Bogdăneşti 297.
Constantin (Costandin), rumîn din Floreşti 185.
Constantin, spătar, ispravnic de Vîlcea 849.
Constantin, ţigan 431.
Constantin, vechil al sătenilor din Bătăşani 625—628.
Constantin, vechil al locuitorilor din Dobriceni 620.
Constantin, vel paharnic 886.
Constantin, vel pitar 449.
Constantin, vel pitar v. *Corbeanu Constantin*.
Constantin, vel vornic 517.
Constantin, vel vornic 588.
Constantin vodă v. *Constantin Şerban*.
Constantin voevod v. *Brîncoveanu Constantin*.
Constantin, vtori logofăt 371.
Constantin Şerban, domn al Ţării Romîneşti 192, 196, 201—203, 223—224, 241—242, 272—273, 299—301, 347, 498, 590.
Constantina (Costandina), soţia boierului Lociz 177.
Conţescu <?> *Constantin* 580.
Conţescu Constantin (Costandin), vtori logofăt 225, 229, 232, 234, 237—238, 240—243, 245, 248—250, 255, 257—258, 260, 265, 269, 273.
Copats Barbul (Kopats) din satul Bălteni 289—290.
Copăcean Dumitrache, fiul lui Iordache serdar 798.
Copăcean Petre, iuzbaşă 810.
Copăceanca, moşie în Prahova a mitropoliei 475.
Copăceni, sat <r. Tg. Jiu> 221.
Copăceni, moşie în Vlaşca <r. Giurgiu> 797—798.
Copăcioasa, sat <r. Gilort> 814.
Corbeanu Barbu, stăpîn de pămînt în Nămăeşti 213.
Corbeanu Constantin (Costandin), vel pitar 179, 183—184, 193—197, 203, 208, 215—217, 220, 221, 225, 257—258.
Corbeanu Mihai, rumîn din Sîmbureşti 528.
Corbeanul Stanciul, rumîn din Sîmbureşti 528.
Corbeni, sat <r. C. de Argeş> 410.
Corbi, sat al m-rii Argeş în Muscel <r. C. de Argeş> 539, 605, 718, 723—724, 744.
Corbuşori, moşie în Muscel < Corbuşori, r. C. de Argeş>, 608.
Corlăteşti, moşie în Prahova <r. Ploeşti>, a mitropoliei 758.
Corloi Ianăş din Godineşti 703.
Corloi Pătru din Godineşti 703.
Cornea vel ban v. *Brăiloiul Cornea*.
Cosma v. *Cozma*.
Costache, biv vel căpitan 382.
Costache din Făcăiani 493.
Costache, ispravnic de Buzău 473.

https://biblioteca-digitala.ro

Costan din Făcăiani 493.
Costandin v. *Constantin*.
Costandin, vel pitar v. *Corbeanu Constantin*.
Costandin Nicolae voevod v. *Mavrocordat Constantin*.
Costandina v. *Constantina*.
Costea din Dobrota 857.
Costea 761.
Costea, rumîn din Dobrița 317, 319, 322.
Costeasca, cătun al satului Costești <r. Horezu> 644, 698, 699, 706, 707, 716, 717, 754.
Costescu, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Costești, sat <r. C. de Argeș> al m-rii Argeș 721, 726, 742, 747, 749.
Costești, sat al m-rii Bistrița <r. Horezu> 321, 347—348, 372—373, 589—590, 612, 618—619, 629—631, 633—637, 641, 643—644, 698—699, 705—707, 716—717, 731, 753—755, 767, 831—832, 838—841.
Costin din Tomșani, fiul lui Lupul 589.
Coșări din țara turcească 704.
***Coșcodia**, sat în Mehedinți <Albulești r. Strehaia> 192.
Coșești, moșie în Muscel <r. Pitești>, a m-rii Aninoasa 608, 773.
Coșovală Matei 357.
***Coșoveni**, moșie <c. Onceștir. Giurgiu> a m-rii Coltea 693.
Coșoveni (Coșovenii de Sus), sat în Romanați <r. Craiova> 196—197.
Cotea Dima, rumîn din **Bogdănești** 297.
Cotescu Nicolae, ceauș 715.
Cotești, sat <r. Focșani> 715.
Cotmeana, m-re <r. Pitești> 514, 523, 656, 795.
Cotorca, moșie <r. Urziceni> 530.
Cotoșman Mihai din **Ionești** 671.
Cotroceni, m-re în București 189, 193, 390, 400, 406, 428—429, 435, 443, 454, 482—483, 488, 493, 518, 530, 543, 548, 564, 796, 807—808, 816, 844, 863.
Cofofan Toma 761.
Cofofană Radu 761.
Cofofeanu Stanca, stăpînă de pămînt în Balota 187—188.
Cozăneanul Radu, vel paharnic 428.
Cozia, m-re <r. Rîmnicul-Vîlcea> 180, 186, 191, 275, 282, 284, 302, 304, 341—342, 352, 454, 462—463, 476—477, 486, 491, 531, 557, 570—571, 574, 640.
Cozia, plaiu <r. Rîmnicul Vîlcea> 634, 731, 767, 838, 840, 905.
Cozleciul, moșie <Coslegi r. Ploești> 560.
Cozma din Costeasca 716.
Cozma din Costești 705.
Cozma, egumen al m-rii Arnota 822, 848.
Cozma (Cosma), episcop de Buzău 563, 610.
Cozma (Cosma), mitropolit al Țării Românești 768, 771, 783, 898.
Cozma Matei, vechil al satului Costești 618, 631.
Cozma Ion, megiaș din Rîmești 259.
Craiova, oraș 178, 197—198, 231, 236—237, 244, 264, 286—292, 295, 298, 302—311, 313—316, 318—319, 321, 323, 325—326, 329—331, 333—336, 342, 345—346, 348, 352, 362, 364, 369, 394, 399, 405, 417, 430, 480—482, 511—512, 549, 553, 583, 589, 591, 620, 625—629, 631, 633, 689, 720, 731—732, 738, 742, 766, 770, 784, 790, 803, 811, 819—820, 823—824, 828, 837—838, 893—894, 899, 905.
Craioveanu Constantin din București 600.
Craioveanu Gheorghe din Lilășești 825.
Crăciun, diacon 386.
Crăciun din Căciulătești 306.
Crăciun din Ionești 671.
Crăciun, martor 424.
Crăciun, megiaș din Rîmești 259.
Crăciun, preot, megiaș din Rîmești 259.
Crăciun, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Crăciun Nicolae, vel șetrar 424.
Crăsani, sat în Ilfov 737.
Crătunești, moșie <Cătrunești r. Urziceni>. 565.
Crețeanu Ioan, clucer 888.
Crețești, sat în Ilfov <r. Giurgiu> al m-rii sf. Ioan 380, 390, 609.
Crețul Mihai, chezaș 283.
Crețulescu Constantin, vel agă, vel spătar, vel ban 468, 527—528, 533.
Crețulescu Dumitru 506 <?>, 558.
Crețulescu Dumitru, ispravnic de Rîmnicul Sărat 855.
Crețulescu Ion, căminar, ispravnic 865, 869, 905.
Crețulescu Iordache, vel postelnic, vel paharnic, 246 248—250, 255, 257, 260, 265.
Crețulescu Iordache, vel vornic 435, 441, 447, 449—450, 452, 468, 527.
Crețulescu Matei, biv vel serdar 540—541.
Crețulescu Mihai, vel logofăt 794.
Crețulescu Nicolae, biv vel șătrar 468.
Crețulescu Radu, vel stolnic 449, 452, 464, 468, 528.
Crețulescu Safta, fiica lui Constantin Brîncoveanu 468.
Crețulescu Toma, biv vel medelnicer 468.
***Cricov**, sat <c. Ghirdoveni r. Cîmpina> 434, 474.
Cristănești v. **Cîrstlenești**.
Cristian, jupan, stăpîn al moșiei Dobrița 318.
Cristián, fiul lui Radu din Gîștești 829.
Criva, sat <r. Slatina> 659, 838.
Crînpot Oprea, tatăl lui Ion rumînul din Gemenile 246.
Crucișoară, topic la Pogoriș <r. Tîrgoviște> 638—639.
Cucească (Cucești), moșie <c. Bistrița r. Horezu> 511, 631, 634.
Cuculați, sat în Ilfov <r. Oltenița> pe moșia mitropoliei 422.

https://biblioteca-digitala.ro

Cucul Ion, rumîn din Floreşti 185.
Cucuruzi, moşie <r. Drăgăneşti-Vlaşca> a paharnicului Herescu 704.
Cujmir v. **Cuşmir**.
Cuneşti, moşie <r. Călăraşi> a m-rii Radul Vodă 311.
Cungrea, pîrîu la Vultureşti <afluent al Oltului> 262.
Curăteşti, sat în Ilfov <r. Olteniţa> pe moşia mitropoliei 422, 442.
Curcumazul, munte în Prahova 265.
Curelea Năstase din Bucureşti 600.
Curivan Tudor, rumîn din Bădeşti 235—236.
Cusăraş 880.
Cuşmir, moşie <r. Calafat> a m-rii Cozia 186.
Czeika I. von — baron, general, preşedinte al administraţiei austriace în Oltenia 321, 323, 325—326, 329—331, 334—335.

D

D., vtori vistier 454.
D. Ia<nache>, vtori logofăt 464.
Dadichis Francisc 471.
Daia, sat <r. Giurgiu> pe moşia m-rii Căşcioarele 456.
Daian, pîrcălab din Runcu 318.
Damaschin 227.
Damaschin, egumen al m-rii Argeş 596, 605.
Damaschin, egumen al m-rii Titireciul 494.
Damaschin, episcop al Rîmnicului, 256—257, 276, 304, 309, 385, 589.
Damian, fost rumîn al m-rii Sărăcineşti 385.
Damian, sat <r. Segarcea> 819.
Dan, rumîn al m-rii Bistriţa, răscumpărat 451.
Danciu, logofeţel 215.
Dancoş, fiul lui Stănimir din Zîmbreşti 254.
Daniil, călugăr din Izvorani 227—229.
Daniil, dichiu al mitropoliei din Tîrgovişte 652, 661.
Daniil, egumen al m-rii Rîncăciov, 247—250.
Daniil, egumen al m-rii Sf. Ioan 390, 403, 454, 464.
Daniil, fost egumen al m-rii Sărăcineşti 385.
Darmstadt, oraş în R.F.G. 334.
Dascălu Radul din Curtea de Argeş, arendaş 773.
Datco cu vie la Predeşti 509.
Datcu, rumîn al lui Strîmbeanu 416.
Datcul, rumîn al lui Const. Vlădescu 416.
David, cizmar din Gherghiţa 736.
David din Gherghiţa 735.
David, egumen al m-rii Cotroceni 816, 843, 863—864.
David, mămular din Gherghiţa 736.
David, rumîn din Grozăveşti 343.
Davidescu Preda, martor la Stănislăveşti 394.
Davideşti, sat <r. Piteşti> 394.
Dăbuleni, sat în Romanaţi, <r. Corabia> 790.
Dăeşti, sat <r. R. Vîlcea> 187.
Dăjeşti, moşie în Argeş <Dejeşti r. Drăgăşani> 528.
Dălgulescu Mincul, mazil 759.
Dămian din Coşoveni 196—197.
Dănăilă, negustor din Străoşti 872.
Dănicei, sat <r. Vedea> 642.
Dănicel Grigore din Dănicei 642—643.
Dănicel Stoica, logofăt din Dănicei, 642—643.
Dănil, rumîn din Argitoaia 230—231.
Dănuleţul Dumitru din Bobeni 776.
Dărăşti, sat în Ilfov <Bucureşti r. V. I. Lenin> al mitropoliei 380, 587.
Dărmăneşti, sat 682.
Deadiu Mihai, vel şătrar 464.
Dealul, m-re Tîrgovişte 320, 323, 365, 397, 402, 452, 507, 510, 520 ,564, 657, 662, 666, 851, 891.
Dealul Bobului la Dîrmocsa-Gorj <Bobu r. Gilort> 713.
Dealul Negovanilor, vii în — <Valea Nicovani r. Ploeşti> 241—242.
Dealul Piteştilor 388, 764, 829.
Dealul Topolovenilor, vii în —<r. Găeşti> 340.
Deciu, căpitan 796.
Defta din Găureni 830.
Delamoi Gheorghe, ispravnic 815.
Deleanca, stăpînă de rumîni 416.
Denia din Făcăiani 493.
Deoşti, sat <Dioşti r. Caracal> 345.
Desculţu Gheorghe din Bucureşti 600.
Desculţul Constantin din Izvorul de Jos 504.
Diaconescu Stanciu la Predeşti 509.
Dichiseni, sat în Ialomiţa, <r. Călăraşi> moşia episcopiei de Buzău 328, 354.
Dideşti, schit <r. R. de Vede> 545.
Dietrich J. H., baron 335—336.
Diicul, logofăt 423.
Diicul, vel logofăt v. *Rudeanu Diicul*.
Diiculescul Mihai, stăpîn de pămînt la Cucesti 511.
Dima, chiurciubaşa 276.
Dima din Pietrariu 183.
Dima, megiaş din Rîmeşti 259.
Dima, pîrcălab din Costeşti 372—373.
Dima, rumîn al m-rii Cozia 191.
Dimian din Bărbuleşti 816.
Dimian, căpitan din Salcea 231.
Dimitrache, biv vel clucer, epitrop al m-rii Pantelimon 844.
Dimitrache, biv vtori logofăt, stăpîn al moşiilor Tîntava şi Oreşti 544.
Dimitrache, logofăt 471.
Dimitrache, vel ban v. *Ghica Dumitrache*.
Dimitri..., ispravnic de Gorj 846.
Dimitrie ban v. *Ghica Dumitrache*.
Dimitrie, dascăl 826.

https://biblioteca-digitala.ro

Dintrunlemn, m-re < c. Frînceşti-Mănăstireni r. R. Vîlcea> 335, 346, 617.
Dinu din Căşcioarele 796.
Dinu din Gherghiţa 736.
Dinu, ţigan al m-rii Tismana 721.
Dinul, logofăt 869.
Dionisie Eclesiarhul 298, 630.
Dionisie, egumen al m-rii Bistriţa 369.
Dionisie, egumen al m-rii Cotmeana, 514.
Dionisie, egumen al m-rii Dealul 891.
Dionisie, egumen al m-rii Golgota 353.
Dionisie, egumen al m-rii Hurez 362, 452, 487, 541, 654.
Dionisie, egumen al m-rii Jitia, 732, 827.
Dionisie, egumen al m-rii Polovraci 552—553.
Dionisie, egumen al m-rii Polovraci 603.
Dionisie, egumen al m-rii Nucet, 287, 420, 429, 475.
Dionisie, egumen al m-rii Strîmba 221.
Dionisie, egumen al schitului Cislău 793.
Dionisie, fost mitropolit al Pamfiliei 464.
Dioşti v. **Deoştl**, sat.
Dîmboviceanu Ianc, vătaf de aprozi 388.
Dimboviţa, judeţ 183, 246, 353, 383, 386, 397, 400, 415, 446—447, 467, 480, 482, 520, 526, 532, 564, 566, 578, 583, 590, 637—638, 652, 657, 661, 665, 722, 734, 750, 763, 768, 771—772, 865, 877, 885, 889—891, 893, 895—896, 901.
Dimbovnic v. **Drimbovnic**.
Dîrza v. **Ledîrza**
***Dîrmocsa** (Drămocşa), sat în Gorj al m-rii Tismana <c. Bobu r. Gilort> 491, 713.
Dîrstor v. **Silistra**.
Doanda Efrem, megiaş din Rîmeşti 259.
Doanda Ion, megiaş din Rîmeşti 259.
Doanda Radu, megiaş din Rîmeşti 259.
Doboli Ştefan 307.
Dobra, moşie <Dobra r. Vînju Mare> a m-rii Motru 748.
Dobre din Bucureşti 601.
Dobre din Căşcioarele 796.
Dobre, mătăsar din Gherghiţa 736.
Dobre, odobaş 876.
Dobreşti, sat <r. Vedea> al m-rii Flămînda 642.
Dobreşti, sat <r. Segarcea> al m-rii Sadova 376.
Dobri din Rătunda 280.
Dobricenl, sat în Vîlcea < r. Horezu > al m-rii Bistriţa 272, 294, 298—301, 304, 313—314, 439, 480, 513, 535, 548, 550—551, 601, 620, 822, 880, 904.
Dobriceşti, sat <Dobroşeşti r. Răcari> 242.
Dobriţa, sat în Gorj <r. Tg. Jiu> al lui Gh. Cantacuzino 317—319, 322—323, 333—334.
Dobrosloveanul Mihai, stăpîn de pămînt 280.
Dobrosloveanu Preda, preot 280.
Dobrotă, sat <r. Teleajen> al m-rii Tîrşor 762, 857.
Dobroteşti, moşie în Argeş <c. Sîmbureşti r. Vedea> 528.
Dobroţeanu Gheorghe, ceauş 762.
Dobrun, rumîn 230.
Dobrun, sat în Romanaţi <r. Balş> 179—181, 183.
Dodrescul (*Dondrescul*) *Hamza* de la Bucovicior 277—278.
Doicescu Chiriţă, paharnic, stăpîn al moşiei Ciulniţa 533.
Dolgopol v. **Cimpulung**.
Dolj, judeţ 199, 222, 236, 306—307, 309, 389, 449, 685, 726, 732—733, 790, 803, 810, 818—819, 828.
Dolofanii, familie de boieri 266—267, 434; Stanciu din neamul Dolofanilor 268, 434.
Domireşti, sat <R. Sărat> al m-rii Rîmnic 419.
Domneşti, sat în Muşcel <r. C. de Argeş> al episcopiei de Argeş 266, 539, 718, 723, 835—836, 861.
Dondăi Mihai, martor la Perişor 488..
Doni, vel căpitan de margine 211.
Dorobanţi, moşie în Olt <r. Drăgăneşti Olt> a m-rii Clocociov, 444—445.
Dosithei (Dosoftei), patriarh al Ierusalimului, 195, 204, 208.
Dosithie, arhimandrit, năstavnic al m-rii Cîmpulung 860.
Dosoftei (Dosithei), mitropolit al Ţării Româneşti 856, 874, 895—896, 899, 900—901.
Dragomir 227.
Dragomir, catană din Boşari 750—751.
Dragomir din Bucureşti 600.
Dragomir din Sineşti 498.
Dragomir din Slătioara 632.
Dragomir, ispravnic al lui Gheorghi Sirizli 543.
Dragomir, megiaş din Rîmeşti 259.
Dragomir, pe moşia Mingii 540—541.
Dragomir, rumîn al Maricăi Argetoianu 230.
Dragomir, rumîn al lui Vasile Argetoianu 230.
Dragomir, rumîn din Geminile 246.
Dragomir, rumîn din Tătomireşti 178.
Dragomir, rumîn fiul lui Mihai Butăneţ 230.
Dragomir, tatăl lui Ion din Lineşti 262.
Dragomir, vel vornic 231.
Dragomir vornic 233—234.
Dragomir cel bătrîn din Lineşti 262.
Dragomira, mama lui Gheorghe din Bădeşti 235.
Dragomireşti, sat în Ilfov < oraşul Bucureşti r. Gheorghiu-Dej> al m-rii Mihai Vodă 396, 446, 807.
Dragost Vladul din Cîmpulung 213.
Dragotă Dumitru, din Costeşti 749.
Dragu 679.
Dragu, diacon 679.
Dragu din Ciuperceni 603.
Dragul din Coşcodia 192.
Dragul din Gherghiţa 735.
Dragul, protopop din Focşani 715.
Dranoveţi, moşie în Romanaţi <r. Slatina> a m-rii Bistriţa 659, 837.
Drăcilă Ion din Brăneşti 413.
Drăcilă Radul din Brăneşti 413

https://biblioteca-digitala.ro

Drăgan din Comarnic, fiul lui Radu Bulică 763.
Drăgan din Comarnic, fiul lui Bîrlă Cască 763.
Drăgan din Gîşteşti 829.
Drăgan, megiaş din Intorsura 178.
Drăgan, rumîn din Dobriceni 300—301.
Drăghici 849.
Drăghici din Albeşti, fiul lui Voinea 241—242.
Drăghici din Cîrpeni 850.
Drăghici din Gherghiţa 736.
Drăghici din Slătioara 691.
Drăghici <Otetelişeanu?> 778.
Drăghici, pîrcălab din Ipoteşti 181.
Drăghici, preot din Jiblea 462.
Drăghici, rumîn răscumpărat din Coşcodia 192.
Drăghici, rumîn răscumpărat din Coşcodia 192.
Drăghici, vel vornic 860.
Drăghici Constantin, martor la Lilăeşti 825.
Drăghici Petru din Oreviţa 412.
Drăghină Ion din Bobeni 776.
Drăgoeştii, sat în Ilfov <r. Urziceni> 565.
Drăgoi, rumîn 230.
Drăgoiu din Sineşti 498.
Drăgoiasca Stana, chiurciubaşa 257—258.
Drăgulin din Dobrota 761, 857.
Drăguşin, stăpîn de pămînt la Teişani 728.
Dridul, moşie în Dîmboviţa <sic> a m-rii Dealul <r. Urziceni> 564.
Drîmbovnic, gîrlă <Dîmbovnic afluent al Neajlovului> 525.
Droncă, măcelar din Gherghiţa 736.
Dros din Căşcioarele 796.
***Droseşti**, sat <c. Ciutura r. Craiova> al m-rii Jitia 745.
Drugănescu Scarlat, stolnic, ispravnic de Argeş 705.
Drumul Banului, topic în Vlaşca 532.
Drumul Mehedinţului 632.
Duca Alexandru, mare serdar 444, 454, 457, 464, 471.
Ducu, iuzbaşă 457.
Dudescu Constantin, vel spătar, biv vel logofăt, vel vornic, mare ban al Craiovei, 327, 428, 447, 449—450, 452, 454—455, 464, 480—482, 533, 538.
Dudescu Nicolae, vel vornic, vel ban 598, 623, 648, 686.
Dudescul Radul, vel clucer, vel sluger, vel paharnic, vel logofăt 217, 221, 225, 229, 232, 234 237, 241, 243, 245, 248—250, 255, 257, 260, 265, 268, 273.
Dudescul Stănimir, rumîn din Bădeşti 235—236.
Dudescul Ştefan, biv vel paharnic 464.
***Dudeşti**, sat în Ialomiţa < c. Armăşeşti r. Urziceni > al m-rii Cotroceni 843, 862.
Dulamă Ion, rumîn din Comarnic 763.
Dulan Ilie 641.
Dulubei Daia, isprăvnicel pe moşia Dîrmocsa a m-rii Tismana, 713, 814—815.
Dumbravă din Coşcodia 192.
Duminică din Budişteni 544.
Duminică din Gîşteşti 829.
Dumitrache, biv vel stolnic, judecător 778—779.
Dumitrache (Dumitraşco), căpitan, isprăvnicel pe moşia Bucşani 662—663.
Dumitrache, clucer 788, 869.
Dumitrache din Bărbuleşti 816.
Dumitrache, stolnic, ispravnic de Gorj 803
Dumitrache, vel paharnic 452.
Dumitrache, vel postelnic v. *Caramanlăul Dumitrache*.
Dumitranu din Sineşti 498.
Dumitraşco (*Dumitrache*), biv vel vistier 200.
Dumitraşco, ceauş din Ghizdăveni 345.
Dumitraşco din Fundu Lacului 800.
Dumitraşco din Plopşor 209—211.
Dumitraşco, fiul lui Vîlsan rumînul 228.
Dumitraşco, la Predeşti 509.
Dumitraşco, preot din Brîncoveni 182.
Dumitraşco, rumîn al lui Vasile Argetoianu 230.
Dumitraşco, rumîn din Bădeşti 235.
Dumitraşco, rumîn din Comarnic 763.
Dumitraşco, vărul lui Diicu Rudeanu 260, 262.
Dumitraşco, vel postelnic v. *Caramanlîul Dumitraşco*.
Dumitraşcu din Fleşti 603.
Dumitraşcu pisar, fiul lui Vasile Hurezeanu 221.
Dumitraşcu, preot din Davideşti 394.
Dumitru, abagiu din Bucureşti 600.
Dumitru, arhiprotopop 819.
Dumitru, armaş 713.
Dumitru, arnăut din Bucureşti 601.
Dumitru, copil din casă din Bucureşti 600.
Dumitru, condicar 457.
Dumitru, dascăl 676.
Dumitru, diacon din Brătuleşti 247.
Dumitru, diacon, megiaş din Intorsura 178.
Dumitru din Bîrzăşti 738.
Dumitru din Ciuperceni 306.
Dumitru din Căciulăteşti 603.
Dumitru din Frînceşti 617.
Dumitru din Seaca 346.
Dumitru din Slătioara 632.
Dumitru din Turceşti 199.
Dumitru, doctor v. *Notara Dumitru*.
Dumitru, megiaş din Rîmeşti 259.
Dumitru, megiaş din Rîmeşti, fiul lui Istratie 259.
Dumitru, judec din Jiblea 187.
Dumitru, logofăt 213.
Dumitru, martor 227.
Dumitru, martor 579.
Dumitru, mazilu din Vaideeşti 761.
Dumitru, negustor 679.
Dumitru, negustor din Luica 852.
Dumitru, pescar din Bucureşti 600.
Dumitru, preot 726.
Dumitru, preot din Cărbuneşti 713.
Dumitru, preot din Dobriceni 880.

https://biblioteca-digitala.ro

Dumitru, rumîn din Bogdăneşti 297.
Dumitru,rumîn din Bogdăneşti 297.
Dumitru, rumîn din Oreea 353.
Dumitru, rumîn eliberat, fiul călugărului Daniil din Izvorani 228—229.
Dumitru, rumîn fugit al m-rii Cîmpulung 434.
Dumitru, rumîn răscumpărat din Dobrişeşti 242—243.
Dumitru, slujitor al m-rii Bistriţa 817.
Dumitru, şelar 903.
Dumitru, stolnic 827.
Dunăre, 347, 486, 666, 789.
După Turn v. **Turnu**, schit.

E

Ecobici Matei din Godineşti 702.
Ecobici Nicola din Godineşti 703.
Ecobici Sandu din Godineşti, 702.
Ecobici Staicu din Godineşti 703.
Ecobici Ştefan din Godineşti 703.
Edera, sat <r. Cîmpina ?> 581.
Efrem, călugăr la m-rea Aninoasa 417.
Efrem, egumen al m-rii Govora 363—364.
Efrim din Bolintin 224.
Egnatie v. *Ignatie*.
Elarion v. *Ilarion*.
Elhov v. **Ilfov**.
Elisafta, stareţa m-rii Surpatele 351.
Enache v. *Ianache*.
Enache cu vie la Predeşti 509.
Enache din Ştefăneşti 764—765.
Enache, fiul lui Ion 774.
Enache, pe moşia m-rii Misleà 826.
Enc din Bărzeşti 738.
Ene, rumîn, fiul lui Nicolcea din Tismana 410.
Ene, rumîn, fiul lui Voicul Proulecu 489—490.
Enzenberg <Karl>, baron, general austriac 769, 772.
Epuraş Gherghiţa, martor 227.
Epureşti, moşie în Vlaşca <r. Drăgăneşti Vlaşca> a mitropoliei 609.
Erghevita, moşie <r. T. Severin> 746.
Eusebie, călugăr la m-rea Bistriţa 850.
Ev., biv vel medelnicer 607, 618.
Evghenie, egumen al m-rii Nucet 758, 763.
Evstathie, econom al m-rii Dealul 891.

F

Falcoe Dumitru, ţigan al m-rii Tismana 721.
Falcoe Mihai, ţigan al m-rii Tismana 720.
Falcoe Radu, lăutar, ţigan al m-rii Tismana 720.
Falcoe Vladu, ţigan al m-rii Tismana 721.
Făcăeni (Făcăiani), sat în Ialomiţa <r. Feteşti>, moşia m-rii Cotroceni 193—194, 488, 493.
Fălcoianu, familie de boieri 843.
Fălcoianu Matei, vel logofăt 860.
Fălcoianu Mihai, biv vel serdar, ispravnic de Olt 444.
Fălcoianu Ştefan <?>, biv vel serdar 435.
Fărca Nicolae din Godineşti 703.
Fărcaşi, sat <r. Caracal ?> 236, 367.
Fărcăşanu, familie de boieri 237.
Fărcăşanul Barbul, pitar 236—237.
Fărcăşanul Constantin 236—237, 367.
Fărcăşanu Constantin, ispravnic de Vîlcea 405.
Fărcăşanu <?> *Iordache*, martor 260.
Fărcăşanul Iordache 367.
Fărcăşanu Matei 237.
Fărcăşanu Matei, biv vel şătrar 464.
Fărcăşanul Mihai, căpitan 236—237.
Fărcăşanul Pîrvu, 188.
Fărcăşanul Pîrvu, logofăt 237.
Fărcăşanul Radu, stăpînul moşiei Predeşti 509.
Fărcăşanul Şerban, stăpînul moşiei Loloeşti 372.
Fărcăşanul Toderaşco 345.
Fechner, căpitan austriac în Oltenia 334.
Fedeleşoiu, m-re <r. R. Vîlcea> 222.
Felipop, munte în Muscel 607.
Feteşti oraş, v. **Futeşti**.
Feţeni, sat în Argeş <r. R. Vîlcea>, al schitului Goran 900.
Fian Ion din Domneşti 836.
Fieni, sat <r. Tîrgovişte> 584.
Fierăscul v. *Năsturel*.
Filaret, econom al m-rii Tismana 815.
Filaret, egumen al m-rii Arnota 725.
Filaret, episcop al Rîmnicului 698—699, 764, 769, 778, 789.
Filaret, epitrop al m-rii Sf. Ecaterina 464.
Filaret, mitropolit al Ţării Romîneşti 542, 545, 812.
Filaret, protosinghel, năstavnic al m-rii Căldăruşani 584, 586, 650.
Filip din Hurezi 276—277.
Filip, megiaş din Rîmeşti 259.
Filip, tîmplar din Hurez 276—277.
Filipescu (Filipeştii), familie de boieri 729.
Filipescu Constantin 673.
Filipescu Constantin, căpitan 204, 206.
Filipescu Constantin, vel vornic 860.
Filipescu Nicolae, vel vornic 860—861.
Filipescu Pană, vătaf de aprozi, vtori postelnic 454, 464.
Filipescu Pană, vel vornic 648.
Filipescu (*Filipeasca*) *Rada*, stăpînă de pămînt 195—196, 204—206.
Filipescu Radu 673.
Filipeşti, sat în Prahova <r. Cîmpina> al Stancăi Cantacuzino 327.
Filişanul Barbul, vel comis 144.
Filişanul Dumitru, pitar 243—244.
Filişanu Radu 580.
Filotei, ieromonah 277.
Firu din Vîrvor 709.
Fintina Banului, moşie a m-rii Motru <r. Calafat> 417, 604.
Fintina Rece, moşie a m-rii Golgota <c. Curcubeu r. Ploeşti> 426.

https://biblioteca-digitala.ro

Fl... din Gherghiţa 735.
Flăminda, m-re în Argeş <r. R. Vîlcea> 262, 642.
Flăminzeni, sat în Ilfov <r. Răcari> al m-rii Radu-Vodă 741.
Flăminzeşti, sat <în oraşul C. de Argeş> al m-rii Argeş 190, 538.
Fleşti, moşie în Argeş <c. Bascov r. Piteşti> a mitropoliei 603, 691.
Floandă Soare, rumîn fugit al m-rii Cîmpulung 434.
***Floci** (Oraş), oraş <Piua Pietrii r. Feteşti> 191, 332, 651.
Flore din Bărbuleşti 816.
Flore din Făcăiani 493.
Florea din Căscioarele 796.
Florea din Fundul Lacului 801.
Florea din Gemenile 447.
Florea din Rătunda 280.
Florea din Rău 472.
Florea din Sărăcineşti 312—313.
Florea, logofăt-condicar 814, 835.
Florea, rumîn al lui Diman căpitan 231.
Florea, rumîn al lui Vasile Argetoianu 230.
Florea, rumîn răscumpărat din Tîmbureşti 236—237.
Florea, vătaf 726.
Florei, sat al m-rii Arnota <Floreni c. Cerbu r. Piteşti> 548.
Florescu Constantin, biv vel pitar 454.
Florescu Mihai, biv vel serdar 449.
Flbreşti, sat al m-rii Găiseni <r. Titu> 185.
Florica, soţia lui Vasile Păianu 219—220.
Focşani, oraş 715.
Fogt v. *Vogt*.
Foleşti (Foloştî), sat al m-rii Bistriţa <r. Horezu> 760, 840.
Foleştii de Jos, sat al m-rii Hurez <r. Horezu> 796.
Fotescu Meche, paharnic 607, 618.
Fotoaia v. **Futoaia**.
Frangule, pîrcălab din Făcăiani, 493.
Frangulea Nicolae, pitar 744. 748.
Frăsinetul, sat în Ilfov <r. Olteniţa>, 799.
Frăsiori, topic la Pogoriş <r. Tîrgovişte> 638—639.
Frăţilă, rumîni din Bădeşti 235.
Frăţilă, rumîn răscumpărat din Bîlta 220—221.
Frenţe, ungurean 641.
Frînceşti, sat în Vîlcea <r. R. Vîlcea> 617.
Frumuşelu Constantin din Costeşti 705, 716.
Fulgescu Ion din Costeşti 832.
Fundăţeanu Constantin, vel pitar 452.
Fundeni, moşie în Ilfov <în oraşul Bucureşti> a lui Badea Ştirbei 570, 621—622.
Fundeni, sat al lui Ianache Văcărescu 569.
Fundul Lacului, sat al m-rii Radu Vodă 800—801.
Fungescu Cîrstea din Costeşti 636.
Fureşti, moşie a m-rii Vintilă Vodă <c. Izvorul Dulce r. Buzău> 425.
***Fureşti**, sat <r. Găeşti> 248.
Furgheni Radul, chezaş 283.
Furgile, topic la Corbi <r. C. de Argeş> 606.
Furnigariul, sat al m-rii Bistriţa 347—348.
Futeşti, moşie în Ialomiţa <oraşul Feteşti>, a m-rii Argeş 539.
***Futoaia** (Fotoaia), sat în Vlaşca <c. Hotarele r. Olteniţa>, al mitropoliei, 374, 442, 528, 655, 682.

G

G.N., pisar <?> 715.
Galtion Niţu, preot din Stroeşti 818.
Gaman Stoica 679.
Gaşpar Ion din Stroeşti 411.
Gavril, arhimandrit, egumenul m-rii Tismana 407, 452, 464.
Gavril, biv vel postelnic 444, 449.
Gavril, egumenul m-rii Sfîntul Sava 454, 464.
Gavril, preot 726.
Gavrilaşco, biv vel portar 455.
Gavrilaşco, biv vel postelnic 454, 464.
Gavrilaşco, mazil din Bucureşti 600.
Gavrilă, rumîn din Bogdăneşti 297.
Gavrilă, vărul lui Şărbu 248.
Gavrilă, ţigan al mitropoliei Tîrgovişte 897—898.
Gavrilă, ţigan din Bucureşti 901.
Găfu Barbul din Ioneşti 757.
Găgeni, tîrg în Saac <r. Mizil>, moşia vel vornicului Const. Brîncoveanu 458, 520, 546, 597—598.
Găgiulescu Preda, ceauş, 528.
Găină Dima 760.
Găiseni, m-re <r. Titu> 185, 532, 613.
Găloe Marin, ungurean 582.
Gănescu Barbu biv vel pitar, biv vel stolnic 470, 553.
Gărniţa cu Pietrele, topic la Vulturesti <r. Drăgăşani> 262.
Găşteşti v. **Giştesti**.
Găureni, sat <r. Drăgăneşti Vlaşca> 830.
Găvioioiul Stan, rumîn din Bogdăneşti 297, 381.
Geani Lascarache, vel comis 533.
Geaniz <?> *Constantin* 810.
Gebauer, inspector provincial austriac în Oltenia 364.
Gemenile (Gémenele, Gémenile), sat în Dîmboviţa <r. Tîrgovişte> 214, 246, 446—447.
Gemenile, topic la Lucieni <r. Tîrgovişte> 639.
Gesel, căpitan în armata austriacă 288—290.
Gheaoş Voico, rumîn din Comarnic 763.
Ghenadie, călugăr, fiul lui Oprea rumîn 416.
Ghenadie, econom al m-rii Aninoasa 712, 714.

https://biblioteca-digitala.ro

Ghenadie, egumen al m-rii Aninoasa 817.
Ghenadie, egumen al m-rii Argeş 245, 256.
Ghenadie, egumen al m-rii Arhanghelul 239—240.
Ghenadie, egumen al m-rii Brîncoveni 479.
Ghenadie, egumen al m-rii Cozia 341—342, 352, 454.
Ghenadie, egumen al m-rii Govora 512, 517.
Ghenadie, ieromonah 409.
Ghencea, moşnean 540.
Gheorghe, angajat cu plată pe moşia Sărata 598.
Gheorghe, baci, ungurean 582.
Gheorghe ban 726.
Gheorghe, braşovean din Bucureşti 601.
Gheorghe, ceauş din Dobrotă 760, 762, 857.
Gheorghe, cîrciumar 601.
Gheorghe, cîrciumar din Costeşti 832.
Gheorghe, cojocar din Bucureşti 599.
Gheorghe, condicar 685, 693, 710, 753, 755, 832.
Gheorghe din Bairactar 672.
Gheorghe din Bistriţa 849.
Gheorghe din Boşari 750.
Gheorghe din Bucureşti 600.
Gheorghe din Cîmpulung 213.
Gheorghe din Dobrişăşeşti, rumîn răscumpărat 242—243.
Gheorghie din Drosăşti 745.
Gheorghie din Gherghiţa 736.
Gheorghe din Glşteşti 830.
Gheorghe din dealul Piteştilor 829.
Gheorghe din Rătunda, rumîn 280.
Gheorghe din Vai de El 761.
Gheorghie din Vaideeşti 858.
Gheorghie, fiul lui Dragu din Ciuperceni 603.
Gheorghie, fiul lui Oprea logofăt 579.
Gheorghie, isprăvnicel al moşiei Foleştii de Jos 796.
Gheorghie, judec din Bogdăneşti 470, 485, 511.
Gheorghe, logofăt, condicar 429, 452, 459, 470, 475—476.
Gheorghe, logofăt, condicar 537, 633.
Gheorghe, logofat, martor 517.
Gheorghe, logofăt de la scaunul Caracal 691.
Gheorghe (Gherghe), logofeţel, pisar, fiul lui Ianc logofăt 232, 242—243, 260.
Gheorghe, martor 501.
Gheorghe, păcurar, ungurean 582.
Gheorghe, pîrcălab din satul Ioneşti 671, 693, 757.
Gheorghe, pîrcălab din Roata 720.
Gheorghe, pîrcălab din Slătioara 691.
Gheorghe, polcovnic 775.
Gheorghe, postelnic 825.
Gheorghe (*Ghiorghiţă*), postelnic, fiul lui Hrizea vistier 177.
Gheorghe, postelnicel, condicar 849.
Gheorghe, preot din Costeşti 589—590.
Gheorghe, rumîn al m-rii Bistriţa 451.
Gheorghe, rumîn al m-rii Cîmpulung 416—417.
Gheorghe, rumîn din Iablaniţa 243.
Gheorghe, rumîn din Izvorani 338, 403.
Gheorghe, sluger 444.
Gheorghe, sluger, ispravnic de Dîmboviţa 899.
Gheorghe, socrul lui Radu Coţofană 761.
Gheorghe, stolnic 729.
Gheorghe, tatăl lui Ion de la Mislea 774.
Gheorghie, treti logofăt 748.
Gheorghe, ţigan din Izvorul de Jos 504.
Gheorghe, unchiaş din Micesti 905.
Gheorghe, unchiaş din Tîrşor 761.
Gheorghe, vătaf din Bairactar 682.
Gheorghe, vel comis 208.
Gheorghe, vel paharnic 741.
Gheorghe, vtori logofăt 577.
Gheorghe, vtori portar 201.
Gheorghe, vtori postelnic 196.
Gheorghe al Dragomirii, rumîn din Bădeşti 235.
Gheorghe cel Mare din Stăneşti 745.
Gheorghiţă (Ghiorghiţă), rumîn din Bădeşti 235—236.
Gheorghiţă, vătaf de plaiu în Argeş 409.
Gheorghiţoiu, stăpîn de moşie 762.
Gheornia, preot din Costeşti 832.
Gherache Costache (*Ierache*), biv vel postelnic, caimacam al Craiovei 732, 742, 827.
Gherasim, econom al m-rii Şegarcea 810.
Gherasim, egumen al m-rii Căldăruşani 454.
Gherasim ,egumen al m-rii Hurez 653.
Gherasim, egumen al m-rii Tismana 490, 527.
Gherasim, egumen al m-rii Văleni 825.
Gherasim, monah la m-rea Cozia 463.
Gherghe V. *Gheorghe*.
Gherghe din Belceni, jurător 237.
Gherghie din Slăviteşti, martor 233—234.
Gherghie, unchiaş din Stroeşti 411.
Gherghina, armaş din Stejarul 209—211.
Gherghina din Puţuri, jurător 237.
Gherghiţa, oraş < c. Ploeşti >, moşie a mitropoliei 651, 693, 735—736.
Gherghiţa de Sus, plasă 868—869.
Gherghiţă, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Gherman, dichiu al m-rii Cotroceni 807.
Gherman, eclesiarh al m-rii Bistriţa 691.
Gherman, egumen al m-rii Şegarcea 207.
Ghermano, dichiu al m-rii Cotroceni 864.
Ghermano, egumen al m-rii Slobozia 779.
Ghiaor Neag, rumîn din Bădeşti 235—236.
Ghica, biv vel spătar 799—800.
Ghica Alexandru Scarlat, domn al Ţării Romîneşti 570, 575—576, 660.
Ghica Constantin, vel logofăt 805.
Ghica Dumitrache, vel spătar 638.
Ghica Dumitrache (Dimitrie), vel ban 662—663, 764, 769, 860—861, 880, 885, 889.
Ghica Grigoraşco, biv vel comis 800.
Ghica Grigore, domn al Ţării Romîneşti (1660—1664, 1672—1673) 219, 299—301, 860.

https://biblioteca-digitala.ro

Ghica Grigore, domn al Ţării Romînești (1733—1735, 1748—1752) 339—342, 346, 348—350, 353—355, 364—365, 478—480, 482—500, 503, 506—512, 541, 586.
Ghica Matei, domn al Ţării Romînești 515—522, 546, 712.
Ghica Scarlat Grigore, domn al Ţării Romînești 544—548, 550, 564—568, 657, 822.
Ghidel Pîrvu, rumîn din Iablaniţa 243—244.
Ghimpaţi, sat < r. Drăgăneşti Vlaşca > 540.
Ghimpaţi, sat al mitropoliei 543.
***Ghindeni**, moşie în Romanaţi < c. Potopinu r. Caracal > 837.
Ghinea, băcan din Bucureşti 600.
Ghinea din Ghimpaţi, martor 540.
Ghinea, megiaş din Rîmeşti 259.
Ghinescul Dumitru din Costeşti 705, 716.
Ghinga, braşovean în Bucureşti 599.
Ghioia din Belceni, 237.
Ghiorghiţă, postelnic v. *Gheorghe* postelnic.
Ghiţă, vătaf din Nedeea 726.
Ghiurghiu Stepan din Bucureşti 601.
Ghizdăveşti, sat < r. Caracal > 345.
Gianog Constantin, vel spătar 590.
Giorgian, biv vel şătrar, ispravnic de Ialomiţa 510.
Giorgianu Radu din Sadova 819.
Giurcă Ion, rumîn eliberat din Gogoşi 468.
Giurgiţa, sat în Dolj < r. Segarcea > 306.
Giurgiu, raia 456, 505.
Gîlmeele, schit < r. Drăgăneşti Olt > 545.
Gîrdeşti, sat în Vîlcea <în oraşul Drăgăşani> 341.
Gîrla, sat < r. Calafat > 328.
Gîrleanu Barto < ? >, sluger < ? > 788.
Gîşteanu Stan din Gîşteşti 830.
Gîşteşti (Găşteşti), moşie în Vlaşca < r. Videle, >a m-rii Radu Vodă 568, 829.
Glavaciog, m-re < r. Găeşti > 361, 436, 515, 524—525, 529—530.
Glavaciog, moşie < r. Găeşti > 436, 530.
Gligoraşco v. *Grigoraşcu*.
Gligore, Gligorie, v. *Grigore*.
Glîmbocel, deal < r. Găeşti > 616.
Glodeni, sat în Dîmboviţa < r. Tîrgovişte > 397, 891—892.
Glogoveanu Ion, vel logofăt 828.
Glogoveanu Ioniţă 410.
Glogoveanu M., dregător în Oltenia sub austriaci 336.
Glogoveanu Niculae (Nicula), căpitan 216—217, 410.
Glogoveanu Stanca 410.
Glogoveanu Vişa, mama lui Niculae Glogoveanu 216—217.
***Gluşov**, sat în Vlaşca < Gloşivul c. Hotarele r. Olteniţa > 392.
Godescul Nicola din Hăeşti 320.
Godineşti, sat al m-rii Tismana < r. Baia de Aramă > 702.
Gogoşi, sat în Mehedinţi < r. Craiova > al spătăresei < Golescu > Maria 339.
Gogoşi, sat în Mehedinţi < r. Vînju Mare > , al mitropoliei 559, 899.
Goicea, sat în Dolj < Goicea Mare r. Segarcea >, al m-rii Jitia 732—733, 827—828.
< *Golescu* > *Maria*, spătăreasa, stăpînă a satului Gogoşi 339.
Golescu Radu, biv vel clucer, ispravnic de Dîmboviţa 734.
Golescu Radu, vel postelnic, vel comis, vel clucer, vel vornic, vel logofăt, membru al administraţiei oltene în timpul ocupaţiei austriace 179, 183—184, 215—217, 220—221, 225—227, 229, 232, 234, 237, 240—241, 243—245, 248—250, 278, 298, 301, 306—309, 314—316, 319, 358—359, 403, 619.
Golescu Radu, vel vornic al obştirilor 860—861.
Goleşti v. **Schitu Goleşti**.
Goleşti, sat < r. Piteşti > 358.
Goleşti, sat < r. R. Vîlcea > 578.
Golgota v. **Gorgota**.
Golici Barbul, rumîn din Bogdăneşti 297, 381.
Goranu, schit în Argeş 856, 900.
Goran Radu, logofăt 619.
Gorgan, sat < Rîncăciov r. Piteşti > 358.
Gorghe din Gîşteşti 829.
Gorgoiu Isaia, preot 227.
Gorgota (Golgota), m-re < r. Tîrgovişte > 353, 426—427.
Gorj, judeţ 209—210, 220, 254, 307, 309, 317—318, 322, 369, 387, 490, 542, 552—553, 653, 683, 731, 737, 783, 785—787, 803, 808, 819—821, 846, 867, 893—894.
Gorneni, sat <Gornetul Cricov, r. Teleajen> 762.
Gorun Stoica, rumîn din Grozăveşti 343.
Gorunişul, moşie în Vîlcea < c. Titireciul r. R. Vîlcea > 494, 534.
Gostea, pîrcălab din Belcinu 237.
Govora, m-re < r. R. Vîlcea > 225, 246, 363—364, 399, 422, 452, 512, 628, 632, 719.
Gratiia, sat < r. Videle > 503, 505.
Grădeşti v. **Gîrdeşti**
Grădini, sat în Romanaţi < r. Caracal > 305, 315.
Grădiştea, sat < c. Mareş, r. Piteşti > al m-rii Arnota 548.
Grădişteanu Bunea, vel comis, vel vornic 188, 193, 196—197, 203, 268, 273, 589.
Grădişteanu Manolache, biv vel logofăt, ispravnic de Gorj 819.
Grăjdana, soţia lui Radu postelnic de la Văleni 180—181.
Grămescu Dima din Costeşti 634.
Grămescu Dumitraşco 619.
Grămescu Dumitru, pîrcălab din Costeşti 373.
Grămescu Ilie din Costeşti 636.
Greaca, sat în Vlaşca < r. Olteniţa > al m-rii Mislea 238—239, 284, 384, 652, 806.
Greceanu < ? >, vornic 511.

https://biblioteca-digitala.ro

Greceanu Alexandru, dregător la departamentul spătăriei 814, 834.
Greceanu Dimitrie, biv vel pitar 454, 460.
Greceanu Gligorie 344.
Greceanu Grigore, vel ban 368, 371, 441, 449—450, 452, 454—455, 464.
Greceanu Grigore, paharnic, ispravnic de Dîmboviţa 897.
Greceanu Papa 254.
Greceanu Scarlat, biv vel comis, vel logofăt, 639, 648, 662—663.
Greceanu Şerban, treti vistier, fiul lui Papa Greceanul 254.
Greceanu Şerban, vel clucer v. *Greceanu Şerban*, vel vistier.
Greceanu Şerban, vel pitar 269, 273.
Greceanu Şerban, vel vistier, vel logofăt, (eroare: vel clucer) 179, 183—184, 188, 193, 196—197, 203, 208, 215—217, 220—221, 224—225, 229, 232.
Greceanu Şerban, vel stolnic 203, 208, 215—217, 220—221, 228, 229, 232, 234, 237, 240—241, 243, 245—246, 248, 250, 257, 260, 265.
Greceanu Toma, biv vel stolnic 454.
Grecu Ion, ungurean 582.
Grecu Dima din Ioneşti 757.
Grecu Dumitru din Stănişlăveşti < ? > 394.
Grecul Stroe de la Ocnele Mari 202.
Gridi Balaş 307.
Grigoraş Stan din Costeşti 832.
Grigoraşcu, breslaş din Bucureşti 600.
Grigoraşcu (Gligoraşco), fratele lui Constantin comis 214, 246.
Grigoraşcu (Gligoraşcul), serdar 288—289.
Grigore, diacon din Gherghiţa 736.
Grigore (Gligore) din Fleşti 603.
Grigore din Păuşeşti 385.
Grigore din Rîmeşti 259.
Grigore, economul m-rii Rîncăciov 877.
Grigore, egumen al m-rii Arnota 535—536.
Grigore, egumen al m-rii Cotroceni 428, 435, 443, 454, 464, 483, 488.
Grigore, egumen al m-rii Cozia 352, 476—477.
Grigore, egumen al m-rii Dealul 662, 666.
Grigore, egumen al m-rii Mihai Vodă 396.
Grigore, egumen al m-rii Vintilă Vodă 640.
Grigore, episcop de Rîmnic 512.
Grigore, fiul lui Păun, rumîn al m-rii Cîmpulung 490.
Grigore, ispravnicel 759.
Grigore, logofăt, condicar spătăresc 876.
Grigore, martor 501.
Grigore II, mitropolit al Ţării Romîneşti 561, 574—575, 589.
Grigore III, mitropolit al Ţării Romîneşti 587, 622, 638, 661, 690, 702, 735, 771, 892, 897.
Grigore (Gligorie), moşnean 540—541.
Grigore, moşnean din Ştefăneşti 560.
Grigore, postelnic 228—229.
Grigore, preot 766.
Grigore, proegumen 699.
Grigore, proegumen al m-rii Bistriţa 636.
Grigore, proegumen al m-rii Vieroş 890.
Grigore, protopop în Dîmboviţa 638.
Grigore, rumîn răscumpărat din Bunesti 208.
Grigore (Gligorie), rumîn eliberat, fiul lui Voico 216.
Grigore (Gligorie), rumîn din Izvorani 338.
Grigore, rumîn al m-rii Cîmpulung 417.
Grigore, rumîn din Izvorani 403.
Grigore, vel ban 435.
Grigore (Gligorie), vel sluger 273.
Grigore voevod v. *Ghica Grigore*.
Groescu Dragomir din Predeşti 509.
Grujdibod, moşie < r. Corabia > 604.
Grosul Stanciul din Oreviţa 411—412.
Grbşanul Aldea, rumîn < ? > al m-rii Cîmpulung 431.
Groşanul Ion, rumîn al m-rii Cîmpulung 431.
Groşanul Niţul, rumîn al m-rii Cîmpulung 431.
Groşanu Pătru din Bobeni 776.
**Groşeni*, sat < ? >, <c. Bistriţa r. Horezu > 760.
Groşi, întărcătoare în muntele Plăişorul în Muşcel 607.
**Groşoreni*, moşie < Groşani c. Vînăta r. Baia de Aramă > 410.
Grozav din Tomşani 589.
**Grozăveşti*, sat în Romanaţi < r. Caracal > 343—344.
Grulul, schit < r. Răcari > 894.
Grulul lui Dragomir, topic la Corbi < r. C. de Argeş > 606.
Grunţă Vladul din Polovraci 273—274.
Grunţe Iucov din Polovraci 273—274.
Gugea, rumîn din Grozăveşti 343.
Guliano Ioan (Ioniţă), vel logofăt 612, 614.
Guliano Toma, biv vel stolnic 452, 456.
Gura Ocniţii, moşie a m-rii Mislea < r. Tîrgovişte > 661, 663.
Gura Suhaşului, moşie < Seoaşu Ocnele Mari r. R. Vîlcea > 347—348.
Gurban Marin, angajat cu plată la muncile agricole pe moşia Sărata 598.
Gureni, sat < r. Tg. Jiu > 846.
Gusea Staico, rumîn din Comarnic 763.
Guşnăţ, < ? > sat al m-rii Bistriţa 642.

H

H... Ioan, ispravnic de Dîmboviţa 652, 662.
Hagi Gheorghie, martor 819.
Hagieşti v. **Ageşti**, moşie.
Hagiul, rumîn al lui Tigveanu 416.
Hamza, fiul preotului Vlădislav 237.
Hamza, martor 184.
Hamza, stăpîn de pămînt în Comăneşti 253.
Hamzulea, rumîn din Argitoala 230.
Hangerli (Hangeri Constantin) domn al Ţării Romîneşti 858, 862, 869, 870—871 878—880.

https://biblioteca-digitala.ro

Hangerli (Hangeri) Luxandra, soția lui Constantin Hangerli 878.
Hangerli (Hangerlău) Nicolache, hatman, caimacam al Craiovei 824, 828.
Hargetoianul v. *Argetoianu*.
Hăești, sat în Mehedinți < r. Baia de Aramă > 320, 410, 821.
Hălăpescul Ion din Costești 373.
Hălăpescul Lazăr din Costești 373.
***Hărăborul de Baltă**, moșie în Ialomița < c. Tonea r. Călărași > 664.
Heran din Făcăiani 194.
Herăstrău, sat în Ilfov < București r. Stalin > al m-rii Cotroceni 807.
Herăști, sat < r. R. Sărat > 419.
Herescul, paharnic, stăpînul moșiei Cucuruzi 704.
Hereștî, moșie în Ilfov < r. Răcari > a schitului Pîrliți 578.
Herișani, moșie a mitropoliei 693.
Hierăscul v. *Năsturel*.
Hierăscul Constantin, slujitor domnesc 255.
Hiotu Scarlat, pitar 686.
Hîrlești, moșie în Teleorman < c. Deparați r. Videle > a lui Sandu logofăt 432—433.
Hîrșova, oraș < r. Hîrșova > 332.
Hîrtiești v. **Horțești**, sat.
Hobeanul Nicolae din Ionești 757.
Hodivoaia v. **Odivoaia**.
Hodobae Pătru din Runcu 318.
Hogea Ilie, slujitor, megiaș din Brănești 413.
***Homul** (Homol), moșie < c. Glavacioc r. Găești > a m-rii Glavacioc 361.
Horez (Hurez) m-re < r. Horezu > 259, 274, 276, 361, 369, 452, 459, 486—487, 541, 552, 653—654, 680—681, 689, 710, 725, 731, 738, 764—765, 783—787, 796, 803, 808, 819.
Horez (Hurez), plai < r. Horezu > 840—841.
Horez (Hurez) rîu 381.
Horez (Hurez), sat în Vîlcea < r. Horezu > 276—277.
Horez (Hurezii), moșie < Horezu Nou r. Balș > a schitului Morunglav 608.
Horjănești, sat < Orzăneasca r. R. Sărat > pe moșia m-rii Rîmnic 419.
Hornea Stan din Bolintin 224.
Horțești, sat în Muscel < Hîrtiești, c. Stîlpeni, r. Muscel > 457.
Hotarul Banului, topic la Costești < r. Horezu > 631, 634, 698, 706—707.
Hrisant, egumen al m-rii Mislea 239.
Hrisanth, egumen al m-rii Radu-Vodă 741.
Hrisoscoleu Constantin, ispravnic al județului Buzău 588.
Hrisoscoleu Grigore, ispravnic al județului Vîlcea 678.
Hristea din Fundu Lacului 801.
Hristea, megiaș din Șovîrcu 238.
Hristea, rumîn 230.
Hristea Onea, ungurean din Stănești 745.
Hristos..., martor 704.
Hriza din Cepari 215.
Hrizea v. *Murgescu Hrizea*.
Hrizea, megiaș din Rîmești 259.
Hrizea, vistier 177.
Hrizea, vistier 589.
Hronia Dumitru, martor 187.
***Hubavi**, moșie în Gorj < c. Musculești r. Gilort > 893.
Huia Stoian, rumîn din Comarnic 763.
Hulubești, v. **Ulubești**, sat.
Hunedoara (Inidoara), comitat 287—288, 291—292, 294—295, 301—302, 307.
Hurez v. **Horez**.
Hurezeanu Vasilie, logofăt 221.
Hutuc, rumîn din Argitoaia 230.

I

I., biv vel clucer de arie 457.
Iablanița, sat în Mehedinți < r. Vînju Mare > al clucerului Iordache Păianu 243—244, 674, 676.
Iacomescul Pîrvu din Costești 373.
Iacov din Mătești 202.
Iacov, postelnicel 899.
Ialomița, județ 192—193, 195, 204, 295, 323, 354, 377—378, 387, 402—403, 488, 500, 510, 520, 530, 533, 538—539, 579, 585—586, 645, 650—651, 664, 666, 697, 778—779, 811, 816, 844, 851, 862—865.
Ialomița, rîu 779.
Iamandi, isprăvnicel pe moșia Săcueni 663.
Ianache din Izvorul de Jos 504.
Ianache, cafegiu 821.
Ianache, fiul lui Ion Dulamă, rumîn din Comarnic, 763.
Ianache (Enache), fratele lui Bunea comis 223—224.
Ianache, vel clucer, caimacam al Craiovei 430.
Ianache, vel serdar 464.
Ianache, vel vistier 801.
Iancul din Făcăiani 194.
Iancu din Ionești 671.
Iancu, epitropul m-rii Coltea 727.
Iancul, preot 280.
Iancu, rumîn răscumpărat din Tîmburești 204.
Iancul Ion din Predești 509.
Iane, angajat cu plată la muncile agricole pe moșia Sărata 598.
Iane, cîrciumar pe moșia m-rii Nucet 635.
Iane din Gherghița 736.
Iane, fiul lui Manasie din Rîmești 259.
Iane, fiul lui Stan 577.
Iane, fiul lui Voico rumîn al m-rii Cîmpulung 490.
Iane, logofăt 232, 242—243, 260.
Iane, logofăt, condicar 617.
Iane, megiaș din Întorsura 178.
Iane, moșnean din Berbești 199.

https://biblioteca-digitala.ro

Iane, rumîn din Izvorani 403.
Iane, rumîn al m-rii Cîmpulung 417.
Iane, rumîn răscumpărat din Tîmburești 236—237.
Iane, tatăl lui Dumitru megiaș din Rîmești 259.
Iane, vătaf de plasă 905.
Iarca v. *Arca*, stegarul.
Iasul, moșie în Rîmnicul-Sărat < c. Scorțarul Vechi r. Brăila > 473.
Iași, sat al m-rii Argeș < Valea Iașului, r. C. de Argeș > 190.
Ib... Ștefan 655.
Ibraim, aga 402.
Ibric Radu din Măceșul cel Mare 303.
Idochin, rumîn al m-rii Tismana 228.
Iepureasca, moșie în Vlașca < Epurești, r. Drăgănești Vlașca >, a mitropoliei 655.
Ierache v. *Gherache*.
Ieremia, egumen al m-rii Apostolache 672.
Ierusalim, oraș în Palestina 195, 204, 208, 465.
Ignat din Căciulătești 306.
Ignat, șătrar 184.
Ignatie (Egnatie), egumen al m-rii Radu Vodă 785—786, 800, 807, 828.
Ilarion (Elarion), egumen al m-rii Arnota 381—382, 439, 449—450, 452, 470, 480, 486.
Ilarion, egumen al m-rii Cozia 275, 352.
Ilarion, egumen al m-rii Cozia 640.
Ilarion, egumen al m-rii Dealu 365.
Ilarion, egumen al m-rii Glavacioc 515, 524—525, 529.
Ilarion, egumen al m-rii Toți Sfinții 454.
Ilarion, episcop al Rîmnicului 208.
Ilarion, ispravnic al m-rii Bistrița 372.
Ilarion, proegumen al m-rii Arnota 511.
Ilfov (Elfov, Elhfov, Elhov, Ilhov), județ 328, 380, 382, 387, 390, 422, 428, 435, 437—438, 442, 446, 511, 521—522, 537, 544, 558, 565, 568, 570, 587, 609, 701, 735—736, 741, 798, 807, 853, 868, 880, 894—895.
Ilfov, rîu 639.
Iliaș Vodă v. *Alexandru Iliaș*.
Ilie, ceauș din Dobrota 857.
Ilie din Comișani, medelnicer 183—184.
Ilie din Gherghița 736.
Ilie din Moara Brăiloiului 886.
Ilie din Sadova 641.
Ilie din Slătioara 632.
Ilie, mătăsar din București 600.
Ilie, paharnic 184.
Ilie, rumîn răscumpărat 308.
Ilie, rumîn din Bogdănești 297.
Ilie, rumîn din Bunești 208.
Ilie, rumîn din Surpatele 351.
Ilie, țigan 258.
Iliescu Stoica, pîrcălab 488.
Ilin, fiul lui Barbul pîrcălab din Osica de Sus 782.
Ilinca din Dobrota 857.
Ilinca, fiica lui Dumitru Filișanul 243—244.
Ilinca mătușa din Vaideești 761.
Ilinca, soția lui Paraschiva biv vel logofăt 200—201, 203.
Ilinca, văduva din Tîrșor 761.
Înățești (Eneteși), sat < r. R. Vîlcea > 302.
Inidoara v. **Hunedoara**.
Inochentie, egumen al m-rii Brîncoveni 305.
Ioachim, egumen al m-rii Golgota 426—427.
Ioachim, rumîn din Izvorani 227, 338, 358—359, 403.
Ioan v. *Ion*.
Ioanichie (Ionichie), călugăr la m-rea Argeș 605.
Ioanichie, călugăr la Hurez 797.
Ioanichie (Ionichie), egumen al m-rii Cotroceni 518.
Ioanichie (Ionichie), egumen al schitului Iordache vornic 517.
Ioanichie, epistat al moșiei Căscioarele 796.
Ioanichie (Ionichie), ierodiacon la mitropolie 517.
Ioanichie (Ionichie), vechil al m-rii Hurez 680.
Ioanif, logofăt de scaun 796—797.
Ioan... 664.
Ioan, arhimandrit al m-rii Hurez 260, 274, 276, 552.
Ion, căldărar 431.
Ioan, cojocar din București 600.
Ion, comis 635.
Ion, diacon 319.
Ion, diacon 877.
Ion, diacon din Costești 634.
Ion, diacon din Costești 832.
Ion, diacon din Goleși 578.
Ion, diacon din Șegarcea 237.
Ion din Bairactar 672.
Ion din Bobeni, porcar 776.
Ion din București 601.
Ion din Damian 819.
Ion din Dobrun 179, 183.
Ion din Gîșteși 830.
Ion din Gușnăt 642.
Ion din Hurez 276—277.
Ion din Lilăești 825.
Ion din Lineși 262.
Ion din Maxini 501.
Ion din Pogoriș 638.
Ion din Polovraci 274.
Ion din Slătioara 632.
Ion din Vaideești 858.
Ion din Vardinița, nepotul lui Stamatie aga 244.
Ion, fiul lui Bogoi, rumîn răscumpărat din Salcia 219.
Ion, fiul lui Chiric, rumîn al m-rii Bistrița 451.
Ion, fiul diaconului Sava din Ștefănești 765.
Ion, fiul jupînesii Florica 219.
Ion, fiul lui Gheorghe din Mislea 774.
Ion, fiul lui Grozav din Tomșani 589.

https://biblioteca-digitala.ro

Ion, fiul lui Mărian, rumîn răscumpărat 451.
Ion, fiul lui Nedelco din Rîmeşti 259.
Ion, fiul lui Nicu Sărariu din Ioneşti 757.
Ion, fiul lui Pîrvu, martor 713.
Ion, fiul lui Oprea Crînpot din Gemenile 246.
Ion, fiul lui Pascu de la Moara Brăiloiului 886.
Ion, fiul lui Radu din Gîşteşti 829.
Ion, fiul lui Stan, rumîn din Comarnic 763.
Ion, fiul lui Stroe Gogul, rumîn din Comarnic 763.
Ion, fiul lui Vlad Momgoreanu, rumîn din Comarnic 763.
Ion, fiul lui Voicu Proulecu 489—490.
Ion, fiul lui Voico Scundea, rumîn din Comarnic 763.
Ion, fratele lui Radu din Cătuşani 795.
Ion, fratele lui Udrea din Luica 808.
Ion, geambaşul de la Bucovicior 277—278.
Ion, jurător 224.
Ion, logofăt 428.
Ion, logofăt în divan 778.
Ion, logofăt 197—198.
Ion, logofăt din Gîşteşti 829.
Ion, martor 227.
Ion < diferiţi >, megiaşi din Rîmeşti 259.
Ion, megiaş din Şovîrcu 238.
Ion, moşnean din Polovraci 333.
Ion, moşnean din Turceşti 199.
Ion, nepotul lui Voico Gheaoş, rumîn din Comarnic 763.
Ion, nepotul lui Vierăşan, rumîn 417.
Ioan, opincarul din Săcueni 661.
Ioan, pescar din Bucureşti 600.
Ion, pîrcălab 641.
Ion, pîrcălab din Costeşti 749.
Ion, pîrcălab din Costeşti 832.
Ioan, pîrcălab din Izvarna < ? > 825.
Ion, pîrcălab ungurean din Stăneşti 745.
Ioan, pîrgar din Slătioara 632.
Ioan, polcovnic 872.
Ion, postelnic 771.
Ion, potcovar 184.
Ioan, preot la m-rea Barbului 598.
Ion, preot din Bobeni 760.
Ion, preot, rumîn din Bogdăneşti 297.
Ioan, preot din Craiova 318.
Ion, preot din Făcăiani 493.
Ion, preot din Gîşteşti 829.
Ion, preot din Godineşti 703.
Ion, preot din Hurez 459.
Ion, preot din Plopşor 209—210.
Ioan, preot din Rîmeşti 259.
Ion, preot din Stroeşti 411.
Ion, rîndaşul din Slătioara 632.
Ion, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Ion, rumîn al boierilor Argetoianu, fiul lui Cîrstian 230.
Ion, rumîn al m-rii Argeş 190—191.
Ion, rumîn al m-rii Cîmpulung 472.
Ion, rumîn din Bucşeneşti 409.
Ion, rumîn răscumpărat din Bîlta 220—221.
Ion, rumîn din Orlea 353.
Ion, rumîn din Iablaniţa 243—244.
Ion, rumîn din Nămăeşti 213.
Ion, rumîn răscumpărat din Tîmbureşti 236—237.
Ion, rumîn răscumpărat din Vulpeni 257—258.
Ion, tatăl lui Enache 774.
Ion, unchiaş din Cătuşani 795.
Ion, ungurean 582.
Ion, vătaf, martor 726.
Ion, vătaf de plai 283.
Ioan, vel clucer, ispravnic de Dolj 733.
Ioan, voevod v. *Mavrocordat Ioan* .
Ion, vtori portar 215.
Ioan Alixandru v. *Mavrocordat Ioan.*
Ion al Scurtului, rumîn răscumpărat al m-rii Cîmpulung 472.
Ion al Şchiopului din Ioneşti 757.
Ion Dumitru, fiul lui Tudor Mîţă 765.
Ion Ştefan din Nămăeşti 213.
Ioana văduva din Dobrota 760, 857.
Iona, egumen al m-rii Găiseni 613.
Iona, egumen al m-rii Glavacioc 436.
Ionaşcu, angajat cu plată la muncile agricole pe moşia Sărata 598.
Ionaşco din Ciupelniţa 516—517.
Ionaşco din Săcueni 183.
Ionaşco logofeţel v. *Amăranul Ionaşco.*
Ionaşco, rumîn din Bogdăneşti 297.
Ionaşco, rumîn răscumpărat din Salcea 219.
Ionel, (Ionelul) moşie în Argeş < c. Văleni r. C. de Argeş > 245, 519.
Ioneşti, sat < r. Drăgăşani > 214.
Ioneşti, sat al m-rii Motru < c. Filiaşi > 671, 693, 742, 748, 757.
Ionichie v. *Ioanichie.*
Ioniţă din Gherghiţa 736.
Ioniţă din Văleni 580.
Ioniţă, biv vel serdar, ispravnic de ungureni 718.
Ioniţă, bucătar 505.
Ioniţă, preot, isprăvnicel al m-rii Tismana 846.
Ioniţă, postelnic 504.
Ioniţă, postelnic, zapciu al plăşii Cobia 873.
Ioniţă, ungurean din Piteşti 791.
Iordache, cîrciumar din Cîineasca 874.
Iordache, ginerele lui Mihai căpitan 714—715.
Iordache, ungurean din Piteşti 791.
Iordache. din Luica 853.
Iordache din Osica de Sus 782.
Iordache, biv vel clucer de arie 441, 461, 464.
Iordache, biv vel stolnic 529, 548.
Iordache, căpitan 715.
Iordache, medelnicer, ispravnic de Vlaşca 496.
Iordache, medelnicer, ispravnic de Vîlcea 776.
Iordache, serdar 798.
Iordache, stolnic, ispravnic de Prahova 694.
Iordache, vătaf pe moşia Comarnic 611.
Iordache, vel stolnic 457.
Iordache, vornic, schitul lui — 516.
Iordan Stan, rumîn din Comarnic 763.

https://biblioteca-digitala.ro

<Iordăchianul>, schit al lui Iordache vornicul < r. Teleajen > 516.
Iorga, 373.
Iorga din Gîştești 829.
Iorga, moşnean din Roata 720.
Iorga, postelnic, strămoş al lui Ştefan Pîrşcoveanu 344.
Iorga, rumîn din Buneşti 357.
Iorga, vel sluger 179, 183—184, 208, 215—216, 220.
Iosaf, episcop de Buzău 233, 270, 589.
Iosif, egumen al m-rii Cîmpulung 226, 235, 358—359, 434.
Iosif, egumen al m-rii Govora 399, 452.
Iosif, egumen al m-rii Radu Vodă 454, 464.
Iosif, episcop 499.
Iosif, episcop de Argeş 836.
Iosif, preot 373.
Iovan, cioban din Godineşti 702.
Iovan, fiul lui Laţco din Godineşti 702.
Iovan, sîrbul 745.
Iovan, sîrbul din Droseşti 903.
Iovan, vătaf 815.
Iovan, vătaf din Tismana 825.
Ipoteşti, sat < r. Slatina > 181.
Ipsilante Alexandru, domn al Ţării Romîneşti 581, 592—599, 607—610, 612, 614—618, 620—622, 624—625, 627, 629, 632—633, 637, 640, 643—644, 646—647, 650, 652—653, 655—656, 664—666, 673, 675—676, 695, 698, 706, 708, 716—717, 721—722, 754, 780, 789, 792, 801—802, 822, 827—828, 831—833, 852—853, 856, 859—860, 877, 891.
Irimia, egumen al m-rii Rîmnic 854.
Irimia, sluger 200, 202.
Isaia, egumen al m-rii Brebu 671.
Isaia, egumen al m-rii Găiseni 614.
Isaia, ieromonah la m-rii Rîncăciov 877.
Isail, egumen al schitului Sărăcineşti 769.
Isar, logofeţel din Bucureşti, 179, 188, 196, 203, 206, 208, 211.
Isăroiul Constanda Radul din Runcu 318.
Iscul, fratele lui Tănase, rumîn al m-rii Bistriţa 451.
Istratie, megiaşi din Rîmeşti 259.
Istratie, vistier 231.
Işfănescul Ion din Costeşti 373.
Iunotescul Radul din Rîmeşti 413.
Ivan, biv treti vistier 638.
Ivan, ceauş 876.
Ivan din Gherghiţa 736.
Ivan din Gîştești 829.
Ivan, logofăt din Luica 853.
Ivan, moşnean din Turceşti 199.
Ivan, pîrcălab din Malovăţ 363.
Ivan, postelnicel, condicar la isprăvnicatul Vîlcii 776.
Ivan, preot din Slăviteşti 233—234.
Ivan, rumîn din Bogdăneşti 297.
Ivaşcu, fiul Niţulesii din Bucureşti 600.
Ivaşco din Plopşor 210.
Izbăşescu Costandin, logofăt 810.
Izmă Marin, tatăl ruminului Marin 416.
Izvarna, moşie < r. Baia de Aramă > 824.
Izvorani, sat în Muscel < r. Piteşti > 226—229, 338, 358—359, 366, 368, 403, 420, 428 (?), 489—490, 500, 632—633.
Izvoranul Radul, vel stolnic 179, 183—184, 193, 196—197.
Izvorul de Jos, sat în Vlaşca < r. Costeşti > 503—504.

I

Întorsura (Torsura, Torsura cea Mică), sat în Dolj < r. Segarcea > pe moşia m-rii Fedeleşoi 177—178, 222, 306.

J

Jardă Tănase, judec din Jiblea 462.
Jardea Matei, judec din Jiblea 462.
Jăcman, ungurean pe moşia m-rii Vintilă-Vodă 641.
Jădeni, sat < r. R. Sărat >, al m-rii Rîmnic 419.
Jătco, rumîn 230.
Jătea, rumîn din Grozăveşti 343.
Jegălia (Jăgălia), moşie, sat în Ialomiţa < r. Feteşti > 510, 851—852.
Jianu Gheorghe, biv vel şătrar, ispravnic de Vîlcea 707.
Jianu Hagi Stan, paharnic 811.
Jianu Hagi Stan, vel vistier 590—591.
Jianu Ioniţă, 604.
Jianu (*Jlianu*) *Stan* din Coşcodia 192.
Jiblea, sat în Vîlcea < r. R. Vîlcea > a, m-rii Cozia 187, 262, 275—276, 462, 476l 491, 570—572, 574.
Jipa, aga din Mîrşa 199—201.
Jitescul Gheorghie din Rătunda 280.
Jitianu (Jitia), m-re < r. Craiova > 732—733, 745, 827—828, 850, 855, 902.
Jiu (Jii), rîu 802.
Jiul de Jos v. **Dolj**.
Jiul de Sus v. **Gorj**.
Jorcone Dochia din Godineşti 703.
Jorcone Paraschiva din Godineşti 703.
Jura, ţigan 760.

K

Kinecsek v. *Konigsegg*.
Kis Francisc, nobil transilvănean 294—295, 301—302.
Kônigsegg (Chinezec, Kinecsek), general austriac, director al administraţiei oltene 304—305, 309—311.

https://biblioteca-digitala.ro

Lacul Tătarului < Tătarul r. Făurei >, moşia m-rii Radu Vodă 579.
Lalul Nicola, negustor 802.
Laţcă, cioban din Godineşti 702.
Laţco 264.
Laţco, rumîn răscumpărat din Coşcodia 192.
Lazăr 880.
Lazăr din Godineşti 703.
Lazăr din Luica 852.
Lazăr din Rîmeşti 259.
Lazăr Radu din Gherghiţa 736.
Lazuri (Lazăr), sat < r. Tîrgovişte > 184.
Lăcenii, sat în Teleorman < r. Alexandria > 555—557.
Lăculeţe, m-re în Dîmboviţa < r. Tîrgovişte > 400.
Lăcusteanu Dincă 818.
Lăcusteanu Gavril, căpitan 818.
Lăcusteanu Oprea 376.
Lăcusteanu Staico 509.
Lăcusteni, sat < Locusteni r. Caracal > 376.
Lămoteşti (Lămoteasca), sat < r. Focşani > pe moşia m-rii Rîmnic 419.
Lăzureanul Mihai, postelnic 183—184.
Leca din Făcăieni 493.
Leca, rumîn 373.
Leca, scutelnic 224.
Leca, vtori portar 232.
Ledîrza (?), moşie a m-rii Radu Vodă < Dîrza r. Răcari > 867.
Leon Tomşa, domn al Ţării Romîneşti 590.
Leontie, monah 412.
Leontie, preot 227.
Lepădat din Gherghiţa 736.
Lepuşoiu Ioan, logofăt 797.
***Lereni**, sat < c. Urlueni r. Costeşti > 791.
Leu, sat < r. Craiova > 181.
Leurdeanul State (greşit Urdăreanul), vel paharnic 269—271, 273, 278.
Leurdeanul Stroe, pitar, vel vornic 179, 183—184; 188, 193, 196—197, 203, 208, 216.
Leuştean, rumîn 413.
Leuştenescu Stan, ţigan 472.
Leuşteneşti, ţigani 431.
Lichireşti (— **de Vad**), sat în Ialomiţa < oraşul Călăraşi >, pe moşia m-rii Colţea 296, 339—340, 378, 496, 500.
Lilăeşti, sat < Lilieşti r. Cîmpina > al m-rii Mislea 825.
Lilea din Perişor 756.
Lineşti (de Jos, de Sus), sate în Olt < r. Drăgăşani > 260—262.
Lipiianu Costandin, logofăt din Frăsinet 799—800.
Lipovu, sat < r. Segarcea > al m-rii Segarcea 605.
Liţ Vasile, rumîn 472.
Lociz, boier 177.
Loiz, rumîn răscumpărat 223—224.
Loloeşti, sat în Romanaţi < r. Balş > 372.
Lotru, regiune în Argeş < r. R. Vîlcea > 531.
Luca, egumen al m-rii Dealu 397, 402, 452.
Luca, mitropolit al Ţării Romîneşti 267.
Luchi Petrache, căminar, ispravnic de Vîlcea 721, 832, 834, 906.
Luciani (Lucieni), sat în Dîmboviţa < r. Tîrgovişte > pe moşia mitropoliei 480, 638—639, 652, 774.
Ludescu Radu, vel sluger 240.
Lugeanu Gheorghe, ţigan 720.
Luica, sat în Ilfov < r. Olteniţa >, pe moşia m-rii Cotroceni 564, 808, 852.
Lunca, sat în Ilfov < r. Lehliu >, pe moşia m-rii Mihai-Vodă 396, 437.
Lungeanu Romcea, rumîn din Cricov 474.
Lungu Iordache din Ocniţă 663.
Lungu Radu din Maxini 501.
Lungul Stancu din Izvorul 505.
Lupoianu Constantin, logofăt de visterie 457, 464.
Lupul din Belceni 237.
Lupul din Bucovicior 277—278.
Lupu din Foleşti 760.
Lupul din Hăeşti 320.
Lupul din Strehaia 252.
Lupul din Tomşani 589.
Lupu din Turceşti 199.
Lupul, preot din Borăneşti 863.
Lupul, rumîn eliberat din Coşcodia 192.

M

M., stolnic, judecător departamentar 781.
Macarie, arhimandrit 454, 464.
Macarie, egumen al m-rii Babele 271—272.
Macarie, egumen al m-rii Căşcioare 777.
Macarie, egumen al m-rii Radu Vodă 382.
Macarie, monah 373.
Macsimu v. **Maxini**.
Malovăţ, sat în Mehedinţi < r. T. Severin > 363.
Mamina, baltă în Romanaţi < Potelu r. Corabia > 186, 486.
Manasie, megiaş din Rîmeşti 259.
Manasiia din Hurez 276—277.
Manea din Popeşti, jurător 224.
Manea, fiul lui Voico Gheaoş rumîn din Comarnic 763.
Manea, breslaş din Bucureşti 600.
Manea, căpitan 181.
Manea, mocan 679.
Manea rumîn din Izvorani 338, 403.
Manea, rumîn din Izvorani 417.
Manea, rumîn al m-rii Vintilă Vodă 507.
Manea, rumîn răscumpărat din Tîmbureşti 236—237.

https://biblioteca-digitala.ro

Manea, trăistar din Bucureşti 600.
Manea, unchiaş din Mircească 538.
Manea, vier 579.
Manolache, biv vel armaş, ispravnic de Mehedinţi 506.
Manolache, cupar 767, 770.
Manolache, proin clucer 702.
Manole din Sineşti 498.
Manole, pescar din Bucureşti 600.
Manul copil din casă 374.
Manu din Văleni 582.
Manu fiul lui Mihai din Bucureşti 600.
Manul, paharnic 213.
Manu, vel cămăraş de ocnă 460, 470, 477.
Mara Petru, nobil transilvănean 301—302.
Marcea, preot din Întorsura 178.
Marco portar 753, 755.
Marco, rumîn din Argitoaia 230—231.
Marco, rumîn din Breasta 230.
Marco, tatăl lui Constantin din Rîmeşti 259.
Mareş, rumîn eliberat din Coşcodia 192.
Maria, armeancă din Bucureşti 601.
Maria, boiangioaică din Bucureşti 601.
Maria, fiica lui Stanca Cotofeanu 187.
Mariia, soţia vornicului Radu Bujoreanul 701.
Maria spătăreasa v. *Golescu Maria*.
Maria, ţiganca 472.
Marica din Vlădeni 185.
Marica, soţia lui Mihai Argetoianul 230—232.
Marin, diacon 490.
Marin din Bairactar 672.
Marin din Căciulaţi 540.
Marin de la Dărmoxa 713.
Marin din Sărăcineşti 312—313.
Marin din Întorsura, fiul lui Dragomir 177—178.
Marin, ispravnicel din Osica de Sus 782.
Mărin, iuzbaşa 509.
Marin, logofăt 280.
Marin, meşter 187.
Marin pîrcălab din Căşcioarele 796.
Marin, preot din Rîmeşti 259.
Marin, rumîn din Bădeşti 235—236.
Marin, rumîn din Bogdăneşti 297, 381.
Marin, rumîn eliberat din Gogoşi 468.
Marin, rumîn răscumpărat din Dobrişeşti 240—241.
Marin, rumîn din Floreşti 185.
Marin, rumîn al boierului Constantin Vlădescu 416.
Marin, tatăl lui Voico din Slătioara 691.
Marin, ţigan din Bîrzeşti 760.
Marinescu Ion din Costeşti 832.
Mariş, şetrar 759.
Mariuţăi Simion, ungurean 723.
Mateeşti v. **Măteşti**, sat.
Matei din Băloteni 746—747.
Matei din Buda 854.
Matei din Coşcodia 192.
Matei din Hurez 276—277.
Matei, bivolar din Godineşti 703.
Matei din Sărăcineşti 312—313.
Matei din Somor 855.
Matei din Vîrvor 709.
Matei, căpitan de la Bistreţ 279.
Matei, cojocar 599.
Matei, patriarhul Alexandriei 466.
Matei, pitarul 255.
Matei, preot din Izvorul de Jos 505.
Matei, preot 357.
Matei, ungurean 641.
Matei văcar din Godineşti 703.
Matei, vătăşel din Mogoşoaia 869.
Matei Basarab, domn al Ţării Romîneşti, 180—182, 191—192, 195—196, 200—203, 205—206, 223—224, 227, 231—232, 244—245, 247—250, 261—262, 268, 297—300, 338, 347, 366, 381, 403, 421, 423, 439—440, 450—451, 469, 485, 499, 582, 590, 639, 728, 860.
Matei Ion de la Moara Brăiloiului 886.
Matei Surdul 761.
Mavrocordat Constantin Nicolae, domn al Ţării Romîneşti, 298, 338, 355—356, 359, 363, 365—367, 369—371, 374—375, 377—384, 386—393, 422—423, 425—429, 432—436, 438—456, 459—461, 463—464, 467, 469—470, 472—476, 480, 485, 511, 513, 535—540, 551, 572, 587, 594, 617, 822, 860.
Mavrocordat Ioan, domn al Ţării Romîneşti 283.
Mavrocordat Nicolae, domn al Ţării Romîneşti 281—282, 284, 287, 295—296, 311—313, 316—317, 320—323, 541.
Mavrodin, sluger, ispravnic de Teleorman 396, 555—557.
Mavrodin, sat (?) < r. Alexandria > 557.
Mavrogheni Nicolae, domn al Ţării Romîneşti 600, 736, 738, 741, 751, 758, 768—769, 771—772, 778—781, 798, 892, 897—898.
Maxini (Macsimu), sat al m-rii Banu < r. Buzău > 501, 550—551.
Măceşul cel Mare (Vel Măceş), sat şi baltă în Dolj pe moşia m-rii Arnota < r. Segarcea > 303, 449, 548, 725.
Măceşu de Sus, sat în Dolj <r. Segarcea> 726.
Măciucă Ion din Gherghiţa 736.
Măciucă Radu din Gherghiţa 736.
Măduţa săraca din Godineşti 703.
Măgălea Nicola 221.
Măgreni (?), moşie în Saac a lui Mihalache Conduratu 599.
Măican, fiul lui Şerban, rumîn al m-rii Cîmpulung 434.
Măldăescul Constantin, logofeţel 441.
Măldăreşti, sat < r. Horezu > 634.
Mănăileşti, sat în plasa Otăsăului < r. Horezu > 840.
Mănăileşti, schit < r. Horezu > 630.
Mănesăscu Barbu din Polovraci 552.
Mănesăscu Constantin, logofăt, condicar, 438, 460.
Mănescu Ianăş din Godineşti 703.
Măneşti, moşie în Ilfov < c. Buftea r. Răcari > a m-rii Radu Vodă 741.
Mănoiul Petru din Hurez 277.

https://biblioteca-digitala.ro

Mărăcinii-lungi, moşie în Prahova a Mitropoliei 758.
Mărcuci, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Mărcuţa, sat în Ilfov < în oraşul Bucureşti >, al Mitropoliei 422, 442.
Mărcuţa, m-re < în oraşul Bucureşti > 774.
Mărea Neculai, martor 759.
Mărgărit, armean din Bucureşti 601.
Mărgăritescul Ivanco, jurător 181.
Mărgineni, m-re < c. Carageale r. Tîrgovişte > 211, 283, 437, 492, 566, 882.
Mărgineni, sat în Prahova <r. Cîmpina > 882.
Mărgineni, sat în Vîlcea < Glugeşti r. Olteţu > 625—626, 628.
Mărian, rumîn al m-rii Bistriţa 451.
Mărşă v. **Mirşa**.
Măteşti, sat < Mateeşti r. Horezu > 202.
Măţăleşti, (Maţuleşti) sat în Vîlcea < r. Olteţu > 625—626.
Măţescu Tudor din Săcueni 661.
Măxineni, m-re în Rîmnicul Sărat < r. Brăila > 269, 362, 369.
Meca Radu din Oreavu 746.
Medder, brigadir în timpul administraţiei ruse 586—587.
Megăniţa, mama lui Nicolae din Băloteni 746—747.
Megiaşi, sat < Moştenii-Brăniştari (?) r. Giurgiu > 223—224.
Mehedinţi, judeţ 192, 243, 263—264, 275, 281, 307, 329—330, 345—346, 363, 379, 404, 408—409, 411, 468, 506, 559, 629, 649, 656, 673, 683, 821, 855, 899.
Mehedinţul Frăţilă, chezaş 598.
Mehedinţul Lupu, chezaş 598.
Mehmet, aga 561.
Mehmet efendi 332.
Melchisedec, egumen al m-rii Rîmnic 853—854.
Meletie, egumen al m-rii Mărgineni 882.
Meletie, egumen al m-rii Rîmnic 419.
Menedic (Vintilă Vodă), m-re în Buzău < r. Buzău > 425, 507, 540, 640.
Menedic, sat < c. Vintilă Vodă r. Buzău > al m-rii Menedic, 540.
Merkelius în administraţia austriacă a Ţării Romîneşti 764, 769, 772.
Mesa Stoica, martor 187.
Meteleu, moşie < c. Scutelnici r. Buzău > 679.
Metodie, episcop de Buzău 425, 441, 452.
Miceşti, moşie < r. Piteşti >, a m-rii Aninoasa 905.
Miche paharnic v. *Fotescu Meche*.
Miclia, rumîn din Buneşti 357.
Micşinescu Constantin, biv vel căpitan de lefegii 588.
Micşunescu Iordache, biv vel căpitan de dorobanţi 464.
Micşunescu Maria (Micşunească), 788.
Micul, rumîn din Bogdăneşti 297.
Mihai, martor 227.
Mihai, martor 825.
Mihai, armaş 888.
Mihai, biv vel clucer de dorobanţi 454.
Mihai, capitan 712, 714—715.
Mihai din Bairactar 672.
Mihai din Fleşti 603.
Mihai din Gîşteşti 829.
Mihai din Ştefăneşti 764—765.
Mihai, egumen al m-rii Bistriţa 634, 636.
Mihai, egumen al m-rii Găiseni 532.
Mihai, egumen al m-rii Govora 632.
Mihai, egumen al m-rii Motru 417.
Mihail (Mihăilă), egumen al m-rii Polovraci 552—554, 654.
Mihai, egumen al m-rii Tismana 656.
Mihai, egumen al m-rii Vieroşul 394, 398, 420, 430.
Mihai, isprăvnicel din Perişor 756.
Mihai, logofăt 422, 435, 454, 456.
Mihai, logofăt, condicar 613.
Mihai, logofeţel din Tîrnava 183—184, 193, 273.
Mihai, logofeţel din Tîrgovişte 229, 234, 245, 248—250, 265—267.
Mihai, paharnic 254.
Mihai, pîrcălab 605.
Mihai postelnic din Lazuri v. *Lăzureanul Mihai*.
Mihai preot din Ioneşti < ? > 757.
Mihai, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Mihai, rumîn răscumpărat al m-rii Cîmpulung 489—490.
Mihai, rumîn al m-rii Cîmpulung 434.
Mihai, sluga lui Staico Bengescu 253.
Mihai, şetrar 865.
Mihai, tatăl lui Manu 600.
Mihai, tatăl lui Tudor din Luica 808.
Mihai al Păunii ţigan al m-rii Tismana 721.
Mihai Viteazul (Mihai Vodă, Mihail voevod) 231, 498—499, 590, 698, 860.
Mihai-vodă, m-re în Bucureşti 190, 330, 349, 396, 438, 446, 454, 521—522.
Mihalache, clucer 503—504, 506.
Mihalache, paharnic, ispravnic de Teleorman 700.
Mihalcea din Buda 854.
Mihalcea logofăt, unchiul lui Preda din Mărşa 200—203.
Mihăescu Pătraşco, logofăt 472.
Mihăescul Pătru 263—264.
Mihăeşti, sat < r. Muscel > 457.
Mihăilă, martor 227.
Mihăilă din Baia de Fier 784.
Mihăilă din Polovraci 274.
Mihăilă din Stroeşti 411.
Mihăilă, postelnic din Văleni 180.
Mihăilă, preot din Costeşti 619.
Mihăilă, rumîn eliberat al m-rii Cîmpulung 490.
Mihăilă, rumîn din Izvorani 403.
Mihăilă, rumîn din Mihăeşti 457.
Mihăilă ţigan al Mitropoliei 897—898, 901.
Mihălcescul Radu, comis 195.
Mihăleşti, moşie în Teleorman a mitropoliei 543.
Mihnea, rumîn al m-rii Cîmpulung 434.
Mihnea al III-lea Radu, domn al Ţării Romîneşti 224.

https://biblioteca-digitala.ro

Mihnea Turcitul, domn al Țării Românești 266, 434 < ? >, 470, 498, 589.
Mihul din Maxini 501.
Mihul, fiul lui Milul Scară, rumîn din Comarnic 763.
Mihul, pitar, tatăl lui Barbu Brătășanu 179.
Milostea, sat în Vîlcea < r. Horezu >, al m-rii Bistrița 347, 752.
Miloș, logofăt din Copăceni 221.
Milul, fiul lui Bîrlă rumîn din Comarnic 763.
Milul, fiul lui Ion Dulamă, rumîn din Comarnic 763.
Milul, fiul lui Bojin rumîn din Comarnic 763.
Milul, fiul lui Milul rumîn din Comarnic 763.
Milul, rumîn din Comarnic 763.
Mina, soția lui Dragomir Boldea din Intorsura 177—178.
Mina, fiica lui Tudosca Simburească 528.
Mircea din Făcăiani 194.
Mircea, rumîn din Teșila 283.
Mircea, rumîn din Tătărani 443.
Mircea cel Bătrîn, domn al Țării Românești 276, 282, 571—572.
Mircea Ciobanul, domn al Țării Românești 318.
Mîrceasca, moșie în Ialomița < c. Reviga r. Slobozia > 538.
Mirea din Belcini, jurător 237.
Mirea din Droseștî, 745.
Mirea din Perișor 488.
Miria, rumîn din Orlea 353.
Mirică, fiul lui Bojin rumîn din Comarnic 763.
Mirin, pitar 416.
Mirițe Drăghici, rumîn din Breasta 230.
Mirițe Ion, rumîn al boierilor Argetoianu 230
Mirițe Stanciu, rumîn din Breasta 230.
Miruța, munte în Gorj 804—805, 809.
Misail Costandin, martor 713.
Mislea, m-re < r. Cîmpina > 238—239, 284, 384, 423, 498—499, 580, 653, 662—663, 806, 825.
Mislea, moșie < r. Cîmpina > 774.
Mișlocescu Ion din Costești 636.
Mitreni, sat < r. Oltenița > 796.
Mitroi, vătaf 726.
Mitropolia Țării Românești (București și Tîrgoviște) 214, 238, < 263 >, 277 355, 373—375, 379, 392—393, 404 < 406 >, 408—409, 411—415, 422, 442, 455—456, < 467 >, 478—480, 496, 516—517, 519, 528—530, 537—538, 542—543, 545, 558—559, 561—562, 567—568, < 574 >, 580—581, < 587 >, 595, 599— < 601 >, 602—604, 609—610, 622, 637—639, 651—652, 655, 661—662, 682—683, 691— < 693 >, 701, 711, 722, 735—737, 758, 768, 771, 774, 783, 811—812, 856, 860, 874—875, 893—902.
Minieți, moșie a m-rii Sînaia < c. Bătrîni, r. Teleajen > 608.
Mintulescu Ion, martor 880.
Mîrșa (Mărșa), sat < r. Videle ? > 199—200.
Miță Nica, moșnean din Ștefănești 560.
Miță Pătru, moșnean din Ștefănești 560.
Miță Tudor din Ștefănești 764—765.
Miță Vladul, moșnean din Ștefănești 560
Mlecănești, sat < r. Craiova > 306.
Moara Brăiloiului, moșie în Dîmbovița < Slobozia Moara r. Răcari > 884—885, 888—889.
Moga Barbu din Bădești 725.
Moga David din Bădești 725.
Moghilă v. *Movilă*.
Mogoș din Făcăiani 194.
Mogoșineasca, topic în Dîmbovița la Lucieni < r. Tîrgoviște > 638—639.
Mogoșoaia, moșie < București r. Grivița Roșie > 217, 867—869.
Mohor, tatăl lui Marin rumîn din Florești 185.
Moisi din Gherghița 735.
Moisi, fiul lui Milul Scară rumîn din Comarnic 763.
Moisi, megiaș din Rîmești 259.
Moise, vătaf la m-rea Văleni 825.
Moldova, 261, 267, 712.
Moldovean, Ion, megiaș din Șovîrcu 238.
Momgoreanu Vlad, rumîn din Comarnic 763.
Moncea Comșa, rumîn din Comarnic 763.
Morunea Matei, țigan al m-rii Tismana 720.
Morunglav (Morigrav), moșie < r. Balș > 608.
Morunglav, schit < r. Balș > 608.
Morțești, moșie a schitului Strîmba 596.
Moruzi Alexandru Constantin (Moruz), domn al Țării Românești, 736, 805, 810—811, 817, 828—825, 830, 837—838, 840—842, 844, 846—847, 882, 889, 893, 895—896, 899—902.
Moruzi Ianache (Moruz), vel vornic 688, 694.
Moruzi P., biv vel cămăraș de ocnă 454, 464.
Moshu, biv treti armaș 893.
Mostițe v. *Mușătești*
Motoacă Stoica, megiaș din Brănești 413.
Motreanu Ștefan, dascăl din Cîmpulung 472.
Motru, m-re < Gura Motrului r. Filiași > 389, 417, 506, 604, 671, 693, 742, 748, 756.
***Movila Tălată**, sat < c. Cazaci r. Tîrgoviște >, al m-rii Nucet 502.
Movilă Gavril (Moghilă), domn al Țării Românești 267—268, 434, 590, 860.
Movilă Simeon (Moghilă), domn al Țării Românești 261.
Mozgorean Bulea, rumîn din Comarnic 763.
Mozgorean Ioan, rumîn din Comarnic 763.
Muerească de Sus, sat < r. R. Vîlcea > 667.
Munteanul Ion din Ionești 757.
Munteanul Mihai din Ionești 693.
Murgași, sat < r. Oltețu >, al m-rii Sadova 376.
Murgescul Dumitrașco, clucer 260, 262.
Murgescul Hrizea, vărul lui Diicu Rudeanu 260, 262.
Murgli, moșie < r. Drăgănești-Vlașca > a lui Matei Crețulescu 540—541.

https://biblioteca-digitala.ro

Mustăţea Radu din Maxini 501.
Muşat din Droseşti, martor 745.
Muşat din Gorneni, diacon 762.
Muşat, diacon din Dobrota 857.
Muşat, logofăt al mitropoliei 475, 517.
Muşat, rumîn din Bădeşti 235.
Muşat, rumîn al m-rii Cîmpulung 434.
Muşat, rumîn din Gemenile 246.
Muşat Macrea, rumîn din Bădeşti 235—236.
Muşăteşti (v. erata), sat în Argeş < r. C. de Argeş > 538.
Muşătoaia, partea ei din Dobrun 179—181.
Muscel (Muşcel), judeţ 226—228, 278, 338, 357, 364, 368, 387, 403, 420, 433, 440, 460, 472, 474—475, 514, 523, 547, 562, 605, 607—608, 616, 632—633, 656, 689, 718, 723, 735, 773, 785, 817, 835, 837, 847, 876.
Muşcel, moşie < c. Piatra r. Slatina >, a m-rii Bistriţa 659.
Muţea Grigore, judec din Jibleni 462.

N

Naciu Costantin din Celei 825.
Naidin, sîrbul 903.
Naidin, sîrbul din Perişor 756.
Nan, tatăl lui Vasilie din Cîrstiani 249.
Nan din Goicea 732.
Nană din Căscioarele 796.
Nană Muşi din Luica 852.
Nanu din Gherghiţa 736.
Nanu din Goicea 827.
Nanciul din Brăneşti 413.
Narte Drăgan 577.
Narte Radu 577.
Năgrescu din Polovraci 273.
Năgrescu Radul din Polovraci 273—274.
Năgrescu Stanciu din Polovraci 273—274.
Năgrescu Vintilă din Polovraci 273—274.
Nămăeşti, sat < r. Muscel > 213.
Năstase, pîrcălab din Lilăeşti 825.
Năstase, rumîn al m-rii Cîmpulung 416.
Năstasi din Oreavu 746.
Năstasie la Luica 852.
Năsturel Constantin, biv vel vistier, vel vornic 449, 452, 464, 506.
Năsturel-Hierescu Şerban, postelnic, vel sluger 206, 255, 257, 260, 265, 269.
Năsturel Radu 345.
Nathanail, mitropolit al Lidiei 464.
Neacşu din Adînca 774.
Neacşu din Arceşti 677.
Neacşu din Brătuleşti 247.
Neacşu din Valea Boului 762.
Neacşul, fiul Anasiei din Săcueni 183—184.
Neacşu, logofătul mitropoliei 517.
Neacşu, martor 227.
Neacşu, pîrcălab din Stoeneşti 540.
Neacşu, preot din Brăneşti 413.
Neacşu, preot 543.
Neacşu, rumîn al m-rii Cîmpulung 434.
Neacşu, rumîn din Izvorani 338.
Neacşu, rumîn din Izvorani 403.
Neacşu, tatăl lui Şerbu 248.
Neag, călugăr 501.
Neaga, bunica lui Mihai Argetoianu 231.
Neagă Savul din Bobeni 776.
Neagoe, vel stolnic 248.
Neagoe, diacon 602—603.
Neagoe din Belceni 237.
Neagoe din Fundul Lacului 801.
Neagoe, judec din Jiblea 462.
Naegoe, rumîn 230.
Neagoe, rumîn din Buneşti 357.
Neagoe, rumîn din Comarnic, fiul lui Ion Pielmea 763.
Neagoe, rumîn din Comarnic, fiul lui Voico Gheaoş 763.
Neagoe, rumîn din Iablaniţa 243.
Neagoe, rumîn răscumpărat din Coşcodia 192.
Neagoe, vel comis v. *Negoescu Pană*.
Neagul, din Maxini 501.
Neagu din Teişani 728.
Neagul, martor 233—234.
Neagul, rumîn al m-rii Cîmpulung 434.
Neagul, rumîn, fiul lui Gheorghie din Rătunda 280.
Neagul, angajat cu plată la Sărata 598.
Neajlov, rîu, afluent al Argeşului 529.
Neamţu Gheorghe din Corbeni 410.
Neamţul Ştefan, judec din Jiblea 462.
Neaniul, preot la Ioneşti 671, 693.
Neanu, pîrcălab din Lilăeşti 825.
Neanul, rumîn din Buneşti 357.
Nectarie, egumen al m-rii Bistriţa 766, 770, 776, 815, 824, 831—832, 839, 840—842.
Nectarie (Nictarie), egumen al schitului Goranu 856.
Nectarie, preot la schitul Robăneşti 197.
Nechita din Bolintin 224.
Necolaie, la Predeşti 509.
Necula, băcan din Bucureşti 600.
Necula din Bucureşti 601.
Necula din Vardiniţa 244.
Necula, pîrcălab 213.
Necula, rumîn al lui Nicolae Argetoianu 469.
Necula, rumîn al lui Vasile Argetoianu 230.
Necula, rumîn din Argitoaia 230.
Necula, rumîn din Strehaia 251—253.
Neculae, diacon din Gherghiţa 736.
Neculae, fiul lui Oprea şelar 635.
Neculae, lefegiu 813—814, 835.
Neculcea, cojocar din Bucureşti 599.
Neculescu Dumitru din Ocniţa 663.
Neculescu Iordache, stăpîn de pămînt 853.
Neculescu Şt..., 844.
Nedea, megiaş din Şovîrcu 238.
Nedeia (Nedăie, Nedea), sat < r. Segarcea > 303, 725—726.
Nedelea din Gîşteşti 829.
Nedelea, soţia lui Iacov din Măteşti 202.
Nedelco din Apele vii 7.
Nedelco din Căciulăteşti 36.

https://biblioteca-digitala.ro

Nedelco din Cărăreni, rumîn al m-rii Cozia 191.
Nedelco din Dobrişăşti, rumîn răscumpărat 241.
Nedelco din Dobrun 179.
Nedelco, logofăt 700.
Nedelco, megiaş din Rîmeşti 259.
Nedelco, rumîn al m-rii Cozia 191.
Nedelco, rumîn eliberat din Filipeşti 327.
Nedelcu din Buda 854.
Nedelcul din Dăeşti 187.
Nedelcu, tabac din Bucureşti 600.
Negoescu Pană, vel comis, vel stolnic 216—217, 220—221, 225, 232, 234, 237, 240—241, 243—245, 249—250, 255, 257, 260, 265, 446.
Negoescul Radu din Runcu 318.
Negoescu Safta (Negoiasca), logofeteasă 447.
Negoi Radul, megiaş din Rîmeşti 259.
Negoiţă din Luica 852.
Negoiţă din Romani 487.
Negoiţă din Săcueni 183—184.
Negoiţă, fiul lui Albul paharnic 409—410.
Negoiţă, fiul lui Mihai paharnic 254.
Negoiţă, logofăt din Tîrgovişte 240, 255.
Negoiţă, martor la Bucşeneşti 410.
Negoiţă, pisar, fiul lui Negoiţă logofăt 240, 255, 257.
Negoiţă, portarul 318, 345.
Negoiţă, sluger 264.
Negovanul Ion din Bolboşani 412.
Negrea din Gherghiţa 736.
Negrea Gheorghi, paharnic, ispravnic de Argeş 705.
Negrea Mihai din Copăcioasa 814—815.
Negre din Ciupelniţa 516—517.
Negre, preot din Străoşti 874.
Negreasca, moşie < c. Odaia Banului, r. Buzău >, a ep. Buzău 233.
< *Negri* > *Theodorache*, biv vel clucer, caimacam al Craiovei 629, 631, 633, 637.
Negru-Vodă v. *Radu Negru*.
Negrul Ion din Oreviţa 412.
Nenciulescu, moşia lui — 867.
Nenciulescu Constantin, biv vel pitar 734.
Nenciulescu Constantin, biv vel stolnic 750, 813, 834.
Nenciulescu Constantin, biv vtori logofăt 623, 660.
Nenu din Ardeal 582.
Neofit, egumen al m-rii Arnota 511, 514.
Neofit, egumen al m-rii Cotroceni, 543, 585.
Neofit, egumen al m-rii Mislea 806.
Neofit, egumen al m-rii Rîncăciov 847.
Neofit, egumen al m-rii Sf. Sava 204.
Neofit, egumen al m-rii Titireciul 534.
Neofit, fost epsicop al Rîmnicului 464.
Neofit, mitropolit al Ţării Romîneşti 375—376, 392, 404, 408, 411, 413—415, 422, 435, 442, 449, 451—455, 464, 478, 516.
Neteda, munte în Vîlcea < r. Horezu > 619, 629—630, 698—699.
Nica, armaş 223—224.
Nica din Bărzeşti 738.
Nica, fiul lui Drăghici Paicul 253.
Nica, logofăt 487, 491.
Nica, logofăt 681.
Nica, rumîn răscumpărat din Bîlta 220—221.
Nica, văcarul din Godineşti 703.
Nică din Lipovu 605.
Nicandru, egumen al m-rii Jitia 745, 827.
Niceea (Nichea, Nichia), oraş în Asia Mică, 304, 462.
Nichifor, egumen al m-rii Argeş 515, 538, 555.
Nichifor, egumen al m-rii Bistriţa 767.
Nichifor, egumen al m-rii Mihai-Vodă 521—522
Nichifor, monah de la m-rea Cozia 463.
Nicodim, proegumen al m-rii Argeş 245.
Nicodim, egumen al m-rii Argeş 471.
Nicodim, egumen al m-rii Cîmpulung 394, 402, 407, 416, 419—421, 431, 434, 440—441, 452, 471, 490, 500.
Nicodim, egumen al m-rii Tismana 279, 281, 320, 491.
Nicodim, egumen al m-rii Tismana 824.
Nicodim, ieromonah 359.
Nicodim, ieromonah din Brăneşti 413.
Nicodim, monah 227.
Nicola din Ioneşti 671.
Nicola din Izvarna 825.
Nicola, megiaş din Rîmeşti 259.
Nicola, rumîn din Bogdăneşti 297.
Nicola, rumîn răscumpărat din Bîlta 220—221.
Nicola, serdar 884, 890.
Nicola, ţigan al m-rii Tismana 720.
Nicolae, 849.
Nicolae (Nicolache) biv vel postelnic, caimacam al Craiovei 899, 905.
Nicolae din Gîşteşti 829.
Nicolae din Ioneşti 693.
Nicolae din Lipovu 605.
Nicolae, ieromonah din Brăneşti 413.
Nicolae, ispravnic la m-rea Călui 309.
Nicolae, logofăt 539.
Nicolae, logofeţel din Curtea de Argeş 773.
Nicolae, preot 759.
Nicolae, preot din Jiblea 462.
Nicolae, preot din Tomşani 589.
Nicolae, slugă la mitropolie 581.
Nicolae, vtori comis, stăpîn al moşiei Cernele 401.
Nicolae al Megăniţii 746—747.
Nicolae Alexandru v. *Mavrocordat Nicolae*.
Nicolae Alexandru Basarab, domn al Ţării Romîneşti 266—268, 440, 472, 861.
Nicolae Ion din Gîşteşti 829.
Nicolaos 748.
Nicolcea din Tismana 410.
Nicolcea, sîrbul 903.
Nicopole, oraş în Bulgaria 324—326.
Nicul, „sărariu" din Ioneşti 693, 757.
Nicula, comisar 691.
Nicula din Slătioara 691.
Nicula din Slătioare 632.
Niculescu Costandin, biv vel pitar, judecător 778—779, 781.
Niculescu Constantin, serdar 830.
Nilu, egumen 576.
Nistor, megiaşi din Rîmeşti 259.

https://biblioteca-digitala.ro

Niţa, cojocăreasa din Bucureşti 600.
Niţă din Găureni 830.
Niţu, preot 544.
Niţu, preot din Stroeşti 818.
Not., C., biv vel serdar 464.
Notara Dumitru, doctor 346, 541.
Novac, rumîn din Argitoaia 230.
Novaci, plai 809.
Novăcescu Drăgan cu vie la Predeşti 509.
Nucet, m-re < r. Tîrgovişte > 287, 340, 420, 422, 429, 475, 501—502, 590, 616, 635, 758, 763.
Nucşoara, sat < r. Muscel > 606.
Nuşu, arnăutul din Frăsinet 799—800.

O

Oana, moşneni din Roata 720.
Oanea din Albeşti 217.
Oancea din Stroeşti 411.
Oancea, logofăt din Teişani 728.
Oancea, pîrcălab din Stroeşti 411.
Oancea, rumîn fugit al m-rii Cîmpulung 434.
Oancea, ungureanu 582.
Obedeanul Constantin, vel paharnic, caimacam al Craiovei 430, 506.
Obedeanu Nicolae, ispravnic 577.
Obislav, moşie < r. Titu > a m-rii Glavaciog 361; a mitropoliei 442.
Oboga, moşie < r. Balş > a schitului Morunglav 608.
Obraţie, top. la Lucieni < r. Tîrgovişte > 639.
Oce Daniil din Godineşti 702.
Oce Inochentie, cosaş 720.
Oce Ionichie, cosaş 720.
Ocnele mari (Ocnă, Vel Ocnă), oraş < r. Rîmnicul Vîlcea >, 202, 346—347, 405, 477, 555.
Ocnişoarele, moşia m-rii Govora 718.
Ocniţa, sat în Dîmboviţa < r. Tîrgovişte >, pe moşia m-rii Dealu 397, 657, 662, 664—666, 891—892.
Ocniţă, ocnă de sare < r. Tîrgovişte > 235.
Odivoaia (Odivoe, Odivoaia), moşie în Vlaşca < Hodivoaia Giurgiu > a m-rii Panteli-mon 339, 456, 559, 844.
Odobaş Pîrvu, isprăvnicel la Răzvad 661, 663.
Odobeasca, moşie < r. Focşani > a căpităNesei Gherghina Tănăsoaia 715.
Odor, rumîn răscumpărat din Dobrişeşti 242—243.
Odriiu v. **Adrianopol**.
Ogaru Vasile, căpitan 758—759.
Ogrăzeni, sat < r. Videle > al m-rii Mihai Vodă 396.
Oiă, ungureanu 641.
***Olarii**, sat < c. Cazaci r. Tîrgovişte >, al m-rii Nucet 502.
Olănescu Ilie, boier 631, 634, 636.
Olănescu Radu, logofăt 185.
Olcescu, martor 874.
Olt, judeţ 233, 261, 377, 444—445, 545, 696.
Olt, plasă 678.
Olt, rîu 299, 305, 345, 347, 394, 462, 470, 505, 536, 555, 815.
Oltean David din Costeşti 749.
Oltean Dragnea din Izvorul de jos 504.
Oltenia (Valahia austriacă, Valahia chesariceaşcă, Valahia dincoace de Olt) 297—298, 302, 304—305, 317, 319, 332, 336—338, 341, 344, 347—348.
Olteţ, plasă 678.
Olteţi, rîu 603.
Onceşti, moşie în Vlaşca < r. Giurgiu > 532.
Onofrei, egumen al m-rii Strîmba 310.
Onofrie, egumen al m-rii Cobia 497.
Onofrie, ispravnic pe moşia Suhaşul 477.
Onufrie, arhimandrit, dichiul m-rii Tîrgoviţe 413.
Onufrie (Onofrie), egumen al m-rii Dealu 507, 510, 520.
Opirian Mirea, căpitan 215.
Oprea, diacon 227.
Oprea din Cîrstiani 249.
Oprea din Fureşti 248.
Oprea din Gemenile 447.
Oprea din Hăeşti 320.
Oprea din Întorsura 178.
Oprea din Lipovu 605.
Oprea din Moara Brăiloiului 886.
Oprea din Zîmbreşti 254.
Oprea, fiul lui Albu 256—257.
Oprea, fiul preotului Dumitru 726.
Oprea, haţiganul 263—264.
Oprea, martor 227.
Oprea, preot, martor 227.
Oprea, preot din Mitreni, martor 796.
Oprea, preot din Rîmeşti 259.
Oprea, preot, rumîn al lui Tigveanu 416.
Oprea, rumîn din Comarnic, fiul lui Ion Dulamă 763.
Oprea, rumîn din Comarnic, fiul lui Mihul 763.
Oprea, rumîn eliberat, fiul lui Oanea din Albeşti 217.
Oprea, rumîn fugit, al m-rii Cîmpulung 434.
Oprea, şelar 635.
Opriţa săraca din Godineşti 703.
***Oreaova**, schelă < c. Ostroveni r. Segarcea > 789—790.
Oreavu, sat < r. Focşani >, al m-rii Aninoasa 715, 746.
Oreşti, moşie în Ilfov < r. Videle > 544.
Oreviţa (Oreaviţa, Oriovita), sat şi deal în Mehedinţi < r. Vînju Mare > 379, 404, 408—409, 411, 559, 899.
Orlea, sat în Romanaţi < r. Corabia > 186, 304, 320, 342, 352—353, 476, 486.

https://biblioteca-digitala.ro

Orlița, baltă < r. Corabia > a m-rii Cozia 186.
Orzești, moșie în Prahova 475.
Otăsău, plasă în Vîlcea 335, 840.
Oteteliș, sat < r. Oltețu > 319, 388.
Otetelișanu, biv vel sărdar 755.
Otetelișanu Barbu (Oteteleșanu), locțiitor de vornic în jud. Mehedinți 328—329, 382.
Otetelișanu Constantin, serdar 753.
Otetelișanu Ilie, vornic 319.
Otetelișanu Ion 732.
Otetelișanu Radu, stăpîn de moșie 388, 628.
Otetelișanu Șerban, șetrar 625—628.
Otetelișanu Șerban, biv vel paharnic, ispravnic de Dolj 819.
Otetelișanu Ștefan (?), stolnic 741.
Osica de Jos, sat < r. Balș > 781.
Osica de Sus, sat < r. Balș > 782.
Ostroveni, sat în Dolj < r. Segarcea > 790.
Ovanes, armean din București 601.

P

Padea, sat < r. Segarcea > 308.
Pahomie, egumen al m-rii Hurez 784—785, 787, 796, 804.
Pahomie, egumen al m-rii Polovraci 689.
Pahomie, egumen al m-rii Sărăcinești 312, 385.
Paicul Drăghici din Stolojani 253.
Paisie, egumen al m-rii Govora 225.
Paisie, egumen al m-rii Rîncăciov, 312.
Paisie, egumen al m-rii Sadova 790, 818.
Palestina 465.
Pamfil, vel vornic 650.
Panait, ceauș de apozi 587, 594.
Panaghiotis, fost mare grămătic 444.
Pană din Meteleu 679.
Pană din Vîrvor, 709.
Pană, feciorul lui Leca 373.
Pană, logofețel 278.
Pandre Iordache, vtori vistier 464.
Pangratie, egumen al m-rii Căscioarele 454, 456.
Pantazi, biv vel clucer 556.
Pantazi din Gîșlești 829.
Pantelimon, egumen al m-rii Sadova 789.
Pantelimon, martor 726.
Pantelimon, m-re < în orașul București > 559, 622—623, 844.
Paralpanu, sat în Vlașca < c. Arsache r. Giurgiu > al m-rii Radu-Vodă 343.
Paraschiv, angajat cu plată la Sărata 598.
Paraschiva (Parascheva), biv vel cămăraș de ocne, 801.
Paraschiva, biv vel logofăt 200.
Paraschiva, cămăraș, stăpînul moșiei Peretul 700.
Paraschiva, martoră 579.
Paraschiva, rumîn răscumpărat din Bunești 208.
Paraschivescul Dumitru din Polovraci 274.
Paraschivescul Udrea din Polovraci 274.
Parlechi Alexandru, condicar 566.
Parlenie, egumen al m-rii Arhanghelul, 239—240.
Parthenie, egumen al m-rii Argeș 718, 721, 723, 742, 747, 749.
Parthenie, egumen al m-rii Cotmeana 514.
Parthenie, egumen al m-rii Radu Vodă 348, 354, 360.
Parthenie, egumen al m-rii Stavropoleos 454, 464.
Parthenie, egumen al schitului Buliga 791.
Parthenie, episcop al Rîmnicului 572.
Parthenie, ieromonah 373.
Parthenie, ieromonah de la m-rea Cozia 463.
Parthenie, patriarhul Ierusalimului 465.
Pascu, ceaușul din Valea lui Boz 762.
Pascul 761.
Pascul, tatăl lui Ion din Moara Brăiloiului 886.
Pastia, tatăl lui Dinu 736.
Paștcani (Păștcani), moșie în Ilfov < r. Urziceni > a vel banului D. Ghica 880, 882.
Puter Nicolaus, posesor al domeniului Gîrla 329—330.
Paul, cioban din Hăești 320.
Pavel 760.
Pavel, biv vel agă, caimacam al Craiovei 430.
Pavel, călugăr din Cîrstlenești 245, 409.
Pavel din Maxini 501.
Pavel, moșnean din Grozăvești 345.
Pavel, postelnicul, epistatul moșiei Pătroaia 903.
Pavel, preot din Fundeni 569—570.
Păcurariu Grigore din Costești 832.
Păcureți, sat < r. Teleajen > 762.
Pădure Matei, stolnic 556.
Pădurescu Oprea, moșnean din Polovraci 333.
Păian Constantin < ispravnic al jud. Vîlcea > 816.
Păianu, biv vel clucer, stăpîn al moșiei Cetatea 665.
Păianu Iordache, biv vel clucer de arie, stăpîn al moșiei Iablanița 604, 673.
Păianul Vasile, stăpîn de pămînt 219.
Păișăscul Andronie, megiaș din Rîmești 259.
Păpăul munte < r. C. de Argeș > 607.
Păpușoiu Dobre, sătean din Săcueni 661.
Păpușoiu Neagul, sătean din Săcueni 661.
Păștcani v. *Paștcani*.
Pătrașco, preot din Gorneni 762.
Pătrașco, vătaf 726.

https://biblioteca-digitala.ro

Pătraşcu, preot din Dobrota 857.
Pătraşcu cel Bun, domn al Ţării Romîneşti 434, 634.
Pătroaia, moşie < r. Găeşti >, a mitropoliei 455, 722, 783, 874, 903.
Păun, biv vel clucer de arie, ispravnic de Prahova 511.
Păun din Bărbuleşti 816.
Păun din Oreviţa 411—412.
Păun, tatăl lui Gligorie 490.
Păuna din Zmîrdiştiţa 254.
Păuna, mama lui Mihai ţigan 721.
Păuşescu Gheorghe, martor 386.
Păuşescu Matei, martor 386.
Păuşescul Tanasie 344.
Păuşeşti, sat < Păuşeştii Măglaşi r. R. Vîlcea > 385—386.
Păuşeştii de Otăsău, sat în Vîlcea < r. R. Vîlcea > 335.
Pecea Semion din Godineşti 703.
Peicoiun Stanciul din Runcu 318.
Pelaghia, stareţa m-rii Turbaţi 511.
Pepteşti (Peptescul) familie din Rîmnic 214—215.
Pera Gheorghe din Godineşti 703.
Pera Giurca din Godineşti 703.
Peret, moşie < r. R. de Vede >, a cămăraşului Paraschiva 700.
Perişor, sat < r. Băileşti > 488, 756.
Perşinarii, moşie în Dîmboviţa < r. Tîrgovişte > a m-rii Nucet 590.
Pertsan v. **Peşteana**.
Peşteana (Pertsan), sat < Peşteana Jiu r. Tg. Jiu >, al lui C. Brăiloiul 289—290.
Peştişani, sat < r. Tg. Jiu > 228.
Petco din Făcăiani 194.
Petco din Porumbreni 540.
Petcu cel mare din Bucureşti 600.
Petcu din Gherghiţa 736.
Petculescu Ion, martor 187.
Petecilă Sandul din Izvorul de Jos 505.
Petrache, biv vel clucer de arie 811.
Petrache, biv vel căminar, ispravnic de Dolj 819.
Petrache, căminar v. *Luchi Petrache*.
Petrache, clucer 349.
Petrachi, martor 550.
Petre biv vel clucer de arie 464.
Petre, biv vel clucer de arie, ispravnic de Vlaşca 497.
Petre, biv vel stolnic, vel vornic de Tîrgovişte 526.
Petre, căpitan, zapciu al plăşii Olteţului 678.
Petru < *Cercel* > domn al Ţării Romîneşti 434.
Petru (Pătru) din Bărbăteşti 239.
Petre (Pătru) din Bărzeşti 738.
Petru (Pătru) din Brătuleşti 247.
Petru (Pătru) din Comăneşti 253.
Petru (Pătru) din Costeşti 373.
Petru (Pătru) din Coşovenii de Sus 196—197.
Petre din Oreviţa 412.
Petru (Pătru) din Păuşeşti 386.
Petre din Popeşti 224.
Petru (Pătru), fiul lui Avram 451.
Petru (Pătru), fiul Dimitrei 373.
Petru (Pătru), fiul lui Vasile 782.
Petru (Pătru), judec din Jiblea 187.
Petru (Pătru), logofăt 184.
Petru, logofăt 756.
Petru (Pătru), martor 424.
Petre, măcelar 600.
Petru (Pătru), megiaşi din Rîmeşti 259.
Petre, pîrcălab din Căciulaţi 540.
Petru, pîrcălab 880.
Petru (Pătru), preot din Bărbăteşti 880.
Petru (Pătru), preot din Jiblea 462.
Petre, preot din Şovîrcu 238.
Petru (Pătru), rumîn al m-rii Mislea 499.
Petru (Pătru), rumîn răscumpărat din Bîlta 220—221.
Petru (Pătru), rumîn răscumpărat din Coşcodia 192.
Petru (Pătru), sîrbul 903.
Petru, tatăl lui Preda 589.
Petru (Pătru), vătaf, ispravnic al scaunului Craiovei 264.
Petreşti, moşie a m-rii Glavacioc 361.
Petrică, rumîn al m-rii Cozia 191.
Piatra de Jos, sat < r. Slatina > 838.
Piatra de Sus, sat în Romanaţi < r. Slatina > 659.
Piatră, topic 760.
Piciorea Radul din Perişor 488.
Piele Nicolae 626.
Piele Radu 626.
Pielmea Ion, rumîn din Comarnic 763.
Pietrari, sat < r. Horezu > 634.
Pietrariul, sat < r. Tîrgovişte >, al lui Radu Cocorăscu 183, 184.
Pietre, topic la Slătioarele < r. R. Vîlcea > 632.
Pietreni, cătun < r. Horezu >, al m-rii Bistriţa 716, 754, 760.
Pietrile, moşie în Vlaşca < r. Giurgiu >, a m-rii Cotroceni 400, 406, 518, 564.
Pietrişu, topic la Vai de El < r. Mizil > 761.
Pietroianu Tudosie din Buda 854.
Pietroşani, sat 600.
Pietroşiţa, moşie în Dîmboviţa < r. Tîrgovişte > 400.
Pimen, egumen al m-rii Motru 604, 671, 742.
Piscu sat < c. Piscu Sadovei, Segarcea > 819.
Piscupescul Herea, logofăt 431.
Piscupescul Ionichie din Stănislăveşti 394.
Piscupescu Maria 431.
Piscupescul Ştefan, fiul logofătului Herea 431.
Pisică Voicu din Gherghiţa 736.
Piteşteanu Neacşu, tatăl lui Mihalache clucer 503.

https://biblioteca-digitala.ro

Piteşti v. şi **Dealul Piteştilor**.
Piteşti, oraş 416, 603, 791.
Piticu Radu, rumîn al m-rii Căldăruşani 265.
Piţigoiu Preda, angajat cu plată la Sărata 598.
Pivoda, colonel în armata austriacă 315.
Pînzea Ianache din Somor 855.
Pirca Şărban din Străoşti 872.
Pircălăbescu Iane din Costeşti 832.
Piriiani, sat < r. Olteţu > 274.
Pîrîianu, familie de boieri 553.
Piriul, sat în Jiul de Sus < r. Gilort >, al m-rii Bistriţa 347.
Pirlita, moşie în Dîmboviţa < r. Răcari >, a schitului Pîrliţi 578, 865.
Pirliţi (Pîrlita), schit în Dîmboviţa < r. Răcari > 482, 567, 578, 865—866.
Pirşcoveanul Preda, clucer 344.
Pirşcoveanul Ştefan (Praskovanul, Prîşcoveanul),consilier al administraţiei austriace în Oltenia 325—326, 329—331, 334—335, 342—346, 348, 362, 364.
Pirşcoveanul Ştefan (Prîşcoveanul), vel ban, vel vornic, caimacam al Craiovei 590, 648, 803.
Pirşcoveni, sat < r. Balş > 181.
Pirvan, rumîn din Orlea 353.
Pirvu, ceauş din Topeşti 825.
Pirvu, cojocar din Godineşti 703.
Pirvu, diacon din Lipovu 419.
Pirvu din Bairactar 672.
Pirvu din Bucovicior 277—278.
Pirvu din Dobrota 857.
Pirvu din Ştefăneşti, stăpîn de pămînt 419.
Pirvu, fratele ceauşului Gheorghe 762.
Pirvu, martor 219.
Pirvu, moşnean din Turceşti 199.
Pirvu pe moşia m-rii Sadova 641.
Pirvul, pîrcălab 280.
Pirvul, rumîni ai lui Vasile Argetoianu 230.
Pirvul, rumîn din Bădeşti 235—236.
Pirvul, rumîn din Gemenile 246.
Pirvu, rumîn din Orlea 353.
Pirvu, tatăl lui Ion 713.
Pirvulescul Bucur, rumîn din Bădeşti 440.
Pirvulescu Cîrstea, rumîn din Bădeşti 440.
Pirvulescu Constantin, rumîn din Bădeşti 440.
Pirvulescu Dumitru, rumîn din Bădeşti 434, 440.
Pirvulescu Gheorghe, rumîn din Bădeşti 440.
Pirvulescul Iancul, rumîn al m-rii Cîmpulung 434, 440.
Pirvulescu Ion, rumîn din Bădeşti 440.
Pirvulescul Mihai, rumîn din Bădeşti 440.
Pirvulescul Neagoe, rumîn din Bădeşti 440.
Pirvulescu Nica, rumîn din Bădeşti 440.
Pirvulescul Oancea din Bădeşti 235—236.
Pirvulescul Radu, rumîn din Bădeşti 235—236, 440.
Pirvulescul Stan, rumîn din Bădeşti 440.
Pirvulescul Stanciu, rumîn din Bădeşti 235—236, 440.
Pirvulescul Stoica, rumîn din Bădeşti 235—236, 440.
Pirvulescul Şerban, rumîn din Bădeşti 440.
Pirvulescul Vasile, rumîn din Bădeşti 440.
Pirvulescul Vişan, rumîn din Bădeşti 440.
Pirvulescu Voicu, rumîn dîn Bădeşti 440.
Pîrvulescul Voicu, rumîn din Bădeşti 440.
Pirvulescul Voineag, rumîn al m-rii Cîmpulung 235, 236.
Pîrvuleţ Ivan din Lilăeşti 825.
Plăişorul, munte în Muscel 607.
Plăviceni (Plăveceni), schit în Olt < r. T. Măgurele > 233—234, 377.
Pleş Stan pe moşia m-rii Nucet 635.
Pleşa Ion, ţigan al m-rii Tismana 720.
Pleşa Radu, ţigan al m-rii Tismana 720.
Pleşoiu, sat în Romanaţi < r. Slatina > 659, 838.
Pleşuvescul Radu din Costeşti 832.
Pleşuvescul Sima din Costeşti 373.
Ploeşti, oraş şi moşie 688, 694.
Plopşor, sat în Gorj < r. Filiaşi > 209—211.
**Plopul*, moşie în Dolj < c. Bechet r. Corabia > a m-rii Pobrobul < Roaba > 199.
Ploştina, moşie în Mehedinţi < r. Baia de Aramă >, a m-rii Tismana 275, 281.
Plumbuita, m-re < în oraşul Bucureşti > 205.
Podbăniceanul Ion, logofăt 309—310.
Podeni, sat < r. Costeşti > al m-rii Glavacioc 524.
Podgoricianin, podpolcovnic, în timpul administraţiei ruse 590—592.
Podul Doamnii, sat în Vlaşca < r. Videle >, al schitului Babele 272, 414, 445, 529, 561, 568, 829.
Podul Hrizii, moşie în Dîmboviţa < Podul Rizii r. Titu >, a m-rii Dealul 397.
Podul Lacului, sat < r. Focşani > 715.
Podurile, întărcătoare la muntele Păpău < r. C. de Argeş > 607.
Poenari, sat în Dîmboviţa < Poenarii Apostoli r. Ploeşti >, al lui Apostol pîrcălab de curte 386.
Poenari, sat în Teleorman 316—317.
Poenariu, moşie în Saac < r. Cislău > a episcopiei Buzău 610.
Poenariu Barbu din Godineşti 703.
Poenariu Costantin 335.
Poenariu Dumitru din Godineşti 702.
Poenile, moşie < c. Cochineşti? r. Costeşti >, a m-rii Glavacioc 361.
Poenile, întărcătoare pe muntele Valea Lungă < r. C. de Argeş > 607.
Pogoniana, mitropolit de — 719.
Pogoriş, sat în Dîmboviţa < Coborîşu r. Tîrgovişte >, al mitropoliei 638—639.
Polovraci (Polovragi, Poluvraci), moşie, schit, sat < r. Gilort > 273—274, 331, 332—333, 336, 552—554, 603, 654—655, 689.
Polizu Dumitru, şătrar 775.
Polizu Dumitru din Tomşani 788.

https://biblioteca-digitala.ro

Polizu Gheorghe, arendaş al moşiei Jegălia 852.
Popesăscu Dumitru, preot din Polovraci 552.
Popeasca de Sus, < c. Borăneşti r. Urziceni > moşie a lui Ghinea Borănescu 863.
Popescul Costantin, fiul lui Macarie monahul 373.
Popescu Dragomir din Ocniţă 663.
Popescul Dumitru, rumîn răscumpărat al m-rii Cîmpulung 440.
Popescul Gheorghe, rumîn răscumpărat al m-rii Cîmpulung 440.
Popescu Mihai, postelnic 464.
Popescu Mihai, angajat la Sărata 598.
Popescul Neacşu, rumîn răscumpărat al m-rii Cîmpulung 440.
Popescul Oancea, rumîn răscumpărat din Bădeşti 440.
Popescul Oancea, rumîn al m-rii Cîmpulung 434.
Popescu Radu, rumîn răscumpărat din Bădeşti 440.
Popescu Tudosie, pîrcălab din Jiblea 462.
Popescul Udrea din Runcu 318.
Popeşti, sat în Ilfov < c. Dragomireşti? Bucureşti c. Gheorghiu-Dej >, moşiile m-rii Mihai Vodă şi sf. Ecaterina 224, 521—522.
Popeşti, sat < Popeştii-Palanga r. Costeşti > 503—504.
Popînzăleşti, sat în Romanaţi < r. Balş > 372.
Poprob < popa Robu >, m-re în Dolj < Roaba c. Căciulăteşti r. Segarcea > 199.
Popşa, moşie în Dîmboviţa < în oraşul Tîrgovişte >, a m-rii Dealul 397.
Pora Ion din Izvarna 815.
Porta, Nicolae de, secretar al administraţiei austriace în Oltenia 288—291, 295, 298, 301, 304—310, 313—316, 321, 325—326, 329—331, 333—336.
Portărescul Ghiorma, ispravnic de Dolj 306.
***Porumbreni**, moşie în Vlaşca < c. Cucuruzu r. Drăgăneşti Vlaşca > 346, 540; moşia paharnicului Herescu 685, 687, 704.
Potel, sat < r. Corabia > al m-rii Bistriţa 198, 222, 316.
Potlogi, conac domnesc < c. Titu > 221.
Prahova, judeţ 265, 327, 370, 397, 432, 475, 495, 498, 511, 594, 611, 623, 688, 694, 758, 878, 882.
Prahoveanu Baico din Ocniţa 663.
Praskovanul v. *Pirşcoveanul*.
Pravăţ, topic la Cîrstieneşti 245.
Prăjani, sat < r. Teleajen > al m-rii Colţea 391, 396.
Precup din Hurezi 276—277.
Preda, aga din Mîrşa 199—200, 203.
Preda din Bărzeşti 738.
Preda din Gherghiţa 735.
Preda din Lipovu 605.
Preda din Runcu 681.
Preda din Sărăcineşti 312—313.
Preda din Vîrvor 709.
Preda, fiu lui Albu din Ioneşti 214—215.
Preda, fiul lui Petru 509.
Preda la Predeşti 509.
Preda, logofăt de la Odivoaia 548.
Preda, moşnean din Turceşti 199.
Preda, postelnic v. *Rudeanu Preda*.
Preda, postelnic, ispravnic de Cîmpulung 278.
Preda, preot 227.
Preda, pitar 179.
Preda, rumîni 230.
Preda, rumîn al lui Vasile Argetoianu 230.
Preda, rumîn din Argitoaia 230.
Preda, rumîn din Bădeşti 235—236.
Preda, rumîn din Iablaniţa 244.
Preda, stăpînă de pămînt 468.
Preda, vărul lui Andrei sluger 261.
Preda, vătaf al plaiului Cozia 721, 905.
Preda, vornicel din Şegarcea 237.
Predeştii, moşie < r. R. Vilcea >, a lui Radu Fărcăşanu 509.
Predeştii, moşie < r. Craiova >, a lui Fota Vlădoianu 549.
Preduţă din Segarcea 206.
Prejveanul Preda 181.
Prep... Stan la Predeşti 509.
Prestol, moşie a m-rii Cozia 186.
Pribegi, sat în Ialomiţa < r. Slobozia > 697.
Prij Vintilă 800.
Prisiceanca, moşie în Vlaşca < Buturugeni r. Videle > 609.
Prisiceanul Şerban 229.
Prisiceanul Şerban, vel clucer 268, 273.
Prişcoveanul v. *Pirşcoveanul*.
Proca, rumîn al m-rii Cîmpulung 417.
Proca, rumîn din Izvorani al m-rii Cîmpulung 403, 489.
Procopie 542—543.
Proulecu Voicul din Izvorani 489—490.
Pulbere Radu din Tomşani 589.
Purcariul Iane, rumîn al m-rii Valea 457.
Purcariul Neagu, rumîn al m-rii Valea 457.
Purcea Badea din Dobrota 858.
Purceleni, sat < r. Gilort > 814.
Puricel Stan din Măceşul Mare 303.
Puşcaş Ion 227.
Puşcariul Micşa din Hăeşti 320.
Putineiul, sat < r. Giurgiu >, moşia lui Nicolae Dudescu 686.
Puţintei, moşie în Teleorman < r. Alexandria > a m-rii Aninoasa 558, 608, 817.
Puţuri, sat < r. Craiova > 237.

R

R..., şătrar 552.
Racoviţa, sat în Vlaşca < Cacaleţi r. Giurgiu >, al m-rii Cobia 497, 540.
Racoviţă, vistier 594.
Racoviţă Constantin, domn al Ţării Romîneşti 427, 522—535, 555, 557—558.

https://biblioteca-digitala.ro

Racoviță D., biv vel medelnicer 464.
Racoviță Dumitrașco, vel logofăt 533, 612.
Racoviță Dumitrache, vel ban 612.
Racoviță Ilinca, hătmăneasa 594.
Racoviță Mihai, domn al Țării Romînești 328, 330—332, 343, 394—409, 412—416, 418—421, 648, 739.
Racoviță Ștefan, domn al Țării Romînești, 558—564, 610, 639.
Radoiță, cojocar din București 599.
Radomir, jurător 224.
Radoslavul, munte în Prahova 265.
Radu, angajat cu plată la muncile agricole pe moșia Sărata, 598.
Radu, armaș 213—214, 246.
Radu, biv vel comis 204—206.
Radu, biv treti. logofăt 884.
Radul, blidariu, martor 713.
Radul, călăraș 305.
Radu, ceauș 762.
Radu, cojocar din București 600.
Radu, comișel 750—751.
Radu, copil din casă 475.
Radu, diacon protopop din Argeș 245.
Radu, diacon din Plopșor 209—211.
Radu din Bairactar 672.
Radu din Brătulești 247.
Radu din Cătușani 795.
Radu din Ciupelnița 516—517.
Radu din Făcăiani 493.
Radu din Gîștești 829.
Radu din Goicea 732.
Radu din Goicea 827.
Radu din Porumbreni 540.
Radu din Vaideești 858.
Radul, fiul lui Albul rumîn 256—257.
Radul, fiul lui Balea Mozgorean 763.
Radul, fiul lui Bucur, rumîn din Comarnic 763.
Radul, fiul lui Chiric, rumîn al m-rii Bistrița 459.
Radul, fiul lui Crăciun din Ionești 671.
Radul, fiul lui Datcu, rumîn al boierului Vlădescu 416.
Radu, fiul lui Dragomir Boldea din Intorsura 177—178.
Radu, fiul lui Enache de la Mislea 826.
Radu, fiul lui Gheorghe, rumîn al m-rii Bistrița 451.
Radul, fiul lui Hrizea vistier, 589.
Radul, fiul lui Ion Dulamă rumîn din Comarnic 763.
Radul, fiul lui Jitea rumîn din Grozăvești 343.
Radul, fiul lui Radul Bulică rumîn din Comarnic 763.
Radul, fiul lui Stan Iordan rumîn din Comarnic 763.
Radul, fiul lui Tanase, rumîn al m-rii Bistrița 451.
Radul, fiul lui Vlad Momgoreanu, rumîn din Comarnic 763.
Radul, fratele lui Andrei sluger 261.
Radul, fratele lui Ion din Cătușani 795.
Radu, fratele lui Mihai Romcea, țigan 720.
Radul, ispravnicul moșii Intorsura 222.
Radul, isprăvnicel al m-rii Tîrșor 761.
Radu, iuzbașa din Cîrligați 233—234.
Radul, logofăt, condicar 429—430, 432—433, 436—438, 440, 442—444, 450, 533, 608—610, 723.
Radul, logofăt la divan 810.
Radul, logofăt de visterie 464.
Radul, logofețel pe moșia Făcăieni 489.
Radul, martor 184.
Radu, mătăsar din București 600.
Radu, megiași din Rîmești 259.
Radu, mocan 679.
Radu, moșnean din Turcești 199.
Radul, pisar domnesc 191.
Radul, pisar, fiul lui Badea Vlădescu 238.
Radul, pîrcălab din Bolboșani 411—412.
Radul, pîrcălab din Izvorul de jos 504—505.
Radul, postelnic din Văleni 179—181.
Radu, preot cu vie la Predești 509.
Radu, preot din Lipovu 605.
Radu, preot, martor 277.
Radul, rumîn 373.
Radu, rumîn din Orlea 353.
Radu, rumîn din Teșila 283.
Radul, rumîn eliberat din Pietrarul 183—184.
Radul, rumîn al m-rii Argeș 190—191.
Radul, rumîn din Grozăvești 343.
Radu, rumîn al m-rii Vintilă Vodă 507.
Radu, rumîn al boerilor Argetoianu 230.
Radu, sluger la m-rea Nucet 475.
Radul, tatăl lui Bucur de la Moara Brăiloiului 886.
Radu, tatăl lui Simion din Linești-Olt 262.
Radu, vătaf al Mitropoliei 543.
Radu, vechil al locuitorilor din Bala de Fier 653.
Radu, vechil al locuitorilor din Bătășani 625, 628.
Radu vel stolnic v. *Izvoranul Radu*.
Radul al To...ii, chezaș 283.
Radul al Tomei, ungurean 582.
Radu cel bătrîn, martor 184.
Radu Cojocar, moșie < r. Ploești? > a Mitropoliei 651, 693.
Radu Leon, domn al Țării Romînești 231, 299, 457.
Radu Mihnea, domn al Țării Romînești 266—267, 344, 498.
Radul Minciună din Hurez, rumîn eliberat 276—277.
Radu Negru (Negru Vodă) voevod 266, 268, 431, 440, 472, 859, 861.
Radu Paisie, domn al Țării Romînești 239.
Radu Șerban, domn al Țării Romînești 261—262, 308, 589, 728.
Radu-Vodă, m-re din București 311, 314, 343, 348—349, 354, 359, 364, 382, 388, 454, 558, 562, 565, 568, 578—579, 656, 741, 785, 800, 807, 828, 867.

https://biblioteca-digitala.ro

Rafail, arhimandrit, epistat al m-rii Cozia 462.
Rafailă, econom al m-rii Hurez 681.
Rafailă, egumen al m-rii Cozia 486, 491.
Rafailă, egumen al m-rii Glavacioc 361.
Rafail, egumen al m-rii Hurez 710, 731, 738, 764.
Rafailă, egumen al m-rii Plăviceni 233—234.
Rafail, egumen al m-rii Snagov 452.
Rafail, proegumen al m-rii Cozia 572.
Ralet Ioan, vel logofăt 861.
Ramadan Constantin, biv vel stolnic 327.
Ranete, angajat cu plată la muncile agricole pe moşia Sărata 598.
Rasti Grigore 655.
Raţă Iacov din Baia de Fier 784.
Răceanul Niţul din Stăneşti 745.
Răchiţele, sat < r. Tg. Jiu > 308.
Răducan, biv treti logofăt 846.
Răducan, ispravnic de Argeş 484.
Răducanul, ispravnic de Vîlcea 494.
Răducanu Roset Ioan, vel stolnic < ? > 454.
Rădui, ţigan al m-rii Tismana 721.
Răduică, rumîn din Argitoaia 230.
Răduinea, rumîn din Grozăveşti 343.
Răduţ, rumîn din Grozăveşti 343.
Răioşanu v. *Rioşanu*.
Răsuceanul Stanciul, arendaş al moşiei Cucuruzii 704.
Răşanu Dinu din Luica 808.
Răşina, sat < r. Gilort > 289—290.
Rătivoeşti, sat în Muscel < Retevoeşti r. C. de Argeş > 266, 861.
Rătunda, sat al m-rii Brîncoveni < Rotunda r. Caracal > 280.
Răţoi Matei din Godineşti 702.
Răzvad, moşie < r. Tîrgovişte > 661—663.
Readu < ? > *Diicu*, vtori slujer 214.
Recea, sat în Vîlcea < r. Horezu > 372, 647.
Recea, topic la Vultureşti < r. Drăgăşani > 262.
Recnea Niculae, megiaş din Brăneşti 413.
Reghel Ion din Bădeşti 725.
Renţea, slugă a vornicului Bunea 541.
Retivoeşti v. **Rătivoeşti**.
Rioşanu Barbu (Răioşanu), căpitan 221.
Riioşanu Constantin, ispravnic 376.
Rîmeşti, sat în Vîlcea < r. Horezu > 258—260.
Rîmnic, episcopie 208, 256, 276, 304, 309, 367, 376, 441, 452—453, 512, 572, 589, 622, 642, 647, 667, 685, 698—699, 769, 778.
Rîmnic, m-re < în oraşul R. Sărat > 350, 419, 853—854.
Rîmnic, oraş < R. Vîlcea > 208, 214—215, 290—292, 347, 583, 591—592.
Rîmnic, pîrîu < r. Rîmnicul Vîlcea > 341.
Rîmnicul Sărat (Slam Rîmnic), judeţ 362, 473, 563, 578, 711, 855.
Rîncăciov, m-re < r. Piteşti > 247—250, 312, 847, 876.
Rîncoveanu Ion, rumîn al boierului Constantin Vlădescu 416.
Rîul Doamnei, plasă 905.
Rîul Doamnei, rîu, afluent al Argeşului 266, 440, 472, 836, 861.
Roata, sat al m-rii Stavropoleos < r. Videle > 719.
Robăneşti, (Răbăneşti), sat < r. Balş > 211.
Robăneşti, schit < r. Balş > 197.
Rodeanul Chircă, vel căpitan de Cerneţi 251.
Rogoaze de la Cilieni, moşie < r. Corabia > a m-rii Butoiul 384.
Roma 322.
Roman, egumen al m-rii Aninoasa 714—715.
Roman, rumîn din Bogdăneşti 297.
Roman, rumîn din Floreşti 185.
Romanaţi, (Romănaţi) judeţ 179, 196, 309, 315, 342—343, 345, 372, 479, 484, 486, 659, 685, 782, 790—791, 823, 837.
Romani, sat < r. Horezu > 487.
Romano Manolache, caimacam al Craiovei 625.
Romanescul Tanasie, căpitan 260.
Romcea Dragomir, ţigan al m-rii Tismana 720.
Romcea Mihai, ţigan al m-rii Tismana 720.
Romînescu Iane, rumîn al m-rii Arnota 582—583.
Roset v. *Ruset*.
Roşca, pisc al muntelui Curcumazul în Prahova 265.
Roşca, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Roşca Stanciu din Valea lui Dobrotă 760, 762.
Roşcescu Lazăr din Gugnăt 642.
Roşiani, sat < r. Balş > 181.
Roşu Ion din Runcu 681.
Roşu Mihai martor la Rîmeşti 260.
Rotogoală Stan din Runcu 318.
Rotunda v. **Rătunda**, sat.
Ruda, sat < r. R. Vîlcea > 297, 381.
Rudeanu, familie boierească 262, 485.
Rudeanul Chesar, stăpîn al satului Dobriceni 300—301.
Rudeanul Diicul, vel logofăt 179, 183—184, 188, 193, 196—197, 203, 260—262.
Rudeanu Diicul, pitar 260—262.
Rudeanu Preda, postelnic 297, 381.
Rudeanu Socol 262.
< *Rudeanu* > *Staico* 381.
< *Rudeanu* > *Staico*, paharnic 381.
Rudeanu Tudosie, biv vel logofăt 260—262, 381.
Rudeanul Vlad, fiul lui Vlad paharnic 262.
Rudeanu Vlad, logofăt 261—262.
Rudeanul Vlad, paharnic 261—262.
Rujeşti, sat < Rojiştea r. Segarcea > 237.
Rumianţev, Pavel Alexandrovici, general rus 587.
Runcu, sat < r. Tg. Jiu > 317—318, 322.
Runcu, sat al m-rii Horezu 680—681.
Ruset (Rusit), biv treti logofăt 753, 755.
Ruset Manoil Giani (Roset), domn al Ţării Romîneşti 578—579.

https://biblioteca-digitala.ro

Ruset Manolache (Roset), biv vel sluger 464.
Ruset Matei, biv vel sluger, ispravnic de Vîlcea 439.
Ruset Nicolae (Roset), biv vel logofăt 424, 444, 447, 449, 454—455, 457, 464, 469.
Rusin, biv treti logofăt 850.
Rusit v. *Ruset*.
Rusu, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Rusu Constantin, pîrcălab din Corbeni 410.
Ruşii de Vede, moşie < în oraşul R. de Vede > 660.

S

Saac, judeţ 395, 423, 458, 515—516, 546, 548, 585, 593, 597, 599, 610, 646, 649, 673, 685, 727, 788, 793, 825.
Sabar, pîrîu în Ilfov 446.
Sadova, m-re < r. Segarcea > 376, 641, 790, 818—819.
Safta, sora lui Matei Comăneanul vel căpitan 202.
Salcea, sat < r. Filiaşi >, 219, 231.
Salhausen, colonel austriac, în administraţia austriacă a Olteniei 338, 342, 345—346, 348, 362, 364.
Samoil, dichiu al mitropoliei 517.
Samuil, arhimandrit la epsicopia de Rîmnic 598, 699.
Samuil, egumen al m-rii Bistriţa 600, 716, 730—731, 738, 752, 753, 818.
Samuil, egumen al m-rii Cozia, 531.
Sandul din Lilăeşti 825.
Sandu, logofăt condicar 854.
Sandul, logofăt de divan 433.
Sandu, pîrcălab din Tătărăi 775.
Sandu, postelnic 454.
Sandul, rumîn din Grozăveşti 343.
Sanfir din Vaideeşti 858.
Sanfira 761.
Sanfira din Godineşti 703.
Saraulu Nicu din Ioneşti 671.
Sava 748.
Sava, diacon 764—765.
Sava, eclesiarhul 369.
Sava, egumen al m-rii Rîncăciov 247—248, 250.
Sava, egumen al m-rii Strehaia 192, 251—253, 263—264, 270—271, 277.
Sava, egumen al schitului Iordache vornic 516—517.
Sava din Gherghiţa 736.
Sava la Meteleu 679.
Sava, măcelar din Văleni 762.
Savul din Izvorul de Jos 505.
Savul, rumîn, fiul lui Marin Izmă 416.
Savul, rumîn din Comarnic 763.
Săcueni, sat în Dîmboviţa < r. Tîrgovişte > 183; moşia mitropoliei 480, 652, 661—663, 768, 771—772, 774, 892, 896—898, 901—902.
Săcuian Neagoe, ban 413.
Săcuiul la Meteleu 679.
Sălătruc, sat în Argeş al mitropoliei < r. C. de Argeş > 263, 392—393, 519.
Sărariu, sat < r. Teleajen > 251.
Sărata, sat < r. Buzău > 598.
Sărăcineşti, schit şi sat < c.Păuşeştii Măglaşi r. R. Vîlcea > 312, 385—386, 769.
***Sărindar**, m-re < în oraşul Bucureşti > 454.
Săruleşti, sat < r. Buzău > în Buzău al m-rii Menedic 540.
Săteni, sat în Dîmboviţa < r. Tîrgovişte >, moşia m-rii Dealul şi a mitropoliei 397, 895.
Săulescu Zmăranda (Săuleasca), stăpînă de pămînt la Boşari 813, 835.
Săulescu Ioniţă, postelnic 654, 713.
Săulescu Mihai, vornic de judeţ, ispravnic al jud. Gorj 318, 336.
Săvescul Negoiţă, rumîn din Bădeşti 235—236.
Săvescul Oancea, rumîn din Bădeşti 235—236.
Scară Milul, rumîn din Comarnic 763.
Scafiş Pirvu, rumîn al m-rii Strehaia 270.
Scarlat, mazil 759.
Scarlat, vel căpitan de margine 369.
Scarlat, vistier 778.
Scăeni, moşie în Saac < r. Ploeşti > a Ilincăi Băltăşoaia 649.
Scăeşti, sat < r. Zimnicea > al lui Şerban Năsturel 206.
Schei (Şchei), moşie în Dîmboviţa < r. Găeşti > a m-rii Tuturor Sfinţilor 415, 526, 566.
Schit, sat (?) în Ilfov 702.
Schitie Gheorghe din Godineşti 703.
Schitul Goleşti, sat în Muscel < r. Muscel > al m-rii Cîmpulung 734.
Schitul Văleni v. **Văleni**, schit.
Schitul Văleni, moşie în Argeş < r. C. de Argeş > 519.
Scocea Ion, martor 635.
Scofercea Sima din Brătăşani 181.
Scondinile, izlaz în Muscel la Corbi < r. C. de Argeş > al m-rii Argeş 606.
Scorţeanu Dinu, postelnic 825.
Scorţeni, moşie în Prahova < r. Cîmpina > a lui Dumitru Creţulescu 558.
Scoruşul cel Mare, topic la Vultureşti < r. Drăgăşani > 262.
Scovard Radu 635.
Sculiti D., martor 844.
Scundea Voico, tatăl rumînului Ion 763.
***Scurta**, moşie în Olt < c. Pleaşov r. T. Măgurele > a m-rii Argeş 596.
Scurtu Stan 472.
Seaca, sat în Mehedinţi < r. Calafat > 345—346.
Seaca, în Cricovul (?) 434.
Segarcea (Şăgarcea), m-re şi moşie în Dolj < r. Segarcea > 207, 237, 308, 316, 605, 810.
Segarcea (Şăgarcea), moşie în Olt < r. T. Măgurele > a m-rii Argeş 596.
Seman din Oreviţa 411—412.

https://biblioteca-digitala.ro

Sendrei Ioannis, vameşul cel mare al Olteniei 309, 317.
Serafim, egumen al m-rii Arnota 294, 297—299, 303.
Serafim, egumen al m-rii Cozia 352.
Serafim, egumen al m-rii Clocociov 445.
Serafim, egumen al schitului Dideşti 545.
Serafim, preot 543.
Serezli Gheorghe (Sirizli), stolnic, biv vel pitar, ispravnic de Muscel 523, 543.
Serapion, egumen al m-rii Arnota 300—301.
Sere, postelnicel, isprăvnicel, pe moşia Mogoşoaia 867—869..
***Sevestreni**, sat < c. Căzăneşti r. R. Vîlcea >, moşia m-rii Cozia 302, 304.
Sfînta Ecaterina, m-re în Bucureşti 521—522.
Sfîntul Gheorghe, m-re în Bucureşti 446—447, 454, 661, 663.
***Sfîntul Ioan**, m-re în Bucureşti 278, 295, 332, 377, 379, 390, 403, 422, 454, 584, 609.
***Sfîntul Sava**, m-re în Bucureşti 195—196, 204—206, 454.
Sfîntul Spiridon cel Nou, m-re < în Bucureşti > 651, 660.
Sibiu (Cibinus), oraş 319.
Sidis (Sidin), epistat al mitropoliei, egumen al m-rii Dealul, 771—772, 774, 891, 898.
Silistra (Dîrstor), oraş 332, 437.
Silişte, moşie < Siliştea Gumeşti r. R. de Vede > a m-rii Glavacioc 361.
Silvestru (Silivestru), egumen al m-rii Strehaia 193.
Silvestru, econom al m-rii Bistriţa 838.
Sima, arnăut la Maxini 550.
Sima, cojocar din Bucureşti 600.
Sima, preot din Piteşti 416.
Sima, preot martor 187.
Sima, preot, megieş din Rîmeşti 259.
Sima, vătaf al plaiului Cozia 731.
Simeon, megieş din Rîmeşti 259.
Simeon vodă v. *Movilă Simeon*.
Simion 761.
Simion din Lineşti 262.
Simion, pîrcălab din Dobrota 857.
Sinaia, m-re < r. Cîmpina > 608.
***Sineşti**, sat în Prahova < c. Cocoreştii Misli Cîmpina > al m-rii Mislea 498.
Sindiile Iordache din Costeşti 373.
Sinu din Cocorăştii 498.
Sirghiescu Călin din Dobrota 857.
Sirizli v. *Serezli*.
Sitea Ion din Bădeşti 725.
Sitean Nuţul, ungurean din Bădeşti 725.
Sîmbot Ioniţă 810.
Sîmbotin, rumîn din Tîmbureşti 204.
Sîmburescu Ancuţa, stăpînă de pămînt 528.
Sîmburescu Tudosca 528.
Sîmbureşti, sat în Argeş < r. Drăgăşani > 528.
Sirghie 762.
Slam Rîmnicu v. **Rîmnicul Sărat**.
Slatina, oraş, drumul Slatinii 432.
Slănic, sat în Saac < r. Teleajen > moşia m-rii Colţea 391, 396, 418, 727—729.
Slănic, ocna < r. Teleajen > 395, 423, 492.
Slătioara, sat în Romanaţi < r. Slatina > 659, 691, 838.
Slătioarele (Slătioara), sat < în oraşul Ocnele Mari, r. R. Vîlcea > moşia m-rii Slătioareie 632.
Slăveteşti, sat în Olt < Plopii Slăviteşti r. T. Măgurele > 233.
Slobozia lui Enache, m-re < lîngă oraşul Slobozia > 596, 778—779.
Slobozia domnească, sat al m-rii Mihai Vodă 396.
Snagov, baltă < r. Răcari > 894.
Snagov, m-re < r. Răcari > 241—243, 452.
Soare, fiul lui Radu, rumîn eliberat 183—184.
Soare, fiul lui Tănase, moşnean din Ştefăneşti 560.
Soare, fiul lui Voicu Proulecu 489—490.
Soare, martor 227.
Soare, rumîn al lui Constantin Vlădescu 416.
Soare, rumîn din Izvorani 413.
Soaşul (Suhaş), moşie în Vîlcea < în oraşul Ocneie Mari > a m-rii Bistriţa 477, 516, 555, 568, 815.
Socol, megiaş din Rîmeşti 259.
Socol, vel clucer 231.
Socoteanu Constantin 776.
Socoteanu R., biv vel şetrar 550.
Sofia, stareţa m-rii Dintrunlemn 617.
Sofronie, dichiu al m-rii Dealul 657—658, 662.
Sofronie, egumen al m-rii Cozia 574.
Sofronie, egumen al m-rii Mislea 498.
Sofronie, egumen al m-rii Nucet 501.
Sofronie, proegumen al m-rii Cozia 571.
Sohodol, moşie în Gorj < r. Gilort > a m-rii Hurez 819—821.
***Somor**, sat în Mehedinţi < c. Floranu r. Craiova > al m-rii Jitia 855.
Spanzolul, moşie în Ilfov < Spanţov r. Olteniţa > a m-rii Mihai Vodă 437.
Spălăţel Ştefan din Bucureşti 600.
Speriat, sat < Sperieţeni r. Găeşti > 638—639.
Spilea, tatăl lui Barbu 416.
Spilea, pîrcălab, martor 227.
Spiridon, logofăt, condicar 655.
Spuzoiu Preda din Bolboşani 412.
Stafie din Urlueni 792.
Staico v. *Rudeanul Staico*.
Staico, biv vel căpitan de Cerneţi 278.
Staico, consiliariul v. *Bengescu Staico*.
Staico, paharnicul v. *Rudeanul Staico*.
Stainville, general austriac, director suprem al administraţiei austriace în Oltenia 291—292, 294—295.
Stama, cojocar din Bucureşti 600.
Stamatie, aga 244.
Stamatie, vtori portar 182.
Stan, diacon 227.
Stan 577.

https://biblioteca-digitala.ro

Stan, angajat la muncile agricole la Sărata 598.
Stan, cojocar din Comarnic 763.
Stan, croitorul din Izvorul de Jos 503—505.
Stan din Bărbăteşti 239—240.
Stan din Brăneşti 413.
Stan din Căciulăteşti 306.
Stan din Comarnic < diferiţi > 763.
Stan din Coşoveni 196—197.
Stan din Dobrun 179, 183.
Stan din Gîşteşti 829.
Stan din Goicea 732, 827.
Stan din Făcăiani 493.
Stan din Izvorul de Jos 504.
Stan din Megiaşi 223.
Stan din Oreviţa 412.
Stan din Rujeşti 237.
Stan din Slătioare 632.
Stan din Slăviteşti 233—234.
Stan din Tufeni 792.
Stan din Vîrvor 709.
Stan, gramaticu 760.
Stan, megiaş din Rîmeşti 259.
Stan, megiaş din Şovîrcu 238.
Stan, moşnean din Grozăveşti 345.
Stan, moşnean din Porumbreni 540.
Stan, păcureţ din Bucureşti 600.
Stan, pîrcălab din Sărăcineşti 312—313.
Stan, preot din Bodeşti 630—631.
Stan, preot din Caşcioarele 796.
Stan, preot din Farcaşi 367.
Stan, rumîn al lui Vasile Argetoianu 230.
Stan, rumîn al Maricăi Argetoianu 230.
Stan, rumîn din Bădeşti 235—236.
Stan, rumîn din Comăneşti 253.
Stan, rumîn din Grozăveşti 343.
Stan, rumîn din Iablaniţa 243.
Stan, rumîn din Nămăeşti 213.
Stan, rumîn din Orlea 353.
Stan, rumîn răscumpărat 223—224.
Stan, rumîn răscumpărat din Coşcodia 192.
Stan, rumîn din Seaca 345.
Stan, sîrbul din Droseşti 745.
Stan, slujitor 759.
Stan, vătafu 726.
Stan, vechil din Costeşti 631.
Stan, vornic, ispravnicul Craiovei 178, 197.
Stana din Dobrota 857.
Stana, mama lui Barbu ţigan 721.
Stanca 613.
Stanca, fiica lui Tanasie Păuşăscul 344.
Stanca, soţia lui Calotă Belcineanu 223.
Stanciu 849.
Stanciu, condicar 567, 570.
Stanciu din Baia de Fier 653.
Stanciul din Belceni 237.
Stanciul din Căciulăteşti 306.
Stanciu din Dobrota 857.
Stanciul din Gemenile 447.
Stanciul, fiul lui Stanciu Ţîţă 357.
Stanciu, iuzbaşa 509.
Stanciul, jurător 224.
Stanciul, martalog din Izvorul de jos 504.
Stanciul, măcelar din Bucureşti 600.
Stanciu, măcelar din Gherghiţa 736.
Stanciu, martor 227.
Stanciul, ploscariul 276—277.
Stanciul, preot din Bistreţ 303.
Stanciul, preot din Craiova 197, 318.
Stanciu, preot din Plopşor 209—210.
Stanciul, rumîn al lui Vasile Argetoianu 230.
Stanciul, rumîn al Maricăi Argetoianu 230.
Stanciul, rumîn din Argetoaia 230.
Stanciul, rumîn din Bădeşti 235—236.
Stanciul, rumîn din Comăneşti 253.
Stanciu, rumîn din Coşcodia 192.
Stanciu, rumîn din Lineşti 262.
Stanciu, rumîn răscumpărat din Tîmbureşti 204.
Stanciul, vătaf din Blaj 181.
Stancu din Lipovu 605.
Stancul, fiul lui Ion din Cătuşani 795.
Stancul, pîrcălab din Orlea 353.
Stancul, rumîn din Floreşti 185.
Stancul, ţigan 258.
Stanislavich Nicolaus, episcop de Nicopole, vicar apostolic al Olteniei 324—325.
Stanomir, rumîn 230.
**Stanomireşti*, sat < c. Codreşti r. R. Sărat > moşiile m-rii Colţea şi a m-rii Rîmnic, 340, 419.
State, diacon din Tomşani 589.
Statie, vel paharnic v. *Leurdeanu State*.
**Stavropoleos*, m-re în Bucureşti 454, 719.
**Stăncşti*, moşie în Muscel < în oraşul Piteşti > a m-rii Cotmeana 523.
**Stăncşti*, sat < r. Buzău > al episcopiei Buzău 233.
Stăncilă, rumîn din Orlea 353.
Stănescu Diicu, stăpîn de pămînt 528.
Stănescu Stana, soţia lui Diicu Stănescu 528.
**Stăneşti*, moşie < r. C. de Argeş > a m-rii Cîmpulung 744.
Stănilă, preot din Stănislăveşti 394.
Stănilă, rumîn al m-rii Cîmpulung 472.
Stănimir din Zîmbreşti 254.
Stănislav din Plopşor 210.
Stănislav, moşnean din Ştefăneşti 560.
Stănislav, rumîn răscumpărat din Tîmbureşti 204—206.
**Stănislăveşti*, sat < r. Piteşti > 394.
Stăvar Gheorghe din Bădeşti 472.
Stegărec Ioan din Ioneşti 671.
**Stejarlul*, sat < r. Filiaşi > 209, 211.
**Steinica*, moşie în Ialomiţa < r. Feteşti > a m-rii Colţea 340, 378, 496, 500, 596, 645.
**Sterianu*, moşie < r. Răcari > 867.
Sterie, căpitan, isprăvnicel al moşiei Putineiul 686.
Stingă Petru din Somor 855.
Stingă Stanciu, megiaş din Şovîrcu 238.
Stîrpilă Soare, rumîn fugit al m-rii Cîmpulung 434.
Stoe Dinu, judec din Jibleni 462.
Stoenescul Radu, jurător 181.

https://biblioteca-digitala.ro

Stoeneşti, sat în Muscel < r. Muscel > moşia m-rii sf. Ioan 278.
Stoeneşti, sat < r. Giurgiu > 540.
Stoia, megiaş din Şovîrcu 238.
Stoian, abagiu din Bucureşti 599.
Stoian, bunicul lui Aldea din Dobrun 179—182.
Stoian, ceauş de poterăşi 876.
Stoian, diacon din Brătuleşti 247.
Stoian din Teişani 728.
Stoian din Tomşani 589.
Stoian, fiul lui Dragomir Boldea, 177—178.
Stoian, fiul lui Oprea 249.
Stoian, fratele lui Pătru din Răchiţele 308.
Stoian, morar din Sadova 819.
Stoian, rumîn din Orlea 353.
Stoian, sîrbul din Perişor 756.
Stoian, tatăl lui Gheorghe din Gherghiţa 736.
Stoian, vătaf al plaiului Cozia 634.
Stoian Iancu la Predeşti 509.
Stoica 577.
Stoica, angajat la muncile agricole la Sărata 598.
Stoica de la Pietroşani, locuitor din Bucureşti 600.
Stoica, dascăl din Borăneşti 863.
Stoica, diacon 761.
Stoica din Brăneşti 413.
Stoica din Buda 854.
Stoica din Coşcodie 192.
Stoica din dealul Piteştilor 829.
Stoica din Dobrun 179.
Stoica din Făcăiani 194.
Stoica din Geminile 447.
Stoica din Polovraci 552.
Stoica din Vaideeşti 761, 858.
Stoica, logofăt 664.
Stoica, logofeţel, lumănărar 297.
Stoica, megiaş din Rîmeşti 259.
Stoica, moşnean din Porumbreni 540.
Stoica, preot 357.
Stoica, rîndaş 774.
Stoica, rumîn din Comarnic 763.
Stoica, rumîn din Grozăveşti 343.
Stoica, rumîn răscumpărat din Bîlta 220—221.
Stoica, rumîn răscumpărat din Vulpeni 257—258.
Stoica, sîrbul 903.
Stoica, vătaf 318.
Stoica vătaf 726.
***Stoiceni**, sat < Valea lui Albu r. Drăgăşani > 262.
Stoichiţă, căpitan de scutelnici 237.
Stoichiţă, vistier 221.
Stolojani, sat < r. Tg. Jiu? > 253.
Strâchinescul Ion din Oreviţa 412.
Străoşti, moşie în Vlaşca < r. Găeşti > a clucereseî Ruxandra Catargi 870—871, 873.
Strehaia, m-re < în oraşul Strehaia > 192—193, 251, 263—265, 270, 277, 282, 481, 649.
Strehaia, sat şi conac domnesc < oraşul Strehaia > 193, 252—253, 481, 649.
Stupaiu Alicsandru din Godineşti 703.
Strîmba, sat în Gorj < r. Filiaşi > moşia m-rii Strîmba 310, 596.
Strîmba, m-re < r. Filiaşi > 220—221, 310—311.
Strîmbeanul, stăpîn de pămînt 416.
Strîmbeanul Constantin, biv vel şetrar 454, 464.
Strîmbeanu Constantin, consilier al administraţiei austriace în Oltenia, caimacam al Craiovei 295, 321, 323, 430.
Strîmbeanul Drăghici, ceauş, vel medelnicer 228—229, 269.
Stroe, cîrciumar din Ocniţa 663.
Stroe din Runcu 681.
Stroe din Roşiani 181.
Stroe, pîrcălab din Grozăveşti 343.
Stroe, rumîn din Grozăveşti 343.
Stroe, vel vornic v. *Leurdeanu Stroe*.
Stroe, vornic 227, 358—359.
Stroe Gogul, rumîn din Comarnic 763.
Stroescu Voico 816.
Stroeşti, moşie în Argeş < r. C. de Argeş > a m-rii Bistriţa 410—411, 424, 471, 484. 523, 705, 818.
Suhaia, moşie în Teleorman < r. Zimnicea > a m-rii Clocociov 444—445.
Suhaşul v. **Soaşul**.
Sulea Matei din Godineşti 702.
Suli, martor 277.
Surdu Constantin din Costeşti 619.
Surdul Dumitru 876.
Surdu Ion din Costeşti 619.
Surdu Matei din Dobrota 857.
Surpatele, m-re < r. R. Vîlcea > 257—258, 351—352.
Surudul Mihai, ţigan al m-rii Tismana 720.
Suteşti, sat < r. Drăgăşani > al lui Constantin Brătăşanu 319.
Suţu Gheorghe, biv vel clucer, caimacam al Craiovei 731.
Suţul Mihail Constantin, domn al Ţării Romîneşti 693—694, 696, 697, 701—702, 707—708, 710, 712, 716, 718—719, 721—722, 730, 739, 743, 750, 753—754, 781, 783—785, 787—792, 794, 800, 802, 819—821.

Ş

Şatavei Eftemie din Rîmeşti 259.
Şăbu Samoilă, ungurean din Stăneşti 745.
Şărbu, fiul lui Neacşu, rumîn eliberat 248—249.
Şchei v. **Schei**.
Şcheirile, înţărcătoare la Valea Lungă < r. C. de Argeş > 607.
Şchiuc Mihai, socrul lui Ştefan din Ioneşti 757.
Şegarcea v. **Segarcea**.
Şerban (Şărban) din Blaj, jurător 181.

https://biblioteca-digitala.ro

Şerban (Şărban) din Făcăiani 194.
Şerban (Şărban) din Fundul Laculuí 600.
Şerban (Şărban) din Sineşti 498.
Şerban (Şărban) din Strehaia 252—253.
Şerban, fiul lui Brînduşă din Gîşteşti 829.
Şerban (Şărban), fiul lui Vlad Momgoreanu, rumîn din Comarnic 763.
Şerban, măcelar din Bucureşti 600.
Şerban (Şărban), paharnic, fiul lui Preda pitar 179, 181—182.
Şerban, plăiaş din Topeşti 846.
Şerban postelnic 541.
Şerban, preot din Megiaşi 223—224.
Şerban (Şărban), rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Şerban (Şărban), rumîn din Floreşti 185.
Şerban, rumîn al m-rii Cîmpulung 434.
Şerban (Şărban), spătar, fiul Radei Filipescu 195, 204—206.
Şerban (Şărban), vătaf de oi 540.
Şerban, vel sluger v. *Năsturel Şerban*.
Şerban vodă v. *Cantacuzino Şerban*.
Şerban (Şărban) vodă cel bătrîn v. *Radu Şerban*.
Şerban Andrei, stolnic 875.
Şerban Basarab v. *Radu Şerban*.
Şerban C., biv vel paharnic 435.
Şerbăneşti, moşie a m-rii Glavaciog 361.
Şerbăneşti, schit < r. Drăgăşani > 539.
*Şopirliga moşie în Buzău < c. Gherăseni, Buzău > 710.
*Şovircu, sat în Vlaşca < Stăneşti r. Giurgiu > 238.
Şovliu, tatăl lui Hagi Hristea Tişhanoglu 808.
Ştefan, călugăr, rumîn al m-rii Cîmpulung 417.
Ştefan, cizmar din Bucureşti 600.
Ştefan, diacon din Brăneşti 413.
Ştefan din Căciulăteşti 306.
Ştefan din Frînceşti 617.
Ştefan din Lilăceşti 825.
Ştefan, egumen al m-rii Arnota 272—273, 277, 299.
Ştefan, egumen al m-rii Arnota 551.
Ştefan, egumen al m-rii Bistriţa 198, 277, 315, 321, 471.
Ştefan, egumen al m-rii Bistriţa, 583—592, 612, 618, 625, 629, 631, 633, 635—637, 641, 644, 647—648, 698—699, 705, 707—708, 767, 776, 841—842.
Ştefan, egumen al m-rii Măxineni 362, 369.
Ştefan, egumen al m-rii Tismana 754, 839.
Ştefan, episcop al Buzăului 328.
Ştefan, fiul preotului Pavel din Fundeni 569—570.
Ştefan, ginerile lui Mihai Şchiuc 757.
Ştefan, logofăt de divan 534.
Ştefan, logofăt, vechil al economului m-rii Aninoasa 714.
Ştefan, mitropolit al Ţării Romîneşti (1648—1653 şi 1659—1668) 201.
Ştefan, mitropolit al Ţării Romîneşti (1732—1738), 371.
Ştefan, paharnic, ispravnic de Muscel < ? > 905.
Ştefan pitar, ispravnic de Argeş 678.
Ştefan, preot 386.
Ştefan, sîrbul din Droseşti 745.
Ştefan sluger 655.
Ştefan, stolnic 872—873.
Ştefan, şetrar, ispravnic de Argeş 678.
Ştefan, vechil al locuitorilor din Dobriceni 620.
Ştefan, vel medelnicer 454.
Ştefan vel paharnic v. *Cantacuzino Ştefan*.
Ştefan voevod v. *Cantacuzino Ştefan*.
Ştefan Radu vechil al locuitorilor din Costeşti 618.
Ştefăneşti, sat în Muscel < r. Piteşti > 226—227, 366, 368, 403, 419, 560, 764.
Ştefui din Slăviteşti 233—234.
Ştirbei Badea, biv vel vistier, vel vornic 556, 612, 614, 620, 622, 627, 648.
Ştirbei Barbu, clucer 626, 741, 781—782.
Ştirbei Barbul, vel stolnic 590.
Ştirbei Constantin, vel clucer, vel ban 203, 208, 215—217, 220—222, 225, 229—230, 232, 234, 236—237, 240—241, 243—245, 247, 249—250, 253—255, 257, 260, 263—265, 268, 273.
Ştirbei Constantin, vel logofăt 860.
Ştirbei Ilie, consilier al administraţiei Olteniei în timpul ocupaţiei austriace 298, 301, 304—310, 313—316, 318—319, 321, 323, 619.
Ştirbei Nicolae, ginerele lui Radu Golescu 403.
Ştirbei Nicolae, stolnic 419, 560.
Ştirbei Nicolae, vel vornic 612, 614, 633.
Ştirbei Radu, comis 184.
Ştirbei Şerban, vornic al judeţului Romanaţi 315.
Ştirbu Gheorghe din Godineşti 703.
Ştiucă Mihai, pîrcălab din Cerneţi 363.
Şubrescu Ilie 702.
Şuneai Gheorghe, vătaf al m-rii Tismana 720.
Şuşani, sat în Vîlcea < r. Drăgăşani > 388.
Şuţa, moşie în Dîmboviţa < r. Tîrgovişte > a m-rii Nucet 590.
Şuvelea Ştefan, moşnean din Ştefăneşti 560.
Şuvelea Vlad, moşnean din Ştefăneşti 560.

T

Talica Drăghici din Oreviţa 411—412.
Talica Radu, pîrcălab din Oreviţa 411—412.
Tamaş, rumîn al m-rii Tîrşor 762.
Tanasie, logofeţel, fiul lui Mihai Tîrnoveanu 273.
Tanasie, egumen al m-rii Tismana 194.

https://biblioteca-digitala.ro

Tanasie, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Tatomir din **Pogoriș 638**.
Tatomir Stanciul din Oreviţa **412**.
Tatomireşti, sat < r. Filiaşi > 178.
Tatu din Piscu 819.
Tatul din Bîrca 303.
Tatul, rumîn al m-rii Cobia 406.
Tăliman Tudor din Vaideeşti 858.
Tălvan Constantin, tatăl lui Dumitru din Brăneşti 413.
Tălvan Dumitru din Brăneşti 413.
Tămăşasca, moşie în Ilfov < sic > < Tămăşeşti r. Videle > a mitropoliei 568.
Tănase, biv vel şetrar 380.
Tănasie, ceaușul ispravnic la Brîncoveni 182.
Tănase, cojocar din Bucureşti 600.
Tănase din Padea 308.
Tănase, logofăt 829.
Tănase, rumîn al m-rii Bistriţa 451.
Tănase, moşnean din Ştefăneşti 560.
Tănasie, portar 346.
Tănasie, ţigan al m-rii Tismana 720.
Tănăsoaia Gherghina, căpităneasă 715.
Tărăceni, sat în Dîmboviţa < r. Ploeşti > 386.
Tărcă Stan, stăpîn de moşie în Ialomiţa 697.
Tăriceanu Sava, căminar, ispravnic de Argeş 744, 748.
Tărtăşescu Grigore, stăpîn de moşie la Bîldana şi Codrii 877, 884—885, 888.
Tărtăşeşti, sat în Ilfov < r. Răcari > 702.
Tătărani, moşie a m-rii Cotroceni 443.
Tătărei, sat 775.
Teişani, moşie < r. Teleajen > 728—729.
Telega, ocnă < r. Cîmpina > 492.
Teleorman, judeţ 316, 383, 387, 401, 432—433, 444—445, 543, 555—556, 608, 616, 660, 700, 714, 800, 817.
Teşila, sat < r. Cîmpina > 283.
Theoclit, egumen al m-rii Sf. Ioan din Focşani 464.
Theoclit, egumen al m-rii Banului 551.
Theodor, biv vel pitar, ispravnic de Dîmboviţa 652.
Teodor, postelnic 635.
Teodor, sluger 727.
Theodorache, sluger ceauş de aprozi 503.
Teodosie, arhimandrit 542.
Teodosie, egumen al m-rii Sadova 376.
Theodosie, mitropolit al Ţării Romîneşti 191—192, 214.
Theofan, egumen al m-rii Cîmpulung 266, 268, 861.
Teofan, egumen al m-rii Mihai-Vodă 438, 446, 464.
Theofan, egumen al m-rii Radu Vodă 454.
Theofil, căminar 550.
Theofil, egumen al m-rii Arnota 300.
Theofil, egumen al m-rii Banu 501.
Theofil, mitropolit al Ţării Romîneşti 231.
Thimotei, egumen al m-rii Sf. Ioan din Bucureşti 295, 332.
Thimotei, egumen al m-rii Tuturor Sfinţilor 566.
Thivaidos, năstavnic al m-rii Şegarcea 810.
Tibă Stan din Sineşti 498.
Tige, de — (Tiege, Tişci), director suprem al administraţiei austriace în Oltenia 319, 334.
Tigoi, sat < r. R. Sărat > moşii ale m-rilor Rîmnic şi Colţea 340, 419.
Tigveanu, stăpîn de rumîni 416.
Tirgul Syl v. **Tîrgu Jiu**.
Tismana, m-re < r. Baia de Aramă > 189, 194, 212, 218, 225, 228, 275, 279, 281, 320, 399, 407, 410, 452, 490, 508, 527, 628, 656, 658, 683, 703, 746, 754, 815, 824—825, 839, 846.
Tişci v. *Tige*.
Tişhanoglu Hagi Hristea, martor 808.
Titeşti, sat 543.
Titireci Grigore, martor 277.
Titireciul, m-re în Vîlcea < în oraşul Ocnele Mari > 494, 534.
Tiţă Stanciul, moşnean din Ştefăneşti 560.
Tiţi(?) din Gîşteşti 830.
Tivici Ion din Godineşti 703.
***Timbureşti** (Tămbureşti, Tembureşti), sat în Ialomiţa < Pietroiu r. Feteşti > 195—196, 204—205; moşia marelui logofăt Manolache Brîncoveanu 645.
Tîmbureşti, sat < r. Segarcea > 236—237.
Tincăbeşti, sat în Ilfov al mitropoliei < r. Răcari > 701, 894.
Tintava, sat în Ilfov < r. Videle > al mitropoliei 374—375, 544.
***Tîrbăceni**, moşie în Dîmboviţa < c. Curcubeu r. Ploeşti > a m-rii Golgota 353, 426—427.
Tîrgovişte, mitropolie v. **Mitropolia Ţării Romîneşti**.
Tîrgovişte, oraş 229, 232, 234, 240, 242—243, 245, 249—250, 255, 260, 265, 269, 359, 589.
Tîrgu Jiu (Tirgul-Syll), oraş 334.
Tîrnava, sat 183—184, 193.
Tîrnoveanul Ştefan (Tîrnăveanul), căpitan 280.
Tîrnoveanul Tanasie, logofăt 306, 318.
Tîrsa, moşie < c. Costeşti r. Horezu > 631, 634, 706—707.
Tîrşor, m-re < r. Ploeşti > 759, 761—762, 857.
Tobolea (Tobîlea), < c. Tămăşeşti, r. Videle > moşie a mitropoliei în Ilfov <sic > 422, 442, 568.
Tofănescu Pătru, moşnean din Budişteni 544.
Tolescu Constantin, martor 880.
Toma, tatăl lui Radu ungurean 582.
Toma din Frăsinet 800.
Toma, fiul lui Oprea de la Moara Brăiloiului 886.
Toma, iuzbaşa din Bucureşti 600.
Toma, logofăt, pisar 535.
Toma, megiaş din Şovîrcu 238.
Toma, stolnic 424.
Tomescul Radu, jurător 224.

https://biblioteca-digitala.ro

Tomşani, sat în Saac < r. Mîzil > moşia lui Constantin Micşunescu 588—589, 788.
Tomşani, sat < r. Horezu > 634.
Tomulescul Constantin din Ioneşti 693.
Topeşti, sat < r. Baia de Aramă > 825, 846.
Topliceanu Dumitru (Dumitraşcu), biv vtori spătar, ispravnic de Teleorman 715, 830.
Topliceanu Grigore, biv vel comis 454, 464.
Topliceanu Neagoe, vel pitar, vel stolnic 232, 234, 237, 240—241, 243, 245, 248—250, 255, 257, 260, 265, 269, 273.
Topoloveanu Minau, clucer 632.
Topoloveni, sat al m-rii Nucet < r. Găeşti > 287, 429, 474—475.
Torsura, Torsura cea Mică v. **Întorsura**.
Toţi Sfinţii, m-re < Antim > în Bucureşti 414, 454, 526, 566.
Touder din Făcăiani 194.
Traga, ţigancă 258.
Trandafir (Triandafil, Triandafir), epitrop al m-rii Colţea 339, 378, 495—496, 500.
Trandafir, rumîn din Argitoaia 230.
Trandafir Gheorghe din Gureni 846.
Transilvania (Ardeal, Ţara Ungurească) 231, 283, 287—289, 291—292, 294—295, 302, 319, 541, 582, 724, 728, 744.
Trăistieni, moşie < Trestieni r. Ploeşti > a mitropoliei 758.
Trei-Sfetite v. **Colţea**, m-re.
Trestieni, moşie în Prahova < r. Cîmpina > a m-rii Căldăruşani 265.
Tudor, angajat cu plată la muncile agricole pe moşia Sărata 598.
Tudor, cămăraş 277.
Tudor, căpitan 504.
Tudor, căpitan din Bucureşti 600.
Tudor, cizmar din Bucureşti 600.
Tudor, dascăl 579.
Tudor din Bărbuleşti 816.
Tudor din Bucureşti 600.
Tudor din Făcăiani 194.
Tudor, fiul lui Chesar, rumîn al m-rii Bistriţa 451.
Tudor, fiul lui Mihai din Luica 808.
Tudor, rumîn din Floreşti 185.
Tudor, rumîn din Argintoaia 230.
Tudor, rumîn al m-rii Cotroceni 443.
Tudor, stăpîn de pămînt, fiul Maricăi din Vlădeni 185.
Tudor, vătaf pe moşia Sărata 598.
Tudor Pădure bătrînă din Dobrota 762, 857.
Tudorache, fratele lui Tudosca Simbureasca 528.
Tudorache, isprăvnicel al moşiei Răzvad 663.
Tudoran, agă, stăpîn de rumîni 457.
Tudoran, breslaş din Bucureşti 600.
Tudorică, căpitan, vătaf al plaiului Cozia 767.
Tudorică, isprăvnicel al moşiei Răzvad 662.
Tudosie, postelnic v. *Rudeanu, postelnic*.
Tudosie, vărul lui Andrei sluger 261.
Tufeanu Theodorache, biv vel serdar, judecător departamentar 778—779, 781.
Tufeni, sat < r. Drăgăneşti Olt > 792.
Turbaţi, m-re în Ilfov < r. Răcari > 511.
Turbureală Ene din Orevu 746.
Turceşti, sat în Vîlcea < r. Horezu > 199—203.
Turnu (După < ? > Turn), schit < r. R. Vîlcea > 462.
Turtel Coman din Sadova 819.
Tutana, m-re < r. C. de Argeş > 388.
Tutana, sat < r. C. de Argeş > 388.

T

Talapi, rumîn fugit din Buneşti 357.
Tanghiul Ion, din Runcu 318.
Tapu Radu, angajat cu plată pe moşia Sărata 598.
Ţara Românească (Ungrovlahia), passim.
Ţara Românească dincoace de Olt v. **Oltenia**.
Ţara turcească 202, 204, 295, 532, 704, 799.
Ţara ungurească v. **Transilvania**.
Ţănti Constantin, paharnic 655.
Ţeba Necula din Luica 853.
Ţicleanul (*Tziklan*) *Barbul* din Răşina 289, 290.
Ţigara Ion, fost rumîn al m-rii Vintilă-Vodă 507.
Ţincuş Dobre, pîrcălab din Ocniţă 663.
Ţincuş Marin din Ocniţă 663.
Ţincuş Stanciu din Ocniţă 663.
Ţintea, sat în Prahova < r. Cîmpina >, al m-rii Mărgineni 882.
Ţinţăreni, m-re, moşie, sat < r. Filiaşi > 364.
Ţîrdea Pătru, rumîn din Bogdăneşti 297.
Ţiţa, sat în Dîmboviţa < r. Tîrgovişte > 400, 413, 584.
Ţucleanu Radu din Osica de Sus 782.
Ţugureşti, sat < r. Segarcea >, al m-rii Segarcea 308, 316.
Ţuica Ivancea din Bărca 303.
Ţuşasca, moşie < c. Jideni r. R. Sărat > a m-rii Rîmnic 419.

U

Udaţi sat < r. Buzău >, pe moşia m-rii Banu 322, 355—356.
Udrea, fiul lui Gherghina armaş din Stejarul 209—211.
Udrea, fratele lui Ion din Luica 808.
Udrea, logofăt, condicar 463.
Udrea, moşnean din Berbeşti 199.
Udrea, nepotul lui Stamatie aga 244.
Udrişte din Cîrligaţi 233—234.
Udrişte, rumîn din Bogdăneşti 297.
Uescu Preda, logofăt de vistierie 464.
Ulmeşti, sat în Buzău, al m-rii Menedic 540.

https://biblioteca-digitala.ro

Ulmuleţu, topic la Lucieni şi Pogorîş < r. Tîrgovişte > 639.
Ulubeşti, sat < Hulubeşti r. Găeşti > 406.
Unchiaş Vasile din Bucureşti 600.
Ungheni, sat < r. Costeşti > al m-rii Glavacioc 524.
Unghiul Larg moşie < Unghiu r. Gilort > 893.
Ungur Ion, ungurean 582.
Ungureanu Ion din Coşcodia 192.
Untaru Ion din Buda 854.
Uran Preda, rumîn 230.
Urdăreanu State, v. *Leurdeanu State*.
Ureche Cîrstea din Vaideeşti 858.
Ureche Stoica 761.
Ureche Stoica din Dobrota 857.
Ureche Voico, rumîn din Comarnic 763.
Urecheşti (Uricheşti), deal, sat, silişte în Rîmnicu-Sărat < r. Focşani > 428, 711, 714—715.
Urianu Bănică, boier 835—836.
***Uriţii**, moşie < c. Negoiu r. Băileşti > a m-rii Vieroşu 430.
Urlueni, sat pe moşia Colţul Unghenilor < r. Costeşti > 791—792.
Urlueşti, sat în Argeş < r. C. de Argeş > 613.
Ursache, vătaf de plai la Novaci 809.
Ursu, călugăr 357.
Ursul din Căşcioarele, 796.
Urzicenii de Jos şi de Sus, sat < oraşul Urziceni > 843, 862.
Uşurelul Pîrvu, rumîn al m-rii Strehaia 270—271.

V

Va... Nicola, martor 726.
Vaideei, moşie a m-rii Bistriţa < r. Horezu > 451—452, 624, 641, 647, 706—707, 754, 767, 834, 838—842.
Vaideel (Vaideeşti), < Vai de El r. Mizil >, moşie a m-rii Tîrşor 761, 858.
Vaideescul Dumitru, martor 759, 858.
Vaideescul Gheorghe, martor 759.
Vaideescul Gligore, martor 759.
Vaideescul Toma, martor 759.
Vaideeşti v. **Vaideel**.
Valachia austriaca, Valahia dincoace di Olt v. **Oltenia**.
Valea, m-re < c. Ţiţeşti r. Piteşti > 457.
Valea Bocăniţei, topic la Cîrstineşti < c. Văleni r. C. de Argeş > 245.
Valea Boului, sat < r. Teleajen > 762.
Valea Caselor, moşie în Dîmboviţa < r. Găeşti > a mitropoliei 722.
Valea Izvoranilor, top. la Izvorani < r. Piteşti > 416, 764.
***Valea lui Boz**, sat 762.
***Valea lui Dobrotă**, sat < c. Atîrnaţi r. Teleajen > 762.
Valea Lungă, moşie în Prahova < în oraşul Breaza, r. Cîmpina >, a m-rii Dealu 397.
Valea Lungă, munte în Muscel 607.
Valea Lupului, topic la Domneşti < r. Curtea de Argeş > 836.
Valea Mare, moşie în Muscel < Valea Mare Pravăţ r. Muscel >, a schitului Nămăeşti 547.
Valea Mare, moşie < r. Muscel? >, a m-rii Argeş 678.
Valea Neagră, munte în Prahova 265.
Valea Nucetului, top. la Pogorîş < Coborîşu r. Tîrgovişte > 638—639.
Valea Părului, sat în Buzău < r. Buzău > al m-rii Menedic 540.
Valea Prejbi, topic la Lucieni şi Pogorîş r. Tîrgovişte > 639.
Valea Slătioarelor, topic la Slătioare < oraşul Ocnele Mari r. R. Vîlcea > 632.
Valea Ştefăneştilor, topic la Ştefăneşti < r. Piteşti > 674.
Valea Şuţii, rîu < r. Tîrgovişte > 638.
***Valea Tătarului**, sat < r. Tîrgovişte > 635.
Valea Ursoaii, sat < r. Ploeşti > 241—242.
Vales v. *Walis*.
Vardiniţa, sat < Gvardiniţa r. Vînju Mare > 244.
Varlaam, arhimandrit 416—417.
Varlaam, dichiu ai mitropoliei Tîrgovişte 639.
Varlaam, egumen al m-rii Aninoasa 356—357, 715.
Varlam Costandin, paharnic 872—873.
Vasilca din Vaideeşti 761, 858.
Vasilca, mama lui Stoica diacon 761—762.
Vasile, catană de ţară 875.
Vasile de la Adînca, martor 774.
Vasile din Bairactar 672.
Vasile din Filipeşti 327.
Vasile din Porumbreni, martor 540.
Vasile din Predeşti 509.
Vasile, egumen al m-rii Arhanghelul 240.
Vasile, egumen al m-rii Cîmpulung 338, 366.
Vasile, egumen al m-rii Cozia 186—187, 191.
Vasile, fiul lui Nan din Cîrstiani 249—250.
Vasile, fiul lui Vasile, martor 875.
Vasile, proegumen al m-rii Cîmpulung 431, 441.
Vasile, pîrcălab din Bodeni 776.
Vasile, preot din Bucovicior 278.
Vasile, preot din Vaideeşti 759, 761, 858.
Vasile, rumîn din Bădeşti 235—236.
Vasile, rumîn din Gemenile 214.
Vasile, tatăl lui Pătru din Osica de Sus 782.
Vasile, ţigan 721.
Vasilescu Constantin din Romani 487.
Văcărescu, familie boierească 638—639.
Văcărescu Badea 638.
Văcărescu Barbu, vel logofăt, vel ban, vel vistier, 298, 428, 435, 441, 447, 449—450, 452, 454—455, 464, 469, 474, 494, 506, 511—513.

https://biblioteca-digitala.ro

Văcărescu Barbul, biv vel vistier, ispravnic de Dîmboviţa 897—898.
Văcărescu Barbu, vel stolnic 371.
Văcărescu Ianache, (Enache, Ivan) biv vel agă, vel paharnic, vel clucer 215—217, 220—221, 225, 229, 232, 234, 237, 240—241, 243, 245—246, 248—250, 255, 257, 260, 265, 638.
Văcărescu Ianache, (Enache) vel paharnic, vel vistier 569, 624, 638.
Văcărescu Iordache, sluger 638—639.
Văcărescu Radu, vtori logofăt 454.
Văcărescu Ştefan, vel logofăt 861.
Văcărescu Ştefan, vornic 424.
Văcărescu Ştefan, vel comis 450, 454, 456, 464.
Văcărescu Ştefan, vel serdar 449, 452.
Văcărescu Ştefan, vel vistier 506.
Văcăreşti, moşie < r. Tîrgovişte > 638—639.
Văcăroiu Maria din Godineşti 703.
Văcuţă Matei din Droseşti 745.
Vădislav, preot la Şegarcea 237.
Văi, topic la Costeşti < r. Horezu > 372.
Văleni, sat < r. Balş > 180—181.
Văleni, sat şi munte în Vîlcea < r. Horezu > 276—277, 615.
Văleni, sat în Muscel < Văleni-Podgoria, r. Piteşti > al m-rii Radu-Vodă 364, 785.
Văleni, sat în Dîmboviţa < Podu-Văleni, r. Ploeşti > al lui Apostol, pîrcălab de curte 386.
Văleni, sat în Saac < Văleni de Munte, r. Teleajen > 580 (?), 762; moşia m-rii Văleni, 593, 646, 757, 826.
Văleni, schit < r. C. de Argeş > 245, 519.
Văleni de Munte (Văleni) m-re în Saac < r. Teleajen > 548, 582, 593, 646, 757, 825.
Vărateci, cătun al satului Costeşti < r. Horezu > pe moşia m-rii Bistriţa 716, 754, 760.
Vărbilău, (Vorbilău) sat al m-rii Colţea < Poiana Vărbilău r. Teleajen > 391, 396, 728.
Văsiiu, fiul lui Vlasto rumîn din Comarnic 763.
Vătăşescul Constantin, aprod 702.
Vedislava; pîrîu < r. C. de Argeş > 614.
Vel Ocnă v. **Ocnele Mari**.
Velea, moşie < r. Drăgăneşti Vlaşca > 361.
Ventura Grigoraşco, biv vel cămăraş, ispravnic 799—800.
Vergo vel clucer 179, 183—184, 193, 196—197.
Vernescu, postelnicel 710.
Vida săraca din Godineşti 703.
Vidul Sandu din Godineşti 703.
Viechtern J. B., funcţionar austriac în Oltenia 345, 362, 364.
Vierăşanu Mihai, stăpîn de pămînt 416—417.
Vieroş (Vierăş) < r. Piteşti > m-re 394, 398, 420—422, 430, 602—603, 633, 885, 890.
Viişoreanu Costantin, boier 835.
Vijelie Gheorghe din Bucureşti 600.
Vilaia, mătuşa lui Diicul Rudeanu pitar 262.
Vintilă, moşnean din Turceşti 199.
Vintilă, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Vintilă Vodă, m-re v. **Menedic**
Virmont, de —, general austriac, guvernator al Olteniei 302—303.
Visarion, egumen al m-rii Cotroceni 862—863.
Vişa vistiereasa v. *Glogoveanu Vişa*.
Vişan fiul lui Iorga din Gîşteşti 829.
Vişan tatăl lui Costandin din Ioneşti 671, 693.
Vişan unchiaşu din Ioneşti 671.
Vizirean Nicula, cojocar din Bucureşti 600.
Vilcea, judeţ 200, 208, 258, 275—276, 297—298, 304, 335, 341—342, 348, 361, 369, 381, 387—388, 409, 439, 450, 459—460, 470, 477, 485, 487, 491, 494, 511, 516, 534, 550—551, 555, 557, 570, 572, 589, 591, 612, 615, 617—620, 624—625, 631, 643, 647—648, 667, 681, 685, 705, 707—708, 716, 729—731, 738, 752—753, 766—767, 769—770, 776, 784—785, 787, 792, 804, 816, 819, 822, 824, 832, 838—841, 848—850, 904—905.
Vilcelile, sat în Argeş < r. C. Argeş > 388.
Vilcan, tatăl lui Grigore rumîn 216.
Vilceanu Constandin din Godineşti 702.
Vilceanu Pătru din Godineşti 703.
Vilceaoa Cocorii, topic la Lucieni şi Pogoriş < r. Tîrgovişte > 639.
Vilcu din Boşari 834.
Vilcu din Gemenile 447.
Vilcu, lefeciu spătăresc 734.
Vilcul, rumîn din Bogdăneşti 297.
Vilcul, tatăl lui Neculae lefeciu 813.
Vilsan, rumîn al m-rii Tismana 228.
Vilsan, riu afluent al Argeşului 424, 749.
Virjoghie, rumîn al boierilor Argetoianu 230.
Virtelcoli, sat pe moşia m-rii Rîmnic < Vîrteşcoiu r. Focşani > 419.
Virtoapele, moşie < r. R. de Vede >, a m-rii Glavaciog 361.
Virvor, sat < r. Cralova > al m-rii Bucovăţ 709.
Vladul diacon, megiaş din Întorsura 178.
Vlad din Bairactar 672.
Vlad din Bărbăteşti 239—240.
Vlad din Bobiceşti 678.
Vlad din Goicea 827.
Vlad din Izvorul de Jos 505.
Vladul din Sărăcineşti 312—313.
Vlad, fiul lui Aldea din Dobrun 179, 183.
Vlad, fiul lui Dragomir Boldea din Întorsura 177—178.
Vlad, fiul lui Ioan Mozgorean, rumîn din Comarnic 763.
Vladul, fiul lui Stanimir din Zîmbreşti 254—255.
Vladul, fiul lui Voico, rumîn din Izvorani 500—501.

https://biblioteca-digitala.ro

Vlad, logofăt 197.
Vlad, logofăt, fiul lui Tănase portar 346.
Vladul, megiaș din Rîmești 259.
Vladul, moșnean din Grozăvești 345.
Vladul, pîrcălab din Strehaia 252.
Vlad, portarul 541.
Vlad, preot din Țîța 413.
Vlad, polcovnic 630.
Vladul, rumîn din Grozăvești 343.
Vlad, rumîn din Izvorani 403.
Vlad, rumîn din Izvorani 489—490.
Vlad, rumîn răscumpărat din Vulpeni 257—258.
Vlad unchiașu de la Adînca 774.
Vladu unchiașu de la Goicea 732.
Vlad, unchiul lui Șerbu rumîn al m-rii Rîncăciov 248.
Vladul Avram, din Polovraci 274.
Vlad Găunosul tatăl lui Aldea din Dobrun 179—182.
Vladuli, rumîn din Bunești 357.
Vlaicul din Izvorul de Jos 503, 505.
Vlaicu, țigan vîndut 431.
Vlasto, rumîn din Comarnic 763.
Vlasto Grigore, consilier al administrației Olteniei în timpul ocupației austriace 295, 321, 323, 325—326, 329—331, 334—336, 338, 342, 345, 348, 362, 364.
Vlașca, județ 238, 343, 346, 374, 384, 392, 406, 414, 436, 441, 445, 461—462, 496—497, 503—504, 518, 528—529, 532, 540, 561, 568, 579, 601, 652, 655, 682, 685, 687, 783, 797, 817, 829, 844, 870—872, 874, 905.
Vlădaia, boieroaică din Stejarul 209—210.
Vlădeanu Tudor, martor 186.
Vlădeni, sat în Ialomița < r. Fetești > al m-rii Sf. Ioan din București 295, 377, 403, 585.
Vlădeni, sat < r. Muscel > 185.
Vlădescu Badea, logofăt 237.
Vlădescu Costandin cel mare, postelnic stăpîn de rumîn 416—417.
Vlădescu Costandin cel mic, postelnic stăpîn de rumîni 416—417.
Vlădescu Șerban 626.
Vlădești, sat (?) < c. Puești r. Oltețu > 628.
Vlădianul Nicolae, pitar, ispravnic de Vîlcea 644.
Vlădica stăpîn de pămînt în Sinești 498.
Vlădimir din Pogoriș 637.
Vlădișcău Stoica 577.
Vlădoianu Fota, biv vel medelnicer, paharnic 549, 583.
Vlădăianu Nicolae, biv vel pitar, ispravnic de Dolj 733.
Vlăduț, vechil al sătenilor din Bătășani 625.
Vlăduțu, moșie în Teleorman, a m-rii Butoiu 383.
Voevodean Aldea din Stănești 745.
Vogtt I. W., (Foct) consilier al administrației Olteniei în timpul ocupației austriace 325—326, 329—331, 336, 338—339, 342, 345—346.
Voica din Ulubești 406.
Voica, mama lui Frățilă din Bădești 235.
Voica, soția lui Drăgușin de la Teișani 728.
Voicilă al Zahariei din Runcu 318.
Voico din Fundul Lacului 800.
Voicu din Gemenile 447.
Voicu din Gherghița 736.
Voico, fiul lui Stan Iordan rumîn din Comarnic 763.
Voicu, fiul lui Stan din Gîștești 830.
Voicu, fratele lui Zamfir 540.
Voico, tatăl lui Gheorghe rumîn din Comarnic 763.
Voico, rumîn din Florești 185.
Voico, fiul lui Stanimir din Zîmbrești 254.
Voico, polcovnic condicar 867.
Voico, rumîni din Izvorani 338, 416—417, 472, 490, 500.
Voicu, rumîn al m-rii Cîmpulung 434.
Voinea din Albești 242.
Voinea, dorobanțul 224.
Voinea, fiul lui Pătru Bogoi rumîn răscumpărat din Salcea 219.
Voinea din Maxini 501.
Voinea din Slătioara 691.
Voinea izbașa 760.
Voinești, sat < r. Muscel > 472.
Voinești, sat în Dîmbovița < r. Tîrgoviște >, moșia Mitropoliei 480.
Voit, rumîn din Comănești 253.
Vulpeni, moșie < r. Balș > a m-rii Surpatele 257—258, 351—352.
Vultureștii de Jos, de Sus, sat în Olt < r. Drăgășani > 261—262.

W

Wallis, de — (Vales), director suprem al administrației austriace în Oltenia 334—335.

Z

Zaharia din Vaideești 761.
Zaharia, egumen al m-rii Arnota 904.
Zaharia, rumîn al m-rii Mislea 423—424.
Zaharia, rumîn din Florești 185.
Zaharia, vtori portar 224, 234, 247, 249—250.
Zamfir, fratele lui Voico 540.
Zamfir, pîrcălab din Porumbreni 548.

https://biblioteca-digitala.ro

Zamfirache, stolnic, ispravnic de Vîlcea 644.
Zarosche Gheorghe din București 600.
Zădăriceasca Mariuța, vistiereasă 895.
Zătreanul Iordan, căpitan 258.
Zătreanul Pătru, biv vel șetrar 367, 464.
Zăvideni, sat în Oltenia 367.
Zbirglezu, topic la Păușești < r. R. Vîlcea > 385.
Zbora Oprea, rumîn fugit al m-rii Cîmpulung 434.
Zbrăglezile, moșie < Mavrodinu r. Alexandria > a lui Ianache Mavrodin sluger 556.
Zgîndară Ivan din Hăești 320.
Zgîrcenî Iane din Rîmești 259.
Zimnicea, sat < orașul Zimnicea > 206 801.
Zimnicele (Zămnicele, Zimnice), moșia < r. Zimnicea >, a boierilor Năsturei 206, 255.
Zimbrești, sat < Zîmbreasca? r. R. de Vede > 254.
Zlata, moșie a mitropoliei 875.
Zmirdiștița, sat 254.
Znagov v. **Snagov**.
Zoil, ieromonah la m-rea Cozia 463.
Zornea Cîrstea, jurător 224.
Zosim, egumen al m-rii Mislea 499.
Zota Ioan, cămăraș 685, 687, 704.

Institutul de Istorie
BIBLIOTECA
Academia R.P.R.

VERIFICAT
1987

https://biblioteca-digitala.ro

ERATĂ

Pag.	rîndul	în loc de:	se va citi:	din vina:
264	19 de jos	boiarii	boiariu	autorului
277	24 de sus	χάρτιρας	μάρτιρας	"
322	3 de sus	mai ţinea cîrciume şi a vinde vinurile voastre şi ale altora, fără cît numai	mai mănăstirea şi vinurile mănăstirii să să vînză şi vinuri domneşti cît	"
377	2 de jos	de	pe	"
402	19 de sus	zéce	tréce	"
402	3 de jos	să a lua	să aibă a lua	"
422	26 de sus	şi mai	ca şi mai	— tipografiei
482	21 de sus	Muşcel	Dîmboviţa	autorului
538	1 de jos	Moştişte	Muşeteşti	"
585	2—3 de jos		r. 3 devine r. 2	tipografiei
678	11 de sus	Gherasim	Gherman	autorului
685	11 de sus	Ioana	Ioan	"
782	18 de sus	nu	ne	"
808	24 de jos	*înfăţişa „izbrănire"*	*înfăţişa pentru „izbrănire"*	"
817	23 de sus	dea, igumen aninoşanului	dă urmare şi fiţi sănătoşi	"
867	21 de sus	satul	sud	"
878	7 de jos	calcă	clacă	"

https://biblioteca-digitala.ro

https://biblioteca-digitala.ro

Redactor responsabil : IONAS SARAH

Dat la cules 28.06.1961. Bun de tipar 22.11.1961. Apărut 1961. Tiraj 750 ex. Hîrtie semivelină de 65 g/m². 16/700×1000. Coli editoriale 75,80 Coli de tipar 60. A. 00980/1961. C.Z. pentru bibliotecile mari și mici 333(R)«17».

Întreprinderea poligrafică „13 Decembrie 1918", str. Grigore Alexandrescu nr. 93-95, București—R.P.R., Comanda nr. 1812.

https://biblioteca-digitala.ro

https://biblioteca-digitala.ro

https://biblioteca-digitala.ro

LEI 40,20